

Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι

Ενημέρωση : 5^{ος} 2019

Μαρία – Σοφία Βαΐτση
Αντεισαγγελέας Πρωτοδικών

ΕΙΔΙΚΟΙ ΠΟΙΝΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ

ΑΓΟΡΑΝΟΜΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ

[(ν.δ. 136/1946, όπως αναθεωρήθηκε με το Ν. 3668/18-6-2008, και καταργήθηκε πλέον με το άρθρο 19 §2 του Ν.4177/8-8-2013)

Πλέον

Ισχύει ήδη από την 8-8-2013 ο Ν.4177/2013 (ΦΕΚ Α' 173/8-8-2013)

Άρθρο 19 - Ειδικές ποινικές κυρώσεις

• 19 §1 Ν.4177/2013 : Όποιος παρεμποδίζει τον ασκούμενο έλεγχο ή αρνείται με οποιονδήποτε τρόπο να παραδώσει στους αρμόδιους υπαλλήλους κάθε στοιχείο απαραίτητο για τη διεξαγωγή του ελέγχου, όπως ιδίως τα τιμολόγια αγοραπωλησίας ή άλλα έγγραφα : **Φ.** (όπως το α' εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 19 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 82 §1 Ν.4413/8-8-2016)

Παρεμπόδιση ελέγχου θεωρείται και η απόκρυψη των απαιτούμενων στοιχείων ή η παραποίηση των στοιχείων αυτών ή η ψευδής παράθεσή τους.

• 19 §2 Ν.4177/2013 :

α) Όποιος παράγει, διακινεί ή διαθέτει τρόφιμα μη ασφαλή ή ακατάλληλα για ανθρώπινη κατανάλωση ή νοθεύει τρόφιμα : **Φ. τουλάχιστον 3 μηνών**

β) Όποιος παράγει, διακινεί ή διαθέτει τρόφιμα μη ασφαλή ή επιβλαβή για την υγεία : **Φ. τουλάχιστον 6 μηνών**

γ) Όποιος αναμιγνύει παράνομα και πωλεί είδη διαφορετικών ποιοτήτων : **Φ**

• 19 §3 Ν.4177/2013 :

Όποιος παραποιεί ή νοθεύει, εν γνώσει του κατέχει προς εμπορία, πωλεί, θέτει σε κυκλοφορία ή παραδίδει για χρήση άλλα είδη βιοτικής ανάγκης πλην τροφίμων παραποιημένα ή νοθευμένα, που προορίζονται για εμπορία : **Φ. τουλάχιστον 3 μηνών**

• 19 §4 Ν.4177/2013 :

Όποιος παράγει, διακινεί ή διαθέτει προϊόντα που εξεταζόμενα ευρίσκονται, με βάση τις γνωματεύσεις των αρμόδιων υπηρεσιών του ΓΧΚ, να μην πληρούν τις ειδικές προδιαγραφές και τα χαρακτηριστικά ποιότητας που καθορίζονται από τις σχετικές διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας ή και τις οικείες αποφάσεις του ΑΧΣ : **Φ.**

• 19 §5 Ν.4177/2013 :

Όποιος καθ' οιονδήποτε τρόπο καταδολιεύει ή αλλοιώνει το μηχανολογικό ή ηλεκτρολογικό ή ηλεκτρονικό μέρος των οργάνων μέτρησης ή το λογισμικό αυτών ή το λογισμικό κάθε συσχετιζόμενου με το όργανο συστήματος ή αλλοιώνει τις ενδείξεις των οργάνων μέτρησης ή τα δεδομένα που δέχονται ή που παράγουν τα όργανα μέτρησης : **Φ. τουλάχιστον 6 μηνών.** (όπως το α'εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 19 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 82 §2 Ν.4413/8-8-2016)

Τα όργανα μέτρησης, καθώς και τα μέσα καταδολίευσης κατάσχονται. Οι ανωτέρω κυρώσεις επιβάλλονται και σε περιπτώσεις εντοπισμού ιχνών καταδολίευσης ή αλλοίωσης. Σε περίπτωση που εντός διαστήματος δύο (2) ετών από την επιβολή της κύρωσης διαπιστωθεί εκ νέου παράβαση, αφαιρείται οριστικά η άδεια λειτουργίας της επιχείρησης, με απόφαση της αδειοδοτούσας αρχής, της πράξης χαρακτηριζόμενης ως σοβαρής παράβασης των όρων χορήγησης της σχετικής άδειας.

• 19 §7 Ν.4177/2013 :

Όποιος εμπορεύεται, παραχωρεί, κατασκευάζει ή εγκαθιστά τα μέσα για τη διάπραξη του αδικήματος της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου : **Φ. τουλάχιστον 1 έτους και με διοικητικό πρόστιμο ύψους είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.**

Όταν ο διαπράξας το αδίκημα αυτό είναι εξουσιοδοτημένο ή αδειοδοτημένο συνεργείο και διαπιστωθεί εκ νέου παράβαση εντός διαστήματος δύο (2) ετών από την επιβολή τη κύρωσης, αφαιρείται επιπλέον οριστικά η εξουσιοδότηση ή η άδεια λειτουργίας, με απόφαση της εξουσιοδοτούσας ή της αδειοδοτούσας αρχής, της πράξης χαρακτηριζόμενης ως σοβαρής παράβασης των όρων χορήγησης της σχετικής εξουσιοδότησης ή άδειας.

ΠΡΟΣΟΧΗ : από 23-6-2017, τέθηκε σε ισχύ η με αριθμό Υ1γ/Γ.Π/οικ.47829 (Φ.Ε.Κ. 2161/23-6-2017 τ.Β΄) που θέτει νέους όρους και προϋποθέσεις λειτουργίας επιχειρήσεων τροφίμων/ποτών. Στο άρθρο 16 της εν λόγω Υπουργικής απόφασης προβλέπεται «παραβάσεις που αφορούν τα τρόφιμα εμπίπτουν στις ρυθμίσεις του Ν.4235/2014».

N.4235/2014 «ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΙΑΚΗΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ, ΤΩΝ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ, ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΖΩΙΚΩΝ ΥΠΟΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (ΖΥΠ) ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΥΤΩΝ (ΠΠ)

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής - Ορισμοί

1. Με τα άρθρα 1 έως 36 του Μέρους Α του παρόντος νόμου και τις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται σύμφωνα με τις εξουσιοδοτικές διατάξεις που περιλαμβάνονται στα άρθρα αυτά, καθορίζονται διοικητικά μέτρα, διαδικασίες και κυρώσεις, που εφαρμόζονται σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις διατάξεις της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας του άρθρου 65 του Μέρους Γ, όπως αυτές κάθε φορά ισχύουν, καθώς και σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με κάθε άλλη διάταξη της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας περί τροφίμων, ζωοτροφών, υγείας και προστασίας των ζώων και διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ, που κάθε φορά ισχύει. Σε ό,τι αφορά τα διοικητικά μέτρα, τις διαδικασίες και τις κυρώσεις στην αιθυλική αλκοόλη, στα αλκοολούχα ποτά, καθώς και τον Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης επ αυτών, ισχύουν οι διατάξεις των νόμων 2960/2001 «Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας» (Α 265) και 2969/2001 «Αιθυλική αλκοόλη και αλκοολούχα ποτά» (Α 281).

*** Κατά τη παρ. 5 εδάφιο β` του άρθρου 9 του ν.δ. της 29.12.1923 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των περί φορολογίας του ζύθου νόμων» (Α` 384), όπως αυτή

αντικαταστάθηκε με το άρθρο 66 παρ.2 Ν.4389/2016, ΦΕΚ Α 94/27.5.2016:

"β. Από το πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 4235/2014 (Α` 32) εξαιρείται ο τομέας του ζύθου και των προϊόντων ζύθου, στους οποίους εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις των νόμων περί φορολογίας του ζύθου, του ν. 2960/2001 και του ν. 2969/2001.»

2. Για την εφαρμογή των άρθρων 1 έως και 36 και των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται σύμφωνα με τις εξουσιοδοτικές διατάξεις που περιλαμβάνονται στα άρθρα αυτά, ισχύουν οι ορισμοί των διατάξεων της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας του άρθρου 65, όπως αυτές κάθε φορά ισχύουν, ως και οι ορισμοί των παραγράφων 3 έως και 11.

3. Ελεγκτής: Εντεταλμένος υπάλληλος των αρμόδιων αρχών του άρθρου 2 για τη διενέργεια επίσημου ελέγχου.

4. Μη συμμόρφωση: Μη πλήρωση των απαιτήσεων της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας του άρθρου 65, όπως αυτές κάθε φορά ισχύουν, καθώς και κάθε άλλης διάταξης της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας περί τροφίμων, ζωοτροφών, υγείας και προστασίας των ζώων και διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ, που κάθε φορά ισχύει.

5. Μέτρα συμμόρφωσης: Διοικητικά μέτρα που επιβάλλουν οι αρμόδιες αρχές του άρθρου 2 στις επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις, που δεν πληρούν τις απαιτήσεις της νομοθεσίας περί τροφίμων, ζωοτροφών, υγείας και προστασίας των ζώων και διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ, με σκοπό τη συμμόρφωση τους προς αυτές.

6. Μη ασφαλή τρόφιμα:

α) Τα τρόφιμα θεωρούνται ως μη ασφαλή, όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 14 του Κανονισμού (ΕΚ) 178/2002 (ΕΕ L 31).

Προκειμένου να καθοριστεί αν ένα τρόφιμο είναι μη ασφαλές πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι παράγοντες που απαριθμούνται στην παράγραφο 3 του άρθρου 14 του ως άνω Κανονισμού.

β) Στις περιπτώσεις κινδύνων για τους οποίους υφίσταται έλλειψη ενωσιακής ή εθνικής νομοθεσίας ή όπου κρίνεται αιτιολογημένα αναγκαίο, τα μέτρα που λαμβάνονται πρέπει να βασίζονται στην αξιολόγηση των κινδύνων κατά περίπτωση.

7. Τρόφιμα ακατάλληλα για ανθρώπινη κατανάλωση:

Για τον προσδιορισμό του κατά πόσο ένα τρόφιμο είναι ακατάλληλο για ανθρώπινη κατανάλωση εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 14 του Κανονισμού (ΕΚ) 178/2002.

8. Τρόφιμα επιβλαβή για την υγεία:

Η έννοια του επιβλαβούς για την υγεία τροφίμου σχετίζεται με την πιθανότητα πρόκλησης βλάβης στην ανθρώπινη υγεία. Προκειμένου να καθοριστεί εάν ένα τρόφιμο είναι επιβλαβές για την υγεία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι παράγοντες που απαριθμούνται στην παρ. 4 του άρθρου 14 του Κανονισμού (ΕΚ) 178/2002.

Στην κατηγορία αυτή μπορούν να καταταγούν:

α) Τρόφιμα που περιέχουν παθογόνους μικροοργανισμούς ή τοξίνες αυτών ή μορφές παρασίτων ή ιούς, με υπέρβαση των νομοθετημένων ορίων – κριτηρίων ασφάλειας, καθώς και τρόφιμα που προέρχονται από ζώα που πάσχουν από μεταδοτικές σπογγώδεις εγκεφαλοπάθειες.

β) Τρόφιμα που περιέχουν ουσίες, είτε που απαντώνται φυσικά είτε ως πρόσθετες χημικές ουσίες είτε που προκύπτουν από τις μεθόδους παραγωγής, παρασκευής ή ως αποτέλεσμα μόλυνσης από το περιβάλλον, σε συγκεντρώσεις που υπερβαίνουν τα ανώτατα νομοθετημένα όρια ή που η παρουσία τους δεν δικαιολογείται από τη φύση του τροφίμου.

γ) Τρόφιμα που παρουσιάζουν επίπεδα καταλοίπων κτηνιατρικών φαρμάκων, φυτοφαρμάκων, καθώς και καταλοίπων με ορμονική, θυρεοστατική, αναβολική δράση, που υπερβαίνουν τα ανώτατα όρια ή που περιέχουν παρόμοιες ουσίες που είναι απαγορευμένες.

δ) Τρόφιμα στα οποία η παρουσία ξένων σωμάτων έχει άμεσες επιπτώσεις στην υγεία του καταναλωτή.

ε) Τρόφιμα στα οποία διαπιστώνεται η μη δήλωση αλλεργιογόνων ουσιών/τροφίμων, που είτε αποτελούν συστατικά τους είτε βρίσκονται στα τρόφιμα, λόγω διασταυρούμενης επιμόλυνσης.

στ) Τρόφιμα, στα οποία διαπιστώνεται η μη αναγραφή υποχρεωτικών προειδοποιητικών ενδείξεων που σχετίζονται με την υγεία.

ζ) Τρόφιμα που έχουν προκαλέσει επιβεβαιωμένη τρο-φιμογενή λοίμωξη ή/και τοξίνωση.

η) Μη εγκεκριμένα νέα ή γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα.

θ) Τρόφιμα που έχουν υποβληθεί σε επεξεργασία με ιοντίζουσες ακτινοβολίες και παραβιάζουν τις διατάξεις περί ασφάλειας της σχετικής με αυτά νομοθεσίας.

9. Μη κανονικά τρόφιμα:

Στην κατηγορία αυτή κατατάσσονται τα κατωτέρω τρόφιμα:

α) Μη κανονικά ως προς προδιαγραφές ποιότητας: Τρόφιμα των οποίων οι ποιοτικές προδιαγραφές, όπου αυτές καθορίζονται, αποκλίνουν από τις σχετικές ενωσιακές ή εθνικές διατάξεις.

β) Μη κανονικά ως προς την επισήμανση, παρουσίαση και διαφήμιση:

Τρόφιμα στα οποία υπάρχουν αποκλίσεις από τη σχετική ενωσιακή και εθνική νομοθεσία.

10. Νοθευμένα τρόφιμα:

Τρόφιμα, στα οποία προστέθηκαν ύλες συνήθως ευτελέστερης αξίας για κερδοσκοπία ή για καλύτερη εμφάνιση των προϊόντων στην οποία δεν ανταποκρίνονται πραγματικά.

11. Μη ασφαλείς ζωοτροφές:

Οι ζωοτροφές θεωρούνται μη ασφαλείς, όσον αφορά τη χρήση για την οποία προορίζονται, όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του Κανονισμού (ΕΚ) 178/2002.

Άρθρο 27

Ποινικές κυρώσεις επί μη συμμόρφωσης στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών, της υγείας και προστασίας ζώων και της διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ

1. Οποιος με οποιονδήποτε τρόπο αρνείται, παρεμποδίζει ή δυσχεραίνει τον επίσημο έλεγχο, που διενεργεί αρμόδια αρχή στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών, της υγείας και προστασίας ζώων και της διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ, τιμωρείται με **φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών**.

Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος, όταν του ζητείται από την αρμόδια αρχή που διεξάγει τον έλεγχο είτε αντίθετα προς νομική του υποχρέωση, αρνείται να δώσει τα στοιχεία που του ζητούνται είτε εν γνώσει του παρέχει ελλιπή ή ανακριβή στοιχεία.

2. Οποιος παράγει, εισάγει, αποθηκεύει, διακινεί, διαθέτει τρόφιμα τα οποία κατά τη διαπίστωση αρμόδιας αρχής είναι νοθευμένα, σύμφωνα με τον ορισμό της παραγράφου 10 του άρθρου 1, τιμωρείται **με την ποινή που προβλέπεται στην περίπτωση α της παρ. 2 του άρθρου 19 του ν. 4177/2013** (Α 173).

3. Οποιος παράγει, εισάγει, αποθηκεύει, διακινεί ή διαθέτει στην κατανάλωση τρόφιμα, τα οποία κατά τη διαπίστωση αρμόδιας αρχής είναι επιβλαβή για την υγεία του ανθρώπου, σύμφωνα με τις παραγράφους 6 και 8 του άρθρου 1, τιμωρείται με την **ποινή που προβλέπεται στην περίπτωση β` της παρ. 2 του άρθρου 19 του ν. 4177/2013** (Α 173), εκτός εάν προβλέπεται μεγαλύτερη ποινή από άλλες κείμενες διατάξεις.

4. Οποιος καθ' υποτροπή, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών, υποπίπτει πάνω από δύο (2) φορές στην ίδια μη συμμόρφωση στον τομέα των τροφίμων και της υγείας και προστασίας ζώων, για την οποία του επιβλήθηκε με διοικητική πράξη πρόστιμο, τιμωρείται με ποινή **φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών**.

5. Οποιος διαθέτει στην αγορά ή χρησιμοποιεί ή μεταποιεί:

αα) Γενετικά Τροποποιημένους Οργανισμούς (ΓΤΟ) που προορίζονται κατά τη χρήση ως ζωοτροφές ή

ββ) ζωοτροφές που περιέχουν ή αποτελούνται από ΓΤΟ ή

γγ) ζωοτροφές που παράγονται από ΓΤΟ,

όπως αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 15 του Κανονισμού (ΕΚ) 1829/2003 (ΕΕ L 268) και χωρίς να καλύπτονται από έγκριση ή να ανταποκρίνονται στους όρους έγκρισης,

τιμωρείται με ποινή **φυλάκισης έξι (6) μηνών μέχρι δύο (2) ετών και χρηματική ποινή έξι χιλιάδων (6.000) μέχρι δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ**.

6. Οποιος με τη συμπεριφορά του προκαλεί διασπορά νοσήματος τιμωρείται με **φυλάκιση τουλάχιστον δώδεκα (12) μηνών**.

Ως συμπεριφορά που προκαλεί διασπορά νοσήματος θεωρείται ιδίως η συμπεριφορά που έχει ως αποτέλεσμα τη διασπορά παθογόνου παράγοντα ή η παράλειψη του υπόχρεου να δηλώσει έγκαιρα νόσημα στις αρμόδιες αρχές ή η μη συμμόρφωση του προς σχετικές αποφάσεις των αρμόδιων αρχών.

7. Υπεύθυνοι για την τήρηση των διατάξεων του παρόντος άρθρου είναι:

α) Στις προσωπικές επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις οι επιχειρηματίες και οι ασκούντες την εκμετάλλευση αντίστοιχα, στις προσωπικές εταιρείες οι ομόρρυθμοι

εταίροι, στις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, στις ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες και στους συνεταιρισμούς οι διαχειριστές και στις ανώνυμες εταιρείες ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Διευθύνων Σύμβουλος ή ο εντεταλμένος Σύμβουλος ή άλλο πρόσωπο στο οποίο έχει ανατεθεί η άσκηση εξουσιών του Διοικητικού Συμβουλίου. Ορισμός αποκλειστικά άλλου υπευθύνου από τα προαναφερόμενα πρόσωπα είναι ανίσχυρος.

β) Προκειμένου για φορείς του δημόσιου τομέα, όπως δημόσια νοσοκομεία, δημόσια σχολεία, δημόσιοι και δημοτικοί βρεφονηπιακοί σταθμοί, υπεύθυνος είναι το φυσικό πρόσωπο που έχει την ιδιότητα του ανώτατου μονομελούς διοικητικού οργάνου ή, αν το ανώτατο διοικητικό όργανο είναι συλλογικό, του Προέδρου ή Διοικητή ή άλλου φυσικού προσώπου που προΐσταται του συλλογικού οργάνου αυτού.

Επιπλέον, υπεύθυνοι είναι και τα φυσικά πρόσωπα που με ειδική διάταξη νόμου ή απόφαση αρμόδιου οργάνου έχουν ορισθεί ως υπεύθυνοι για την τήρηση των διατάξεων περί τροφίμων, ζωοτροφών, υγείας και προστασίας των ζώων και διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ.

8. Οι υπεύθυνοι που προσδιορίζονται στην περίπτωση α της παραγράφου 7 ευθύνονται, με την προσωπική τους περιουσία και εις ολόκληρον μαζί με το οικείο νομικό πρόσωπο, για την καταβολή των προστίμων που επιβάλλονται σε αυτό, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23.

9. Υπεύθυνα πρόσωπα είναι μαζί με τα ανωτέρω και οι φυσικοί αυτουργοί των αξιόποινων πράξεων, αν δεν συμπίπτουν.

- Άρθρο 20 Ν.4177/2013 : Ειδικές κυρώσεις για μη συμμόρφωση συστημάτων μέτρησης/μετρητών ποσότητας καυσίμων (για κατόχους αδειών εμπορίας και λιανικής εμπορίας πετρελαιοειδών προϊόντων)

20 §1 Ν.4177/2013 :

α. Στις εγκαταστάσεις για τη λειτουργία των οποίων προβλέπεται η έκδοση άδειας εμπορίας ή /και λιανικής εμπορίας πετρελαιοειδών προϊόντων ή/και διάθεσης βιοκαυσίμων, η καθ' οιονδήποτε τρόπο καταδολίευση, ή ο εντοπισμός ιχνών καταδολίευσης, ή η αλλοίωση στο μηχανολογικό ή ηλεκτρολογικό ή ηλεκτρονικό μέρος των συστημάτων μέτρησης/μετρητών ποσότητας καυσίμων ή στο λογισμικό αυτών ή στο λογισμικό κάθε συσχετιζόμενου με τους διανεμητές συστήματος ή η αλλοίωση των ενδείξεών τους ή η αλλοίωση των δεδομένων που δέχονται ή που παράγουν, ή η μη εγκεκριμένη τροποποίηση εξαρτημάτων που επηρεάζουν τα μετρολογικά δεδομένα : **Φ. τουλάχιστον 6 μηνών.**

β. Αν ο υπαίτιος διαπράττει την παράβαση αυτή κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια : **Φ. τουλάχιστον 3 ετών.**

γ. Τα μέσα καταδολίευσης ή αλλοίωσης κατάσχονται και επιβάλλεται στον λειτουργούντα την εγκατάσταση διοικητικό πρόστιμο ύψους τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ για κάθε επηρεαζόμενο μετρητή

20 §2 Ν.4177/2013 :

α. Όποιος εμπορεύεται, παραχωρεί, κατασκευάζει, εγκαθιστά ή σφραγίζει τα μέσα για τη διάπραξη του αδικήματος της παραγράφου 1 : [ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑ] **κάθειρξη** και με διοικητικό πρόστιμο εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.

...

(όπως ο τίτλος και οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου 20 αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 83 §1 Ν.4413/8-8-2016)

20 § 5 Ν.4177/2013 : (περ.α´) Τα πρόσωπα που κατέχουν, διακινούν και εμπορεύονται **νοθευμένα καύσιμα : Φ. τουλάχιστον 1 έτους**

(περ.β´) Τα πρόσωπα που κατέχουν, διακινούν και εμπορεύονται **μη κανονικά καύσιμα : Φ. τουλάχιστον 3 μηνών.**

20 §6 Ν.4177/2013 : Για τα ποινικά αδικήματα του παρόντος άρθρου ως αυτουργοί διώκονται οι νόμιμοι εκπρόσωποι και οι εν τοις πράγμασι ασκούντες τη διοίκηση και διαχείριση της επιχείρησης.

Αγορανομική Διάταξη 7/2009

(Αγορανομική νομοθεσία # τροποποίηση και κωδικοποίηση αγορανομικών διατάξεων εκδοθεισών μέχρι την 14-5-2009)

κύρωση : άρθρο δεύτερο §3 της Αγ.Διατ. 7/2009 (το οποίο παραπέμπει ρητά ως κύρωση στο άρθρο 30 §15 του ν.δ. 136/1946) = **φ ή ΧΠ ή αμφότερες**

SOS : με το άρθρο 48 §2 του Ν.4177/8-8-2013 καταργήθηκε το ν.δ. 136/1946 , καθώς και ο Ν.3668/18-6-2008 που αναθεώρησε το ν.δ. 136/1946 . Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 48 §1 του Ν.4177/8-8-2013, «Έως την έκδοση των υπουργικών αποφάσεων των παραγράφων 1 του άρθρου 4, 2 και 3 του άρθρου 22 και 3 του άρθρου 24 του παρόντος νόμου, εξακολουθούν να ισχύουν η ΑΔ 7/2009 με τις αντίστοιχες κυρώσεις που προβλέπονται στο ν.δ. 136/1946.

Πλέον τέθηκε σε ισχύ η Υ.Α. Α2 – 861/22-8-2013/2-9-2013 (με έναρξη ισχύος από την 2-9-2013) , με το άρθρο 140 της οποίας, **καταργείται η Αγορανομική Διάταξη 7/2009 , καθώς και κάθε άλλη αγορανομική διάταξη.**

Όλες οι παραβάσεις της ανωτέρω υπουργικής απόφασης επισύρουν μόνο διοικητικές ποινές [= ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΑΒΑΣΕΙΣ]

Σύμφωνα με το προγενέστερο δίκαιο :

(**τώρα όλα πλέον , διοικητικές παραβάσεις**)

• μη διάθεση διατιμημένων τιμών σε καντίνες αεροδρομίων, σχολείων, κτλ. : (άρ. 1^α§1 πίνακας 1 (α, β, γ, κτλ.) και πίνακας 2 (α,β,γ, κτλ.) και 67β' §1 (περ.α,β,γ,κτλ.) §3 (περ.α,β,γ, κτλ.) και άρθρο δεύτερο §3 της Αγ.Διάταξης 14/1989 [όπως αυτή κωδικοποιήθηκε με την Αγ.Διάταξη 7/2009], σε συνδ.με 30§15 Ν.Δ. 136/1946. : **Φ ή ΧΠ ή αμφότερες**

• μη αναγραφή της ένδειξης «φρέσκο/κατεψυγμένο» στον τιμοκατάλογο: (άρ. 208§1β' της Αγ.Διάταξης 14/1989 [όπως αυτή κωδικοποιήθηκε με την Αγ.Διάταξη 7/2009], σε συνδ.με 30§15 Ν.Δ. 136/1946. : **Φ ή ΧΠ ή αμφότερες**

• μη διάθεση χύμα οίνου (ενώ διέθετε μόνο εμφιαλωμένο): (άρ. 244α' της Αγ.Διάταξης 14/1989 [όπως αυτή κωδικοποιήθηκε με την Αγ.Διάταξη 7/2009], σε συνδ.με 30§15 Ν.Δ. 136/1946. : **Φ ή ΧΠ ή αμφότερες**

• μη ύπαρξη τιμοκαταλόγων στο 50% των τραπεζιών: [(άρ. 234§2 της Αγ.Διάταξης 14/1989 [όπως αυτή κωδικοποιήθηκε με την Αγ.Διάταξη 7/2009], σε συνδ.με 30§15 Ν.Δ. 136/1946.] **πλέον :** άρθρο 157 §2 εδ.α' και άρθρο δεύτερο §3 της Αγορ.Διατ. 7/2009, σε συνδ.με άρθρο 30 §15 ν.δ. 136/1946 : **Φ ή ΧΠ ή αμφότερες**

• διάθεση ποτών μη κανονικών ως προς την επισήμανση: [γενικές διατάξεις: «αλκοολούχα ποτά» - ορισμός= άρ. 2§§1,2 / «επισήμανση»-ορισμός = αρ. 1§2περ.ιγ']

-μη αναγραφή αριθμού παρτίδας: αρ. 1§2ιγ', 2§§1,2, 10§§1,2α' (αρ.5)

-μη αναγραφή των απαιτούμενων ενδείξεων στην ελληνική γλώσσα: αρ. 1§2ιγ', 2§§1,2, 10§§1,2α',ε'. = ποινική κύρωση: αρ. 20§3α της υπ'αριθμ.3010878/11/25-6-2003 Υπ.Αποφ. (ΦΕΚ 832/τ.Β'/25-6-2003) και άρ. 11§12β' Κώδικα Τροφίμων και ποτών, σε συνδ. με άρθρα 36 και 37 της Αγ.Διάταξης 14/1989 [όπως αυτή κωδικοποιήθηκε με την Αγ.Διάταξη 7/2009], σε συνδ.με 30§15 Ν.Δ. 136/1946. : **Φ ή ΧΠ ή αμφότερες**

• μη τήρηση δελτίων παραπόνων:

Άρθρο 161 και άρθρο δεύτερο §3 της Αγορ.Διατ. 7/2009, σε συνδ.με άρθρο 30 §15 (ποιν.κύρωση) του ν.δ. 136/1946 = **φ. ή ΧΠ ή αμφότερες**

• χωρίς αναλυτική απόδειξη ταμειακής μηχανής:

Άρθρο 158 §1 και άρθρο δεύτερο §3 της Αγορ.Διατ. 7/2009, σε συνδ.με άρθρο 30 §15 (ποιν.κύρωση) του ν.δ. 136/1946 = **φ. ή ΧΠ ή αμφότερες**

• μη ανάρτηση πινακίδας «ότι ο καταναλωτής δεν υποχρεούται σε αντίτιμο αν δεν λάβει το νόμιμο παραστατικό στοιχείο» πλησίον του ταμείου επιχείρησης λιανικής

πώλησης: Άρθρα 1 §1 και §2 και άρθρο 3 §1 της Αγορ.Διατ. 4/2012 (με έναρξη ισχύος 12-1-2013), σε συνδ.με άρθρο 30 §15 (ποιν.κύρωση) του ν.δ. 136/1946 = **Φ. ή ΧΠ ή αμφότερες**

• μη αναγραφή στον κατάλογο επιχείρησης παροχής υπηρεσιών και εστίασης «ότι ο καταναλωτής δεν υποχρεούται σε αντίτιμο αν δεν λάβει το νόμιμο παραστατικό στοιχείο»: Άρθρα 1 §1 και §3 και άρθρο 3 §1 της Αγορ.Διατ. 4/2012 (με έναρξη ισχύος 12-1-2013), σε συνδ.με άρθρο 30 §15 (ποιν.κύρωση) του ν.δ. 136/1946 = **Φ. ή ΧΠ ή αμφότερες**

• άρ. 30:

– Υπερβολικό κέρδος (**παρ. 1**)· Πλέον μόνο με διοικητικό πρόστιμο (άρ. 1 παρ. 1 Ν. 3668/2008)

– υπερβολικό κέρδος με τέχνασμα (**παρ. 2**)· Πλέον μόνο με διοικητικό πρόστιμο (άρ. 1 παρ. 1 Ν. 3668/2008)

– ανακριβείς δηλώσεις (**παρ. 7**) · Πλέον και με διοικητικό πρόστιμο (άρ. 2 παρ. 1 Ν. 3668/2008) και με **Φ ή ΧΠ ή αμφότερες**

– ανάμειξη ειδών (**παρ. 9**)· Πλέον και με διοικητικό πρόστιμο (άρ. 2 παρ. 2 Ν. 3668/2008) και με **Φ ή ΧΠ ή αμφότερες**

– μέτρα και σταθμά (**παρ. 11**)· Πλέον μόνο με διοικητικό πρόστιμο (άρ. 1 παρ. 1 Ν. 3668/2008)

– Παράβαση απόφ. ΑΧΣ (**παρ. 12**)· **Φ ή ΧΠ ή αμφότερες**

– Δυσχέραση ελέγχου (**παρ. 14**)· Πλέον και με διοικητικό πρόστιμο (άρ. 2 παρ. 3 Ν. 3668/2008) και με **Φ ή ΧΠ ή αμφότερες**

– Παράβαση αγορανομικών διατάξεων (**παρ. 15**)· **Φ ή ΧΠ ή αμφότερες.**

• άρ. 31:

Τεχνάσματα – άρνησης πώλησης – απόκρυψη δωματίου – νοθεία τροφίμων – πώληση νοθευμένων – διάθεση αντικανονική – απείθεια σε δ/γή επισιτισμού (**παρ. 1-5, 9-15**) → **Φ + ΧΠ.** → Πλέον οι παρ. 4-5 τιμωρούνται και με διοικητικό πρόστιμο (άρ. 2 παρ. 4 Ν. 3668/2008) και οι παρ. 9, 11-13, 15-18 καταργήθηκαν (άρ. 14 παρ. 1 Ν. 3668/2008).

• άρ. 32:

Καταστροφή αγαθών– υπέρβαση τιμής πινακίδας (**παρ. 1-8**) → **Φ τουλ. 3 μηνών + ΧΠ.** → Πλέον οι παρ. 1-3 καταργήθηκαν (άρ. 14 παρ. 1 Ν. 3668/2008), οι παρ. 4-5 τιμωρούνται και με διοικητικό πρόστιμο (άρ. 1 παρ. 2 Ν. 3668/2008) και η παρ. 6 μόνο με διοικητικό πρόστιμο (άρ. 1 παρ. 2 Ν. 3668/2008)

– **επικίνδυνα τρόφιμα : 32 παρ.1 ν.δ. 136/1946 σε συνδ.με ΚΥΑ 15523/2006** (για τον χαρακτηρισμό των τροφίμων) – **Φ ή ΧΠ**

• άρ. 35: Τιμολόγια (**παρ. 1**) → **Φ ή ΧΠ.** → Πλέον μόνο με διοικητικό πρόστιμο (άρ. 1 παρ. 3 Ν. 3668/2008).

• άρ. 36: Αγορανομικός υπεύθυνος → κύριος – διευθυντής – επόπτης, για δε υπέρβαση τιμολογίων επιπλέον ταμίας – θαλαμηπόλος – υπηρέτες – υπάλληλοι (**παρ. 1**)

ΣΗΜ: Η παρ. 2 που επέτρεπε το διορισμό αγορανομικών υπευθύνων καταργήθηκε με το άρ. 3 παρ. 1 Ν. 1401/1983. Επομένως, «αγορανομικώς υπεύθυνος» δεν υφίσταται σήμερα ως νομική έννοια και επομένως δεν υπέχει και ποινική ευθύνη.

• **άρ. 33:** Τέλεση αγορανομικών αδικημάτων (άρ. 30, 31, και 32) από αμέλεια → **Φ μέχρι 6 μήνες ή ΧΠ.**

• **άρ. 34:** Κατάσχεση ειδών – σκευών κ.λπ.

• Πρατήριο υγρών καυσίμων που δεν είχε δείγμα για έλεγχο: **άρ. 30 παρ. 15 σε συνδ. με άρ. 431, 432 παρ. 1 της 14/1989 ΑΔΥΕ, σε συνδ. με ΑΧΕ 355/2000 και 2/2000 → Φ ή ΧΠ ή αμφότερες.** [430β' : δελτίο διανομής βυτιοφόρων] & [430γ' : βιβλίο διακίνησης καυσίμων από πρατηριούχους]

• **κυλικείο πλοίου που παρανόμως δεν είναι εφοδιασμένο με εμφιαλωμένο νερό 750 ml και τοστ με τυρί και ζαμπόν :** αρ. 67β §§1,2α,β 4 του ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 3 της Αγ.Διάταξης 14/1989 σε συνδ.με άρθρο 1α του ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1 της ιδίας Αγ.Διάταξης [όπως αυτή κωδικοποιήθηκε με την Αγ.Διάταξη 7/2009], σε συνδ.με 30§15 Ν.Δ. 136/1946. : **Φ ή ΧΠ ή αμφότερες**

• **κυλικείο πλοίου που παρανόμως διαθέτει ελληνικό και στιγμιαίο καφέ (φραπέ) σε τιμή ανώτερη της προβλεπόμενης :** αρ. 67β §§1περ.ε και περ.η του ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 3 της Αγ.Διάταξης 14/1989 σε συνδ.με άρθρο 1α του ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1 της ιδίας Αγ.Διάταξης [όπως αυτή κωδικοποιήθηκε με την Αγ.Διάταξη 7/2009], σε συνδ.με 32§6 Ν.Δ. 136/1946. : **Φ τουλ.3μ. + ΧΠ [πλέον όμως, με αρ.1§2 Ν.3668/18-6-2008= μόνο διοικητικό πρόστιμο.]**

• **κυλικείο πλοίου που παρανόμως δεν έφερε πινακίδα - τιμοκατάλογο:** αρ. 67β §§1,3α,β, 4 του ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 3 της Αγ.Διάταξης 14/1989 σε συνδ.με άρθρο 1α του ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1 της ιδίας Αγ.Διάταξης [όπως αυτή κωδικοποιήθηκε με την Αγ.Διάταξη 7/2009], σε συνδ.με 38§§1α,8 Ν.Δ. 136/1946. : **Φ ή ΧΠ ή αμφότερες**

☞ **ΠΡΟΣΟΧΗ:** άρ. 66: «Αι περί **ιδιαζούσης και εξαιρετικής δικαιοδοσίας διατάξεις** των άρθρων [111 παρ. 1 και 7] της ποινικής δικονομίας ή οιοδήποτε άλλου νόμου, **δεν έχουν εφαρμογήν επί των υπό του παρόντος νόμου προβλεπομένων αδικημάτων, των κατηγορουμένων πάντων, ανεξαρτήτως της ιδιότητος αυτών, υπαγομένων εις το δικαστήριο των πλημμελειοδικών και τας παρά πλημμελειοδικαίς ανακριτικὰς αρχάς».**

Βλ. και άρ. 247 περ. στ' του ΣΠΚ, κατά το οποίο οι στρατιωτικοί για τις παραβάσεις του Αγορανομικού Κώδικα υπάγονται κατ' εξαίρεση στα κοινά ποινικά δικαστήρια, με εξαίρεση τις πράξεις του άρ. 122 ΣΠΚ (νοθεία τροφίμων, ειδών βιοτικής ανάγκης κ.λπ.).

ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ (Ν. 3585/2007)

*** ΠΡΟΣΟΧΗ: Με την παρ.3 άρθρου 25 Ν.3938/2011, ΦΕΚ Α 61/31.3.2011, ορίζεται ότι: "Τρεις μήνες μετά τη δημοσίευση του νόμου αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καταργείται ο ν. 3585/2007 **εκτός** των παραγράφων 1 και 2γ του άρθρου 3 και των άρθρων 29, 37-45, 47, 49-51, 52 παράγραφος 1, 55 και 56. Τα καθήκοντα του άρθρου 46 του ν. 3585/2007 συνεχίζουν να ασκούνται για τυχόν εκκρεμείς υποθέσεις".

Ορισμοί : «αγροτικό κτήμα(κινητό-ακίνητο)» = αρ. 2§3

• **άρ. 37 §1 :** Αγροτική κλοπή και υπεξαίρεση ξένου (εν όλω ή εν μέρει) ή κοινόχρηστου αγροτικού κινητού κτήματος, αξίας άνω των 300 € → **Ποινή 372 παρ. 1 ή 375 παρ. 1 και 2 ΠΚ**. [αν η αξία μέχρι και 300 € → Κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο / ΠΤΑΙΣΜΑ] **πλέον : αξία μέχρι και 600 € = πταίσμα : άρθρο 38 §2 του Ν.4055/12-3-2012/2-4-2012.**

Άρθρο 37 §2 Ν.3585/2007: Η διάταξη του άρθρου 379 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζεται και για τα αδικήματα της προηγούμενης παραγράφου.

• **άρ. 38:** Φθορά αγροτικού κτήματος αξίας πάνω από 300 € → **Ποινή αρ. 2§3 Ν.3585/207 σε συνδ.με 381§1 ΠΚ (Φυλάκιση μέχρι 2 έτη)**. [αν η αξία μέχρι και 300 € → Κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο / ΠΤΑΙΣΜΑ] **πλέον : αξία μέχρι και 600 € = πταίσμα : άρθρο 38 §2 του Ν.4055/12-3-2012/2-4-2012.**

Άρθρο 38 §2 : Η διάταξη του άρθρου 384 Π.Κ. εφαρμόζεται αναλόγως και επί των αδικημάτων της προηγούμενης παραγράφου.

• **άρ. 39 §1:** Φθορά με ζώα αξίας μέχρι και 300 € (εκ προθέσεως – **παρ. 1 / εξ αμελείας παρ. 2**) → [Κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο / ΠΤΑΙΣΜΑ] **πλέον : αξία μέχρι και 600 € = πταίσμα : άρθρο 38 §2 του Ν.4055/12-3-2012/2-4-2012.**

Άρθρο 39 §2 : Εάν η κατά την προηγούμενη παράγραφο πράξη τελέσθηκε **από αμέλεια**, επιβάλλεται πρόστιμο ή κράτηση.

Άρθρο 39 §3 : Η διάταξη του άρθρου 384 Π.Κ. εφαρμόζεται και για το κατά την παράγραφο αδίκημα, εκτός αν ο δράστης επανειλημμένως είχε τελέσει το αδίκημα αυτό από πρόθεση ή αμέλεια.

Άρθρο 40 : Ειδική ευθύνη εξουσιαστού

Ο εξουσιαστής ζώων, πτηνών ή μελισσών που αναθέτει την επιτήρηση ή φύλαξη αυτών σε άλλον, εάν με αυτά τελέσθηκε αγροτικό αδίκημα τιμωρείται:

α. με κράτηση μέχρι τριών (3) μηνών ή με πρόστιμο εφόσον τελούσε εν γνώσει ή μπορούσε να αποτρέψει την τέλεση του αδικήματος αυτού,

β. με την ποινή του προηγούμενου εδαφίου ελαττωμένη κατά το άρθρο 83 του Ποινικού Κώδικα, εφόσον βαρύνεται με αμέλεια ως προς την εποπτεία των προσώπων στα οποία ανατέθηκε η επιτήρηση ή φύλαξη των ζώων ή πτηνών ή μελισσών ή ως προς την επιλογή τους ή εφόσον ανέθεσε την επιτήρηση ή φύλαξη σε άτομο ηλικίας κάτω των

δεκατεσσάρων (14) ετών ή σωματικώς ή διανοητικώς ακατάλληλο για την επιτήρηση ή φύλαξη των ζώων αυτών.

• **άρ. 41:** Διατάραξη ροής αρδευτικών υδάτων ΠΤΑΙΣΜΑ (πρόστιμο ή κράτηση).

άρ. 42: §1 Μετατόπιση οροσμήμων – μείωση εκτάσεων ΠΤΑΙΣΜΑ (κράτηση μέχρι 2 μήνες ή πρόστιμο).

– §2 μη φύλαξη φρεάτων, υπογείων, λάκκων κ.λπ., τοποθέτηση παγίδων → ΠΤΑΙΣΜΑΤΑ (κράτηση μέχρι 2 μήνες).

– Αυτεπάγγελτη η ποινική δίωξη από το δημόσιο κατήγορο (**άρ. 45**).

– Πολιτικές αξιώσεις (**άρ. 50**).

[**Άρθρο 50 Πολιτική αγωγή**

1. Όσοι καταδικάζονται ως αυτουργοί ή συμμετοχοί για την ίδια πράξη είναι εις ολόκληρον υπόχρεοι για την καταβολή της αποζημίωσης.

2. Ειδικά για φθορές από ζώα, μέλισσες ή πτηνά, ευθύνεται, πάντοτε, αστικώς και αλληλεγγύως με τον υπαίτιο και ο εξουσιαστής ή εκείνος που έχει την εκμετάλλευση αυτών, και αν ακόμη δεν υπέχει ποινική ευθύνη, κατά το άρθρο 39.

3. Η αξίωση ασκείται με αίτηση, η οποία υποβάλλεται είτε εγγράφως, κατά την προδικασία στο οικείο Αγρονομικό Τμήμα, είτε προφορικώς, επ' ακροατηρίω, πριν από την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας, με δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά.

4. Η αίτηση απευθύνεται κατά του ποινικώς υπευθύνου ή μόνο κατά του αστικώς υπευθύνου, εφόσον συμπλήρωσε το 18ο έτος, και εκδικάζεται και αν ακόμη δεν παρασταθεί στο ακροατήριο εκείνος που την υπέβαλε.

5. Επί φθορών από ζώα, πτηνά ή μέλισσες το κλητήριο θέσπισμα μνημονεύει και τον ως άνω αστικώς υπεύθυνο. Αντίγραφο του κλητηρίου θεσπίσματος επιδίδεται, όπως και στον κατηγορούμενο, στον αστικώς υπεύθυνο με κλήση να εμφανιστεί στο ακροατήριο.

6. Το δικαστήριο αποφαινεται για την αίτηση αποζημίωσης αμέσως μετά την καταδίκη του κατηγορουμένου, με την ίδια απόφαση. Η αίτηση αποζημίωσης στην περίπτωση αυτή δεν μπορεί να παραπεμφθεί στα πολιτικά δικαστήρια.

7. Το δικαστήριο υποχρεούται, αν δεν υπάρχει αντίθετη δήλωση του παθόντος, να εξακριβώσει το ποσό της ζημίας και να επιδικάσει τούτο, με την ίδια απόφαση. Στην περίπτωση αυτή, ο παθών, αν θεωρεί εαυτόν εν μέρει μόνο αποζημιωθέντα, δικαιούται να καταφύγει στο αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο για το υπόλοιπο της αξιώσεως του.

• **παράνομη γεώτρηση χωρίς ειδική άδεια :** αρ. 38 §6 και 39 §9εδ.α και γ Ν.Δ.3881/58, όπως το αρ.38§6 αντικ.με άρθρο 10 και 11 Ν.1277/72 σε συνδ.,με άρθρο 2§1εδ.α Ν.301/76 και με αρ.8 §2, 11 §4 και 16 §1α Ν.1739/87, με ΠΔ 265/89 [όπως ισχύουν] **Φ μέχρι 6 μηνών ή ΧΠ**

• Υπεξαγωγή γεωργικού τραπεζικού ενεχύρου. Παράβαση **άρ. 8 παρ. 1, 6 Ν. 4332 της 10/16-8-1929** → **Φ τουλ. 3 μηνών** (απαιτείται έγκληση της Τράπεζας).

• Υπερήμερία αγοραστή γεωργικών προϊόντων: **άρ. 1, 2 ν.δ. 3424/1955** (ως το άρθρο 1 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν.1409/1983) → **Φ τουλ. 3 μηνών και ΧΠ έως 500.000 δρχ. (1.500 €).**

- Χειριστής μηχανήματος τεχνικού έργου χωρίς άδεια χειριστή : (1, 4 παρ.1 **ΠΑ 31/1990** σε συνδ.με άρθρο 1 ΑΝ 501/1937) : Φ 1 μήνα έως 12 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες
ΠΡΟΣΟΧΗ : το ΠΑ 31/1990 καταργήθηκε με το άρθρο 14 §3 του ΠΑ 113/2012 και δεν προβέπονται πλέον ποινικές κυρώσεις

ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ (Ν. 1815 της 11/11-11-1988)

• Παράνομη πτήση (**άρ. 161 παρ. 1**) → **Φ μέχρι 6 μήνες + ΧΠ**: Ο κυβερνήτης που εκτελεί πτήση: α) χωρίς υποβολή σχεδίου πτήσης ή μεταβάλλοντας το σχέδιο κατά την πτήση με αναληθή αιτιολογία, β) χωρίς εγγραφή του αεροσκάφους στο οικείο μητρώο, γ) χωρίς πιστοποιητικό πτητικής ικανότητας ή μετά τη λήξη ισχύος του.

- (**άρ. 161 παρ. 2**) → Ίδιες ποινές και για τον εκμεταλλευόμενο το αεροσκάφος.

*** ΠΡΟΣΟΧΗ:Βλ και άρθρ.187Α Ποινικού Κώδικα (το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 40 Ν.3251/2004,ΦΕΚ Α 127/9.7.2004) σχ. με ποινές που επιβάλλονται στα εκλήματα του παρόντος άρθρου όταν αυτά συνιστούν τρομοκρατικές πράξεις.

• Κυβερνήτης (όποιος χειρίζεται αεροσκάφος χωρίς να έχει άδεια που ισχύει (**άρ. 162 παρ. 1**) → **Φ μέχρι 2 έτη + ΧΠ**.

- (**άρ. 162 παρ. 2**) → Ίδιες ποινές για όποιον επιτρέπει ή ανέχεται τον χειρισμό αεροσκάφους από πρόσωπο που δεν έχει άδεια. *** ΠΡΟΣΟΧΗ:Βλ και άρθρ.187Α Ποινικού Κώδικα (το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 40 Ν.3251/2004,ΦΕΚ Α 127/9.7.2004) σχ. με ποινές που επιβάλλονται στα εκλήματα του παρόντος άρθρου όταν αυτά συνιστούν τρομοκρατικές πράξεις.

• Παραβάσεις υπηρεσιακών καθηκόντων του κυβερνήτη (**άρ. 163**) → **Φ μέχρι 6 μήνες + ΧΠ**: α) δεν έχει ή δεν τηρεί τα προβλεπόμενα έγγραφα, β) δεν εμφανίζει ή καταστρέφει έγγραφα, γ) αναγράφει εν γνώσει ή επιτρέπει την αναγρ-αφή ψευδών στοιχείων στα έγγραφα, δ) εν γνώσει αναλαμβάνει την διακυβέρνηση αεροσκάφους που δεν έχει ή έχει ψευδή ή παραποιημένα σήματα εθνικότητας και εγγραφής. *** ΠΡΟΣΟΧΗ:Βλ και άρθρ.187Α Ποινικού Κώδικα (το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 40 Ν.3251/2004,ΦΕΚ Α 127/9.7.2004) σχ. με ποινές που επιβάλλονται στα εκλήματα του παρόντος άρθρου όταν αυτά συνιστούν τρομοκρατικές πράξεις.

• Παράβαση κανονισμών εναέριας κυκλοφορίας (**άρ. 164 παρ. 1**) → **Φ μέχρι 6 μήνες + ΧΠ**.

[άρθρο 164 §1 : Με φυλάκιση έως έξι μήνες και με χρηματική ποινή τιμωρείται ο κυβερνήτης που παραβαίνει τις διατάξεις για την εναέρια

κυκλοφορία, εφ' όσον από την πράξη του μπορεί να προκύψει κίνδυνος για την ασφάλεια των αεροσκαφών.

2. Με φυλάκιση έως ένα έτος και με χρηματική ποινή τιμωρείται ο εκμεταλλευόμενος αεροσκάφος και ο κυβερνήτης που παραβαίνει τα προβλεπόμενα ελάχιστα όρια ασφάλειας σε σχέση με τη σύνθεση του πληρώματος, τον αριθμό των επιβατών και το βάρος των μεταφερόμενων πραγμάτων.

*** ΠΡΟΣΟΧΗ:Βλ και άρθρ.187Α Ποινικού Κώδικα (το οποίο προστέθηκε με το άρθρο40 Ν.3251/2004,ΦΕΚ Α 127/9.7.2004) σχ. με ποινές που επιβάλλονται στα εγκλήματα του παρόντος άρθρου όταν αυτά συνιστούν τρομοκρατικές πράξεις.

Άρθρο 165 Παράβαση υποχρεώσεων του εκμεταλλευομένου αεροσκάφους

Με φυλάκιση έως έξι μήνες και χρηματική ποινή τιμωρείται ο εκμεταλλευόμενος αεροσκάφος ο οποίος:

α. δεν επιδεικνύει στις αρμόδιες αρχές ή καταστρέφει τα έγγραφα που αφορούν το αεροσκάφος,

β. δεν έχει την προβλεπόμενη άδεια για τη συγκεκριμένη εκμετάλλευση του αεροσκάφους,

γ. εν γνώσει αναγράφει ή επιτρέπει την αναγραφή ψευδών στοιχείων στα έγγραφα που φέρει το αεροσκάφος,

δ. εν γνώσει επιτρέπει την πτήση αεροσκάφους που δεν έχει ή έχει ψευδή ή παραποιημένα σήματα εθνικότητας και εγγραφής.

*** ΠΡΟΣΟΧΗ:Βλ και άρθρ.187Α Ποινικού Κώδικα (το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 40 Ν.3251/2004,ΦΕΚ Α 127/9.7.2004) σχ. με ποινές που επιβάλλονται στα εγκλήματα του παρόντος άρθρου όταν αυτά συνιστούν τρομοκρατικές πράξεις.

Άρθρο 166 Εκποίηση σε αλλοδαπούς (κατά παράβαση άρθρου 46) αεροσκάφους ή κινητήληρα ολικώς ή κατά ποσοστό που επιφέρει απώλεια της ελληνικής εθνικότητας : φυλάκιση έως 3 έτη και χρηματική ποινή

Άρθρο 167 παράλειψη ασφάλισης (κατά παράβαση άρθρου 137) αεροσκάφους : φυλάκιση έως 6 μήνες και χρηματική ποινή

Άρθρο 168 παράνομη φόρτωση ή μεταφορά πραγμάτων από κυβερνήτη ή εκμεταλλευόμενο : φυλάκιση έως 6 μήνες και χρηματική ποινή

Άρθρο 169 Διασάλευση της τάξης εντός του αεροσκάφους κατά την πτήση : φυλάκιση έως 1 έτος ή χρηματική ποινή

Άρθρο 170 παράβαση εντολών του κυβερνήτη από επιβάτη ή μέλος του πληρώματος : φυλάκιση έως 6 μήνες ή χρηματική ποινή

Άρθρο 171 Ακροβατικές πτήσεις ή επιδείξεις με αλεξίπτωτο ή με άλλο μέσο χωρίς άδεια : φυλάκιση έως 6 μήνες ή χρηματική ποινή
Για πάνω από κατοικημένες περιοχές : φυλάκιση έως 1 έτος

Άρθρο 172 απόρριψη αντικειμένων από αεροσκάφος (δράστης ο φυσικός αυτουργός και ο κυβερνήτης ή μέλος πληρώματος που παρέλειψε να αποτρέψει την απόρριψη): φυλάκιση έως 1 έτος ή χρηματική ποινή

Άρθρο 173 πτήση σε απαγορευμένη περιοχή: φυλάκιση και (δυννητικά) δήμευση του αεροσκάφους

Άρθρο 174 είσοδος σε απαγορευμένους χώρους : φυλάκιση έως 6 μήνες ή χρηματική ποινή

Άρθρο 175 παράλειψη αναγγελίας ατυχήματος ή παροχής αρωγής : §1 κατά παράβαση του άρθρου 123 : φυλάκιση
: §2 κατά παράβαση των άρθρων 124 και 140 : φυλάκιση έως 1 έτος
: §3 μετακίνηση τμημάτων ή συντριμμάτων αεροσκάφους χωρίς άδεια : φυλάκιση έως 1 έτος

Άρθρο 176 παραβάσεις του πληρώματος σε κατάσταση ανάγκης : φυλάκιση και χρηματική ποινή

Άρθρο 177 σύληση ή διαρπαγή : φυλάκιση τουλάχιστον 6 μηνών

Άρθρο 178 παράνομη κατάληψη αεροσκάφους ή βία ή απειλή βίας κατά προσώπου εντός αεροσκάφους κατά την πτήση : κάθειρξη τουλάχιστον 10 ετών

Άρθρο 179 : §1 καταστροφή ή βλάβη αεροσκαφών : κάθειρξη τουλάχιστον 10 ετών
§2 καταστροφή ή αφαίρεση σωστικών μέσων : φυλάκιση τουλάχιστον 1 έτους (αν προέκυψε κίνδυνος για άνθρωπο : κάθειρξη έως 10 έτη)

Άρθρο 180 τοποθέτηση εκρηκτικών μέσων : κάθειρξη τουλάχιστον 10 ετών

Άρθρο 181 καταστροφή ή βλάβη αεροπορικών εγκαταστάσεων ή υποηρεσιών : **κάθειρξη τουλάχιστον 10 ετών**

Άρθρο 182 διάδοση ψευδών ειδήσεων : **κάθειρξη τουλάχιστον 10 ετών**

Άρθρο 183 επιβαρυντική περίπτωση : αν από πράξη των άρθρων 187 έως 182 επήλθε θάνατος : **ισόβια κάθειρξη**

Άρθρο 184 απόπειρα και συνέργεια

Άρθρο 185 ορισμοί : αεροσκάφος σε πτήση και αεροσκάφος σε λειτουργία

ΑΘΕΜΙΤΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ (Ν. 146/1914)

- Ψευδής διαφήμιση (άρ. 3, 4) → **Φ μέχρι 6 μήνες + ΧΠ μέχρι 3.000 δρχ.* (8,80 €) ή μία εκ των δύο ποινών.**

- Αν οι ανακριβείς δηλώσεις γίνονται από υπάλληλο ή εντολοδόχο, τιμωρείται εκτός από αυτόν και ο *κύριος ή διευθυντής της επιχείρησης*, αν είχε γνώση.

- Ψευδής αναγγελία για εκποίηση από πτώχευση (άρ. 6) → **Φ μέχρι 2 μήνες ή ΧΠ μέχρι 1.500 δρχ.* (4,40 €) ή αμφότερες.**

- Ψευδής αναγγελία για εκποίηση από διάλυση (άρ. 7, 8) → **Ποινή 458 ΠΚ (πταίσμα).**

- Δυσφήμιση άλλου εμπόρου (άρ. 11, 12) → **Φ μέχρι 6 μήνες + ΧΠ μέχρι 3.000 δρχ.* (8,80 €) ή μία εκ των δύο ποινών.**

- Τιμωρείται και ο κύριος ή δ/ντής της επιχείρησης αν οι ισχυρισμοί ή οι διαδόσεις έγιναν εν γνώσει του από υπάλληλο ή αντιπρόσωπό του.

- Αντιποίηση επωνυμίας ή διακριτικού τίτλου (άρ. 13, 14) → **Φ μέχρι 6 μήνες + ΧΠ μέχρι 3.000 δρχ.* (8,80 €) ή μία εκ των δύο ποινών** (δεν εφαρμόζεται στο σήμα). **Επί καταδίκης** για παράβαση των άρ. 13, 14 → Διατάσσεται υποχρεωτικά η αφαίρεση ή καταστροφή, του διακριτικού γνωρίσματος, αν το ζητήσει ο αδικηθείς.

Επί αθώωσης → Η αφαίρεση ή καταστροφή διατάσσεται δυνητικά (άρ. 15).

- Κατάχρηση εμπορικού απορρήτου (άρ. 16) → **Φ μέχρι 6 μήνες + ΧΠ μέχρι 3.000 δρχ.* (8,80 €) ή με μία ποινή.**

- Καταχρηστική εκμετάλλευση της σχέσης οικονομικής εξάρτησης επιχείρησης (πελάτη ή προμηθευτή) (άρ. 18 α) → **ΧΠ 5.000 € – 50.000 €** (άρ. 29 παρ. 2 Ν. 3784/7-8-2009).

ΣΗΜ: * Για τα όρια των χρηματικών ποινών βλ. άρ. 57 ΠΚ· ΑΠ 649/1997 ΠΧρ ΜΗ/155.

– **ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ η ποινική δίωξη στις περιπτώσεις των άρ. 6, 8 και 9. Κατ' έγκληση στις λοιπές (άρ. 21).**

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

(Ν. 2725/1999, όπως τροποπ. με Ν. 3708/8-10-2008, με Ν. 3773/21-7-2009, με Ν.4049/2012 και με Ν.4326/2015)

ΠΡΟΣΟΧΗ: Οι διατάξεις των άρθρων 1-11 του Ν. 1646/1986 καταργήθηκαν με το άρθρο 79 παρ. 5 του Ν. 3057/10-10-2002.

- **άρ. 41 Γ: - Παρ. 7** (όπως προστ. με άρ. 4 Ν. 3057/2002 και τροπ. με άρ. 3 Ν. 3262/2004): Διάθεση εισιτηρίων → **Φ μέχρι 3 έτη + ΧΠ.**

• **άρ. 41 Δ: - Παρ. 2:** Οι διοργανώτριες αρχές και τα εκάστοτε διαγωνιζόμενα αθλητικά σωματεία, Α.Α.Ε. ή Τ.Α.Α. συμμετέχουν υποχρεωτικά σε συσκέψεις που μπορεί εν όψει μιας αθλητικής συνάντησης να συγκαλεί ο αρμόδιος για τον αθλητισμό Εισαγγελέας ή ο κατά τόπον αρμόδιος Εισαγγελέας ή η αρμόδια αστυνομική αρχή σε συνεργασία με τη Δ.Ε.Α.Β., προκειμένου να αντιμετωπισθούν θέματα της αρμοδιότητάς του, που σχετίζονται ιδίως με την ομαλή και ασφαλή μετακίνηση, προσέλευση και αποχώρηση των φιλάθλων, τη διάθεση των εισιτηρίων και την εν γένει εύρυθμη διεξαγωγή της αθλητικής συνάντησης. Κατά τις συσκέψεις αυτές τηρούνται πρακτικά με ευθύνη εκείνου που τη συγκαλεί. Σε κάθε περίπτωση, τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για τα θέματα της προηγούμενης παραγράφου πραγματοποιούνται από την αρμόδια αστυνομική αρχή.

– **Παρ. 3:** Όποιο μέλος της διοίκησης αθλητικού σωματείου, Τ.Α.Α., Α.Α.Ε. ή συνδέσμου φιλάθλων ή εκπρόσωπος των φορέων αυτών δεν προσέρχεται στις συσκέψεις που συγκαλεί ο αρμόδιος για τον αθλητισμό Εισαγγελέας ή ο κατά τόπον αρμόδιος Εισαγγελέας ή η αρμόδια αστυνομική αρχή ή δεν υπακούει σε νόμιμη πρόσκληση υπαλλήλου ή αρχής που εκτελεί τα μέτρα της προηγούμενης παραγράφου ή παραβιάζει τους όρους εκτέλεσής τους τιμωρείται:

α) με **Φ μέχρι 6 μήνες**

β) με **Φ μέχρι 2 έτη**, αν η ανυπακοή ή η παραβίαση είχε επακόλουθο την πρόκληση εκτεταμένων φθορών ξένης ιδιοκτησίας

γ) με **Φ τουλ. 2 ετών**, αν η ανυπακοή ή η παραβίαση είχε επακόλουθο την πρόκληση σωματικής βλάβης,

δ) με **κάθειρξη μέχρι 10 έτη**, αν στην περίπτωση του στοιχείου γ' επήλθε θάνατος.

– **Παρ. 7:** Απαγορεύεται η κατάληψη διαδρόμων και κλιμάκων των εξεδρών από θεατές. Όποιος πωλεί, διαθέτει ή καταναλώνει οινοπνευματώδη ποτά εντός της αθλητικής εγκατάστασης → **Φ μέχρι 6 μήνες**.

– **Παρ. 11 :** « α. Οι Α.Α.Ε. ή Τ.Α.Α. που αγωνίζονται στα εθνικά επαγγελματικά πρωταθλήματα ποδοσφαίρου, καλαθοσφαίρισης και πετοσφαίρισης υποχρεούνται να προσλαμβάνουν πιστοποιημένες ιδιωτικές εταιρείες παροχής υπηρεσιών ασφαλείας για την εφαρμογή μέτρων ευταξίας των γηπέδων και για τη συνοδεία των φιλάθλων τους, όπως η λειτουργία τους ορίζεται από το ν. 2518/1997 (ΑΙ64) περί προϋποθέσεων λειτουργίας ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας. Την ίδια υποχρέωση για πρόσληψη πιστοποιημένων ιδιωτικών εταιρειών ασφαλείας έχουν και τα λοιπά αθλητικά σωματεία, Α.Α.Ε. ή Τ.Α.Α. στις περιπτώσεις που οφείλουν να μισθώνουν μαζικό μέσο μεταφοράς για την οργανωμένη μετακίνηση οπαδών τους.

β. Οι ανωτέρω εταιρείες απαιτείται να πιστοποιούνται από τους κατά νόμο αρμόδιους για την πιστοποίηση φορείς και να ειδικεύονται σε ειδικά θέματα παροχής υπηρεσιών ασφαλείας για τη συνοδεία και επιτήρηση οργανωμένων φιλάθλων εντός και εκτός αθλητικών εγκαταστάσεων και τήρησης ευταξίας στους χώρους των εξέδρων των αθλητικών εγκαταστάσεων και στους χώρους στάθμευσης. Ειδικώς για το άθλημα του ποδοσφαίρου, οι Ιδιωτικές Εταιρείες Παροχής Υπηρεσιών Ασφαλείας (Ι.Ε.Π.Υ.Α.) και το προσωπικό τους εκπαιδεύονται και πιστοποιούνται υποχρεωτικώς και από την Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία, σύμφωνα με τον Κανονισμό Αδειοδότησης Ομάδων της UEFA και τον Κανονισμό Γηπέδων και Ασφαλείας και Προστασίας των Αγώνων της ανωτέρω ομοσπονδίας.

γ. Καταστάσεις με τα στοιχεία ταυτότητας και τη διεύθυνση κατοικίας του προσωπικού ασφαλείας καταρτίζονται με ευθύνη των Α.Α.Ε. ή Τ.Α.Α. ή των αθλητικών σωματείων που προσλαμβάνουν το προσωπικό αυτό και παραδίδονται στην αρμόδια αστυνομική αρχή, στη Δ.Ε.Α.Β., στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού και στη διοργανώτρια αρχή το αργότερο σαράντα οκτώ ώρες πριν από την έναρξη κάθε αθλητικής συνάντησης.

δ. Στις παραπάνω καταστάσεις συμπεριλαμβάνονται οι οριζόμενοι κατά περίπτωση από τις Α.Α.Ε. ή Τ.Α.Α. ή αθλητικά σωματεία υπεύθυνοι κατά τομέα δραστηριότητας. Οι ιδιωτικές εταιρείες παροχής υπηρεσιών ασφαλείας συνεργάζονται με την αστυνομική αρχή, για την επιβολή των λαμβανόμενων μέτρων ευταξίας. Τα ειδικότερα καθήκοντα του προσωπικού ασφαλείας σε κάθε

συγκεκριμένο αγώνα καθορίζονται από τον υπεύθυνο ασφαλείας αγώνων της παραγράφου 4 και είναι ιδίως:

αα) Η τήρηση της ευταξίας κατά τις ομαδικές οργανωμένες μετακινήσεις φιλάθλων προς και από τις αθλητικές εγκαταστάσεις στο πλαίσιο των λαμβανόμενων μέτρων για την αποτροπή συμπλοκών και εκτροπών.

ββ) Η τήρηση της ευταξίας στους χώρους στάθμευσης των αθλητικών εγκαταστάσεων.

γγ) Η τήρηση της ευταξίας και της σειράς προτεραιότητας στις εισόδους των αθλητικών εγκαταστάσεων.

δδ) Η τοποθέτηση των θεατών στις εξέδρες των αθλητικών εγκαταστάσεων, σύμφωνα με όσα αποφασίσθηκαν από την αρμόδια αστυνομική αρχή και η υποβολή των αστυνομικών δυνάμεων για το διαχωρισμό των φιλάθλων των διαγωνιζόμενων ομάδων, καθώς και για την αποτροπή εισόδου τούτων στον αγωνιστικό χώρο.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Πολιτισμού και Τουρισμού ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια της παρουσίας, εμφάνισης και δραστηριότητας του προσωπικού ασφαλείας."

*** Η παρ.11 η οποία προστέθηκε με την παρ.8 άρθρ.4 Ν.3262/2004,ΦΕΚ Α 173/15.9.2004, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 9 παρ.2 του Ν.4049/2012 ΦΕΚ Α 35/23-02-2012 με έναρξη ισχύος την 1/09/2012.

*****ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σύμφωνα με την παρ.4 του άρθρου 9 του Ν.4049/2012 ΦΕΚ Α 35/23-02-2012 με έναρξη ισχύος την 1/09/2012 ορίζεται ότι:**

"4. Στα μέλη της διοίκησης και στους εκπροσώπους των Α.Α.Ε. και των Τ.Α.Α. που παραβιάζουν τις διατάξεις της παραγράφου 11 του άρθρου 41Α του ν. 2725/1999 επιβάλλεται ποινή **φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.**"

• άρ. 41 ΣΤ: Αδικήματα βίας με αφορμή αθλητικές εκδηλώσεις:

Με το άρθρο 3 του Ν.4049/2012 τροποποιήθηκε η §6 και η §7 του άρθρου 41 στ'

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ.2 του Ν. 4049/2012 ΦΕΚ Α 35/23-02-2012 ορίζεται ότι:

"2. Για τις αξιόποινες πράξεις του άρθρου 41 ΣΤ του ν. 2725/1999, καθώς και της πρώτης παραγράφου του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 253 Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας περί ειδικών ανακριτικών

πράξεων και οι διατάξεις για την προστασία μαρτύρων του άρθρου 9 του ν. 2928/2001.

– **Παρ. 1:** Με **Φ μέχρι 2 έτη + ΧΠ** (ρήτρα επικ/τας) → όποιος εκ προθέσεως μέσα σε αθλητικές εγκαταστάσεις ή στον αμέσως περιβάλλοντα χώρο τους ή στις βοηθητικές εγκαταστάσεις ή στους χώρους προσέλευσης και στάθμευσης, κατά τη διάρκεια αθλητικής εκδήλωσης:

α) ρίχνει προς τον αγωνιστικό χώρο ή εναντίον άλλου οποιοδήποτε αντικείμενο, που μπορεί να προκαλέσει έστω και ελαφρά σωματική βλάβη,

β) βιαιοπραγεί κατά άλλου, ανεξάρτητα εάν από τη βιαιοπραγία επήλθε σωματική βλάβη, ή εκτοξεύει απειλές κατά προσώπου, το οποίο σύμφωνα με τους κανονισμούς της οικείας αθλητικής ομοσπονδίας αναγράφεται στο φύλλο αγώνα,

γ) κατέχει ή χρησιμοποιεί αντικείμενα που μπορούν να προκαλέσουν σωματικές βλάβες,

δ) κατέχει ή χρησιμοποιεί βεγγαλικά, καπνογόνα, κροτίδες και γενικά εύφλεκτες ύλες.

– **Παρ. 2:** Με **Φ μέχρι 1 έτος + ΧΠ** (ρήτρα επικ/τας) → Όποιος:

α) χωρίς δικαίωμα από το νόμο ή τους κανονισμούς της οικείας αθλητικής ομοσπονδίας ή υπερβαίνοντας το δικαίωμά του αυτό, εισέρχεται με σκοπό τη διατάραξη της ομαλής διεξαγωγής του αγώνα ή την πρόκληση επεισοδίων, λόγω του αποτελέσματός του, κατά τη διάρκεια αθλητικής συνάντησης ή αμέσως πριν από την έναρξη ή αμέσως μετά τη λήξη της, στον αγωνιστικό χώρο ή στο χώρο των αποδυτηρίων των αθλητών και των διαιτητών ή στους διαδρόμους που συνδέουν τους ανωτέρω χώρους,

β) τελεί κάποια από τις πράξεις της προηγούμενης παραγράφου με αφορμή μία αθλητική εκδήλωση πριν από την έναρξη ή μετά τη λήξη της ή μακριά από το χώρο που προορίζεται για την εκδήλωση αυτήν.

γ) απευθύνει ατομικά ή ως μέλος ομάδας σε τρίτους εκφράσεις που προσβάλλουν την εθνική ταυτότητα των προσώπων αυτών ή είναι ρατσιστικού περιεχομένου ή προσβάλλει τον εθνικό ύμνο, τα ολυμπιακά σύμβολα ή τους ολυμπιακούς αγώνες.

– **Παρ. 3:** Αν οι πράξεις των παρ. 1 και 2 τελέστηκαν υπό περιστάσεις που μαρτυρούν ότι ο δράστης είναι *ιδιαίτερα επικίνδυνος* για την ομαλή τέλεση των αθλητικών εκδηλώσεων → **Φ μέχρι 3 έτη** (ρήτρα επικ/τας).

– **Παρ. 4:** Η τέλεση των εγκλημάτων της διέγερσης (άρ. 183-185 ΠΚ), της διατάραξης της κοινής ειρήνης (άρ. 189 ΠΚ), της διατάραξης της ειρήνης των πολιτών (άρ. 190 ΠΚ), της καθύβρισης θρησκευμάτων (άρ. 199 ΠΚ), της παρακώλυσης συγκοινωνιών (άρ. 292 ΠΚ), της απλής, απρόκλητης και επικίνδυνης σωματικής βλάβης (άρ. 308, 308Α και 309 ΠΚ), της βαριάς σωματικής βλάβης (άρ. 310 παρ. 1 ΠΚ) της συμπλοκής (άρ. 313

ΠΚ,), της παράνομης βίας (άρ. 330 ΠΚ), της απειλής (άρ. 333 ΠΚ), της διατάραξης οικιακής ειρήνης (άρ. 334 ΠΚ), της προσβολής γενετήσιας αξιοπρέπειας (άρ. 337 ΠΚ), της πρόκλησης σκανδάλου με ακόλαστες πράξεις (άρ. 353 ΠΚ), της φθοράς ξένης ιδιοκτησίας (άρ. 381 και 382 ΠΚ) και της εκβίασης (άρ. 385 ΠΚ), υπό τις προϋποθέσεις των παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου → θεωρείται ιδιαίτερα επιβαρυντική περίπτωση και η επιβαλλόμενη ποινή μπορεί να ξεπεράσει το ανώτατο όριο που προβλέπεται γι' αυτά στον ΠΚ και να φτάσει στο ανώτατο όριο του είδους της ποινής.

Πλέον, με το άρθρο 4 §1 του Ν.4326/13-5-2015, στο άρθρο 41ΣΤ του Ν. 2725/1999, όπως ισχύει, προστίθεται νέα παράγραφος 4Α, ως ακολούθως:

Άρθρο 41 ΣΤ § 4Α : *Συνιστούν επιβαρυντικές περιπτώσεις και η επιβαλλόμενη ποινή μπορεί να ξεπεράσει το ανώτατο όριο που προβλέπεται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου ή στον Ποινικό Κώδικα και να φθάσει έως το ανώτατο όριο του είδους της ποινής:*

α) *το ότι ο δράστης κατά την τέλεση των πιο πάνω πράξεων χρησιμοποίησε όπλο ή κάθε άλλου είδους μέσο, ικανό και πρόσφορο να προκαλέσει κίνδυνο για τη ζωή και τη σωματική ακεραιότητα τρίτων,*

β) *το ότι από τη βαρύτητα της πράξης, τη βιαιότητα κατά την τέλεσή της, τις περιστάσεις αυξημένης επικινδυνότητας για τη ζωή ή τη σωματική ακεραιότητα προσώπων, τα αίτια που ώθησαν τον δράστη σε αυτήν και τη σοβαρή διασάλευση της δημόσιας τάξης, προκύπτει αντικοινωνικότητα αυτού και σταθερή ροπή του σε διάπραξη νέων εγκλημάτων στο μέλλον,*

γ) *το ότι ο δράστης εκδήλωσε ρατσιστική συμπεριφορά, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 81 Α του ΠΚ.».*

– **Παρ. 5:** Όποιος παροτρύνει, υποκινεί, ενθαρρύνει ή διευκολύνει με οποιονδήποτε τρόπο και ιδίως δημόσια ή δια του έντυπου ή ηλεκτρονικού τύπου ή του διαδικτύου μεμονωμένα άτομα ή οργανωμένες ομάδες προσώπων για να διαπράξουν αδικήματα του παρόντος άρθρου → **Φ τουλ. 6 μηνών.**

– **Παρ. 6:** Για την **αναστολή εκτέλεσης της ποινής** για τα αδικήματα των παραγράφων 1, 2, 3 και 4 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται τα άρθρα 99 επ. ΠΚ, με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στο τελευταίο εδάφιο της παρούσας παραγράφου. Ως προς τη **μετατροπή της ποινής σε χρηματική** εφαρμόζεται το άρθρο 82 ΠΚ. Σε περίπτωση **υποτροπής**, και ανεξάρτητα από το ύψος της αρχικά επιβληθείσας ποινής, δεν χορηγείται αναστολή εκτέλεσης της ποινής που επιβλήθηκε ούτε επιτρέπεται η μετατροπή της σε χρηματική. Οι παρεπόμενες ποινές της περιπτώσεως α' της παραγράφου 7 του άρθρου 41 ΣΤ του παρόντος νόμου δεν αναστέλλονται σε καμία περίπτωση (όπως τροπ. με το άρ. 34 Ν. 3773/2009).

Πλέον, με το άρθρο 3 του Ν.4049/2012 (ΦΕΚ Α 35/23.2.2012)

τροποποιήθηκε η §6 του άρθρου 41 στ' , ως εξής :

« Άρθρο 3

Ποινική αντιμετώπιση της βίας στα γήπεδα

1. Η παρ. 6 του άρθρου 41 ΣΤ του ν. 2725/1999, που προστέθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 3262/2004 (Α` 173), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 3472/2006 (Α` 135) και τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 34 του ν. 3773/2009 (Α` 120), αντικαθίσταται ως εξής:

«6. α. Η ποινή για τις πιο πάνω πράξεις δεν αναστέλλεται ούτε μετατρέπεται σε περίπτωση που:

(αα) Ο δράστης κατά την τέλεση των πιο πάνω πράξεων χρησιμοποίησε όπλο ή κάθε άλλου είδους μέσο, ικανό και πρόσφορο να προκαλέσει κίνδυνο για τη ζωή και τη σωματική ακεραιότητα τρίτων ή

(ββ) Από τη βαρύτητα της πράξης, τις περιστάσεις τέλεσης της, από τα αίτια που ώθησαν τον δράστη σε αυτήν και την προσωπικότητα του προκύπτει αντικοινωνικότητα αυτού και σταθερή ροπή του σε διάπραξη νέων εγκλημάτων στο μέλλον.

β. Στις παραπάνω περιπτώσεις, το δικαστήριο μπορεί, κατ' εξαίρεση, μετά από σχετικό αίτημα του καταδικασθέντος, να μετατρέπει την επιβληθείσα ποινή, ανεξαρτήτως του ύψους της, σε παροχή κοινωφελούς εργασίας κατά τους όρους του άρθρου 82 παρ. 6 επ. του Ποινικού Κώδικα, εφόσον κρίνει με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του ότι η επιβαλλόμενη κατά μετατροπή ποινή της παροχής κοινωφελούς εργασίας αρκεί για να αποτρέψει το δράστη από την τέλεση των εγκλημάτων του παρόντος άρθρου στο μέλλον.

Πλέον, με το άρθρο 4 §2 του Ν.4326/13-5-2015, το εδάφιο β' της παρ. 6 του άρθρου 41ΣΤ του Ν. 2725/1999, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 41 ΣΤ § 6εδ.β' : «β. Η ποινή για τις πράξεις του παρόντος άρθρου δεν μετατρέπεται σε καμία περίπτωση. Το Δικαστήριο, εφόσον αναστείλει την εκτέλεση της ποινής, ανεξαρτήτως του ύψους αυτής, διατάσσει την υποχρέωση του καταδικασθέντος να διαμένει στην κατοικία του κατά τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου, για χρονικό διάστημα ίσο με την ανασταλείσα ποινή. Η παραβίαση του συγκεκριμένου όρου συνεπάγεται την άρση της αναστολής. Σε περίπτωση δεύτερης καταδίκης για αδίκημα του παρόντος νόμου, ανεξαρτήτως του ύψους των αθροιζόμενων ποινών, δεν χορηγείται αναστολή εκτέλεσης της ποινής.»

γ. Σε περίπτωση καταδίκης για τις πράξεις των παραγράφων 1, 2, 4 και 5 του παρόντος, δεν επιτρέπεται η μετατροπή της στερητικής της ελευθερίας ποινής σε χρηματική ή σε παροχή κοινωφελούς εργασίας και δεν χορηγείται αναστολή εκτέλεσης της ποινής όταν:

(αα) Ο δράστης είναι υπότροπος ή τελεί κατά συνήθεια τις πιο πάνω πράξεις ή
(ββ) ο δράστης κρίνεται από τις περιστάσεις τέλεσης ως ιδιαιτέρως επικίνδυνος για τη ζωή ή τη σωματική ακεραιότητα ή την περιουσία τρίτων ή την ομαλή εκτέλεση των αθλητικών εκδηλώσεων.».

– **Παρ. 7: α)** αα. Σε περίπτωση καταδίκης για πράξεις που αναγράφονται στις παρ. 1 έως 4 το δικαστήριο με την ίδια απόφαση **απαγορεύει υποχρεωτικά στον υπαίτιο να προσέρχεται και να παρακολουθεί για χρονικό διάστημα έξι μηνών** και, σε περίπτωση πρώτης υποτροπής ενός έτους, ή σε περίπτωση δεύτερης υποτροπής τριών ετών, ανεξαρτήτως χρόνου τέλεσης των παραβάσεων αυτών, αθλητικές συναντήσεις, στις οποίες μετέχει ομάδα του αγώνα κατά τον οποίο ή με αφορμή τον οποίο τελέστηκε η αξιόποινη πράξη ή και άλλες ομάδες. Επίσης, το δικαστήριο **επιβάλλει υποχρεωτικά στον υπαίτιο, για όσο χρόνο διαρκεί η απαγόρευση, την υποχρέωση να εμφανίζεται, πριν από την έναρξη της αθλητικής συνάντησης, στο αστυνομικό τμήμα της κατοικίας ή διαμονής του και να παραμένει εκεί καθ' όλη τη διάρκεια της.**

ββ. Αν οι ανωτέρω πράξεις τελέσθηκαν υπό περιστάσεις που μαρτυρούν ότι ο δράστης είναι επικίνδυνος για την ομαλή τέλεση των αθλητικών εκδηλώσεων, η απαγόρευση της περ. αα' απαγγέλλεται για διάστημα δύο ετών και σε περίπτωση υποτροπής τεσσάρων ετών, ανεξαρτήτως χρόνου τέλεσης τους, εκτός αν η πράξη τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

γγ. Θεωρείται επιβαρυντική περίπτωση και η επιβαλλόμενη ποινή προσαυξάνεται κατά ένα έτος από την αντίστοιχη προβλεπόμενη στις προηγούμενες παραγράφους, αν οι πράξεις του παρόντος άρθρου τελέσθηκαν από μέλος Λέσχης (όπως τροπ. με το άρ. 5 Ν. 3708/2008).

β) Η διάρκεια της έκτισης της ανωτέρω παρεπόμενης ποινής υπολογίζεται από την επομένη της ημέρας κατά την οποία συμπληρώθηκε ή ανεστάλη ή διακόπηκε η έκτιση της κύριας στερητικής της ελευθερίας ποινής.

γ) Εάν ο δράστης κάποιας πράξης από τις αναφερόμενες στις παρ. 1 έως 4 του παρόντος άρθρου είναι ανήλικος, η παρεπόμενη ποινή της περ. α' της παραγράφου αυτής επιβάλλεται και εκτελείται σε κάθε περίπτωση, ανεξάρτητα από την αναμορφωτική ή άλλη μεταχείρισή του.

δ) Η παραβίαση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την επιβολή της παρεπόμενης ποινής → **Φ μέχρι 1 έτος + ΧΠ.**

Πλέον, με το άρθρο 3 του Ν.4049/2012 (ΦΕΚ Α 35/23.2.2012)

τροποποιήθηκε η §7 του άρθρου 41 στ' , ως εξής :

2. Η παρ. 7 του άρθρου 41 ΣΤ του ν. 2725/1999, που προστέθηκε με το άρθρο 7 του ν. 3057/2002, όπως αυτή τροποποιήθηκε με το άρθρο 5 του ν. 3708/2008 (Α` 210), αντικαθίσταται ως εξής:

«7.α) Σε περίπτωση καταδίκης για πράξεις που προβλέπονται στις παραγράφους 1 έως 4, το δικαστήριο επιβάλλει υποχρεωτικά και για χρονικό διάστημα δύο έως πέντε ετών στο δράστη απαγόρευση προσέλευσης και παρακολούθησης όλων των αθλητικών εκδηλώσεων, αδιακρίτως αθλήματος, ακόμη και εκείνων που διεξάγονται εκτός της Ελληνικής Επικράτειας, στις οποίες μετέχει ομάδα, σε αγώνα της οποίας ή με αφορμή αγώνα της οποίας, τελέσθηκε η αξιόποινη πράξη.

Το δικαστήριο μπορεί, επίσης, να απαγορεύσει την προσέλευση και παρακολούθηση και οποιασδήποτε άλλης αθλητικής εκδήλωσης, αν από τις περιστάσεις και με βάση την προσωπικότητα του δράστη κρίνει ότι αυτός είναι επικίνδυνος για την ομαλή τέλεση των αθλητικών εκδηλώσεων. Για την εκτέλεση της παρεπόμενης ποινής το δικαστήριο διατάσσει το δράστη να εμφανίζεται στο αστυνομικό τμήμα του τόπου κατοικίας του ή διαμονής του πριν από την έναρξη της αθλητικής συνάντησης και να παραμένει σε αυτό ή σε χώρο άμεσης εποπτείας της αστυνομικής αρχής, δύο ώρες πριν από την έναρξη της έως δύο ώρες μετά τη λήξη της. Το δικαστήριο μετά από αίτημα του καταδικασθέντος προσδιορίζει στην απόφαση του το άθλημα και τις αθλητικές συναντήσεις για τις οποίες εφαρμόζεται η ανωτέρω παρεπόμενη ποινή. *[Αν ο καταδικασθείς παραβιάσει τους πιο πάνω όρους, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης μέχρι τριών (3) μηνών, η οποία δεν μετατρέπεται σε χρηματική ούτε αναστέλλεται, και με χρηματική ποινή.*

*Επιπλέον, αν η ανωτέρω παραβίαση συντελεστεί κατά τη διάρκεια του χρόνου αναστολής της κύριας ποινής, το αρμόδιο αστυνομικό τμήμα συντάσσει σχετική έκθεση, την οποία διαβιβάζει αμέσως στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκδοσης της καταδικαστικής απόφασης και εφαρμόζεται το άρθρο 101 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα = **το ε' και στ' εδάφιο της περίπτωσης α' καταργήθηκαν με το άρθρο 63 §2 του Ν.4603/14-3-2019**].*

β) Εάν ο δράστης κάποιας πράξης από τις αναφερόμενες στις παραγράφους 1 έως 4 είναι ανήλικος, επιβάλλεται ως αναμορφωτικό μέτρο η προβλεπόμενη στην περίπτωση α`

απαγόρευση προσέλευσης και παρακολούθησης αθλητικών εκδηλώσεων με τους όρους και τις προϋποθέσεις που πιο πάνω ορίζονται. Εάν ο ανήλικος είναι κάτω των 16 ετών, επιβάλλεται ως αναμορφωτικό μέτρο, αντί του ανωτέρω, η ανάθεση της υπεύθυνης επιμέλειας του ανηλίκου στους γονείς, τους επιτρόπους ή τους κηδεμόνες του.

γ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Προστασίας του Πολίτη και Πολιτισμού και Τουρισμού ρυθμίζεται κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετική με την εκτέλεση της πιο πάνω παρεπόμενης ποινής ή του πιο πάνω αναμορφωτικού μέτρου.

[δ) *Η παραβίαση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την επιβολή της παρεπόμενης ποινής τιμωρείται με ποινή φυλάκισης μέχρι τρεις μήνες, η οποία δεν μετατρέπεται σε χρηματική ούτε αναστέλλεται, και με χρηματική ποινή. Εφόσον η ανωτέρω παραβίαση τελείται κατά τη διάρκεια του χρόνου αναστολής της κύριας ποινής, διακόπτεται η αναστολή και η ποινή εκτίεται χωρίς δυνατότητα μετατροπής της. = η περίπτωση δ' της παραγράφου 7 καταργήθηκε με το άρθρο 63 §2 του Ν.4603/14-3-2019].*

– **Παρ. 8:** α) Τα αδικήματα του παρόντος άρθρου διώκονται **αυτεπαγγέλτως**. Καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο: (Το *ΤΡΙΜΕΛΕΣ Πλημμελειοδικείο του τόπου τέλεσής τους*.) **Πλέον, αρμόδιο το ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ Πλημμελειοδικείο του τόπου τέλεσής τους** (Ν. 3904/2010) Για την εκδίκαση των αδικημάτων του παρόντος άρθρου εφαρμόζεται υποχρεωτικά η διαδικασία των άρθρων 418 επ. ΚΠ.Δ. Σε κάθε περίπτωση τα αδικήματα του παρόντος άρθρου εκδικάζονται *εντός τριάντα ημερών*.

β) ***Η προθεσμία για την άσκηση έφεσης κατά της καταδικαστικής απόφασης και η άσκηση εφέσεως δεν αναστέλλουν την εκτέλεσή τους.*** Η παρεπόμενη ποινή, που επιβλήθηκε κατά την παρ. 5 του παρόντος άρθρου, ουδέποτε αναστέλλεται.

γ) Ο εισαγγελέας, με διάταξη που εκδίδει πριν από την παραγγελία για την απόλυση του κατηγορουμένου, εντέλλεται προς την αστυνομική αρχή του τόπου κατοικίας ή διαμονής του την εκτέλεση της παρεπόμενης ποινής, μνημονεύοντας τη διάρκειά της ή, εάν έχει ήδη εκτιθεί τμήμα της, το υπόλοιπό της. Ο κατηγορούμενος πριν απολυθεί λαμβάνει γνώση του περιεχομένου της διάταξης.

Πλέον, με το άρθρο 3 του Ν.4049/2012 (ΦΕΚ Α 35/23.2.2012)

τροποποιήθηκε η §7 του άρθρου 41 στ' , ως εξής :

«3. Στην παρ. 8 του άρθρου 41 ΣΤ του ν. 2725/1999, που αυτό προστέθηκε με το άρθρο 7 του ν.3057/2002, όπως αυτή τροποποιήθηκε με το άρθρο 6 παράγραφοι 4 και 5 του ν. 3262/2004 και με το άρθρο 20 παρ. 2 του ν. 3472/ 2006, προστίθεται περίπτωση δ` ως εξής:

«δ) Σε περίπτωση αναβολής ή διακοπής της εκδίκασης των αδικημάτων του παρόντος άρθρου, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλλει ως περιοριστικό όρο την υποχρέωση εμφάνισης του κατηγορουμένου στο αστυνομικό τμήμα της κατοικίας ή διαμονής του υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της παραγράφου 7 του άρθρου 41 ΣΤ. Η παραβίαση του περιοριστικού όρου τιμωρείται με ποινή φυλάκισης μέχρι ενός έτους, η οποία δεν αναστέλλεται και δεν μετατρέπεται σε χρηματική.» [η περίπτωση δ' της παραγράφου 8 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 63 §2 του Ν.4603/14-3-2019].

– **Παρ. 9:** Η διαδικασία των άρ. 275, 409 και 417 του ΚΠΔ δεν εφαρμόζεται για πταίσματα ή πλημμελήματα, αν η πράξη στρέφεται κατά της τιμής ή αφορά εντελώς ελαφρά ή ασήμαντη σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας και φέρεται ότι διαπράχθηκε από διαιτητή οποιουδήποτε αθλήματος ή βοηθό του κατά την εκτέλεση των σχετικών με τον αγώνα καθηκόντων τους, ή από αθλητή κατά τη συμμετοχή του σε αθλητική συνάντηση.

Πλέον, σύμφωνα με το Άρθρο 4 του Ν.4049/2012 (ΦΕΚ Α 35/23.2.2012)

προβλέπεται ότι :

«Ποινική αντιμετώπιση οργανωμένης βίας με αφορμή ή αιτία αθλητικές εκδηλώσεις

1. Στο τέλος της παραγράφου 1 της διάταξης του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται φράση ως εξής:

«,καθώς και περισσότερων εγκλημάτων που προβλέπονται και τιμωρούνται από τη διάταξη του άρθρου 41 ΣΤ του ν. 2725/1999, όπως ισχύει».

2. Για τις αξιόποινες πράξεις του άρθρου 41 ΣΤ του ν. 2725/1999, καθώς και της πρώτης παραγράφου του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 253 Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας περί ειδικών ανακριτικών πράξεων και οι διατάξεις για την προστασία μαρτύρων του άρθρου 9 του ν. 2928/2001.»

• **άρ. 128 Θ Ν. 2725/1999 - Ντόπινγκ αθλητών**

• **άρ. 128 Θ Ντόπινγκ αθλητών** (όπως τροπ. με το άρ. 18 παρ. 4 Ν. 3708/8-10-2008) **ΤΡΙΜΕΛΕΣ**

– **Παρ. 1:** Όποιος χορηγεί σε αθλητή φυσική ή χημική ουσία ή βιολογικό ή βιοτεχνολογικό υλικό ή εφαρμόζει σε αυτόν μέθοδο που απαγορεύονται από την κοινή απόφαση του άρ. 128Γ του παρόντος, με σκοπό τη βελτίωση της αγωνιστικής του διάθεσης, ικανότητας και απόδοσής του, κατά τη διάρκεια αθλητικών αγώνων ή εν όψει της συμμετοχής του σε αυτούς → **Φ τουλ. 3 ετών + ΧΠ 25.000 € – 50.000 €** (ρήτρα επικ/τας). *Η επιβολή μόνο της χρηματικής ποινής με την παραδοχή ελαφρυντικών περιστάσεων αποκλείεται.*

Σε αυτόν που καταδικάστηκε επιβάλλεται και η **απαγόρευση άσκησης επαγγέλματος σχετικού με τον αθλητισμό για χρονικό διάστημα ίσο με τη στερητική της ελευθερίας ποινή που του επιβλήθηκε.**

– **Παρ. 2:** Αθλητής που χρησιμοποιεί φυσική ή χημική ουσία ή βιολογικό ή βιοτεχνολογικό υλικό ή επιτρέπει την εφαρμογή σε αυτόν μεθόδου που απαγορεύονται από την κοινή απόφαση του άρ. 128Γ του παρόντος, με σκοπό τη βελτίωση της αγωνιστικής του διάθεσης, ικανότητας και απόδοσής του, κατά τη διάρκεια αθλητικών αγώνων ή ενόψει της συμμετοχής του σε αυτούς → **Φ τουλ. 2 ετών** (ρήτρα επικ/τας).

– **Παρ. 3:** Στην περίπτωση της παρ. 1, όταν ο αθλητής είναι *ανήλικος* επιβάλλεται κάθειρξη τουλ. δέκα (10) ετών και ισόβια στέρηση της άδειας άσκησης σχετικού με τον αθλητισμό επαγγέλματος, ανεξάρτητα από το μέγεθος της ποινής που του επιβλήθηκε.

– **Παρ. 4:** Όποιος κατασκευάζει, εκχυλίζει, παρασκευάζει, αποθηκεύει, διακινεί, εμπορεύεται, προμηθεύεται ή παρέχει οικονομικά μέσα με οποιονδήποτε τρόπο για την προμήθεια των ουσιών και μεθόδων της παραγράφου 1 με σκοπό τη βελτίωση της αγωνιστικής διάθεσης, ικανότητας και απόδοσης αθλητών, κατά τη διάρκεια αθλητικών αγώνων ή εν όψει της συμμετοχής τους σε αυτούς → **Φ τουλ. 3 ετών + ΧΠ 25.000 € – 50.000 € (ρήτρα επικ/τας).** *Η επιβολή μόνο της χρηματικής ποινής με την παραδοχή ελαφρυντικών περιστάσεων αποκλείεται.*

Σε αυτόν που καταδικάστηκε επιβάλλεται και η **απαγόρευση άσκησης επαγγέλματος σχετικού με τον αθλητισμό για χρονικό διάστημα ίσο με τη στερητική της ελευθερίας ποινή που του επιβλήθηκε.**

Αν ο δράστης τελεί τις πράξεις αυτές μέσα σε αθλητικές εγκαταστάσεις ή με σκοπό να χορηγηθούν οι ουσίες ή να εφαρμοστούν μέθοδοι σε *ανήλικους αθλητές*, επιβάλλεται κάθειρξη τουλ. δέκα (10) ετών και ισόβια στέρηση της άδειας άσκησης σχετικού με τον αθλητισμό επαγγέλματος.

– **Παρ. 5:** Εκτός από τις πιο πάνω ποινές διατάσσεται **η δήμευση και καταστροφή α) των απαγορευμένων ουσιών και β) των αντικειμένων ή εγγράφων που χρησίμευσαν ή διευκόλυναν τη διάπραξη της παράβασης.**

Επίσης, διατάσσεται **η σφράγιση του συνόλου των εγκαταστάσεων της**

επιχείρησης που χρησίμευσε για τη διάπραξη της παράβασης, *εφόσον ανήκει στο πρόσωπο που καταδικάστηκε και η καταδικαστική απόφαση δημοσιεύεται στον Τύπο.*

– **Παρ. 6:** Όποιος παρακωλύει τους αρμόδιους για έλεγχο ντόπινγκ φορείς στην άσκηση του καθήκοντός τους → **Φ τουλ. 2 ετών** (ρήτρα επικ/τας).

Όποιος ύστερα από διενέργεια νόμιμου ελέγχου ντόπινγκ, καταστρέφει, αλλοιώνει ή καθιστά ανέφικτη τη χρήση των δειγμάτων ή πλαστογραφεί, νοθεύει ή αλλοιώνει την καταγραφή του αποτελέσματος του ελέγχου → **Φ τουλ. 2 ετών.**

– **Παρ. 7:** Τα κακουργήματα του παρόντος άρθρου δικάζονται από το Τριμελές Εφετείο του τόπου τέλεσής τους.

– **Παρ. 10:** **Απαγορεύεται η μετατροπή της στερητικής της ελευθερίας ποινής στις περιπτώσεις των αδικημάτων του παρόντος άρθρου** πλην των αδικημάτων της παρ. 2 του παρόντος.

«Άρθρο 12 του Ν.4049/2012 (ΦΕΚ Α 35/23.2.2012)

Ποινική αντιμετώπιση του ντόπινγκ

1. Στην παράγραφο 1 της διάταξης του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα, όπως συμπληρώνεται με το άρθρο 3 του παρόντος, προστίθεται τελευταία φράση ως εξής:
«όπως επίσης και περισσότερων εγκλημάτων που προβλέπονται και τιμωρούνται στο άρθρο 128θ του ν. 2725/ 1999. Για τα εγκλήματα του άρθρου αυτού η ιδιότητα του ιατρού, προπονητή ή φυσιοθεραπευτή αποτελεί επιβαρυντική περίπτωση.»

2. Για τις αξιόποινες πράξεις του άρθρου 1280 του ν. 2725/1999, καθώς και της πρώτης παραγράφου του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 253Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας περί ειδικών ανακριτικών πράξεων και οι διατάξεις για την προστασία μαρτύρων του άρθρου 9 του ν. 2928/2001.».

• **άρ. 128 ΙΔ Ντόπινγκ ίππων:**

– **Παρ. 1:** Όποιος χορηγεί οποιαδήποτε ουσία ή χρησιμοποιεί οποιαδήποτε μέθοδο (ή ηλεκτροδιέγερση), η οποία απαγορεύεται από τον κατάλογο του Κώδικα Ιπποδρομιών της Φιλίππου Ενώσεως Ελλάδος (ΦΕΕ), που εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού ή από τους οικείους κανονισμούς της Διεθνούς Ομοσπονδίας Ιππασίας, σε ίππους που συμμετέχουν σε ιπποδρομίες ή σε ιππικούς αγώνες αντίστοιχα, με σκοπό να διεγείρει ή να κάμψει τις σωματικές τους δυνάμεις ή να επιφέρει τεχνητή μεταβολή της φυσικής αγωνιστικής τους ικανότητας (ντόπινγκ) για την επίτευξη μεγαλύτερης ή

μικρότερης απόδοσης → **Φ τουλ. 2 ετών + ΧΠ 25.000 € – 50.000 €**. Η επιβολή μόνο της χρηματικής ποινής με την παραδοχή ελαφρυντικών περιστάσεων αποκλείεται.

Σε αυτόν που καταδικάστηκε επιβάλλεται **και η απαγόρευση άσκησης επαγγέλματος σχετικού με τις ιπποδρομίες και τους ιππικούς αγώνες για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών** και σε περίπτωση υποτροπής η απαγόρευση αυτή είναι οριστική.

Επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών, εάν ο υπαίτιος διαπράττει τις ανωτέρω πράξεις είτε κατ' επάγγελμα είτε με σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος.

– **Παρ. 2:** Όποιος κατέχει τις απαγορευμένες ουσίες της παρ. 1, με σκοπό να τις χορηγήσει σε αγωνιζόμενους ίππους → **Φ τουλ. 2 ετών + ΧΠ 25.000 € – 50.000 €** (ρήτρα επικ/τας) **και με απαγόρευση άσκησης επαγγέλματος σχετικού με τις ιπποδρομίες και τους ιππικούς αγώνες για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών**.

– **Παρ. 3:** Αναβάτης ίππου που βρίσκεται, κατά τον έλεγχο ντόπινγκ σε ιπποδρομίες ή σε ιππικούς αγώνες, υπό την επήρεια απαγορευμένης ουσίας από αυτές που προβλέπονται στον Κώδικα ή τους κανονισμούς της παρ. 1 του παρόντος → **Φ τουλ. 2 ετών** (ρήτρα επικ/τας).

– **Παρ. 4:** Όποιος αρνείται, ύστερα από πρόσκληση του αρμόδιου οργάνου, τη δειγματοληψία ή παρακωλύει με οποιονδήποτε τρόπο τον έλεγχο ντόπινγκ ή καταρτίζει και υποβάλλει ψευδή στοιχεία ελέγχου → **Φ τουλ. 2 ετών**.

Σε περίπτωση που τις πράξεις του προηγούμενου εδαφίου διαπράττει με πρόθεση δειγματολήπτης ντόπινγκ κατά την έννοια του παρόντος νόμου, μέλος του προσωπικού του ΕΣΚΑΝ, μέλος του προσωπικού του εργαστηρίου ελέγχου ντόπινγκ του ΟΑΚΑ ή άλλου εργαστηρίου της Ελλάδας που τυχόν θα ιδρυθεί και θα αναγνωριστεί από τον ΠΟΑ ως εργαστήριο ελέγχου ντόπινγκ → Κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών.

– **Παρ. 7:** **Απαγορεύεται η μετατροπή της στερητικής της ελευθερίας ποινής στις περιπτώσεις των αδικημάτων του παρόντος άρθρου**, πλην των αδικημάτων της παρ. 3 του παρόντος

• **άρ. 132:** **Δωροδοκία - Δωροληψία για αλλοίωση αποτελέσματος αγώνα**

– **Παρ. 1:** Όποιος απαιτεί ή δέχεται δώρα ή άλλα ωφελήματα ή οποιαδήποτε άλλη παροχή ή υπόσχεση αυτών, με σκοπό να αλλοιωθεί υπέρ ή κατά αθλητικού σωματείου, ΑΑΕ ή Τ.ΑΑ το αποτέλεσμα αγώνα, οποιουδήποτε ομαδικού ή ατομικού αθλήματος που διεξάγεται ή πρόκειται να διεξαχθεί → **Φ τουλ. 3 μηνών + ΧΠ τουλ. 1.000.000 δρχ. (2.900 €)**.

– **Παρ. 2:** Όποιος κατά την παρ. 1 προσφέρει, δίνει ή υπόσχεται σε αθλητή, διαιτητή ή διοικητικό παράγοντα ή άλλο πρόσωπο που συνδέεται με οποιονδήποτε τρόπο με τον αθλητή, το διαιτητή, το σωματείο, την Α.Α.Ε. ή το Τ.Α.Α., δώρα, ωφελήματα ή άλλες οποιεσδήποτε παροχές → **Φ τουλ. 3 μηνών + ΧΠ τουλ. 1.000.000 δρχ. (2.900 €).**

– **Παρ. 3:** Εάν από την αξιόποινη πράξη των προηγούμενων παραγράφων επήλθε πράγματι το αποτέλεσμα που επεδίωκε ο υπαίτιος, αυτός → **Φ τουλ. 6 μηνών + ΧΠ τουλ. 2.000.000 δρχ. (5.900 €).**

Άρθρο 13 του Ν.4049/2012 (ΦΕΚ Α 35/23.2.2012)

(το οποίο τροποποίησε το άρθρο 132 του Ν.2725/1999)

Ποινική αντιμετώπιση των προσυνεννοημένων αγώνων

Το άρθρο 132 του ν. 2725/1999, όπως αυτό συμπληρώθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 78 του ν. 3057/ 2002, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Όποιος παρεμβαίνει με αθέμιτες ενέργειες, με σκοπό να επηρεάσει την εξέλιξη, τη μορφή ή το αποτέλεσμα αγώνα οποιουδήποτε ομαδικού ή ατομικού αθλήματος, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή από εκατό χιλιάδες (100.000) έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ.

2. Όποιος, για τον ίδιο σκοπό, απαιτεί ή δέχεται δώρα ή άλλα ωφελήματα ή οποιαδήποτε άλλη παροχή ή υπόσχεση αυτών τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή από διακόσιες χιλιάδες (200.000) έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ.

3. Με την ίδια ποινή της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου τιμωρείται και όποιος για τον ίδιο σκοπό κατά την παράγραφο αυτή προσφέρει, δίνει ή υπόσχεται σε αθλητή, προπονητή, διαιτητή ή διοικητικό παράγοντα ή άλλο πρόσωπο που συνδέεται με οποιονδήποτε τρόπο με τον αθλητή, τον διαιτητή, το σωματείο, την Α.Α.Ε. ή το Τ.Α.Α., δώρα, ωφελήματα ή άλλες οποιεσδήποτε παροχές.

4. Εάν από την αξιόποινη πράξη των προηγούμενων παραγράφων 1 έως 3 επιτεύχθηκε ο σκοπός που επιδίωκε ο δράστης ή αν ο αγώνας το αποτέλεσμα του οποίου αλλοιώνεται περιλαμβάνεται σε στοιχηματικές διοργανώσεις του εσωτερικού ή εξωτερικού, τότε ο δράστης τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών.

5. Αν κάποιος από τους υπαίτιους των πράξεων των παραγράφων 1 έως 4 καταστήσει δυνατή με αναγγελία στην αρχή την πρόληψη της διάπραξης ενός από τα σχεδιαζόμενα

εγκλήματα ή με τον ίδιο τρόπο συμβάλει ουσιωδώς στην τιμωρία τους, απαλλάσσεται από την ποινή για τις πράξεις αυτές. Αν δεν έχει ακόμη ασκηθεί ποινική δίωξη, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών με αιτιολογημένη διάταξη του απέχει από την άσκηση της ποινικής δίωξης κατά του προσώπου αυτού, αν, δε, το πρόσωπο αυτό έχει ήδη τελέσει κάποιο από τα διωκόμενα εγκλήματα των παραγράφων 1 ως 4, το δικαστήριο επιβάλλει σε αυτόν ποινή ελαττωμένη κατά το άρθρο 83 του Ποινικού Κώδικα. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, το δικαστήριο, εκτιμώντας όλες τις περιστάσεις και ιδίως την έκταση της συμμετοχής του υπαίτιου στην εγκληματική πράξη και το βαθμό της συμβολής του στην αποκάλυψη ή τιμωρία της, μπορεί να διατάξει την αναστολή της εκτέλεσης της ποινής για τρία έως δέκα έτη, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των άρθρων 99 έως 104 του Ποινικού Κώδικα.

6. Για τις αξιόποινες πράξεις των παραγράφων 1 έως 4, η έρευνα και οι διενεργούμενες ανακριτικές πράξεις μπορούν να συμπεριλαμβάνουν και όλες τις ενέργειες του άρθρου 253Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, υπό τις αναφερόμενες εκεί προϋποθέσεις. Κατά την ποινική διαδικασία για τα εγκλήματα αυτά μπορεί να λαμβάνονται μέτρα προστασίας μαρτύρων σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 2928/2001.

7. Εκτός από τις παραπάνω ποινές, στα πρόσωπα που υποπίπτουν στα αδικήματα των παραγράφων 1 έως 4 επιβάλλεται και πειθαρχική ποινή για παράβαση του φιλάθλου πνεύματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 130, ύστερα από παραπομπή της οικείας ομοσπονδίας στην Επιτροπή Φιλάθλου Πνεύματος.»

ΑΙΓΙΑΛΟΣ (Ν. 2971/2001)

- Ορισμοί :
- «αιγιαλός» : αρ.1 §1αρ.1
- «παραλία» : αρ.1 §1αρ.2
- «παλαιός γιαλός» : αρ.1 §1αρ.3
- «όχθη» : αρ.1 §1αρ.4
- «παρόχθια ζώνη» : αρ.1 §1αρ.5
- «παλαιά όχθη» : αρ.1 §1αρ.6
- «λιμένος» : αρ.1 §1αρ.7
- «λιμενικά έργα» : αρ.1 §1αρ.8
- «φορέας διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένος» : αρ.1 §1αρ.9

- **άρ. 29 παρ. 1 σε συνδ.με αρ. 1 παρ.1 αριθμ.2 :** Αυθαίρετη μεταβολή ή καταστροφή αιγιαλού ή παραλίας (κατασκευή, τροποποίηση των έργων του εδάφους, λήψη χώματος, λίθων ή άμμου / αδιάφορο αν επήλθε ζημία στον αιγιαλό, παραλία, θάλασσα, πυθμένα, ζώνη λιμένα, λίμνη, ποταμό.) → **Φ τουλ. 1 έτους.**

- **άρ. 29 παρ. 2-1:** Υπάλληλο που εκδίδει άδεια κατά παράβαση του νόμου → **Φ τουλ. 1 έτους.**

- **άρ. 29 παρ. 3-1:** Τρίτος που κατά παράβαση του άρθρου 15 §6περ.α ' μεταβιβάζει μερικά ή ολικά το δικαίωμα που αποκτά με την πράξη παραχώρησης σε άλλον, ή συνάπτει οποιαδήποτε σχέση για αυτό με ή χωρίς → **Φ τουλ. 1 έτους.**

- **άρ. 10 παρ. 2 Ν. 392/1976,** που προστέθηκε με το άρθρο μόνο του Ν. 779/1978 και αντικ. από το άρ. 4 παρ. 12 Ν. 2160/1993: **Σκηνές/τροχόσπιτα σε αρχαιολογικούς χώρους και αιγιαλούς** → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες** (ρήτρα επικ/τας). – Το δικαστήριο διατάζει και την βίαιη αποβολή. **ΠΛΕΟΝ : ΠΤΑΙΣΜΑ** κράτηση έως 6 μήνες ή πρόστιμο έως 3.000 € , ως τροποποιήθηκε με το άρθρο 38 §1 περ.γ' του Ν.4055/12-3-2012

ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ (Ν.1820/1988 , ο οποίος καταργήθηκε με το άρθρο 15 §2 του Ν.3402/17-10-2005)

- **άρ. 1, 13 Ν. 1820/1988:** Το προσφερόμενο αίμα και τα παράγωγά του διατίθεται δωρεάν, κάθε συναλλαγή με οικονομικό όφελος απαγορεύεται → **Φ μέχρι 2 έτη + ΧΠ μέχρι 1 εκ.** (ρήτρα επικ/τας) = ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 15 παρ. 2 Ν. 3402/2005.

- **άρ. 13 Ν. 3402/2005:** Όποιος προβαίνει σε συναλλαγή με οικονομικό όφελος, που αφορά το αίμα → **Φ μέχρι 2 έτη + ΧΠ μέχρι 300.000 €** (ρήτρα επικ/τας).

ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΕΣ (ν.δ. 181/1974)

- **άρ. 1 Σκοπός:** Σκοπός του παρόντος είναι η λήψις μέτρων δια την προστασίαν του πληθυσμού και των αγαθών της Χώρας κατά των κινδύνων εξ ιοντιζουσών ακτινοβολιών, εκπεμπομένων εκ πάσης φύσεως μηχανημάτων, πυρηνικών εγκαταστάσεων και ραδιενεργών υλικών, εξαιρέσει των πολεμικών εγκαταστάσεων ή όπλων.

- **άρ. 8 Ποινικές Διατάξεις: 1.** Ο εκ προθέσεως προκαλών την απελευθέρωσιν ραδιενεργών ουσιών επαγομένων κίνδυνον ανθρώπων ή εκθέτων πρόσωπα αμμέσως ή εμμέσως εις ιοντιζούσας ακτινοβολίας κατά τρόπον δυνάμενον να προκαλέση κίνδυνον

της ζωής, της υγείας ή περιουσίας αυτών τιμωρείται:

α) Δια **φυλακίσεως τουλάχιστον δύο ετών**, αν εκ της πράξεως δύναται να προκύψει κοινός κίνδυνος εις ξένα πράγματα.

β) Δια **καθειρξεως**, αν εκ της πράξεως δύναται να προκύψει κίνδυνος ανθρώπου.

γ) Δια **καθειρξεως ισοβίου ή προσκαίρου τουλάχιστον δέκα ετών**, αν εις την περίπτωση του στοιχείου β' επήλθε θάνατος. [Βλ και άρ. 187Α ΠΚ σχ. με ποινές που επιβαλλόνται στα εγκλήματα της παρ.1 όταν αυτά συνιστούν τρομοκρατικές πράξεις].

2. Ο **εξ αμελείας** γενόμενος υπαίτιος των εν τη ανωτέρω παραγράφω πράξεων τιμωρείται δια **φυλακίσεως**, απαλλάσσεται όμως ούτος πάσης ποινής, εάν ελευθέρα θελήσει αποτρέψει τον εντεύθεν κίνδυνον ή δια ταχείας προς την αρχήν αγγελίας του δώση αφορμήν εις αποτροπήν αυτού.

3. Ο εγκαθιστών ή θέτων εις λειτουργίαν ή χρησιμοποιών εργαστήρια ραδιοισοτόπων ή μηχανήματα παραγωγής ιοντιζουσών ακτινοβολιών ανευ της κατά το άρθρον 4 του παρόντος αδείας ή μετά την ανάκλησιν της αδείας ταύτης τιμωρείται δια **φυλακίσεως τουλάχιστον 3 μηνών και χρηματικής ποινής πέντε χιλιάδων μέχρι διακοσίων χιλιάδων δραχμών.**

4. Ο εκ προθέσεως ή εξ αμελείας παραβαίνων τους όρους της κατ' άρ. 1 του παρόντος αδείας ή τας διατάξεις των κατ' άρ. 5 παρ. 1 και 3 υπουργικών αποφάσεων τιμωρείται δια **φυλακίσεως μέχρις εξ μηνών ή δια χρηματικής ποινής ή αμφοτέρων των ποινών τούτων.**

ΑΛΙΕΙΑ (ν.δ. 420/1970)

- Με δυναμίτη ή άλλη εκρηκτική ύλη (**άρ. 4**) → **Φ 5 μήνες – 3 έτη + ΧΠ.**
- Κατοχή δυναμίτη ή άλλης εκρηκτικής ύλης (**αρ.5**) → **Φ 5 μήνες – 2 έτη + ΧΠ.**
- Πώληση δυναμίτη ή άλλης εκρηκτικής ύλης (**άρ. 6**) → **Φ 3 μήνες – 3 έτη + ΧΠ.**
- Εμπορία – πώληση αλιευμάτων (**άρ. 8**) → **Φ μέχρι 8 μήνες + ΧΠ.**
- Παραβ. διατ/των περιορ. μέτρων αλιείας (**άρ. 11**) → Φ μέχρι 3 έτη + ΧΠ μέχρι 1.000.000 δρχ. → **Ν. 2332/1995 (διοικητικές κυρώσεις).**
- Παράνομη αλιεία σε υδατοκαλλιέργειες (**άρ. 17 παρ. 1**) → **Φ τουλ. 3 μηνών + ΧΠ τουλ. 500.000 δρχ. (1.500 €) + αφαίρεση άδειας αλιείας σκάφους και κυβερνήτη από 1-3 μήνες (κατ' έγκληση).**
- Υπαίτια πρόκληση ασθενείας, θανάτου, απώλειας (**άρ. 17 παρ. 4**) → **Φ τουλ. 3 μηνών + ΧΠ τουλ. 500.000 δρχ. (1.500 €).**

- Ιχθυοκλοπή (**άρ. 17 παρ. 5**) = ποινές άρ. 1, 2 και 3 Ν. 1300/1982 → **Φ 2 ετών + ΧΠ 20.000 (59 €) – 1.000.000 δρχ. (2.900 €)**.

- Παρ. διατ/των απαγόρευσης εμπορίας – διάθεσης – μεταφοράς – συντήρησης κ.λπ. ιχθύων → **Φ μέχρι 8 μηνών + ΧΠ**.

- Προστασία κοραλλιογενών σχηματισμών (**άρ. 1, 2 Ν. 1740/1987**, όπως τροπ. με άρ. 8 παρ. 1, 2 Ν. 2040/1992) → **Φ τουλ. 3 μηνών + ΧΠ τουλ. 500.000 δρχ. μέχρι 15.000.000 δρχ.**

- Πλανόδιοι ιχθυοπώλες (**β.δ. 7/17-12-1959 → β.δ. 41/5-2-1960 → άρ. 29 Ν. 2078/1939**).

- Ιχθυοπώλες χωρίς επενδύτη κ.λπ. (**άρ. 3 Ειγ/1306/64 Υγ.Διατ. άρ. 3 ΑΝ 2520/1940**).

- Άδεια αλίευσης εκτός των ελληνικών χωρικών υδάτων (**άρ. 59 §2 του Ν.4235/11-2-2014**).

ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ (Ν.4251/2014)

Κακουργήματα : Διαβίβαση στον Εισ.Εφ. = 308Α' ΚΠΔ (Ν.3904/23-12-2010)

- **αρ. 99 παρ.3, 4 του ΠΚ :** Παράνομη είσοδος αλλοδαπού που είχε καταδικαστεί από ελληνικό δικαστήριο σε στερητική της ελευθερίας ποινή με επ' αόριστω αναστολή εκτέλεσης ποινή και διατάχθηκε η άμεση απέλασή του
= **Φ 2 έτη έως 5 έτη** – Δεν αναστέλλεται

Ν 4251/2014: Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης κλπ.

Άρθρο 1 - Ορισμοί

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα αυτού:

α) **Αλλοδαπός** είναι το φυσικό πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια ή που είναι ανιθαγενής.

β) **Πολίτης τρίτης χώρας** είναι το φυσικό πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια ούτε την ιθαγένεια άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 20 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

γ) **Ανιθαγενής** είναι το φυσικό πρόσωπο που πληροί τις προϋποθέσεις της Σύμβασης της Νέας Υόρκης του 1954 περί του καθεστώτος των ανιθαγενών, η οποία έχει κυρωθεί με το ν. 139/1975 (Α 176).

δ) Πολίτης της Ένωσης: Κάθε πρόσωπο το οποίο έχει την ιθαγένεια κράτους - μέλους της Ένωσης.
ε) Αντικειμενικά στερούμενος διαβατηρίου: πολίτης τρίτης χώρας ο οποίος αποδεικνύει, αντικειμενική αδυναμία εφοδιασμού με διαβατήριο ή ταξιδιωτικό έγγραφο λόγω ιδιαίτερων συνθηκών ή καταστάσεων.

στ) Πρόσφυγας: Ο πολίτης τρίτης χώρας ή ανιθαγενής στο πρόσωπο του οποίου πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 1Α της Σύμβασης της Γενεύης.

ζ) Δικαιούχος διεθνούς προστασίας: Ο αλλοδαπός ή ανιθαγενής στον οποίο έχει χορηγηθεί από την αρμόδια ελληνική αρχή καθεστώς πρόσφυγα ή δικαιούχου επικουρικής προστασίας.

η) Δικαιούχος επικουρικής προστασίας: Με την επιφύλαξη του άρθρου 17 του π.δ. 141/2013, ο αλλοδαπός ή ο ανιθαγενής που δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, αλλά στο πρόσωπο του συντρέχουν ουσιώδεις λόγοι από τους οποίους προκύπτει ότι αν επιστρέψει στη χώρα καταγωγής του ή στην περίπτωση ανιθαγενούς στη χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του, κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη, κατά την έννοια του άρθρου 15 του π.δ. 141/2013 και που δεν μπορεί, ή λόγω του κινδύνου αυτού δεν επιθυμεί, να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας.

θ) Δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία: Το ειδικό ατομικό δελτίο που εκδίδεται για τον αιτούντα κατά τη διάρκεια της εξέτασης του αιτήματος του από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές παραλαβής και του επιτρέπει την παραμονή στην ελληνική επικράτεια μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης επί του αιτήματος.

ι) **Ασυνόδευτος ανήλικος** είναι το πρόσωπο ηλικίας κάτω των 18 ετών, το οποίο φθάνει στην Ελλάδα, χωρίς να συνοδεύεται από ενήλικα υπεύθυνο για τη φροντίδα του, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία ή πρακτική και για όσο χρόνο κανένας υπεύθυνος ενήλικας δεν ασκεί στην πράξη την επιμέλεια του ή ο ανήλικος που εγκαταλείπεται ασυνόδευτος μετά την είσοδο του στην Ελλάδα.

ια) **Θύμα εμπορίας ανθρώπων** είναι τόσο το φυσικό πρόσωπο για το οποίο υπάρχουν βάσιμοι λόγοι, ώστε να θεωρηθεί θύμα οποιουδήποτε από τα εγκλήματα που προβλέπονται στα άρθρα 323, 323Α, 323Β, 339 παράγραφοι 1 και 4, 342 παράγραφοι 1 και 2, 348Α, 348Β, 349, 351 και 351Α του Π.Κ., πριν ασκηθεί η ποινική δίωξη για αυτό όσο και εκείνο σε βάρος του οποίου τελέστηκε κάποιο από τα παραπάνω εγκλήματα για τα οποία κινήθηκε η ποινική δίωξη, ανεξάρτητα από το εάν αυτό έχει εισέλθει στη χώρα νόμιμα ή παράνομα. Θύμα εμπορίας ανθρώπων, κατά το προηγούμενο εδάφιο, είναι το θύμα του εγκλήματος του άρθρου 336 του Ποινικού Κώδικα, όταν αυτό είναι ανήλικος.

Ο χαρακτηρισμός «θύμα εμπορίας ανθρώπων» αποδίδεται με Πράξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών, τόσο αμέσως μετά την κίνηση της ποινικής δίωξης για έγκλημα που προβλέπεται στα άρθρα 323, 323Α, 323Β, 339 παράγραφοι 1 και 4, 342 παράγραφοι 1 και 2, 348Α, 348Β, 349, 351 και 351Α του Π.Κ. όσο και πριν ασκηθεί ποινική δίωξη για κάποιο από αυτά τα αδικήματα. Στην τελευταία περίπτωση, για την έκδοση της εν λόγω Πράξης απαιτείται έγγραφη γνωμοδότηση, που συντάσσεται από δύο επιστήμονες με ειδικότητα ψυχιάτρου, ψυχολόγου ή κοινωνικού λειτουργού, οι οποίοι υπηρετούν σε Υπηρεσία ή σε Μονάδα Προστασίας και Αρωγής των άρθρων 2, 3 και 4 του **π.δ. 233/2003**, όπως αυτό ισχύει, (βλ. παρακάτω) ή στην Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής, ΜΚΟ ή στο

ΔΟΜ ή σε Διεθνείς Οργανώσεις ή σε άλλους εξειδικευμένους και αναγνωρισμένους από το κράτος φορείς προστασίας και αρωγής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 2, 3 και 4 του π.δ. 233/2003. Η Πράξη χαρακτηρισμού εκδίδεται ανεξαρτήτως εάν το θύμα συνεργάζεται με τις διωκτικές Αρχές, σε όσες περιπτώσεις ο ανωτέρω Εισαγγελέας κρίνει, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Εισαγγελέα Εφετών, ότι συντρέχουν οι όροι του άρθρου 1 παρ. 2 του π.δ. 233/2003 ή ότι το θύμα δεν συνεργάζεται εξαιτίας απειλών που στρέφονται κατά προσώπων της οικογένειας του που βρίσκονται στην Ελλάδα ή στη χώρα της προέλευσης του ή οπουδήποτε αλλού και ότι, εάν αυτό δεν προστατευθεί ή εάν απομακρυνθεί από τη χώρα αντιμετωπίζουν άμεσο κίνδυνο τα προαναφερόμενα πρόσωπα.

Η ανωτέρω διαδικασία εφαρμόζεται και για την περίπτωση χαρακτηρισμού προσώπου ως «θύματος παράνομης διακίνησης μεταναστών», όπως ορίζεται στην περίπτωση ιβ του παρόντος άρθρου.

[[ΠΔ 233/2003: Προστασία-αρωγή θυμάτων εγκλημάτων άρθρ.323, 323Α, 349, 351 και 351Α ΠΚ, κατ'άρθρο 12 Ν.3064/02

Άρθρο 1

«1. Στο ανήλικο θύμα του εγκλήματος του άρθρου 336 του Ποινικού Κώδικα, καθώς και στα θύματα των εγκλημάτων των άρθρων 323, 323Α, 323Β, 339 παράγραφοι 1 και 4, 342 παράγραφοι 1 και 2, 348Α, 348Β, 348Γ, 349, 351 και 351Α του Ποινικού Κώδικα και των άρθρων 29 παράγραφοι 5 και 6 και 30 του Ν. 4251/2014 (Α` 80), (εφεξής αποκαλούμενα «θύματα»), παρέχεται προστασία και αρωγή, κατά το άρθρο 12 του Ν. 3064/2002, καθώς και κατά τα οριζόμενα στο παρόν διάταγμα.»

*** Η παρ.1, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο τρίτο παρ.5 Ν.3875/2010, ΦΕΚ Α 158, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 16 παρ.3 Ν.4267/2014, ΦΕΚ Α 137/12.6.2014 (εναρμόνιση με άρθρα 18 και 19 Οδηγίας 2011/93/ΕΕ).

2. Για τους σκοπούς του παρόντος, ως θύματα των ανωτέρω εγκλημάτων χαρακτηρίζονται όσα πρόσωπα, ημεδαποί ή αλλοδαποί, έχουν υποστεί άμεση βλάβη στη σωματική ακεραιότητα ή στην προσωπική ή γενετήσια ελευθερία τους ή υφίσταται σοβαρός κίνδυνος ως προς τα αγαθά αυτά ή τη ζωή τους.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος οι υπηρεσίες του Δημοσίου, των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν ΔΔ), των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) κα του ευρύτερου δημόσιου τομέα που μπορούν να παράσχουν προστασία ή αρωγή θεωρούνται ως Υπηρεσίες ή Μονάδες Παροχής Προστασίας και Αρωγής.

Άρθρο 2

1. Η προστασία και αρωγή παρέχεται στα θύματα αν έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για τις αξιόποινες πράξεις του άρθρου 1 παρ.1, ή ανεξάρτητα από αυτήν, εφόσον το θύμα έχει προσφύγει στις Υπηρεσίες και Μονάδες Παροχής Προστασίας και Αρωγής που αναφέρονται στο Παράρτημα του παρόντος.

2. Η προστασία παρέχεται για όσο χρονικό διάστημα υφίσταται ο κίνδυνος της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας και της προσωπικής και γενετήσιας ελευθερίας, η δε αρωγή για το χρονικό διάστημα που κρίνεται απαραίτητο από τις Υπηρεσίες και Μονάδες Παροχής Προστασίας και Αρωγής, που αναφέρονται στο παράρτημα του παρόντος.

Άρθρο 3

Για την παροχή προστασίας και αρωγής τα αρμόδια Υπουργεία, τα Ν.Π.Δ.Δ. και οι Ο.Τ.Α συνεργάζονται ή συνάπτουν, κατά τις ισχύουσες διατάξεις, συμβάσεις με Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις με συναφή δραστηριότητα. Με τις συμβάσεις αυτές καθορίζονται

επακριβώς τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, ο χρόνος ισχύος και κάθε σχετικό θέμα.

Άρθρο 4

1. Οι Υπηρεσίες και Μονάδες Παροχής Προστασίας και Αρωγής, που αναφέρονται στο παράρτημα του παρόντος, λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την ασφάλεια των θυμάτων καθώς και των χώρων στους οποίους αυτά διαμένουν. Για τη λήψη των μέτρων αυτών μπορούν να ζητούν συνδρομή από τις αρμόδιες Αστυνομικές Αρχές.

2. Σε περίπτωση που παρίσταται απόλυτη ανάγκη μετακίνησης του θύματος εκτός της Μονάδας όπου φιλοξενείται και υφίσταται σοβαρός κίνδυνος κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας ή της προσωπικής ή γενετήσιας ελευθερίας του, παρέχεται από την Ελληνική Αστυνομία συνδρομή για τη μετακίνηση του θύματος.

3. Η συνδρομή της Ελληνικής Αστυνομίας, στις περιπτώσεις που προβλέπονται από τις προηγούμενες παραγράφους του παρόντος άρθρου, παρέχεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 159 και 161 του Π.Δ.141/1991 (ΦΕΚ Α58). **11**

ιβ) **Θύμα παράνομης διακίνησης μεταναστών** είναι τόσο το φυσικό πρόσωπο, για το οποίο υπάρχουν βάσιμοι λόγοι ώστε να θεωρηθεί θύμα οποιουδήποτε από τα εγκλήματα που προβλέπονται στα άρθρα 29 παράγραφοι 5 και 6 και 30 του παρόντος, όταν τελούνται από εγκληματικές οργανώσεις, κατά το άρθρο 187 παρ. 1 του Π.Κ., πριν ασκηθεί η ποινική δίωξη για αυτό όσο και εκείνο σε βάρος του οποίου τελέστηκε κάποιο από τα παραπάνω εγκλήματα για τα οποία κινήθηκε η ποινική δίωξη, εφόσον αυτό έχει εισέλθει στη χώρα παράνομα.

ιγ) **Παράνομη παραμονή:** Παρουσία στην ελληνική επικράτεια πολίτη τρίτης χώρας που δεν πληροί, ή έχει πάψει να πληροί, τις προϋποθέσεις εισόδου, όπως ορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 του Κανονισμού 562/2006 (Κώδικας Συνόρων του Σένγκεν) ή τις λοιπές προϋποθέσεις εισόδου, παραμονής ή διαμονής της κείμενης νομοθεσίας.

ιστ) **Αδεια διαμονής** (οριστικός τίτλος διαμονής) είναι κάθε είδους πιστοποίηση που παρέχεται από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 παράγραφος 2 περίπτωση α` του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1030/2002 του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2002 «Για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους πολίτες τρίτων χωρών» (ΕΕ L 157/15.6.2002), όπως κάθε φορά ισχύει, και βάσει της οποίας, επιτρέπεται σε πολίτη τρίτης χώρας να διαμένει νόμιμα στην Ελληνική Επικράτεια.

κα) **Απασχόληση:** Η άσκηση δραστηριοτήτων που καλύπτουν οποιαδήποτε μορφή εργασίας ρυθμιζόμενη σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή σύμφωνα με την καθιερωμένη πρακτική για λογαριασμό ή υπό τη διεύθυνση ή/και την εποπτεία εργοδότη.

κβ) **Σύμβαση εργασίας:** Εγγραφή συμφωνία με την οποία ο μισθωτός αναλαμβάνει την υποχρέωση να παρέχει επί ορισμένο ή αόριστο χρόνο την εργασία του υπό τις οδηγίες και τον έλεγχο του εργοδότη, ο δε εργοδότης πρέπει να καταβάλλει το συμφωνηθέντα μισθό και να παρέχει κάθε προστασία που προβλέπεται από τη νομοθεσία. Η σύμβαση εργασίας διέπεται κυρίως από τους εκάστοτε ισχύοντες ειδικούς εργατικούς νόμους και από τις διατάξεις του άρθρου 648 του Α.Κ..

Άρθρο 28

Υποχρεώσεις εργοδοτών και εργαζόμενων πολιτών τρίτων χωρών - Κυρώσεις

1. Δεν επιτρέπεται η πρόσληψη και η απασχόληση πολιτών τρίτων χωρών που δεν πληρούν ή δεν πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα.

2. Δεν επιτρέπεται η πρόσληψη και η απασχόληση πολιτών τρίτων χωρών που η άδεια διαμονής ή η θεώρηση εισόδου (visa) που κατέχουν δεν τους δίνουν το δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας ή είναι κάτοχοι βεβαίωσης κατάθεσης δικαιολογητικών για άδεια διαμονής, η οποία δεν παρέχει πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Αν η κατάρτιση της σύμβασης εργασίας, παροχής υπηρεσιών ή έργου αποτελεί προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής, η ισχύς της σύμβασης τελεί υπό την αναβλητική αίρεση της χορήγησης αντίστοιχης άδειας.

3. Στους εργοδότες που παραβιάζουν τις διατάξεις της παραγράφου 1, πέραν των άλλων κυρώσεων που προβλέπονται από τη νομοθεσία, θα επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του ν. 4052/ 2012, όπως ισχύει.

4. Στους εργοδότες που παραβιάζουν τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου, πέραν των άλλων κυρώσεων που προβλέπονται από τη νομοθεσία, θα επιβάλλεται πρόστιμο 1.500 ευρώ για κάθε νόμιμα διαμένοντα αλλά παράνομα απασχολούμενο αλλοδαπό. Εάν οι συγκεκριμένες παραβάσεις διαπιστώνονται από τις υπηρεσίες ελέγχου των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων ή κοινοποιούνται σε αυτές από άλλους ελεγκτικούς μηχανισμούς (Ελληνική Αστυνομία), τότε το χρηματικό πρόστιμο θα επιβάλλεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Εάν αυτές διαπιστώνονται από τους Επιθεωρητές Εργασίας, το πρόστιμο θα επιβάλλεται με αιτιολογημένη πράξη του αρμόδιου Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Κοινωνικής Επιθεώρησης Εργασίας ή του Κέντρου Πρόληψης Επαγγελματικού Κινδύνου ή του ελέγχαντος Ειδικού Επιθεωρητή Εργασίας με βάση τις διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία του Σώματος.

5. Όταν η παραβίαση των διατάξεων του παρόντος άρθρου **γίνεται με σκοπό την προαγωγή πολιτών τρίτων χωρών σε πορνεία**, εκτός των άλλων κυρώσεων που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία, ο εργοδότης τιμωρείται με **φυλάκιση** τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ.

Σε περίπτωση που το θύμα είναι ανήλικο, τιμωρείται με **κάθειρξη** μέχρι δέκα ετών και με χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων (10.000) έως πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ.

Με κάθειρξη και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων (50.000) έως εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ τιμωρείται ο υπαίτιος αν το έγκλημα τελέσθηκε: α. **εναντίον προσώπου νεότερου των δεκαπέντε ετών**, β. **με απατηλά μέσα**, γ. **από τον ανιόντα συγγενή** εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή από θετό γονέα, σύζυγο, επίτροπο **ή από άλλον στον οποίο έχουν εμπιστευθεί** τον ανήλικο για ανατροφή, διδασκαλία, επίβλεψη ή φύλαξη, έστω και προσωρινή, δ. **από υπάλληλο** ο οποίος, κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή

επωφελούμενος από την ιδιότητα του αυτή, διαπράττει ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην πράξη. Τα παραπάνω αδικήματα θεωρούνται σε κάθε περίπτωση αυτόφωρα. Η έκδοση αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης γνωστοποιείται με μέριμνα της αρμόδιας εισαγγελίας στον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μέσα σε ένα μήνα από την έκδοση της. Ο τελευταίος υποχρεούται, μέσα σε ένα μήνα από τη γνωστοποίηση της απόφασης, να αφαιρέσει την άδεια λειτουργίας του καταστήματος ή της επιχείρησης όπου τελέσθηκε το αδίκημα, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δώδεκα μηνών, μπορεί δε, συνεκτιμώντας και τις εν γένει περιστάσεις, να προβεί στην οριστική αφαίρεση της άδειας λειτουργίας.

Άρθρο 29 Υποχρεώσεις ιδιωτών και υπαλλήλων - Κυρώσεις

1. Απαγορεύεται η εκμίσθωση ακινήτων σε πολίτη τρίτης χώρας που δεν έχει διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο που αναγνωρίζεται από διεθνείς συμβάσεις και ισχυρή θεώρηση εισόδου ή άδεια διαμονής.

2. Οι διευθυντές ξενοδοχείων και παραθεριστικών κέντρων οφείλουν να ενημερώνουν την αστυνομική υπηρεσία για την άφιξη και την αναχώρηση πολιτών τρίτων χωρών που φιλοξενούν.

3. Στα πρόσωπα που παραβιάζουν τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2, πέραν άλλων κυρώσεων που προβλέπονται από τη νομοθεσία, επιβάλλεται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, χρηματικό πρόστιμο χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.

4. Στα πρόσωπα που υποβάλλουν ανακριβείς δηλώσεις ή βεβαιώσεις που προβλέπονται στο νόμο αυτόν και στις κατ' εξουσιοδότηση εκδιδόμενες κανονιστικές πράξεις, καθώς και στους πολίτες τρίτων χωρών οι οποίοι κατέχουν άδεια διαμονής, παρέχουν όμως εξαρτημένη εργασία ή υπηρεσίες ή έργο ή ασκούν ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, χωρίς την απαιτούμενη, κατ' αντιστοιχία, άδεια διαμονής ή έγκριση πρόσβασης στην αγορά εργασίας, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους 150 € (όπως η §4 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 §34 του Ν.4332/9-7-2015). *Πριν την τροποποίηση προβλεπόταν η επιβολή των προστίμων της προηγούμενης παραγράφου*

5. Οποιος διευκολύνει την είσοδο στο ελληνικό έδαφος ή την έξοδο από αυτό πολίτη τρίτης χώρας, χωρίς να υποβληθεί στον έλεγχο που προβλέπεται στο άρθρο 5, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.

Αν ο ανωτέρω ενήργησε **εκ κερδοσκοπίας ή κατ επάγγελμα ή κατά συνήθεια ή το έγκλημα τελείται από δύο (2) ή περισσότερους από κοινού**, επιβάλλεται κάθειρξη

τουλάχιστον δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ.

6. Οποιος διευκολύνει την παράνομη διαμονή πολίτη τρίτης χώρας ή δυσχεραίνει τις έρευνες των αστυνομικών αρχών για εντοπισμό, σύλληψη και απέλαση του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και με χρηματική ποινή τουλάχιστον πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ. Αν ο ανωτέρω ενήργησε **εκ κερδοσκοπίας**, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

7. Οποιος παράνομα κατέχει ή χρησιμοποιεί γνήσιο διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο άλλου προσώπου, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

Με την ίδια ποινή τιμωρείται **και όποιος παρακρατεί διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο άλλου προσώπου ή αρνείται να παραδώσει τούτο στην αρμόδια υπηρεσία**. Με την ίδια, επίσης, ποινή τιμωρείται **όποιος κατέχει ή χρησιμοποιεί πλαστό διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο**.

8. Ο υπεύθυνος γραφείου ταξιδιών ή μετανάστευσης ή οποιοσδήποτε άλλος υποβάλλει για λογαριασμό τρίτου στην αρμόδια αρχή δικαιολογητικά εκδόσεως ταξιδιωτικού εγγράφου, με στοιχεία που δεν ανταποκρίνονται στην ταυτότητα του προσώπου αυτού, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και με χρηματική ποινή τουλάχιστον δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και εκείνος, για λογαριασμό του οποίου υποβάλλονται τα δικαιολογητικά. Με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη επιβάλλεται και τρίμηνη αφαίρεση της άδειας λειτουργίας του γραφείου και, σε περίπτωση υποτροπής, οριστική αφαίρεση της άδειας αυτής.

Άρθρο 30 Υποχρεώσεις μεταφορέων - Κυρώσεις

1. Πλοίαρχοι ή κυβερνήτες πλοίου, πλωτού μέσου ή αεροπλάνου και οδηγοί κάθε είδους μεταφορικού μέσου που μεταφέρουν από το εξωτερικό στην Ελλάδα πολίτες τρίτων χωρών, που δεν έχουν δικαίωμα εισόδου στο ελληνικό έδαφος ή στους οποίους έχει απαγορευθεί η είσοδος για οποιαδήποτε αιτία, καθώς και αυτοί που τους παραλαμβάνουν από τα σημεία εισόδου, τα εξωτερικά ή εσωτερικά σύνορα, για να τους προωθήσουν στο εσωτερικό της χώρας ή στο έδαφος κράτους - μέλους της Ε.Ε. ή τρίτης χώρας ή διευκολύνουν τη μεταφορά τους ή εξασφαλίζουν σε αυτούς κατάλυμα για απόκρυψη, **τιμωρούνται**:

α. με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων (10.000) έως τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ για κάθε μεταφερόμενο πρόσωπο,

β. με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή τριάντα χιλιάδων (30.000) έως εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ για κάθε μεταφερόμενο πρόσωπο, αν ο

υπαίτιος ενεργεί εκ κερδοσκοπίας, κατ επάγγελμα ή κατά συνήθεια ή είναι υπότροπος ή έχει την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου ή τουριστικού ή ναυτιλιακού ή ταξιδιωτικού πράκτορα ή αν δύο ή περισσότεροι ενεργούν από κοινού,

γ. με κάθειρξη τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ για κάθε μεταφερόμενο πρόσωπο, αν από την πράξη μπορεί να προκύψει κίνδυνος για άνθρωπο,

δ. με ισόβια κάθειρξη και χρηματική ποινή τουλάχιστον επτακοσίων χιλιάδων (700.000) ευρώ για κάθε μεταφερόμενο πρόσωπο, αν στην περίπτωση γ επήλθε θάνατος.

2. Πλοίαρχοι ή κυβερνήτες πλοίου, πλωτού μέσου ή αεροπλάνου και οδηγοί κάθε είδους μεταφορικού μέσου υποχρεούνται να μη δέχονται για μεταφορά πρόσωπα, τα οποία δεν είναι εφοδιασμένα με τα απαιτούμενα ταξιδιωτικά έγγραφα ή δεν έχουν υποστεί τον κανονικό αστυνομικό έλεγχο. Οι παραβάτες τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού. Η ανωτέρω αξιόποινη πράξη θεωρείται τετελεσμένη, προκειμένου μεν για θαλάσσια και εναέρια μεταφορικά μέσα, εφόσον το πρόσωπο που επιβιβάσθηκε λαθραίως βρίσκεται μέσα σε αυτά κατά την έναρξη του ελέγχου από τα αρμόδια κρατικά όργανα προ του απόπλου ή της απογείωσης ή μετά τον απόπλου του πλοίου ή την απογείωση του αεροπλάνου, προκειμένου δε για άλλα μεταφορικά μέσα, εφόσον το πρόσωπο που αναχωρεί λαθραίως βρίσκεται μέσα σε αυτά κατά τον τελευταίο έλεγχο εξόδου ή πλησίον των συνόρων. Οι κυρώσεις της παραγράφου 3 του παρόντος εφαρμόζονται και στα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο αυτή.

3. Αεροπορικές ή ναυτιλιακές εταιρείες, καθώς και κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εκτελεί οποιασδήποτε μορφής δημόσια μεταφορά προσώπων υποχρεούνται να μη δέχονται για μεταφορά και να λαμβάνουν κάθε μέτρο που να αποκλείει τη μεταφορά από το εξωτερικό στην Ελλάδα πολιτών τρίτων χωρών που: α) δεν είναι εφοδιασμένοι με τα απαραίτητα εν ισχύ διαβατήρια ή άλλα ταξιδιωτικά έγγραφα και θεώρηση εισόδου όπου απαιτείται η λήψη της πριν από την άφιξη των πολιτών τρίτων χωρών στη χώρα, εκτός αν ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις του λαθρού 35 του Κανονισμού 2009/810 σε συνδυασμό με το άρθρο 6 §5 στοιχείο β' του Κανονισμού 2016/399 «Κωδικας Συνόρων Schengen», ή β) κατέχουν διαβατήρια ή άλλα ταξιδιωτικά έγγραφα με ενδείξεις πλαστογράφησης ή παραποίησης. ... (η παράγραφος 3 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 §4 του Ν.4587/24-12-2018).

4. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2 και 3, καθώς και ταξιδιωτικά γραφεία και οι ιδιοκτήτες των μεταφορικών μέσων ευθύνονται εις ολόκληρον για τις

δαπάνες διαβίωσης και τα έξοδα επαναπροώθησης των ανωτέρω προσώπων στο εξωτερικό. Την ίδια ευθύνη έχουν και όσοι εγγυήθηκαν τον επαναπατρισμό πολίτη τρίτης χώρας, αν παραβιάσθηκαν όροι εισόδου ή διαμονής του στη χώρα. Η διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής του ανωτέρω προστίμου ενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων.

5. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 ή οι ιδιοκτήτες των μεταφορικών μέσων ή οι αντιπρόσωποι αυτών στην Ελλάδα υποχρεούνται αμέσως μετά την άφιξη του μεταφορικού μέσου να παραδίδουν στις υπηρεσίες του αστυνομικού ελέγχου διαβατηρίων δελτία άφιξης ή καταστάσεις των επιβατών που είναι πολίτες τρίτων χωρών, τους οποίους μεταφέρουν και προορίζουν για την Ελλάδα και αντίστροφα. Την ίδια υποχρέωση έχουν κατά την άφιξη αεροπλάνων μη τακτικών πτήσεων από τρίτες χώρες. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη καθορίζονται τα στοιχεία των ανωτέρω δελτίων ή καταστάσεων.

6. Οι ανωτέρω κυρώσεις δεν επιβάλλονται στις περιπτώσεις διάσωσης ανθρώπων στη θάλασσα, καθώς και της μεταφοράς ανθρώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας, κατά τις επιταγές του διεθνούς δικαίου, καθώς και στις περιπτώσεις προώθησης στο εσωτερικό της χώρας ή διευκόλυνσης της μεταφοράς, προς το σκοπό υπαγωγής στις διαδικασίες των άρθρων 83 του Ν.3386/2005 ή του άρθρου 13 του Ν.3907/2011, κατόπιν ενημέρωσης των αρμόδιων αστυνομικών και λιμενικών αρχών (η παράγραφος 6 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 §2 του Ν.4332/9-7-2015).

7. Οι διατάξεις του άρθρου 253Α του Κ.Π.Δ. εφαρμόζονται και για τις αξιόποινες πράξεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 29 και του παρόντος άρθρου, ανεξάρτητα αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 187 και 187Α του Π.Κ..

8. Η προθεσμία για την άσκηση της έφεσης και η άσκηση της κατά της καταδικαστικής απόφασης για παραβάσεις του παρόντος άρθρου, καθώς και των παραγράφων 5, 6 και 8 του προηγούμενου άρθρου, δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης.

9. «Για την εκδίκαση των κακουργημάτων που προβλέπονται στην παράγραφο 1, **εκτός από αυτό της περίπτωσης δ (αν επήλθε θάνατος από τη μεταφορά)**, καθώς και στο άρθρο 29, αρμόδιο είναι το **Μονομελές Εφετείο και εφαρμόζεται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 308Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.**»

*** Η παράγραφος 9 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο πέμπτο παρ.2 **N.4268/2014**, ΦΕΚ Α 141/27.6.2014.

10. Περιουσία που αποτελεί προϊόν της εγκληματικής δραστηριότητας του παρόντος άρθρου, καθώς και των παραγράφων 5, 6 και 8 του άρθρου 29 ή που αποκτήθηκε με οποιονδήποτε τρόπο από προϊόν τέτοιας εγκληματικής δραστηριότητας ή περιουσία που χρησιμοποιήθηκε, εν όλω ή εν μέρει, ή προοριζόταν να χρησιμοποιηθεί για την εκτέλεση της παραπάνω εγκληματικής δραστηριότητας, κατάσχεται και μπορεί να δημευθεί με την καταδικαστική απόφαση, αν ανήκει στον αυτουργό ή σε οποιονδήποτε από τους συμμετόχους. Αν το δικαστήριο αυτεπαγγέλτως ή μετά από αίτημα διαδίκου ή τρίτου, κρίνει ότι η δήμευση που θα επιβληθεί στον καταδικασθέντα θα αποστερήσει τον ίδιο ή τρίτους, ιδίως την οικογένειά του, από πράγμα που εξυπηρετεί τον αναγκαίο βιοπορισμό τους και ότι υπάρχει κίνδυνος να προκληθεί σε αυτούς υπέρμετρη και ανεπανόρθωτη βλάβη, δεν επιβάλλει αυτήν. Η απόδοση περιουσίας στον ιδιοκτήτη της γίνεται σύμφωνα με τα άρθρα 310 §2 και 373 ΚΠΔ. Σε περίπτωση που η περιουσία ή το προϊόν κατά το πρώτο εδάφιο υπερβαίνει τις 4.000 € και δεν είναι δυνατό να κατασχεθεί, κατάσχονται και δημεύονται υπό τους όρους του ιδίου εδαφίου περιουσιακά στοιχεία ίσης αξίας προς εκείνη της προαναφερθείσας περιουσίας ή του προϊόντος. (η παράγραφος 10 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 57 του Ν.4356/2015)

11. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου και των παραγράφων 5, 6 και 8 του άρθρου 29 εφαρμόζονται και όταν οι προβλεπόμενες σε αυτά αξιόποινες πράξεις τελέσθηκαν στην αλλοδαπή από ημεδαπό ή αλλοδαπό ακόμη και αν αυτές δεν είναι αξιόποινες κατά τους νόμους της χώρας στην οποία τελέσθηκαν.

Άρθρο 49 Προθεσμία περίσκεψης

1. Σε πολίτες τρίτων χωρών που έχουν χαρακτηριστεί θύματα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών κατά τις διατάξεις των περιπτώσεων ια και ιβ του άρθρου 1 του παρόντος Κώδικα, εφόσον δεν υπάγονται στη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2 του π.δ. 233/2003, παρέχεται με πράξη της αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής προθεσμία περίσκεψης τριών μηνών, ώστε να διαφύγουν από την επιρροή των δραστών των σε βάρος τους εγκλημάτων και να αποκατασταθούν ψυχικά για να μπορέσουν να λάβουν συνειδητά ανεπηρέαστη απόφαση σχετικά με τη συνεργασία τους με τις διωκτικές Αρχές.

2. Ειδικά για τους ανηλίκους - θύματα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών, η ίδια προθεσμία μπορεί να παρατείνεται για δύο ακόμη μήνες με απόφαση της αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής και με κριτήριο την εξυπηρέτηση του συμφέροντος του ανηλίκου.

3. Κατά το χρονικό διάστημα της προθεσμίας περίσκεψης τα πρόσωπα των προηγούμενων παραγράφων δεν απομακρύνονται από τη χώρα. Απόφαση επιστροφής, που έχει εκδοθεί, αλλά δεν έχει ακόμη εκτελεστεί, αναστέλλεται.

4. Με απόφαση της αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής, η προθεσμία περίσκεψης μπορεί να περατώνεται πριν από τη λήξη της, σε περίπτωση κατά την οποία:

α. διαπιστώνεται από την οικεία Εισαγγελική Αρχή ότι το ανωτέρω πρόσωπο επανασυνέδεσε ενεργώς, εκουσίως και με δική του πρωτοβουλία τις σχέσεις του με τους δράστες των εγκλημάτων του άρθρου 1 περιπτώσεις ια και ιβ του παρόντος Κώδικα ή ότι δε συντρέχουν τελικά στο πρόσωπο του τα στοιχεία που λήφθηκαν υπόψη για το χαρακτηρισμό του ως θύματος εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών, τα οποία απαιτούνται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις περιπτώσεις ια και ιβ του άρθρου 1 του παρόντος Κώδικα ή β. συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας.

Άρθρο 50 Ενημέρωση θυμάτων και ειδική μέριμνα για ανήλικους

1. Ο αρμόδιος Εισαγγελέας Πρωτοδικών ή η αρμόδια αστυνομική Αρχή ή οι αρμόδιοι φορείς κοινωνικής στήριξης, που προβλέπονται στο π.δ. 233/2003, όπως αυτό ισχύει, αλλά και οποιοσδήποτε από τους φορείς που αναφέρονται στο άρθρο 49 του παρόντος Κώδικα, γνωστοποιούν στον πολίτη τρίτης χώρας - θύμα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών ότι δικαιούται να υποβάλει αίτημα για να του χορηγηθεί άδεια διαμονής, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, παρέχοντας σε αυτόν την αναγκαία προς τούτο ενημέρωση.

2. Στην περίπτωση πολίτη τρίτης χώρας θύματος εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών που είναι ασυνόδευτος ανήλικος, η αρμόδια Εισαγγελική Αρχή προβαίνει σε κάθε αναγκαία ενέργεια για να προσδιορίσει την ταυτότητα και την ιθαγένεια του και για να θεμελιώσει το γεγονός ότι δεν συνοδεύεται, καταβάλλει κάθε προσπάθεια για τον ταχύτερο δυνατό εντοπισμό της οικογένειάς του και λαμβάνει αμέσως τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσει τη νομική του εκπροσώπηση και, εφόσον χρειάζεται, την εκπροσώπηση του στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας. Ο αρμόδιος Εισαγγελέας Ανηλίκων ή, όπου δεν υφίσταται Εισαγγελέας Ανηλίκων, ο αρμόδιος Εισαγγελέας Πρωτοδικών, εάν δεν βρεθεί η οικογένεια του ανηλίκου ή εάν κρίνει ότι υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες ο επαναπατρισμός του δεν εξυπηρετεί το συμφέρον του, μπορεί να διατάσσει κάθε πρόσφορο μέτρο για την προστασία του μέχρι την έκδοση απόφασης από το Δικαστήριο, στο οποίο πρέπει να απευθύνεται εντός τριάντα (30) ημερών, για το διορισμό Επιτρόπου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 1532, 1534 και 1592 Α.Κ..

Άρθρο 51 Περίθαλψη και παροχές κατά την περίοδο περίσκεψης

1. Κατά τη διάρκεια της περιόδου περίσκεψης, τα θύματα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών έχουν δικαίωμα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και πρόσβασης στις υπηρεσίες ψυχολογικής υποστήριξης που παρέχονται από το Ε.Σ.Υ., από τις Μονάδες Προστασίας και Αρωγής, αλλά και από φορείς που συνεργάζονται με τους ανωτέρω, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 2, 3 και 4 του π.δ. 233/2003, όπως ισχύει, καθώς και από τις Υπηρεσίες Πρώτης Υποδοχής.

2. Στα ίδια πρόσωπα διασφαλίζονται ικανές συνθήκες διαβίωσης, εφόσον δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους.

3. Οι αρμόδιες εισαγγελικές, δικαστικές και αστυνομικές αρχές φροντίζουν, κατά προτεραιότητα, για την προστασία και την ασφάλεια των προαναφερόμενων θυμάτων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις οικείες διατάξεις, για την παροχή σε αυτά υπηρεσιών μετάφρασης και διερμηνείας όταν αγνοούν την ελληνική γλώσσα, για την ενημέρωση τους σχετικά με τα νόμιμα δικαιώματα τους και με τις υπηρεσίες που τους παρέχονται, καθώς και για την παροχή κάθε αναγκαίας νομικής βοήθειας.

Άρθρο 52 Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής

Σε πολίτη τρίτης χώρας που έχει χαρακτηριστεί θύμα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών με Πράξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών, σύμφωνα με το άρθρο 49, χορηγείται, μετά από σχετική αίτηση του, που υποβάλλεται αυτοπροσώπως ή μέσω του αρμόδιου Εισαγγελέα, άδεια διαμονής ή ανανεώνεται η χορηγηθείσα, χωρίς να απαιτείται η καταβολή παραβόλου, με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία των επόμενων άρθρων.

Άρθρο 53 Προϋποθέσεις χορήγησης και ανανέωσης άδειας διαμονής

1. Μετά την πάροδο της προθεσμίας περίσκεψης ή και πριν παρέλθει αυτή, εφόσον συντρέξει η περίπτωση β της παραγράφου αυτής, ο αρμόδιος Εισαγγελέας εξετάζει εάν πληρούνται μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις και συντάσσει σχετική έκθεση:

α. εάν κρίνεται σκόπιμη η παράταση της διαμονής του εν λόγω προσώπου στην Ελληνική Επικράτεια, προς διευκόλυνση της διενεργούμενης έρευνας ή της ποινικής διαδικασίας,

β. εάν το ανωτέρω πρόσωπο έχει επιδείξει σαφή βούληση συνεργασίας και

γ. εάν το ίδιο πρόσωπο έχει διακόψει κάθε σχέση με τους φερόμενους ως δράστες των αδικημάτων του άρθρου 1 περιπτώσεις ια και ιβ.

2. Η εξέταση της αίτησης για τη χορήγηση της άδειας διαμονής γίνεται κατά προτεραιότητα και η χορήγηση της διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών. Με την επιφύλαξη λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας, εκδίδεται άδεια διαμονής διάρκειας δώδεκα μηνών, εάν συντρέχει μία από τις προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου και η οποία ανανεώνεται κάθε φορά για ισόχρονο διάστημα, εφόσον συνεχίζουν να πληρούνται οι ίδιες προϋποθέσεις.

Άρθρο 139 Καταργούμενες και διατηρούμενες διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος και με την επιφύλαξη των διατάξεων που διατηρούνται σε ισχύ σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3, **καταργούνται οι διατάξεις του ν. 3386/2005** (Α 212) και οι κανονιστικές πράξεις που εκδόθηκαν κατ εξουσιοδότηση του ίδιου νόμου, με την επιφύλαξη των διατάξεων της επομένης παραγράφου, οι διατάξεις των άρθρων 1,18 και 19 του ν. 3536/2007 (Α 42), το άρθρο 28 του ν. 3613/2007 (Α 203), η παρ. 2 του άρθρου 39 του ν. 3731/2008 (Α 263), οι παράγραφοι 4, 5, 6, 7 του άρθρου 40 του ν. 3731/ 2008, η περίπτωση η του άρθρου 45 του ν. 3731/2008, οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 43 του ν. 3801/2009 (Α 163), το άρθρο 43 του ν. 3907/2011 (Α 7), οι

παράγραφοι 4, 7 και 9 του άρθρου 7 του ν. 4018/2011 (Α 215), τα άρθρα 22 - 41 του ν. 4071/2012 (Α 85), το άρθρο 6 του ν. 4146/2013 (Α 90), και τα προεδρικά διατάγματα 150/2006 (Α 160), 128/2008 (Α 190) και 101/2008, (Α 157), οι παράγραφοι 4, 5 και 6 του άρθρου 11 του ν. 4147/2013 (Α 98), το άρθρο 94 του ν. 4139/2013 (Α 74) και το άρθρο 31 του ν. 4115/ 2013 (Α 24) και το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 1 παρ. 7 του ν. 2949/2001.

2. **Διατηρούνται σε ισχύ οι διατάξεις** των άρθρων 76, 77, 78, 80, 81, **82, 83** και 89 (παράγραφοι 1-3) **του ν. 3386/2005**, όπως ισχύουν, οι διατάξεις του άρθρου 15 του ν. 3536/ 2007 (Α 42), οι διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 18 του ν. 3870/2010 (Α 138), το π.δ. 106/2007 (Α 135) και οι υπ αριθμ. 23443/2011 (Β 2225) και 15055/546/2011 (Β 1886) κοινές υπουργικές αποφάσεις.

3. Το π.δ. 131/2006 (Α 143), όπως τροποποιήθηκε με τα προεδρικά διατάγματα 167/2008 (Α 223) και 113/ 2013 (Α 146), διατηρείται σε ισχύ, εφαρμοζόμενο αποκλειστικά για την οικογενειακή επανένωση των υπαγόμενων στις ρυθμίσεις της κείμενης νομοθεσίας για τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας.

Εξακολουθούν να ισχύουν (με το άρθρο 139 του Ν.4251/2014) :

- **άρ. 82 παρ. 4 Ν. 3386/2005**: Παράνομη είσοδος αλλοδαπού καταχωρημένου στον κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών SHENGEN → **Φ τουλ. 3 μηνών + ΧΠ 3.000 – 10.000 €**. *Η έφεση δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.*

- **άρ. 83 παρ. 1 Ν. 3386/2005**: Παράνομη είσοδος και έξοδος από τη Χώρα → **Φ τουλ. 3 μηνών + ΧΠ τουλ. 1.500 €**. **ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ**

Θεωρείται επιβαρυντική περίπτωση αν καταζητείται από τις δικαστικές ή αστυνομικές αρχές ή υπέχει φορολογικές ή άλλες υποχρεώσεις → **Φ τουλ. 6 μηνών + ΧΠ τουλ. 3.000 €**.

- Αν ο αλλοδαπός έχει πολιτικό άσυλο : Αθώος =εξάλειψη του αξιοποίνου λόγω κατάστασης ανάγκης (π.χ. από Αρμενία)

ΠΡΟΣΟΧΗ: Οι κυρώσεις της παρούσας επιβάλλονται και στους πολίτες των κρατών μελών της Ε.Ε. (άρ. 45 παρ. 1 στ' Ν. 3731/2008).

ΑΜΜΟΛΗΨΙΑ Α.Ν. 1219/1938

- **αρ. 1 παρ.2** (ως η παρ.2 αντικ. με άρθρο 23 παρ.5 του Ν. 1473/1984) **και άρθρο 3 του α.ν. 1219/1938**, σε συνδ.με άρθρο 3 του ν. 4060/1929 (το οποίο καταργήθηκε με τον

α.ν. 2520/1940) και σε συνδ.με το άρθρο 3 του α.ν. 2520/1940 και με το άρθρο 11 παρ.10 του Ν. 2307/1995 = Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. Πλέον, ΠΤΑΙΣΜΑ : κράτηση μέχρι 3 μ. ή πρόστιμο μέχρι 3.000 € (άρ. 31§1 Ν.3904/23-12-2010).

- Ωστόσο, πλέον, σύμφωνα με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/2012, ήδη από την 11-4-2012, κατέστη **και πάλι πλημμέλημα**, με ποινή **Φ. έως 1 έτος και ή ΧΠ τουλ. 2.000 €**

- Βλ. **άρθρο 58 §4 του Ν. 4075/2012** όπου προβλέπεται :

«Στο τέλος του άρθρου 43 του ν. 4025/2011 (Α 228) προστίθεται παράγραφος 12 ως εξής:

«12. Οι παραβάσεις των διατάξεων του Υγειονομικού Κανονισμού (Β 275) και όλες οι παραβάσεις των διατάξεων όλων των Υγειονομικών Διατάξεων, που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 1 του α.ν. 2520/1940 (Α 73) ή κατ' εξουσιοδότηση άλλου νόμου, τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρις ενός έτους ή χρηματική ποινή τουλάχιστον 2.000 ευρώ, εκτός αν από άλλες διατάξεις τιμωρούνται βαρύτερα. Από τη δημοσίευση του παρόντος καταργούνται οι διατάξεις του άρθρου 31 παρ. 3 του ν. 3904/2010 (Α 218).»

- Σε κάθε περίπτωση, μαζί με την πράξη της παράνομης αμοληψίας τελείται και το πλημμέλημα της υποβάθμισης περιβάλλοντος (βλ. ΑΠ 2360/2002) : **άρ. 28 Ν.1650/1986= Φ. 3μ. έως 2 έτη + ΧΠ (δόλος) # Φ. έως 1 έτος (αμέλεια)**

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ (Ν. 2882/2001)

• **άρ. 28 παρ. 1 Ν. 2882/2001:** Όποιος από πρόθεση υποδεικνύει ψευδή όρια ή προσάγει εικονικούς τίτλους ή παρεμβαίνει σε σχετική δίκη με οποιαδήποτε ιδιότητα, για να υποστηρίξει ανύπαρκτα δικαιώματα σε απαλλοτριωμένο ακίνητο, είτε για τον εαυτό του είτε για άλλον → **Φ 10 μήνες – 5 έτη** (ρήτρα επικ/τας).

• **άρ. 28 παρ. 2 Ν. 2882/2001:** Όποιος, κατά παράβαση του άρ. 6, παρακωλύει από πρόθεση την εκτέλεση των προκαταρκτικών εργασιών για την καταμέτρηση των απαλλο-τριωτέων ακινήτων προς σύνταξη κτηματολογικών διαγραμμάτος και πίνακα →

Φ μέχρι 6 μηνών (ρήτρα επικ/τας).

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ (Ν. 3028/2002)

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. σχ. και Ν.3658/2008, ΦΕΚ Α 70, με το άρθρο 13 παρ.4 του

οποίου ορίζεται ότι:

"4. Τα αδικήματα που προβλέπονται στις ποινικές διατάξεις του κεφαλαίου 9 του ν. 3028/2002, όπως εκάστοτε ισχύει, διώκονται και τιμωρούνται σύμφωνα με τους ελληνικούς ποινικούς νόμους ακόμη και στην περίπτωση που τελέσθηκαν στην αλλοδαπή.

- **άρ. 53** Κλοπή μνημείων → **παρ. 1: Κάθειρξη μέχρι 10 ετών,**
παρ. 2: Κάθειρξη.

1. Με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών τιμωρείται η κλοπή (άρθρο 372 του Ποινικού Κώδικα), αν έχει Αντικείμενο μνημείο ιδιαίτερα μεγάλης αξίας ή μνημείο που αφαιρέθηκε από ακίνητο μνημείο, από χώρο ανασκαμμένο, από μουσείο, από αποθηκευτικούς χώρους αρχαίων ευρημάτων ή από χώρο όπου φυλάσσεται συλλογή.

2. Εάν η πράξη τελέστηκε από πρόσωπα ενωμένα για τη διάπραξη κλοπών ή ληστειών ή για τη διάπραξη εγκλημάτων που προβλέπονται στον παρόντα νόμο επιβάλλεται κάθειρξη. Η ίδια ποινή επιβάλλεται εάν ο δράστης διαπράττει κατά συνήθεια ή κατ' επάγγελμα κλοπές μνημείων.

- **άρ. 54** Υπεξαίρεση μνημείων → **Κάθειρξη μέχρι 10 ετών,** αν έχει Αντικείμενο μνημείο με ιδιαίτερα μεγάλη αξία ή αν ο δράστης τελεί την πράξη της υπεξαίρεσης μνημείων κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια.

- **άρ. 55** Αποδοχή και διάθεση μνημείων που αποτελούν προϊόντα εγκλήματος → **Κάθειρξη μέχρι 10 ετών.** Αν συντρέχει επιβαρυντική περίπτωση → Κάθειρξη.

Η πράξη της αποδοχής και διάθεσης προϊόντων εγκλήματος (άρθρο 394 παράγραφος 1 του Ποινικού Κώδικα) τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών, αν έχει Αντικείμενο μνημείο ιδιαίτερα μεγάλης αξίας και ο υπαίτιος γνώριζε ότι αυτό προέρχεται από αξιόποινη πράξη. Επιβάλλεται κάθειρξη, αν ο υπαίτιος επιχειρεί την πράξη του προηγούμενου εδαφίου κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια.

- **άρ. 56** Φθορά μνημείου [= καταστροφή, βλάβη, ρύπανση, ανέφικτη ή δυσχερής χρήση, αλλοίωση της μορφής του μνημείου]:

– **Παρ. 1** → **Φ τουλ. 2 ετών** (ρήτρα επικ/τας). Αν το μνημείο ανήκει στο δράστη → **Φ μέχρι 3 ετών.**

– **Παρ. 2** → **Κάθειρξη μέχρι 10 ετών.** : για μνημείο ιδιαιτέρως μεγάλης αξίας και η φθορά έγινε στα πλαίσια οργανωμένης εγκληματικής δραστηριότητας, ή από πολλούς ενωμένους για την τέλεσή της.

- **άρ. 57** Φθορά μνημείου από αμέλεια → **Φ μέχρι 2 ετών.**
- **άρ. 58** Παράβαση της υποχρέωσης δήλωσης μνημείου (**αρ. 1 §2β, 20, 24 §2, 58εδ.β Ν.3028/2002**) → **Φ μέχρι 3 έτη.**
- **άρ. 59** Παράνομη μεταβίβαση μνημείου → **Φ μέχρι 2 ετών.**
 - Αν πρόκειται για αρχαιολογικό μνημείο που δεν έχει δηλωθεί νόμιμα → **Φ τουλ. 2 ετών** (ρήτρα επικ/τας).

- **άρ. 60** Παράνομη εμπορία μνημείου → **Φ 10 μέρες – 5 έτη.**
- **άρ. 61** Παράνομη αρχαιολογική έρευνα με σκοπό την ανεύρεση ή αποκάλυψη αρχαίων → **Φ τουλ. 1 έτους.**
- **άρ. 62** (σε συνδ.με άρθρο 38 §2 Ν.3028/2002) Παράνομη χρήση ανιχνευτή μετάλλου (σε συνδ.με αρ. 9 §8 του Ν.2557/1997) → **Φ τουλ. 3 μηνών.**
 - Αν γίνει χρήση μέσα σε αρχαιολογικό χώρο ή κατ' επάγγελμα/κατά συνήθεια → **Φ τουλ. 3 ετών.**
- **άρ. 63** Παράνομη εξαγωγή πολιτιστικών αγαθών → Όποιος παραβαίνει τους όρους της απόφασης με την οποία έχει χορηγηθεί άδεια προσωρινής εξαγωγής μνημείου ή πολιτιστικού αγαθού που ανήκει σε συλλογή μουσείου και ιδίως αν δεν το επανεισάγει στην ταχθείσα ημε-ρομηνία → **Φ 10 μέρες – 5 έτη.**
- **άρ. 64** Παράνομη εισαγωγή πολιτιστικών αγαθών → **Φ. τουλ. 1 έτους** (ρήτρα επικ/τας).
- **άρ. 65** Παράνομη μη επιστροφή πολιτιστικών αγαθών → **Φ 10 μέρες – 5 έτη.**
- **άρ. 66** Παράνομη επέμβαση ή εκτέλεση εργασιών [κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων : - 10 §2 έως §4 // - 13 // -14 // -15 // -17 // -42 // -43 §1 // -46 §4] → **Φ. μέχρι 3 έτη.** {«παράνομη εκτέλεση εργασιών» : - σε ακίνητα μνημεία= άρθρα 6, 10 §1 και §4, 11, 40 και 66 §1} ## {«παράνομη εκτέλεση εργασιών» : - σε κινητά μνημεία= άρθρα 20, 26, 43 §1 και 66 §1}
- **άρ. 67** Πλημμελής φύλαξη, διατήρηση ή συντήρηση μνημείου → **Φ μέχρι 3 έτη.**
- **άρ. 69** δήμευση και χρηματική ποινή → η δήμευση των πολιτιστικών αγαθών που αποτελούν αντικείμενο παράνομης ανασκαφής ή άλλης έρευνας με σκοπό την ανεύρεση ή αποκάλυψη αρχαίων, επιβάλλεται υποχρεωτικά εφόσον ανήκουν στο δράστη ή σε συμμετοχο. Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν επιβληθεί δήμευση των μέσων τέλεσης των εγκλημάτων του παρόντος νόμου, επιβάλλεται χρηματική ποινή που μπορεί να ανέλθει στο ήμισυ της αξίας των μέσων αυτών.

- **άρ. 71** Τα κακούργηματα → *Τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων.*

ΑΣΕΜΝΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΤΥΠΟ

- **άρ. 29, 30 του Ν. 5060/1931, ως διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο μόνο §1 του Ν.2243/1994 = Φ τουλ. 1 μ. + ΧΠ τουλ. 30.000 δρχ.**

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

• **άρ. 1, 27 παρ. 1, 2, 3, 4 π.δ. 342/1977:** άρνηση δακτυλοσκόπησης → Τιμώρηση κατά τις διατάξεις του άρ. 225 παρ. 2 ΠΚ = **Φ τουλ. 1 έτους ή ΧΠ.**

• **άρ. 5 ν.δ. 1088/1942:** ψευδή δήλωση στοιχείων ταυτότητας του ίδιου ή άλλου ή άρνηση δήλωσης στοιχείων ταυτότητας → **Φ μέχρι 1 έτους.**

[«Με φυλάκιση μέχρι 1 έτους τιμωρείται όστις, προσκληθείς προφορικώς ή εγγράφως, αρνείται να δηλώσει ή δηλοί ψευδώς εις τα όργανα δημοσίας ασφαλείας την ταυτότητα αυτού ή ετέρου γνωστού αυτό πρόσωπου»].

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

{χρόνος τέλεσης : η παρέλευση ενός (1) μηνός από τότε που κατέστη απαιτητή η ασφαλιστική εισφορά}

ΠΡΟΣΟΧΗ : βλ. άρθρο 234 §11 του Ν.4072/2012 :

Στο άρθρο 106στ του ν. 3588/2007, που προστέθηκε με το άρθρο 12 του ν. 4013/2011, προστίθεται νέα παράγραφος 6:

«6. Για τη συζήτηση της αίτησης ορίζεται δικάσιμος εντός διμήνου από την υποβολή της».

ΠΡΟΣΟΧΗ : βλ. άρθρο 234 §12 του Ν.4072/2012 :

§12. Το άρθρο 106η του ν. 3588/2007, όπως το εν λόγω άρθρο προστέθηκε με το άρθρο 12 του ν. 4013/2011, τροποποιείται ως εξής:

α) Η παράγραφος 3 του άρθρου 106η αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Με την επικύρωση της συμφωνίας (περί πτωχευτικής συνδιαλλαγής):

(α) Αίρεται αυτοδικαίως η απαγόρευση ή το κώλυμα έκδοσης επιταγών που είχε επιβληθεί στον οφειλέτη πριν από την έναρξη της διαδικασίας εξυγίανσης.

(β) Αναστέλλεται η ποινική δίωξη των πλημμελημάτων της έκδοσης ακάλυπτης επιταγής και εκείνων που προβλέπονται στο άρθρο 25 του ν. 1882/1990 (Α` 43), καθώς και της καθυστέρησης καταβολής οφειλών προς τα ασφαλιστικά ταμεία,

εφόσον οι παραπάνω πράξεις έχουν τελεσθεί πριν από την υποβολή της αίτησης κατά το άρθρο 100. Η αναστολή δεν υπόκειται στον χρονικό περιορισμό της παραγράφου 3 του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα και ισχύει για όσο χρονικό διάστημα προβλέπεται να διαρκέσει η εκπλήρωση των υποχρεώσεων του οφειλέτη που απορρέουν από τη συμφωνία εξυγίανσης και υπό τον όρο της εμπρόθεσμης εκπλήρωσης των συμφωνηθέντων.

(γ) Προστίθεται νέα παράγραφος 4, η οποία έχει ως εξής:

«4. Σε περίπτωση πλήρους και εμπρόθεσμης εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του οφειλέτη που απορρέουν από τη συμφωνία εξυγίανσης **εξαλείφεται το αξιόποινο** των πράξεων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του παρόντος».

Ποινική δίωξη : αρ. 1 §1 , §2 και §6 (και §7 αν αφορά εργοδότη νομικό πρόσωπο) του Α.Ν. 86/1967 ως τροποπ. με άρθρο 30 Ν.3904/2010 και ισχύει κατ' άρθρο 22 §1 και §2 Ν.4038/2012 και 3 §8 Ν.4087/2012, σε συνδ.με άρθρα 12, 15 (τελείται δια παραλείψεως η μη καταβολή), 26 §1^ο, 27 §1, 94 (και 98 αν αφορά περισσότερους μήνες) του ΠΚ.

Χρόνος τέλεσης : η πράξη καθίσταται αξιόποινη μετά την παρέλευση ενός (1) μήνα από τότε που κατέστη απαιτητή. Καθίσταται δε απαιτητή η ασφαλιστική εισφορά μετά την παρέλευση ενός (1) μήνα από τότε που παρασχέθηκε η εργασία από τον εργαζόμενο.

Παράδειγμα : Για εργασία που παρασχέθηκε τον Αύγουστο του 2013 (ήτοι από 1-8-2013 έως 31-8-2013) :

Ο εργοδότης οφείλει να καταβάλει τις ασφαλιστικές εισφορές μέχρι και την 31-9-2013 (εντός του επόμενου μήνα από την παροχή της εργασίας). Αν δεν τις καταβάλλει, η ασφαλιστική εισφορά καθίσταται απαιτητή την επόμενη ημέρα, ήτοι την 1-10-2013. Αξιόποινη καθίσταται την επομένη ημέρα από την παρέλευση ενός μήνα από τότε που κατέστη απαιτητή, ήτοι την 2-11-2013.

• Α.Ν. 86/1967 αρ. 1 παρ. 1: **εργοδοτικές** → Φ τουλ. 3 μηνών + ΧΠ τουλ. 10.000 δρχ. (29 €).

[ΠΡΟΣΟΧΗ : Πλέον, με το άρθρο 30 του Ν.4321/21-3-2015 «η διάταξη του αρ.1 του α.ν. 86/1967, ως ισχύει, ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ όσον αφορά τις ατομικές ασφαλιστικές εισφορές των ασφαλισμένων στον Ο.Α.Ε.Ε. (πρώην Τ.Ε.Β.Ε.) και στο Ε.Τ.Α.Α. (Ενιαίο Ταμείο Ανεξαρτήτων Απασχολουμένων)

άρ. 1 παρ. 2: **εργατικές** → Φ τουλ. 6 μηνών + ΧΠ τουλ. 10.000 δρχ. (29 €).
Βλ. αρ. 57 ΠΚ για τα όρια της ΧΠ. (Ρύθμιση Ν. 2676/1999). = Δύο πράξεις = Δύο ποινές = ΣΠ. ≠ **ΤΕΒΕ μόνο εργοδοτικές εισφορές** = Μία ποινή.

→ **άρ. 33 Ν 3346/2005:** «Για την εφαρμογή των παρ. 1, 2 του άρ. 1 α.ν. 86/1967 απαιτείται το ποσό των ασφαλιστικών εισφορών που βαρύνουν τον υπόχρεο (εργοδοτικών), καθώς και των παρακρατούμενων ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων να υπερβαίνει ΣΥΝΟΛΙΚΩΣ τα **5.000 ευρώ**», όπως αντικ. με το άρ. 4 της από 16-9-2009 Π.Ν.Π. που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο Ν. 3814/2010.

Ισχύον δίκαιο = Το άρθρο 33 του Ν.3346/2005 (ΦΕΚ 140 Α΄) αντικαθίσταται με το άρθρο 30 του Ν. 3904/23-12-2010, ως εξής :

«1. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του Α.Ν. 86/1967 απαιτείται το ποσό των ασφαλιστικών εισφορών που βαρύνουν τον υπόχρεο (εργοδοτικών) να υπερβαίνει το ποσό των 20.000 €.

2. Για την εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του Α.Ν. 86/1967 απαιτείται το ποσό των ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων που παρακρατούνται να υπερβαίνει το ποσό των 10.000 €.»

Άρθρο 22 του Ν.4038/2-2-2012

1. Στο τέλος του άρθρου 1 του Α.Ν. 86/1967 (Α΄ 136) προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής :

«6. Χρόνος τέλεσης του αδικήματος των παραγράφων 1 και 2 για όσους οφείλουν ασφαλιστικές εισφορές άνω των 150.000 €, είναι το χρονικό διάστημα από την παρέλευση του μηνός από τότε που οι ασφαλιστικές εισφορές κατέστησαν απαιτητές μέχρι τη συμπλήρωση χρόνου αντίστοιχου με το 1/3 της κατά περίπτωση προβλεπόμενης προθεσμίας παραγραφής. Η ποινική δίωξη ασκείται ύστερα από αίτηση του Διοικητή του ΙΚΑ προς τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών της έδρας του, που συνοδεύεται υποχρεωτικά από πίνακα των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών, συμπεριλαμβανομένων των κάθε είδους πρόσθετων τελών ή προσαυξήσεων. Η πράξη μπορεί να κριθεί ατιμώρητη, εάν το ποσό που οφείλεται εξοφληθεί μέχρι την εκδίκαση της υπόθεσης σε οποιονδήποτε βαθμό.

2. Προκειμένου περί οφειλομένων ασφαλιστικών εισφορών της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ήδη ληξιπρόθεσμων κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας παραγράφου, τα ποινικά αδικήματα της παραγράφου 1 τελούνται με τη συνέχιση της μη καταβολής τους μετά την πάροδο τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος των διατάξεων της παρούσας παραγράφου.».

ΑΠ 957/2006: Από την διάταξη αυτή, με την οποία προβλέπεται η αποποινικοποίηση των οφειλών μικρών ποσών στα ασφαλιστικά ταμεία ή το Δημόσιο, συνάγεται ότι [α] το όριο των 2.000 € αναφέρεται στο σύνολο της εργατικής ή εργοδοτικής εισφοράς, αφού πρόκειται για δύο διαφορετικές πράξεις, [β] αν η οφειλή είναι μικρότερη,

δεν υπάρχει αξιόποινη πράξη και [γ] είναι επιεικέστερη από την προηγούμενη, αφού δεν αρκεί η μη καταβολή ή η παρακράτηση των άνω εισφορών, αλλά απαιτείται προσθέτως η οφειλή να υπερβαίνει το ποσό των 2.000 €, και επομένως, ενόψει της διάταξης του άρ. 2 παρ. 1 του ΠΚ, εφαρμόζεται και στις πράξεις που τελέστηκαν πριν από την 17-6-2005, όταν άρχισε η ισχύ του άνω άρθρου, και [δ] όταν πρόκειται για οφειλές περισσότερες του ενός μηνός, λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των οφειλόμενων εισφορών, κατά το άρθρο 98 παρ. 2 του ΠΚ.

ΑΝ 86/1967: ΠΟΙΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΜΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ-ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

Α.Ν. 86 της 29.7/7.8.1967. Περί επιβολής κυρώσεων κατά των καθυστερούντων την καταβολήν και την απόδοσιν εισφορών εις Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφαλίσεως.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με την παρ. 13 του άρθρου 5 του Ν. 1738/1987 (Α'200), ορίστηκε ότι, στις παραβάσεις του Α.Ν. 86/1967 δεν ισχύει η ειδική δωσιδικία του άρθρου ΙΙΙ αριθ. 7 του ΚΠοινΔικ. Σύμφωνα δε με την παρ. 17 του ίδιου άρθρου και Νόμου, η διάταξη αυτή ισχύει και για τις υποθέσεις που είναι εκκρεμείς ή για τις οποίες δεν έχει κινηθεί ακόμη ποινική δίωξη.

*** ΠΡΟΣΟΧΗ: Με μεταγενέστερες διατάξεις καθορίζονται όροι διακανονισμού για τις καθυστερούμενες ασφαλιστικές εισφορές και αναστέλλεται η ποινική δίωξη για όσο διάστημα οι εργοδότες τηρούν τους όρους του διακανονισμού

*** ΠΡΟΣΟΧΗ: Με το άρθρο 33 Ν.3346/2005,ΦΕΚ Α 140,όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 της ΠΝΠ 16-09-2009,ΦΕΚ Α 181, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο και τροποποιήθηκε με το άρθρο δεύτερο του Ν.3814/2010,ΦΕΚ Α 3/12.1.2010,ορίζεται ότι:

" Για την εφαρμογή των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 1 του α.ν. 86/1967 (Φ.Ε.Κ. Α' 136) απαιτείται το ποσό των ασφαλιστικών εισφορών, που βαρύνουν τον υπόχρεο (εργοδοτικών) καθώς και των παρακρατούμενων ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων, να υπερβαίνει συνολικώς τα πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ".

Άρθρο 1.

1. Όστις υπέχων νόμιμον υποχρέωσιν καταβολής των βαρυνουσών αυτόν τον ίδιον ασφαλιστικών εισφορών (εργοδοτικών), ασχέτως ποσού, προς τους εις το Υπουργείον Εργασίας υπαγομένους πάσης φύσεως Οργανισμούς Κοινωνικής Πολιτικής ή Κοινωνικής Ασφαλίσεως ή ειδικούς Λογαριασμούς, δεν καταβάλλει ταύτας εντός μηνός, αφ' ής αύται κατέστησαν απαιτηταί, προς τους ως άνω Οργανισμούς τιμωρείται δια φυλακίσεως τουλάχιστον τριών μηνών και χρηματικής ποινής τουλάχιστον 10 χιλιάδων δραχμών.

2. Όστις παρακρατών ασφαλιστικές εισφοράς των παρ' αυτό εργαζομένων επι σκοπώ αποδόσεως εις τους κατά την παράγραφον 1 Οργανισμούς δεν καταβάλλει ή δεν αποδίδει ταύτας προς τους ανωτέρω Οργανισμούς εντός μηνός αφ' ης κατέστησαν απαιτηταί τιμωρείται επί υπ' εξαίρεσει δια φυλακίσεως τουλάχιστον 6 μηνών και χρηματικής ποινής τουλάχιστον 10 χιλιάδων δραχμών.

*** ΠΡΟΣΟΧΗ: Με το άρθρο 33 Ν.3346/2005,ΦΕΚ Α 140,όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 30 Ν.3904/2010,ΦΕΚ Α 218/23.12.2010,ορίζεται ότι:

"1. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του α.ν. 86/1967 απαιτείται το ποσό των ασφαλιστικών εισφορών, που βαρύνουν τον υπόχρεο (εργοδοτικών), να υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.

"2. Για την εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του α.ν. 86/1967 απαιτείται το ποσό των ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων που παρακρατούνται να υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ."

3.***Η παρ. 3 του άρθρου 1 καταργήθηκε με το άρθρο 1 Ν.362/1976 (ΦΕΚ Α` 157).

4. Αι εν λόγω υποθέσεις εισάγονται δι` απ` ευθείας κλήσεως εις το ακροατήριο, απαγορευομένης της προσφυγής.

"5. Αν, ως την προηγούμενη ημέρα της εκδίκασης της υπόθεσης σε πρώτο βαθμό, αποδειχθεί από εξοφλητική απόδειξη ή άλλο έγγραφο του οικείου ασφαλιστικού οργανισμού ότι καταβλήθηκαν, αποδόθηκαν ή διαγράφηκαν οι κατά τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου εισφορές, οι σχετικές υποθέσεις αποσύρονται από τη δικάσιμο και τίθενται στο αρχείο με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα. Οι οικείοι ασφαλιστικοί οργανισμοί υποχρεούνται να ενημερώνουν αμέσως τον αρμόδιο εισαγγελέα για την καταβολή, απόδοση ή διαγραφή ολόκληρης της οφειλής ή ότι ο μνηυθείς δεν είναι υπεύθυνος".

***Η παρ. 5, η οποία είχε προστεθεί διά του άρθρου 31 του ΝΔ 1160/1972 (Α 77), αντικαταστάθηκε ως άνω διά του άρθρου 21 παρ. 11 του Ν. 1902/1990 (Α 138).

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: ΒΛΕΠΕ άρθρο 18 Ν.2434/1996 με το οποίο καθορίζονταν όροι διακανονισμού και οριζόταν ότι:

"Αναστέλλεται η ποινική δίωξη για παράβαση του α.ν.86/1967, **εξαλείφεται το αξιόποινο σε περίπτωση ολοσχερούς εξόφλησης** και αναβάλλεται η εκτέλεση της καταγνωσθείσας ποινής ή διακόπτεται η αρξάμενη εκτέλεση αυτής, η οποία τελικά εξαλείφεται σε περίπτωση ολοσχερούς εξόφλησης.

ΠΡΟΣΟΧΗ : σήμερα (30-10-2014) ισχύει ο **N.4152/2013 «περί ρύθμισης οφειλομένων εισφορών στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης»** (και αναμένεται η έκδοση νεότερου νόμου περί ρύθμισης οφειλών = **ΕΚΔΟΘΗΚΕ ΝΕΟΤΕΡΟΣ ΝΟΜΟΣ σε ισχύ πλέον : N. 4321/21-3-2015**).

Σύμφωνα με το Ν.4152/2013, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΑ΄ , ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΑ.1. (ΠΑΓΙΑ ΡΥΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΣΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) στις παραγράφους 5 και 6 προβλέπονται τα κάτωθι :

« §5. Κατά τη διάρκεια της ρύθμισης και εφόσον τηρούνται με συνέπεια οι όροι αυτής: [και καταβάλλονται οι τρέχουσες ασφαλιστικές εισφορές (ως προστ.με αρ. 28 §15 Ν.4321/21-3-2015)]

α. Χορηγείται στους υπόχρεους μηνιαίο πιστοποιητικό οφειλής, στο οποίο πιστοποιείται και το υπολειπόμενο ποσό οφειλής.

β. **Αναστέλλεται η ποινική δίωξη σε βάρος των υπευθύνων κατά τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 1 του α.ν. 86/1967 (Α` 136)**, όπως ισχύει σήμερα και αναβάλλεται η εκτέλεση της ποινής που επιβλήθηκε ή εφόσον άρχισε η εκτέλεση της διακόπτεται [το ίδιο εξακολουθεί να ισχύει και σήμερα, με το αρ.28 §15εδ.β του Ν.4321/21-3-2015 για όλα τα ασφαλιστικά ταμεία, πλην του Ν.Α.Τ.].

γ. Αναστέλλεται η συνέχιση της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης επί κινητών ή ακινήτων εφόσον έχει πληρωθεί η πρώτη δόση. Αν ο οφειλέτης απολέσει το ευεργέτημα της ρύθμισης, τα μέτρα που έχουν ανασταλεί συνεχίζονται.

δ. Αναστέλλεται ο χρόνος παραγραφής των οφειλών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 2 του ν. 2556/1997 (Α` 270).

§6. α. Κατά τη διάρκεια της ρύθμισης επιτρέπεται η καθυστέρηση πληρωμής μίας (1) δόσης και η καταβολή αυτής γίνεται υποχρεωτικά μέχρι την ημερομηνία καταβολής της επόμενης δόσης με προσαύξηση εκπρόθεσμης καταβολής δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

β. Η μη εμπρόθεσμη καταβολή και δεύτερης δόσης κατά τη διάρκεια της ρύθμισης είτε η δημιουργία νέας φορολογικής ή ασφαλιστικής οφειλής, έχουν ως συνέπεια για το σύνολο της οφειλής:

- αα) την απώλεια των ευεργετημάτων της ρύθμισης,
- ββ) την κατάσταση ως απαιτητού του συνόλου του υπολοίπου της οφειλής και των προηγούμενων προσαυξήσεων,
- γγ) την επιδίωξη της είσπραξης του με όλα τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία μέτρα,
- δδ) την κατάπτωση των εγγυήσεων της περίπτωσης γγ` της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού.

γ. Το ποσό της κύριας οφειλής που υπάγεται στην παρούσα ρύθμιση επιβαρύνεται από 1.1.2013 με ετήσιο επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης, προσαυξημένο κατά 800 μονάδες βάσης (δηλαδή 8%)» .

«6. Χρόνος τέλεσης του αδικήματος των παραγράφων 1 και 2 για όσους οφείλουν ασφαλιστικές εισφορές άνω των 150.000 ευρώ είναι το χρονικό διάστημα από την παρέλευση του μηνός από τότε που οι ασφαλιστικές εισφορές κατέστησαν απαιτητές μέχρι τη συμπλήρωση χρόνου αντίστοιχου με το 1/3 της κατά περίπτωση προβλεπόμενης προθεσμίας παραγραφής (δηλαδή, τόσο διαρκεί το αυτόφωρο για ασφαλιστικές εισφορές άνω των 150.000 €).

«Η ποινική δίωξη ασκείται ύστερα από την υποβολή μηνυτήριας αναφοράς προς τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών της έδρας του οφειλέτη, που συνοδεύεται υποχρεωτικά από πίνακα των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών, συμπεριλαμβανομένων των πάσης φύσεως πρόσθετων τελών ή προσαυξήσεων.»

*** Το δεύτερο εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω με την παράγραφο 8 άρθρου τρίτου του Ν.4087/2012,ΦΕΚ Α 196/16.10.2012.

Η πράξη μπορεί να κριθεί ατιμώρητη, εάν το ποσό που οφείλεται εξοφληθεί μέχρι την εκδίκαση της υπόθεσης σε οποιονδήποτε βαθμό.»

*** Η παράγραφος 6 προστέθηκε με το άρθρο 22 παρ.1 ν.4038/2012, ΦΕΚ Α 14/2.2.2012. Με την παράγραφο 2 του αυτού άρθρου και νόμου ορίζεται ότι:

"2. Προκειμένου περί οφειλομένων ασφαλιστικών εισφορών της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ήδη ληξιπρόθεσμων κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας παραγράφου, τα ποινικά αδικήματα της παραγράφου 1, τελούνται με τη συνέχιση της μη καταβολής τους μετά την πάροδο τεσσάρων μηνών από την έναρξη ισχύος των διατάξεων της παρούσας παραγράφου"

"7. Για εργοδότες μη φυσικά πρόσωπα, που δεν καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές υπέρ του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ ή των φορέων ή κλάδων ή λογαριασμών των οργανισμών των οποίων τις εισφορές εισπράττει ή συνεισπράττει το ΙΚΑ - ΕΤΑΜ, ως αυτουργοί των αδικημάτων του παρόντος άρθρου θεωρούνται:

α) **Στις ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες**, οι πρόεδροι των Δ.Σ., οι διευθύνοντες ή εντεταλμένοι ή συμπράττοντες σύμβουλοι, οι διοικητές, οι γενικοί διευθυντές ή διευθυντές και γενικά κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από το νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση στη διοίκηση ή διαχείριση αυτών. Αν ελλείπουν όλα τα παραπάνω πρόσωπα, ως αυτουργοί θεωρούνται τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των εταιριών αυτών, εφόσον ασκούν πράγματι προσωρινά ή διαρκώς ένα από τα καθήκοντα που αναφέρονται πιο πάνω.

β) **Στις ομόρρυθμες ή ετερόρρυθμες εταιρείες**, οι ομόρρυθμοι εταίροι.

γ) **Στις περιορισμένης ευθύνης εταιρίες**, οι διαχειριστές αυτών και όταν ελλείπουν ή απουσιάζουν αυτοί, ο κάθε εταίρος.

δ) **Στους συνεταιρισμούς και στις ενώσεις τους**, οι πρόεδροι, αντιπρόεδροι και διευθύνοντες σύμβουλοι αυτών.

ε) **Στη συμπλοιοκτησία**, ο κάθε συμπλοιοκτήτης κατά το ποσοστό συμπλοιοκτησίας.

στ) Στα ιδρύματα, σωματεία, συλλόγους και επιτροπές εράνων οι πρόεδροι αυτών.

ζ) Στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και στους οργανισμούς κοινής ωφελείας οι πρόεδροι ή οι διοικητές αυτών.

η) Στις πολυκατοικίες, οι διαχειριστές.

θ) Στους ιερούς ναούς, τα μέλη των εκκλησιαστικών συμβουλίων που εκπροσωπούν το ναό.

ι) Στις αλλοδαπές επιχειρήσεις γενικά και στους κάθε είδους αλλοδαπούς οργανισμούς, ως αυτουργοί θεωρούνται οι διευθυντές ή αντιπρόσωποι ή πράκτορες, που έχουν στην Ελλάδα και τους εκπροσωπούν νομίμως.

8. Στις κοινοπραξίες, κοινωνίες, αστικές, συμμετοχικές ή αφανείς εταιρίες και στις ενώσεις προσώπων που δεν αποτελούν σωματείο, ως αυτουργοί των αδικημάτων του άρθρου 1 του α.ν. 86/1967 (Α 136) θεωρούνται οι εκπρόσωποί τους και αν ελλείπουν αυτοί, τα μέλη τους. Όταν στα μέλη αυτών περιλαμβάνονται και νομικά πρόσωπα ή αλλοδαπές επιχειρήσεις ή αλλοδαποί οργανισμοί, ως αυτουργοί θεωρούνται οι κατά νόμο υπεύθυνοι των συμπραττόντων μελών-νομικών προσώπων, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου.

9. Οι αυτουργοί των παραγράφων 7 και 8 τιμωρούνται εφόσον κατά το χρόνο διάπραξης του αδικήματος είχαν την ιδιότητα αυτή".

***Οι εντός " " παράγραφοι 7, 8 και 9 προστέθηκαν ως άνω με το άρθρο 25 παρ.1 του Ν.4075/2012 (ΦΕΚ Α 89/11.4.2012)

Άρθρο 2

Το αξιόποινο της πράξης **εξαλείφεται** αν ο υπαίτιος εξόφλησε πλήρως τις βαρύνουσες αυτόν ασφαλιστικές εισφορές σε οποιαδήποτε στάδιο της δίκης. Σε περίπτωση εξόφλησης και εφόσον δεν έχει επιδοθεί κλητήριο θέσπισμα στον κατηγορούμενο, οι δικογραφίες τίθενται στο αρχείο με διάταξη του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών, η οποία εγκρίνεται από τον Εισαγγελέα Εφετών."

*** Το υπάρχον άρθρο 2 αναριθμήθηκε σε 3 και το νέο άρθρο 2 προστέθηκε με το άρθρο 20 Ν.2721/1999 ΦΕΚ Α 112/3.6.1999.

Άρθρο 3.

1. Από της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται οι διατάξεις
α) του άρθρου 6 Ν. 1373/1944, ως ετροποποιήθη δια του άρθρου 5 παρ. 1 Ν.Δ. 1846/1951 ,
β) του άρθρου 26 παρ. 6 Α.Ν. 1846/1951 και
γ) παντός ετέρου ειδικού νόμου προβλέποντος και τιμωρούντος δι' ηπιωτέρας ποινής τα αδικήματα του άρθρου 1 του παρόντος.

2. Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεως αυτού εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

*** Το άνω άρθρο 2 αναριθμήθηκε σε 3 και το νέο άρθρο 2 προστέθηκε με το άρθρο 20 Ν.2721/1999 ΦΕΚ Α 112/3.6.1999.

ΣΗΜ: Αν ρύθμιση χρέους → Να ανασταλεί η ποινική διαδικασία λόγω ρύθμισης.

– Αν δηλώσει ότι έχει κάνει **προσφυγή στα διοικητικά δικαστήρια / ένσταση στο ΙΚΑ** → Να αναβληθεί μέχρις εκδόσεως απόφασης επί της εκκρεμούσης προσφυγής ή ένστασης.

– Αν έχει εκδοθεί απόφαση → Να αναβληθεί προσκομιστεί απόφαση διοικητικού πρωτοδικείου επί της προσφυγής.

– **Καταβολή: α) Ολική** = Αθώς· **β) Καθόλου** = Ένοχος· **γ) Μερική** = εάν το ποσό που κατέβαλε είναι μικρό – ένοχος· εάν είναι μεγάλο σε σχέση με την αρχική οφειλή = ένοχος με ελαφρυντικό 84 παρ. 2 β' ΠΚ.

– **Πτώχευση:** Σύμφωνα με το άρ. 2 παρ. 1 α.ν. 635/1937 από την πρωία της ημέρας της επ' ακροατηρίου δημοσιεύσεως της αποφάσεως που κηρύσσει την πτώχευση ο πτωχεύσας στερείται αυτοδικαίως της διαθέσεως και διαχειρίσεως της πτωχευτικής περιουσίας.

Κατά δε το άρ. 679 εδ. 4 ΕμπΝ κηρύσσεται απλός χρεοκόπος κάθε πτωχεύσας έμπορος, εκτός από άλλες περιπτώσεις, και όταν μετά την παύση των πληρωμών πλήρωσε κάποιο πιστωτή προς βλάβη της ομάδας των πιστωτών.

1. **Αν το χρονικό διάστημα που οφείλει εισφορές έπεται της ημερομηνίας παύσης των πληρωμών** → ΑΘΩΟΣ.

2. **Αν το χρονικό διάστημα της οφειλής είναι προ του χρόνου παύσης των πληρωμών** → ΕΝΟΧΟΣ.

– Ισχυρισμός κατ/νου ότι δεν ανήκε στο ΔΣ ή ότι ήταν απλό μέλος του ΔΣ, χωρίς καμία ουσιαστική αρμοδιότητα → Να αναβληθεί προσκομιστεί φύλλο ΦΕΚ.

☞ **άρ. 5 παρ. 13 Ν. 1738/1987: Στις παραβάσεις του α.ν. 86/1967 και του α.ν. 690/1946 ΔΕΝ ισχύει η ειδική δωσιδικία του άρ. 111 παρ. 7 ΚΠΔ.**

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ

π.δ. 243/1987 (Ταξί - Αγοραία)

• **άρ. 8 παρ. 1 γ'** (πολλαπλή μίσθωση), **8 παρ. 3** (επιλογή πελατών), **23 β'** (ποινή) → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ τουλ. 3.000 δρχ. ή αμφότερες.**

– α (άρνηση μίσθωσης) β (διακοπή μίσθωσης) δ (είσπραξη κομίστρου από κάθε επιβάτη) καταργήθηκαν με άρ. 26 παρ. 6 Ν 3109/2003.

☞ **ΠΡΟΣΟΧΗ:** Οι παραπάνω πράξεις εκτός Ν. Αττικής προβλέπονται από τα άρθρα 8 επ. του π.δ. 244/1987 και τιμωρούνται, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 1γ του ίδιου π.δ. με διοικητικό πρόστιμο και συνεπώς δεν αποτελούν ποινικά κολάσιμες πράξεις.

***** ΠΡΟΣΟΧΗ :** Τα άρθρα 1, 2, 3, 8 παρ.1 περιπτώσεις α`,β`,δ` και παρ. 6 περιπτώσεις α`,στ`, και τα άρθρα 16 παρ.1,2,3,4,5,6 και 15 των προεδρικών διαταγμάτων 243/1987 και 244/1987 **ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΑΝ** με το άρθρο 26 του Ν.3109/2003,ΦΕΚ Α 38/19.2.2003. **Στη συνέχεια, ***** Τα άρθρα 1,2,3,4, οι παράγραφοι 1 έως 9 και η περίπτωση (α) της παρ. 10 του άρθρου 6 και τα άρθρα 7,9,10,11,12,14,15,16,17,20,22 και 23 **του Ν.3109/2013 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΑΝ** με το άρθρο 112 παρ.2 **Ν.4070/2012,** ΦΕΚ Α 82/10.4.2012. **ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΠΛΕΟΝ ΑΞΙΟΠΟΙΝΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ**

Ν. 1903/1990 Κόμιστρα και παραβάσεις ΤΑΞΙ

Άρθρο 18 Ν.1903/1990

1."Ο οδηγός παντός οχήματος, ο οποίος διενεργεί **επιβατικές μεταφορές με κόμιστρο, οι οποίες έχουν ανατεθεί σε άλλο φορέα ή πρόσωπο** σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, καθώς και ο ιδιοκτήτης αυτού, εφόσον είναι πρόσωπο διαφορετικό του οδηγού, τιμωρούνται με **φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.**"

*** Η παρ.1,όπως είχε συμπληρωθεί με την παρ.8 άρθρ.44 Ν.2963/2001,ΦΕΚ Α` 268, αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.8 άρθρ.17 Ν.3534/2007,ΦΕΚ Α` 40/23.2.2007.

2. Οδηγός επιβατηγού αυτοκινήτου δημοσίας χρήσεως, ο οποίος **εισπράττει κόμιστρο μεγαλύτερο από το επιτρεπόμενο** από τις κείμενες διατάξεις **ή επεμβαίνει** με οποιονδήποτε τρόπο **στο** μηχανισμό ενδείξεως της αξίας της διαδρομής (**ταξίμετρο**), με σκοπό την αλλοίωση των

ενδείξεων αυτού, τιμωρείται με **φυλάκιση μέχρι τριών (3) μηνών και με χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων (50.000) δραχμών τουλάχιστον.**

3. Για τις παραβάσεις του άρθρου αυτού εφαρμόζεται η συνοπτική διαδικασία των άρθρων 417 και επόμενα του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

*** ΠΡΟΣΟΧΗ :Αν και με την παρ.8 άρθρ.44 Ν.2963/2001,ΦΕΚ Α`268/23.11.2001 προστέθηκε το άνω εντός " " δεύτερο εδάφιο της παρ.1,το άρθρο 18 καταργήθηκε;;; με την περ.ζ´άρθρ.50 του αυτού νόμου!!!

*** "Καταργείται το εδάφιο ζ´του άρθρου 50 του ν.2963/2001 (ΦΕΚ 268 Α`)και **επαναφέρεται σε ισχύ το άρθρο 18 του ν.1903/1990** (ΦΕΚ 142 Α`),όπως έχει τροποποιηθεί με την παρ.8 του άρθρου 44 του ν.2963/2001 (ΦΕΚ 268 Α`)" (**με το άρθρο ενδέκατο παρ.3 Ν.3082/2002,ΦΕΚ Α 316/16.12.2002**) .

ν.δ. 2396 της 7/8-5-1953 «περί κανονισμού χρήσεως και κινήσεως αυτοκινήτων οχημάτων Δημοσίου, ΟΤΑ, ΝΠΔΔ»

• **άρ. 1 παρ. 1, 3 παρ. 1:** απαγορεύεται η χρησιμοποίηση αυτοκινήτων ... προς εξυπηρέτηση σκοπών αλλοτρίων, δί' ους το αυτοκίνητο παρεχωρήθη (εδ. α), διά μεταφορά προσώπων ή πραγμάτων ασχέτων (εδ. β), προς μεταφορά ξένων ατόμων ή μελών οργανώσεων ή συγγενών του δημοσίου υπαλλήλου ή στρατιωτικού (εδ. δ).

• **άρ. 1 παρ. 1, 3 παρ. 1:** πρέπει να είναι εφοδιασμένο με διαταγή πορείας και δελτίο κίνησης, να φέρει ειδικό χρωματισμό και πλάκα αναγνώρισης.

• **άρ. 5 (κύρωση) → Φ μέχρι 6 μήνες** (παρ. 1). Προκείμενου περί στρατιωτικών εφαρμόζονται αι διατάξεις του άρθρου 72 παράγραφος γ` του Σ.Π.Κώδικα. Θεωρείται επιβαρυντική περίπτωση η άρνηση των υποχρεων να υποβληθούν σε έλεγχο, η παροχή ανακριβών στοιχείων, ή η παρεμβολή δυσχερειών → **Φ τουλ. 3 μηνών**. Στην ίδια ποινή υπόκεινται και οι αναρμοδίως εκδίδοντες διαταγές πορείας αυτοκινήτων ή δίδοντες εντολή προς κίνηση του οχήματος στους οδηγούς εν γνώσει ότι αύτη αντιβαίνει στους όρους του παρόντος Νόμου, ή οι κυκλοφορούντες ή οι παραγγείλαντες την κυκλοφορία αυτοκινήτων τεθέντων σε εφεδρεία ή σε παροπλισμό. Σε περίπτωση «υποτροπής» η επιβαλλομένη ποινή δεν δύναται να είναι μικρότερη των τεσσάρων μηνών.

• **άρ. 11 Ν. 1108/1980** Κυκλοφορία αυτοκινήτου με καύσιμο διαφορετικό από το αναγραφόμενο στην άδεια (ο θέτων σε κυκλοφορία και ο εν γνώσει οδηγός) → **ΧΠ 50.000 (150 €) – 250.000 δρχ. (740 €).**

Ν. 711/1977 περί τουριστικών λεωφορείων (όπως αντικ. με **άρ. 13 Ν. 2446/1996**) • **άρ. 15 παρ. 1.2.α:** Παράνομη μεταφορά επιβατών με τουριστικό λεωφορείο (ο φορέας τουρ. γραφείου κ.λπ.) → **Φ 3 μηνών – 1 έτος + ΧΠ από 500.000 (1.500 €) – 3.000.000 δρχ. (8.800 €).**

– **Παρ. 1.2.β** (ο οδηγός) → **Φ 1 μηνός – 3 μήνες + αφαίρεση άδειας ικανότητας οδήγησης για 1 μήνα.**

– **Παρ. 1.2.γ.** Αν ο ιδιοκτήτης είναι προσωπική εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης τιμωρείται ο διαχειριστής, αν είναι αφανής εταιρεία τιμωρείται ο εμφανής εταίρος, αν είναι ανώνυμη εταιρεία τιμωρείται ο διευθύνων ή εντεταλμένος σύμβουλος και αν είναι κοινοπραξία ή κοινωνία τιμωρείται ο διαχειριστής.

– **Παρ. 1.2.δ + αφαίρεση στοιχείων κυκλοφορίας (άδεια / πινακίδες) για 6 μήνες αν μισθωμένο για 2 μήνες.**

– **Παρ. 1.2.ε** Αν έχει ήδη αφαιρεθεί μία φορά για την ίδια αιτία → **αφαίρεση από 6 μήνες – 1 έτος.**

Η σχετική απόφαση κοινοποιείται από το δικαστήριο στη Δ/νση Συγκοινωνιών της αρμόδιας Νομαρχίας, στην οποία είναι ταξινομημένο το Δ.Χ.Λ.Τ. ή το λεωφορείο του Κ.Τ.Ε.Λ. ή ΡΟΔΑ και καταχωρείται στο σχετικό Μητρώο του από το οποίο χορηγούνται αντίγραφα στον αρμόδιο εισαγγελέα, ύστερα από αίτησή του. Αν η άδεια Δ.Χ.Λ.Τ. ή λεωφορείου του Κ.Τ.Ε.Λ. ή ΡΟΔΑ έχει αφαιρεθεί με δικαστική απόφαση μία φορά για την ίδια αιτία, το δικαστήριο διατάσσει την αφαίρεση της άδειας κυκλοφορίας και των κρατικών πινακίδων από έξι (6) μήνες μέχρι ένα (1) έτος, των δε μισθωμένων από τρεις (3) μέχρι (6) μήνες. Αν η άδεια κυκλοφορίας ή οι κρατικές πινακίδες έχουν αφαιρεθεί με δικαστική απόφαση δύο φορές για την ίδια αιτία, το δικαστήριο διατάσσει την αφαίρεση της άδειας κυκλοφορίας και κρατικών πινακίδων για δύο (2) χρόνια, των δε μισθωμένων για ένα (1) χρόνο.

• **άρ. 18 του Π.Δ. 208/2002** σχολές οδηγών → **Φ 1 μηνός – 6 μήνες.**

*** Το άρθρο **25 π.δ. 404/1996 ΚΑΤΑΡΤΗΘΗΚΕ** με το άρθρο 20 του ΠΔ 208/2002, Α 194/23.8.2002.

ΠΛΕΟΝ ισχύει το άρθρο 18 του Π.Δ. 208/2002 : «Τα φυσικά πρόσωπα στο όνομα των οποίων λειτουργεί Σχολή Οδηγών ή ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο. και στην

περίπτωση νομικών προσώπων ο νόμιμος εκπρόσωπος τους, που χρησιμοποιούν ως εκπαιδευτές πρόσωπα στερούμενα των προβλεπόμενων τυπικών προσόντων, εκτός από τις διοικητικές κυρώσεις τιμωρούνται με **φυλάκιση από ένα (1) μέχρι έξι (6) μήνες**. Η κοινοποίηση της σχετικής παράβασης στον αρμόδιο Εισαγγελέα, γίνεται από τον Προϊστάμενο της οικείας Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών»

*** Το άρθρο 18, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 8 ΠΔ 337/2003, ΦΕΚ Α 291/18.12.2003, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 113 παρ.4 Ν.4070/2012, ΦΕΚ Α 82/10.4.2012.

β.δ. 281/1973 Μεταφορές με φορτηγό

• Το **άρ. 4 του β.δ. 281/1973** αντικ. με το άρ. 4 Ν. 3446/2006 και προβλέπονται *μόνο διοικητικές κυρώσεις*.

• Το **άρ. 8 του β.δ. 281/1973**, που είχε αντικ. με τα άρ. 3 Ν. 803/1978 και 4 Ν. 1959/1991, αντικαταστάθηκε εκ νέου με το άρ. 5 παρ. 4 Ν. 2801/2000 και τελικά *καταργήθηκε* με το άρθρο 24 του Ν. 3446/2006.

Ταχογράφος ΑΥ Συγκοινωνιών 5030 της 9-1/26-3-80.

Δακτύλιος: υπ' αριθ. 66677/3763/1994 κοινή απόφ. Υπεχώδε και Εμπορίου, παρ. 1, 2, 3 σε συνδ. με άρ. 3 παρ. 4 της από 18-6-82 Π.Ν.Π, όπως η παρ. αυτή προστέθηκε με άρ. 2 Ν. 1327/83, που κύρωσε την παραπάνω πράξη → **χρηματική ποινή 10.000 μέχρι 50.000 δραχμών (ισόποσα σε €)**, με την επιφύλαξη της εφαρμογής οποιασδήποτε κείμενης διάταξης που προβλέπει την επιβολή βαρύτερης ποινής.

Άδεια λειτουργίας συνεργείου συντήρησης και επισκευής αυτ/των, μοτ/των: Οι παραβάτες των διατάξεων των άρθρων 1 παρ. 2, 2 παρ. 3 και 4, 9 και 12 του π.δ. 78/1988, τιμωρούνται κατ' άρθρο 17 π.δ. 78/1988 ως τροπ. με άρ. 15 πδ 38/1996 σε συνδ. με άρ. 8 παρ. 1 περ. β Ν. 1575/1985 : ήτοι με την ποινή του **458 ΠΚ (πταίσμα)**.

Αναγραφές ενδείξεων επί των πλευρών φορτηγών (έδρα, φορτίο, απόβαρο κλπ): παράβαση άρ. 12 και 19 παρ. 1 α.ν. 412 της 29/30 Δεκ. 1936 → **ΧΠ 500 δρχ.**

***** ΠΡΟΣΟΧΗ:** Η παράβαση του παρόντος άρθρου τιμωρείται **με κράτηση έως έξι (6) μήνες ή με πρόστιμο έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ**, σύμφωνα με το **άρθρο 38 παρ.1 περ.δ' Ν.4055/2012**, ΦΕΚ Α 51/12.3.2012. Σύμφωνα δε με την παράγραφο 9 άρθρου 110 του αυτού νόμου: "Υποθέσεις του άρθρου

38 σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας και αν βρίσκονται, εκδικάζονται σύμφωνα με τις νέες διατάξεις, αν δε ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών διαπιστώσει τη συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής, με πράξη του θέτει αυτές στο αρχείο".

Ασφάλιση οχημάτων (17 παρ.1 του Ν.2170/1993)

(άρθρο 31 §2 Ν.3904/23-12-2010: πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ = πρόστιμο 29 € έως 3.000 €)

• **άρ. 12 Ν. 489/1976** όπως αντικ. με **άρ. 17 Ν. 2170/1993**: → **Φ 2 μήνες - 12 μήνες + ΧΠ τουλ. 300 ECU (=600 €)**

- **Ο κύριος του οχήματος** που το οδηγεί ο ίδιος ή ανέχεται άλλον να το οδηγεί ανασφάλιστο = **αρ. 12 εδ.β' του π.δ.327/1986 ως αντικ.με αρ. 17 παρ.1 του Ν.2170/1993**
- **Ο μη κύριος του οχήματος** που το οδηγεί ο ίδιος ανασφάλιστο = **αρ. 12 εδ.α' του π.δ.327/1986 ως αντικ.με αρ. 17 παρ.1 του Ν.2170/1993**
-

ΚΩΔΙΚΑΣ ΟΔΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ Ν. 2696/1999

☞ **Πλημμελήματα Ν. 2696/1999, όπως ισχύει σήμερα με τις τελευταίες τροποποιήσεις των Ν. 3534/2007 και 3542/2007**

(Σύμφωνα με το άρθρο 31 §1 Ν.3904/23-12-2010: **όλες οι παραβάσεις του Κ.Ο.Κ. είναι πλέον ΠΤΑΙΣΜΑΤΑ** (= κράτηση 1 ημέρα έως 6 μήνες + πρόστιμο 29 € έως 3.000 €) – οι δε παρεπόμενες ποινές ή διοικητικά πρόστιμα εξακολουθούν να ισχύουν)-

ΚΑΤ' ΕΞΑΙΡΕΣΗ : ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑΤΑ εξακολουθούν να είναι τα εξής :

- 1) αρ. 34 §12 (κατάληψη οδοστρώματος)
- 2) αρ. 43 §2α,β,και §4 (εγκατάλειψη του τόπου του ατυχήματος με πρόκληση τραυματισμού # όχι με υλικές ζημιές)
- 3) αρ. 85 §5 (αλλοίωση πλαισίου και κινητήρα)
- 4) αρ. 98 §2
- 5) **ΠΛΕΟΝ**, με το άρθρο **37 §8 του Ν.4055/2-4-2012** : άρθρο 42 §1, §7περ.γ' και §10 (οδήγηση **υπό την επίδραση οινόπνεύματος**)
- 6) **ΠΛΕΟΝ**, με το άρθρο 37 §8 του Ν.4055/2-4-2012 : άρθρο 42 §8 και §10 (οδήγηση υπό την επίδραση οινόπνεύματος καθ' υποτροπή)

7) ΠΛΕΟΝ, με το άρθρο 49 §1 του Ν.4155/29-5-2013 : το άρθρο 94 του ΚΟΚ γίνεται και πάλι πλημμέλημα

- **άρ. 9 παρ. 5** (σήμανση των εργασιών στις οδούς-παραλείπει την τοποθέτηση και τη συντήρηση) → **Φ μέχρι 6 μήνες**.- πλέον, διοικητική παράβαση από 3-6-2007
- **άρ. 10 παρ. 10** (εγκατάσταση μέσων σήμανσης) → **Φ μέχρι 1 έτος**.- πλέον, διοικητική παράβαση από 3-6-2007
- **άρ. 11 §1εδ.α' και εδ.β' και §9 του Ν.2696/1999**, ως η §9 αντικαταστάθηκε από 2-4-2012 με το άρθρο **37 §7 του Ν.4055/2012** (ΦΕΚ Α 51/12-3-2012) (επιγραφές - διαφημίσεις- διαφημιστικές πινακίδες κατά μήκος των εθνικών οδών κτλ.)· αυτός που διενεργεί διαφημιστικές πράξεις και ο διαφημιζόμενος ή ο διαφημιστής → **χρηματική ποινή μέχρι δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ και φυλάκιση μέχρι δώδεκα (12) μηνών** [προγενέστερη κύρωση : ΧΠ μέχρι 1.500 €· αν γίνει χρήση ανεξίτηλων ουσιών μέχρι 10.000 €] .

Άρθρο 11 Ν.2696/1999 Επιγραφές - Διαφημίσεις

1. Απαγορεύεται κάθε διαφήμιση που πραγματοποιείται με οποιονδήποτε τρόπο και μέσο, **στα εκτός κατοικημένης περιοχής** τμήματα των χαρακτηρισμένων εθνικών και επαρχιακών οδών «ή αυτοκινητοδρόμων" και σε ζώνη μέχρι εκατόν πενήντα (150) μέτρων και από τις δύο πλευρές του άξονα των οδών αυτών και είναι ορατή από τους χρήστες των οδών.

Η παραπάνω ζώνη απαγόρευσης περιορίζεται στα σαράντα (40) μέτρα και από τις δύο πλευρές του άξονα των ανωτέρω τμημάτων εθνικών και επαρχιακών οδών «ή αυτοκινητοδρόμων", που διέρχονται **μέσα από κατοικημένη περιοχή**, αν το επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας στα τμήματα αυτό είναι ανώτερο των 70Km/h.

"Σε κλάδους ανισόπεδων κόμβων αυτοκινητοδρόμων και στις περιοχές των σταθμών διοδίων ισχύει η απόσταση των 150 μέτρων από τις δύο πλευρές του άξονα της κατεύθυνσης, ανεξαρτήτως ορίου ταχύτητας."

2. Απαγορεύεται γενικά η τοποθέτηση επιγραφών ή διαφημίσεων ή η εγκατάσταση οποιασδήποτε πινακίδας, αφίσας, διαγράμμισης ή συσκευής, σε θέση ή κατά τρόπο που μπορεί να έχει οποιοσδήποτε αρνητικές επιπτώσεις στους χρήστες της οδού ή να επηρεάσει με οποιονδήποτε τρόπο την κυκλοφορία. Ιδίως απαγορεύεται η τοποθέτηση ή εγκατάσταση των ανωτέρω σε τέτοιες θέσεις, ώστε να παρεμποδίζεται η θέα των πινακίδων κατακόρυφης σήμανσης ή φωτεινών σηματοδοτών ή να δημιουργείται σύγχυση με πινακίδες σήμανσης ή με κυκλοφοριακή διαγράμμιση ή με άλλη συσκευή ρύθμισης της κυκλοφορίας ή να τις καταστήσει λιγότερο ορατές ή αποτελεσματικές ή να προκαλέσει θάμβωση στους χρήστες της οδού και γενικά να αποσπάσουν την προσοχή τους κατά τρόπο που μπορεί να έχει δυσμενή επίδραση στην οδική ασφάλεια γενικά.

3. Σε οδούς, στις οποίες είναι εγκατεστημένοι φωτεινοί σηματοδότες ρύθμισης της κυκλοφορίας, απαγορεύεται η τοποθέτηση έγχρωμων φωτεινών διαφημίσεων ή πινακίδων ή αναγραφών με χρώματα που χρησιμοποιούνται στη φωτεινή σηματοδότηση, σε απόσταση εκατέρωθεν και ύψος μικρότερο των είκοσι (20) μέτρων από κάθε φανό σηματοδότησης.

4. Με παράλληλη τήρηση των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων, επιτρέπεται να τοποθετούνται ή να λειτουργούν επιγραφές, που αναφέρονται στην επωνυμία ή σε άλλο διακριτικό σημείο ή τίτλο επιχείρησης που λειτουργεί παρά την οδό.

Οι διαφημιστικές ως άνω πινακίδες και επιγραφές, όπου επιτρέπεται, πρέπει να τοποθετούνται παράλληλα προς τον άξονα της οδού, εκτός από τις διαφημίσεις και τις επιγραφές των εγκεκριμένων πλασιών και των πρατηρίων καυσίμων που λειτουργούν παρά την οδό, οι οποίες μπορούν να τοποθετούνται και κάθετα προς τον άξονα αυτής.

" 5. Η τοποθέτηση διαφημιστικών πλακιδίων στα στεγάστρα στάσεων αναμονής των αστικών και υπεραστικών συγκοινωνιών που βρίσκονται σε οδούς ταχείας κυκλοφορίας, στα εκτός κατοικημένης περιοχής τμήματα των εθνικών, επαρχιακών και δημοτικών οδών, καθώς και στα, εντός κατοικημένης περιοχής, τμήματα των εθνικών, επαρχιακών και δημοτικών οδών που το επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας για τα επιβατηγά οχήματα είναι ανώτερο των 70 χλμ/ώρα, επιτρέπεται μόνο στην παράλληλη, προς τον άξονα της οδού, πλευρά (πλάτη) αυτών, με την προϋπόθεση ότι η πλευρά αυτή ή τμήμα της προβλέπεται να είναι κλειστό. Η διαφήμιση επιτρέπεται και στις δύο όψεις των πλακιδίων αυτών, εφόσον δεν είναι κάθετες προς τον άξονα οποιασδήποτε άλλης οδού.

Στις λοιπές περιπτώσεις επιτρέπεται η τοποθέτηση πλακιδίων στην αντίθετη, προς την κατεύθυνση της κυκλοφορίας, πλευρά των στεγάστρων, καθώς και στην, παράλληλη προς τον άξονα της οδού, πλευρά (πλάτη) αυτών, με την προϋπόθεση ότι οι πλευρές αυτές ή τμήμα αυτών προβλέπεται να είναι κλειστά. Όταν τοποθετούνται πλακίδια σε δύο πλευρές των στεγάστρων πρέπει στην πλάτη αυτών να εξασφαλίζεται ελεύθερη δίοδος μήκους τουλάχιστον ενός (1) μέτρου καθ' όλο το ύψος αυτής. Η προβολή της διαφήμισης επιτρέπεται και στις δύο όψεις των πλακιδίων αυτών."

***Η παρ.5 αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ.15 του άρθρου 19 του Ν. 4071/2012 (ΦΕΚ Α' 85/11.04.2012)

6. Απαγορεύονται επί οχημάτων οι φωτεινές ή φωτιζόμενες διαφημίσεις, οι διαφημίσεις για τις οποίες χρησιμοποιούνται αντανakλαστικά στοιχεία, καθώς και οι διαφημίσεις με εναλλασσόμενα μηνύματα.

7. Απαγορεύεται κάθε διαφήμιση εκτός των καθορισμένων πλακιδίων ή οποιαδήποτε αναγραφή λέξεων, εικόνων ή συμβόλων σε στύλους ηλεκτροφωτισμού ή φωτεινών σηματοδοτών, σε διαχωριστικές νησίδες ή νησίδες ασφαλείας σε πεζοδρόμια, σε επιφάνειες τεχνικών έργων, οδοποιίας, είτε αυτή γίνεται απευθείας στις επιφάνειες αυτές είτε σε επιφάνειες μέσω εξαρτώμενων από τα τεχνικά έργα.

.....

9. «Αυτός που παραβαίνει με οποιονδήποτε τρόπο τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων, ιδίως αυτός που επικολλά ή αναρτά έντυπα ή διενεργεί γενικά διαφημιστικές πράξεις παραβαίνοντας τις διατάξεις του άρθρου αυτού τιμωρείται με **χρηματική ποινή μέχρι δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ και φυλάκιση μέχρι δώδεκα (12) μηνών**, επιφυλασσομένης της εφαρμογής διατάξεων ειδικών ποινικών νόμων. Πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, εντεταλμένοι ή διευθύνοντες σύμβουλοι Α.Ε., διαχειριστές Ε.Π.Ε., καθώς και πρόσωπα που ασκούν τη διοίκηση ή τη διαχείριση νομικών προσώπων του Δημοσίου ή των Ο.Τ.Α. ή του εν γένει ιδιωτικού τομέα, που αναθέτουν διαφημιστικές πράξεις κατά παράβαση των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων, τιμωρούνται ως αυτουργοί, ανεξάρτητα από την ποινική ευθύνη άλλου φυσικού προσώπου.»

*** Η παράγραφος 9, όπως αυτή είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 9 του Ν.3542/2007, ΦΕΚ Α 50, αντικαθίσταται από 2 Απριλίου 2012, ως άνω, με το άρθρο 37 παρ.7 Ν.4055/2012, ΦΕΚ Α 51/12.3.2012.

- **άρ. 29 παρ. 7** (δημιουργία πρόσβασης σε οδό ταχείας κυκλοφορίας) → **Φ 1 μηνός – 12 μήνες + ΧΠ τουλ. 200 €.**
- **άρ. 34 παρ. 12** (κατάληψη οδοστρώματος), ποινές άρ. 292 παρ. 1 ΠΚ → **Φ τουλ. 3 μηνών. (ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑ)**
- **άρ. 36 παρ. 1β, 5** (φώτα πορείας) → **ΧΠ 200 – 700 € + αφαίρεση διπλώματος για 1 μήνα.**
- **άρ. 42 παρ. 1, 7 περ. γ', 10** → **Οδήγηση υπό την επίδραση οινόπνευματος:**

Εάν η συγκέντρωση οινόπνευματος στο αίμα είναι άνω του 1,10 g/l, ή άνω των 0,60 χιλιοστών του γραμμαρίου ανά λίτρο εκπνεόμενου αέρα → **Φ τουλ. 2 μηνών + αφαίρεση πινακίδων και άδειας κυκλοφορίας του οχήματος από 10 ημέρες έως 6 μήνες. Πλέον : με το άρθρο 37 §8 περ.α' του Ν.4055/2-4-2012 (και πάλι ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑ) = Φ τουλ. 2 μηνών + ΧΠ 1.200 € [πρόκειται για χρηματική ποινή μετά την τροποποίηση του Ν.4055/2012, ενώ προηγουμένως το ποσό των 1.200 € ήταν διοικητικό πρόστιμο] (+ αφαίρεση επιτόπου διπλώματος οδήγησης για 6 μήνες = διοικητική ποινή), + (βλ. §10 :) **αφαίρεση κρατικών πινακίδων και άδειας κυκλοφορίας οχήματος για χρονικό διάστημα από 10 ημέρες έως 6 μήνες****

Αν αρνηθεί τη μέτρηση ο οδηγός = τεκμαίρεται άνω του 1,10 mg [αρ. 42 §2 σε συνδ.με §1, §3 (για θάνατο) ή §4 (για σωματική βλάβη), §6εδ.α, §7εδγ και §10 Ν.2696/1999]

ΣΗΜ: Δεν αφαιρούνται στα οχήματα που ανήκουν σε νόμιμα λειτουργούσες επιχειρήσεις εκμίσθωσης αυτών και στα δημοσίας χρήσεως, εφόσον δεν οδηγούνται από τους ιδιοκτήτες ή κατόχους αυτών: αρ. 9 εδ. β' σε συνδ. με αρ. 103 παρ. 4 στοιχ. α και β Ν. 2696/1999.

• **άρ. 42 παρ. 8, 10** → Εάν ο οδηγός καταληφθεί και πάλι υπό την επήρεια οινόπνευματος εντός 2 ετών και η συγκέντρωση οινόπνευματος στο αίμα του είναι άνω του 1,10 g/l ή άνω των 0,60 χιλιοστών του γραμμαρίου ανά λίτρο εκπνεόμενου αέρα → **Φ τουλ. 6 μηνών + αφαίρεση πινακίδων και άδειας κυκλοφορίας του οχήματος από 10 ημέρες έως 6 μήνες. Πλέον : με το άρθρο 37 §8 του Ν.4055/2-4-2012 (και πάλι ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑ) = Φ τουλ. 6 μηνών + ΧΠ τουλ. 2.000 € (+ αφαίρεση επιτόπου διπλώματος οδήγησης για 5 έτη = διοικητική ποινή) + (βλ. §10 :) **αφαίρεση κρατικών πινακίδων και άδειας κυκλοφορίας οχήματος για χρονικό διάστημα από 10 ημέρες έως 6 μήνες****

• **άρ. 42 παρ. 9** → Οδήγηση υπό την επίδραση **τοξικών ουσιών ή φαρμάκων** → **Φ τουλ. 2 μηνών + ΧΠ τουλ. 200 € + αφαίρεση άδειας ικανότητας οδηγού για 3-6 μήνες. Πλέον : με το άρθρο 37 §8γ' του Ν.4055/2-4-2012 (και πάλι ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑ) = Φ τουλ. 2 μηνών + ΧΠ τουλ. 500 € (και αφαίρεση επιτόπου της άδειας ικανότητας οδήγησης για χρονικό διάστημα από 3 έως 6 μήνες : διοικητική ποινή).**

• **άρ. 25 §1 Ν.4139/20-3-2013** → Οδήγηση υπό επίδραση **ναρκωτικών ουσιών** → ***εδ.α** = όποιος οδηγεί ή κυβερνά πλωτό, εναέριο ή χερσαίο μεταφορικό μέσο υπό την επίδραση ναρκωτικών ουσιών → **Φ τουλ. 5 μηνών + ΧΠ από 1000 € έως 15.000 € + στέρηση άδειας οδήγησης ή διπλώματος χειριστή από 2 έως 5 έτη**

***εδ.β** = αν προκλήθηκε απλή σωματική βλάβη → **Φ τουλ. 1 έτος**

***εδ.γ** = αν προκλήθηκε βαριά σωματική βλάβη → **Φ τουλ. 2 ετών**

***εδ.δ** = αν προκλήθηκε θάνατος → **κάθειρξη έως 10 έτη**

25 §3 Ν.4139/20-3-2013 → αν ο υπαίτιος του αρ. 25 §1 εδ.α παρακολουθεί συμβουλευτικό ή θεραπευτικό πρόγραμμα αποτοξίνωσης → **κάθειρξη επιβάλλεται η ποινή του αρ. 42**

- **άρ. 43 §1, §3** (εγκατάλειψη του τόπου του ατυχήματος με υλικές ζημιές) → **Φ τουλ. 1 μηνός + αφαίρεση διπλώματος από 1-3 μήνες.**

- **άρ. 43 § 2 α', β', 4** (τραυματισμός) → **Φ τουλ. 3 μηνών + αφαίρεση διπλώματος από 3-6 μήνες. (ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑ)**

- **άρ. 43 §2 α', β', 4 β'** (κίνδυνος ζωής, θάνατος κ.λπ.) → **Φ τουλ. 6 μηνών + αφαίρεση διπλώματος από 3 – 6 μήνες . (ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑ)**

- **άρ. 45 §1, 4** (οδηγός ή πεζός που δε σταματά σε αστυνομικό και δεν δείχνει στοιχεία) → **Φ μέχρι 1 έτος + αφαίρεση διπλώματος για 1 μήνα.**

Ομοίως και στον οδηγό που βρίζει, απειλεί τα όργανα ή παρεμβάλλει δυσχέρειες, ή ψευδή στοιχεία ταυτότητας, κυκλοφορίας.

- **άρ. 46** (άρνηση ακινητοποίησης επικίνδυνου οχήματος) → **Φ μέχρι 1 έτος + ΧΠ τουλ. 200 € + αφαίρεση διπλώματος από 1-3 μήνες.**

- **άρ. 47 παρ. 1, 3, 5** (υλικά ή φθορές σε οδό) → **Φ μέχρι 1 έτος** (ρήτρα γενικής επικ/τας).

- **άρ. 49 (αγώνες)** → **Φ μέχρι 1 έτος + ΧΠ τουλ. 200 €.**

- **άρ. 85 παρ. 5** (ο κάτοχος του οχήματος που παραποιεί/αλλοιώνει στοιχεία αναγνώρισης πλαισίου και κινητήρα και ο ενεργών την παραποίηση) → **Φ τουλ. 1 μηνός + οριστική αφαίρεση άδειας κυκλοφορίας. (ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑ)**

- **άρ. 85 παρ. 6-4** (αν αντικατάσταση/επιδιόρθωση και δεν τηρήθηκε η διαδικασία) → **Φ μέχρι 1 έτος + αφαίρεση άδειας κυκλοφορίας από 1 – 3 μήνες.**

- **άρ. 88 παρ. 1, 4** (αυτός που θέτει σε κυκλοφορία και αυτός που οδηγεί αυτοκίνητο όχημα ή μοτοσικλέτα **χωρίς άδεια κυκλοφορίας**) → **Φ 1 – 6 μήνες + ΧΠ τουλ. 200 €.**

- Για **φορτηγά οχήματα** → εφαρμόζονται οι διατάξεις Ν. 3446/2006 (*διοικητικά πρόστιμα*).

– Αν **αγροτικό μηχανήμα/μοτοποδήλατο** → Διοικητικό πρόστιμο (άρ.88 §5, §6)

- **άρ. 89 παρ. 1, 3** (**μεταβολή στοιχείων άδειας κυκλοφορίας**) → **Φ 1 – 3 μήνες + ΧΠ τουλ. 200 €.** Για τα φορτηγά οχήματα → εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις του Ν. 3446/2006 (*διοικητικά πρόστιμα*).

- **άρ. 90 παρ. 1, 3** (αντικατάσταση/παραποίηση/πώληση/μετάθεση κ.λπ. πινακίδων) → **Φ μέχρι 1 έτος.**

- **άρ. 94 παρ. 1, 3, 5** (αυτοκίνητο ή μοτοσικλέτα χωρίς δίπλωμα) → **Φ 1 – 12 μήνες + ΧΠ τουλ. 200 €**. Για τα φορτηγά οχήματα → εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις του Ν. 3446/2006 (διοικητικά πρόστιμα).

– Ίδια ποινή όποιος οδηγεί ενώ η άδεια έχει αφαιρεθεί ή ανακληθεί.

ΠΡΟΣΟΧΗ : ΠΛΕΟΝ, με το άρθρο **49 §1 του Ν.4155/29-5-2013**, στο άρθρο **94 ΚΟΚ περιλαμβάνεται η οδήγηση αυτοκινήτου, μοτοποδηλάτου και μοτοσικλέτας (καταργείται το άρθρο 96 ΚΟΚ) #** → **Φ. από 1 μήνα έως 12 μήνες** (και με διοικητικό πρόστιμο 200 € και με επιτόπου αφαίρεση της άδειας οδήγησης για 30 ημέρες)

-για δίπλωμα φορτηγού # βλ. Ν.3446/2006

-για δίπλωμα επιβατικού δημοσίας χρήσεως # βλ. Ν.4070/2012

- **άρ. 96 § 1, 2** (μοτοποδήλατο χωρίς δίπλωμα) → **Φ 1 – 3 μήνες + ΧΠ τουλ. 200 €**.

– Ίδια ποινή όποιος οδηγεί ενώ η άδεια έχει αφαιρεθεί ή ανακληθεί.

ΠΛΕΟΝ, το άρθρο 96 ΚΟΚ καταργήθηκε, με το άρθρο 49 §3 του Ν. 4155/29-5-2013

- **άρ. 97 §1, 3** (αγροτικό μηχανήμα ή μηχ. έργων)→ **Φ 1 – 3 μήνες + ΧΠ τουλ. 200€**.
- **άρ. 98** (αν ποινή τουλ. 3 μ. για κακούργημα ή από πρόθεση πλημ/μα με μέσο οδικό όχημα) → αφαιρούνται η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας, καθώς και η άδεια οδήγησης από 1-10 έτη. **(ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑ)**

- **άρ. 99 παρ. 1, 2** (παραχώρηση της οδήγησης οχήματος) → **Φ 1 – 6μήνες**.

ΠΛΕΟΝ, με το άρθρο 49 §4 του Ν.4155/29-5-2013 (ημ/νία έναρξης ισχύος 29-5-2013) τροποποιήθηκε μόνο η §1 του άρθρου 99 ως εξής:

«1. Απαγορεύεται η παραχώρηση της οδήγησης οδικού οχήματος σε πρόσωπο το οποίο δεν έχει την κατά περίπτωση νόμιμη άδεια οδήγησης, ως και το αναγκαίο, κατά περίπτωση, πιστοποιητικό επαγγελματικής ικανότητας ή σε πρόσωπο του οποίου τα στοιχεία αυτά έχουν αφαιρεθεί για οποιαδήποτε παράβαση. Στη δεύτερη περίπτωση η απαγόρευση ισχύει μόνο κατά τη διάρκεια της αφαίρεσης των ως άνω στοιχείων.»

Ωστόσο, η §2 του άρθρου 99 δεν τροποποιήθηκε με το άρθρο 49 §4 Ν.4155/2013, οπότε η πράξη παραμένει **πταίσμα**, σύμφωνα με το άρθρο 31 §1 Ν.3904/23-12-2010: (= **κράτηση 1 ημέρα έως 6 μήνες + πρόστιμο 29 € έως 3.000 €**)

- **άρ. 103 παρ. 5** (αυτός που δεν παραδίδει δίπλωμα και πινακίδες) → **Φ 1 – 3 μήνες**.

ΣΗΜ: άρ. 4 παρ. 1β, 3 (Ρ-2), 5 παρ. 8 α, 10 (διπλή γραμμή), 6 παρ. 1β, 3 (κόκκινο), 12 παρ. 1, 11 (σύνεση), 12 παρ. 6, 11 (κράνος), 16 παρ. 4, 8 (αντίθετο ρεύμα), 19 παρ. 1, 2, 3, 10 (συνθήκες), 19 παρ. 7, 10 (απόσταση από προπορευόμενο), 21 παρ. 1, 4 (ελιγμός), 23 παρ. 2, 5 (αλλαγή κατεύθυνσης, αριστερά), 26 παρ. 5, 7 (εκ δεξιών προτεραιότητα), 29 παρ. 3, 9 (τρίγωνο): **Οι εν λόγω πράξεις τιμωρούνται σύμφωνα με το Ν. 3542/2007 με διοικητικό πρόστιμο και συνεπώς δεν αποτελούν ποινικώς κολάσιμες πράξεις.**

με το άρθρο 48 §9 του Ν.4313/17-12-2014, το άρθρο 52 §5 και §6 του Ν.2696/1999 (Κ.Ο.Κ.) αντικαθίσταται ως εξής :

52 §5 του Ν.2696/1999 : «Σε οδούς, στις οποίες για ειδικούς λόγους επιβάλλεται η αναγκαστική μείωση της ταχύτητας των οχημάτων ή ο περιορισμός της κυκλοφορίας τους, μπορεί να ορίζεται, με απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου, η δημιουργία ειδικών διαμορφώσεων του οδοστρώματος ή η τοποθέτηση κινητών εμποδίων. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζονται οι κατηγορίες των οδών στις οποίες επιτρέπεται η δημιουργία των ως άνω διαμορφώσεων ή η τοποθέτηση κινητών εμποδίων, οι προϋποθέσεις δημιουργίας ή τοποθέτησής τους, οι προδιαγραφές και τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους και η ειδική σήμανση που πρέπει να εφαρμόζεται, κατά περίπτωση. Εκείνος που παραβαίνει την παραπάνω υπουργική απόφαση τιμωρείται με **φυλάκιση από έναν (1) έως έξι (6) μήνες και χρηματική ποινή από χίλια (1.000) έως δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ**. Με τις ίδιες ποινικές κυρώσεις τιμωρείται και εκείνος που δημιουργεί ειδική διαμόρφωση ή τοποθετεί κινητά εμπόδια πριν από την έκδοση της υπουργικής αποφάσεως.

52 §6 του Ν.2696/1999 : Για την ανακούφιση, την ομαλή και ασφαλή διεξαγωγή της οδικής κυκλοφορίας, σε συνδυασμό με την ανάγκη εξασφάλισης καλύτερων συνθηκών διεξαγωγής της οδικής κυκλοφορίας με τα μέσα δημόσιας οδικής μαζικής μεταφοράς προσώπων ή για λόγους γενικότερου δημόσιου συμφέροντος, μπορούν να λαμβάνονται μέτρα περιορισμού ή απαγόρευσης της κυκλοφορίας ή της στάθμευσης μηχανοκίνητων οχημάτων οποιασδήποτε κατηγορίας ή ορισμένων κατηγοριών, καθώς και μοτοποδηλάτων σε ορισμένη περιοχή ή περιοχές της χώρας ή πόλεων ή κωμοπόλεων ή σε ορισμένη οδό ή οδούς ή και σε τμήμα οδού ή οδών. Στις περιοχές όπου, σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, έχει απαγορευθεί η στάθμευση οχημάτων και μοτοποδηλάτων, εκτός από τις προβλεπόμενες από την παράγραφο αυτή κυρώσεις, μπορεί να γίνεται και η μεταφορά του οχήματος ή του μοτοποδηλάτου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 8 του άρθρου 34 του παρόντος Κώδικα. Τα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο αυτή λαμβάνονται για την περιοχή της τέως Διοικήσεως Πρωτεύουσας με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και για τις υπόλοιπες περιοχές της χώρας με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η παράβαση των διατάξεων των αποφάσεων που εκδίδονται κατά το προηγούμενο εδάφιο τιμωρείται, για μεν τη στάθμευση κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 του παρόντος Κώδικα, για δε τα μέτρα περιορισμού ή απαγόρευσης της κυκλοφορίας με διοικητικό πρόστιμο διακοσίων (200) ευρώ. Επιπλέον, στους παραβάτες που δεν συμμορφώνονται με τις υποδείξεις των αστυνομικών οργάνων για στάθμευση σε συγκεκριμένο σημείο ή άμεση έξοδο από την απαγορευμένη περιοχή επιβάλλεται **φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους**.

ΑΦΙΣΣΟΚΟΛΛΗΣΗ (Ν. 2946/2001)

***** ΠΡΟΣΟΧΗ:** Η παράβαση του παρόντος άρθρου τιμωρείται με **κράτηση έως έξι (6) μήνες ή με πρόστιμο έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ**, σύμφωνα με το άρθρο **38 παρ.1 περ.α΄ Ν.4055/2012**, ΦΕΚ Α 51/12.3.2012. Σύμφωνα δε με την παράγραφο 9 άρθρου 110 του αυτού νόμου: "Υποθέσεις του άρθρου

38 σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας και αν βρίσκονται, εκδικάζονται σύμφωνα με τις νέες διατάξεις, αν δε ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών διαπιστώσει τη συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής, με πράξη του θέτει αυτές στο αρχείο".

- Υπαίθρια διαφήμιση σε αρχ. χώρους, ιστορικούς τόπους και γύρω ζώνες προστασίας, και σε τόπους που χαρακτηρίζονται ιδιαίτερου φυσικού κάλλους: άρ. 10 παρ. 1 και άρ. 2 παρ. 1 εδ. α' → Φ μέχρι 1 μήνα + ΧΠ μέχρι 1.000.000 δρχ. (2.900 €)· αν χρησιμοποιήθηκαν ανεξίτηλες ουσίες → ΧΠ έως 3.000.000 δρχ. (8.800 €).

- Υπαίθρια διαφήμιση σε κοιμητήρια, κτίρια ναών κάθε θρησκείας και δόγματος και στον περιβάλλοντα χώρο τους: άρ. 10 παρ. 1 και άρ. 2 παρ. 1 εδ. δ' → Φ μέχρι 1 μήνα + ΧΠ μέχρι 1.000.000 δρχ. (2.900 €)· αν χρησιμοποιήθηκαν ανεξίτηλες ουσίες → ΧΠ έως 3.000.000 δρχ. (8.800 €).

- Υπαίθρια διαφήμιση σε μνημεία, περιβάλλοντα χώρο, ζώνες προστασίας και παραδοσιακά κτίρια (άρ. 2 παρ. 1 εδ. β'), σε κτίρια στα οποία στεγάζονται δημ. υπηρεσίες και υπηρεσίες των ΟΤΑ και άλλων ΝΠΔΔ (άρ. 2 παρ. 1 εδ. γ'), σε επιφάνειες τεχνικών έργων φορέων του δημοσίου τομέα όπως προσδ. στο άρ. 14 παρ. 1 Ν. 2190/1994, όπως τοίχοι αντιστήριξης, γέφυρες, σήραγγες, το κατάστρωμα δρόμων και πεζοδρομίων, καθώς και στύλοι και υποσταθμοί εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας (άρ. 2 παρ. 1 εδ. ε'). σε στοές κτιρίων (άρ. 2 παρ. 1 εδ. στ'): άρ. 10 παρ. 2 εδ. α' → Φ μέχρι 6 μήνες + ΧΠ μέχρι 1.000.000 δρχ. (2.900 €).

- Ανάρτηση πανώ, αεροπανώ ή άλλων όμοιων αντικειμένων για οποιονδήποτε λόγο σε οδούς πλατείες ή άλλους κοινόχρηστους χώρους, στις προσόψεις κτιρίων και τους ακάλυπτους χώρους, καθώς και επί της ρυμοτομικής γραμμής, όταν υπάρχει πρασιά: άρ. 10 παρ. 2 εδ. α', άρ. 2 παρ. 2 εδ. α' → Φ μέχρι 6 μήνες + ΧΠ μέχρι 1.000.000 δρχ. (2.900 €).

- Προβολή έντυπων, χειρόγραφων, φωτεινών ή φωτιζόμενων και ηλεκτρονικών ή άλλων διαφημίσεων, πέρα από το ιδεατό στερεό του οικοπέδου και πάνω στην οροφή του κτιρίου: άρ. 10 παρ. 2 εδ. α', άρ. 2 παρ. 2 εδ. γ' → Φ μέχρι 6 μήνες + ΧΠ μέχρι 1.000.000 δρχ. (2.900 €).

- Υπαίθρια διαφήμιση σε χώρους που δεν έχουν καθοριστεί ειδικά για το σκοπό αυτόν (σύμφωνα με άρ. 3 παρ. 1 και 4): άρ. 10 παρ. 2 εδ. β' → Φ μέχρι 6 μήνες + ΧΠ μέχρι 1.000.000 δρχ. (2.900 €).

- Προβολή υπαίθριας διαφήμισης ή εγκατάσταση πλαισίων χωρίς (προβλεπόμενη από το άρ. 5) άδεια: άρ. 10 παρ. 2 εδ. β' → Φ μέχρι 6 μήνες + ΧΠ μέχρι 1.000.000 δρχ. (2.900 €).

☞ ΠΡΟΣΟΧΗ: Πρόεδροι ΔΣ, εντεταλμένοι/δ. σύμβουλοι ΑΕ διαχ. ΕΠΕ και πρόσωπα που ασκούν διοίκηση/διαχείριση άλλων ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ, δημοτικών και κοινοτικών ΝΠ καθώς και δημοτικών επιχειρήσεων που αναθέτουν διαφημιστικές πράξεις κατά παράβαση των διατάξεων του Ν. 2946/2001 → ΤΙΜΩΡΟΥΝΤΑΙ ΩΣ ΑΥΤΟΥΡΓΟΙ, ανεξάρτητα από τυχόν ποινική ευθύνη άλλου φυσικού προσώπου.

- ΒΕΓΓΑΛΙΚΑ / ΚΡΟΤΙΔΕΣ / ΦΩΤΟΒΟΛΙΔΕΣ = Ν. 456/1976

Παράνομη κατοχή και εμπορία κροτίδων = αρ. 1 §2 β, σε συνδ. με αρ. 4 §1 εδ.τελ. και 5 §1 και αρ. 6 §§1,2 του Ν. 456/1976 = Φ 3 μήνες μέχρι 5 έτη + ΧΠ 150 μέχρι 15.000 € -

Εμπορία κροτίδων και αθυρμάτων = αρ. 1 §2 β, σε συνδ. με αρ. 4 §1 εδ.γ. και 6 §1 του Ν. 456/1976 = Φ 3 μήνες μέχρι 5 έτη + ΧΠ 150 μέχρι 15.000 € -

- **Φωτοβολίδες** = αρ. 1 §1 περ. 1, σε συνδ. με αρ. 5 §1 εδ.β' και αρ. 6 §2 του Ν. 456/1976 = Φ 10ημέρες μέχρι 1 έτος + ΧΠ 150 μέχρι 15.000 € -

- **Κατοχή Βεγγαλικών-Κροτίδων**= αρ. 1 §1 περ.2, σε συνδ. με αρ. 5 §1 εδ.α' και αρ. 6 §2 του Ν. 456/1976= Φ 10ημέρες μέχρι 1 έτος + ΧΠ 150 μέχρι 15.000 €

- **Κατοχή συσκευής εκτόξευσης φωτοβολίδων από ιδιώτη χωρίς άδεια αγοράς** : αρ. 1 §1 περ.1, 5α§2εδ.δ', 6 §2 = Φ 10ημ. μέχρι 1 έτος + ΧΠ 150 έως 15.000 €

- **Εισαγωγή, κατασκευή, εμπορία συσκευής εκτόξευσης φωτοβολίδων από ιδιώτη χωρίς άδεια**: αρ. 1 §1 περ.1, 5α §2εδ.α', 6 §1 = Φ 3 μήνες έως 5 έτη + ΧΠ 150 μέχρι 15.000 €

- **Εισαγωγή, κατασκευή, εμπορία, κατοχή και χρήση συσκευής εκτόξευσης κροτίδων από ιδιώτη χωρίς άδεια**: αρ. 1 §1 περ.2, 5^α §1, 6 §1 = Φ 3 μήνες μέχρι 5 έτη + ΧΠ 150 μέχρι 15.000 €

- **Κατασκευή βεγγαλικών χωρίς άδεια**: αρ. 3 και 6 §1 = Φ 3 μήνες μέχρι 5 έτη + ΧΠ 150 μέχρι 15.000 € -

- **Εμπορία βεγγαλικών χωρίς άδεια**: αρ. 4 και 6 παρ.1 = Φ 3 μήνες μέχρι 5 έτη + ΧΠ 150 μέχρι 15.000 €

- **Καύση, αγορά, μεταφορά, συσκευασία βεγγαλικών κατά παράβαση του π.δ.293/1977**: αρ. 1 §1 περ.2, 5 §2, και 6 §2 σε συνδ.με αρ. 7 του π.δ. 293/1977 και σε συνδ.με άρθρο 6 §2 του Ν. 456/1976 (κύρωση)= Φ 10ημέρες μέχρι 1 έτος + ΧΠ 150 μέχρι 15.000 €

[Άρθρο 1 π.δ.293/1977.-

«1. Η καύση βεγγαλικών επιτρέπεται μόνον για λόγους ψυχαγωγίας του κοινού κατά τις επίσημες τελετές, πανηγύρεις και εορτές, εξαιρουμένων των εορτών του Αγίου Πάσχα, τις επινίκιες εκδηλώσεις για τη διάκριση εθνικών αθλητικών ομάδων σε ολυμπιακούς, παγκόσμιους, ευρωπαϊκούς και μεσογειακούς αγώνες ή πρωταθλήματα, καθώς και στα εγκαίνια ή την αποπεράτωση ή παράδοση έργων υποδομής μεγάλης

εθνικής, ιστορικής, πολιτιστικής ή οικονομικής σημασίας, υπό την προϋπόθεση ότι η καύση θα γίνεται στα εκάστοτε σημεία που καθορίζει με έγγραφο της η κατά τόπον αρμόδια Αστυνομική Αρχή».

*** Η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 ΠΔ 36/2012, ΦΕΚ Α 74/9.4.2012.

2. Η καύσις πυροτεχνικών παιδικών αθυρμάτων επιτρέπεται ιδία προς τέρψιν ανηλίκων και μόνον κατά τις διαφόρους εορταστικές εκδηλώσεις και πανηγύρεις.

3. Η καύσις των βεγγαλικών δέον να γίνεται παρ' ειδικευμένου προσώπου υπό την ευθύνη του οργανούντος την καύσιν τούτων φυσικού ή νομικού προσώπου, επ' ονόματι του οποίου έχει εκδοθεί η σχετική άδεια αγοράς.

*** Όσον αφορά την αναζήτηση των απαιτούμενων δικαιολογητικών για την χορήγηση της άδειας βλέπε ΥΑ ΔΙΑΔΠ/Α/438/12.1-16.1.2004 ΦΕΚ Β' 41), παρ. 24.

Άρθρο 7 π.δ.293/1977.- Οι παραβάτες του παρόντος διώκονται και τιμωρούνται συμφώνως προς τις διατάξεις του άρθρου 6 §2 του Ν. 456/1976.].

BIBΛΙΑ (N.2557/1997)

• **Παράβαση άρ. 1 παρ. 3 Ν. 2557/1997 → Φ μέχρι 1 έτος + ΧΠ μέχρι 1.000.000 δρχ. (2.900 €) (κατ' έγκληση διωκόμενο).**

ΠΡΟΣΟΧΗ : η παράγραφος 3 του άρθρου 1 του Ν.2557/1997 **ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ** από 14-6-2018, με το άρθρο 39 του Ν.4549/14-6-2018

Άρθρο 1 §3 του Ν.2557/1997:

α. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εκδίδει λογοτεχνικά βιβλία στην Ελλάδα στην ελληνική γλώσσα οφείλει να καθορίζει την τιμή διάθεσής τους στο κοινό, καθώς και τις πρόσθετες παροχές που μπορούν να προσφέρονται στο κοινό και να ενημερώνει για την τιμή και τις πρόσθετες παροχές όσους προμηθεύονται αντίτυπα του βιβλίου για διάθεση στο κοινό.»

*** Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3α αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 186 παρ.5 Ν.4261/2014, ΦΕΚ Α 107/5.5.2014.

Λογοτεχνικά βιβλία που κυκλοφορούν στην Ελλάδα από εκδοτικό οίκο που έχει την έδρα του στην Ελλάδα και τα οποία έχουν εκτυπωθεί ή αναπαραχθεί στο εξωτερικό για λογαριασμό του εκδοτικού οίκου, υπάγονται στη ρύθμιση της παραγράφου αυτής.

Απαγορεύεται η διάθεση λογοτεχνικών βιβλίων στο κοινό από τον ίδιο τον εκδότη τους ή από τρίτο σε τιμή που υπερβαίνει την τιμή που καθορίστηκε από τον εκδότη ή είναι μικρότερη του ενενήντα τοις εκατό (90%) της τιμής αυτής. Όταν η επιχείρηση διάθεσης βιβλίων στο κοινό είναι εγκατεστημένη σε απόσταση μεγαλύτερη των πενήντα χιλιομέτρων από την έδρα του εκδότη του διατιθέμενου λογοτεχνικού βιβλίου, η διάθεση του μπορεί να γίνεται σε τιμή που υπερβαίνει έως πέντε τοις εκατό (5%) την καθορισμένη από τον εκδότη τιμή διάθεσης του στο κοινό.

Απαγορεύεται η προσφορά στο κοινό κατά τη διάθεση του λογοτεχνικού βιβλίου προσθέτων παροχών που δεν καθορίστηκαν σύμφωνα με τα παραπάνω από τον εκδότη, καθώς και η διαφήμιση της κατά παράβαση των απαγορεύσεων αυτών.

Ως λογοτεχνικό βιβλίο θεωρείται για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου κάθε λογοτεχνικό έργο, όπως διήγημα, νουβέλα, μυθιστόρημα, ποίημα, δοκίμιο, κριτικό δοκίμιο, θεατρικό έργο, ταξιδιωτικό έργο, βιογραφία, παιδικό έργο, η μετάφραση στην ελληνική γλώσσα αντίστοιχων έργων και κάθε άλλο έργο που θεωρείται ως λογοτεχνικό κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 33 του ν. 2121/1993 (Α` 25). Ως βιβλίο θεωρείται, για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου, και το CD-ROM, το DVD ROM, οποιοσδήποτε τύπος ψηφιακού κειμένου (αρχείου) που αναπαράγει ακριβώς το περιεχόμενο συγκεκριμένου βιβλίου, καθώς και το ηλεκτρονικό βιβλίο (e-book).

β. Ο εκδότης μπορεί να ανακαθορίζει την τιμή διάθεσης του λογοτεχνικού βιβλίου στο κοινό. Στην περίπτωση αυτήν οφείλει να ενημερώσει για την τιμή αυτή όσους προμηθεύονται ή έχουν προμηθευτεί αντίτυπα του βιβλίου για διάθεση τους στο κοινό. Όσοι προμηθεύονται ή έχουν προμηθευτεί αντίτυπα λογοτεχνικού βιβλίου για περαιτέρω διάθεση τους στο κοινό, υποχρεούνται να τα διαθέτουν σε τιμή που δεν υπερβαίνει τη νέα τιμή που καθορίστηκε από τον εκδότη ούτε είναι μικρότερη του ενενήντα τοις εκατό (90%) της τιμής αυτής. Η υποχρέωση αυτή αρχίζει δεκαπέντε ημέρες από τότε που έλαβε γνώση του ανακαθορισμού εκείνος που διαθέτει τα βιβλία στο κοινό. Όταν ο εκδότης του λογοτεχνικού βιβλίου ανακαθορίζει την τιμή διάθεσης του σε ύψος χαμηλότερο της τιμής που είχε αρχικά καθοριστεί, οφείλει μετά από επιλογή αυτών που έχουν προμηθευτεί αντίτυπα για διάθεση τους στο κοινό είτε να τους καταβάλει ως αποζημίωση τη διαφορά ανάμεσα στην παλαιά και στη νέα τιμή επί τον αριθμό των αντιτύπων που ο δικαιούχος της αποζημίωσης έχει προμηθευτεί, αλλά δεν έχει διαθέσει ακόμα στο κοινό είτε να δεχθεί την επιστροφή των αντιτύπων, που δεν έχουν ακόμα διατεθεί στο κοινό στην τιμή με την οποία έγινε η προμήθεια των αντιτύπων.

γ. Δεν θεωρείται υπέρβαση της καθορισμένης από τον εκδότη τιμής διάθεσης του λογοτεχνικού βιβλίου στο κοινό η αμοιβή για συμπληρωματικές υπηρεσίες που παρέχονται στο κοινό κατά τη διάθεση του βιβλίου.

δ. Οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων δεν ισχύουν για τα λογοτεχνικά βιβλία που επανεκδίδονται αναμορφωμένα ή μη από τον προηγούμενο εκδότη τους ή από άλλον και γενικώς για κάθε νέα έκδοση του βιβλίου, ανεξάρτητα από το χαρακτηρισμό της. Ως έκδοση νοείται η εκτύπωση, με οποιονδήποτε τρόπο, αντιτύπων του βιβλίου. Στους περιορισμούς των προηγούμενων εδαφίων δεν υπόκειται η τιμή διάθεσης λογοτεχνικών βιβλίων στο κοινό όταν έχει παρέλθει διετία από την πρώτη έκδοση τους ούτε η τιμή διάθεσης στο κοινό μεταχειρισμένων και ελαττωματικών λογοτεχνικών βιβλίων.»

*** Οι παρ.3α-3δ αντικαταστάθηκαν ως άνω με την υποπερ.1α της υποπαρ.ΣΤ4 της παρ.ΣΤ του πρώτου άρθρου του Ν.4254/2014 (ΦΕΚ Α'85/07/04/2014)

ε. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Πολιτισμού ρυθμίζεται ο τρόπος γνωστοποίησης από τον εκδότη της τιμής διάθεσης του βιβλίου, καθώς και κάθε αναγκαία για την εφαρμογή της διάταξης της παρούσας παραγράφου λεπτομέρεια.

στ. Στους περιορισμούς των προηγούμενων εδαφίων δεν υπόκειται η τιμή διάθεσης βιβλίων στο συγγραφέα τους, στο Δημόσιο, στα Ν.Π.Δ.Δ., σε κάθε νομικό πρόσωπο που εξυπηρετεί κοινωφελείς ή πολιτιστικούς ή επιστημονικούς σκοπούς ή παρέχει τέτοιες υπηρεσίες στο κοινό, καθώς και στις επαγγελματικές οργανώσεις συγγραφέων, εκδοτών και βιβλιοπωλών, εφόσον η διάθεση των βιβλίων δεν γίνεται με σκοπό την εμπορική τους εκμετάλλευση.

[ζ. Στους περιορισμούς των προηγούμενων εδαφίων δεν υπόκειται η τιμή διάθεσης βιβλίων στο κοινό, όταν έχει παρέλθει διετία από την τελευταία έκδοσή τους ούτε η τιμή διάθεσης στο κοινό μεταχειρισμένων και ελαττωματικών βιβλίων.]

***παρ.3ζ ΚΑΤΑΡΤΗΘΗΚΕ με την υποπερ.1β της υποπαρ.ΣΤ4 της παρ.ΣΤ του πρώτου άρθρου του Ν.4254/2014 (ΦΕΚ Α΄85/07/04/2014)

η. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Πολιτισμού, μπορεί να καθορίζεται κάθε χρόνο περίοδος, που δεν υπερβαίνει τις δεκαπέντε (15) ημέρες συνολικό, κατά την οποία δεν θα ισχύουν οι περιορισμοί των προηγούμενων εδαφίων.

θ. Η παράβαση των διατάξεων της παρούσας παραγράφου επιφέρει τις συνέπειες του άρθρου 1 του ν.146/1914.

Ο παραβάτης των διατάξεων της παρούσας παραγράφου τιμωρείται με ποινή φυλάκισης μέχρι ένα (1) έτος και χρηματική ποινή μέχρι ένα εκατομμύριο (1.000.000) δραχμές. Η ποινική δίωξη ασκείται μετά από έγκληση που δικαιούται να υποβάλει όποιος δικαιούται να αξιώσει την παύση και την παράλειψη στο μέλλον της παράβασης των διατάξεων της παραγράφου αυτής.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

• **Παράβαση άρ. 4 Ν. 4112 της 20-3/1-4-1929** περί συστάσεως υποθήκης επί μηχανικών ή άλλων εγκαταστάσεων → **ΧΠ μέχρι 50.000 δρχ. (150 €) ή Φ μέχρι 6 μήνες** (άρ. 31 παρ. 1 Ν. 2538/1997 ορίζει ότι το άρ. 4 εφαρμόζεται για όλα τα δάνεια ή πιστώσεις που παρέχονται από τις Τράπεζες σε επιχειρήσεις κ.λπ. για την ασφάλεια των οποίων έχουν εγγράψει υποθήκη).

Άρθρο 4 : « 1. Απαγορεύεται προ της ολοσχερούς εξοφλήσεως του δανείου η αποκαθήλωση ή αφαίρεση και εκποίηση των μηχανημάτων και λοιπών εγκαταστάσεων, εκτός αν εις τούτο συνήνεσε προηγουμένως και εγγράφως ο δανειστής. Κατά τα λοιπά η προς εξυπηρέτηση της παραγωγής του εργοστασίου χρήση των μηχανημάτων είναι ακώλυτη. 2. Απαγορεύεται επίσης, προ της ολοσχερούς εξοφλήσεως του δανείου, η εκποίηση ή εκμίσθωση της βιομηχανικής επιχειρήσεως ή η κατ' άλλον τρόπο παραχώρηση της εκμεταλλεύσεως αυτής εις τρίτους, πλην αν συνήνεσε εις τούτο προηγουμένως ο δανειστής. 3. Η

παραβίασης των απαγορεύσεων των εδ. 1 και 2 συνεπάγεται αυτοδικαίως την απόλυτον ακυρότητα της δικαιοπραξίας, ο δε υπαίτιος τιμωρείται, με έγκληση του δανειστού, δια χρηματικής ποινής μέχρι δρχ.50.000 (150 €) ή δια φυλακίσεως μέχρις έξι (6) μηνών.

***** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:** Η παρ.1 του άρθρου 31 του Ν.2538/1997 (Α 242) ορίζει ότι: "Η διάταξη του άρθρου 4 του ν.4112/1929 "Περί συστάσεως υποθήκης επί μηχανημάτων ή άλλων εγκαταστάσεων" εφαρμόζεται για όλα γενικά τα δάνεια ή άλλες πιστώσεις που παρέχονται από τις τράπεζες σε κάθε μορφής επιχειρήσεις και νομικά πρόσωπα (εταιρίες, κοινοπραξίες, συνεταιρισμοί κ.λ.π.), για την ασφάλεια των οποίων οι δανείστριες τράπεζες έχουν εγγράψει υποθήκη επί ακινήτων των οφειλετών ή και επί των μηχανημάτων, εγκαταστάσεων και λοιπών παραρτημάτων αυτών.

• **Παράβαση π.δ. 13/22-3-1934** περί υγιεινής και ασφάλειας των εργατών και υπαλλήλων των πάσης φύσης βιομηχ. και βιοτεχν. εργασίων, εργαστηρίων κ.λπ. → **(άρ. 155) Φ μέχρι 6 μήνες + ΧΠ από 300 μέχρι 3.000 δρχ.** Βλ. άρ. 57 ΠΚ για τα όρια της ΧΠ.

ΒΟΘΡΟΙ (Ν. 4107/1929)

- Απόρριψη ακαθαρσιών εκκενούμενων βόθρων σε τόπους άλλους εκτός των υπό της οικείας αστυνομικής αρχής καθορισμένων, εφόσον η απόρριψη εντός ή εγγύς κατοικημένων τόπων ή εντός καλλιεργούμενων ή επί δημοσίων οδών ή εγγύς φρεάτων ή άλλων πηγών και όσοι χρησιμοποιούν αυτές προς λίπανση καλλιεργούμενων τόπων: **άρ. 3 Ν. 4107/1929 → Φ 3 μηνών – 1 έτος + ΧΠ 2.000 – 10.000 δρχ** (Βλ. άρ. 57 ΠΚ για τα όρια της ΧΠ) . Με τις ίδιες ποινές τιμωρούνται και οι χρησιμοποιούντες ακαθαρσίας εκκενουμένων βόθρων προς λίπανση καλλιεργουμένων τόπων και ιδίως λαχανόκηπων και κήπων.
- Απόρριψη ακαθαρσιών εκκενούμενων βόθρων σε τόπους άλλους εκτός των υπό της οικείας αστυνομικής αρχής καθορισμένων και των αναφερομένων ανωτέρω: **άρ. 4 Ν. 4107/1929 → Φ 1 μήνας – 6 μήνες + ΧΠ 1.000 – 5.000 δρχ.** Βλ. άρ. 57 ΠΚ για τα όρια της ΧΠ

ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ (Ν.1734/1987)

- Παρεμπόδιση χρήσης βοσκότοπου από τους δικαιούχους: **άρ. 5 παρ. 9 Ν. 1734/1987 → Φ μέχρι 1 έτος.**

- Αυθαίρετη μεταβολή κτηνοτροφικής χρήσης οριοθετημένου βοσκότοπου: **άρ. 6 παρ. 3 Ν. 1734/1987** → **Φ μέχρι 1 έτος**.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΠΟΘΗΚΕΣ (ν.δ. 3077/11-10-1954)

Άρθρο 69 ν.δ. 3077/11-10-1954 : «Οι εκμεταλλευόμενοι και διευθύνοντες Γενική Αποθήκη και πάντες οι μετέχοντες εις την διαχείρισιν αυτής υπάλληλοι ή υπηρέται επί πάση ελλείψει, της διαχειρήσεως αυτών καταμηνυθείσης υπό του ανακαλύψαντος αυτήν Δημοσίου υπαλλήλου ή της Διευθύνσεως της Γεν. Αποθήκης καταδιώκονται επί υπεξαίρέσει κατά το άρθρον 375 του Ποινικού Κώδικα και τους εν αυτώ ορισμούς, εφ' όσον συντρέχει δολία αυτών πρόθεσις, επιφυλασσομένων και των εν παραγράφω 3 του άρθρου 72 του παρόντος οριζομένων.

- Χωρίς άδεια κατ' επάγγελμα άσκηση επιχείρησης αποδεχόμενης προς αποθήκευση εμπορεύματα για τα οποία εκδίδονται τίτλοι αποθήκευσης, προς χρήση των πελατών του (δεν αφορά απλές αποθηκεύσεις – ψυγεία κ.λπ.– για τις οποίες δεν εκδίδονται εμπορεύσιμοι τίτλοι εις διαταγήν): **άρ. 70 ν.δ. 3077 της 6/11-10-1954 περί Γενικών Αποθηκών** → **Φ 1 μηνός – 1 έτος ή ΧΠ 10.000.000 (29.000 €) – 50.000.000 δρχ. (145.000 €) ή αμφότερες** [«το Δικαστήριον δύναται να διατάξη την δαπάναις του καταδικασθέντος, δημοσίευσιν της καταδικαστικής αυτού αποφάσεως, ή αποσπάσματος αυτής εις καθοριζόμενας υπ' αυτού εφημερίδος ως και να διατάξη την τοιχοκόλλησιν τοιούτων, εις δημοσίους άλλους τόπους και το κατάστημα ή τας αποθήκας του καταδικασθέντος. Αι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν αφορούν τας απλές αποθηκεύσεως (ψυγεία κλπ.) δι'ας δεν εκδίδονται εμπορεύσιμοι εις διαταγήν τίτλοι «]. (ΣΗΜ: απαιτείται **έγκληση** των γενικών αποθηκών).

- Αποταμιευτής που καθιστά ανέφικτη για τον δικαιούχο την άσκηση των δικαιωμάτων του στα αποθηκευμένα, σε γενική αποθήκη ή σε ιδιωτική υπό τη διαχείριση αυτής, πράγματα με καταστροφή αυτών εν όλω ή εν μέρει: **άρ. 71 παρ. 2 ν.δ. 3077 της 6/11-10-1954 περί Γενικών Αποθηκών** → **Φ + ΧΠ ίση τουλ. προς την αξία της επιγενομένης στα αποθηκευθέντα βλάβης** (ΣΗΜ: απαιτείται **έγκληση** του ζημιωθέντος).

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

- **άρ. 1 ν.δ. 3424/1955, όπως αντικ. με άρ. 8 Ν. 1409/1983**: Υπερήμερία αγοραστή γεωργικών προϊόντων → **Φ. τουλ. 3 μηνών + ΧΠ μέχρι 500.000 δρχ. (1.500 €) (και αυτεπαγγέλτως)**.

"Αγοραστής γεωργικών προϊόντων, όπως αυτά καθορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 22 του Ν. 992/1979 (ΦΕΚ 280 Α) "περί οργάνωσης των διοικητικών υπηρεσιών δια την εφαρμογή της Συνθήκης Προσχώρησης της Ελλάδος εις τας Ευρωπαϊκάς Κοινότητες και ρυθμίσεως συναφών θεσμικών και οργανωτικών θεμάτων" για μεταπώληση, εξαγωγή ή βιομηχανοποίηση, που καθίσταται υπερήμερος για την καταβολή του τιμήματος, στους πωλητές παραγωγούς ή συνεταιρισμούς, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών και χρηματική ποινή μέχρι 500.000 δραχμές. Η ποινική δίωξη ασκείται και αυτεπαγγέλτως".

*** Το άρθρο 1 αντικ.ως άνω με το άρ. 8 του Ν.1409/1983 (ΦΕΚ Α 199)

• Φυτώριο παραγωγής πολλαπλασιαστικού υλικού χωρίς άδεια: **άρ. 4, 5, 25 παρ. 1 Ν. 1564/1985**, όπως το άρ. 4 αντικ. με άρ. 2 Ν. 2040/1992 και το άρ. 25 με το άρ. 8 Ν. 2325/1995 → **Πρόστιμο από 200.000 δρχ. (590 €) – 10.000.000 δρχ. (29.000 €).**

ΔΑΣΙΚΑ

Άρθρο 267 §3 του ν.δ. 86/1969 ΔασΚωδ : οι ιδιωτικοί φύλακες θήρας θεωρούνται κατά την ενάσκηση καθηκόντων τους «υπάλληλοι» (13 περ.α' ΠΚ) σύμφωνα και με το άρθρο 289 και 267 §1 Δασ.Κωδ.

Αφού οι δημόσιοι θηροφύλακες εξομοιώνονται με τους δασοφύλακες, έπεται ότι και οι ιδιωτικοί θηροφύλακες που εξομοιώνονται με αυτούς, εξομοιώνονται και με τους δασοφύλακες (βλ. Ν.3203/2003 , και ΑΠ 1921/2007)

ν.δ. 86/1969 ΔασΚωδ

• **άρ. 60 ν.δ.86/1969 σε συνδ.με άρ. 72 παρ. 6 Ν. 998/1979:** Κατάτμηση δασικών εκτάσεων → **Φ μέχρι 1 έτος.**

• **άρ. 268 §2 σε συνδ.με §1 και με άρθρο 85 ν.δ. 86/1969:** Παράνομη υλοτομία· Φθορά δάσους άνω των 1.000 δρχ. → **Ποινή άρ. 381 (Φ μέχρι 2 έτη) και 382 ΠΚ** για διακεκριμένες περιπτώσεις, επιβαρυντική περίπτωση θεωρείται αν το δάσος είναι δημόσιο.

ΠΛΕΟΝ : με το άρθρο 1 του Ν.4138/19-3-2013, το άρθρο 268 ν.δ. 86/1969 αντικαταστάθηκε ως εξής : Άρθρο 268

Παράνομη υλοτομία και μεταφορά δασικών προϊόντων - Παράνομη κλαδονομή - Παράβαση αστυνομικών διατάξεων

268 § 1 : α) Ο οπωσδήποτε βλάπτων δάσος ή δασική έκταση ή προξένων οποιαδήποτε φθορά, β) ο υλοτόμων, κατασκευάζων ή συλλέγων δασικά προϊόντα χωρίς άδεια υλοτομίας ή έγκριση ατελούς υλοτομίας ή εγκατάσταση από τη δασική αρχή, προκειμένου δε περί μη δημοσίων δασών, και χωρίς αδεία του ιδιοκτήτη ή του διακατόχου του δάσους, όπου απαιτείται τέτοια άδεια, γ) ο υλοτόμων, κατασκευάζων ή συλλέγων δασικά προϊόντα δυνάμει αδείας ή έγκρισης ατελούς υλοτομίας της δασικής αρχής ή αδείας και του ιδιοκτήτη, προκειμένου περί μη δημοσίου δάσους, κατά τρόπο αντιβαίνοντα στις περί του τρόπου υλοτομίας, κατασκευής ή συλλογής δασικών προϊόντων διατάξεις, δ) ο μεταφέρων δασικά προϊόντα πριν την εξέλεξη ή μετά από αυτήν από τον τόπο της εξέλεξης στον τόπο της πρώτης αποθήκευσης ή από αυτόν αλλού χωρίς θεώρηση ή εξόφληση του πρωτοκόλλου εξελέξεως του δελτίου μεταφοράς δασικών προϊόντων ή της αδείας υλοτομίας, στις περιπτώσεις όπου δεν συντάσσεται πρωτόκολλο εξέλεξης, για το μεταφερόμενο ποσό, ε) ο μεταφέρων δασικά προϊόντα, πλέον των επιτρεπομένων να μεταφερθούν, σύμφωνα με τα ως άνω έγγραφα μεταφοράς, καθώς και ο κάτοχος των παρανόμως μεταφερόμενων δασικών προϊόντων, εφόσον ειδικές διατάξεις του παρόντος κώδικα δεν ορίζουν άλλως, στ) ο μεταφέρων δασικά προϊόντα, τα οποία έχουν υλοτομηθεί ή συλλεχτεί χωρίς τις απαιτούμενες άδειες *[***Η περ.στ` προστέθηκε με το άρθρο 48 παρ.3 του Ν.4280/2014, ΦΕΚ Α 159/8.8.2014]* # τιμωρούνται **με πρόστιμο ή κράτηση ή και με αμφότερες τις ποινές αυτές**, εάν από την παράβαση **δεν επήλθε καμία ζημία ή η προξηνηθείσα δεν υπερβαίνει τα 300 ευρώ.**

268 §2 : **Εάν η ζημία υπερβαίνει τα 300 ευρώ**, ο παραβάτης τιμωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 381 και 382 του Ποινικού Κώδικα [: Φ.μέχρι 2 ετών (381 ΠΚ) # σε διακεκριμένες περιπτώσεις φθοράς = Φ. τουλ. 3 μηνών (382 ΠΚ)]. Ως επιβαρυντική περίπτωση θεωρείται, εάν το δάσος είναι δημόσιο. Σε όσους αγοράζουν την παρανόμως υλοτομημένη ξυλεία για περαιτέρω εμπορία επιβάλλεται από την αρμόδια οικονομική αρχή πρόστιμο ίσο με την πενταπλάσια αξία μεταπώλησης του προϊόντος, το οποίο εισπράττεται κατά τα ισχύοντα για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων. Σε περίπτωση υποτροπής αφαιρείται η άδεια λειτουργίας της επιχείρησης για 2 μήνες.

268 §3: Ο υπαίτιος των πράξεων των περιπτώσεων β` έως και ε` της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου τιμωρείται **με κάθειρξη μέχρι δέκα έτη** αν η προξηνηθείσα από την τέλεση αυτών στο δάσος ζημία υπερβαίνει τα 10.000 ευρώ.

268 §4: Οι παραβάτες των δασικών αστυνομικών διατάξεων τιμωρούνται με πρόστιμο ή κράτηση, εκτός εάν η από την παράβαση των ως άνω διατάξεων προκύψα

ζημία είναι **μεγαλύτερη των 300 ευρώ**, οπότε τιμωρούνται με τις ποινές της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου ήτοι, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων **381 και 382 του Ποινικού Κώδικα [: Φ.μέχρι 2 ετών (381 ΠΚ) # σε διακεκριμένες περιπτώσεις φθοράς = Φ. τουλ. 3 μηνών (382 ΠΚ)]** .

268 §5: Με τις ποινές των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου τιμωρούνται και οι **παραβάτες των περί κλαδονομής διατάξεων του άρθρου 112**. Η κλαδονομή εντός δημοσίων, δημοτικών ή κοινοτικών δασών θεωρείται ως επιβαρυντική αιτία.

268 §6: Οποιαδήποτε διάταξη ρυθμίζει τα θέματα του παρόντος άρθρου κατά διάφορο τρόπο καταργείται.»

• **άρ. 269:** Παράνομη εισαγωγή από το εξωτερικό ξυλείας / φυτών (καταστρέφονται επί τόπου) → **Φ μέχρι 6 μήνες + ΧΠ πεντακοσίων (500) ευρώ**" [ήταν ΧΠ 5.000 δρχ. (15 €)]. ***** ΠΡΟΣΟΧΗ:** Κατά το άρθρο 48 παρ. 4 Ν.4280/2014,ΦΕΚ Α 159/8.8.2014: "4. Στο άρθρο 269 του ν.δ. 86/1969 η χρηματική ποινή διαμορφώνεται στο ύψος των πεντακοσίων (500) ευρώ".

• **άρ. 271:** τροποποιήθηκε με το **άρθρο 2 του Ν.4138/19-3-2013και τελικά με το Ν.4280/2014, ΦΕΚ Α 159/8.8.2014**

Το άρθρο 271 του ν.δ. 86/1969 (Δασικός Κώδικας) (Α` 7) τροποποιείται ως ακολούθως:
παρ. 1: «Κατάσχονται και δημεύονται από τα δασικά όργανα, τα αστυνομικά όργανα και από τους αναγνωριζόμενους φύλακες θήρας των Κυνηγετικών Οργανώσεων του άρθρου 267 του παρόντος, τα δασικά προϊόντα:».

*** Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 2 περ.α' Ν.4138/2013,ΦΕΚ Α 72,και στη συνέχεια με το άρθρο 55 παρ. 3. Ν.4178/2013,ΦΕΚ Α` 174, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 15 παρ.1 Ν.4180/2013,ΦΕΚ Α 182/5.9.2013.

α) Τα υλοτομούμενα, κατασκευαζόμενα ή συλλεγόμενα άνευ αδείας υλοτομίας ή εγκρίσεως ατελούς υλοτομίας της δασικής αρχής, προκειμένου δε περί μη δημοσίων δασών και άνευ αδείας του ιδιοκτήτου ή διακατόχου του δάσους όπου απαιτείται τοιαύτη άδεια.

β) Τα υλοτομούμενα, κατασκευαζόμενα ή συλλεγόμενα, δυνάμει αδείας ή εγκρίσεως ατελούς υλοτομίας της δασικής αρχής ή αδείας και του ιδιοκτήτου προκειμένου, περί μη δημοσίου δάσους, κατά τρόπον αντιβαίνοντα εις τας περί τρόπου υλοτομίας, κατασκευής ή συλλογής δασικών προϊόντων διατάξεις.

γ) Τα μεταφερόμενα προ της εξελέξεως πέραν του τόπου της καταμετρήσεως.

δ) Τα μεταφερόμενα μετά την εξέλεξιν, αλλά προ της εκδόσεως της συμπληρωματικής αδείας, κατασχομένου και δημοσιευομένου εν τη περιπτώσει ταύτη ποσού ουχί μείζονος του διαπιστωθέντος πλεονάσματος.

ε) Η εκ δημοσίων δασών μεταφερομένη ρητίνη άνευ αδείας της δασικής αρχής.

«στ) Τα μεταφερόμενα βαλανίδια και κεράτια άνευ καταβολής του κατά το άρθρο 165 καθοριζομένου μισθώματος».

*** Το εδάφιο στ` αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 2 περ.β' Ν.4138/2013,ΦΕΚ Α 72/19.3.2013.

ζ) Τα παρανόμως και άνευ δασονομικών εγγράφων μεταφερόμενα ή πωλούμενα δασικά προϊόντα.

Παρ.2 : α. Τα ως άνω κατασχεμένα δασικά προϊόντα, ευθύς μετά την κατάσχεση, διατίθενται άνευ δημοπρασίας, από τον προϊστάμενο του οικείου δασαρχείου είτε σε αγαθοεργά ή άλλα κοινωφελή ιδρύματα είτε σε δημόσιες υπηρεσίες, αντί τιμήματος ίσου με την αντίστοιχη αγοραία τιμή του ισχύοντος πίνακα διατιμήσεως, εκτός εάν πρόκειται για προϊόντα από μη δημόσια δάση, οπότε καταβάλλεται από αυτούς τίμημα οριζόμενο από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

β. Στην περίπτωση που από τη σχετική έκθεση κατάσχεσης, προκύπτει ότι τα ως άνω κατασχεμένα, δασικά προϊόντα αφορούν αποκλειστικά την κατηγορία των καυσόξυλων, τότε, ευθύς μετά την κατάσχεση, ο προϊστάμενος του οικείου Δασαρχείου ή της Διεύθυνσης Δασών χωρίς Δασαρχείο, δύναται άμεσα να προβεί στη διάθεση αυτών, άνευ δημοπρασίας, είτε σε αγαθοεργά ή άλλα κοινωφελή ιδρύματα είτε σε δημόσιες υπηρεσίες, για την κάλυψη των αναγκών τους σε καυσόξυλα είτε στον οικείο Δήμο, για την κάλυψη των ατομικών αναγκών ατόμων, που αποδεδειγμένα υπάγονται σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, εφόσον τα άτομα αυτά δεν συμμετείχαν σε οποιοδήποτε στάδιο και καθ' οιονδήποτε τρόπο στην προαναφερόμενη παράνομη ενέργεια (της υλοτομίας, συλλογής, μεταφοράς κ.λπ.). Η εν λόγω διάθεση γίνεται επί καταβολή τιμήματος, που αντιστοιχεί στο ήμισυ της αντίστοιχης αγοραίας τιμής του ισχύοντος πίνακα διατιμήσεως, εκτός εάν πρόκειται περί προϊόντων από μη δημόσια δάση, οπότε καταβάλλεται τίμημα στον ιδιοκτήτη ή διακάτοχο του δάσους, εάν αυτός δεν ενέχεται στην παράνομη υλοτομία και δεν αποζημιώθηκε, με οποιονδήποτε άλλον τρόπο, για τη γενομένη στο δάσος του υλοτομία, το ύψος του οποίου καθορίζεται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται οι δικαιούχοι των ατομικών αναγκών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας περίπτωσης β`.

γ. Σε περίπτωση κατά την οποία τα κατασχεμένα δασικά προϊόντα δεν διατεθούν, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις ανωτέρω περιπτώσεις α` και β`, τότε αυτά εκποιούνται, με πρόχειρη δημοπρασία, εγκρινόμενη από τον αρμόδιο δασάρχη ή τον Διευθυντή Δασών (σε Διευθύνσεις χωρίς Δασαρχεία) και προ της εκδόσεως της σχετικής ποινικής αποφάσεως. Στην ανωτέρω δημοπρασία, δεν δύναται να συμμετέχουν τα πρόσωπα, που σε οποιοδήποτε στάδιο και καθ` οιονδήποτε τρόπο, συμμετείχαν στην προαναφερόμενη, παράνομη ενέργεια (της υλοτομίας, συλλογής, μεταφοράς κλπ.).

Σε περίπτωση άγονου ή ασύμφορου αποτελέσματος, μετά τη διενέργεια δύο (2) δημοπρασιών, εφόσον πρόκειται για καυσόξυλα, αυτά δύναται να διατεθούν για την κάλυψη των ατομικών αναγκών των κατοίκων του άρθρου 168 του παρόντος νομοθετικού διατάγματος ή στους ιδιοκτήτες ή διακατόχους με την καταβολή του 1/2 του μισθώματος. Οι δικαιούχοι των ατομικών αναγκών, το καταβλητέο τίμημα, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Για τις λοιπές κατηγορίες δασικών προϊόντων έχει ανάλογη εφαρμογή το εδάφιο δ` της παρ. 1 του άρθρου 138 του παρόντος νομοθετικού διατάγματος. Το κατά τα ως άνω τίμημα ή το εκπλειστηρίασμα, προκειμένου περί προϊόντων μη δημοσίων δασών, αποδίδεται στον ιδιοκτήτη ή διακάτοχο του δάσους, εάν δεν ενέχεται στην παράνομη υλοτομία και δεν αποζημιώθηκε, με οποιονδήποτε άλλον τρόπο, για τη γενομένη στο δάσος του υλοτομία.

δ. Εάν λόγω της ποσότητας των κατασχεθέντων δασικών προϊόντων δεν υπάρχει στην ευρύτερη περιοχή της κατάσχεσης επαρκής, ασφαλής δημόσιος χώρος φύλαξης, τότε αυτά παραδίδονται επί αποδείξει προς φύλαξη στους παραβάτες ή στους ιδιοκτήτες τους, οριζόμενους ως μεσεγγυούχους και ευθυνόμενους για τη φύλαξη τους, μέχρι την κατά τα ανωτέρω διάθεση ή εκποίηση αυτών η οποία πρέπει να ολοκληρωθεί εντός δύο μηνών".

*** Η παράγραφος 2 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 περ.γ' Ν.4138/2013,ΦΕΚ Α 72/19.3.2013 αντικαταστάθηκε εκ νέου ως άνω με το άρθρο 47 παρ.1 του Ν.4280/2014, ΦΕΚ Α 159/8.8.2014

Παρ.3 : «Ομοίως κατάσχονται και δημεύονται από τα αρμόδια όργανα της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, τα παντός είδους εργαλεία, όργανα και σκεύη, με τα οποία ο παραβάτης προβαίνει στην εκτέλεση του αδικήματος, τα μεταφορικά μέσα τα οποία χρησιμοποιούνται κατά την παράνομη υλοτομία ή μεταφορά, καθώς και η άδεια κυκλοφορίας τους και το δίπλωμα οδήγησης του οδηγού.»

***Το πρώτο εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 47 παρ.2 του Ν.4280/2014, ΦΕΚ Α 159/8.8.2014.

Εάν διατίθεται στην ευρύτερη περιοχή που έγινε η κατάσχεση ασφαλής δημόσιος χώρος φύλαξης, τα κατασχεθέντα μέσα μεταφοράς οδηγούνται με συνδρομή της οικείας αστυνομικής αρχής στο χώρο αυτόν όπου παραμένουν μέχρι την επικύρωση ή μη από το αρμόδιο δικαστήριο της κατάσχεσης.

Σε διαφορετική περίπτωση μετά τη σύνταξη της έκθεσης κατάσχεσης αφαιρούνται οι πινακίδες κυκλοφορίας των κατασχεθέντων μεταφορικών μέσων, τα οποία στη συνέχεια παραδίδονται επί αποδείξει προς φύλαξη στους ιδιοκτήτες τους, οριζόμενους ως μεσεγγυούχους και ευθυνόμενους για τη φύλαξη τους, μέχρι εκδόσεως της σχετικής δικαστικής απόφασης.

Το δίπλωμα οδήγησης του οδηγού, η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας των κατασχεθέντων μέσων παραδίδονται άμεσα στην οικεία αστυνομική αρχή μαζί με αντίγραφο της έκθεσης κατάσχεσης, συντασσόμενης σχετικής έκθεσης παράδοσης και παραλαβής. Τα κατασχεθέντα μέσα, η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας αποδίδονται στον ιδιοκτήτη τους, εάν το αρμόδιο δικαστήριο δεν επικυρώσει την κατάσχεση. "Άλλως τα εργαλεία, όργανα και σκεύη, με τα οποία ο παραβάτης προέβη στην εκτέλεση του αδικήματος, εκποιούνται με δημοπρασία, η οποία διενεργείται, σύμφωνα με τις διατάξεις περί εκποιήσεως αδέσποτων ή κατασχεθέντων δασικών προϊόντων, τα δε τροχοφόρα μεταφορικά μέσα εκποιούνται από την Διεύθυνση Τελωνειακών Διαδικασιών του Υπουργείου Οικονομικών."

***Το εντός "" τελ. εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 47 παρ.3 του Ν.4280/2014, ΦΕΚ Α 159/8.8.2014.

*** Η παράγραφος 3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 2 περ.δ' Ν.4138/2013,ΦΕΚ Α 72/19.3.2013.

«4. Το ως άνω τίμημα από την εκποίηση, ως και το τίμημα της παρ. 2 του παρόντος εισάγονται στον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου και διατίθενται από αυτό ως έσοδα δασών.»

*** Η παράγραφος 4 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 2 περ.ε' Ν.4138/2013,ΦΕΚ Α 72/19.3.2013.

5. Κατ' εξαίρεσιν προκειμένου περί εργαλείων και μεταφορικών μέσων χρησίμων τη δασική υπηρεσία, ταύτα δεν εκποιούνται αλλά παραδίδονται επί αποδείξει υπό του κατασχόντος εις τον αρμόδιον δασάρχη και χρησιμοποιούνται κατά τας ανάγκας της υπηρεσίας.

6. Εξαιρετικώς δεν κατάσχονται τα φορτηγά ζώα, διά των οποίων μεταφέρονται καυσόξυλα εις συνοικισμούς ή χωρία της διαμονής των μεταφερόντων και τα οποία προορίζονται δι' ατομικάς ανάγκας αυτών.

7. Επί κατασχέσεως των λοιπών φορτηγών ζώων, ταύτα μετά την σύνταξιν της εκθέσεως κατασχέσεως, παραδίδονται επί αποδείξει προς φύλαξιν εις τους ιδιοκτήτας των, οριζομένους ως μεσεγγυούχους και ευθυνομένους διά την διατροφήν και φύλαξιν αυτών μέχρις εκδόσεως της σχετικής αποφάσεως, διά της οποίας θα καθορίζεται η περαιτέρω τύχη τούτων. Εάν δεν είναι δυνατή ή εάν είναι επικίνδυνος η παράδοσις του ζώου εις τον ιδιοκτήτην, τούτο, κατ' ελευθέραν κρίσιν του οικείου δασάρχου, παραδίδεται επί αποδείξει, εις οιονδήποτε τρίτον αναλαμβάνοντα την διατροφήν και την φύλαξιν του, οπότε τα έξοδα ταύτα βαρύνουν τον ιδιοκτήτην μεν του ζώου, αν τούτο διά της δικαστικής αποφάσεως αποδοθή εις αυτόν, το εκπλειστηρίασμα δε, εφ' όσον εκποιηθή διά δημοπρασίας.

"8.α. Επίσης, επιβάλλεται σε έκαστον των παραβατών και εις ολόκληρον με πράξη καταλογισμού του οικείου δασάρχη πρόστιμο ανά μονάδα μέτρησης της παρανόμως υλοτομηθείσας ή μεταφερόμενης ξυλείας ή των καυσόξυλων, ίσο με το πενταπλάσιο της αγοραίας τιμής, της προβλεπομένης από τον πίνακα διατίμησης δασικών προϊόντων για την αντίστοιχη κατηγορία. Σε περίπτωση υποτροπής επιβάλλεται το διπλάσιο του ανωτέρω προστίμου. β. Η διαδικασία επιβολής της διοικητικής κύρωσης της προηγούμενης παραγράφου αρχίζει με τη βεβαίωση της παράβασης από το όργανο που τη διαπιστώνει, το οποίο συντάσσει σχετική έκθεση. Η έκθεση κοινοποιείται μαζί με έγγραφη κλήτευση του δασάρχη προς τον παραβάτη να υποβάλει τις απόψεις του ενώπιον του για την αποδιδόμενη σε αυτόν παράνομη ενέργεια μέσα σε πέντε ημέρες από την κοινοποίηση της κλήτευσης. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, για πέντε ημέρες.

Το πρόστιμο βεβαιώνεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., εισπράττεται κατά τα ισχύοντα για την είσπραξη δημοσίων εσόδων και αποδίδεται στον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου.

Το δίπλωμα οδήγησης επιστρέφεται στον κύριο ή νόμιμο κάτοχο του μετά την παρέλευση τριμήνου από την εξόφληση του επιβληθέντος προστίμου.

γ. Κατά της απόφασης επιβολής προστίμου ο παραβάτης μπορεί να ασκήσει προσφυγή στο κατά τόπο αρμόδιο διοικητικό πρωτοδικείο, εντός της προβλεπομένης από το άρθρο 66 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας εξηκονθήμερης προθεσμίας, που αρχίζει από την επόμενη της κοινοποίησης σε αυτόν της απόφασης. Η προσφυγή εκδικάζεται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Η προθεσμία της ανωτέρω προσφυγής και η άσκηση της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης επιβολής προστίμου. Είναι όμως δυνατόν να χορηγηθεί, κατά περίπτωση, αναστολή εκτέλεσης της ανωτέρω απόφασης, σύμφωνα με τα

οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 88 και 200 έως 209 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. δ. Σε περίπτωση έκδοσης αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης από το ποινικό δικαστήριο επιστρέφεται το δίπλωμα οδήγησης, το επιβληθέν πρόστιμο διαγράφεται και το καταβληθέν ποσό αυτού επιστρέφεται από τον φορέα στον οποίο αποδόθηκε. Ιδιαίτερα σε περίπτωση εντοπισμού του δράστη αλλά μη ευρέσεως των παρανόμως υλοτομηθέντων ή μεταφερθέντων δασικών προϊόντων το ανωτέρω διοικητικό πρόστιμο επιβάλλεται, μετά την έκδοση αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης του αρμοδίου ποινικού δικαστηρίου, για την ποσότητα που αναφέρεται στη μήνυση και επικυρώθηκε με την ανωτέρω απόφαση."

******* Η παράγραφος 8 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 περ.στ' Ν.4138/2013,ΦΕΚ Α 72/19.3.2013 και το άρθρο 15 παρ.2 Ν.4180/2013,ΦΕΚ Α 182/5.9.2013, αντικαταστάθηκε εκ νέου ως άνω με το άρθρο 47 παρ.4 του Ν.4280/2014, ΦΕΚ Α 159/8.8.2014.

«9. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής δύναται να ορισθούν και άλλες περιπτώσεις κατασχέσεως δασικών προϊόντων.»

******* Η παρ.9 (πρώην 8 αναριθμηθείσα με το άρθρο 2 του ν. 4138/2013 (Α` 72) αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 47 παρ.5 του Ν.4280/2014, ΦΕΚ Α 159/8.8.2014.

• **άρ. 275** Ποιναι κατά των δημοσίων και λοιπών υπαλλήλων.

«1. Πας δημόσιος, δημοτικός ή κοινοτικός υπάλληλος, λαμβάνων γνώσις οιοδήποτε δασικού αδικήματος, διαπραττομένου εν τη περιφέρειά του, υποχρεούται επί ποινή **φυλακίσεως μέχρι τριών μηνών και χρηματικής ποινής**, ανεξαρτήτως της πειθαρχικής διώξεώς του, να λαμβάνη πάραυτα παν μέτρον ενδεικνυόμενον διά την καταστολήν του διαπραττομένου δασικού αδικήματος και να ειδοποιεί συγχρόνως τον προϊστάμενον του αρμοδίου δασαρχείου ή τον προϊστάμενον του πλησιεστέρου αστυνομικού τμήματος ή σταθμού ή το πλησιέστερον δασικόν όργανον.

2. Αι αστυνομικαί αρχαί και τα όργανα της χωροφυλακής και αγροφυλακής υποχρεούνται να παρέχουν προθύμως πάσαν συνδρομήν ζητουμένην υπό των δασικών οργάνων και να επιλαμβάνονται της διώξεως των διαπραττομένων εις την περιφέρειάν των δασικών αδικημάτων, εφ' όσον δεν επελήφθησαν ταύτης τα αρμόδια δασικά όργανα, τιμωρούμενα εν εναντία περιπτώσει, κατά τας διατάξεις της προηγουμένης παραγράφου.

3. Σιδηροδρομικοί υπάλληλοι, οδηγοί αυτοκινήτων και παντός είδους μεταφορικών μέσων, μη εξυπηρετούντες κατά προτίμησιν δασικούς υπαλλήλους και όργανα της δασικής υπηρεσίας εις την μετακίνησιν αυτών προς εκτέλεσιν υπηρεσίας, τιμωρούνται διά **φυλακίσεως μέχρι τριών μηνών ή χρηματικής ποινής ή δι' αμφοτέρων των ποινών.**

• **άρ. 276 παρ. 1:** Παράνομη βοσκή με ζημία άνω των 1.000 δρχ. → **Ποινή του άρ. 268 παρ. 2 (δηλ. των άρ. 381, 382 ΠΚ).** Το Δικαστήριο (στην *αυτόφωρη διαδικασία*) διατάσσει ταυτόχρονα και *δήμευση* τουλ. του 1/10 του αριθμού των παρανόμως βοσκούντων ζώων, πάντως δε 1 ζώου (άρ. 278).

• **άρ. 279:** Παραβάσεις των διατάξεων περί την ρυτινοσυλλογή → **Ποινές άρ. 268,** θεωρούνται δε επιβαρυντική περίπτωση. Κατά τις αυτές διατάξεις τιμωρούνται οι βλάπτοντες, καταστρέφοντες ή αφαιρούντες δοχεία ρητίνης, σε δημόσια ή μη πευκόδεντρα.

• **άρ. 280,** όπως αντικ. με άρ. 13 ν.δ. 996/1971:

– **Παρ. 1:** Επιχειρούντες καταπάτηση δημόσιας δασικής έκτασης → **Φ τουλ. 6 μηνών + ΧΠ τουλ. 100.000 δρχ. (290 €)** (ρήτρα επικ/τας).

– **Παρ. 2:** Ανακατάληψη δασικής έκτασης από την οποία αποβλήθηκε με πρωτόκολλο διοικ. αποβολής → **Φ τουλ. 4 μηνών + ΧΠ μέχρι 20.000 δρχ. (59 €).**

– **Παρ. 3:** Συμβολαιογράφος* και συμβαλλόμενοι → **Φ μέχρι 2 έτη.**

• **άρ. 282 παρ. 1:** Εκχέρσωση παραμεθόριου δάσους → **Φ 6 μήνες – 2 έτη ή ΧΠ ή αμφότερες.**

– **Παρ. 2** εργάτες χωρίς πιστοποιητικό → **Φ 2 μήνες – 1 έτος ή ΧΠ ή αμφότερες.**

• **άρ. 286 παρ. 1:** Αφαίρεση, καταστροφή κ.λπ. οροσήμενων δασών → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ ή αμφότερες.** Επιβαρυντική περίπτωση αν είναι όμορος ιδιοκτήτης.

• **άρ. 286 παρ. 1:** Οι παραβαίνοντες τας διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 80 τιμωρούνται δια φυλακίσεως τουλάχιστον τριών μηνών και δια χρηματικής ποινής. Τα χρησιμοποιούμενα μέσα, δια την εκτέλεσιν της παρανόμου πράξεως, κατάσχονται και δημοσιεύονται εκποιούμενα ή καταστρεφόμενα, κατά τα κεκανονισμένα.

"Άρθρον 80: § 1. Προς εκπλήρωσιν των σκοπών δια τους οποίους ήδη έχουν συσταθεί ή ήθελον συσταθή οι εθνικοί δρυμοί και αι κηρυχθείσαι ως διατηρητέα μνημεία της φύσεως εκτάσεις, απαγορεύεται επί ποινή απολύτου ακυρότητος, η εντός του πυρήνος του εθνικού δρυμού και των χώρων των διατηρητέων μνημείων της φύσεως πάσης μορφής παραχώρησις προς φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, ως και εις δημοσίας υπηρεσίας, προς επιδίωξιν οιασδήποτε ετέρου σκοπού.

§ 2. Απαγορεύεται, ωσαύτως, εντός του πυρήνος των εθνικών δρυμών και των χώρων των διατηρητέων μνημείων της φύσεως:

α) Η ανόρυξις και εκμετάλλευσις μεταλλείων και λατομείων, η απόληψις οιασδήποτε ορυκτού προϊόντος και εν γένει εκτέλεσις πάσης συναφούς εργασίας ή η κατασκευή σχετικής εγκαταστάσεως.

β) Η ανασκαφή, η επιχωμάτωση, η δειγματοληψία και πάσα άλλη ενέργεια, τείνουσα εις την φθοράν και αλλοίωσιν των γεωμορφικών σχηματισμών και φυσικών καλλονών.

γ) Η τοποθέτησις διαφημιστικών πινακίδων και αγγελιών, πλην των υπό του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας εγκρινομένων και σκοπουσών εις την ανάπτυξιν του τουρισμού, της φιλοδοσικής ενημερώσεως, των επιστημονικών μελετών και την εξυπηρέτησιν γενικωτέρων συμφερόντων.

δ) Αι βιομηχανικαί δραστηριότητες εν γένει.

ε) Η εγκατάστασις οικισμών, οικιών, αγροικιών, παραπηγμάτων και η κατασκευή παντός εν γένει έργου, εξαιρέσει των απαιτητήτων δια την προστασίαν και λειτουργίαν του εθνικού δρυμού ή των διατηρητέων μνημείων, της φύσεως έργων, ως η κατασκευή δασικών κτιρίων, τοιούτων δι' εγκατάστασιν δασικών επιστημονικών εργαστηρίων, οδικού δικτύου, η διάνοιξις αντιπυρικών ζωνών, η πραγματοποίησις υλωρικών και λοιπών προστατευτικών έργων.

στ) Η υλοτομία, η κοπή, η εκρίζωσις, η καταστροφή, η συλλογή ή η μεταφορά φυτικών ειδών και δασικών προϊόντων.

ζ) Η βοσκή παντός ζώου καθ' όλην την διάρκειαν του έτους και η κατασκευή πάσης φύσεως κτηνοτροφικών έργων, ως ποτιστρών, στεγάστρων.

η) Η θήρα παντός ζώου, πλην των επιβλαβών θηραμάτων, των οποίων επιτρέπεται κατόπιν αποφάσεως του νομάρχου, η δια δολωμάτων δίωξις ως και η προς τον σκοπόν τούτον διάβασις μετά κυνηγετικού όπλου, μετα ή άνευ κυνός, δια μέσου του εθνικού δρυμού και

θ) Η αλιεία καθ' όλην την διάρκειαν του έτους, εντός λιμνών και ορεινών ρεόντων υδάτων.

3. Οι παραβάται των διατάξεων του εδαφίου β' της παραγράφου 3 του άρθρου 80 (*) τιμωρούνται, εφ' όσον ειδικαί διατάξεις νόμων δεν ορίζουν άλλως, δια προστίμου ή κρατήσεως ή και δι' αμφοτέρων των ποινών, εάν εκ των παραβάσεων τούτων ουδεμία επήλθε ζημία ή η προξηνηθείσα τοιαύτη δεν υπερβαίνει τας χιλίας 1000 δραχμάς. Εάν η ζημία υπερβαίνη τας χιλίας (1000) δραχμάς, οι παραβάται τιμωρούνται δια φυλακίσεως μέχρις 6 μηνών".

***** ΠΡΟΣΟΧΗ:** Κατά το άρθρο 48 παρ.5 Ν.4280/2014,ΦΕΚ Α 159/8.8.2014:

"5. Στην παρ. 3 του άρθρου 286 του ν.δ. 86/1969, το ύψος της ζημίας δεν πρέπει να υπερβαίνει τα εκατό (100) ευρώ".

(*) **άρθρο 80 §3 εδ.β`:** β) Αστυνομικαί δασικαί διατάξεις, εκδιδόμεναι υπο της οικείας δασικής υπηρεσίας εις τα πλαίσια του παρόντος και των αποφάσεων του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και δημοσιευόμενοι κατά την ισχύουσαν νομοθεσίαν, δύνανται να ρυθμίζουν θέματα,

αφορώντα εις την προστασίαν εν γένει των εθνικών δρυμών, των αισθητικών δασών και διατηρητέων μνημείων της φύσεως.

• **άρ. 286 παρ. 5:** Με τις ποινές των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου (βλ. 286 §1 και §2) τιμωρούνται και οι **παραβάτες των περί κλαδονομής διατάξεων** του άρθρου 112. Η κλαδονομή εντός δημοσίων, δημοτικών ή κοινοτικών δασών θεωρείται ως επιβαρυντική αιτία.

N 998/1979: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΑΣΩΝ-δασικών εκτάσεων (όπως προστ.με το αρ.40 του Ν.4280/2014)

«Άρθρο 67Α Απαγόρευση οικοδόμησης δασικών εν γένει εκτάσεων

1. Απαγορεύεται η ανέγερση οικοδομών, κτισμάτων και πάσης φύσεως εγκαταστάσεων ή κατασκευών οριστικής ή προσωρινής μορφής, καθώς και η καταπάτηση, εκχέρσωση και φύτευση μη δασικών φυτών εντός δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων ή δημοσίων εκτάσεων των περιπτώσεων α` και β` της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, με την επιφύλαξη των επιτρεπτών επεμβάσεων που προβλέπονται στα άρθρα 46 έως 61 του έκτου κεφαλαίου.

2.α. Με την επιφύλαξη των προβλεπομένων στις περιπτώσεις α`, β` και γ` της παραγράφου 7, ανεγερθείσες ή ανεγειρόμενες οικοδομές, κτίσματα και πάσης φύσεως εγκαταστάσεις ή κατασκευές που βρίσκονται στις εκτάσεις της παραγράφου 1 κατεδαφίζονται υποχρεωτικά, τα δε μη δασικά φυτά απομακρύνονται, μετά από απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και, σύμφωνα με τους όρους της περίπτωσης β` και των παραγράφων 3 έως 6.

β. Οι αποφάσεις κατεδάφισης-απομάκρυνσης που αφορούν σε περιοχές της παραγράφου 1, εκτελούνται από την αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με το συντονισμό, τη συνδρομή και την παρακολούθηση της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεώρησης και Κατεδάφισης Αυθαιρέτων (Ε.Υ.Ε.Κ.Α.), όπου αυτή απαιτείται.

3α. Η απόφαση περί κατεδάφισης-απομάκρυνσης εκδίδεται μετά από κλήτευση προ πέντε πλήρων ημερών, του φερόμενου ως κυρίου ή νομέα ή κατόχου ή του εργολάβου της οικοδομής του κτίσματος ή της εγκατάστασης. Η κλήτευση αυτή ενεργείται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Αν τα παραπάνω πρόσωπα είναι άγνωστα ή άγνωστης διαμονής η κλήση τοιχοκολλάται στην είσοδο του κτίσματος.

β. Κατά της απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης περί κατεδάφισης-απομάκρυνσης επιτρέπεται αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου της τοποθεσίας του ακινήτου εντός της εξηκονθήμερης προθεσμίας του άρθρου 46 παρ. 1 του π.δ. 18/1989 (Α` 8), η οποία αρχίζει από την κοινοποίηση της απόφασης

στον αιτούντα ή από την τοιχοκόλληση της στο κτίσμα. Η προθεσμία και η άσκηση της αίτησης ακυρώσεως δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Δύναται όμως ο ενδιαφερόμενος να ζητήσει από το Διοικητικό Εφετείο την αναστολή της εκτελέσεως της αποφάσεως, εφόσον έχει ασκήσει αίτηση ακύρωσης. Η αίτηση ακύρωσης και η αίτηση αναστολής εκτέλεσης επιδίδονται μαζί με την πράξη ορισμού δικασίμου και με επιμέλεια του αιτούντος στον εκδώσαντα την απόφαση κατεδάφισης - απομάκρυνσης Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

γ. Το Δημόσιο υποχρεούται να καταρτίσει και να αποστείλει στο δικαστήριο τον κατά το άρθρο 23 του π.δ. 18/1989 φάκελο. Στο φάκελο αυτό περιλαμβάνεται υποχρεωτικά βεβαίωση της αρμόδιας δασικής αρχής περί του χαρακτήρα της έκτασης επί της οποίας έχει συντελεσθεί η παράβαση, ως δάσους, δασικής, αναδασωτέας έκτασης ή δημόσιων εκτάσεων των περιπτώσεων α` και β` της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, ως και περί της καταστροφής της από πυρκαγιά, όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση. Η αίτηση ακύρωσης συζητείται υποχρεωτικά εντός εξήντα (60) ημερών από την κατάθεση της και η οριστική απόφαση εκδίδεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη συζήτηση και σε κάθε περίπτωση εντός εβδομήντα πέντε (75) ημερών από την κατάθεση της αίτησης ακύρωσης. Η απόφαση κοινοποιείται με επιμέλεια της γραμματείας του δικαστηρίου εντός δέκα (10) ημερών από τη δημοσίευση της στους διαδίκους, στον οικείο δασάρχη και στον Υπουργό Οικονομικών. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του π.δ. 18/1989.

4. Για την κατεδάφιση συντάσσεται πρωτόκολλο, στο οποίο αναφέρονται τα ευρεθέντα στο κατεδαφιζόμενο κινητά πράγματα, καθώς και το όνομα του διοριζομένου μεσεγγυούχου. Εάν εντός έξι (6) μηνών τα κινητά δεν διεκδικηθούν, περιέρχονται στην κυριότητα του Δημοσίου.

5. Από την κλήτευση και μέχρι την κατεδάφιση ο κύριος, ο νομέας ή ο κάτοχος υποχρεούνται εις ολόκληρον έκαστος, στην καταβολή ειδικής αποζημίωσης που επιβάλλεται με πρωτόκολλα του οικείου δασάρχη, από τα οποία το πρώτο εκδίδεται και κοινοποιείται στους ανωτέρω υπόχρεους κατά τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση στο δασάρχη της δικαστικής απόφασης της παραγράφου 3. Της υποχρέωσης αυτής απαλλάσσονται οι παραπάνω, προκειμένου περί οικοδομών, κτισμάτων και πάσης φύσεως εγκαταστάσεων, που βρίσκονται εντός των εκτάσεων της παραγράφου 1, εφόσον αυτά παραδοθούν οικειοθελώς στο Δημόσιο προς κατεδάφιση με τη σύνταξη από το δασάρχη πρωτοκόλλου παράδοσης και παραλαβής. Κατά των πρωτοκόλλων επιβολής αποζημίωσης, τα οποία εκδίδονται ανά έτος μέχρι την κατεδάφιση ή την ως άνω οικειοθελή παράδοση, χωρεί αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου της τοποθεσίας του ακινήτου εντός της εξηκονθήμερης προθεσμίας της παρ. 1

του άρθρου 46 του π.δ. 18/1989, που αρχίζει από την κοινοποίηση τους. Είναι απαράδεκτοι οι λόγοι ακύρωσεως κατά το μέρος που καλύπτονται από την απόφαση επί της αίτησης ακύρωσης κατά της πράξης του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης περί κατεδάφισης. Τα ποσοστά των αποζημιώσεων που καθίστανται οριστικά, είτε γιατί δεν ασκήθηκε αίτηση ακύρωσης είτε γιατί η ασκηθείσα απορρίφθηκε εν όλω ή εν μέρει, βεβαιώνονται στις αρμόδιες ΔΟΥ εισπράττονται κατά τις διατάξεις του ΚΕΔΕ (ν.δ. 356/1974) και αποδίδονται ως έσοδο στον ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου. Το ύψος της αποζημίωσης ανά τετραγωνικό μέτρο κτίσματος και ανά ημέρα διατήρησης αυτού ορίζεται σε ένα ευρώ. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του π.δ. 18/ 1989.

6. Πρωτόκολλα επιβολής ειδικής αποζημίωσης ανακαλούνται, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, προβούν στην κατεδάφιση των αυθαίρετων κτισμάτων που ανεγέρθηκαν σε εκτάσεις της παραγράφου 1.

7α. Ειδικότερα η κατεδάφιση αυθαιρέτων κατασκευών που ανεγείρονται και η απομάκρυνση μη δασικών φυτών που φυτεύονται σε δάση και δασικές εκτάσεις μετά την κήρυξη τους ως αναδασωτέων λόγω καταστροφής τους από πυρκαγιά που έλαβε χώρα από το 2007 και εντεύθεν, χωρεί κατά τη διαδικασία των περιπτώσεων β' και γ'. Για την απόδειξη του χρόνου ανέγερσης των κτισμάτων ως και του χρόνου φύτευσης των μη δασικών φυτών, γίνεται χρήση των αεροφωτογραφιών, βάσει των οποίων κηρύσσονται αναδασωτέες οι δασικές εκτάσεις. β. Για την κατεδάφιση, άλλως την απομάκρυνση στις περιπτώσεις της ανωτέρω παραγράφου, συντάσσονται «πρωτόκολλα κατεδάφισης - απομάκρυνσης» από τριμελείς επιτροπές που συνιστώνται και συγκροτούνται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Οι επιτροπές αυτές είναι μη αμειβόμενες. Τα ανωτέρω πρωτόκολλα εκτελούνται παραχρήμα, ανεξάρτητα από το στάδιο στο οποίο βρίσκεται το ανεγειρόμενο κτίσμα, με μέριμνα της οικείας τριμελούς επιτροπής και με το συντονισμό, τη συνδρομή και την παρακολούθηση της Ε.Υ.Ε.Κ.Α., μη επιτρεπομένης οποιασδήποτε αιτήσεως ενώπιον της Διοίκησης ή δικαστηρίου, η οποία αποσκοπεί στην αναστολή της κατεδάφισης - απομάκρυνσης. Οι αστυνομικές αρχές οφείλουν να παράσχουν τη συνδρομή τους στην επιτροπή για την πραγματοποίηση της κατεδάφισης - απομάκρυνσης, εφόσον τους ζητηθεί. Ανάλογη υποχρέωση έχουν και οι λοιπές Κρατικές Αρχές, όπως και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου ή δεύτερου βαθμού, κυρίως με τη διάθεση μηχανικών μέσων και προσωπικού. Την επιτροπή μπορεί να συνδράμουν στο έργο της και οποιαδήποτε άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα, με τη διάθεση των κατάλληλων μηχανικών μέσων και του προσωπικού, εφόσον προσφέρονται προς τούτο και η συνδρομή τους ήθελε κριθεί αναγκαία ή χρήσιμη από την επιτροπή. Τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου τελούν υπό την εποπτεία της επιτροπής και ενεργούν,

σύμφωνα με τις εντολές της. γ. Στο πρωτόκολλο περιγράφονται συνοπτικά τα χαρακτηριστικά και οι διαστάσεις του κτίσματος, το στάδιο στο οποίο βρίσκεται, το είδος του μη δασικού φυτού και αναφέρονται, εφόσον είναι γνωστά, τα στοιχεία των προσώπων που εμπλέκονται, με οποιονδήποτε τρόπο, στην ανέγερση του κτίσματος ή στη φύτευση του μη δασικού φυτού. Το πρωτόκολλο επιδίδεται στα πρόσωπα αυτά, αν βρίσκονται στο χώρο ανέγερσης του κτίσματος - φύτευσης του μη δασικού φυτού, άλλως στην κατοικία τους, αν η διεύθυνση τους είναι γνωστή, άλλως τοιχοκολλάται στο κτήριο του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού καταστήματος. Σε κάθε περίπτωση, συντάσσεται έκθεση επίδοσης, η οποία υπογράφεται από δικαστικό επιμελητή ή το δημόσιο όργανο που το επιδίδει και αυτόν στον οποίο αφορά ή τον Γραμματέα του οικείου δήμου ή κοινότητας αντίστοιχα. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 44 και επόμενα του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας».

******* Το άρθρο 67Α προστέθηκε με το άρθρο 40 Ν.4280/2014,ΦΕΚ Α 159/8.8.2014.

Ν. 998/1979 Παραβάσεις υποχρεώσεων σχετικών με τις αναδασώσεις:

• **άρ. 70 Ν. 998/1979** όπως αντικ. με άρ. 29 παρ. 1 Ν. 2081/1992, σε συνδ.με άρθρα 1, 3§§1,2,3 (=ορισμοί) Παραβάσεις υποχρεώσεων σχετικών με τις αναδασώσεις **[ως ίσχυε πριν το Ν.4280/2014]:**

– **Παρ. 1 α' :** Εκχέρωση κ.λπ. αναδασωτέας έκτασης → **Φ τουλ. 1 έτους + ΧΠ 500.000 δρχ. (1.500 €) για κάθε 100 τ.μ. που καταστρέφονται. Η ΧΠ για καταστροφή πέραν του ενός στρέμματος αυξάνεται κατά 1.000.000 δρχ. (2.900 €) για κάθε επιπλέον 100 τ.μ.**

– **Παρ. 1 β' :** Ιδιοκτήτης ποιμνίου μέσα σε αναδασωτέα έκταση κ.λπ. → **Φ τουλ. 1 έτους + ΧΠ 100.000 (290 €) – 1.000.000 δρχ. (2.900 €).**

– **Παρ. 2:** Βλάβη ή καταστροφή περιοχής κηρυχθείσας αναδασωτέας ή παρεμπόδιση της αναδάσωσης → **Φ μέχρι 1 έτος.**

• άρ. 70 Ν. 998/1979, ως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το αρ.41 του Ν.4280/8-8-2014 =

« **§1 :** Όποιος εκχερσώνει, υλοτομεί αποψιλωτικά, καλλιεργεί ή φυτεύει μη δασικά φυτά σε έκταση δημόσια ή ιδιωτική, που κηρύχθηκε αναδασωτέα, τιμωρείται με **φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ για κάθε 100 τετραγωνικά μέτρα που καταστρέφονται. Η χρηματική ποινή για καταστροφή πέραν του ενός στρέμματος αναδασωτέας εκτάσεως αυξάνεται σε έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ για κάθε επιπλέον 100 τετραγωνικά μέτρα αναδασωτέας εκτάσεως που καταστρέφονται. Οι ποινές αυτές επιβάλλονται ανεξάρτητα από τις ποινές των**

παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 71 του παρόντος νόμου για την ανοικοδόμηση αναδασωτέων εκτάσεων.

Επίσης επιβάλλεται διοικητική ποινή προστίμου με πράξη καταλογισμού του οικείου δασάρχη, η οποία εκδίδεται μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από τη γνωστοποίηση σε αυτόν της αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης που εκδίδεται σε βάρος των αναφερόμενων στο πρώτο εδάφιο προσώπων. Με μέριμνα της αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής γνωστοποιούνται οι αποφάσεις αυτές, μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευσή τους, στον οικείο δασάρχη. Το πρόστιμο ισούται με 1.467 ευρώ πολλαπλασιαζόμενα επί το συντελεστή Μ της παρ. 5 του άρθρου 16 του π.δ. 437/1981 (Α` 120) και με την έκταση που καταστρέφεται σε στρέμματα. Το πρόστιμο εισπράττεται κατά τα ισχύοντα για την είσπραξη Δημοσίων Εσόδων και αποδίδεται στον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου, ως δαπάνη αποκατάστασης της δασικής βλάστησης που καταστράφηκε. Με την επιφύλαξη των προβλεπομένων στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 107 του ν.δ. 86/1969, όπως ισχύει, **ο ιδιοκτήτης και ο κάτοχος ποιμνίου που συλλαμβάνεται με το ποίμνιο του μέσα σε αναδασωτέα έκταση ή που δεν λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να μην εισέρχονται τα ζώα μέσα σε αναδασωτέα έκταση, καθώς και αυτός που επιτρέπει τη βοσκή σε τρίτους,** τιμωρείται με **φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή από πεντακόσια (500) μέχρι πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ.** Σε περίπτωση υποτροπής επί της ίδιας ή άλλης αναδασωτέας έκτασης οι παραπάνω ποινές κάθε παράβασης και το πρόστιμο διπλασιάζονται.

******* Η παρ.1, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 29 παρ. 1 του Ν. 2081/1992 (ΦΕΚ Α 154) και τροποποιηθεί με την παρ.14 άρθρ.1 Ν.3208/2003, ΦΕΚ Α 303/24.12.2003, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 41 Ν.4280/2014, ΦΕΚ Α 159/8.8.2014.

70 § 2 : Ο βλάπτων ή καταστρέφων δασικές φυτείες, φυτώρια ως και πάσης φύσεως εγκαταστάσεις και εργαλεία, **χρησιμοποιούμενα δια την αναδάσωση περιοχής κηρυχθείσης αναδασωτέας και** εν γένει **ο καθ` οιονδήποτε τρόπον παρεμποδίζων την αναδάσωση τοιαύτης εκτάσεως,** ιδία δια της παρακωλύσεως των οργάνων της δασικής υπηρεσίας ή των κατ' εντολήν ταύτης εργαζομένων, τιμωρείται δια **φυλακίσεως μέχρις ενός έτους.**

70 § 3 : Με απόφαση του αρμόδιου οργάνου, που σύμφωνα με το άρθρο 41 του παρόντος νόμου εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από την καταστολή της πυρκαγιάς ή τη διαπίστωση καταστροφής δάσους ή δασικής έκτασης από οποιαδήποτε αιτία, οι ανωτέρω εκτάσεις κηρύσσονται υποχρεωτικά αναδασωτέες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις με απόφαση του αρμόδιου οργάνου, που λαμβάνεται ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του οικείου

δασάρχη, η προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να παραταθεί για χρονικό διάστημα μέχρι δύο (2) μήνες ακόμη κατ' ανώτατο όριο. Παράλειψη έκδοσης από το αρμόδιο όργανο της απόφασης αναδάσωσης, εντός της ανωτέρω προθεσμίας, τιμωρείται σύμφωνα με το άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα.)

***Η παράγραφος 3 προστέθηκε με το άρθρο 12 παρ. 2 του Ν. 2040/1992 (Α 70) και αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.14 άρθρ.1 Ν.3208/2003, ΦΕΚ Α 303/24.12.2003.

- **Ανεπίτρεπτη μεταβολή δασικής έκτασης =**

[ως ίσχυε πριν το Ν.4280/8-8-2014] άρ. 71 παρ. 1*, όπως αντικ. με άρ. 46 παρ. 1 Ν. 2145/28-5-1993 Κτίσμα και εγκατάσταση εντός δασών και δασικών εκτάσεων (εργολάβοι, εντολείς, συμπράττοντες, τρίτος που παρέχει συνδρομή πριν ή κατά την ανέγερση) → **Φ τουλ. 1 έτους + ΧΠ από 500.000 (1.500 €) – 5.000.000 δρχ. (15.000 €).**

• **Εκχερσώσεις δασικών εκτάσεων= άρ. 71 παρ. 3***, όπως αντικ. με άρ. 46 παρ. 2 Ν. 2145/28-5-1993 Εκχερσώσεις δασικών εκτάσεων → **Ποινές του άρ. 71 παρ. 1.**

• **άρ. 71 παρ. 6** Παραβάσεις δασοεκμεταλλευτών → **Φ μέχρι 1 έτος + ΧΠ 200.000 (590 €) – 10.000.000 δρχ. (29.000 €).**

(μη συμμορφούμενοι με άρ. 51 παρ. 3 – παραχώρηση στον ΕΟΤ υπό τον όρο διατήρησης της δασικής μορφής – και άρ. 57 παρ. 4 – η επιχείρηση που εκμεταλλεύεται το δάσος υποχρεούται να προβαίνει περιοδικώς σε αποκατάσταση του τοπίου και της δασικής βλάστησης).

*** ΣΗΜ: άρθρο 2 παρ. 12 Ν. 2479/1997 → Οι διατάξεις ειδικών ποινικών νόμων που αποκλείουν την ανασταλτική δύναμη της έφεσης παύουν να ισχύουν.**

- **άρ. 71 Ν. ως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το αρ.41 του Ν.4280/8-8-2014 =**

§ 1 : Οι παραβάτες, εργολάβοι, υπεργολάβοι, κατασκευαστές, οι εντολείς τους και κάθε τρίτος που επιχειρεί, άνευ δικαιώματος ή καθ' υπέρβαση των υπό του Ν. 998/1979 προβλεπόμενων εξαιρέσεων την **ανέγερση οποιουδήποτε κτίσματος ή κατασκευάσματος εντός δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων ή δημόσιων χορτολιβαδικών και βραχωδών εκτάσεων** των περιπτώσεων α` και β` της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, όπως ισχύει, τιμωρούνται με **κάθειρξη τουλάχιστον πέντε (5) ετών και χρηματική ποινή από 20.000 μέχρι 200.000 ευρώ.**

§ 2 : Οι **συμπράττοντες** στην ανοικοδόμηση ή κατασκευή υπάλληλοι και εργάτες των προσώπων της προηγούμενης περίπτωσης, οι συνεργάτες αυτών και κάθε τρίτος που παρέχει άμεση ή έμμεση συνδρομή πριν ή κατά την ανέγερση του κτίσματος ή της

κατασκευής τιμωρούνται, με **φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και με χρηματική ποινή από 2.000 μέχρι 20.000 ευρώ.**»

§ 3 : Όποιος **εκχερσώνει παράνομα δάσος**, δασική έκταση, όποιος καλλιεργεί έκταση των ανωτέρω κατηγοριών που έχει εκχερσωθεί παράνομα ή φυτεύει μη δασικά φυτά ή παραβιάζει καθ' οιονδήποτε τρόπο την κατά προορισμό χρήση δάσους, δασικής εκτάσεως, καθώς και όποιος ενεργεί επί εκχερσωθείσας παράνομα έκτασης πράξεις διακατοχής και σε κάθε περίπτωση όποιος πραγματοποιεί επέμβαση σε δάσος, δασική έκταση χωρίς την έγκριση της παραγράφου 2 ή την πράξη της παραγράφου 6 του άρθρου 45 του παρόντος νόμου **τιμωρείται με τις ποινές της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου [=φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και με χρηματική ποινή από 2.000 μέχρι 20.000 ευρώ].**

Με τις ίδιες ποινές τιμωρούνται και εκείνοι κατ' εντολή ή παρότρυνση ή οποιαδήποτε υποβοήθηση των οποίων τελέσθηκαν οι παραβάσεις αυτές.

§ 4 : Κατά των παραβατών των προηγούμενων παραγράφων επιβάλλεται υποχρεωτικά **δήμευση** των προϊόντων των ως άνω αξιοποιούνων πράξεων ως και των αντικειμένων, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν ή ήταν προορισμένα για την τέλεση τους.

§ 5 : Απαγορεύεται η **σύνδεση** των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου **οικοδομών**, κτισμάτων και εγκαταστάσεων **με τα δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης, τηλεπικοινωνιών και παροχής ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου**. Οι παραβάτες τιμωρούνται με **φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και χρηματική ποινή από 3.000 μέχρι 30.000 ευρώ**.

6. Το πρωτόκολλο κατεδάφισης- απομάκρυνσης κοινοποιείται εντός δύο (2) ημερών από την έκδοση του στον αρμόδιο Εισαγγελέα. Η μη τήρηση των ως άνω υποχρεώσεων αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα και δεν επηρεάζει το κύρος της διαδικασίας.

7. Ως προς την ανασταλτική δύναμη της έφεσης εφαρμόζεται το άρθρο 497 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

§ 8 : Εκτελεστές έργων διανοίξεως οδών μη συμμορφούμενοι προς τις κατ' άρθρο 48 παρ. 1 του παρόντος νόμου υποχρεώσεις τιμωρούνται, σύμφωνα με το άρθρο 458 Π.Κ..

§ 9 : Οι **μη συμμορφούμενοι με τις περί αποκατάστασης του φυσικού τοπίου και της δασικής βλάστησης υποχρεώσεις** του άρθρου 52 του παρόντος ως και με τις κατ' εφαρμογή αυτού από τη δασική αρχή επιβαλλόμενες υποχρεώσεις τιμωρούνται με **φυλάκιση μέχρι ενός έτους και με χρηματική ποινή από 2.000 μέχρι 20.000 ευρώ**.

§ 10. Με τις ποινές της προηγούμενης παραγράφου τιμωρούνται και οι μη συμμορφούμενοι με τις υποχρεώσεις του άρθρου 49 του παρόντος ως και με τις κατ' εφαρμογή αυτού από τη δασική αρχή επιβαλλόμενες υποχρεώσεις.»

*** Το άρθρο 71 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 41 Ν.4280/2014,ΦΕΚ Α 159/8.8.2014.

• **άρ. 38 παρ. 11 Ν. 1845/1989**, παραβάτες της παρ. 9 ιδίου άρθρου, όπως αντικ. από άρ. 58 παρ. 3 Ν. 2637/1998 Υποχρέωση διερχομένου από δάση κ.λπ. σε έλεγχο ταυτότητας, άδειας κυνηγιού κ.λπ. εφόσον κληθεί από δασικό όργανο :

38 §9 : Οποιος διέρχεται μέσα από δάση ή δασικές χορτολιβαδικές, βιότοπους και ιδίως αγρότοπους και γεωργικές εκτάσεις που γειτνιάζουν με δάση και δασικές εκτάσεις είτε ως περιπατητής ή κατασκηνωτής ή επαγγελματίας δασοκαρπωτής ή βοσκός, καθώς και όποιος θηρεύει ή συλλέγει ή συλλαμβάνει ή κατέχει ή διακινεί οπουδήποτε, υποχρεούται σε έλεγχο της ταυτότητας άδειας κυνηγιού, άδειας CITES, άδειας μεταφοράς δασικών προϊόντων κ.λ.π., εφόσον κληθεί από δασικό όργανο. Σε στάθμευση και έλεγχο των στοιχείων ταυτότητας και των αυτοκινήτων υποχρεούνται επίσης όλοι οι οδηγοί που διέρχονται από οδούς που διασχίζουν δάση ή δασικές εν γένει εκτάσεις, καθώς και από οδούς του εθνικού και επαρχιακού δικτύου, όταν υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι μεταφέρονται παράνομα δασικά εμπορεύματα ή θηράματα ή είδη της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας και των δειγμάτων αυτών ζώντων ή νεκρών, επεξεργασμένων ή μη, ή αντικείμενα δυνάμενα να προκαλέσουν ρύπανση, βλάβες ή καταστροφές στη δασική χλωρίδα και την άγρια πανίδα. Κανείς δεν υπόκειται στον παραπάνω έλεγχο χωρίς προηγούμενη επίδειξη της υπηρεσιακής ταυτότητας του δασικού οργάνου που τον ενεργεί. Ο έλεγχος του προηγούμενου εδαφίου διενεργείται και σε κάθε χώρο, όπου διατίθενται, διακινούνται, φυλάσσονται, εκτίθενται, εμπορικά εκμεταλλεύονται είδη της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας και των δειγμάτων αυτών ζώντων ή νεκρών, επεξεργασμένων ή μη, σε συνεργασία όπου απαιτείται με υπαλλήλους άλλων υπηρεσιών.

§ 11: Οι παραβάτες της παραγράφου 9 του παρόντος άρθρου τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγρ. 11 περιπτ. ε του άρθρου 287 του ν.δ. 86/ 1969. → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ ή αμφότερες.**

N. 1892/1990

*** Το άρθρο 114 «περί απαγόρευσης ανοικοδόμησης δασικών εκτάσεων» **ΚΑΤΑΡΤΗΘΗΚΕ** με τη παρ. 1(ια) του άρθρου 53 του Ν. 4280/2014 (ΦΕΚ Α 159/08/08/2014)

[• **άρ. 114 παρ. 1 Ν. 1892/1990, όπως τροποπ. με το άρ. 29 παρ. 2 Ν. 2081/1992 Κατασκευή κτισμάτων και εγκαταστάσεων σε αναδασωτέες λόγω πυρκαγιάς εκτάσεις → Κάθειρξη τουλ. 5 ετών και ΧΠ από 5.000.000 – 50.000.000 δρχ.].**

• **άρ. 114 παρ. 7 Σύνδεση αυθαιρέτων οικοδομών με δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης κ.λπ. → Φ τουλ. 3 μηνών + ΧΠ από 100.000 (290 €) – 1.000.000 δρχ. (2.900 €).**

• **άρ. 119 : Απαγόρευση ρίψεως υλικών ή απορριμμάτων (μπάζα) σε δασικές εκτάσεις και δάση =**

Οι απορρίπτοντες χωρίς άδεια της αρμόδιας αρχής υλικά, απορρίμματα ή άλλα αντικείμενα σε δάση και δασικές εκτάσεις τιμωρούνται με → **Φ τουλ. 6 μηνών + ΧΠ τουλ. 200.000 δρχ. (590 €)**

Εάν για την απόρριψη χρησιμοποιήθηκε μηχανοκίνητο μεταφορικό μέσο και ο δράστης είναι υπότροπος, το δικαστήριο διατάσσει **και την αφαίρεση της άδειας μεταφοράς του χρησιμοποιηθέντος μεταφορικού μέσου αυτού από έναν έως τρεις μήνες.**

α.ν. 1539/1938 (Δημόσια κτήματα)

• άρ. 23 παρ. 1 σε συνδ.με άρθρο 1 §§1,2 : Αυτογνώμονη κατάληψη δημόσιου κτήματος → **Φ τουλ. 6 μηνών + ΧΠ τουλ. 100.000 δρχ. (290 €).**

• άρ. 23 παρ. 2 Παράνομη διακατοχή δημόσιου κτήματος → **Φ τουλ. 6 μηνών + ΧΠ τουλ. 100.000 δρχ. (290 €).**

• άρ. 23 παρ. 3 σε συνδ.με §1 : η παραχώρηση της χρήσης του κατεχόμενου από το δημόσιο ακίνητο σε άλλον → **Φ τουλ. 6 μηνών + ΧΠ τουλ. 100.000 δρχ. (290 €).**

– Δικαίωμα σε παράσταση πολιτικής αγωγής έχει μόνο το αμέσως βλαπτόμενο νομικό πρόσωπο του Κράτους .

***** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:** Κατά το άρθρο 20 Ν.4061/2012,ΦΕΚ Α 66/22.3.2012:

"Οι διατάξεις του άρθρου 23 του ν. 1539/1938 (Α` 488), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 1 του α.ν. 263/1968 (Α` 12) εφαρμόζονται αναλογικά και στους κατόχους ακινήτων που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου. Η ποινική δίωξη ασκείται κατόπιν εγκλήσεως της Επιτροπής Ελέγχου και Νομιμότητας μετά την τελεσιδικία του πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής και της πράξης επιβολής προστίμου".

*****ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:** Κατά το άρθρο 26 παρ. 13 του Ν.4075/2012 (ΦΕΚ Α 89/11.4.2012) ισχύουν τα εξής:

"13. Οι διατάξεις του άρθρου 23 του α.ν. 1539/1938 (Α 488), όπως ισχύουν, εφαρμόζονται αναλόγως και για τα ακίνητα που ανήκουν στο ΙΚΑ - ΕΤΑΜ".

***** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:** Με το τελευταίο εδάφιο της παρ.1 του άρθρου 131 του ν. 4149/1961 (Α` 41) το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 19 παρ.3 Ν.4301/2014,ΦΕΚ Α 223/7.10.2014,ορίζεται ότι:

«Οι διατάξεις των άρθρων 4 και 23 του α.ν. 1539/1938 «Περί προστασίας των Δημοσίων Κτημάτων», όπως αυτός μεταγενέστερα τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε, έχουν ανάλογη εφαρμογή και επί των κτημάτων, που ανήκουν στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου της Εκκλησίας της Κρήτης (Ιερά Αρχιεπισκοπή, Ιερές Μητροπόλεις, Ιερές Μονές, Ιεροί Ενοριακοί Ναοί) και στα υπαγόμενα σε αυτά εκκλησιαστικά Ιδρύματα, Ιερά Προσκυνήματα και εκκλησιαστικά μουσεία.»

***** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:** Κατά το άρθρο 22 παρ.7 Ν.4301/2014,ΦΕΚ Α 223/07.10.2014:

"7. Οι διατάξεις των άρθρων 4 και 23 του α.ν. 1539/ 1938, όπως ισχύει, έχουν ανάλογη εφαρμογή και επί των κτημάτων και εν γένει ακινήτων, που ανήκουν στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των Ιερών Μητροπόλεων της Δωδεκανήσου και της Πατριαρχικής Εξαρχίας Πάτμου, των Ιερών Ναών και των Ιερών Μονών τους και στα υπαγόμενα σε αυτά εκκλησιαστικά ιδρύματα, Ιερά Προσκυνήματα και εκκλησιαστικά μουσεία".

ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

(Ν. 2472/1997)

[Γνωμοδοτήσεις ΕισΑΠ 9/2009, 12/2009 και 9/2011 : οι εταιρίες κινητής και σταθερής τηλεφωνίας καθώς και οι εταιρίες παροχής διαδικτύου μπορούν να γνωστοποιούν κάθε αναγκαίο στοιχείο ταυτότητας (χωρίς αυτό να αποτελεί άρση απορρήτου περιεχομένου συνομιλιών)]

Αρθρο 2 : Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως:

α) "Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων. Δεν λογίζονται ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα στατιστικής φύσεως συγκεντρωτικά στοιχεία, από τα οποία δεν μπορούν πλέον να προσδιορισθούν τα υποκείμενα των δεδομένων.

«β. «Ευαίσθητα δεδομένα», τα δεδομένα που αφορούν στη φυλετική ή εθνική προέλευση, στα πολιτικά φρονήματα, στις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, στη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, στην υγεία, στην κοινωνική πρόνοια και στην ερωτική ζωή, στα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες, καθώς και στη συμμετοχή σε συναφείς με τα ανωτέρω ενώσεις προσώπων.

Ειδικά για τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες δύναται να επιτραπεί η **δημοσιοποίηση μόνον από την εισαγγελική αρχή για τα αδικήματα που αναφέρονται στο εδάφιο β` της παρ. 2 του άρθρου 3 με διάταξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών ή του Εισαγγελέα Εφετών, εάν η υπόθεση εκκρεμεί στο Εφετείο**. Η διάταξη πρέπει να είναι ειδικώς και πλήρως αιτιολογημένη, να προσδιορίζει τον τρόπο δημοσιοποίησης και το χρονικό διάστημα που θα διαρκέσει. Η δημοσιοποίηση αυτή αποσκοπεί στην προστασία του κοινωνικού συνόλου, των ανηλίκων, των ευάλωτων ή ανίσχυρων πληθυσμιακών ομάδων και προς ευχερέστερη πραγμάτωση της αξίωσης της Πολιτείας για τον κολασμό των παραπάνω αδικημάτων. Κατά της εισαγγελικής διάταξης επιτρέπεται προσφυγή εντός 2 ημερών από τη γνωστοποίηση στον κατηγορούμενο ή κατάδικο ενώπιον του Προϊστάμενου της Εισαγγελίας Πρωτοδικών ή του Προϊστάμενου της Εισαγγελίας Εφετών, εάν η υπόθεση εκκρεμεί στο Εφετείο, ο οποίος αποφαινεται εντός 2 ημερών. Μέχρι να αποφανθεί ο αρμόδιος Εισαγγελέας απαγορεύεται η εκτέλεση της διάταξης και η δημοσιοποίηση δεδομένων.»

***Η περ.β`, η οποία είχε αντικατασταθεί με την παρ.1 άρθρου 18 Ν.3471/2006 ΦΕΚ Α 133 και εν συνεχεία με την παρ.3 άρθρ.όγδοου Ν.3625/2007, ΦΕΚ Α 290, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 79 Ν. 4139/2013, ΦΕΚ Α 74/20.3.2013.

γ) "Υποκείμενο των δεδομένων", το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα και του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί, δηλαδή μπορεί να προσδιορισθεί αμέσως ή εμμέσως, ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητας ή βάσει ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από άποψη φυσική, βιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική, πολιτική ή κοινωνική.

δ) "Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα" ("επεξεργασία"), κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται, από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διατήρηση ή αποθήκευση, η τροποποίηση, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, η διασύνδεση, η δέσμευση (κλείδωμα), η διαγραφή, η καταστροφή.

ε. "Αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα" ("αρχείο"), κάθε διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία είναι προσιτά με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια".

***Η παρ.ε` αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.2 του άρθρου 18 του Ν.3471/2006 (ΦΕΚ Α 133/2006)

στ) "Διασύνδεση", μορφή επεξεργασίας που συνίσταται στη δυνατότητα συσχέτισης των δεδομένων ενός αρχείου με δεδομένα αρχείου ή αρχείων που τηρούνται από άλλον ή άλλους υπεύθυνους επεξεργασίας ή που τηρούνται από τον ίδιο υπεύθυνο επεξεργασίας για άλλο σκοπό.

ζ) "Υπεύθυνος επεξεργασίας", οποιοσδήποτε καθορίζει το σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός. Όταν ο σκοπός και ο τρόπος της επεξεργασίας καθορίζονται με διατάξεις νόμου ή κανονιστικές διατάξεις εθνικού ή κοινοτικού δικαίου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια βάσει των οποίων γίνεται η επιλογή του καθορίζονται αντίστοιχα από το εθνικό ή το κοινοτικό δίκαιο.

η) "Εκτελών την επεξεργασία", οποιοσδήποτε επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό υπεύθυνου επεξεργασίας, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός.

8) "Τρίτος", κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία, ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός, εκτός από το υποκείμενο των δεδομένων, τον υπεύθυνο το υποκείμενο των επεξεργασίας και τα πρόσωπα που είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία ή για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας.

ι) "Αποδέκτης", το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός, στον οποίο ανακοινώνονται ή μεταδίδονται τα δεδομένα, ανεξαρτήτως αν πρόκειται για τρίτο ή όχι.

ια) "Συγκατάθεση" του υποκειμένου των δεδομένων, κάθε ελεύθερη, ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως, που εκφράζεται με τρόπο σαφή και εν πλήρη επιγνώσει, και με την οποία, το υποκείμενο των δεδομένων, αφού προηγουμένως ενημερωθεί, δέχεται να αποτελέσουν Αντικείμενο επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Η ενημέρωση αυτή

περιλαμβάνει πληροφόρηση τουλάχιστον για το σκοπό της επεξεργασίας, τα δεδομένα ή τις κατηγορίες δεδομένων που αφορά η επεξεργασία, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και το όνομα, την επωνυμία και τη διεύθυνση του υπεύθυνου επεξεργασίας και του τυχόν εκπροσώπου του. Η συγκατάθεση μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε, χωρίς αναδρομικό αποτέλεσμα.

ιβ) **"Αρχή"**, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού χαρακτήρα που θεσπίζεται στο κεφάλαιο Δ' του παρόντος νόμου.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Οι Ορισμοί του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και για τους σκοπούς του Ν.3917/2011, ΦΕΚ Α 22/21.2.2011, σχ.με διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημόσιων δικτύων επικοινωνιών κλπ.

Άρθρο 6 Γνωστοποίηση

1. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να γνωστοποιήσει εγγράφως στην Αρχή τη σύσταση και λειτουργία αρχείου ή την έναρξη της επεξεργασίας.

2. Με τη Γνωστοποίηση της προηγούμενης παραγράφου ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει απαραίτητως να δηλώνει:

"α) Το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία ή τον τίτλο του και τη διεύθυνσή του. [Εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν είναι εγκατεστημένος στην ελληνική επικράτεια ή σε τόπο όπου εφαρμόζεται το ελληνικό δίκαιο, θα πρέπει επιπροσθέτως να δηλώνεται το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία ή ο τίτλος και η διεύθυνση του εκπροσώπου του στην Ελλάδα.]"

*** Η περ.α' αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.1 άρθρου 8 Ν.2819/2000, ΦΕΚ Α 84/15.3.2000.

***Το δεύτερο εδάφιο του στοιχείου α' καταργήθηκε με το άρθρο 21 του Ν.3471/2006 (ΦΕΚ Α 133/2006).

β) Τη διεύθυνση όπου είναι εγκατεστημένο το αρχείο ή ο κύριος εξοπλισμός που υποστηρίζει την επεξεργασία.

γ) Την περιγραφή του σκοπού της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται ή πρόκειται να περιληφθούν στο αρχείο.

δ) Το είδος των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υφίστανται ή πρόκειται να υποστούν επεξεργασία ή περιέχονται ή πρόκειται να περιληφθούν στο αρχείο.

ε) Το χρονικό διάστημα για το οποίο προτίθεται να εκτελεί την επεξεργασία ή να διατηρήσει το αρχείο.

στ) Τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών στους οποίους ανακοινώνει ή ενδέχεται να ανακοινώνει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

ζ) Τις ενδεχόμενες διαβιβάσεις και το σκοπό της διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτες χώρες.

η) Τα βασικά χαρακτηριστικά του συστήματος και των μέτρων ασφαλείας του αρχείου ή της επεξεργασίας.

(θ Στην περίπτωση που η επεξεργασία ή το αρχείο εμπίπτει σε μία από τις κατηγορίες για τις οποίες η Αρχή έχει εκδώσει ειδικούς κανόνες επεξεργασίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας καταθέτει στην Αρχή δήλωση με την οποία βεβαιώνει ότι η επεξεργασία θα διεξάγεται ή το αρχείο θα τηρείται σύμφωνα με τους ειδικούς κανόνες που έχει θεσπίσει η Αρχή, η οποία προσδιορίζει ειδικότερα τον τύπο και το περιεχόμενο της δήλωσης).

*** Η περ.θ` διαγράφηκε με την παρ.2 άρθρου 8 Ν.2819/2000, ΦΕΚ Α 84/15.3.2000.

3. Τα στοιχεία της προηγούμενης παραγράφου καταχωρίζονται στο Μητρώο Αρχείων και Επεξεργασιών που τηρεί η Αρχή.

4. Κάθε μεταβολή των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 πρέπει να γνωστοποιείται εγγράφως και χωρίς καθυστέρηση από τον υπεύθυνο στην Αρχή.

Άρθρο 22 Ποινικές κυρώσεις

1. Οποιος παραλείπει να γνωστοποιήσει στην Αρχή, κατά το άρθρο 6 του παρόντος νόμου τη σύσταση και λειτουργία αρχείου ή οποιαδήποτε μεταβολή στους όρους και τις προϋποθέσεις χορηγήσεως της άδειας, που προβλέπεται από την παρ. 3 του άρθρου 7 του παρόντος νόμου, τιμωρείται με φυλάκιση έως τριών (3) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών έως πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών.

2. Οποιος κατά παράβαση του άρθρου 7 του παρόντος νόμου διατηρεί αρχείο χωρίς άδεια ή κατά παράβαση των όρων και προϋποθέσεων της άδειας της Αρχής, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών έως πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών.

3. Οποιος κατά παράβαση του άρθρου 8 του παρόντος νόμου προβαίνει σε Διασύνδεση αρχείων χωρίς να την γνωστοποιήσει στην Αρχή, τιμωρείται με φυλάκιση έως τριών (3) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών έως πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών. Οποιος προβαίνει σε Διασύνδεση αρχείων χωρίς την άδεια της Αρχής, όπου αυτή απαιτείται ή κατά παράβαση των όρων της άδειας που του έχει χορηγηθεί, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών έως πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών.

4. Οποιος χωρίς δικαίωμα επεμβαίνει με οποιονδήποτε τρόπο σε αρχείο **δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή λαμβάνει γνώση των δεδομένων αυτών** ή τα αφαιρεί, αλλοιώνει, βλάπτει, καταστρέφει, επεξεργάζεται, μεταδίδει, ανακοινώνει, τα καθιστά προσita σε μη δικαιούμενα πρόσωπα ή επιτρέπει στα πρόσωπα αυτά να λάβουν γνώση των εν λόγω δεδομένων ή τα εκμεταλλεύεται με οποιονδήποτε τρόπο, **τιμωρείται με φυλάκιση και χρηματική ποινή** και αν πρόκειται για ευαίσθητα δεδομένα με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου (1.000.000) έως δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλες διατάξεις.

5. Υπεύθυνος επεξεργασίας που δεν συμμορφώνεται με τις αποφάσεις της Αρχής, που εκδίδονται για την ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 12, για την ικανοποίηση του δικαιώματος αντίρρησης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 13, καθώς και με πράξεις επιβολής των διοικητικών κυρώσεων των περιπτώσεων γ', δ' και ε' της παρ. 1 του άρθρου 21 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών έως πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών. Με τις ποινές του προηγούμενου εδαφίου τιμωρείται ο υπεύθυνος επεξεργασίας που διαβιβάζει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα κατά παράβαση του άρθρου 9, καθώς και εκείνος που δεν συμμορφώνεται προς τη δικαστική απόφαση του άρθρου 14 του παρόντος νόμου.

6. Αν ο υπαίτιος των πράξεων των παρ. 1 έως 5 του παρόντος άρθρου είχε σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος, ή να βλάψει τρίτον, επιβάλλεται κάθειρξη έως δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον δύο εκατομμυρίων (2.000.000) δραχμών έως δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών.

7. Αν από τις πράξεις των παρ.1 έως και 5 του παρόντος άρθρου προκλήθηκε κίνδυνος για την ελεύθερη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος ή για την εθνική ασφαλεία, επιβάλλεται κάθειρξη και χρηματική ποινή τουλάχιστον πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών έως δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών.

8. Αν οι πράξεις των παρ.1 έως 5 του παρόντος άρθρου τελέσθηκαν από αμέλεια, επιβάλλεται φυλάκιση έως τριών (3) ετών και χρηματική ποινή.

9. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, αν υπεύθυνος επεξεργασίας δεν είναι φυσικό πρόσωπο, ευθύνεται ο εκπρόσωπος του νομικού προσώπου ή ο επικεφαλής της δημόσιας αρχής ή υπηρεσίας ή οργανισμού αν ασκεί και ουσιαστικά τη διοίκηση ή διεύθυνση αυτών.

10. Για τα εγκλήματα του παρόντος άρθρου ο Πρόεδρος και τα μέλη της Αρχής, καθώς και οι προς τούτο ειδικά εντεταλμένοι υπάλληλοι του τμήματος ελεγκτών της Γραμματείας είναι ειδικοί ανακριτικοί υπάλληλοι και έχουν όλα τα δικαιώματα που προβλέπει σχετικά ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας. Μπορούν να διενεργούν προανάκριση και χωρίς εισαγγελική παραγγελία, όταν πρόκειται για αυτόφωρο κακούργημα ή πλημμέλημα ή υπάρχει κίνδυνος από την αναβολή.

11. Για τα εγκλήματα της παρ. 5 του παρόντος άρθρου καθώς επίσης και σε κάθε άλλη περίπτωση όπου προηγήθηκε διοικητικός έλεγχος από την Αρχή, ο Πρόεδρος αυτής ανακοινώνει γραπτώς στον αρμόδιο εισαγγελέα οτιδήποτε αποτέλεσε Αντικείμενο έρευνας από την Αρχή και διαβιβάζει σε αυτόν όλα τα στοιχεία και τις αποδείξεις.

12. Η προανάκριση για τα εγκλήματα του παρόντος άρθρου περατώνεται μέσα σε δύο (2) το πολύ μήνες από την άσκηση της ποινικής δίωξης και εφόσον υπάρχουν αποχρώσεις ενδείξεις για την παραπομπή του κατηγορουμένου σε δίκη, η δικάσιμος ορίζεται σε ημέρα που δεν απέχει περισσότερο από τρεις (3) μήνες από το πέρας της προανάκρισης ή αν η παραπομπή έγινε με βούλευμα δύο (2) μήνες από τότε που αυτό έγινε αμετάκλητο. Σε περίπτωση εισαγωγής της υπόθεσης με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο δεν επιτρέπεται η προσφυγή κατά του κλητηρίου θεσπίσματος.

13. Δεν επιτρέπεται αναβολή της δίκης για τα εγκλήματα του παρόντος άρθρου παρά μόνο μία φορά για εξαιρετικά σοβαρό λόγο. Στην περίπτωση αυτή ορίζεται ρητή δικάσιμος, που δεν απέχει περισσότερο από δύο (2) μήνες και η υπόθεση εκδικάζεται κατ' εξαίρεση πρώτη.

14. Τα κακουργήματα, που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο, υπάγονται στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου των εφετών.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με την παρ.3 άρθρ.13 Ν.2774/1999 ,ΦΕΚ Α 287/22.12.1999

"Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τηλεπικοινωνιακό τομέα",ορίζεται ότι:

" Οι διατάξεις των παραγράφων 6 έως και 14 του άρθρου 22 του ν. 2472/1997 εφαρμόζονται και επί των πράξεων των προηγούμενων παραγράφων".

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ άρθρο 8 Ν.3144/2003 σχ. με Προστασία Ατομικών Δεδομένων των εργαζομένων και επιβολή κυρώσεων του παρόντος

• **άρ. 22 παρ. 1:** Παράλειψη γνωστοποίησης στην αρχή σύστασης / λειτουργίας αρχείου ή μεταβολής άδειας → **Φ μέχρι 3 έτη + ΧΠ 1.000.000 (2.900 €) – 5.000.000 δρχ. (15.000 €).**

• **άρ. 22 παρ. 2:** Διατήρηση αρχείου χωρίς άδεια/κατά παράβαση όρων-προϋποθέσεων αυτής → **Φ τουλ. 1 έτους + ΧΠ 1.000.000 (2.900 €) – 5.000.000 δρχ. (15.000 €).**

• **άρ. 22 παρ. 3 εδ. α' :** Διασύνδεση αρχείων χωρίς γνωστοποίηση στην αρχή → **Φ μέχρι 3 έτη + ΧΠ 1.000.000 (2.900 €) – 5.000.000 δρχ. (15.000 €).**

• **άρ. 22 παρ. 3 εδ. β' :** Διασύνδεση αρχείων χωρίς την απαιτούμενη άδεια / κατά παράβαση άδειας → **Φ τουλ. 1 έτους + ΧΠ 1.000.000 (2.900 €) – 5.000.000 δρχ. (15.000 €).**

• **άρ. 22 παρ. 4:** Επέμβαση σε αρχείο δεδομένων πρ. χαρακτήρα ή λήψη γνώσης ή αφαίρεση, αλλοίωση, βλάβη, καταστροφή, επεξεργασία, μετάδοση, ανακοίνωση, τα καθιστά προσιτά σε μη δικαιούμενα πρόσωπα ή επιτρέπει σε αυτά λα λάβουν γνώση τους, εκμετάλλευση → **Φ + ΧΠ.**

– εδάφιο τελευταίο: Αν *ευαίσθητα δεδομένα* → **Φ τουλ. 1 έτους + ΧΠ 1.000.000 (2.900 €) – 10.000.000 δρχ. (29.000 €).**

• **άρ. 22 παρ. 5:** Υπεύθυνος επεξεργασίας μη συμμορφούμενος με αποφάσεις της Αρχής, δικαστική απόφαση άρ. 14, διαβιβάζων δεδομένα κατά παράβαση του άρ. 9 κ.λπ. → **Φ τουλ. 2 ετών + ΧΠ 1.000.000 (2.900 €) – 5.000.000 δρχ. (15.000 €).**

• **άρ. 22 παρ. 8:** Τέλεση πράξεων παρ. 1-5 από αμέλεια → **Φ μέχρι 3 έτη + ΧΠ.**

(Αν υπεύθυνος επεξεργασίας όχι φυσ. πρόσωπο ευθύνεται ο εκπρόσωπος του Ν.Π. ή ο επικεφαλής της δημόσιας αρχής ή υπηρεσίας ή οργανισμού αν ασκεί και ουσιαστικά τη διοίκηση ή διεύθυνση αυτών).

Τομέας ηλεκτρονικών επικοινωνιών (Ν. 3471/2006)

Άρθρο 2 Ορισμοί

Πέραν των ορισμών που περιλαμβάνονται στο άρθρο 2 του ν. 2472/1997 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει, λαμβανομένων δε υπόψη των ορισμών του ν. 3431/2006 (ΦΕΚ 13 Α') νοούνται, για τους σκοπούς του νόμου αυτού, ως:

1. "συνδρομητής": κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει συνάψει σύμβαση με φορέα παροχής διαθεσίμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών για την παροχή των υπηρεσιών αυτών.

2. "χρήστης": κάθε φυσικό πρόσωπο που χρησιμοποιεί διαθέσιμη στο κοινό υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών, για προσωπικούς ή επαγγελματικούς σκοπούς, χωρίς να είναι απαραίτητα συνδρομητής της εν λόγω υπηρεσίας.

3. "δεδομένα κίνησης": τα δεδομένα που υποβάλλονται σε επεξεργασία για τους σκοπούς της διαβίβασης μίας επικοινωνίας σε δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή της χρέωσής της. Στα δεδομένα κίνησης μπορεί να περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, ο αριθμός, η διεύθυνση, η ταυτότητα της σύνδεσης ή του τερματικού εξοπλισμού του συνδρομητή ή και χρήστη, οι κωδικοί πρόσβασης, τα δεδομένα θέσης, η ημερομηνία και ώρα έναρξης και λήξης και η διάρκεια της επικοινωνίας, ο όγκος των διαβιβασθέντων δεδομένων, πληροφορίες σχετικά με το πρωτόκολλο, τη μορφοποίηση, τη δρομολόγηση της επικοινωνίας καθώς και το δίκτυο από το οποίο προέρχεται ή στο οποίο καταλήγει η επικοινωνία.

4. "δεδομένα θέσης": τα δεδομένα που υποβάλλονται σε επεξεργασία σε δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών και που υποδεικνύουν τη γεωγραφική θέση του τερματικού εξοπλισμού του χρήστη μίας διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

5. "επικοινωνία": κάθε πληροφορία που ανταλλάσσεται ή διαβιβάζεται μεταξύ ενός πεπερασμένου αριθμού μερών, μέσω μίας διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Δεν περιλαμβάνονται πληροφορίες που διαβιβάζονται ως τμήμα ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών στο κοινό μέσω δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών, εκτός από τις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι πληροφορίες μπορούν να αφορούν αναγνωρίσιμο συνδρομητή ή χρήστη που τις λαμβάνει.

6. "κλήση": σύνδεση που πραγματοποιείται μέσω μίας διαθέσιμης στο κοινό τηλεφωνικής υπηρεσίας που επιτρέπει αμφίδρομη επικοινωνία σε πραγματικό χρόνο.

7. "Υπηρεσία προστιθέμενης αξίας": κάθε υπηρεσία η οποία επιβάλλει την επεξεργασία δεδομένων κίνησης ή δεδομένων θέσης πέραν εκείνων που απαιτούνται για τη μετάδοση μίας επικοινωνίας και τη χρέωσή της.

8. "Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο": κάθε μήνυμα με κείμενο, φωνή, ήχο ή εικόνα που αποστέλλεται μέσω δημοσίου δικτύου επικοινωνιών, το οποίο μπορεί να αποθηκεύεται στο δίκτυο ή στον τερματικό εξοπλισμό του παραλήπτη, έως ότου ληφθεί από τον παραλήπτη.

9. "Υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών": οι υπηρεσίες που παρέχονται συνήθως έναντι αμοιβής και των οποίων η παροχή συνίσταται, εν όλω ή εν μέρει, στη μεταφορά σημάτων σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών και των υπηρεσιών μετάδοσης σε δίκτυα που χρησιμοποιούνται για ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις. Στις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών δεν περιλαμβάνονται υπηρεσίες παροχής ή ελέγχου περιεχομένου που μεταδίδεται μέσω δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και υπηρεσίες της Κοινωνίας της

Πληροφορίας, όπως αυτές ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 2 του π.δ. 39/2001 (ΦΕΚ 28 Α'), και που δεν αφορούν, εν όλω ή εν μέρει, στη μεταφορά σημάτων σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

10. "Δημόσιο δίκτυο επικοινωνιών": το δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, το οποίο χρησιμοποιείται, εξ ολοκλήρου ή κυρίως, για την παροχή διαθεσίμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

11. "Διαθέσιμες στο κοινό υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών": οι υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών που παρέχονται στο κοινό.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Οι Ορισμοί του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και για τους σκοπούς του Κεφ.Α' (Διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθεσίμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημόσιων δικτύων επικοινωνιών) του Ν.3917/2011, ΦΕΚ Α 22/21.2.2011.

***** ΠΡΟΣΟΧΗ: Με την παράγραφο 1 άρθρου 168 Ν.4070/2012, ΦΕΚ Α 82/10.4.2012, ορίζεται ότι:**

1. Στο άρθρο 2 του ν. 3471 /2006 (Α Τ 33):

α) το στοιχείο αρ. 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. «δεδομένα θέσης»: τα δεδομένα που υποβάλλονται σε επεξεργασία σε δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή από μια υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών και που υποδεικνύουν τη γεωγραφική θέση του τερματικού εξοπλισμού του χρήστη μια διαθέσιμη στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών.»

β) Το στοιχείο αρ. 6 διαγράφεται και τα στοιχεία με αρ. 7 έως 11 αναριθμούνται σε στοιχεία με αρ. 6 έως 10.

γ) Στο στοιχείο με αρ. 8 προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Στον ορισμό αυτόν, περιλαμβάνονται τα σύντομα μηνύματα κειμένου, μηνύματα πολυμέσων και άλλες παρεμφερείς εφαρμογές.»

δ) Προστίθεται στοιχείο με αρ. 11 ως εξής: «11. «παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα»: η παραβίαση της ασφάλειας που οδηγεί σε τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια, αλλοίωση, μη εξουσιοδοτημένη διάδοση ή προσπέλαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάστηκαν, αποθηκεύτηκαν ή υποβλήθηκαν κατά οποιονδήποτε άλλο τρόπο σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθεσίμων στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών.»

• άρ. 15 παρ. 1.: Όποιος, κατά παράβαση του παρόντος νόμου, χρησιμοποιεί, συλλέγει, αποθηκεύει, λαμβάνει γνώση, αφαιρεί, αλλοιώνει, καταστρέφει, μεταδίδει, ανακοινώνει, δημοσιοποιεί δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα συνδρομητών ή χρηστών, ή τα καθιστά προσιτά σε μη δικαιούμενα πρόσωπα ή επιτρέπει στα πρόσωπα αυτά να λάβουν γνώση των εν λόγω δεδομένων ή τα εκμεταλλεύεται με οποιονδήποτε τρόπο, τιμωρείται με **φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον δέκα χιλιάδων ευρώ (10.000 €) μέχρι και εκατό χιλιάδων ευρώ (100.000 €)**, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλες διατάξεις.

15 παρ. 2 : Υπεύθυνος επεξεργασίας και τυχόν εκπρόσωπός του που δεν συμμορφώνεται με τις πράξεις της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα που επιβάλλουν τις διοικητικές κυρώσεις της προσωρινής ανάκλησης αδείας, της οριστικής ανάκλησης αδείας και της καταστροφής αρχείου ή διακοπής επεξεργασίας και καταστροφής των σχετικών δεδομένων, τιμωρείται με **φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και με**

χρηματική ποινή τουλάχιστον δώδεκα χιλιάδων ευρώ (12.000 €) μέχρι και εκατόν είκοσι χιλιάδων ευρώ (120.000 €).

15 παρ. 3 : Εφόσον ο δράστης των πράξεων των προηγούμενων παραγράφων είχε σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος ή να βλάψει τρίτο, επιβάλλεται **κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ (15.000 €) μέχρι και εκατόν πενήντα χιλιάδων ευρώ (150.000 €).** Αν προκλήθηκε κίνδυνος για την ελεύθερη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος ή για την εθνική Ασφάλεια, επιβάλλεται **κάθειρξη και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων ευρώ (50.000 €) μέχρι και τριακοσίων πενήντα χιλιάδων ευρώ (350.000 €).**

15 παρ. 4 : Εφόσον οι πράξεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου τελεσθούν από αμέλεια, επιβάλλεται **φυλάκιση μέχρι δεκαοκτώ (18) μηνών και χρηματική ποινή μέχρι και δέκα χιλιάδων ευρώ (10.000 €).**

ΔΥΤΕΣ (άνευ αδείας)

– **άρθρα 6, 7, 11 και 15 1 του Ν.3409/2005 :** φ.π. ή νόμιμος εκπρόσωπος ν.π. που ασκεί δραστηριότητα παροχής καταδυτικών υπηρεσιών αναψυχής και παρέχει ή διαφημίζει υπηρεσίες του άρθρου, χωρίς την προβλεπόμενη στο άρθρο 7 άδεια : **Φ. τουλάχιστον 3 μηνών**

ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ (ν.δ. 3881/1958)

• **άρ. 38 παρ. 6** (όπως αντικ. με άρ. 10 ν.δ. 1277/1972), **39 παρ. 9 α' :** Παραβίαση περιορισμών στην ανόρυξη φρεάτων / διαχείριση και χρήση υδατικού δυναμικού (γεωτρήσεις χωρίς άδεια) → **Φ μέχρι 6 μήνες ή ΧΠ μέχρι 20.000 δρχ. (59 €)** (Μον.).

• **άρ. 39 παρ. 1:** Φθορά/Βλάβη εγγείων βελτιώσεων → **Ποινή 382 ΠΚ.**

• **άρ. 39 παρ. 2:** Προβολή αντίστασης, δυσχερειών στη μελέτη εκτέλεση κ.λπ. έργων εγγείων βελτιώσεων → **Ποινή 293 ΠΚ.**

• **άρ. 39 παρ. 3 εδ. α' :** Διατάραξη ροής υδάτων εξ ης ζημιές στα έργα ή κτήματα τρίτων εξαιτίας πράξεων παρ. 1 και 2 → **Φ τουλ. 2 ετών.**

– εδ. β' από αμέλεια → **Φ μέχρι 3 μήνες.**

Άρθρο 38.- 1. Απαγορεύεται η, άνευ εγκρίσεως των διοικούντων τα έργα αξιοποιήσεως Οργανισμών ή Υπηρεσιών εντός της περιοχής της δικαιοδοσίας αυτών, εκτέλεσις οιασδήποτε έργων και εργασιών, δυναμένων να διαταράξωσι τας ροάς ή να προκαλέσωσι βλάβας των έργων. Ειδικότερον άνευ της ως άνω εγκρίσεως απαγορεύεται:

α) Η εκτέλεσις χωματισμών ή οιασδήποτε ετέρων έργων, δυναμένων, είτε να παρακωλύσωσι την ροήν των επιφανειακών υδάτων ή των φυσικών ή τεχνητών ροών, είτε να προκαλέσωσι συγκεντρώσεις υδάτων ή τέλματα, ή καταπτώσεις πρανών, είτε να επιφέρωσιν οιασδήποτε βλάβην εις τα χωματοургικά και τεχνικά έργα, ή να επηρεάσωσι καθ' οιασδήποτε τρόπον την λειτουργίαν των έργων τούτων.

β) Η καθ' οιασδήποτε τρόπον μεταβολή της διατομής ή της συστάσεως των τάφρων, των διωρύγων, των αναχωμάτων και της κοίτης των διαφόρων αγωγών, ως και η εξ αυτών άντλησις ύδατος.

γ) Η καλλιέργεια της κοίτης των πλημμυρών και των αναχωμάτων των ποταμών ή οιασδήποτε φυσικών ή τεχνητών αποχετεύσεων, ως και η επ' αυτών βοσκή.

δ) Η εγκατάστασις οιασδήποτε οικοδομής ή εργοστασίου εις απόστασιν ελάσσονα των πενήκοντα μέτρων από του ποδός των πρανών των αναχωμάτων ή των χειλέων των άνευ αναχωμάτων διωρύγων και τάφρων ή των ορίων της περιοχής των διαφόρων εγκαταστάσεων.

ε) Η εγκατάστασις φραγμάτων, η εκτέλεσις υδρομαστευτικών έργων και η διάνοιξις φρεάτων εις απόστασιν ελάσσονα των εκατόν μέτρων από των εν τη προηγουμένη περιπτώσει ορίων.

στ) Η ένωσις των ιδιωτικών τάφρων μετά των δικτύων αρδεύσεως ή αποχετεύσεως των διαφόρων ροών ή αποξηράνσεως λιμνών και τελμάτων.

ζ) Πάσα εργασία θεωρουμένη υπό των διοικούντων τα έργα Οργανισμών και Υπηρεσιών ως επιζημία δια την ασφάλειαν των έργων.

2. Απαγορεύεται εν γένει η, άνευ εγκρίσεως των αρμοδίων Υπηρεσιών εντός της κοίτης ποταμών και ρευμάτων, ή εντός των λεκανών αναβλύσεως ή συγκεντρώσεως πηγαίων υδάτων, εκτέλεσις οιασδήποτε έργου, δυναμένου να έχη ως συνέπειαν την μείωσιν της παροχής των προς άρδευσιν διατιθεμένων υδάτων, ή την μη δι' εγγειοβελτιωτικούς σκοπούς επιτρεπομένην κατάκλυσιν αρδευομένων εκτάσεων.

3. Απαγορεύεται η βοσκή εντός των υπό αναδάσωσιν ή αναχλόασιν λεκανών των χειμάρρων, κατά τας διατάξεις της Δασικής Νομοθεσίας.

4. Προς προστασίαν της υγείας των εις την περιοχήν των έργων και

τους γειτονικούς οικισμούς διαβιούντων και προσωρινώς εργαζομένων ατόμων, απαγορεύεται η εντός ή πλησίον της περιοχής ταύτης δημιουργία τελμάτων ή σημείων στασιμότητας των υδάτων, λόγω κακής συντηρήσεως των αποστραγγιστικών και αρδευτικών δικτύων ή βλαβών αυτών ή εκτελέσεως εκσκαφών κατά τρόπον μη εξασφαλίζοντα την κανονικήν αποχέτευσιν των υδάτων, ή κακής εκτελέσεως ή συντηρήσεως των ισοπεδώσεων ή και εξ άλλων ενεργειών ή παραλείψεων, αι οποίαι θα ηδύναντο να ευνοήσουν την ανάπτυξιν κωνοποειδών και τη διάδοσιν της ελονοσίας.

(5. α) Προς προστασίαν των επικλινών εδαφών από της διαβρώσεως, απαγορεύεται η εκχέρσωσις δασών και δασικών εκτάσεων εν γένει, εφ' όσον η κλίσις του εδάφους υπερβαίνει τα δέκα τοις εκατόν, άνευ προηγουμένης ή συγχρόνου κατασκευής των ενδεδειγμένων έργων προστασίας.

β) Εφ' όσον τοιαύται εκτάσεις ανήκουν εις πλείονα πρόσωπα, δια την εκτέλεσιν των σχετικών έργων προστασίας, την διοίκησιν, την συντήρησιν αυτών δύνανται να συσταθούν Οργανισμοί ανάλογοι με τους εν άρθρ. 12 του παρόντος προβλεπομένους.

γ) Διά β.δ. εκδιδομένων προτάσει του Υπουργού Γεωργίας θέλουσι καθορισθή τα της συστάσεως των ως άνω οργανισμών, τα της εκτελέσεως επί των εν λόγω εκτάσεων έργων προστασίας, αι επιτρεπόμεναι καλλιέργειαι και καλλιεργητικά συστήματα εις τας εκτάσεις αυτάς και πάσα αναγκαία λεπτομέρεια).

***Η παρ. 5 καταργήθηκε με την παρ. 54 του άρθρου 317 του ΝΔ 86/1969 (Α 7).

6. "Δι' αποφάσεων του οικείου Νομάρχου, εκδιδομένων μετά σύμφωνον γνώμην του οικείου Διανομαρχιακού Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Εγγειοβελτιωτικών Εργων, δύνανται να επιβάλλωνται περιορισμοί εις την ανόρυξιν φρεάτων, κοινών ή αρτεσιανών, εις τας εξ αυτών αντλήσεις δια το πέραν της ικανοποιήσεως των πραγματικών αναγκών του ιδιοκτήτου ύδωρ, εις τον καθορισμόν ελαχίστου όρίου αποστάσεως μεταξύ των φρεάτων, εις το δυνατόν ανώτατον όριον αντλητέας ποσότητος ύδατος εξ εκάστου φρέατος, εις το είδος και την έκτασιν των καλλιεργειών και, γενικώς εν σχέσει προς την διαχείρησιν και χρήσιν των υπογείων υδάτων, προς προστασίαν του υπογείου υδατικού δυναμικού".

***Η άνω εντός " " παρ. 6 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 10 ΝΔ 1277/1972 (ΦΕΚ Α 213).

Άρθρο 39.- 1. Οστις φθείρει ή καθ' οιονδήποτε τρόπον βλάπτει τα κατά τον παρόντα νόμον έργα εγγείων βελτιώσεων, ως και τας εξυπηρετούσας τα έργα ταύτα ή τους διοικούντας αυτά Οργανισμούς ή Υπηρεσίας κατασκευάς και εγκαταστάσεις παντός είδους, οδούς, κτίρια, δενδροφυτείας, καλλιεργείας, μηχανήματα κλπ. τιμωρείται κατά τας διατάξεις του άρθρ. **382 του Ποινικού Κώδικος.**

2. Ο προβάλλων αντίστασιν ή δυσχερείας εις την μελέτην, εκτέλεσιν, συντήρησιν και λειτουργίαν των έργων εγγείων βελτιώσεων τιμωρείται

κατά τας διατάξεις του άρθρ. **293 του Ποινικού Κώδικος**.

3. α) Εάν εκ των κατά τας παρ. 1 και 2 πράξεων επέλθη διατάραξις της ροής των υδάτων, εξ ης προεκλήθησαν ζημιαί εις τα έργα είτε εις τα κτήματα τρίτων, ή, εάν οπωσδήποτε επήλθον ζημιαί, επιβάλλεται ποινή φυλακίσεως τουλάχιστον δύο ετών.

β) Ο **εξ αμελείας** γενόμενος υπαίτιος των κατά το προηγούμενον εδάφιον παραβάσεων τιμωρείται διά ποινής **φυλακίσεως μέχρι τριών μηνών**.

4. Οι κατά το παρόν άρθρον αποδεικνυόμενοι ένοχοι καταδικάζονται εις την καταβολήν αποζημιώσεως, προς κάλυψιν πάσης δαπάνης αναγκαιούσης δια την επανόρθωσιν της φθοράς ή βλάβης, ως και πάσης ζημίας προκληθείσης εκ της κολασίμου πράξεως αυτών.

5. Τα κατά το παρόν άρθρον αδικήματα εισάγονται ενώπιον του αρμοδίου Δικαστηρίου δι' απ' ευθείας κλήσεως, άνευ προανακρίσεως ή άλλης τινός προδικασίας και εκδικάζονται εντός διμήνου από της υποβολής της μηνύσεως ή εγκλήσεως.

6. Κατά την εκδίκασιν των κατά το παρόν άρθρον αδικημάτων οι διοικούντες τα έργα και τα ύδατα Οργανισμοί, δια των κατά νόμων εκπροσώπων τούτων ή το Δημόσιον, ως και πας έχων έννομον συμφέρον, δύνανται το πρώτον και επ' ακροατηρίω να παραστούν ως πολιτικώς ενάγοντες άνευ ουδεμιάς άλλης προδικασίας και να προβάλλουν τας πολιτικές αυτών απαιτήσεις κατά τα εν παρ. 4 οριζόμενα. Την πολιτικήν αγωγήν δύναται να ασκήση και ο Εισαγγελεύς κατ' αναλογίαν των οριζομένων εις το άρθρ. 70 του Κώδικος Ποινικής Δικονομίας κατόπιν εγγράφου ειδοποιήσεως της αρμοδίας Υπηρεσίας ή του Οργανισμού, εν η θα αναφέρονται αι πολιτικάί αξιώσεις του ζημιωθέντος. Επί των πολιτικών τούτων απαιτήσεων το αρμόδιον Ποινικόν Δικαστήριον αποφαινεται υποχρεωτικώς, δεχόμενον ή απορρίπτον ταύτας και μη δυνάμενον να παραπέμψη εις τα πολιτικά δικαστήρια.

7. Πάσα κατά το παρόν άρθρον φθορά, βλάβη ή ζημία βεβαιούται δια πρωτοκόλλου συντασσομένου παρ' αρμόδιου υπαλλήλου και έχοντος την κατά το άρθρ. 152 του Κώδικος Ποινικής Δικονομίας αποδεικτικήν δύναμιν.

8. Εν περιπτώσει καταδικαστικής αποφάσεως, η επιδικασθείσα αποζημιώσις εισπράττεται υπέρ του δικαιούχου κατά τας διατάξεις περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων.

"9. α) Επιφυλασσομένων των ορισμών των παρ. 1-4 του παρόντος άρθρου, η παράβασις των διατάξεων του άρθρου 38, ως και των κατ'εξουσιοδότησιν της παρ. 6 του αυτού άρθρου, ως αύτη τροποποιηθείσα ισχύει, εκδοθεισών ή εκδιδομένων αποφάσεων και δημοσιευομένων δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, δι'ων επιβάλλονται περιορισμοί, τιμωρείται δια ποινής φυλακίσεως μέχρις 6

μηνών ή δια χρηματικής ποινής μέχρις 20.000 δραχ. διαφυλασσομένης, κατά τα λοιπά, της εφαρμογής των διατάξεων των παραγράφων 5, 6, 7 και 8 του παρόντος άρθρου, ως και δικαιώματος του ζημιωθέντος προς αποκατάστασιν πάσης ζημίας.

β) Ανεξαρτήτως του κατα το εδάφιον α' ποινικού κολασμού, ο αρμόδιος Νομάρχης έχει το δικαίωμα να διατάξη μετ' ακρόασιν του ενδιαφερομένου, την κατεδάφισιν ή αχρήστευσιν οιοδήποτε έργου, εκτελεσθέντος κατά παράβασιν των επιβληθεισών, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 38 του Ν.Δ. 3881/1958, απαγορεύσεων ή περιορισμών και εν γένει την επαναφοράν των πραγμάτων εις την προτέραν αὐτῶν κατάστασιν δια της Αστυνομικής Αρχῆς ή δια της Υπηρεσίας Εγγείων Βελτιώσεων, δια της χρησιμοποίησεως μηχανημάτων της, δαπάναις του παραβάτου. Επίσης, κατά τον αὐτὸν τρόπον, δύναται να διαταχθῇ η αχρήστευσις υπάρχόντων φρεάτων, εξ ὧν γίνεται ἀντλησις, κατά παράβασιν των επιβαλλομένων περιορισμών. Εν περιπτώσει, καθ' ἣν η ἀντλησις του ὕδατος γίνεται δι' ἡλεκτροκινήτων μηχανημάτων, η παρέχουσα ηλεκτρικὸν ρεῦμα ἐπιχειρήσις υποχρεούται, ὡς διακόψῃ τὴ παροχὴν του ρεύματος, ἂν τὴ κοινοποιήσῃ της ἐπιβαλλούσης τους περιορισμούς αποφάσεως, ἄλλως, τὴν διακοπὴν του ρεύματος ἐνεργεί η ἀρμοδία Αστυνομική Αρχή. Κατὰ της αποφάσεως του Νομάρχου δύναται να ἀσκηθῇ προσφυγὴ ἐνώπιον του Υφυπουργοῦ, Προϊσταμένου της οἰκείας περιφερειακῆς Διοικήσεως, ἐντὸς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τριάκοντα (30) ἡμερῶν ἀπὸ της κοινοποιήσεως, ή ἄλλως, ἀφ' ἧς ἔλαβε γνῶσιν ο ενδιαφερόμενος. Ἐπὶ της προσφυγῆς ἀποφαίνεται, υποχρεωτικῶς, ο οἰκείος Υφυπουργός, ἐντὸς ἐξήκοντα (60) ἡμερῶν ἀπὸ της καταθέσεως ταύτης.

γ) Ἐπὶ ἀνορύξεως φρεάτων κοινῶν ή ἀρτεσιανῶν, κατά παράβασιν των ἐπιβληθέντων κατὰ τὴν παρ. 6 του άρθρου 38 του Ν.Δ. 3881/1958, ως αὕτη τροποποιηθεῖσα ἰσχύει, δι' ἀποφάσεων περιορισμῶν, πλὴν ἐκεῖνου περὶ του εἶδους και της ἐκτάσεως των καλλιεργειῶν, **συνυπεύθυνοι** μετὰ του ἰδιοκτῆτου του κτήματος θεωροῦνται οἱ ἐργολάβοι του ἐκτελουμένου ἔργου, ως και οἱ ἰδιοκτῆται των γεωτρυπάνων, τιμωρούμενοι με τὰς αὐτάς, ως ἄνω, ποινάς.

δ) Η βεβαίωσις των παραβάσεων γίνεται μετ' ἐπιτόκιον αὐτοψίαν, δια πρωτοκόλλου συντασσόμενου ὑπὸ τεχνικοῦ υπαλλήλου της ἀρμοδίας Δ/νσεως Γεωργίας και της Υπηρεσίας Ἀγροφυλακῆς, ὀριζομένων ὑπὸ του Νομάρχου.

Ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ τούτῳ, συντασσόμενου εἰς διπλὸν, βεβαιοῦται, ἠτιολογημένως, η γενομένη παράβασις και ο παραβάτης, ἀντίγραφον δε αὐτοῦ, ἀποστέλλόμενον εἰς τον Εἰσαγγελέα ἔχει τὴν κατὰ το ἀρθρον 152 της Ποινικῆς Δικονομίας ἰσχύν, ἀποτελοῦν ἀπόδειξιν περὶ της διαπραχθείσης πράξεως και του παραβάτου, μέχρι ἐναντίας ἀποδείξεως.

ε) Αἱ δαπάναι δια πάσας τὰς ἀπαιτουμένας, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ἐργασίας, ως και δια τὰ οδοιπορικὰ ἐξόδα των υπαλλήλων, καταβάλλονται ἐξ ἐιδικῆς πιστώσεως, ἀναγραφομένης εἰς τον ετήσιον προϋπολογισμόν του Υπουργείου Ἐθνικῆς

Οικονομίας, (Υπηρεσία Εγγείων Βελτιώσεων) και εισπράττονται, ακολούθως, από τον παραβάτην, κατά τας περί εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων διατάξεις".

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Η περ. ΣΤ του άρθρου 2 του Ν.2647/1998 (Α 237) ορίζει ότι: "Αρμοδιότητα του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης είναι η εκτέλεση των αποφάσεων που αφορούν τη διακοπή λειτουργίας μονάδων παροχής προστασίας από φορείς κοινωνικής πρόνοιας, τη σφράγιση καταστημάτων οπτικών ειδών και το κλείσιμο ιδιωτικών κλινικών, ιατρείων, κ.λπ., εργαστηρίων φυσιοθεραπείας και την επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση σχετικά με τη διάνοιξη φρεάτων κ.λπ. (άρθρο 1 του ν. 2345/1995, ΦΕΚ 213 Α`, άρθρο 16 παρ. 2 του ν. 971/1979, ΦΕΚ 223 Α`, άρθρο 2 του α.ν. 1845/1939, ΦΕΚ 298 Α`, άρθρο 20 του π.δ. 247/1991, ΦΕΚ 93 Α`, άρθρο 39 παρ.9 του ν.δ. 3881/1958, ΦΕΚ 181 Α`, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 11 του ν.δ. 1277/1912)."

***Η άνω εντός " " παρ. 9 του άνω άρθρου αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 11 του Ν.Δ. 1277/1972 (ΦΕΚ Α 213).

"10. Ο φορέας λειτουργίας των έργων, όστις κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος, προβαίνει εις άσκησιν διώξεως του υπαιτίου προκλήσεως ζημίας επί των έργων αρμοδιότητός του, δύναται να ειδοποιή τον υπάιτιον δια το εκτιμηθέν ύψος δαπάνης αποκαταστάσεως της ζημίας και εφ' όσον εντός δεκαπέντε ημερών από της επιδόσεως του σχετικού ειδοποιητηρίου, ήθελε καταβληθή υπ' αυτού η ανωτέρω δαπάνη, δεν ασκείται σχετική καταγγελία".

*** Η παρ. 10 προστέθηκε με το αρ.7 του ν.414/76 (ΦΕΚ Α 212)

Άρθρο 40. - "1. Επιφυλασσομένων των ορισμών του άρθρου 39, η μη συμμόρφωσις των υποχρέων προς τας αποφάσεις, περί ων δεν γίνεται πρόβλεψις εν αρθρω 39 παρ. 9 και προς τας διατάξεις, τους κανονισμούς και τας πράξεις εν γένει, τας εκδιδόμενας υπό των αρμοδίων Αρχών και των Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων, επι τη βάσει των διατάξεων του παρόντος, ως και η διατάραξις των δικαιούχων, εν τη ασκήσει των, δια των αυτών αποφάσεων, πράξεων κλπ. αναγνωριζομένων αυτοίς δικαιωμάτων, συνιστούν αγροτικές παραβάσεις, τιμωρουμένας δια προστίμου ή δια κρατήσεως, κατά τας διατάξεις του Ν.Δ. 3030/1954 "περί Αγροφυλακής".

***Η άνω εντός " " παρ. 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 10 του ΝΔ 1277/1972 (ΦΕΚ Α 213).

2. Εάν εκ της τελέσεως των κατά την παρ. 1 αδικημάτων προεκλήθη και ζημία, μη υπερβαίνουσα όμως το ποσόν των δραχμών πεντακοσίων, τα αδικήματα ταύτα τιμωρούνται κατά τας περί Αγροζημιών διατάξεις του αυτού ν.δ. 3030/1954. Εάν η ζημία υπερβαίνη το ποσόν των πεντακοσίων δραχμών, τα αδικήματα διώκονται και τιμωρούνται κατά τας διατάξεις της

παρ. 9 του προηγούμενου άρθρου.

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΑ (Ν. 2734/1999)

Όλες οι παραβάσεις πλέον είναι **ΠΤΑΙΣΜΑΤΑ** (31 §7 Ν.3904/23-12-2010) = πρόστιμο από 29 € μέχρι 3.000 €

***** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:** Περί της ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ της διάταξης της παρ. 5 του άρθρου 9 του παρόντος νόμου βλέπε σχετικά στην υπ' αριθμ. 1348/2012 απόφαση ΣΤΕ.

• **άρ. 5 παρ. 1 :** *περ. α' (πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος, έλεγχος),
περ. β' (εγκατάσταση),
περ. γ' (επιτρέπει την εργασία σε άλλον),
περ. δ' (υπηρετικό προσωπικό),
περ. ε' (θεραπεία),
περ. στ' (εκμισθώνει ή παραχωρεί τη χρήση οικήματος / το οίκημα δεν πληροί τις προϋποθέσεις του άρ. 3 παρ. 4 - ακτίνα λιγότερο από 200 μ. από ναούς κ.λπ.) → Φ μέχρι 2 ετών + ΧΠ.*

• **άρ. 5 παρ. 2** πρόσωπο που εκδίδεται εν γνώσει ότι πάσχει από νόσο → Φ μέχρι 1 έτος (ρήτρα επικ.).

• **άρ. 5 παρ. 3** όποιος διαπραγματεύεται ή μεσολαβεί → ίδια ποινή (ρήτρα επικ.).

• **άρ. 5 παρ. 4** δημόσια παρενόχληση κοινού → Φ μέχρι 3 μήνες.

Άρθρο 5 - Ποινικές κυρώσεις

1. Τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών και με χρηματική ποινή όποιος :

α. Εκδίδεται με αμοιβή χωρίς να κατέχει πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος ή χωρίς να υποβάλλεται στους σχετικούς ελέγχους της παρ. 1 του άρθρου 2.

β. Εγκαθίσταται σε οίκημα χωρίς να είναι εφοδιασμένος με την άδεια που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 3 ή εκδίδεται με αμοιβή σε οίκημα, κατά παράβαση των διατάξεων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 4.

γ. Επιτρέπει την εργασία και σε άλλο εκδιδόμενο με αμοιβή πρόσωπο, χωρίς να έχουν τηρηθεί οι προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου 4.

δ. Προσλαμβάνει ή εργάζεται ως υπηρετικό προσωπικό, κατά παράβαση των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 4.

ε. Δεν υποβάλλεται στη θεραπεία που προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 2 ή διακόπτει αυτή πριν την ίαση της νόσου.

"στ. Εκμισθώνει ή παραχωρεί τη χρήση οικήματος σε πρόσωπο που δεν κατέχει πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος ή το οίκημα δεν πληροί τις προϋποθέσεις της παραγράφου 4 του άρθρου 3".

*** Η περ. στ` αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.2 άρθρ.12 Ν.2839/2000,ΦΕΚ Α 196/12.9.2000.

2. Πρόσωπο που εκδίδεται με αμοιβή και έρχεται σε σαρκική συνάφεια εν γνώσει ότι πάσχει από σεξουαλικά μεταδιδόμενη ή άλλη μολυσματική νόσο, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ένα (1) έτος εκτός αν η πράξη τιμωρείται βαρύτερα από άλλη διάταξη.

3. Με την ποινή της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται όποιος διαπραγματεύεται ή μεσολαβεί, με σκοπό να κατευθύνει πελατεία σε πρόσωπα εκδιδόμενα με αμοιβή, εκτός αν η πράξη τιμωρείται βαρύτερα από άλλη διάταξη.

4. Με φυλάκιση μέχρι τριών (3) μηνών τιμωρείται όποιος δημοσία παρενοχλεί το κοινό, προκαλώντας αυτό σε σαρκική συνάφεια με άσεμνες στάσεις, φράσεις ή κινήσεις.

ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΒΙΑ (Ν. 3500/2006)

Αναβολή 423 ΚΠΔ στην αυτόφωρη διαδικασία = αν ο δράστης ζητήσει την ποινική διαμεσολάβηση και το θύμα την αποδεχτεί

Σε περίπτωση ποινικής διαμεσολάβησης στην αυτόφωρη διαδικασία και πριν την έναρξη της ποινικής διαδικασίας = «να τεθεί η δικογραφία στο ειδικό αρχείο λόγω ποινικής διαμεσολάβησης κατ' άρθρα 11, 12 και 13 του Ν.3500/2006, και να καταχωρηθεί σε ειδική μερίδα στο δελτίο ποινικού μητρώου για 5 έτη (δηλαδή χρόνο ίσο με το χρόνο της παραγραφής)»

• **άρ. 6 παρ. 1: *Ενδοοικογενειακή σωματική βλάβη*** (πρόκληση σωματικής κάκωσης ή βλάβης της υγείας υπό την έννοια του άρ. 308 παρ. 1 εδ. α' ή με συνεχή συμπεριφορά πρόκληση εντελώς ελαφράς κάκωσης ή βλάβης της υγείας με την έννοια του 308 παρ. 1 εδ. β' ΠΚ) → **Φ τουλ. 1 έτους**.

– **αρ. 6 παρ. 2:** αν πράξη πρώτης παραγράφου δύναται να προκαλέσει στο θύμα **κίνδυνο για τη ζωή του ή βαριά σωματική βλάβη** → **Φ τουλ. 2 ετών** (εδ. β' και γ' κακουργήματα: αν αποτέλεσμα βαριά σωματική/διανοητική πάθηση ή αν ο υπαίτιος επεδίωκε ή γνώριζε και αποδέχθηκε αποτέλεσμα πράξης του).

– **αρ.6 παρ. 3 εδ. α' :** αν πράξη πρώτης παραγράφου **σε βάρος εγκύου/μέλους της οικογένειας ανίκανου να αντισταθεί** → **Φ τουλ. 2 ετών.**

– **αρ.6 παρ. 3 εδ. β' :** αν η πράξη τελέσθηκε **ενώπιον ανήλικου μέλος της οικογένειας** → **Φ τουλ. 1 έτους.**

• **(άρ. 6 παρ. 4: κακούργημα** – μεθοδευμένη πρόκληση έντονου σωματικού πόνου ή σωματικής εξάντλησης επικίνδυνης για την υγεία κ.λπ.).

• **άρ. 6 παρ. 5:** οι διατάξεις των παρ. 1-4 άρ. 6 εφαρμόζονται και όταν ο δράστης εργάζεται σε φορέα παροχής κοινωνικής μέριμνας και η πράξη στρέφεται σε βάρος προσώπου που δέχεται υπηρεσίες αυτού του φορέα.

• **άρ. 7 παρ. 1: Ενδοοικογενειακή παράνομη βία** (εξαναγκασμός σε πράξη – παράλειψη – ανοχή χωρίς υποχρέωση του θύματος με χρήση βίας ή απειλής με σπουδαίο και άμεσο κίνδυνο) → **Φ τουλ. 6 μηνών.**

– **αρ. 7 παρ. 2: Ενδοοικογενειακή απειλή** = πρόκληση τρόμου ή ανησυχίας σε μέλος της οικογένειας, απειλώντας το με βία ή άλλη παράνομη πράξη ή παράλειψη → **Φ 10 μέρες – 5 έτη.**

• **άρ. 9 παρ. 1: Ενδοοικογενειακή προσβολή γενετήσιας αξιοπρέπειας** → **Φ μέχρι 2 ετών.**

– **αρ.9 παρ. 2: αν ο παθών ανήλικος** → **Φ τουλ. 6 μηνών.**

• **άρ. 9 παρ. 3:** οι διατάξεις των παρ. 1-2 άρ. 9 εφαρμόζονται και όταν ο δράστης εργάζεται σε φορέα παροχής κοινωνικής μέριμνας και η πράξη στρέφεται σε βάρος προσώπου που δέχεται υπηρεσίες αυτού του φορέα.

• **άρ. 10: Παρακώλυση απονομής δικαιοσύνης** (σε υποθέσεις ενδο/κής βίας απειλή μάρτυρα ή μέλους της οικογένειας του ή άσκηση βίας εναντίον του ή δωροδοκία με σκοπό την παρακώλυση απονομής δικαιοσύνης) → **Φ 3 μηνών – 3 έτη.**

• **άρ. 20 παρ. 2: Παραβίαση της τυποχρέωσης τήρησης εχεμύθειας από τις αρμόδιες αστυνομικές αρχές που διενεργούν αστυνομική προανάκριση** → **Φ μέχρι 2 έτη.**

Άρθρο 1 – Ορισμοί

Για τον παρόντα νόμο θεωρείται:

1. **ενδοοικογενειακή βία**, η τέλεση αξιόποινης πράξης, σε βάρος μέλους της οικογένειας, σύμφωνα με τα άρθρα 6, 7, 8 και 9 του παρόντος και τα άρθρα 299 και 311 του Ποινικού Κώδικα.

2. α. **οικογένεια** ή κοινότητα που αποτελείται από συζύγους, ή γονείς και συγγενείς πρώτου και δεύτερου βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας και τα εξ υιοθεσίας τέκνα τους.

Με το άρθρο 3 §1 του Ν.4531/5-4-2018, «Στην περίπτωση α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3500/2006, μετά τη λέξη «συζύγους» προστίθεται η φράση «ή πρόσωπα που συνδέονται με σύμφωνο συμβίωσης».

β. στην οικογένεια περιλαμβάνονται, εφόσον συνοικούν, συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι τετάρτου βαθμού και πρόσωπα των οποίων επίτροπος, δικαστικός παραστάτης ή ανάδοχος γονέας έχει ορισθεί μέλος της οικογένειας, καθώς και κάθε ανήλικο πρόσωπο που συνοικεί στην οικογένεια.

γ. οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται και στους μόνιμους συντρόφους και στα τέκνα, κοινά ή ενός εξ αυτών, εφόσον τα πρόσωπα αυτά συνοικούν, ως και στους τέως συζύγους.

Με το άρθρο 3 §2 του Ν.4531/5-4-2018 «Η περίπτωση γ' της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3500/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται και στους μόνιμους συντρόφους και στα τέκνα, κοινά ή ενός εξ αυτών, στους τέως συζύγους, στα μέρη συμφώνου συμβίωσης που έχει λυθεί, καθώς και στους τέως μόνιμους συντρόφους.».

3. **Θύμα ενδοοικογενειακής βίας** κάθε πρόσωπο της προηγούμενης παραγράφου σε βάρος του οποίου τελείται αξιόποινη πράξη κατά τα άρθρα 6, 7, 8 και 9 του παρόντος. Θύμα είναι και το μέλος, στην οικογένεια του οποίου τελέσθηκε αξιόποινη πράξη, κατά τα άρθρα 299 και 311 του Ποινικού Κώδικα, καθώς και ο ανήλικος κατά την παράγραφο 2, ενώπιον του οποίου τελείται μία από τις αξιόποινες πράξεις της παρούσας.

Άρθρο 6 - Ενδοοικογενειακή σωματική βλάβη

1. Το μέλος της οικογένειας το οποίο προξενεί σε άλλο μέλος αυτής σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας του, υπό την έννοια του εδαφίου α' της παρ. 1 του άρθρου 308 του Ποινικού Κώδικα, ή με συνεχή συμπεριφορά προξενεί εντελώς ελαφρά κάκωση ή βλάβη της υγείας του, με την έννοια του εδαφίου β' της παραπάνω διάταξης, τιμωρείται με φυλάκιση, τουλάχιστον, ενός έτους.

2. Αν η πράξη της πρώτης παραγράφου είναι δυνατόν να προκαλέσει στο θύμα κίνδυνο για τη ζωή του ή βαριά σωματική βλάβη, επιβάλλεται φυλάκιση, τουλάχιστον, δύο ετών. Αν επακολουθήσει βαριά σωματική ή διανοητική πάθηση του θύματος, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών. Αν ο υπαίτιος επεδίωκε ή γνώριζε και αποδέχθηκε το αποτέλεσμα της πράξης του, τιμωρείται με κάθειρξη.

3. Αν η πράξη της πρώτης παραγράφου τελέσθηκε σε βάρος εγκύου ή σε βάρος

μέλους της οικογένειας το οποίο, από οποιαδήποτε αιτία, είναι ανίκανο να αντισταθεί, τιμωρείται με φυλάκιση, τουλάχιστον, δύο ετών και αν η πράξη τελέσθηκε ενώπιον ανήλικου μέλους της οικογένειας, τιμωρείται με φυλάκιση, τουλάχιστον, ενός έτους.

4. Αν η πράξη της πρώτης παραγράφου συνιστά μεθοδευμένη πρόκληση έντονου σωματικού πόνου ή σωματικής εξάντλησης, επικίνδυνης για την υγεία, ή ψυχικού πόνου, ικανού να επιφέρει σοβαρή ψυχική βλάβη, ιδίως με την παρατεταμένη απομόνωση του θύματος, επιβάλλεται κάθειρξη. Αν το θύμα είναι ανήλικος, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.

5. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται αντίστοιχα και όταν ο δράστης εργάζεται σε φορέα παροχής κοινωνικής μέριμνας, η δε πράξη του στρέφεται σε βάρος προσώπου, το οποίο δέχεται τις υπηρεσίες του φορέα αυτού.

Άρθρο 7 - Ενδοοικογενειακή παράνομη βία και απειλή

1. Το μέλος της οικογένειας το οποίο εξαναγκάζει άλλο μέλος χρησιμοποιώντας βία ή απειλή με σπουδαίο και άμεσο κίνδυνο σε πράξη, παράλειψη ή ανοχή χωρίς το θύμα να υποχρεούται προς τούτο τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών, ανεξάρτητα από το αν το απειλούμενο κακό στρέφεται εναντίον του ίδιου του θύματος ή κάποιου από τους οικείους του υπό την έννοια της περίπτωσης β' του άρθρου 13 του Ποινικού Κώδικα.

2. Το μέλος της οικογένειας το οποίο προκαλεί τρόμο ή ανησυχία σε άλλο μέλος της οικογένειας, απειλώντας το με βία ή άλλη παράνομη πράξη ή παράλειψη, τιμωρείται με φυλάκιση.

Άρθρο 9 - Ενδοοικογενειακή προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας

1. Το μέλος της οικογένειας το οποίο προσβάλλει την αξιοπρέπεια άλλου μέλους της, με ιδιαίτερα ταπεινωτικό λόγο ή έργο που ανάγεται στη γενετήσια ζωή του, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

2. Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών μέχρι τριών ετών τιμωρείται η πράξη της προηγούμενης παραγράφου, αν ο παθών είναι ανήλικος.

3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται αντίστοιχα και όταν ο δράστης εργάζεται σε φορέα παροχής κοινωνικής μέριμνας, η δε πράξη του στρέφεται σε βάρος προσώπου, το οποίο δέχεται τις υπηρεσίες του φορέα αυτού.

Άρθρο 10 - Παρακώλυση απονομής της δικαιοσύνης

Όποιος σε υπόθεση ενδοοικογενειακής βίας απειλεί μάρτυρα ή μέλος της οικογένειάς του ή ασκεί βία εναντίον του ή τον δωροδοκεί, με σκοπό την

Παρακώλυση απονομής της δικαιοσύνης, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών μέχρι τριών ετών.

Άρθρο 16 - Παραγραφή

Αν οι πράξεις των άρθρων 6, 7 και 9 του παρόντος στρέφονται **κατά ανηλίκου**, η έναρξη της προθεσμίας Παραγραφής αναστέλλεται μέχρι την ενηλικίωσή του.

Με το άρθρο 3 §4 του Ν.4531/5-4-2018 «Το άρθρο 16 του ν. 3500/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν οι πράξεις των άρθρων 6, 7 και 9 του παρόντος στρέφονται κατά ανηλίκου, **η έναρξη της προθεσμίας παραγραφής αναστέλλεται μέχρι την ενηλικίωση του θύματος και για ένα έτος μετά, εφόσον πρόκειται για πλημμέλημα, και για τρία έτη μετά, εφόσον πρόκειται για κακούργημα.**».

Άρθρο 17 - Ποινική δίωξη

1. Η Ποινική δίωξη για τα εγκλήματα των άρθρων 6, 7, 9 και 10 ασκείται αυτεπαγγέλτως.

2. Σε βάρος του υπαιτίου εφαρμόζεται η Διαδικασία των άρθρων 417 επ. του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Άρθρο 18 - Περιοριστικοί όροι

Σε περίπτωση διαπράξεως εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας είναι δυνατόν, αν υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες κρίνεται απαραίτητο για την προστασία της σωματικής και ψυχικής υγείας του θύματος, να επιβληθεί στον κατηγορούμενο από το αρμόδιο ποινικό δικαστήριο στο οποίο παραπέμπεται να δικασθεί ή από τον αρμόδιο ανακριτή ή από το δικαστικό συμβούλιο και για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται, ο περιοριστικός όρος της απομάκρυνσής του από την οικογενειακή κατοικία, η μετοίκησή του, η απαγόρευση να προσεγγίζει τους χώρους κατοικίας ή και εργασίας του θύματος, κατοικίες στενών συγγενών του, τα εκπαιδευτήρια των παιδιών και ξενώνες φιλοξενίας. Η ισχύς του παραπάνω περιοριστικού όρου παύει αυτοδικαίως μετά την έκδοση οριστικής απόφασης ή της διατάξεως του εισαγγελέα με την οποία αρχαιοθετείται η υπόθεση λόγω ποινικής διαμεσολάβησης.

Με το άρθρο 3 §5 του Ν.4531/5-4-2018 « Η παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 3500/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Σε περίπτωση διαπράξεως εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας είναι δυνατόν, αν υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες κρίνεται απαραίτητο για την προστασία της σωματικής και ψυχικής υγείας του θύματος, να επιβληθούν στον κατηγορούμενο από το αρμόδιο ποινικό δικαστήριο στο οποίο παραπέμπεται να δικασθεί ή από τον αρμόδιο ανακριτή ή από το δικαστικό συμβούλιο ή από τον εισαγγελέα που έχει επιληφθεί της υπόθεσης με αιτιολογημένη διάταξή του, κατά της οποίας επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον του συμβουλίου πλημμελειοδικών, και για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται, περιοριστικοί όροι, όπως ιδίως η απομάκρυνσή του από την οικογενειακή κατοικία, η μετοίκησή του, η απαγόρευση να προσεγγίζει τους χώρους κατοικίας ή και εργασίας του θύματος, κατοικίες στενών συγγενών του, τα εκπαιδευτήρια των παιδιών και ξενώνες φιλοξενίας.

Όποιος παραβιάζει τον περιοριστικό όρο που του έχει επιβληθεί τιμωρείται με φυλάκιση.».

2. Ο περιοριστικός όρος που έχει επιβληθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου είναι δυνατόν να ανακληθεί, αντικατασταθεί ή τροποποιηθεί από το αρμόδιο δικαστικό όργανο που τον επέβαλε, με αίτηση του κατηγορουμένου, στην οποία αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους επιβάλλεται η ανάκληση, αντικατάσταση ή τροποποίησή του. Για τη συζήτηση της αιτήσεως κλητεύεται υποχρεωτικά ο παθών, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά.

Η παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 3500/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Ο περιοριστικός όρος που έχει επιβληθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου είναι δυνατόν να ανακληθεί, αντικατασταθεί ή τροποποιηθεί από το αρμόδιο δικαστικό όργανο που τον επέβαλε, με αίτηση αυτού στον οποίο επιβλήθηκε ή του θύματος, στην οποία αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους επιβάλλεται η ανάκληση, αντικατάσταση ή τροποποίησή του ή και αυτεπαγγέλτως αν εκλείψουν οι λόγοι επιβολής ή προκύψει λόγος αντικατάστασης του όρου. Το δικαστικό όργανο αποφαινεται αφού ακούσει το θύμα και αυτόν στον οποίο επιβλήθηκε ο περιοριστικός όρος.»

3. Το δικαστικό όργανο που είναι αρμόδιο κατά την παράγραφο 1 για την επιβολή, ανάκληση, αντικατάσταση ή τροποποίηση των περιοριστικών όρων, μπορεί να ζητήσει, συμβουλευτικά, τη γνώμη ψυχιάτρων, ψυχολόγων, κοινωνικών λειτουργών και άλλων επιστημόνων με ειδικές γνώσεις σε θέματα ενδοοικογενειακής βίας, εφόσον τα πρόσωπα αυτά εργάζονται σε δημόσιο φορέα υγείας.

Άρθρο 19 - Εξέταση μαρτύρων

1. Σε υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας, **μέλη της οικογένειας εξετάζονται ως μάρτυρες χωρίς όρκο.**

2. **Οι ανήλικοι** κατά την εκδίκαση των υποθέσεων της προηγούμενης παραγράφου **δεν κλητεύονται ως μάρτυρες στο ακροατήριο**, αλλά αναγιγνώσκεται η κατάθεσή τους, εφόσον υπάρχει, εκτός εάν η εξέτασή τους κρίνεται αναγκαία από το δικαστήριο.

Άρθρο 20 - Υποχρέωση τήρησης εχεμύθειας

1. Σε περίπτωση διαπράξεως εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας, οι αρμόδιες αστυνομικές αρχές που διενεργούν προανάκριση, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 243 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, απαγορεύεται να ανακοινώνουν με οποιονδήποτε τρόπο το ονοματεπώνυμο του θύματος και του κατηγορουμένου, τη διεύθυνση κατοικίας τους, καθώς και οποιαδήποτε άλλα στοιχεία είναι δυνατόν να αποκαλύψουν την ταυτότητά τους.

2. Οι παραβάτες της διατάξεως αυτής τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

Άρθρο 22 - Ευεργέτημα πενίας

Στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας, τα οποία ζητούν τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων για Προσωρινή ρύθμιση της κατάστασης, εξαιτίας του συγκεκριμένου περιστατικού, παρέχεται το ευεργέτημα της πενίας με μόνη την απόδειξη του περιστατικού βίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 194 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, αν αδυνατούν να καταβάλουν, έστω και προσωρινά, τις απαιτούμενες δικαστικές δαπάνες.

Άρθρο 23 - Υποχρεώσεις των εκπαιδευτικών

1. **Εκπαιδευτικός** της πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ο οποίος, κατά την εκτέλεση του εκπαιδευτικού του έργου, με οποιονδήποτε τρόπο πληροφορείται ή διαπιστώνει ότι έχει διαπραχθεί σε βάρος μαθητή έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας, ενημερώνει, χωρίς καθυστέρηση, τον διευθυντή της σχολικής μονάδας. Ο **διευθυντής της σχολικής μονάδας** ανακοινώνει, αμέσως, την αξιόποινη πράξη στον αρμόδιο εισαγγελέα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 37 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ή στην πλησιέστερη αστυνομική αρχή. Την ίδια υποχρέωση έχουν οι εκπαιδευτικοί και οι διευθυντές των ιδιωτικών σχολείων, καθώς και οι υπεύθυνοι των πάσης φύσεως Μονάδων Προσχολικής Αγωγής.

2. Κατά την προδικασία και τη Διαδικασία στο ακροατήριο, ο διευθυντής της σχολικής μονάδας, ο οποίος ανακοίνωσε την αξιόποινη πράξη στις παραπάνω αρμόδιες αρχές, και ο εκπαιδευτικός, ο οποίος την πληροφορήθηκε ή τη διαπίστωσε, καλούνται να εξετασθούν ως μάρτυρες, μόνο αν η πληροφορία δεν αποδεικνύεται με οποιοδήποτε άλλο αποδεικτικό μέσο.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ (ν.δ. 40/1975)

• **άρ. 2 ν.δ. 40 της 1/13-5-1975** παράβαση πράξεων Υπ. Συμβ. για τη λήψη μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας → **ΧΠ 1.000 – 1.000.000 δρχ.** Βλ. άρ. 57 ΠΚ.

Άρθρον 1.

1. Διά Πράξεων του Υπουργικού Συμβουλίου, δημοσιευομένων διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, δύναται να αποφασίζεται εκάστοτε η λήψις

μέτρων υποχρεωτικής και αμέσου εφαρμογής, ισχυόντων γενικώς ή εφ' ωρισμένων κατά κατηγορίας και περιοχάς περιπτώσεων, προς εξοικονόμησης ενεργείας.

2. Τα περί των η προηγουμένη παράγραφος μέτρα δύναται να αφορούν εις την εξοικονόμησης:

α) ηλεκτρικής ενεργείας, διά της επιβολής παντός είδους περιορισμών ή κινήτρων εις την κατανάλωσιν ηλεκτρικού ρεύματος, περιλαμβανομένων τού καθορισμού ορίων καταναλώσεως, του διαφορισμού των τιμολογίων αναλόγως αυτής, της επιβολής περιορισμών εις τον φωτισμόν των προθηκών φωτεινών επιγραφών, κτιρίων εν γένει, οδών, πλατειών και λοιπών κοινοχρήστων χώρων, ως και του χρόνου ενάρξεως και πέρατος της λειτουργίας των πάσης φύσεως καταστημάτων, επιχειρήσεων και ηλεκτρονικών συγκοινωνιακών μέσων.

β) Υγρών καυσίμων διά της απαγορεύσεως της αποκρύψεως ή αποταμιεύσεως ή της χρήσεως τοιούτων προς ωρισμένον σκοπόν, του περιορισμού της διαθέσεως αυτών, ως και της μειώσεως καταναλώσεως υπό εργοστασίων, εργαστηρίων, ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, καταστημάτων, εν γένει, γραφείων και πάσης φύσεως επιχειρήσεων, οικιών, δημοτικών και κοινοτικών καταστημάτων, ιδρυμάτων, ως και των αυτοκινήτων και οχημάτων παντός είδους και πάσης κατηγορίας, θεσπιζομένων προς τούτο καταλλήλων οιασδήποτε μορφής περιορισμών.

3. Διά των ως άνω Πράξεων του Υπουργικού Συμβουλίου δύναται εις ειδικάς περιπτώσεις να προβλέπονται εξαιρέσεις εκ της εφαρμογής αυτών.

4. Διά κοινών αποφάσεων του Υπουργού Συντονισμού και του Προγραμματισμού και των κατά περίπτωσιν αρμοδίων Υπουργών, δημοσιευομένων διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, ρυθμίζεται πάσα αναγκαία λεπτομέρεια εφαρμογής των κατά τας προηγουμένας παραγράφους εκδιδομένων Πράξεων του Υπουργικού Συμβουλίου.

5. Ο Υπουργός Βιομηχανίας δύναται, δι' αποφάσεών του, να εκδίδη Κανονισμούς χρησιμοποίησεως ενεργείας παρά Βιομηχανικών και Βιοτεχνικών Επιχειρήσεων επί τω τέλει εξοικονομήσεως αυτής ή ενεργειακών πόρων. Διά των Κανονισμών τούτων ρυθμίζονται πάσης φύσεως θέματα εν σχέσει προς τας ενδεδειγμένας εγκαταστάσεις, τον τρόπον, χρόνον και όρους λειτουργίας αυτών ως και την συντήρησιν και τον έλεγχον λειτουργίας αυτών.

*****ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:** Η παρ.10 του άρθρου 1 του Ν.2412/1996 (Α 123) ορίζει ότι: "Οι προβλεπόμενες από το άρθρο 1 του ν. 40/195 αποφάσεις περί λήψεως μέτρων προς εξοικονόμησης ενέργειας, εξαιρέσεων από την εφαρμογή τους και ρυθμίσεως των αναγκαίων λεπτομερειών εφαρμογής τους εκδίδονται

από τους Υπουργούς Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης και τον κατά περίπτωση αρμόδιο υπουργό."

Άρθρον 2.

1. Η παράβασις των διατάξεων των κατά το προηγούμενον άρθρον εκδιδομένων Πράξεων του Υπουργικού Συμβουλίου, τιμωρείται διά χρηματικής ποινής χιλίων (1.000) έως ενός εκατομ. (1.000.000) δραχμών, αναλόγως των περιπτώσεων του είδους και της εκτάσεως της παραβάσεως και του μεγέθους τούτων, επιφυλασσομένης και της εφαρμογής πάσης κειμένης διατάξεως, δι της προβλέπεται η επιβολή βαρυτέρας ποινής διά τυχόν συρρέοντα άλλα αδικήματα.

Αι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται και επί των κατά τας παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 1 του παρόντος εκδιδομένων υπουργικών αποφάσεων.

2. Τα περί των η προηγούμενη παράγραφος του παρόντος άρθρου αδικήματα διώκονται αυτεπαγγέλτως, αρμόδιοι δε προς βεβαίωσιν τούτων καθίστανται και αι οικείαι Αστυνομικαί ή οιαιδήποτε έτεραι αρμόδιαι κατά περίπτωσιν Αρχαί.

ΕΠΙΤΑΓΗ (N. 5960/1933)

Έκδοση ακάλυπτης επιταγής: **άρ. 79 παρ. 1 και 5 N. 5960/1933**, όπως το άρ. 79 αντικ. με άρ. 1 ν.δ. 1325/1972 και τροπ. με άρ. 4 παρ. 1 περ. α' N. 2408/1996 → **Φ τουλ. 3 μηνών και ΧΠ τουλ. 10.000 δρχ.** Βλ. άρ. 57 ΠΚ.

- Αν πτώχευσε ο εκδότης της επιταγής : ελαφρυντικό 84 §2β ΠΚ
- Αν εξοφλήσει : Αθώος

ΠΡΟΣΟΧΗ : βλ. άρθρο 234 §12 του Ν.4072/2012 :

§12. Το άρθρο 106η του ν. 3588/2007, όπως το εν λόγω άρθρο προστέθηκε με το άρθρο 12 του ν. 4013/2011, τροποποιείται ως εξής:

α) Η παράγραφος 3 του άρθρου 106η αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Με την επικύρωση της συμφωνίας (περί πτωχευτικής συνδιαλλαγής) :

(α) Αίρεται αυτοδικαίως η απαγόρευση ή το κώλυμα έκδοσης επιταγών που είχε επιβληθεί στον οφειλέτη πριν από την έναρξη της διαδικασίας εξυγίανσης.

(β) Αναστέλλεται η ποινική δίωξη των πλημμελημάτων της έκδοσης ακάλυπτης επιταγής και εκείνων που προβλέπονται στο άρθρο 25 του ν. 1882/1990 (Α`

43), καθώς και της καθυστέρησης καταβολής οφειλών προς τα ασφαλιστικά ταμεία, εφόσον οι παραπάνω πράξεις έχουν τελεσθεί πριν από την υποβολή της αίτησης κατά το άρθρο 100. Η αναστολή δεν υπόκειται στον χρονικό περιορισμό της παραγράφου 3 του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα και ισχύει για όσο χρονικό διάστημα προβλέπεται να διαρκέσει η εκπλήρωση των υποχρεώσεων του οφειλέτη που απορρέουν από τη συμφωνία εξυγίανσης και υπό τον όρο της εμπρόθεσμης εκπλήρωσης των συμφωνηθέντων.

(γ) Προστίθεται νέα παράγραφος 4, η οποία έχει ως εξής:

«4. Σε περίπτωση πλήρους και εμπρόθεσμης εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του οφειλέτη που απορρέουν από τη συμφωνία εξυγίανσης **εξαλείφεται το αξιόποινο** των πράξεων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του παρόντος».

ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ (Ν. 1491/1984)

Οι επιγραφές των εμπορικών επιχειρήσεων και καταστημάτων γράφονται στα ελληνικά. Επιτρέπεται πρόσθετη αναγραφή της επιγραφής ξενόγλωσσα. : **άρ. 5 §5 και 7 § 3 του Ν. 1491/1984 → Φ έως 6 μηνών και ΧΠ έως 300.000 δρχ.**

Ωστόσο, με το άρθρο 15 του Ν. 2946/2001, από 1-1-2002 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ οι διατάξεις των άρθρων 1, 2, 5, 6, 7, 8 και 9 του Ν.1491/1984.

Ειδικότερα, στο **Ν.2946/2001** άρθρο 6 §1 προβλέπεται η αναγραφή των επιγραφών υποχρεωτικά στα ελληνικά και προαιρετικά ξενόγλωσσα, πλην όμως παράβαση της διάταξης αυτής **επισύρει μόνον διοικητικές κυρώσεις** (: πρόστιμο 200.000 έως 2.000.000 δρχ. υπέρ του Δήμου), καθώς δεν προβλέπεται ποινική κύρωση (βλ. άρθρα 6 §2 και 10 του Ν.2946/2001).

ΕΡΓΑΣΙΑ

Άρθρο 28 Ν.3996/2011 (ΦΕΚ Α 170/5.8.2011)

ΠΡΟΣΟΧΗ : Ποινικές κυρώσεις βαρύτερες από τον α.ν. 690/1945

1. Κάθε εργοδότης, που παραβαίνει τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας τις σχετικές με **τους όρους και τις συνθήκες εργασίας** και συγκεκριμένα **τα χρονικά όρια εργασίας**, υπό την επιφύλαξη των

παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 31 του ν. 3904/2010 (Α`218), την **καταβολή δεδουλευμένων**, την **αμοιβή**, την **ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων** ή την καταβολή της νόμιμης **αποζημίωσης απόλυσης**, τιμωρείται με ποινή **φυλάκισης τουλάχιστον έξι μηνών ή με χρηματική ποινή τουλάχιστον εννιακοσίων (900) ευρώ ή και με τις δύο αυτές ποινές.**

2. Ειδικές διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας που προβλέπουν βαρύτερη ποινική μεταχείριση εξακολουθούν να ισχύουν.

Ειδικότερες διατάξεις που ίσχυαν προγενέστερα: • **α.ν. 690/1945 άρθρο μόνο**, όπως η παρ. 1 αντικ. με άρ. 8 παρ. 1 του Ν. 2336/12-9-1995: Υπερημερία εργατικών αποδοχών (εργοδότης, δ/ντης, εκπρόσωπος επιχείρησης / πάσης φύσεως αποδοχές, έγκλημα γνήσιο παράλειψης και στιγμιαίο [ΟΛΑΠ 658/1978]) → **Φ μέχρι 6 μήνες + ΧΠ της οποίας το ποσό δεν μπορεί να ορίζεται κάτω του 25 % ούτε πάνω του 50 % του καθυστερούμενου χρηματικού ποσού.**

– Μέχρι 12-9-1995 ηπιότερος νόμος: Φ. μέχρι 3 μήνες + ΧΠ, η οποία υπολογίζεται από το ¼ έως το ½ του οφειλόμενου χρηματικού ποσού.

– Πάσης φύσεως αποδοχές εκτός από αποζημίωση λόγω απόλυσης και υπερωρίες (ανφ.).

☞ **άρ. 5 παρ. 13 Ν. 1738/1987: Στις παραβάσεις του α.ν. 86/1967 και του α.ν. 690/1946 ΔΕΝ ΙΣΧΥΕΙ η ειδική δωσιδικία του άρ. 111 παρ. 7 ΚΠΔ.**

Άρθρο μόνον του α.ν. 690/1945.

"1. Κάθε εργοδότης ή διευθυντής ή επιτετραμμένος ή με οποιονδήποτε τίτλο εκπρόσωπος οποιασδήποτε επιχείρησης, εκμετάλλευσης ή εργασίας, οποίος δεν καταβάλλει εμπρόθεσμα στους απασχολούμενους σε αυτόν τις οφειλόμενες συνεπεία της σύμβασης ή της σχέσης εργασίας **πάσης φύσεως αποδοχές**, που καθορίζονται είτε από τη σύμβαση εργασίας είτε από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας είτε από αποφάσεις διαιτησίας είτε από το νόμο ή έθιμο είτε σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 3198/1955, συνεπεία της θέσεως των εργαζομένων σε κατάσταση διαθεσιμότητας, τιμωρείται κατόπιν μηνύσεως των ενδιαφερομένων ή των οργάνων του Υπουργείου Εργασίας ή των οργάνων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης που είναι εντεταλμένα για την εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας ή της οικείας Αστυνομικής Αρχής ή της οικείας επαγγελματικής οργάνωσης των εργαζομένων, με φυλάκιση μέχρι έξι (6) μήνες και χρηματική ποινή, της οποίας το ποσό δεν μπορεί να ορίζεται κάτω του 25% ούτε πάνω του 50% του καθυστερούμενου χρηματικού ποσού, για την εξεύρεση του οποίου οι τυχόν σε είδος οφειλόμενες αποδοχές πρέπει να αποτιμώνται, με τη σχετική απόφαση, σε χρήμα. Η εκδίκαση των παραπάνω υποθέσεων γίνεται με τη διαδικασία του αυτοφώρου, όπως προβλέπεται από τα άρθρα 417 επ. του Κ.Π.Δ."

**Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.1 του άρθρου 8 του Ν.2336/1995 (Α 189)

• **α.ν. 539/1945 Άδειες μετ' αποδοχών:** άρ. 2 κανονική άδεια, αρ. 3 αποδοχές του χρόνου της άδειας, αρ. 4 παρ. 3 βιβλίο αδειών, αρ. 7 κύρωση (άρ. 3 Ν. ΓΠΛΔ/1911) → **Φ μέχρι 3 μήνες + ΧΠ** (επίδομα αδείας αρ. 3 Ν. 4504/1966).

Άρθρο 2

"1.α. Κάθε μισθωτός από την έναρξη της εργασίας του σε υπόχρεη επιχείρηση και μέχρι τη συμπλήρωση δώδεκα (12) μηνών συνεχούς απασχόλησης, δικαιούται να λάβει ποσοστό της **ετήσιας κανονικής άδειας** με αποδοχές κατ αναλογία με το χρόνο εργασίας που έχει συμπληρώσει στην ίδια υπόχρεη επιχείρηση. Το ποσοστό αυτό υπολογίζεται με βάση ετήσια άδεια εικοσιτεσσάρων εργάσιμων ημερών ή αν στην επιχείρηση εφαρμόζεται σύστημα πενθήμερης εβδομαδιαίας εργασίας, είκοσι (20) εργάσιμων ημερών, χωρίς να υπολογίζεται σε αυτές η ημέρα της εβδομάδας κατά την οποία δεν απασχολούνται οι μισθωτοί λόγω του εφαρμοζόμενου συστήματος εργασίας.

β. Ο εργοδότης υποχρεούται μέχρι τη λήξη του πρώτου ημερολογιακού έτους, εντός του οποίου προσελήφθη ο μισθωτός να χορηγεί σε αυτόν την παραπάνω αναλογία της κανονικής άδειας. Κατά το δεύτερο ημερολογιακό έτος, ο μισθωτός δικαιούται να λάβει την ετήσια κανονική άδεια με αποδοχές, η οποία αναλογεί στο χρόνο απασχόλησής του στην υπόχρεη επιχείρηση και υπολογίζεται σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α'. Η άδεια αυτή επαυξάνεται κατά μία (1) εργάσιμη ημέρα για κάθε έτος απασχόλησης επιπλέον του πρώτου μέχρι τις είκοσι έξι (26) εργάσιμες ημέρες ή μέχρι και τις είκοσι δύο (22) εργάσιμες ημέρες αν στην επιχείρηση εφαρμόζεται σύστημα πενθήμερης εβδομαδιαίας εργασίας. Για καθένα από τα επόμενα ημερολογιακά έτη, ο μισθωτός δικαιούται να λάβει από την 1η Ιανουαρίου εκάστου έτους, την κανονική ετήσια άδεια με αποδοχές, η οποία υπολογίζεται σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο. Η ετήσια άδεια με αποδοχές, καθώς **και το επίδομα αδείας**, εκτός από τις διατάξεις του νόμου αυτού διέπονται και από τις λοιπές συναφείς διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας (βλ. άρθρο 3 Ν.4504/1966 για επίδομα αδείας) ."

*** Η παρ.1,η οποία είχε αντικατασταθεί με την παρ.1 άρθρου 13 Ν.3227/2004,αντικαταστάθηκε και πάλι ως άνω με την παρ.1 άρθρ.1

Ν.3302/2004,ΦΕΚ Α 267/28.12.2004.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Προκειμένου περί μισθωτών επιχειρήσεων ή εργασιών,περί των οποίων τα εδάφια γ`και δ`της παραγράφου 1 του παρόντος, βλέπε και

την ΕΓΣΣΕ 1979 (κυρωθείσα υπό της αποφάσεως 11282/79 Υπ.Εργασίας), άρθρο 3, παράγραφος 2.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με την ΕΓΣΣΕ 2002-2003 (Πράξη Κατάθεσης Υπ. Εργ.19/29.4.2002.) ορίζεται ότι:

"Η διάρκεια της σχέσης εργασίας (βασικός χρόνος), που απαιτείται για τη γένεση της αξίωσης για τη χορήγηση της ετήσιας κανονικής άδειας με αποδοχές (Α.Ν. 539/1945, όπως ισχύει) με αποδοχές, μειώνεται από δώδεκα *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με την παρ.8 άρθρ.38 Ν.1892/1990 (όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 Ν.2639/1998) ορίζεται ότι:

" 8. Οι μερικώς απασχολούμενοι μισθωτοί έχουν δικαίωμα ετήσιας άδειας με αποδοχές και επίδομα αδειάς, με βάση τις αποδοχές που θα ελάμβαναν, εάν εργάζονταν κατά το χρόνο της αδειάς τους, για τη διάρκεια της οποίας εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 2 του α.ν. 539/1945, όπως ισχύει".

Άρθρο 3

1. Κατά την διάρκεια της αδειάς ο μισθωτός δικαιούται, των συνηθών αποδοχών, ών θα εδικαιοούτο εάν απησχολείτο παρά τη υποκειμένη επιχειρήσει κατά τον αντίστοιχον χρόνο ή των αποδοχών των τυχόν δια την περίπτωσιν ταύτην καθορισμένων δια συλλογικής συμβάσεως.

"2. Δια τον κατ'αποκοπήν ή κατ'άλλον σύστημα κυμαινομένων αποδοχών αμειβόμενον μισθωτόν, αι αποδοχαί, ών δικαιούται κατά την διάρκεια της αδειάς του, εξευρίσκονται πολλαπλασιζομένων των κατά μέσον όρον από της λήξεως της αδειάς του προηγούμενου έτους ή προκειμένου περί αδειάς χορηγούμενης το πρώτον, από της προσλήψεως, μέχρι της ενάρξεως της αδειάς, ημερησίων αποδοχών του, επί τον αριθμόν των εργασίμων ημερών αι οποίοι περιλαμβάνονται εις την χορηγηθείσαν αυτών άδειαν".

*** Η παρ. 2 αντικαταστάθηκε ως άνω δια της Εθνικής Γεν.Συλλογ. Συμβάσεως της 26 Ιαν. 1977 κυρωθείσης δια του Ν. 549/1977. (ΦΕΚ Α` 55).

3. Εν τη εννοία των αποδοχών περιλαμβάνονται και αι παντός είδους πρόσθετοι ή συμπληρωματικοί τακτικοί παροχαί (αντίτιμον τροφής, επιδόματα κλπ.) (πλήν της τυχόν παρεχομένης κατοικίας).

"8. Αι αποδοχαί μετά του επιδόματος αδειάς, προκαταβάλλονται εις τον μισθωτόν κατά την έναρξιν της αδειάς".

*** Η τελευταία εντός ""παράγραφος προστέθηκε δια της παρ. 3 άρθρ. 1 Ν.Δ. 4547/1966.

Άρθρο 4 παρ.3α. Κάθε εργοδότης οφείλει να τηρεί ειδικό βιβλίο, το οποίο δύναται να είναι και σε μορφή μηχανογραφημένων σελίδων.

Το ειδικό βιβλίο ή οι μηχανογραφημένες σελίδες πρέπει να φέρουν τα στοιχεία της επιχείρησης, την ένδειξη «Βιβλίο αδειών» και να περιλαμβάνει τις παρακάτω στήλες:

Ονοματεπώνυμο μισθωτών, ημερομηνία πρόσληψης, αριθμός δικαιούμενων ημερών αδείας, χρονολογία έναρξης και λήξης χορηγηθείσας αδείας, αποδοχές αδείας, επίδομα αδείας. Ειδικώς, οι αποδοχές αδείας και το επίδομα αδείας συμπληρώνονται στο σύνολο τους μέχρι το τέλος του σχετικού ημερολογιακού έτους λήψης της κανονικής άδειας. Τα ανωτέρω στοιχεία πρέπει να είναι στη διάθεση των Επιθεωρητών Εργασίας του Σ.ΕΠ.Ε. που ασκούν τον έλεγχο και την εποπτεία της εφαρμογής του παρόντος.

β. Ο εργοδότης υποχρεούται να γνωστοποιεί ηλεκτρονικά στο πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας ΣΕΠΕ-ΟΑΕΔ-ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, με την ονομασία «ΕΡΓΑΝΗ», εντός του μηνός Ιανουαρίου, στοιχεία των εργαζομένων που έλαβαν την ετήσια άδεια και το επίδομα αδείας κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος.

Σε περίπτωση μη τήρησης της υποχρέωσης αυτής επιβάλλονται από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα, σε βάρος του εργοδότη, κυρώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 3996/2011 (Α`170) όπως ισχύει.

Με υπουργική απόφαση δύναται να ρυθμίζεται κάθε όρος και αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσης.»

*** Η παρ.3, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 6 Ν.3762/2009,ΦΕΚ Α 75, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο πρώτο υποπαρ.ΙΑ.5.Ν.4254/2014, ΦΕΚ Α 85/7.4.2014.

***** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:**Με την **παράγραφο 7 εδάφιο πρώτο άρθρου 24 ν.3996/2011,ΦΕΚ Α 170/5.8.2011**,ορίζεται ότι:

"Οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να τηρούν στο χώρο εργασίας και να επιδεικνύουν ανά πάσα στιγμή στους Επιθεωρητές Εργασίας τα **έντυπα ατομικών όρων εργασίας του προσωπικού** (άρθρα 2, 3, 4 του π.δ. 156/1994, Α` 102), το βιβλίο αδειών (άρθρο 4 παρ. 3 του α.ν. 539/1945, Α` 229), το **ειδικό βιβλίο υπερωριών** (άρθρο 9 του π.δ. 27.6-4.7.1932, Α` 212 και άρθρο 13 του ν. 3846/2010, Α` 66) και τα **εκκαθαριστικά σημειώματα αποδοχών του προσωπικού** (άρθρο 18 παρ. 1 του ν. 1082/1980, Α` 250 και 5 του ν. 3227/2004, Α` 31) για το τελευταίο τουλάχιστον τρίμηνο."

Παρ.7.- Αι παραβάσεις των ορισμών του παρόντος νόμου εκδικάζονται, επί τη εγκλήσει των εποπτευόντων την εφαρμογήν του δημοσίων οργάνων ή παντός έχοντος συμφέρον, κατά τας διατάξεις του Ν. Διατάγματος της 25 Νοεμβρίου 1923 "περί αμέσου εκδικάσεως πλημμελημάτων τιμών απ'αυτοφώρων"και τιμωρούνται κατά το άρθρον 3 του Νόμου ΓπΛΔ"περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών και περί ωρών εργασίας`ως ετροποποιήθη δια του άρθρου 13 του νόμου

2943 του 1922, του ποσού της εν αυτών οριζομένης χρηματικής ποινής δεκαπλασιαζομένης.

• **β.δ. 748 της 5/13 Σεπτεμβρίου 1966** Ανάπαυση (εργοδότης, δ/ντης κ.λπ. εκ δόλου ή εξ αμελείας): άρ. 1 παρ. 2 (**Κυριακές και αργίες**), παρ. 3 (εβδομαδιαία ανάπαυση, όμως βλ. κατωτέρω πταίσμα), άρ. 4 (**μέρες αργίας**), άρ. 14 (οδηγοί ταξί) και 17 παρ. 1, 2, 3 (κύρωση) → **Φ 10 μέρες – 6 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες σε ιδιαίτερα επιβαρυντικές περιστάσεις. Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ** (πρόστιμο από 29 € μέχρι 3.000 €) = **31 §6 Ν.3904/23-12-2010**

Βλ. και αρ. 42 §1 Ν.1892/1990 για βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις (αρ.2 του Ν.1892/1990), σε συνδ. με 46 §2 Ν.2224/1994 = Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ (πρόστιμο από 29 € μέχρι 3.000 €) = **31 §6 Ν.3904/23-12-2010**

• **άρ. 3 Ν. ΓΠΛΔ/1911**, σε συνδ. με Υ.Α. Εργασίας 12074/16-3-1984 «περί κηρύξεως εκτελεστής της υπ' αριθμ. 8/84 ΔΔΔ Αθηνών» και άρ. 5, 12 α.ν. 547/1937: **Παραβίαση πενθήμερου σε οικοδομικές εργασίες → Φ μέχρι 6 μήνες ή ΧΠ.**

Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ (κράτηση 1 ημέρα έως 3 μήνες ή πρόστιμο από 29 € μέχρι 3.000 €) = **31 §4 Ν.3904/23-12-2010**

• **Παράλειψη χορήγησης εβδομαδιαίας ανάπαυσης λόγω πενθήμερου ή διάλειμμα:** «Ο εργοδότης ή κατά νόμο υπεύθυνος που δεν τηρεί τις διατάξεις του **Ν.1788/1986** για το ωράριο λειτουργίας των καταστημάτων ή για το ωράριο εργαζομένων, και τους στερεί από την εβδομαδιαία ανάπαυση λόγω πενθήμερου ή από το διάλειμμα = άρ. 3 Ν. 1788/1988 σε συνδ. με **458 ΠΚ.**

• **Παραβίαση ωραρίου Μ. Παρασκευής:** άρ. 3 παρ. 2 Ν 435/1976 σε συνδ. με άρ. 6 παρ. 4 Ν. 549/1977 και 17 β.δ. 748/1966 → **Φ 10 μέρες – 6 μήνες ή ΧΠ.**

Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ (πρόστιμο από 29 € μέχρι 3.000 €) = **31 §6 Ν.3904/23-12-2010**

• **Ωράριο εργασίας φαρμακείων:** β.δ. 398 της 4/17 Ιουλίου 1963 άρ. 1 (ωράριο), 2 (διανυκτέρευση, παρ. 5 πίνακας διανυκ.), 5 (κύρωση εργοδότες και υπάλληλοι) = άρ. 24 π.δ. της 8/14-3-1930 «περί κωδ/σεως των νόμων περί Κυριακής αναπαύσεως» → **Φ 10 μέρες – 6 μήνες ή ΧΠ.**

• **άρ. 18 εδ. α, β, γ, 9 παρ. 1 α, β π.δ. 27-6/4-7-1932**, όπως αντικ. με άρ. 3 και 7 ν.δ. 515/1970: Παράνομη υπερωριακή απασχόληση → **Φ 10 μέρες – 6 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες.**

• Υπερωριακή απασχόληση οδηγών φορτηγών αυτοκινήτων – βιβλίο δρομολογίων: **άρ. 1, 2, 3, 8 β.δ. της 28 Ιαν./4 Φεβ. 1938 σε συνδ. με άρ. 3 Ν. ΓΠΛΔ/1911 → Φ μέχρι 6 μήνες + ΧΠ.** – βλ. πρώην Π.Δ. 93/1986

Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ (κράτηση 1 ημέρα έως 3 μήνες ή πρόστιμο από 29 € μέχρι 3.000 €) = **31 §4 Ν.3904/23-12-2010**

ΠΡΟΣΟΧΗ: άρ. 21 παρ. 8 Ν. 3144/2003: Η υποχρέωση τήρησης του βιβλίου δρομολογίων, που προβλέπεται από την παρ. 2 του άρ. 1 του β.δ. της 28-1/4-2-1938 "Περί κανονισμού ωρών εργασίας του προσωπικού φορτηγών αυτοκινήτων", η οποία προστ. με το άρ. 1 του π.δ. 882/1980 και από το άρ. 4 του ίδιου ως άνω β.δ/τος, όπως αυτό αντικ. με το άρ. 2 του π.δ. 882/1980 και με το άρ. 1 του π.δ. 93/1986, δεν εφαρμόζεται όταν τα φορτηγά αυτοκίνητα οδηγούνται: α) από τους ιδιοκτήτες ή συνιδιοκτήτες τους, καθώς και από μέλη της οικογένειάς τους, β) από τους εργαζόμενους με σχέση ή σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου που δεν έχουν προσληφθεί ούτε απασχολούνται στον εργοδότη με την ειδικότητα του οδηγού, αλλά με ειδικότητα άλλη, η άσκηση του έργου της οποίας υποβοηθείται από την οδήγηση φορτηγού αυτοκινήτου.

• Συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Εργοδότης ή εκπρόσωποι αυτού που παραβιάζουν όρους Συλλ. Συμβ. Εργ. ή Διαιτ. Απόφ. Ή Υπουργική Απόφαση : **Παράβαση άρ. 21 Ν. 1876/1990 σε συνδ.με τη Σ.Σ.Ε. που παραβιάζεται κάθε φορά → ΧΠ τουλ. 200.000 δρχ. (590 €).**

Η διαπίστωση της παράβασης γίνεται από υπάλληλο επιθεώρησης εργασίας (υποβάλλει **έγκληση**).

• άρνηση εργοδότη να επαναπροσλάβει εργαζόμενο οδηγό τουριστικού λεωφορείου, παρότι υπέβαλε αίτηση νομοτύπως και εμπροθέσμως για την επαναπρόσληψή του : **άρ. 1, 7, 12 της Σ.Σ.Ε. (25-4-2010) «για τους όρους αμοιβής και εργασίας των οδηγών τουριστικών λεωφορείων όλης της χώρας» σε συνδ.με άρθρο 38 Ν.1836/1989 (που κύρωσε την Υ.Α.1869/1987) και άρθρο 21 Ν.1867/1990(ποιν.κυρώσεις) → ΧΠ τουλ. 200.000 δρχ. (590 €).**

• άρνηση επαναπρόσληψης (και επομένως καταγγελία της σχέσης εργασίας) συνδικαλιστή, χωρίς να ακολουθήσει η νομότυπη διαδικασία του άρθρου 15 Ν.1264/1982 (δηλαδή με αίτηση εργοδότη στην αρμόδια επιτροπή του άρθρου 15, για τη νομιμότητα της άρνησης επαναπρόσληψης του εργαζομένου συνδικαλιστή : **άρ. 14 §§1,5 περ.α και εδ.τελ. και §10 εδ.τελ. και άρθρο 15 §1 και §5 εδ.δ και άρθρο 23 §2 περ.α (ποιν.κύρωση) του Ν.1264/1982 (ποιν.κυρώσεις) → Φ. ή ΧΠ μέχρι 1.000.000 δρχ. (2.900 €) για κάθε παράβαση ή άρνηση, ή και οι δύο ποινές.**

Ν. 1264/1982 Μονομερής βλαπτική μεταβολή όρων εργασίας

αρ. 23 §... σε συνδ.με αρ. 14 §... και αρ. 15 (ή άρθρο 24) του Ν.1264/1982

- **άρ. 23 παρ. 1 → Φ ή/και ΧΠ μέχρι 5.000.000 δρχ. (15.000 €).**
- **άρ. 23 παρ. 2 → Φ ή/και ΧΠ μέχρι 1.000.000 δρχ. (2.900 €) για κάθε παράβαση ή άρνηση.**
- **άρ. 23 παρ. 3 → Φ τουλ. 3 μηνών** και αν πρόκειται για μέλος εφορευτικής → **Φ τουλ. 6 μηνών.**
- **άρ. 23 παρ. 4 → Φ μέχρι 1 έτος.**
- **άρ. 23 παρ. 5 → Φ μέχρι 1 έτος.**

Άρθρο 14 Ν.1264/1982

1. Τα όργανα του Κράτους έχουν την υποχρέωση να εφαρμόζουν τα απαραίτητα μέτρα για τη διασφάλιση της ανεμπόδιστης άσκησης του δικαιώματος για την ίδρυση και αυτόνομη λειτουργία των συνδικαλιστικών οργανώσεων.

2. Απαγορεύεται στους εργοδότες, σε πρόσωπα που ενεργούν για λογαριασμό τους και σε οποιοδήποτε τρίτο να προβαίνουν σε οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη που κατατείνει στην παρακώλυση της άσκησης των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων των εργαζομένων και ιδιαίτερα: α) ν' ασκούν επιρροή στους εργαζομένους, για την ίδρυση ή μη ίδρυση

συνδικαλιστικής οργάνωσης, β) να επιβάλλουν ή να παρεμποδίζουν με οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο την προσχώρηση εργαζομένων σε ορισμένη συνδικαλιστική οργάνωση, γ) ν' απαιτούν από τους εργαζομένους δήλωση συμμετοχής, μη συμμετοχής

ή αποχώρησης από συνδικαλιστική οργάνωση, δ) να υποστηρίζουν ορισμένη συνδικαλιστική οργάνωση ή με οικονομικά ή με άλλα μέσα, ε) να επεμβαίνουν με οποιοδήποτε τρόπο στη διοίκηση, στη λειτουργία και στη δράση των συνδικαλιστικών οργανώσεων, στ) να μεταχειρίζονται με ευμένεια ή δυσμένεια τους εργαζομένους, ανάλογα με τη συμμετοχή τους σε ορισμένη συνδικαλιστική οργάνωση.

3. Δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν σε συνδικαλιστική οργάνωση εργαζομένων εργοδότες. ***Το προηγούμενο εδάφιο δεύτερο της παρ. 3, καταργήθηκε διά του του άρθρου 7 του Ν. 1446/1984 (Α 80).

4. Είναι άκυρη η καταγγελία της σχέσης εργασίας για νόμιμη συνδικαλιστική δράση.

5. Είναι άκυρη η καταγγελία της σχέσης εργασίας:

α) των μελών της διοίκησης, σύμφωνα με το άρθρο 92 Α.Κ., της συνδικαλιστικής οργάνωσης.

β) των μελών της προσωρινής σύμφωνα με το άρθρο 79 Α.Κ. διοίκησης συνδικαλιστικής οργάνωσης που διορίζει το δικαστήριο σύμφωνα με το άρθρο 69 του Αστικού Κώδικα και

γ) των μελών της διοίκησης που εκλέγονται προσωρινά κατά την ίδρυση συνδικαλιστικής οργάνωσης. Η απαγόρευση ισχύει κατά τη διάρκεια της θητείας και ένα χρόνο μετά τη λήξη της, εκτός αν συντρέχει ένας από τους λόγους της παρ. 10 και διαπιστωθεί κατά τη διαδικασία του άρθρου 15.

6. Η παραπάνω προστασία παρέχεται στην ακόλουθη έκταση:

α) Εάν η οργάνωση έχει ως 200 μέλη προστατεύονται επτά μέλη της διοίκησης.

β) εάν η οργάνωση έχει ως 1000 μέλη προστατεύονται, εννέα μέλη και

γ) εάν η οργάνωση έχει περισσότερα από 1000 μέλη προστατεύονται ένδεκα.

7. Τη σειρά των μελών που προστατεύονται ορίζει το καταστατικό. Εάν το καταστατικό δεν προβλέπει, προστατεύονται κατά σειρά ο Πρόεδρος, Αναπλ. Πρόεδρος ή Αντιπρόεδρος, Γενικός Γραμματέας, Αναπλ. Γενικός Γραμματέας, Ταμίας και οι λοιποί κατά την τάξη της εκλογής.

8. Προστατεύονται επίσης: Τα πρώτα 21 ιδρυτικά μέλη της πρώτης υπό σύσταση συνδικαλιστικής οργάνωσης της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης ή του επαγγελματικού κλάδου απασχόλησης εφόσον η επιχείρηση στην οποία εργάζονται απασχολεί από 80 μέχρι 150 εργαζομένους, 25 μέλη αν απασχολεί πάνω από 150, 30 μέλη αν απασχολεί πάνω από 300 και 40 μέλη εάν απασχολεί πάνω από 500. Εφόσον οι εργαζόμενοι είναι πάνω από 40 και μέχρι 80, προστατεύονται μέχρι 7 ιδρυτικά μέλη κατά την τάξη υπογραφής της ιδρυτικής πράξης. Η προστασία αυτή ισχύει για ένα χρόνο από την ημέρα της υπογραφής της ιδρυτικής πράξης. Εάν η υπό σύσταση οργάνωση δεν συσταθεί πραγματικά μέσα σε 6 μήνες από την υπογραφή της ιδρυτικής πράξης, η προστασία των ιδρυτικών μελών παύει και ισχύει για τα μέλη της επόμενης υπό σύσταση οργάνωσης.

9. Με την επιφύλαξη του άρθρου 11 παρ. 3 του Ν. 1256/1982 "για την πολυθεσία, την πολυαπασχόληση και την καθιέρωση ανωτάτου ορίου απολαβών στο δημόσιο τομέα καθώς και για το Ελεγκτικό Συνέδριο, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και άλλες διατάξεις", δεν επιτρέπεται μετάθεση των εργαζομένων που αναφέρονται στις παρ. 5, 6, 7 και 8 χωρίς τη συγκατάθεση της αντίστοιχης συνδικαλιστικής οργάνωσης. Ο εργοδότης έχει δικαίωμα να προσφύγει στην επιτροπή του άρθρου 15 που αποφασίζει για την αναγκαιότητα της μετάθεσης.

10. Η καταγγελία της σχέσης εργασίας των προσώπων που προστατεύονται σύμφωνα με όσα αναγράφονται στο άρθρο αυτό, επιτρέπεται μόνον:

α) Όταν κατά τη σύναψη της σύμβασης εργασίας με τον εργοδότη ο εργαζόμενος τον εξαπάτησε παρουσιάζοντας ψεύτικα πιστοποιητικά ή βιβλιάρια για να προσληφθεί ή να λάβει μεγαλύτερη αμοιβή.

β) Όταν ο εργαζόμενος απεκάλυψε βιομηχανικά ή εμπορικά μυστικά ή ζήτησε ή δέχτηκε αθέμιτα πλεονεκτήματα, κυρίως προμήθειες από τρίτους.

γ) Όταν ο εργαζόμενος προκάλεσε σωματικές βλάβες ή εξύβρισε σοβαρά ή απείλησε τον εργοδότη ή τον εκπρόσωπό του.

δ) Όταν ο εργαζόμενος επίμονα και αδικαιολόγητα αρνήθηκε να εκτελέσει την εργασία για την οποία έχει προσληφθεί.

("ε) Όταν ο εργαζόμενος δεν προσέρχεται αδικαιολόγητα στην εργασία του για περισσότερο από 7 ημέρες διάστημα. Για την ύπαρξη των πιο πάνω λόγων καταγγελίας της σχέσεως εργασίας των προστατευόμενων κατά τις προαναφερόμενες διατάξεις μισθωτών αποφασίζει η επιτροπή του άρθρου 15 του ν. 1264/1982, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 25 του ν. 1545/1985").

***Η περ.ε` είχε αντικατασταθεί ως άνω με το άρθρο 1 του Ν.1915/1990 Το τελευταίο όμως και συνεπώς και η ως άνω περ.ε`καταργήθηκαν από το άρθρο 10 του Ν.2224/1994. Κατά μία άποψη, με την την κατάργηση του άρθρ.1 Ν.1915/1990 επανήλθε σε ισχύ η περ.ε`, όπως ίσχυε πριν την αντικατάστασή της από αυτό και που είχε ως εξής: "ε) Όταν ο εργαζόμενος δεν προσέρχεται αδικαιολόγητα στην εργασία του για περισσότερο από 7 ημέρες διάστημα ή εξακολουθεί να συμμετέχει σε απεργία που κρίθηκε με δικαστική απόφαση μη νόμιμη ή καταχρηστική"

Κατά την αντίθετη άποψη όμως, αφού ο νομοθέτης δεν επανέφερε ΡΗΤΩΣ την περ.ε` (αλλά μόνον τα εδάφια τρίτο και τέταρτο του άρθρου 15 του παρόντος νόμου) αυτή καταργήθηκε και ως προς την προϊσχύσασα μορφή.

Η συνδρομή κάποιου από τους παραπάνω σπουδαίους λόγους δεν απαλλάσσει τον εργοδότη από τις υποχρεώσεις που έχει σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα και της εργατικής νομοθεσίας σχετικά με την καταγγελία της σχέσεως εργασίας.

"11. Για την προστασία των συνδικαλιστικών στελεχών που συμμετέχουν στην Εκτελεστική Επιτροπή και στη Γραμματεία της Συνομοσπονδίας Ευρωπαϊκών Συνδικάτων έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων."

*** Η παρ.11 προστέθηκε με το άρθρο 34 Ν.2956/2001, ΦΕΚ Α 258/6.11.2001.

"Άρθρο 15" Ν.1264/1982 "Επιτροπές Προστασίας Συνδικαλιστικών Στελεχών".

"1. Για την ύπαρξη ενός από τους λόγους του άρθρου 14 παρ. 10 πριν από την καταγγελία της σχέσης εργασίας αποφασίζει, κατά πλειοψηφία, επιτροπή, της οποίας η απόφαση υπόκειται σε έφεση και η οποία αποτελείται:

α) Από τον πρόεδρο πρωτοδικών της περιφέρειας που παρέχει την εργασία του ο εργαζόμενος, εφόσον στο Πρωτοδικείο υπηρετούν δύο τουλάχιστον πρόεδροι, ή άλλως από πρωτοδίκη που ορίζεται από τον πρόεδρο με τη σειρά του άρθρου 11 παρ. 3 εδάφ. β ` του νόμου αυτού και για ένα χρόνο.

β) Από έναν αντιπρόσωπο του εμποροβιομηχανικού επιμελητηρίου της περιφέρειας και αν δεν λειτουργεί επιμελητήριο του εμπορικού συλλόγου. Όταν εκδικάζεται υπόθεση που αφορά μισθωτό βιομηχανίας, ο σύνδεσμος βιομηχανών, όπου υπάρχει, υποδείχνει

έναν εκπρόσωπό του που συμμετέχει στην επιτροπή αντί του εκπροσώπου του επιμελητηρίου.

γ) Από έναν εκπρόσωπο των εργαζομένων που υποδείχνει η πιο αντιπροσωπευτική τριτοβάθμια οργάνωση.

2. Η έφεση απευθύνεται σε δευτεροβάθμια επιτροπή που είναι και αυτή τριμελής και αποτελείται:

α) Από τον αρχαιότερο πρόεδρο πρωτοδικών, αναπληρούμενο από άλλον Πρόεδρο, σε περίπτωση απουσίας, ελλείψεως ή κωλύματός του και μόνο σε περίπτωση που δεν υπηρετεί άλλος Πρόεδρος προεδρεύει ο αρχαιότερος πρωτοδίκης, που δεν συμμετέσχε στην πρωτοβάθμια επιτροπή, όταν αυτή έλαβε την προσβαλλόμενη απόφαση.

β) Από έναν αντιπρόσωπο του εμποροβιομηχανικού επιμελητηρίου με τις πιο πάνω διακρίσεις, υποδεικνυόμενο όπως και στην παρ. 1 εδάφ. β` του άρθρου αυτού.

γ) Από έναν εκπρόσωπο των εργαζομένων, υποδεικνυόμενο όπως και στην παρ. 1 εδάφ. γ του άρθρου αυτού.

3. Τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη της πρωτοβάθμιας επιτροπής δεν μπορούν, για τον ίδιο χρόνο, να ορίζονται ή να συμμετέχουν στη δευτεροβάθμια επιτροπή. Κατά τα λοιπά και για τις δύο επιτροπές εφαρμόζεται το άρθρο 11 παρ. 3 εδάφ. β` του νόμου αυτού, και στην πρώτη εφαρμογή της διάταξης αυτής, η θητεία και των δευτεροβαθμίων επιτροπών λήγει ταυτόχρονα με τις πρωτοβάθμιες. Η απαρτία και στις δύο επιτροπές σχηματίζεται από τον πρόεδρό της και ένα τουλάχιστο μέλος της επιτροπής.

4. Η δευτεροβάθμια επιτροπή επιλαμβάνεται ύστερα από έφεση διαδίκου, που ασκείται μέσα σε πέντε εργάσιμες μέρες από την κοινοποίηση σ` αυτόν της πρωτοβάθμιας απόφασης.

5. Το πρώτο δεκαπενθήμερο του Ιανουαρίου, κάθε χρόνο, ο πρόεδρος κάθε πρωτοδικείου που θ` αναλάβει τη δευτεροβάθμια επιτροπή καλεί τις παραπάνω οργανώσεις να υποδείξουν μέσα στον Ιανουάριο έναν τακτικό και έναν αναπληρωματικό εκπρόσωπο για το ερχόμενο ημερολογιακό έτος και για κάθε μια επιτροπή.

Εάν οι παραπάνω οργανώσεις δεν υποδείξουν εκπροσώπους, ο πρόεδρος ορίζει μέσα στο πρώτο 10ήμερο του Φεβρουαρίου έναν εργοδότη και έναν αναπληρωματικό του καθώς και έναν εργαζόμενο και έναν αναπληρωτικό του και με απόφασή του συγκροτεί και τις δύο Επιτροπές Προστασίας Συνδικαλιστικών Στελεχών της περιφέρειάς του. Ένας από τους υπαλλήλους της δικαστικής γραμματείας ορίζεται γραμματέας για κάθε επιτροπή.

Η κάθε επιτροπή συγκαλείται από τον πρόεδρό της, ύστερα από αίτηση του εργοδότη ή έφεση του ενδιαφερόμενου που κατατίθεται στη γραμματεία της, μέσα σε οκτώ (8) μέρες από την υποβολή της αίτησης ή της έφεσης και συζητεί την υπόθεση, εφαρμόζοντας ανάλογα τις διατάξεις των άρθρων 739, έως 759, του κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

"Οι επιτροπές έχουν υποχρέωση να εκδώσουν την απόφασή τους μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη μέρα της συζήτησης της υπόθεσης"

***Το τρίτο και τέταρτο εδάφιο, τα οποία είχαν τροποποιηθεί από το άρθρο 1 του Ν.1915/1990, επανήλθαν σε ισχύ όπως ίσχυαν πριν από την τροποποίηση αυτή δυνάμει του άρθρου 1 του Ν.2224/1994 (Α 112), με το οποίο και καταργήθηκε το άρθρο 1 του Ν.1915/1990.

***Το άρθρο 15 αντικαταστάθηκε ως άνω διά του άρθρου 25 του Ν. 1545/1985 (Α 91).

Άρθρο 23. Ν.1264/1982 Ποινικές Κυρώσεις

1. Ο εργοδότης και οι εκπρόσωποί του, ως και οποιοσδήποτε τρίτος, που παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου 14 παρ. 2 και 3 του νόμου αυτού, τιμωρούνται με φυλάκιση ή και με χρηματική ποινή μέχρι 5.000.000 δραχμών, και εφόσον δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή από άλλη διάταξη.

2. Ο εργοδότης και οι εκπρόσωποί του, που παραβαίνουν τις διατάξεις του άρθρου 14 παρ 5, 8 και 9 ή που αρνούνται την πραγματική απασχόληση εργαζομένου που η απόλυσή του έχει κριθεί άκυρη με δικαστική απόφαση ή που αρνούνται την επαναπρόσληψη και πραγματική απασχόληση των εργαζομένων που αναφέρονται στο άρθρο 24, τιμωρούνται με φυλάκιση ή και με χρηματική ποινή μέχρις 1.000.000 δρχ για κάθε παράβαση η άρνηση.

3. Οποιοσδήποτε παραποιεί ή νοθεύει το αποτέλεσμα εκλογών για την ανάδειξη συλλογικών οργάνων ή αντιπροσώπων οποιασδήποτε συνδικαλιστικής οργάνωσης τιμωρείται

με φυλάκιση τουλάχιστο τριών μηνών και εάν πρόκειται για μέλος εφορευτικής επιτροπής με φυλάκιση τουλάχιστο έξι μηνών.

4. Όποιος χρησιμοποιεί την επωνυμία ή αντιποιείται την εκπροσώπηση συνδικαλιστικής οργάνωσης χωρίς δικαίωμα για δικό του όφελος τιμωρείται με φυλάκιση μέχρις ενός έτους, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλη διάταξη.

5. Όποιος εμποδίζει με σωματική ή ψυχολογική βία τις συνεδριάσεις της διοίκησης ή τις συνελεύσεις μελών συνδικαλιστικών οργάνωσης τιμωρείται με φυλάκιση μέχρις ενός έτους, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλη διάταξη.

Άρθρο 24 Ν.1264/1982 Αποκατάσταση συνδικαλιστών

1. Μέλη διοικήσεων ως και ιδρυτικά Μέλη συνδικαλιστικών οργάνωσης μέσα στα όρια των παρ. 6 και 8 του άρθρου 14 που έχουν απολυθεί μετά την ισχύ του νόμου 330/1976 επαναπροσλαμβάνονται στην επιχείρηση η οποία έχει καταγγείλει τη σύμβαση εργασίας τους χωρίς άλλη διατύπωση.

Η διάταξη του εδαφ.α` δεν εφαρμόζεται εάν η καταγγελία της σύμβασης έγινε για παράβαση ποινικού νόμου, εκτός των διατάξεων του νόμου 330/1976 και του άρθρου 332 Π.Κ. για την οποία έχει εκδοθεί δικαστική απόφαση.

2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 εφαρμόζεται και για τους εργαζομένους των οποίων οι συμβάσεις εργασίας έχουν καταγγελθεί κατά τις διατάξεις του άρθρου 38 του Ν. 330/1976 εφόσον ήταν άνεργοι κατά την 1.4.1982 και εξακολουθούν ή κατέστησαν άνεργοι μέχρι τη δημοσίευση αυτού του νόμου, χωρίς υπαιτιότητά τους ή η εργασία τους μειονεκτεί σοβαρά σε σχέση με εκείνη από την οποία απολύθηκαν.

3. Εργαζόμενοι των οποίων οι συμβάσεις εργασίας έχουν καταγγελθεί μετά την ισχύ του νόμου 330/1976 ένα μήνα πριν κηρυχθεί η απεργία, κατά τη διάρκειά της και μέσα σε δύο μήνες μετά από τη λήξη της απεργίας στην οποία έλαβαν μέρος στην επιχείρηση ή τον κλάδο απασχόλησής τους επαναπροσλαμβάνονται, στην επιχείρηση η οποία έχει καταγγείλει τη σύμβαση εργασίας τους, χωρίς άλλη διατύπωση, εφόσον ήσαν άνεργοι κατά την 1.4.1982 και εξακολουθούν ή κατέστησαν άνεργοι μέχρι τη δημοσίευση αυτού του νόμου χωρίς υπαιτιότητά τους ή η εργασία τους μειονεκτεί σοβαρά σε σχέση με εκείνη από την οποία απολύθηκαν.

Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται εάν έχει κριθεί με δικαστική απόφαση ότι η απόλυση δεν έγινε για συνδικαλιστικούς λόγους ή αν πρόκειται για εποχιακά απασχολούμενους, όπως αυτό προκύπτει από τη φύση της παραγωγικής λειτουργίας της επιχείρησης.

Η διάταξη του εδαφ. β` της παρ. 1 ισχύει και στις περιπτώσεις της παραγράφου αυτής.

4. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται οι παράγραφοι 1, 2 και 3 εδαφ. γ`, αν έχει εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση σε βάρος του εργαζομένου η επαναπρόσληψη έχει την έννοια αναγκαστικής σύναψης νέας σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου.

5. Ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να επαναπροσλάβει τον εργαζόμενο που έχει απολυθεί κατά τις παρ. 1, 2 και 3 και εφόσον ο εργαζόμενος του κοινοποιήσει σχετική έγγραφη δήλωση με δικαστικό επιμελητή μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία 60 ημερών από τη δημοσίευση του νόμου αυτού. Η προθεσμία αυτή αρχίζει μετά το τέλος της εκκρεμούς ποινικής δίκης για τις περιπτώσεις των παρ. 1 εδαφ. β` και 3 εδαφ. γ` του άρθρου αυτού.

6. Αν οι εργαζόμενοι που θα υποβάλουν τη δήλωση επαναπρόσληψης της παραγράφου 4 υπερβαίνουν το 5% αλλά όχι το 10% των απασχολούμενων στην επιχείρηση, ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να τους επαναπροσλάβει ισομερώς κατά μήνα μέσα σ` ένα εξάμηνο από το τέλος της προθεσμίας υποβολής της παραπάνω δήλωσης. Αν υπερβαίνουν το 10% και για το ποσοστό πέραν του 10% και μέχρι 20% προσλαμβάνονται ισομερώς κατά μήνα μέσα στον επόμενο χρόνο. Η πρόσληψη γίνεται με τη σειρά υποβολής της παραπάνω δήλωσης και με προτίμηση των εργαζομένων της παρ. 1 στη συνέχεια της παρ. 2 και τέλος της παρ. 3 και μέσα σε κάθε ομάδα με προτίμηση όσων είχαν μεγαλύτερη προϋπηρεσία στην επιχείρηση. Εκείνοι που δεν καλύπτονται από τα παραπάνω ποσοστά έχουν δικαίωμα προτίμησης σε μελλοντικές τυχόν προσλήψεις.

Αποζημιώσεις που έχουν τυχόν καταβληθεί δεν επιστρέφονται από τους επαναπροσλαμβανομένους.

7. Για διαφορές που προκύπτουν σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού αποφασίζει το Μονομελές Πρωτοδικείο είτε του τόπου της έδρας της επιχείρησης είτε του τόπου παροχής της εργασίας με τη διαδικασία των άρθρων 663 - 676 του Κώδικα

Πολιτικής Δικονομίας. Οι διατάξεις του δευτέρου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 22 εφαρμόζονται ανάλογα.

8. Στις περιπτώσεις της παρ. 6 αν η επιχείρηση που υποχρεώνεται στην επαναπρόσληψη βρίσκεται σε προφανή οικονομική αδυναμία ν' αντιμετωπίσει τις πρόσθετες δαπάνες από τις επαναπροσλήψεις μπορεί να υπαχθεί με απόφαση του Υπουργού Εργασίας στα προγράμματα του ΟΑΕΔ για την επιδότηση δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης με βάση τους όρους και ύστερα από τη διαδικασία που ορίζει το κάθε πρόγραμμα.

ΥΓΙΕΙΝΗ και ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

• Υγιεινή και Ασφάλεια: **άρ. 23 β.δ. 25-8/5-9-1920** (ή άρ. 3 Ν. ΓΠΛΔ/1911) (εργοδότης, δ/ντης, διαχειριστής, ιδιοκτ., εργάτης) παράβαση μέτρων για την υγιεινή και την ασφάλεια (υγιεινή, φωτισμός, αερισμός, υγρασία, λειτουργία μηχανημάτων, ασφαλή ικριώματα, προστασία από ηλιακές ακτίνες το θέρος = άρθρο 1 → **Φ μέχρι 6 μήνες + ΧΠ (300 μέχρι 3.000)** (ρήτρα επικ/τας). Βλ. άρ. 57 ΠΚ. **Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ (=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €) : 31 §4 Ν.3904/23-12-2010.**

• **ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 17/ΦΕΚ Α' 11/1996.** Μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ.

ΠΡΟΣΟΧΗ : βλ. και παρακάτω : ισχύει ο **Ν. 3850/2010 «περί Κωδικοποίησης νόμου για υγεία και ασφάλεια εργαζομένων**

**** Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ.1 του Π.Δ. 338/2001 (ΦΕΚ Α' 227/9.10.2001), " Κατά την εκπλήρωση της υποχρέωσής του να διασφαλίζει την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων κατά την άσκηση οιασδήποτε δραστηριότητας στην οποία υπεισέρχονται επιβλαβείς χημικοί παράγοντες, ο εργοδότης λαμβάνει τα αναγκαία προληπτικά μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 7 παράγραφοι 5, 6 και 7 του Π.Δ. 17/96, καθώς και τα μέτρα που προβλέπονται στο παρόν διάταγμα". *** Βλ. και Π.Δ.338/2001 (ΦΕΚ Α' 227/9.10.2001).

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με την παρ.7 άρθρ.1 Ν.3561/2007,ΦΕΚ Α 76/2.4.2007,ορίζεται ότι κατά την εκτέλεση των εργασιών ναυπήγησης, μετατροπής, επισκευής και συντήρησης πλοίων τηρούνται υποχρεωτικά οι διατάξεις του ν. 1568/1985 και των κατ' εξουσιοδότηση του κανονιστικών πράξεων, όπως ιδίως του π.δ. 70/1990 (ΦΕΚ 31 Α) και του π.δ. 17/1996 (ΦΕΚ 11 Α).

`Αρθρο 1

Αντικείμενο-Πεδίο εφαρμογής

1. Σκοπός του παρόντος προεδρικού διατάγματος είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας περί της ασφαλείας και υγιεινής των εργαζομένων προς τις διατάξεις των οδηγιών 89/391/ΕΟΚ της 12ης Ιουνίου 1989 "Σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία" (ΕΕ L 183/29-6-89) και 91/383/ΕΟΚ της 25ης Ιουνίου 1991 "Για την συμπλήρωση των μέτρων που αποσκοπούν στο να προαγάγουν τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία των εργαζομένων με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου ή με σχέση πρόσκαιρης εργασίας" (ΕΕ L 206/29-7-91)

2. Το παρόν προεδρικό διάταγμα έχει ως αντικείμενο την εφαρμογή μέτρων για την προαγωγή της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία. Προς το σκοπό αυτό, περιέχει γενικές αρχές σχετικά με την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων και την προστασία της ασφάλειας και της υγείας, την εξάλειψη των αυτελεστών κινδύνων των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών, την ενημέρωση, τη διαβούλευση, την ισόρροπη συμμετοχή, την κατάρτιση των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους, καθώς και τους κανόνες για την εφαρμογή των γενικών αυτών αρχών.

3. Οι διατάξεις του παρόντος διατάγματος εφαρμόζονται σε όλες τις επιχειρήσεις, εγκαταστάσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα (βιομηχανικές, γεωργικές, εμπορικές, διοικητικές, εκπαιδευτικές, πολιτιστικές δραστηριότητες, δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, αναψυχής, κλπ).

4. Για την εφαρμογή του παρόντος διατάγματος στο Δημόσιο, τα ΝΠΔΔ και ΟΤΑ ισχύουν και οι ιδιαίτερες ρυθμίσεις της ΚΥΑ 88555/3293/88 "Υγιεινή και ασφάλεια του προσωπικού του Δημοσίου, των ΝΠΔΔ και των ΟΤΑ" (721/Β) που κυρώθηκε με το άρθρο 39 του ν. 1836/89.

5. Οι διατάξεις του παρόντος διατάγματος δεν εφαρμόζονται στο ένστολο προσωπικό των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας και στο οικιακό υπηρετικό προσωπικό. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να εξασφαλίζεται, όσο αυτό είναι δυνατόν, η ασφάλεια και η υγεία του ως άνω προσωπικού, εν όψει των στόχων του παρόντος.

6. Οι διατάξεις του ν. 1568/85 και των προεδρικών διαταγμάτων που εκδόθηκαν με τις εξουσιοδοτήσεις του εφαρμόζονται στο σύνολό τους και στις επιχειρήσεις:

- α) εκρηκτικών υλών
- β) μεταλλείων-λατομείων-ορυχείων
- γ) καθαρά αλιευτικές
- δ) μεταφορών και
- ε) σε εργασίες με ιοντίζουσες ακτινοβολίες

7. Ειδικά στις θαλάσσιες μεταφορές, εφαρμογή έχουν οι διατάξεις του ν.δ. 187/73 "Περί Κώδικα Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου" (216/Α), του ν. 3816/1958 "Περί Κώδικα Ιδιωτικού Νομικού Δικαίου" (32/Α), του ν. 486/76 "Περί κυρώσεως της υπ' αριθμ. 134 Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας (Περί προλήψεως εργατικών ατυχημάτων των ναυτικών)" (321/Α), του ν. 948/79 "Περί κυρώσεως της υπ' αριθμ. 147 Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας (Περί ελαχίστων επιπέδων ασφαλείας εμπορικών πλοίων)" (167/Α), του ν. 1314/84 "Περί κυρώσεως της Διεθνούς Σύμβασης για πρότυπα εκπαίδευσης, έκδοση πιστοποιητικών και τηρήσεων φυλακών των ναυτικών, 1978" (2/Α) και των κατ' εξουσιοδότηση αυτών εκδοθέντων προεδρικών διαταγμάτων".

8. Ειδικά για τον κλάδο των μεταλλείων-λατομείων-ορυχείων εφαρμογή έχουν και οι πλέον δεσμευτικές ή και ειδικές διατάξεις της Υ.Α. ΙΙ-5η/Φ/17402/84 "Κανονισμός Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών" (931/Β).

`Αρθρο 2 Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος, νοείται ως:

1. Εργαζόμενος: Κάθε πρόσωπο που απασχολείται από έναν εργοδότη με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ασκούμενων και των μαθητευομένων, εκτός από το οικιακό υπηρετικό προσωπικό.

2. Εργοδότης: Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο συνδέεται με σχέση εργασίας με τον εργαζόμενο και έχει την ευθύνη για την επιχείρηση ή/και την εγκατάσταση.

3. Επιχείρηση: Κάθε επιχείρηση, εκμετάλλευση, εγκατάσταση και εργασία του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, ανεξαρτήτως κλάδου οικονομικής δραστηριότητας στον οποίο κατατάσσεται.

4. Εκπρόσωπος των εργαζομένων: Κάθε εκλεγμένο άτομο, με ειδική αρμοδιότητα σε θέματα προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων σύμφωνα με τα άρθρα 2 και 3 του ν. 1568/85 και τα άρθρα 1, 2, 3, 4 και 5 του ν. 1767/88 "Συμβούλια εργαζομένων και άλλες εργατικές διατάξεις-κύρωση της 135 Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας" (63/A) και το άρθρο 3 του παρόντος διατάγματος, για να εκπροσωπεί τους εργαζόμενους, όσον αφορά τα ζητήματα προστασίας της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία.

5. Τόπος εργασίας: Κάθε χώρος όπου βρίσκονται ή μεταβαίνουν οι εργαζόμενοι εξ αιτίας της εργασίας τους και που είναι κάτω από τον έλεγχο του εργοδότη.

6. Πρόληψη: Το σύνολο των διατάξεων ή μέτρων που λαμβάνονται ή προβλέπονται καθ' όλα τα στάδια της δραστηριότητας της επιχείρησης, με στόχο την αποφυγή ή τη μείωση των επαγγελματικών κινδύνων.

7. Αρμόδια επιθεώρηση εργασίας: Οι αρμόδιες υπηρεσίες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης κατά το άρθρο 15 (παράγραφος 1) του παρόντος διατάγματος και για τον κλάδο των μεταλλείων-λατομείων-ορυχείων οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας.

Άρθρο 3

Εκπρόσωποι των εργαζομένων με ειδική αρμοδιότητα σε θέματα ασφαλείας και υγείας

1. Στις επιχειρήσεις που απασχολούν από 20 άτομα και πάνω οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα να επιλέγουν εκπροσώπους, με ειδική αρμοδιότητα σε θέματα προστασίας της ασφάλειας και της υγείας σύμφωνα με τα άρθρα 2 και 3 του ν. 1568/85.

2. Στις επιχειρήσεις που απασχολούν κάτω από 20 άτομα οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα να διαβουλευονται μεταξύ τους και να επιλέγουν με πλειοψηφία εκπροσωπο τους για την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας. Για τον εκπρόσωπο αυτών ισχύουν οι ειδικότερες ρυθμίσεις των όρθρων 2 (παράγραφοι Α2, Β1, Β2 και Γ2) και 3 (παράγραφος 9) του ν. 1568/85. Ο εκπρόσωπος αυτός επιλέγεται για διάστημα δύο ετών.

3. Ο χρόνος απασχόλησης από την εργασία, των παραπάνω εκπροσώπων των εργαζομένων, για να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις κείμενες διατάξεις και το παρόν διάταγμα υπολογίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 7 του παρόντος διατάγματος.

Άρθρο 4 Παροχή υπηρεσιών προστασίας και πρόληψης

1. Στις επιχειρήσεις που απασχολούν 50 και άνω εργαζόμενους, ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας σύμφωνα με το κεφ. Α του ν. 1568/85, το παρόν διάταγμα και τους ειδικότερους όρους που ορίζονται στο π.δ. 294/88 "Ελάχιστος χρόνος απασχόλησης τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας, επίπεδο γνώσεων και ειδικότητα τεχνικού ασφαλείας για τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 1568/85 Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων" (138/A).

2. Με την επιφύλαξη ειδικότερων ή πλέον δεσμευτικών διατάξεων, στις επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 50 εργαζόμενους ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες τεχνικού ασφαλείας σύμφωνα με το κεφ. Α του ν. 158/85,

το παρόν διάταγμα, τους ειδικότερους όρους που ορίζονται στο π.δ. 294/88 και σύμφωνα με τα οριζόμενα στα παρακάτω εδάφια:

α) Στις επιχειρήσεις που υπάγονται στην κατηγορία Α όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 του π.δ. 294/88, ο εργοδότης έχει υποχρέωση να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες τεχνικού ασφάλειας που έχει τα προσόντα των εδαφίων α ή β ή γ της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν. 1568/85.

β) Στις επιχειρήσεις που υπάγονται στην κατηγορία Β όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 του π.δ. 294/88, ο εργοδότης έχει υποχρέωση να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του εδαφίου (α). Δύναται όμως σε ό,τι αφορά τον τεχνικό ασφάλειας να αναθέτει τα καθήκοντα αυτό σε εργαζόμενους, με τα προσόντα του εδαφίου (δ) της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν. 1568/85, εφόσον αυτοί απασχολούνται με πλήρες ωρόριο στην επιχείρηση. Στην περίπτωση αυτή ο εργοδότης υποχρεούται να επιμορφώσει τον εργαζόμενο αυτόν, όπως ορίζεται ειδικότερα στο άρθρο 13 του ν. 1568/85 και στο άρθρο 6 του παρόντος διατάγματος.

γ) Στις επιχειρήσεις που υπάγονται στην κατηγορία Γ όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 του π.δ. 294/88, ο εργοδότης έχει υποχρέωση να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του εδαφίου (β). Δύναται όμως να αναλάβει ο ίδιος τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από την περίπτωση αυτή εφόσον επιμορφωθεί κατάλληλα, σύμφωνα με το άρθρο 13 του ν. 1568/85 και το άρθρο 6 του παρόντος διατάγματος.

3. Σε κάθε περίπτωση απασχόλησης τεχνικού ασφάλειας και γιατρού εργασίας ο ελάχιστος πραγματικός χρόνος ετήσιας απασχόλησης για τον καθένα χωριστά δεν μπορεί να είναι μικρότερος των:

- α) 25 ωρών ετησίως για επιχειρήσεις, που απασχολούν μέχρι 20 άτομα,
- β) 50 ωρών ετησίως για επιχειρήσεις, που απασχολούν από 21-50 άτομα και
- γ) 75 ωρών ετησίως για επιχειρήσεις, που απασχολούν άνω των 50 ατόμων.

"3α. Ο συνολικός μέγιστος (ετήσιος) πραγματικός χρόνος απασχόλησης ενός τεχνικού ασφάλειας ή ενός γιατρού εργασίας σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, δεν μπορεί να υπερβαίνει τον προβλεπόμενο χρόνο απασχόλησης μισθωτού.

Η διάταξη αυτή δεν αφορά το προσωπικό των Υπηρεσιών Προστασίας και Πρόληψης, για το οποίο ισχύουν οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας περί όρων απασχόλησης.

Ο συνολικός ετήσιος χρόνος απασχόλησης του τεχνικού ασφάλειας ή/και του γιατρού εργασίας ανεξάρτητα από τη σχέση εργασίας τους, η κατανομή του χρόνου αυτού κατά μήνα σύμφωνα με το άρθρο 3 (παράγραφος 2) του Π.Δ. 294/88 καθώς και το ωράριο απασχόλησης τους αναγράφονται υποχρεωτικά στους πίνακες καταστάσεων εργασίας σύμφωνα με το Π.Δ. της 27.6.32, το Ν. 515/70 κλπ. Τα στοιχεία αυτά αναγράφονται και στις καταστάσεις που αναρτώνται στους χώρους εργασίας ώστε όλοι οι εργαζόμενοι να γνωρίζουν τις ώρες παρουσίας του Τεχνικού Ασφάλειας και του Γιατρού Εργασίας στην επιχείρηση.

Κάθε αλλαγή των παραπάνω στοιχείων πρέπει να ανακοινώνεται έγκαιρα στην αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας".

*** Η παρ.3α προστέθηκε με την παρ.1 άρθρ.2 ΠΔ 159/1999, ΦΕΚ Α 157/3.8.1999.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. την απόφαση 2760/2003 ΣτΕ που ακυρώνει εν μέρει το άρθρο 2 παρ.1 του ΠΔ 159/99 με το οποίο προσετέθη η ανωτέρω παράγραφος.

4. Ο εργοδότης προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του ν.1568/85 και του παρόντος διατάγματος για υποχρέωση χρησιμοποίησης υπηρεσιών τεχνικού ασφάλειας και γιατρού εργασίας ή/και σε ιδιαίτερα προβλήματα υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων, δύναται να επιλέξει μεταξύ των περιπτώσεων ανάθεσης των καθηκόντων τεχνικού ασφάλειας ή/και γιατρού εργασίας σε εργαζόμενους στην επιχείρηση ή σε άτομα εκτός της επιχείρησης ή σύναψης σύμβασης με τις Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης (ΕΕΥΠΠ) του άρθρου 5 του παρόντος διατάγματος ή συνδυασμό μεταξύ αυτών των δυνατοτήτων.

5. Στην περίπτωση που παρέχονται υπηρεσίες τεχνικού ασφάλειας και γιατρού εργασίας συνδυασμένα από εργαζόμενους στην επιχείρηση, ή/και από άτομα εκτός της επιχείρησης ή/και από ΕΕΥΠΠ, αυτοί οφείλουν να συνεργάζονται αναλόγως των αναγκών.

6. Εάν ο εργοδότης αποταθεί σε άτομα εκτός της επιχείρησης ή σε ΕΕΥΠΠ, αυτά ενημερώνονται από τον εργοδότη για τους παράγοντες που έχουν ή μπορεί να έχουν επιπτώσεις στην ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων και έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 11 του παρόντος διατάγματος.

7. Ο εργοδότης πριν από την επιλογή ανάθεσης καθηκόντων τεχνικού ασφάλειας ή/και γιατρού εργασίας σε εργαζόμενους στην επιχείρηση ή σε άτομα εκτός της επιχείρησης, έχει υποχρέωση να γνωστοποιεί στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα τους, το χρόνο απασχόλησής τους με τα καθήκοντα αυτά, τα στοιχεία για το είδος και την οργάνωση της επιχείρησης, τον αριθμό των εργαζομένων, τον ελάχιστο προβλεπόμενο χρόνο απασχόλησης τεχνικού ασφαλείας ή/και γιατρού εργασίας και λοιπές συναφείς πληροφορίες.

"Πέραν των ανωτέρω στοιχείων πριν την επιλογή ανάθεσης καθηκόντων τεχνικού ασφάλειας και του γιατρού εργασίας, σε άτομα εντός ή εκτός της επιχείρησης, ο εργοδότης υποχρεούται να υποβάλλει στην αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας :

α. Κατάσταση με την υλικοτεχνική υποδομή και το προσωπικό που διαθέτει η ίδια η επιχείρηση για την κάλυψη των υποχρεώσεών της, όπως προκύπτει από την ισχύουσα νομοθεσία.

β. Κατάσταση με την υλικοτεχνική υποδομή και τις υπηρεσίες που θα λαμβάνει συμπληρωματικά από Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης στην περίπτωση που τα διατιθέμενα σύμφωνα με το εδάφιο α δεν επαρκούν."

*** Το εντός " " νέο εδάφιο της παρ.7 προστέθηκε με την παρ.1 άρθρ.2 ΠΔ 159/1999,ΦΕΚ Α 157/3.8.1999.

7α "Η ανάθεση καθηκόντων ΤΑ και ΓΕ σε άτομα εντός της επιχείρησης γίνεται εγγράφως από τον εργοδότη και αντίγραφό της κοινοποιείται στην αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας, συνοδεύεται δε απαραίτητα από αντίστοιχη δήλωση αποδοχής."

*** Η παρ.7α προστέθηκε με την παρ.3 άρθρ.2 ΠΔ 159/1999, ΦΕΚ Α 157/3.8.1999.

8. Σε περίπτωση ανάθεσης των καθηκόντων τεχνικού ασφάλειας ή/και γιατρού εργασίας σε ΕΕΥΠΠ, πριν από την επιλογή, ο εργοδότης έχει υποχρέωση να γνωστοποιεί στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας τη γραπτή σύμβαση με την ΕΕΥΠΠ, στην οποία πρέπει να αναγράφονται:

α) Το νομικό καθεστώς της ΕΕΥΠΠ.

β) Ο νόμιμος εκπρόσωπός της.

γ) Η έδρα της.

δ) Το είδος των προσφερομένων υπηρεσιών.

ε) Τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των αρμόδιων ατόμων που έχουν ορισθεί για τη συγκεκριμένη επιχείρηση.

στ) Ο χρόνος απασχόλησης των ατόμων αυτών στην επιχείρηση.

ζ) Τα στοιχεία για το είδος και την οργάνωση της επιχείρησης.

η) Ο αριθμός των εργαζομένων στην επιχείρηση και λοιπές συναφείς πληροφορίες.

θ) Ο ελάχιστος προβλεπόμενος χρόνος απασχόλησης τεχνικού ασφάλειας ή/και γιατρού εργασίας για την επιχείρηση.

9. Η αρμόδια επιθεώρηση εργασίας ελέγχει το νομότυπο των αναθέσεων. Ειδικά για την ανάθεση καθηκόντων γιατρού εργασίας πρέπει να υπάρχει και σχετική βεβαίωση όσκτησης της συγκεκριμένης ιατρικής ειδικότητας από τον τοπικό ιατρικό σύλλογο.

"Η αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας ελέγχει επίσης την επάρκεια της υλικοτεχνικής υποδομής και το νομότυπο των συμβάσεων."

*** Το εντός " " νέο εδάφιο της παρ.9 προστέθηκε με την παρ.4 άρθρ.2 ΠΔ 159/1999,ΦΕΚ Α 157/3.8.1999.

10. Στις επιχειρήσεις που έχουν υποχρέωση πλήρους απασχόλησης τουλάχιστον δύο τεχνικών ασφάλειας σύμφωνα με το π.δ. 294/88, συνιστάται υποχρεωτικά Εσωτερική Υπηρεσία Προστασίας και Πρόληψης (ΕΣΥΠΠ).

11. Οι ΕΣΥΠΠ επιτρέπεται να λειτουργούν ως ΕΕΥΠΠ και να χρησιμοποιούνται από διάφορες επιχειρήσεις υπό την προϋπόθεση ότι κατέχουν την άδεια που προβλέπεται στο άρθρο 5 (παράγραφος 3) του παρόντος διατάγματος και πληρούν και τις λοιπές προϋποθέσεις του άρθρου αυτού.

12. Ο τεχνικός ασφάλειας ή/και ο γιατρός εργασίας στα πλαίσια των υποχρεώσεων τους σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις έχουν υποχρέωση να διενεργούν τις απαραίτητες μετρήσεις, και σε περίπτωση που η επιχείρηση δεν διαθέτει τα κατάλληλα μέσα για τις μετρήσεις αυτές, ο εργοδότης προσφεύγει σε ΕΕΥΠΠ.

Τα αποτελέσματα των μετρήσεων αυτών καταγράφουν κατ'εφαρμογή των εδαφίων (α) και (ε) της παραγράφου 3 του άρθρου 26 του ν. 1568/85, αναφέρουν στον εργοδότη οποιαδήποτε παράλειψη των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας, προτείνουν μέτρα αντιμετώπισης τους και επιβλέπουν την εφαρμογή τους.

13. Ο γιατρός εργασίας στα πλαίσια των υποχρεώσεων του και των υποχρεώσεων του εργοδότη σύμφωνα με τις κείμενες ειδικές διατάξεις, εφόσον η επιχείρηση δεν διαθέτει την κατάλληλη υποδομή, έχει υποχρέωση να παραπέμπει τους εργαζόμενους για συγκεκριμένες συμπληρωματικές ιατρικές εξετάσεις.

Οι εξετάσεις αυτές διενεργούνται σε ΕΕΥΠΠ, ή σε κατάλληλες υπηρεσίες του ιδιωτικού τομέα ή σε προσδιοριζόμενες από τους Υπουργούς Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, και Υγείας και Πρόνοιας αρμόδιες μονάδες των ασφαλιστικών οργανισμών ή του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ)

Στη συνέχεια ο γιατρός εργασίας λαμβάνει γνώση και αξιολογεί τα αποτελέσματα των παραπάνω εξετάσεων.

Οι δαπάνες που προκύπτουν από την εφαρμογή της παραγράφου αυτής βαρύνουν τον εργοδότη.

14. Για κάθε εργαζόμενο ο γιατρός εργασίας της επιχείρησης τηρεί σχετικό ιατρικό φάκελο. Επί πλέον καθιερώνεται και περιλαμβάνεται στον ιατρικό φάκελο, ατομικό βιβλιάριο επαγγελματικού κινδύνου, όπου αναγράφονται τα αποτελέσματα των ιατρικών και εργαστηριακών εξετάσεων, κάθε φορά που εργαζόμενος υποβάλλεται σε αντίστοιχες εξετάσεις.

Δικαιούνται να λαμβάνουν γνώση του φακέλλου και του ατομικού βιβλιαρίου του εργαζόμενου οι υγειονομικοί, επιθεωρητές της αρμόδιας επιθεώρησης εργασίας και οι γιατροί του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο ανήκει ο εργαζόμενος καθώς και ο ίδιος ο εργαζόμενος.

Σε κάθε περίπτωση παύσης της σχέσης εργασίας, το βιβλιάριο παραδίδεται στον εργαζόμενο που αφορά.

Άρθρο 5 Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης [ΕΕΥΠΠ]

1. Οι υπηρεσίες τεχνικού ασφάλειας και γιατρού εργασίας, όπως αυτές προσδιορίζονται από το ν. 1568/85 και το παρόν διάταγμα μπορούν να παρέχονται σε μια επιχείρηση και από ατομικές επιχειρήσεις ή νομικά πρόσωπα έξω από την επιχείρηση, που στο εξής θα ονομάζονται "Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης" (ΕΕΥΠΠ). Οι ΕΕΥΠΠ ασκούν τις αρμοδιότητες και έχουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του τεχνικού ασφάλειας και του γιατρού εργασίας, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

2. Δικαίωμα σύστασης ΕΕΥΠΠ έχουν επίσης:

α) Οργανισμοί εποπτευόμενοι από τα Υπουργεία Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, και Υγείας και Πρόνοιας

β) ΝΠΔΔ με δραστηριότητες σχετικές με τις συνθήκες εργασίας καθώς και τα επιμελητήρια.

γ) Τα ανώτερα ή ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

δ) Συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων.

ε) Ενώσεις εργοδοτών.

στ) Μικτές συμπράξεις των ανωτέρω.

3. Οι ΕΕΥΠΠ για να αρχίσουν να λειτουργούν και να παρέχουν υπηρεσίες υποχρεούνται να κατέχουν σχετική άδεια σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις.

4. Οι ΕΕΥΠΠ συνδέονται με κάθε επιχείρηση με γραπτή σύμβαση. Η σύμβαση αυτή κοινοποιείται στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας και στους εκπροσώπους των εργαζομένων ή αλλιώς ανακοινώνεται στους εργαζόμενους της επιχείρησης. Στη σύμβαση αναγράφονται τα αναφερόμενα στην παράγραφο 8 του άρθρου 4 του παρόντος διατάγματος στοιχεία.

5. Καταγγελία, λύση ή αλλαγή της σύμβασης μιας επιχείρησης με ΕΕΥΠΠ δεν μπορεί να οφείλεται σε διαφωνία για θέματα αρμοδιότητας της δεύτερης. Σε κάθε περίπτωση η καταγγελία, η λύση ή η αλλαγή της σύμβασης πρέπει να είναι αιτιολογημένη και κοινοποιείται στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.

6. Οι υποχρεώσεις και οι ευθύνες που αναλαμβάνει με τη σύμβαση η ΕΕΥΠΠ κατά κανένα τρόπο δεν μεταφέρονται σε εργαζόμενους που απασχολεί.

7. Οι ΕΕΥΠΠ, προκειμένου να παρέχουν τις υπηρεσίες της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, πρέπει να διαθέτουν το αναγκαίο προσωπικό με την απαιτούμενη επιστημονική εξειδίκευση και σε ικανό αριθμό καθώς επίσης τα απαιτούμενα μέσα ή εξοπλισμού, ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις της κείμενης νομοθεσίας για το σκοπό αυτό και για κάθε μία από τις επιχειρήσεις με τις οποίες συμβάλλονται.

8. Όταν οι επιχειρήσεις με τις οποίες συμβάλλονται οι ΕΕΥΠΠ, δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα μέσα ή εξοπλισμό για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους, όπως για τη διενέργεια μετρήσεων, εξετάσεων κ.λπ., οι ΕΕΥΠΠ μπορούν να διαθέτουν δικά τους μέσα ή εξοπλισμό. Στην περίπτωση αυτή γίνεται σχετική αναφορά στη γραπτή σύμβαση της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.

9. Οι ΕΕΥΠΠ υποχρεούνται να τηρούν φακέλους για κάθε μία επιχείρηση, με την οποία συμβάλλονται. Στους φακέλους καταχωρούνται αντίγραφα κάθε υπόδειξης, έρευνας, μέτρησης ή εξέτασης που σχετίζεται με την επιχείρηση. Οι καταχωρήσεις αυτές πρέπει να καταγράφονται από την ΕΕΥΠΠ και στα βιβλία, τα οποία υποχρεούται να τηρεί η επιχείρηση.

10. Οι ΕΕΥΠΠ τηρούν αναλυτικά δελτία παρουσίας κάθε τεχνικού ασφάλειας και γιατρού εργασίας με το χρόνο απασχόλησής τους σε κάθε επιχείρηση, συγκεντρωτικό πίνακα των οποίων υποβάλλουν στην αρμόδια Γενική Διεύθυνση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων το πρώτο δεκαπενθήμερο κάθε εξαμήνου. Επίσης συντάσσουν ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων την οποία υποβάλλουν στην παραπάνω Γενική Διεύθυνση το πρώτο δίμηνο κάθε νέου έτους.

11. Ανάλογες υποχρεώσεις με αυτές της προηγούμενης παραγράφου έχουν και τα άτομα εκτός των επιχειρήσεων που αναλαμβάνουν καθήκοντα τεχνικού ασφάλειας και γιατρού εργασίας.

12. Το προσωπικό της ΕΕΥΠΠ υποχρεούται να τηρεί το επιχειρησιακό απόρρητο, που αφορά τόσο την ίδια όσο και την επιχείρηση με την οποία συμβάλλεται.

13. Οι ΕΕΥΠΠ υποχρεούνται να θέτουν στη διάθεση της αρμόδιας επιθεώρησης εργασίας, κάθε στοιχείο που τους ζητείται, για να αποδείξουν ότι είναι σε θέση να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν με βάση τη σύμβαση της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου.

14. Η αρμόδια επιθεώρηση εργασίας έχει επίσης πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία των φακέλων, που αναφέρονται στην παράγραφο 10 του παρόντος άρθρου.

15. Το άρθρο 31 του ν. 1568/85 έχει εφαρμογή και για παροχή στοιχείων από την ΕΕΥΠΠ, που αφορούν την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων σε επιχειρήσεις με τις οποίες συμβάλλεται.

`Αρθρο 6

Επιμόρφωση Τεχνικών ασφάλειας, γιατρών εργασίας, και εκπροσώπων των εργαζομένων

1. Η επιμόρφωση των τεχνικών ασφάλειας, των γιατρών εργασίας και των εκπροσώπων των εργαζομένων, που παρέχεται από τους φορείς που ορίζονται εκόστοτε σύμφωνα με το άρθρο 13 του ν. 1568/85, διενεργείται και από το Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΕΛΙΝΥΑΕ), (άρθρο 6 της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας 1991-1992) καθώς και από τα διαπιστευμένα κέντρα κατάρτισης, βάσει του άρθρου 17 του ν. 2224/94.

2. Οι φορείς που διενεργούν τα παραπάνω επιμορφωτικά προγράμματα, υποχρεούνται να υποβάλλουν στην αρμόδια Γενική Διεύθυνση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων τα προτεινόμενα προγράμματα επιμόρφωσης, τα προσόντα των εκπαιδευομένων και των εκπαιδευτών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Η Γενική Διεύθυνση εισηγείται σχετικά στο Συμβούλιο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΣΥΑΕ).

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού και ύστερα από γνωμοδότηση του ΣΥΑΕ, ρυθμίζονται η οργάνωση, η λειτουργία, το είδος και η διάρκεια των εν λόγω προγραμμάτων, η διδακτέα ύλη, τα προσόντα των διδασκόντων και των εκπαιδευομένων, τα πιστοποιητικά που χορηγούνται και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια. Με τις ίδιες αποφάσεις ρυθμίζονται και οι δαπάνες εκτέλεσης των επιμορφωτικών προγραμμάτων οι οποίες οπωσδήποτε δεν βαρύνουν τους εργαζόμενους.

4. Ο χρόνος αποχής των εργαζομένων από την εργασία, για τη παρακολούθηση των προγραμμάτων αυτών, θεωρείται χρόνος εργασίας για κάθε συνέπεια από τη σχέση εργασίας και για την αμοιβή τους και δεν μπορεί να συμψηφιστεί με την κανονική ετήσια άδειά τους.

`Αρθρο 7 Γενικές υποχρεώσεις των εργοδοτών

1. Ο εργοδότης υποχρεούται να εξασφαλίζει την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων ως προς όλες τις πτυχές της εργασίας, και να λαμβάνει μέτρα που να εξασφαλίζουν την υγεία και ασφάλεια των τρίτων.

2. Εάν ο εργοδότης προσφεύγει σε άτομα εκτός της επιχείρησης ή σε ΕΕΥΠΠ για την ανάθεση των καθηκόντων τεχνικού ασφάλειας ή/και γιατρού εργασίας, αυτό δεν τον απαλλάσσει από τις υποχρεώσεις του στον τομέα αυτό.

3. Οι υποχρεώσεις του τεχνικού ασφάλειας, του γιατρού εργασίας και των εκπροσώπων των εργαζομένων, δεν θίγουν την αρχή της ευθύνης του εργοδότη.

4. Ο εργοδότης επίσης οφείλει να θέτει στη διάθεση των εκπροσώπων των εργαζομένων, επαρκή απαλλαγή από την εργασία χωρίς απώλεια αποδοχών, καθώς και τα αναγκαία μέσα προκειμένου να μπορούν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις κείμενες διατάξεις και το παρόν διάταγμα.

Ο χρόνος απαλλαγής από την εργασία, συνολικά για όλους τους εκπροσώπους των εργαζομένων, δεν μπορεί να είναι μικρότερος από τα ένα τρίτο (1/3) του ελάχιστου χρόνου απασχόλησης τεχνικού ασφάλειας σύμφωνα με το π.δ. 294/88 και το παρόν διάταγμα. Στο χρόνο αυτό δεν προσμετράται ο χρόνος των συνεδριάσεων της παραγράφου Β.2 του άρθρου 2 του ν. 1568/85.

5. Στα πλαίσια των ευθυνών του, ο εργοδότης λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων πρόληψης των επαγγελματικών κινδύνων, ενημέρωσης και κατάρτισης, καθώς και της δημιουργίας της απαραίτητης οργάνωσης και της παροχής των αναγκαίων μέσων.

6. Ο εργοδότης υποχρεούται:

α) Να φροντίζει ώστε να προσαρμόζονται τα μέτρα της προηγούμενης παραγράφου ανάλογα με τις μεταβολές των περιστάσεων και να επιδιώκει τη βελτίωση των υφισταμένων καταστάσεων.

β) Να εφαρμόζει τις υποδείξεις των τεχνικών και υγειονομικών επιθεωρητών εργασίας και γενικά να διευκολύνει το έργο τους μέσα στην επιχείρηση κατά τους ελέγχους.

γ) Να επιβλέπει την ορθή εφαρμογή των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.

δ) Να γνωστοποιεί στους εργαζόμενους τον επαγγελματικό κίνδυνο από την εργασία τους.

ε) Να καταρτίζει πρόγραμμα προληπτικής δρόσης και βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση.

στ) Να εξασφαλίζει τη συντήρηση και την παρακολούθηση της ασφαλούς λειτουργίας μέσων και εγκαταστάσεων.

ζ) Να ενθαρρύνει και διευκολύνει την επιμόρφωση των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους, σύμφωνα με το άρθρο 13 του ν. 1568/85 και τα άρθρα 6 και 12 του παρόντος διατάγματος.

7. Ο εργοδότης εφαρμόζει τα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου, βάσει των ακόλουθων γενικών αρχών πρόληψης:

α) Αποφυγή των κινδύνων.

β) Εκτίμηση των κινδύνων που δεν μπορούν να αποφευχθούν.

γ) Προσαρμογή της εργασίας στον άνθρωπο, ειδικότερα όσον αφορά τη διαμόρφωση των θέσεων εργασίας, καθώς και την επιλογή των εξοπλισμών εργασίας και των μεθόδων εργασίας και παραγωγής, προκειμένου ιδίως να μετριασθεί η μονότονη και ρυθμικά επαναλαμβανόμενη εργασία και να μειωθούν οι επιπτώσεις της στην υγεία.

δ) Αντικατάσταση του επικίνδυνου από το μη επικίνδυνο ή το λιγότερο επικίνδυνο.

ε) Προγραμματισμός της πρόληψης με στόχο ένα συνεκτικό σύνολο που να ενσωματώνει στην πρόληψη την τεχνική, την οργάνωση της εργασίας, τις συνθήκες εργασίας, τις σχέσεις μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων και την επίδραση των παραγόντων του περιβάλλοντος στην εργασία.

στ) Καταπολέμηση των κινδύνων στην πηγή τους.

ζ) Προτεραιότητα στη λήψη μέτρων ομαδικής προστασίας σε σχέση με τα μέτρα ατομικής προστασίας.

η) Προσαρμογή στις τεχνικές εξελίξεις.

θ) Παροχή των κατάλληλων οδηγιών στους εργαζόμενους.

8. Με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων του παρόντος διατάγματος, ο εργοδότης οφείλει, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης: α) Να εκτιμά τους κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, μεταξύ άλλων κατά την επιλογή των εξοπλισμών εργασίας, των χημικών και βιολογικών παραγόντων ή παρασκευασμάτων, κατά τη διαρρύθμιση των χώρων εργασίας καθώς και τους κινδύνους τους συναφείς με την παραγωγική διαδικασία. Η εκτίμηση αυτή είναι γραπτή και συντάσσεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 8 του παρόντος διατάγματος.

Μετά την εκτίμηση αυτή, οι δραστηριότητες πρόληψης και οι μέθοδοι εργασίας και παραγωγής που χρησιμοποιούνται από τον εργοδότη πρέπει:

i) να εξασφαλίζουν τη βελτίωση του επιπέδου προστασίας και της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων και

ii) να ενσωματώνονται στο σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης και σε όλα τα επίπεδα της ιεραρχίας.

β) Όταν αναθέτει καθήκοντα σ' έναν εργαζόμενο, να λαμβάνει υπόψη τις ικανότητες του εν λόγω εργαζόμενου σε θέματα ασφάλειας και υγείας.

γ) Να μεριμνά ώστε ο προγραμματισμός και η εισαγωγή νέων τεχνολογιών να αποτελούν αντικείμενο διαβούλευσης με τους εργαζόμενους και τους εκπροσώπους τους, όσον αφορά στις συνέπειες της επιλογής του εξοπλισμού, στις συνθήκες εργασίας καθώς και στο εργασιακό περιβάλλον για την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων.

δ) Να φροντίζει ώστε να έχουν πρόσβαση στις ζώνες σοβαρού και ειδικού κινδύνου μόνο οι εργαζόμενοι που έχουν λάβει τις κατάλληλες οδηγίες.

9. Με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων του παρόντος διατάγματος, όταν πολλές επιχειρήσεις μοιράζονται τον ίδιο τόπο εργασίας, οι εργοδότες οφείλουν να συνεργάζονται για την εφαρμογή των διατάξεων σχετικά με την ασφάλεια, την υγεία και την υγιεινή και λαμβάνοντας υπόψη τη φύση των δραστηριοτήτων να συντονίζουν τις δραστηριότητες τους για την προστασία των εργαζομένων και την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων, να αλληλοενημερώνονται και να ενημερώνει ο καθένας τους υπ' αυτόν εργαζόμενους και τους εκπροσώπους τους για τους κινδύνους αυτούς. Την ευθύνη συντονισμού των δραστηριοτήτων αναλαμβάνει ο εργοδότης που έχει υπό τον

έλεγχό του τον τόπο εργασίας, όπου εκτελούνται εργασίες, εξαιρουμένων των περιπτώσεων που έχουν γίνει ειδικές ευνοϊκότερες νομοθετικές ρυθμίσεις.

10. Τα μέτρα για την ασφάλεια, την υγιεινή και την υγεία κατά την εργασία σε καμμία περίπτωση δεν συνεπάγονται την οικονομική επιβάρυνση των εργαζομένων.

Άρθρο 8 Ειδικές υποχρεώσεις εργοδοτών

1. Ο εργοδότης οφείλει:

α) Να έχει στη διάθεσή του μια γραπτή εκτίμηση των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε ιδιαίτερους κινδύνους. Η εκτίμηση αυτή πραγματοποιείται από τους τεχνικό ασφάλειας, γιατρό εργασίας, ΕΣΥΠΠ ή ΕΕΥΠΠ, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Στους ανωτέρω ο εργοδότης οφείλει να παρέχει κάθε βοήθεια σε μέσα και προσωπικό για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού.

β) Να καθορίζει τα μέτρα προστασίας που πρέπει να ληφθούν και, αν χρειαστεί, το υλικό προστασίας που πρέπει να χρησιμοποιηθεί.

2. Επιπλέον ο εργοδότης οφείλει:

α) Να αναγγέλει στις αρμόδιες επιθεωρήσεις εργασίας και στις αρμόδιες υπηρεσίες "στις πλησιέστερες αστυνομικές αρχές". του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο υπάγεται ο εργαζόμενος εντός 24 ωρών όλα τα εργατικά ατυχήματα και εφόσον πρόκειται περί σοβαρού τραυματισμού ή θανάτου, να τηρεί αμετάβλητα όλα τα στοιχεία που δύναται να χρησιμεύσουν για εξακρίβωση των αιτιών του ατυχήματος.

*** Η φράση "στις πλησιέστερες αστυνομικές αρχές" προστέθηκε με την παρ.6 άρθρ.2 ΠΔ 159/1999,ΦΕΚ Α 157/3.8.1999.

β) Να τηρεί ειδικό βιβλίο ατυχημάτων στο οποίο να αναγράφονται τα αίτια και η περιγραφή του ατυχήματος και να το θέτει στη διάθεση των αρμόδιων αρχών. Τα μέτρα που λαμβάνονται για την αποτροπή επανάληψης παρόμοιων συμβάντων, καταχωρούνται στο ειδικό βιβλίο του άρθρου 6 (παράγραφος 1) και του άρθρου 9 (παράγραφος 1) του ν. 1568/85.

γ) Να τηρεί κατάλογο των εργατικών ατυχημάτων που είχαν ως συνέπεια για τον εργαζόμενο. ανικανότητα εργασίας μεγαλύτερη των τριών εργάσιμων ημερών.

"3. Η εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου, όπως ορίζεται στην παράγραφο 1, αποτελεί μια συστηματική εξέταση όλων των πλευρών κάθε διεξαγόμενης εργασίας από την επιχείρηση με σκοπό :

α. να εντοπισθούν οι πηγές του επαγγελματικού κινδύνου, δηλαδή τι θα μπορούσε να προκαλέσει κινδύνους για την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων,

β. να διαπιστωθούν κατά πόσον και με τι μέτρα μπορούν οι πηγές κινδύνων να εξαιρεθούν ή οι κίνδυνοι αυτοί να αποφευχθούν, κι αν αυτό δεν είναι δυνατόν,

γ. να καταγραφούν τα μέτρα πρόληψης που ήδη εφαρμόζονται και να προταθούν αυτά που πρέπει συμπληρωματικά να ληφθούν, για τον έλεγχο των κινδύνων και την προστασία των εργαζομένων.

4. Η εκτίμηση πρέπει να περιλαμβάνει την αναγνώριση και καταγραφή των κινδύνων που υπάρχουν στην επιχείρηση, καθώς και αυτών που ενδέχεται να εμφανισθούν (π.χ. κίνδυνος πτώσης, κίνδυνος από μηχανήματα και εξοπλισμό, κίνδυνος πυρκαγιάς, κίνδυνος ηλεκτροπληξίας, κίνδυνος έκρηξης, κίνδυνος από έκθεση σε βλαπτικούς παράγοντες - φυσικούς, χημικούς βιολογικούς -, κίνδυνος από την οργάνωση της εργασίας, κλπ.).

5. Για την πληρότητα και αποτελεσματικότητα της εκτίμησης του κινδύνου από τον τεχνικό ασφάλειας και τον γιατρό εργασίας γίνεται ποιοτικός και όπου απαιτείται και ποσοτικός προσδιορισμός των βλαπτικών παραγόντων στους οποίους εκτίθενται οι

εργαζόμενοι σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Τα αποτελέσματα του προσδιορισμού αυτού, καθώς και τα βιολογικά αποτελέσματα της έκθεσης μέσω περιοδικών προληπτικών ιατρικών εξετάσεων που θα γίνονται για το σκοπό αυτό σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία θα πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη.

6. Η εκτίμηση πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις βασικές αρχές πρόληψης του άρθρου 7 (παράγραφος 7) του Π.Δ. 17/96 και να εντοπίζει τη φύση του κινδύνου, το βαθμό σοβαρότητάς του, τη διάρκεια έκθεσης των εργαζομένων σ' αυτόν και τη συχνότητα εμφάνισής του.

7. Επίσης κατά την εκτίμηση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η καταγραφή και ανάλυση των εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών, που προβλέπεται στα άρθρα 6 και 9 του Ν. 1568/85 και στο άρθρο 8 του Π.Δ. 17/96.

8. Η "γραφτή εκτίμηση του κινδύνου" τίθεται με ευθύνη του εργοδότη, στη διάθεση εκπροσώπων των εργαζομένων σε θέματα ασφάλειας και υγείας και αποτελεί θέμα που συζητείται στις κοινές συνεδριάσεις τους με τον εργοδότη, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 1568/85.

9. Τα βασικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται κατά την παραπάνω συστηματική εξέταση καθώς και τα συμπεράσματα που εξαγονται, καταγράφονται και αποτελούν την "γραφτή εκτίμηση του κινδύνου". Λεπτομέρειες σχετικά με το περιεχόμενο της "γραφτής εκτίμησης του κινδύνου" καθώς και άλλες σχετικές οδηγίες που αφορούν στη σύνταξή της, μπορούν να προσδιορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μετά από γνώμη του ΣΥΑΕ."

*** Οι παρ.3-9 προστέθηκαν με την παρ.6 άρθρ.2 ΠΔ 159/1999, ΦΕΚ Α 157/3.8.1999.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με την παρ.4 άρθρ.9 Ν.3174/2003,ΦΕΚ Α 205/28.8.2003 ορίζεται ότι: "4.α. Μέχρι την πρόσληψη Ιατρών Εργασίας και Τεχνικών Ασφάλειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του Π.Δ. 17/1996 (ΦΕΚ 11 Α`/1996) , οι Ελεγκτές Ιατροί του άρθρου 60 του Ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α`/11.4. 1991), καθώς και οι Μηχανικοί του Δημοσίου, στο πλαίσιο της χωρικής τους αρμοδιότητας, προβαίνουν στη γραπτή εκτίμηση και αξιολόγηση των κινδύνων των χώρων εργασίας για τις υπάλληλους, κατά τη διάρκεια της κύησης, της λοχείας και της γαλουχίας, σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 12 του Π .Δ. 176/1997 (ΦΕΚ 150Α`/15.7.1997) .

β. Οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης".

`Αρθρο 9

Πρώτες βοήθειες, πυρασφάλεια, εκκένωση των χώρων από τους εργαζόμενους, σοβαρός και άμεσος κίνδυνος

1. Ο εργοδότης οφείλει:

α) Να λαμβάνει όσον αφορά τις πρώτες βοήθειες, την πυρασφάλεια και την εκκένωση των χώρων από εργαζόμενους τα αναγκαία μέτρα τα οποία θα είναι προσαρμοσμένα στο μέγεθος και στη φύση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης και θα λαμβάνουν υπόψη τα άλλα πρόσωπα που είναι παρόντα.

β) Να οργανώνει την κατάλληλη υποδομή και να εξασφαλίζει τις κατάλληλες διασυνδέσεις με αρμόδιες εξωτερικές υπηρεσίες προκειμένου να αντιμετωπισθούν άμεσα θέματα πρώτων βοηθειών, επείγουσας ιατρικής περίθαλψης, διάσωσης και πυρασφάλειας.

γ) Να ελέγχει τις εγκαταστάσεις και τα μέσα παροχής πρώτων βοηθειών τακτικά, όσον αφορά την πληρότητα και την ικανότητα χρησιμοποίησής τους.

2. Κατ` εφαρμογή της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ο εργοδότης πρέπει μεταξύ άλλων να ορίζει τους εργαζόμενους που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή των μέτρων που αφορούν τις πρώτες βοήθειες, την πυρασφάλεια και την εκκένωση των χώρων από τους

εργαζόμενους. Αυτοί οι εργαζόμενοι πρέπει να έχουν λάβει κατάλληλη επιμόρφωση να είναι επαρκείς σε αριθμό και να τίθεται στη διάθεσή τους το κατάλληλο υλικό, ανάλογα με το μέγεθος και τους ειδικούς κινδύνους της επιχείρησης και της εγκατάστασης.

3. Ο εργοδότης επίσης οφείλει:

α) Να συντηρεί τους τόπους εργασίας, τα μηχανολογικά μέσα και τον εξοπλισμό και να μεριμνά για την κατά το δυνατό άμεση αποκατάσταση των ελλείψεων, που έχουν σχέση με την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων. Αν από τις ελλείψεις αυτές προκαλείται άμεσος και σοβαρός κίνδυνος για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων πρέπει να διακόπτεται αμέσως η εργασία στο σημείο που εμφανίζονται οι ελλείψεις, μέχρι την αποκατάστασή τους.

β) Να ενημερώνει το συντομότερο δυνατό τους εργαζόμενους που εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν σε σοβαρό και άμεσο κίνδυνο, σχετικά με τα μέτρα που έχουν ληφθεί ή πρόκειται να ληφθούν.

γ) Να λαμβάνει μέτρα και να δίνει οδηγίες στους εργαζόμενους, ώστε να μπορούν σε περίπτωση σοβαρού, άμεσου και αναπόφευκτου κινδύνου να διακόπτουν την εργασία ή/και να εγκαταλείπουν αμέσως το χώρο εργασίας και να μεταβαίνουν σε ασφαλή χώρο.

δ) Να μη ζητά από τους εργαζόμενους, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις δικαιολογούμενες από τις περιστάσεις, να αναλάβουν πάλι την εργασιακή δραστηριότητά τους, εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται σοβαρός και άμεσος κίνδυνος.

4. Ο εργαζόμενος ο οποίος, σε περίπτωση σοβαρού άμεσου και αναπόφευκτου κινδύνου, απομακρύνεται από τη θέση εργασίας του ή/και από μια επικίνδυνη ζώνη δεν επιτρέπεται να υποστεί καμμία δυσμενή επίπτωση και πρέπει να προστατεύεται από κάθε ζημιογόνο και αδικαιολόγητη συνέπεια σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

5. Ο εργοδότης εξασφαλίζει ώστε όλοι οι εργαζόμενοι να είναι σε θέση, σε περίπτωση σοβαρού και άμεσου κινδύνου για την ίδια τους την ασφάλεια ή για την ασφάλεια άλλων προσώπων και όπου υπάρχει αδυναμία να επικοινωνήσουν με τον αρμόδιο ιεραρχικά προϊστάμενο, να λαμβάνουν οι ίδιοι τα κατάλληλα μέτρα λαμβάνοντας υπόψη τις γνώσεις τους και τα διαθέσιμα τεχνικά μέσα, ώστε να αποφευχθούν οι συνέπειες του κινδύνου αυτού.

Οι ενέργειές τους σε τέτοιες περιπτώσεις δεν θα συνεπάγονται δυσμενή μεταχείριση εκ μέρους του εργοδότη, εκτός εάν αποδειχθεί ότι δεν ενήργησαν σύμφωνα με ρητά δοθείσες οδηγίες ή επέδειξαν σοβαρή αμέλεια.

Άρθρο 10

Διαβουλεύσεις και συμμετοχή των εργαζομένων

Πέραν των διατάξεων που αναφέρονται στις αρμοδιότητες των αντιπροσώπων των εργαζομένων και των Επιτροπών Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΕΥΑΕ) του ν. 1568/85 και των Συμβουλίων Εργαζομένων του ν. 1767/88 ισχύουν και τα εξής:

1. Οι εργοδότες ζητούν τη γνώμη των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους και διευκολύνουν τη συμμετοχή τους στα πλαίσια όλων των ζητημάτων που άπτονται της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία.

Αυτό συνεπάγεται:

α) Διαβούλευση με τους εργαζόμενους.

β) Δικαίωμα των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους να υποβάλλουν προτάσεις.

γ) Ισόρροπη συμμετοχή σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία ή/και την πρακτική.

2. Οι εργαζόμενοι ή οι εκπρόσωποί τους, συμμετέχουν κατά τρόπο ισόρροπο και σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία ή/και πρακτική, ή ζητείται η γνώμη τους από τον εργοδότη εκ των προτέρων και εγκαίρως όσον αφορά:

α) Κάθε ενέργεια η οποία μπορεί να έχει ουσιαστικές επιπτώσεις στην ασφάλεια και την υγεία.

β) Τον καθορισμό των εργαζομένων της επιχείρησης ή/και των ατόμων εκτός της επιχείρησης ή/και της ΕΕΥΠΠ που αναλαμβάνουν τα καθήκοντα του τεχνικού ασφάλειας ή/και του γιατρού εργασίας, καθώς και τις δραστηριότητες τους και τον καθορισμό των εργαζομένων που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 9 του παρόντος διατάγματος.

γ) Τις πληροφορίες που προβλέπονται στη παράγραφο 1 εδάφια α και β και στη παράγραφο 2 εδάφια β και γ του άρθρου 8 και στο άρθρο 11 του παρόντος διατάγματος.

δ) Την προβλεπόμενη στο άρθρο 4 (παράγραφος 4) του παρόντος διατάγματος ενδεχόμενη προσφυγή σε ΕΕΥΠΠ.

ε) Το σχεδιασμό και την οργάνωση της εκπαίδευσης που προβλέπεται στο άρθρο 12 του παρόντος διατάγματος.

στ) Την κατάρτιση του κανονισμού υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.

ζ) Την αντιμετώπιση προβλημάτων που σχετίζονται με την αλληλεπίδραση του εργασιακού και του ευρύτερου περιβάλλοντος.

3. Οι εκπρόσωποι των εργαζομένων έχουν το δικαίωμα να ζητούν από τον εργοδότη να λάβει τα ενδεδειγμένα μέτρα και να του υποβάλλουν σχετικές προτάσεις κατά τρόπον ώστε να αντιμετωπίζεται οιοσδήποτε κίνδυνος για τους εργαζόμενους ή/και να εξαιρεθούν οι πηγές του κινδύνου.

4. Οι εργαζόμενοι και οι εκπρόσωποί τους δεν πρέπει να υφίστανται δυσμενείς επιπτώσεις εξαιτίας των δραστηριοτήτων τους που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

5. Οι εργαζόμενοι και οι εκπρόσωποί τους έχουν το δικαίωμα να απευθυνθούν στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας, εάν κρίνουν ότι τα ληφθέντα μέτρα και τα διατιθέμενα από τον εργοδότη μέσα δεν αρκούν για να εξασφαλισθεί η ασφάλεια και η υγεία κατά την εργασία.

6. Οι εκπρόσωποι των εργαζομένων κατά τις επισκέψεις και τους ελέγχους που διεξάγει η αρμόδια επιθεώρηση εργασίας δύνανται να παρίστανται και οφείλουν να είναι σε θέση να διατυπώνουν τις παρατηρήσεις τους.

Άρθρο 11 Ενημέρωση των εργαζομένων

1. Ο εργοδότης λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου οι εργαζόμενοι και οι εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση να λαμβάνουν, όλες τις απαραίτητες πληροφορίες όσον αφορά:

α) Τη νομοθεσία που ισχύει σχετικά με την υγιεινή και την ασφάλεια της εργασίας και για τον τρόπο εφαρμογής της από την επιχείρηση.

β) Τους κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία, καθώς και τα μέτρα και τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης που αφορούν είτε τη επιχείρηση εν γένει, είτε κάθε είδος θέσης εργασίας ή/και καθηκόντων.

γ) Τα μέτρα που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του παρόντος διατάγματος.

2. Ο εργοδότης λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα, προκειμένου οι εργοδότες των εργαζομένων των άλλων επιχειρήσεων που εκτελούν εργασίες στην επιχείρησή του, να

λαμβάνουν τις κατάλληλες πληροφορίες για την εφαρμογή των εδαφίων β και γ της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

3. Ο εργοδότης λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα, ώστε ο τεχνικός ασφάλειας, ο γιατρός εργασίας, οι ΕΣΥΠΠ, οι ΕΕΥΠΠ και οι εκπρόσωποι των εργαζομένων, να έχουν πρόσβαση για τη διεκπεραίωση των καθηκόντων τους:

α) Στην εκτίμηση των κινδύνων και των μέτρων προστασίας που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 8 του παρόντος διατάγματος.

β) Στον κατάλογο και στο ειδικό βιβλίο που προβλέπονται στα εδόφια (β) και (γ) της παραγράφου 2 του άρθρου 8 του παρόντος διατάγματος.

γ) Στις πληροφορίες που προέρχονται τόσο από τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης όσο και από τις αρμόδιες επιθεωρήσεις εργασίας όσον αφορά τους διενεργούμενους ελέγχους των συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.

Άρθρο 12

1. Ο εργοδότης εξασφαλίζει σε κάθε εργαζόμενο κατάλληλη και επαρκή εκπαίδευση στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας, ιδίως υπό μορφή πληροφοριών και οδηγιών επ' ευκαιρία:

- α) Της πρόσληψής του.
- β) Τυχόν μετόθεσης ή αλλαγής καθηκόντων.
- γ) Εισαγωγής ή αλλαγής εξοπλισμού εργασίας.
- δ) Εισαγωγής μιας νέας τεχνολογίας που αφορά ειδικά τη θέση εργασίας ή τα καθήκοντά του.

2. Η εκπαίδευση αυτή πρέπει:

- α) Να προσαρμόζεται στην εξέλιξη των κινδύνων και στην εμφάνιση νέων κινδύνων.
- β) Εάν χρειάζεται, να επαναλαμβάνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

3. Ο εργοδότης εξασφαλίζει ότι οι εργαζόμενοι σε εξωτερικές επιχειρήσεις που εκτελούν εργασίες στην επιχείρησή του έχουν λάβει τις κατάλληλες οδηγίες, όσον αφορά τους κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία κατά τις δραστηριότητές τους στην επιχείρηση.

4. Οι εκπρόσωποι των εργαζομένων, δικαιούνται να λαμβάνουν την κατάλληλη εκπαίδευση.

5. Η εκπαίδευση που προβλέπεται στις παραγράφους 1, 2 και 4 του παρόντος άρθρου δεν βαρύνει τους εργαζόμενους ή τους εκπροσώπους τους. Η εκπαίδευση που προβλέπεται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου πρέπει να παρέχεται κατά την ώρα εργασίας.

Άρθρο 13 Υποχρεώσεις εργαζομένων

1. Κάθε εργαζόμενος έχει υποχρέωση να εφαρμόζει τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας και να φροντίζει ανάλογα με τις δυνατότητές του, για την ασφάλεια και την υγεία του καθώς και για την ασφάλεια και την υγεία των άλλων ατόμων που επηρεάζονται από τις πράξεις ή παραλείψεις του κατά την εργασία σύμφωνα με την εκπαίδευση του και τις κατάλληλες οδηγίες του εργοδότη του.

2. Για την πραγματοποίηση αυτών των στόχων, οι εργαζόμενοι οφείλουν ειδικότερα, σύμφωνα με την εκπαίδευσή τους και τις κατάλληλες οδηγίες του εργοδότη τους:

α) Να χρησιμοποιούν σωστά τις μηχανές, τις συσκευές, τα εργαλεία, τις επικίνδυνες ουσίες, τα μεταφορικά και άλλα μέσα.

β) Να χρησιμοποιούν σωστό τον ατομικό προστατευτικό εξοπλισμό που τίθεται στη διάθεσή τους και μετά τη χρήση να τον τακτοποιούν στη θέση του.

γ) Να μη θέτουν εκτός λειτουργίας, αλλάζουν ή μετατοπίζουν αυθαίρετα τους μηχανισμούς ασφάλειας των μηχανών, εργαλείων, συσκευών, εγκαταστάσεων και κτιρίων και να χρησιμοποιούν σωστά αυτούς τους μηχανισμούς ασφάλειας.

δ) Να αναφέρουν αμέσως στον εργοδότη ή/και σε όσους ασκούν αρμοδιότητες τεχνικού ασφάλειας και γιατρού εργασίας, όλες τις καταστάσεις που μπορεί να θεωρηθεί εύλογα ότι παρουσιάζουν άμεσο και σοβαρό κίνδυνο για την ασφάλεια και την υγεία, καθώς και κάθε έλλειψη που διαπιστώνεται στα συστήματα προστασίας.

ε) Να συντρέχουν τον εργοδότη και όσους ασκούν αρμοδιότητες τεχνικού ασφάλειας και γιατρού εργασίας, όσον καιρό χρειαστεί, ώστε να καταστεί δυνατή η εκπλήρωση όλων των καθηκόντων ή απαιτήσεων, που επιβάλλονται από την αρμόδια επιθεώρηση εργασίας για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία.

στ) Να συντρέχουν τον εργοδότη και όσους ασκούν αρμοδιότητες τεχνικού ασφάλειας και γιατρού εργασίας όσον καιρό χρειαστεί, ώστε ο εργοδότης να μπορεί να εγγυηθεί ότι το περιβάλλον και οι συνθήκες εργασίας είναι ασφαλείς και χωρίς κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία εντός του πεδίου δραστηριότητάς τους.

3. Οι εργαζόμενοι έχουν υποχρέωση να παρακολουθούν τα σχετικά σεμινάρια ή άλλα επιμορφωτικά προγράμματα σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.

Άρθρο 14

Επίβλεψη της υγείας

1. Προς εξασφάλιση της κατάλληλης επίβλεψης και τη διάγνωση τυχόν βλάβης της υγείας του σε συνάρτηση με τους κινδύνους, όσον αφορά την ασφάλεια και την υγεία κατά την εργασία, κάθε εργαζόμενος, εφόσον δεν προβλέπονται άλλα ειδικά μέτρα από τη νομοθεσία για τον ιατρικό του έλεγχο, μπορεί να προσφεύγει στο γιατρό εργασίας της επιχείρησης ή σε αρμόδια μονάδα του ΕΣΥ ή του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο ανήκει ο εργαζόμενος σύμφωνα με τις ισχύουσες ασφαλιστικές και υγειονομικές διατάξεις σχετικές με την προληπτική ιατρική.

2. Σε περίπτωση που από τη μονάδα του ασφαλιστικού οργανισμού ή τη μονάδα του ΕΣΥ διαπιστωθεί ενδεχόμενο πρόβλημα της υγείας που πιθανόν συνδέεται με το εργασιακό περιβάλλον ενημερώνεται σχετικά η αρμόδια επιθεώρηση εργασίας και ο γιατρός εργασίας της επιχείρησης για όλα τα απαραίτητα στοιχεία.

3. Σε κάθε περίπτωση οι δαπάνες που προκύπτουν από την εφαρμογή του άρθρου αυτού δεν βαρύνουν τον ίδιο τον εργαζόμενο.

[• ασφάλεια και υγεία εργαζομένων κατά την εργασία : πρόληψη επαγγελματικών κινδύνων , προστασία της ασφάλειας και της υγείας , εξάλειψη συντελεστών κινδύνου εργατικών ατυχημάτων και σθενειών, ενημέρωση και κατάρτιση εργαζομένων : **άρ. 16 παρ. 2 π.δ. 17/1996** (κύρωση): Σε κάθε εργοδότη, κατασκευαστή, παρασκευαστή, εισαγωγέα ή προμηθευτή, που παραβαίνει από πρόθεση τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος επιβάλλονται οι ποινικές κυρώσεις του άρ. 25 του Ν. 2224/1994 → **Φ ή ΧΠ τουλ. 100.000 δρχ. (290 €) ή αμφότερες**

– Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων από *αμέλεια* οι παραπάνω δράστες → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ.**

• **άρ. 12 παρ. 2 π.δ. 16/1996** (κύρωση): Σε κάθε εργοδότη, κατασκευαστή, παρασκευ-αστή, εισαγωγέα ή προμηθευτή, που παραβαίνει από πρόθεση τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος επιβάλλονται οι ποινικές κυρώσεις του άρ. 25 του Ν. 2224/1994 → **Φ ή ΧΠ τουλ. 100.000 δρχ. (290 €) ή αμφότερες**– Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων από *αμέλεια* οι παραπάνω δράστες → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ.]**

=== πλέον ===

N. 3850/2010 «Κωδικοποίηση νόμου για υγεία και ασφάλεια εργαζομένων

- **άρθρο 42** (= γενικές υποχρεώσεις εργοδότη) και - **άρθρο 43** (= ειδικές υποχρεώσεις εργοδότη) : **ποινικές κυρώσεις = άρθρο 72 Ν.3850/2010 =**

α) Φ ή ΧΠ τουλ.293 € ή αμφότερες (δόλος) # Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ (αμέλεια) για κατασκευαστή, παρασκευαστή, εισαγωγέα, προμηθευτή
β) Φ τουλ.6 μήνες ή ΧΠ τουλ. 900 € ή αμφότερες (δόλος) # Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ (αμέλεια) για κατασκευαστή, παρασκευαστή, εισαγωγέα, προμηθευτή

Άρθρο 42 Ν.3850/2010 Γενικές υποχρεώσεις εργοδοτών

1. Ο εργοδότης υποχρεούται να εξασφαλίζει την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων ως προς όλες τις πτυχές της εργασίας και να λαμβάνει μέτρα που να εξασφαλίζουν την υγεία και ασφάλεια των τρίτων.

2. Αν ο εργοδότης προσφεύγει σε άτομα εκτός της επιχείρησης ή σε ΕΞ.ΥΠ.Π. για την ανάθεση των καθηκόντων τεχνικού ασφάλειας ή/και ιατρού εργασίας, αυτό δεν τον απαλλάσσει από τις υποχρεώσεις του στον τομέα αυτό.

3. Οι υποχρεώσεις του τεχνικού ασφάλειας, του ιατρού εργασίας και των εκπροσώπων των εργαζομένων δεν θίγουν την αρχή της ευθύνης του εργοδότη.

4. Ο εργοδότης επίσης οφείλει να θέτει στη διάθεση των εκπροσώπων των εργαζομένων επαρκή απαλλαγή από την εργασία χωρίς απώλεια αποδοχών, καθώς και τα αναγκαία μέσα προκειμένου να μπορούν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις κείμενες διατάξεις και τον παρόντα κώδικα. Ο χρόνος απαλλαγής από την εργασία, συνολικά για όλους τους εκπροσώπους των εργαζομένων, δεν μπορεί να είναι μικρότερος από το ένα τρίτο (1/3) του ελάχιστου χρόνου απασχόλησης τεχνικού ασφάλειας σύμφωνα με το άρθρο 21. Στο χρόνο αυτό δεν προσμετράται ο χρόνος των συνεδριάσεων της παραγράφου 2 του άρθρου 5.

5. Στο πλαίσιο των ευθυνών του ο εργοδότης λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων πρόληψης των επαγγελματικών κινδύνων, ενημέρωσης και κατάρτισης, καθώς και της δημιουργίας της απαραίτητης οργάνωσης και της παροχής των αναγκαίων μέσων.

6. Ο εργοδότης υποχρεούται:

α) να φροντίζει ώστε να προσαρμόζονται τα μέτρα της προηγούμενης παραγράφου ανάλογα με τις μεταβολές των περιστάσεων και να επιδιώκει τη βελτίωση των υφιστάμενων καταστάσεων,

β) να εφαρμόζει τις υποδείξεις των τεχνικών και υγειονομικών επιθεωρητών εργασίας και γενικά να διευκολύνει το έργο τους μέσα στην επιχείρηση κατά τους ελέγχους,

γ) να επιβλέπει την ορθή εφαρμογή των μέτρων υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων,

δ) να γνωστοποιεί στους εργαζομένους τον επαγγελματικό κίνδυνο από την εργασία τους,

ε) να καταρτίζει πρόγραμμα προληπτικής δράσης και βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση,

στ) να εξασφαλίζει τη συντήρηση και την παρακολούθηση της ασφαλούς λειτουργίας μέσων και εγκαταστάσεων,

ζ) να ενθαρρύνει και διευκολύνει την επιμόρφωση και εκπαίδευση των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους, σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 48 και

η) να λαμβάνει συλλογικά μέτρα προστασίας των εργαζομένων.

7. Ο εργοδότης εφαρμόζει τα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 5, βάσει των ακόλουθων γενικών αρχών πρόληψης:

α) αποφυγή των κινδύνων,

β) εκτίμηση των κινδύνων που δεν μπορούν να αποφευχθούν,

γ) προσαρμογή της εργασίας στον άνθρωπο, ειδικότερα όσον αφορά τη διαμόρφωση των θέσεων εργασίας, καθώς και την επιλογή των εξοπλισμών εργασίας και των μεθόδων εργασίας και παραγωγής, προκειμένου ιδίως να μετριασθεί η μονότονη και ρυθμικά επαναλαμβανόμενη εργασία και να μειωθούν οι επιπτώσεις της στην υγεία,

δ) αντικατάσταση του επικινδύνου από το μη επικίνδυνο ή το λιγότερο επικίνδυνο,

ε) προγραμματισμός της πρόληψης με στόχο ένα συνεκτικό σύνολο που να ενσωματώνει στην πρόληψη την τεχνική, την οργάνωση της εργασίας, τις συνθήκες εργασίας, τις σχέσεις μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων και την επίδραση των παραγόντων του περιβάλλοντος στην εργασία,

στ) καταπολέμηση των κινδύνων στην πηγή τους,

ζ) προτεραιότητα στη λήψη μέτρων ομαδικής προστασίας σε σχέση με τα μέτρα ατομικής προστασίας, η) προσαρμογή στις τεχνικές εξελίξεις και θ) παροχή των κατάλληλων οδηγιών στους εργαζομένους.

8. Με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων του παρόντος κώδικα, ο εργοδότης οφείλει, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης:

α) Να εκτιμά τους κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, μεταξύ άλλων κατά την επιλογή των εξοπλισμών εργασίας, των χημικών και βιολογικών παραγόντων ή παρασκευασμάτων, κατά τη διαρρύθμιση των χώρων εργασίας, καθώς και τους κινδύνους τους συναφείς με την παραγωγική διαδικασία. Η εκτίμηση αυτή είναι γραπτή και συντάσσεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 43. Μετά την εκτίμηση αυτή, οι δραστηριότητες πρόληψης και οι μέθοδοι εργασίας και παραγωγής που χρησιμοποιούνται από τον εργοδότη πρέπει να εξασφαλίζουν τη βελτίωση του επιπέδου προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων και να ενσωματώνονται στο σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης και σε όλα τα επίπεδα της ιεραρχίας.

β) Όταν αναθέτει καθήκοντα σ' έναν εργαζόμενο, να λαμβάνει υπόψη τις ικανότητες του εν λόγω εργαζομένου σε θέματα ασφάλειας και υγείας.

γ) Να μεριμνά ώστε ο προγραμματισμός και η εισαγωγή νέων τεχνολογιών να αποτελούν Αντικείμενο διαβούλευσης με τους εργαζομένους και τους εκπροσώπους τους, όσον αφορά στις συνέπειες της επιλογής του εξοπλισμού, στις συνθήκες εργασίας, καθώς και στο εργασιακό περιβάλλον για την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων.

δ) Να φροντίζει ώστε να έχουν πρόσβαση στις ζώνες σοβαρού και ειδικού κινδύνου μόνο οι εργαζόμενοι που έχουν λάβει τις κατάλληλες οδηγίες.

9. Με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων του παρόντος κώδικα, όταν πολλές επιχειρήσεις μοιράζονται τον ίδιο τόπο εργασίας, οι εργοδότες οφείλουν να συνεργάζονται για την εφαρμογή των διατάξεων σχετικά με την ασφάλεια, την υγεία και την υγιεινή και λαμβάνοντας υπόψη τη φύση των δραστηριοτήτων να συντονίζουν τις δραστηριότητες τους για την προστασία των εργαζομένων και την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων, να αλληλοενημερώνονται και να ενημερώνει ο καθένας τους υπ' αυτόν εργαζομένους και τους εκπροσώπους τους για τους κινδύνους αυτούς. Την ευθύνη συντονισμού των δραστηριοτήτων αναλαμβάνει ο εργοδότης που έχει υπό τον έλεγχο του τον τόπο όπου εκτελούνται εργασίες, εξαιρουμένων των περιπτώσεων που έχουν γίνει ειδικές ευνοϊκότερες νομοθετικές ρυθμίσεις.

10. Τα μέτρα για την ασφάλεια, την υγεία και την υγιεινή κατά την εργασία σε καμία περίπτωση δεν συνεπάγονται την οικονομική επιβάρυνση των εργαζομένων.

Άρθρο 43 Ειδικές υποχρεώσεις εργοδοτών

1. Ο εργοδότης οφείλει:

α) Να έχει στη διάθεση του μια γραπτή εκτίμηση των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε ιδιαίτερους κινδύνους. Η εκτίμηση αυτή πραγματοποιείται από τους τεχνικό ασφάλειας, ιατρό εργασίας, ΕΣ.Υ.Π.Π. ή ΕΞ.Υ.Π.Π., σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Στους ανωτέρω ο εργοδότης οφείλει να παρέχει κάθε βοήθεια σε μέσα και προσωπικό για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού.

β) Να καθορίζει τα μέτρα προστασίας που πρέπει να ληφθούν και, αν χρειαστεί, το υλικό προστασίας που πρέπει να χρησιμοποιηθεί.

2. **Επιπλέον ο εργοδότης οφείλει:**

α) Να αναγγέλλει στις αρμόδιες Επιθεωρήσεις Εργασίας, στις πλησιέστερες αστυνομικές αρχές και στις αρμόδιες υπηρεσίες του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο υπάγεται ο

εργαζόμενος, **εντός 24 ωρών, όλα τα εργατικά ατυχήματα** και εφόσον πρόκειται περί σοβαρού τραυματισμού ή θανάτου, να τηρεί αμετάβλητα όλα τα στοιχεία που δύνανται να χρησιμεύσουν για εξακρίβωση των αιτίων του ατυχήματος.

β) Να τηρεί ειδικό βιβλίο ατυχημάτων στο οποίο να αναγράφονται τα αίτια και η περιγραφή του ατυχήματος και να το θέτει στη διάθεση των αρμόδιων αρχών. Τα μέτρα που λαμβάνονται για την αποτροπή επανάληψης παρόμοιων συμβάντων, καταχωρούνται στο ειδικό βιβλίο των άρθρων 14 και 17.

γ) Να τηρεί κατάλογο των εργατικών ατυχημάτων που είχαν ως συνέπεια για τον εργαζόμενο ανικανότητα εργασίας μεγαλύτερη των τριών εργάσιμων ημερών.

3. Η εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου, όπως ορίζεται στην παράγραφο 1, αποτελεί μια συστηματική εξέταση όλων των πλευρών κάθε διεξαγόμενης εργασίας από την επιχείρηση με σκοπό:

α) να εντοπισθούν οι πηγές του επαγγελματικού κινδύνου, δηλαδή τι θα μπορούσε να προκαλέσει κινδύνους για την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων,

β) να διαπιστωθεί κατά πόσο και με τι μέτρα μπορούν οι πηγές κινδύνων να εξαλειφθούν ή οι κίνδυνοι αυτοί να αποφευχθούν, και αν αυτό δεν είναι δυνατόν,

γ) να καταγραφούν τα μέτρα πρόληψης που ήδη εφαρμόζονται και να προταθούν αυτά που πρέπει συμπληρωματικά να ληφθούν για τον έλεγχο των κινδύνων και την προστασία των εργαζομένων.

4. Η εκτίμηση πρέπει να περιλαμβάνει την αναγνώριση και καταγραφή των κινδύνων που υπάρχουν στην επιχείρηση, καθώς και αυτών που ενδέχεται να εμφανισθούν, όπως κίνδυνος πτώσης, κίνδυνος από μηχανήματα και εξοπλισμό, κίνδυνος πυρκαγιάς, ηλεκτροπληξίας, έκρηξης, κίνδυνος από έκθεση σε βλαπτικούς παράγοντες (φυσικούς, χημικούς, βιολογικούς), κίνδυνος από την οργάνωση της εργασίας.

5. Για την πληρότητα και αποτελεσματικότητα της εκτίμησης του κινδύνου από τον τεχνικό ασφάλειας και τον ιατρό εργασίας γίνεται ποιοτικός και όπου απαιτείται και ποσοτικός προσδιορισμός των βλαπτικών παραγόντων, στους οποίους εκτίθενται οι εργαζόμενοι, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Τα αποτελέσματα του προσδιορισμού αυτού, καθώς και τα βιολογικά αποτελέσματα της έκθεσης μέσω περιοδικών προληπτικών ιατρικών εξετάσεων που θα γίνονται για το σκοπό αυτό, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη.

6. Η εκτίμηση πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις βασικές αρχές πρόληψης του άρθρου 42 παρ. 7 και να εντοπίζει τη φύση του κινδύνου, το βαθμό σοβαρότητας του, τη διάρκεια έκθεσης των εργαζομένων σ' αυτόν και τη συχνότητα εμφάνισης του.

Επίσης κατά την εκτίμηση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η καταγραφή και ανάλυση των εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών, που προβλέπεται στα άρθρα 14 και 17.

7. Η γραπτή εκτίμηση του κινδύνου τίθεται με ευθύνη του εργοδότη στη διάθεση εκπροσώπων των εργαζομένων σε θέματα ασφάλειας και υγείας και αποτελεί θέμα που συζητείται στις κοινές συνεδριάσεις τους με τον εργοδότη, σύμφωνα με το άρθρο 5.

8. Τα βασικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται κατά την παραπάνω συστηματική εξέταση, καθώς και τα συμπεράσματα που εξάγονται, καταγράφονται και αποτελούν τη γραπτή εκτίμηση του κινδύνου. Λεπτομέρειες σχετικά με το περιεχόμενο της γραπτής εκτίμησης

του κινδύνου, καθώς και άλλες σχετικές οδηγίες που αφορούν τη σύνταξη της, μπορούν να προσδιορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης που εκδίδονται ύστερα από γνώμη του Σ.Υ.Α.Ε. και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 72 Ποινικές κυρώσεις

1. Κάθε **εργοδότης**, που παραβαίνει **με πρόθεση** τις διατάξεις της νομοθεσίας, για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων και των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται με εξουσιοδότηση της τιμωρείται με **φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών ή με χρηματική ποινή τουλάχιστον εννιακοσίων ευρώ (900,00 Ε) ή και με τις δύο αυτές ποινές**. Κάθε **κατασκευαστής ή παρασκευαστής, εισαγωγέας ή προμηθευτής**, που παραβαίνει με πρόθεση τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων και των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται με εξουσιοδότηση της τιμωρείται με ποινή **φυλάκισης ή με χρηματική ποινή τουλάχιστον διακοσίων ενενήντα τριών ευρώ (293,00 Ε) ή και με τις δύο αυτές ποινές**.

Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων **από αμέλεια** οι παραπάνω δράστες τιμωρούνται με **φυλάκιση μέχρις ενός έτους ή με χρηματική ποινή**.

2. Η υπόθεση εισάγεται προς εκδίκαση με απευθείας κλήση.

3. Σε περίπτωση αναβολής της δίκης, στις υποθέσεις της παραγράφου 1 το δικαστήριο με απόφαση του ορίζει ρητή δικάσιμο, μέσα σε είκοσι μία ημέρες.

*** ΠΡΟΣΟΧΗ: ΒΛ. ΚΑΙ ν.3996/2011,ΦΕΚ Α 170/5.8.2011, με το άρθρο 24 παρ.9 του οποίου ορίζεται ότι: "... οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, όπως του ν. 3850/2010, περί επιβολής κυρώσεων από τους Επιθεωρητές Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι εκδόσεως των υπουργικών αποφάσεων που ρυθμίζουν κατά τρόπο διάφορο την κατηγοριοποίηση, τη διαδικασία, τα κριτήρια και το ύψος των επιβαλλόμενων προστίμων σύμφωνα με το παρόν άρθρο. Μετά την έκδοση των υπουργικών αποφάσεων του παρόντος άρθρου καταργείται κάθε αντίθετη διάταξη που ρυθμίζει κατά τρόπο διαφορετικό την κατηγοριοποίηση των προστίμων, τα κριτήρια, το ύψος και τη διαδικασία επιβολής αυτών".

• **άρ. 11 παρ. 2 π.δ. 395/1994** (ως συμπληρώθηκε με το άρθρο 2 του ΠΔ 304/2000,ΦΕΚ Α 241) (κύρωση) προδιαγραφές εξοπλισμού ασφαλείας εργαζομένων :

Σε κάθε εργοδότη, κατασκευαστή, παρασ-κευαστή, εισαγωγέα ή προμηθευτή, που παραβαίνει από αμέλεια ή πρόθεση τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος επιβάλλονται οι ποινικές κυρώσεις του άρ. 25 του Ν. 2224/1994 → **Φ ή ΧΠ τουλ. 100.000 δρχ. (290 €) ή αμφότερες** .

– Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων από *αμέλεια* οι παραπάνω δράστες → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ**.

• **άρ. 12 παρ. 2 π.δ. 396/1994** (κύρωση) προδιαγραφές εξοπλισμού ατομικής ασφαλείας εργαζομένου: Σε κάθε εργοδότη, κατασκευαστή, παρασκευαστή, εισαγωγέα ή προμηθευτή, που παραβαίνει από αμέλεια ή πρόθεση τις διατά-ξεις του παρόντος

διατάγματος επιβάλλονται οι ποινικές κυρώσεις του άρ. 25 του Ν. 2224/1994 → **Φ ή ΧΠ τουλ. 100.000 δρχ. (290 €) ή αμφότερες** .

– Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων από *αμέλεια* οι παραπάνω δράστες → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ**.

• **άρ. 11 παρ. 2 π.δ. 105/1995** (κύρωση): Σε κάθε εργοδότη, κατασκευαστή, παρασκευαστή, εισαγωγέα ή προμηθευτή, που παραβαίνει από αμέλεια ή πρόθεση τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος επιβάλλονται οι ποινικές κυρώσεις του άρ. 25 του Ν. 2224/1994 → **Φ ή ΧΠ τουλ. 100.000 δρχ. (290 €) ή αμφότερες** .

– Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων από *αμέλεια* οι παραπάνω δράστες → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ**.

• **άρ. 35 Ν. 1568/1985** (ποινικές κυρώσεις): *Καταργήθηκε* από την παρ. 1 του άρ. 27 του Ν. 2224/1994 (Α 112). Επιβάλλονται οι ποινικές κυρώσεις του άρ. 25 του Ν. 2224/1994: **Παρ. 1** Κάθε εργοδότης, κατασκευαστής, παρασκευαστής, εισαγωγέας ή προμηθευτής, που παραβαίνει από αμέλεια ή πρόθεση τις διατάξεις του νόμου αυτού και των κανονιστικών πράξεων, που εκδίδονται με εξουσιοδότησή του → **Φ ή ΧΠ τουλ. 100.000 δρχ. (290 €) ή αμφότερες** .

– Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων από *αμέλεια* οι παραπάνω δράστες → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ**.

Παρ. 2 Σε περίπτωση αναβολής της δίκης, στις υποθέσεις της παραγράφου 1, το δικαστήριο με την απόφασή του ορίζει ρητή δικάσιμο, μέσα σε 20 μέρες.

Αναγγελία εργατικού ατυχήματος

• **άρ. 1, 141 και 155 π.δ. της 13/22-3-1934** σε συνδ. με άρ. 3 Ν ΓΠΛΔ/1911 → **Φ μέχρι 6 μήνες + ΧΠ**.

ΠΤΑΙΣΜΑ (=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €) : 31 §4 Ν.3904/23-12-2010.

ΠΛΕΟΝ βλ.ανωτέρω : αρ. 43 §2εδ.α και 71 §1 εδ.α του Ν.3850/2010

• **άρ. 115, 117 π.δ. 1073/1981** σε συνδ. με άρ. 3 β.δ. 25-8/5-9-1920 (ΓΠΛΔ/1911) → **Φ μέχρι 6 μήνες + ΧΠ**.

Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ (=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €) : 31 §4 Ν.3904/23-12-2010.

• **Μη αναγγελία εργατικού ατυχήματος** (ο εργοδότης υποχρεούται να αναγγείλει το εργατικό ατύχημα στην Επιθεώρηση Εργασίας και στις πλησιέστερες αστυνομικές αρχές εντός 24 ωρών) : **άρ. 8 παρ. 2 π.δ. 17/1996 σε συνδ. με άρ. 25 Ν. 2224/1994 → Φ ή ΧΠ τουλ. 100.000 δρχ. (290 €) ή αμφότερες.**

– Αν από *αμέλεια* → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ.** Η υπόθεση εισάγεται με απευθείας κλήση **ΠΛΕΟΝ βλ.ανωτέρω : αρ. 43 §2εδ.α και 71 §1 εδ.α του Ν.3850/2010**

Ν. 1396/1983 Υποχρεώσεις λήψης και τήρησης των μέτρων ασφαλείας στις οικοδομές και λοιπά ιδιωτικά τεχνικά έργα

άρθρα 3, 8 και 9 του Ν.1396/1983 → **Φ μέχρι 6 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες** (ρήτρα επικ/τας).

Αρθρο 1 Πεδίο εφαρμογής

Οι διατάξεις του νόμου αυτού αφορούν αποκλειστικά στη λήψη και τήρηση των μέτρων ασφαλείας για την προστασία των εργαζομένων και τρίτων κατά την εκτέλεση των οικοδομικών και λοιπών τεχνικών έργων. Οι διατάξεις του νόμου αυτού δεν εφαρμόζονται στο δημόσια έργα.

Αρθρο 2 Εννοιολογικοί προσδιορισμοί.

Για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού θεωρούνται :

1. Τεχνικό Έργο : Κάθε οικοδομή ή άλλη εργοταξιακή κατασκευή χρονικής διάρκειας, όπως ανέγερση, προσθήκη, επισκευή, καθαίρεση και ηλεκτρομηχανολογική εγκατάσταση.

2. Μέτρα ασφαλείας: Όλα τα μέτρα που αφορούν σε τεχνικά έργα και προβλέπονται από τις διατάξεις που ισχύουν εκάστοτε για την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας.

3. Κύριος του έργου: Ο κύριος, ο νομέας ή ο κάτοχος του ακίνητου στο οποίο εκτελείται, ύστερα από εντολή του και για λογαριασμό του, τεχνικό έργο.

4. Εργολάβος: Πρόσωπο που συμβάλλεται με μίσθωση έργου με τον κύριο του έργου και αναλαμβάνει την εκτέλεση ολόκληρου τεχνικού έργου ή τμήματος του, ανεξάρτητα από την ιδιότητα με την οποία φέρεται ασφαλισμένος σε ασφαλιστικό οργανισμό.

5. Υπεργολάβος: πρόσωπο που συμβάλλεται με μίσθωση έργου με τον εργολάβο και αναλαμβάνει την εκτέλεση ολόκληρου τεχνικού έργου ή τμήματός του, ανεξάρτητα από την ιδιότητα με την οποία φέρεται ασφαλισμένος σε ασφαλιστικό οργανισμό. Ως υπεργολάβος θεωρείται επίσης και το πρόσωπο που συμβάλλεται με μίσθωση έργου με άλλον υπεργολάβο και αναλαμβάνει, σύμφωνα με τα παραπάνω την εκτέλεση τεχνικού έργου ή τμήματος του.

6. Μελετητής: Πρόσωπο που με σύμβαση με τον κύριο του έργου έχει εκπονήσει τη μελέτη του τεχνικού έργου, η οποία έχει εγκριθεί από την αρμόδια αρχή.

7. Επιβλέπων: Πρόσωπο που με σύμβαση με τον κύριο του έργου και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις αναλαμβάνει την επίβλεψη της εφαρμογής της μελέτης και της

εκτέλεσης τεχνικού έργου ή τμήματός του, σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης .

Αρθρο 3 Υποχρεώσεις εργολάβου και υπεργολάβου ολόκληρου του έργου.

Ο εργολάβος και υπεργολάβος ολόκληρου του έργου, ανεξάρτητα εάν αυτό εκτελείται ολικά ή κατά τμήματα με υπεργολάβους, είναι συνυπεύθυνοι και υποχρεούνται:

1. Να λαμβάνουν και να τηρούν όλα τα μέτρα ασφαλείας που αφορούν ολόκληρο το έργο.
2. Να τηρούν, σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης, τις οδηγίες του επιβλέποντος, όπως προβλέπονται στο άρθρο 7 του νόμου αυτού.
- 3.
4. Να εφαρμόζουν σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης, τη μελέτη μέτρων ασφαλείας, που ορίζεται στο άρθρο 6 του παρόντος.

Αρθρο 4 Υποχρεώσεις του κυρίου του έργου.

1. Σε περίπτωση που δεν ανατίθεται η εκτέλεση ολόκληρου του έργου σ'έναν εργολάβο ο κύριος του έργου είναι υποχρεωμένος να λαμβάνει πριν από την εγκατάσταση κάθε εργολάβου ή υπεργολάβου τμήματος του έργου και να τηρεί, όσο διαρκεί το έργο αυτού, όλα τα μέτρα ασφαλείας, τα οποία του υποδεικνύει ο επιβλέπων το έργο, εφόσον αυτά δεν αφορούν σε τμήματα του έργου που ανέλαβαν και εκτελούν εργολάβοι ή υπεργολάβοι.

2. Σε περίπτωση διακοπής των εργασιών ο κύριος του έργου είναι υποχρεωμένος να λάβει όλα τα μέτρα, τα οποία του υποδεικνύει εγγράφως ο επιβλέπων το έργο και να τα διατηρεί αναλλοίωτα καθόλη τη διάρκεια της διακοπής.

3. Πριν από την έναρξη των εργασιών που διακόπηκαν ο κύριος του έργου είναι υποχρεωμένος να ειδοποιήσει εγγράφως τον επιβλέποντα το έργο.

Αρθρο 5 Υποχρεώσεις εργολάβου και υπεργολάβου τμήματος του έργου.

Ο εργολάβος και υπεργολάβος τμήματος του έργου είναι συνυπεύθυνοι και υποχρεούνται:

1. Να λαμβάνουν και να τηρούν όλα τα μέτρα ασφαλείας που αφορούν στο τμήμα του έργου που ανέλαβαν, ανεξάρτητα εάν αυτό εκτελείται ολόκληρο ή κατά τμήματα με υπεργολάβους.

2. Να τηρούν, σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης, τις οδηγίες του επιβλέποντος, όπως προβλέπονται στο άρθρο 7 του νόμου αυτού και αφορούν στο τμήμα του έργου που έχει αναλάβει.

3. Να εφαρμόζουν, σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης, τη μελέτη μέτρων ασφαλείας που ορίζεται στο άρθρο 6 του παρόντος, εφόσον αφορά στο τμήμα του έργου το οποίο έχουν αναλάβει.

Αρθρο 6 Υποχρεώσεις μελετητή.

Ο μελετητής έχει υποχρέωση να συντάσσει μελέτη μέτρων ασφαλείας σύμφωνη με τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης, όταν προβλέπεται τέτοια υποχρέωση από τις διατάξεις που ισχύουν.

Αρθρο 7 Υποχρεώσεις επιβλέποντος.

Ο επιβλέπων, εκτός από τις υποχρεώσεις που πηγάζουν από άλλες διατάξεις έχει και τις ακόλουθες :

1. Να δίνει οδηγίες κατασκευής, σύμφωνες με τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης, για την εκτέλεση εργασιών αντιστηρίξεων, σταθερών ικριωμάτων και πίνακα διανομής ηλεκτρικού ρεύματος. Να επιβλέπει την τήρηση των οδηγιών αυτών πριν από την έναρξη των εργασιών και περιοδικά κατά την εκτέλεσή τους.

2. Να δίνει οδηγίες σύμφωνες με τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης, για τη λήψη μέτρων ασφαλείας από κινδύνους που προέρχονται από εναέριους και υπόγειους αγωγούς της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού(ΔΕΗ) και να επιβλέπει την τήρησή τους.

3. Να επιβλέπει την εφαρμογή της μελέτης μέτρων ασφαλείας που αναφέρεται στο άρθρο 6 του νόμου αυτού και να δίνει τις σχετικές οδηγίες.

4. Να δίνει οδηγίες σε περίπτωση σοβαρών ή επικίνδυνων έργων και εάν χρειάζεται να συντάσσει μελέτη για την προσαρμογή των προδιαγραφών των μέτρων ασφαλείας που προβλέπονται.

5. Να υποδεικνύει εγγράφως στον κύριο του έργου, στην περίπτωση του άρθρου 4 & 1 και 2 του παρόντος, τα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας κατά περίπτωση και φάση του έργου.

Αρθρο 8 Ημερολόγιο μέτρων ασφαλείας.

1. Για τεχνικά έργα που εκτελούνται σε πόλεις με πληθυσμό πάνω από 10.000 κατοίκους ή έχουν συμβατικό προϋπολογισμό μεγαλύτερο από αυτόν που αντιστοιχεί σε οικοδομή όγκου 1.000 κυβικών μέτρων (μ3) και εφόσον για την εκτέλεσή τους απαιτείται άδεια απ' την αρμόδια αρχή, τηρείται ημερολόγιο μέτρων ασφαλείας.

Το ημερολόγιο μέτρων ασφαλείας χορηγείται από την αρμόδια αρχή, φυλάσσεται στον τόπο του έργου και είναι στη διάθεση κάθε ατόμου που έχει έννομο συμφέρον, με ευθύνη του εργολάβου ή του υπεργολάβου ολόκληρου του έργου ή, όταν δεν υπάρχουν αυτοί, του κυρίου του έργου.

2. Υποχρέωση για ενημέρωση του ημερολογίου μέτρων ασφαλείας έχουν:

α) Ο επιβλέπων το έργο για ό,τι αφορά τις υποδείξεις, που έχει υποχρέωση να κάνει σύμφωνα με το νόμο αυτόν, καθώς και τις παρατηρήσεις για την εφαρμογή τους.

β) Οι υπόχρεοι για τη διενέργεια των τακτικών ελέγχων ή δοκιμών, που ορίζονται από τη νομοθεσία, για ό,τι αφορά τα αποτελέσματα των ελέγχων ή δοκιμών αυτών.

3. Το αρμόδιο για τον έλεγχο όργανο (Επιθεωρητής Εργασίας κ.λ.π.) δύναται να αναγράφει τις υποδείξεις του.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας ύστερα από γνώμη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΤΕΕ) και της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ) καθορίζονται: ο τρόπος τήρησης, ο τύπος και το περιεχόμενο του ημερολογίου, τα σχετικά με τη θεώρηση του και τη χορήγηση αντιγράφων καθώς και κάθε άλλη σχετική αναγκαία λεπτομέρεια.

5. Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας, ύστερα από γνώμη του ΤΕΕ και της ΓΣΕΕ, μπορεί να επεκτείνεται η υποχρέωση της τήρησης του ημερολογίου, μέτρων ασφαλείας και σε πόλεις με πληθυσμό μικρότερο των 10.000 κατοίκων ή και σε έργα με συμβατικό προϋπολογισμό κατώτερο από αυτόν που αντιστοιχεί σε οικοδομή όγκου 1.000 μ³ ή σε έργα που η φύση τους επιβάλλει τήρηση ημερολογίου μέτρων ασφαλείας.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με το άρθρο 15 Ν.2639/1998 ορίζεται ότι:

Στην αρμοδιότητα των νομαρχών ανήκουν :

" 5. Η επέκταση της τήρησης Ημερολογίου Μέτρων Ασφαλείας στις οικοδομές και σε πόλεις με πληθυσμό κάτω των 10.000 κατοίκων. Η επιβολή προστίμου σε εργοδότη που δεν συμμορφώθηκε προς τις υποδείξεις που του έγιναν για την προστασία των εργαζομένων από τη χρήση βενζολίου. Η χορήγηση άδειας παρασκευής, εισαγωγής και γενικά εμπορίας διαλυτικών, αραιωτικών, διαβρωτικών, βερνικιών, νιτρογλυκερίνης και οξικής κυτταρίνης, καθώς και των βοηθητικών υλών που χρησιμοποιούνται στις βαφές (άρθρο 8 παρ. 5 του ν. 1396/1983, π.δ. 95/1993, άρθρο 8 του ν. 61/1975, ν. 6011/1934, β.δ. 7/20.1.37, άρθρο 4 του ν. 2855/1954).

Άρθρο 9 Ποινικές κυρώσεις.

Ο εκ δόλου ή εξ αμελείας παραβαίνων τις υποχρεώσεις που ορίζονται στα άρθρα 3 έως και 8 του νόμου αυτού τιμωρείται **με φυλάκιση μέχρι έξι μήνες ή με χρηματική ποινή ή και με τις δύο αυτές ποινές**, εφόσον από άλλη διάταξη δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή.

*** ΠΡΟΣΟΧΗ: Η παράβαση του παρόντος άρθρου τιμωρείται με κράτηση έως έξι (6) μήνες ή με πρόστιμο έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ, σύμφωνα με το άρθρο 38 παρ.1 περ.ε' Ν.4055/2012, ΦΕΚ Α 51/12.3.2012. Σύμφωνα δε με την παράγραφο 9 άρθρου 110 του αυτού νόμου:

"Υποθέσεις του άρθρου 38 σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας και αν βρίσκονται, εκδικάζονται σύμφωνα με τις νέες διατάξεις, αν δε ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών διαπιστώσει τη συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής, με πράξη του θέτει αυτές στο αρχείο".

Άρθρο 10 Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει τρεις μήνες μετά την δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ωράριο, Υποβολή / Ανάρτηση πίνακα εργασίας προσωπικού

• **άρ. 13 παρ. 1, 2 και 18 π.δ. της 27-6/4-7-1932**, όπως αντικ. με άρ. 4 και 7 ν.δ. 515/1970 → **Φ μέχρι 6 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες.**

• άρ. 13 περ. α, β και 15 ν.δ. 1037/1971 → **ΧΠ μέχρι 10.000 δρχ.** (βλ. άρ. 57 ΠΚ) ή **Φ μέχρι 6 μήνες** στις επιβαρυντικές περιπτώσεις.

Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ (= πρόστιμο μέχρι 3.000 €) : 31 §5 Ν.3904/23-12-2010.

• Ωράριο οδηγών άρ. 2, 3 α.ν. 199 της 29 Σεπτ./6 Οκτ. 1936 σε συνδ. με άρ. 3 ΓΠΛΔ/1911 → **Φ μέχρι 6 μήνες ή ΧΠ. -- Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ (=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €) : 31 §4 Ν.3904/23-12-2010.**

• Παράλειψη θεώρησης βιβλίων εργασίας προσωπικού και δρομολογίων (ΚΤΕΛ) άρ. 11, 12 και 16 π.δ. 288 της 29 Απρ./15 Μαΐ. 1976 → **458 ΠΚ.**

• Παράλειψη θεώρησης βιβλίων εργασίας προσωπικού και δρομολογίων ΚΤΕΛ και ΚΤΕΥΛ: άρ. 12 π.δ. 119/1973 σε συνδ. με άρ. 33 Ν. 2119/1952 → **Φ μέχρι 6 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες.**

• Βιβλίο δρομολογίων τουρ. λεωφ. (πούλμαν) 2, 3, 4, 51266/2955 της 1/10 Δεκ. 1975 Απόφ. Υπουρ. Απασχ. σε συνδ. 3 Ν ΓΠΛΔ/1911 → **Φ μέχρι 6 μήνες ή ΧΠ.**

Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ (=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €) : 31 §4 Ν.3904/23-12-2010.

• Βιβλίο δρομολογίων φορτηγών αυτ/των άρ. 4, 8 βδ της 28 Ιαν./4 Φεβ. 1938 σε συνδ. με Ν. ΓΠΛΔ/1911 → **Φ μέχρι 6 μήνες ή ΧΠ.**

Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ (=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €) : 31 §4 Ν.3904/23-12-2010.

• άρ. 15 Ν. 711/1977: μη ύπαρξη προγράμματος εκδρομής (Μον.).

• άρ. 4 Ν.Δ. 515/1970 και άρθρα 13, 15 Ν.Δ 1037/1971 : → **ΧΠ μέχρι 10.000 δρχ. ή Φ μέχρι 6 μήνες** στις επιβαρυντικές περιπτώσεις.

Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ (= πρόστιμο μέχρι 3.000 €) : 31 §5 Ν.3904/23-12-2010.

☞ Παραβίαση χρονικών ορίων λειτουργίας κέντρων διασκέδασης

• άρ. 1 παρ. 1 της 1011/22/19-ΙΒ/26-9-1994 απόφ. Υπ. Εργασίας – Δημ. Τάξης, όπως αντικ. με άρθρο μόνο της 1011/22/19 – κθ/20/21-12-1995 όμοιας και κυρώθηκε με άρ. 14 Ν. 2194/1994 και άρ. 14 παρ. 3 Ν. 2194/1994 σε συνδ. με άρ. 42 παρ. 7 Ν. 1892/1990, όπως αντικ. με το άρ. 23 Ν. 1957/1991 και άρ. 8 Ν. 2207/1994 → **Φ μέχρι 1 έτος.**

ΠΡΟΣΟΧΗ : Με το άρθρο 16 του Ν.4177/8-8-2013, αντικαταστάθηκε το άρθρο 23 §1 εδ.β' του Ν.2224/1994 ως εξής :

« β. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 2224/1994, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 του ν. 3377/2005, αντικαθίσταται ως εξής:

«Το ανωτέρω πλαίσιο ωραρίου καθορίζεται για τις καθημερινές ημέρες μέχρι την 21:00 ώρα, το Σάββατο μέχρι την 20:00 ώρα, και την Κυριακή από ώρα 11:00 έως ώρα 20:00.»

• **Ωράριο καταστημάτων:** άρ. 42 παρ. 7 Ν. 1892/1990, όπως αντικ. με άρ. 23 Ν. 1957/1991 και άρ. 8 Ν. 2207/1994 → **Φ μέχρι 1 έτος.**

– άρ. 1 εδ. α' ν.δ. 1037/1971: «κατάστημα θεωρείται παρ εν ακινήτω ανοικτός ή κλειστός χώρος, ένθα ενεργούνται συνήθως αγοραπωλησίαι εμπορευμάτων. Προς τα κατάστημα εξομοιούνται τα κουρεία, κομμωτήρια, ινστιτούτα αισθητικής, βαφεία καθαριστήρια, πλυντήρια, σιδηρωτήρια και στιλβωτήρια».

– Ως καταστήματα χαρακτηρίστηκαν: οι υπαίθριοι σταθμοί αυτοκινήτων (ΑΥΕ 18931/180/1975 ΦΕΚ 480, τεύχ. Β), τα συνεργεία επισκευής αυτοκινήτων (μηχανές, φρένα, αντλίες, εξατμίσεις, όργανα ακριβείας, ηλεκτρολογία, φανοποιεία, βαφεία, βουλκνιζατέρ κ.λπ.), με εξαίρεση τα κινητά συνεργεία αντιμετώπισης εκτάκτων περιστατικών βλάβης αυτ/των καθ' οδόν (ΑΥΕ 1290/ 1980 – ΦΕΚ 1152, τεύχ. Β) – εξαιρούνται επίσης εργασίες επισκευής και συντήρησης των ψυκτικών μηχανημάτων των αυτοκινήτων – ψυγείων (ΑΥΕ 928/1981 ΦΕΚ 51, τ. Β), οι επιχειρήσεις εκτέλεσης εργασιών δακτυλογράφησης κειμένων και έκδοσης φωτοαντιγράφων Δήμου Αθηνών (ΑΥΕ 2018/1982 – ΦΕΚ 954, τεύχ. Β), τα φωτογραφεία Ξάνθης (απόφ. Νομ. Ξάνθης 73842/1983 – ΦΕΚ 659, τ. Β).

• **Ωράριο κέντρων διασκέδασης, λεσχών, αιθ. παιγνίων κ.λπ.:** άρ. 14 παρ. 1, 2, 3 Ν. 2194/1994 σε συνδ. με άρ. 42 παρ. 7 Ν. 1892/1990, όπως αντικ. με άρ. 23 Ν. 1957/1991 και αρ. 8 Ν. 2207/1994 → **Φ μέχρι 1 έτος.**

• **Ωράριο εστιατορίων και νυχτερινών κέντρων διασκεδάσεως: κοινή αποφ. Υπ. Εργ. και Δ. Τάξης 1011/22/19-ΙΒ της 26/26-9-1994** άρ. 1 (ως αντικ. με την 1011/22/19-ΚΘ της 21-12-1995 απ. Υπ. Εργ. και Κοιν. Ασφ. και Δ. Τάξης), 5 σε συνδ. 14 παρ. 3 Ν. 2194/1994 → **Φ μέχρι 1 έτος.** [η 20 λεπτή καθυστέρηση για αποχώρηση, δεν είναι παράβαση του ωραρίου]

ΣΗΜ: Όσον αφορά το ωράριο λειτουργίας κέντρων διασκέδασης, αιθ. παιγνίων, λεσχών και εστιατορίων: άρ. 1 παρ. 1 και άρ. 5 ΥΑ 1011/22/19-ΙΒ/1994, όπως αντικ. με άρθρο μόνο της 1011/22/19-ΚΘ/1995 και κυρώθηκε με άρ. 14 Ν. 2194/1994 σε συνδ. με άρ. 42 παρ. 7 Ν. 1892/1990, όπως αντικ. με άρ. 23 Ν. 1957/1991 και άρ. 8 Ν. 2207/1994:

Λειτουργία από Κυριακή έως Πέμπτη → α) Μέχρι 19-7-2005 επιτρέπεται η λειτουργία των καταστημάτων μέχρι 3:00 το πρωί για το χρονικό διάστημα από 1-10 έως 31-3 και μέχρι 3:30 το πρωί για το χρονικό διάστημα από 1-4 έως 30-9.

β) Από 20-7-2005 (οπότε άρχισε να ισχύει η ΥΑ 1011/22/19 ΝΖ/20-7-2005) και μέχρι 30-9-2005 επιτρέπεται η λειτουργία των καταστημάτων μέχρι τις 4:30 το πρωί. Μετά την 30-9-2005 επανερχόμαστε στο προηγούμενο καθεστώς υπό (α).

– Λειτουργία από Παρασκευή έως Σάββατο → Επιτρέπεται η λειτουργία των καταστημάτων *χωρίς χρονικό περιορισμό*. Το ίδιο ισχύει και για παραμονές επίσημων εορτών, τσικνοπέμπτη, τοπική αργία και πανηγύρια.

• **Ωράριο λειτουργίας εμπορικών και τροφίμων:** άρ. 1, 3 Αποφ. Υπ. Εθν. Οικ. Αναπτ. και Εργ. και Κοιν. Ασφ. 1162 της 6/17-3-1997 σε συνδ. με άρ. 42 παρ. 7 Ν. 1892/1990, όπως αντικ. με το άρ. 23 του Ν. 1957/1991 και άρ. 8 Ν. 2207/1994, και σε συνδ. με άρθρο 23 του Ν. 2224/1994 → **Φ μέχρι 1 έτος**.

ΣΗΜ: Τα χρονικά όρια έναρξης λειτουργίας καθορίζονται από τους οικείους εμπορικούς συλλόγους. Τα χρονικά όρια λήξης της λειτουργίας δεν μπορούν να είναι: από Δευτέρα – Παρασκευή κατά τη χειμερινή περίοδο (1-11 έως 31-3) πέραν την 20:00 ώρας, και κατά τη θερινή περίοδο (1-4 έως 31-10) πέραν της 21:00 ώρας· το Σάββατο, ανεξαρτήτως περιόδου, όχι πέραν της 18:00 ώρας· Κυριακή αργία.

• **Ωράριο καταστημάτων διανομής πετρελαιοειδών:** άρ. 22 παρ. 6 Ν. 3054/2002 όπως αντικ. με άρ. 12 παρ. 1, παρ. 2 Ν. 3335/2005 και άρ. 28 Ν. 3419/2005 σε συνδ. με την υπ' αριθ. 7148/19-4-2005 Κ.Υ.Α. και άρ. 42 παρ. 7 Ν. 1892/1990, όπως αντικ. με άρ. 8 Ν. 2207/1994 σε συνδ. με την υπ' αριθ. 84584/29-9-2005 απόφ. Νομάρχη Αν. Αττικής → **Φ μέχρι 1 έτος**.

[• **Ωράριο αρτοποιειών:** άρ. 1 παρ. 1 Ν. 2394/1996 (δεν επιτρέπεται παραγωγή Κυριακές, αργίες), παρ. 2 (πριν από τις 5:00 το πρωί) και παρ. 3 (κύρωση) → Φ τουλ. 1 μηνός + ΧΠ (Τριμ.). *Καταργήθηκε με το άρθρο 21 του Ν. 3526/2007*].

• **Αλκοολούχα ποτά σε ανηλίκους:** άρ. 2, 3 π.δ. 36/1994 σε συνδ. με άρ. 12 παρ. 1 γ' και 2 Ν. 1481/1984, όπως το άρ. 1 π.δ. 36/1994 προστ. με άρ. 1 π.δ. 350/2003 και το άρ. 12 παρ. 2 Ν. 1481/1994 αντικ. με άρ. 5 παρ. 4 του Ν. 2452/1996 → **Φ μέχρι 2 έτη + ΧΠ**.

Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ (=κράτηση μέχρι 5 μήνες + πρόστιμο μέχρι 5.000 €) : 31 §8 Ν.3904/23-12-2010.

• **άνευ άδειας εργασίας : άρ. 4 π.δ. 180/1979** σε συνδ. με άρ. 3 παρ. 1, 2 π.δ. 36/1994, όπως αντικ. με το π.δ. 264/2003, και άρ. 12 παρ. 2-1 Ν. 1481/1984, όπως η παρ. 2 αντικ. με άρ. 5 παρ. 4 Ν. 2452/1996 → **Φ μέχρι 2 έτη + ΧΠ.**

Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ (=κράτηση μέχρι 5 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 5.000 €) : 31 §8 Ν.3904/23-12-2010.

*** ΠΡΟΣΟΧΗ: Βλ. ΟΛΑΠ 6/2008 → Η απαγόρευση εργασίας με οποιαδήποτε ιδιότητα σε κέντρα διασκέδασης χωρίς άδεια της αστυνομικής αρχής που θεσπίζεται με το άρθρο 4 του π.δ. 180/1979, βρίσκεται εκτός νομοθετικής εξουσιοδότησης και είναι ανίσχυρη.**

Άδειες εργασίας – λειτουργίας. Διάφορα.

- **Αρτοποιείο ή πρατήριο άρτου χωρίς άδεια : 18 παρ.1 του Ν.3526/2007 = Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ ή αμφότερες**

-

• **Άδεια εργασίας προσωπικού ασφαλείας (Ιδιωτική αστυνομία):** άρ. 3, 8 παρ. 1β (εργαζόμενος), γ (εργοδότης) Ν. 2518/1997 → **Φ μέχρι 3 έτη + ΧΠ.**

• **Υποχρέωση άδειας ηλεκτροσυγγολλητού** (κατ/νος ο εργοδότης): άρ. 17 παρ. 3, 23 β.δ. 16/17 Μαρ. 1950, 9 παρ. 1, 2 και 11 π.δ. 95/1978 σε συνδ. με άρ. 25 Ν. 2224/1994 → **Φ ή ΧΠ τουλ. 100.000 δρχ. (290 €) ή αμφότερες.**

• **Άδεια λειτουργίας πρατηρίου υγρών καυσίμων:** άρ. 1 ν.δ. 511/1970, 2 παρ. 1 ν.δ. 869/1971 σε συνδ. με **458 ΠΚ.**

• **Άδεια λειτουργίας φροντιστηρίου:** άρ. 65 παρ. 1, 77, 49 α.ν. 2545/1940 → **Φ μέχρι 6 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες.**

• **Άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας θεάτρου:** άρ. 1 παρ. 1, 7 παρ. 1 α.ν. 446/1937 → **Φ 1 μηνός – 1 έτος ή ΧΠ (από 500 δρχ. ως 20.000 δρχ.).** Βλ. άρ. 57 ΠΚ.

• **Άδεια αρτοποιείου:** άρ. 65 παρ. 4 Ν. 2065/1992 σε συνδ. με **458 ΠΚ.**

• **Άδεια ξεναγού:** άρ. 1 παρ. 2, 10 παρ. 1 Ν. 710/1977 → **Φ μέχρι 3 μήνες + ΧΠ (μέχρι 20.000 δρχ.).** Βλ. άρ. 57 ΠΚ.

• **Άδεια γραφείου τελετών:** άρ. 6 και 55 Αιβ/8577/1983 και άρ. 1 Αιβ/2706/1983 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες.**

Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ (=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €) : 31 §3 Ν.3904/23-12-2010.

ΠΛΕΟΝ : με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012, κατέστη και πάλι **πλημμέλημα** = **φ. έως 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €**

- **Άδεια γηροκομείου** (αρ.1 §5) [πλέον, Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων],
- **εξοχές παιδιών και ηλικιωμένων** (αρ.1 §6) ,
- **οικογενειακές κατασκηνώσεις (θέρετρα)** (αρ.1 §6) ,
- **εν γένει κατασκηνώσεις** (αρ.1 §6)
- **βρεφονηπιακοί σταθμοί, και γενικά σωματεία, οργανισμοί, ιδρύματα, ΝΠΙΔ, ενώσεις προσώπων, και γενικά φορείς μη υπαγόμενοι στο δημόσιο που ασκούν κοινωνική πρόνοια, καθώς και ιδιώτες, εφόσον παρέχουν οργανωμένες κοινωνικές υπηρεσίες** που έχουν σχέση με **προστασία παιδιού, ή Α.Μ.Ε.Α.** (ανήλικα και ενήλικες), ή ηλικιωμένων, ή ανιάτων – χρονίως πασχόντων (αρ. 1 §1 και 3 §2 εδ.α' και εδ.τελευταίο).

Για όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, απαιτείται άδεια λειτουργίας από το Νομόρχη (πλέον Περιφέρεια). Εφόσον λειτουργούν άνευ σχετικής άδειας, ο Νομόρχης (Περιφέρεια, πλέον) επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις (πρόστιμα) και διακόπτει τη λειτουργία. = **(μη συμμόρφωση σε απόφαση Νομόρχη περί διακοπής λειτουργίας): άρ. 1 Ν. 2345/1995 → Φ τουλ. 1 έτους.**

- **Άδεια λειτουργίας καθαριστηρίου** κ.λπ.: άρ. 1 και 5 της Α5Αα/5333 της 23-11/18-12-1987 Υ.Δ. σε συνδ. με άρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες.**

Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ (=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €) : 31 §4 Ν.3904/23-12-2010.

- **Άδεια σχολής μπαλέτου** (από Υπ. Πολ. και Επιστημών): άρ. 20 παρ. 1 σε συνδ. με άρ. 4 Ν. 1158/1981 → **Φ μέχρι 1 έτος + ΧΠ (τουλ. 15.000 δρχ.).** Βλ. άρ. 57 ΠΚ.

- **Άδεια ίδρυσης και λειτουργίας συνεργείων συντήρησης και επισκευής αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων:** π.δ. 78 της 15/25-2-1988 → δεν υπάρχει κύρωση.

- **Άδεια μανικιούρ/πεντικιούρ:** 1 παρ. 2β, 7 παρ. 1 π.δ. 148/2/4-7-1994 σε συνδ. άρ. 25 παρ. 11 π.δ. 410/1995 (άρ. 11 Ν. 2307/1995) → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες.**

Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ (=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €) : 31 §4 Ν.3904/23-12-2010.

- **Άδεια Ιδιωτικού Γραφείου Συμβούλων Εργασίας:** άρ. 5 Ν. 2639/1998, ως τροπ. με άρ. 12 παρ. 4, 5 Ν. 2874/2000 και συμπλ. άρ. 5 παρ. 3 Ν. 3144/2003 → **Φ μέχρι 2 έτη + ΧΠ.**

- **Άδεια Εταιρίας Προσωρινής Απασχόλησης:** άρ. 25 Ν. 2956/2001 ως συμπλ. με άρ. 5 παρ. 4 Ν. 3144/2003 → **Φ μέχρι 2 έτη + ΧΠ.**

• **Διευκόλυνση στάθμευσης σε δημόσιους χώρους κ.λπ.** (ιδιοκτήτης και υπεύθυνος καταστήματος): άρ. 7 Ν. 3181/2003 → **Φ μέχρι 2 έτη.**

ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ (Ν.2190/1920)

• **όποιος συναλλάσσεται ως εκπρόσωπος ημεδαπής ή αλλοδαπής Α.Ε., η οποία Α.Ε. δεν έχει άδεια λειτουργίας** ή δεν την έχει κατά το χρόνο σύναψης της συναλλαγής: **άρ. 54 §1 του Ν. 2190/1920** → **Φ + ΧΠ τουλ. 1.000 €.**

• ο ιδρυτής μέλος του Δ.Σ. ή Δ/ντης Α.Ε. που **εν γνώσει του ποιεΐται ψευδείς δηλώσεις προς την αρχή που αφορά την εγγραφή και την καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου, την τιμή έκδοσης των μετοχών και τον ισολογισμό:** **άρ. 55 του Ν. 2190/1920** → **Φ ή ΧΠ τουλ. 1.000 € ή αμφότερες ποινές.**

• ο ιδρυτής, μέλος του Δ.Σ. ή Δ/ντης Α.Ε. που **κατά την ίδρυση της εταιρίας, είτε και μετά, για να προκαλέσει εγγραφές μετοχών, ιδρυτικών τίτλων ή ομολογιών της Α.Ε., ή για να επηρεάσει τη χρηματιστηριακή τιμή αυτών, εν γνώσει του ποιεΐται ψευδείς δηλώσεις προς το κοινό, δια δημοσιευμάτων ή δακτυλογραφημάτων που αφορούν :** -εγγραφή και καταβολή μετοχικού κεφαλαίου/ -τιμή έκδοσης μετοχών, ιδρυτικών τίτλων και ομολογιών/ -τον ισολογισμό/ - τη διανομή μερίσματος **(περ.α΄)** # ονόματα μετόχων ως μετεχόντων στην εταιρία **(περ.β΄)** # κάθε άλλο γεγονός που ασκεί ουσιώδη επιρροή στις εταιρικές υποθέσεις και αποσκοπεί στην παγίδευση του κοινού **(περ.γ΄)** = **άρ. 56 (περ.α΄, ή β΄, ή γ΄) του Ν. 2190/1920** → **Φ ή ΧΠ τουλ. 1.000 € ή αμφότερες.**

• Η αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε., συνεταιρισμού, και η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Α.Ε., πραγματοποιείται μέχρι το τέλος του δευτέρου έτους από το χρόνο της αναπροσαρμογής. Αν η εταιρία δεν κάνει μέσα στο χρόνο αυτό την αύξηση του κεφαλαίου της = **άρ. 23 §3 σε συνδ.με 56 (κύρωση) του Ν. 2190/1920** → **Φ ή ΧΠ τουλ. 1.000 € ή αμφότερες.**

• - παράλειψη σύνταξης ετήσιου ισολογισμού (εκπρόθεσμα) = **άρ. 57 περ.α΄ του Ν. 2190/1920** → **Φ ή ΧΠ τουλ. 1.000 € ή αμφότερες.**

- σύνταξης ή έγκριση ισολογισμού (κατά παράβαση Ν.2190/1920) = **άρ. 57 περ.β΄ του Ν. 2190/1920** → **Φ ή ΧΠ τουλ. 1.000 € ή αμφότερες.**

- όποιος δολίως, άνευ ισολογισμού ή εναντίον του ισολογισμού, ή με ψευδή ή παράνομο ισολογισμό, επιχείρησε τη διανομή κερδών στους μετόχους από μη πραγματικά κέρδη = **άρ. 57 περ.γ΄ του Ν. 2190/1920** → **Φ ή ΧΠ τουλ. 1.000 € ή αμφότερες.**

- μη σύγκληση γενικής συνέλευσης εκ προθέσεως = άρ. **57 περ.δ' του Ν. 2190/1920** → **Φ ή ΧΠ τουλ. 1.000 € ή αμφότερες.**

- μη συμμόρφωση σε ταχθείσα από την αρμόδια εποπτική αρχή προθεσμία για αποκατάσταση της τάξης στη διοίκηση ή τη διαχείριση της εταιρίας = άρ. **57 περ.ε' του Ν. 2190/1920** → **Φ ή ΧΠ τουλ. 1.000 € ή αμφότερες.**

• - έκδοση πλαστών πιστοποιητικών (εν γνώσει) περί καταθέσεως μετοχών χάριν ασκήσεως δικαιώματος ψήφου σε Γ.Σ. ή τα πλαστογραφεί = άρ. **58 περ.α' του Ν. 2190/1920** → **Φ ή ΧΠ τουλ. 1.000 € ή αμφότερες.**

- χρήση (εν γνώσει) τω ανωτέρω πιστοποιητικών για άσκηση δικαιώματος ψήφου = άρ. **58 περ.β' του Ν. 2190/1920** → **Φ ή ΧΠ τουλ. 1.000 € ή αμφότερες.**

• - μη καταβολή αύξησης κεφαλαίου (τα μέλη του Δ.Σ της ΑΕ) = **άρ. 11 §6 και 58^α περ.α' του Ν. 2190/1920** → **Φ ή ΧΠ τουλ. 1.000 € ή αμφότερες**

- μέλος του Δ.Σ της ΑΕ που πιστοποιεί ψευδώς την καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου = **58^α περ.α' του Ν. 2190/1920** → **Φ ή ΧΠ τουλ. 1.000 € ή αμφότερες**

- χορήγηση δανείων ή πιστώσεων σε ιδρυτές μέλη του Δ.Σ., κατά παράβαση άρθρου 23^ο του Ν.2190/1920 = **άρ. 23α και 58^α περ.β' του Ν. 2190/1920** → **Φ ή ΧΠ τουλ. 1.000 € ή αμφότερες**

- μέλος του Δ.Σ. που δεν προβαίνει στις προβλεπόμενες ανακοινώσεις του άρθρου 39 §4 του Ν.2190/1920 = **άρ. 39 §4 και 58^α περ.γ' του Ν. 2190/1920** → **Φ ή ΧΠ τουλ. 1.000 € ή αμφότερες**

- μη τήρηση στην ελληνική γλώσσα των βιβλίων και λογαριασμών της Α.Ε. = **άρ. 53α και 58^α περ.δ' του Ν. 2190/1920** → **Φ ή ΧΠ τουλ. 1.000 € ή αμφότερες**

- παράβαση των άρθρων 10 έως 14 και 16 έως 18 του Ν.5076/1931 = **άρ. 58^α περ.ε' του Ν. 2190/1920** → **Φ ή ΧΠ τουλ. 1.000 € ή αμφότερες**

- μέλος του Δ.Σ. ή Δ/ντης Α.Ε. ο οποίος μετά την ακύρωση (με δικαστική απόφαση) της απόφασης Γ.Σ. που προβλέπεται από το άρθρο 35β' §3 του Ν.2190/1920, δεν ενεργεί τις μεταβολές που επήλθαν στον ισολογισμό και δεν συγκαλεί προς τούτο Γ.Σ. προς έγκριση του ισολογισμού = **άρ. 58^α περ.στ' του Ν. 2190/1920** → **Φ ή ΧΠ τουλ. 1.000 € ή αμφότερες**

• - όποιος για αθέμιτη αιτία εν γνώσει του λαμβάνει ειδικές ωφέλειες ή υποσχέσεις τούτων (**περ.α'**) ή παρέχει ειδικές ωφέλειες ή υποσχέσεις τούτων (**περ.β'**) προκειμένου να ψηφίσει «συγκεκριμένα» ή να μην παρευρεθεί σε Γ.Σ. = **άρ. 59 του Ν. 2190/1920** → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 1.000 € ή αμφότερες**

- - όποιος χωρίς ειδική εξουσιοδότηση μετέχει σε ψηφοφορία Γ.Σ. μετόχων παριστάμενος ως κύριος μετοχών που δεν του ανήκουν (περ.α')

- ή όποιος για τον ανωτέρω σκοπό, παραδίδει σε κάποιον μετοχές άλλου χωρίς να έχει την απαιτούμενη προς τούτο εντολή (περ.β')
- ή όποιος ενώ δεν έχει δικαίωμα ψηφίζει αμέσως ή εμμέσως δια μετοχών τις οποίες κατέχει λόγω χρηματιστηριακής μεταφοράς (περ.γ') = **άρ. 60 του Ν. 2190/1920** → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 1.000 € ή αμφότερες.**

- - Δ/ντης Α.Ε., μέλος του Δ.Σ. της Α.Ε., αντιπρόσωπος, πράκτορας, εκκαθαριστής Α.Ε. , ο οποίος παραλείπει να υποβάλει εμπροθέσμως στο Υπουργείο Εμπορίου τα έγγραφα για την ίδρυση ή τη σύστασή της, κλπ., ή παρέχει ψευδείς πληροφορίες ή δεν παρέχει πληροφορίες που τις ζήτησε το Υπουργείο Εμπορείου αναφορικά με την άσκηση της Α.Ε. = **άρ. 61 του Ν. 2190/1920** → **ΧΠ τουλ. 1.000 €**

- - Δ/ντης Α.Ε., μέλος του Δ.Σ. της Α.Ε., ή κάθε άλλος υπάλληλος της Α.Ε., ο οποίος εν γνώσει του και με πρόθεση, και παρά την εκδοθείσα και κοινοποιηθείσα στην Α.Ε. απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Υπουργού Εμπορίου (επί ασκηθείσας προσφυγής), εξακολουθεί να εμποδίζει τους υπαλλήλους του Υπουργείου Εμπορίου να ασκήσουν εποπτεία επί της Α.Ε. = **άρ. 62 του Ν. 2190/1920** → **ΧΠ τουλ. 1.000 €**

- - όποιος παραβαίνει τις διατάξεις περί δημοσίευσης στο Τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. (σε συνδ.με άρθρο 13 του Ν.3424), ή αμελεί ή παραλείπει να υποβάλει ή υποβάλλει ανακριβή μηνιαία κατάσταση των λογαριασμών (σε συνδ.με άρθρο 18β' του Ν.5076/1931) = **άρ. 62^α του Ν. 2190/1920** → **Φ. μέχρι 3 μηνών, ή ΧΠ τουλ. 1.000 € ή αμφότερες**

- - όποιος δημόσιος υπάλληλος (Υπ.Εμπορίου ή Νομαρχίας) που ασκεί εποπτεία στην Α.Ε. :

- δεν τηρεί απόλυτη εχεμύθεια για τις διαπιστώσεις του περί την Α.Ε. (περ.α')
- ενεργεί κερδοσκοπικές πράξεις στο Χρηματιστήριο επί χρεογράφων Α.Ε (περ.β') = **άρ. 63 του Ν. 2190/1920** → **Φ.**
- για τους ελεγκτές των άρθρων 36 και 40 = βλ. §3 σε συνδ.με §1 περ.α'

- όποιος χωρίς τη συναίνεση του κυρίου, πωλεί ή ενεχυριάζει ή μεταβιβάζει μετοχές, χρεόγραφα κλπ. που δόθηκαν στην Τράπεζα για παρακαταθήκη ή προς φύλαξη [**άρ.**

63^α §1 του Ν. 2190/1920], έστω και αν δεν υπάρχει σκοπός αποστέρησης, ή για ενέχυρο **[αρ. 63^α §2 του Ν.2190/1920]** = → **Φ.**

- ελεγκτές Α.Ε. (άρθρο 36) και τα πρόσωπα του άρθρου 42α §5, αν από αμέλεια θεώρησαν ως νόμιμο τον ισολογισμό που καταρτίστηκε παρανόμως = **[αρ. 63β του Ν.2190/1920]** → **Φ. μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ τουλ.1.000 € ή αμφότερες**

- μέλος Δ.Σ. της Α.Ε., διευθυντής Α.Ε., κάθε υπάλληλος της Α.Ε. που εν γνώσει και με πρόθεση αρνείται να παράσχει τις ζητούμενες πληροφορίες στους ελεγκτές της Α.Ε. ή δυσχεραίνει τον έλεγχο αυτών = **[αρ. 63γ §1 του Ν.2190/1920]** → **ΧΠ τουλ. 1000 €.**

- ελεγκτής Α.Ε. που δεν τηρεί απόλυτη εχεμύθεια για όσα διαπιστώνει για τη λειτουργία της Α.Ε. = **[αρ. 63γ §2 του Ν.2190/1920]** → **Φ. μέχρι 3 μήνες**

- ελεγκτής που δεν δήλωσε κώλυμα άσκησης ελέγχου, ενώ υπηρετεί στην ελεγχόμενη Α.Ε. ή τυγχάνει μέλος το Δ.Σ. αυτού, ή είχε μία εκ των ιδιοτήτων αυτών κατά το διάστημα των 2 ετών προ της ημέρας που τους ανατέθηκε η άσκηση ελέγχου = **[αρ. 63^α §2 του Ν.2190/1920]** → **Φ. μέχρι 3 μήνες**

ΛΟΙΠΕΣ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ :

- **αρ. 7 του Ν.2190/1920 #** κύρωση στο **αρ. 54 §2 σε συνδ.με §1 του Ν.2190/1920** → **Φ. + ΧΠ τουλάχιστον 1.000 €**

- **αρ. 7γ' του Ν.2190/1920 #** κύρωση στο **αρ. 62 του Ν.2190/1920** → **ΧΠ τουλάχιστον 1.000 €**

- **αρ. 12 §2ζ' του Ν.2190/1920 #** κύρωση στο **αρ. 62 του Ν.2190/1920** → **ΧΠ τουλάχιστον 1.000 €**

- **αρ. 7^α' περ.ζ' του Ν.2190/1920 #** κύρωση στο **αρ. 62^α του Ν.2190/1920** → **Φ. μέχρι 3 μήνες, ή ΧΠ τουλάχιστον 1.000 €, ή αμφότερες**

- **αρ. 109 του Ν.2190/1920 #** κύρωση στο **αρ. 62^α του Ν.2190/1920** → **Φ. μέχρι 3 μήνες, ή ΧΠ τουλάχιστον 1.000 €, ή αμφότερες**

- **αρ. 7^α' του Ν.2190/1920 #** κύρωση στο **αρ. 62β' του Ν.2190/1920 σε συνδ.με 458 ΠΚ** → **πρόστιμο τουλάχιστον 59 €**

- **αρ. 50α' του Ν.2190/1920 #** κύρωση στο **αρ. 62β' του Ν.2190/1920 σε συνδ.με 458 ΠΚ** → **πρόστιμο τουλάχιστον 59 €**

- **αρ. 50β' του Ν.2190/1920 # κύρωση στο αρ. 62β' του Ν.2190/1920 σε συνδ.με 458 ΠΚ → πρόστιμο τουλάχιστον 59 €'**

- **μη σύνταξη ισολογισμού Α.Ε.** (πέραν της οριζόμενης στο καταστατικό προθεσμίας) [σε κάθε περίπτωση, αν το καταστατικό δεν ορίζει σχετικά # Χρόνος τέλεσης της πράξης είναι η 1^η Ιουλίου του επόμενου έτους από τη διαχειριστική περίοδο που δεν συνέταξε τον ισολογισμό # **αρ. 1, 7^α §1ζ', 22^Α, 42, 43Β §6, 57α' του Ν.2190/1920 → Φ + ΧΠ τουλάχιστον 1.000 € ή αμφότερες**

ΖΩΑ

Ν. 1300/1982 [«ζώα» = ίπποι, όνοι, ημιόνοι, βοοειδή, βουβολοειδή, αιγοπρόβατα, χοίροι, κυψέλες μελισσών ή το περιεχόμενό τους]

- **άρ. 1 παρ. 1: Ζωοκλοπή → Φ τουλ. 2 ετών + ΧΠ 20.000 (59 €) – 1.000.000 δρχ. (2.900 €).**

- **άρ. 1 παρ. 2: Ζωοκτονία → Ίδιες ποινές.** (θανάτωση ζώου ή καταστροφή/βλάβη κυψελών)

- **άρ. 1 παρ. 3: επιβαρυντική περίπτωση μέσα από περιφραγμένο χώρο, περίβολο, ή οικία → Φ τουλ. 3 ετών.**

Άρθρο 1. Ν.1300/1982

1. (Ζωοκλοπή). Με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή 20.000 έως 1.000.000 δραχμών τιμωρείται η κλοπή ίππων, όνων, ημιόνων, βοοειδών, βουβαλοειδών, αιγοπροβάτων, χοίρων και κυψελών μελισσών η του περιεχομένου τους.

2. (Ζωοκτονία). Με τις ίδιες ποινές τιμωρείται η θανάτωση, με πρόθεση, ζώων της προηγούμενης παραγράφου καθώς και η καταστροφή η βλάβη κυψελών μελισσών η του περιεχομένου τους.

3. Άν η πράξη της ζωοκλοπής η της ζωοκτονίας έχει ως αντικείμενο ζώα που βρίσκονται στον περίβολο η σε στεγασμένο χώρο της οικίας του ιδιοκτήτη τους η σε ειδικό για τη φύλαξη αυτών περιφραγμένο χώρο η αν τα ζώα χρησιμοποιούνται, για τη διατροφή της οικογένειας του ιδιοκτήτη τους επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών.

- **άρ. 2: διακεκριμένες περιπτώσεις (: από 2 ή περισσότερα άτομα από κοινού /ή/ με χρήση βία ή με απειλή χρήσης βίας /ή/ με οπλοφορία /ή/ αν ο δράστης είναι κρεοπώλης,**

εστιάτορας, δ/ντης ξενοδοχείου)→ **Κάθειρξη μέχρι 10 έτη και ΧΠ από 50.000 μέχρι 1.000.000 δρχ. (150 – 2.900 €).**

ΤΡΙΜΕΛΕΣ ΕΦΕΤΕΙΟ ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑΤΩΝ (άρθρο 6)

Άρθρο 2. Ν.1300/1982

Ἐάν ἡ πράξη δὲν τιμωρεῖται βαρύτερα σύμφωνα με τὸν Ποινικὸ Κώδικα, ἡ ζωοκλοπὴ ἢ ἡ ζωοκτονία τιμωροῦνται, με κάθειρξη μέχρι 10 ἐτῶν καὶ χρηματικὴ ποινὴ 50.000 ἕως 1.000.000 δραχμῶν στὶς ἀκόλουθες περιπτώσεις:

- α) Ἐάν ἐγίνε ἀπὸ δύο ἢ περισσότερα άτομα, ἀπὸ κοινού.
- β) Ἐάν κατὰ τὴν τέλεση τῆς πράξης χρησιμοποιήθηκε βία ἢ ἀπειλὴ βίας ἢ ἄλλης παράνομης πράξης ἢ ἐγίνε χρῆση τῶν μέσων αὐτῶν γιὰ τὴ διατήρηση τῆς κατοχῆς τῶν κλεμμένων ἢ θανατωμένων ζώων.
- γ) Ἐάν ὁ δράστης (αὐτουργός ἢ συμμέτοχος) οπλοφοροῦσε.
- δ) Ἐάν ὁ δράστης εἶναι κρεοπώλης, εστιάτορας, διευθυντὴς ξενοδοχείου καὶ δημόσιων γενικὰ κέντρων ἢ ἄλλος επαγγελματίας συναφῶν με τὰ παραπάνω επαγγελμάτων.

• **άρ. 3 παρ. 1: Αποδοχή και διάθεση προϊόντων ζωοκλοπῆς** → ποινές ἀρ. 1 παρ. 1 → → **Φ τουλ. 2 ἐτῶν + ΧΠ 20.000 (59 €) – 1.000.000 δρχ. (2.900 €).**

• **άρ. 3 παρ. 2:** διακεκριμένη περίπτωση → ποινές ἀρ. 2 → **Κάθειρξη μέχρι 10 ἐτη καὶ ΧΠ ἀπὸ 50.000 μέχρι 1.000.000 δρχ. (150 – 2.900 €).**

• **άρ. 3 παρ. 3:** Κατάσχεση και απόδοση ζώων (ἀπόφαση Εισαγγελέα).

Άρθρο 3 Ν.1300/1982

1. Με τὶς ποινές τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ νόμου αὐτοῦ τιμωρεῖται ὁποῖος, με πρόθεση, κρύβει, ἀγοράζει, παίρνει ὡς ἐνέχυρο, ἢ γιὰ ὁποιοδήποτε ἄλλο λόγο δέχεται ζῶα ἢ σφάγια ἢ μέρη ἀπὸ σφάγια που προέρχονται ἀπὸ ζωοκλοπὴ ἢ ζωοκτονία ἢ μεταβιβάζει σε ἄλλον τὴν κατοχὴ τους ἢ συνεργεῖ στὴ μεταβίβασή τους.

2. Ἐάν ὁ υπαίτιος ἐπιχειρεῖ τὶς παραπάνω πράξεις ὡς ἐπάγγελμα, ἢ ἀπὸ συνήθεια, ἢ ἡ ζημιὰ που προκλήθηκε στὸν παθόντα εἶναι ἰδιαίτερα μεγάλης ἀξίας, τότε ἐπιβάλλονται οἱ ποινές τοῦ ἀρθροῦ 2 αὐτοῦ τοῦ Νόμου.

3. Ζῶα που προέρχονται ἀπὸ ζωοκλοπὴ κατάσχονται καὶ ἀποδίδονται στὸν ἰδιοκτήτη τους, προσωρινὰ ἀπὸ τὴν Αστυνομικὴ Ἀρχὴ καὶ οριστικὰ ὕστερα ἀπὸ ἀπόφαση τοῦ Εισαγγελέα. Ἀν ὅμως ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ζώου εἶναι ἀγνωστος, τὸ ζῶο παραδίνεται γιὰ φύλαξη σε μεσεγγυητὴ καὶ γιὰ τὴν τύχη τοῦ αποφασίζει τὸ Δικαστήριο.

4. Ολόκληρα σφάγια ἢ μέρη ἀπὸ σφάγια που προέρχονται ἀπὸ ζωοκλοπὴ ἢ ζωοκτονία κατάσχονται καὶ ἀποδίδονται στὸν ἰδιοκτήτη τοῦ ζώου, ἂν εἶναι γνωστός. Σε κάθε ἄλλη περίπτωση ἐκποιεῦνται με πρόχειρο διαγωνισμό με φροντίδα τῆς Αστυνομικῆς Ἀρχῆς. Τὸ προϊόν τῆς ἐκποίησης κατατίθεται στὸ Ταμεῖο Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων καὶ τὸ Δικαστήριο αποφασίζει γιὰ τὴν τύχη τοῦ.

• **άρ. 4** αποζημίωση / χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης (ποσό όχι μικρότερο της αξίας του κλεμμένου ή θανατωμένου ζώου) στον παθόντα υποχρεωτικά ακόμη κι αν δεν παρίσταται ως πολιτικώς ενάγων.

Άρθρο 4.

1. Το αρμόδιο για την εκδίκαση της ζωκλοπής η ζωκτονίας Δικαστήριο αποφασίζει υποχρεωτικά και για την αποζημίωση του παθόντα λόγω της κλοπής η θανάτωσης των ζώων του χωρίς οποιαδήποτε προδικασία ακόμα και αν ο παθών δε δήλωσε ότι παρίσταται ως πολιτικός ενάγων.

2. Το ίδιο Δικαστήριο αποφασίζει υποχρεωτικά για τη χρηματική ικανοποίηση του παθόντα λόγω ηθικής βλάβης.

Το ποσό της χρηματικής ικανοποίησης δε μπορεί να είναι μικρότερο από το διπλάσιο της αξίας του κλεμμένου η θανατωμένου ζώου.

3. Οι συμμετοχοί ζωκλοπής η ζωκτονίας ευθύνονται εις ολόκληρον ο καθένας με τους αυτουργούς για ολόκληρο το ποσό της χρηματικής ικανοποίησης κα αποζημίωσης του παθόντα, τις ενδεχόμενες αποδόσεις και τα δικαστικά έξοδα.

4. Αν τα πρόσωπα υπό την επιμέλεια η την εξάρτηση των οποίων βρίσκεται ο νεώτερος των 17 ετών ανήλικος, παραλείψουν υπαίτια να τον εμποδίσουν από την τέλεση ζωκλοπής η ζωκτονίας, τιμωρούνται με τις ποινές του άρθρου 360 του Ποινικού Κώδικα και τις διακρίσεις που γίνονται σ'αυτόν.

5. Τα πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου, σε περίπτωση καταδίκης τους σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, ευθύνονται ο καθένας για ολόκληρο το ποσό της αποζημίωσης και της χρηματικής ικανοποίησης του παθόντα.

Άρθρο 5. ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΟΙΝΕΣ

1. Τα μεταφορικά μέσα η ψυκτικοί χώροι που χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη ζωκλοπής η ζωκτονίας, ή για τη μεταφορά κλεμμένων ή θανατωμένων ζώων ή τη συντήρηση προϊόντων ζωκλοπής η ζωκτονίας, κατάσχονται και παραδίδονται στην πλησιέστερη τελωνειακή Αρχή για φύλαξη μέχρι την εκδίκαση της υπόθεσης, εκτός αν η μεταφορά τους είναι δυσχερής οπότε σφραγίζονται και παραδίδονται για φύλαξη στην πλησιέστερη Αστυνομική Αρχή, εφαρμόζονται δε σ' αυτές τις περιπτώσεις οι διατάξεις του Τελωνειακού Κώδικα.

Αν δεν καταστεί δυνατή η ανεύρεση και η παράδοση στην Τελωνειακή Αρχή του μεταφορικού μέσου που κατασχέθηκε, τότε το δικαστήριο καθορίζει με την καταδικαστική του απόφαση την αξία του μεταφορικού μέσου, που εισπράττεται από τον καταδικασθέντα κατά τον ΝΕΔΕ.

2. Μαζί με τα παραπάνω μεταφορικά μέσα κατάσχονται κι οι κρατικές πινακίδες κυκλοφορίας αυτών, η άδεια κυκλοφορίας και η άδεια ικανότητας οδηγού του δράστη. Αν επακολουθήσει καταδίκη, τα μεταφορικά μέσα δημεύονται και εκποιούνται κατά τις διατάξεις του Τελωνειακού Κώδικα, και ο κρατικές πινακίδες η άδεια κυκλοφορίας και η άδεια ικανότητας οδηγού του δράστη αφαιρούνται και στέλνονται για ακύρωση στην υπηρεσία που τις χορήγησε.

3. Η αφαίρεση και η ακύρωση των παραπάνω αδειών αποτελεί κώλυμα για τη χορήγηση νέας άδειας πριν περάσει τριετία από την έκτιση της ποινής.

Σε περίπτωση υποτροπής το κώλυμα είναι ισόβιο.

4. Αν η ζωκλοπή η η ζωκτονία η η αποδοχή και η διάθεση προϊόντων ζωκλοπής η ζωκτονίας έγινε από κρεοπώλες, εστιατορές, διευθυντές ξενοδοχείων και δημόσιων γενικά κέντρων η άλλους επαγγελματίες συναφών με τα παραπάνω επαγγέλματων, κατά

παράβαση της επαγγελματικής τους υποχρέωσης, το Δικαστήριο, εφ' όσον κατά του υπαιτίου απαγγέλλεται ποινή στερητική της ελευθερίας, απαγγέλλει υποχρεωτικά και ανικανότητα για άσκηση του επαγγέλματος για χρονικό διάστημα από ένα μέχρι πέντε χρόνια αν για την άσκηση αυτού απαιτείται άδεια της Αρχής. Η ανικανότητα αυτή έχει σαν αποτέλεσμα την οριστική ανάκληση της σχετικής άδειας.

5. Κτηνοτροφικό δάνειο η επιδότηση η οικονομική ενίσχυση άλλης μορφής για την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας από οποιοδήποτε φορέα η φορολογική απαλλαγή, δεν χορηγείται στον καταδικαζόμενο για ζωκλοπή η ζωκτονία από το Κράτος πριν περάσουν τρία χρόνια από την έκτιση της ποινής. Μετά δε την τελεσίδικη καταδίκη κηρύσσονται ληξιπρόθεσμες όλες οι οφειλές του καταδικαζόμενου προς τους κρατικούς φορείς η τράπεζες.

Οι τελεσίδικες αποφάσεις αυτές διαβιβάζονται από τον αρμόδιο Εισαγγελέα στην Αγροτική Τράπεζα για την εφαρμογή των οριζόμενων στην παράγραφο αυτή.

Άρθρο 6. Ποινικές διατάξεις

1. Η ζωκλοπή και η ζωκτονία διώκονται σε κάθε περίπτωση αυτεπάγγελτα.

Αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση των αδικημάτων του άρθρου 2 είναι το Πενταμελές Εφετείο. (ωστόσο, βλ. πλέον ισχύουσες διατάξεις ΚΠΔ)

2. Η καταδίκη για ζωκλοπή η ζωκτονία επισύρει και την αποστέρηση των δικαιωμάτων που περιέχονται στα άρθρα 59-65 του Ποινικού Κώδικα.

3. Ο καταδικαζόμενος γα ζωκλοπή η για ζωκτονία δικαιούται ν' ασκήσει το ένδικο μέσο της έφεσης μόνο αν καταδικάσθηκε σε φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους, χωρίς και να αναστέλλει την εκτέλεση της ποινής.

Η ασκηθείσα έφεση εκδικάζεται εντός τετραμήνου από την άσκησή της.

4. Η στερητική της ελευθερίας ποινή για ζωκλοπή η ζωκτονία δε μετατρέπεται σε χρηματική και εκτίεται εκτός της Εφετειακής περιφέρειας του τόπου κατοικίας η καταγωγής του καταδικασμένου.

(5)*** Η παρ.5 καταργήθηκε με την παρ.4β του άρθρ.4 Ν.2408/1996 (Α 104).

• **άρ. 7 παρ. 1: Ακρωτηριασμός και βλάβη ζώων της παρ. 1 του άρ. 1 → Φ τουλ. 6 μηνών.** «1. Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών τιμωρείται όποιος με πρόθεση ακρωτηριάζει η με άλλο τρόπο βλάπτει ξένα ζώα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 του νόμου αυτού. 2. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 4 του νόμου αυτού εφαρμόζονται ανάλογα και στην περίπτωση ακρωτηριασμού η βλάβης ζώων.».

• **ευθύνη ιδιοκτητών σκύλων : άρθρο 2 §1 και §3 του Ν.3170/2003** = όχι ποινικό αδίκημα πλέον, μόνον διοικητικές κυρώσεις (άρθρα 12 και 13 του Ν.3170/2003). Ωστόσο, είναι απαραίτητη η αναφορά του άρθρου για το 314 §1 ΠΚ δια παραλείψεως (15 ΠΚ).

[π.δ. 400/1983 Ευθύνη ιδιοκτητών σκύλων άρ. 7 παρ. 1 (εγκατάλειψη σκύλου ως αδέσποτου), 14 = ποινή άρ. 6 Ν. 829/1978 → Φ μέχρι 2 μηνών ή ΧΠ ή αμφότερες. Καταργήθηκε από άρ. 15 α' Ν. 3170/2003].

ΖΩΑ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ (Ν. 4039/2012)

Ν. 1444/1984 περί κύρωσης σύμβασης για την προστασία των ζώων

Ν. 1197/1981 (περί προστασίας των ζώων συντροφιάς, εργασίας, εκτροφών):

Βασανισμός, φόνος, εγκατάλειψη αδεσπότων κ.λπ. ζώων εργασίας και συντροφιάς

• **άρ. 8 περ. 1** σε συνδ. με αρ. 1 παρ.2 του Ν. 1197/1981, όπως αντικ. με το αρ. 12 παρ.5 του Ν.3170/2003 και σε συνδ. με το αρ. 1 του Ν.3170.2003: **θανάτωση ζώου συντροφιάς, βασανισμός, κακοποίηση, εγκατάλειψη ως έκθετο ή εγκατάλειψη ως αδέσποτο** : οι παραβάτες του άρ. 1 παρ. 1, 2, 3 και 4 → **Φ μέχρι 6 μήνες ή ΧΠ 300 € – 1.500 € ή αμφότερες.**

• **άρ. 8 περ. 2:** οι παραβάτες των άρ. 2, 3 και 4 παρ. 2 και 3 → **Φ μέχρι 5 μήνες ή ΧΠ 300 € – 1.500 € ή αμφότερες.**

ΠΛΕΟΝ ΙΣΧΥΕΙ

Ο Ν. 4039/2012 περί ζώων συντροφιάς

Αρμόδια όργανα για τη βεβαίωση των παραβάσεων = η Δημοτική Αστυνομία (πλέον καταργήθηκε η Δημοτική αστυνομία ως Σώμα), η θυροφυλακή των κυνηγετικών συλλόγων, οι υπάλληλοι των τελωνείων και των Σταθμών Υγειονομικού κυνηγετικού ελέγχου.

ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΖΩΩΝ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ = Ν.4039/2-2-2012

• **άρ. 16 §α' και §β' και 20 §2 του Ν.4039/2012** : **κακοποίηση ζώου συντροφιάς** : → **Φ τουλάχιστον 1 έτος + ΧΠ 5.000 € – 15.000 €**

• **άρ. 6 §1, 10 §1 και 20 §1 του Ν.4039/2012** : **παράνομη εμπορία ζώων συντροφιάς** : → **Φ τουλάχιστον 1 έτος + ΧΠ 5.000 € – 15.000 €**

• **άρ. 1, 12 και 20 §3 του Ν.4039/2012** : **χρήση ζώου συντροφιάς σε θεάματα**: → **Φ μέχρι 2 έτη + ΧΠ 5.000 € – 15.000 €**

• **άρ. 5 §8β' και 20 §4 του Ν.4039/2012** : **εισαγωγή στην Ελλάδα ζώου συντροφιάς χωρίς τσιπάκι** : → **Φ έως 6 μήνες + ΧΠ έως 3.000 €**

• **άρ. 1 και 20 §4 του Ν.4039/2012** : **κλοπή ζώου συντροφιάς** : → **Φ έως 6 μήνες + ΧΠ έως 3.000 €**

• **άρ. 1 και 20 §4 του Ν.4039/2012** : **κλοπή κυνηγετικού σκύλου και σκύλου βοήθειας** : → **Φ έως 1 έτος + ΧΠ 5.000 € – 8.000 €**

Άρθρο 1 - Ορισμοί

... **γ) Ζώο συντροφιάς** είναι κάθε ζώο, που συντηρείται ή προορίζεται να συντηρηθεί από τον άνθρωπο, κυρίως μέσα στην κατοικία του, για λόγους ζωοφιλίας ή συντροφιάς.

δ) Δεσποζόμενο ζώο συντροφιάς είναι κάθε μη άγριο ζώο, που συντηρείται ή προορίζεται να συντηρηθεί από τον άνθρωπο, κυρίως μέσα στην κατοικία του, για λόγους ζωοφιλίας ή συντροφιάς και τελεί υπό την άμεση επίβλεψη και φροντίδα του ιδιοκτήτη, κατόχου, συνοδού ή φύλακα του. Ως ζώα συντροφιάς θεωρούνται και οι σκύλοι, που χρησιμοποιούνται για το κυνήγι, τη φύλαξη ποιμνίων, τη φύλαξη χώρων, την παροχή βοήθειας και προστασίας ατόμων με ειδικές ανάγκες, καθώς και οι σκύλοι έρευνας και διάσωσης και οι σκύλοι που χρησιμοποιούνται από τις ένοπλες δυνάμεις και τα σώματα ασφαλείας.

ε) Αδέσποτο ζώο συντροφιάς είναι κάθε ζώο συντροφιάς, το οποίο είτε δεν έχει κατοικία είτε βρίσκεται έξω από τα όρια της κατοικίας του ιδιοκτήτη, του κατόχου, του συνοδού ή του φύλακα του και δεν τελεί υπό την άμεση επίβλεψη και τον έλεγχο τους. Οι κυνηγετικοί και σκύλοι φύλαξης ποιμνίων, καθώς και οι σκύλοι έρευνας και διάσωσης, κατά τη διάρκεια του κυνηγιού, της εκπαίδευσης τους, της φύλαξης του ποιμνίου, της έρευνας και της διάσωσης, δεν θεωρούνται αδέσποτα ζώα.

«στ) Επικίνδυνο ζώο συντροφιάς είναι το ζώο συντροφιάς, που εκδηλώνει απρόκλητη και αδικαιολόγητη επιθετικότητα, χωρίς να απειληθεί, προς τον άνθρωπο ή τα άλλα ζώα, καθώς και το ζώο που πάσχει ή είναι φορέας σοβαρού νοσήματος, που μπορεί να μεταδοθεί στον άνθρωπο ή στα άλλα ζώα και δεν θεραπεύεται.»

*** Η περίπτωση στ` αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 46 παρ.1.α. του Ν.4235/2014,ΦΕΚ Α 32/11.2.2014.

ζ) Μικρό ζώο συντροφιάς είναι το ζώο συντροφιάς, το βάρος του οποίου δεν υπερβαίνει τα δέκα (10) κιλά.

.....

«ιδ) Αρμόδια όργανα για τη βεβαίωση των παραβάσεων είναι τα όργανα που τις διαπιστώνουν κατά την άσκηση των ελεγκτικών καθηκόντων τους και συγκεκριμένα οι υπάλληλοι της Ελληνικής Αστυνομίας, της Δασικής Υπηρεσίας, των Τελωνείων, των Σταθμών Υγειονομικού Κτηνιατρικού Ελέγχου (ΣΥΚΕ), του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής και οι ιδιωτικοί φύλακες θήρας των κυνηγετικών οργανώσεων.»

*** Η περίπτωση ιδ` αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 46 παρ.1.β. Ν.4235/2014,ΦΕΚ Α 32/11.2.2014.

Άρθρο 5 Υποχρεώσεις ιδιοκτητών δεσποζόμενου ζώου συντροφιάς

1. Ο ιδιοκτήτης του δεσποζόμενου ζώου συντροφιάς υποχρεούται:

«α) να μεριμνά για τη σήμανση και την καταγραφή του ζώου του, καθώς και για την έκδοση βιβλιαρίου υγείας πριν εγκαταλείψει το ζώο τον τόπο γέννησης του και οπωσδήποτε μέσα σε προθεσμία δύο μηνών από τη γέννηση αυτού ή μέσα

σε ένα μήνα από την εύρεση ή απόκτηση του, καθώς και να τοποθετεί σε εμφανές σημείο του περιλαίμιου του ζώου μεταλλική κονκάρδα, η οποία παρέχεται από τους κτηνιάτρους κατά την πραγματοποίηση του αντιλυσσικού εμβολιασμού του,».

*** Η περίπτωση α' αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 46 παρ.2.α. Ν.4235/2014, ΦΕΚ Α 32/11.2.2014.

β) να δηλώνει μέσα σε πέντε ημέρες την απώλεια του ζώου του σε κτηνίατρο, που έχει πιστοποιηθεί στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους,

γ) να τηρεί τους κανόνες ευζωίας του ζώου και να μεριμνά για την κτηνιατρική εξέταση του, η οποία αποδεικνύεται από τη σχετική εγγραφή στο βιβλιάριο υγείας ή στο διαβατήριο του ζώου, καθώς και **να μεριμνά για την εξασφάλιση άνετου, υγιεινού και κατάλληλου καταλύματος,** προσαρμοσμένου στο φυσικό τρόπο διαβίωσης του ζώου, που να του επιτρέπει να βρίσκεται στη φυσική του όρθια στάση, χωρίς να εμποδίζονται οι φυσικές του κινήσεις και η δυνατότητα του για την πραγματοποίηση της απαραίτητης για την υγεία και την ευζωία του άσκησης, **[κύρωση : άρθρο 20 §2 = φ.τουλ.1 έτος + ΧΠ 5.000 € έως 15.000 €]**

«δ) να εφοδιάζεται με το διαβατήριο του ζώου του, εάν πρόκειται να ταξιδέψει με αυτό στο εξωτερικό και να μεριμνά για την ενημέρωση του σε κάθε αλλαγή του ιδιοκτήτη ή του προσωρινού κατόχου του. Το διαβατήριο πρέπει να είναι σύμφωνο με τα Παραρτήματα 2 και 3.»

*** Η περίπτωση δ' αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 46 παρ.3.β. Ν.4235/2014, ΦΕΚ Α 32/11.2.2014.

ε) να μην εγκαταλείπει το ζώο του, ενώ σε περίπτωση που επιθυμεί να αποχωριστεί το ζώο συντροφιάς, πρέπει να γνωστοποιεί στην αρμόδια υπηρεσία του Δήμου του τόπου της κατοικίας του την πρόθεση του αυτή, να το παραδίδει σε αυτόν και να λαμβάνει από πιστοποιημένο κτηνίατρο αντίγραφο της μεταβολής της εγγραφής του ζώου του στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς, όπου θα αναφέρεται ο Δήμος ως προσωρινός κάτοχος του αδέσποτου πλέον ζώου, **[κύρωση : άρθρο 20 §2 = φ.τουλ.1 έτος + ΧΠ 5.000 € έως 15.000 €]**

στ) να μεριμνά για τον άμεσο καθαρισμό του περιβάλλοντος από τα περιττώματα του ζώου εκτός αν πρόκειται για σκύλο βοήθειας,

ζ) να μεριμνά για τη στείρωση τους, εφόσον δεν επιθυμεί τη διατήρηση των νεογέννητων ζώων ή δεν μπορεί να τα διαθέσει σε νέους ιδιοκτήτες.

«η) να προσκομίζει ή αποστέλλει ταχυδρομικά, επί αποδείξει, στον οικείο Δήμο αντίγραφο του πιστοποιητικού ηλεκτρονικής σήμανσης του ζώου του».

*** Η περίπτωση η` προστέθηκε με το άρθρο 46 παρ.3.γ. Ν.4235/2014, ΦΕΚ Α 32/11.2.2014.

2. Ο κάτοχος του ζώου συντροφιάς ευθύνεται για οποιαδήποτε βλάβη ή ζημιά, που προκαλείται από το ζώο, σύμφωνα με το άρθρο 924 Α.Κ.. Για τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς, εκτός από εκείνα της παραγράφου 5 του άρθρου 9, η αντίστοιχη ευθύνη βαρύνει τον οικείο Δήμο.

3. Ειδικά ο ιδιοκτήτης σκύλου: α) μεριμνά για να γίνεται ο περίπατος σκύλων πάντα με συνοδό, β) οφείλει να παίρνει τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να μην εξέρχεται ελεύθερα ο σκύλος του από το χώρο της ιδιοκτησίας του και εισέρχεται σε χώρους άλλων ιδιοκτησιών ή σε κοινόχρηστους χώρους.

«γ) για την αποφυγή ατυχημάτων υποχρεούται κατά τη διάρκεια του περιπάτου να κρατάει το σκύλο του δεμένο και να βρίσκεται σε μικρή απόσταση από αυτόν. Η ίδια υποχρέωση ισχύει και για τον οποιονδήποτε συνοδό του ζώου, πέραν του ιδιοκτήτη του».

*** Η περίπτωση γ` προστέθηκε με το άρθρο 46 παρ.3.δ.
Α 32/11.2.2014.

N.4235/2014,ΦΕΚ

4. Ο ιδιοκτήτης κυνηγετικού σκύλου κατά τη διάρκεια του κυνηγιού ή την οποιαδήποτε μετακίνηση του μαζί με το σκύλο του για το σκοπό αυτόν έχει την υποχρέωση να φέρει μαζί του ενημερωμένο το βιβλιάριο υγείας ή το διαβατήριο του σκύλου του. Οι υποχρεώσεις των περιπτώσεων α` και β` της προηγούμενης παραγράφου δεν ισχύουν για τους σκύλους βοηθείας, καθώς και για τους σκύλους φύλαξης ποιμνίων, τους κυνηγετικούς σκύλους και τους σκύλους έρευνας και διάσωσης κατά τη διάρκεια της φύλαξης του ποιμνίου, του κυνηγιού, της εκπαίδευσης και της έρευνας και διάσωσης, αντίστοιχα.

5. Αφαιρείται η άδεια κυνηγιού από κυνηγό, του οποίου ο σκύλος, που χρησιμοποιείται στο κυνήγι, δεν έχει σημανθεί σύμφωνα με την περίπτωση α` της παραγράφου 1 και δεν έχει εγγραφεί χειρόγραφα ή με την ετικέτα ταυτοποίησης, ο αριθμός της σήμανσης στο βιβλιάριο υγείας ή στο διαβατήριο του ζώου συντροφιάς, μέχρι να σημανθεί το συγκεκριμένο ζώο. Τα μέσα μεταφοράς, που χρησιμοποιούνται στην περίπτωση αυτή, πρέπει να είναι κατάλληλα με επαρκή χώρο, φωτισμό και αερισμό και να ικανοποιούν τις φυσιολογικές ανάγκες του ζώου.

6. Πέραν των περιοχών που καθορίζονται με τη διαδικασία του άρθρου 57 του ν. 2637/1998 «Σύσταση Οργανισμού Πιστοποίησης Λογαριασμών, Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, Οργανισμού Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων, Γενικών Διευθυντών και θέσεων προσωπικού, στο Υπουργείο Γεωργίας και «Εταιρείας Αξιοποίησης Αγροτικής Γης» Α.Ε. και άλλες διατάξεις» (Α` 200) σε ελεγχόμενες κυνηγετικές περιοχές επιτρέπεται να καθορίζονται περιορισμένοι χώροι εκγύμνασης σκύλων, καθώς και να διεξάγονται αγώνες κυνηγετικών ικανοτήτων σκύλων δεικτών με όρους και προϋποθέσεις, που καθορίζονται και στις δύο περιπτώσεις με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

7. Μετά την παρέλευση 30 ημερών από τη δημοσίευση του νόμου αυτού απαγορεύεται η δημοσίευση αγγελιών για ζώα συντροφιάς προς πώληση, υιοθεσία ή δωρεάν παραχώρηση σε έντυπα, φυλλάδια, τοιχοκολλήσεις ή σε ιστοσελίδες, αν δεν αναφέρεται ο αριθμός της ηλεκτρονικής σήμανσης τους.

8.α. Απαγορεύεται να εισάγονται στην Ελλάδα ζώα συντροφιάς, που δεν έχουν ηλεκτρονική σήμανση. Τα στοιχεία σήμανσης των εισαγόμενων ζώων (κωδικός σήμανσης και όνομα εισαγωγέα), από χώρες εκτός Ε.Ε. καταγράφονται στα σημεία εισόδου στην Ελλάδα και ενημερώνεται απευθείας η ηλεκτρονική βάση δεδομένων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

β. Απαγορεύεται η αφαίρεση του μέσου ηλεκτρονικής σήμανσης από τον ιδιοκτήτη του ζώου συντροφιάς (με σκοπό να αποτραπούν φαινόμενα εγκατάλειψης

ζώου) ή από άλλο πρόσωπο ή από κτηνίατρο (με σκοπό την αποτροπή παράνομου σκοπού). **[κύρωση : άρθρο 20 §4 = φ.έως 6 μήνες + ΧΠ έως 3.000 €]**

Άρθρο 6 Εκτροφή, αναπαραγωγή και εμπορία ζώων συντροφιάς

1. Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή η ένωση προσώπων, που για εμπορικούς σκοπούς εκτρέφει, αναπαράγει ή πωλεί ζώα συντροφιάς, οφείλει να εφοδιάζεται με αντίστοιχη άδεια ίδρυσης και λειτουργίας, που εκδίδεται από τη Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας Περιφέρειας, στην οποία έχει την κατοικία ή την έδρα του, να υπόκειται στον έλεγχο της αρχής αυτής και να συμμορφώνεται με τους όρους, που προβλέπονται στο π.δ. 184/1996. Για τη χορήγηση άδειας εκτροφής, αναπαραγωγής και εμπορίας ζώων συντροφιάς πρέπει να τηρούνται οι κανόνες ευζωίας, οι κανόνες ασφάλειας, οι κανόνες παροχής κατάλληλης κτηνιατρικής αντίληψης των ζώων και οι διατάξεις του ν. 604/1977 και του π.δ. 463/1978. Οι εκτρεφόμενοι, αναπαραγόμενοι ή οι προς πώληση σκύλοι και γάτες διαθέτουν βιβλιάριο υγείας ή διαβατήριο, σημαίνονται υποχρεωτικά και καταχωρίζονται στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση του άρθρου 4. Στις εγκαταστάσεις εκτροφής, αναπαραγωγής ή εμπορίας τους πρέπει να τηρούνται όλοι οι κανόνες ευζωίας, ασφάλειας και παροχής κατάλληλης κτηνιατρικής περίθαλψης.

«Όταν εκτρέφεται έστω και ένας θηλυκός σκύλος αναπαραγωγής για εμπορικούς σκοπούς απαιτείται υποχρεωτικά η έκδοση άδειας εκτροφής, αναπαραγωγής και εμπορίας ζώων συντροφιάς. Άδεια εκτροφής, αναπαραγωγής και εμπορίας ζώων συντροφιάς απαιτείται και για τους ερασιτέχνες εκτροφείς σκύλων ή γατών όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου.»

*** Το πέμπτο εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 46 παρ.4.α. Ν.4235/2014,ΦΕΚ Α 32/11.2.2014.

Για κάθε θηλυκό ζώο αναπαραγωγής τηρούνται μητρώα. Θηλυκοί σκύλοι αναπαραγωγής δεν γονιμοποιούνται πριν από το δεύτερο οιστρικό κύκλο και σε καμία περίπτωση πριν από την παρέλευση εννέα μηνών από τον τελευταίο τοκετό. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή μετά το 9ο έτος της ηλικίας του ζώου. **[κύρωση για παράνομη εμπορία ζώου συντροφιάς : άρθρο 20 §1 = φ.τουλ.1 έτος + ΧΠ 5.000 € έως 15.000 €]**

2. Δεν επιτρέπεται να επιλέγονται για αναπαραγωγή ζώα συντροφιάς, που τα ανατομικά και φυσιολογικά χαρακτηριστικά ή τα χαρακτηριστικά της συμπεριφοράς τους μπορεί, ανάλογα με το είδος και τη φυλή, να αποδειχθούν βλαβερά για την υγεία και ευζωία του θηλυκού αναπαραγωγικού ζώου συντροφιάς και των απογόνων του. Ο προσδιορισμός των βλαβερών χαρακτηριστικών γίνεται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

«3. Απαγορεύεται :

α) η πώληση σκύλων και γατών σε υπαίθριους δημόσιους χώρους, συμπεριλαμβανόμενων των υπαίθριων αγορών,

β) η πώληση ζώων συντροφιάς με ηλικία μικρότερη των οκτώ (8) εβδομάδων,

γ) η εισαγωγή και εμπορία σκύλων που είναι ακρωτηριασμένοι, **[κύρωση : άρθρο 20 §2 = φ.τουλ.1 έτος + ΧΠ 5.000 € έως 15.000 €]**

δ) η αναπαραγωγή σκύλων που είναι ακρωτηριασμένοι.» [κύρωση : άρθρο 20 §2 = φ.τουλ.1 έτος + ΧΠ 5.000 € έως 15.000 €]

γ) Η παράγραφος 4 του άρθρου 6 αντικαθίσταται ως εξής:

*** Η παρ.3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 46 παρ.3.β. Ν.4235/2014,ΦΕΚ Α 32/11.2.2014.

«4. Για τη χορήγηση της άδειας εκτροφής, αναπαραγωγής και εμπορίας ζώων συντροφιάς, καθώς και της άδειας εκπαιδευτή σκύλων σε επαγγελματίες εκτροφείς και ερασιτέχνες, με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του τυχόν συναρμόδιου Υπουργού καθορίζονται οι ειδικοί όροι και οι προϋποθέσεις, που πρέπει να πληρούν οι χώροι εκτροφής, αναπαραγωγής, εμπορίας και εκπαίδευσης των ζώων συντροφιάς ως προς τις εγκαταστάσεις, τους χώρους διαμονής ή παραμονής των ζώων, τις συνθήκες ευζωίας και τον αναγκαίο εξοπλισμό ανά είδος ζώου, η αρμόδια αρχή ελέγχου, η διαδικασία ελέγχου και οι κυρώσεις, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

*** Η παρ.4 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 46 παρ.3.γ. Ν.4235/2014,ΦΕΚ Α 32/11.2.2014.

5. Κατά την πώληση ενός ζώου, υπογράφεται η «Δήλωση Αγοράς ζώου από νέο ιδιοκτήτη», μεταξύ του πωλητή και του αγοραστή-νέου ιδιοκτήτη, σύμφωνα με το υπόδειγμα «Δήλωση Αγοράς ζώου» του Παραρτήματος 5.

Άρθρο 7 Διοργάνωση εκθέσεων με ζώα συντροφιάς

«1. Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή η ένωση προσώπων, που διοργανώνει εκθέσεις με ζώα συντροφιάς, οφείλει να εφοδιάζεται με σχετική άδεια, η οποία εκδίδεται από την αρμόδια υπηρεσία Κτηνιατρικής του οικείου Δήμου και όπου αυτή δεν έχει συσταθεί από την υπηρεσία Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας.»

*** Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 46 παρ.5 Ν.4235/2014,ΦΕΚ Α 32/11.2.2014.

2. Κατά τη διάρκεια της έκθεσης τα ζώα συντροφιάς πρέπει να βρίσκονται υπό την άμεση επίβλεψη του ιδιοκτήτη, κατόχου ή συνοδού τους, ο οποίος οφείλει να μην τους προξενεί φόβο ή πόνο. Ζώα συντροφιάς, που εκδηλώνουν χωρίς αιτία επιθετική συμπεριφορά προς τα άλλα ζώα ή τον άνθρωπο, φέρουν υποχρεωτικά φίμωτρο ή απομακρύνονται από την έκθεση. Η παρουσία κτηνιάτρου είναι υποχρεωτική σε όλη τη διάρκεια της έκθεσης.

3. Τα ζώα συντροφιάς, που συμμετέχουν σε εκθέσεις, πρέπει να έχουν σημανθεί και καταγραφεί και οι συνοδοί τους να φέρουν το βιβλιάριο υγείας ή το διαβατήριό τους, από το οποίο να προκύπτει ότι είναι εμβολιασμένα και ότι έχουν υποβληθεί σε πρόσφατο αποπαρασιτισμό.

4. Απαγορεύεται η συμμετοχή ακρωτηριασμένων ζώων σε κάθε είδους εκθέσεις. [κύρωση : άρθρο 20 §2 = φ.τουλ.1 έτος + ΧΠ 5.000 € έως 15.000 €]

Άρθρο 8 Διατήρηση ζώων συντροφιάς σε κατοικίες

1. Επιτρέπεται η διατήρηση δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς σε κάθε κατοικία. Στις πολυκατοικίες, που αποτελούνται από δύο διαμερίσματα και πάνω,

επιτρέπεται η διατήρηση δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς σε κάθε διαμέρισμα με την προϋπόθεση ότι αυτά: α) διαμένουν στο ίδιο διαμέρισμα με τον ιδιοκτήτη τους ή τον κάτοχο τους, β) δεν παραμένουν μόνιμα στις βεράντες ή στους ανοιχτούς χώρους του διαμερίσματος, γ) η παραμονή στα διαμερίσματα πολυκατοικιών τελεί υπό την επιφύλαξη της τήρησης των κανόνων ευζωίας, των υγειονομικών διατάξεων και των αστυνομικών διατάξεων περί κοινής ησυχίας και δ) έχουν ελεγχθεί ηλεκτρονικά, έχουν σημανθεί, καταγραφεί και φέρουν βιβλιάριο υγείας.

Δεν μπορεί να απαγορευθεί η διατήρηση ζώων συντροφιάς με τον κανονισμό της πολυκατοικίας, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου. Με τον ίδιο κανονισμό μπορεί να περιορίζεται ο μέγιστος αριθμός των ζώων, που επιτρέπονται, στα δύο (2) ζώα ανά διαμέρισμα.

2. Επιτρέπεται η διατήρηση ζώων συντροφιάς, που έχουν σημανθεί και καταχωρισθεί νομίμως και φέρουν βιβλιάριο υγείας, στις μονοκατοικίες με την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι κανόνες καλής μεταχείρισης και ευζωίας των ζώων, καθώς και οι ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις και οι αστυνομικές διατάξεις περί κοινής ησυχίας.

3. Απαγορεύεται η διατήρηση και παραμονή ζώων συντροφιάς σε κοινόχρηστους χώρους της πολυκατοικίας. Επιτρέπεται όμως στην πυλωτή, στην ταράτσα, στον ακόλυπτο χώρο και στον κήπο εφόσον υφίσταται η ομόφωνη απόφαση της γενικής συνέλευσης των ιδιοκτητών.

4. Οι ανωτέρω αριθμητικοί περιορισμοί ισχύουν μόνο για σκύλους και γάτες. Για τα λοιπά ζώα συντροφιάς, πρέπει να τηρούνται οι όροι της παραγράφου 2.

Άρθρο 10 Μετακίνηση και μεταφορά ζώων συντροφιάς

1. **Η μετακίνηση και μεταφορά ζώων συντροφιάς** διέπεται από τις διατάξεις του Κανονισμού (Ε.Κ.) 998/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Μαΐου 2003 «για τους υγειονομικούς όρους που εφαρμόζονται στις μη εμπορικού χαρακτήρα μετακινήσεις ζώων συντροφιάς και για την τροποποίηση της Οδηγίας 92/65/ΕΟΚ του Συμβουλίου», του Κανονισμού (Ε.Ε.) 388/2010 της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2010, του Κανονισμού (Ε.Κ.) 1/2005 του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 2004 «για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά», καθώς και από τις διατάξεις του π.δ. 184/1996 (Α' 137).
[κύρωση για παράνομη μετακίνηση και μεταφορά ζώων συντροφιάς : άρθρο 20 §1 = φ.τουλ.1 έτος + ΧΠ 5.000 € έως 15.000 €]

2. Με την επιφύλαξη ευνοϊκότερων ρυθμίσεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας ή Κανονισμών των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς επιτρέπεται η μεταφορά μικρών ζώων συντροφιάς σε όλα τα οδικά, σιδηροδρομικά και σταθερής τροχιάς μέσα μαζικής μεταφοράς, καθώς και στα ταξί και στα επιβατηγά πλοία, εφόσον τα ζώα είναι τοποθετημένα σε ασφαλές κλουβί μεταφοράς και συνοδεύονται από τον ιδιοκτήτη ή τον κάτοχο τους.
«Οι σκύλοι βοήθειας, εφόσον φέρουν λουρί χειρισμού, μπορούν να μεταφέρονται στα μέσα μεταφοράς, χωρίς κλουβί μεταφοράς και χωρίς φίμωτρο, ανεξάρτητα από το μέγεθος τους.»

*** Το δεύτερο εδάφιο της παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 46 παρ.7.α. Ν.4235/2014,ΦΕΚ Α 32/11.2.2014.

3. Τα επιβατηγά πλοία υποχρεωτικά διαθέτουν καθαρά κλουβιά, προστατευόμενα από αντίξοες καιρικές συνθήκες, για τη μεταφορά μεγάλων ζώων συντροφιάς.

4. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν εφαρμόζονται κατά τις μετακινήσεις ή μεταφορές, που διενεργούνται από τα συνεργεία περισυλλογής αδέσποτων ζώων και τα συνεργεία μεταφοράς ζώων του άρθρου 9 από και προς τα κτηνιατρεία, τις κτηνιατρικές κλινικές και τα καταφύγια εντός της Επικράτειας.

Άρθρο 11

Αποτροπή πρόσβασης αδέσποτων ζώων συντροφιάς σε απορρίμματα και περισυλλογή νεκρών ζώων

1. Οι υπεύθυνοι σφαγείων, κρεοπωλείων, νοσοκομείων, στρατοπέδων, κατασκηνώσεων, καταστημάτων διάθεσης τροφίμων, εγκαταστάσεων μαζικής εστίασης και γενικά χώρων υγειονομικού ενδιαφέροντος έχουν υποχρέωση να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την αποτροπή της πρόσβασης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς στα απορρίμματα των εγκαταστάσεων τους.

2. Οι υπηρεσίες, που σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις είναι αρμόδιες για την καθαριότητα των οδών του εθνικού, επαρχιακού και αστικού δικτύου, έχουν άμεση υποχρέωση να απομακρύνουν από τις οδούς και τα πεζοδρόμια τα νεκρά ζώα και να μεριμνούν για την αποτέφρωση ή την υγειονομική ταφή τους, σύμφωνα με τις εθνικές και κοινοτικές διατάξεις. Αποτεφρωτήρια ζώων συντροφιάς ιδρύονται και λειτουργούν και από Δήμους και Συνδέσμους Δήμων.

«3. Η διάθεση των νεκρών ζώων συντροφιάς, όπως αποτέφρωση και υγειονομική ταφή, πραγματοποιείται σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και ενωσιακή νομοθεσία.»

*** Η παρ.3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 46 παρ.7.β Ν.4235/2014,ΦΕΚ Α 32/11.2.2014.

Άρθρο 12

Απαγόρευση χρησιμοποίησης κάθε είδους ζώου σε κάθε είδους θεάματα και άλλες συναφείς δραστηριότητες

1. Απαγορεύεται η διατήρηση κάθε είδους ζώου σε τσίρκο ή σε θίασο με ποικίλο πρόγραμμα, εφόσον τα ζώα αυτά χρησιμοποιούνται με οποιονδήποτε τρόπο και για οποιονδήποτε σκοπό στο πρόγραμμα τους, πραγματοποιούν παραστάσεις ή παρελαύνουν ή εμφανίζονται ενώπιον του κοινού.

2. Απαγορεύεται η διατήρηση κάθε είδους ζώου σε επιχειρήσεις ψυχαγωγικών παιχνιδιών, πίστας αυτοκινητιδίων, μουσικών συναυλιών, επιδείξεων, πανηγυριών ή άλλων καλλιτεχνικών ή ψυχαγωγικών εκδηλώσεων, εφ' όσον τα ζώα χρησιμοποιούνται με οποιονδήποτε τρόπο και για οποιονδήποτε σκοπό στο πρόγραμμα τους.

«2.α. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7, απαγορεύεται η χρησιμοποίηση ζώου σε υπαίθρια δημόσια έκθεση με σκοπό την αποκόμιση οικονομικού οφέλους.»

*** Η παρ.2α προστέθηκε με το άρθρο 46 παρ.8 Ν.4235/2014,ΦΕΚ Α 32/11.2.2014.

3. Απαγορεύεται η εκτροφή, η εκπαίδευση και η χρησιμοποίηση ζώων για οποιοδήποτε είδος μονομαχίας. Επίσης απαγορεύεται η εκτροφή και η χρησιμοποίηση σκύλων και γατών για παραγωγή γούνας, δέρματος, κρέατος ή για την παρασκευή φαρμακευτικών ή άλλων ουσιών.

[κύρωση για όλες τις παραβάσεις του άρθρου 12: άρθρο 20 §3 = φ.έως 2 έτη + ΧΠ 5.000 € έως 15.000 €]

Άρθρο 13 Εξαιρέσεις

«1. Από τις απαγορεύσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 12 εξαιρούνται, οι νομίμως λειτουργούντες ζωολογικοί κήποι, τα ενυδρεία, τα καταστήματα πώλησης ζώων, τα κέντρα περίθαλψης ειδών άγριας πανίδας, τα εκτροφεία θηραμάτων και οι εκθέσεις ανάπτυξης και προβολής του κτηνοτροφικού και γεωργικού τομέα, που διέπονται από ειδικές διατάξεις, υπό την προϋπόθεση ότι και στους παραπάνω χώρους δεν διεξάγονται παραστάσεις, κάθε είδους, με τη συμμετοχή ζώων, πλην παραστάσεων ιππικής δεξιοτεχνίας και διεξαγωγής αθλημάτων ιππασίας, που περιλαμβάνουν την υπερπήδηση εμποδίων, την ιππική δεξιοτεχνία και το ιππικό τρίαθλο.»

2. Οι διατάξεις του άρθρου 12 εφαρμόζονται με την επιφύλαξη του άρθρου 7, καθώς και των ειδικών διατάξεων, που αφορούν στα άλογα ιπποδρομιών και στις ιπποδρομίες.

Άρθρο 16 - Κακοποίηση των ζώων

α. ... απαγορεύεται ο **βασανισμός, η κακοποίηση, η κακή και βάνανυση μεταχείριση** οποιουδήποτε είδους ζώου, καθώς και **οποιαδήποτε πράξη βίας** κατ' αυτού, όπως ιδίως η **δηλητηρίαση, το κρέμασμα, ο πνιγμός, το κάψιμο, η σύνθλιψη και ο ακρωτηριασμός**. Η στείρωση του ζώου καθώς και κάθε άλλη κτηνιατρική πράξη με θεραπευτικό σκοπό, δεν θεωρείται ακρωτηριασμός.
[κύρωση : άρθρο 20 §2 = φ.τουλ.1 έτος + ΧΠ 5.000 € έως 15.000 €]

β. Απαγορεύεται, εξαιρουμένων των περιπτώσεων κινηματογραφικών ταινιών και γενικότερα οπτικοακουστικού υλικού εκπαιδευτικού προσανατολισμού, η **πώληση, εμπορία και παρουσίαση-διακίνηση μέσω διαδικτύου οποιουδήποτε οπτικοακουστικού υλικού**, όπως βίντεο ή άλλου είδους κινηματογραφικού ή φωτογραφικού υλικού **στα οποία απεικονίζεται οποιαδήποτε πράξη βίας εναντίον ζώου, καθώς και σεξουαλική συνεύρεση μεταξύ ζώων ή μεταξύ ζώου και ανθρώπου με σκοπό το κέρδος ή τη σεξουαλική ικανοποίηση ατόμων που παρακολουθούν ή συμμετέχουν σε αυτά**. Στην ανωτέρω απαγόρευση συμπεριλαμβάνεται **και η περίπτωση της μονομαχίας μεταξύ ζώων**.
[κύρωση : άρθρο 20 §2 = φ.τουλ.1 έτος + ΧΠ 5.000 € έως 15.000 €]

γ. Σε περίπτωση τραυματισμού ζώου συντροφιάς σε τροχαίο ατύχημα, ο υπαίτιος της πράξης αυτής, υποχρεούται να ειδοποιήσει άμεσα τον οικείο Δήμο, προκειμένου να παρασχεθεί στο τραυματισμένο ζώο η απαραίτητη κτηνιατρική φροντίδα.

Άρθρο 20 - Ποινικές κυρώσεις

1. Η **παράνομη εμπορία ζώων συντροφιάς** κατά τους όρους του παρόντος νόμου, (άρθρο 6, παρ. 1 και άρθρο 10 παρ. 1) τιμωρείται με ποινή **φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ έως δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ**.

«2. Οι παραβάτες των διατάξεων των περιπτώσεων γ και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 5, των περιπτώσεων γ' και δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 6, της παραγράφου 4 του άρθρου 7, καθώς και των παραγράφων α' και β' του άρθρου 16 τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή από πέντε χιλιάδες (5.000) έως δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ.»

*** Η παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 46 παρ.11Ν.4235/2014, ΦΕΚ Α 32/11.2.1014.

3. Οι παραβάτες των διατάξεων του άρθρου 12 τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι δύο έτη και με χρηματική ποινή από πέντε χιλιάδες (5.000) έως δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ.

4. Οι παραβάτες της διάταξης της περίπτωσης β' της παραγράφου 8 του άρθρου 5, καθώς και η κλοπή οποιουδήποτε ζώου συντροφιάς τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών και χρηματική ποινή μέχρι τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ, ενώ η κλοπή κυνηγετικού σκύλου ή σκύλου βοήθειας τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ένα έτος και χρηματική ποινή από πέντε χιλιάδες (5.000) μέχρι οκτώ χιλιάδες (8.000) ευρώ.

«4.α. Οι παραβάτες των διατάξεων των άρθρων 3, 4, 7, 9,10 και 11 του ν. 2017/1992 (βλ.παρακάτω) (Α 31) τιμωρούνται με τις ποινές που προβλέπονται στην παράγραφο 2.» (= φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή από πέντε χιλιάδες (5.000) έως δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ)

*** Η παρ.4α προστέθηκε με το άρθρο 46 παρ.11Ν.4235/2014, ΦΕΚ Α 32/11.2.1014.

[[Ν.2017/1992 # άρθρα 3, 4, 7, 9, 10, 11

Άρθρο 3 Βασικές αρχές για τη φυσική κατάσταση των ζώων

1. Κανείς δεν πρέπει να κάνει άσκοπα ένα ζώο συντροφιάς να πονά, να υποφέρει ή να αγωνιά.

2. Κανείς δεν πρέπει να εγκαταλείπει ένα ζώο συντροφιάς.

Άρθρο 4 Κατοχή

1. Κάθε άτομο, που έχει ένα ζώο συντροφιάς ή έχει δεχθεί να ασχοληθεί μ' αυτό πρέπει να είναι υπεύθυνο για την υγεία και τη φυσική κατάστασή του.

2. Κάθε άτομο, που έχει ένα ζώο συντροφιάς ή ασχολείται με αυτό, πρέπει να του παρέχει τις εγκαταστάσεις, τις φροντίδες και την προσοχή, που λαμβάνουν υπόψη τους τις συνήθειές του, σύμφωνα με το είδος και τη φυλή του. Και κυρίως:

α) να του παρέχει σε επαρκή ποσότητα, την τροφή και το νερό που χρειάζεται,

β) να του παρέχει τις κατάλληλες δυνατότητες άσκησης,

γ) να λαμβάνει όλα τα λογικά μέτρα για να μην το αφήσει να δραπετεύσει.

3. Ένα ζώο δεν πρέπει να κρατείται σαν ζώο συντροφιάς εφόσον:

α) δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις, που αναφέρονται στην παραπάνω παράγραφο 2, ή εφόσον,

β) παρότι πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές, το ζώο δεν μπορεί να προσαρμοστεί στην αιχμαλωσία.

Άρθρο 7 Εκγύμναση

Κανένα ζώο δεν πρέπει να γυμνάζεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να γεται η υγεία και η ευεξία του, κυρίως, πιεζοντάς το να ξεπεράσει τις ικανότητές του ή τη φυσική του δύναμη ή χρησιμοποιώντας τεχνητά μέσα που το πληγώνουν ή το κάνουν άσκοπα να πονά, να υποφέρει ή να αγωνιά.

Άρθρο 9 Διαφημίσεις, θεάματα, εκθέσεις, διαγωνισμοί και παρόμοιες εκδηλώσεις

1. Τα ζώα συντροφιάς δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε διαφημίσεις, θεάματα: εκθέσεις, διαγωνισμούς ή παρόμοιες εκδηλώσεις, εκτός αν:

α) ο οργανωτής έχει δημιουργήσει τις απαραίτητες προϋποθέσεις ώστε τα ζώα να τύχουν μεταχείρισης όπως αυτή καθορίζεται από το άρθρο 4 παράγραφος 2 και αν

β) η υγεία τους και η φυσική τους κατάσταση δεν τίθεται σε κίνδυνο.

2. Καμία ουσία δεν πρέπει να χορηγείται σε ένα ζώο συντροφιάς, καμία θεραπεία δεν πρέπει να του εφαρμόζεται, ούτε να χρησιμοποιείται καμία μέθοδος με το σκοπό να αυξηθεί ή να ελαττωθεί το φυσικό επίπεδο των ικανοτήτων του:

α) κατά τη διάρκεια συναγωνισμού ή

β) σε κάθε άλλη στιγμή, αν αυτό μπορεί να επιφέρει κάποιο κίνδυνο στην υγεία και στην καλή φυσική κατάσταση αυτού του ζώου.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 12 του Ν.3170/2003 (Α' 191) ορίσθηκαν τα εξής:

"Οι παραβάτες κάθε επιτακτικής ή απαγορευτικής διάταξης του Ν. 1444/1984 (ΦΕΚ 78 Α'), καθώς και οι παραβάτες των διατάξεων των άρθρων 9, 10 και 11 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των ζώων συντροφιάς που κυρώθηκε με το Ν. 2017/1992, τιμωρούνται με τις ποινές που προβλέπονται από την παράγραφο 2 του άρθρου 8 του Ν. 1197/1981, όπως αντικαθίσταται με την παράγραφο 5 του άρθρου αυτού."

Άρθρο 10 Χειρουργικές επεμβάσεις

1. Οι χειρουργικές επεμβάσεις, που προορίζονται να τροποποιήσουν την εξωτερική εμφάνιση ενός ζώου συντροφιάς ή που προορίζονται για άλλους μη θεραπευτικούς σκοπούς πρέπει να απαγορευτούν και κυρίως:

α) το κόψιμο της ουράς

β) το κόψιμο των αυτιών

γ) η τομή των φωνητικών χορδών`

δ) η αφαίρεση των νυλίων και των δονπών.

2. Δεν πρέπει να επιτραπούν εξαιρέσεις, ως προς αυτής την απαγόρευση παρά μόνο:

α) αν ένας κτηνίατρος κρίνει αναγκαία μία μη θεραπευτική επέμβαση είτε για λόγους κτηνιατρικούς, είτε προς όφελος ενός συγκεκριμένου ζώου

β) Για να εμποδίσει την αναπαραγωγή.

3. α) Οι επεμβάσεις κατά τη διάρκεια των οποίων το ζώο θα υποστεί ή θα διακινδυνεύσει να αισθανθεί οδυνηρούς πόνους δεν θα πρέπει να πραγματοποιούνται παρά μόνο με αναισθησία "αι από έναν κτηνίατρο ή υπό τον ελεγχό του.

β) Οι επεμβάσεις, που δεν είναι αναγκαίο να γίνονται με αναισθησία, μπορούν να πραγματοποιούνται από αρμόδιο άτομο, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 12 του Ν.3170/2003

(Α' 191) ορίσθηκαν τα εξής:

"Οι παραβάτες κάθε επιτακτικής ή απαγορευτικής διάταξης του Ν. 1444/1984 (ΦΕΚ 78 Α'), καθώς και οι παραβάτες των διατάξεων των άρθρων 9, 10 και 11 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των ζώων συντροφιάς που κυρώθηκε με το Ν. 2017/1992, τιμωρούνται με τις ποινές που προβλέπονται από την παράγραφο 2 του άρθρου 8 του Ν. 1197/1981, όπως αντικαθίσταται με την παράγραφο 5 του άρθρου αυτού."

Άρθρο 11 Θανάτωση

1. Μόνον ένας κτηνίατρος ή ένα άλλο αρμόδιο άτομο μπορεί να προβεί στη θανάτωση ενός ζώου συντροφιάς, εκτός από τις επείγουσες περιπτώσεις για να δοθεί τέλος στους πόνους ενός ζώου και εφόσον η βοήθεια ενός κτηνίατρου ή ενός άλλου αρμόδιου προσώπου δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί γρήγορα ή για κάθε άλλη επείγουσα περίπτωση, που προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία. Κάθε θανάτωση πρέπει να γίνεται με όσο το δυνατόν ελάχιστους φυσικούς ή ηθικούς πόνους λαμβάνοντας υπόψη τις διάφορες περιστάσεις. Η εκλεγείσα μέθοδος, εκτός από τις επείγουσες περιπτώσεις, πρέπει:

α) είτε να αρχίζει με άμεση απώλεια των αισθήσεων και μετά το θάνατο.

β) είτε να αρχίζει με την χορήγηση μιας βαθείας γενικής αναισθησίας που να την ακολουθεί μια διαδικασία, η οποία θα προκαλεί το θάνατο κατά βέβαιο και τελειωτικό τρόπο.

Το πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για τη θανάτωση πρέπει να είναι σίγουρο ότι το ζώο είναι νεκρό προτού αρχίσει η αφαίρεση του δέρματός του.

2. Οι παρακάτω μέθοδοι θανάτωσης πρέπει να απαγορευτούν:

α) ο πνιγμός και άλλες μέθοδοι, που προκαλούν ασφυξία, αν αυτές δεν επιφέρουν τα αποτελέσματα, που αναφέρονται στην παράγραφο 1, στο β' εδάφιο

β) η χρήση κάθε είδους δηλητηρίου ή ναρκωτικού που η δόση και η εφαρμογή δεν μπορούν να ελεγχθούν κατά τρόπο ώστε να πραγματοποιηθούν τα αποτελέσματα, που αναφέρονται στην παράγραφο 1

γ) η ηλεκτρική εκκένωση, εφόσον αυτή δεν γίνεται με την άμεση απώλεια των αισθήσεων.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 12 του Ν.3170/2003 (Α' 191) ορίσθηκαν τα εξής:

"Οι παραβάτες κάθε επιτακτικής ή απαγορευτικής διάταξης του Ν. 1444/1984 (ΦΕΚ 78 Α'), καθώς και οι παραβάτες των διατάξεων των άρθρων 9, 10 και 11 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των ζώων συντροφιάς που κυρώθηκε με το Ν. 2017/1992, τιμωρούνται με τις ποινές που προβλέπονται από την παράγραφο 2 του άρθρου 8 του Ν. 1197/1981, όπως αντικαθίσταται με την παράγραφο 5 του άρθρου αυτού."]]

Άρθρο 20 § 5 Ν.4039/2012 = Στις περιπτώσεις των προηγούμενων παραγράφων η έκθεση βεβαίωσης της παράβασης, που συντάσσεται από αρμόδια Αρχή και διαβιβάζεται αυθημερόν στον αρμόδιο Δήμο για την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων και προστίμων.

Άρθρο 20 § 6 Ν.4039/2012 = Σε περίπτωση υποτροπής οι χρηματικές ποινές, που προβλέπονται στις παραγράφους 1, 2 και 3 διπλασιάζονται.

Άρθρο 20 § 7 Ν.4039/2012 = ως η παράγραφος 7 προστέθηκε με το άρθρο 29 του Ν.4509/22-12-2017 # **παράσταση ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΦΙΛΟΖΩΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ :**

«7. Στις περιπτώσεις εγκλημάτων του παρόντος νόμου, ως πολιτικώς ενάγων μπορεί να παρίσταται αυτοτελώς και **κάθε φιλοζωικό σωματείο που δραστηριοποιείται σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο, ανεξάρτητα αν έχει υποστεί περιουσιακή ζημία, προς υποστήριξη της κατηγορίας και μόνο.** Η σχετική δήλωση μπορεί να γίνει τόσο κατά την διαδικασία όσο και στο ακροατήριο, σύμφωνα με το άρθρο 84 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.».

• **άρθρο 19 του Ν.4039/2012 :** **αφαίρεση ζώου συντροφιάς :** αφαίρεση από την κατοχή του παραβάτη των διατάξεων του άρθρου 5 §1 περ.α', β' και γ' και του άρθρου 16 (προσωρινή αφαίρεση) // αν η συμπεριφορά είναι ιδιαίτερα σκληρή και βάνουση = οριστική η αφαίρεση Επίσης, μπορεί ο Εισαγγελέας να απαγορεύσει και την απόκτηση άλλο ζώου στο μέλλον.

Ειδικότερα :

19 §1: Με εντολή του αρμόδιου εισαγγελέα **αφαιρείται προσωρινά ή οριστικά το ζώο συντροφιάς** ή ζώο άλλης κατηγορίας από την κατοχή του παραβάτη των διατάξεων του άρθρου 5 παράγραφος 1 περιπτώσεις α', β' και γ' και του άρθρου 16 και το ζώο παραδίνεται στο καταφύγιο αδέσποτων ζώων του αρμόδιου Δήμου ή σε ενδιαφερόμενη φιλοζωική εταιρεία ή σωματείο. Αν η μεταχείριση του ζώου είναι ιδιαίτερα σκληρή και βάνουση και προκάλεσε ιδιαίτερο πόνο ή φόβο στο ζώο, η αφαίρεση είναι οριστική. Ο εισαγγελέας μπορεί επίσης με διάταξη του να απαγορεύσει την απόκτηση άλλου ζώου από τον παραβάτη.

19 §2: Ο αρμόδιος Εισαγγελέας, όταν επιλαμβάνεται δημοσιεύματος ή καταγγελίας, μπορεί, με επιτόπια αυτοψία, να διαπιστώσει τις συνθήκες, που επικρατούν σε οποιοδήποτε καταφύγιο αδέσποτων ζώων συντροφιάς ή εκτροφείο, και αν αυτές δεν είναι σύμφωνες με τα οριζόμενα στο άρθρο 9 και στις ειδικές διατάξεις, που διέπουν τη λειτουργία τους, με προσωρινή διάταξη του, να καθορίσει τα μέτρα που πρέπει να λάβει ο ιδιοκτήτης του καταφυγίου ή εκτροφείου και το χρονικό διάστημα εντός του οποίου πρέπει να συμμορφωθεί.

• **Διατήρηση κατοικιδίων ζώων και ωδικών ή παραδεισίων πουλιών:** άρ. 17 και 23 Υ1β/2000 της 29-3/4-5-1995 σε συνδ. με άρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες.**

Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ (=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €) : 31 §3 Ν.3904/23-12-2010.

- **Σκύλος σε τάραντα ή μπαλκόνι =** άρ. 17 παρ.1 εδ. α', γ', και παρ. 4, και άρ. 23 της Υ1β/2000 της 29-3/4-5-1995 Υ.Δ. σε συνδ.με το άρ. 3 του α.ν. 2520/1940 και με το άρ. 11 παρ. 10 του Ν. 2307/1995 = **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες**
- **Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ (=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €) : 31 §3 Ν.3904/23-12-2010. (ΠΡΟΣΟΧΗ βλ. παραπάνω ισχύον δίκαιο : άρθρο 8 Ν.4039/2012 δεν έχει ποινική κύρωση)**

ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΡΥΠΑΝΣΗ (Π.Δ. 55/1998)

- • **άρ. 1 §1, 2 §1α, 3 §1α, 13 §1εδ.α περ.α :** → **Φ τουλ. 3 μηνών (δόλος) # Φ (αμέλεια).** Απαλλαγή από την ποινή : αν μόνος ο δράστης εξουδετέρωσε τη ρύπανση, ή ανήγγειλε γρήγορα τη ρύπανση στις Αρχές.

ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΕΝΔΟΜΕΤΑΦΟΡΕΣ (Ν. 2932/2001)

Βλ. σχετική ΥΑ 5212.3/32/02 (ΦΕΚ Β' 687/03.06.2002)

• **άρ. 11 παρ. 1:** όποιος παρέχει υπηρεσίες θαλάσσιων ενδομεταφορών, κατά παράβαση του πρώτου μέρους του νόμου αυτού → **Φ τουλ. 6 μηνών.**

ΘΕΑΤΡΟ (Α.Ν. 446/1937)

• **άρ. 1 Α.Ν. 446/1937** θέατρο με υπεράριθμους θεατές ή χωρίς άδεια- **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ ή αμφότερες**

*ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:

Σύμφωνα με το άρθρο 1, παρ. 2 της ΥΑ 14980 Φ.700.5/24.3.2015 (ΦΕΚ Β΄ 529/3.4.2015) (Αριθμ. Πυροσβεστικής Διάταξης 3/2015), ισχύουν τα ακόλουθα:

"2. Οι διατάξεις της παρούσας δεν έχουν εφαρμογή:

α. Σε χώρους συνάθροισης κοινού που εμπίπτουν στις διατάξεις του Π.Δ. 71/1988 (Α΄ 32), όπως κάθε φορά ισχύει.

β. Σε κέντρα διασκέδασης με θεωρητικό πληθυσμό πάνω από 200 άτομα και σε κινηματογράφους που υπάγονται στις διατάξεις των Α.Ν. 445/1937 (Α΄ 32) και 446/1937 (Α΄ 23), όπως αυτές συμπληρώθηκαν με το Β.Δ. 15/1956 (Α΄ 123) και σε θέατρα που υπάγονται στο Ν. 4229/2014 (Α΄ 8) όπως ισχύει.

γ. Σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις στις οποίες υφίστανται χώροι εστίασης και αναψυχής όπως εστιατόρια και αναψυκτήρια για χρήση αποκλειστικά από τους εργαζόμενους σ' αυτές. Οι χώροι αυτοί καλύπτονται από τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας που προβλέπονται για τις βιομηχανικές εγκαταστάσεις.

δ. Στους χώρους συνάθροισης κοινού που υπάγονται στην 11/2003 πυροσβεστική διάταξη (Β΄ 817)."

ΘΗΡΑ (ν.δ. 86/1969 ΔασΚωδ)

ν.δ. 86/1969 ΔασΚωδ

- **άρ. 262 παρ. 1, 2, 3, 261 παρ. 5 (θήρα τη νύχτα) -- Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ ή αμφότερες,**
- **262 §1 σε συνδ.με 287 παρ. 11 δ (θήρα χωρίς άδεια) → Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ ή αμφότερες.**
 - **άρ. 287 παρ. 10 γ (ο φονεύων ενδημικό θήραμα) → Φ μέχρι 2 έτη ή ΧΠ ή αμφότερες.**
 - **άρ. 289 παρ. 2 (δικαίωμα έρευνας), 287 παρ. 11ε (άρνηση έρευνας σε υπάλληλο) → Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ ή αμφότερες.**
 - **άρ. 258 παρ. 1, 287 παρ. 5 (θήρα με μηχανοκίνητα μέσα ή άσκηση αυτής με προβο-λέα, ως και η θήρα ελάφου, δορκάδος, αιγάγρου, φασιανού, αγριοπετεινού-τετράωνος) → Φ τουλ. 3 μηνών.**
 - **άρ. 258 παρ. 2, 287 παρ. 11 (θήρα ωφέλιμων πτηνών και θηλαστικών κ.λπ. – εκ προθέσεως ή εξ αμελείας) → Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ ή αμφότερες.**
 - **άρ. 256 παρ. 1 σε συνδ.με 287 παρ. 7 (θήρα εντός πόλης κωμοπόλη ή χωριού σε απόσταση μικρότερη των 200 μέτρων από τις παρυφές αυτού ή σε απόσταση μικρότερη από 100 μέτρα από μεμονωμένη οικία) → Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ.**

ΓΕΝΙΚΑ : Διενέργεια θήρας με απαγορευμένα μέσα, όπως αυτά προβλέπονται στο αρθρο 14 παράρτημα ΙΙΙ περ.1^α,β', γ', δ', ε', στ' της της ΚΥΑ Η.Π.37338/1807/Ε.103/1-9-2010 (ΦΕΚ Β' 1495/2010) → **Φ έως 1 έτος + ΧΠ.**

Ειδικότερα :

• άρθρα 8§1 και §2, σε συνδ.με αρ. 14 παράρτημα ΙΙΙ περ.1^α,β', γ', δ', ε', στ' (κατά περίπτωση του απαγορευμένου μέσου διενέργειας θήρας) και αρ. 11 §2 περ.β1, υποπερ.βγ' της ΚΥΑ Η.Π.37338/1807/Ε.103/1-9-2010 (ΦΕΚ Β' 1495/2010) → **Φ έως 1 έτος + ΧΠ.** = γενικά η δίωξη

• άρ. 8§1 και §2, σε συνδ.με αρ. 14 παράρτημα ΙΙΙ περ.1ε' και αρ. 11 §2 περ.β1, υποπερ.βγ' της ΚΥΑ Η.Π.37338/1807/Ε.103/1-9-2010 (ΦΕΚ Β' 1495/2010) (θήρα με χρήση ημιαυτόματου όπλου του οποίου ο γεμιστήρας μπορεί να χωρέσει πάνω από 2 φυσίγγια [συμπεριλαμβάνονται οι ημιαυτόματες κηνυγετικές καραμπίνες, όχι όμως οι επαναληπτικές (βλ. άρθρο 4 Ν.2168/1993 για την έννοια «ημιαυτόματου» και «επαναλειπτικού»)] → **Φ έως 1 έτος + ΧΠ.**

• άρ. 8§1 και §2, σε συνδ.με αρ. 14 παράρτημα ΙΙΙ περ.1α' και αρ. 11 §2 περ.β1, υποπερ.βγ' της ΚΥΑ Η.Π.37338/1807/Ε.103/1-9-2010 (ΦΕΚ Β' 1495/2010) (θήρα με χρήση ελαστικής σφενδόνας, διχτυών, κάθε είδους παγίδων, βρόγχων, ξόβεργων, αγκίστρων, ομοιωμάτων, ζωντανών ή νεκρών πτηνών ως κράχτες, ηλεκτρονικών συσκευών προσέλκυσης πτηνών, και συσκευών παραγωγής ήχου με μιμητικές φωνές πουλιών) → **Φ έως 1 έτος + ΧΠ.**

☞ **ΠΡΟΣΟΧΗ:** Για πτερωτά θηράματα ισχύει η υπ' αριθ. 414985/29-11/18-12-1985 απόφ. Υπ. Εθνικής Οικονομίας και Γεωργίας, που εκδόθηκε με βάση το άρ. 2 παρ. 1ζ και 3 Ν. 1338/1983.

• άρ. 1, 2 α', 7 παρ. 1 ε' και 9 παρ. 2 (απαγορεύεται η χρήση σφεντόνας, θηλιών, αγκιστριών, ομοιωμάτων, κραχτών, καθρεπτών κ.λπ.), 2γ (αγοραπωλησία, ταρίχευση μη θηρεύσιμων πτερωτών θηραμάτων) → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ από 20.000 (59 €) – 100.000 δρχ. (290 €).** Και • άρ. 6 παρ. 1β και 9 παρ. 1 → **Φ 10 ημερών ή ΧΠ από 5.000 ως 50.000 δρχ.** Βλ. άρ. 57 ΠΚ. [τα άρθρα 6, 7, 8, 9 Ν.Δ.86/1969 καταργήθηκαν και πλέον ισχύουν για αυτά τα **άρθρα 8§1 και §2, σε συνδ.με αρ. 14 παράρτημα ΙΙΙ περ.1^α,β', γ', δ', ε', στ' (κατά περίπτωση του απαγορευμένου μέσου διενέργειας θήρας) και αρ. 11 §2 περ.β1, υποπερ.βγ' της ΚΥΑ Η.Π.37338/1807/Ε.103/1-9-2010 (ΦΕΚ Β' 1495/2010) → Φ έως 1 έτος + ΧΠ.**

- **Ο θηρεύων κατά το χρόνο που δεν εμπίπτει εντός της κυνηγετικής περιόδου : αρ. 287 παρ. 10 β' = Φ μέχρι 2 έτη ή ΧΠ ή αμφότερες**

ΙΑΤΡΟΙ (α.ν. 1565/1939/ πλέον Ν.4512/17-1-2018)

ΠΡΟΣΟΧΗ : ο α.ν. 1565/1939 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 341 του Ν.4512/17-1-2018 (βλ. σχετικά τα άρθρα 271-340 του νόμου αυτού)

Προϊσχύσαν δίκαιο :

- **Παράνομη άσκηση ιατρικού επαγγέλματος: *άρ. 111, 112 α.ν. 1565/1939* → **Φ μέχρι 1 έτος + ΧΠ.****

*****ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:** Η παρ.2 του άρθρου 2 του Ν. 2256/1994 (Α 196) ορίζει ότι: "Οι ρυθμίσεις του παρόντος δεν θίγουν τις διατάξεις του Α.Ν. 1565/1939 περί του Κώδικος Ασκήσεως Ιατρικού Επαγγέλματος (ΦΕΚ Α 16), του κατ' εξουσιοδότηση αυτού Κανονισμού Ιατρικής Δεοντολογίας (Α 171) καθώς και τις διατάξεις του ν. 1026/1980 (Α 48) περί Οδοντιατρικών Συλλόγων και της Ελληνικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας και του Δεοντολογικού Κανονισμού Οδοντιάτρων (Α 167), οι οποίες εφαρμόζονται παραλλήλως."

Άρθρ. 111.

Με φυλάκισιν μέχρις ενός έτους και με χρηματικήν ποινήν μέχρι δέκα χιλιάδων δραχμών τιμωρείται, όστις, χωρίς να έχη πτυχίον της Ιατρικής Σχολής ημεδαπού Πανεπιστημίου ή ξένης ομοταγούς σφετερίζεται τον τίτλον του ιατρού.

Άρθρ. 112.

1. Παν πρόσωπον, όπερ, χωρίς να κέκτηται τα εν άρθρ.1 ή 10 του παρόντος Νόμου προσόντα προς άσκησιν της ιατρικής επιλαμβάνεται έστω και επί παρουσία ιατρού της διαγνώσεως ή θεραπείας αρρώστων είτε δια προσωπικών ενεργειών, είτε δια προφορικών ή γραπτών συμβουλών, είτε δι' αλληλογραφίας, τοιχοκολήσεως αγγελιών ή πάσης φύσεως δημοσιεύσεων θεωρείται ασκούν παρανόμως την ιατρικήν και τιμωρείται με τας εν άρθρ.111 του παρόντος Νόμου ποινάς.

2. Θεωρείται ως θεραπευτική επέμβασις και τιμωρείται με τας αυτάς ποινάς του άρθρ.111 του παρόντος Νόμου πάσα πράξις τελουμένη επί σκοπώ καλαισθητικώ οσάκις κατ' αυτήν χρησιμοποιούνται μέσα χειρουργικά ή μηχανήματα τα οποία δια φυσικών ή χημικών παραγόντων δύνανται να συντελέσωσι προς καθορισμόν διαγνώσεως ή να ασκήσωσιν επίδρασιν φυσιολογικήν.

3. Αι διατάξεις της παρ.1 του παρόντος άρθρου δεν δύνανται να εφαρμοσθώσιν εις φοιτητάς της ιατρικής ενεργούντας ως βοηθούς ιατρού και υπό την διεύθυνσιν τούτου ή τεταγμένους υπό τούτου πλησίον των αρρώστων του ουδέ εις νοσοκόμους ή μαίας εφ' όσον περιορίζονται εις τα υπό του Νόμου καθοριζόμενα εις αυτούς καθήκοντα και τας εντολάς του θεράποντος ιατρού.

Άρθρ. 113.

Δια φυλακίσεως μέχρις εξ εβδομάδων και δια χρηματικής ποινής μέχρι πέντε χιλιάδων δραχμών τιμωρείται εκείνος, όστις εν ω είναι πτυχιούχος της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, ή άλλης ισοτίμου Πανεπιστημιακής Σχολής ασκεί την ιατρικήν άνευ της υπό άρθρ.1 του παρόντος Νόμου απαιτουμένης αδείας ή ασκεί την ιατρικήν, εν ω η χορηγηθείσα εις αυτόν άδεια ηκυρώθη ή ανεκλήθη κατά το άρθρ.5 ή ευρίσκεται υπό αναστολήν κατά το άρθρ.6 ή ανεκλήθη κατά το άρθρ.7 του παρόντος Νόμου.

Άρθρο 339 Ν.4512/2018 Αντιποίηση ιατρικού λειτουργήματος

1. **με φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους και με χρηματική ποινή μέχρι 20.000 €** τιμωρείται όποιος με σκοπό την αποκόμιση παράνομου περιουσιακού οφέλους χρησιμοποιεί τον τίτλο του ιατρού χωρίς να έχει πτυχίο ιατρικής σχολής ημεδαπού πανεπιστημίου ή αναγνωρισμένο πτυχίο αλλοδαπού πανεπιστημίου.

2. Κάθε πρόσωπο, το οποίο, χωρίς να διαθέτει τα προβλεπόμενα προσόντα προς άσκηση της ιατρικής, με σκοπό να αποκομίσει παράνομο περιουσιακό όφελος είτε του ιδίου είτε τρίτου επιλαμβάνεται έστω και με την παρουσία ιατρού της διάγνωσης ή θεραπείας ασθενών είτε με προσωπικές ενέργειες είτε με προφορικές ή γραπτές συμβουλές είτε με αλληλογραφία, τοιχοκόλληση αγγελιών ή πάσης φύσεως δημοσιεύσεις θεωρείται ότι ασκεί παράνομως την ιατρική και τιμωρείται με τις ποινές της παραγράφου 1.

Θεωρείται ως θεραπευτική επέμβαση και τιμωρείται με τις ίδιες ποινές της παραγράφου 1 κάθε πράξη η οποία τελείται για αισθητικούς λόγους, όταν για αυτή χρησιμοποιούνται χειρουργικά μέσα ή μηχανήματα, τα οποία με φυσικούς ή χημικούς παράγοντες μπορούν να συντελέσουν στον καθορισμό διαγνώσεως ή εφαρμογή θεραπείας.

3. **Με φυλάκιση μέχρι έξι (6) εβδομάδων και χρηματική ποινή μέχρι 5.000 €**, τιμωρείται εκείνος ο οποίος, ενώ είναι πτυχιούχος ιατρικής σχολής ημεδαπού πανεπιστημίου, ή άλλης ισότιμης πανεπιστημιακής σχολής αλλοδαπού πανεπιστημίου, ασκεί την ιατρική χωρίς την απαιτούμενη κατά τις διατάξεις του νόμου βεβαίωση, ή ασκεί την ιατρική, ενώ η χορηγηθείσα σε αυτόν βεβαίωση ανακλήθηκε ή βρίσκεται υπό αναστολή, ή αυτός είναι συνταξιούχος

ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΡΕΥΝΩΝ – ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

N. 2518/1997 (ως αντικ.με Ν. 3707/2008)

• εγκατάσταση συναγερμού χωρίς την άδεια της Ι.Ε.Π.Υ.Α. : **άρ. 1 §10, 8 §1α Ν.2518/1997 , ως αντικ. το άρθρο 8 με το άρθρο 7 του Ν.3707/2008. -- Φ μέχρι 3 έτη + ΧΠ**

• άδεια εργασίας προσωπικού ασφαλείας (security). : **άρ. 3, 8 §1β (για εργαζόμενο) // 8 §1γ (για εργοδότη) του Ν.2518/1997, ως αντικ. το άρθρο 8 με το άρθρο 7 του Ν.3707/2008. -- Φ μέχρι 3 έτη + ΧΠ**

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2518 ΦΕΚ Α' 164/21.8.97 : Προϋποθέσεις λειτουργίας ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας. Προσόντα και υποχρεώσεις του προσωπικού αυτών και άλλες διατάξεις.

*****ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:** Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν.3206/2003 (ΦΕΚ Α 298/2003) ορίσθηκαν τα ακόλουθα:

Τα Γραφεία Ιδιωτικών Ερευνών που λειτουργούν κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού, καθώς και όσοι εργάζονται ως προσωπικό στις επιχειρήσεις αυτές υποχρεούνται, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία έξι μηνών από την έναρξη ισχύος των αποφάσεων που θα εκδοθούν κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 2 και της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του Ν. 2518/1997, σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 11 του ίδιου νόμου, να εφοδιασθούν με τις άδειες που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 11 του ίδιου νόμου.

"Άρθρο 1 Έννοια όρων - Πεδίο εφαρμογής

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, ως ιδιωτικές επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών ασφαλείας θεωρούνται οι ιδιωτικές επιχειρήσεις, ατομικές ή εταιρικές, οι οποίες παρέχουν σε τρίτους μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες υπηρεσίες:

- α. επιτήρηση ή φύλαξη κινητών ή ακινητών περιουσιακών αγαθών και εγκαταστάσεων,
- β. προστασία φυσικών προσώπων,
- γ. ασφαλή μεταφορά με ειδικά διασκευασμένα - τεθωρακισμένα οχήματα χρημάτων, αξιών, αρχαιοτήτων, έργων τέχνης και πολύτιμων αντικειμένων,
- δ. προστασία θεαμάτων, εκθέσεων, συνεδρίων, διαγωνισμών και αθλητικών εκδηλώσεων,
- ε. έλεγχο ασφάλειας πληρωμάτων, επιβατών, χειραποσκευών, αποσκευών, φορτίου και ταχυδρομικού υλικού σε αερολιμένες και λιμένες, καθώς και έλεγχο πρόσβασης στους χώρους και, εν γένει, στις εγκαταστάσεις αυτών μετά από έγκριση της αρμόδιας αεροπορικής ή λιμενικής αρχής,
- στ. συνοδεία για την ασφαλή κίνηση οχημάτων που μεταφέρουν ογκώδη ή βαρέα αντικείμενα, με ειδικά οχήματα που φέρουν στοιχεία επισήμανσης, σύμφωνα με την περίπτωση ε` της παραγράφου 1 του άρθρου 4,
- ζ. συνοδεία αθλητικών αποστολών για την ασφαλή μετακίνηση τους,
- η. εκπόνηση μελετών και σχεδιασμό μέτρων για την ασφαλή πραγματοποίηση των δραστηριοτήτων των περιπτώσεων α` έως και ζ` της παρούσας παραγράφου,
- θ. εγκατάσταση, συντήρηση και παρακολούθηση λειτουργίας μηχανημάτων και συστημάτων ασφαλείας και συναγερμού, πλην αυτών που τοποθετούνται σε αυτοκίνητο,
- ι. εκμετάλλευση κέντρων λήψης, ελέγχου και διαβίβασης σημάτων συναγερμού και
- ια. εκπόνηση μελετών και σχεδιασμό συστημάτων ασφαλείας, αναφορικά με τις δραστηριότητες των περιπτώσεων θ` και ι` της παρούσας παραγράφου.

"ιβ. Υπηρεσίες ασφαλείας από ένοπλους ιδιώτες φρουρούς σε υπό ελληνική σημαία εμπορικά πλοία για την προστασία των επιβαινόντων, του πλοίου και του φορτίου αυτού από επιθέσεις που συνιστούν πειρατεία κατά την έννοια του όρου αυτού σύμφωνα με τα άρθρα 101 και 103 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (ν. 2321/1995 «Κύρωση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δίκαιο της Θάλασσας και της Συμφωνίας που αφορά την εφαρμογή του μέρους XI της Σύμβασης», Α` 136)."

***Το εδάφιο ιβ` προστέθηκε με το άρθρο 11 του Ν.4058/2012 (ΦΕΚ Α'63/22/03/2012)

2. Προσωπικό ασφαλείας για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου νοείται το προσωπικό στο οποίο ανατίθεται η άσκηση οποιασδήποτε από τις ως άνω δραστηριότητες ή παρέχει οποιαδήποτε άλλη εργασία υποστήριξης των δραστηριοτήτων αυτών.

3. Οι διατάξεις των άρθρων 3, 4 παράγραφος 2, 5 και 6 εφαρμόζονται και για το προσωπικό οποιασδήποτε ιδιωτικής επιχείρησης στο οποίο ανατίθεται η φύλαξη και η προστασία των ιδίων αυτής χώρων, αγαθών και εγκαταστάσεων ή του προσωπικού τους, καθώς και για το διοικητικό προσωπικό των επιχειρήσεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, στο οποίο ανατίθεται ο σχεδιασμός και η μέριμνα για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων αυτών.

4. Η άσκηση των ανωτέρω δραστηριοτήτων δεν θίγει τις αρμοδιότητες των κρατικών αρχών στους τομείς αυτούς."

*** Το άρθρο 1, όπως είχε τροποποιηθεί και συμπληρωθεί με την παρ.15 άρθρ.10 Ν.2801/2000, ΦΕΚ Α 46, παρ.2 άρθρ.14 Ν.3103/2003, ΦΕΚ Α 23, και παρ.1 του άρθρου 1

του Ν.3206/2003 (ΦΕΚ Α 298/2003), αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 Ν.3707/2008, ΦΕΚ Α 209/8.10.2008.

"Άρθρο 2 Άδεια - Προϋποθέσεις

«1. Επιχειρήσεις που ασκούν δραστηριότητες της παρ. 1 του άρθρου 1 απαιτείται να κατέχουν ειδική προς τούτο άδεια λειτουργίας, η οποία εκδίδεται από τον Προϊστάμενο του Επιτελείου του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας, ύστερα από γνώμη τριμελούς επιτροπής, που αποτελείται από έναν Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, οριζόμενο με τον, επίσης Πάρεδρο, αναπληρωτή του από τον Πρόεδρο του ΝΣΚ, τον Τμηματάρχη του Τμήματος Αντιμετώπισης του Εγκλήματος της Διεύθυνσης Δημόσιας Ασφάλειας και τον Τμηματάρχη του Τμήματος Όπλων και Εκρηκτικών της Διεύθυνσης Κρατικής Ασφάλειας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας ή τον νόμιμο αναπληρωτή τους, εφόσον συντρέχουν στο πρόσωπο του αιτούντος οι ακόλουθες προϋποθέσεις:».

*** Το πρώτο εδάφιο της παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 19 της από 31.12.2012, Π.Ν.Π.ΦΕΚ Α 256/31.12.2012, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο ν.4147/2013, ΦΕΚ Α 98/26.4.2013.

α. είναι Έλληνας πολίτης ή ομογενής ή πολίτης χώρας - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον για τον τελευταίο δεν συντρέχει κώλυμα δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας,

β. έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του,

γ. δεν έχει καταδικασθεί αμετάκλητα σε οποιαδήποτε ποινή για τα εγκλήματα ανυποταξίας, λιποταξίας, προσβολών του πολιτεύματος, προδοσίας της Χώρας, προσβολών κατά της ελεύθερης άσκησης των πολιτικών δικαιωμάτων, προσβολών κατά της πολιτειακής εξουσίας, κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, εγκληματικής οργάνωσης, τρομοκρατικών πράξεων, παραχάραξης, κιβδηλείας, πλαστογραφίας, απιστίας περί την υπηρεσία, παραβίασης του απορρήτου των τηλεφωνημάτων και της προφορικής συνομιλίας, κλοπής, υπεξαίρεσης, εκβίασης, απάτης, απιστίας, δωροδοκίας ή δωροληψίας, καταπίεσης, ναρκωτικών, ζωοκλοπής, λαθρεμπορίας και περί όπλων και εκρηκτικών υλών, ανεξάρτητα αν η καταδίκη αυτή αναγράφεται ή όχι στο ποινικό μητρώο του αιτούντος,

δ. δεν έχει καταδικαστεί αμετάκλητα σε στερητική της ελευθερίας ποινή ανώτερη των έξι (6) μηνών για έγκλημα του άρθρου 7 αυτού του νόμου και για κάθε έγκλημα που τελέσθηκε με δόλο,

ε. δεν κρατείται προσωρινά ή δεν έχει παραπεμφθεί αμετάκλητα σε δίκη για κακούργημα ή για αδίκημα της περίπτωσης γ` ή δεν έχει καταδικασθεί έστω και με οριστική απόφαση για κακούργημα ή για αδίκημα της περίπτωσης γ`. Το κώλυμα αυτό ισχύει μέχρις ότου εκδοθεί αμετάκλητη απαλλακτική απόφαση,

στ. δεν έχει στερηθεί των πολιτικών δικαιωμάτων του, έστω και εάν έχει λήξει ο χρόνος που ορίσθηκε για τη στέρηση τους,

ζ. δεν τελεί υπό δικαστική συμπαράσταση,

η. δεν έχει απολυθεί από δημόσια υπηρεσία για πειθαρχικό παράπτωμα σχετικό με τα αδικήματα της περίπτωσης γ` της παρούσας παραγράφου,

θ. δεν είναι κατασκευαστής ή έμπορος όπλων, πυρομαχικών ή εκρηκτικών υλών και

ι. δεν πάσχει από οποιασδήποτε μορφής ψυχική νόσο και δεν είναι χρήστης ναρκωτικών ουσιών.

2. Εφόσον η αίτηση για χορήγηση άδειας αφορά εταιρεία, η άδεια εκδίδεται στο όνομα του νομικού προσώπου. Προκειμένου για ανώνυμες εταιρείες, οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου απαιτείται να συντρέχουν στο πρόσωπο ενός εκάστου των μελών του Δ.Σ. και των εκπροσώπων αυτών, καθώς και όσων εκ των μετόχων κατέχουν ή αποκτούν

μετοχές που αντιπροσωπεύουν ποσοστό τουλάχιστον δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας. Όλες οι μετοχές των εταιρειών αυτών είναι υποχρεωτικά ονομαστικές. Οι ίδιες ως άνω προϋποθέσεις απαιτείται να συντρέχουν και στο πρόσωπο ενός εκάστου των μελών του Δ.Σ. και των εκπροσώπων εταιρείας, η οποία είναι μέτοχος σε ποσοστό τουλάχιστον δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του μετοχικού κεφαλαίου της ανώνυμης εταιρείας παροχής υπηρεσιών ασφαλείας. Προκειμένου για εταιρείες περιορισμένης ευθύνης και για ομόρρυθμες ή ετερόρρυθμες εταιρείες, οι ως άνω προϋποθέσεις πρέπει να συντρέχουν στο πρόσωπο ενός εκάστου των εταίρων και διαχειριστών αυτών, καθώς και των μελών του Δ.Σ. και των εκπροσώπων οποιασδήποτε μορφής εταιρείας που συμμετέχει σε ποσοστό τουλάχιστον δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του κεφαλαίου των εν λόγω εταιρειών. Για κάθε αλλαγή της νομικής μορφής της εταιρείας απαιτείται έκδοση νέας άδειας.

3. Η ανωτέρω άδεια δεν μεταβιβάζεται, ισχύει για πέντε (5) χρόνια και ανανεώνεται για ίσο χρονικό διάστημα, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της αρχικής χορήγησης.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την έκδοση και ανανέωση της άδειας λειτουργίας, η σχετική διαδικασία και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

5. Οι ιδιωτικές επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών ασφαλείας μπορούν να χρησιμοποιούν στολή για το απασχολούμενο από αυτές προσωπικό ασφαλείας. Ο τύπος της στολής, που είναι ενιαίος για όλες τις επιχειρήσεις, καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Άμυνας.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: με το άρθρο 9 παρ.1 Ν.3707/2008, ΦΕΚ Α 209/8.10.2008, ορίζεται ότι:

"1. Για πέντε (5) έτη από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου για την ανανέωση των αδειών εργασίας του προσωπικού ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας δεν απαιτείται ο προβλεπόμενος από την παράγραφο 4 του άρθρου 3 του ν. 2518/1997 (ΦΕΚ 164 Α΄) τίτλος επαγγελματικής κατάρτισης".

2. Μέχρι την έκδοση και θέση σε ισχύ της απόφασης που προβλέπεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 2 του ν. 2518/1997, όπως αυτή αντικαθίσταται με τον παρόντα νόμο, η στολή του προσωπικού ασφαλείας των ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας εγκρίνεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του α.ν. 1342/1938 (ΦΕΚ 290 Α΄)".

*** ΠΡΟΣΟΧΗ: Με το άρθρο 16 Ν.4213/2013, ΦΕΚ Α 261/9.12.2013, ορίζεται ότι:

"Η προβλεπόμενη από την παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 3707/2008 (Α 209) προθεσμία παρατείνεται από τότε που έληξε και για έξι ακόμη μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος. Κάτοχοι αδειών εργασίας του άρθρου 3 του ν. 2518/1997 (Α 164) των οποίων η ισχύς έληξε ή πρόκειται να λήξει εντός ενός μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος, υποβάλλουν αίτηση για την ανανέωση τους εντός της προθεσμίας αυτής σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο και, κατά τα λοιπά, τις διατάξεις του ως άνω άρθρου. Οι εν λόγω άδειες εργασίας θεωρούνται ισχυρές και για το χρονικό διάστημα μέχρι την ανανέωση τους".

6. Οι επιχειρήσεις που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας επιτρέπεται να ασκούν την επαγγελματική τους δραστηριότητα σε ολόκληρη την επικράτεια.

7. Αν απορριφθεί η αίτηση για χορήγηση ή ανανέωση άδειας λειτουργίας των επιχειρήσεων του παρόντος άρθρου, ο ενδιαφερόμενος δύναται να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του Υπαρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της απορριπτικής απόφασης."

*** Το άρθρο 2, όπως είχε συμπληρωθεί και τροποποιηθεί με την παρ.1 άρθρ.16 και παρ.2 άρθρου 1 του Ν.3206/2003 (ΦΕΚ Α 298/2003)

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν.3206/2003 (ΦΕΚ Α 298/2003) ορίσθηκαν τα ακόλουθα:

Τα Γραφεία Ιδιωτικών Ερευνών που λειτουργούν κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού, καθώς και όσοι εργάζονται ως προσωπικό στις επιχειρήσεις αυτές

υποχρεούνται, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία έξι μηνών από την έναρξη ισχύος των αποφάσεων που θα εκδοθούν κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 2 και της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του Ν. 2518/1997, σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 11 του ίδιου νόμου, να εφοδιασθούν με τις άδειες που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 11 του ίδιου νόμου.

"Άρθρο 3 Άδεια εργασίας προσωπικού ασφαλείας

1. Το προσωπικό ασφαλείας απαιτείται να κατέχει άδεια εργασίας Α' ή Β' κατηγορίας ανάλογα με τις δραστηριότητες που πρόκειται να ασκήσει.

2. Άδεια εργασίας Α' κατηγορίας απαιτείται να κατέχει το προσωπικό των ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας για τις δραστηριότητες των περιπτώσεων α', β', γ', δ', ε', στ', ζ' και η' της παραγράφου 1 του άρθρου 1, καθώς και το διοικητικό προσωπικό των επιχειρήσεων αυτών στο οποίο ανατίθεται ο σχεδιασμός και η μέριμνα για την εκτέλεση των ως άνω δραστηριοτήτων. Η άδεια αυτή απαιτείται και για το προσωπικό οποιασδήποτε επιχείρησης, στο οποίο ανατίθεται η φύλαξη και προστασία των χώρων, αγαθών και εγκαταστάσεων της ή του προσωπικού της, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 1.

3. Άδεια εργασίας Β' κατηγορίας απαιτείται να κατέχει το προσωπικό των ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας που ασκεί τις δραστηριότητες των περιπτώσεων θ', ι' και ια' της παραγράφου 1 του άρθρου 1. Με την ίδια άδεια εφοδιάζεται και το διοικητικό προσωπικό των επιχειρήσεων αυτών στο οποίο ανατίθεται ο σχεδιασμός και η μέριμνα για την εκτέλεση των ως άνω δραστηριοτήτων.

«4. Για τη χορήγηση των αδειών των προηγούμενων παραγράφων ο ενδιαφερόμενος πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 2 και επιπλέον να κατέχει τίτλο επαγγελματικής κατάρτισης ειδικότητας συναφούς προς την άσκηση των δραστηριοτήτων που πρόκειται να ασκήσει. Το προσωπικό των ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας, το οποίο θα φέρει όπλο για την εκτέλεση των δραστηριοτήτων σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 5, απαιτείται να έχει εκπληρώσει και τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις.

«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Εθνικής Άμυνας, καθορίζονται οι τίτλοι επαγγελματικής κατάρτισης που απαιτούνται για την έκδοση των ανωτέρω αδειών εργασίας κατά κατηγορία.»

*** Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4, όπως αυτή είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 15 Ν.4274/2014, ΦΕΚ Α 147/14.7.2014, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 57 Ν.4278/2014, ΦΕΚ Α 157/4.8.2014.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: με το άρθρο 9 παρ.1 Ν.3707/2008, ΦΕΚ Α 209/8.10.2008, ορίζεται ότι:

"1. Για πέντε (5) έτη από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου για την ανανέωση των αδειών εργασίας του προσωπικού ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας δεν απαιτείται ο προβλεπόμενος από την παράγραφο 4 του άρθρου 3 του ν. 2518/1997 (ΦΕΚ 164 Α') τίτλος επαγγελματικής κατάρτισης".

2. Μέχρι την έκδοση και θέση σε ισχύ της απόφασης που προβλέπεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 2 του ν. 2518/1997, όπως αυτή αντικαθίσταται με τον παρόντα νόμο, η στολή του προσωπικού ασφαλείας των ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας εγκρίνεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του α.ν. 1342/1938 (ΦΕΚ 290 Α').".

*** ΠΡΟΣΟΧΗ: Με το άρθρο 16 Ν.4213/2013, ΦΕΚ Α 261/9.12.2013, ορίζεται ότι:

"Η προβλεπόμενη από την παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 3707/2008 (Α 209) προθεσμία παρατείνεται από τότε που έληξε και για έξι ακόμη μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος. Κάτοχοι αδειών εργασίας του άρθρου 3 του ν. 2518/1997 (Α 164) των οποίων η ισχύς έληξε ή πρόκειται να λήξει εντός ενός μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος, υποβάλλουν αίτηση για την ανανέωση τους εντός της προθεσμίας αυτής σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο και, κατά τα λοιπά, τις διατάξεις του ως άνω άρθρου. Οι εν λόγω άδειες εργασίας θεωρούνται ισχυρές και για το χρονικό διάστημα μέχρι την ανανέωση τους".

5. Η άδεια εργασίας εκδίδεται από την Αστυνομική Διεύθυνση του νομού ή τη Διεύθυνση Ασφάλειας του τόπου κατοικίας του αιτούντος. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται τα απαιτούμενα για κάθε κατηγορία άδειας εργασίας δικαιολογητικά, η διαδικασία έκδοσης και ανανέωσης των αδειών αυτών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

6. Η άδεια εργασίας είναι προσωπική, ισχύει για πέντε (5) έτη και ανανεώνεται για ίσο, κάθε φορά, χρονικό διάστημα, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις έκδοσης. Αν απορριφθεί η αίτηση χορήγησης ή ανανέωσης άδειας εργασίας ο αιτών δύναται να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του οικείου Γενικού Αστυνομικού Διευθυντή, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της απορριπτικής απόφασης."

*** Το άρθρο 3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 3 Ν.3707/2008, ΦΕΚ Α 209/8.10.2008.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν.3206/2003 (ΦΕΚ Α 298/2003)ορίσθηκαν τα ακόλουθα:

Τα Γραφεία Ιδιωτικών Ερευνών που λειτουργούν κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού, καθώς και όσοι εργάζονται ως προσωπικό στις επιχειρήσεις αυτές υποχρεούνται, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία έξι μηνών από την έναρξη ισχύος των αποφάσεων που θα εκδοθούν κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 2 και της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του Ν.2518/1997, σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 11 του ίδιου νόμου, να εφοδιασθούν με τις άδειες που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 11 του ίδιου νόμου.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Όσον αφορά την απλούστευση των διαδικασιών αναζήτησης των απαιτούμενων δικαιολογητικών βλέπε ΥΑ ΔΙΑΔΠ/Α/438/12.1-16.1.2004 (ΦΕΚ Β΄ 41), παρ. 2.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο έκτο παρ.11 ν.4218/2013,ΦΕΚ Α 268/10.12.2013, με έναρξη ισχύος από 9/8/2013 σύμφωνα με το έβδομο άρθρο του αυτού νόμου:

"Μέχρι την έκδοση των προβλεπόμενων στο άρθρο 25 του ν. 4186/2013 (Α΄ 193) υπουργικών αποφάσεων, η διαδικασία που προβλέπεται στους νόμους 2518/1997 (Α΄ 164), 3707/2008 (Α΄ 209) και στις κοινές υπουργικές αποφάσεις 4892/1/76-γ από 17.5.2010 (Β΄ 664) και 1016/109/183 από 17.2.2012 (Β΄ 606) και το εκδοθέν από τον ΕΟΠΠΕΠ σχετικό κανονιστικό πλαίσιο εξακολουθεί να ισχύει".

"Άρθρο 4 Υποχρεώσεις επιχειρήσεων - προσωπικού ασφαλείας

***Βλέπε ΥΑ 1016/109/121-θ/17-20.7.2009 (ΦΕΚ Β΄ 1467/20.7.2009) σχετικά με τις διοικητικές κυρώσεις σε βάρος ιδ.επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας και των εργαζομένων σε αυτές για παράβαση ν.2518/97, άρθρα 4, 5, 6 & 7.

1. Οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών ασφαλείας υποχρεούνται:

α. να φέρουν στην επωνυμία τους τη φράση "ιδιωτική επιχείρηση παροχής υπηρεσιών ασφαλείας" και στα έγγραφα τους τον αριθμό της άδειας λειτουργίας τους,

β. να μην χρησιμοποιούν στην επωνυμία, στο διακριτικό τίτλο, στα έγγραφα, στις διαφημίσεις και γενικά κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων τους λέξεις ή φράσεις, της ελληνικής ή άλλης γλώσσας, ικανές να παραπλανήσουν το κοινό ότι αντιπροσωπεύουν δημόσια αρχή και ιδιαίτερα αστυνομική,

γ. να χρησιμοποιούν την προβλεπόμενη στολή για το προσωπικό ασφαλείας, εφόσον γίνεται χρήση στολής,

δ. να εκπαιδεύουν το απασχολούμενο προσωπικό ασφαλείας, ανάλογα με τα καθήκοντα που του ανατίθενται,

ε. να μην χρησιμοποιούν, ιδίως στα αυτοκίνητα και τις μοτοσικλέτες, σήματα, αυτοκόλλητες ή μη ταινίες ή χρωματισμό, που καθιστούν την εξωτερική τους εμφάνιση όμοια ή παρεμφερή με εκείνη των μέσων που χρησιμοποιούν τα σώματα ασφαλείας και να μην φέρουν συσκευές ηχητικής ή φωτεινής προειδοποίησης (σειρήνες, φάρους). Τα

αυτοκίνητα που συνοδεύουν τα οχήματα της περίπτωσης στ` της παραγράφου 1 του άρθρου 1, τα οποία μεταφέρουν ογκώδη ή βαρέα αντικείμενα, πρέπει να φέρουν στοιχεία αναγνώρισης και επισήμανσης, για την ειδοποίηση των οδηγών ακολουθούντων οχημάτων,

στ. να μην θίγουν, κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων τους, τα κάθε είδους συνταγματικώς κατοχυρωμένα δικαιώματα των πολιτών,

ζ. να μην χρησιμοποιούν μέσα και μεθόδους που μπορούν να προκαλέσουν ζημία, βλάβη, ενόχληση σε τρίτους ή να θέσουν σε κίνδυνο την ασφάλεια των πολιτών. Η χρήση σκύλων σε δημόσιους και γενικά προσιτούς στο κοινό χώρους, απαγορεύεται. Η χρήση αυτών επιτρέπεται μόνο στο εσωτερικό των φυλασσόμενων κτιρίων και ιδιοκτησιών ή σε περικλειστούς χώρους,

η. να χρησιμοποιούν τεθωρακισμένο όχημα για την άσκηση της αναφερόμενης στην περίπτωση γ` της παραγράφου 1 του άρθρου 1 δραστηριότητας,

θ. να εφοδιάζουν το προσωπικό ασφαλείας με αλεξίσφαιρο γιλέκο όταν σε αυτό ανατίθεται η δραστηριότητα της περίπτωσης α` της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και με αλεξίσφαιρο γιλέκο και προστατευτικό κράνος όταν στο προσωπικό αυτό ανατίθεται η δραστηριότητα της περίπτωσης γ` της παραγράφου 1 του άρθρου 1,

ι. να γνωστοποιούν, εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών, στο Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας κάθε μεταβολή των αρχικών προϋποθέσεων χορήγησης της σχετικής άδειας, καθώς και κάθε μεταβολή στα πρόσωπα της παραγράφου 2 του άρθρου 2,

ια. να υποβάλλουν ανά μήνα στις κατά τόπους αστυνομικές αρχές κατάσταση του προσωπικού που απασχολούν στην περιοχή δικαιοδοσίας τους, καθώς και τους χώρους διάθεσης του,

ιβ. να μην παραδίδουν τα όπλα που κατέχουν σε τρίτα πρόσωπα ή σε προσωπικό ασφαλείας εφόσον συντρέχουν οι απαγορεύσεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 5,

ιγ. να γνωστοποιούν αμέσως στην οικεία αστυνομική αρχή κάθε περίπτωση μη έγκαιρης παράδοσης όπλου από το προσωπικό τους και

ιδ. να μην απασχολούν προσωπικό που δεν κατέχει την κατά περίπτωση απαιτούμενη άδεια εργασίας.

2. Το προσωπικό ασφαλείας υποχρεούται:

α. να τηρεί τις προβλεπόμενες από τις περιπτώσεις γ`, στ` και ζ` της προηγούμενης παραγράφου υποχρεώσεις,

β. να χρησιμοποιεί τα προστατευτικά μέσα που προβλέπονται από τις περιπτώσεις η` και θ` της προηγούμενης παραγράφου κατά την άσκηση των αντίστοιχων δραστηριοτήτων,

γ. να μην χρησιμοποιεί, τον τίτλο "αστυνομικός" ή λέξεις ή φράσεις ικανές να παραπλανήσουν το κοινό ότι αντιπροσωπεύει δημόσια αρχή και ιδιαίτερα αστυνομική,

δ. να τηρεί τους κανόνες που αφορούν την οπλοφορία και χρήση του οπλισμού που προβλέπονται από την παράγραφο 5 του άρθρου 5 και

ε. να γνωστοποιεί εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών στο Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας κάθε μεταβολή των αρχικών προϋποθέσεων χορήγησης της άδειας εργασίας που το αφορά.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Μεταφορών και Επικοινωνιών καθορίζονται το είδος, το σχήμα, το μέγεθος, ο χρωματισμός και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τα στοιχεία επισήμανσης της περίπτωσης ε` της παραγράφου 1, καθώς και οι προδιαγραφές ασφαλείας των τεθωρακισμένων οχημάτων της περίπτωσης η` της παραγράφου 1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές των προστατευτικών μέσων της περίπτωσης θ` της παραγράφου 1."

*** Το άρθρο 4 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 4 Ν.3707/2008, ΦΕΚ Α 209/8.10.2008.

"Άρθρο 5 Κατοχή όπλων και οπλοφορία

1. Απαγορεύεται στους εκπροσώπους και στους υπαλλήλους των ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας ως και στα αναφερόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 2 πρόσωπα, η οπλοφορία και η κατοχή όπλων και λοιπών αντικειμένων που προβλέπονται από τις διατάξεις του ν. 2168/1993 (ΦΕΚ 147 Α'), καθώς και η κατοχή και η καθ' οιονδήποτε τρόπο χρησιμοποίηση φωτοβολίδων, βεγγαλικών, κροτίδων και λοιπών αντικειμένων που αναφέρονται στο ν. 456/1976 (ΦΕΚ 277 Α') όπως ισχύει κάθε φορά.

2. Εφόσον συντρέχουν ιδιαίτεροι λόγοι ασφαλείας, επιτρέπεται να χορηγείται άδεια οπλοφορίας με περίστροφο ή πιστόλι σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 6 του παρόντος:

α. στο προσωπικό ασφαλείας των ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας, στο οποίο έχει ανατεθεί η φύλαξη δημόσιων καταστημάτων, τραπεζών, μουσείων, οικημάτων που έχουν ανάγκη ειδικής προστασίας, επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας ή άλλων μεγάλης αξίας και σπουδαιότητας εγκαταστάσεων, με την προϋπόθεση ότι το προσωπικό αυτό φέρει όπλο νομίμως κατεχόμενο από τους φορείς, στους οποίους παρέχεται η φύλαξη,

β. στο προσωπικό των ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας, στο οποίο ανατίθεται η μεταφορά χρημάτων, αξιών και λοιπών αντικειμένων σύμφωνα με την περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1. Στις περιπτώσεις αυτές το προσωπικό φέρει όπλο νομίμως κατεχόμενο αποκλειστικά και μόνο από τον νόμιμο εκπρόσωπο της ιδιωτικής επιχείρησης παροχής υπηρεσιών ασφαλείας.

3. Τα όπλα και τα φυσίγγια τους φυλάσσονται με ευθύνη των κατόχων σε ειδικούς προς τούτο χώρους των επιχειρήσεων, παραδίδονται από τον νόμιμο κάτοχο στο προσωπικό της παραγράφου 2 όταν αυτό αναλαμβάνει εργασία και επιστρέφονται ευθύς αμέσως μετά τη λήξη της. Οι κάτοχοι του οπλισμού τηρούν ειδικό βιβλίο χρέωσης και αποχρέωσης του οπλισμού, το οποίο ενημερώνεται αμέσως για κάθε μεταβολή και θεωρείται από την αρμόδια αστυνομική αρχή.

4. Η ανάληψη από τις ιδιωτικές επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών ασφαλείας των δραστηριοτήτων της παραγράφου 2 αποδεικνύεται με έγγραφη σύμβαση. Ο νόμιμος εκπρόσωπος της ιδιωτικής επιχείρησης παροχής υπηρεσιών ασφαλείας ενημερώνει εγγράφως την αρμόδια αστυνομική αρχή. Για την περίπτωση β' της παραγράφου 2 και για κάθε αποστολή αναφέρονται εγγράφως στην αρμόδια αστυνομική αρχή τα στοιχεία ταυτότητας του προσωπικού που οπλοφορεί, το είδος και ο αριθμός σειράς του όπλου που παραδίδεται σε κάθε υπάλληλο, τα στοιχεία του φυσικού ή νομικού προσώπου στο οποίο παρέχονται οι συγκεκριμένες υπηρεσίες, τα στοιχεία κυκλοφορίας του οχήματος που επιβαίνουν οι φέροντες τα όπλα και το δρομολόγιο που πρόκειται να ακολουθήσουν. Αν η σύμβαση λήξει ή καταστεί ανενεργός, οι άδειες κατοχής και οπλοφορίας αφαιρούνται και τα όπλα παραδίδονται στην αρμόδια αστυνομική αρχή προς φύλαξη, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων της παραγράφου 8 του άρθρου 10 του ν. 2168/1993.

5. Απαγορεύεται η οπλοφορία του προσωπικού των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 2 πριν από την ανάληψη της εργασίας, μετά το πέρας αυτής ως και κατά το χρόνο που ασκεί οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα πέραν αυτών που προβλέπονται στην παράγραφο 2. Τα όπλα που χρησιμοποιούνται από το προσωπικό των ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας υποβάλλονται σε βαλλιστική εξέταση σύμφωνα με τη διαδικασία που ακολουθείται για τα όπλα των αστυνομικών. Το προσωπικό ασφαλείας που κάνει χρήση όπλου, καθώς και ο νόμιμος εκπρόσωπος της ιδιωτικής επιχείρησης παροχής υπηρεσιών ασφαλείας υποχρεούνται να αναφέρουν αμέσως και εγγράφως κάθε χρήση του όπλου στην οικεία αστυνομική αρχή.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται οι προϋποθέσεις και τα δικαιολογητικά για τη χορήγηση άδειας οπλοκατοχής, οπλοφορίας, εισαγωγής, μεταφοράς και αγοράς όπλων και φυσιγγίων, οι όροι ασφαλούς φύλαξης του οπλισμού και οι συναφείς υποχρεώσεις, τα ζητήματα χρέωσης και αποχρέωσης του οπλισμού και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου. Με όμοια απόφαση

καθορίζεται ο ανώτατος αριθμός των αδειών οπλοκατοχής, οπλοφορίας και κατεχόμενων φυσιογγίων ανά ιδιωτική επιχείρηση παροχής υπηρεσιών ασφαλείας.

7. Για τη χορήγηση της άδειας οπλοφορίας το προσωπικό υποβάλλεται προηγουμένως σε ιατρικές εξετάσεις και εφόσον κριθεί σωματικά και ψυχικά ικανό εκπαιδεύεται θεωρητικά και πρακτικά στις Σχολές της Ελληνικής Αστυνομίας πάνω στη χρήση του όπλου που πρόκειται να φέρει. Επίσης υποβάλλεται σε εκπαίδευση, ανά τριετία τουλάχιστον, στις ίδιες Σχολές προς διατήρηση της φυσικής κατάστασης και ετοιμότητας του. Τα έξοδα εκπαίδευσης βαρύνουν την οικεία ιδιωτική επιχείρηση παροχής υπηρεσιών ασφαλείας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται το είδος των ιατρικών εξετάσεων, το περιεχόμενο, η διάρκεια και το κόστος της βασικής και περιοδικής εκπαίδευσης, τα κριτήρια και η διαδικασία πιστοποίησης της ικανότητας του προσωπικού για οπλοφορία και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

8. Για τα λοιπά θέματα που αφορούν τη χορήγηση, ανάκληση ή προσωρινή αφαίρεση των ανωτέρω αδειών εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 2168/1993 ως και των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση αυτού."

*** Το άρθρο 5 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 5 Ν.3707/2008, ΦΕΚ Α 209/8.10.2008, άρθρα 4, 5, 6 & 7.

Άρθρο 6 Στοιχεία αναγνώρισης προσωπικού ασφαλείας

"1. Οι επιχειρήσεις που απασχολούν προσωπικό ασφαλείας υποχρεούνται να το εφοδιάζουν με δελτίο ταυτότητας εργαζομένου ως προσωπικό ασφαλείας, καθώς και ειδικό διακριτικό σήμα (κονκάρδα). Στο δελτίο ταυτότητας απεικονίζεται ο δικαιούχος και αναγράφεται στην ελληνική και αγγλική γλώσσα σε κάθε όψη αντίστοιχα το επώνυμο, το όνομα, το πατρώνυμο και η ημερομηνία γέννησης αυτού, καθώς και η κατηγορία και ο αριθμός της άδειας εργασίας του και η επωνυμία της επιχείρησης που το εκδίδει. Στο ειδικό διακριτικό σήμα αναγράφεται η επωνυμία της επιχείρησης, το ονοματεπώνυμο του δικαιούχου, το αρκτικόλεξο Ι.Ε.Π.Υ.Α. (Ιδιωτική Επιχείρηση Παροχής Υπηρεσιών Ασφαλείας) και στην αγγλική γλώσσα η ένδειξη "PRIVATE SECURITY" με κεφαλαία γράμματα. Το ειδικό διακριτικό σήμα φέρεται στο αριστερό ημιθωράκιο του δικαιούχου. Το προσωπικό ασφαλείας υποχρεούται να φέρει το δελτίο ταυτότητας και το ειδικό διακριτικό σήμα κατά την εκτέλεση των δραστηριοτήτων του είτε φέρει στολή είτε πολιτική περιβολή."

*** Η παρ.6 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 6 Ν.3707/2008, ΦΕΚ Α 209/8.10.2008.

2. Με απόφαση του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας καθορίζονται ο τύπος, οι διαστάσεις, το σχήμα και το χρώμα του ανωτέρω δελτίου ταυτότητας και ρυθμίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια.

Άρθρο 7 Εποπτεία και έλεγχος

Οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών ασφαλείας και το προσωπικό αυτών, κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων τους, υπόκεινται στην εποπτεία και τον έλεγχο των αρμόδιων κατά τόπο αστυνομικών αρχών και υποχρεούνται να συμμορφώνονται προς τις υποδείξεις τους και σε περίπτωση εκδήλωσης εγκληματικής ενέργειας να παρέχουν τη συνδρομή τους σ'αυτές, εφόσον τους ζητηθεί. Δεν επιτρέπεται η παροχή συνδρομής για την αντιμετώπιση δημοσίων συναθροίσεων.

Άρθρο 8 Ποινικές κυρώσεις

1. Με ποινή φυλάκισης μέχρι τριών (3) ετών και χρηματική ποινή, εφόσον δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλη διάταξη, τιμωρείται όποιος:

α. ασκεί δραστηριότητες της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου χωρίς την προβλεπόμενη άδεια,

β. εργάζεται ως προσωπικό ασφαλείας ή διοικητικό προσωπικό σε ιδιωτικές επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών ασφαλείας χωρίς την κατά περίπτωση προβλεπόμενη άδεια εργασίας,

γ. προσλαμβάνει προσωπικό ασφαλείας ή διοικητικό προσωπικό ή αναθέτει σε αυτό δραστηριότητες της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου, χωρίς την κατά περίπτωση απαιτούμενη άδεια εργασίας. Η απασχόληση προσώπων που υπηρετούν στις Ένοπλες Δυνάμεις, τα Σώματα Ασφαλείας ή σε άλλους φορείς του Δημοσίου τα οποία κατά την άσκηση των καθηκόντων τους προβλέπεται να οπλοφορούν, θεωρείται επιβαρυντική περίπτωση και

δ. παραβαίνει τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στις περιπτώσεις α`, β`, γ`, ε`, στ`, ζ`, η`, θ`, ι` της παραγράφου 1 και στην παράγραφο 2 του άρθρου 4, στις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 5, στην παράγραφο 1 του άρθρου 6 του παρόντος νόμου, καθώς και στις αποφάσεις που εκδίδονται κατ` εξουσιοδότηση αυτού.

2. Η συνέχιση της λειτουργίας ιδιωτικής επιχείρησης παροχής υπηρεσιών ασφαλείας και η παροχή εργασίας σε τέτοια επιχείρηση μετά την ανάκληση των αντίστοιχων αδειών συνιστά επιβαρυντική περίπτωση.

3. Όποιος μετέχει ή εργάζεται με οποιαδήποτε ιδιότητα σε ιδιωτική επιχείρηση παροχής υπηρεσιών ασφαλείας και παραδίδει όπλο που κατέχεται από την επιχείρηση σε τρίτο πρόσωπο που δεν δικαιούται να το φέρει, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή, εφόσον δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλη διάταξη.

4. Για τις λοιπές παραβάσεις που αφορούν την κατοχή όπλων, την οπλοφορία, τη φύλαξη και τη χρήση των όπλων επιβάλλονται οι ποινές που κατά περίπτωση προβλέπονται στα άρθρα 7, 10 και 12 του ν. 2168/1993."

*** Το άρθρο 8 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 7 Ν.3707/2008, ΦΕΚ Α 209/8.10.2008.

"Άρθρο 9 Διοικητικές κυρώσεις

1. Οι προβλεπόμενες από τον παρόντα νόμο άδειες ανακαλούνται από το αρμόδιο για τη χορήγηση τους όργανο, αν εκλείψει έστω και μια από τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για τη χορήγηση τους.

2. Στην επιχείρηση που παραβαίνει τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 4, 5, 6 και 7 του παρόντος νόμου και στις κατ` εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενες κανονιστικές πράξεις επιβάλλεται με απόφαση του προϊσταμένου της αρμόδιας για τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας υπηρεσίας διοικητικό πρόστιμο από είκοσι χιλιάδες (20.000) έως διακόσιες χιλιάδες (200.000) ευρώ, που μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Οικονομικών. Αν εντός πενταετίας βεβαιωθεί δεύτερη παράβαση επιβάλλεται, πέραν του προστίμου, και αφαίρεση της άδειας λειτουργίας από είκοσι (20) ημέρες έως έξι (6) μήνες, ενώ σε περίπτωση τρίτης παράβασης η άδεια αφαιρείται οριστικά. Στην επιχείρηση που προσλαμβάνει ή αναθέτει τις δραστηριότητες της παραγράφου 1 του άρθρου 1 σε πρόσωπα τα οποία υπηρετούν στις Ένοπλες Δυνάμεις ή τα Σώματα Ασφαλείας ή άλλους φορείς του Δημοσίου που κατά την άσκηση των καθηκόντων τους προβλέπεται να οπλοφορούν επιβάλλεται, με την πρώτη παράβαση, πέραν του ως άνω διοικητικού προστίμου, και οριστική αφαίρεση της άδειας λειτουργίας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται το ύψος του διοικητικού προστίμου που επιβάλλεται για κάθε παράβαση, η διαδικασία και τα αρμόδια για την επιβολή και είσπραξη όργανα, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

3. Αν ο εκπρόσωπος της ιδιωτικής επιχείρησης παροχής υπηρεσιών ασφαλείας ή του φορέα που κατέχει το όπλο στις περιπτώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 5 το παραδώσει σε τρίτο πρόσωπο που δεν δικαιούται να το φέρει ή σε προσωπικό ασφαλείας κατά παράβαση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 5, αφαιρούνται οριστικά οι άδειες κατοχής όπλων από αυτόν που τα παραχώρησε με απόφαση του αρμόδιου για τη

χορήγηση τους οργάνου, ανεξάρτητα από την επιβολή των λοιπών ποινικών και διοικητικών κυρώσεων.

4. Στο προσωπικό ασφαλείας που παραβαίνει τις προβλεπόμενες από τα άρθρα 4, 5, 6 παράγραφος 1 και 7 του παρόντος νόμου υποχρεώσεις επιβάλλεται η αφαίρεση της άδειας εργασίας, από το αρμόδιο για τη χορήγηση της όργανο, για χρονικό διάστημα από είκοσι (20) ημέρες έως δύο (2) μήνες. Αν εντός πενταετίας βεβαιωθεί δεύτερη παράβαση η άδεια αφαιρείται από δύο (2) έως έξι (6) μήνες, ενώ σε περίπτωση τρίτης παράβασης η άδεια αφαιρείται οριστικά. Αν όπλο που ανήκει σε ιδιωτική επιχείρηση παροχής υπηρεσιών ασφαλείας παραδοθεί από το προσωπικό ασφαλείας σε τρίτο πρόσωπο που δεν δικαιούται να το φέρει, η άδεια εργασίας αφαιρείται οριστικά με απόφαση του ίδιου οργάνου ανεξάρτητα από την επιβολή των λοιπών ποινικών και διοικητικών κυρώσεων.

5. Κατά των αποφάσεων αφαίρεσης ή ανάκλησης άδειας λειτουργίας ιδιωτικής επιχείρησης παροχής υπηρεσιών ασφαλείας και επιβολής των διοικητικών προστίμων της παραγράφου 2 ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ασκήσει προσφυγή, ενώπιον του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης. Κατά των αποφάσεων αφαίρεσης και ανάκλησης άδειας εργασίας προσωπικού ασφαλείας ο ενδιαφερόμενος δύναται να ασκήσει προσφυγή, ενώπιον του οικείου Γενικού Αστυνομικού Διευθυντή, εντός της αυτής προθεσμίας.

Οι αποφάσεις επί των προσφυγών αυτών εκδίδονται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή τους. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκηση της προσφυγής αυτής αναστέλλουν την εκτέλεση των προσβαλλόμενων πράξεων. Δεν αναστέλλεται η εκτέλεση των αποφάσεων αφαίρεσης άδειας κατοχής όπλων και οριστικής ανάκλησης άδειας εργασίας προσωπικού ασφαλείας στις περιπτώσεις που οι κυρώσεις αυτές επιβάλλονται λόγω παράβασης των διατάξεων που αφορούν την κατοχή όπλου ή την οπλοφορία.

6. Αφαιρείται οριστικά η άδεια οπλοφορίας του προσωπικού της ιδιωτικής επιχείρησης παροχής υπηρεσιών ασφαλείας του οποίου η άδεια εργασίας αφαιρέθηκε προσωρινά για παράβαση που αφορά την οπλοφορία, φύλαξη ή χρήση του οπλισμού."

*** Το άρθρο 9 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 8 Ν.3707/2008, ΦΕΚ Α 209/8.10.2008.

Άρθρο 10 Μεταβατικές διατάξεις

1. Οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών ασφαλείας που λειτουργούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, καθώς και όσοι εργάζονται ως προσωπικό ασφαλείας υποχρεούνται, εντός αποκλειστικής προθεσμίας έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος των αποφάσεων που θα εκδοθούν κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 2 και της παρ. 3 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, κατά περίπτωση, να εφοδιασθούν με τις προβλεπόμενες από τον παρόντα νόμο άδειες. Όσες από τις επιχειρήσεις αυτές λειτουργούν με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας υποχρεούνται όπως εντός του ίδιου ως άνω χρονικού διαστήματος προβούν στην ονομαστικοποίηση των μετοχών τους.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με την παρ.1 άρθρ.16 Ν.2622/1998, ΦΕΚ Α 138, ορίζεται ότι:

"1. Η προβλεπόμενη στην παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 2518/1997 προθεσμία, για την υποβολή των σχετικών δικαιολογητικών χορήγησης ειδικής άδειας λειτουργίας σε επιχειρήσεις μέχρι την 31.12.1998".

2. Οι επιχειρήσεις της προηγούμενης παραγράφου που χρησιμοποιούν ειδική ενδυμασία για τους υπαλλήλους τους υποχρεούνται εντός της ίδιης ως άνω προθεσμίας να συμμορφωθούν με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 2 παρ. 5 του παρόντος.

4. Οι επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν προσωπικό που υπάγεται στις διατάξεις του παρόντος νόμου υποχρεούνται να συμμορφωθούν προς τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 6 του παρόντος νόμου, εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος της απόφασης που θα εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 2 του ίδιου άρθρου.

"Άρθρο 11 Γραφεία Ιδιωτικών Ερευνών

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού Γραφεία Ιδιωτικών Ερευνών είναι οι ιδιωτικές επιχειρήσεις, οι οποίες παρέχουν, σε τρίτα πρόσωπα, υπηρεσίες συλλογής πληροφοριών για την εξυπηρέτηση νόμιμων ιδιωτικών τους συμφερόντων. Οι υπηρεσίες που παρέχουν τα Γραφεία Ιδιωτικών Ερευνών περιορίζονται, αποκλειστικώς, στα ακόλουθα αντικείμενα:

- α. Αναζήτηση προσώπων που εξαφανίστηκαν.
- β. Αναζήτηση αντικειμένων ή ζώων που απολέστηκαν ή εκλάπησαν.
- γ. Προστασία δικαιωμάτων ή έννομων συμφερόντων αστικής ή εμπορικής φύσεως.
- δ. Συμβολή στην αποκάλυψη εγκλημάτων έως ότου επιληφθεί η αρμόδια διωκτική αρχή.

2. Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο επιτρέπεται να λειτουργούν αποκλειστικώς, ως ατομικές ή με τη μορφή προσωπικών εταιρειών.

3. Οι δραστηριότητες της παραγράφου 1 ενεργούνται κατόπιν έγγραφης ανάθεσης εκ μέρους άλλου προσώπου και αναφέρονται μόνο σε πράξεις, στις οποίες μπορεί νόμιμα να προβεί οποιοσδήποτε πολίτης. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν θίγουν τις αρμοδιότητες των δικαστικών, αστυνομικών και άλλων κρατικών αρχών ή υπηρεσιών στους τομείς αυτούς. Εξακολουθούν να ισχύουν οι κείμενες διατάξεις, που προβλέπουν την άσκηση, από άλλες επαγγελματικές τάξεις, δραστηριοτήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

4. Τα Γραφεία Ιδιωτικών Ερευνών απαιτείται να κατέχουν ειδική άδεια λειτουργίας. Το προσωπικό που εργάζεται σε αυτά απαιτείται να κατέχει ειδική άδεια εργασίας. Για την έκδοση, ισχύ και ανανέωση των παραπάνω αδειών εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3, 4 και 6 του άρθρου 2 και του άρθρου 3 του νόμου αυτού. Τα πρόσωπα στο όνομα των οποίων έχει εκδοθεί η άδεια λειτουργίας δεν απαιτείται να έχουν άδεια εργασίας.

"Για την έκδοση, ισχύ και ανανέωση των παραπάνω αδειών εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3, 4, 6 και 7 του άρθρου 2 και των παραγράφων 1, 5 και 6 του άρθρου 3 του νόμου αυτού."

*** Το δεύτερο εδάφιο της παρ.4 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 10 Ν.3707/2008,ΦΕΚ Α 209/8.10.2008.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν.3206/2003 (ΦΕΚ Α 298/2003)ορίσθηκαν τα ακόλουθα:

Τα Γραφεία Ιδιωτικών Ερευνών που λειτουργούν κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού, καθώς και όσοι εργάζονται ως προσωπικό στις επιχειρήσεις αυτές υποχρεούνται, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία έξι μηνών από την έναρξη ισχύος των αποφάσεων που θα εκδοθούν κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 2 και της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του Ν. 2518/1997, σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 11 του ίδιου νόμου, να εφοδιασθούν με τις άδειες που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 11 του ίδιου νόμου.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Σύμφωνα με το άρθρο 1 της ΥΑ 8516/8/1/29.9-11.10.2004 (ΦΕΚ Β' 1518), ισχύουν τα ακόλουθα:

"1. Για τη χορήγηση ή ανανέωση άδειας λειτουργίας γραφείου ιδιωτικών ερευνών που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 4 του Ν. 2518/1997 (Α' 164), όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 3206/2003 (Α' 298) καταβάλλονται τέλη υπέρ του Δημοσίου στον Κωδικό Αριθμό Εισόδου 1259, ως ακολούθως:

- α. Ατομικές επιχειρήσεις 300,00 ευρώ.
- β. Προσωπικές εταιρείες 600,00 ευρώ.

2. Για την έκδοση ή ανανέωση άδειας εργασίας προσωπικού γραφείων ιδιωτικών ερευνών που προβλέπεται από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου καταβάλλεται τέλος υπέρ του Δημοσίου 150,00 ευρώ."

5. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 5 και του άρθρου 7 του νόμου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως για τα Γραφεία Ιδιωτικών Ερευνών.

6. Δεν χορηγείται άδεια λειτουργίας Γραφείων Ιδιωτικών Ερευνών ή άδεια εργασίας σε αυτά σε πρόσωπα που:

α. Υπηρέτησαν στην Ελληνική Αστυνομία, το Λιμενικό Σώμα, την Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών (Ε.Υ.Π.), το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.), το Κέντρο Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών (ΚΕ.Π.Υ.Ο.), τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.), την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.) και τον Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (Ο.Τ.Ε.) με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, αν δεν παρέλθει πενταετία από την έξοδό τους από την υπηρεσία ή το φορέα.

β. Εργάζονται με οποιαδήποτε σχέση εργασίας σε τράπεζες ή χρηματιστηριακές επιχειρήσεις ή σε ιδιωτικούς φορείς παροχής υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών και για μια πενταετία από τη διακοπή της εργασίας τους.

γ. Είναι σύζυγοι ή συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι δεύτερου βαθμού των προσώπων που αναφέρονται στα εδάφια α' και β', για το διάστημα που τα πρόσωπα αυτά υπηρετούν ή εργάζονται και για μια πενταετία από την έξοδο αυτών από την υπηρεσία ή το φορέα.

7. Τα Γραφεία Ιδιωτικών Ερευνών υποχρεούνται:

α. Να φέρουν στην επωνυμία τους τη φράση "Γραφείο Ιδιωτικών Ερευνών" και στα έγγραφά τους τον αριθμό της άδειας λειτουργίας τους.

β. Να μη χρησιμοποιούν στην επωνυμία, στα έγγραφα και κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων τους τον τίτλο "αστυνομικός" ή "ντετέκτιβ" και γενικά λέξεις ή φράσεις ικανές να παραπλανήσουν το κοινό ότι αντιπροσωπεύουν δημόσια αρχή και ιδιαίτερα αστυνομική.

γ. Να μην περιλαμβάνουν στη διαφήμιση της επιχείρησής τους στοιχεία ή αναφορές για προηγούμενη υπηρεσία των μελών ή του προσωπικού τους στο δημόσιο τομέα ή σε νομικό πρόσωπο, που εποπτεύεται από το Δημόσιο ή σε φορείς παροχής υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών.

δ. Να αντλούν τις πληροφορίες από δημόσια συμπεριφορά ή δραστηριότητα προσώπων ή από οποιαδήποτε άλλη νόμιμη πηγή.

ε. Να μην παραβιάζουν την ιδιωτική ζωή ή άλλα ατομικά ή συλλογικά δικαιώματα τρίτου, καθώς και οποιοδήποτε απόρρητο που προστατεύεται από το νόμο.

στ. Να τηρούν εχεμύθεια ως προς τα ιδιωτικά απόρρητα που τους εμπιστεύθηκαν ή που πληροφορήθηκαν κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων τους.

ζ. Να μην παρακωλύουν, με οποιονδήποτε τρόπο, το έργο των αρμόδιων διωκτικών αρχών και να αναφέρουν σε αυτές χωρίς χρονοτριβή ο,τιδήποτε πληροφορούνται για αξιόπονη πράξη που διώκεται αυτεπαγγέλτως.

η. Να μην αναλαμβάνουν ταυτοχρόνως υποθέσεις προσώπων, τα οποία έχουν αντιτιθέμενα συμφέροντα και να απέχουν από κάθε αθέμιτη συναλλαγή με τα ίδια πρόσωπα.

θ. Να μην ασκούν δραστηριότητες πέρα από αυτές που προβλέπονται στην παράγραφο 1.

ι. Να γνωστοποιούν, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε ημερών, στο Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας κάθε μεταβολή των προϋποθέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 2 για τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας.

8. Το προσωπικό των Γραφείων Ιδιωτικών Ερευνών έχει τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στα εδάφια β' έως και θ' της προηγούμενης παραγράφου.

9. Εφόσον δεν τιμωρούνται βαρύτερα από άλλη διάταξη, τιμωρούνται:

α. Με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ, όποιος λειτουργεί Γραφείο Ιδιωτικών Ερευνών χωρίς την άδεια λειτουργίας ή αν η άδεια αυτή έχει αφαιρεθεί ή ανακληθεί

β. Με ποινή φυλάκισης μέχρι δύο ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, όποιος παραβαίνει τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 7 και 8. Με τις ίδιες ποινές τιμωρείται και όποιος απασχολεί σε Γραφείο Ιδιωτικών Ερευνών προσωπικό που δεν κατέχει άδεια εργασίας, καθώς και όποιος εργάζεται σε τέτοιο Γραφείο χωρίς την άδεια αυτή.

10. Οι άδειες που προβλέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού αφαιρούνται από το όργανο που είναι αρμόδιο για τη χορήγησή τους, αν τα πρόσωπα, στο όνομα των οποίων χορηγήθηκαν, στερηθούν έστω και ένα από τα προσόντα που απαιτούνται για τη χορήγησή τους. Αν τα πρόσωπα αυτά παραβούν υποχρέωση που προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου αυτού, οι άδειες αφαιρούνται για χρονικό διάστημα από δύο έως έξι μήνες και σε περίπτωση υποτροπής μέχρι δώδεκα μήνες. Σε περίπτωση τρίτης παράβασης οι ανωτέρω άδειες αφαιρούνται οριστικά. "Αφαιρείται οριστικά με την πρώτη παράβαση η άδεια λειτουργίας του Γραφείου Ιδιωτικών Ερευνών που απασχολεί πρόσωπα τα οποία υπηρετούν στις Ένοπλες Δυνάμεις ή τα Σώματα Ασφαλείας ή άλλους φορείς του Δημοσίου." Κατά των αποφάσεων αφαίρεσης των αδειών επιτρέπεται η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής, για την οποία εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 9.

*** Το τέταρτο εδάφιο της παρ.10 προστέθηκε με το άρθρο 10 Ν.3707/2008, ΦΕΚ Α 209/8.10.2008.

11. Οι άδειες λειτουργίας των Γραφείων Ιδιωτικών Ερευνών και οι άδειες εργασίας του προσωπικού τους δεν υποκαθιστούν τις αντίστοιχες άδειες λειτουργίας των Ιδιωτικών Επιχειρήσεων Παροχής Υπηρεσιών Ασφαλείας και τις άδειες εργασίας του προσωπικού τους και αντιστρόφως."

***Το άρθρο 11 προστέθηκε με την παρ.1 του άρθρου 2 του Ν.3206/2003 (ΦΕΚ Α 298/2003)

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Σύμφωνα με την παρ.2 του Ν. 3206/2003 (ΦΕΚ Α 298/2003), τα άρθρα 11 και 12 του Ν. 2518/1997 αναριθμούνται ως άρθρα 12 και 13, αντιστοίχως, του ίδιου νόμου.

"Άρθρο 12" Κατάργηση διατάξεων

Κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος νόμου, καταργείται.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Σύμφωνα με την παρ.2 του Ν. 3206/2003 (ΦΕΚ Α 298/2003), τα άρθρα 11 και 12 του Ν. 2518/1997 αναριθμούνται ως άρθρα 12 και 13, αντιστοίχως, του ίδιου νόμου.

ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ

• **άρ. 10 παρ. 2 Ν. 392/1976:** Παράνομο κάμπινγκ (σε αρχαιολογικούς χώρους, παραλίες, δάση και εν γένει κοινόχρηστους χώρους) → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφοτέρως.**

***** ΠΡΟΣΟΧΗ:** Η παράβαση του παρόντος άρθρου τιμωρείται με κράτηση έως έξι (6) μήνες ή με πρόστιμο έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ, σύμφωνα με το άρθρο 38 παρ.1 περ.γ' **Ν.4055/2012**, ΦΕΚ Α 51/12.3.2012 : **ΠΤΑΙΣΜΑ πλέον.** Σύμφωνα δε με την παράγραφο 9 άρθρου 110 του αυτού νόμου:
"Υποθέσεις του άρθρου 38 σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας και αν βρίσκονται, εκδικάζονται σύμφωνα με τις νέες διατάξεις, αν δε ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών διαπιστώσει τη συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής, με πράξη του θέτει αυτές στο αρχείο".

ΚΕΡΑΙΕΣ ΚΙΝΗΤΗΣ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑΣ (Ν. 2801/2000)

ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ

• **άρ. 1 παρ.1 Δ', παρ. 2 Α' και Β', παρ. 4, παρ. 5 Α' του Ν.2801/2000** ως η παρ. 5 αντικ. με το αρ. 70 παρ.1 του Ν.3431/2006 , και σε συνδ. με το αρ. 31 παρ. 13, 16 και 17 του Ν. 3431/2006 → **Φ μέχρι 2 έτη + ΧΠ 7.500 € – 38.000 € + αφαίρεση άδειας και δήμευση των εξοπλισμών του σταθμού και των συναφών εγκαταστάσεών του.**

– Τα αδικήματα των περιπτώσεων (Α) και (Β) θεωρούνται **αυτόφωρα**, σύμφωνα με τους ορισμούς του αρ. 242 ΚΠΔ.

• **άρ. 1 περ.1 Α', Δ', και περ. 2, 4, 5 Α' του Ν.2801/2000** , και σε συνδ. με το αρ. 31 παρ. 13, 16 και 17 του Ν. 3431/2006 → **Φ μέχρι 2 έτη + ΧΠ 7.500 € – 38.000 € + αφαίρεση άδειας και δήμευση των εξοπλισμών του σταθμού και των συναφών εγκαταστάσεών του.**

Άρθρο 1 §1Δ': Κατασκευή κεραίας: Το σύστημα των κεραιών εκπομπής και λήψης ραδιοσημάτων μετά των κατασκευών στήριξής τους, εξαρτημάτων και παρελκομένων. Τα παθητικά κάτοπτρα ανάκλασης ραδιοσημάτων θεωρούνται επίσης ως κατασκευές κεραίας. Στο ύψος της κατασκευής κεραίας περιλαμβάνεται και ο φωτισμός ασφαλείας ή και το αλεξικέραυνο.

Άρθρο 1 §2. Δημιουργία κατασκευών κεραιών στην ξηρά

Α. Για την κατασκευή κεραίας σταθμού στην ξηρά, που χρησιμοποιείται για την εκπομπή ή/και λήψη ηλεκτρομαγνητικής ενέργειας ή χρησιμοποιείται ως μέρος ενός συστήματος κεφαλής δικτύου καλωδιακής τηλεόρασης, απαιτείται άδεια, η οποία χορηγείται από το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών. Από την υποχρέωση αυτήν εξαιρούνται:

α) Οι κατασκευές κεραιών των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος.

******* Το εδάφιο ά' αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 36 Ν.3370/2005, ΦΕΚ Α 176/11.7.2005

β) Οι κατασκευές κεραιών Υπουργείων, πρεσβειών, διπλωματικών αποστολών και ραδιοερασιτεχνών, οι οποίες περιβάλλονται από κτίρια ή το φυσικό έδαφος ίσου ή μεγαλύτερου ύψους, βρίσκονται στο εσωτερικό πόλης, χωριού ή στρατοπέδου, δεν προκύπτει ότι επηρεάζουν δυσμενώς την οσφάλεια της αεροπλοΐας και εφόσον έχει χορηγηθεί εκχώρηση ή έγκριση ραδιοσυχνοτήτων εκπομπής ή και λήψης.

γ) Οι κατασκευές κεραιών που χρησιμοποιούνται από την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας είτε για την αεροναυτική ραδιοπλόηση είτε για επικοινωνίες και εφόσον έχει χορηγηθεί εκχώρηση ή έγκριση ραδιοσυχνοτήτων εκπομπής ή και λήψης.

δ) Οι κατασκευές κεραιών σταθμών βάσης ειδικών ραδιοδικτύων, εφόσον πληρούν αθροιστικά τις παρακάτω προϋποθέσεις :

(αα) Έχουν σε ισχύ άδεια λειτουργίας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, στην οποία περιλαμβάνεται περιγραφή της κατασκευής κεραίας και εγκαθίσταται στο κτίριο που αναγράφεται στην άδεια.

(ββ) Το υψηλότερο σημείο της κατασκευής κεραίας δεν εκτείνεται πέραν των έξι (6) μέτρων από τη βάση της.

(γγ) Η κεραία απέχει σε οριζόντια προβολή τουλάχιστον τέσσερα (4) μέτρα από το περίγραμμα του οικοπέδου.

(ε) Οι κατασκευές κεραιών σταθμών βάσης C8 για τις περιπτώσεις που επιτρέπεται, εφόσον πληρούν αθροιστικά τις παρακάτω προϋποθέσεις :

(αα) Για τους σταθμούς έχουν εκδοθεί και ισχύουν άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

(ββ) Το υψηλότερο σημείο της κατασκευής κεραίας δεν εκτείνεται πέραν των έξι (6) μέτρων από τη βάση της.

στ) Οι κατασκευές μικρών κεραιών που προορίζονται για χρήση εντός των κτιρίων.

ζ) Οι κατασκευές μικρών κεραιών που προορίζονται για χρήση μεταφοράς δεδομένων τοπικής εμβέλειας (π.χ. εντός βιομηχανικών εγκαταστάσεων, γηπέδων, συγκροτημάτων κτιρίων κ.λπ.).

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Βλέπε σχετική Αποφ. της ΕΕΤΤ 384/1/27.4-20.6.2006 (ΦΕΚ 739 Β'/2006).

η) Οι κατασκευές κεραιών μόνο λήψης εκπομπών που προορίζονται για το ευρύ κοινό.
*** ΠΡΟΣΟΧΗ: Βλ. και άρθρο 31 Ν.3431/2006.

Β. Πριν από νέα κατασκευή κεραίας ή τροποποίηση υφιστάμενης κατασκευής, ο κάτοχος του σταθμού πρέπει να μεριμνήσει για την έκδοση της άδειας ή την τροποποίησή της. Σε περίπτωση που την κατασκευή κεραίας χρησιμοποιούν από κοινού δύο ή περισσότεροι φορείς, η αίτηση υποβάλλεται από τον κάτοχο της κατασκευής κεραίας.

Γ. Για την έκδοση της άδειας απαιτούνται η εκχώρηση ή έγκριση των ραδιοσυχνοτήτων εκπομπής και λήψης, η συμμόρφωση προς τις διατάξεις σχετικό με την ηλεκτρομαγνητική συμβατότητα και η σύμφωνη γνώμη της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας σχετικά με την ασφάλεια της αεροπλοΐας.

Άρθρο 1 §5. Ποινές

Α) Η εγκατάσταση σταθμού εκπομπής ή/και λήψης ραδιοσήματος και κατασκευής κεραίας χωρίς άδεια ή έγκριση, εφόσον αυτή απαιτείται, η χρήση σταθμού εκπομπής ραδιοσήματος χωρίς άδεια ή η παραχώρηση ηλεκτρικού ρεύματος σε εγκαταστάσεις άλλου, ο οποίος κατέχει ή λειτουργεί σταθμό εκπομπής ή/και λήψης ραδιοσήματος με ή χωρίς άδεια, η παραχώρηση της κατασκευής σε άλλον για την εγκατάσταση κεραίας χωρίς άδεια, εφόσον απαιτείται, καθώς και η παρεμπόδιση ή παρενόχληση των αρμόδιων οργάνων να πραγματοποιήσουν έλεγχο των σταθμών εκπομπής ή/και λήψης ραδιοσήματος και των εγκαταστάσεων αυτών ή η παροχή με δόλο εσφαλμένων πληροφοριών για την άσκηση του ελέγχου, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης μέχρι δύο (2) ετών και χρηματική ποινή από επτά χιλιάδες πεντακόσια (7.500) ευρώ έως τριάντα οκτώ χιλιάδες (38.000) ευρώ. Σε περίπτωση καταδίκης διατάσσεται η αφαίρεση της τυχόν υφιστάμενης άδειας και η δήμευση του εξοπλισμού του σταθμού και των συναφών εγκαταστάσεων του.

Β) Με φυλάκιση μέχρι δύο (2) έτη τιμωρείται όποιος προκαλεί επιβλαβείς παρενοχλήσεις (παρεμβολές), διαπιστωμένες από την αρμόδια Αρχή, σε άλλο νόμιμο χρήστη, όπως και όποιος εκπέμπει χωρίς άδεια σε ζώνες ραδιοσυχνοτήτων που δεν προβλέπεται για τη συγκεκριμένη υπηρεσία στον Εθνικό Κανονισμό Κατανομής Ζωνών Συχνοτήτων. Σε περίπτωση παράβασης των ανωτέρω, αφαιρείται η τυχόν υφιστάμενη άδεια από το όργανο που την εξέδωσε. Επίσης κατάσχεται όλος ο εξοπλισμός του σταθμού και οι συναφείς εγκαταστάσεις και δημεύεται με αμετάκλητη απόφαση του ποινικού δικαστηρίου.

Τα αδικήματα των περιπτώσεων Α` και Β` θεωρούνται αυτόφωρα, σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 242 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

*** Η παρ.5, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 70 παρ.1 Ν.3431/2006, ΦΕΚ Α 13, και τροποποιηθεί με το 29 του Ν. 4053/2012 (ΦΕΚ Α'44), αντικαταστάθηκε ως άνω με την παράγραφο 1α άρθρου 80 Ν.4070/2012, ΦΕΚ Α 82/10.4.2012.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

• **άρ. 14 Ν. 1108/1942:** Προβολή ταινίας μη εγκεκριμένης → **Φ 1 μηνός – 1 έτος ή/και ΧΠ από 500 δρχ. – 20.000 δρχ.** Βλ. άρ. 57 ΠΚ.

• **άρ. 1, 11 α.ν. 445/1937:** άδεια λειτουργίας → **Φ 1 μηνός – 1 έτος ή/και ΧΠ 500 δρχ. – 20.000 δρχ.** Βλ. άρ. 57 ΠΚ.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σύμφωνα με το άρθρο 1, παρ. 2 της ΥΑ 14980 Φ.700.5/24.3.2015 (ΦΕΚ Β' 529/3.4.2015) (Αριθμ. Πυροσβεστικής Διάταξης 3/2015), ισχύουν τα ακόλουθα:

"2. Οι διατάξεις της παρούσας δεν έχουν εφαρμογή:

α. Σε χώρους συνάθροισης κοινού που εμπίπτουν στις διατάξεις του Π.Δ. 71/1988 (Α' 32), όπως κάθε φορά ισχύει.

β. Σε κέντρα διασκέδασης με θεωρητικό πληθυσμό πάνω από 200 άτομα και σε κινηματογράφους που υπάγονται στις διατάξεις των Α.Ν. 445/1937 (Α' 32) και 446/1937 (Α' 23), όπως αυτές συμπληρώθηκαν με το Β.Δ. 15/1956 (Α' 123) και σε θέατρα που υπάγονται στο Ν. 4229/2014 (Α' 8) όπως ισχύει.

γ. Σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις στις οποίες υφίστανται χώροι εστίασης και αναψυχής όπως εστιατόρια και αναψυκτήρια για χρήση αποκλειστικά από τους εργαζόμενους σ' αυτές. Οι χώροι αυτοί καλύπτονται από τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας που προβλέπονται για τις βιομηχανικές εγκαταστάσεις.

δ. Στους χώρους συνάθροισης κοινού που υπάγονται στην 11/2003 πυροσβεστική διάταξη (Β' 817)."

ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΑ (α.ν. 248/1914)

• **άρ. 11 παρ. 6, 22 π.δ. 40/77** σε συνδ. με άρ. 23 α.ν. 248/1914 όπως συμπλ. με α.ν. 23/24-1-1936 και Ν. 4085/1960 και αντικ. με άρ. 13 παρ. 2 Ν. 2538/1997 και άρ. 15 παρ. 1 Ν. 2732/1999: **Μέσα μεταφοράς κρεάτων, πουλερικών, ιχθυηρών, γάλακτος → Φ τουλ. 6 μηνών + ΧΠ τουλ. 1.000.000 δρχ. (2.900 €).** **ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ** : αρ. 23 Β' α.ν. 248/1914 – 114 ΚΠΔ

ΠΡΟΣΟΧΗ : *** Το άρθρο 23 α.ν. 248/1914 **ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ** με το άρθρο 64 παρ.2 του Ν.4235/2014 (ΦΕΚ Α 32/11.2.1014) **ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΝΗ ΠΡΑΞΗ πλέον**

• **Σφαγή και κτηνιατρική επιθεώρηση των αμνών και εριφίων γάλακτος:** Παράβαση άρ. 1 παρ. 1 (**ελεγχόμενα σφαγεία κ.λπ.**), παρ. 2, 3 (**σφραγίδες**) και άρ. 3

π.δ. 568 της 17/24-11-1988, σε συνδ. με άρ. 20 παρ. 3 α.ν. 248/1914, όπως συμπλ. με άρθρο μόνο α.ν. της 23/24-1-1936, σε συνδ. με **άρ. 283 και 285 ΠΚ.**

ΛΑΘΡΕΜΠΟΡΙΑ (Ν. 2960/2001, Ν. 3842/2010)

Κακουργήματα : Διαβιβάζονται στον ΕισΕφ : 308 Α' ΚΠΔ

Βασικό έγκλημα.			
1	Εισαγωγή εντός του τελωνειακού εδάφους εμπορευμάτων, υποκειμένων σε δασμούς, φόρους και λοιπές επιβαρύνσεις που εισπράττονται στα Τελωνεία, χωρίς τη γραπτή άδεια της αρμοδίας Τελωνειακής αρχής.		
2	Εισαγωγή εντός του τελωνειακού εδάφους εμπορευμάτων, υποκειμένων σε δασμούς, φόρους και λοιπές επιβαρύνσεις που εισπράττονται στα Τελωνεία σε άλλο από τον ορισμένο από την Τελωνειακή αρχή τόπο ή χρόνο .		
3	Εξαγωγή από το τελωνειακό έδαφος εμπορευμάτων, υποκειμένων σε δασμούς, φόρους και λοιπές επιβαρύνσεις που εισπράττονται στα Τελωνεία, χωρίς τη γραπτή άδεια της αρμοδίας Τελωνειακής αρχής.	άρ. 155 §1 στοιχ. α, 157 §1 στοιχ. α εδ. α	ΤΡΙΜΕΛΕΣ Φ 6 μηνες- 5 έτη
4	Εξαγωγή από το τελωνειακό έδαφος εμπορευμάτων, υποκειμένων σε δασμούς, φόρους και λοιπές επιβαρύνσεις που εισπράττονται στα Τελωνεία σε άλλο από τον ορισμένο από την Τελωνειακή αρχή τόπο ή χρόνο .		

5	Ενέργεια που αποσκοπεί να στερήσει από το Ελληνικό Δημόσιο ή την Ευρωπαϊκή Ένωση των υπ' αυτών εισπρακτέων δασμών, φόρων και λοιπών επιβαρύνσεων από εισαγομένα ή εξαγόμενα εμπορεύματα.	άρ. 155 §1 στοιχ. β, 157 §1 στοιχ. α εδ. α	ΤΡΙΜΕΛΕΣ Φ 6 μηνες- 5 έτη
6	Διάθεση στη κατανάλωση , χωρίς έγγραφη άδεια της αρμοδίας Τελωνειακής αρχής και πληρωμή του εισαγωγικού δασμού, φόρων και λοιπών επιβαρύνσεων εμπορευμάτων, που έχουν εισαχθεί δυνάμει νόμου ή σύμβασης, ατελώς ή με μειωμένες επιβαρύνσεις για ορισμένες ειδικές χρήσεις.	άρ. 155 §2 στοιχ. α, 157 §1 στοιχ. α εδ. α	
7	Χρησιμοποίηση εμπορευμάτων, που έχουν εισαχθεί, δυνάμει νόμου ή σύμβασης, ατελώς ή μειωμένες επιβαρύνσεις για ορισμένες ειδικές χρήσεις, σε άλλες χρήσεις εκτός των ορισμένων ειδικών τοιούτων .		
8	Εξαγωγή εμπορευμάτων των οποίων, κατά νόμο ή με απόφαση της αρμόδιας Αρχής, είναι απαγορευμένη η εξαγωγή.	άρ. 155 §2 στοιχ. β, 157 §1 στοιχ. α εδ. α	
9	Εισαγωγή εμπορευμάτων των οποίων, κατά νόμο ή με απόφαση της αρμόδιας Αρχής, είναι απαγορευμένη η εισαγωγή.		
10	Έλλειψη εμπορευμάτων από αποθήκες αποταμίευσης, με σκοπό να στερήσει το Δημόσιο από τους εισπρακτέους δασμούς, φόρους και λοιπές επιβαρύνσεις επί των ελλειπόντων	άρ. 155 §2 στοιχ. γ, 157 §1 στοιχ. α εδ. α	
11	Ύπαρξη εμπορευμάτων σε πλοίο που δεν αναφέρονται στο δηλωτικό του.	άρ. 155 §2 στοιχ. δ, 157 §1 στοιχ. α εδ. α	

12	Υπαρξη εμπορευμάτων σε πλοίο, πλοιάριο ή πλωτό μέσο το οποίο έχει προσαρμόσει σε λιμάνι ή όρμο του Κράτους, στον οποίον δεν επιτρέπεται η προσέγγιση.	άρ. 155 §2 στοιχ. ε, 157 §1 στοιχ. α εδ. α	
13	Έλλειψη από πλοίο, κατά την ώρα της αναχώρησής του, εμπορευμάτων, που φορτώθηκαν για το εξωτερικό.	άρ. 155 §2 στοιχ. στ, 157 §1 στοιχ. α εδ. α	
14	Έλλειψη από πλοίο, κατά την ώρα της αναχώρησής του, εμπορευμάτων, που φορτώθηκαν για άλλο λιμάνι του Κράτους με παραστατικό διαμετακόμισης.		
15	Αγορά εμπορευμάτων που έχουν εισαχθεί κατά τρόπο που συνιστά το αδίκημα της λαθρεμπορίας.	άρ. 155 §2 στοιχ. ζ, 157 §1 στοιχ. α εδ. α	
16	Αγορά εμπορευμάτων που έχουν τεθεί στην κατανάλωση κατά τρόπο που συνιστά το αδίκημα της λαθρεμπορίας.		
17	Πώληση εμπορευμάτων που έχουν εισαχθεί κατά τρόπο που συνιστά το αδίκημα της λαθρεμπορίας.		
18	Πώληση εμπορευμάτων που έχουν τεθεί στην κατανάλωση κατά τρόπο που συνιστά το αδίκημα της λαθρεμπορίας.		
19	Κατοχή εμπορευμάτων που έχουν εισαχθεί κατά τρόπο που συνιστά το αδίκημα της λαθρεμπορίας.		
20	Κατοχή εμπορευμάτων που έχουν τεθεί στην κατανάλωση κατά τρόπο που συνιστά το αδίκημα της λαθρεμπορίας.		

21	Αφαίρεση του αριθμού πλαισίου από αυτοκίνητο και τοποθέτησή του, ενσωμάτωσή του σε άλλο αυτοκίνητο, για το οποίο δεν έχουν καταβληθεί οι οφειλόμενοι δασμοί και λοιποί φόροι. (αυτουργγοί →οι τεχνικοί, άλλοι εκτελούντες τις εργασίες, ο ιδιοκτήτης ή εκμεταλλευόμενος το αυτοκίνητο, που μεταφέρεται ο αριθμός)	άρ. 155 §2 στοιχ. η, 157 §1 στοιχ. α εδ. α
22	Παραποίηση του αριθμού πλαισίου αυτοκινήτου και τοποθέτησή του, ενσωμάτωσή του σε άλλο αυτοκίνητο, για το οποίο δεν έχουν καταβληθεί οι οφειλόμενοι δασμοί και λοιποί φόροι. (αυτουργγοί →οι τεχνικοί, άλλοι εκτελούντες τις εργασίες, ο ιδιοκτήτης ή εκμεταλλευόμενος το αυτοκίνητο, που μεταφέρεται ο αριθμός)	άρ. 155 §2 στοιχ. η, 157 §1 στοιχ. α εδ. α
23	Υποτιμολόγηση εισαγομένων εμπορευμάτων.	άρ. 155 §2 στοιχ. θ, 157 §1 στοιχ. α εδ. α
24	Υπερτιμολόγηση εισαγομένων εμπορευμάτων.	
25	Υποτιμολόγηση εξαγομένων εμπορευμάτων.	
26	Υπερτιμολόγηση εξαγομένων εμπορευμάτων.	
27	Παράνομη εισαγωγή ειδών και δειγμάτων άγριας πανίδας που κινδυνεύουν με εξαφάνιση και προστατεύονται από Κοινοτικές ή Διεθνείς Συμβάσεις.	
28	Παράνομη εισαγωγή ειδών και δειγμάτων άγριας χλωρίδας που κινδυνεύουν με εξαφάνιση και προστατεύονται από Κοινοτικές ή Διεθνείς Συμβάσεις.	

ΤΡΙΜΕΛΕΣ
Φ 6 μηνες-
5 έτη

29	Παράνομη μεταφορά ειδών και δειγμάτων άγριας πανίδας που κινδυνεύουν με εξαφάνιση και προστατεύονται από Κοινοτικές ή Διεθνείς Συμβάσεις.	άρ. 155 §2 στοιχ. ι, 157 §1 στοιχ. α εδ. α'
30	Παράνομη μεταφορά ειδών και δειγμάτων άγριας χλωρίδας που κινδυνεύουν με εξαφάνιση και προστατεύονται από Κοινοτικές ή Διεθνείς Συμβάσεις.	
31	Διάθεση στη κατανάλωση εμπορευμάτων που τελούν υπό καθεστώς κοινοτικής διαμετακόμισης	άρ. 155 §2 στοιχ. ια, 157 §1 στοιχ. α εδ. α
32	Εξαγωγή ειδών πολιτιστικής κληρονομιάς χωρίς άδεια.	άρ. 155 §2 στοιχ. ιβ, 157 §1 στοιχ. α εδ. α

Προνομιούχος μορφή.

	Παρ. άρ. 155 §1 ή 2 με αντικείμενο που δεν έχει σημαντική αξία και προορίζεται για ατομική χρήση ή ανάλωση του υπαίτιου	άρ. 155 §1 ή 2, 157 §1 στοιχ. α εδ. β'	ΤΡΙΜΕΛΕΣ Φ 1 μήνας-5 έτη
--	--	---	---

Διακεκριμένη μορφή.

1	Παρ. άρ. 155 §1 ή 2 καθ' υποτροπή . Σε περίπτωση υποτροπής δεν είναι δυνατόν να επιβληθεί ποινή ελαφρύτερη αυτής που είχε προηγουμένως επιβληθεί (άρ. 157 §2).	άρ. 155 §1 ή 2, 157 §1 στοιχ. β εδ. α	ΤΡΙΜΕΛΕΣ Φ 1έτος - 5 έτη
2	Ένοπλη παράβαση άρ. 155 §1 ή 2	άρ. 155 §1 ή 2, 157 §1 στοιχ. β εδ. β	
3	Παρ. άρ. 155 §1 ή 2 υπό τριών ή περισσότερων μαζί		
4	Παρ. άρ. 155 §1 ή 2 από την οποία το Δημόσιο ή η ΕΕ στερήθηκε δασμούς, φόρους και λοιπές επιβαρύνσεις 30.000 ευρώ και άνω	άρ. 155 §1 ή 2, 157 §1 στοιχ. β εδ. γ	

5	Παρ. άρ. 155 §1 ή 2 με μεταχείριση ιδιαιτέρων τεχνασμάτων.	άρ. 155 §1 ή 2, 157 §1 στοιχ. β εδ. δ	
6	Εάν οι δασμοί, φόροι και λοιπές επιβαρύνσεις που στερήθηκε το Δημόσιο ή η Ευρωπαϊκή Ένωση υπερβαίνουν το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ *** Η περ.γ' προστέθηκε με την παρ. 4 άρ. 77 Ν. 3842/2010,ΦΕΚ Α 58/23-4-2010.	άρ. 155 § 1 ή 2, 157 § 1 περ. γ' (κακούργημα α)	Κάθειρξη μέχρι δέκα (10) έτη

Απόπειρα.

Σε περίπτωση **απόπειρας** επιβάλλεται η ποινή που προβλέπεται για την τετελεσμένη λαθρεμπορία (άρ. 157 §3).

Συνέργεια.

Σε περίπτωση συνέργειας είναι δυνατόν να επιβληθεί η ποινή που προβλέπεται για τον αυτουργό (άρ. 157 §3, αφορά τον **απλό συνεργό** γιατί ο άμεσος τιμωρείται ούτως ή άλλως με την ποινή του αυτουργού: άρ. 12, 46 §1β ΠΚ).

• **άρ. 160: Δήμευση** → **Παρ. 1:** Σε κάθε περίπτωση λαθρεμπορίας τα *εμπορεύματα*, τα οποία αποτελούν το αντικείμενο αυτής, *δημεύονται*.

– **Παρ. 2:** Επίσης *δημεύονται* τα ζώα, οι άμαξες, το *οχήματα*, τα πλοία ανεξαρτήτως χωρητικότητας, τα εφοδιαστικά πλοία που προβαίνουν σε εικονικούς εφοδιασμούς και *κάθε άλλο μεταφορικό μέσο, που χρησιμοποιήθηκε για τη μεταφορά του αποτελούντος το αντικείμενο της λαθρεμπορίας εμπορεύματος.*

Εάν, για οποιονδήποτε λόγο, ήθελε καταστεί **αδύνατη η δήμευση** των κατά το παρόν άρθρο αντικειμένων λαθρεμπορίας, επιβάλλεται στον ένοχο **ποινή χρηματική ίση με την αξία CIF αυτών**, επιπροσθέτως πάσης άλλης ποινής επιβαλλομένης κατά τον παρόντα Κώδικα.

– **Παρ. 3:** Η δήμευση επέρχεται ανεξάρτητα της συμμετοχής στο αδίκημα του έχοντος οποιοδήποτε δικαίωμα επί του πράγματος, εκτός από της περιπτώσεως που ο ίδιος αποδείξει έλλειψη συμμετοχής ή γνώσης της τελεσθείσας αξιόποινης πράξης.

– **Παρ. 4: Εξαιρείται** η περίπτωση κατά την οποία ο ένοχος της λαθρεμπορίας έλαβε στην κατοχή του με αδίκημα τα σε δήμευση, κατά το παρόν άρθρο, υποκείμενα, οπότε

αποδίδονται μεν αυτά στον κύριο, αντί δε της δήμευσης επιβάλλεται στον ένοχο **ποινή χρηματική ίση με την αξία CIF του αντικειμένου της λαθρεμπορίας**, επιπροσθέτως πάσης άλλης ποινής που επιβάλλεται κατά τον παρόντα Κώδικα.

Εξαιρούνται επίσης από τη δήμευση αυτοκίνητα, των οποίων ο ιδιοκτήτης δεν διώκεται ποινικά ή απαλλάχθηκε αμετάκλητα και απέκτησε το αυτοκίνητο καλόπιστα και εν όψει του είδους, του τρόπου και των λοιπών περιστάσεων της συναλλαγής δεν μπορούσε να προ-βλέψει ότι ήταν μέσο ή αντικείμενο λαθρεμπορίας ή συναφούς με αυτή πράξης.

☞ **ΠΡΟΣΟΧΗ: Η δήμευση των αντικειμένων της λαθρεμπορίας αλλά και η χρηματική ποινή που την αντικαθιστά αν δεν κατέστη δυνατή η πρώτη, φέρουν μικτό χαρακτήρα παρεπόμενης ποινής και αποζημίωσης του Κράτους και επιβάλλονται υποχρεωτικά, είτε καταδικασθεί ο κατ/νος είτε απαλλαγεί, είτε παύσει οριστικά η ποινική δίωξη εις βάρος του λόγω παραγραφής [ΑΠ 196/2006, ΑΠ 75/2006, ΑΠ 2116/2004 παγ.νμ.]. ΔΕΝ επέρχεται υπέρβαση εξουσίας από την επιβολή χρηματικής ποινής που αντιστοιχεί στην αξία CIF του αντικειμένου της λαθρεμπορίας, το οποίο δεν κατέστη δυνατόν να δημευθεί, παρά την αποδοχή ελαφρυντικής περίπτωσης (άρ. 84 παρ. 2 α' ΠΚ), διότι πρόκειται περί παρεπόμενης ποινής και επιβάλλεται υποχρεωτικά από το Δικαστήριο [ΑΠ 38/2004].**

• **άρ. 177 παρ. 14: Ο Ο.Δ.Δ.Υ. Α.Ε. αποκλειστικός μεσεγγυούχος** → Για τις περιπτώσεις που κατάσχονται μεταφορικά μέσα ως αντικείμενα λαθρεμπορίας ή ως μεταφορικά μέσα των αντικειμένων λαθρεμπορίας, ναρκωτικών ουσιών, όπλων και εκρηκτικών, μετα-φοράς λαθρομεταναστών, καθώς και αυτών που έχουν ανευρεθεί ή κατασχεθεί ως προϊόντα κλοπής = **Ο Ο.Δ.Δ.Υ. ορίζεται ως αποκλειστικός μεσεγγυούχος· ΔΕΝ διορίζονται ως μεσεγγυούχοι οι ιδιοκτήτες των κατάσχεθέντων μεταφορικών μέσων.**

• **ΤΣΙΓΑΡΑ χωρίς την ειδική ταινία καταβολής φόρου κατανάλωσης:** άρ. 91, 106 παρ. 1 και 123 παρ. 3 β.δ. 13/1920 → **ΧΠ, δήμευση και καταστροφή.**

- ο **Λαθρεμπόριο τσιγάρων** : άρ. 100 παρ.2 περ.θ' και 102 παρ.1 Α, και άρ. 107, 11, 122, 155, 157 παρ.1 και 160 – **Φ τουλ. 6 μηνών**

– **Αν επιθυμεί να πληρώσει** → αναβολή κρείσσονες 352 ΚΠΔ, επισυναφθεί έκθεση τελωνείου για διαφυγόντες δασμούς, ώστε μετ' αναβολή να φέρει το διπλότυπο πληρωμής του τελωνείου = Αθώς, = **158 παρ.1 εδ.α'**

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ Ν.2960/2001 ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β` - ΛΑΘΡΕΜΠΟΡΙΑ

ΤΜΗΜΑ Α` - ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΛΑΘΡΕΜΠΟΡΙΑΣ

Αρθρο 155 - Εννοια λαθρεμπορίας

1. Λαθρεμπορία είναι:

α) η εντός του τελωνειακού εδάφους εισαγωγή ή εξ αυτού εξαγωγή εμπορευμάτων υποκειμένων σε δασμούς, φόρους και λοιπές επιβαρύνσεις που εισπράττονται στα Τελωνεία, χωρίς τη γραπτή άδεια της αρμόδιας Τελωνειακής Αρχής ή σε άλλο από τον ορισμένο παρ` αυτής τόπο ή χρόνο.

β) οποιαδήποτε ενέργεια, που αποσκοπεί να στερήσει το Ελληνικό Δημόσιο ή την Ευρωπαϊκή Ένωση των υπ` αυτών εισπρακτέων δασμών, φόρων και λοιπών επιβαρύνσεων από τα εισαγόμενα ή εξαγόμενα εμπορεύματα, και αν ακόμη αυτά εισπράχθηκαν κατά χρόνο και τρόπο διάφορο εκείνου που ορίζει ο νόμος.

Οι παραβάσεις της παραγράφου αυτής επισύρουν κατά των υπευθύνων πολλαπλό τέλος σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντα Κώδικα και αν ακόμη ήθελε κριθεί αρμοδίως ότι δεν συντρέχουν τα στοιχεία αξιοποίνου λαθρεμπορίας.

2. Ως λαθρεμπορία θεωρείται:

α) η διάθεση στην κατανάλωση, χωρίς έγγραφη άδεια της αρμόδιας Τελωνειακής Αρχής και πληρωμή του εισαγωγικού δασμού, φόρου και λοιπών επιβαρύνσεων, εμπορευμάτων, τα οποία έχουν εισαχθεί δυνάμει νόμου ή σύμβασης, ατελώς ή με μειωμένες επιβαρύνσεις για ορισμένες ειδικές χρήσεις ή η χρησιμοποίηση αυτών των εμπορευμάτων σε άλλες χρήσεις εκτός των ορισμένων ειδικών τοιούτων.

β) η εξαγωγή ή η εισαγωγή εμπορευμάτων των οποίων, κατά νόμο ή με απόφαση της αρμόδιας Αρχής, είναι απαγορευμένη η εξαγωγή ή η εισαγωγή, εκτός εάν με έγγραφη άδεια επιτράπηκε αυτή κατ` εξαίρεση της απαγόρευσης από την αρμόδια Αρχή.

γ) κάθε έλλειψη εμπορευμάτων από αποθήκες αποταμίευσης, με σκοπό να στερήσει το Δημόσιο από τους εισπρακτέους δασμούς, φόρους και λοιπές επιβαρύνσεις επί των ελλειπόντων, εκτός αν το σύνολο των ως άνω δασμοφορολογικών και λοιπών επιβαρύνσεων που αναλογούν στα ελλείποντα εμπορεύματα δεν υπερβαίνει τα χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ και καταβληθούν τα οφειλόμενα μέσα σε 48 ώρες, από την ανακάλυψη και βεβαίωση του ελλείμματος, οπότε χαρακτηρίζεται η πράξη ως απλή τελωνειακή παράβαση και εφαρμόζεται η διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 148 του παρόντα Κώδικα.

δ) η ύπαρξη εμπορευμάτων σε πλοία ανεξαρτήτως χωρητικότητας τα οποία παραπλέουν στην ακτή και κατευθύνονται σε ελληνικό λιμάνι χωρίς να αναφέρονται στο δηλωτικό του πλοίου.

ε) η ύπαρξη εμπορευμάτων, έστω και αναγεγραμμένων στο δηλωτικό, σε πλοίο, πλοiάριο ή πλωτό μέσο ανεξαρτήτου χωρητικότητας, το οποίο έχει προσορμίσει χωρίς Ανώτερη βία σε λιμάνι ή όρμο του Κράτους, στο οποίο δεν επιτρέπεται η προσέγγιση.

στ) η κατά την ώρα της αναχώρησης από το πλοίο έλλειψη εμπορευμάτων, που φορτώθηκαν για το εξωτερικό ή για άλλο λιμάνι του Κράτους με παραστατικό διαμετακόμισης.

ζ) η αγορά, πώληση και κατοχή εμπορευμάτων που έχουν εισαχθεί ή τεθεί στην κατανάλωση κατά τρόπο που συνιστά το αδίκημα της λαθρεμπορίας.

η) η με οποιονδήποτε τρόπο αφαίρεση του αριθμού πλαισίου από αυτοκίνητο ή παραποίηση αυτού και η με οποιονδήποτε τρόπο τοποθέτησή του, ενσωμάτωσή του σε άλλο αυτοκίνητο, για το οποίο δεν έχουν καταβληθεί οι οφειλόμενοι δασμοί και λοιποί φόροι. Ως αυτουργοί του αδικήματος δiώκονται τόσο οι τεχνικοί και οι άλλοι εκτελούντες τις σχετικές εργασίες, όσο και ο ιδιοκτήτης ή εκμεταλλευόμενος το αυτοκίνητο στο οποίο μεταφέρεται ο ως άνω αριθμός.

"θ) Η υποτιμολόγηση ή υπερτιμολόγηση εισαγόμενων ή εξαγόμενων εμπορευμάτων, εφόσον συνεπάγεται απώλεια δασμών, φόρων και λοιπών επιβαρύνσεων."

*** Η περ.θ' αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 παρ.60 Ν.3583/2007, ΦΕΚ Α 142/28.6.2007.

ι) η παράνομη εισαγωγή ή μεταφορά ειδών και δειγμάτων άγριας πανίδας και χλωρίδας που κινδυνεύουν με εξαφάνιση, και προστατεύονται από Κοινοτικές ή Διεθνείς Συμβάσεις, τιμωρείται με τις διατάξεις περί λαθρεμπορίας, εκτός της περίπτωσης λαθραίας εισαγωγής αγρίων ζώντων ζώων, η οποία τιμωρείται με πρόστιμο τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ. Το πρόστιμο επιβάλλεται ανεξαρτήτως των κυρώσεων που τυχόν προβλέπονται από άλλες διατάξεις.

Τα άγρια ζώοντα ζώα επαναπροωθούνται σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς στο φυσικό τους περιβάλλον,.

ια) η με οποιονδήποτε τρόπο διάθεση στην κατανάλωση εμπορευμάτων που τελούν υπό καθεστώς κοινοτικής διαμετακόμισης.

ιβ) η χωρίς άδεια εξαγωγή ειδών πολιτιστικής κληρονομιάς. Ως βάση επιβολής του πολλαπλού τέλους θα λαμβάνεται η αξία των ειδών αυτών, όπως αυτή θα προσδιορίζεται από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού ή άλλης αρμόδιας Αρχής.

"ιγ) η χρήση πλαστού ή νοθευμένου πιστοποιητικού ταξινόμησης, καθώς και κάθε άλλη ενέργεια ή τέχνασμα με σκοπό τη μη καταβολή του τέλους ταξινόμησης παντός οχήματος".

*** Η περ.ιγ' προστέθηκε με το άρθρο 1 παρ.61 Ν.3583/2007, ΦΕΚ Α 142/28.6.2007.

Άρθρο 156

1. Η, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του προηγούμενου άρθρου, γραπτή άδεια της αρμόδιας Αρχής δεν αποκλείει τη λαθρεμπορία, όταν η άδεια εκδόθηκε, χωρίς να υπάρχει νόμιμη περίπτωση έκδοσής της ή χωρίς να ενεργηθούν οι κατά νόμο προαπαιτούμενες της έκδοσης αυτής διατυπώσεις και πληρωμές.

2. Ο δημόσιος υπάλληλος, που εξέδωσε με τον τρόπο αυτό την άδεια, τιμωρείται ως συνεργός λαθρεμπορίας, εάν ενήργησε με δόλο.

ΤΜΗΜΑ Β` ΠΟΙΝΕΣ ΛΑΘΡΕΜΠΟΡΙΑΣ
Αρθρο 157

1. Η κατά το άρθρο 155 του παρόντα Κώδικα λαθρεμπορία τιμωρείται:

α) Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών. Εάν όμως το αντικείμενο της λαθρεμπορίας δεν έχει σημαντική αξία και προορίζεται για ατομική χρήση ή ανάλωση του υπαίτιου, το ελάχιστο όριο της ποινής μειώνεται στο ένα έκτο.

β) Με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους στις εξής περιπτώσεις:

- εάν διαπράχθηκε καθ' υποτροπήν,
- εάν διαπράχθηκε ενόπλως ή υπό τριών ή περισσοτέρων μαζί,
- εάν οι δασμοί, φόροι και λοιπές επιβαρύνσεις που στερήθηκε το Δημόσιο ή η Ευρωπαϊκή Ένωση ανέρχονται τουλάχιστον στο ποσό των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ και άνω και
- εάν ο υπαίτιος μεταχειρίσθηκε ιδιαίτερα τεχνάσματα,

«γ. Με κάθειρξη, εάν οι δασμοί, φόροι και λοιπές επιβαρύνσεις που στερήθηκε το Δημόσιο ή η Ευρωπαϊκή Ένωση υπερβαίνουν το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ.»

*** Η περ.γ' προστέθηκε με την παρ.4 άρθρου 77 Ν.3842/2010,ΦΕΚ Α 58,και αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 3 παρ.3 Ν.3943/2011, ΦΕΚ Α 66/31.3.2011.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. παρ.1 άρθρου 4 Ν.2225/1994,όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 15 Ν.4267/2014,ΦΕΚ Α 137/12.6.2014,σχετικά με επιτρεπτό άρσης απορρήτου για τη διακρίβωση των κακουργημάτων που προβλέπονται από τη παρ.1γ

του παρόντος άρθρου 2. Σε περίπτωση υποτροπής ουδέποτε δύναται να επιβληθεί ποινή ελαφρότερη αυτής που έχει προηγουμένως επιβληθεί.

3. Σε περίπτωση απόπειρας επιβάλλεται η ποινή που επιβάλλεται στην τετελεσμένη λαθρεμπορία, στους δε συνεργούς δύναται να επιβληθεί η ποινή που επιβάλλεται κατά των αυτουργών.

Αρθρο 158

1. Όταν οι στο αντικείμενο της λαθρεμπορίας αντιστοιχούντες δασμοί, φόροι και λοιπές επιβαρύνσεις δεν υπερβαίνουν στο σύνολο τα εβδομήντα χιλιάδες (70.000) ευρώ δεν ασκείται ποινική δίωξη ή η αρξάμενη, εφόσον δεν εξεδόθη οριστική απόφαση καταργείται,

εφόσον οι υπόχρεοι, παραιτούμενοι των, κατά το άρθρο 152 του παρόντα Κώδικα, καθοριζομένων ενδίκων μέσων, καταβάλλουν άμεσα το καταλογιζόμενο σ' αυτούς, κατά τις διατάξεις του άρθρου 150 του παρόντα Κώδικα, πολλαπλό τέλος, το οποίο καθορίζεται στο διπλάσιο των δασμών, φόρων και λοιπών επιβαρύνσεων "με την επιφύλαξη των ελαχίστων ορίων του τετάρτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 150 του παρόντος Κώδικα."

*** Η εντός " " φράση προστέθηκε στο τέλος του πρώτο εδαφίου της παρ.1 ως άνω με το άρθρο 1 παρ.62 Ν.3583/2007,ΦΕΚ Α 142/28.6.2007.

Το υπό της παρούσης παραγράφου καθοριζόμενο όριο των ανηκόντων στο αντικείμενο λαθρεμπορίας δασμών, φόρων και λοιπών επιβαρύνσεων, δύναται να αυξομειώνεται με προεδρικά διατάγματα, τα οποία εκδίδονται μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών.

Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής μόνον εάν το καταλογισθέν ποσό είναι ανώτερο του διπλασίου των αναλογουσών δασμοφορολογικών επιβαρύνσεων.

(Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου εφαρμόζονται και επί των περιπτώσεων παρανόμου εισαγωγής σιγαρέττων, καπνού πίπας και πούρων αλλοδαπής προέλευσης)

*** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.1 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με την παρ.63 άρθρου 1 Ν.3583/2007,ΦΕΚ Α 142/28.6.2007.

2. Οι τυχόν επιβεβλημένες κατασχέσεις αίρονται αυτοδίκαια αμέσως μετά την καταβολή των πολλαπλών τελών, εάν συντρέχει η περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου.

3. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται εάν η λαθρεμπορία διεπράχθη από δημόσιους υπαλλήλους ή ασκούντες στο Τελωνείο εκτελωνιστικό ή κομιστικό επάγγελμα ή άλλο συναφές προς την Τελωνειακή Υπηρεσία έργο, ή εάν το αντικείμενο της λαθρεμπορίας ελήφθη στην κατοχή του διαπράξαντος τη λαθρεμπορία δια κλοπής ή άλλου αδικήματος. "Επίσης, το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται, εάν η λαθρεμπορία διεπράχθη από πρατηριούχους ενεργειακών προϊόντων, εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών, οδηγούς και ιδιοκτήτες οχημάτων μεταφοράς υγρών καυσίμων, κατέχοντες αποθηκευτικούς χώρους (δεξαμενές), πλοιάρχους και ιδιοκτήτες δεξαμενόπλοιων (σλεπίων), επιχειρήσεις λιανικής εμπορίας ενεργειακών προϊόντων."

*** Το δεύτερο εδάφιο της παρ.3 προστέθηκε με την παρ.3 άρθρ.24 Ν.3610/2007,ΦΕΚ Α 258/22.11.2007.

4. Με απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης χρηματικών αμοιβών προς τους συμβάλλοντες στην κατάσχεση λαθρεμπορευμάτων ή στους πληροφοριοδότες καταστολής λαθρεμπορικών πράξεων.

Με την ίδια απόφαση καθορίζονται επίσης τα ποσοστά χορήγησης χρηματικών αμοιβών, επί των εισπραχθέντων πολλαπλών τελών, ή του πλειστηριάσματος και μέχρι του ποσοστού είκοσι τοις εκατό (20%), αναλόγως των συνθηκών ανακάλυψης εκάστης συγκεκριμένης λαθρεμπορίας.

*** Το άρθρο 158 διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 9 Ν.4312/2014, ΦΕΚ Α 260/12.12.2014.

Άρθρο 160

1. Σε κάθε περίπτωση λαθρεμπορίας τα εμπορεύματα, τα οποία αποτελούν το αντικείμενο αυτής, δημεύονται.

2. Επίσης δημεύονται τα ζώα, οι άμαξες, το οχήματα, τα πλοία ανεξαρτήτως χωρητικότητας, τα εφοδιαστικά πλοία που προβαίνουν σε εικονικούς εφοδιασμούς και κάθε άλλο μεταφορικό μέσο, που χρησιμοποιήθηκε για τη μεταφορά του αποτελούντος το αντικείμενο της λαθρεμπορίας εμπορεύματος. Εάν, για οποιονδήποτε λόγο, ήθελε καταστεί αδύνατη η δήμευση των κατά το παρόν άρθρο αντικειμένων λαθρεμπορίας, επιβάλλεται στον ένοχο ποινή χρηματική ίση με την αξία CIF αυτών, επιπροσθέτως πάσης άλλης ποινής επιβαλλομένης κατά τον παρόντα Κώδικα.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης ρυθμίζεται η διαδικασία είσπραξης και απόδοσης της χρηματικής ποινής που έχει επιδικασθεί.

3. Η δήμευση σύμφωνα με το άρθρο αυτό επέρχεται ανεξάρτητα της συμμετοχής στο αδίκημα του έχοντος οποιοδήποτε δικαίωμα επί του πράγματος εκτός από της περιπτώσεως που ο ίδιος αποδείξει έλλειψη συμμετοχής ή γνώσης της τελεσθείσας αξιόποινης πράξης.

4. Εξαιρείται η περίπτωση κατά την οποία ο ένοχος της λαθρεμπορίας έλαβε στην κατοχή του με αδίκημα τα σε δήμευση, κατά το παρόν άρθρο, υποκείμενα, οπότε αποδίδονται μεν αυτά στον κύριο, αντί δε της δήμευσης επιβάλλεται στον ένοχο ποινή χρηματική ίση με την αξία CIF του αντικειμένου της λαθρεμπορίας, επιπροσθέτως πάσης άλλης ποινής που επιβάλλεται κατά τον παρόντα Κώδικα.

Εξαιρούνται επίσης από τη δήμευση αυτοκίνητα, των οποίων ο ιδιοκτήτης δεν διώκεται ποινικά ή απαλλάχθηκε αμετάκλητα και απέκτησε το αυτοκίνητο καλόπιστα και εν όψει του είδους, του τρόπου και των λοιπών περιστάσεων της συναλλαγής δεν μπορούσε να προβλέψει ότι ήταν μέσο ή αντικείμενο λαθρεμπορίας ή συναφούς με αυτή πράξης.

5. Τα δημευόμενα, σύμφωνα με το παρόν άρθρο μετά την τελεσιδικία της περί δήμευσης απόφασης του Ποινικού Δικαστηρίου που δίκασε τη λαθρεμπορία περιέρχονται στην κυριότητα του Δημοσίου και διατίθενται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντα Κώδικα και της συναφούς νομοθεσίας.

6. Το πλειστηρίασμα των, κατά το παρόν άρθρο, δημευομένων και εκποιουμένων εισάγεται ως Δημόσιο Εσοδο, επιφυλασσομένων των διατάξεων περί απόδοσης Ιδίων Πόρων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ομοίως εισάγεται ως Δημόσιο Εσοδο, σε περίπτωση δήμευσης και μη απόδοσης των αντικειμένων τούτων στην Τελωνειακή Υπηρεσία η, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 167 του παρόντα Κώδικα, παρασχεθείσα χρηματική εγγύηση για την απόδοση αυτών.

ΤΜΗΜΑ Γ΄ ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Άρθρο 161

Το Ποινικό Δικαστήριο που εκδικάζει την κατηγορία για λαθρεμπορία δύναται, με την καταδικαστική απόφασή του, να κηρύξει αλληλέγγυα συνυπεύθυνο αστικά μετά του καταδικασθέντος για πληρωμή της καταγνωσθείσας χρηματικής ποινής και των δικαστικών εξόδων, με αίτηση δε του ως πολιτικώς ενάγοντα παριστάμενου Δημοσίου ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της επιδικασθείσας σε αυτό απαίτησης, τον κύριο ή τον παραλήπτη των εμπορευμάτων, τα οποία αποτελούν το αντικείμενο της λαθρεμπορίας, και όταν ακόμα αυτός δεν έχει ποινική ευθύνη για τη λαθρεμπορία, όταν ο καταδικασθείς ενήργησε επί των αντικειμένων της λαθρεμπορίας, ως εντολοδόχος, διαχειριστής ή αντιπρόσωπος του κυρίου ή του παραλήπτη, οποιαδήποτε και αν είναι η νομική σχέση με την οποία παρουσιάζεται ή καλύπτεται η εντολή, ήτοι αδιάφορα αν ο εντολοδόχος ενεργεί με το όνομα του εντολέα ή αν παρίσταται ως κύριος του εμπορεύματος ή με οποιαδήποτε άλλη προς αυτά νομική σχέση και αδιάφορα αν η ουσιαστική εκπροσώπηση του κυρίου είναι ειδική ή γενική, εκτός αν ήθελε αποδειχθεί ότι οι ανωτέρω δεν ηδύναντο να έχουν γνώση περί της πιθανότητας τέλεσης λαθρεμπορίας.

Άρθρο 162

Εκτός του κατά το προηγούμενο άρθρο κυρίου ή παραλήπτη των αντικειμένων της λαθρεμπορίας, το Ποινικό Δικαστήριο δύναται να κηρύξει επίσης αλληλεγγύως αστικά συνυπεύθυνους μετά του καταδικασθέντος προς πληρωμή της καταγνωσθείσας χρηματικής ποινής και των δικαστικών εξόδων, με αίτηση του ως πολιτικώς ενάγοντος Δημοσίου και

της επιδικασθείσας σ' αυτό απαίτησης, τους ιδιοκτήτες των πλοίων, αυτοκινήτων, αμαξών ή αεροσκαφών, τις εταιρίες μεταφορών δια ξηράς, θάλασσας ή αέρος, ως και τους με οποιαδήποτε ιδιότητα ή ονομασία πράκτορες ή αντιπροσώπους αυτών ή των ιδιοκτητών πλοίων, αυτοκινήτων, αμαξών ή αεροσκαφών, ακόμη δε τους διευθυντές ξενοδοχείων και κάθε άλλης κατηγορίας καφενείων ή άλλων καταστημάτων προσιτών στο κοινό, και όταν ακόμη αυτοί δεν επέχουν ποινική ευθύνη για τη λαθρεμπορία, όταν αυτή διαπράχθηκε εντός των ανωτέρω μεταφορικών μέσων ή δι' αυτών ή εντός των άλλων υπό τη διεύθυνση των καταστημάτων ή δια της χρησιμοποίησης αυτών είτε προς εκτέλεση της λαθρεμπορίας, είτε προς διευκόλυνση αυτής με οποιονδήποτε τρόπο, είτε προς απόκρυψη των αντικειμένων της λαθρεμπορίας, με εξαίρεση την περίπτωση, κατά την οποία ήθελε αποδειχθεί ότι οι ανωτέρω δεν ηδύναντο να έχουν γνώση περί της πιθανότητας τέλεσης της λαθρεμπορίας.

ΤΜΗΜΑ Δ΄

ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΛΑΘΡΕΜΠΟΡΙΑΣ

Άρθρο 164

1. Το αντικείμενο της λαθρεμπορίας ως και τα σε δήμευση υποκείμενα κατά το άρθρο 160 του παρόντα Κώδικα, μεταφορικά μέσα κατάσχονται:

α) Όταν η λαθρεμπορία είναι "εν τω πράπεσθαι". Είναι δε "εν τω πράπεσθαι" η λαθρεμπορία, όταν το αντικείμενο αυτής δεν τοποθετήθηκε ακόμη στον τόπο της οριστικής εναπόθεσής του, ήτοι στην οικία, το κατάστημα, την αποθήκη ή σε οποιονδήποτε άλλο τόπο προορισμένο από τον δράστη ή τον συμμετοχο στην πράξη, για οριστική εναπόθεση του λαθρεμπορεύματος.

β) Αρτίως, μετά τη συντέλεση της λαθρεμπορίας. Η περίπτωση αυτή υφίσταται, όταν τοποθετήθηκε μεν το αντικείμενο της πράξης στον τόπο της οριστικής του εναπόθεσης, αλλά ο δημόσιος λειτουργός που ενεργεί την κατάσχεση αντιλήφθηκε αυτό ενώ, μεταφέρονταν, παρακολούθησε αυτό μέχρι τον τόπο της εναπόθεσης, στον οποίο ζήτησε να εισέλθει όταν έφθασε. Είναι αδιάφορο το χρονικό διάστημα μέχρι της στιγμής της εισόδου, εφόσον το διάστημα τούτο παρατάθηκε ένεκα εμποδίων που παρεμβλήθηκαν στην είσοδο του υπαλλήλου.

γ) Όταν ο δράστης συλλαμβάνεται πλησίον του τόπου της τέλεσης της λαθρεμπορίας να κατέχει οποιαδήποτε πειστήρια ή ανευρίσκεται το αντικείμενο ή το μέσο της λαθρεμπορίας, κατόπιν άμεσης καταγγελίας, μετά από καταδίωξη, μέχρι της 7ης εσπερινής της επόμενης ημέρας.

δ) Όταν έχουν τεθεί σε ανάλωση, χωρίς την καταβολή των αναλογούντων δασμών, φόρων και λοιπών επιβαρύνσεων ή έχουν διαφύγει της τελωνειακής επιτήρησης που απαιτεί το καθεστώς, υπό το οποίο τελούν.

2. Επιτρέπεται η δέσμευση ειδών των οποίων αμφισβητείται η, σύμφωνα με τις Τελωνειακές Διατάξεις και τη συναφή με αυτές νομοθεσία, κατοχή για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η προς άρση της αμφισβήτησης έρευνα των αρμόδιων Τελωνειακών Αρχών.

Αρθρο 165

1. Καθήκον και αρμοδιότητα σε ολόκληρο το Τελωνειακό έδαφος για επιχείρηση κατάσχεσης του αντικειμένου ή του μεταφορικού μέσου ή του προς απόκρυψη ή συγκαλύψη της λαθρεμπορίας χρησιμοποιηθέντος είδους έχουν οι τελωνειακοί υπάλληλοι, και κατά λόγω αρμοδιότητας κάθε Ανακριτικός και Ειδικός ή Γενικός Προανακριτικός Υπάλληλος.

2. Απόντων των πιο πάνω οργάνων, η κατάσχεση του λαθρεμπορεύματος δύναται να επιχειρείται και από κάθε δημόσιο υπάλληλο.

3. Ειδικά στους τελωνειακούς περιβόλους, τις αποθήκες προσωρινής εναπόθεσης, αποταμίευσης, φορολογικές αποθήκες και στους λοιπούς υποκείμενους τελωνειακά αναγνωρισμένους χώρους, αποκλειστικά αρμόδια για τους ελέγχους και τις κατασχέσεις των διακινούμενων μέσω των χώρων αυτών είναι μόνο η Τελωνειακή Υπηρεσία συνεπικουρούμενη, εφόσον χρειαστεί και μετά από πρόσκληση του Προϊσταμένου του αρμόδιου Τελωνείου και από τους κατά περίπτωση λοιπούς προανακριτικούς υπαλλήλους.

4. Η κατάσχεση επιβάλλεται με την παρουσία δύο ενηλίκων μαρτύρων, πολιτών Ελλήνων, ελλείψει δε αυτών προσλαμβάνονται άλλοι έστω και αν στερούνται τα προσόντα αυτά. Ελλείψει και αυτών η κατάσχεση γίνεται χωρίς την παρουσία μαρτύρων.

5. Αν το λαθρεμπόρευμα ή μεταφορικό μέσο το οποίο πρόκειται να κατασχεθεί βρεθεί κλεισμένο σε οικία, αποθήκη ή άλλο κλειστό χώρο, ο κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου υπάλληλος ή φύλακας προσκαλεί τους ευρισκόμενους εντός να ανοίξουν, εάν δε αυτοί δεν συμμορφωθούν, τότε ανοίγει την πόρτα και εισέρχεται με παρουσία Δικαστικού Λειτουργού, ή αν δεν είναι αυτοί παρόντες με άλλο δημόσιο υπάλληλο, ή εν ελλείψει και αυτού, με δύο μάρτυρες και επιβάλλει την κατάσχεση.

Αρθρο 166

1. Για την κατάσχεση συντάσσεται Εκθεση, στην οποία βεβαιώνεται με λεπτομέρεια, η ύπαρξη των κατά το άρθρο 164 του παρόντα Κώδικα όρων, με τους οποίους επιτρέπεται η κατάσχεση, και περιγράφεται με κάθε ακρίβεια το αντικείμενο, επί του οποίου επιβάλλεται η κατάσχεση, γίνεται δε αναφορά και της σύλληψης, σύμφωνα με το επόμενο άρθρο, αν διενεργηθεί αυτή. Η Εκθεση αυτή υπογράφεται από τον συντάξαντα αυτή δημόσιο υπάλληλο ή φύλακα, τους παρευρεθέντες ενδιαφερομένους και τους μάρτυρες.

2. Εάν δεν θέλουν ή δεν δύνανται να υπογράψουν οι ενδιαφερόμενοι ή οι μάρτυρες, ή αν δεν υπάρχουν μάρτυρες γίνεται αναφορά στην Εκθεση. Ουσιώδη στοιχεία της Εκθεσης, των οποίων η έλλειψη συνεπάγεται ακυρότητα αυτής, είναι μόνο η παράλειψη της αναγραφής σε αυτή των κατά το άρθρο 164 του παρόντα Κώδικα όρων, με τους οποίους επιτρέπεται η κατάσχεση.

3. Αν συντρέχει κάποια περίπτωση από εκείνες του άρθρου 164 παράγραφος 1 περιπτώσεις (α), (β) και (γ) του παρόντα Κώδικα, συλλαμβάνεται ο δράστης από τα καθ' ύλην αρμόδια διωκτικά όργανα, όπως αναφέρονται στο άρθρο 165 και προσάγεται αμέσως στον αρμόδιο Εισαγγελέα, ο οποίος ενεργεί παραπέρα, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που αφορούν στην άμεση εκδίκαση των εγκλημάτων "επ' αυτοφώρῳ".

Αρθρο 167

1. Τα κατασχεθέντα αντικείμενα της λαθρεμπορίας ως και τα μεταφορικά μέσα προσάγονται αμέσως από το δημόσιο υπάλληλο, που ενήργησε την κατάσχεση στην Τελωνειακή Αρχή της Περιφέρειας, στην οποία διαπράχθηκε η λαθρεμπορία και αν ακόμη προέρχονται από κλοπή ή τα κατέχουν οι δράστες παράνομα. Αν είναι αδύνατη ή δυσχερής η μεταφορά των κατασχεθέντων, τότε σφραγίζονται αυτά από την αρμόδια Τελωνειακή Αρχή ή ορίζεται φύλακας ή λαμβάνεται οποιοδήποτε άλλο μέτρο για τη διαφύλαξη αυτών.

2. Η Εκθεση Κατάσχεσης μετά τη διενεργηθείσα, σύμφωνα με το άρθρο 169, προανάκριση, αποστέλλεται αμέσως στον αρμόδιο Εισαγγελέα, αντίγραφο δε αυτής και του σχετικού πορίσματος της προανάκρισης αποστέλλονται μαζί με τα κατασχεθέντα στον Προϊστάμενο της αρμόδιας Τελωνειακής Αρχής. Η Εκθεση Κατάσχεσης κοινοποιείται στον καθ' ου ή σε οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον αμέσως μόλις αυτή περιέλθει στον

αρμόδιο Εισαγγελέα. Το Συμβούλιο των Πλημμελειοδικών δύναται, μετά από αίτηση του κυρίου των κατασχεθέντων, η οποία υποβάλλεται, εντός 48 ωρών από της λήψης από τον Εισαγγελέα της Εκθεσης Κατάσχεσης, να άρει την κατάσχεση, εάν αυτή ενεργήθηκε άκυρα ή παράνομα ή εάν δεν υπάρχουν τα στοιχεία της λαθρεμπορίας σύμφωνα με το άρθρο 155 του παρόντα Κώδικα. Δύναται δε εν πάση περιπτώσει, μετά από αίτηση του κυρίου των κατασχεθέντων, υποβαλλομένη εντός του ανωτέρω χρονικού διαστήματος, να διατάξει, την απόδοση σε αυτόν, με εγγύηση χρηματική, η οποία κατατίθεται νόμιμα και είναι ίση με την στο εσωτερικό αξία αυτών. Η εγγύηση αυτή επέχει θέση τιμήματος πώλησης των κατασχεθέντων και υπόκειται στη σύμφωνα με το άρθρο 160 δήμευση. Κατά του βουλεύματος του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών επιτρέπεται μόνον ανακοπή ενώπιον του Συμβουλίου Εφετών σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, εντός 48 ωρών από την έκδοση του βουλεύματος, μη απαιτούμενης της επίδοσης αυτού.

3. Όταν η περί λαθρεμπορίας κατηγορία εισαχθεί στο Πλημμελειοδικείο, με τη διαδικασία της άμεσης εκδίκασης - αυτόφωρο, το δικαστήριο αποφαινεται για τη δήμευση ή την απόδοση των αναφερόμενων στο άρθρο 160 κατασχεμένων ειδών, εάν δε αναβάλλει τη συζήτηση, δύναται να διατάξει τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο.

Άρθρο 168

Κάθε πολίτης οφείλει, εάν προσκληθεί από δημόσιο υπάλληλο που πρόκειται να ενεργήσει ή ενεργεί ή ενήργησε την κατάσχεση λαθρεμπορεύματος ή τη σύλληψη δράστη λαθρεμπορίας, να παράσχει κάθε συνδρομή και ενίσχυση που θα του ζητηθεί ανάλογα με τις δυνάμεις του προσκαλούμενου.

Άρθρο 169

1. Οι αναφερόμενοι, στο άρθρο 165 παράγραφοι 1 και 2, αμέσως μετά την κατάσχεση ή τη σύλληψη του δράστη, προβαίνουν στις ανακριτικές πράξεις, προκειμένου να βεβαιώσουν τη λαθρεμπορία, σύμφωνα με τις διατάξεις της Ποινικής Δικονομίας, αποστέλλουν δε άμεσα την ενεργηθείσα προανάκριση στον αρμόδιο Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών.

2. Ο Προϊστάμενος της αρμόδιας Τελωνειακής Αρχής αφού παραλάβει, σύμφωνα με το άρθρο 164 του παρόντα Κώδικα, τα κατασχεθέντα, συντάσσει σχετική Εκθεση, την οποία στέλνει άμεσα στον Εισαγγελέα και μεριμνά για τη μεταφορά ή φύλαξη αυτών και ενεργεί παραπέρα, σύμφωνα με τα άρθρα 170 και 171 του παρόντα Κώδικα.

Αρθρο 170

1. Όταν η Τελωνειακή Αρχή παραλάβει τα εμπορεύματα ή μεταφορικά μέσα, που κατασχέθηκαν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 164 και επόμενα του παρόντα Κώδικα, δημοσιεύει με τοιχοκόλληση στο Τελωνειακό Κατάστημα, πρόσκληση προς κάθε ενδιαφερόμενο ώστε να εμφανισθεί εντός πέντε (5) ημερών και προκαταβάλει τις αναγκαίες δαπάνες για τη φύλαξη αυτών, μέχρι τελεσιδικίας της απόφασης, η οποία θα αποφανθεί για τη δήμευση αυτών. Το ποσό των δαπανών ορίζει ο Προϊστάμενος του Τελωνείου με πρωτόκολλο, με το οποίο δύναται να ορισθεί και η κατά χρονικά διαστήματα προκαταβολή.

2. Αν κανείς δεν προκαταβάλει τις δαπάνες αυτές κατά το χρόνο που ορίζεται στο πρωτόκολλο, η Τελωνειακή Αρχή προβαίνει στην εκποίηση, με Δημοπρασία, των κατασχεθέντων. Η Δημοπρασία προκηρύσσεται με διακήρυξη της Τελωνειακής Αρχής, η οποία δημοσιεύεται σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 45 του παρόντα Κώδικα. Η Δημοπρασία ενεργείται στο κατάστημα της Τελωνειακής Αρχής με παρουσία του Προϊσταμένου αυτής ή του νόμιμου αναπληρωτή του, την ημέρα και ώρα που ορίστηκε με τη διακήρυξη και τρεις (3) τουλάχιστον ημέρες μετά την τελευταία τοιχοκόλληση. Το αποτέλεσμα της Δημοπρασίας εγκρίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 46 του παρόντα Κώδικα.

3. Η Τελωνειακή Αρχή δύναται, αν δεν υπάρξει αγοραστικό ενδιαφέρον ή ελλείψει τελωνειακών αποθηκευτικών χώρων, να αποστείλει με έγκριση του Υπουργού Οικονομικών τα κατασχεθέντα για πώληση σε άλλη Τελωνειακή Αρχή. Η πώληση ενεργείται με τις ίδιες διατυπώσεις από την Τελωνειακή Αρχή, στην οποία απεστάλησαν.

Αρθρο 171

1. Αν τα κατασχεθέντα υπόκεινται σε φθορά ή ελάττωση αξίας για οποιονδήποτε λόγο ή η φύλαξη αυτών είναι δυσχερής και βεβαιούται αυτό με πρωτόκολλο της Τελωνειακής Αρχής, τότε δύναται αυτή να τα εκποιήσει " σε τρεις (3) μονοήμερες διαδοχικές δημοπρασίες " και αν ακόμη προσφέρεται σε καταβολή των εξόδων της φύλαξης οποιουδήποτε ενδιαφερόμενος. Η Δημοπρασία ενεργείται με παρουσία του Προϊσταμένου της Τελωνειακής Αρχής ή του νόμιμου αναπληρωτή του.

*** Οι λέξεις "με μονοήμερη Δημοπρασία " της παρ.1 αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις " σε τρεις (3) μονοήμερες διαδοχικές δημοπρασίες " με το άρθρο 1 παρ.64 Ν.3583/2007,ΦΕΚ Α 142/28.6.2007.

2. Το πλειστηρίασμα κατατίθεται στο Τελωνείο επί παρακαταθήκη.

3. Τα κατασχεθέντα αντικείμενα, τα οποία για οποιονδήποτε λόγο δεν εκποιήθηκαν, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους του άρθρου αυτού και δεν διατάχθηκε η απόδοση με απόφαση του Ποινικού Δικαστηρίου, που δίκασε τη λαθρεμπορία, θεωρούνται μετά τρίμηνο από της τελεσιδικίας της απόφασης του Ποινικού Δικαστηρίου ως εγκαταλελειμμένα και περιέρχονται στην κυριότητα του Δημοσίου, εφαρμόζονται δε και γι' αυτά οι διατάξεις της παραγράφου 4 εδαφίου β καθώς και των παραγράφων 3 και 5 του άρθρου 48 του παρόντος Κώδικα για την εκποίησή τους.

"4. Βιομηχανοποιημένα καπνά, που κατάσχονται, ως αντικείμενο λαθρεμπορίας παρερχομένων απράκτων των προθεσμιών που ορίζονται από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 167 του παρόντος Κώδικα καταστρέφονται ενώπιον τριμελούς επιτροπής, που αποτελείται από τον προϊστάμενο της αρμόδιας Τελωνειακής Αρχής ή τον νόμιμο αναπληρωτή του, τον προϊστάμενο του δικαστικού τμήματος και έναν υπάλληλο με ελεγκτικά καθήκοντα της ίδιας Τελωνειακής Αρχής. Για την καταστροφή συντάσσεται σχετικό πρωτόκολλο.

Ομοίως καταστρέφονται μετά από τήρηση της ίδιας διαδικασίας τα ανωτέρω προϊόντα σε περίπτωση δήμευσης τους από το δικαστήριο."

β) Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και για όλες τις εκκρεμείς υποθέσεις στα Τελωνεία ή στις Δικαστικές αρχές, κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου."

*** Η παρ.4 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 παρ.65α Ν.3583/2007, ΦΕΚ Α 142/28.6.2007.Σύμφωνα με την παρ.65β του αυτού άρθρου και νόμου:

"β) Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και για όλες τις εκκρεμείς υποθέσεις στα Τελωνεία ή στις Δικαστικές αρχές, κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου."

5. Κανένα δικαίωμα αποζημίωσης δεν δύναται να γεννηθεί κατά του Δημοσίου για οποιονδήποτε λόγο από νόμιμη κατάσχεση, εκποίηση ή καταστροφή των κατασχεθέντων λόγω λαθρεμπορίας.

Άρθρο 172

1. Αρμόδιο δικαστήριο για εκδίκαση του αδικήματος της λαθρεμπορίας κατά τα άρθρα 155, 156, 157, 159, 160 και επόμενα του παρόντα Κώδικα είναι εκείνο, στην περιφέρεια του οποίου τελέσθηκε το αδίκημα.

"2. Εάν ο κατηγορούμενος δεν συνελήφθη επ' αυτοφώρω ή εάν για οποιονδήποτε λόγο δεν κατέστη εφικτή η άμεση εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο κατά το άρθρο 166, ο Εισαγγελέας, εκτιμώντας τη σοβαρότητά της, παραγγέλλει τη διενέργεια προανάκρισης ή κύριας ανάκρισης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 243 επ. και 246 επ. του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Ο ανακριτής και προανακριτικοί υπάλληλοι έχουν υποχρέωση να ολοκληρώσουν την έρευνα κατά προτεραιότητα."

*** Η παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 15 παρ.2 Ν.3472/2006,ΦΕΚ Α 135/4.7.2006.

3. Μετά το πέρας της ανάκρισης δύναται ο Εισαγγελέας, με τη σύμφωνη γνώμη του Ανακριτή, να παραπέμψει τον κατηγορούμενο, με απευθείας κλήση, στο ακροατήριο. Κατά της κλήσης αυτής επιτρέπεται στον κατηγορούμενο να προσφύγει ενώπιον του Εισαγγελέα Εφετών, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Ο Εισαγγελέας Εφετών, όταν πάρει την προσφυγή, δύναται να διατάξει είτε τη συμπλήρωση της ανάκρισης, οπότε αυτή πρέπει να περατωθεί εντός της προθεσμίας που προβλέπει η παράγραφος 2 του παρόντος άρθρου, είτε την υποβολή της υπόθεσης στο Συμβούλιο, οπότε τούτο πρέπει να αποφανθεί για την παραπομπή ή μη του κατηγορουμένου στο ακροατήριο εντός δέκα (10) ημερών από της περιέλευσης σε αυτό της δικογραφίας μετά της προσαρτημένης Εισαγγελικής Πρότασης.

4. Εάν το Συμβούλιο αποφανθεί ότι δεν υπάρχει λόγος για κατηγορία, το Βούλευμα εισάγεται εντός δέκα (10) ημερών από της έκδοσής του από τον Εισαγγελέα Εφετών, για επικύρωση ή μεταρρύθμιση στο Συμβούλιο Εφετών, το οποίο οφείλει να αποφανθεί εντός δέκα (10) ημερών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Η εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο πρέπει να γίνει εντός δεκαπέντε (15) ημερών, το αργότερο, από της παρέλευσης των προθεσμιών για άσκηση έφεσης ή αναίρεσης. Το Δικαστήριο, σε κάθε περίπτωση, δύναται να αναβάλει τη συζήτηση της υπόθεσης, για περισσότερες αποδείξεις, σε ρητή δικάσιμη μη απέχουσα περισσότερο των δεκαπέντε (15) ημερών, από της αρχικά ορισθείσας ημέρας συζήτησης.

5. Οι διατάξεις της Ποινικής Δικονομίας εφαρμόζονται κατά τα λοιπά εφόσον δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντα Κώδικα. Το Δημόσιο ή η Ευρωπαϊκή Ένωση δύναται να προβάλει τις απαιτήσεις του για αποζημίωση, παριστάμενο ως πολιτικώς ενάγον, και το πρώτο επί ακροατηρίου δια των νομίμων αντιπροσώπων του ή δια του Εισαγγελέα που του ανατέθηκε με ειδική εντολή του Υπουργού των Οικονομικών. Η προβολή αυτή των απαιτήσεων του Δημοσίου δεν επιτρέπεται το πρώτον στο Εφετείο. Οι απαιτήσεις του Δημοσίου για αποζημίωση δεν δύνανται να περιλαμβάνουν τις οφειλόμενες σ' αυτό δασμοφορολογικές και λοιπές επιβαρύνσεις.

(6. Εάν συρρέουν και άλλα αδικήματα σε βαθμό κακουργήματος, δεν εφαρμόζονται οι περί συνάφειας Ορισμοί της Ποινικής Δικονομίας, αλλά το πλημμέλημα της λαθρεμπορίας χωρίζεται και εισάγεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου).

*** Η παρ.6 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με την παρ.19 άρθρ.45 Ν.2992/2002, ΦΕΚ Α 54/20.3.2002.

Άρθρο 173

1. Σε κάθε περίπτωση συζήτησης στο ακροατήριο, καλούνται από τον Εισαγγελέα, εκτός των κατηγορουμένων, κατά τις ίδιες διατυπώσεις και προθεσμίες, οι ενδεικνυόμενοι από την προανάκριση ως αλληλέγγυοι με αυτούς Αστικά συνυπεύθυνοι κατά τα άρθρα 161 και 162 του παρόντα Κώδικα, οι οποίοι έχουν όλα τα δικαιώματα, τα οποία παρέχονται στον κατηγορούμενο, από την Ποινική Δικονομία, όταν τους επιδοθεί η κλήση για να εμφανισθούν στο ακροατήριο.

2. Ο αστικά υπεύθυνος που συμμετέχει στη συζήτηση δύναται να ασκήσει όλα τα ένδικα μέσα που ανήκουν στον κατηγορούμενο, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση, αλλά μόνο ως προς το μέρος το οποίο αναγνωρίζει την αστική αυτού ευθύνη. Όταν ασκηθεί κάποιο ένδικο μέσο από τον κατηγορούμενο, το δικαστήριο το οποίο κρίνει τούτο επιλαμβάνεται και του κεφαλαίου της απόφασης, του σχετικού με την ευθύνη των αστικά συνυπεύθυνων, έστω και αν δεν στρέφεται κατά αυτού το ένδικο μέσο που ασκήθηκε από τον κατηγορούμενο και όταν ακόμη δεν εμφανίσθηκε ο αστικά υπεύθυνος.

3. Ο αστικά υπεύθυνος και αν δεν κλητευθεί, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου τούτου, δικαιούται πάντοτε να παρέμβει εκουσίως, στην ποινική δίκη και στο Εφετείο το πρώτο, αλλά μέχρι της έναρξης της αποδεικτικής διαδικασίας. Ο κλητευθείς ή εκείνος ο οποίος κάνει με τη θέλησή του παρέμβαση δύναται να αποβληθεί από την ποινική διαδικασία

με αίτησή του ή αυτεπάγγελτα εφόσον, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, δεν φέρει την ιδιότητα του αστικά συνυπεύθυνου σύμφωνα με τα άρθρα 161 και 162 του παρόντα Κώδικα.

Άρθρο 174

Οποιοσδήποτε Οικονομικός Υπάλληλος (Οικονομικός Επιθεωρητής, Υπάλληλος Τελωνείου, Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών, Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος), όταν ενεργεί ανακριτικές πράξεις για λαθρεμπορία ή συμμετέχει σε αυτές, δεν αποκλείεται να εξεταστεί ως μάρτυρας, κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο.

Άρθρο 175

Όταν το αντικείμενο της λαθρεμπορίας ή το μεταφορικό μέσο αυτής κατάσχεται χωρίς να ανακαλυφθεί ο δράστης, ούτε και από την ανάκριση, ο Εισαγγελέας εισάγει την υπόθεση στο Πλημμελειοδικείο, το οποίο αποφασίζει για τη δήμευση των κατασχεθέντων.

Άρθρο 176

1. Καθένας που αξιώνει δικαίωμα επί των κατασχεθέντων αντικειμένων ή μεταφορικών μέσων λαθρεμπορίας, είτε ανακαλύφθηκε είτε όχι ο δράστης αυτής, αν θέλει να αμφισβητήσει τη δήμευση αυτών δύναται να υποβάλει τις αξιώσεις του με αίτησή του στον Εισαγγελέα. Η αίτηση εισάγεται στο αρμόδιο Δικαστήριο και συζητείται με την κύρια συζήτηση με την οποία καλείται και ο αιτών αυτού. Το Δικαστήριο αποφαινεται επί της αίτησης και, αν δεν αποφανθεί υπέρ της δήμευσης, διατάσσει την απόδοση των κατασχεθέντων ή του πλειστηριάσματος στο δικαιούχο, αφαιρουμένων των δασμοφορολογικών επιβαρύνσεων.

2. Την απόδοση στο δικαιούχο διατάσσει το Δικαστήριο αυτεπάγγελτα, όταν κρίνει ότι δεν υπάρχει περίπτωση δήμευσης.

3. Η απόδοση κατά τα ανωτέρω των κατασχεθέντων στο δικαιούχο από την Τελωνειακή Αρχή ενεργείται μετά την καταβολή ή μη, αναλόγως του αιτούμενου προορισμού των δασμοφορολογικών και λοιπών επιβαρύνσεων. Αν η αποφαινόμενη για τη δήμευση απόφαση του Δικαστηρίου είναι εκείνη, η οποία καταδικάζει το δράστη, καθίσταται τελεσίδικος, όταν παρέλθουν οι νόμιμες προθεσμίες των ενδίκων μέσων ως προς τον καταδικασθέντα. Ο τρίτος, ο οποίος έχει αξιώσεις επί των δημευομένων αντικειμένων με βάση την απόφαση, δεν δύναται να προσβάλει με ένδικα μέσα την απόφαση, δύναται όμως

να παρέμβει και υποβάλει τις αξιώσεις του σε κάθε συζήτηση της υπόθεσης, συνεπεία των ενδίκων μέσων του καταδικασθέντος.

4. Αν η αποφαινόμενη για τη δήμευση απόφαση του Δικαστηρίου δεν περιέχει διάταξη που να καταδικάζει τον δράστη της λαθρεμπορίας, δύναται να ανακοπεί από καθένα που έχει αξιώσεις επί των δήμευμένων αντικειμένων, μη κληθέντος δε να παραστεί κατά τη συζήτηση επί της οποίας εξεδόθη, εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από της επομένης της ημέρας της έκδοσής της. Επί της ανακοπής αποφαίνεται το Πλημμελειοδικείο, η δε απόφαση αυτού είναι τελεσίδικη και δεν επιτρέπεται κατ' αυτής ένδικο μέσο.

Άρθρο 177

1. "Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες κατάσχονται χερσαία ή εναέρια μεταφορικά μέσα ή εμπορευματοκιβώτια ως αντικείμενα λαθρεμπορίας ή ως μεταφορικά μέσα αντικειμένων λαθρεμπορίας ή λαθρομεταναστών το Υπηρεσιακό Όργανο το οποίο επέβαλε την κατάσχεση η Υπηρεσία στην οποία υπηρετεί αυτό, τα παραδίδει μαζί με αντίγραφο της Εκθεσης Κατάσχεσης στην αρμόδια Τελωνιακή Αρχή, συντασσομένης Εκθεσης Παράδοσης και Παραλαβής."

*** Το πρώτο εδάφιο της παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.1 άρθρο 41 Ν.3427/2005, ΦΕΚ Α 312/27.12.2005.

Το ίδιο ως άνω όργανο ή η Υπηρεσία επισυνάπτει τα πρωτότυπα της Εκθεσης Κατάσχεσης και της Εκθεσης Παράδοσης και Παραλαβής στα υποβαλλόμενα στον αρμόδιο Εισαγγελέα στοιχεία της προανάκρισης και κοινοποιεί υποχρεωτικά προς την Τελωνιακή Αρχή και τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού (Ο.Δ.Δ.Υ.) αντίγραφο του διαβιβαστικού εγγράφου της προανάκρισης.

"Όταν κατάσχονται πλωτά μέσα ως αντικείμενα λαθρεμπορίας ή ως μεταφορικά μέσα αντικειμένων λαθρεμπορίας, ναρκωτικών ουσιών, όπλων και εκρηκτικών ή μεταφοράς λαθρομεταναστών, η κατά τόπο αρμόδια Λιμενική Αρχή φυλάσσει αυτά και αν είναι η κατάσχουσα αρχή διαβιβάζει αντίγραφο της Εκθεσης Κατάσχεσης στην αρμόδια Τελωνιακή Αρχή και στον Ο.Δ.Δ.Υ. ΑΕ Ο Ο.Δ.Δ.Υ. Α.Ε. έχει τη διαχείριση αυτών και προβαίνει στην εκποίησή τους σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Τα πλωτά μέσα παραμένουν στην παραφυλακή της Λιμενικής Αρχής μέχρις ότου παραδοθούν στον αναδειχθέντα από τις δημοπρασίες του Ο.Δ.Δ.Υ. ΑΕ αγοραστή ή έως ότου δοθεί η εντολή καταστροφής τους, εφόσον δεν προκύψει αγοραστής.

Αν ήθελε διορισθεί ειδικός μεσεγγυούχος από τη Λιμενική ή Τελωνειακή Αρχή, αυτός ορίζεται από τον ειδικό κατάλογο πραγματογνωμόνων και οφείλει να παραδώσει πλήρη παραστατικά για τα πραγματοποιηθέντα έξοδά του στην κατά τόπο αρμόδια φορολογική αρχή"

*** Τα άνω εντός " " προστέθηκαν στο τέλος της παρ.1 με την παρ.2 άρθρο 41 Ν.3427/2005, ΦΕΚ Α 312/27.12.2005.

"2. Η Τελωνειακή Αρχή, στην οποία παραδόθηκαν τα αντικείμενα ή μεταφορικά μέσα αντικειμένων λαθρεμπορίας που αναφέρονται στην παράγραφο 1, συντάσσει την κατά περίπτωση έκθεση επαλήθευσης, με την οποία προσδιορίζει τους δασμούς, φόρους και λοιπές επιβαρύνσεις που αναλογούν στην εισαγωγή τους και αποστέλλει αντίγραφο της στον αρμόδιο Εισαγγελέα μέσα σε ένα μήνα από την παράδοση των αντικειμένων και μεταφορικών μέσων που κατασχέθηκαν."

*** Η παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 38 Ν.3153/2003, ΦΕΚ Α 153/19.6.2003.

3. Εντός δέκα (10) ημερών από της αποστολής της Εκθεσης της προηγούμενης παραγράφου στον αρμόδιο Εισαγγελέα η Τελωνειακή Αρχή υποχρεούται να παραδώσει τα κατασχεθέντα "εξαιρουμένης της περιπτώσεως των πλωτών μέσων" με δαπάνες και με μέσα του Οργανισμού Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού, μαζί με αντίγραφα της Εκθεσης Κατάσχεσής τους, της Εκθεσης Παράδοσης και Παραλαβής τους και της Εκθεσης Επαλήθευσης, στην πλησιέστερη Υπηρεσία του Οργανισμού Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού προς φύλαξη, συντασσομένου σχετικού Πρωτοκόλλου Παράδοσης και Παραλαβής, του οποίου αντίγραφο αποστέλλεται από την Τελωνειακή Αρχή στον αρμόδιο Εισαγγελέα και εφόσον είναι δυνατό κοινοποιείται στον καθ' ου η κατάσχεση.

*** Οι εντός " " λέξεις της παρ.3 προστέθηκαν με την παρ.3 άρθρο 41 Ν.3427/2005, ΦΕΚ Α 312/27.12.2005.

4. Ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού αμέσως, μόλις παραλάβει τα αντικείμενα της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, συντάσσει, με τη σύμπραξη τελωνειακού υπαλλήλου, Έκθεση Κοστολόγησης για την αξία που έχουν στο εσωτερικό, στην οποία αναφέρονται με κάθε λεπτομέρεια τα στοιχεία της ταυτότητάς τους και η κατάσταση στην οποία βρίσκονται και στέλνει αντίγραφο αυτής της Εκθεσης στην Τελωνειακή Αρχή και στον Εισαγγελέα.

5. Το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών, αν κατά την κρίση του συντρέχει η αναφερόμενη στην παράγραφο 4 του άρθρου 160 του παρόντα Κώδικα περίπτωση μη δήμευσης των κατασχεμένων, μπορεί, μετά από αίτηση του ιδιοκτήτη, να διατάξει, με αμετάκλητη απόφασή του, την άρση της κατάσχεσης και την απόδοσή τους στον ιδιοκτήτη. Η δικαιοδοσία αυτή του Συμβουλίου ασκείται μόνο αν, η μεν υπόθεση δεν έχει ακόμη εισαχθεί στο ακροατήριο του αρμόδιου Πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου, το δε αντικείμενο ή μεταφορικό μέσο λαθρεμπορίου δεν εκποιήθηκε ούτε διατέθηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7 αυτού του άρθρου.

Το Δικαστήριο, χωρίς να δεσμεύεται από το Βούλευμα, αποφασίζει με οριστική απόφασή του, ανάλογα με την περίπτωση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 1 έως 3 και στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 160 του παρόντα Κώδικα.

"Σε κάθε περίπτωση για την εκτέλεση του βουλεύματος ή της δικαστικής απόφασης για απόδοση των κατασχεμένων, απαιτείται η καταβολή προηγούμενως των μη καταβληθέντων εισαγωγικών δασμών και λοιπών φόρων ή της τελωνειακής οφειλής στην αρμόδια Τελωνειακή Αρχή."

*** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.5 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.4 άρθρο 41 Ν.3427/2005, ΦΕΚ Α 312/27.12.2005.

6. Το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών μπορεί επίσης, μετά από αίτηση του ιδιοκτήτη, να διατάξει, με αμετάκλητη απόφασή του, την άρση της κατάσχεσης και την απόδοση των κατασχεμένων στον ιδιοκτήτη, εφόσον αυτά δεν έχουν εκποιηθεί ή διατεθεί και υπό τον όρο της κατάθεσης χρηματικής εγγύησης ισόποσης με την αξία, που έχουν στο εσωτερικό, προκειμένου η εγγύηση αυτή να επέχει θέση αξίας του κατασχεμένου και υπόκειται στη δήμευση, που προβλέπεται από το άρθρο 160 του παρόντα Κώδικα.

7. Κάθε Βούλευμα ή απόφαση σχετικά με άρση της κατάσχεσης και απόδοσης των μεταφορικών μέσων, που αναφέρονται στην παράγραφο 1, στον ιδιοκτήτη καθώς και κάθε απόφαση για δήμευσή τους κοινοποιείται αμελλητί από τον Εισαγγελέα στην Τελωνειακή Αρχή και στον Οργανισμό Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού μαζί με βεβαίωση, που συνοδεύει τα στοιχεία αυτά ή και αυτοτελή από την οποία φαίνεται η ημερομηνία του αμετάκλητου αυτών. Αν μέσα σε τρεις (3) μήνες, από την ημερομηνία που επιβλήθηκε η κατάσχεση, δεν έχει εκδοθεί ή δεν έγινε αμετάκλητο τέτοιο Βούλευμα ή απόφαση, ο Εισαγγελέας είναι υποχρεωμένος να ανακοινώσει αμελλητί το στοιχείο αυτό στις πιο πάνω Υπηρεσίες. Την αυτή κοινοποίηση ή γνωστοποίηση δικαιούται να ενεργήσει και κάθε ενδιαφερόμενος και με τις ίδιες συνέπειες.

«Ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού, εάν μετά την παρέλευση τριών (3) μηνών από την ημερομηνία κατάσχεσης, δεν έχει λάβει την πιο πάνω έγγραφη γνωστοποίηση ή ανακοίνωση προβαίνει στην παραχώρηση των μέσων αυτών κατά χρήση στις Υπηρεσίες του Δημοσίου μετά από γνώμη της Γενικής Γραμματείας του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης για την αναλογική κατανομή τους στις υπηρεσίες του Δημοσίου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μπορεί να καθορίζονται τα θέματα σχετικά με την παραχώρηση κατά χρήση των μέσων αυτών στις υπηρεσίες του Δημοσίου, την ηλεκτρονική καταγραφή τους και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή της διάταξης αυτής. Όχημα το οποίο έχει κατασχεθεί ή δεσμευτεί και ευρίσκεται στον Οργανισμό Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού πέραν του εξαμήνου, παραχωρείται κατά χρήση για την κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών του Δημοσίου με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Σε περίπτωση δικαστικής δικαίωσης το όχημα αποδίδεται στον ιδιοκτήτη του, στον οποίο καταβάλλεται εύλογη αποζημίωση για το διάστημα χρήσης του οχήματος του ύστερα από έκθεση εκτίμησης του ΟΔΔΥ. Εάν, μετά την εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου, μένουν αδιάθετα μέσα, τότε ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού προβαίνει στην εκποίηση τους.»

*** Το τέταρτο, εδάφιο της παραγράφου 7 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο τρίτο υποπαρ.Δ.6. Ν.4254/2014,ΦΕΚ Α 85/7.4.2014.

Όμοια εκποίηση ή διάθεση από τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού γίνεται αν περάσουν έξι (6) μήνες, από τότε που έγιναν αμετάκλητα η απόφαση ή το Βούλευμα για άρση της κατάσχεσης των μεταφορικών μέσων ως αντικειμένων λαθρεμπορίας ή των μεταφορικών μέσων λαθρεμπορευμάτων και απόδοσής τους στον ιδιοκτήτη και δεν έχουν παραληφθεί από τον ιδιοκτήτη από αποκλειστική αυτού υπαιτιότητα και το οποιοδήποτε αντάλλαγμα τους εισάγεται ως Δημόσιο Εσοδο, αποκλεισμένου του δικαιώματος αποζημίωσης. Η προαναφερόμενη εκποίηση ή διάθεση γίνεται, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις, για την από τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημόσιου γλικού εκποίηση ή διάθεση ειδών, που ανήκουν στο Δημόσιο και οι οποίες εφαρμόζονται σε αυτές τις περιπτώσεις ανάλογα.

"Για τα πλωτά μέσα μπορούν να γίνουν μέχρι τέσσερις δημοπρασίες εκποίησης. Εάν αποβεί άκαρπη και η τέταρτη Δημοπρασία, τότε η Λιμενική Αρχή φύλαξης του πλωτού μέσου θα προβαίνει, μετά από σχετική βεβαίωση του Ο.Δ.Δ.Υ. Α.Ε., σε πρόταση προς το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας και το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας για καταστροφή των πλωτών μέσων, σύμφωνα με τα ισχύοντα για τις καταστροφές των πλωτών μέσων των ανωτέρω Υπουργείων."

*** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.7 προστέθηκε με την παρ.5 άρθρο 41 Ν.3427/2005, ΦΕΚ Α 312/27.12.2005.

8. Αν, μετά την εκποίηση ή διάθεση των κατασχεμένων, διατάχθηκε αμετάκλητα η απόδοσή τους στον ιδιοκτήτη, καταβάλλεται σε αυτόν από τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού ως αποζημίωση:

α) Εφόσον είχαν οπωσδήποτε και από οποιονδήποτε κατά νόμο υπόχρεο καταβληθεί οι προσήκοντες φόροι, δασμοί και λοιπές επιβαρύνσεις:

α.α. ποσό ίσο με την αναφερόμενη στην Εκθεση Κοστολόγησης αξία, αν τα κατασχεμένα έχουν παραχωρηθεί και

α.β. ποσό ίσο με το τίμημα που επιτεύχθηκε στη Δημοπρασία, αν έχουν εκποιηθεί.

β) Αν δεν είχαν καταβληθεί οι αναφερόμενοι στο προηγούμενο εδάφιο φόροι, δασμοί και λοιπές επιβαρύνσεις, ποσό ίσο με την εργοστασιακή αξία των κατασχεθέντων, όπως αυτή προσδιορίζεται στην Εκθεση Επαλήθευσης της Τελωνιακής Αρχής μειωμένο ανάλογα, λόγω παλαιότητας και τυχόν ελλείψεων ή ζημιών.

Οι πιο πάνω αποζημιώσεις καταβάλλονται έντοκα από την ημερομηνία που ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού έλαβε γνώση της υποχρέωσής του προς απόδοση, μέχρι της ημερομηνίας έκδοσης του σχετικού χρηματικού εντάλματος πληρωμής.

"Προυπόθεση της ως άνω καταβολής είναι η προηγούμενη καταβολή των μη καταβληθέντων εισαγωγικών δασμών, φόρων και λοιπών επιβαρύνσεων. καθώς και κάθε άλλης οφειλής, από πολλαπλά τέλη ή τέλη κυκλοφορίας, που πηγάζει από το συγκεκριμένο μεταφορικό μεσο και εκκρεμεί στην αρμόδια Τελωνιακή Αρχή. Η καταβολή μπορεί να γίνει και με συμψηφισμό."

Μετά την κατά τα ως άνω καταβολή της πιο πάνω αποζημίωσης εξαντλείται κάθε ευθύνη του Δημοσίου και του Οργανισμού Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού.

*** Το προτελευταίο εδάφιο της παρ.8 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.6 άρθρο 41 Ν.3427/2005, ΦΕΚ Α 312/27.12.2005.

9. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται ειδικότερες λεπτομέρειες για την αναφερόμενη στις παραγράφους 7 και 8 αυτού του άρθρου εκποίηση ή διάθεση και τον τρόπο καταβολής της αποζημίωσης. Στα αντικείμενα λαθρεμπορίας και μεταφορικά τους μέσα, που αναφέρονται σε αυτό το άρθρο, εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις του παρόντα Κώδικα, όπως εκάστοτε ισχύει.

10. Η εφαρμογή του παρόντος άρθρου τελεί υπό την προϋπόθεση ότι τα αναφερόμενα σε αυτό μεταφορικά μέσα, δεν προορίζονται για τις ανάγκες των Τελωνειακών Αρχών σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 του ν. 1567/1985 (ΦΕΚ 171 Α΄) δι' αποφάσεως της αρμόδιας Τελωνειακής Αρχής, υπό τον όρο της μεταγενέστερης δήμευσης.

Στην περίπτωση αυτή το Δημόσιο ουδεμία ευθύνη φέρει για τυχαία γεγονότα ούτε υποχρεούται σε άλλες δαπάνες έξοδα ή αποζημιώσεις έναντι παντός.

"11. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 10 του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως και επί κατασχέσεως μεταφορικών μέσων, μηχανημάτων έργου και εμπορευματοκιβωτίων που χρησιμοποιούνται ως μεταφορικά μέσα ναρκωτικών ουσιών ή λαθρομεταναστών, εξαιρουμένων των περιπτώσεων κλεμμένων αυτοκινήτων. Τα κλεμμένα αυτοκίνητα που έχουν κατασχεθεί ως αντικείμενα λαθρεμπορίας ή ως μεταφορικά μέσα λαθρεμπορίας ή ναρκωτικών ουσιών ή λαθρομεταναστών, καθώς και τα κλεμμένα αυτοκίνητα που ανακαλύπτονται κατά τους ελέγχους ή έρευνες από τα Τελωνεία ή τις Διωκτικές Αρχές του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών ή από τις υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας ή του Λιμενικού Σώματος, παραδίδονται στον Ο.Δ.Δ.Υ. Α.Ε. και φυλάσσονται από αυτόν έως ότου παραληφθούν από τους δικαιούχους τους κατόπιν δικαστικής απόφασης ή άδειας παραλαβής από την αρμόδια Αρχή, και εφόσον καταβληθούν προηγουμένως έξοδα μεταφοράς και φύλαξης. Τα έξοδα φύλαξης καταβάλλονται από τους δικαιούχους, υπολογιζόμενα από την ημερομηνία που η δικαστική απόφαση κατέστη αμετάκλητη ή από την ημερομηνία που κοινοποιήθηκε στον δικαιούχο η άδεια της αρμόδιας Αρχής για την παραλαβή του οχήματος. Εάν δεν καταβληθούν τα προαναφερόμενα έξοδα εντός εξαμήνου, τα αυτοκίνητα περιέρχονται στην κυριότητα του

Δημοσίου. Εάν εντός ενός (1) έτους από την κατάσχεση δεν ανευρεθεί ο δικαιούχος τους και εφόσον δεν έχει λάβει γνώση ο Ο.Δ.Δ.Υ Α.Ε. από τον έχοντα έννομο συμφέρον, ότι εκκρεμεί διεκδίκηση των οχημάτων ή των μηχανημάτων έργου ενώπιον δικαστικής αρχής ή αν δεν παρουσιαστεί ο δικαιούχος με αποκλειστική του υπαιτιότητα μέσα σε έξι (6) μήνες μετά την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης ή βουλεύματος ή διοικητικής απόφασης περί απόδοσης, τότε αυτά εκποιούνται ή διατίθενται από τον Ο.Δ.Δ.Υ. Α.Ε.. Αν εκδοθεί βούλευμα ή δικαστική απόφαση μετά την εκποίηση ή διάθεση των αυτοκινήτων που διατάσσει αμετάκλητα την απόδοσή τους, σε κατονομαζόμενους δικαιούχους, ο Ο.Δ.Δ.Υ. Α.Ε. αποζημιώνει αυτούς σύμφωνα με την παράγραφο 8 του παρόντος. Η παράγραφος 9 του παρόντος εφαρμόζεται αναλόγως. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και μετά από εισήγηση του διοικητικού συμβουλίου του Ο.Δ.Δ.Υ. Α.Ε. και πρόταση της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων και Ειδικού Φόρου

Κατανάλωσης, ρυθμίζεται το ημερήσιο κόστος φύλαξης, οι δαπάνες φόρτωσης, εκφόρτωσης, καθώς και μεταφοράς των αυτοκινήτων και μηχανημάτων έργου."

*** Η παρ.11 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.7 άρθρο 41 Ν.3427/2005, ΦΕΚ Α 312/27.12.2005.

12. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ορισθεί ότι εξαιρούνται από την παράδοση στον Οργανισμό Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού (Ο.Δ.Δ.Υ.) ένα ή περισσότερα χερσαία, πλωτά ή εναέρια μεταφορικά μέσα, από εκείνα που έχουν κατασχεθεί ως αντικείμενα λαθρεμπορίας ή ως μεταφορικά μέσα λαθρεμπορευμάτων, ναρκωτικών ουσιών και λαθρομεταναστών, καθώς και ότι ανατίθεται η φύλαξή τους σε ορισμένο Τελωνείο. Μετά την περιέλευση της κυριότητας, των μέσων αυτών, στο Δημόσιο λόγω παρόδου των προθεσμιών που αναγράφονται στην παράγραφο 7 του παρόντος άρθρου ο Υπουργός Οικονομικών με απόφασή του τα διαθέτει σε Τελωνειακές Αρχές, που είναι αρμόδιες για τη δίωξη του λαθρεμπορίου και των ναρκωτικών, είτε σε υπηρεσίες του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.). Αν διαπιστωθεί ότι τα μέσα αυτά δεν είναι κατάλληλα για τις ανάγκες των πιο πάνω υπηρεσιών, ο Υπουργός Οικονομικών με όμοια απόφασή του διατάσσει την απόδοσή τους στον Οργανισμό Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού. Αν μετά τη διάθεση του μέσου που κατασχέθηκε, διατάχθηκε αμετακλήτως με Βούλευμα ή δικαστική απόφαση η απόδοσή του στον ιδιοκτήτη, καταβάλλεται σε αυτόν από τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού (Ο.Δ.Δ.Υ.) ως πλήρης αποζημίωση ποσό ίσο με την αξία του μέσου, όπως αυτή ορίζεται στην Εκθεση Κοστολόγησης, στην οποία υπολογίζονται ή όχι, κατά περίπτωση, οι δασμοί, οι φόροι και λοιπές επιβαρύνσεις που έχουν καταβληθεί και που συντάσσεται αμέσως μετά την έκδοση της απόφασης του Υπουργού Οικονομικών για φύλαξη των μέσων που κατασχέθηκαν.

Εφόσον ο δικαιούχος δεν αποδέχεται το ποσό της αποζημίωσης, δύναται να προσφύγει, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την επίδοση από τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού (Ο.Δ.Δ.Υ.) της Εκθεσης Κοστολόγησης, στα Διοικητικά Δικαστήρια για τον καθορισμό της αξίας των ως άνω μεταφορικών μέσων.

Η Εκθεση Κοστολόγησης συντάσσεται στην περίπτωση αυτή από τον Προϊστάμενο του Τελωνείου Κατάσχεσης των μέσων, τον αρμόδιο Οικονομικό Επιθεωρητή και ένα μηχανολόγο - μηχανικό της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της οικείας Νομαρχίας ή του Οργανισμού Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού (Ο.Δ.Δ.Υ.). Οι αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών της παραγράφου αυτής κοινοποιούν και στον Οργανισμό Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού, καθώς και στην αρμόδια για τη σχετική παράβαση Εισαγγελική Αρχή. Στις περιπτώσεις της παραγράφου αυτής, οι κοινοποιήσεις που ενεργούνται από την Εισαγγελική Αρχή γίνονται προς το οικείο Τελωνείο φύλαξης αντί προς τον Οργανισμό Διαχείρισης

Δημόσιου γλικού. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων.

"13. Όλα τα είδη μεταφορικών μέσων και μηχανημάτων έργου που για οποιαδήποτε αιτία έχουν δεσμευτεί ή ακινητοποιηθεί από τις αρμόδιες αρχές και έχουν παραδοθεί για φύλαξη στον Ο.Δ.Δ.Υ. Α.Ε., παραχωρούνται ή εκποιούνται από τον Ο.Δ.Δ.Υ. Α.Ε., εφόσον παρέλθει χρονικό διάστημα δύο (2) ετών από την ημερομηνία δέσμευσης ή ακινητοποίησης και εντός αυτής της διετίας δεν έχει κοινοποιηθεί στον Ο.Δ.Δ.Υ. Α.Ε. έγγραφη γνωστοποίηση περί επιβολής κατάσχεσης ή κίνησης ποινικής διαδικασίας απόδοσής τους στους κατά νόμο δικαιούχους, ή προσφυγής στα διοικητικά δικαστήρια.

Εάν μετά την εκποίηση ή διάθεση των ανωτέρω διαταχθεί αμετάκλητα η απόδοσή τους στον ιδιοκτήτη καταβάλλεται αποζημίωση από τον Ο.Δ.Δ.Υ. Α.Ε. σύμφωνα με την παράγραφο 8 του παρόντος άρθρου."

*** Η παρ.13 προστέθηκε με την παρ.8 άρθρο 41 Ν.3427/2005, ΦΕΚ Α 312/27.12.2005.

"14. Από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως για τις περιπτώσεις που κατάσχονται μεταφορικά μέσα ως αντικείμενα λαθρεμπορίας ή ως μεταφορικά μέσα αντικειμένων λαθρεμπορίας, ναρκωτικών ουσιών, όπλων και εκρηκτικών, μεταφοράς λαθρομεταναστών, καθώς και αυτών που έχουν ανευρεθεί ή κατασχεθεί ως προϊόντα κλοπής, ο Ο.Δ.Δ.Υ. ΑΕ και οι υπηρεσίες των Περιφερειών στις οποίες σύμφωνα με την απόφαση 2/20010/0025/3.9.2002 (ΦΕΚ 1177 Β/11.9.2002) του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών έχουν εκχωρηθεί αρμοδιότητές του, ορίζονται ως αποκλειστικοί μεσεγγυούχοι"

*** Η παρ.14 προστέθηκε με την παρ.9 άρθρο 41 Ν.3427/2005, ΦΕΚ Α 312/27.12.2005.

ΛΑΪΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ – ΥΠΑΙΘΡΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟ (Ν. 4264/2014)

ΠΡΟΣΟΧΗ : Πλέον, με το άρθρο 60 του Ν.4497/13-11-2017 καταργήθηκαν από 13-11-2017 τα άρθρα 1 έως και 20 , και 22 έως και 35 του Ν.4264/2014

Αξιόποινη πράξη, πλέον, είναι η άσκηση εμπορικής δραστηριότητας βιομηχανικών προϊόντων (του άρθρου 17 §1 περ.ε') άνευ αδείας = φ. τουλ. 6 μηνών [: αρ. 1, 17 §1 περ.ε' και 57 §2 του Ν.4497/13-11-2017]

Άρθρο 1 : Αντικείμενο – Πεδίο Εφαρμογής

Αντικείμενο του παρόντος Μέρους είναι ο καθορισμός των όρων και προϋποθέσεων για την άσκηση συγκεκριμένων εμπορικών δραστηριοτήτων σε ανοικτό χώρο.

Άρθρο 2 : Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος Μέρους ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. **«Υπαίθριο εμπόριο»:** η εμπορική δραστηριότητα που ασκείται σε ανοικτό χώρο, όπως η πώληση προϊόντων σε λαϊκές και λοιπές οργανωμένες υπαίθριες αγορές, καθώς και το πλανόδιο εμπόριο.

2. **«Στάσιμο εμπόριο»:** η άσκηση υπαίθριας εμπορικής δραστηριότητας από πωλητή που δεν μετακινείται από το καθορισμένο από την αρμόδια αρχή σταθερό σημείο.

3. **«Πλανόδιο εμπόριο»:** η άσκηση υπαίθριας εμπορικής δραστηριότητας από πωλητή που μετακινείται με ή χωρίς τη χρήση οποιουδήποτε αυτοκινούμενου ή ρυμουλκούμενου οχήματος ή οποιουδήποτε άλλου κινητού μέσου.

4. **«Παραγωγός πωλητής υπαίθριου εμπορίου»:** ο παραγωγός, ο οποίος δραστηριοποιείται στο υπαίθριο εμπόριο και διαθέτει προϊόντα αποκλειστικά ιδίας παραγωγής.

5. **«Μεταποίηση»:** η ενέργεια με την οποία τροποποιείται ουσιαστικά το αρχικό προϊόν, συμπεριλαμβανομένης της θερμικής επεξεργασίας, του καπνίσματος, του αλατίσματος, της ωρίμανσης, της αποξηράνσης, του μαριναρίσματος, της εκχύλισης, της εξώθησης ή συνδυασμού αυτών των μεθόδων.

6. **«Μεταποιημένα προϊόντα»:** τα τρόφιμα που προέρχονται από τη μεταποίηση μη μεταποιημένων προϊόντων. Τα προϊόντα αυτά είναι δυνατό να περιέχουν συστατικά τα οποία είναι αναγκαία για την παρασκευή τους ή τα οποία τους προσδίδουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

7. **«Επαγγελματίας πωλητής υπαίθριου εμπορίου»:** το φυσικό πρόσωπο, το οποίο δραστηριοποιείται στο υπαίθριο εμπόριο, διαθέτοντας τα είδη του άρθρου 17, τα οποία δεν προέρχονται από ιδία παραγωγή.

8. **«Αγροτικά προϊόντα»:** τα προϊόντα του εδάφους, της κτηνοτροφίας, της πτηνοτροφίας, της μελισσοκομίας, της θαλάσσιας αλιείας, της σπογγαλιείας, της οστρακαλιείας, της αλιείας εσωτερικών υδάτων, της υδατοκαλλιέργειας, της δασοπονίας, της θηραματοπονίας και των κάθε είδους εκτροφών, τα προϊόντα που προέρχονται από το πρώτο στάδιο επεξεργασίας ή μεταποίησης αυτών, καθώς και κάθε άλλο προϊόν που προέρχεται από την αγροτική εν γένει δραστηριότητα.

9. **«Λαϊκή αγορά»:** η υπαίθρια, μετακινούμενη, οργανωμένη αγορά, στην οποία δραστηριοποιούνται παραγωγοί πρωτογενών και μεταποιημένων προϊόντων οικοτεχνίας, καθώς και επαγγελματίες πωλητές για τη διάθεση κυρίως πρωτογενών, αλλά και βιομηχανικών ειδών.

10. **«Εμποροπανήγυρις»:** η υπαίθρια αγορά, στην οποία διατίθενται ποικίλα εμπορεύματα, με την ευκαιρία γιορτής θρησκευτικού ή επετειακού χαρακτήρα.

11. **«Κυριακάτικες αγορές»:** οι υπαίθριες αγορές που λειτουργούν κατά τις Κυριακές και στις οποίες δραστηριοποιούνται κυρίως παλαιοπώλες, συλλέκτες, ρακοσυλλέκτες και συναφείς επιτηδευματίες.

12. **«Χριστουγεννιάτικες και Πασχαλινές αγορές»:** οι αγορές που λειτουργούν την περίοδο των Χριστουγέννων και του Πάσχα και στις οποίες πωλούνται είδη που δικαιολογούνται από το χαρακτήρα των ημερών κατά τις οποίες διεξάγονται.

13. **«Οικοτεχνία»:** η μικρής κλίμακας μεταποίηση γεωργικών προϊόντων από παραγωγό εγγεγραμμένο στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Οικοτεχνίας (Κ.Η.Μ.Ο.) της παρ. 2 του άρθρου 56 του ν. 4235/2014 (Α` 32), όπως ισχύει.

14. **«Κινητές καντίνες»:** οχήματα, αυτοκινούμενα ή ρυμουλκούμενα, διασκευασμένα σε κινητά καταστήματα, τα οποία, σύμφωνα με το άρθρο 14 της Υ1γ/Γ.Π./οικ.47829/21.6.2017 (Β` 2161) απόφασης του Υπουργού Υγείας, κατατάσσονται στις επιχειρήσεις μαζικής εστίασης και, ειδικότερα, στις επιχειρήσεις παρασκευής ή και προσφοράς τροφίμων και ποτών σε κινητούς ή προσωρινούς χώρους.

15. **«Κατανομή – τοποθέτηση»:** η διαδικασία στελέχωσης των λαϊκών αγορών με πωλητές, ανεξάρτητα από την ιδιότητά τους.

16. **«Απόδοση θέσης»:** η διαδικασία απόδοσης συγκεκριμένης, οριοθετημένης και αριθμημένης θέσης σε δικαιούχο πωλητή μίας συγκεκριμένης λαϊκής αγοράς.

17. **«Φορέας λειτουργίας»:** ο φορέας που είναι αρμόδιος για την οργάνωση και την εύρυθμη λειτουργία λαϊκής ή άλλης οργανωμένης αγοράς και που επιλαμβάνεται κάθε θέματος που ανακύπτει, όσον αφορά τόσο τη λειτουργία της εν γένει, όσο και τη δραστηριοποίηση των πωλητών σε αυτή. Για τις λαϊκές αγορές που λειτουργούν εντός των γεωγραφικών ορίων της Περιφέρειας Αττικής και της Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης, αρμόδιος φορέας ορίζεται η Περιφέρεια Αττικής και η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, αντίστοιχα. Για τις λαϊκές αγορές της λοιπής επικράτειας, καθώς και για τις λοιπές οργανωμένες αγορές, αρμόδιος φορέας ορίζεται ο δήμος, εντός των γεωγραφικών ορίων του οποίου λειτουργεί η αγορά.

18. **«Φορητές εγκαταστάσεις έψησης»:** Οι φορητές εγκαταστάσεις για την παρασκευή πρόχειρων γευμάτων, όπως ποπ κορν, μαλλί της γριάς, λουκουμάδες και κάστανα που σύμφωνα με το άρθρο 14 της Υ1γ/Γ.Π./ οικ.47829/21.6.2017 απόφασης του Υπουργού Υγείας εντάσσονται στις επιχειρήσεις παρασκευής ή και προσφοράς τροφίμων και ποτών σε κινητούς ή προσωρινούς χώρους.

19. **«Λοιπές οργανωμένες αγορές»:** υπαίθριες αγορές που διοργανώνονται στο πλαίσιο πολιτιστικής εκδήλωσης.

20. **«Αγορές Καταναλωτών»:** οι αγορές που διοργανώνονται με πρωτοβουλία πολιτών-καταναλωτών για την ανάπτυξη της καταναλωτικής συνείδησης και της αλληλεγγύης μεταξύ πολιτών, μετά από έγκριση των δήμων, οι οποίοι παραχωρούν και τους χώρους διεξαγωγής των αγορών αυτών.

21. **«Υπαίθριες δραστηριότητες με ψυχαγωγικό αντικείμενο»:** τα ψυχαγωγικά παιχνίδια, όπως ενδεικτικά, λούνα παρκ, πίστες αυτοκινητιδίων, τσίρκο, μουσικές συναυλίες,

επιδείξεις και άλλες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, που οργανώνονται και διεξάγονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα τα οποία ασκούν εμπορικές δραστηριότητες σε εξωτερικούς χώρους.

Άρθρο 17 : Είδη εμπορίας αδειών επαγγελματιών πωλητών

1. Τα είδη εμπορίας, για τα οποία χορηγείται **άδεια επαγγελματία πωλητή**, είναι τα εξής:

Α. Πρωτογενή διατροφικά προϊόντα γης. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται: α. Νωπά οπωροκηπευτικά, αυγά, ελιές, ελαιόλαδο, οίνος, μέλι, πουλερικά και κουνέλια. β. Βιολογικά νωπά προϊόντα της υποκατηγορίας α`. γ. Βιολογικά μεταποιημένα και τυποποιημένα αγροτικά προϊόντα.

Β. Νωπά αλιευτικά προϊόντα θάλασσας, γλυκών υδάτων, υδατοκαλλιέργειας.

Γ. Μεταποιημένα διατροφικά προϊόντα και κατεψυγμένα τρόφιμα. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται:

α. Τυροκομικά, αλλαντικά, ξηροί καρποί, όσπρια, ρύζι, ζαχαρώδη προϊόντα, που διατηρούνται εκτός ψυγείου, καφές, οίνος, ελιές, ελαιόλαδο, μέλι.

β. Βιολογικά μεταποιημένα και τυποποιημένα αγροτικά προϊόντα.

γ. Κατεψυγμένα τρόφιμα, όπως αλιεύματα, λαχανικά, κρεατικά, είδη σφολιάτας, παρασκευάσματα ζύμης.

Δ. Είδη Κηπουρικής. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται:

Καλλωπιστικά φυτά, χώμα, γλάστρες, πολλαπλασιαστικό υλικό, εργαλεία και βιομηχανικά είδη κηπουρικής και ανθοκομίας.

Ε. Βιομηχανικά είδη.

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται γενικά βιομηχανικά είδη πλην ηλεκτροδοτούμενων ηλεκτρικών ειδών και παιχνιδιών, όπως **είδη ένδυσης** νεωτερισμών, ψεύτικα κοσμήματα (φομπιζού), **λευκά είδη**, **ψιλικά**, **είδη υπόδησης**, **δερμάτινα είδη** (τσάντες, ζώνες, πορτοφόλια), **αυτόνομα μη ηλεκτροδοτούμενα ηλεκτρικά είδη**, **εκκλησιαστικά είδη**, **είδη ατομικής καθαριότητας ή οικιακής φροντίδας**, **μέσα συσκευασίας** (χάρτινες, πλαστικές σακούλες), **είδη υαλοπωλείου**, **πλαστικά με το μέτρο**, **είδη χαρτιού**, **εργαλεία** και **βιομηχανικά είδη κηπουρικής και ανθοκομίας**.

ΣΤ. Υπηρεσίες παροχής πρόχειρων γευμάτων.

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι υπηρεσίες που παρέχονται από κατόχους καντινών και φορητών εγκαταστάσεων έψησης για την παρασκευή πρόχειρων γευμάτων, καθώς και πώλησης ειδών κυλικείου. Οι αδειούχοι της κατηγορίας αυτής δεν μπορούν να αναπτύσσουν τραπεζοκαθίσματα και για τη χορήγηση άδειας είναι απαραίτητη η βεβαίωση καταλληλότητας του οχήματος, όπου απαιτείται, σύμφωνα με τις υγειονομικές διατάξεις.

2. Για τη διάθεση πολλαπλασιαστικού υλικού απαιτείται από τον ενδιαφερόμενο για την άσκηση της σχετικής δραστηριότητας η προσκόμιση Βεβαίωσης Συνδρομής των Νομίμων Προϋποθέσεων, όπως προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 4 της αριθμ. 2078/80743/25.7.2017 απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β` 2679), εκτός των περιπτώσεων του άρθρου 3 της αριθμ. 303206/26.5.1997 απόφασης του Υπουργού Γεωργίας (Β` 461). Για τη διάθεση βιολογικών προϊόντων

εφαρμόζονται κατ' αναλογία η διάταξη της περίπτωσης κα' της παραγράφου 1 του άρθρου 10.

3. Οι κάτοχοι άδειας επαγγελματία πωλητή υπαίθριου εμπορίου λαϊκών αγορών μπορούν να πωλούν προϊόντα μόνο μίας από τις ανωτέρω κατηγορίες Α' έως και ΣΤ', υπό την προϋπόθεση ότι τα προϊόντα αυτά είναι γραμμένα στην άδειά τους από την αρμόδια για την έκδοση και ανανέωση της άδειας αρχή. Ειδικά, κάθε πωλητής της κατηγορίας Α' μπορεί να προσθέσει στην άδειά του έως τρία (3) προϊόντα της κατηγορίας Γ' και αντίστροφα. Οι κάτοχοι άδειας επαγγελματία πωλητή στάσιμου και πλανόδιου εμπορίου μπορούν να πωλούν προϊόντα συνδυαστικά των κατηγοριών Α', Γ', Δ'.

4. Ο επαγγελματίας πωλητής λαϊκών αγορών μπορεί να αλλάξει κατηγορία πωλούμενων ειδών, ύστερα από αίτησή του στην αρχή ανανέωσης της άδειας. Με τη σύμφωνη γνώμη της οικείας επιτροπής λαϊκών αγορών του άρθρου 28, εγκρίνεται ή απορρίπτεται αιτιολογημένα η εν λόγω αίτηση για λόγους πληρότητας και ποικιλίας της αγοράς, σε συνδυασμό με όσα προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 30 για την αναλογία πρωτογενών και βιομηχανικών ειδών. Στην περίπτωση που δεν υπάρξει απάντηση εντός εξήντα (60) ημερών τεκμαίρεται σιωπηρή αποδοχή του αιτήματος.

5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης είναι δυνατό να τροποποιούνται (αφαιρούνται ή προστίθενται) τα πωλούμενα είδη, πέραν των προαναφερομένων, σε περίπτωση αυξημένης ζήτησης προϊόντων, ανεπάρκειας αγοράς και παραγωγής νέων προϊόντων, καθώς και να τροποποιούνται τα προϊόντα που επιτρέπεται να πωλούνται ανά τομέα δραστηριοποίησης (λαϊκή αγορά, στάσιμο εμπόριο, πλανόδιο εμπόριο).

Άρθρο 57 : Ποινικές κυρώσεις

1. Μέλη των επιτροπών του άρθρου 12 που με οποιονδήποτε τρόπο βεβαιώνουν εν γνώσει τους ψευδώς ότι τα προϊόντα που διαθέτει ο παραγωγός πωλητής υπαίθριου εμπορίου όλων των τύπων αδειών, όπως αυτά αναφέρονται στη δήλωση ή τα λοιπά απαραίτητα δικαιολογητικά που αυτός υποβάλλει για τη χορήγηση ή την ανανέωση σχετικής άδειας, είναι δικής του παραγωγής ή με οποιονδήποτε τρόπο συμπράττουν στην έκδοση ή τη χορήγηση σε παραγωγό βεβαίωσης με το ανωτέρω ψευδές περιεχόμενο, τιμωρούνται με **φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους**, εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται αυστηρότερα σύμφωνα με άλλη ποινική διάταξη.

2. Όποιος χωρίς άδεια ασκεί εμπορική δραστηριότητα βιομηχανικών προϊόντων τιμωρείται με **φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών**.

Προισχύσαν δίκαιο :

Άρθρο 31 Ν. 4264/2014 - Ποινικές κυρώσεις [καταργήθηκε]

1. Όποιος παρεμποδίζει τον ασκούμενο έλεγχο ή αρνείται με οποιονδήποτε τρόπο να παραδώσει στους αρμόδιους υπαλλήλους κάθε στοιχείο απαραίτητο για τη διεξαγωγή του ελέγχου, όπως ιδίως τα παραστατικά εμπορίας και διακίνησης, τιμωρείται με **φυλάκιση.** Παρεμπόδιση ελέγχου θεωρείται

και η απόκρυψη των απαιτούμενων στοιχείων ή η παραποίηση των στοιχείων αυτών ή η ψευδής παράθεση τους.

2. Όποιος χωρίς άδεια ασκεί δραστηριότητα του παρόντος νόμου, τιμωρείται με ποινή **φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών**.

3. α) Όποιος διαθέτει τρόφιμα μη ασφαλή ή ακατάλληλα για την ανθρώπινη κατανάλωση τιμωρείται με **φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών**.

β) Όποιος διαθέτει τρόφιμα μη ασφαλή ή επιβλαβή για την υγεία τιμωρείται με **φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών**.

γ) Όποιος αναμειγνύει παράνομα και πωλεί είδη διαφορετικών ποιοτήτων τιμωρείται με **φυλάκιση**.

4. Όποιος παραποιεί ή νοθεύει άλλα είδη βιοτικής ανάγκης πλην τροφίμων ή εν γνώσει του κατέχει προς εμπορία ή πωλεί τέτοια είδη, τιμωρείται με **φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών**.

6. Όποιος παραβαίνει τις διατάξεις των άρθρων 13 και 16 τιμωρείται με **φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών**.

α) Άρθρο 13 – Πρόσληψη υπαλλήλου από τον παραγωγό πωλητή

1. Οι παραγωγοί πωλητές λαϊκών αγορών μπορούν να προσλαμβάνουν υπαλλήλους εφόσον προηγουμένως προσκομισθούν τα κατωτέρω δικαιολογητικά στους κατά περίπτωση αρμόδιους φορείς που χορηγούν ή ανανεώνουν την άδεια:

α) Αίτηση του παραγωγού, στην οποία αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία της ταυτότητας του ιδίου και του υπό πρόσληψη υπαλλήλου, καθώς και ο αριθμός ΑΦΜ και ΑΜΚΑ του τελευταίου.

β) Σύμβαση εργασίας μεταξύ των συμβαλλομένων και σε περίπτωση σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου, η τυχόν ανανέωση της.

γ) Αντίγραφο αναγγελίας πρόσληψης υπαλλήλου στον Ο.Α.Ε.Δ..

δ) Υπεύθυνη δήλωση του υπαλλήλου στην οποία δηλώνεται ότι δεν ασκεί άλλο επάγγελμα ή επαγγελματική δραστηριότητα και ότι ο ίδιος ή η σύζυγος ή συγγενείς εξ αίματος μέχρι τρίτου βαθμού ή εξ αγχιστείας μέχρι δευτέρου βαθμού δεν έχουν άλλη άδεια επαγγελματική ή παραγωγική για τις λαϊκές αγορές ή τις λαϊκές αγορές προϊόντων βιολογικής γεωργίας της χώρας ή για υπαίθριο εμπόριο.

ε) Προκειμένου για υπαλλήλους υπηκόους τρίτων χωρών, άδεια διαμονής και εργασίας που προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία και η τυχόν ανανέωση της.

2. Η πρόσληψη και διαγραφή υπαλλήλου υπόκειται σε έγκριση του οργάνου που χορήγησε την άδεια, μετά από αίτηση του παραγωγού πωλητή και υπεύθυνη δήλωση του και καταχωρούνται στην παραγωγική άδεια πωλητή μετά από έλεγχο ακρίβειας των δηλούμενων στοιχείων.

3. Η απόφαση πρόσληψης, και κάθε άλλης μεταβολής της σχέσης εργασίας του υπαλλήλου κοινοποιείται από το αρμόδιο όργανο που χορήγησε την άδεια στο υποκατάστημα του ασφαλιστικού φορέα του τόπου κατοικίας του παραγωγού πωλητή.

4. Οι αγρεργάτες, που είναι ασφαλισμένοι στον Ο.Γ.Α. και απασχολούνται παράλληλα ως υπάλληλοι σε λαϊκές αγορές από παραγωγούς αγροτικών προϊόντων, εξαιρούνται της ασφάλισης στο ΙΚΑ-TEAM. Κατά την πρόσληψη τους, ο αδειούχος παραγωγός, προσκομίζει μαζί με την αίτηση, εκτός από τα δικαιολογητικά της παραγράφου 1 και βιβλιάριο Ο.Γ.Α. ή βεβαίωση κύριας ασφάλισης του Ο.Γ.Α. και υπεύθυνη δήλωση περί αποκλειστικής

απασχόλησης του αγρεργάτη τόσο στην καλλιέργεια των κτημάτων όσο και στην πώληση των παραγομένων προϊόντων στις λαϊκές αγορές.

5. Καθιερώνεται πλαστικοποιημένη κάρτα κίτρινου χρώματος για τον υπάλληλο, την οποία φέρει σε εμφανές σημείο της ενδυμασίας του, όταν είναι στο χώρο λειτουργίας της λαϊκής αγοράς και στην οποία επικολλάται πρόσφατη φωτογραφία του υπαλλήλου και αναγράφονται το ονοματεπώνυμο, η ημερομηνία πρόσληψης και τα στοιχεία του εργοδότη - παραγωγού πωλητή λαϊκής αγοράς.

β) Άρθρο 16 - Πρόσληψη υπαλλήλου από επαγγελματία πωλητή

1. Τα φυσικά πρόσωπα επαγγελματίες πωλητές λαϊκών αγορών μπορούν να προσλαμβάνουν υπαλλήλους, εφόσον προηγουμένως προσκομισθούν τα κατωτέρω δικαιολογητικά στους κατά περίπτωση αρμόδιους φορείς που χορηγούν ή ανανεώνουν την άδεια:

α) Αίτηση του επαγγελματία στην οποία αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία της ταυτότητας του ιδίου και του υπό πρόσληψη υπαλλήλου, καθώς και ο αριθμός ΑΦΜ και ΑΜΚΑ του τελευταίου.

β) Σύμβαση εργασίας μεταξύ των συμβαλλομένων και σε περίπτωση σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου, η τυχόν ανανέωση της.

γ) Αντίγραφο αναγγελίας πρόσληψης υπαλλήλου στον Ο.Α.Ε.Δ..

δ) Υπεύθυνη δήλωση του υπαλλήλου στην οποία δηλώνεται ότι δεν ασκεί άλλο επάγγελμα ή επαγγελματική δραστηριότητα και ότι ο ίδιος ή η σύζυγος ή συγγενείς εξ αίματος μέχρι τρίτου βαθμού ή εξ αγχιστείας μέχρι δευτέρου βαθμού δεν έχουν άλλη άδεια επαγγελματική ή παραγωγική για τις λαϊκές αγορές ή τις λαϊκές αγορές προϊόντων βιολογικής γεωργίας της χώρας ή για υπαίθριο εμπόριο.

ε) Προκειμένου για υπαλλήλους υπηκόους τρίτων χωρών, άδεια διαμονής και εργασίας που προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία και η τυχόν ανανέωση της.

2. Η πρόσληψη και διαγραφή υπαλλήλου εγκρίνεται με απόφαση του οργάνου που χορήγησε την άδεια, μετά από αίτηση του επαγγελματία πωλητή και υπεύθυνη δήλωση του και καταχωρούνται στην άδεια επαγγελματία πωλητή μετά από έλεγχο ακρίβειας των δηλούμενων στοιχείων.

3. Η απόφαση πρόσληψης και κάθε άλλης μεταβολής της σχέσης εργασίας του υπαλλήλου κοινοποιείται από το αρμόδιο όργανο που χορήγησε την άδεια στο υποκατάστημα του ασφαλιστικού φορέα του τόπου κατοικίας του επαγγελματία πωλητή.

4. Καθιερώνεται πλαστικοποιημένη κάρτα κίτρινου χρώματος για τον υπάλληλο, την οποία φέρει σε εμφανές σημείο της ενδυμασίας του, όταν είναι στο χώρο λειτουργίας της λαϊκής αγοράς και στην οποία επικολλάται πρόσφατη φωτογραφία του υπαλλήλου και αναγράφονται το ονοματεπώνυμο, η ημερομηνία πρόσληψης και τα στοιχεία του εργοδότη-επαγγελματία πωλητή λαϊκής αγοράς.

"5. Επιτρέπεται η προσωρινή αναπλήρωση του αδειούχου επαγγελματία πωλητή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12, οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως".

***Η εντός " " παρ. 5 προστέθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 93 του 4314/2014 (ΦΕΚ Α` 265/23.12.2014)]

6. Σε περίπτωση που η βεβαίωση της τριμελούς επιτροπής του άρθρου 11 περιέχει αναληθή ή ανακριβή στοιχεία, καθένα από τα υπογράφοντα μέλη τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους.

[Άρθρο 11 = Τριμελείς Επιτροπές χορήγησης βεβαιώσεων σε παραγωγούς πωλητές λαϊκών αγορών

1. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας συστήνονται Τριμελείς Επιτροπές για τη χορήγηση βεβαιώσεων σε παραγωγούς πωλητές λαϊκών αγορών, ορίζεται η σύνθεση τους, καθορίζονται τα δικαιολογητικά που απαιτείται να προσκομίστούν ανάλογα με το είδος του προϊόντος, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την οργάνωση και τη λειτουργία τους, καθώς και το περιεχόμενο της βεβαίωσης.

2. Με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη συγκροτούνται στις περιφέρειες ή στις περιφερειακές ενότητες της χώρας οι αντίστοιχες Τριμελείς Επιτροπές.

3. Έργο της Τριμελούς Επιτροπής είναι η έκδοση σε κάθε ενδιαφερόμενο της σχετικής βεβαίωσης, στην οποία αναφέρεται ο τρόπος διαπίστωσης της ύπαρξης των καλλιεργειών, η θέση και η έκταση των κτημάτων, η προβλεπόμενη στρεμματική και συνολική ποσότητα κατά προϊόν και ποικιλία, καθώς και το ιδιοκτησιακό καθεστώς αυτών, ιδιόκτητο ή μισθωμένο.

4. Στα μέλη των ανωτέρω Επιτροπών καταβάλλονται οδοιπορικά έξοδα σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, η δαπάνη των οποίων βαρύνει τους προϋπολογισμούς των οικείων Περιφερειών και Περιφερειακών Ενοτήτων.

«5. Η ισχύς του άρθρου αυτού αρχίζει από την 1.11.2014. Η απόφαση της παραγράφου 1 εκδίδεται το αργότερο μέχρι τις 31.10.2014. Οι οικείοι Περιφερειάρχες οφείλουν να εκδώσουν τις αποφάσεις συγκρότησης επιτροπών της παραγράφου 2 εντός δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 1. Μέχρι τις 31.10.2014 οι Τριμελείς Επιτροπές που υφίστανται κατά τη δημοσίευση του παρόντος, εξακολουθούν να λειτουργούν.»

*** Η παρ.5 προστέθηκε με το άρθρο 233 παρ.1 Ν.4281/2014,ΦΕΚ Α 160/8.8.2014.]

ΛΑΤΟΜΕΙΑ (Ν. 2115/1993)

• **άρ. 22 Ν. 2115/1993: Μεταφορά ακάλυπτου φορτίου αδρανών υλικών → Φ + ΧΠ 500.000 δρχ. (1.500 €) – 2.000.000 δρχ. (5.900 €) :** Είναι ανίσχυρη η διάταξη, διότι παραπέμπει στο άρθρο 11 του Ν.1903/1990, το οποίο καταργήθηκε με το άρθρο 112 §2 του Ν.2094/1992. Ωστόσο, σχετικά προβλέπεται: α) για τα Ι.Χ.Ε. αυτοκίνητα στο άρθρο 32 §3 ΚΟΚ, το οποίο πλέον είναι πταίσμα (Ν.3904/23-12-2010) // β) για τα Ι.Χ.Φ αυτοκίνητα στα άρθρα 3, 4, 24στ' Ν.3446/2006, τα οποία προβλέπουν μόνο διοικητικό πρόστιμο.

• **άρ. 1 παρ.1 και αρ. 16 του Ν. 1428/1984,** όπως ίσχυε μετά την αντικ. του με το αρ. 25 Ν. 2115/1993, και αντικ. από το αρ. 8 Ν. 2702/1999 και σε συνδ.με άρθρο 5 του Ν.4061/2012 (*περί διαδικασίας αδειοδότησης από τον Περιφερειάρχη*): Παρ. 1: Όποιος εκμεταλλεύεται ή εξορύσσει ή αποκομίζει αδρανή υλικά, μάρμαρα ή βιομηχανικά ορυκτά χωρίς να έχει αποκτήσει σχετικό δικαίωμα → **Φ τουλ. 3 μηνών.**

ΜΑΪΜΟΥΔΕΣ [: απομιμητικά προϊόντα]

• έμπορος που πωλεί απομιμητικά προϊόντα :

- 1) Χρήση πλαστών εγγράφων** (άρ. 216 §2 σε συνδ.με §1 ΠΚ)→ **Φ τουλ. 3 μηνών**
- 2) Χρήση και εμπορία απομιμήσεων αλλότριων σημάτων** (άρ. 1, 2, 14, 28 §1 γ' και δ', 29, 30 και 31 του Ν.2239/1994)→ **Φ τουλ. 3 μηνών + ΧΠ τουλ. 200.000 δρχ. (=590 €)**
ΠΡΟΣΟΧΗ : *πλέον* : κατοχή και θέση σε κυκλοφορία προϊόντων που φέρουν αλλότριο σήμα (αρ. 125, 156 §1 περ.γ' του Ν.4072/2012 (περί σήματος))→ **Φ τουλ. 6 μηνών + ΧΠ τουλ. 6.000 €**
- 3) Χρήση επωνυμίας και διακριτικού σήματος αλλότριας βιομηχανικής επιχείρησης** (άρ. 1, 2, 13, 14, 15, 21, 22 του Ν.146/1914)→ **Φ μέχρι 6 μηνών, ή ΧΠ ή αμφότερες**
- 4) Αποδοχή προϊόντων εγκλήματος** (394 §1 ΠΚ)→ **Φ**
- 5) Ανακριβείς δηλώσεις στο κοινό περί ποιότητας εμπορευμάτων** (αρ. 30 §7 του ν.δ. 136/1946)→ **Φ., ή ΧΠ, ή αμφότερες**

• έμπορος που κατασκευάζει και πωλεί απομιμητικά προϊόντα :

- 1) Πλαστογραφία εγγράφων μετά χρήσεως** (άρ. 216 §1εδ.α' και β' ΠΚ)→ **Φ τουλ. 3 μηνών**
- 2) Απομίμηση, χρήση απομιμήσεων και εμπορία απομιμήσεων αλλότριων σημάτων** (άρ. 1, 2, 14, 28 §1 β', γ' και δ', 29, 30 και 31 του Ν.2239/1994)→ **Φ τουλ. 3 μηνών + ΧΠ τουλ. 200.000 δρχ. (=590 €)**
ΠΡΟΣΟΧΗ : *πλέον* : κατοχή και θέση σε κυκλοφορία προϊόντων που φέρουν αλλότριο σήμα (αρ. 125, 156 §1 περ.γ' του Ν.4072/2012 (περί σήματος))→ **Φ τουλ. 6 μηνών + ΧΠ τουλ. 6.000 €**
- 3) Χρήση επωνυμίας και διακριτικού σήματος αλλότριας βιομηχανικής επιχείρησης** (άρ. 1, 2, 13, 14, 15, 21, 22 του Ν.146/1914)→ **Φ μέχρι 6 μηνών, ή ΧΠ ή αμφότερες**
- 4) Ανακριβείς δηλώσεις στο κοινό περί ποιότητας εμπορευμάτων από έμπορο**(αρ. 30 §7 του ν.δ. 136/1946)→ **Φ., ή ΧΠ, ή αμφότερες**

ΜΑΣΑΖ (ν.δ. 775/1950)

• **αντιποίηση επαγγέλματος μαλάκτου : άρ. 11, 12, 13, 15 του Ν.Δ. 775/1970 σε συνδ. με 113 Α.Ν.1565/1939, ως ισχύουν**→ Φ μέχρι 1 έτος + ΧΠ.

ΠΡΟΣΟΧΗ : ο Α.Ν. 1565/1939 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 341 του Ν.4512/17-1-2018 (βλ. σχετ, άρθρα 271-340 του νόμου αυτού, και τις προβλεπόμενες σε αυτά κυρώσεις)

ΝΑΥΤΙΚΑ (ν.δ. 187/1973)

Κώδικας Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου

• **άρ. 180 (σε συνδ.με αρ. 5, 6, 11, και 12 του ΠΔ 23/1999)** εκτέλεση πλου άνευ βεβαίωσης καταγραφής επιβαινόντων → Φ **τουλ. 2 μηνών**.

• **άρ. 205 Παράνομη απουσία** → Φ **μέχρι 3 μηνών**.

• **άρ. 206 Εγκατάληψη θέσης** → Φ **μέχρι 6 μήνες**.

• **άρ. 207 Λιποταξία:** παρ. 1 → Φ **μέχρι 1 έτος**, παρ. 2 α' → Φ **τουλ. 3 μηνών**, παρ. 2β' → Φ **τουλ. 1 έτους**.

• **άρ. 208 Μη προσέλευση** → Φ **μέχρι 6 μήνες ή ΧΠ**.

• **άρ. 208 Α Εικονική ναυτολόγηση** → Φ **τουλ. 1 έτους**.

• **άρ. 225 Παράβαση κανονισμού προς αποφυγή σύγκρουσης πλοίων :** αρ. 225 §1, ή §2, ή §3 του ν.δ.187/1973, σε συνδ.με κανόνες 5, 6 και 7 του Διεθνή Κανονισμού (Δ.Κ.ΑΣ.) ως κυρώθηκε με το ν.δ. 93/1974.

από αμέλεια πλοιάρχου, αξιωματικού φυλακής, πλοηγού → Φ **τουλ. 1 έτους**.

§1 : απλή παράβαση Κανονισμού → Φ **μέχρι 6 μήνες +ΧΠ**

§2 : σύγκρουση, προσάραξη, πρόσκρουση, σοβαρή βλάβη πλοίου ή φορτίου (εξαιτίας παράβασης ή από αμέλεια άλλου μέλους του πληρώματος) → Φ **μέχρι 3 έτη + ΧΠ**

§3 : απώλεια ή απόλυτη ανικανότητα πλοίου/ολική απώλεια φορτίου /θάνατος ή βαρύς τραυματισμός → Φ **τουλ 3 μήνες + ΧΠ**

• **ναύλωση πλοίων αναψυχής** : άρθρο 1 (:ορισμοί), 2, 3 (:παραβάσεις) και 12 §1 (:κύρωση) του Ν. 2743/1999 → **Φ τουλ. 6 μηνών**.

ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

(Ν. 4139/20-3-2013 «Νόμος περί εξαρτησιογόνων ουσιών»)

Κακουργήματα : Διαβίβαση Εισαγγελέα Εφετών : 308 Α ΚΠΔ

[Οι πίνακες ναρκωτικών του Ν.3459/2006 εξακολουθούν να ισχύουν]

• **παράνομη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών** : άρθρο 20 §1 Ν.4139/2013 → **κάθειρξη τουλάχιστον 8 ετών + ΧΠ μέχρι 300.000 €**.

20 §2 : «**διακίνηση**» = κάθε πράξη κυκλοφορίας ναρκωτικών ουσιών ή πρόδρομων ουσιών . Ιδίως : Εισαγωγή , εξαγωγή, διαμετακόμιση στην ελληνική επικράτεια, πώληση, αγορά, προσφορά, διανομή, διάθεση σε τρίτους, αποστολή, παράδοση, αποθήκευση, παρακατάθεση, μεσολάβηση, καλλιέργεια, συγκομιδή φυτών, κατοχή, μεταφορά, αποστολή ή παραλαβή δέματος ή επιστολής με ναρκωτικές ουσίες, διάθεση σε άλλους χώρου για χρήση ναρκωτικών, ή διεύθυνση τέτοιου καταστήματος και γνωρίζει τη χρήση, συντέλεση σε διάδοση της χρήσης ναρκωτικών, νοθεία, πώληση νοθευμένων ναρκωτικών, κατάρτιση πλαστής ή χρήση πλαστής ιατρικής συνταγής με σκοπό τη διακίνηση, οργάνωση, διεύθυνση, χρηματοδότηση, κατεύθυνση, εποπτεία οδηγίες , εντολές των ανωτέρω πράξεων, παραγωγή, κατασκευή ή εκχύλιση ναρκωτικών ουσιών

20 §3 : Αν περισσότερες πράξεις διακίνησης αφορούν την ίδια ποσότητα ναρκωτικών ουσιών = μία ποινή

30 §4 περ.β' του Ν.4139/2013 : όταν ο δράστης είναι **εξαρτημένος** χρήστης και τελεί πράξη του άρθρου 20 → **φυλάκιση τουλάχιστον 1 έτους**

• **ιδιαίτερες περιπτώσεις διακίνησης ναρκωτικών ουσιών** : άρθρο 21 §Ν.4139/2013 (σε συνδυασμό και με άρθρο 29).

§1 περ.α' : όποιος **διακινεί μικροποσότητες** ναρκωτικών με σκοπό να εξασφαλίσει την κάλυψη των καθημερινών του ατομικών αναγκών χρήσης, και είναι εξαρτημένος → **φυλάκιση μέχρι 3 έτη**

§1 περ.β' : όποιος **διαθέτει** ναρκωτικά **χωρίς κέρδος** στους οικείους του με σκοπό να καλύψει τις άμεσες ανάγκες χρήσης τους → **φυλάκιση μέχρι 3 έτη**

§2 : όποιος από την ποσότητα ναρκωτικών που έχει προμηθευτεί για τις προσωπικές του ανάγκες, **διαθέτει χωρίς κέρδος μέρος της σε άλλον για δική του αποκλειστική χρήση** → **φυλάκιση μέχρι 3 έτη**

30 §4 περ.γ' του Ν.4139/2013 : όταν ο δράστης είναι **εξαρτημένος** χρήστης και τελεί πράξη του άρθρου 21 §1 εδ.β' και §2 → **φυλάκιση μέχρι 1 έτος**

• διακεκριμένες περιπτώσεις διακίνησης ναρκωτικών ουσιών : άρθρο 22 του Ν.4139/2013 → **κάθειρξη τουλάχιστον 10 ετών + ΧΠ από 50.000 € μέχρι 500.000 €, όποιος τελεί κάποια από τις πράξεις των άρθρων 20 και 21 του Ν.4139/2013 :**

§1 περ.α' : αν είναι υπάλληλος (13^α ΠΚ) που λόγω της υπηρεσίας του ασχολείται με τα ναρκωτικών, ιδίως με τη φύλαξη ή τη δίωξη των παραβατών του νόμου αυτού, ή ανήκει στο προσωπικό των καταστημάτων ή ιδρυμάτων της §2εδ.β' του άρθρου αυτού.

§1 περ.β' : για να διευκολύνει ή αποκρύψει τη διάπραξη άλλων κακουργημάτων

§2 περ.α' (σε συνδ.με §1 για την ποινή): όποιος παράνομα διακινεί σε στρατόπεδα, αστυνομικά κρατητήρια, σωφρονιστικά καταστήματα, καταστήματα ανηλίκων, σχολεία, φροντιστήρια, εκπαιδευτήρια, χώρους άθλησης, χώρους παροχής κοινωνικών υπηρεσιών

§2 περ.β' (σε συνδ.με §1 για την ποινή): όποιος παράνομα ενεργεί κάποια από τις πράξεις των άρθρων 20 και 21 §1 περ.α' , στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης (187 και 187 Α ΠΚ)

§2 περ.γ' (σε συνδ.με §1 για την ποινή): όποιος είναι υπότροπος (: όποιος, χωρίς να έχει κριθεί εξαρτημένος, έχει ήδη καταδικαστεί αμετάκλητα για κακούργημα διακίνησης ναρκωτικών μέσα στην προηγούμενη 10ετία.

§2 περ.δ' (σε συνδ.με §1 για την ποινή): όποιος αναμιγνύει με οποιονδήποτε τρόπο ναρκωτικά σε τρόφιμα, ποτά ή άλλα είδη προορισμένα να εισαχθούν στον ανθρώπινο οργανισμό, με σκοπό τη διάθεσή τους σε τρίτους

§2 περ.ε' (σε συνδ.με §1 για την ποινή): όποιος εκδίδει ως γιατρός συνταγή για τη χορήγηση ναρκωτικών εν γνώσει του ότι δεν υπάρχει πραγματική και συγκεκριμένη ιατρική ένδειξη, ή χορηγεί φάρμακα τα οποία περιέχουν με οποιαδήποτε μορφή ναρκωτικά, γνωρίζοντας ότι αυτά θα χρησιμοποιηθούν για Παρασκευή ή διακίνηση ναρκωτικών.

§2 περ.στ' (σε συνδ.με §1 για την ποινή): όποιος χορηγεί ως φαρμακοποιός ή έμπορος φαρμάκων ή ως διευθυντής, υπάλληλος ή άλλος εργαζόμενος σε φαρμακείο, ναρκωτικά γνωρίζοντας ότι δεν υπάρχει η νόμιμη ιατρική συνταγή, είτε ότι η χορήγησή της δεν είναι προσηκουσα.

§5: όποιος χορηγεί ουσίες για υποκατάσταση της εξάρτησης (κατά παράβαση της §3 του άρθρου αυτού)

30 §4 περ.δ' του Ν.4139/2013 : όταν ο δράστης είναι **εξαρτημένος** χρήστης και τελεί πράξη του άρθρου 22 → **κάθειρξη μέχρι 10 ετών**

• ιδιαίτερα διακεκριμένες περιπτώσεις διακίνησης ναρκωτικών ουσιών :
άρθρο 23 του Ν.4139/2013

→ **ισόβια κάθειρξη ή πρόσκαιρη κάθειρξη τουλάχιστον 10 ετών + ΧΠ από 50.000 € μέχρι 600.000 €, όποιος τελεί κάποια από τις πράξεις των άρθρων 20 και 22 του Ν.4139/2013 :**

§1 περ.α' : όταν η πράξη του αφορά ναρκωτικά, τα οποία μπορούν να προκαλέσουν βαριά σωματική βλάβη (310 §2 ΠΚ) και είτε προκάλεσαν βαριά σωματική βλάβη ή θάνατο σε τρίτον, είτε προκάλεσαν επικίνδυνη σωματική βλάβη στην υγεία πολλών ατόμων.

§1 περ.β' : όταν είναι ενήλικος και τελεί τις ανωτέρω πράξεις κατ' επάγγελμα με σκοπό να προκαλέσει τη χρήση από ανήλικο , ή μεταχειρίζεται με οποιονδήποτε τρόπο ανήλικο πρόσωπο κατά την τέλεση των πράξεων αυτών.

→ **ισόβια κάθειρξη + ΧΠ από 50.000 € μέχρι 1.000.000 €, όποιος τελεί κάποια από τις πράξεις των άρθρων 20 και 22 του Ν.4139/2013 :**

§2 περ.α' : όταν κατ' επάγγελμα χρηματοδοτεί την τέλεση κάποιας πράξης διακίνησης ή κατ' επάγγελμα διακινεί ναρκωτικές ουσίες και το προσδοκώμενο όφελος του δράστη στις ανωτέρω περιπτώσεις υπερβαίνει το ποσό των 75.000 €.

§2 περ.β' : όταν μετέρχεται κατά την τέλεση των πράξεων αυτών ή προς το σκοπό διαφυγής του, τη χρήση όπλων (Ν.2168/1993).

• πρόκληση στη χρήση και διαφήμιση ναρκωτικών ουσιών : άρθρο 24 του Ν.4139/2013

24 §1 : όποιος παρακινεί ή προκαλεί άλλον στην παράνομη χρήση ναρκωτικών, ή διαφημίζει τη χρήση τους, ή παρέχει πληροφορίες για την κατασκευή ή την προμήθειά τους με σκοπό τη διάδοσή τους ή προσφέρεται στη διακίνηση ναρκωτικών (20 §1) → **Φ. τουλάχιστον 6 μηνών + ΧΠ από 500 € μέχρι 50.000 €.**

24 §2 : αν ο δράστης τελεί τις πράξεις της §1 κατ' επάγγελμα ή με σκοπό το κέρδος γι' αυτόν ή τρίτον → **κάθειρξη έως 10 έτη**

24 §3 : δεν συνιστά άδικη πράξη η διατύπωση γνώμης ή επιστημονικής κρίσης σχετικά με τα ναρκωτικά

• οδήγηση μεταφορικών μέσων : άρθρο 25 του Ν.4139/2013

25 §1 εδ.α' : όποιος οδηγεί ή κυβερνά οποιοδήποτε πλωτό, χερσαίο ή εναέριο μεταφορικό μέσο υπό την επίδραση ναρκωτικών ουσιών → **Φ. τουλάχιστον 5 μηνών +**

ΧΠ από 1.000 € μέχρι 15.000 € + στέρηση από 2 έως 5 έτη της άδειας οδήγησης ή του οικείου διπλώματος ή του πτυχίου του ή του αποδεικτικού ναυτικής ικανότητας.

25 §1 εδ.β' : αν από την πράξη αυτή προκλήθηκε απλή σωματική βλάβη → **Φ. τουλάχιστον 1 έτους.**

25 §1 εδ.γ' : αν από την πράξη αυτή προκλήθηκε βαριά σωματική βλάβη → **Φ. τουλάχιστον 2 ετών.**

25 §1 εδ.δ' : αν από την πράξη αυτή προκλήθηκε θάνατος → **κάθειρξη μέχρι 10 ετών.**

25 §3 : αν ο υπαίτιος της προβλεπόμενης από τη §1εδ.α' πράξης παρακολουθεί εγκεκριμένο συμβουλευτικό ή θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής αποτοξίνωσης = τιμωρείται με τις διατάξεις του άρθρου 42 του Ν.2696/1999 (Κ.Ο.Κ.)

• προμήθεια – κατοχή – χρήση – καλλιέργεια ναρκωτικών για ίδια αποκλειστική χρήση : άρθρο 29 §1 του Ν.4139/2013

→ **Φ. μέχρι 5 μηνών.** [για τη διαπίστωση του σκοπού της αποκλειστικά ίδιας χρήσης, συνεκτιμάται : το είδος, η καθαρότητα και η ποσότητα του ναρκωτικού, σε συνδυασμό με τη συχνότητα χρήσης, το χρόνο χρήσης, την ημερήσια δόση και τις ιδιαίτερες ανάγκες χρήσης του συγκεκριμένου χρήστη].

29 §2 του Ν.4139/2013: κρίνεται **ατιμώρητος : ο περιστασιακός χρήστης,** εφόσον το δικαστήριο κρίνει ότι δεν είναι πιθανόν να ξανασυμβεί

29 §4 του Ν.4139/2013: όποιος καταρτίζει πλαστή, νοθεύει ή χρησιμοποιεί πλαστή ιατρική συνταγή χορήγησης ναρκωτικών ουσιών με σκοπό τη χρήση τους από τον ίδιο → **Φ. μέχρι 2 ετών**

30 §4 του Ν.4139/2013 : όταν ο δράστης είναι εξαρτημένος χρήστης και τελεί πράξη του 29 §1 και §2 → **κρίνεται ατιμώρητος**

Άρθρο 30 §4 του Ν.4139/2013 : δράστης εξαρτημένος χρήστης:

εδ.α') εφόσον τελεί πράξη του άρθρου 29 §1 και §2 → **κρίνεται ατιμώρητος**

εδ.β') εφόσον τελεί πράξη του άρθρου 20 → **Φ. τουλάχιστον 1 έτους**

εδ.γ') εφόσον τελεί πράξη του άρθρου 21 §1 εδ.β' και §2 → **Φ. μέχρι 1 έτος**

εδ.δ') εφόσον τελεί πράξη του άρθρου 22 → **κάθειρξη μέχρι 10 ετών**

§5 : ο ποινικός χαρακτήρας της πράξης που τέλεσε ο εξαρτημένος δράστης κρίνεται με βάση την εκάστοτε απειλούμενη στην §4 ποινή

άρθρο 39 του Ν.4139/2013 = ΑΝΗΛΙΚΟΙ και ΝΕΑΡΟΙ ΕΝΗΛΙΚΕΣ δράστες

§1 : Εφαρμόζονται οι διατάξεις των 121 έως 133 ΠΚ, εφόσον είναι ευμενέστερες

§2 : σε ανήλικους ποινικά υπεύθυνους κατ' άρθρο 127 ΠΚ, και σε ενήλικες 18 έως 21 ετών (§3), για πράξεις των άρθρων 20, 21, 22, 24, 25 και 32 §1 του Ν.4139/2013 , αντί της ποινής μπορεί να επιβληθεί η παρακολούθηση ειδικού προγράμματος απεξάρτησης ανηλίκων

άρθρο 40 του Ν.4139/2013 =δήμευση των πραγμάτων που προήλθαν από την αξιόποινη πράξη, **του τιμήματός τους, των μεταφορικών μέσων** που ανήκουν στο αυτοурγό ή σε κάποιον από τους συμμετόχους

άρθρο 41 του Ν.4139/2013 =κατάσχεση και δήμευση ναρκωτικών

άρθρο 43 §1 του Ν.4139/2013 = καθ' ύλην αρμοδιότητα στα κακουργήματα :

- Μονομελές Εφετείο Κακουργημάτων =
 - ο Άρθρο 20 (διακίνηση ναρκωτικών)
 - ο Άρθρο 22 (διακεκριμένες περιπτώσεις διακίνησης ναρκωτικών)
 - ο Άρθρο 24 §2 (πρόκληση σε χρήση ή διαφήμιση ναρκωτικών κατ' επάγγελμα ή από κερδοσκοπία)
 - ο Άρθρο 25 §1 εδ.δ' (οδήγηση υπό την επήρεια ναρκωτικών με πρόκληση θανάτου)
 - ο Άρθρο 30 §4 περ.δ' (διακεκριμένες περιπτώσεις διακίνησης ναρκωτικών από εξαρτημένο δράστη)
- Τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων =
 - ο Άρθρο 23 (ιδιαίτερα διακεκριμένες περιπτώσεις διακίνησης ναρκωτικών)

ΠΡΟΣΟΧΗ : με το άρθρο 10 του **Ν.4322/27-4-2015**, τροποποιήθηκαν μερικώς τα άρθρα **31, 32, 33, 34 35 και 51 του Ν.4139/2013 (περί ευεργετικής μεταχείρισης δράστη που είναι σε πρόγραμμα απεξάρτησης ή που επιθυμεί να ενταχθεί)** , ως εξής :

« 1. Οι περιπτώσεις α` και β` του πρώτου εδαφίου του **άρθρου 31 του ν. 4139/2013** αντικαθίστανται ως εξής:

«Σε περίπτωση εγκλημάτων των άρθρων 20 έως 25, 29 και 30 παράγραφος 4, όπως και σε περίπτωση εγκλήματος που φέρεται ότι τελέστηκε για να διευκολυνθεί η χρήση ναρκωτικών ουσιών, εφόσον τα εγκλήματα αυτά έχουν τελεστεί από πρόσωπο το οποίο απέκτησε την έξη της χρήσης ναρκωτικών ουσιών και δεν μπορεί να την αποβάλει με τις δικές του δυνάμεις κατά το άρθρο 30 παράγραφος 1, τότε:

α) Αν ο κατηγορούμενος δηλώσει ότι επιθυμεί να παρακολουθήσει θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένου, κατά το άρθρο 51, οργανισμού, ο ανακριτής

με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα μπορεί αυτοτελώς ή αντί της προσωρινής κράτησης να επιβάλει ως περιοριστικό όρο την εισαγωγή του σε αντίστοιχο θεραπευτικό πρόγραμμα απεξάρτησης.

β) Σε περίπτωση επιβολής προσωρινής κράτησης ο κατηγορούμενος μπορεί να δηλώσει στο κατά το άρθρο 10 του Σωφρονιστικού Κώδικα Συμβούλιο της Φυλακής ότι επιθυμεί να παρακολουθήσει ειδικό πρόγραμμα απεξάρτησης εγκεκριμένου κατά το άρθρο 51 οργανισμού εντός θεραπευτικών ή ειδικών καταστημάτων κράτησης ή καταστημάτων κράτησης ή τμημάτων αυτών όπου λειτουργεί τέτοιο πρόγραμμα. Για το σκοπό αυτόν συμμετέχει σε πρόγραμμα διάγνωσης και σωματικής αποτοξίνωσης διάρκειας από μία έως τρεις εβδομάδες, ανάλογα προς τις ανάγκες του, όπως κρίνεται από τον υπεύθυνο του σχετικού προγράμματος. Ειδική επιτροπή που ορίζεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και αποτελείται από το ως άνω Συμβούλιο Φυλακής, στη σύνθεση του οποίου προστίθεται ο υπεύθυνος του προγράμματος σωματικής αποτοξίνωσης ή ο υπεύθυνος του προγράμματος ψυχολογικής απεξάρτησης του καταστήματος κράτησης, αφού διαπιστώσει την επιτυχή ολοκλήρωση της παραπάνω φάσης, παρέχει τη δυνατότητα στον κατηγορούμενο να παρακολουθήσει ειδικό πρόγραμμα ψυχολογικής απεξάρτησης. Η παράγραφος 3 του άρθρου 34 εφαρμόζεται αναλόγως. Ο χρόνος παραμονής στα καταστήματα που αναφέρονται ανωτέρω υπολογίζεται ως χρόνος προσωρινής κράτησης ή σε περίπτωση καταδίκης σε ποινή κατά της ελευθερίας ως χρόνος έκτισης της ποινής.»

2. Η παρ. 1 του **άρθρου 32 του ν. 4139/2013** αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Σε περίπτωση εγκλημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 31 εκτός των εγκλημάτων του άρθρου 23 και εκτός των εγκλημάτων που προβλέπονται στα άρθρα 187Α, 299, 310 παρ. 3, 311, 322, 323, 324, 336 και 380 παρ. 2 του Ποινικού Κώδικα, εφόσον αυτά έχουν τελεστεί από πρόσωπο που συμμετέχει σε πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης εγκεκριμένων κατ' άρθρο 51 οργανισμών, τότε:

α) Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, μπορεί με αιτιολογημένη διάταξή του και με έγκριση του εισαγγελέα εφετών να αναβάλει για ορισμένο χρόνο την άσκηση ποινικής δίωξης, η οποία μπορεί να παρατείνεται, αν λαμβάνει γνώση από έκθεση ή και εκθέσεις του διευθυντή προγράμματος σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης εγκεκριμένων κατ' άρθρο 51 οργανισμών, ότι ο δράστης έχει προσέλθει οικειοθελώς και καταβάλλει σοβαρές προσπάθειες για την απεξάρτησή του. Αν ο δράστης ολοκληρώσει με επιτυχία το θεραπευτικό πρόγραμμα, σύμφωνα με έγγραφη βεβαίωση και έκθεση του διευθυντή του προγράμματος, το συμβούλιο πλημμελειοδικών, μπορεί να απόσχει οριστικά από την ποινική δίωξη, εφόσον η τελευταία θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την επανένταξή του στην κοινωνική ζωή. Τα στοιχεία που αναφέρονται στις παραπάνω εκθέσεις του διευθυντή θεραπευτικού προγράμματος είναι απόρρητα και απαγορεύεται η ανακοίνωσή τους σε οποιονδήποτε άλλον εκτός από τον ίδιο τον χρήστη ναρκωτικών, που υποβλήθηκε σε θεραπεία, επί ανηλίκου δε στον έχοντα την επιμέλεια. Το ευεργέτημα των προηγούμενων εδαφίων παρέχεται μία μόνο φορά.

β) Ο αρμόδιος εισαγγελέας αναστέλλει με διάταξή του την ισχύ εντάλματος σύλληψης προσώπου, που παρακολουθεί θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένων κατ' άρθρο 51 οργανισμών, εάν το ένταλμα αυτό αφορά εγκλήματα που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο και φέρονται ότι τελέστηκαν πριν από την εισαγωγή του διωκόμενου στο παραπάνω πρόγραμμα. Στην περίπτωση που έχει διατηρηθεί η ισχύς του με σύμφωνη γνώμη του προέδρου εφετών ή με βούλευμα, τότε για την αναστολή αποφασίζει το συμβούλιο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η κατηγορία.

γ) Το δικαστήριο που εξέδωσε την οριστική, τελεσίδικη ή αμετάκλητη απόφαση αναστέλλει την εκτέλεση των στερητικών της ελευθερίας και των χρηματικών ποινών, προσώπου που παρακολουθεί θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένου κατά το άρθρο 51 οργανισμού, εκτός σωφρονιστικών καταστημάτων μέχρι την ολοκλήρωσή του, εάν οι ποινές αυτές αφορούν πράξεις που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο και τελέστηκαν πριν από την εισαγωγή του διωκόμενου στο θεραπευτικό πρόγραμμα, εφόσον βεβαιώνεται από τον υπεύθυνο αυτού του προγράμματος, η συνεπής παρακολούθησή του εκ μέρους του διωκόμενου. Η αναστολή αυτή χορηγείται υπό τον όρο συνέχισης της παρακολούθησης και ολοκλήρωσης του προγράμματος απεξάρτησης και ανακαλείται σε περίπτωση παραβίασης των όρων αυτών.

Με τις ίδιες προϋποθέσεις και με διάταξη του αρμόδιου εισαγγελέα αναστέλλεται προσωρινά η εκτέλεση των ανωτέρω ποινών έως ότου εκδοθεί η απόφαση του δικαστηρίου επί της αίτησης αναστολής εκτέλεσης που υποβάλλεται κατά το προηγούμενο εδάφιο.

Εάν για οποιονδήποτε λόγο έχει χορηγήσει βεβαίωση της χρηματικής ποινής και των εξόδων, με απόφαση του προϊστάμενου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.), αναστέλλεται υποχρεωτικά η λήψη κάθε δυσμενούς ατομικού μέτρου και κάθε μέτρου αναγκαστικής είσπραξης της συναφούς οφειλής ως και κάθε τοκογονία ή προσαύξηση του βεβαιωθέντος ποσού. Για την εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου επιμελείται, κατόπιν αιτήσεως του καταδικασθέντος, ο αρμόδιος εισαγγελέας εκτέλεσης ποινών του δικαστηρίου που εξέδωσε την περί αναστολής απόφαση ή σε περίπτωση που δεν εξεδόθη τέτοια, ο αρμόδιος εισαγγελέας εκτέλεσης ποινών του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, η οποία επέβαλε τη χρηματική ποινή και τα έξοδα, ενημερώνοντας εγγράφως τον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ.. Εάν η αναστολή ανακληθεί, ο εισαγγελέας εκτέλεσης ποινών ενημερώνει σχετικά τον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ.. Στην περίπτωση αυτή, η αναστολή των δυσμενών ατομικών μέτρων και των μέτρων αναγκαστικής είσπραξης της συναφούς οφειλής ανακαλείται και συνεχίζονται η τοκογονία ή οι προσαυξήσεις του βεβαιωθέντος ποσού.»

3. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του **άρθρου 32 του ν. 4139/2013** αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Σε δράστη που κατηγορείται για εγκλήματα της παραγράφου 1 και απέκτησε την έξη της χρήσης ναρκωτικών ουσιών, την οποία δεν μπορεί να αποβάλει με τις δικές του δυνάμεις εφόσον έχει ενταχθεί σε θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης αναγνωρισμένου κατ' άρθρο 51 οργανισμού: ».

4. Το πρώτο εδάφιο και η περίπτωση α` της παρ. 1 του **άρθρου 33 του ν. 4139/2013** αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Μετά την ολοκλήρωση με επιτυχία θεραπευτικού προγράμματος σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένου κατ' άρθρο 51 οργανισμού, που πιστοποιείται εγγράφως από τον επιστημονικό διευθυντή του οικείου προγράμματος:

α) Ανεξάρτητα από τους όρους που θέτουν οι διατάξεις των άρθρων 99 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα, στερητικές της ελευθερίας ποινές και χρηματική ποινή, που επιβλήθηκαν για εγκλήματα από τα αναφερόμενα στο άρθρο 32 παράγραφος 1 και τελέστηκαν πριν από την εισαγωγή του στο θεραπευτικό πρόγραμμα, αναστέλλονται υποχρεωτικά για ορισμένο διάστημα, που δεν μπορεί να είναι κατώτερο από τρία (3) και ανώτερο από έξι (6) έτη, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται από το δικαστήριο, οι οποίοι πρέπει να σχετίζονται με τη διαπίστωση της διατήρησης της απεξάρτησης. Όσοι έχουν καταδικαστεί μπορούν να υποβάλουν σχετική αίτηση αναστολής στο δικαστήριο που εξέδωσε την οριστική, τελεσίδικη ή αμετάκλητη απόφαση. Η παραπάνω αναστολή ανακαλείται μόνο αν δεν τηρηθούν οι όροι της απόφασης. Εάν η αναστολή δεν ανακληθεί η ποινή που είχε ανασταλεί θεωρείται σαν να μην είχε επιβληθεί.

Εάν για οποιονδήποτε λόγο έχει χορηγήσει βεβαίωση της χρηματικής ποινής και των εξόδων, με απόφαση του προϊσταμένου της αρμόδιας Δ.Ο.Υ., αναστέλλεται υποχρεωτικά η λήψη κάθε δυσμενούς ατομικού μέτρου και κάθε μέτρου αναγκαστικής είσπραξης της συναφούς οφειλής ως και κάθε τοκογονία ή προσαύξηση του βεβαιωθέντος ποσού για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή που χορηγήθηκε κατά τα ανωτέρω εδάφια ή κατά τις διατάξεις των άρθρων 99 και επόμενα του Π.Κ.. Εφόσον ο χρόνος δοκιμασίας παρέλθει επιτυχώς, τα σχετικά χρέη διαγράφονται κατά τον ίδιο τρόπο. Κατά τ' άλλα ισχύουν αναλόγως όσα ορίζονται στο άρθρο 32 παράγραφος 1.»

5. Η παρ. 2 του **άρθρου 33 του ν. 4139/ 2013** αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Όποιος έχει βεβαίωση ολοκλήρωσης προγράμματος απεξάρτησης εγκεκριμένου κατά το άρθρο 51 οργανισμού θεωρείται ότι κατά την εισαγωγή του για θεραπεία και τουλάχιστον πέντε έτη από αυτήν είχε αποκτήσει την έξη της χρήσης ναρκωτικών ουσιών.»

6. Το **άρθρο 34 του ν. 4139/2013** αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 34

1. Αν καταδικαστεί για πράξη του άρθρου 32 παράγραφος 1 δράστης που κρίθηκε ως εξαρτημένος και δηλώνει ότι επιθυμεί να συμμετάσχει σε θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένου κατά το άρθρο 51 οργανισμού, διατάσσεται η εισαγωγή του σε θεραπευτικό ή ειδικό κατάστημα κράτησης ή σε κατάστημα κράτησης ή σε τμήμα αυτού στο οποίο λειτουργεί τέτοιο πρόγραμμα, όπου συμμετέχει σε πρόγραμμα διάγνωσης και σωματικής αποτοξίνωσης διάρκειας από μία έως τρεις εβδομάδες, ανάλογα με τις ανάγκες του, όπως κρίνεται από τον υπεύθυνο του σχετικού θεραπευτικού προγράμματος. Η ειδική επιτροπή του άρθρου 31 περίπτωση β`, αφού διαπιστώσει την επιτυχή ολοκλήρωση της παραπάνω φάσης, παρέχει τη δυνατότητα στον κρατούμενο να παρακολουθήσει ειδικό πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης. Ο χρόνος παραμονής στα ανωτέρω καταστήματα υπολογίζεται ως χρόνος έκτισης της ποινής.

2. Εάν κρατούμενος για οποιαδήποτε αξιόποινη πράξη ισχυριστεί ότι είναι εξαρτημένος από ναρκωτικά, δηλώνοντας παράλληλα ότι επιθυμεί να συμμετάσχει σε πρόγραμμα απεξάρτησης, διατάσσεται από την ειδική επιτροπή του άρθρου 31 περίπτωση β` η εισαγωγή του σε πρόγραμμα διάγνωσης και σωματικής αποτοξίνωσης εντός σωφρονιστικού καταστήματος, εγκεκριμένου, κατ' άρθρο 51, οργανισμού, διάρκειας από μία έως τρεις εβδομάδες, ανάλογα προς τις ανάγκες του, όπως κρίνεται από τον υπεύθυνο του σχετικού προγράμματος. Η ανωτέρω επιτροπή, αφού διαπιστώσει την επιτυχή ολοκλήρωση της παραπάνω φάσης, παρέχει κάθε δυνατότητα στον κρατούμενο, που διαγιγνώσκεται ως ψυχικά εξαρτημένος από τη χρήση ναρκωτικών, να παρακολουθήσει ειδικό πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης που λειτουργεί εντός του σωφρονιστικού καταστήματος.

3. Εάν σε κατάσταση κράτησης εφαρμόζεται θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένου, κατ' άρθρο 51, οργανισμού, ο κρατούμενος που το παρακολουθεί δεν μεταγέται σε άλλο κατάστημα για όσο διαρκεί η συστηματική παρακολούθηση εκ μέρους του, εκτός εάν παραγγελθεί η μεταγωγή του για λόγους σχετικούς με την ομαλή λειτουργία του καταστήματος κράτησης ή δικαστικούς, οπότε επαναμετάγεται μετά την έκλειψη αυτής της αιτίας.

Σε περίπτωση μεταγωγής για λόγους σχετικούς με την ομαλή λειτουργία του καταστήματος κράτησης (άρθρα 72 περίπτωση δ` και 76 του ν. 2776/1999, Α` 291) προτιμάται κατάστημα όπου αναπτύσσεται εγκεκριμένο θεραπευτικό πρόγραμμα, εκτός αν επιβάλλεται η μεταγωγή για σοβαρούς λόγους σε άλλο. Οποιος κρατούμενος έχει κριθεί ως εξαρτημένος κατά τα οριζόμενα παραπάνω και επιθυμεί να παρακολουθήσει θεραπευτικό πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης, πρέπει να διευκολύνεται ή να μεταγέται σε φυλακή όπου λειτουργεί σχετικό πρόγραμμα και παραμένει αν το παρακολουθεί συστηματικά, εφόσον οι εκά- στοτε διαθέσιμοι χώροι το επιτρέπουν.»

7. Το **άρθρο 35 του ν. 4139/2013** αντικαθίσταται ως εξής:
"Άρθρο 35

1. Όποιος έχει καταδικαστεί για εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 32 παράγραφος 1 σε στερητική της ελευθερίας ποινή και την εκτίει στη φυλακή, αν παρακολούθησε εκεί πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένου κατά το άρθρο 51 οργανισμού, όπως πιστοποιείται εγγράφως από τον υπεύθυνο του οικείου προγράμματος, μπορεί να απολυθεί με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής και πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου που ορίζεται στα άρθρα 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα, με τον όρο παρακολούθησης αντίστοιχου προγράμματος ολοκλήρωσης της απεξάρτησης και εφόσον έχει εκτίσει με οποιονδήποτε τρόπο τουλάχιστον το ένα έκτο (1/6) της ποινής. Οι υπεύθυνοι του προγράμματος έχουν την υποχρέωση να ενημερώνουν την πρώτη ημέρα κάθε δεύτερου μήνα τη δικαστική αρχή και να συμπληρώνουν ειδικό δελτίο, στο οποίο αναφέρεται ρητά η συνεχής παρακολούθηση, η συναφής πρόοδος, η σταθεροποίηση και η επιτυχής ολοκλήρωσή του. Η αδικαιολόγητη διακοπή της παρακολούθησης του προγράμματος αναφέρεται άμεσα στον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών και το συμβούλιο πλημμελειοδικών προχωρεί σε ανάκληση της απόλυσης.

2. Όποιος καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης για οποιοδήποτε έγκλημα και υποβάλλεται σε θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένου κατά το άρθρο 51 οργανισμού, κατά την προηγούμενη παράγραφο, μπορεί με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών του τόπου της κράτησης, ύστερα από γνώμη της οικείας ειδικής επιτροπής του άρθρου 31 περίπτωση β', να απολυθεί υπό όρο και πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου που ορίζεται στα άρθρα 105 και επόμενα του Π.Κ., εφόσον το παρακολουθήσει με επιτυχία. Το συμβούλιο μπορεί να επιβάλει στον απολυόμενο την υποχρέωση να εμφανίζεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα σε ειδικό θεραπευτικό κατάστημα απεξάρτησης και να υποβάλλεται σε εξετάσεις. Αν από αυτές αποδειχθεί ότι ξανάρχισε τη χρήση ναρκωτικών ή αν αρνείται ή παραλείπει να εξετάζεται, το ειδικό θεραπευτικό κατάστημα υποχρεούται να ειδοποιεί τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, οπότε ανακαλείται η απόλυση με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών.

3. Ο χρόνος παραμονής στο εγκεκριμένο κατά νόμο θεραπευτικό πρόγραμμα απεξάρτησης σε κάθε περίπτωση θεωρείται ως χρόνος έκτισης ποινής.

4. Εφόσον εκείνος που καταδικάστηκε έχει απολυθεί υπό όρο, ύστερα από επιτυχή παρακολούθηση εγκεκριμένου θεραπευτικού προγράμματος απεξάρτησης, η καταδικαστική απόφαση για εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 32, καθώς και το βούλευμα που διατάσσει την απόλυση κατά τις προηγούμενες παραγράφους αναγράφεται μόνο στα αντίγραφα ποινικού μητρώου που προορίζονται για δικαστική χρήση.

5. Σε περίπτωση που ο απολυθείς παρακολουθεί θεραπευτικό πρόγραμμα, εάν για οποιονδήποτε λόγο έχει χορηγήσει βεβαίωση της χρηματικής ποινής και των εξόδων, με απόφαση του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας (ΔΟΥ), αναστέλλεται υποχρεωτικά η λήψη κάθε δυσμενούς ατομικού μέτρου και κάθε μέτρου αναγκαστικής είσπραξης της συναφούς οφειλής ως και κάθε τοκογονία ή προσαύξηση του βεβαιωθέντος ποσού. Για την εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου επιμελείται, κατόπιν αιτήσεως του απολυθέντος, ο αρμόδιος εισαγγελέας εκτέλεσης ποινών του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, ενημερώνοντας εγγράφως τον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΟΥ. Σε περίπτωση δε ολοκλήρωσης του προγράμματος, μετά και την επιτυχή παρέλευση του χρόνου δοκιμασίας, τα σχετικά χρέη διαγράφονται με τον ίδιο τρόπο. Η με οποιονδήποτε τρόπο έκτιση της ποινής δεν εμποδίζει την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου. Εάν η αναστολή ανακληθεί, ο εισαγγελέας εκτέλεσης ποινών ενημερώνει σχετικά τον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΟΥ. Στην περίπτωση αυτή η αναστολή των δυσμενών ατομικών μέτρων και των μέτρων αναγκαστικής είσπραξης της συναφούς οφειλής ανακαλείται και συνεχίζονται η τοκογονία ή οι προσαυξήσεις του βεβαιωθέντος ποσού.»

8. Το **άρθρο 51 του ν. 4139/2013** αντικαθίσταται ως εξής:
«Άρθρο 51

Εγκεκριμένοι οργανισμοί ή φορείς για την υλοποίηση των δράσεων που μνημονεύονται στα άρθρα 30 -35 είναι οι εξής:

- 1) Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ)
- 2) Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ)
- 3) Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αθηνών (ΨΝΑ)
- 4) Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης (ΨΝΘ)
- 5) Κέντρο Απεξάρτησης Τοξικομανών Κρατουμένων Ελεώνα Θηβών.»

Η **παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 4139/2013** (με το άρθρο 28 του Ν.4509/22-12-2017) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Στις παραπάνω ουσίες **δεν περιλαμβάνονται τα ακατέργαστα συγκομιζόμενα προϊόντα που προκύπτουν από την καλλιέργεια ποικιλιών κάνναβης του είδους Cannabis Sativa L χαμηλής περιεκτικότητας σε τετραϋδροκανναβινόλη (THC) μέχρι 0,2%, σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.** Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αναπροσαρμόζεται το ανωτέρω όριο, ορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις καλλιέργειας των ποικιλιών κάνναβης του είδους Cannabis Sativa L, οι έλεγχοι τήρησης των όρων και προϋποθέσεων και κάθε άλλο σχετικό θέμα. **Αν, κατά τον έλεγχο της συγκομιδής εγκεκριμένου καλλιεργητή βιομηχανικής κάνναβης, διαπιστώνεται ότι η περιεκτικότητα της καλλιέργειας σε τετραϋδροκανναβινόλη (THC) υπερβαίνει το όριο του 0,2% αλλά δεν εκτείνεται πέραν του ορίου του 0,3%, ποινική δίωξη ασκείται μόνο ύστερα από αίτηση του Προϊσταμένου της Αρχής που διεξήγαγε τον έλεγχο προς τον κατά τόπον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών.** Στην αίτηση πρέπει να αιτιολογείται ειδικά και εμπεριστατωμένα ότι: **α)** η υπέρβαση του νόμιμου ορίου σε τετραϋδροκανναβινόλη δεν οφείλεται στις ειδικές περιβαλλοντικές συνθήκες ή άλλους παράγοντες που ήταν άγνωστοι στον παραγωγό **και β)** ότι η συγκομιδή είναι πρόσφορη να οδηγήσει στην παραγωγή ουσίας που προκαλεί ψυχική ή σωματική εξάρτηση. Πριν από την υποβολή της αίτησης, καλείται ο ελεγχόμενος προς ακρόαση και παροχή εξηγήσεων. Η κλήση κοινοποιείται στον ελεγχόμενο τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από την ημέρα της ακρόασης.».

ΠΡΟΪΣΧΥΣΑΝ ΔΙΚΑΙΟ (πριν την 20-3-2013)

ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ (Ν. 3459/2006 = Κ.Ν.Ν.)

Κακουργήματα : Διαβίβαση Εισαγγελία Εφετών : 308 Α ΚΠΔ

I. Αποκλειστική χρήση δράστη.

1	Προμήθεια ποσότητας ναρκωτικών αναγκαίας για ίδια αποκλειστικά χρήση.	άρ. 29 παρ. 1 Κ.Ν.Ν.	ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ Φ 10 μέρες -1 έτος
2	Κατοχή ποσότητας ναρκωτικών αναγκαίας για ίδια αποκλειστικώς χρήση.		
3	Χρήση ναρκωτικών.		

4	Καλλιέργεια φυτών κάνναβης προς ιδία αποκλειστικώς χρήση.		
---	---	--	--

ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑ :

- **ηρωίνη και κοκαΐνη: άνω του 1,5 gr (μικτό)**
- **Κάνναβη ακατέργαστη : άνω των 50 gr**
- **Κάνναβη κατεργασμένη : άνω των 5 gr**

II. αρ. 20 παρ.1 Ν.3459/2006 = κάθειρξη τουλ. 10 ετών + ΧΠ 2.900 μέχρι 290.000 € =

- Εισαγωγή ή εξαγωγή ή διαμετακόμιση στην ελληνική επικράτεια = **περ.α´**
- Πώληση, αγορά, προσφορά, διανομή, διάθεση σε τρίτους , αποστολή, παράδοση, αποθήκευση, παρακατάθεση, μεσολάβηση = **περ. β´**
- Εισαγωγή ναρκωτικών ή διευκόλυνση σε σωφρονιστικό κατάστημα , στρατόπεδο, κρατητήριο, κατάστημα ανηλίκων, τόπους ομαδικής εργασίας ή διαβίωσης, νοσηλευτικά ιδρύματα, αναρρωτήρια = **περ. γ´**
- Ανάμειξη σε τρόφιμα , ποτά = **περ.δ´**
- Παρασκευή, παράνομη εισαγωγή, προμήθεια, πώληση, διάθεση, κατοχή ή διανομή πρόδρομων ουσιών = **περ. ε´**
- Καλλιέργεια, συγκομιδή φυτών = **περ. στ´**
- Κατοχή, μεταφορά = **περ. ζ´**
- Αποστολή ή παραλαβή δέματος ή επιστολής με ναρκ. Ουσίαή δίνει σε άλλον τέτοια εντολή = **περ. η´**
- Διάθεση σε άλλους χώρου για χρήση ναρκωτικών, ή διεύθυνση τέτοιου καταστήματος και γνωρίζει τη χρήση = **περ. θ´**
- Συντέλεση σε διάδοση της χρήσης ναρκωτικών = **περ. ι´**
- Νοθεία, πώληση νοθευμένων ναρκωτικών = **περ. ια´**
- Κατάρτιση πλαστής ή χρήση πλαστής ιατρικής συνταγής με σκοπό τη διακίνηση = **περ. ιβ´**
- Οργάνωση, διεύθυνση, χρηματοδότηση, κατεύθυνση, εποπτεία οδηγίες , εντολές των ανωτέρω πράξεων = **περ. ιγ´**
- Παραγωγή, κατασκευή ή εκχύλιση ναρκωτικών ουσιών = **περ. ιδ´**

Αν η πράξη τελέστηκε με πρισσότερους τρόπους αλλά αφορά την ίδια ποσότητα ναρκωτικών ουσιών = μία ποινή

III. αρ. 21 Ν. 3459/2006 Διακεκριμένες περιπτώσεις = κάθειρξη τουλ. 15 ετών + ΧΠ 15.000 μέχρι 440.000 € τιμωρείται ο παραβάτης του άρθρου 20 , στην περίπτωση που :

-Α) διεκόλυνε ή απέκρυψε τη διάπραξη άλλων εγκλημάτων και

Β) είναι υπάλληλος (αρ. 13 στοιχ.α ΠΚ) που ασχολείται με τη φύλαξη ναρκωτικών ή συνδέεται με την υπηρεσία του = **παρ. 1**

-Ο υπαίτιος είναι υπάλληλος στο σωφρονιστικό κατάστημα κλπ. Του αρ. 20 παρ. 1 περ. γ' = **παρ.2**

-εισαγωγή, διευκόλυνση, διακίνηση σε σχολεία, ΑΕΙ. ΤΕΙ, κτλ. = **παρ. 3 περ. α '**

-εισαγωγή, διευκόλυνση, διακίνηση σε χώρους άθλησης, κατασκήνωσης, αρφανοτροφεία, φροντιστήρια, χώρους παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, διαμονής ένοπλων δυνάμεων, συγκέντρωσης μαθητών, για εκπαιδευτικούς ή αθλητικούς σκοπούς ή κοινωνική δραστηριότητα = **παρ.3 περ,β '**

- πώληση, προσφορά, διάθεση, διανομή σε χώρους που βρίσκονται σε άμεση γειτνίαση με τους παραπάνω χώρους ' η αν μεσολαβεί σε κάποια από τις πράξεις αυτές = **παρ.3 περ. γ '**

IV . Διάθεση ναρκωτικών από χρήστη.

1	Διάθεση για αποκλειστική χρήση άλλου μικρής ποσότητας ναρκωτικών εξ αυτής που ο δράστης προμηθεύτηκε για ιδία αποκλειστικώς χρήση.	άρ. 29 παρ. 4 Κ.Ν.Ν.	ΤΡΙΜΕΛΕΣ Φ 6 μήνες-5 έτη
2	Διάθεση για αποκλειστική χρήση άλλου μικρής ποσότητας ναρκωτικών εξ αυτής που ο δράστης κατέχει για ιδία αποκλειστικώς χρήση.		
3	Διάθεση για αποκλειστική χρήση άλλου μικρής ποσότητας φυτών κάνναβης εξ αυτής που ο δράστης καλλιεργεί για ιδία αποκλειστικώς χρήση.		

- Αν ο κατ/νος ζητήσει **πραγματογνωμοσύνη για την τοξικομανία** = Σφρα-γίδα + Πίνακα πραγματογνωμόνων· αναβάλλει κρείσσονες – διορίζει πραγματο-γνώμονα.

• Ευεργετικές διατάξεις που εφαρμόζονται από το Δικαστήριο:

1. Συμπωματική τέλεση πράξης του άρ. 29 παρ. 1 Κ.Ν.Ν.:

Αν το Δικαστήριο κρίνει, εκτιμώντας τις περιστάσεις κάτω από τις οποίες τελέστηκε η πράξη και την προσωπικότητα του δράστη, ότι η αξιόποινη πράξη ήταν **τελείως**

συμπτωματική και δεν είναι πιθανό να επαναληφθεί αυτή ή κάποια άλλη του παρόντος νόμου μπορεί να αποφασίσει ότι ο υπαίτιος δεν πρέπει να τιμωρηθεί (**ατιμώρητος**), χωρίς να διαταχθεί προηγουμένως η από μέρους του παρακολούθηση θεραπευτικού προγράμματος. Σε κάθε περίπτωση το συμβούλιο ή το δικαστήριο μπορεί να επιβάλλει στον κρινόμενο ατιμώρητο δράστη έναν ή περισσότερους **όρους** του άρ. 100 Α παρ. 2 του ΠΚ (άρ. 29 παρ. 3 Κ.Ν.Ν.).

2. Τέλεση πράξης του άρ. 29 παρ. 1 Κ.Ν.Ν. από τοξικομανή:

Αν το Δικαστήριο διαπιστώσει (μπορεί να διατάξει ψυχιατροδικαστική πραγματογνωμοσύνη και εργαστηριακή εξέταση προκειμένου να καθοριστεί αν πράγματι υπάρχει εξάρτηση) ότι ο υπαίτιος τέλεσης μιας από τις πράξεις του άρ. 29 παρ. 1 **απέκτησε την έξη της χρήσης ναρκωτικών και δεν μπορεί να την αποβάλλει με τις δικές του δυνάμεις** τον κρίνει **ατιμώρητο** και εφαρμόζει σ' αυτόν τις διατάξεις του άρ. 31, δηλαδή μπορεί, εφόσον ο δράστης το επιθυμεί, να διατάξει την εισαγωγή του σε Ειδικό Θεραπευτικό Κατάστημα για σωματική απεξάρτηση (άρ. 30 παρ. 1, παρ. 2, παρ. 4 στοιχ. α', 31 παρ. 3 Κ.Ν.Ν.).

☞ **ΣΗΜ:** Εδώ, για να κριθεί ο δράστης ατιμώρητος, απαιτείται να υπάρχει **πραγματογνω-μοσύνη που να βεβαιώνει ότι είναι τοξικομανής. Αν, τουναντίον, αναφέρει ότι δεν είναι = Ένοχος.**

3. Τέλεση πράξης του άρ. 29 παρ. 1 Κ.Ν.Ν. από τοξικομανή που απεξαρτήθηκε:

Αν το Δικαστήριο διαπιστώσει ότι ο υπαίτιος τέλεσης μιας από τις πράξεις του άρ. 29 παρ. 1 απέκτησε την έξη της χρήσης ναρκωτικών σε χρόνο προγενέστερο της πράξης **και την απέβαλε** μέχρι την εκδίκασή της τον κρίνει **ατιμώρητο**. Για την εφαρμογή της ως άνω διάταξης απαιτείται (**α**) να αποδεικνύεται η απόκτηση της έξης της χρήσης ναρκωτικών ουσιών σε χρόνο προγενέστερο της πράξης από εργαστηριακές εξετάσεις, εκθέσεις ή βεβαιώσεις προερχόμενες από επιστημονικό διευθυντή δημόσιου νοσοκομείου της ημεδαπής ή χώρας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή αναγνωρισμένων από τις αρμόδιες αρχές, θεραπευτικών προγραμμάτων της ημεδαπής ή χώρας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (**β**) να αποδεικνύεται η εντελής απεξάρτηση με βεβαίωση αναγνωρισμένης κατά νόμο θεραπευτικής κοινότητας που λειτουργεί νομότυπα στα πλαίσια των θεραπευτικών προγραμμάτων του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας (σε περίπτωση που δεν προσκομιστεί αυτή η βεβαίωση αλλά αποδέχεται ο κατηγορούμενος την εισαγωγή του, διατάσσεται **υποχρεωτικά** από το δικαστήριο η εισαγωγή του αιτουμένου την εφαρμογή των ευεργετικών διατάξεων, σε θεραπευτική κοινότητα) και (**γ**) να προσκομίζεται πιστοποιητικό ότι ο κατηγορούμενος δεν διώκεται για αξιόποινες πράξεις που τυχόν διέπραξε στο διάστημα της επικαλούμενης θεραπείας μέχρι την εκδίκαση του αδικήματος με αφορμή το οποίο ζητεί

την εφαρμογή των ευεργετικών διατάξεων που έχουν σχέση με τα ναρκωτικά και την εξασφάλιση μέσων για την προμήθειά τους (άρ. 30 παρ. 5 Κ.Ν.Ν.).

Άρθρο 1 §§1, 2 πιν.Α : αρ. 5 = ηρωίνη

αρ. 6 = ινδική **κάνναβη** (βλ.παρακάτω : μεταφέρθηκε στον Πίνακα Β)

αρ. 33 = αμφεταμίνη

Άρθρο 1 §§1, 2 πιν.Β : αρ. 3 = κοκαΐνη

αρ. 4 = μεθαδόννη

αρ. 5 = μορφίνη

αρ. 6 = όπιο

αρ.7 = συμπυκνωμένο όπιο

Άρθρο 1 §§1, 2 πιν.Γ : αρ. 9 = αμφεταμίνη

αρ. 8 = lonalgal

Άρθρο 1 §§1, 2 πιν.Δ : αρ. 51 = hipnostedon

αρ. 51 = Vulbegal

αρ. 12 = Lexotanil

αρ. 6 = Xannax

ΠΡΟΣΟΧΗ : ΥΑ Γ5γ οικ. 49690/28-6-2017 (ΦΕΚ Β' 2238/29-6-2017) με την οποία τροποποιούνται οι πίνακες ναρκωτικών ουσιών του ν.3459/2013, και η οποία ορίζει : «Α. τη μεταφορά της κάνναβης και της ρητίνης από τον Πίνακα Α στον Πίνακα Β του ν. 3459/2006 (ΦΕΚ 103^Α), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το ν.4139/2013.

Β. τη μεταφορά της ουσίας Ναμπιλόννη από τον Πίνακα Α στον Πίνακα Β του άρθρου 1 παρ.2 του ν.3459/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το ν.4139/2013

Άρθρο 1 - Ορισμός ναρκωτικών

1. Με τον όρο «ναρκωτικά», κατά την έννοια του νόμου αυτού, νοούνται ουσίες με διαφορετική χημική δομή και διαφορετική δράση στο κεντρικό νευρικό σύστημα και με κοινά χαρακτηριστικά γνωρίσματα τη μεταβολή της θυμικής κατάστασης του χρήστη και την πρόκληση εξάρτησης διαφορετικής φύσης, ψυχικής ή και σωματικής και ποικίλου βαθμού, καθώς και την ανακούφιση των χρονίως πασχόντων από τα συμπτώματα συγκεκριμένης νόσου, για την οποία αυτές κρίνονται ιατρικά επιβεβλημένες.

2. Οι ουσίες που υπάγονται στα ναρκωτικά περιλαμβάνονται ιδίως στους πίνακες Α`, Β`, Γ` και Δ`, οι οποίοι αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3459/2006 (Α`103), όπως έχουν τροποποιηθεί με αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ'εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 3459/2006.

3. Στις παραπάνω ουσίες δεν περιλαμβάνονται τα ακατέργαστα συγκομιζόμενα προϊόντα που προκύπτουν από την καλλιέργεια ποικιλιών κάνναβης του είδους Cannabis Sativa L χαμηλής περιεκτικότητας σε τετραϋδροκανναβινόλη (THC) και συγκεκριμένα μέχρι 0,2%, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις καλλιέργειας των ποικιλιών κάνναβης του είδους Cannabis Sativa L, οι έλεγχοι τήρησης των όρων και προϋποθέσεων και κάθε σχετικό θέμα.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Ναρκωτικών μπορεί να προστίθενται ή να αφαιρούνται ουσίες στις κατηγορίες του άρθρου αυτού ή να μεταφέρονται από τη μία κατηγορία στην άλλη ή να μεταβάλλονται οι όροι και οι προϋποθέσεις της διάθεσής τους, ιδίως σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις.

ΠΙΝΑΚΕΣ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ (άρθρο 1 § 2 του ν. 3459/2006)

ΠΙΝΑΚΑΣ Α'

1. ΔΕΣΟΜΟΡΦΙΝΗ: Διυδροδεσοξυμορφίνη

DESOMORPHINE-.DIHYDRODESOXYMORPHINE

2. DET: N, N-Διαιθυλοτρυπταμίνη

DET: N, N-DIETHYLTRYPTAMINE

3. DMHP: (Διμεθυλο-1, 2 επτυλο)-3 τετραϋδρο-7, 8, 9, 10 τριμεθυλο- 6,6,9 διβενζο-6H (β,δ) πυρανόλη -1

DMHP: (DIMETHYL-1, 2 HEPTYL) -3 TETRAHYDRO-7, 8, 9, 10 TRIMETHYL-6,6,9, DIBENZO - 6H (B, D) PYRANOL-1

4. DMT: N,N - Διμεθυλοτρυπταμίνη

DMT: N,N - DIMETHYLTRYPTAMINE

5. ΗΡΩΪΝΗ: Διακετυλομορφίνη

HEROINE: DIACETYLMORPHINE

6. ΙΝΔΙΚΗ ΚΑΝΝΑΒΙΣ ΚΑΙ ΡΗΤΙΝΗ ΚΑΝΝΑΒΕΩΣ

CANNABIS ET RESINE DE CANNABIS

7. ΚΕΤΟΒΕΜΙΔΟΝΗ:(μ-υδροξυφαινυλο)-4 μεθυλο-1-προπιονυλο-4 πιπεριδίνη

CETOBEMIDONE: (M-HYDROXYPHENYL) -4 METHYL-1 PROPIONYL-4 PIPERIDINE

8. (+)- ΛΥΣΕΡΠΙΔΙΟΝ, LSD, LSD-25: (+)-N, N-διαιθυλαμίδιον του D-λυσσεργινικού οξέος (+)- LYSERGIDE, LSD, LSD-25: (+)-N, N-DIETHYL-LYSERGAMIDE

9. ΜΕΣΚΑΛΙΝΗ: Τριμεθοξυ-3,4,5 φαινυλαιθυλαμίνη Mescaline: TRIMETHOXY-3,4,5 PHENYLETHYLAMINE

10. ΠΑΡΑΞΥΛΗ: Εξυλο-3 τετραϋδρο-7, 8, 9, 10 τριμεθυλο-6, 6,9 διβενζο-6H (β,δ) πυρανόλη-1

PARAHEXYLE: HEXYL-3 TETRAHYDRO-7, 8, 9, 10 TRIMETHYL-6, 6, 9 DIBENZO-6H (B, D) PYRANOL-1

11. PCE: N -αιθυλο -1 -φαινυλκυκλοεξυλαμίνη
PCE: N-ETHYL -1- PHENYLCYCLOHEXYLAMINE
12. PHP ή PCPY: 1 - (1-φαινυλκυκλοεξυλο) πυρρολιδίνη
PHP ή PCPY: 1 - (1-PHENYLCYCLOHEXYL) PYRROLIDINE
13. STP, DOM: Διμεθοξυ-2,5 μεθυλο-4 φαινυλαιθυλαμίνη
STP, DOM: DIMETHOXY-2,5 METHYL-4 PHENETHYLAMINE
14. TCP: 1 -[1 -(2-θειενυλο) κυκλοεξυλο-] πιπεριδίνη TCP: 1-[1- (2-THIENYL) CYCLOHEXYL] PIPERIDINE
15. ΨΙΛΟΚΥΒΙΝΗ: ο-Φωσφορυλο-υδροξυ-4 N,N-διμεθυλοτρυπταμίνη
PSILOCYBINE: ο-PHOSPHORYL-HYDROXY-4 N,N-DIMETHYLTRYPTAMINE
16. ΨΙΛΟΚΙΝΗ: (Διμεθυλαμινο-2 αιθυλο) -3ινδολόλη-4 PSILOCINE: (DIMETHYLAMINO-2 ETHYL)-3INDOLOL-4
17. DMA: 2,5 -Διμεθοξυαμφεταμίνη
DMA: 2,5 DIMETHOXYAMPHETAMINE
18. DOET: 2,5 - Διμεθοξυ - 4 - Αιθυλοαμφεταμίνη
DOET: 2,5 -DIMETHOXY -4 - ETHYLAMPHETAMINE
19. ΚΑΘΙΝΟΝΗ: (-) -αλφα-αμινοπροπιφαινόνη
CATHINONE: (-)-ALPHA-AMINOPROPIOPHENONE
20. MDMA: 5-Μεθοξυ -3, 4-Μεθυλενοδιοξυαμφεταμίνη
MDMA: 5-METHOXY -3, 4-METHYLENEDIOXYAMPHETAMINE
21. MDMA: 3, 4-Μεθυλενοδιοξυμεθαμφεταμίνη
MDMA: 3,4 -METHYLENEDIOXYMETHAMPHETAMINE
22. PMA: Παραμεθοξυαμφεταμίνη
PMA: PARAMETHOXYAMPHETAMINE
23. TMA: 3,4, 5-Τριμεθοξυαμφεταμίνη
TMA: 3,4, 5- TRIMETHOXYAMPHETAMINE
24. ΝΑΜΠΙΛΟΝΗ: (±) trans -3- (1,1 διμεθυλοεπτυλο) -6, 6α, 7, 8, 10,10α, -εξαυδρο-1-υδροξυ-6,6-διμεθυλο -9Η διβενζο [β,ύ], πτυραν-9-όνη
NABILONE: (±)-trans-3-(1-1-dimethylheptyl)-6, 6α, 7, 8,10,10α, hexahydro-1-hydroxy-6, 6-dimethyl- 9H- dibenzo [β,ά] pyran-9-one.
25. Ν-ΥΔΡΟΞΥ MDA: (±) - Ν (αλφα-μεθυλο-3,4 (μεθυλενοδιοξυ)φαιναίθυλο) υδροξυλαμίνη
N-HYDROXY MDA: (±) N- (ALPHA-METHYL-3,4 -(METHYLENEDIOXY) PHENETHYL) HYDROXYLAMINE
26. Ν-ΑΙΘΥΛΟ MDA: (±) - Ν-αιθυλο-αλφαμεθυλο-3,4 (μεθυλενοδιοξυ) φαιναίθυλαμίνη Ν-ETHYL MDA: (±)-N-ETHYL-ALPHA-METHYL-3,4(METHYLENEDIOXY) PHENETHYLAMINE
27. 4-ΜΕΘΥΛΑΜΙΝΟΡΕΞ: (±)- ΟΙ8-2-αμινο-4 μεθυλο-5-φαινυλο-2 οξαζολίνη ή (±) CIS-4,5,-διϋδρο-4 μεθυλο- 4 μεθυλο-5-φαινυλο-2-οξαζολαμίνη
4-METHYLAMINOREX: (±)- CIS-2 AMINO-4-METHYL-5-PHENYL-2- OXAZOLINE ή (±)- CIS -4,5 -DIHYDRO -4 METHYL -5- PHENYL-2-OXAZOLAMINE
- 28. ΒΡΩΛΑΜΦΕΤΑΜΙΝΗ ή DOB: (+) -4 -βρωμο -2,5 -διμεθοξύ -1-μεθυλφαινεθυλαμίνη**

BROLAMFETAMINE ή DOB: (+)-4- BROMO-2,5-DIMETHOXY - α -METHYLPHENETHYLAMINE

29. TENAMΦΕΤΑΜΙΝΗ ή MDA: α-μεθυλο-3,4 (μεθυλενοδιοξυ) φαινεθυλαμίνη
TENAMFETAMINE ή MDA: α-METHYL - 3,4 (METHYLENEDIOXY) PHENETHYLAMINE

30. ΕΤΡΥΠΤΑΜΙΝΗ: 3-(2-αμινοβουτυλ) ινδόλιο ETRYPTAMINE: 3-(2-AMINOBTYL) INDOLE

31. ΜΕΘΚΑΘΙΝΟΝΗ: 2-(μεθυλαμινο) -1 - φαινυλοπροπαν-1-ονη METHCATHINONE:2-(METHYLAMINO)-1-PHENYLPROPAN-1-ONE

32. 4-ΜΕΘΟΞΥΜΕΘΑΜΦΕΤΑΜΙΝΗ: π-Μεθοξυ-N, α-διμεθυλοφαινεθυλαμίνη 4-METHOXYMETHAMPHETAMINE: P - METHOXY -N, α- DIMETHYLPHENETHYLAMINE

33. ΑΜΦΕΤΑΜΙΝΙΛ: α -(α -Μεθυλοφαινεθυλαμινο) -α- φαινυλακετονιτρίλιο AMPHETAMINIL: α- (α- METHYLPHENETHYLAMINO) -α-PHENYLACETONITRILE

34. ΦΕΝΑΤΙΝΗ: N-(α-Μεθυλοφαινεθυλο) νικοτιναμίδιο PHENATINE: N-(α-METHYLPHENETHYL) NICOTINAMIDE

35.ΔΙΪΔΡΟΕΤΟΡΦΙΝΗ: 7,8 - Διϋδρο-7- α -[1- (R) - υδροξυ -1- μεθυλοβουτυλο] - 6,14 - ενδο - αιθανοτετραϋδροοριπαβίνη
DIHYDROETORPHINE: 7,8 DIHYDRO - 7 - α - [1- (R) - HYDROXY -1 - METHYL-BUTYL] -6,14 - ENDO-ETHANOTETRAHYDROORIPAVINE

36. 4 - ΜΤΑ: 4 - Μεθυλοθειοαμφεταμίνη
4 - ΜΤΑ: 4 - METHYLTHIOAMPHETAMINE

37. ΜΒΔΒ: N-μεθυλο-1-(1,3-βενζοδιοξολ-5-υλο)-2-βουταναμίνη MBDB: N-METHYL-1-(1,3 BENZODIOXOL-5-YL)-2-BUTANAMINE

38. ΕΤΟΡΦΙΝΗ, M-99: Τετραϋδρο-(υδροξυ-Ι-μεθυλοβουτυλο-Ι)-7α-ενδοαιθενο-6,14 οριπαβίνη ETORPHINE, M-99: TETRAHYDRO-(HYDROXY-I-METHYL-BUTYL-1)-7a-ENDOETHENO-6,14 ORIPAVINE

39. PMMA ή 4-MMA: 4-μεθοξυμεθαμφεταμίνη PMMA ή 4-MMA: 4-methoxymethamphetamine

40. GHB: γ -υδροξυβουτυρικό οξύ GHB: gamma-hydroxybutyric acid

41. 2C-B: 4 -βρωμο -2,5 -διμεθοξυφαινεθυλαμίνη 2C-B: 4 - bromo - 2,5 - dimethoxyphenylethylamine

42. 2C-T-2: 2,5 - διμεθοξυ - 4 -αιθυλοθειοφαινεθυλαμίνη 2C-T-2: 2,5 - dimethoxy -4 - ethylthiophenethylamine

43. 2C-I: 2,5 - διμεθοξυ - 4 - ιωδο - φαινεθυλαμίνη 2C-I: 2,5 - dimethoxy - 4 - iodo - phenethylamine

44. 2C-T-7: 2,5 - διμεθοξυ-4-(η)-προπυλοθειοφαινεθυλαμίνη
2C-T-7: 2,5 -dimethoxy-4-(η)-propylthiophenethylamine

45. TMA-2: 2,4,5 - τριμεθοξυαμφεταμίνη TMA-2: 2,4,5 - trimethoxyamphetamine

46. BZP: 1- βενζυλοπτεραζίνη BZP: 1-benzylpiperazine

47. TFMPP: 1-(3-τριφθορομεθυλοφαινυλο)πτεραζίνη TFMPP: 1-(3-trifluoromethylphenyl)piperazine

48. PMEΑ: N-αιθυλο-4-μεθοξυαμφεταμίνη PMEΑ: N-ethyl-4-methoxyamphetamine

49. DOC: 2,5-διμεθοξυ-4-χλωροαμφεταμίνη DOC: 2,5-dimethoxy-4-chloroamphetamine

50. 5-MeO-DMT: 5-μεθοξυ-N,N-διμεθυλοτρυπταμίνη 5-MeO-DMT: 5-methoxy-N,N-

dimethyltryptamine

51. 5-MeO-DIPT: 5-μεθοξυ-διίσοτροπουλοτρυπταμίνη 5-MeO-DIPT: 5-methoxy-di-isopropyl-tryptamine

52. DPT: N,N-διπροπουλοτρυπταμίνη DPT: N,N-dipropyltryptamine

53. A-MT: Αλφα-μεθυλοτρυπταμίνη A-MT: Alpha-methyltryptamine

54. ALEPH-7: 2,5-διμεθοξυ-4-(η)προπυλοθειοαμφεταμίνη ALEPH-7: 2,5-dimethoxy-4-(η)propylthioamphetamine

55. 2-CE: 2,5- Διμεθοξυ-4-αιθυλοφαινηθλαμίνη 2C-E: 2,5-Dimethoxy-4-ethylphenethylamine

56. 5-MeO-AMT: 5-μεθοξυ-αλφαμεθυλοτρυπταμίνη 5-MeO-AMT: 5-Methoxy-alphamethyltryptamine

57. CPP: 1 -(3-χλωροφαινυλο)πιπτεραζίνη CPP: 1(-3-chlorophenyl) piperazine

58. 4-AcO-DET: 4-ακετοξυ-N, N-διαιθυλοτρυπταμίνη 4-AcO-DET: 4-acetoxy-N, N-diethyltryptamine

59. 2C-D: 4-μεθυλο-2,5-διμεθοξυφαινηθλαμίνη 2C-D: 4-methyl-2,5-dimethoxyphenethylamine

60. Τα άλατα των ανωτέρω ουσιών και τα ισομερή αυτών.

ΠΙΝΑΚΑΣ Β'

1. ΑΙΘΥΛΟΜΟΡΦΙΝΗ : Αιθυλο -3 μορφίνη

ETHYLMORPHINE : ETHYL -3 MORPHINE

2. ΔΕΞΤΡΟΜΟΡΑΜΙΔΙΟΝ : (+) [Μεθυλο -2- οξο -4 διφαινυλο -3, 3 (πυρολιδινυλο -1) -4 βουτυλο] -4 μορφολίνη

DEXTROMORAMIDE: (+) [METHYL-2-OXO-4 DIPHENYL -3, 3 (PYRROLIDINYL-1) -4 BUTYL] - 4 MORPHOLINE

3. ΚΟΚΑΪΝΗ: Μεθυλεστήρ της βενζοϋλοεκγονίνης COCAINE: ESTER METHYLIQUE DE LA BENZOYLECGONINE

4. ΜΕΘΑΔΟΝΗ: Διφαινυλο -4, 4 διμεθυλαμινο -6 επτανόνη -3 METHADONE: DIPHENYL -4, 4 DIMETHYLAMINO -6 HEPTANONE -3

5. ΜΟΡΦΙΝΗ MORPHINE

6. ΟΠΙΟ OPIUM

7. ΟΠΙΟ ΣΥΜΠΥΚΝΩΜΕΝΟ: Μείγμα υδροβρωμικών αλάτων των αλκαλοειδών του οπίου OPIUM CONCENTRATUM: MELANGE DES BROMHYDRATES DES ALCALOIDES DE L' OPIUM

8. ΠΕΘΙΔΙΝΗ: Μεθυλο -1 φαινυλο -4 πιπεριδινό - καρβοξυλικός - 4 αιθυλεστήρ

PETHIDINE: ESTER ETHYLIQUE DE L' ACIDE METHYL -1 PHENYL - 4 PIPERIDINE - CARBOXYLIQUE -4

9. ΤΕΤΡΑΪΔΡΟΚΑΝΝΑΒΙΝΟΛΗ: Πεντυλο-3 τετραϋδρο-6α, 7, 10, 10α τριμεθυλο-6, 6, 9 διβενζο-6H (β,δ) πτυρανόλη-1

TETRAHYDROCANNABINOL: PENTYL-3 TETRAHYDRO-6a, 7, 10, 10a TRIMETHYL-6,6,9
DIBENZO-6H (B,D) PYRANOL-1

10. ΑΚΕΤΥΛΟΜΕΘΑΔΟΛΗ: Ακετοξυ -3 διμεθυλαμινο - 6 διφαινυλο -4, 4 επτάνιο

ACETYLMETHADOL: ACETOXY -3 DIMETHYLAMINO -6 DIPHENYL-4, 4 HEPTANE

11. ΑΛΦΑΚΕΤΥΛΟΜΕΘΑΔΟΛΗ: α - Ακετοξυ - 3 διμεθυλ - αμινο - 6 διφαινυλο -4, 4 επτάνιο

ALPHACETYLMETHADOL: ALPHA - ACETOXY -3 DIMETHYL - AMINO - 6 DIPHENYL - 4, 4
HEPTANE

12. ΔΡΟΝΑΒΙΝΟΛΗ: Δελτα-9-τετραϋδροκανναβινόλη

DRONABINOL: Delta-9-tetrahydrocannabinol

13. Τα άλατα και τα ισομερή αυτών, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε άλλη διάταξη.

ΠΙΝΑΚΑΣ Γ'

1. ΑΙΘΥΛΟΜΕΘΥΛΟΘΕΙΑΜΒΟΥΤΕΝΙΟ: Αιθυλομεθυλαμινο-3 δι-(θειενυλο-2')-1, 1 βουτένιο-1

ETHYLMETHYLTHIAMBUTENE: ETHYLMETHYLAMINO-3 DI- (THIENYL-2') -1,1 BUTENE-1

2. ΑΚΕΤΟΡΦΙΝΗ: Ακετυλο-3-0 τετραϋδρο- (υδροξυ-1 μεθυλο-βουτυλο-1)-7a ενδοαιθενο-
6,14 οριπαβίνη

ACETORPHINE: ACETYL -3-0 TETRAHYDRO -(HYDROXY -1 METHYL -BUTYL- 1) -7a

ENDOETHENO -6, 14 ORIPAVINE

3. ΑΚΕΤΥΛΟΔΙΥΔΡΟΚΩΔΕΪΝΗ ACETYLDIHYDROCODEINE

4. ΑΛΦΑΜΕΘΑΔΟΛΗ: α-Διμεθυλαμινο -6 διφαινυλο-4, 4 επτανόλη -3 ALPHAMETHADOL:

ALPHA-DIMETHYLAMINO-6 DIPHENYL-4, 4 HEPTANOL -3

5. ΑΛΦΑΜΕΠΡΟΔΙΝΗ: α - Αιθυλο -3 μεθυλο -1 φαινυλο -4 προπιονοξυ -4 πιπτεριδίνη

ALPHAMEPRODINE: ALPHA-ETHYL -3 METHYL -1 PHENYL -4 PROPIONOXY-4 PIPERIDINE

6. ΑΛΦΑΠΡΟΔΙΝΗ: α - Διμεθυλο -1, 3 φαινυλο -4 προπιονοξυ -4 πιπεριδίνη

ALPHAPRODINE: ALPHA - DIMETHYL -1, 3 PHENYL -4 PROPIONOXY -4 PIPERIDINE

7. ΑΛΦΕΝΤΑΝΥΛΗ: N - [1-2 (4-αιθυλο -4, 5 διϋδρο-5-οξο - 1Η-τετραζολ -1-υλο) αιθυλο] 4

-(μεθοξυμεθυλο) -4-πιπεριδινυλο]- N -φαινυλπροπταναμίδη μονοϋδροχλωρίδιο

ALFENTANYL: N-[1-2(4-ETHYL-4,5-DIHYDRO-5-OXO-1H -TETRAZOL-1-YL)

ETHYL] 4- (METHOXYMETHYL) -4- PIPERIDINYL]-N- PHENYLPROPANAMIDE

MONOHYDROCHLORIDE

8. ΑΛΛΥΛΓΙΠΡΟΔΙΝΗ: Αλλυλο -3 μεθυλο -1 φαινυλο -4 προπιονοξυ -4 πιπτεριδίνη

ALLYLPRODINE: ALLYL -3 METHYL -1 PHENYL -4 PROPIONOXY -4 PIPERIDINE

9. ΑΜΦΕΤΑΜΙΝΗ: α - Μεθυλοφαινυλαιθυλαμίνη AMPHETAMINE: α -

METHYLPHENETHYLAMINE

10. ΑΝΙΛΕΡΙΔΙΝΗ: πτ- Αμινοφαινυλαιθυλο -1 φαινυλο -4 πιπτεριδινό - καρβοξυλικός -4

αιθυλεσθήρ ANILERIDIME : ESTER ETHYLIQUE DE L'ACIDE P - AMINOPHENETHYL -1 PHENYL
-A

PIPERIDINE - CARBOXYLIQUE -4

11. ΒΕΖΙΤΡΑΜΙΔΙΟ: (Κυανό -3 διφαινυλο -3, 3 προπυλο) -1 (οξο -2 προπιονυλο -3

βενζιμιδαζολινυλο-1) -4 τηπεριδίνη

BEZITRAMIDE: (CYANO -3 DIPHENYL -3,3 PROPYLO) -1 (OXO -2 PROPIONYL -3

BENZIMIDAZOLINYL -1) -4 PIPERIDINE

12. BENZEΘΙΔΙΝΗ: (Βενζυλοξυ -2 αιθυλο) -1 φαινυλο-4 πιπεριδινό - καρβοξυλικός -4

αιθυλεσθήρ BENZETHIDINE: ESTER ETHYLIQUE DE L'ACIDE (BENZYLOXY -2 ETHYL) 1

PHENYL -4 PIPERIDINE - CARBOXYLIQUE -4

13. BENΖΥΛΟΜΟΡΦΙΝΗ: Βενζυλο -3 μορφίνη BENZYL MORPHINE: BENZYL -3 MORPHINE

14. ΒΗΤΑ ΑΚΕΤΥΛΟΜΕΘΑΔΟΛΗ: β -Ακετοξυ -3 διμεθυλαμινο -6 διφαινυλο -4, 4 επτάνιο

BETACETYLMETHADOL: BETA-ACETOXY -3 DIMETHYLAMINO -6 DIPHENYL -4, 4 HEPTANE

15. ΒΗΤΑ ΜΕΘΑΔΟΛΗ: β -Διμεθυλαμινο -6 διφαινυλο -4, 4 επτανόλη -3 BETAMETHADOL:

BETA-DIMETHYLAMINO-6 DIPHENYL-4, 4 HEPTANOL-3

16. ΒΗΤΑ ΜΕΠΡΟΔΙΝΗ: β -Αιθυλο -3 μεθυλο-1 φαινυλο -4 προπιονοξυ -4 πιπεριδίνη

BETAMEPRODINE: BETA-ETHYL-3 METHYL-1 PHENYL-4 PROPIONOXY-4 PIPERIDINE

17. ΒΗΤΑ ΠΡΟΔΙΝΗ: β -Διμεθυλο -1, 3 φαινυλο -4 προπιονοξυ -4 πιπεριδίνη BETAPRODINE:

BETA -DIMETHYL -1, 3 PHENYL -4 PROPIONOXY -4 PIPERIDINE

18. ΒΟΥΤΟΡΦΑΝΟΛΗ: (-) 17 - κυκλοβουτυλομεθυλο -3, 14 διϋδροξυμορφινάνιο

BUTORPHANOL: (-) 17-CYCLOBUTYLOMETHYLO -3, 14 DIHYDROXY-MORPHINANE

19. ΒΟΥΤΥΡΙΚΟΣ ΕΣΤΗΡ ΤΗΣ ΔΙΟΞΑΦΑΙΤΥΛΗΣ: Μορφολινο -4 διφαινυλο -2, 2 βουτυρικός αιθυλεσθήρ

BUTYRATE DE DIOXAPHETYL: MORPHOLINO -4 DIPHENYL -2, 2 BUTYRATE D' ETHYLE

20. ΔΕΞΑΜΦΕΤΑΜΙΝΗ: (+) -α- Μεθυλοφαινυλαιθυλαμίνη

DEXAMPHETAMINE: (+) -α- METHYLPHENETHYLAMINE

21. ΔΕΞΤΡΟΠΡΟΠΟΞΥΦΑΙΝΙΟ: α(+) - 4 - διμεθυλαμινο -3 - μεθυλο -1,2 διφαινυλο -2-βουτανόλη προτπονική

DEXTROPROPOXYPHENE: α(0) - 4 - DIMETHYLAMINO - 3 -METHYL -1, 2 DIPHENYL-2

BUTANOL PROPIONATE

22. ΔΙΑΙΘΥΛΟΘΕΙΑΜΒΟΥΤΕΝΙΟΝ: Διαιθυλαμινο-3 δι-(θειενυλο -2') -1, 1 βουτένιο-1

DIETHYLTHIAMBUTENE: DIETHYLAMINO -3 DI -(THIENYL -2') -1, 1 BUTENE -1

23. ΔΙΑΜΠΡΟΜΙΔΙΟΝ: [(N -Μεθυλοφαινυλαιθυλαμινο) -2 προπυλο] προπιονανιλίδιο

DIAMPROMIDE: [(N-METHYLPHENETHYLAMINO)-2 PROPYL] PROPIONANILIDE

24. ΔΙΜΕΦΑΙΠΤΑΝΟΛΗ: Διμεθυλαμινο-6 διφαινυλο-4,4 επτανόλη-3

DIMERHEPTANOL: DIMETHYLAMINO-6 DIPHENYL-4,4 HEPTANOL-3

25. ΔΙΜΕΘΥΛΟΘΕΙΑΜΒΟΥΤΕΝΙΟ: Διμεθυλαμινο-3 δι-(θειενυλο-2')-1, 1 βουτένιο-1

DIMETHYLTHIAMBUTENE: DIMETHYLAMINO-3 DI-(THIENYL-2')-1, 1 BUTENE-1

26. ΔΙΜΕΝΟΞΑΔΟΛΗ: Διμεθυλαμινο-2 αιθυλεσθήρ του αιθοξυ-1 διφαινυλο-1, 1 οξικού οξέος

DIMENOXADOL: ETHOXY-1 DIPHENYL-1, 1 ACETATE DE DIMETHYLAMINO- 2 ETHYLE

27. ΔΙΠΙΠΑΝΟΝΗ: Διφαινυλο-4, 4 πιπεριδινό-6 επτανόνη-3 ΔΙΠΙΠΑΝΟΝΗ: DIPHENYL-4, 4

PIPERIDINE-6 HEPTANONE-3

28. ΔΙΥΔΡΟΚΩΔΕΪΝΗ: Υδροξυ-6 μεθοξυ-3 Ν-μεθυλο-εποξυ-4, 5 μορφινάνιο

DIHYDROCODEINE: HYDROXY-6 METHOXY-3 N-METHYL-EPOXY- 4, 5 MORPHINANE

29. ΔΙΥΔΡΟΜΟΡΦΙΝΗ: Διϋδροξυ-3, 6 Ν-μεθυλοεποξυ-4, 5 μορφινάνιο
DIHYDROMORPHINE: DIHYDROXY-3, 6N-METHYL-EPOXY-4, 5 MORPHINANE
30. ΔΙΦΑΙΝΟΞΙΝΗ: 1- (3-κυανο-3, 3 διφαινυλοπροπυλο)-4 φαινυλο- 4-πιπεριδινό-καρβοξυλικό οξύ
DIPHENOXINE: ACIDE 1-(3-CYANO-3, 3 DIPHENYL-PROPYL)-4-PHENYL -4 - PIPERIDINE CARBOXYLIQUE
31. ΔΙΦΑΙΝΟΞΥΛΑΤΗ: (Κυανο-3 διφαινυλο-3, 3 προπυλο) -1 φαινυλο- 4 πιπεριδινό-καρβοξυλικός-4 αιθυλεσθήρ
DIPHENOXYLATE: ESTER ETHYLIQUE DE L'ACIDE (CYANO-3 DIPHENYL-3, 3 PROPYL)-1 PHENYL-4 PIPERIDINE-CARBOXYLIQUE-4
32. ΔΡΟΤΕΒΑΝΟΛΗ : (3,4 διμεθοξυ-17-μεθυλομορφίνη-6β, 14διόλη)
DROTEBANOL: (3,4 DIMETHOXY-17-METHYLMORPHINAN-6B, 14DIOL)
33. ΕΚΓΟΝΙΝΗ: Οι εστέρες της και τα παράγωγα της, τα οποία δύνανται να μετασχηματισθούν προς εκγονίνη και κοκαΐνη
ECGONINE: LES ESTERES ET DERIVES SUSCEPTIBLES D'ETRE TRANSFORMES EN ECGONINEET COCAINE
34. ΕΡΥΘΡΟΞΥΛΟΥ ΚΟΚΑ ΦΥΛΛΑ COCA (FEUILLES DE COCA)
35. ΕΤΟΝΙΤΑΖΕΝΙΟΝ: (Διαιθυλαμινο-2 αιθυλο)-1η-αιθοξυβενζυλο- 2νιτροβενζιμιδαζόλιο-5
ETONITAZENE: (DIETHYLAMINO- 2 ETHYL)-1P-ETHOXYBENZYL-2 NITROBENZIMIDAZOLE-5
36. ΕΤΟΞΕΡΙΔΙΝΗ: [(Υδροξυ-2 αιθοξυ)-2 αιθυλο]- φαινυλο-4 πιπεριδινό-καρβοξυλικός-4 αιθυλεσθήρ
ETOXERIDINE: ESTER ETHYLIQUE DE L'ACIDE [(HYDROXY-2 ETHOXY)-2 ETHYL] -1 PHENYL-4 PIPERIDINE- CARBOXYLIQUE-4
37. ΘΗΒΑΪΝΗ THEBAΪNE
38. ΘΗΒΑΚΟΝΗ: Ακετυλοδιυδροκωδεϊνόνη THEBACONE : ACETYLDIHYDROCODEI'NONE
- 39. ΙΣΟΜΕΘΑΔΟΝΗ:** Διμεθυλαμινο-6 μεθυλο-5 διφαινυλο-4,4 εξανόνη-3 ISOMETHADONE: DIMETHYLAMINO-6 METHYL-5 DIPHENYL-4,4 HEXANONE-3
40. ΚΛΟΝΙΤΑΖΕΝΙΟ: (η-χλωροβενζυλο)-2 διαιθυλαμινοαιθυλο-1 νίτρο -5 βενζιμιδαζόλιο
CLONITAZENE: (P-CHLOROBENZYL)-2 DIETHYLAMINOETHYL-1 NITRO-5 BENZIMIDAZOLE
41. ΚΩΔΟΞΙΜΗ: Καρβοξυμεθυλοξίμη-6 της διυδροκωδεϊνόνης CODOXIME: DIHYDROCODEINONE-CARBOXYMETHYLOXIME-6
42. ΛΕΒΟΜΕΘΟΡΦΑΝΗ: (-)-Μεθοξυ-3 Ν-μεθυλομορφινάνιο LEVOMETHORHANE: (-)-METHOXY-S N- METHYLMORPHINANE
43. ΛΕΒΟΜΟΡΑΜΙΔΙΟ: (-)-[Μεθυλο-2 οξο-4 διφαινυλο-3,3 (πυρολιδινυλο-I)-4 βουτυλο] -4 μορφολίνη
LEVOMORAMIDE: (-)-[METHYL-2 OXO-4 DIPHENYL-3, 3 (PYRROLIDINYL -1) -4 BUTYL]-4 MORPHOLINE
44. ΛΕΒΟΡΦΑΝΟΛΗ: (-)-Υδροξυ-3N -μεθυλομορφινάνιο
LEVORPHANOL:(-)-HYDROXY-3N-METHYLMORPHINANE

45. ΛΕΒΟΦΑΙΝΑΚΥΛΟΜΟΡΦΑΝΙΟ: (-)-Υδροξυ-3N-φαινακυλομορφινάνιο
LEVOPHENACYLMORPHANE: (-)-HYDROXY-3N-PHENACYLMORPHINANE
46. ΜΕΘΑΔΟΝΗ ΔΙΑΜΕΣΟΣ: Κυανο-4 διμεθυλαμινο-2 διφαινυλο-4, 4 βουτάνιο
METHADONE INTERMEDIATE: CYANO-4 DIMETHYLAMINO-2 DIPHENYL-4, 4 BUTANE
47. ΜΕΘΑΚΟΥΑΛΟΝΗ: Μέθυλο-2 (ο-τολουόλο)-3 κιναζολόνη -4 METHAQUALON:METHYL-2(o-TOLYL)-3QUINAZOLONE-4
48. ΜΕΘΥΛΟΔΕΣΟΡΦΙΝΗ : Μέθυλο 6-Δ6- δεσοξυμορφίνη METHYLDESORPHINE:METHYL-6-D6-DESOXYMORPHINE
49. ΜΕΘΥΛΟΔΙΥΔΡΟΜΟΡΦΙΝΗ: Μεθυλο-6 διυδρομορφίνη METHYLDIHYDROMORPHINE: METHYL-6 DIHYDROMORPHINE
- 50. ΜΕΘΑΜΦΕΤΑΜΙΝΗ:** (+) -N, α-Διμεθυλοφαινυλαιθυλαμίνη METHAMPHETAMINE: (+) -N,α- DIMETHYLPHENETHYLAMINE
51. ΜΕΘΥΛΟΦΑΙΝΙΔΑΤΗ: α-Φαινυλοπιπεριδινό-2 οξικός μεθυλεσθήρ METHYLPHENIDATE: ESTER METHYLIQUE DE L' ACIDE A-PHENYL-PIPERIDINE-2 ACETIQUE
52. ΜΕΚΛΟΚΟΥΑΛΟΝΗ : 3-(ο-χλωροφαινυλο)-2-μέθυλο-4 (3H) Κιναζολινόνη
MECLOQUALONE : 3-(ο- CHLOROPHENYL) - 2- METHYL-4 (3H) QUINAZOLINONE
53. ΜΕΤΑΖΟΚΙΝΗ: Υδροξυ-2' τριμεθυλο -2, 5, 9 βενζομορφάνιο-6,7 METAZOCINE : HYDROXY-2' TRIMETHYL-2,5,9 BENZOMORPHANE -6, 7
54. ΜΕΤΟΠΟΝ: Μεθυλο-5 διυδρομορφινόνη METOPON: METHYL-5 DIHYDROMORPHINONE
55. ΜΟΡΑΜΙΔΗ ΔΙΑΜΕΣΟΣ: Μεθυλο-2 μορφολινο-3 διφαινυλο-1, 1 προπανοκαρβοξυλικό οξύ
MORAMIDE INTERMEDIATE: ACIDE METHYL-2 MORPHOLINO-3 DIPHENYL-1, 1 PROPANECARBOXYLIQUE
56. ΜΟΡΦΕΡΙΔΙΝΗ: (Μορφολινο-2 αιθυλο)-1 φαινυλο-4 πιπτεριδινό- καρβοξυλικός-4 αιθυλεσθήρ
MORPHERIDINE: ESTER ETHYLIQUE DE L'ACIDE (MORPHOLINO-2 ETHYL)-1 PHENYL-4 PIPERIDINE CARBOXYLIQUE-4
57. ΜΟΡΦΙΝΗ ΜΕΘΥΛΟΒΡΩΜΙΟΥΧΟΣ και όλα τα μορφινικά παράγωγα μετά τεταρτοταγούς αζώτου
BROMOMETHYLATE DE MORPHINE ET AUTRES DERIVES MORPHINIQUES A AZOTE QUATERNAIRE
58. ΜΥΡΟΦΙΝΗ: Μυριστυλοβενζυλομορφίνη MYROPHINE: MYRISTYLBENZYL MORPHINE
59. ΝΙΚΟΔΙΚΟΔΙΝΗ: Νικοτινυλο-6 διυδροκωδεΐνη NICODICODINE: NICOTINYL-6 DIHYDROCODEINE
60. ΝΙΚΟΚΟΔΙΝΗ: Νικοτινυλο-6 Κωδεΐνη
NICOCODINE: NICOTINYL-6 CODEINE
61. ΝΙΚΟΜΟΡΦΙΝΗ: Δινικοτινυλο-3, 6 μορφίνη NICOMORPHINE: DINICOTINYL-3, 6 MORPHINE
62. ΝΟΡΑΚΥΜΕΘΑΔΟΛΗ: α- (+)-Ακετοξυ-3 μεθυλαμινο-6 διφαινυλο-4, 4 επτάνιο
NORACYMETHADOL: ALPHA -(+)-ACETOXY-3 METHYLAMINO-6 DIPHENYL-4, 4 HEPTANE

63. ΝΟΡΚΩΔΕΪΝΗ NORCODEINE
64. ΝΟΡΛΕΒΟΡΦΑΝΟΛΗ: (-)-Υδροξυ-3 μορφινάνιο NORLEVORPHANOL: (-) - HYDROXY -3 MORPHINANE
65. ΝΟΡΜΕΘΑΔΟΝΗ: Διμεθυλάμινο-6 διφαινυλο-4,4 εξανόνη-3 NORMETHADONE: DIMETHYLAMINO -6 DIPHENYL -4, 4 HEXANONE -3
66. ΝΟΡΜΟΡΦΙΝΗ: Δεμεθυλομορφίνη NORMORPHINE: DEMETHYLMORPHINE
67. ΝΟΡΠΙΠΑΝΟΝΗ: Διφαινυλο-4, 4 ττιπερίδινο-6 εξανόνη-3 NORPIPANONE: DIPHENYL-4, 4 PIPERIDINO-6 HEXANONE-3
68. ΟΞΥΚΩΔΟΝΗ: Υδροξυ-14 διυδροκωδεϊνόνη OXYCODONE: HYDROXY-14 DIHYDROCODEINONE
69. Ν-ΟΞΥΜΟΡΦΙΝΗ: Μορφινο-N-οξείδιο N-OXYMORPHINE: MORPHINE-N-OXIDE
70. ΟΞΥΜΟΡΦΟΝΗ: Υδροξυ-14 διυδρομορφινόνη OXYMORPHONE: HYDROXY-14 DIHYDROMORPHINONE
71. ΠΕΘΙΔΙΝΗ ΔΙΑΜΕΣΟΣ Α: Κυανο-4 μεθυλο-1 φαινυλο-4 πιπτεριδίνη PETHIDINE INTERMEDIAIRE A: CYANO-4 METHYL -1 PHENYL -4 PIPERIDINE
72. ΠΕΘΙΔΙΝΗ ΔΙΑΜΕΣΟΣ Β: Φαινυλο-4 πιπεριδινοκαρβοξυλικός-4 αιθυλεσθήρ PETHIDINE INTERMEDIAIRE B: PHENYL -4 PIPERIDINE - CARBOXYLATE -4 D' ETHYLE.
73. ΠΕΘΙΔΙΝΗ ΔΙΑΜΕΣΟΣ Γ: Μεθυλο-1 φαινυλο-4 πιπεριδινοκαρβοξυλικό-4 οξύ PETHIDINE INTERMEDIAIRE C: ACIDE METHYLPHENYL-4 PIPERIDINE- CARBOXYLIQUE -4
74. ΠΕΝΤΑΖΟΚΙΝΗ: Διμεθυλοαλλυλο-2 δψεθυλο -5, 9 υδροξυ -2' βενζομορφάνιο PENTAZOCINE: DIMETHYLALLYL- 2 DIMETHYL -5,9 HYDROXY - 2' BENZOMORPHANE
75. ΠΙΜΙΝΟΔΙΝΗ: Φαινυλο - 4 (φαινυλαμινο- 3 προπυλο) - 1 πιπτεριδινο -καρβοξυλικός - 4 αιθυλεσθήρ PIMINODINE: ESTER ETHYLIQUE DE L' ACIDE PHENYL -4 (PHENYLAMINO -3 PROPYL) -1 PIPERIDINE- CARBOXYLIQUE -4
76. ΠΙΡΙΤΡΑΜΙΔΙΟ ή ΠΙΡΙΝΙΤΡΑΜΙΔΙΟ: (Κυανό -3 διφαινυλο -3, 3 προπυλο) -1 (ττιπεριδινο -1) -4 ττιπεριδινο - 4- καρβοξαμίδιο PIRITRAMIDE OU PIRINITRAMIDE : (CYANO-3 DIPHENYL -3, 3 PROPYL) -1 (PIPERIDINE - 1)-4 PIPERIDINE-4-CARBOXAMIDE
77. ΠΡΟΕΠΤΑΖΙΝΗ: Διμεθυλο -1,3 φαινυλο - 4 προπτιονοξυ - 4 αζακυκλοεπτάνιο PROHEPTAZINE: DIMETHYL-1, 3 PHENYL-4 PROPIONOXY-4 AZACYCLOHEPTANE
78. ΠΡΟΠΕΡΙΔΙΝΗ: Μεθυλο-1 φαινυλοπιπεριδινο-4 καρβοξυλικός-4 ισοπροπυλεσθήρ PROPERIDINE : ESTER ISOPROPYLIQUE DE L'ACIDE METHYL-1 PHENYLPIPERIDINE -4 CARBOXYLIQUE-4
79. ΠΡΟΠΙΡΑΝΗ: (Ν (Ι-μεθυλο -2-πιπεριδινοαιθυλο) -Ν -2-πυριδυλο -πυροπιοναμίνη PROPIRANE: (N(1-METHYL -2 PIPERIDINOETHYL) -N -2 PYRIDYLPROPIONAMIDE
80. ΡΑΚΕΜΕΘΟΡΦΑΝΗ: (±) -Μεθοξυ -3 Ν- μεθυλομορφινάνιο RACEMETHORPHANE: (±) - METHOXY-3 N- METHYLMORPHINANE
81. ΡΑΚΕΜΟΡΑΜΙΔΗ: (±) - [Μεθυλο -2 οξο-4 διφαινυλο -3, 3 (πυρολιδινυλο -1)-4 βουτυλο]

μορφολίνη

RACEMORAMIDE: (±) - [METHYL -2 OXO -4 DIPHENYL -3, 3 (PYRROLIDINYL -1) - 4 BUTYL]
MORPHOLINE

82. PAKEMORΦΑΝΗ: (±) -Υδροξυ-3N-μεθυλομορφινάνιο RACEMORPHANE:(±)-HYDROXY-
3N-METHYLMORPHINANE

83. ΣΟΥΛΦΑΙΝΤΑΝΥΛΗ: N - [4-(μεθοξυμεθυλο)-1-[2-(2 θειενυλο) αιθυλο [4 - πιπεριδυλο]
προπιονανιλίδιο

SULFENTANYL: N-[4-(METHOXYMETHYL)-1-[2-(2 THIENYL) ETHYL] -4 PIPERIDYL]
PROPIONANILIDE

84. ΤΙΛΙΔΙΝΗ: (+) -αιθυλ-TRANS -2- (διμεθυλαμινο)-I-φαινυλο -3 κυκλοεξενο -1-
καρβοξυλάτη TILIDINE: (+) - ETHYL -TRANS-2-(DIMETHYLAMINO)-1- PHENYL -3
CYCLOHEXENE -1-CARBOXYLATE

85. ΤΡΙΜΕΠΕΡΙΔΙΝΗ: Τριμεθυλο -1, 2, 5 φαινυλο-4 πτροπιονοξυ -4 πιπεριδίνη
TRIMEPERIDINE: TRIMETHYL -1,2,5 PHENYL -4 PROPIONOXY -4 PIPERIDINE

86. ΥΔΡΟΚΩΔΟΝΗ: Διϋδροκωδεϊνόνη
HYDROCODONE: DIHYDROCODEINONE

87. ΥΔΡΟΜΟΡΦΙΝΟΛΗ: Υδροξυ-14 διϋδρομορφίνη
HYDROMORPHINOL: HYDROXY-14 DIHYDROMORPHINE

88. ΥΔΡΟΜΟΡΦΟΝΗ: Διϋδρομορφινόνη HYDROMORPHONE: DIHYDROMORPHINONE

89. ΥΔΡΟΞΥΠΕΘΙΔΙΝΗ: μ- Υδροξυφαινυλο -4 μεθυλο -1 πιπεριδινό - καρβοξυλικός -4
αιθυλεστήρ

HYDROXYPETHIDINE: ESTER ETHYLIQUE DE L'ACIDE M HYDROXYPHENYL -4 METHYL-1
PIPERIDINE-CARBOXYLIQUE -4

90. ΦΑΙΝΑΔΟΞΟΝΗ: Μορφολινο- 6 διφαινυλο- 4,4 επτανόνη -3 PHENADOXONE:
MORPHOLINO-6 DIPHENYL -4,4 HEPTANONE -3

91. ΦΑΙΝΑΖΟΣΙΝΗ: Υδροξυ- 2' διμεθυλο- 5, 9 φαινυλαιθυλο -2 βενζομορφάνιο -6, 7
PHENAZOCINE: HYDROXY -2' DIMETHYL- 5,9 PHENETHYL-2 BENZOMORPHANE -6,7

92. ΦΑΙΝΑΜΠΡΟΜΙΔΙΟ: N- (Μεθυλο-1 πιπεριδινό-2 αιθυλο) προπιονανιλίδιο
PHENAMPROMIDE: N- (METHYL-1 PIPERIDINO-2 ETHYL) PROPIONANILIDE

93. ΦΑΙΝΚΥΚΛΙΔΙΝΗ: (Φαινυλο -1 κυκλοεξυλο) -1 πιπεριδίνη PHENCYCLIDINE: (PHENYL-1
CYCLOHEXYL)-1 PIPERIDINE

94. ΦΑΙΝΜΕΤΡΑΖΙΝΗ: Μεθυλο- 3 φαινυλο- 2 μορφολίνη PHENMETRAZINE: METHYL -3
PHENYL-2 MORPHOLINE

95. ΦΑΙΝΟΜΟΡΦΑΝΗ: Υδροξυ -3 N- φαινυλαιθυλομορφινάνιο PHENOMORPHANE:
HYDROXY-3 N- PHENETHYLMORPHINANE

96. ΦΑΙΝΟΠΕΡΙΔΙΝΗ: (Υδροξυ- 3 φαινυλο- 3 προπυλο)-1 φαινυλο -4 πιπεριδινό-
καρβοξυλικός -4 αιθυλεστήρ
PHENOPERIDINE: ESTER ETHYLIQUE DE L'ACIDE (HYDROXY -3 PHENYL -3 PROPYL) -1
PHENYL -4 PIPERIDINE -CARBOXYLIQUE-4

97. ΦΑΙΝΤΑΝΥΛΗ: N-(Φαινυλαιθυλο -1 πιπεριδυλο-4) προπιονανιλίδιο

PHENTANYL: N - (PHENETHYL -1 PIPERIDYL -4) PROPIONANILIDE

98. ΦΟΛΚΩΔΙΝΗ ή ΦΟΛΚΩΔΕΪΝΗ: Μορφολινυλοαιθυλο-μορφίνη PHOLCODINE:
MORPHOLINYLETHYL MORPHINE

99. ΦΟΥΡΕΘΙΔΙΝΗ: (Τετραϋδροφουρφουρλοξυαιθυλο-2)-1 φαινυλο -4 πιπεριδινο-
καρβοξυλικός -4 αιθυλεστήρ

FURETHIDINE: ESTER ETHYLIQUE DE L'ACIDE (TETRAHYDROFURFURYLO-OXYETHYL-2) -1
PHENYL-4 PIPERIDINE-CARBOXYLIQUE -4

100. ΛΕΒΟΑΜΦΕΤΑΜΙΝΗ : L-ΑΛΦΑ-ΜΕΘΥΛΟΦΑΙΝΑΙΘΥΛΑΜΙΝΗ LEVAMPHETAMINE: L-
ALPHA-METHYLPHENETHYLAMINE

101. ΛΕΒΟΜΕΘΑΜΦΕΤΑΜΙΝΗ: L-N, ΑΛΦΑ-ΔΙΜΕΘΥΛΟΦΑΙΝΑΙΘΥΛΑΜΙΝΗ
LEVOMETHAMPHETAMINE: L-N,ALPHA-DIMETHYLPHENETHYLAMINE

102.ΦΕΝΕΤΥΛΙΝΗ: Οί-3,7-ΔΙΥΔΡΟ-1,3-ΔΙΜΕΘΥΛΟ-7-(2-[(1-ΜΕΘΥΛΟ-2-
ΦΑΙΝΥΛΟΑΙΟΥΛΟ)ΑΜΙΝΟ]-ΑΙΘΥΛΟ)-1Η-ΠΟΥΡΙΝΟ-2,6-ΔΙΟΝΗ

FENETYLLINE: DL-3,7 DIHYDRO-1,3-DIMETHYL-7-(2-[(1-METHYL-2-
PHENYLETHYL)AMINO]ETHYL)-1H-PURINE-2,6-DIONE

103. ΑΚΕΤΥΛΟ-ΑΛΦΑ-ΜΕΘΥΛΟΦΑΙΝΤΑΝΥΛΗ -[1-(α-μεθυλοφαινυλαιθυλο)- 4-πιπεριδυλο]
ακετανιλίδιο CETYL-ALPHA-METHYLFENTANYL -[1-(a-methylphenethyl)-4-
piperidyl]acetanilide

104. ΑΛΦΑ-ΜΕΘΥΛΟΦΑΙΝΤΑΝΥΛΗ [N-[1-(α-μεθυλοφαινυλαιθυλο)-4-
πιπεριδυλο]τφοτπονανιλίδιο ALPHA-METHYLFENTANYL [N-[1-(a-methylphenethyl)-4-
piperidyl]propionanilide

105. 3-ΜΕΘΥΛΟΦΑΙΝΤΑΝΥΛΗ

N-(3-μεθυλο-1-φαινυλαιθυλο-4-πιπτεριδυλο)προπιονανιλίδιο 3-METHYLFENTANYL
N-(3-methyl-1 -phenethyl-4-piperidyl) propionanilide

106. MPPP

Μεθυλο-1-φαινυλο-4-4πιπεριδινόλη-4 προπιονικός εστέρας MPPP
Propionate (ester) de methyl-1 phenyl-4 piperidinol-4

107. ΡΕΡΑΡ

Φαινυλαιθυλο-1 φαινυλο-4 πιπτεριδινόλη-4 οξικός εστέρας
ΡΕΡΑΡ

Acetate (ester) de phenethyl-1 phenyl-4 piperidinol-4

108. ΡΑΚΕΜΙΚΗ ΜΕΤΑΜΦΕΤΑΜΙΝΗ. (±-N, α-διμεθυλοφαινυλαιθυλαμίνη RACEMATE DE
METAMPHETAMINE (±-N, α-dimethylphenetylamin

109. ΣΕΚΟΒΑΡΒΙΤΑΛΗ

110. ΚΩΔΕΪΝΗ: Μεθυλαιθήρ της μορφίνης.

CODEINE: ETHER METHYLIQUE DE LA MORPHINE

111. Α-ΜΕΘΥΛΟ-ΘΕΙΟΦΕΝΤΑΝΥΛΗ

N-[1[1-μεθυλο-2(2-θειενυλο)αιθυλο]-4-πιπεριδυλο]πτροτποανιλίδιο ALPHA-
METHYLTHIOFENTANYL N-[1[1-METHYL-2-(2-THIENYL)ETHYL]-4-
PIPERIDYL]PROPIONANILIDE

112. ΠΑΡΑ-ΦΘΟΡΟΦΕΝΤΑΝΥΛΗ 4-φθορο-N(1-φαιναθυλο-4-πιπεριδυλο)-προπιοανιλίδιο
 PARA-FLUOROFENTANYL 4-FLUORO-N-(1-PHENETHYL-4-PIPERIDYL)-PROPIONANILIDE
113. ΒΗΤΑ-ΥΔΡΟΞΥΦΕΝΤΑΝΥΛΗ N[1(βητα-υδροξυφαιναθυλο)-4-πιπεριδυλο]προπιοανιλίδιο
 BETA HYDROXYFENTANYL
 N[1 (BETA- HYDROXYFENTANYL)-4-PIPERIDYL] PROPIONANILIDE
114. ΒΗΤΑ-ΥΔΡΟΞΥ-3-ΜΕΘΥΛΟΦΕΝΤΑΝΥΛΗ. N-[1(βητα-υδροξυφαιναθυλο-3-μεθυλο-4-πιπεριδυλο]προπιοανιλίδιο
 BETA-HYDROXY-3-METHYLFENTANYL N-[1(BETA-HYDROXYPHENETHYL)-3-METHYL-4-PIPERIDYL] PROPIONANILIDE
115. ΘΕΙΟΦΕΝΤΑΝΥΛΗ
 N[1(2(2-θειενυλο)αιθυλο-4-πιπεριδυλο]προπιοανιλίδιο
 THIOPENTANYL N-[1-(2-(2-THIENYL)ETHYL-4-PIPERIDYL]PROPIONANILIDE
116. 3-ΜΕΘΥΛΟ-ΘΕΙΟΦΕΝΤΑΝΥΛΗ
 N-[3-μεθυλο-1-[2-θειενυλο)αιθυλο]-4-πιπεριδυλο]προπιοανιλίδιο
 3-METHYLTHIOFENTANYL N-[3-METHYL-1-[2-THIENYL)ETHYL]-4-PIPERIDYL]PROPIONANILIDE
117. ΑΜΙΝΟΡΕΞ: 2-Αμινο-5-φαινυλο-2-οξαζολίνη
 AMINO-5-PHENYL-2-OXAZOLINE
 AMINO-5-PHENYL-2-OXAZOLINE
118. ΧΛΩΡΦΕΝΤΕΡΜΙΝΗ: 4-Χλωρο-α, α-διμεθυλοφαιναθυλαμίνη
 CHLORPHENTERMINE: 4-CHLORO -a, a-DIMETHYLPHENETHYLAMINE
119. ΚΛΟΒΕΝΖΟΡΕΞ: N-(2-Χλωροβενζυλο)-α-μεθυλοφαιναθυλαμίνη
 CLOBENZOREX: N -(2-CHLOROBENZYL) -a -
 METHYLPHENETHYLAMINE
120. ΚΑΟΦΟΡΕΞ: Αιθυλο-(Π-χλωρο-α, α-διμεθυλοφαιναθυλο) καρβαμάτη
 CLOFOREX: ETHYL -(P -CHLORO -a, a -DIMETHYLPHENETHYL) CARBAMATE
121. ΚΛΟΡΤΕΡΜΙΝΗ: 2 -Χλωρό -α, α -διμεθυλοφαιναθυλαμίνη
 CLORTERMINE: 2 -CHLORO -a, a - DIMETHYLPHENETHYLAMINE
122. ΦΕΝΒΟΥΤΡΑΖΑΤΗ. 2 - (3 -Μεθυλο -2 -φαινυλομορφολινο) αιθυλο 2 -
 φαινυλοβουτυράτη
 FENBUTRAZATE: 2-(3-METHYL-2-PHENYLMORPHOLINO) ETHYL 2-PHENYLBUTYRATE
123. ΠΡΟΠΥΛΕΞΕΔΡΙΝΗ: 2-Κυκλοεξυλο-N, 1-διμεθυλαιθυλαμίνη
 PROPYLHEXEDRINE: 2-CYCLOHEXYL-N,1-DIMETHYLETHYLAMINE
124. ΖΙΠΕΠΡΟΛΗ: 1-Μεθοξυ-3-[4-(β-μεθοξυφαιναθυλο)-πιπεραζιν-1-υλο]-1-
 φαινυλοπροπαν-2-όλη
 ZIPEPROL: 1-METHOXY -3 -[4 -(β-METHOXYPHENETHYL) - PIPERAZIN- 1 -YL] - 1
 PHENYLPROPAN - 2 - OL
125. ΡΕΜΙΦΑΙΝΤΑΝΥΛΗ: 3-4-μεθοξυκαρβονυλ-4-(1-οξο προπυλ)φενυλαμινο-1- πιπεριδίνη
 μεθυλεστέρας του προπανοϊκού οξέος
 REMIFENTANIL: 3-4-CARBOXYL-4-(N-PHENYLPROPIONAMIDE)-1-PIPERIDINE PROPIONIC
 ACID DIMETHYLESTER MONOHYDRATE
126. ΤΡΑΜΑΔΟΛΗ: 2-[(διμεθυλαμινο) μεθυλ]-1-(3-μεθοξυφαινυλο)κυκλοεξανόλη

- TRAMADOL: 2-[(DIMETHYLAMINO)METHYL]-1-(3-METHOXYPHENYL) CYCLOEXANOL
127. ΜΕΔΕΤΟΜΙΔΙΝΗ: (+/-)-4-(α,2,3-τριμεθυλβενζυλο)ιμιδαζολη MEDETOMIDINE: (+/-)-4-(alpha,2,3-trimethylbenzyl)imidazole
128. ΑΤΙΠΑΜΕΖΟΛΗ: 4-(2-αιθυλο-2,3-διϋδρο-1 Η-ινδεν-2-υλ)-1 Η-ιμιδαζόλη
ATIPAMEZOLE: 4-(2-ethyl-2,3-dihydro-1 H-inden-2-yl)-1 H-imidazole
129. ΡΟΜΙΦΙΔΙΝΗ: 2 -βρωμο-6-φθορο-2-ιμιδαζολιδινυλιδενοβενζαμίνη ROMIFIDINE: 2-bromo-6-fluoro-2-imidazolidinylidenebenzamine
130. ΚΕΤΑΜΙΝΗ: 2 - (2 -χλωροφαινυλο) -2 - (μεθυλαμινο) - κυκλοεξανόνη KETAMINE: 2 - (2 - chlorophenyl) -2 - (methylamino) - cyclohexanone
131. ΝΑΛΒΟΥΦΙΝΗ: 17-κυκλοβουτυλομεθυλο-7, 8-διϋδρο-14-υδροξυ-17-νορμορφίνη
NALBUPHINE: 17-cyclobutylmethyl- 7,8-dihydro-14-hydroxy-17-normorphine
132. ΑΜΙΝΕΠΤΙΝΗ: 7-[(10,11-διϋδρο-5Η-διβενζο[α,δ]κυκλοεπτεν-5-υλ)αμινο] επτανοϊκό οξύ AMINEPTINE: 7-[(10,11-dihydro-5Hdibenzo[a,d]cyclohepten-5-yl)amino] heptanoic acid
133. ΔΕΞΜΕΔΕΤΟΜΙΔΙΝΗ: (8)-4-[1-(2,3-ξυλυλ) αιθυλ] ιμιδαζολιο
DEXMEDETOMIDINE: (S)-4-[1-(2,3-Xylyl) ethyl] imidazole.
134. Τα άλατα και τα ισομερή αυτών, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε άλλη διάταξη.

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ'

- ΑΙΘΙΝΑΜΑΤΗ: Εσθήρ του καρβαμιδικού οξέος μετά της αιθυνυλο-1 κυκλοεξανόλης
ETHINAMATE: CARBAMATE D' ETHINYL-1 CYCLOHEXYLE
- ΑΙΘΥΛΟ ΛΟΦΛΑΖΕΠΑΤΗ: Αιθυλο 7-χλωρο 5-(ο-φλουροφαινυλο) -2,3 - διϋδρο- 2-οξο-1 Η-1,4 -βενζοδιαζεπίνη-3-καρβοξυλάτη
ETHYL LOFLAZEPATE: ETHYL 7 -CHLORO-5- (O-FLUOROPHENYL) -2,3 -DIHYDRO -2 -OXO-1H-1,4- BENZODIAZEPINE -3 -CARBOXYLATE
- ΑΙΘΧΛΩΡΒΥΝΟΛΗ: Αιθυλο-β-χλωροβινυλο-αιθινυλοκαρβινόλη ETHCHLORVYNOL: ETHYL-B-CHLOROVINYL-ETHINYL CARBINOL
- ΑΛΑΖΕΠΑΜΗ: 7 -χλωρό -1, 3- διϋδρο-5 -φαινυλο -1- (2, 2,2- τριφθορο-αιθυλο) -2Η -1 ,4-βενζοδιαζεπιν-2-όνη
HALAZEPAM: 7 -CHLORO-1, 3-DIHYDRO-5-PHENYL -1-(2,2,2- TRIFLUORO-ETHYL)-2H -1,4-BENZODIAZEPIN -2 -ONE
- ΑΛΟΞΑΖΟΛΑΜΗ: 10-βρωμο-11 β-(ο-φθοροφαινυλο) 2,3,7 11 β-τετρα- υδροξάζολο [3, 2-δ] [1,4]-βενζοδιαζεπιν-6 (5Η)-όνη
HALOXAZOLAM: 10-BROMO-11B (O-FLUOROPHENYL)-2,3,7, 11B-TETRAHYDROOXAZOLO [3,2-D] [1,4]-BENZODIAZEPIN-6(5H)-ONE
- 6. ΑΛΠΡΑΖΟΛΑΜΗ (= Xanax) :** 8 -χλωρο-1-μεθυλο -6- φαινυλο-4Η-5-τριαζολο - [4,3-α] [1,4] βενζοδιαζεπίνη ALPRAZOLAM: 8 CHLORO -1- METHYL -6- PHENYL -4 H- S-TRIAZOLO [4,3-A] [1,4] BENZODIAZEPINE
- ΑΜΟΒΑΡΒΙΤΑΛΗ: Αιθυλο -5 (μεθυλο -3 βουτυλο)-5 βαρβιτουρικό οξύ AMOBARBITAL: ACIDE ETHYL -5 (METHYL-3 BUTYL)-5 BARBITURIQUE

8. ΑΜΦΕΠΡΑΜΟΝΗ: Διαιθυλαμινό -2 προτοποφαινόνη AMPHEPRAMONE: DIETHYLAMINO-2 PROPIONPHENONE
9. ΒΑΡΒΙΤΑΛΗ: Διαιθυλο-5, 5 βαρβιτουρικό οξύ BARBITAL: ACIDE DIETHYL -5, 5 BARBITURIQUE
10. ΒΕΝΖΕΤΑΜΙΝΗ: Ν-βενζυλο-Ν,α-διμεθυλοφαιναυλαμίνη BENZPHETAMINE: N-BENZYL-N, α-DIMETHYLPHENETHYLAMINE
11. ΒΟΥΠΡΕΝΟΡΦΙΝΗ: Ν -κυκλοπροπυλμεθυλ-7α (i-(δ)-υδροξυ 1,2,2-τριμεθυλπροπυλ) - 6,14 -ενδοαιθανο - 6,7,8,14 τετραϋδρονορριπαβίνη
BUPRENORPHINE: N - CYCLOPROPYL-METHYL-7α (L-(S)-HYDROXY-1,2,2-TRIMETHYLPROPYL)-6,14 ENDOETHANO -6,7,8,14 TETRAHYDRO - NORORIPAVINE
- 12. ΒΡΩΜΑΖΕΠΑΜΗ (=Lexotanil):** 7-βρωμο -1,3 -διυδρο -5-(2-πυριδυλο) 2Η-1, 4-βενζοδιαζεπιν -2 -όνη BROMAZEPAM: 7- BROMO -1,3 -DIHYDRO -5-(2-PYRIDYL) -2H -1,4 - BENZODIAZEPIN -2-ONE
13. ΓΛΟΥΤΕΘΙΜΙΔΙΟ: Αιθυλο -2 φαινυλο -2 γλουταριμίδιο GLUTETHIMIDE: ETHYL -2 PHENYL -2 GLUTARIMIDE
14. ΔΕΞΤΡΟΜΕΘΟΡΦΑΝΗ: D- Μεθοξυ -3N -μεθυλομορφινάνιο DEXTROMETHORPHANE: D-METHOXY-3 N-METHYLMORPHINANE
15. ΔΕΛΟΡΑΖΕΠΑΜΗ: 7-χλωρο -5- (ο-χλωροφαινυλο)-1,3 διυδρο -2Η -1,4 -βενζοδιαζεπιν - 2-όνη
DELORAZEPAM: 7- CHLORO-5- (O-CHLOROPHENYL)-1,3- DIHYDRO -2H-1.4 - BENZODIAZEPIN-2-ONE
16. ΔΙΑΖΕΠΑΜΗ: 7-χλωρο -1,3 -διυδρο -1- μεθυλο-5-φαινυλο-2Η -1,4-βενζοδιαζεπιν -2-όνη
DIAZEPAM: 7-CHLORO -1,3 - DIHYDRO -1 -METHYL-5-PHENYL-2H - 1,4 - BENZODIAZEPIN - 2- ONE
17. ΕΣΤΑΖΟΛΑΜΗ: 8-χλωρο -6- φαινυλο -4 Η-5-τριαζολο [4,3-α] [1,4] βενζοδιαζεπίνη
ESTAZOLAM: 8 -CHLORO -6 - PHENYL -4H -5-TRIAZOLO [4,3-A] [1,4] BENZODIAZEPINE
18. ΚΑΜΑΖΕΠΑΜΗ: 7 -χλωρό -1,3-διυδρο -3- υδροξυ-1 μεθυλο-5- φαινυλο -2Η -1,4-βενζοδιαζεπιν -2-όνη διμεθυλοκαρβαμάτη (εστέρας)
CAMAZEPAM: 7 -CHLORO -1,3 - DIHYDRO -3-HYDROXY -1-METHYL -5 PHENYL -2H -1,4- BENZODIAZEPIN - 2 - ONE DIMETHYLCARBAMATE (ESTER)
19. ΚΕΤΑΖΟΛΑΜΗ: 11-χλωρο -8,12β -διυδρο -2,8-διμεθυλο -12β-φαινυλο -4Η - [1,3]-οξαζινο -[3,2-δ] [1,4] βενζοδιαζεπίνη -4,7 (6Η) -διόνη
KETAZOLAM: 11 -CHLORO -8, 12β -DIHYDRO-2,8 - DIMETHYL -12β - PHENYL -4H -[i,3]-OXAZINO-[3,2-D][1,4]-BENZODIAZEPINE-4,7 (6H) -DIONE
20. ΚΛΟΜΠΑΖΑΜΗ: 7-χλωρο-1-μεθυλο-5-φαινυλο- 1Η-1,5- βενζοδιαζεπίνη -2,4 (3Η,5Η) -διόνη CLOBAZAM: 7-CHLORO-1-METHYL -5-PHENYL-1H-I.5 - BENZODIAZEPINE -2,4 (3H,5H) DIONE
21. ΚΛΟΝΑΖΕΠΑΜΗ: 5- (Ο-χλωροφαινυλο)-1,3-διυδρο-7-νιτρο-2Η -1,4-βενζοδιαζεπιν -2 -όνη CLONAZEPAM: 5- (O-CHLOROPHENYL) -1,3-DIHYDRO -7 -NITRO 2H -1,4 -

BENZODIAZEPIN-2-ONE

22. ΚΛΟΞΑΖΟΛΑΜΗ: 10-χλωρο -11 β (ο-χλωροφαινυλο)-2,3,7,11β- τετραϋδρο-οξαζολο-[3,2-δ] [1,4] βενζοδιαζεπιν-6- (5H)-όνη

CLOXAZOLAM: 10-CHLORO-11B - (O-CHLOROPHENYL) -2, 3, 7, 11B TETRAHYDRO - OXAZOLO-[3,2-D] [1,4] BENZODIAZEPIN -6 - (5H) - ONE

23. ΚΛΟΤΙΑΖΕΠΑΜΗ: 5 -(ο-χλωροφαινυλο) -7- αιθυλο-1,3 -διυδρο -1- μεθυλο-2H -θειενο [2,3-ε] [1,4]-διαζεπιν -2- όνη

CLOTIAZERAM: 5-(O -CHLOROPHENYL) -7- ETHYL-1,3 - DIHYDRO -1 - METHYL -2H- THIENO [2,3-E] [1,4] DIAZEPIN-2-ONE

24. ΚΥΚΛΟΒΑΡΒΙΤΑΛΗ: (Κυκλοεξεν-1υλο-1)-5 αιθυλο-5 βαρβιτουρικό οξύ CYCLOBARBITAL: ACIDE (CYCLOEXENE-1YL-1)-5 ETHYL -5 BARBITURIQUE

25. ΜΑΖΙΝΔΟΛΗ: 5-(π-χλωροφαινυλο)-2, 5-διυδρο-3H-ιμιδαζο(2,1-α)-ισοϊνδολο-5-ολη MAZINDOL: 5- (P-CHLOROPHENYL)-2,5- DIHYDRO-3H-IMIDAZO (2,1-a)-ISOINDOL-5-OL

26. ΛΟΠΡΑΖΟΛΑΜΗ: 6- (ο-χλωροφαινυλο)-2,4-διυδρο-2 [(4-μεθυλο-1-πιπεραζινυλο) μεθυλενο]-8 νιτρο-1 H -ιμιδαζο [1,2-α] [1,4] βενζοδιαζεπιν-1-όνη

LOPRAZOLAM:6-(O-CHLOROPHENYL)-2,4-DIHYDRO-2-[(4-METHYL-1-PIPERAZINYL) METHYLENE]-8-NITRO-1H-IMIDAZO [1,2-A] [1,4] BENZODIAZEPIN-1-ONE

27. ΛΟΡΑΖΕΠΑΜΗ: 7- χλωρο-5(ο-χλωροφαινυλο)-1,3-διυδρο-3-υδροξυ-2H-1,4- βενζοδιαζεπιν-2-όνη

LORAZEPAM: 7-CHLORO-5- (O-CHLOROPHENYL)-1.3-DIHYDRO-3-HYDROXY-2H-1,4 BENZODIAZEPIN-2-ONE

28. ΛΟΡΜΕΤΑΖΕΠΑΜΗ: 7-χλωρο-5-(ο-χλωροφαινυλο)-1,3-διυδρο-3-υδροξυ-1-μεθυλο-2H-1,4-βενζοδιαζεπιν-2-όνη

LORMETAZERAM:7-CHLORO-5-(O-CHLOROPHENYL),1,3-DIHYDRO-3-HYDROXY-1-METHYL-2H-1,4-BENZODIAZEPIN- 2-ONE

29. ΜΕΔΑΖΕΠΑΜΗ: 7-χλωρο-2,3-διυδρο-1-μεθυλο-5 φαινυλο-1 H -1,4-βενζοδιαζεπίνη MEDAZEPAM: 7-CHLORO-2,3-DIHYDRO-1-METHYL-5- PHENYL-1 H -1,4-BENZODIAZEPINE

30. ΜΕΘΥΛΟΦΑΙΝΟΒΑΡΒΙΤΑΛΗ: Μεθυλο-1 αιθυλο-5 φαινυλο-5 βαρβιτουρικό οξύ METHYLPHENOBARBITAL: ACIDE METHYL-1 ETHYL-5 PHENYL-5 BARBITURIQUE

31. ΜΕΘΥΠΡΥΛΟΝΗ: Διαιθυλο-3,3 διοξο-2,4 μεθυλο -5 πιπεριδίνη METHYPRYLON: DIETHYL-3,3 DIOXO-2,4 METHYL-5 PIPERIDINE

32. ΜΕΠΡΟΒΑΜΑΤΗ: Δικαρβαμδική μεθυλο-2 προπυλο -2 προπανοδιόλη -1,3 MEPROBAMATE: BICARBAMATE DE METHYL-2 PROPYL-2 PROPANEDIOL-1.3

33. ΝΙΜΕΤΑΖΕΠΑΜΗ:1,3-διυδρο -1-μεθυλο-7-νιτρο 5 -φαινυλο -2H -1,4-βενζοδιαζεπιν -2-όνη NIMETAZERAM: 1,3 DIHYDRO-1-METHYL-7-NITRO-5-PHENYL-2H-1.4 BENZODIAZEPIN-2-ONE

34. ΝΙΤΡΑΖΕΠΑΜΗ: 1,3-διυδρο-7-νιτρο-5-φαινυλο -2H-1,4-βενζοδιαζεπιν -2-όνη NITRAZERAM: 1,3 -DIHYDRO-7-NITRO-5-PHENYL -2H -1,4 BENZODIAZEPIN -2 -ONE

35. ΝΟΡΔΑΖΕΠΑΜΗ: 7-χλωρο-1,3-διυδρο-5-φαινυλο-2H-1,4 βενζοδιαζεπιν-2-όνη NORDAZEPAM: 7-CHLORO-1,3-DIHYDRO-5-PHENYL -2 H -1,4- BENZODIAZEPIN -2 -ONE

36. ΟΞΑΖΕΠΑΜΗ: 7 -χλωρό -1,3-διυδρο -3 -υδροξυ-5 -φαινυλο - 2H -1,4-βενζοδιαζεπιν -2 -όνη OXAZEPAM: 7-CHLORO-1.3-DIHYDRO-3-HYDROXY-5-PHENYL-2H -1,4-BENZODIAZEPIN -2-ONE
37. ΟΞΑΖΟΛΑΜΗ: 10-χλωρο-2,3,7,11β-τετραϋδρο-2 μεθυλο-11 β- φαινυλοξαζολο (3,2-δ) (1,4) βενζοδιαζεπιν-6(5H)-όνη
OXAZOLAM: 10-CHLORO- 2, 3, 7, 11β- TETRAHYDRO- 2 METHYL -1 Iβ-PHENYLOXAZOLO (3,2-D) (1,4) BENZODIAZEPIN -6(5H)-ONE
38. ΠΕΝΤΟΒΑΡΒΙΤΑΛΗ: Αιθυλο-5 (μεθυλο-1 βουτυλο) -5 βαρβιτουρικό οξύ
PENTOBARBITAL: ACIDE ETHYL-5 (METHYL-1 BUTYL)-5 BARBITURIQUE
39. ΠΙΝΑΖΕΠΑΜΗ: 7 -χλωρό -1,3-διυδρο -5 -φαινυλο-1- (2- προπυνυλο) -2H -1,4-βενζοδιαζεπιν -2-όνη
PINAZEPAM: 7-CHLORO-1,3-DIHYDRO-5-PHENYL-1-(2-PROPYNYL) -2H-1.4-BENZODIAZEPIN -2-ONE
40. ΠΙΠΡΑΔΡΟΛΗ ή ΠΙΠΡΑΔΟΛΗ: Διφαινυλο -1,1 (πιπεριδυλο- 2)-1 μεθανόλη PIPRADROL: DIPHENYL-1,1 (PIPERIDYL-2)-1 METHANOL
41. ΠΡΑΖΕΠΑΜΗ: 7-χλωρο-1-(κυκλοπροπυλομεθυλο)-1,3-διυδρο-5-φαινυλο-2H-1,4-βενζοδιαζεπιν-2-όνη
PRAZEPAM: 7-CHLORO-1-(CYCLOPROPYLMETHYL)-1,3- DIHYDRO-5- PHENYL-2H-1,4-BENZODIAZEPIN-2-ONE
42. SPA: (-)-Διμεθυλαμινο-Ι διφαινυλο-1,2 αιθάνιο
SPA: (-)-DIMETHYLAMINO-I DIPHENYL-1,2 ETHANE
43. ΦΑΙΝΔΙΜΕΤΡΑΖΙΝΗ: (+)-3,4-διμεθυλο-2-φαινυλμορφολίνη
PHENDIMETRAZINE: (+)-3,4-DIMETHYL-2-PHENYLMORPHOLINE
44. ΤΕΜΑΖΕΠΑΜΗ: 7-χλωρο-1,3 διυδρο-3-υδροξυ-1-μεθυλο-5- φαινυλο-2H-1,4 -βενζοδιαζεπιν-2-όνη
TEMAZEPAM: 7-CHLORO-1.3-DIHYDRO-3-HYDROXY-1-METHYL-5 -PHENYL-2H -1,4-BENZODIAZEPIN-2-ONE
45. ΤΕΤΡΑΖΕΠΑΜΗ: 7-χλωρο-5-(κυκλοεξεν-1-υλο)-1,3-διυδρο-1-μεθυλο-2H-1,4-βενζοδιαζεπιν-2-όνη
TETRAZEPAM: 7-CHLORO-5-(CYCLOEXEN-1-YL)-1,3-DIHYDRO-1-METHYL-2H-1,4-BENZODIAZEPIN-2-ONE
46. ΤΡΙΑΖΟΛΑΜΗ: 8-χλωρο-6-(ο-χλωροφαινυλο)-1-μεθυλο-4H-3-τριαζολο [4,3-α] [1,4] βενζοδιαζεπιν
TRIAZOLAM: 8-CHLORO-6-(O-CHLOROPHENYL)-1-METHYL-4H-S-TRIAZOLO [4,3-α] [1,4] BENZODIAZEPINE
47. ΦΑΙΝΟΒΑΡΒΙΤΑΛΗ: Αιθυλο-5 φαινυλο-5 βαρβιτουρικό οξύ PHENOBARBITAL: ACIDE ETHYL-5 PHENYL-5 BARBITURIQUE
48. ΦΑΙΝΤΕΡΜΙΝΗ: α,α-διμεθυλοφαιναιθυλαμίνη PHENTERMINE: α,α-DIMETHYLPHENETHYLAMINE

49. ΦΘΟΡΑΖΕΠΑΜΗ: 7-χλωρο-1-[2-(διαιθυλαμινο)αιθυλο]-5-(ο-φθοροφαινυλο)-1,3-διυδρο-2H-1,4-βενζοδιαζεπιν-2-όνη
FLURAZEPAM: 7-CHLORO-1-[2-{DIETHYLAMINO}ETHYL]-5-(O-FLUOROPHENYL)-1,3-DIHYDRO-2H-1.4-BENZODIAZEPIN-2-ONE
50. ΦΘΟΡΟΔΙΑΖΕΠΑΜΗ: 7-χλωρο-5-(ο-φθοροφαινυλο)-1,3-διυδρο-1-μεθυλο-2H-1,4-βενζοδιαζεπιν-2-όνη
FLUDIAZEPAM: 7-CHLORO- 5- (O-FLUOROPHENYL)-1,3-DIHYDRO-1-METHYL-2H -1,4-BENZODIAZEPIN-2-ONE
- 51. ΦΘΟΡΟΝΙΤΡΑΖΕΠΑΜΗ (= Vulbegal και Hipnostedon) :** 5-(ο-φθοροφαινυλο)-1,3-διυδρο-1-μεθυλο-7-νιτρο-2H -1,4-βενζοδιαζεπιν-2-όνη
FLUNITRAZEPAM: 5-(O-FLUOROPHENYL)-1,3DIHYDRO-1-METHYL-7-NITRO-2H-1,4-BENZODIAZEPIN-2-ONE.
52. ΧΛΩΡΑΖΕΠΑΤΗ: 7-χλωρο-2,3-διυδρο-2-οξο-5-φαινυλο-1 H-1,4-βενζοδιαζεπίνη-3-καρβοξυλικό οξύ
CHLORAZEPATE: 7-CHLORO-2.3-DIHYDRO-2-OXO-5-PHENYL-1 H-1,4-BENZODIAZEPINE-3-CARBOXYLIQUE ACIDE
53. ΧΛΩΡΟΔΙΑΖΕΠΟΞΕΙΔΙΟ: 7-χλωρο-2-(μεθυλαμινο)-5-φαινυλο-3H -1,4-βενζοδιαζεπίνη-4-οξειδίο
CHLORODIAZEPoxide: 7-CHLORO-2-(METHYLAMINO)-5- PHENYL-3H-1,4-BENZODIAZEPINE-4-OXIDE
54. ΑΛΛΟΒΑΡΒΙΤΑΛΗ: ΔΙΑΛΛΥΛΟ-5,5 βαρβιτουρικό οξύ ALLOBARBITAL : ACIDE DIALLYL-5,5 BARBITURIQUE
55. ΒΙΝΥΛΟΒΙΤΑΛΗ: (ΜΕΘΥΛΟ-1 ΒΟΥΤΥΛΟ)-5 ΒΙΝΥΛΟ-5 ΒΑΡΒΙΤΟΥΡΙΚΟ ΟΞΥ VINYLBITAL: ACIDE (METHYL-1 BUTYL)-5 VINYL-5 BARBITURIQUE
56. ΒΟΥΤΑΛΒΙΤΑΛΗ: ΑΛΛΥΛΟ-5 ΙΣΟΒΟΥΤΥΛΟ-5 ΒΑΡΒΙΤΟΥΡΙΚΟ ΟΞΥ BUTALBITAL: ACIDE ALLYL-5 ISOBUTYL-5 BARBITURIQUE
57. ΒΟΥΤΟΒΑΡΒΙΤΑΛΗ: ΒΟΥΤΥΛΟ-5-ΑΙΘΥΛΟ-5 ΒΑΡΒΙΤΟΥΡΙΚΟ ΟΞΥ BUTOBARBITAL: ACIDE BUTYL- 5 ETHYL- 5 BARBITURIQUE
58. ΚΑΘΙΝΗ: 0-ΘΡΕΟ-2-ΑΜΙΝΟ-Λ-ΥΔΡΟΞΥ-Λ-ΦΑΙΝΥΛΟΠΡΟΠΑΝΙΟ
CATHINE: D-THREO-2-AMINO-L-HYDROXY-L-PHENYL PROPANE
59. ΜΕΦΕΝΟΡΕΞΗ: Οί-N-(3-ΧΛΩΡΟΠΡΟΠΥΛΟ)-ΑΛΦΑ-ΜΕΘΥΛΟΦΑΙΝΑΙΘΥΛΑΜΙΝΗ
MEFENOREX: DL-N -(3-CHLOROPROPYL) -ALPHA METHYLPHENETHYLAMINE
60. Ν-ΑΙΘΥΛΟΑΜΦΕΤΑΜΙΝΗ N-ETHYLAMPHETAMINE
61. ΠΥΡΟΒΑΛΕΡΟΝΗ: Οί-I-(4-ΜΕΘΥΛΟΦΑΙΝΥΛΟ)-2-(1-ΠΥΡΡΟΛΙΔΙΝΥΛΟ)-1-ΠΕΝΤΑΝΟΝΗ
PYROVALERONE: DL-L-(4-METHYLPHENYL)-2-(1-PYRROLIDINYL)-1-PENTANONE
62. ΣΕΚΒΟΥΤΑΒΑΡΒΙΤΑΛΗ: ΣΕΚ-ΒΟΥΤΥΛΟ-5-ΑΙΘΥΛΟ-5 ΒΑΡΒΙΤΟΥΡΙΚΟ ΟΞΥ
SECBUTABARBITAL: ACIDE SEC-BUTYL-5 ETHYL-5 BARBITURIQUE
63. ΦΕΝΚΑΜΦΑΜΙΝΗ: Οί-N-ΑΙΘΥΛΟ-3-ΦΑΙΝΥΛΟΔΙΚΥΚΛΟ (2,2,I)-ΕΠΤΑΝ-2-ΑΜΙΝΗ
FENCAMFAMIN: DL-N-ETHYL-3-PHENYLBICYCLO (2,2,I)-HEPTAN -2 -AMINE
64. ΦΕΝΠΡΟΠΟΡΕΞΗ: DL- 3- [(ΑΛΦΑ-ΜΕΘΥΛΟΦΑΙΝΥΛΟ) ΑΜΙΝΟ] ΠΡΟΠΙΟΝΙΤΡΙΛΙΟ

FENPROPOREX: DL- 3- [(ALPHA -METHYLPHENETHYL) AMINO]

-PROPIONITRILE 65. ΒΡΩΤΙΖΟΛΑΜΗ: 2-βρωμο-4-(2-χλωροφαινυλο)-9μεθυλο-5H-θιενο [3,2-f] [1,2,4] τριαζολο- [4, 3-
α] [1,4] διαζεπίνη

BROTIZOLAM: 2- Bromo-4- (2-chlorophenyl) -9-methyl-6H-thieno [3,2-f] [1,2,4] triazolo-
[4, 3-a]

[1, 4] diazepin 66. ΠΕΜΟΛΙΝΗ: 2 AMINO-5-ΦΑΙΝΥΛΟ-2-ΟΞΑΖΟΛΙΝ-4-ΟΝΗ

PEMOLINE: 2-AMINO-5-PHENYL-2-OXAZOLIN-4-ONE 67. ΜΙΔΑΖΟΛΑΜΗ: 8-χλωρο-6(ο-
φθοροφαινυλο)-1-μεθυλο-4H-ιμιδαζο (1,5-α) (1,4) βενζοδιαζεπίνη

MIDAZOLAM: 8-CHLORO-6-(O-FLUOROPHENYL)-1-METHYL-4H-IMIDAZO(1,5-α) (1,4)
BENZODIAZEPINE

68. ΚΟΥΑΖΕΠΑΜΗ: 7-χλωρο-5-(2-φθοροφαινυλο)-1,3-διυδρο-1-(2, 2, 2, -
τριφθοροαιθυλο)-2H-1, 4-βενζοδιαζεπτινο-2-θειόνη

QUAZEPAM: 7-CHLORO-5-(2-FLUOROPHENYL)-1,3-DIHYDRO-1-(2, 2, 2,-
TRIFLUOROETHYL)-2H-1,4-BENZODIAZEPINE-2-THIONE

69. ΘΕΙΟΠΕΝΤΑΛΗ: 5-ΑΙΘΥΛΟ-5-(1-ΜΕΘΥΛΟΒΟΥΤΥΛΟ)-2-ΘΕΙΟΒΑΡΒΙΤΟΥΡΙΚΟ ΟΞΥ
THIORENTAL: 5-ETHYL-5-(1-METHYLBUTYL)-2-THIOBARBITURIC ACID

70. ΠΡΟΞΙΒΑΡΒΑΛΗ: 5-(2-υδροξυπυροπυλο)-5-(2-πυροπενυλο) 2, 4, 6 (1H, 3H, 5H)-
πυριμιδιντριόνη. ή 5-αλλυλο-5-(2-υδροξυπυροπυλο) βαρβιτουρικό οξύ. PROXIBARBAL: 5-
(2-HYDROXYPROPYL)-5-(2-PROPENYL)-2, 4, 6 (1H, 3H, 5H)-PYRIMIDINETRIONE. 5-ALLYL-
5-(2-HYDROXYPROPYL) BARBITURIC ACID.

71. MESOCARB: 3-(α-METHYLPHENETHYL)-N- PHENYLCARBAMOYL) SYNDONE (MINE

72. ΜΟΝΤΑΦΙΝΗΛΗ: 2-[(Διφαινυλο-μεθυλο) σουλφινυλ] ακεταμίδιο MODAFINIL: 2-
[(DIPHENYLMETHYL) SYLFINYL] ACETAMIDE

73. ΖΟΜΖΕΠΑΜΗ: 4-(ο-φθοροφαινυλο) 6,8-διυδρο 1,3,8 -τριμεθυλπυραζολο [3,4-ε] [1,4]-
διαζεπιν 7(1H)-ονη

ZOLAZEPAM: 4 - (O- FLUOROPHENYL) 6,8- DIHYDRO 1,3,8 - TRIMETHYLPYRAZOLO [3,4-e]
[1,4] - diazepin 7 (1 H)-ONE

74. ΖΑΛΕΠΛΟΝΗ: N-[3-(3-Κυανοπυραζολο[1,5-α] πυριμιδιν-7-υλο)φαινυλο]-N-
αιθυλακεταμίδιο ZALEPLON: N-[3-(3-CYANOPYRAZOLO[1,5-a] PYRIMIDIN-7-YL)PHENYL]-N-
ETHYLACETAMIDE

75. ΖΟΛΠΙΔΕΜΗ: N,N,6-τριμεθυλο-2-(4-μεθυλοφαινυλο) ιμιδαζο(1,2-α)πυριδινό-3-
ακεταμίδιο ZOLPIDEM: N,N,6-trimethyl-2-(4-methylphenyl) imidazo(1,2-a) pyridine-3-
acetamide

76. ΖΟΠΙΚΛΟΝΗ: 6-(5-χλωροπυριδ-2-υλο)-5-(4-μεθυλοπτεραζιν-1-υλο) καρβονυλοξυ-7-
οξο-6,7-διυδ(5H -πυρρολο-[3,4-β] πυραζίνη

ZOPICLONE: 6-(5-chloropyrid-2-yl)-5-(4-methylpiperazin-1 -yl) carbonyloxy-7-oxo-6, 7-
dihydro5H-pyrrolo- [3,4-b] pyrazine

77. Τα άλατα και τα ισομερή αυτών, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε άλλη διάταξη.

<u>ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕ ΤΙΜΕΣ</u> <u>ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ σε €</u> <u>Έτος αναφοράς 2012</u> [Α.Π.]			<u>ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ</u> <u>ΜΕ ΤΙΜΕΣ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ</u> <u>ΟΥΣΙΩΝ σε €</u> <u>Έτος αναφοράς 2019</u> [Α.Π.]	
ΕΙΔΟΣ ΝΑΡΚΩΤΙΚΟΥ	ΕΛΑΧΙΣΤΗ τιμή	ΜΕΓΙΣΤΗ τιμή	ΕΛΑΧΙΣΤΗ τιμή	ΜΕΓΙΣΤΗ τιμή
Κάνναβη κατεργασμένη (ανά γραμ.)	15 €	25 €	15 €	35 €
Κάνναβη ακατέργαστη Ευρωπαϊκής προέλευσης (ανά γραμ.) Υδροπονικής καλλιέργειας	10 €	20 €	13 €	25 €
Κάναβη ακατέργαστη Αλβανικής Προέλευσης (ανά γραμ.)	3 €	10 €	8 €	18 €
Ηρωίνη καφέ (ανά γραμ.)	8 €	45 €	15 €	30 €
Ηρωίνη λευκή (ανά γραμ.)			20 €	30 €
Όπιο (ανά γραμ.)	3 €	10 €		
Κοκαΐνη σκόνη (ανά γραμ.)	35 €	120 €	60 €	110 €
Αμφεταμίνες σκόνη (ανά γραμ.)	5 €	15 €		
Έκσταση (ανά δισκίο)	5 €	25 €		
Έκσταση MDMA (ανά γραμ.)	50 €	100 €		
LSD (ανά δόση)	5 €	15 €		
Κάνναβη κατεργασμένη (ανά κιλό)	4.000 €	7.000 €	5.000 €	11.000 €

Κάνναβη ακατέργαστη Ευρωπαϊκής προέλευσης (ανά κιλό) Υδροπονικής καλλιέργειας	5.000 €	12.000 €	5.000 €	8.000 €
Κάνναβη ακατέργαστη Ελληνικής προέλευσης (ανά κιλό)	1.000 €	3.000 €	2.500 €	4.500 €
Κάναβη ακατέργαστη Αλβανικής Προέλευσης (ανά κιλό)	800 €	1.800 €	2.000 €	3.000 €
Ηρωίνη καφέ (ανά κιλό)	8.000 €	18.000 €	12.000 €	20.000 €
Ηρωίνη λευκή (ανά κιλό)			15.000 €	25.000 €
Όπιο (ανά κιλό)	3.000 €	6.000 €		
Κοκαΐνη σκόνη (ανά κιλό)	32.000 €	60.000 €	35.000 €	60.000 €
Αμφεταμίνες σκόνη (ανά κιλό)	2.400 €	3.000 €		
Έκσταση (ανά 1.000 δισκία)	2.500 €	3.500 €		
Έκσταση MDMA (ανά κιλό)	20.000 €	30.000 €		

NOVA (προστατευόμενες συνδρομητικές υπηρεσίες)

- ιδιωτική χρήση παράνομων συσκευών, με σκοπό τη λήψη και την αποκρυπτογράφηση σήματος συνδρομητικής προστατευόμενης υπηρεσίας, χωρίς την έγκριση του φορέα παροχής της **# ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑ** [άρ. 23 §2 του Ν.3166/2003 σε συνδ.με άρθρα 1, 2 περ.α' -αα., -δδ. και περ.δ' και 5 §1 του Π.Δ. 343/2002 σε συνδ.με το άρθρο 2 περ.α' του Π.Δ. 100/2000] : → **Φ τουλ. 1 μήνα + ΧΠ από 500 € έως 15.000 € (+ δήμευση παράνομης συσκευής και βοηθητικού εξοπλισμού).**

- υποκλοπή, αποκρυπτογράφηση και παράνομη –μέσω διαδικτύου- διανομή τηλεοπτικού συνδρομητικού σήματος, αναπαραγωγή και αποθήκευση σε

υλικό φορέα ήχου και εικόνας (εφόσον κατασχεθούν και εξωτερικοί σκληροί δίσκοι ή USB) ==

ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑ : κατ' επάγγελμα και σε εμπορική κλίμακα (κατ' εξακολούθηση, συνήθως) [άρ. 48 §1α, 62, και 66 §2Δ περ.α' και περ.γ', §3 εδ.β' και εδ.δ', §6, §7 και §8 του Ν.2121/1993 (ως η §2 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 81 §10 του Ν.3057/10-10-2002)] : « Αν ο υπαίτιος τελεί τις παραπάνω πράξεις κατ' επάγγελμα "ή σε εμπορική κλίμακα" ή αν οι περιστάσεις κάτω από τις οποίες έγινε η πράξη μαρτυρούν ότι ο υπαίτιος είναι ιδιαίτερα επικίνδυνος για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας ή των συγγενικών δικαιωμάτων : → **κάθειρξη μέχρι 10 ετών + ΧΠ από 5.000.000 δρχ. έως 20.000.000 δρχ. (ισόποσα σε ευρώ) + αφαίρεση της άδειας λειτουργίας της επιχείρησης στα πλαίσια της οποίας εκτελέσθηκε η πράξη.** Θεωρείται ότι η πράξη έχει τελεσθεί κατ' επάγγελμα και όταν ο δράστης έχει καταδικασθεί για αδικήματα του παρόντος άρθρου ή για παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας που ίσχυαν πριν απ' αυτό με αμετάκλητη απόφαση σε ποινή στερητική της ελευθερίας».

ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑ : Αν το όφελος που επιδιώχθηκε ή η ζημιά που απειλήθηκε από τις πράξεις των παρ. 1 και 2 **είναι ιδιαίτερα μεγάλα : → Φ τουλ. 2 ετών + ΧΠ από 2.000.000 δρχ. έως 10.000.000 δρχ. (ισόποσα σε ευρώ).**

"Η προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων σε μορφή κακουργήματος εκδικάζεται από το αρμόδιο Τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων."

`Αρθρο 66 Ν.2121/1993 - Ποινικές κυρώσεις

"1. Τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή 2.900 15.000 ευρώ όποιος χωρίς δικαίωμα και κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου ή διατάξεων των κυρωμένων με νόμο πολυμερών διεθνών συμβάσεων για την Προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας εγγράφει έργα ή αντίτυπα, αναπαράγει αυτά άμεσα ή έμμεσα, προσωρινά ή μόνιμα, με οποιαδήποτε μορφή, εν όλω ή εν μέρει, μεταφράζει, διασκευάζει, προσαρμόζει ή μετατρέπει αυτά, προβαίνει σε διανομή αυτών στο κοινό με πώληση ή με άλλους τρόπους ή κατέχει με σκοπό διανομής, εκμισθώνει, εκτελεί δημόσια, μεταδίδει ραδιοτηλεοπτικά κατά οποιονδήποτε τρόπο, παρουσιάζει στο κοινό έργα ή αντίτυπα με οποιονδήποτε τρόπο, εισάγει αντίτυπα του έργου που παρήχθησαν παράνομα στο εξωτερικό χωρίς τη συναίνεση του δημιουργού και γενικά εκμεταλλεύεται έργα, αντίγραφα ή αντίτυπα που είναι αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας ή προσβάλλει το Ηθικό δικαίωμα του πνευματικού δημιουργού να αποφασίζει για τη

δημοσίευση του έργου στο κοινό, καθώς και να παρουσιάζει αυτό αναλλοίωτο χωρίς προσθήκες ή περικοπές. (άρθρο 8 παρ. 1 Οδηγίας 2001/29)."

*** Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.9 άρθρ.81 Ν.3057/2002, ΦΕΚ Α 239/10.10.2002.

"2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου ή διατάξεων των κυρωμένων με νόμο διεθνών συμβάσεων για την προστασία συγγενικών δικαιωμάτων προβαίνει στις ακόλουθες πράξεις:

Α) Χωρίς την άδεια των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών: α) εγγράφει σε υλικό φορέα την ερμηνεία ή εκτέλεση, β) αναπαράγει άμεσα ή έμμεσα, προσωρινά ή μόνιμα με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει, την εγγραφή της ερμηνείας ή εκτέλεσής τους σε υλικό φορέα, γ) προβαίνει σε διανομή στο κοινό του υλικού φορέα με την εγγραφή της ερμηνείας ή εκτέλεσης ή κατέχει με σκοπό διανομής, δ) εκμισθώνει τον υλικό φορέα με την εγγραφή της ερμηνείας ή εκτέλεσης, ε) μεταδίδει ραδιοτηλεοπτικά με οποιονδήποτε τρόπο τη ζωντανή ερμηνεία ή εκτέλεση, εκτός αν η μετάδοση αυτή αποτελεί αναμετάδοση νόμιμης μετάδοσης, στ) παρουσιάζει στο κοινό τη ζωντανή ερμηνεία ή εκτέλεση που γίνεται με οποιονδήποτε τρόπο, εκτός από ραδιοτηλεοπτική μετάδοση, ζ) διαθέτει στο κοινό, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση, όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος, στην εγγραφή σε υλικό φορέα της ερμηνείας ή της εκτέλεσής τους.

8) Χωρίς την άδεια των παραγωγών φωνογραφημάτων (παραγωγών υλικών φορέων ήχου): α) αναπαράγει άμεσα ή έμμεσα, προσωρινά ή μόνιμα με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει, τα φωνογραφήματά τους, β) προβαίνει σε διανομή στο κοινό των ως άνω υλικών φορέων ή κατέχει με σκοπό διανομής, γ) εκμισθώνει τους ως άνω υλικούς φορείς, δ) διαθέτει στο κοινό, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση, όπου και όταν ο ίδιος επιλέγει, στα φωνογραφήματά τους, ε) εισάγει τους ως άνω υλικούς φορείς που παρήχθησαν στο εξωτερικό χωρίς τη συναίνεσή του.

η Χωρίς την άδεια των παραγωγών οπτικοακουστικών έργων (παραγωγών υλικών φορέων εικόνας ή ήχου και εικόνας): α) αναπαράγει άμεσα ή έμμεσα, προσωρινά ή μόνιμα με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει, το πρωτότυπο και τα αντίτυπα των ταινιών τους, β) προβαίνει σε διανομή στο κοινό των ως άνω υλικών φορέων συμπεριλαμβανομένων και των αντιγράφων τους ή κατέχει με σκοπό διανομής, γ) εκμισθώνει τους ως άνω υλικούς φορείς, δ) διαθέτει στο κοινό,

ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση στο πρωτότυπο και τα αντίτυπα των ταινιών τους, όπου και όταν ο ίδιος επιλέγει, ε) εισάγει τους ως άνω υλικούς φορείς που παρήχθησαν στο εξωτερικό χωρίς τη συναίνεσή του, στ) μεταδίδει ραδιοτηλεοπτικά τους ως άνω υλικούς φορείς με οποιονδήποτε τρόπο συμπεριλαμβανομένης και της δορυφορικής μετάδοσης ή καλωδιακής αναμετάδοσης, καθώς και της παρουσίασης στο κοινό.

Δ) Χωρίς την άδεια των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών:

α) αναμεταδίδει τις εκπομπές τους με οποιονδήποτε τρόπο, β) παρουσιάζει στο κοινό τις εκπομπές τους σε χώρους όπου η είσοδος επιτρέπεται με εισιτήριο, γ) εγγράφει τις εκπομπές τους σε υλικούς φορείς ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, είτε οι εκπομπές αυτές μεταδίδονται ενσυρμάτως είτε ασυρμάτως, συμπεριλαμβανομένης της καλωδιακής ή δορυφορικής μετάδοσης, δ) προβαίνει σε άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη αναπαραγωγή με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει, της υλικής ενσωμάτωσης των εκπομπών τους, ε) προβαίνει σε διανομή στο κοινό των υλικών φορέων με την εγγραφή των εκπομπών τους, στ) εκμισθώνει τον υλικό φορέα με την εγγραφή των εκπομπών τους, ζ) διαθέτει στο κοινό, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση, όπου και όταν ο ίδιος επιλέγει, στην υλική ενσωμάτωση των εκπομπών τους. (άρθρο 8 παρ.1 οδηγίας 2001/29)."

*** Η παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.10 άρθρ.81 Ν.3057/2002, ΦΕΚ Α 239/10.10.2002.

3. Αν το όφελος που επιδιώχθηκε ή η ζημιά που απειλήθηκε από τις πράξεις των παρ. 1 και 2 είναι ιδιαίτερα μεγάλα, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστο δύο ετών και χρηματική ποινή έξι χιλιάδων ευρώ (6.000 €) έως τριάντα χιλιάδων ευρώ (30.000 €). Αν ο υπαίτιος τελεί τις παραπάνω πράξεις κατ' επάγγελμα "ή σε εμπορική κλίμακα" ή αν οι περιστάσεις κάτω από τις οποίες έγινε η πράξη μαρτυρούν ότι ο υπαίτιος είναι ιδιαίτερα επικίνδυνος για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας ή των συγγενικών δικαιωμάτων, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι 10 ετών και χρηματική ποινή δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ (15.000 €) έως εξήντα χιλιάδων ευρώ (60.000 €), καθώς και αφαίρεση της άδειας λειτουργίας της επιχείρησης στα πλαίσια της οποίας εκτελέσθηκε η πράξη. Θεωρείται ότι η πράξη έχει τελεσθεί κατ' επάγγελμα και όταν ο δράστης έχει καταδικασθεί για αδικήματα του παρόντος άρθρου ή για παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας που ίσχυαν πριν απ' αυτό με αμετάκλητη απόφαση σε ποινή στερητικής της ελευθερίας.

"Η προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων σε μορφή κακουργήματος εκδικάζεται από το αρμόδιο Τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων."

*** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.3 προστέθηκε με την παρ.14 άρθρ.81 Ν.3057/2002, ΦΕΚ Α 239/10.10.2002.

*** Οι λέξεις "ή σε εμπορική κλίμακα" του δευτέρου εδαφίου της παρ.3 προστέθηκαν με το άρθρ.2 παρ.6 Ν.3524/2007, ΦΕΚ Α 15/26.1.2007 (εναρμόνιση προς τις Οδηγίες 2001/84/ΕΚ και 2004/48/ΕΚ).

Με το άρθρο 4 παρ.3 του αυτού νόμου ορίζεται ότι:

" Το άρθρο 2 του νόμου αυτού εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς υποθέσεις, των οποίων η συζήτηση έχει προσδιορισθεί να γίνει μετά την 16.9.2006".

*** Τα ποσά της χρηματικής ποινής της παραγράφου 3 αντικαταστάθηκαν ,ε το άρθρο 54 §9 του Ν.4481/20-7-2017

"4. Με την ποινή των παραγράφων 1,2 και 3 τιμωρείται όποιος δεν κατέβαλε σε οργανισμό συλλογικής διαχείρισης την αμοιβή που προβλέπεται στο άρθρο 18 παρ. 3 του παρόντος νόμου."

***Η εντός " " παράγραφος 4 προστέθηκε από την παρ. III του άρθρου 3 του Ν. 2435/1996 (ΦΕΚ Α`189), οι δε επόμενες παράγραφοι 4, 5, 6 και 7 αναριθμήθηκαν σε 5, 6, 7 και 8.

"Με την ίδια ποινή τιμωρείται και ο οφειλέτης ο οποίος μετά την έκδοση της απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου δεν υποβάλλει την υπεύθυνη δήλωση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 18 παρ. 6 του παρόντος νόμου."

*** Το άνω εντός " " εδάφιο προστέθηκε με την παρ.33α άρθρ. 10 Ν.3207/2003, ΦΕΚ Α` 302/24.12.2003.

5. (4) Με την ποινή της παρ. 1 τιμωρείται όποιος : α) χρησιμοποιεί ή θέτει σε κυκλοφορία ή κατέχει με σκοπό θέσης σε κυκλοφορία συστήματα ή μέσα που έχουν ως μοναδικό σκοπό να διευκολύνουν τη χωρίς άδεια αφαίρεση ή εξουδετέρωση τεχνικού συστήματος που προστατεύει ένα πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή β) κατασκευάζει ή εισάγει ή χρησιμοποιεί ή θέτει σε κυκλοφορία

ή κατέχει με σκοπό θέσης σε κυκλοφορία συσκευές ή άλλο υλικό αναπαραγωγής έργου που δεν ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές που θα έχουν καθοριστεί κατά το άρθρο 59 του παρόντος νόμου γ) κατασκευάζει, εισάγει ή χρησιμοποιεί ή θέτει σε κυκλοφορία ή κατέχει με σκοπό θέσης σε κυκλοφορία αντικείμενα ή ενεργεί πράξεις που μπορούν να ματαιώσουν το αποτέλεσμα των παραπάνω προδιαγραφών δ) αναπαράγει ή χρησιμοποιεί έργα χωρίς χρησιμοποίηση των συσκευών ή χωρίς εφαρμογή των συστημάτων που θα έχουν καθοριστεί κατά το άρθρο 60 του παρόντος νόμου ε) θέτει σε κυκλοφορία ή κατέχει με σκοπό να θέσει σε κυκλοφορία υλικούς φορείς ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας χωρίς το ειδικό επίσημα ή την ταινία ελέγχου που θα έχει προβλεφθεί κατά το άρθρο 61 του παρόντος νόμου.

6. (5) Κατ' εξαίρεση της διάταξης του άρθρου 82 §10εδ.β' του ΠΚ, σε περίπτωση μετατροπής της στερητικής της ελευθερίας ποινής, το ποσό της μετατροπής ορίζεται στο πενταπλάσιο των ορίων του ποσού μετατροπής που προβλέπεται κάθε φορά στον Ποινικό Κώδικα.

*** Η παράγραφος 6 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 54 §9β' του Ν.4481/20-7-2017

7. (6) Αν συντρέχουν ελαφρυντικές περιστάσεις, η χρηματική ποινή δεν μπορεί να μειωθεί κάτω από το ήμισυ του ελάχιστου ορίου που προβλέπεται κατά περίπτωση στον παρόντα νόμο.

(8. (7) Σε κάθε περίπτωση το δικαστήριο μπορεί να διατάζει δημοσίευση περίληψης της καταδικαστικής απόφασης με δαπάνη εκείνου που καταδικάστηκε).

*** Η παρ.8 ΚΑΤΑΡΤΗΘΗΚΕ και οι επόμενες παράγραφοι αναριθμήθηκαν αναλόγως με το άρθρ.2 παρ.6 Ν.3524/2007,ΦΕΚ Α 15/26.1.2007 (εναρμόνιση προς τις Οδηγίες 2001/84/ΕΚ και 2004/48/ΕΚ).Με το άρθρο 4 παρ.3 του αυτού νόμου ορίζεται ότι:

" Το άρθρο 2 του νόμου αυτού εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς υποθέσεις, των οποίων η συζήτηση έχει προσδιορισθεί να γίνει μετά την 16.9.2006".

8 "9. Οποιος χωρίς δικαίωμα προβαίνει σε προσωρινή ή διαρκή αναπαραγωγή της βάσης δεδομένων, σε μετάφραση, προσαρμογή, διευθέτηση και οποιαδήποτε άλλη μετατροπή της βάσης δεδομένων, σε διανομή της βάσης δεδομένων ή αντιγράφων της, σε ανακοίνωση, επίδειξη ή παρουσίαση της βάση δεδομένων στο κοινό, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή τριών χιλιάδων ευρώ (3.000 €) έως δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ (15.000 €).

***ως η παράγραφος 8 αντικαταστάθηκε ως προς το ποσό της χρηματικής ποινής με το άρθρο 54 §9γ΄ του Ν.4481/20-7-2017

9 10. Οποιος προβαίνει σε εξαγωγή ή/και επαναχρησιμοποίηση του συνόλου ή ουσιώδους μέρους του περιεχομένου της βάσης δεδομένων χωρίς άδεια του κατασκευαστή τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή τριών χιλιάδων ευρώ (3.000 €) έως δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ (15.000 €).
***ως η παράγραφος 8 αντικαταστάθηκε ως προς το ποσό της χρηματικής ποινής με το άρθρο 54 §9γ΄ του Ν.4481/20-7-2017

*** Οι παρ.9 και 10 προστέθηκαν με την παρ.9 άρθρ.7 Ν.2819/2000, Α 84/15.3.2000 και αναριθμήθηκαν σε 8 και 9 με το άρθρ.2 παρ.6 Ν.3524/2007, ΦΕΚ Α 15/26.1.2007 (εναρμόνιση προς τις Οδηγίες 2001/84/ΕΚ και 2004/48/ΕΚ).

"11. Όταν το αντικείμενο της προσβολής αφορά σε προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή, η, κατά τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 65Α και υπό τους προβλεπόμενους όρους, ανεπιφύλακτη καταβολή του διοικητικού προστίμου από τον δράστη συνεπάγεται τη μη άσκηση της ποινικής δίωξης και την κατάργηση της τυχόν αρξάμενης, όταν η προσβολή αφορά σε ποσότητα μέχρι πενήντα (50) προγράμματα. (ως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 54 §9δ΄ του Ν.4481/20-7-2017)

12. Όταν το αντικείμενο της προσβολής αφορά σε υλικούς φορείς ήχου, στους οποίους έχει εγγραφεί έργο που αποτελεί αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας, η, κατά τη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 65Α και υπό τους προβλεπόμενους όρους, ανεπιφύλακτη καταβολή του διοικητικού προστίμου από τον δράστη συνεπάγεται τη μη άσκηση της ποινικής δίωξης και την κατάργηση της τυχόν αρξάμενης, όταν η προσβολή αφορά σε ποσότητα μέχρι πεντακόσιους (500) παράνομους υλικούς φορείς ήχου. (ως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 54 §9δ΄ του Ν.4481/20-7-2017)

12Α. Όταν το αντικείμενο της προσβολής αφορά φωνογραφήματα (μουσικές συνθέσεις) αποθηκευμένα σε οποιοδήποτε τεχνικό μέσο αποθήκευσης ή ηλεκτρονικό υπολογιστή, η κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 65Α και υπό τους προβλεπόμενους όρους, ανεπιφύλακτη καταβολή του διοικητικού προστίμου από τον δράστη συνεπάγεται τη μη άσκηση της ποινικής δίωξης και την κατάργηση της τυχόν αρξάμενης, όταν αντικείμενο της προσβολής είναι μέχρι 1.000 μουσικές συνθέσεις. (ως η παράγραφος προστέθηκε με το άρθρο 54 §9ε΄ του Ν.4481/20-7-2017)

13. Η καταβολή του προστίμου, καθώς και η μη άσκηση ή η κατάργηση της οινικής δίωξης, δεν απαλλάσσουν τους δράστες από την υποχρέωση καταβολής των αναλογούντων πνευματικών και συγγενικών δικαιωμάτων, αποζημιώσεων και λοιπών επιβαρύνσεων στους δικαιούχους αυτών κατά τις διατάξεις των σχετικών νόμων. (ως η παράγραφος αντικαταστάθηκε με το άρθρο 54 §9στ' του Ν.4481/20-7-2017)

14. Σε περίπτωση υποτροπής εντός του αυτού οικονομικού έτους το διοικητικό πρόστιμο που προβλέπεται στο άρθρο 65Α διπλασιάζεται".

*** Οι παρ.11,12,13 και 14 προστέθηκαν με το άρθρ.2 παρ.10 Ν.3524/2007,ΦΕΚ Α 15/26.1.2007 (εναρμόνιση προς τις Οδηγίες 2001/84/ΕΚ και 2004/48/ΕΚ).Με το άρθρο 4 παρ.3 του αυτού νόμου ορίζεται ότι:

" Το άρθρο 2 του νόμου αυτού εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς υποθέσεις, των οποίων η συζήτηση έχει προσδιορισθεί να γίνει μετά την 16.9.2006".

***Βλ. ΥΑ 1010 0/Δ3Β/4 020/2007 (ΦΕΚ Β 1670 22.8.2007)

"Αρμόδιες υπηρεσίες ελέγχου για την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 2121/1993 και καθορισμός της διαδικασίας επιβολής και είσπραξης του διοικητικού προστίμου που προβλέπεται στα άρθρα 65Α και 66 του εν λόγω νόμου [ν.2121/1993] όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3524/2007 [ΦΕΚ 15 Α`]".

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σύμφωνα με το άρθρο 110 του Κωδ.Ποιν.Δικον. ,το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 29 παρ.2 Ν.4055/2012,ΦΕΚ Α 51

"Το μονομελές εφετείο δικάζει τα πιο κάτω εγκλήματα, εκτός αν στο νόμο απειλείται κατά αυτών η ποινή της ισόβιας κάθειρξης:

1)..... 2) Τα κακουργήματα των άρθρων 114 του ν. 1892/1990 (ΑΤ01), 66 του ν. 2121/1993 (Α`25) και 52 του ν. 4002/2011 (Α 180).

**ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ ΕΣΟΔΩΝ από εγκληματικές δραστηριότητες
Πρόληψη τρομοκρατίας (Ν. 3691/2008)**

**ΠΡΟΣΟΧΗ : τα άρθρα 1 έως και 54 του Ν.3691/2008 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΑΝ με το
άρθρο 54 §2 του Ν.4557/30-7-2018**

Άρθρο 2 του Ν.4557/2018 - Αντικείμενο

1. Αντικείμενο του παρόντος είναι η πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, όπως αυτά τα αδικήματα ορίζονται κατωτέρω, καθώς και η προστασία του χρηματοπιστωτικού συστήματος από τους κινδύνους που ενέχουν.

2. **Νομιμοποίηση εσόδων από τις εγκληματικές δραστηριότητες (ξέπλυμα χρήματος), συνιστούν οι εξής πράξεις:**

α) Η μετατροπή ή η μεταβίβαση περιουσίας εν γνώσει του γεγονότος ότι προέρχεται από εγκληματική δραστηριότητα ή από πράξη συμμετοχής σε τέτοια δραστηριότητα, με σκοπό την απόκρυψη ή τη συγκαλύψη της παράνομης προέλευσης της ή την παροχή συνδρομής σε οποιονδήποτε ενέχεται στη δραστηριότητα αυτή για να αποφύγει τις έννομες συνέπειες των πράξεων του.

β) Η απόκρυψη ή η συγκαλύψη της αλήθειας, όσον αφορά στη φύση, την προέλευση, τη διάθεση, τη διακίνηση ή τη χρήση περιουσίας ή τον τόπο όπου αυτή αποκτήθηκε ή βρίσκεται ή την κυριότητα επί περιουσίας ή σχετικών με αυτή δικαιωμάτων, εν γνώσει του γεγονότος ότι η περιουσία αυτή προέρχεται από εγκληματική δραστηριότητα ή από πράξη συμμετοχής σε τέτοια δραστηριότητα.

γ) Η απόκτηση, κατοχή, διαχείριση ή χρήση περιουσίας, εν γνώσει κατά το χρόνο της κτήσης ή της διαχείρισης, του γεγονότος ότι η περιουσία προέρχεται από εγκληματική δραστηριότητα ή από πράξη συμμετοχής σε τέτοια δραστηριότητα.

δ) Η χρησιμοποίηση του χρηματοπιστωτικού τομέα με την τοποθέτηση σε αυτόν ή τη διακίνηση μέσω αυτού εσόδων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες, με σκοπό να προσδοθεί νομιμοφάνεια στα εν λόγω έσοδα.

ε) Η σύσταση οργάνωσης ή ομάδας δύο τουλάχιστον ατόμων για τη διάπραξη μιας ή περισσότερων από τις πράξεις που αναφέρονται στις περιπτώσεις α` έως δ` και η συμμετοχή σε τέτοια οργάνωση ή ομάδα.

στ) η απόπειρα διάπραξης, η υποβοήθηση, η υποκίνηση , η διευκόλυνση ή η παροχή συμβουλών σε τρίτο για τη διάπραξη μίας ή περισσότερων από τις πράξεις που αναφέρονται στις περιπτώσεις α` έως και δ`.

3. Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες υπάρχει και όταν οι δραστηριότητες από τις οποίες προέρχεται η προς νομιμοποίηση περιουσία έλαβαν χώρα στο έδαφος άλλου κράτους, εφόσον αυτές θα ήταν βασικό αδίκημα αν διαπράττονταν στην Ελλάδα και θεωρούνται αξιόποινες σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους αυτού.

Άρθρο 3 - Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος ισχύουν οι εξής ορισμοί:

1. «Περιουσία»: περιουσιακά στοιχεία κάθε είδους, ενσώματα ή ασώματα, κινητά ή ακίνητα, υλικά ή άυλα, καθώς και έγγραφα ή στοιχεία οποιασδήποτε μορφής, έντυπης, ηλεκτρονικής ή ψηφιακής, που αποδεικνύουν τίτλο ιδιοκτησίας ή δικαιώματα προς απόκτηση τέτοιων περιουσιακών στοιχείων.

2. «Πιστωτικό Ίδρυμα»:

α) Το πιστωτικό ίδρυμα όπως ορίζεται στο σημείο 1) της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 575/2013, το οποίο λειτουργεί στην Ελλάδα, καθώς και τα υποκαταστήματα, σύμφωνα με την έννοια του σημείου 17 της ίδιας παραγράφου και άρθρου του ανωτέρω Κανονισμού, πιστωτικών ιδρυμάτων, η έδρα των οποίων βρίσκεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε τρίτη χώρα, β) το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.

3. «Χρηματοπιστωτικός Οργανισμός»:

α) Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις που ασκούν δραστηριότητες ασφαλίσεων ζωής,

β) οι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές, όταν δραστηριοποιούνται στον τομέα της ασφάλισης ζωής ή της παροχής υπηρεσιών που σχετίζονται με επενδύσεις, με την εξαίρεση των συνδεδεμένων ασφαλιστικών διαμεσολαβητών,

γ) οι εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης,

δ) οι εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων,

ε) οι εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων πιστωτικών ιδρυμάτων από δάνεια και πιστώσεις με τις προϋποθέσεις της παρ. 25 του [άρθρου 1](#) του ν. [4354/2015](#) (Α` 176),

στ) οι εταιρείες παροχής πιστώσεων,

- ζ) τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος,
- η) τα ιδρύματα πληρωμών,
- θ) οι ταχυδρομικές εταιρείες, στο μέτρο που παρέχουν υπηρεσίες πληρωμών,
- ι) τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος,
- ια) οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου,
- ιβ) οι εταιρείες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων,
- ιγ) οι εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και οι συνδεδεμένοι αντιπρόσωποί τους,
- ιδ) οι εταιρείες επενδυτικής διαμεσολάβησης,
- ιε) οι εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών,
- ιστ) οι εταιρείες επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία,
- ιζ) οι διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων,
- ιη) τα στερούμενα ιδίας νομικής προσωπικότητας υποκαταστήματα στην Ελλάδα χρηματοπιστωτικών οργανισμών που έχουν την έδρα τους στην αλλοδαπή,
- ιθ) άλλες επιχειρήσεις που δεν είναι πιστωτικά ιδρύματα και των οποίων η κύρια δραστηριότητα συνίσταται στην άσκηση μίας ή περισσότερων από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στις περιπτώσεις β` έως ιβ`, ιδ` και ιε` της παρ. 1 του [άρθρου 11](#) του ν. [4261/2014](#) (Α` 107). Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από γνώμη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, μπορεί να ορίζονται ως χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και επιχειρήσεις που ασκούν άλλες χρηματοοικονομικές δραστηριότητες εκτός από τις ανωτέρω.
4. «Όμιλος»: ο όμιλος επιχειρήσεων που αποτελείται από μια μητρική επιχείρηση, τις θυγατρικές της και τις οντότητες στις οποίες η μητρική επιχείρηση ή οι θυγατρικές της διαθέτουν συμμετοχή, καθώς και επιχειρήσεις που συνδέονται μεταξύ τους με σχέση, σύμφωνα με το [άρθρο 32](#) του ν. [4308/2014](#) (Α` 251).
5. «Αρχή»: η Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες του άρθρου 47.
6. «Πρόσωπο»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κάθε είδους νομική οντότητα.
7. «Χρηματοπιστωτικός τομέας»: ο τομέας της οικονομίας που αποτελείται από τα νομικά και φυσικά πρόσωπα που εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.
8. «Εικονική τράπεζα»: το πιστωτικό ίδρυμα ή ο χρηματοπιστωτικός οργανισμός ή το ίδρυμα που ασκεί δραστηριότητες αντίστοιχες με εκείνες των πιστωτικών ιδρυμάτων ή χρηματοπιστωτικών οργανισμών το οποίο:
- α) Έχει συσταθεί σε χώρα ή δικαιοδοσία, όπου δεν έχει φυσική παρουσία και επομένως πραγματική έδρα και διοίκηση, και
- β) δεν συνδέεται με χρηματοπιστωτικό όμιλο που πληροί τις απαιτήσεις της ενωσιακής νομοθεσίας σχετικά με τη ρύθμιση και εποπτεία αυτού ή τουλάχιστον ισοδύναμες απαιτήσεις.
9. «Πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα»: τα φυσικά πρόσωπα στα οποία έχουν ή είχαν ανατεθεί σημαντικά δημόσια λειτουργήματα όπως τα εξής:
- α) οι αρχηγοί κρατών, αρχηγοί κυβερνήσεων, υπουργοί, αναπληρωτές υπουργοί και υφυπουργοί,

- β) τα μέλη κοινοβουλίων ή αντίστοιχων νομοθετικών σωμάτων,
- γ) τα μέλη των διοικητικών οργάνων πολιτικών κομμάτων,
- δ) τα μέλη ανώτατων δικαστηρίων, συνταγματικών δικαστηρίων ή άλλων υψηλού επιπέδου δικαστικών οργάνων των οποίων οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε περαιτέρω ένδικο μέσα, πλην εξαιρετικών περιστάσεων,
- ε) τα μέλη ελεγκτικών δικαστηρίων,
- στ) τα μέλη διοικητικών συμβουλίων κεντρικών τραπεζών,
- ζ) οι πρέσβεις και επιτετραμμένοι διπλωμάτες,
- η) οι υψηλόβαθμοι αξιωματικοί ενόπλων δυνάμεων,
- θ) τα μέλη διοικητικών, διαχειριστικών ή εποπτικών οργάνων κρατικών επιχειρήσεων,
- ι) οι διευθυντές, αναπληρωτές διευθυντές και μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή πρόσωπα που κατέχουν ισοδύναμη θέση σε διεθνείς οργανισμούς.

Κανένα από τα ανωτέρω δημόσια λειτουργήματα δεν αφορά πρόσωπα που κατέχουν ενδιάμεσες ή χαμηλές θέσεις της υπαλληλικής ιεραρχίας.

10. «Στενοί συγγενείς»: στους στενούς συγγενείς των πολιτικώς εκτεθειμένων προσώπων περιλαμβάνονται:

- α) Οι σύζυγοι ή πρόσωπα εξομοιούμενα με συζύγους, σύμφωνα με την εκάστοτε εθνική νομοθεσία, όπως εκείνα με τα οποία έχει συναφθεί σύμφωνο συμβίωσης, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο,
- β) τα τέκνα και οι σύζυγοί τους ή πρόσωπα εξομοιούμενα με τους τελευταίους, σύμφωνα με την εκάστοτε εθνική νομοθεσία,
- γ) οι γονείς.

11. «Στενοί συνεργάτες»: πρόσωπα που είναι γνωστά ως στενοί συνεργάτες των προσώπων που εμπίπτουν στην παράγραφο 9, στα οποία περιλαμβάνονται:

- α) Φυσικά πρόσωπα για τα οποία είναι γνωστό ότι είναι από κοινού πραγματικοί δικαιούχοι νομικής οντότητας ή νομικού μορφώματος ή συνδέονται με οποιαδήποτε άλλη στενή επιχειρηματική σχέση με πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο,
- β) φυσικά πρόσωπα τα οποία είναι οι μόνοι πραγματικοί δικαιούχοι νομικής οντότητας ή νομικού μορφώματος που είναι γνωστό ότι έχει συσταθεί εν τοις πράγμασι προς όφελος πολιτικώς εκτεθειμένου προσώπου.

12. «Λογαριασμός πλάγιας πρόσβασης (payable - through account)»: τραπεζικός λογαριασμός που τηρείται σε πιστωτικό ίδρυμα (ίδρυμα ανταποκριτής) και ανοίγεται στο πλαίσιο σχέσης τραπεζικής ανταπόκρισης με σκοπό την εξυπηρέτηση των πελατών πιστωτικού ιδρύματος (ιδρύματος πελάτη) για την εκ μέρους τους διενέργεια χρηματοπιστωτικών συναλλαγών.

13. «Σχέση ανταπόκρισης»:

- α) Η παροχή τραπεζικών υπηρεσιών από μια τράπεζα («ανταποκριτής») σε άλλη τράπεζα («πελάτης»), συμπεριλαμβανομένων της παροχής τρεχούμενου ή άλλου λογαριασμού υποχρεώσεως και συναφών υπηρεσιών, όπως της διαχείρισης των ταμειακών διαθεσίμων, των διεθνών μεταφορών χρηματικών ποσών, του συμψηφισμού επιταγών, των λογαριασμών πλάγιας πρόσβασης και των υπηρεσιών ξένου συναλλάγματος,
- β) οι σχέσεις μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες παρέχονται παρόμοιες υπηρεσίες από

ίδρυμα ανταποκριτή σε ίδρυμα πελάτη, καθώς και των σχέσεων που αφορούν συναλλαγές τίτλων ή μεταφορές χρηματικών ποσών.

14. «Υποπιτη συναλλαγή ή δραστηριότητα»: η συναλλαγή ή δραστηριότητα από την οποία εκτιμάται ότι προκύπτουν αποχρώσεις ενδείξεις ή υπόνοιες για πιθανή απόπειρα ή διάπραξη των αδικημάτων του άρθρου 2 ή για εμπλοκή του συναλλασσόμενου ή του πραγματικού δικαιούχου σε εγκληματικές δραστηριότητες, με βάση την αξιολόγηση των στοιχείων της συναλλαγής, όπως η φύση της συναλλαγής, η κατηγορία χρηματοπιστωτικού μέσου, η συχνότητα, η πολυπλοκότητα και το ύψος της συναλλαγής, καθώς και η χρήση ή μη μετρητών, και του προσώπου, όπως το επάγγελμα, η οικονομική επιφάνεια, η συναλλακτική ή επιχειρηματική συμπεριφορά, η φήμη, το παρελθόν, το επίπεδο διαφάνειας του νομικού προσώπου-πελάτη και άλλα σημαντικά χαρακτηριστικά.

15. «Ασυνήθης συναλλαγή ή δραστηριότητα»: η συναλλαγή ή δραστηριότητα που δεν συνάδει με τη συναλλακτική, επιχειρηματική ή επαγγελματική συμπεριφορά του συναλλασσόμενου ή του πραγματικού δικαιούχου ή με την οικονομική τους επιφάνεια ή που δεν έχει προφανή σκοπό ή κίνητρο οικονομικής, επαγγελματικής ή προσωπικής φύσεως.

16. «Επιχειρηματική σχέση»: η επιχειρηματική, επαγγελματική ή εμπορική σχέση η οποία συνδέεται με τις επαγγελματικές δραστηριότητες των υπόχρεων προσώπων και η οποία αναμένεται, κατά το χρόνο σύναψής της, ότι θα έχει κάποια διάρκεια.

17. «Πραγματικός δικαιούχος»: το ή τα φυσικά πρόσωπα, στα οποία τελικά ανήκει ο πελάτης, νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, ή τα οποία ελέγχουν αυτόν, καθώς και το ή τα φυσικά πρόσωπα για λογαριασμό των οποίων διεξάγεται συναλλαγή ή δραστηριότητα. Ως «πραγματικός δικαιούχος» νοείται ιδίως:

α) Όσον αφορά τις εταιρείες:

αα) Το ή τα φυσικά πρόσωπα στα οποία τελικά ανήκει η εταιρεία ή τα οποία ελέγχουν αυτή διά της κατοχής ή του ελέγχου αμέσως ή έμμεσα ικανού ποσοστού των μετοχών ή των δικαιωμάτων ψήφου ή άλλων ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων αυτής, μεταξύ άλλων και μέσω μετοχών στον κομιστή ή μέσω ελέγχου με άλλα μέσα.

Η κατοχή ποσοστού μετοχών άνω του 25% ή ιδιοκτησιακού δικαιώματος άνω του 25% μιας εταιρείας από φυσικό πρόσωπο αποτελεί ένδειξη άμεσου ελέγχου αυτής. Η κατοχή ποσοστού μετοχών άνω του 25% ή ιδιοκτησιακού δικαιώματος άνω του 25% μιας εταιρείας από άλλη εταιρεία, ο έλεγχος της οποίας ασκείται από φυσικό ή φυσικά πρόσωπα ή από περισσότερες εταιρείες που ελέγχονται από το ίδιο ή τα ίδια φυσικά πρόσωπα, αποτελεί ένδειξη έμμεσου ελέγχου. Ο έλεγχος με άλλα μέσα μπορεί να εξακριβωθεί, μεταξύ άλλων, με βάση τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως και 5 του [άρθρου 32](#) του ν. [4308/2014](#).

«Τα ανωτέρω δεν αφορούν την περίπτωση εισηγμένης σε ρυθμιζόμενη αγορά εταιρείας, υποκείμενης σε απαιτήσεις γνωστοποίησης, σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία ή ισοδύναμα διεθνή πρότυπα που εξασφαλίζουν επαρκή διαφάνεια σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο ή εταιρείας που διαπραγματεύεται σε Πολυμερή Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης, υποκείμενης σε απαιτήσεις γνωστοποίησης ισοδύναμες αυτών της ρυθμιζόμενης αγοράς.».

*** Το τελευταίο εδάφιο της υποπερ. αα' αντικαταστάθηκε ως άνω με την περ.α' άρθρου 62

N.4607/2019,ΦΕΚ Α 65/24.4.2019.

ββ) Αν, και μόνο εφόσον εξαντληθούν όλα τα δυνατά μέσα και ελλείψει βάσιμων υποψιών, δεν προσδιοριστεί κανένα πρόσωπο ως πραγματικός δικαιούχος, σύμφωνα με την περίπτωση αα' ή αν υπάρχουν αμφιβολίες ως προς το ότι το πρόσωπο που προσδιορίστηκε είναι ο πραγματικός δικαιούχος, το ή τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν θέση ανώτατου διοικητικού στελέχους διευ- θύνοντος την εταιρεία. Τα υπόχρεα πρόσωπα τηρούν αρχεία των δράσεων που έχουν αναλάβει για να προσδιοριστεί ο πραγματικός δικαιούχος, σύμφωνα με τα ανωτέρω.

β) Όσον αφορά τα καταπιστεύματα (trusts):

αα) ο ιδρυτής,

ββ) ο καταπιστευματοδόχος,

γγ) ο προστάτης, αν υπάρχει,

δδ) οι δικαιούχοι ή, εφόσον οι δικαιούχοι της νομικής οντότητας ή του νομικού μορφώματος δεν έχουν προσδιοριστεί ακόμη, η κατηγορία προσώπων προς το συμφέρον των οποίων κυρίως έχει συσταθεί ή λειτουργεί η νομική οντότητα ή το νομικό μόρφωμα,

εε) οποιοδήποτε άλλο φυσικό πρόσωπο στο οποίο τελικά ανήκει ή το οποίο ασκεί άμεσα ή έμμεσα με οποιοδήποτε μέσο τον έλεγχο του καταπιστεύματος.

γ) Όσον αφορά λοιπές νομικές οντότητες ή νομικά μορφώματα παρεμφερή με τα καταπιστεύματα συμπεριλαμβάνονται τα πρόσωπα που κατέχουν αντίστοιχη ή ανάλογη θέση με τα πρόσωπα που αναφέρονται στην περίπτωση β`.

18. «Ανώτερο διοικητικό στέλεχος»: το διευθυντικό στέλεχος ή ο υπάλληλος με υψηλή ιεραρχική θέση ικανή για τη λήψη αποφάσεων ιδρύματος ή οργανισμού που επηρεάζουν την έκθεση σε κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ο οποίος γνωρίζει επαρκώς το βαθμό έκθεσης του ιδρύματος ή του οργανισμού στον ανωτέρω κίνδυνο χωρίς να είναι απαραίτητα μέλος του διοικητικού συμβουλίου.

19. «Υπηρεσίες τυχερών παιγνίων»: οι υπηρεσίες διοργάνωσης ή διεξαγωγής χρηματικού στοιχήματος σε τυχερά παίγνια, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με κάποιο στοιχείο δεξιότητας, όπως λαχεία, παίγνια καζίνο, παίγνια πόκερ και πράξεις στοιχηματισμού, που προσφέρονται σε συγκεκριμένο χώρο ή με οποιοδήποτε μέσο εξ αποστάσεως, με ηλεκτρονικά μέσα ή με κάθε άλλη τεχνολογία διευκόλυνσης της επικοινωνίας και ύστερα από ατομικό αίτημα του αποδέκτη των υπηρεσιών.

20. «Ηλεκτρονικό χρήμα»: το ηλεκτρονικό χρήμα όπως ορίζεται στην παρ. 1 του [άρθρου 10](#) του ν. [4021/2011](#) (Α`218).

21. «Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές (ΕΕΑ)»: η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών, που έχει ιδρυθεί με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1093/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων, που έχει ιδρυθεί με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1094/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών, που έχει ιδρυθεί με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1095/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

22. «Μονάδα Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών (ΜΧΠ)»: για την Ελλάδα η Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες του άρθρου 47 και για τα άλλα κράτη - μέλη η αρμόδια Μονάδα για την πρόληψη, την ανίχνευση και την αποτελεσματική αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

23. «Εγκληματική δραστηριότητα»: η διάπραξη των βασικών αδικημάτων του άρθρου 4.

Άρθρο 4 - Βασικά αδικήματα

Βασικά αδικήματα

(άρθρο 3 στοιχείο 4 της Οδηγίας 2015/849)

Για τους σκοπούς του παρόντος, ως «βασικά αδικήματα» νοούνται τα ακόλουθα:

α) Η εγκληματική οργάνωση, όπως ορίζεται στο άρθρο 187 ΠΚ,

β) τρομοκρατικές πράξεις και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, όπως ορίζονται στο άρθρο 187Α ΠΚ,

γ) δωροληψία και δωροδοκία υπαλλήλου, όπως ορίζονται στα άρθρα 235 και 236 ΠΚ,

δ) εμπορία επιρροής-μεσάζοντες και δωροληψία και δωροδοκία στον ιδιωτικό τομέα, όπως ορίζονται στα άρθρα 237Α και 237Β ΠΚ,

ε) δωροληψία και δωροδοκία πολιτικών προσώπων και δικαστικών λειτουργών, όπως ορίζονται στα άρθρα 159, 159Α και 237 ΠΚ,

στ) εμπορία ανθρώπων, όπως ορίζεται στο άρθρο 323Α ΠΚ,

ζ) απάτη με υπολογιστή, όπως ορίζεται στο άρθρο 386Α ΠΚ,

η) σωματεμπορία, όπως ορίζεται στο άρθρο 351 ΠΚ,

θ) τα αδικήματα που προβλέπονται στα άρθρα 20 έως και 23 του ν. [4139/2013](#) (Α` 74),

ι) τα αδικήματα που προβλέπονται στα άρθρα 15 και 17 του ν. [2168/1993](#) (Α` 147),

ια) τα αδικήματα που προβλέπονται στα άρθρα 53, 54, 55, 61 και 63 του ν. [3028/2002](#) (Α` 153),

ιβ) τα αδικήματα που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 3 του [άρθρου 8](#) του ν.δ. [181/1974](#) (Α` 347),

ιγ) τα αδικήματα που προβλέπονται στις παραγράφους 5 έως και 8 του άρθρου 29 και στο [άρθρο 30](#) του ν. [4251/2014](#) (Α` 80),

ιδ) τα αδικήματα που προβλέπονται στα άρθρα τέταρτο και έκτο του ν. [2803/2000](#) (Α` 48), ιε) τα χρηματιστηριακά αδικήματα που προβλέπονται στα άρθρα 28 έως και 31 του ν. [4443/2016](#) (Α` 232),

ιστ) τα αδικήματα:

αα) φοροδιαφυγής που προβλέπονται στο [άρθρο 66](#) του ν. [4174/2013](#) (Α` 170) με την εξαίρεση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 5,

ββ) λαθρεμπορίας που προβλέπονται στα άρθρα 155 έως και 157 του ν. [2960/2001](#) (Α` 265),

γγ) μη καταβολής χρεών προς το Δημόσιο που προβλέπονται στο [άρθρο 25](#) του ν. [1882/1990](#) (Α` 43), με την εξαίρεση της περίπτωσης α` της παραγράφου 1, καθώς και της μη καταβολής χρεών που προκύπτουν από χρηματικές ποινές ή πρόστιμα που έχουν επιβληθεί από τα δικαστήρια ή από διοικητικές και άλλες αρχές,

ιζ) τα αδικήματα που προβλέπονται στην παρ. 3 του [άρθρου 28](#) του ν. [1650/1986](#) (Α` 160),

ιη) κάθε άλλο αδίκημα που τιμωρείται με ποινή στερητική της ελευθερίας, της οποίας το ελάχιστο όριο είναι άνω των έξι (6) μηνών και από το οποίο προκύπτει περιουσιακό όφελος.

Άρθρο 5 - Υπόχρεα πρόσωπα

Υπόχρεα πρόσωπα

(άρθρο 2 παρ. 1, άρθρο 4 παρ. 1 και άρθρο 46 παρ. 1 εδάφιο γ` της Οδηγίας 2015/849, καθώς και άρθρο 1 παρ. 1 περιπτώσεις β` και γ` της Οδηγίας 2018/843)

1. Για τους σκοπούς του παρόντος, ως υπόχρεα νοούνται τα εξής πρόσωπα:

- α) Τα πιστωτικά ιδρύματα και κάθε πιστωτικός φορέας του ν. [4438/2016](#) (Α` 220),
- β) οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί,
- γ) οι ορκωτοί ελεγκτές-λογιστές και οι εταιρείες ορκωτών ελεγκτών-λογιστών που έχουν εγγραφεί στο δημόσιο μητρώο της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων, καθώς και οι ιδιώτες ελεγκτές,
- δ) οι εξωτερικοί λογιστές-φοροτεχνικοί και τα νομικά πρόσωπα παροχής λογιστικών-φοροτεχνικών υπηρεσιών,
- ε) οι συμβολαιογράφοι και οι δικηγόροι όταν συμμετέχουν, ενεργώντας εξ ονόματος και για λογαριασμό των πελατών τους, σε χρηματοπιστωτικές συναλλαγές ή συναλλαγές επί ακινήτων και όταν βοηθούν στο σχεδιασμό ή τη διενέργεια συναλλαγών για τους πελάτες τους σχετικά με:
 - αα) την αγορά ή πώληση ακινήτων ή επιχειρήσεων,
 - ββ) τη διαχείριση χρημάτων, τίτλων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων των πελατών τους,
 - γγ) το άνοιγμα ή τη διαχείριση τραπεζικών λογαριασμών, λογαριασμών ταμειευτηρίου ή λογαριασμών τίτλων, καθώς και τη σύσταση χρηματικών παρακαταθηκών και προεχόντως αυτών που αφορούν εγγυοδοσίες που διατάσσονται από τη δικαστική αρχή στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών,
 - δδ) τις αναγκαίες εισφορές για τη σύσταση, λειτουργία ή διοίκηση εταιρειών,
 - εε) τη σύσταση, λειτουργία ή διοίκηση εταιρειών, καταπιστευμάτων (trusts), εταιρειών καταπιστευματικής διαχείρισης, επιχειρήσεων, ιδρυμάτων ή ανάλογων σχημάτων ή αντίστοιχων νομικών μορφωμάτων,
 - στ) φορείς παροχής υπηρεσιών σε εταιρείες καταπιστευματικής διαχείρισης ή επιχειρήσεις που δεν εμπίπτουν ήδη στο πεδίο εφαρμογής των περιπτώσεων γ`, δ` και ε`,
 - ζ) τα πρόσωπα που παρέχουν υπηρεσίες σε εταιρείες ή καταπιστεύματα (trusts), εξαιρουμένων των προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις γ`, δ` και ε`, τα οποία παρέχουν κατά επιχειρηματική δραστηριότητα οποιαδήποτε από τις εξής υπηρεσίες σε τρίτα μέρη:
 - αα) συστήνουν εταιρείες ή άλλα νομικά πρόσωπα,
 - ββ) ασκούν τα ίδια ή μεριμνούν ώστε άλλο πρόσωπο να ασκήσει καθήκοντα διευθυντή, διαχειριστή ή εταίρου εταιρείας ή κατόχου αντίστοιχης θέσης σε άλλα νομικά πρόσωπα ή μορφώματα,
 - γγ) παρέχουν καταστατική έδρα, επιχειρηματική διεύθυνση, ταχυδρομική ή διοικητική διεύθυνση και οποιεσδήποτε άλλες σχετικές υπηρεσίες για εταιρεία ή κάθε άλλο νομικό πρόσωπο ή μόρφωμα,

δδ) ασκούν τα ίδια ή μεριμνούν ώστε άλλο πρόσωπο να ασκήσει καθήκοντα καταπιστευματοδόχου ρητού καταπιστεύματος (express trust) ή αντίστοιχου νομικού μορφώματος,

εε) ενεργούν τα ίδια ή μεριμνούν ώστε άλλο πρόσωπο να ενεργήσει ως πληρεξούσιος μετόχου εταιρείας, εφόσον η εταιρεία αυτή δεν είναι εισηγμένη σε οργανωμένη αγορά που υπόκειται σε απαιτήσεις γνωστοποίησης, σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία ή ισοδύναμα διεθνή πρότυπα,

η) οι μεσίτες ακινήτων του ν. [4093/2012](#) (Α` 222), για συναλλαγές των οποίων η αξία ανέρχεται σε τουλάχιστον δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ, ανεξαρτήτως αν το ποσό αυτό αφορά αγορά, πώληση ή μηνιαίο μίσθωμα εκμίσθωσης ακινήτου, και οι μεσίτες πιστώσεων του ν. [4438/2016](#) (Α` 220) για σύμβαση πίστωσης που ανέρχεται σε τουλάχιστον δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ,

θ) οι επιχειρήσεις καζίνο και τα καζίνο που λειτουργούν επί πλοίων στην Ελλάδα ή υπό ελληνική σημαία, καθώς και οι επιχειρήσεις, οργανισμοί και άλλοι φορείς που παρέχουν υπηρεσίες τυχερών παιγνίων και πρακτορεία που σχετίζονται με τις δραστηριότητες αυτές,

ι) οι έμποροι και οι εκπλειστηριαστές αγαθών μεγάλης αξίας, όταν η αξία της συναλλαγής ανέρχεται σε τουλάχιστον δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ, ανεξάρτητα από το αν αυτή διενεργείται με μία μόνο πράξη ή με περισσότερες, μεταξύ των οποίων φαίνεται να υπάρχει κάποια σχέση. Ως έμποροι αγαθών μεγάλης αξίας νοούνται ιδίως:

αα) Οι επιχειρήσεις εξόρυξης, παραγωγής, επεξεργασίας και εμπορίας πολύτιμων και ημιπολύτιμων λίθων, οι επιχειρήσεις παραγωγής, επεξεργασίας και εμπορίας πολύτιμων μετάλλων και παράγωγων προϊόντων, οι επιχειρήσεις εμπορίας μαργαριταριών και κοραλλιών και οι επιχειρήσεις κατασκευής και εμπορίας κοσμημάτων και ρολογιών,

ββ) οι επιχειρήσεις εμπορίας παλαιών αντικειμένων αξίας (αντίκες), αρχαιοτήτων, μεταλλίων, παλαιών γραμματοσήμων και νομισμάτων και λοιπών συλλεκτικών ειδών αξίας, καθώς και οι επιχειρήσεις ή επαγγελματίες παραγωγής ή κατασκευής και εμπορίας έργων και αντικειμένων τέχνης γενικά, καθώς και μουσικών οργάνων,

γγ) πρόσωπα που εμπορεύονται ή ενεργούν ως μεσάζοντες στο εμπόριο έργων τέχνης, συμπεριλαμβανομένου του εμπορίου που πραγματοποιείται σε αίθουσες έργων τέχνης και οίκους δημοπρασιών,

δδ) οι επιχειρήσεις παραγωγής και εμπορίας ταπήτων και χαλιών, ειδών γουνοποιίας, δερμάτινων ειδών και ενδυμάτων γενικά,

εε) οι επιχειρήσεις εμπορίας επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, ελικοπτέρων, αεροσκαφών και σκαφών αναψυχής γενικά,

ια) οι ενεχυροδανειστές και αργυραμοιβοί.

2. Όταν υπόχρεο φυσικό πρόσωπο αναλαμβάνει επαγγελματική δραστηριότητα ως υπάλληλος υπόχρεου νομικού προσώπου, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τον παρόντα βαρύνουν το νομικό πρόσωπο και όχι το φυσικό. Αν αναλαμβάνει επαγγελματική δραστηριότητα ως υπάλληλος ή συνεργαζόμενος με οποιαδήποτε σύμβαση ή συμφωνία με μη υπόχρεο νομικό πρόσωπο, το υπόχρεο φυσικό πρόσωπο τηρεί τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον παρόντα, σύμφωνα με τις αποφάσεις της αρμόδιας αρχής που εποπτεύει την κατηγορία των υπόχρεων προσώπων στην οποία ανήκει το ανωτέρω φυσικό πρόσωπο.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης, ύστερα από εισήγηση της Αρχής, μπορεί να ορίζονται ειδικότερα κριτήρια για τον προσδιορισμό των υπόχρεων προσώπων των περιπτώσεων ι` και ια`, καθώς και οι ειδικότερες υποχρεώσεις στις οποίες αυτά υπόκεινται, κατά παρέκκλιση των διατάξεων των άρθρων 17 επ., εφόσον αυτό δικαιολογείται από τη φύση και το ύψος των συναλλαγών, καθώς και να προστίθενται νέες κατηγορίες επιχειρήσεων.

Άρθρο 39 - Ποινικές κυρώσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η`

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ,
ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΕΥΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ
ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Άρθρο 39

Ποινικές κυρώσεις
(άρθρο 58 παρ. 1 της Οδηγίας 2015/849)

1.α) Με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών και με χρηματική ποινή από είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ τιμωρείται ο υπαίτιος πράξεων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

β) Ο υπαίτιος των πράξεων της περίπτωσης α` τιμωρείται με κάθειρξη και με χρηματική ποινή από τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ έως ένα εκατομμύριο πεντακόσιες χιλιάδες (1.500.000) ευρώ, αν έδρασε ως υπάλληλος υπόχρεου νομικού προσώπου ή αν το βασικό αδίκημα περιλαμβάνεται στα αδικήματα των περιπτώσεων γ` και ε` του άρθρου 4, ακόμη και αν για αυτά προβλέπεται ποινή φυλάκισης.

γ) Ο υπαίτιος των πράξεων της περίπτωσης α` τιμωρείται με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών και με χρηματική ποινή από πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ έως δύο εκατομμύρια (2.000.000) ευρώ, αν ασκεί τέτοιου είδους δραστηριότητες κατ` επάγγελμα ή κατά συνήθεια ή είναι υπότροπος ή έδρασε για λογαριασμό, προς όφελος ή εντός των πλαισίων εγκληματικής ή τρομοκρατικής οργάνωσης ή ομάδας.

δ) Με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών τιμωρείται ο υπάλληλος του υπόχρεου νομικού προσώπου ή όποιο άλλο υπόχρεο προς αναφορά ύποπτων συναλλαγών πρόσωπο παραλείπει από πρόθεση να αναφέρει αρμοδίως ύποπτες ή ασυνήθεις συναλλαγές ή δραστηριότητες ή παρουσιάζει ψευδή ή παραπλανητικά στοιχεία, κατά παράβαση των σχετικών νομοθετικών, διοικητικών ή κανονιστικών διατάξεων και κανόνων, εφόσον για την πράξη του δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή από άλλες διατάξεις.

ε) Η ποινική ευθύνη για το βασικό αδίκημα δεν αποκλείει την τιμωρία των υπαιτίων, αυτουργού και συμμετόχων, για τις πράξεις των περιπτώσεων α`, β` και γ`, εφόσον τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των πράξεων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες είναι διαφορετικά από εκείνα του βασικού αδικήματος.

στ) Αν η προβλεπόμενη ποινή για βασικό αδίκημα είναι φυλάκιση, ο υπαίτιος αυτού τιμωρείται για το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και με χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ. Με την ίδια ποινή τιμωρείται ο υπαίτιος του εγκλήματος της νομιμοποίησης εσόδων, που δεν είναι συμμετοχος στη διάπραξη του βασικού αδικήματος, εφόσον είναι συγγενής εξ αίματος ή εξ αγχιστείας σε ευθεία γραμμή ή εκ πλαγίου μέχρι και του β` βαθμού ή σύζυγος, θετός γονέας ή θετό τέκνο του υπαιτίου του βασικού αδικήματος.

ζ) Αν εχώρησε καταδίκη του υπαιτίου για βασικό αδίκημα, η ποινή κατ` αυτού ή τρίτου από τους αναφερόμε- νους στο δεύτερο εδάφιο της περίπτ. στ` για το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων που έχουν προκύψει από το ίδιο βασικό αδίκημα δεν μπορεί να υπερβαίνει την επι- βληθείσα ποινή για την τέλεση του βασικού αδικήματος.

η) Οι περιπτώσεις στ` και ζ` δεν ισχύουν στις περιστάσεις της περίπτωσης γ` και στα βασικά αδικήματα που αναφέρονται στην περίπτωση β`.

θ) Αν η προβλεπόμενη ποινή για βασικό αδίκημα είναι φυλάκιση και τα έσοδα που έχουν προκύψει δεν υπερβαίνουν το ποσό των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ, η ποινή για το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες είναι φυλάκιση έως δύο (2) ετών. Αν στην περίπτωση αυτή συντρέχουν στο πρόσωπο του υπαιτίου του βασικού αδικήματος ή τρίτου οι περιστάσεις της περίπτωσης γ', η ποινή για το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων είναι φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή από τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ.

ι) Στα εγκλήματα νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, για την εφαρμογή των άρθρων 88 έως 93 ΠΚ, λαμβάνονται υπόψη και οι αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις που εκδίδουν δικαστήρια άλλων κρατών μερών της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης του έτους 2005 για τη νομιμοποίηση, την ανίχνευση, την κατάσχεση και τη δήμευση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (ν. [4478/2017](#), Α' 91).

2. Η άσκηση ποινικής δίωξης και η καταδίκη για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες δεν προϋποθέτει ποινική δίωξη ή καταδίκη του υπαιτίου για το βασικό αδίκημα.

3. Στις περιπτώσεις εξάλειψης του αξιόποινου, αθώωσης λόγω του ότι η πράξη κατέστη ανέγκλητη ή απαλλαγής του υπαιτίου από την ποινή λόγω ικανοποίησης του ζημιωθέντος για το βασικό αδίκημα, για το οποίο προβλέπεται ότι η ικανοποίηση του ζημιωθέντος επιφέρει αυτό το αποτέλεσμα, αίρεται το αξιόποινο ή κηρύσσεται αθώος ή απαλλάσσεται αντίστοιχα ο υπαίτιος από την ποινή και για τις συναφείς πράξεις νομιμοποίησης εσόδων. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται όταν το αξιόποινο εξαλείφθηκε λόγω παραγραφής.

4. Όπου στο παρόν άρθρο προβλέπεται αθροιστικά ποινή στερητική της ελευθερίας και χρηματική ποινή, δεν εφαρμόζεται η περίπτωση ε' του άρθρου 83 ΠΚ.

5. Τα κακουργήματα που προβλέπονται στο άρθρο 2 δικάζονται από το Τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων.

Άρθρο 40 - Δήμευση περιουσιακών στοιχείων

Δήμευση περιουσιακών στοιχείων

(άρθρα 58 και 59 της Οδηγίας 2015/849)

1. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν προϊόν βασικού αδικήματος του άρθρου 4 ή των αδικημάτων του άρθρου 2 ή που έχουν αποκτηθεί αμέσως ή εμμέσως από προϊόν τέτοιων αδικημάτων ή τα μέσα που έχουν χρησιμοποιηθεί ή προορίζονταν να χρησιμοποιηθούν προς τέλεση αυτών των αδικημάτων, κατάσχονται και, εφόσον δεν συντρέχει περίπτωση απόδοσής τους στον ιδιοκτήτη, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 310 και του τελευταίου εδαφίου του άρθρου 373 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ΚΠΔ), δημεύονται υποχρεωτικά με την καταδικαστική απόφαση. Σε περίπτωση ανάμειξης του προϊόντος του αδικήματος με περιουσία που προέρχεται από νόμιμες πηγές, η κατάσχεση και η δήμευση επιβάλλονται μέχρι του ποσού της αξίας του προϊόντος αυτού. Η δήμευση επιβάλλεται ακόμη και αν τα περιουσιακά στοιχεία ή μέσα ανήκουν σε τρίτο, εφόσον αυτός τελούσε εν γνώσει του βασικού αδικήματος ή των αδικημάτων του άρθρου 2 κατά το χρόνο κτήσης τους. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου ισχύουν και σε περίπτωση απόπειρας των ανωτέρω αδικημάτων.

2. Αν η περιουσία ή το προϊόν, σύμφωνα με την παράγραφο 1 δεν υπάρχει πλέον, δεν έχει βρεθεί ή δεν είναι δυνατόν να κατασχεθεί, κατάσχονται και δημεύονται με τους όρους της παραγράφου 1 περιουσιακά στοιχεία ίσης αξίας προς εκείνη της προαναφερθείσας περιουσίας ή του προϊόντος κατά το χρόνο της καταδικαστικής απόφασης, όπως την προσδιορίζει το δικαστήριο. Το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει και χρηματική ποινή μέχρι του ποσού της αξίας της περιουσίας ή του προϊόντος, αν κρίνει ότι δεν υπάρχουν πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία προς δήμευση ή τα υπάρχοντα υπολείπονται της αξίας της περιουσίας ή του προϊόντος.

Η δήμευση που επιβάλλεται με τους όρους της παραγράφου 1 και της παρούσας παραγράφου δεν θίγει προγενέστερα δικαιώματα που έχουν αποκτήσει καλόπιστοι τρίτοι επί των περιουσιακών στοιχείων. Τα δικαιώματα αυτά μπορούν να ασκηθούν, σύμφωνα με τις διατάξεις του ιδιωτικού δικαίου και του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

3. Δήμευση διατάσσεται και όταν δεν έχει ασκηθεί δίωξη λόγω θανάτου του υπαιτίου ή η δίωξη που είχε ασκηθεί έπαυσε οριστικώς ή κηρύχθηκε απαράδεκτη. Στις περιπτώσεις αυτές, η δήμευση διατάσσεται με βούλευμα του δικαστικού συμβουλίου ή με απόφαση του δικαστηρίου που παύει ή κηρύσσει απαράδεκτη την ποινική δίωξη και αν δεν έχει ασκηθεί δίωξη, με βούλευμα του κατά τόπον αρμόδιου συμβουλίου πλημμελειοδικών. Το άρθρο 492 και η παράγραφος 3 του άρθρου 504 ΚΠΔ εφαρμόζονται αναλόγως και στην προκειμένη περίπτωση.

4. Η παράγραφος 2 του άρθρου 310 και το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 373 ΚΠΔ εφαρμόζονται αναλόγως και αν έχει διαταχθεί δήμευση κατά της περιουσίας τρίτου, ο οποίος δεν συμμετείχε στη δίκη ούτε κλητεύθηκε σε αυτήν.

Άρθρο 41 - Αποζημίωση υπέρ του Δημοσίου

Αποζημίωση υπέρ του Δημοσίου

(άρθρα 58 και 59 της Οδηγίας 2015/849)

1. Το Δημόσιο μπορεί, ύστερα από πρακτικό ή γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, να αξιώσει ενώπιον των αρμόδιων πολιτικών δικαστηρίων από τον αμετακλήτως καταδικασμένο σε στερητική της ελευθερίας ποινή τουλάχιστον τριών (3) ετών για ποινικό αδίκημα της παραγράφου 2, κάθε άλλη περιουσία που αυτός έχει αποκτήσει από άλλο αδίκημα της παραγράφου 2, έστω και αν δεν έχει ασκηθεί για το αδίκημα αυτό δίωξη, λόγω θανάτου του υπαιτίου ή η δίωξη που είχε ασκηθεί έπαυσε οριστικά ή κηρύχθηκε απαράδεκτη.

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται στα παρακάτω ποινικά αδικήματα, εφόσον αυτά αμέσως ή εμμέσως μπορούν να οδηγήσουν σε οικονομικό όφελος:

α) Σε εκείνα των περιπτώσεων α` έως και θ` του άρθρου 4,

β) σε εκείνα των άρθρων 207 έως 208Α ΠΚ,

γ) σε εκείνα των άρθρων 216, 372, 374 έως 375 και 394 ΠΚ, εφόσον αφορούν μέσα πληρωμής πλην των μετρητών,

δ) σε εκείνα των άρθρων 348Α έως 348Γ, 349 παράγραφοι 1-2 ΠΚ,

ε) σε εκείνα των άρθρων 292Β παρ. 2-3 και 381Α παράγραφοι 2-3 ΠΚ.

3. Αν η περιουσία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 έχει μεταβιβαστεί σε τρίτο, ο καταδικασμένος υποχρεούται σε αποζημίωση ίση με την αξία της κατά το χρόνο συζήτησης της αγωγής. Η παραπάνω αξίωση μπορεί να ασκηθεί και κατά τρίτου που απέκτησε από χαριστική αιτία, εφόσον κατά το χρόνο της κτήσης ήταν σύζυγος ή συγγενής εξ αίματος κατ' ευθεία γραμμή με τον καταδικασμένο ή αδελφός του ή θετό τέκνο του, καθώς και εναντίον κάθε τρίτου που απέκτησε την περιουσία μετά την άσκηση κατά του καταδικασμένου ποινικής δίωξης για το πιο πάνω έγκλημα, αν τα ανωτέρω πρόσωπα κατά το χρόνο που την απέκτησαν, γνώριζαν την άσκηση ποινικής δίωξης κατά του καταδικασμένου. Ο τρίτος και ο καταδικασμένος ευθύνονται εις ολόκληρον.

Άρθρο 42 - Δέσμευση και απαγόρευση εκποίησης περιουσιακών στοιχείων

Δέσμευση και απαγόρευση εκποίησης περιουσιακών στοιχείων

(άρθρα 58 και 59 της Οδηγίας 2015/849)

1. Όταν διεξάγεται τακτική ανάκριση για τα αδικήματα του άρθρου 2 μπορεί ο ανακριτής, με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα, να απαγορεύσει την κίνηση κάθε είδους

λογαριασμών, τίτλων ή χρηματοπιστωτικών προϊόντων που τηρούνται σε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό, καθώς και το άνοιγμα των θυρίδων θησαυροφυλακίου του κατηγορουμένου, έστω και κοινών οποιουδήποτε είδους με άλλο πρόσωπο, εφόσον υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι οι λογαριασμοί, οι τίτλοι, τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα ή οι θυρίδες περιέχουν χρήματα ή πράγματα που προέρχονται από τέλεση των αδικημάτων του άρθρου 2. Το ίδιο ισχύει και όταν διεξάγεται ανάκριση για βασικό αδίκημα και υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι οι λογαριασμοί, οι τίτλοι, τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα ή οι θυρίδες περιέχουν χρήματα ή πράγματα που προέρχονται από την τέλεση του ανωτέρω αδικήματος ή που υπόκεινται σε δήμευση, σύμφωνα με το άρθρο 40. Σε περίπτωση διεξαγωγής προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης, η απαγόρευση της κίνησης των λογαριασμών, των τίτλων, των χρηματοπιστωτικών προϊόντων ή του ανοίγματος των θυρίδων μπορεί να διαταχθεί από το δικαστικό συμβούλιο. Η διάταξη του ανακριτή ή το βούλευμα του συμβουλίου επέχει θέση έκθεσης κατάσχεσης, εκδίδεται χωρίς προηγούμενη κλήση του κατηγορουμένου ή του τρίτου, δεν είναι απαραίτητο να αναφέρει συγκεκριμένο λογαριασμό, τίτλο, χρηματοπιστωτικό προϊόν ή θυρίδα, γνωστοποιείται με κάθε μέσο, με προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν την έγγραφη απόδειξη και επιτρέπουν τη διαπίστωση της γνησιότητάς τους, στο πιστωτικό ίδρυμα ή το χρηματοπιστωτικό οργανισμό και επιδίδεται στον κατηγορούμενο. Σε περίπτωση κοινών λογαριασμών, τίτλων ή χρηματοπιστωτικών προϊόντων επιδίδεται και στον συνδικαιούχο, σε περίπτωση δε θυρίδων και στον πληρεξούσιο του μισθωτή.

2. Η απαγόρευση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 ισχύει από τη χρονική στιγμή της αποδεδειγμένης γνωστοποίησης της διάταξης του ανακριτή ή του βου λεύματος στο πιστωτικό ίδρυμα ή στο χρηματοπιστωτικό οργανισμό. Από τότε απαγορεύεται το άνοιγμα της θυρίδας και είναι άκυρη έναντι του Δημοσίου εκταμίευση χρημάτων από το λογαριασμό ή εκποίηση τίτλων ή χρηματοπιστωτικών προϊόντων. Διευθυντικό στέλεχος ή υπάλληλος του πιστωτικού ιδρύματος ή του χρηματοπιστωτικού οργανισμού που παραβαίνει με πρόθεση τις διατάξεις της παρούσας τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών και με χρηματική ποινή. Η απαγόρευση δεν θίγει προγενέστερα δικαιώματα που έχουν αποκτήσει καλόπιστοι τρίτοι επί του λογαριασμού, των τίτλων ή των χρηματοπιστωτικών προϊόντων. Τα δικαιώματα αυτά μπορούν να ασκηθούν, σύμφωνα με τις διατάξεις του ιδιωτικού δικαίου και του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

3. Αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1, μπορεί ο ανακριτής ή το δικαστικό συμβούλιο να διατάξει την απαγόρευση εκποίησης ορισμένου ακινήτου ή άλλου περιουσιακού στοιχείου του κατηγορουμένου. Η διάταξη του ανακριτή ή το βούλευμα επέχει θέση έκθεσης κατάσχεσης, εκδίδεται χωρίς προηγούμενη κλήση του κατηγορουμένου και γνωστοποιείται με κάθε μέσο, με προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν την έγγραφη απόδειξη και επιτρέπουν τη διαπίστωση της γνησιότητάς τους, κατά περίπτωση στον αρμόδιο υποθηκοφύλακα ή προϊστάμενο κτηματολογικού γραφείου ή νηολογίου ή άλλης αρμόδιας υπηρεσίας προς καταχώρηση της σχετικής εγγραφής, οι οποίοι υποχρεούνται να προβούν την ίδια ημέρα σε σχετική σημείωση στα οικεία βιβλία και να αρχειοθετήσουν το έγγραφο που τους έχει κοινοποιηθεί. Η διάταξη του ανακριτή ή το βούλευμα επιδίδεται στον κατηγορούμενο. Κάθε δικαιοπραξία, υποθήκη, κατάσχεση ή άλλη πράξη που εγγράφεται στα βιβλία των ανωτέρω αρμόδιων υπηρεσιών μετά την εγγραφή της ανωτέρω σημείωσης είναι άκυρη έναντι του Δημοσίου. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

4. Ο κατηγορούμενος, ο ύποπτος τέλεσης αξιόποινης πράξης των αδικημάτων των άρθρων 2 και 4 και ο τρίτος δικαιούνται να ζητήσουν την άρση της διάταξης του ανακριτή ή την ανάκληση του βουλεύματος, με αίτηση που απευθύνεται προς το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο και κατατίθεται στον ανακριτή ή τον εισαγγελέα, μέσα σε είκοσι (20) μέρες από την επίδοση σε αυτόν της διάταξης ή του βουλεύματος. Στη σύνθεση του συμβουλίου δεν μετέχει ο ανακριτής. Η υποβολή της αίτησης και η προθεσμία προς τούτο δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της διάταξης ή του βουλεύματος. Η διάταξη ή το βούλευμα ανακαλείται αν προκύψουν νέα στοιχεία.

5. Όταν διεξάγεται έρευνα από την Αρχή, η απαγόρευση της κίνησης λογαριασμών, τίτλων και χρηματοπιστωτικών προϊόντων, του ανοίγματος θυρίδων και της μεταβίβασης ή εκποίησης οποιουδήποτε περιουσιακού στοιχείου μπορεί να διαταχθεί σε επείγουσες περιπτώσεις από τον Πρόεδρο της Αρχής, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 1 έως 3. Τα σχετικά, με τη δέσμευση, στοιχεία και

αντίγραφο του φακέλου της υπόθεσης διαβιβάζονται στον αρμόδιο Εισαγγελέα, χωρίς αυτό να παρακωλύει τη συνέχιση της έρευνας από την Αρχή. Τα πρόσωπα που βλάπτονται από την παραπάνω δέσμευση έχουν τα δικαιώματα που προβλέπονται στην παράγραφο 4.

6. Τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, με αίτησή τους που απευθύνεται στην αρχή που αποφάσισε τη δέσμευση ή με την προσφυγή που προβλέπεται στις παραγράφους 4 και 5, μπορούν να ζητούν την αποδέσμευση συγκεκριμένων ποσών, αναγκαίων για την κάλυψη των γενικότερων δαπανών διαβίωσης, συντήρησης ή λειτουργίας τους, των εξόδων για τη νομική τους υποστήριξη και των βασικών εξόδων για τη διατήρηση των δεσμευμένων ως άνω στοιχείων.

7. Το παρόν εφαρμόζεται αναλόγως εκτός των πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών και στα λοιπά υπόχρεα πρόσωπα του άρθρου 5.

"Άρθρο 43 - Εφαρμογή κυρώσεων επιβαλλόμενων από διεθνείς οργανισμούς

Εφαρμογή κυρώσεων επιβαλλόμενων
από διεθνείς οργανισμούς
(άρθρα 58 και 59 της Οδηγίας 2015/849)

1. Όταν για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας επιβάλλεται, με Αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ή με Αποφάσεις και Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η δέσμευση περιουσιακών στοιχείων συγκεκριμένων προσώπων και η απαγόρευση της παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών σε αυτά, ακολουθείται η εξής διαδικασία, ύστερα από την ένταξη των εν λόγω Αποφάσεων ή Κανονισμών στην ελληνική έννομη τάξη, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και όπου αυτή απαιτείται:

α) Οι ανωτέρω Αποφάσεις και Κανονισμοί, καθώς και οι τροποποιητικές ή αναθεωρητικές αυτών Αποφάσεις διαβιβάζονται άμεσα μετά την έκδοσή τους από το Υπουργείο Εξωτερικών στην Μονάδα της παραγράφου 3 του άρθρου 48 της Αρχής, η οποία τηρεί αναλυτικούς καταλόγους των κατονομαζόμενων προσώπων.

β) Η Μονάδα ενημερώνει χωρίς καθυστέρηση όλα τα υπόχρεα πρόσωπα του άρθρου 5 για τις ανωτέρω Αποφάσεις και Κανονισμούς και ζητεί επισταμένη έρευνα για τον εντοπισμό περιουσιακών στοιχείων πάσης φύσεως των κατονομαζόμενων προσώπων. Στα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνονται και αυτά που άμεσα ή έμμεσα ανήκουν ή ελέγχονται από τα ανωτέρω πρόσωπα. Η Μονάδα ζητεί, επίσης, αναλυτικά στοιχεία για τις κάθε είδους συναλλαγές ή δραστηριότητες των ανωτέρω προσώπων κατά την τελευταία πενταετία, για το αν αυτά είχαν ή έχουν οποιαδήποτε επιχειρηματική σχέση με το αναφέρον υπόχρεο πρόσωπο, καθώς και κάθε άλλο σχετικό στοιχείο ή πληροφορία. Επίσης, παρέχει οδηγίες για τη διαδικασία εντοπισμού και διαχωρισμού των προς δέσμευση περιουσιακών στοιχείων, για τη διαδικασία αποδέσμευσης μέρους ή του συνόλου αυτών, σύμφωνα με την περίπτωση στ` και για τον τρόπο άρσης των μέτρων δέσμευσης κατά διαγραφέντων από τους καταλόγους προσώπων, σύμφωνα με την περίπτωση ζ`.

γ) Η Μονάδα μπορεί να διαβιβάσει τους σχετικούς καταλόγους και σε δημόσιες αρχές που τηρούν αρχεία και διαθέτουν ενδεχομένως πληροφορίες για τον εντοπισμό των ανωτέρω προσώπων ή περιουσιακών τους στοιχείων.

δ) Η Μονάδα εκτελεί άμεσα τα μέτρα που προβλέπονται στις Αποφάσεις και στους Κανονισμούς σχετικά με τη δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων των κατονομαζόμενων προσώπων, την απαγόρευση κίνησης λογαριασμών και του ανοίγματος τραπεζικών θυρίδων από μέρους τους, την απαγόρευση παροχής χρηματοπιστωτικών ή επενδυτικών υπηρεσιών σε αυτά, καθώς και κάθε άλλο προβλεπόμενο μέτρο. Η εκτελεστική διάταξη της Μονάδας επιδίδεται στα παραπάνω πρόσωπα.

ε) Το πρόσωπο του οποίου έχουν δεσμευθεί περιουσιακά στοιχεία, καθώς και οποιοσδήποτε τρίτος έχει έννομο συμφέρον δικαιούνται να προσβάλουν την ανωτέρω διάταξη ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών

από την επίδοσή της. Οι προσφεύγοντες μπορούν να αμφισβητήσουν μόνο τη συνδρομή των προϋποθέσεων της δέσμευσης ή της απαγόρευσης.

στ) Η Μονάδα μπορεί να χορηγήσει, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερόμενων προσώπων, ειδική άδεια για την επαύξηση, αποδέσμευση ή χρησιμοποίηση του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων που έχουν δεσμευθεί, για τους λόγους και με τη διαδικασία που αναφέρονται στις σχετικές Αποφάσεις και Κανονισμούς του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ζ) Σε περίπτωση διαγραφής προσώπου από τους σχετικούς καταλόγους, ύστερα από Απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αναθεωρεί ή τροποποιεί προηγούμενη Απόφαση ή Κανονισμό, η Μονάδα διατάσσει άμεσα την άρση της δέσμευσης και κάθε άλλου μέτρου που έχει ληφθεί, ενημερώνοντας σχετικά τα ενδιαφερόμενα μέρη. Τα ονόματα των προσώπων που έχουν διαγραφεί από τον κατάλογο και των οποίων τα οικονομικά στοιχεία έχουν αποδεσμευθεί μπορεί να αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Αρχής, με τη συναίνεση των προσώπων αυτών.

η) Όποιο υπόχρεο φυσικό πρόσωπο ή στέλεχος ή υπάλληλος υπόχρεου προσώπου αποκρύπτει την ταυτότητα ή τα στοιχεία ταυτότητας ή την ύπαρξη επιχειρηματικής σχέσης ή όλα ή μέρος των περιουσιακών στοιχείων των προσώπων τα οποία ταυτίζονται με πρόσωπα από αυτά που διαλαμβάνονται στις παραπάνω Αποφάσεις και Κανονισμούς ή αρνείται να προβεί στη δέσμευση περιουσιακών τους στοιχείων τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών και με χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ μέχρι πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ. Αν από αμέλεια δεν εντοπίσει περιουσιακά τους στοιχεία ή δεν διαπιστώσει επιχειρηματική σχέση με αυτά, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών και με χρηματική ποινή από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ μέχρι διακόσιες χιλιάδες (200.000) ευρώ.

θ) Σε βάρος των υπόχρεων νομικών προσώπων ή οντοτήτων που παραβαίνουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το παρόν άρθρο επιβάλλονται από την αρμόδια αρχή οι διοικητικές κυρώσεις των υποπεριπτώσεων α), ε) και στ) της περίπτωσης α) της παραγράφου 1 του άρθρου 46, εφαρμοζομένων αντιστοίχως των όρων, προϋποθέσεων και εκεί διαλαμβανόμενων διακρίσεων.

2. Η παράγραφος 1 ισχύει και για την εφαρμογή του μέτρου της δέσμευσης των περιουσιακών στοιχείων προσώπων που επιβάλλεται από Αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών ή Αποφάσεις και Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής, καθώς και για άλλους, πλην της καταπολέμησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, λόγους, όπως καθορίζονται στις ανωτέρω Αποφάσεις ή Κανονισμούς.

Άρθρο 44 - Πρόσβαση δικαστικών αρχών σε αρχεία και στοιχεία

Πρόσβαση δικαστικών αρχών σε αρχεία και στοιχεία

Σε περίπτωση διεξαγωγής προκαταρκτικής εξέτασης, προανάκρισης, ανάκρισης ή δίκης για αδικήματα των άρθρων 2 και 4, επιτρέπεται στον εισαγγελέα, τον ανακριτή και το δικαστήριο να λαμβάνουν γνώση των βιβλίων και στοιχείων τα οποία κατά τις κείμενες διατάξεις τηρούν τα υπόχρεα πρόσωπα και να επισυνάπτουν στη δικογραφία μόνο απόσπασμα των βιβλίων ή των στοιχείων με τις σχετικές εγγραφές που αφορούν το πρόσωπο για το οποίο διεξάγεται η έρευνα. Την ακρίβεια του αποσπάσματος βεβαιώνει ο εκπρόσωπος του υπόχρεου νομικού προσώπου ή οντότητας ή το υπόχρεο φυσικό πρόσωπο. Ο εισαγγελέας, ο ανακριτής και το δικαστήριο δικαιούνται να ελέγξουν τα βιβλία και τα στοιχεία αυτά για να διαπιστώσουν την ακρίβεια των περιεχομένων στο απόσπασμα εγγραφών ή την ύπαρξη άλλων εγγραφών που αφορούν το ανωτέρω πρόσωπο. Το πρόσωπο αυτό μπορεί να ελέγξει μόνο την ύπαρξη των εγγραφών που ισχυρίζεται ότι το αφορούν.

Άρθρο 45 Ευθύνη νομικών προσώπων και οντοτήτων

(άρθρα 58 και 59 της Οδηγίας 2015/849)

1. Αν αξιόποινη πράξη νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή κάποιο από τα βασικά αδικήματα τελείται προς όφελος ή για λογαριασμό νομικού προσώπου ή οντότητας από φυσικό πρόσωπο που ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου ή της οντότητας και κατέχει διευθυντική θέση εντός αυτών ή έχει εξουσία εκπροσώπησης τους ή εξουσιοδότηση για τη λήψη αποφάσεων για λογαριασμό τους ή για την άσκηση ελέγχου εντός αυτών, επιβάλλονται αιτιολογημένα στο νομικό πρόσωπο ή την οντότητα, σωρευτικά ή διαζευκτικά, οι εξής κυρώσεις:

α) Διοικητικό πρόστιμο από πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ έως δέκα εκατομμύρια (10.000.000) ευρώ. Το ακριβές ποσό του προστίμου ορίζεται κατ' ελάχιστον στο διπλάσιο του ποσού του κέρδους που προήλθε από την παράβαση, εφόσον το κέρδος μπορεί να προσδιοριστεί, είτε εφόσον δεν μπορεί να προσδιοριστεί σε ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ.

β) Οριστική ή προσωρινή, για χρονικό διάστημα από ένα (1) μήνα έως δύο (2) έτη, ανάκληση ή αναστολή της άδειας λειτουργίας ή απαγόρευση άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

γ) Απαγόρευση άσκησης ορισμένων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων ή εγκατάστασης υποκαταστημάτων ή αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, για το ίδιο χρονικό διάστημα.

δ) Οριστικός ή προσωρινός για το ίδιο χρονικό διάστημα αποκλεισμός από δημόσιες παροχές, ενισχύσεις, επιδοτήσεις και διαφημίσεις του Δημοσίου ή των νομικών προσώπων του δημόσιου τομέα.

Το διοικητικό πρόστιμο της περίπτωσης α` επιβάλλεται πάντοτε ανεξαρτήτως της επιβολής άλλων κυρώσεων. Οι ίδιες κυρώσεις επιβάλλονται και όταν φυσικό πρόσωπο που έχει κάποια από τις αναφερόμενες στο πρώτο εδάφιο ιδιότητες είναι ηθικός αυτουργός ή συνεργός στις ίδιες πράξεις.

2. Όταν η έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου από φυσικό πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 κατέστησε δυνατή την τέλεση από ιεραρχικά κατώτερο στέλεχος ή από εντολοδόχο του νομικού προσώπου ή της οντότητας της πράξης νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή του βασικού αδικήματος προς όφελος ή για λογαριασμό του νομικού προσώπου ή της οντότητας, επιβάλλονται αιτιολογημένα στο νομικό πρόσωπο ή την οντότητα, σωρευτικά ή διαζευκτικά, οι εξής κυρώσεις:

α) Διοικητικό πρόστιμο από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ έως πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ.

Το ακριβές ποσό του προστίμου ορίζεται κατ' ελάχιστον στο διπλάσιο του ποσού του κέρδους που προήλθε από την παράβαση, εφόσον το κέρδος μπορεί να προσδιοριστεί, είτε εφόσον δεν μπορεί να προσδιοριστεί σε ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ.

β) Οι προβλεπόμενες στις περιπτώσεις β`, γ` και δ` της παραγράφου 1 κυρώσεις, για χρονικό διάστημα έως ένα (1) έτος.

3. Αν πρόκειται για υπόχρεο νομικό πρόσωπο ή οντότητα, οι ανωτέρω κυρώσεις επιβάλλονται με αιτιολογημένη απόφαση της αρμόδιας εποπτικής αρχής. Αν πρόκειται για μη υπόχρεο νομικό πρόσωπο ή οντότητα, επιβάλλονται με αιτιολογημένη απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Επιχειρησιακής Διεύθυνσης Σ.Δ.Ο.Ε..

4. Για τη σωρευτική ή διαζευκτική επιβολή των κυρώσεων που προβλέπονται στις παραγράφους 1,2 και 3 και για την επιμέτρηση των κυρώσεων αυτών λαμβάνονται υπόψη όλες οι σχετικές περιστάσεις και ιδίως:

α) η βαρύτητα και η διάρκεια της παράβασης,

β) ο βαθμός ευθύνης του νομικού προσώπου ή της οντότητας,

- γ) η οικονομική επιφάνεια του νομικού προσώπου ή της οντότητας,
- δ) το ύψος των παράνομων εσόδων ή του προκύψαντος οφέλους,
- ε) οι ζημίες τρίτων που προέκυψαν από το αδίκημα,
- στ) οι ενέργειες του νομικού προσώπου ή της οντότητας μετά την τέλεση της παράβασης,
- ζ) η υποτροπή του νομικού προσώπου ή της οντότητας.

5. Καμιά κύρωση δεν επιβάλλεται χωρίς προηγούμενη κλήτευση των νόμιμων εκπροσώπων του νομικού προσώπου ή της οντότητας για παροχή εξηγήσεων. Η κλήση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο τουλάχιστον δέκα (10) πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα της ακρόασης. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 6 του [Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας](#) (ν. [2690/1999](#), Α` 45). Για τη διαπίστωση τέλεσης των παραβάσεων και για την επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων, οι αρμόδιες αρχές ασκούν τις ελεγκτικές αρμοδιότητες που έχουν, σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία τους.

6. Η εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 1 έως 5 είναι ανεξάρτητη από την αστική, πειθαρχική ή ποινική ευθύνη των φυσικών προσώπων που αναφέρονται σε αυτές.

7. Οι εισαγγελικές αρχές ενημερώνουν αμέσως, κατά περίπτωση, την αρμόδια για την επιβολή των κυρώσεων αρχή για την άσκηση ποινικής δίωξης επί υποθέσεων στις οποίες υπάρχει εμπλοκή νομικού προσώπου ή οντότητας, σύμφωνα με την έννοια των παραγράφων 1 και 2 και τους αποστέλλουν αντίγραφο της σχετικής δικογραφίας. Σε περίπτωση καταδίκης φυσικού προσώπου για τις αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, το δικαστήριο μπορεί αντίστοιχα να διατάξει την αποστολή αντιγράφου της καταδικαστικής απόφασης και της σχετικής δικογραφίας στην αρμόδια για την επιβολή των κυρώσεων αρχή.

8. Η ευθύνη των νομικών προσώπων ή οντοτήτων για τα κακουργήματα της παρ. 6 του άρθρου 187Α ΠΚ καθορίζεται στο [άρθρο 41](#) του ν. [3251/2004](#) (Α`93). Ειδικές διατάξεις, με τις οποίες καθιερώνεται ευθύνη νομικών προσώπων για άλλα βασικά αδικήματα, διατηρούνται σε ισχύ.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ

- άρ. 5 παρ. 2 α.ν. 431/1937 σε συνδ. με άρ. 25 ν.δ. 3430/1955: **Ξενοδοχείο χωρίς πινακίδες τιμών** → Φ μέχρι 1 μήνα ή ΧΠ. **ΠΡΟΣΟΧΗ** Πλέον : **κράτηση μέχρι 6 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €** (άρθρο 38 §1περ.ε' του Ν.4055/12-3-2012)
- **Ξενοδοχείο χωρίς άδεια ΕΟΤ (σήμα λειτουργίας)**: άρ. 4 παρ. 4, 8 Ν. 2160/1993, σε συνδ. με **άρ. 458 ΠΚ** (Πταίσμα).
- **Τιμές δωματίων σε Ξενοδοχείο** (μη σταθερές τιμές, μη αναγραφή πινακίδας): άρ. 1, 5, 17 §1 Ν. 431/1937, ως ισχύει : **ΧΠ έως 5.000 δρχ. ή Φ μέχρι 1 μήνα. ΠΡΟΣΟΧΗ** : Πλέον : **κράτηση μέχρι 6 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €** (άρθρο 38 §1περ.ε' του Ν.4055/12-3-2012)

• **Δελτό Αφίξεων στο βιβλίο πόρτας :** άρ. 15 §1, 17 §1 Ν. 431/1937, ως ισχύει : ΧΠ έως 5.000 δρχ. ή Φ μέχρι 1 μήνα. **ΠΡΟΣΟΧΗ :** Πλέον : **κράτηση μέχρι 6 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €** (άρθρο 38 §1 περ.ε' του Ν.4055/12-3-2012)

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ (Π.Δ 778/1980)

Τα ποινικά αδικήματα του Π/Δ. 778/1980 είναι πλέον **ΠΤΑΙΣΜΑΤΑ** (βλ. **κράτηση έως έξι (6) μήνες ή με πρόστιμο έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ**, σύμφωνα με το άρθρο 38 παρ.1 περ.ε' **Ν.4055/2012**, ΦΕΚ Α 51/12.3.2012.

ΠΡΟΣΟΧΗ : **ωστόσο, βλ. άρθρο 286 ΠΚ** (ως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 13 του Ν.4315/24-12-2014) «παραβίαση κανόνων οικοδομικής» : είναι **πλημμέλημα αν η παραβίαση των κοινώς αναγνωρισμένων τεχνικών κανόνων οικοδομικής προκαλεί ή μπορεί να προκαλέσει κίνδυνο για σωματική ακεραιότητα ή για τη ζωή ανθρώπου.**

Π.Δ. 778/1980

Άρθρον 1. Πεδίον εφαρμογής.

Επί εργασιών ανεγέρσεως, κατεδαφίσεως, επισκευής, διακοσμήσεως, χρωματισμού οικοδομών, ως και των εις αυτάς εκτελουμένων πάσης φύσεως μεταλλικών, μηχανουργικών, μηχανολογικών και ηλεκτρονικών εργασιών, τηρούνται υπό των κατά Νόμον υπευθύνων τού έργου και αι ειδικαί διατάξεις των επομένων άρθρων.

Άρθρον 2. Είδη ικριωμάτων.

1. Σταθερά ικριώματα κατά την έννοιαν τού παρόντος, είναι μεταλλικά (σωληνωτά) ή ξύλινα κατασκευαί, εξυπηρετούσαι τας, εις διάφορα ύψη εκτελουμένας εργασίας, εκ των αναφερομένων εις το άρθρον 1 του παρόντος. Τά σταθερά ικριώματα, δέον όπως είναι ανθεκτικά μή δυνάμενα νά θραυσθούν, νά μετασχηματισθούν, ή νά υποστούν επικινδύνους κραδασμούς, απαγορευομένης τής εναποθέσεως επ' αυτών υλικών, πέραν των αμέσως χρησιμοποιησίων.

2. Κινητά ικριώματα νοούνται μεταλλικοί ή ξύλινοι οκρίβαντες καβαλέτα), ύψους ενός (1,00) μέχρι και τό πολύ δύο (2,00) μέτρων, μετά δαπέδου εργασίας επ' αυτών πλάτους τουλάχιστον εξήκοντα εκατοστών (0,60) του μέτρου, χρησιμοποιούμενοι μόνον ως ορίζεται εις τό άρθρον 12 τού παρόντος.

3. Κινητά μεταλλικά ικριώματα έν είδει πύργων νοούνται ανθεκτικά μεταλλικά σωληνωτά κατασκευαί, ύψους ουχί ανωτέρου τού τριπλασίου του μήκους της μικροτέρας πλευράς τής βάσεώς των.

4. Ανηρτημένα ικριώματα νοούνται κινητά δάπεδα, κλωβοί, κάλαθοι καί άλλα παρόμοια μέσα έξ ανθεκτικών υλικών, αναρτώμεια καταλλήλως είς σταθερά σημεία. Ταύτα χρησιμοποιούνται είς τας περιπτώσεις κατά τας οποίας, κατά τόν επιβλέποντα μηχανικόν, ή τόν κατά νόμον υπεύθυνον, είναι αδύνατος ή απρόσφορος η χρήσις ετέρων ειδών ικριωμάτων.

Άρθρον 3. Χρησιμοποίησις ικριωμάτων.

1. Κατά τήν εκτέλεσιν τών εις τό άρθρον 1 τού παρόντος αναφερομένων εργασιών δέον όπως χρησιμοποιούνται ικριώματα ή φορηταί κλίμακες υπό τούς κάτωθι όρους και περιορισμούς, αναλόγως τού ύψους αυτών από τής στάθμης τού εδάφους ή τού κατά περίπτωσιν δαπέδου ορόφου τής οικοδομής.

α) Εις εξωτερικάς εργασίας ύψους άνω των τεσσάρων (4,00) μέτρων από τού εδάφους χρησιμοποιούνται σταθερά ικριώματα. Εις τάς έν λόγω εργασίας είναι δυνατόν νά χρησιμοποιηθούν καί κινητά μεταλλικά ικριώματα έν είδει πύργων, εφ' όσον όμως τό ύψος τού δαπέδου εργασίας των δέν υπερβαίνει τά πέντε (5,00) μέτρα.

β) Εις εξωτερικάς (αποκλειομένων τών εξωστών) και εσωτερικάς εργασίας ύψους κάτω τών τριών μέτρων καί πενήντα εκατοστών (3,50) τού μέτρου δύναται νά χρησιμοποιώνται κινητά ικριώματα (καβαλέτα).

γ) Είς τάς εσωτερικάς εργασίας άνω τών τριών μέτρων και πενήντα εκατοστών (3,50) τού μέτρου, χρησιμοποιούνται σταθερά ικριώματα. Εις τάς ως άνω εργασίας δύναται νά χρησιμοποιώνται καί κινητά μεταλλικά ικριώματα έν είδει πύργων, εφ' όσον το ύψος αυτών δέν υπερβαίνει τά δώδεκα (12,00) μέτρα.

δ) Εις ελαφράς ή περιορισμένης εκτάσεως εργασίας δύναται νά χρησιμοποιώνται φορηταί κλίμακες υπό τάς προϋποθέσεις τού Π. Δ/τος της 22/29.12.1933 ως συνεπληρώθη υπό του υπ' αριθ. 17/1978 Π. Δ/τος "περί συμπληρώσεως τού από 22/29.12.1933 Π. Δ/τος, "περί ασφαλείας εργατών και υπαλλήλων εργαζομένων επί φορητών κλιμάκων" και εφ' όσον υπό του υπευθύνου των εργασιών τούτων κρίνεται ότι αύται δύναται νά εκτελεσθούν ακινδύνως.

2. Της ενάρξεως και εκτελέσεως εργασίας επί σταθερών ικριωμάτων δέον νά προηγείται βεβαίωσις εις διπλούν, τού υπευθύνου μηχανικού τού επιβλέποντος τό υπό εκτέλεσιν έργον καί τού κατασκευαστού τού έργου περί της συμφώνως πρός άπαντας τούς υπό τών διατάξεων του παρόντος προβλεπομένους όρους εγκαταστάσεως τούτων, υποβαλλομένη πρός τό οικείον Τμήμα ή Γραφείον Επιθεωρήσεως Εργασίας, ή, όπου δέν υπάρχουν τοιαύτα, πρός τας αρμοδίας αστυνομικάς αρχάς. Η μία τών ως άνω βεβαιώσεων, δεόντως θεωρημένη, τηρείται εις τό τόπον εργασίας.

3. Απαγορεύεται η χρήσις ξυλίνων εξωτερικών ικριωμάτων εις οικοδομάς άνω τών τριών (3) ορόφων καί ύψους πέραν τών δέκα (10) μέτρων. Είς τας περιπτώσεις ταύτας χρησιμοποιούνται μόνον μεταλλικά (σωληνωτά) ικριώματα.

4. Απαγορεύεται η μερική αποσυναρμολόγησις των ικριωμάτων. Ταύτα δέον νά παραμένουν υπό τήν πλήρη των σύνθεσιν μέχρι τής αποπερατώσεως τών εργασιών διά τας οποίας κατασκευάσθησαν.

Άρθρον 4. Ξύλινα σταθερά Ικριώματα.

1. Τά υλικά έξ ών συνίστανται τά ικριώματα δέον νά είναι αρίστης ποιότητος, ανθεκτικά και επιμελώς συντετηρημένα, νά προέρχωνται έξ υγιούς ξύλου μακρών ινών, απηλλαγμένου εντελώς τού φλοιού, καί, κατά τό δυνατόν ρωγμών ή αρμών. Η βαφή καί τό στοκάρισμα των χρησιμοποιουμένων ξύλων απαγορεύεται. Η χρήσις χυτοσιδηρών ήλων διά τήν συναρμολόγησιν του ικριώματος απαγορεύεται. Τά υλικά επιθεωρούνται πρό εκάστης συναρμολόγησεως ποιοτικώς καί ποσοτικώς.

2. Η αποθήκευσις των υλικών του ικριώματος γίνεται χωριστά εκ των υπολοίπων υλικών της οικοδομής και η συντηρησίς των ανατίθεται παρά του κατασκευαστού εις εμπειρον τεχνίτην.

3. Η κατασκευή και αποσύνθεσις των ξυλίνων ικριωμάτων γίνεται παρ ειδικευμένων τεχνιτών εξησκημένων εις τό είδος τούτο της εργασίας.

Άρθρον 5.

Ορθοστάται.

1. Τά σταθερά ικριώματα συνίστανται είτε εκ μιάς σειράς ορθοστατών, εφ' όσον η απόστασις των σημείων εδράσεως εκάστης εγκαρσίας δοκίδος (τυποξύλου) δέν υπερβαίνει τό έν μέτρον και τριάκοντα εκατοστά (1,30) μέτρου, είτε εκ δύο ή πλειόνων σειρών ορθοστατών εφ' όσον υπάρχει βάσις του μήκους αυτού, εις τρόπον ώστε αι διαδοχικαί αποστάσεις των σημείων εδράσεως εκάστης εγκαρσίας δοκίδος νά μή υπερβαίνουν τό έν μέτρον και τριάκοντα εκατοστά (1,30) του μέτρου.

2. Οί ορθοστάται κατασκευάζονται έξ υγιούς ξύλου μακρών ινών τομής τετραγωνικής, απαγορευομένης της χρήσεως τειτημένων κατά μήκος (εσχισμένων) δοκών, δύναται δέ νά αποτελώνται εκ πλειόνων τεμαχίων.

3. Η καθ' ύψος σύνδεσις των ορθοστατών γίνεται διά πλευρικής επαφής μήκους εβδομήκοντα πέντε εκατοστών (0,75) του μέτρου, της ενώσεως ενισχυομένης δι' αναβολέως (τάκου) μήκους πενήκοντα εκατοστών (0,50) του μέτρου τουλάχιστον και τομής ίσης ή μεγαλύτερας του υψηλότερου ευρισκομένου ορθοστάτου. Ο αναβολεύς προσηλούται χαμηλότερον του άνω άκρου του κάτω ορθοστάτου. Επί του άνω άκρου του αναβολέως εφάπτεται τό κάτω άκρον του άνω ορθοστάτου (Σχ. Ι του παραρτήματος).

4. Αι τομαί των ορθοστατών συναρτήσκει του ύψους και του αριθμού αυτών, δέον νά είναι σύμφωνοι προς τάς εις τόν κατωτέρω πίνακα αναγραφόμενας διαστάσεις, ήτοι :

Συνολικόν ύψος	6,00 μέτρα	10 μέτρα
	Διαστάσεις τομής	Διαστάσεις τομής
1ος ορθοστάτης	0,08X0,08 μέτρου	0,10X0,10 μέτρου
2ος ορθοστάτης	0,08X0,08 μέτρου	0,08X0,08 μέτρου

5. Η απόστασις μεταξύ δύο διαδοχικών ορθοστατών δύναται νά είναι μέχρι τριών και ημίσεος (3,50) μέτρων (Σχ. 2 του παραρτήματος). Η απόστασις μεταξύ των κατακορύφων επιπέδων των όψεων της οικοδομής και εσωτερικής σειράς ορθοστατών, δέον όπως μή υπερβαίνει τά τριάκοντα εκατοστά (0,30) του μέτρου, της δέ εξωτερικής τοιαύτης τό έν μέτρον και τριάκοντα εκατοστά (1,30) του μέτρου, πλην των περιπτώσεων εξωστών και μαρκιζών, ότε δύναται νά εξικνήται μέχρι δύο (2,00) μέτρα μόνον κατά τάς θέσεις και τό μήκος τούτων (Σχ. 4 του παραρτήματος).

6. Οι ορθοστάται κλίνουν ελαφρώς προς τό μέρος της οικοδομής και εδράζονται επί πεδίων συνισταμένων εκ μαδερίων επί των οποίων προσαρμόζονται, κατά τρόπον ώστε η επ' αυτών ολίσθησις νά είναι αδύνατος, απαγορευομένης πάσης προχείρου στηρίξεως ως π.χ. πλίνθων, λίθων κλπ. υλικών.

7. Οί ορθοστάται επεκτείνονται τουλάχιστον κατά έν (1.00) μέτρον άνω του τελευταίου δαπέδου εργασίας.

Αρθρον 6. Σύνδεσις ορθοστατών.

Εκάστη σειρά ορθοστατών δέον νά συνδέεται δι οριζοντίων κατά τό δυνατόν καί παραλλήλων πρός , τας όψεις της οικοδομής ενιαίων τεμαχίων ξύλου (σανίδων), διατομής δύο καί ημίσεος εκατοστών επί δώδεκα εκατοστά (0,25X0,12) τού μέτρου ηλουμένων κάτωθεν ακριβώς τών αναβολέων (Σχ. 3 τού παραρτήματος).

Αρθρον 7. Εγκάρσιαι δοκίδες.

1. Αί εγκάρσιαι δοκίδες, αί χρησιμοποιούμεναι διά τήν έδρασιν τού δαπέδου εργασίας δέον νά συνίστανται έξ υγιούς ξύλου (πελεκητού) αποτελουμένου έξ αυτούσίου κορμού (λατάκι) άνευ ρωγμών, αρμών και ρόζων καί νά μή φέρουν πολλές διατρήσεις ηλώσεων προγενεστέρας χρήσεως. Απαγορεύεται η χρησιμοποίησις ξύλου κατά μήκος τετμημένου (εσχισμένου).

2. Αί εγκάρσιαι δοκίδες (τρυπόξυλα) εδράζονται είτε επί ξυλίνων αναβολέων (τάκων), ηλουμίγων επί τών ορθοστατών, τών οποίων η διατομή πρέπει νά είναι μεγαλυτέρα της διατομής της δοκίδος καί τό μήκος των τουλάχιστον πενήκοντα εκατοστά (0,50) του μέτρου είτε επί των τοίχων της οικοδομής εντός οπών σταθεροποιούμεναι διά της προσηλώσεως καταλλήλου προσαρμογής (κλάπας) είς τήν άλλην πλευράν τού τοίχου ή δι ετέρας μεθόδου εξασφαλιζούσης τό ακλόνητον της κατασκευής.

3. Η τομή τών ως άνω δοκίδων, διά τήν στήριξιν τών δαπέδων εργασίας, δέον νά είναι διαστάσεων δέκα επί δέκα εκατοστών (0,10X0,10) τού μέτρου (Σχ. 2 και 7 τού παραρτήματος).

Αρθρον 8. Αντηρίδες (τιράντες χιαστί).

Αί αντηρίδες (τιράντες χιαστί) συνίστανται εξ` ενιαίου ξύλου (σανίδος) άνευ συνδέσεως, διατομής τουλάχιστον δύο και ημίσεος εκατοστών, επί δώδεκα εκατοστά (0,025X0,12) τού μέτρου, τά άκρα αυτών προσηλούνται διά καταλλήλων ήλων επί τών ορθοστατών όσο το δυνατόν πλησίον καί άνωθεν της εδράσεως τών εγκαρσίων δοκίδων χιαστί, άνευ προσηλώσεως τών σημείων διασταυρώσεως αυτών. Αί αντηρίδες τοποθετούνται είς άπαντα τά φατνώματα. (Σχ. 3 τού παραρτήματος).

Αρθρον 9. Δάπεδα ικριωμάτων.

1. Τά δάπεδα τών ικριωμάτων, δέον νά πληρούν τούς κάτωθι όρους :

α) Νά συνίστανται έκ τριών (3) μαδερίων τουλάχιστον ελαχίστου πάχους πέντε εκατοστών (0,05) τού μέτρου καί συνολικού πλάτους τουλάχιστον εξήκοντα εκατοστών (0,60) τού μέτρου (Σχ. 2), απαγορευομένης της χρήσεως δύο ή πλειόνων επαλλήλων σειρών σανίδων είς τήν κατασκευήν δαπέδων ικριωμάτων.

β) Τά μαδέρια τού δαπέδου νά μήν είναι πεπαλαιωμένα ουδέ νά φέρουν ρωγμάς, ουδέ νά ενισχύωνται διά προσηλώσεως ελασμάτων (τσέρκια) ή καί ξύλων (κλάπες) πρός αντιμετώπισιν τών υπαρχουσών τυχόν ρωγμών. Η προφύλαξις τών άκρων τών μαδερίων έκ της διανοίξεως τών ινών αντιμετωπίζεται διά πλευρικών οπλισμών έκ μεταλλικών ταινιών (Σχ. 5). Τό στοκάρισμα καί η βαφή τών μαδερίων απαγορεύεται.

γ) Τά μαδέρια, τά οποία συνιστούν τό δάπεδον ενός ικριώματος, τοποθετούνται κατά πλάτος έν επαφή (άνευ κενών) καί κατά τρόπον ώστε νά

καλύπτεται όλο των μεταξύ των στηριγμάτων άνοιγμα (Σχ. 2 τού παραρτήματος) και προσηλούνται μεταξύ των καταλλήλως προς αποφυγήν ολισθήσεως. Επίσης δέον όπως μή εξέχουν τού σημείου εδράσεως περισσότερον τών είκοσι εκατοστών (0,20) του μέτρου. (Σχ. 3 τού παραρτήματος).

δ) Τά μαδέρια τού δαπέδου, ζεύγνυνται εκ τών κάτω και καθέτως προς τόν τοίχον διά ζευγμάτων (κλάπες) εις τρόπον ώστε η ανομοιόμορφος κάμψις (λυγισμός) τούτων νά είναι αδύνατος (Σχ. 2 τού παραρτήματος).

ε) Τό μεταξύ τού οικοδομήματος και τού δαπέδου τού ικριώματος υπάρχον κενόν νά μή υπερβαίνει είς διάστασιν τά τριάκοντα εκατοστά (0,30) τού μέτρου.

στ) Τά δάπεδα τών ικριωμάτων νά υπερβαίνουν τό πέρας τών τοίχων κατά εξήκοντα εκατοστά (0.60) τού μέτρου.

ζ) Εις τας γωνίας των οικοδομημάτων, όπου επιβάλλεται η προέκτασις τών δαπέδων εργασίας, να τοποθετώνται δύο ορθοστάται κατά τήν διεύθυνσιν της διχοτόμου της γωνίας της οικοδομής, συνδεόμενοι διά δοκίδος ως χρησιμοποιούνται δια την έδρασιν δαπέδων εργασίας (Σχ. 6 παραρτήματος).

η) Τά δάπεδα εργασίας νά φέρουν, εσωτερικώς και εξωτερικώς κράσπεδον εκ σανίδος (θωράκια) πλάτους δεκαπέντε εκατοστών (0,15) τού μέτρου (Σχ. 2 τού παραρτήματος), είς ύψος ενός (1.00) μέτρον από τού δαπέδου εργασίας και κατά τήν εξωτερικήν πλευράν τού ικριώματος νά τοποθετήται χειρολισθήρ αποτελούμενος εκ διπλοσανίδος. Εις τό μεσοδιάστημα μεταξύ δαπέδου και χειρολισθήρος νά τοποθετείται ετέρα σανίς παραλλήλως προς τόν χειρολισθήρα. Άπαντα τά ανωτέρω τοποθετούνται και ηλούνται εσωτερικώς επί τών ορθοστατών (Σχ. 3 παραρτήματος).

θ) Τά δάπεδα εργασίας νά φορτίζονται αναλόγως τής αντοχής αυτών, υπάρχουσής συνεχούς επιβλέψεως, υπό τού εργολάβου ή υπεργολάβου, διά νά μή υπερφορτώνωνται.

2. Απαγορεύεται η τοποθέτησις φορητών κλιμάκων και άλλων μέσων, (κάσες, καβαλέττα κ.ά.), επί τών ως άνω δαπέδων. Απογερεύεται η εργασία πλειόνων τών δύο (2) προσώπων επί δαπέδου περιλαμβανομένου, μεταξύ δύο διαδοχικών ορθοστατών.

Άρθρον 10. Σύνδεσις ικριωμάτων μετά τής οικοδομής.

1. Πρός επίτευξιν τού αμετακινήτου τού ικριώματος δέον νά υφίσταται σύνδεσις τούτου μετά τής οικοδομής δι εγκαρσίων δοκίδων συνδεουσών τούς ορθοστάτας τού ικριώματος και εισερχομένων εντός τής οικοδομής, είτε διά τών υπάρχόντων ανοιγμάτων, είτε διά τών προς τόν σκοπόν αυτόν διανοιγομένων οπών.

2. Αι δοκίδες στερεούνται επί ξυλίνων ορθοστατών, οί οποίοι τοποθετούνται είς τό εσωτερικόν τής οικοδομής και ενσφηνούνται μεταξύ δαπέδου και οροφής, εξασφαλιζομένου τού ακλονήτου αυτών.

3. Η σύνδεσις τού ικριώματος μετά τής οικοδομής διά μέν μικρού μήκους προσόψεις, μέχρι δέκα έξ (16,00) μέτρων, δέον νά περιλαμβάνη ανά δάπεδον εργασίας τουλάχιστον τέσσαρας ορθοστάτας, διά δέ μεγαλυτέρας εκτάσεως έργα κατά τήν κρίσιν τού επιβλέποντος τό έργον μηχανικού (Σχ. 7) τού παραρτήματος).

Άρθρον 11. Προστατευτικόν προστέγασμα (σκάφη)

Είς τό ύψος οροφής ισογείου καί τουλάχιστον εἰς ύψος τριῶν μέτρων καί πεντήκοντα εκατοστίων (3,50) τοῦ μέτρου ἀπό τοῦ πεζοδρομίου, τοποθετεῖται ἀπαραιτήτως προστατευτικό προστέγασμα. Τό προστέγασμα τοῦτο ἀποτελεῖται ἀπό ὀριζόντιον ἀνθεκτικόν σανίδωμα πλάτους ἴσου πρὸς τό τῶν ικριωμάτων καί οὐχί μικροτέρου τοῦ ἐνὸς μέτρου καί τριάκοντα εκατοστίων (1.30) τοῦ μέτρου καί ἐν συνεχείᾳ τοῦτου ἀπὸ ἕτερον τμήμα κεκλιμένον (ἀντένα), κλίσεως πλάτους πρὸς ὕψος ἐν πρὸς δύο (1:2), καί ὕψους ογδοήκοντα εκατοστίων (0,80) τοῦ μέτρου. (Σχ. 8 τοῦ παραρτήματος). Τό ὀριζόντιον τμήμα τοῦ προστεγάσματος ἐπιτρέπεται νὰ εἶναι αὐτό τοῦτο τό δάπεδον ἐργασίας. Τά προστεγάσματα ταῦτα κατασκευάζονται καί εἰς ἐσωτερικάς αὐλὰς ἢ τυχόν προσπελάσεις παρὰ τὰς μεσοτοιχίας, ἐφ' ὅσον προκύπτει κίνδυνος ατυχήματος ἢ ρυπάνσεως.

Άρθρον 12. Κινητά ικριώματα.

1. Τά κινητά ικριώματα χρησιμοποιοῦνται ὡς καθορίζεται εἰς τὴν περίπτωσιν β' τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἀρθρου 3 τοῦ παρόντος.

2. Οἱ ἀποτελοῦντες ταῦτα ὀκρίβαντες (καβαλέτα) συνίστανται ἐξ ὀριζοντίας δοκοῦ τομῆς ὀκτῶ ἐπὶ ὀκτῶ εκατοστίων (0,08X0,08) τοῦ μέτρου ἢ μεγαλυτέρας, ἀναλόγως τοῦ μήκους καὶ τῆς προβλεπομένης φορτίσεως, στηριζομένης ἐπὶ δύο πλαγιοστατῶν (ποδῶν) ἀνὰ ἕκαστον ἄκρον. Ἡ σταθερότης (μὴ μετασχηματισμός) τῶν πλαγιοστατῶν ἀνὰ δύο εξασφαλίζεται δι' ἀντερισμάτων (πλαγιοξύλων) προσηλωμένων εἰς τό μέσον τῆς ὀριζοντίας δοκοῦ καί εἰς τὰ κάτω ἄκρα τῶν πλαγιοστατῶν (Σχ. 9 τοῦ παραρτήματος).

3. Τά ἀποτελοῦντα τό δάπεδον τοῦ κινητοῦ ικριώματος μαδέρια δέν ἐπιτρέπεται νὰ ἐξέχουν κατὰ τὰ ἄκρα ἐκ τῆς ὀριζοντίας δοκοῦ τοῦ ὀκρίβαντος περισσότερο τῶν δέκα εκατοστίων (0,10) τοῦ μέτρου, οὐδέ ὀλιγώτερον τῶν πέντε εκατοστίων (0,05) τοῦ μέτρου, εξασφαλιζομένης τῆς μὴ μετακινήσεως αὐτῶν δι' ἐγκαρσίων δοκίδων.

4. Απαγορεύεται ἡ ἐπὶ τῶν δαπέδων τῶν κινητῶν ικριωμάτων στήριξις φορτηγῶν κλιμακίων ἢ ἄλλων προχείρων μέσων πρὸς ἐκτέλεσιν ἐργασίας.

5. Ἡ χρησιμοποίησις μηχανικῶν ὀκριβάντων εἶναι δυνατὴ ἐφ' ὅσον δύνανται νὰ ἀνυψῶνται ἀπὸ ἓνα (1,00) μέχρι δύο (2,00) μέτρα, δι' ἐνδεδειγμένου μηχανισμοῦ, εξασφαλίζοντος τὴν σταθερότητα τῆς ἀνυψώσεως εἰς ὠρισμένην θέσιν δι' ἀνασταλτικῆς κροτάλης (καστάνιας) (Σχ. 10 τοῦ παραρτήματος).

6. Ὡς κινητά ικριώματα δύνανται νὰ χρησιμοποιῶνται καὶ μεταλλικοὶ ὀκρίβαντες ἐπαρκούς ἀντοχῆς καί ευσταθείας ἐναντι ἀνατροπῆς.

Άρθρον 13. Σταθερά Μεταλλικά Ικριώματα.

1. Εἰς τὰ μεταλλικά ικριώματα μόνον τὰ δάπεδα ἐργασίας δύνανται νὰ ἀποτελῶνται ἀπὸ ξύλινα μαδέρια συνολικοῦ πλάτους τουλάχιστον ἐξήκοντα εκατοστίων (0.60) τοῦ μέτρου. Τα μεταλλικά ικριώματα κατασκευάζονται ἐκ δύο σειρῶν ὀρθοστατῶν κολώνες) παραλλήλων πρὸς τὰς ὀψεις (τοιχοῦς) τῶν

οικοδομών και εις απόστασιν από αλλήλων ουχί μεγαλυτέραν τού ενός μέτρου και δέκα εκατοστών (1,10) τού μέτρου ή δέ πλησιεστέρα πρός τόν τοίχον σειρά απέχει τούτου κατ' ανώτατον όριον μέχρι δέκα πέντε εκατοστά (0,15) τού μέτρου.

2. Απαγορεύεται η στήριξις τών ικριωμάτων είς εξωτερικούς τοίχους ή είς επισφαλή σημεία τής οικοδομής (κορνίζαι, κιγλιδώματα), ως και η χρήσις τρυποξύλων διά τήν στήριξιν δαπέδων εργασίας.

3. Η σύνδεσις τών δύο παραλλήλων σειρών ορθοστατών γίνεται δια οριζοντίων μεταλλικών σωληνωτών στοιχείων ικανής αντοχής επί τών οποίων στηρίζονται και τά δάπεδα εργασίας.

4. Τά ικριώματα εξασφαλίζονται από οριζοντίου μετακινήσεως διά συνδέσεώς των μετά τής οικοδομής διά στοιχείων έκ τού αυτού υλικού, εφαρμοζομένων αναλόγως τών διατάξεων τού άρθρου 10 τού παρόντος.

5. Τά ικριώματα πρέπει νά φέρουν αντιανεμίους συνδέσμους χιαστί καθ' όλας τās επιφανείας.

6. Τά ικριώματα πρέπει νά φέρουν μεταλλικόν χειρολισθήρα είς ύψος ενός (1,00) μέτρου από τού δαπέδου εργασίας και ράβδου μεσοδιαστήματος.

7. Τά χρησιμοποιούμενα μεταλλικά ικριώματα συναρμολογούνται συμφώνως πρός τās προδιαγραφάς, οδηγίας και υποδείξεις τού οικείου εργοστασίου κατασκευής αυτών. Οί τύποι τών χρησιμοποιουμένων μεταλλικών ικριωμάτων δέον νά πληρούν τούς όρους προτύπων τού Ελληνικού Οργανισμού Τυποποιήσεως (ΕΛ.Ο.Τ.), τά οποία ήθελον καταστεί υποχρεωτικής εφαρμογής δι υπουργικών αποφάσεων, εκδιδομένων κατ εφαρμογήν τής διατάξεως τής παρ. 6 τού άρθρου 3 τού Ν. 372/1976 "περί συστάσεως και λειτουργίας Ελληνικού Οργανισμού Τυποποιήσεως (ΕΛ.Ο.Τ.)".

8. Γενικώς αί διατάξεις περί ξυλίνων ικριωμάτων, όσον αφορά είς τήν ασφάλειαν τών εργαζομένων, ισχύουν και διά τά μεταλλικά ικριώματα.

Άρθρον 14. Κινητά μεταλλικά ικριώματα εν είδει πύργων.

1. Ταύτα πρέπει νά χρησιμοποιώνται μόνον επί σταθερών, ανθεκτικών, επιπέδων και ομαλών δαπέδων.

2. Όταν μετατοπίζονται πρέπει νά ωθούνται ή σύρονται από τήν βάσιν των.

3. Οί τροχοί των πρέπει νά συγκρατώνται ασφαλώς είς τούς ορθοστάτας.

4. Πρέπει νά ασφαλίζονται έναντι ανατροπής ή τυχαίας μετατοπίσεώς των.

5. Πρέπει νά φέρουν κλίμακα στερεώς προσδεδεμένην επ' αυτών διά τήν άνοδον μέχρι τού δαπέδου εργασίας, τό όποίον πρέπει νά καλύπτει όλην τήν επιφάνειαν κατόψεώς των.

6. Κατά τά λοιπά πρέπει νά ανταποκρίνονται πρός τούς κανόνες ασφαλείας περι ών αί παράγραφοι 6 και 7 τού άρθρου 13 τού παρόντος.

Άρθρον 15.

Ανηρτημένα Ικριώματα.

1. Ως ανηρτημένα ικριώματα νοούνται δάπεδα εργασίας διαστάσεων μέχρι τεσσάρων μέτρων επί εβδομήκοντα εκατοστών (4,00 X 0,70) τού μέτρου (διαστάσεις κατόψεως).
2. Τά μαδέρια, δοκίδες και έν γένει τά υλικά τού ανηρτημένου ικριώματος πρέπει νά είναι επαρκούς αντοχής και καλής ποιότητας.
3. Τά μαδέρια τά συνιστώντα το δάπεδον εργασίας πρέπει να τοποθετώνται είς τρόπον ώστε νά αποφεύγεται η δημιουργία λειών.
4. Τά δάπεδα εργασίας, φέρονται επί ενιαίων δοκών στηριζομένων επί μεταλλικών στηριγμάτων και απεχόντων μέχρι τριών μέτρων και πενήκοντα εκατοστών (3,50) τού μέτρου. Τό μήκος τών προβόλων είς ουδεμίαν περίπτωση δύναται νά υπερβαίνη τα πενήκοντα εκατοστά (0,50) του μέτρου.
5. Τά ανηρτημένα ικριώματα πρέπει νά είναι εφοδιασμένα :
 - α) Επί τών τριών εξωτερικών πλευρών, διά στηθαίων (χειρολισθήρ και σανίς μεσοδιαστήματος) και θωρακίων ως είς εξωτερικά ικριώματα (άρθρον 2 παρ. 3).
 - β) Επί τής πρός τόν τοίχον πλευράς, διά χειρολισθήρος είς ύψος εβδομήκοντα εκατοστών (0,70) τού μέτρου.
6. Τά στηθαία, δέον νά φέρονται επί ορθοστατών, ακλονήτως στερεωμένων επί τού δαπέδου και απεχόντων ένα και εβδομήκοντα πέντε εκατοστά (1.75) τού μέτρου κατ ανώτατον όριον.
7. Όταν τό ανηρτημένον ικριώμα είναι είς θέσιν εργασίας τό δάπεδον δέον νά είναι απολύτως οριζόντιον.
8. Τά ανηρτημένα ικριώματα στηρίζονται επί τριών τουλάχιστον στηριγμάτων, ανηρτημένων διά σχοινίων, συρματοσχοίνων ή αλύσεων. Τά μέσα αναρτήσεως δέον όπως προσαρμόζονται είς τά στηρίγματα. Η όλη δέ ανάρτησις γίνεται είς τρόπον ώστε νά αποφεύγεται η δυνατότης ανατροπής τού δαπέδου εργασίας τού ικριώματος.
9. Η εξασφάλισις τού δαπέδου εργασίας έναντι ταλαντώσεως, οριζοντίου μετακινήσεως ή ανατροπής γίνεται διά ενός ή δυο τεταμένων συρματοσχοίνων Φ 1/2 (κατ` ελάχιστον) και κρίκων (Σχήμα 11 τού παραρτήματος).
10. Απαγορεύεται η χρήσις ανηρτημένων ικριωμάτων μή κινουμένων διά μηχανικού μέσου.
11. Απαγορεύεται η χρήσις βαρούλκου ευρισκομένου εκτός τού δαπέδου εργασίας.
12. Διά τά μηχανήματα μέσα ανυψώσεως τών ανηρτημένων ικριωμάτων ισχύουν αί κείμεναι περί ανυψωτικών μέσων διατάξεις.
13. Η συναρμολόγησις, αποσυναρμολόγησις τών ανηρτημένων ικριωμάτων δέον όπως γίνεται υπό τήν επίβλεψιν πεπειραμένου προσώπου.
14. Οί χειρισταί λειτουργίας τών ανηρτημένων ικριωμάτων δέον όπως ανατίθενται εις πεπειραμένον πρόσωπον.

15. Τά ικριώματα αναρτώνται από δοκούς σέ πρόβολο. Αί δοκοί ταύται πρέπει νά έχουν επαρκές μήκος καί διατομή πρός διασφάλισιν τής αντοχής τού ικριώματος, τοποθετούνται καθέτως πρός τήν πρόσοψιν τής οικοδομής και κατά τρόπον ώστε νά αντιστοιχούν είς τās εγκαρσίας δοκίδας τού δαπέδου εργασίας.

16. Η πάκτωσις ή η αντιστήριξις τών δικών αναρτήσεως πρέπει νά εξασφαλίζη τήν σταθεράν απόστασιν τού δαπέδου εργασίας από τήν πρόσοψιν τής οικοδομής είς τά δέκα εκατοστά (0, 10) τού μέτρου κατ' ανώτατον όριον.

17. Η πάκτωσις τών δοκών αναρτήσεως εκτελείται, διά στερεώσεως των διά κοχλιών ή ετέρων ισοδυνάμων διατάξεων μετά τού φέροντος οργανισμού τής οικοδομής.

18. Η αντιστήριξις τών προβόλων μέ αντίβαρα, σάκκους κλπ. εκτελείται δι ασφαλούς προσδέσεώς των επί τών αντιβάρων, ώστε τά εσωτερικά άκρα τών δοκών νά διατηρούνται ακλόνητα.

19. Τά σχοιινιά αναρτήσεως πρέπει νά έχουν συντελεστήν ασφαλείας 10.

20. Τά συστήματα τροχαλιών πρέπει νά στερεώνωνται εις τά δάπεδα εργασίας μέσω ισχυρών μεταλλικών ταινιών αί οποίαι διέρχονται και υπό τό δάπεδον εργασίας.

Άρθρον 16. Κεκλιμένα επίπεδα.

1. Η ανάβασις είς τά υψηλότερα δάπεδα τών ικριωμάτων ως καί έν γένει δάπεδα εργασίας, έφ όσον δέν υπάρχουν εσωτερικάί ή άλλαι σταθεραί κλίμακες, γίνεται μέσω κεκλιμένων επιπέδων. Η κλίσις τούτων ως πρός τό οριζόντιον επίπεδον, δέν δύναται νά υπερβαίνη τās τριάκοντα μοίρας (30ο).

2. Τα κεκλιμένα επίπεδα συνίστανται, κατά μήκος μεν, εκ πλειόνων μαδερίων πλάτους είκοσι εκατοστών (0,20), τού μέτρου, κειμένων του ενός επί τής προεκτάσεως του ετέρου καί τά οποία συνενούνται μέ ελάχιστον μήκος επικαλύψεως δέκα πέντε εκατοστών (0,15) τού μέτρου επί εγκαρσίων δοκιδων εδραζομένων επί αναλόγων ορθοστατών, κατά πλάτος δέ, έκ τριών (3) τουλάχιστον έν επαφή μαδερίων διά ολικόν ύψος αναβάσεως μέχρις επτά (7,00) μέτρων. Πέραν του ύψους τούτου τό κεκλιμένον επίπεδον αποτελείται έκ τεσσάρων (4) τουλάχιστον μαδερίων. Τά μαδέρια ταύτα δέον νά φέρουν επί τής άνω επιφανείας αυτών παραλλήλως και ανά τριάκοντα πέντε εκατοστά, (0,35) τού μέτρου βαθμίδας αποτελουμένης έξ ενιαίου ξύλου, διαστάσεων τεσσάρων εκατοστών (0,04) τού μέτρου πλάτους, δύο και ημίσεος εκατοστών (0,025) τού μέτρου πάχους, και μήκους ίσου πρός τό πλάτος τού κεκλιμένου επιπέδου. Αι βαθμίδες αύται αποτελούν συγχρόνως καί τά ζεύματα τών μαδερίων (κλάπες), αντικαθίστανται δέ όταν λόγω χρήσεως, η εγκαρσία τομή αυτών εις οιονδήποτε κατά μήκος τών βαθμίδων σημείον μειωθή κατά τό έν τρίτον (1/3).

3. Τά επί τού κεκλιμένου επιπέδου μαδέρια μήκους τριών έως τεσσάρων (3.00, - 4.00) μέτρων και πάχους τουλάχιστον πέντε εκατοστών (0,05) τού μέτρου εδράζονται επί δύο ορθοστατών μέσω εγκαρσίων δοκίδων. Μαδέρια μήκους πέντε έως έκ (5.00 - 6.00) μέτρων εδράζονται ως ανωτέρω, επί πλέον δέ και επί τρίτου ορθοστατού τοποθετουμένου εις τό μέσον τής αποστάσεως τών δύο ετέρων ορθοστατών.

4. Όταν τό μήκος τού κεκλιμένου επιπέδου υπερβαίνει τά δώδεκα (12.00) μέτρα, ως και καθ' εκάστην αλλαγήν κατευθύνσεως τούτου, κατασκευάζεται αναπαυτήριο (πλατύσκαλον), αποτελούμενον ἐξ οριζοντίου και ανθεκτικού δαπέδου πλάτους τεσσάρων (4) τουλάχιστον μαδερίων.

5. Τά κεκλιμένα επίπεδα καθ' όλον τό μήκος και εκατέρωθεν αυτών δέον νά φέρουν κιγκλιδώματα και θωράκια ως τά τών ικριωμάτων.

6. Απαγορεύεται η έναρξις εργασιών επί τών κεκλιμένων επιπέδων πρό τής πλήρους αποπερατώσεως τής κατασκευής των.

Άρθρον 17. Εξασφάλιςις περάτων ξυλοτύπων και πλακών.

1. Τά πέρατα τών ξυλοτύπων και πλακών δέον όπως εξασφαλίζονται δι' ανθεκτικών προσωρινών κιγκλιδωμάτων και θωρακίων ή διά δικτύων.

Ταύτα δέον όπως ελέγχωνται περιοδικώς ως πρός τήν αντοχήν των και αποξηλώνωνται μόνον μετά τήν εγκατάστασιν τών εξωτερικών ικριωμάτων κατά τάς διατάξεις τού παρόντος.

2. Στήριξις τών ορθοστατών και κιγκλιδωμάτων.

α) Οι ορθοστάται τών κιγκλιδωμάτων προστασίας τών περάτων τών ξυλοτύπων στηρίζονται εις επέκτασιν τού φέροντος σκελετού τών ξυλοτύπων είτε μέ χρησιμοποίησιν τών κατά περίπτωσιν καταλλήλων αντηρίδων, είτε δι ηλώσεως, είτε διά κοχλιώσεως αυτών.

β) Οι ορθοστάται τών κιγκλιδωμάτων προστασίας τών περάτων τών πλακών δύνανται κατά περίπτωσιν νά στηρίζωνται ἐπ' αυτών ως κάτωθι:

αα) Δι αντηρίδων.

ββ) Διά τής εμπήξεως ή κοχλιώσεως των εντός οπών (φωλεών) του σκυροδέματος, αφιεμένων πρός τόν σκοπόν αυτόν κατά τήν εγχυσίν του.

γγ) Διά κοχλιωτών προσαρμογέων σχήματος Π ή

δδ) Διά τής πιέσεως τών άκρων των ἐπι των πλακών δαπέδου και οροφής τού ορόφου, μέσω κοχλιωτών μηχαντηρών.

Άρθρον 18. Συναρμολόγησις Στεγών.

1. Κατά τήν κατασκευήν του φέροντος οργανισμού τών στεγών δέον νά λαμβάνεται πρόνοια ώστε τό μεγαλύτερον δυνατόν τμήμα τής εργασίας νά εκτελήται επί του εδάφους.

2. Η αναβίβασις τών ζευκτών και η τοποθέτησις των εκτελείται διά μηχανικών μέσων ἐξ αποστάσεως,

3. Οσάκις επιβάλλεται η εργασία ατόμων επί τής υπό κατασκευήν στέγης, δέον όπως εναλλακτικώς,

α) ή κατασκευάζωνται διάδρομοι εργασίας επεκτατοί σύν τή προόδω τής κατασκευής, πληρούντες τάς αρχάς τών διαδρόμων και δαπέδων εργασίας και ως πρός τήν αντοχήν και ως πρός τά μέτρα ασφαλείας, ως αύται περιγράφονται εις τά άρθρα 9 και 16 του παρόντος, ή

β) λαμβάνεται πρόνοια προς συγκράτησιν ατόμων και υλικών διά δικτύων ή λοιπών μέσων αναστελλόντων αποτελεσματικώς τήν πτώσιν (προστεγάσματα ή πετσώματα) ή

γ) χρησιμοποιούνται κινητοί εξώσται εργασίας ανηρτημένοι έξ ανυψωτικού μηχανήματος, και

δ) εις περίπτωσιν αδυναμίας εξευρέσεως ετέρας λύσεως χρησιμοποιούνται ατομικά μέσα προστασίας, ήτοι χρησιμοποιούνται ζώναι ασφαλείας διά τους επί τής στέγης εργαζομένους ως και κράνη δι' άπαντας τους έχοντας προσπέλασιν εις τόν χώρον υπό και πέριξ τής υπό κατασκευήν στέγης.

Εις απάσας τās ανωτέρω περιπτώσεις δέον όπως ζητώνται και εφαρμόζονται οδηγίαι τής επιβλέψεως προς επίλυσιν προβλημάτων ιδιαιτέρας δυσχερών συνθηκών εργασίας.

Άρθρον 19. Εργασίαι επί στεγών.

Διά τās εργασίας επί στεγών, ήτοι : κατασκευή επικαλύψεων, επισκευή, συντήρησις και αποξήλωσις :

1. Δέον νά λαμβάνωνται τά κάτωθι κατά περίπτωσιν μέτρα ασφαλείας, ώστε νά εξασφαλίζονται απολύτως οι εργαζόμενοι έναντι πτώσεως :

α) Κατασκευή δαπέδων εργασίας οσάκις χρησιμοποιείται ή ίδια στέγη ως διάδρομος ή επιφάνεια εργασίας διά τήν εκτέλεσιν τών ως άνω εργασιών.

αα) Τά δάπεδα εργασίας (διάδρομοι) κατασκευάζονται από έρποντα μαδέρια πάχους τουλάχιστον πέντε εκατοστών (0,05) του μέτρου και συνολικού πλάτους τουλάχιστον εξήκοντα εκατοστών (0,60) του μέτρου, επί τών οποίων ηλούνται τεμάχια σανίδων πάχους δυο και ημίσεος εκατοστών (0,025) του μέτρου, πλάτους πέντε εκατοστών (0,05) τού μέτρου και μήκους ίσου προς τό πλάτος του δαπέδου εργασίας.

ββ) Τά δάπεδα εργασίας νά εδράζονται επί τών τεγίδων ή τών ζευκτών τής στέγης μετά ή άνευ τής παρεμβολής του υλικού επικαλύψεως και νά εξασφαλίζονται δι' αγκυρώσεων έναντι ολισθήσεως.

γγ) Η μεταξύ δυο διαδοχικών διαδρόμων εργασίας επικοινωνία, εκτελείται δια μαδερίων, ως ανωτέρω, καθέτων προς τους διαδρόμους και ηλουμενων επ' αυτών.

δδ) Ωσαύτως χρησιμοποιούνται δυο τουλάχιστον δάπεδα εργασίας ώστε κατά τήν μεταφοράν του ενός έξ αυτών εις άλλην θέσιν νά ίστανται οι εργαζόμενοι επί του ετέρου.

β) Κατασκευή ανεξαρτήτου ικριώματος ως προς τήν στέγην μετά δαπέδου εργασίας, εις τό ύψος τού σημείου απολήξεως τής στέγης, παραλλήλως προς ταύτην, και καθ' όλον τό μήκος της, ήτοι εξωτερικώς του καλυπτομένου χώρου και παραλλήλως προς τόν τοίχον ή δοκόν στηρίξεως τών ζευκτών τής στέγης.

Τό έν προκειμένω δάπεδον εργασίας φέρει προστατευτικόν κιγκλίδωμα ύψους ενός (1,00) μέτρου.

γ) Κατασκευή άμα τή συμπληρώσει τής στέγης (τοποθέτησις τών ζευκτών), προστατευτικής οριζοντίου διστάξεως έναντι πτώσεως εντός του προς κάλυψιν χώρον, καθ' όλην αυτού τήν επιφάνειαν και εις τό ύψος τών πελμάτων τών ζευκτών.

Η προστατευτική αυτή διάταξις δύναται νά συνίσταται :

αα) Εκ μαδερίων εδραζομένων επί των πελμάτων των ζευκτών, έφ' όσον ταύτα είναι οριζόντια και έχουν τήν απαιτουμένην αντοχήν.

ββ) Εξ ικριώματος επί τού οποίου τοποθετούνται τά μαδέρια.

Εις αμφοτέρας τάς περιπτώσεις το μεταξύ των μαδερίων διάστημα, παραλλήλως τοποθετούμενων, δέν δύναται νά υπερβαίνη τά δέκα πέντε εκατοστά (0,15> του μέτρου.

ζζ) Εξ ανθεκτικού δικτύου ασφαλώς προσδεδεμένου επί των ζευκτών τής στέγης ή και άλλων σταθερών σημείων τού έργου.

2. Δέον νά χρησιμοποιώνται υπό των εργαζομένων αντιολισθηρά ποδήματα.

3. Δέον νά εφαρμόζονται οι τρόποι τοποθετήσεως των φύλλων επικαλύψεως οι προβλεπόμενοι υπό των οικείων εργοστασίων παραγωγής των.

Άρθρον 20. Φωταγωγοί - Ανοίγματα δαπέδων - Κλιμακοστάσια.

Φωταγωγοί, φρέατα ανελκυστήρων και εν γένει ανοίγματα επί των δαπέδων, δέον όπως προστατεύονται είτε περιμετρικώς δι' ανθεκτικών κιγκλιδωμάτων ύψους τουλάχιστον ενός (1.00) μέτρον και θωρακίων ύψους δεκαπέντε εκατοστών (0,15) τού μέτρου, είτε διά τής πλήρους καλύψεως των δι' αμετακινήτου στερεού σανιδώματος πάχους δύο και ημίσεος εκατοστών (0,025) τού μέτρου, ηλουμένον επί ανθεκτικού πλασιίου εκ ξυλίνων λατακίων, είτε διά τής τοποθετήσεως σιδηρού πλέγματος οπλισμού στερεομένου εντός τής πλακός κατά τήν κατασκευήν της.

Πάσαι οι μόνιμοι κλίμακες δέον όπως εξασφαλίζονται έναντι πτώσεως των εργαζομένων εκατέρωθεν (συμπεριλαμβανομένου και του φανού τού κλιμακοστασίου έφ' όσον υπάρχει διάστασις αυτού μεγαλύτερα των είκοσι πέντε εκατοστών (0,25) του μέτρου), δι' ανθεκτικού ξυλίνου ή μεταλλικού κιγκλιδώματος προσωρινού, φέροντος χειρολισθήρα εις ύψος ενός (1,00) μέτρου από τής γραμμής αναβάσεως και ράβδου μεσοδιαστήματος εις ύψος ημίσεος (0,50) μέτρου άπ' αυτής καί θωράκιον ύψους δεκαπέντε εκατοστών (0,15) του μέτρου.

Άρθρον 21. Γενικάί Διατάξεις.

1. Αι εγκαταστάσεις ή διατάξεις ασφαλείας πρέπει νά κατασκευάζονται ούτως νά αντιστοιχούν εις τήν πρόσ εκτέλεσιν εργασίαν και νά διασφαλίζουν τόν εργαζόμενον έκ των κινδύνων τους οποίους διατρέχει κατά τήν εκτέλεσιν της.

2. Δέον νά είναι μελετημέναι, ώστε νά έχουν σταθερότητα και αντοχήν εις όλα τά τμήματά των επαρκή, διά τάς δυσμενεστέρας δυνατάς συνθήκας φορτίσεως.

3. Απαντα τά ικριώματα επιθεωρούνται υπό του επιβλέποντος μηχανικού:

α) πρό τής εγκαταστάσεως εκάστου συνεργείου

β) άπαξ τής εβδομάδος.

4. Εν περιπτώσει θεομηνίας και πρό τής επαναλήψεως των εργασιών δέον νά επιθεωρώνται άπαντα αι βοηθητικά κατασκευαί ως πρόσ τήν αντοχήν, τήν σταθερότητα και τά μέτρα ασφαλείας.

5. Εν περιπτώσει δυσμενών καιρικών συνθηκών διακόπτονται αι εργασίαι αίτινες παρεμποδίζονται αμέσως υπ' αυτών. Αι εργασίαι αύται επαναλαμβάνονται μετά τήν αποκατάστασιν τών ασφαλών συνθηκών εργασίας.

6. Μηχανήματα ή συσκευαί διά τήν εκτέλεσιν τών οικοδομικών έργων, ως αναμικτήρες, αναβατόρια, αερόσφυραι ηλαιογεννήτριαι και λοιπά μηχανικά κινητά συγκροτήματα τοποθετούνται εις τοιαύτας θέσεις τής οικοδομής, ώστε έκ τής έν γένει λειτουργίας των νά μή επηρεάζεται, η ανθεκτικότης τών εκσκαφών και τών δονουμένων τοίχων ή η σταθερότης τών ικριωμάτων.

7. Απαγορεύεται η εκτέλεσις οιασδήποτε εργασίας εις τούς χώρους λειτουργίας τών μηχανημάτων και εις χώρους άνωθεν τών οποίων εκτελείται οιαδήποτε εργασία, ως εις φωταγωγούς, ικριώματα, κλιμακοστάσια κ.λ.π. έφ' όσον δέν έχουν ληφθή προστατευτικά μέτρα ασφαλείας, ως η κατασκευή προστατευτικού προστεγάσματος.

8. Η εκφόρτωσις υλικών έξ αυτοκινήτου γίνεται εις χώρον κατάλληλον πρός τούτο. Δέον νά λαμβάνεται μέριμνα ώστε να αποφεύγεται απότομος εκφόρτωσις δυναμένη νά προκαλέση χαλάρωσιν τών βάσεων τών ικριωμάτων ή επικίνδυνον δόνησιν επί τών ξυλοτύπων και τών υπό κατασκευήν τοίχων ή πτώσιν τών υλικών εντός υπογείων χώρων.

9. Διά τήν μεταφοράν υλικών, επί δαπέδου, έκ μπετόν έν κατασκευή, τοποθετούνται επί του δαπέδου μαδέρια σχηματίζοντα ευρύτερον διάδρομον πρός επίτευξιν ελευθέρας διακινήσεως.

10. Εάν βαθμίδες μονίμου κλίμακος χρησιμοποιώνται ως βάθρα ορθοστατών (στυλοβατών) ή εγκαρσίων δοκίδων (τρυποξύλων) κ.λ.π. η έδρασις αυτών γίνεται συμφώνως πρός τό σχήμα 14 τού παραρτήματος.

11. Εις περίπτωσιν αδυναμίας εφαρμογής ενός μέτρου ασφαλείας, επιβάλλεται η λήψις αντισταθμιστικού μέτρου φέροντος τό ίδιον αποτέλεσμα.

12. Εκτέλεσις εργασιών, περι ών τό παρόν Διάταγμα, απαγορεύεται κατά τας νυκτερινάς ώρας.

Κατ' εξαίρεσιν επιτρέπεται νυκτερινή εργασία, οσάκις η εκτέλεσις αυτής είναι αναγκαία πρός οργάνωσιν μέτρων σωτηρίας, πρός πρόληψιν ατυχημάτων ή εις περιπτώσεις ανωτέρας βίας, μόνον καθ' ο μέτρον αναγκαίοί τούτο ίνα αποτραπή σοβαρά βλάβη εις τήν τακτικήν πορείαν τής εργασίας και κατόπιν αδείας, παρεχομένης κατά τά κατωτέρω εκτιθέμενα.

Νυκτερινή εργασία επιβαλλομένη εκ τεχνικών λόγων ή διά δημοσίαν ωφέλειαν δύναται νά επιτραπή κατά τά ανωτέρω. Ωσαύτως δύναται νά επιτραπή νυκτερινή εργασία πρός αποπεράτωσιν οικοδομικών εργασιών ένεκα καθυστερήσεως οφειλομένης εις απρόβλεπτα αίτια.

Εις τας ανωτέρω περιπτώσεις, η εργασία διεξάγεται υπό τεχνητόν φωτισμόν, διανεμόμενον υπό τήν αυτήν έντασιν και ομοιομόρφως έφ' ολοκλήρου του πεδίου τής εργασίας.

Η νυκτερινή εργασία εκτελείται κατόπιν εγγράφου αδείας χορηγουμένης υπό τού προϊσταμένου του οικείου Τμήματος ή Γραφείου Επιθεωρήσεως Εργασίας, εν ελλείψει δέ τοιούτου υπό τής Αστυνομικής Αρχής, κατόπιν βεβαιώσεως τής αρμοδίας πρός τεκμηρίωσιν τής αναγκαιότητος του μέτρου Αρχής.

Πάσα παράβασις των διατάξεων του παρόντος, διώκεται και τιμωρείται συμφώνως προς τὰς διατάξεις του άρθρου 3 του Β. Δ/τος 25.8/5.9.1920 "περί κωδικοποιήσεως των περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών διατάξεων", ως αὐταὶ αντικατεστάθησαν δια του άρθρου 1 ἐδ. β' του Ν. 2943/22 "περί τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως εργατικῶν τινων νόμων".

***** ΠΡΟΣΟΧΗ:** Η παράβαση του παρόντος άρθρου τιμωρείται με **κράτηση ἕως ἑξὶ (6) μήνες ἢ με πρόστιμο ἕως τρεῖς χιλιάδες (3.000) ευρώ**, σύμφωνα με το άρθρο 38 παρ.1 περ.ε' **Ν.4055/2012**, ΦΕΚ Α 51/12.3.2012.

Σύμφωνα δε με την παράγραφο 9 άρθρου 110 του αὐτοῦ νόμου:

"Υποθέσεις του άρθρου 38 σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικῆς διαδικασίας και αν βρίσκονται, εκδικάζονται σύμφωνα με τις νέες διατάξεις, αν δε ο εισαγγελέας πλημμελειοδικῶν διαπιστώσει τη συμπλήρωση του χρόνου παραγραφῆς, με πράξη του θέτει αὐτές στο αρχεῖο".

ΟΙΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΟΙΝΩΝ (Ν. 396/1976)

Αρ. 11, 12, 15 παρ. 1 ἐδ. α' και β' του Ν. 396/1976

Από δόλο = **Φ τουλ. 1 μήνα + ΧΠ 500.000 δρχ μέχρι 2.000.000 δρχ**

Από αμέλεια = **Φ μέχρι 3 μήνες ἢ ΧΠ 100.000 δρχ μέχρι 200.000 δρχ**

ΠΡΟΣΟΧΗ : ο Ν.396/1976 **καταργήθηκε** με το άρθρο 64 του Ν.4235/11-12-2014, **δεν είναι ποινικό αδίκημα**

[βλ. πλέον Ν.2969/2001 περί αλκοολούχων ποτών και αιθυλικῆς αλκοόλης.]

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ : ἄρθρο 12 Ν.2969/2001

Επιφυλασσομένων των περί λαθρεμπορίας διατάξεων του Εθνικοῦ Τελωνειακοῦ Κώδικα τιμωροῦνται με ποινὴ φυλάκισης τουλάχιστον τριῶν (3) μηνῶν:

α) Οποιοὶ παρασκευάζουν αιθυλικὴ αλκοόλη και γενικά αλκοολούχα ποτὰ ἢ αποστάγματα χωρίς να ἔχουν εφοδιαστεί με τη σχετικὴ ἄδεια ἢ μετὰ τη λήξη αὐτῆς.

β) Οποιοὶ δεν δηλώνουν ἢ δηλώνουν ανακριβῶς τις εισαγόμενες στο εργοστάσιό τους πρώτες ὕλες για παραγωγή αιθυλικῆς αλκοόλης, αποσταγμάτων και προϊόντων ἀπόσταξης γενικά.

γ) Οποιοὶ παρασκευάζουν αιθυλικὴ αλκοόλη ἢ αποστάγματα ἀπὸ μη επιτρεπόμενες πρώτες ὕλες. Επίσης ὅποιοι διαθέτουν ἢ χρησιμοποιοῦν για την παραγωγή αλκοολούχων ποτῶν οποιαδήποτε ἄλλη αλκοόλη, ἐκτὸς ἀπὸ την οὐδέτερη αιθυλικὴ αλκοόλη γεωργικῆς προέλευσης.

«δ) Ὅποιοι χρησιμοποιοῦν μεθυλικὴ αλκοόλη ἢ ἄλλη αλκοόλη ως υποκατάστατο της αιθυλικῆς αλκοόλης γεωργικῆς προέλευσης, με ἐξαίρεση τη μετουσιωμένη συνθετικὴ

αιθυλική αλκοόλη και τη μετουσιωμένη αιθυλική αλκοόλη μη γεωργικής προέλευσης, όπου από τη νομοθεσία επιτρέπεται η χρήση τους.

ε) Οποιοι χρησιμοποιούν για την παρασκευή αλκοολούχων ποτών και ζύθου κάθε είδους ύλες ακατάλληλες για κατανάλωση από άνθρωπο.

στ) Όποιοι επιφέρουν μετατροπές ή αλλοιώσεις στους τοποθετημένους στα αποστακτικά μηχανήματα μετρητές ή άλλα μέσα μετρήσεως, καθώς και όποιοι παραβιάζουν ή αφαιρούν ή αλλοιώνουν ή απομιμούνται τις τοποθετημένες σφραγίδες στα αποστακτικά και λοιπά μηχανήματα, στους μετρητές, στους δειγματολήπτες και στα δοχεία συλλογής και αποθήκευσης των αποσταγματοποιών, των οينوπνευματοποιών Α` κατηγορίας, των οينوπνευματοποιών Β` κατηγορίας και των προς τούτους εξομοιούμενων επιτηδευματιών των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 5.

ζ) Οι οينوπνευματοποιοί Α` κατηγορίας οι οينوπνευματοποιοί Β` κατηγορίας και οι προς αυτούς εξομοιούμενοι επιτηδευματίες των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 5, ως και οι αποσταγματοποιοί, οι οποίοι παρουσιάζουν αδικαιολόγητα έλλειμμα μεγαλύτερο από τις νόμιμες φύρες αποθήκευσης στις εισαγόμενες για κατεργασία στα εργοστάσιά τους πρώτες ύλες.».

*** Οι περιπτώσεις δ`, στ` και ζ` αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 55 παρ.16 Ν.[4587/2018](#), ΦΕΚ Α 218/24.12.2018.

η) Οποιοι χωρίς δικαίωμα χρησιμοποιούν για το χαρακτηρισμό την περιγραφή, την επισήμανση και την παρουσίαση των αλκοολούχων ποτών και αποσταγμάτων, αναγνωρισμένες γεωγραφικές και κατά παράδοση επωνυμίες και ενδείξεις.

θ) Οποιοι κατέχουν άμβικες ή αποστακτικά μηχανήματα ασφράγιστα και χωρίς άδεια κατοχής από την αρμόδια Αρχή εκτός αν αυτά προέρχονται από κληρονομιά.

ι) Οι μικροί αποσταγματοποιοί (διήμεροι) που κατά παράβαση των διατάξεων της παραγράφου Ε8 του άρθρου 7 εμφιαλώνουν και τυποποιούν το προϊόν τους, καθώς και αυτοί που χρησιμοποιούν για την παρασκευή αλκοολούχων ποτών προϊόν απόσταξης μικρών αποσταγματοποιών (διημέρων).

*** Η περίπτωση ι` αντικαθίσταται ως κάτωθι, ΑΠΟ 1-8-2017, με το άρθρο 107 παρ.4 και 5 του Ν.[4446/2016](#) (ΦΕΚ Α 240/22.12.2016).

«ι) Όποιοι εμφιαλώνουν και τυποποιούν προϊόν απόσταξης μικρών αποσταγματοποιών (διημέρων) κατά παράβαση των διατάξεων της υποπαραγράφου γ` της παραγράφου Ε8 του άρθρου 7, καθώς και αυτοί που χρησιμοποιούν για την παρασκευή αλκοολούχων ποτών το εν λόγω προϊόν».

«ια) Όποιοι παράγουν, εισάγουν από τρίτες χώρες, παραλαμβάνουν από κράτος-μέλος της ΕΕ, κατέχουν, διακινούν ή διαθέτουν στην κατανάλωση καθ` οιονδήποτε τύπο ή τρόπο αλκοολούχα ποτά τα οποία κρίθηκαν από το Ανώτατο Χημικό Συμβούλιο ως μη ασφαλή-επιβλαβή για την υγεία.

ιβ) Οι μικροί αποσταγματοποιοί (διήμεροι) που παράγουν, κατέχουν, διακινούν ή διαθέτουν στην κατανάλωση, ως και όποιοι κατέχουν, διακινούν ή διαθέτουν στην κατανάλωση, καθ` οιονδήποτε τύπο ή τρόπο, προϊόν απόσταξης μικρών αποσταγματοποιών (διημέρων) το οποίο κρίθηκε από το Ανώτατο Χημικό Συμβούλιο ως μη ασφαλές-επιβλαβές για την υγεία.».

*** Οι περιπτώσεις ια` και ιβ` προστέθηκαν με το άρθρο 69 παρ.8 Ν.[4583/2018](#), ΦΕΚ Α 212/18.12.2018.

Άρθρο 13 Ν.2969/2001

Κατάσχεση – Δήμευση – Απόδοση

1. Στις περιπτώσεις των παραβάσεων, οι οποίες προβλέπονται και τιμωρούνται σύμφωνα με το άρθρο 12, τα ανακαλυφθέντα όργανα και αντικείμενα με τα οποία συντελέστηκε η παράβαση, δηλαδή τα μηχανήματα που χρησιμοποιούνται παράνομα, η παρανόμως παραληφθείσα, μεταφερόμενη, κατεχόμενη ή διατιθέμενη στην κατανάλωση αιθυλική αλκοόλη κάθε είδους ή αλκοολούχα ποτά και αποστάγματα, τα υλικά και κάθε αντικείμενο που έχει σχέση με τη διάπραξη της παράβασης, καθώς και τα κάθε είδους μεταφορικά μέσα, κατάσχονται από τα αρμόδια σύμφωνα με το άρθρο 10 όργανα και δημεύονται μετά από απόφαση του ποινικού δικαστηρίου προς όφελος του Δημοσίου.

2. Εάν από τη χημική ανάλυση που διενεργείται στα εργαστήρια του Γενικού Χημείου του Κράτους αποδειχθεί ότι η αιθυλική αλκοόλη κάθε είδους, τα αποστάγματα, τα αλκοολούχα ποτά και γενικότερα τα αλκοολούχα υγρά που έχουν κατασχεθεί είναι ακατάλληλα για κατανάλωση από άνθρωπο, αυτά καταστρέφονται με απόχυση, ύστερα από απόφαση του Ανώτατου Χημικού Συμβουλίου, η οποία εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας Διεύθυνσης της Γενικής Διεύθυνσης του Γενικού Χημείου του Κράτους. Η καταστροφή γίνεται υπό τον έλεγχο της αρμόδιας Χημικής και Τελωνειακής Αρχής. Αν το Ανώτατο Χημικό Συμβούλιο κρίνει ότι τα κατασχεθέντα είναι ακατάλληλα για κατανάλωση από άνθρωπο αλλά κατάλληλα για άλλες βιομηχανικές χρήσεις, οι οποίες πρέπει να προσδιορίζονται επακριβώς στη σχετική απόφασή του, αυτά διατίθενται αποκλειστικά σε εργοστάσια που δικαιούνται να τα χρησιμοποιούν και βιομηχανοποιούνται υπό τον έλεγχο της αρμόδιας Χημικής Υπηρεσίας. Το προϊόν της διάθεσης αποτελεί δημόσιο έσοδο.

3. Η κατάσχεση επιβάλλεται με την παρουσία ενός ενηλίκου μάρτυρα, ελλείψει δε τούτου, η κατάσχεση γίνεται εγκύρως και χωρίς την παρουσία μάρτυρα.

4. Αν το αντικείμενο ή το προϊόν το οποίο πρόκειται να κατασχεθεί βρίσκεται σε οικία, αποθήκη ή άλλο κλειστό χώρο, ο διενεργών την έρευνα υπάλληλος προσκαλεί τους ευρισκομένους εντός των χώρων αυτών να ανοίξουν, εάν δε αυτοί δεν συμμορφωθούν, τότε παραβιάζει την πόρτα και εισέρχεται με την παρουσία εκπροσώπου της Δικαστικής Αρχής και επιβάλλει την κατάσχεση.

5. Για την κατάσχεση συντάσσεται έκθεση, η οποία περιλαμβάνει τους λόγους για τους οποίους επιβλήθηκε η κατάσχεση, την περιγραφή του κατασχεθέντος πράγματος και υπογράφεται από τον συντάξαντα αυτήν υπάλληλο, τους παρευρεθέντες ενδιαφερομένους και το μάρτυρα.

6. Τα κατασχεθέντα αντικείμενα της παράβασης, ως και τα μεταφορικά μέσα με τα οποία διαπράχθηκε αυτή προσάγονται αμέσως από το δημόσιο υπάλληλο που ενήργησε την κατάσχεση στην Τελωνειακή Αρχή στην περιφέρεια της οποίας διαπράχθηκε η παράβαση, με αντίγραφο της έκθεσης κατάσχεσης. Η εν λόγω Υπηρεσία φροντίζει για την περαιτέρω φύλαξη ή εκποίηση τους κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα. Αν η μεταφορά των κατασχεθέντων είναι αδύνατη ή δυσχερής, σφραγίζονται από την αρμόδια Αρχή ή ορίζεται φύλακας ή μεσεγγυούχος. Ως μεσεγγυούχος είναι δυνατόν να ορισθεί και ο καθ' ου η κατάσχεση.

7. Η έκθεση κατάσχεσης μαζί με όλο το αποδεικτικό υλικό που προέκυψε από την προκαταρκτική έρευνα και ανάκριση αποστέλλονται στην αρμόδια Εισαγγελική Αρχή, συνοδευόμενη από αναφορά περί της αξιόποινης πράξης, που συντάσσεται από την αρμόδια Τελωνειακή ή Χημική Αρχή. Σε περίπτωση που η αναφορά περί της αξιόποινης πράξης συντάσσεται λόγω αρμοδιότητας

από τη Χημική Αρχή, αντίγραφο αυτής διαβιβάζεται στην Τελωνειακή Αρχή που έχουν παραδοθεί τα κατασχεθέντα. Το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών μπορεί, μετά από αίτηση του κυρίου των κατασχεθέντων, η οποία υποβάλλεται εντός 48 ωρών από της λήψεως από τον Εισαγγελέα της έκθεσης κατάσχεσης, να άρει την κατάσχεση, εάν αυτή ενεργήθηκε άκυρα ή παράνομα. Σε κάθε περίπτωση, ύστερα από αίτηση του κυρίου των κατασχεθέντων, το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών δύναται να διατάξει την απόδοση σε αυτόν με εγγύηση χρηματική, η οποία κατατίθεται νόμιμα και είναι ίση με την στο εσωτερικό αξία αυτών. Η εγγύηση επέχει θέση τιμήματος πώλησης των κατασχεθέντων και υπόκειται σε δήμευση, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού.

8. Κατασχεθέντα αντικείμενα για τα οποία απεφάνθη το αρμόδιο Δικαστήριο ότι πρέπει να αποδοθούν στον ιδιοκτήτη τους, τα οποία όμως ο ιδιοκτήτης δεν φρόντισε να παραλάβει μέσα σε έξι (6) μήνες από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε με απόδειξη η σχετική απόφαση, περιέρχονται στην κυριότητα του Δημοσίου και παραγράφεται κάθε δικαίωμα του ιδιοκτήτη σε αυτά.

9. Τα κατασχεθέντα αντικείμενα, σε περίπτωση δημεύσεώς τους, εκποιούνται με δημοπρασία από την αρμόδια Τελωνειακή Αρχή, σύμφωνα με τις διατάξεις του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα.

ΟΠΛΑ (Ν. 2168/1993)

• Παράνομη εισαγωγή όπλων στην Ελλάδα (άρ. 2 §11 του Ν.2168/1993, ως τροποποιήθηκε με άρθρο 2 §6 του Ν.3944/2011) :

-όπλων ή άλλων ειδών που αναφέρονται στις παραγράφους 2 περ.α, β, δ, ε, η, ι, ιβ, ιγ, ιδ και στην παράγραφο 4 του άρθρου 2 Ν.2168/1993. = **Φ τουλ.1 έτος + ΧΠ από 3.000 € μέχρι 30.000 €.**

-όπλων ή άλλων ειδών που αναφέρονται στις παραγράφους 2 περ.γ, στ, ζ, θ, ια, ιε, παράγραφο 3 και παράγραφο 10^Α του άρθρου 2 και στο άρθρο 1 §3περ.α του Ν.2168/1993. = **Φ μέχρι 2 έτη + ΧΠ τουλ. 300 € .**

• Άρθρο 17 Ειδικές ποινικές διατάξεις

§ 1. Απαγορεύεται η εισαγωγή, εξαγωγή, κατασκευή, εμπορία, κατοχή, μεταφορά και χρήση:

α. Όπλων που έχουν τη μορφή άλλου αντικειμένου.

β. Πυρομαχικών με διατρητικά, εκρηκτικά, εμπρηστικά βλήματα, καθώς και των ιδίων των βλημάτων.

"γ. Πυρομαχικών για πιστόλια και περίστροφα με διασπώμενα ή διαστελλόμενα βλήματα καθώς και των βλημάτων αυτών."

****** Η περίπτωση γ' της παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 7 Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

§ "1Α. Απαγορεύεται η εισαγωγή, μεταφορά, εξαγωγή, εμπορία, διάθεση με οποιονδήποτε τρόπο και κατοχή πυροβόλου όπλου ή μέρους του που δεν φέρει τη σήμανση της παρ. 3Α του άρθρου 5 ή οποιαδήποτε ενιαία και εύχρηστη σήμανση με αριθμητικό ή αλφαριθμητικό κωδικό που παρέχει τη δυνατότητα ευχερούς αναγνώρισης της χώρας κατασκευής. Ομοίως απαγορεύεται η εξαγωγή, η μεταφορά σε άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε., η εμπορία, η διάθεση με οποιονδήποτε τρόπο και η κατοχή πυροβόλου όπλου ή μέρους του που δεν έχει καταχωρισθεί στο αρχείο του άρθρου 28. Οι απαγορεύσεις της παρούσας παραγράφου δεν ισχύουν για τα πυροβόλα όπλα ή τα μέρη τους που έχουν απενεργοποιηθεί."

*** Η παρ.1Α προστέθηκε με την παρ.3 άρθρου 10 (Εναρμόνιση με την ΟΔΗΓ.2008/51/ΕΚ) Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

§ 2. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης δύναται να απαγορεύεται για σοβαρούς λόγους ασφάλειας, η εισαγωγή, κατασκευή και εμπορία όπλων σκοποβολής, περιστρώφων, πιστολίων και εκρηκτικών υλών και να τίθενται περιορισμοί στην κατασκευή ή διάθεση κυνηγετικών όπλων και φυσιγγίων πυροβόλων όπλων.

§ 3. Οι παραβάτες των διατάξεων του παρόντος άρθρου τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) έως δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών.

***ΠΡΟΣΟΧΗ: Βλ. και άρθρο 187Α ΠΚ (το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 40 Ν.3251/2004,ΦΕΚ Α 127/9.7.2004) σχ.με ποινές που επιβάλλονται για εγκλήματα των παρ.1 και 3 του παρόντος άρθρου όταν αυτά συνιστούν τρομοκρατικές πράξεις.

§ "4. Οι παραβάτες των διατάξεων των υπουργικών αποφάσεων, που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του παρόντος νόμου, τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους και χρηματική ποινή, εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλη διάταξη."

***Η παρ.4 προστέθηκε με την παρ.6 του άρθρου 4 του Ν.2334/1995 (Α 184)

[βλ. αρ.3 §1εδ.α της υπ'αριθμ. 3009/2/27-γ/21-9-1994 απόφασης Υπ.Δημοσίας Τάξεως (ΦΕΚ Β 795/1994) για υποχρέωση καταχώρησης των αγορών και πωλήσεων των όπλων και λοιπών περιστρώφων, πιστολίων όπλων σκοποβολής και φυσιγγίων αυτών στα αντίστοιχα βιβλία αποθήκης και πώλησης που τηρούν υποχρεωτικά οι έμποροι όπλων εντός 5 εργάσιμων ημερών από την αγορά και την πώληση, αντιστοίχου ενός εκάστου εξ αυτών

=

ΥΑ 300//1994 (ΥΑ 3009/2/27-γ/21-9-1994 ΦΕΚ Β 795/1994): :Βιβλία,Υποχρεώσεις εμπόρων όπλων,πυρομαχικών κλπ

"Άρθρο 1 Υποχρέωση τήρησης βιβλίων

"Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που ασκούν εμπορία περιστρώφων - πιστολίων, αυτομάτων όπλων, όπλων σκοποβολής, περιστρώφων και πιστολίων αφέσεως αγώνων, ειδικών όπλων κρότου - θορύβου απομάκρυνσης πτηνών από αεροδρόμια, πυρομαχικών, κυνηγετικών όπλων, εκρηκτικών υλών, εκρηκτικών μηχανισμών και άλλων που χρησιμοποιούνται για την αποκόλληση συγκολλούμενου υλικού σε περιστροφικούς κλιβάνους, υποχρεούνται να τηρούν ειδικά βιβλία, ως ακολούθως:

1. ΕΜΠΟΡΟΙ ΕΚΡΗΚΤΙΚΩΝ ΥΛΩΝ:

- α. Βιβλίο αποθήκης εκρηκτικών υλών, ως το συνημμένο παράρτημα "Α".
- β. Βιβλίο πώλησης εκρηκτικών υλών, ως το συνημμένο παράρτημα "Β".

2 ΕΜΠΟΡΟΙ ΛΟΙΠΩΝ ΩΣ ΑΝΩ ΕΙΔΩΝ:

- α. Βιβλίο αποθήκης των ειδών αυτών, ως το συνημμένο παράρτημα "Γ".
- β. Βιβλίο πώλησης των εν λόγω ειδών, ως το συνημμένο παράρτημα "Δ".

2. Η περ. γ της παρ. 1 του άρθρου 3 της ως άνω απόφασης αντικαθίσταται ως εξής:

"γ. Να τηρούν τα ως άνω βιβλία και τα μηχανογραφημένα στοιχεία που προβλέπονται σ' αυτά καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας της επιχείρησής τους.

Σε περίπτωση διακοπής της λειτουργίας της συγκεκριμένης επιχείρησης, οι υπεύθυνοι υποχρεούνται να παραδίδουν τα εν λόγω βιβλία και τα μηχανογραφημένα στοιχεία στην κατά τόπο αρμόδια Αστυνομική Αρχή η οποία τα διαβιβάζει στη Διεύθυνση Κρατικής Ασφάλειας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας".

***Το άρθρο 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 της ΥΑ 3009/2/27-η`/2011 (ΦΕΚ Β 538 6.4.2011)

Άρθρο 2 Τρόπος τήρησης βιβλίων

1. Στα προβλεπόμενα από το άρθρο 1 της παρούσας βιβλία, καταχωρούνται υποχρεωτικά όλα τα στοιχεία που διαλαμβάνονται στα επισυναπτόμενα στην παρούσα παραρτήματα.

2. Οι ενδιαφερόμενοι δύνανται:

α. Αντί των προβλεπομένων στο άρθρο 1 βιβλίων, να τηρούν ένα (1) ενιαίο βιβλίο, το οποίο διαιρείται σε μέρη, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στα ανωτέρω παραρτήματα "Γ" και "Δ", και στο οποίο θα καταχωρούνται τα προβλεπόμενα από τα αντίστοιχα επισυναπτόμενα παραρτήματα στοιχεία, ως εξής:

(1) Στην αριστερή σελίδα τα στοιχεία που αφορούν το βιβλίο αποθήκης και

(2) Στη δεξιά σελίδα τα στοιχεία που αφορούν το βιβλίο πώλησης.

β. Αντί του ως άνω ενιαίου βιβλίου, να τηρούν χωριστά βιβλία για κάθε είδος.

γ. Αντί του βιβλίου πώλησης εκρηκτικών υλών, όπλων και λοιπών ως άνω ειδών (παραρτήματα "Β" και "Δ"), να τηρούν μηχανογραφημένα τα στοιχεία, που προβλέπονται για τα εν λόγω βιβλία.

δ. Παράλληλα με όλα τα ως άνω βιβλία, να τηρούν μηχανογραφημένα τα στοιχεία του προβλέπονται για τα βιβλία αυτά.

3.α. Απαγορεύεται οποιαδήποτε διόρθωση ή απόξεση επί των ανωτέρω βιβλίων.

β. Σε περίπτωση λάθους, αναγράφεται, με ερυθρό μολύβι, η φράση "Επαναλαμβάνεται κατωτέρω υπ' αυξ. αριθ....." και ολόκληρη η σχετική εγγραφή επαναλαμβάνεται.

4.α. Όλα τα ανωτέρω βιβλία αριθμούνται και σελιδομετρούνται από το διοικητή του οικείου Τμήματος Ασφαλείας ή Αστυνομικού Τμήματος και στο τέλος των βιβλίων αυτών γίνεται σχετική θεώρηση, ως εξής:

"Τίτλος υπηρεσίας

Το παρόν βιβλίο, αφού αριθμήθηκε και σελιδομετρήθηκε, διαπιστώθηκε ότι έχει..... σελίδες (ολογράφως και αριθμητικώς).

..... 199.....

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ".

β. Τα ως άνω βιβλία προσκομίζονται για θεώρηση με μέριμνα και ευθύνη των ενδιαφερομένων, πριν από τηνπραγματοποίηση οποιασδήποτε εγγραφής επί των βιβλίων αυτών.

Άρθρο 3 Υποχρεώσεις εμπόρων

1. Τα φυσικά πρόσωπα, ως και οι νόμιμοι εκπρόσωποι των νομικών προσώπων, υποχρεούνται:

α. Να καταχωρούν τα προβλεπόμενα στοιχεία στα ανωτέρω βιβλία, το αργότερο εντός της επομένης εργάσιμης ημέρας και εφόσον αυτό δεν είναι δυνατόν, εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών, από την εισαγωγή στην αποθήκη ή την πώληση των ανωτέρω ειδών.

β. Να τηρούν καλώς ταξινομημένα όλα τα απαραίτητα στοιχεία, τα σχετικά με τις αναφερόμενες στο άρθρο 1 δραστηριότητες (άδειες εισαγωγής, αγοράς, μεταφοράς, διασαφήσεις τελωνείων, τιμολόγια, δελτία αποστολής, άδειες πώλησης ή διάθεσης κ.λπ.

γ. Να τηρούνται τα ως άνω βιβλία και λοιπά στοιχεία επί δέκα (10) έτη από της τελευταίας εγγραφής. Σε περίπτωση διακοπής της λειτουργίας της συγκεκριμένης επιχείρησης, οι υπεύθυνοι αυτής υποχρεούνται να τηρούν τα εν λόγω βιβλία και στοιχεία για δέκα (10) έτη , από τη διακοπή της λειτουργίας της.

δ. Να επιτρέπουν, ανά πάσα στιγμή, στους αστυνομικούς των οικείων Υπηρεσιών, τη διενέργεια ελέγχου των ανωτέρω βιβλίων και στοιχείων, και την πρόσβασή τους στα τηρούμενα μηχανογραφημένα στοιχεία και να παρέχουν σ' αυτούς κάθε αναγκαία για την εκτέλεση του έργου τους διευκόλυνση.

ε. Ειδικότερα, σε περίπτωση πώλησης κυνηγετικού όπλου σε κάτοικο άλλης χώρας - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υποχρεούνται να γνωστοποιούν στο οικείο Τμήμα Ασφαλείας ή Αστυνομικό Τμήμα, εντός δέκα (10) ημερών από την πώληση, τα εξής:

(1) Πλήρη στοιχεία ταυτότητας του αγοραστή (ονοματεπώνυμο, ακριβή ημερομηνία και τόπο γέννησης, διεύθυνση κατοικίας, επάγγελμα, αριθμό διαβατηρίου).

(2) Πλήρη στοιχεία του όπλου (τύπος, εργοστάσιο κατασκευής, κατηγορία, διαμέτρημα).

["στ. Το πρώτο πενήνήμερο κάθε μήνα αποστέλλουν στη Διεύθυνση Ασφάλειας ή Αστυνομική Διεύθυνση, στην περιοχή της οποίας ευρίσκεται η επιχειρησή τους, ονομαστική κατάσταση των ημεδαπών, ως και των αλλοδαπών μονίμων κατοίκων της χώρας, στους οποίους πωλήθηκαν κατά τη διάρκεια του προηγούμενου μήνα κυνηγετικά όπλα Β` κατηγορίας, για ατομική τους χρήση και όχι για εμπορία. Στην εν λόγω κατάσταση αναφέρονται τα εξής στοιχεία: αύξων αριθμός, ονοματεπώνυμο, ακριβής ημερομηνία και τόπος γέννησης, διεύθυνση κατοικίας, εργοστάσιο κατασκευής - τύπος - διαμέτρημα και αριθμός όπλου και ημερομηνία πωλήσεως".]

***Το εντός " " εδάφιο στ` προστέθηκε με το άρθρο 6 της υπ`αριθμ. 3009/2/25-γ/24.11-1.12.1994 απόφασης του Υπουργού Δημ.Τάξης (ΦΕΚ Β`892), το οποίο όμως καταργήθηκε με την παρ.3 του άρθρου 2 της ΥΑ 3009/2/80-δ`/2003 (ΦΕΚ Β` 1839/10.12.2003).

2. Απαγορεύεται η οποιασδήποτε μορφής παρακώλυση των αναφερομένων στην παράγραφο 1 περ. δ` του παρόντος άρθρου ελέγχων ή η προσπάθεια απόκρυψης των ζητουμένων από τους ενεργούντες τον έλεγχο αστυνομικούς στοιχείων.

3. Οι έμποροι λογχών, ξιφών, σπαθών, ξιφιδίων, ξιφολογχών, αστυνομικών ράβδων, τόξων και βαλλιστρίδων, υποχρεούνται να διαθέτουν τα είδη αυτά μόνο στις εξής περιπτώσεις:

α. Σε όσους κατέχουν άδεια εμπορίας των ως άνω ειδών.

β. Σε όσους επιδεικνύουν άδεια κατοχής όπλων ως κειμηλίων ή άλλη άδεια, που προβλέπεται από τον Ν. 2168/1993, όσον αφορά τις λόγχες, ξίφη, σπάθες, ξιφίδια και ξιφολόγχες.

γ. Σε όσους έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους και επιδεικνύουν ταυτότητα σκοπευτή της Σκοπευτικής Ομοσπονδίας Ελλάδος, όσον αφορά τα τόξα και τις βαλλιστρίδες.

δ. Εφόσον τα ανωτέρω είδη προορίζονται για τις ανάγκες των Σωμάτων Ασφαλείας και των Ενόπλων Δυνάμεων.

• **Παράνομη οπλοκατοχή (άρ. 7, 8, 17):**

1	Κάθε μηχανήμα και κάθε συσκευή που, με ωστική δύναμη που παράγεται με οποιονδήποτε τρόπο, εκτοξεύουν βλήμα ή χημικές ουσίες ή ακτίνες ή φλόγες ή αέρια και μπορούν να επιφέρουν κάκωση ή βλάβη της υγείας σε πρόσωπα ή βλάβη σε πράγματα ή να προκαλέσουν πυρκαγιά. (ιδίως κάθε πυροβόλο όπλο, χειροβομβίδα και νάρκη)	άρ. 1 §1 στοιχ. α', 7 §§1, 8 στοιχ. α', εδ. α'	ΤΡΙΜΕΛΕΣ Φ. 6 μήνες – 5 έτη + ΧΠ τλχ 590 €
3	Κυνηγετικό όπλο κατηγορίας Α'.	άρ. 1 §1 στοιχ. β', 8§§1, 5	ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ Φ 10 μέρες – 1 έτος + ΧΠ
4	Κυνηγετικό όπλο κατηγορίας Β' (και όπλο τύπου Flobert).	άρ. 1 §1 στοιχ. β', 8§§1, 5	
5	Αεροβόλα Απαγορεύεται η κατοχή τους από άτομα που δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους	άρ. 1 §1 στοιχ. γ', 7 §§1, 3, 8 στοιχ. β'	ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ Φ 10 μέρες – 1 έτος
6	Πυρομαχικά.	άρ. 1 §1 στοιχ. δ' εδ. α', 7 §§1, 8 στοιχ. α', εδ. α'	ΤΡΙΜΕΛΕΣ Φ 6 μήνες – 5 έτη + ΧΠ τλχ 590 €
7	Συστήματα, που αποτελούνται από εκρηκτικές ύλες, εκρηκτικούς μηχανισμούς ή συνδυασμούς αυτών.	άρ. 1 §1 στοιχ. δ' εδ. α', 7 §§1, 8 στοιχ. α', εδ. α'	

8	Ενεργά επί μέρους στοιχεία πυρομαχικών.	άρ. 1 §1 στοιχ. δ' εδ. β', 7 §§1, 8 στοιχ. α', εδ. α'	
9	Φυσίγγια βλαπτικών χημικών ουσιών	άρ. 1 §1 στοιχ. δ' εδ. β', 7 §§1, 8 στοιχ. α', εδ. α'	
10	Εκρηκτικές ύλες.	άρ. 1 §1 στοιχ. ε', 7 §§1, 8 στοιχ. α', εδ. α'	
11	Εκρηκτικός μηχανισμός.	άρ. 1 §1 στοιχ. στ', 7 §§1, 8 στοιχ. α', εδ. α'	
12	Αντικείμενα που είναι πρόσφορα για επίθεση ή άμυνα (θεωρούνται όπλα).	άρ. 1 §2, 7 §§1, 8 στοιχ. α', εδ. α'	
13	Μηχανισμοί και κάθε μέσο εκτόξευσης χημικών ουσιών (spray)	άρ. 1 §2 στοιχ. α', 7 §§1, 8 στοιχ. α', εδ. α'	
14	Μηχανισμοί εκκένωσης ηλεκτρικής ενέργειας.	άρ. 1 §2 στοιχ. α', 7 §§1, 8 στοιχ. α', εδ. α'	
15	Μαχαίρια κάθε είδους.	άρ. 1 §2 στοιχ. β', 7 §§1, 8 στοιχ. α', εδ. α'	
16	Μεταλλικές γροθιές.	άρ. 1 §2 στοιχ. γ', 7 §§1, 8 στοιχ. α', εδ. α'	
17	Ρόπαλα μεταλλικά ή μη.	άρ. 1 §2 στοιχ. γ', 7 §§1, 8 στοιχ. α', εδ. α'	
18	Ρόπαλα συνδεδεμένα με αλυσίδα ή σχοινί (νουτσάκο).	άρ. 1 §2 στοιχ. γ', 7 §§1, 8 στοιχ. α', εδ. α'	

19	Σπάθες.	άρ. 1 §2 στοιχ. δ', 7 §§1, 8 στοιχ. α', εδ. α'	
20	Λόγχες.	άρ. 1 §2 στοιχ. δ', 7 §§1, 4, 8 στοιχ. β'	ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ Φ 10 μέρες – 1 έτος
21	Ξίφη.	άρ. 1 §2 στοιχ. δ', 7 §§1, 4, 8 στοιχ. β'	

2 2	Ξιφίδια.	άρ. 1 §2 στοιχ. δ7 §§1, 4, 8 στοιχ. β'	ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ Φ 10 μέρες – 1 έτος
2 3	Ξιφολόγχες.	άρ. 1 §2 στοιχ. δ7 §§1, 4, 8 στοιχ. β'	
2 4	Στιλέτα.	άρ. 1 §2 στοιχ. δ7 §§1, 8 στοιχ. α', εδ. α'	ΤΡΙΜΕΛΕΣ Φ 6 μήνες – 5 έτη + ΧΠ τλχ 590 €
2 5	Τόξα.	άρ. 1 §2 στοιχ. δ', 7 §§1, 2 στοιχ. η', 8 στοιχ. β'	ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ Φ 10 μέρες – 1 έτος
2 6	Βαλλιστρίδες (arbalete).	άρ. 1 §2 στοιχ. δ', 7 §§1, 2 στοιχ. η', 8 στοιχ. β'	
2 7	Αστυνομικές ράβδοι.	άρ. 1 §2 στοιχ. δ7 §§1, 8 στοιχ. α', εδ. α'	ΤΡΙΜΕΛΕΣ Φ 6 μήνες + ΧΠ τλχ 590 €

28	Αντικείμενα ή μέσα που χρησιμοποιούνται για εκτόξευση ουσιών που αναφλέγονται αυτόματα ή περιέχουν αναισθησιογόνες ή ερεθιστικές χημικές ουσίες και προορίζονται για επίθεση ή άμυνα.	άρ. 1 §2 στοιχ. ε7 §§1, 8 στοιχ. α', εδ. α'	
29	Τυφέκια αλιείας (ψαροντούφεκα). Απαγορεύεται η κατοχή τους από άτομα που δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους	άρ. 1 §2 στοιχ. στ', 7 §§1, 3, 8 στοιχ. β'	ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ Φ 10 μέρες – 1 έτος
30	Σιγαστήρες, που τοποθετούνται σε οποιοδήποτε όπλο.	άρ. 1 §3 στοιχ. α7 §§1, 8 στοιχ. α', εδ. α'	ΤΡΙΜΕΛΕΣ Φ 6 μήνες – 5 έτη + ΧΠ τλχ 590 €
31	Συσκευές ή εγκαταστάσεις, που προορίζονται για το φωτισμό του στόχου ή του σκοπεύτρου του όπλου.	άρ. 1 §3 στοιχ. β7 §§1, 8 στοιχ. α', εδ. α'	
32	Σκοπευτικές διόπτρες όπλων και πάσης φύσεως σκόπευτρα.	άρ. 1 §3 στοιχ. γ7 §§1, 8 στοιχ. α', εδ. α'	
33	Εξομοιωτές σκοποβολής.	άρ. 1 §3 στοιχ. γ7 §§1, 8 στοιχ. α', εδ. α'	
34	Ανταλλακτικά, μέρη και εξαρτήματα όπλων και εκρηκτικών μηχανισμών, και μέρη πυρομαχικών.	άρ. 1 §3 στοιχ. δ7 §§1, 8 στοιχ. α', εδ. α'	
35	Απομιμήσεις (replica) πυροβόλων όπλων, εφόσον αυτές είναι δυνατό να μετατραπούν σε πραγματικά όπλα.	άρ. 1 §3 στοιχ. ε', 7 §§1, 4, 8 στοιχ. β'	ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ Φ 10 μέρες – 1 έτος
36	Μη λειτουργούντα, λόγω ουσιώδους έλλειψης ή βλάβης, πυροβόλα όπλα.	άρ. 1 §3 στοιχ. ε', 7 §§1, 4, 8 στοιχ. β'	
37	Όπλα που έχουν τη μορφή άλλου αντικειμένου.	άρ. 17§§1 στοιχ. α', 3	ΤΡΙΜΕΛΕΣ. Φ 1 έτος – 5 έτη + ΧΠ
38	Πυρομαχικά με διατρητικά, εκρηκτικά, εμπρηστικά βλήματα.	άρ. 17§§1 στοιχ. β', 3	

39	Διατρητικά, εκρηκτικά, εμπρηστικά βλήματα.	άρ. 17§§1 στοιχ. β', 3	1.500 € - 30.000 €
40	Πυρομαχικά για πιστόλια και περιστροφά με διασπώμενα βλήματα.	άρ. 17§§1 στοιχ. γ', 3	
41	Διασπώμενα βλήματα.	άρ. 17§§1 στοιχ. γ', 3	

• **άρ. 7 παρ. 3:** Για την **κατοχή αεροβόλων όπλων και τυφεκίων αλιείας** δεν απαιτείται άδεια. **Απαγορεύεται η κατοχή τους από άτομα που δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους.**

– **Παρ. 5.** Δεν απαιτείται άδεια για μαχαίρια, που προορίζονται για αλιεία, θήρα, τέχνη ή οικιακή, επαγγελματική ή άλλη συναφή χρήση, για μηχανισμούς εκτοξεύσεως χημικών ουσιών, που προορίζονται για την ίδια χρήση, ως και για ξίφη και σπάθες που χρησιμοποιούνται για άθληση.

• **Μετατροπή όπλου (άρ. 7):**

1	Μετατροπή ή παραλλαγή ή απάλειψη ή παραποίηση του αριθμού, για οποιονδήποτε σκοπό, σε κάθε μηχανήμα και κάθε συσκευή που, με ωστική δύναμη που παράγεται με οποιονδήποτε τρόπο, εκτοξεύουν βλήμα ή χημικές ουσίες ή ακτίνες ή φλόγες ή αέρια και μπορούν να επιφέρουν κάκωση ή βλάβη της υγείας σε πρόσωπα ή βλάβη σε πράγματα ή να προκαλέσουν πυρκαγιά. (ιδίως κάθε πυροβόλο όπλο, χειροβομβίδα και νάρκη).	άρ. 1 §1 στοιχ. α', 7 §8 στοιχ. α', εδ. β'	ΤΡΙΜΕΛΕΣ Φ 6 μήνες – 5 έτη + ΧΠ τλχ 590 €
2	Μετατροπή ή παραλλαγή ή απάλειψη ή παραποίηση του αριθμού, για οποιονδήποτε σκοπό, κυνηγετικού όπλου κατηγορίας Α'.	άρ. 1 §1 στοιχ. β', 7 §8 στοιχ. α', εδ. β'	

3	Μετατροπή ή παραλλαγή ή απάλειψη ή παραποίηση του αριθμού, για οποιονδήποτε σκοπό, κυνηγετικού όπλου κατηγορίας Β' (και όπλου τύπου Flobert).	άρ. 1 §1 στοιχ. β', 7 §8 στοιχ. α', εδ. β'	
----------	---	--	--

• **Παράνομη κατοχή κυνηγετικών όπλων:** άρ. 8 παρ. 1, παρ. 5 → **Φ μέχρι 1 έτος + ΧΠ.**

Αρ. 8 §6 (ως προστέθηκε με άρθρο 10 §7 του Ν.3944/2011): Ο κάτοχος κυνηγετικού όπλου χωρίς άδεια κατοχής, ΔΕΝ ΥΠΕΧΕΙ ΠΟΙΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ, αν με δική του θέληση και πριν εξεταστεί με οποιονδήποτε τρόπο για παράνομη κατοχή κυνηγετικού όπλου από την Αρχή, υποβάλλει στις αρμόδιες αστυνομικές αρχές τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για τη χορήγηση της άδειας κατοχής (υποχρεούται να καταβάλλει το 20πλάσιο των τελών)

• **Παράνομη οπλοφορία (άρ. 10):**

1	Κάθε μηχανήμα και κάθε συσκευή που, με ωστική δύναμη που παράγεται με οποιονδήποτε τρόπο, εκτοξεύουν βλήμα ή χημικές ουσίες ή ακτίνες ή φλόγες ή αέρια και μπορούν να επιφέρουν κάκωση ή βλάβη της υγείας σε πρόσωπα ή βλάβη σε πράγματα ή να προκαλέσουν πυρκαγιά. (ιδίως κάθε πυροβόλο όπλο, χειροβομβίδα και νάρκη)	άρ. 1 §1 στοιχ. α, 10 §§1, 13 στοιχ. α' εδ. α'	ΤΡΙΜΕΛΕΣ. Φ 6 μήνες – 5 έτη + ΧΠ 590 € – 15.000 €*
3	Κυνηγετικό όπλο κατηγορίας Α'.	άρ. 1 §1 στοιχ. β, 10 §§1, 13 στοιχ. α' εδ. α'	
4	Κυνηγετικό όπλο κατηγορίας Β' (και όπλο τύπου Flobert).	άρ. 1 §1 στοιχ. β, 10 §§1, 13 στοιχ. α' εδ. α'	
5	Αεροβόλο.	άρ. 1 §1 στοιχ. γ, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ Φ 10 μέρες – 2 έτη + ΧΠ 150 € – 15.000 €

6	Πυρομαχικά.	άρ. 1 §1 στοιχ. δ εδ. α', 10 §§1, 13 στοιχ. α' εδ. α'	ΤΡΙΜΕΛΕΣ Φ 6 μήνες – 5 έτη + ΧΠ 590 € - 15.000 €* *άρ. 10 §§1, 13 στοιχ. α' εδ. β' ΤΡΙΜΕΛΕΣ· Φ 12μήνες – 5 έτη + ΧΠ 1.200 € - 15.000 € (Θεωρείται επιβαρυντική περίπτωση και διπλασιάζονται τα κατώτερα όρια ποινών, όταν τα
7	Συστήματα, που αποτελούνται από εκρηκτικές ύλες, εκρηκτικούς μηχανισμούς ή συνδυασμούς αυτών.	άρ. 1 §1 στοιχ. δ' εδ. α', 10 §§1, 13 στοιχ. α' εδ. α'	
8	Ενεργά επί μέρους στοιχεία πυρομαχικών.	άρ. 1 §1 στοιχ. δ' εδ. β', 10 §§1, 13 στοιχ. α' εδ. α'	
9	Φυσίγγια βλαπτικών χημικών ουσιών	άρ. 1 §1 στοιχ. δ' εδ. β', 10 §§1, 13 στοιχ. α' εδ. α'	
10	Εκρηκτικές ύλες.	άρ. 1 §1 στοιχ. ε, 10 §§1, 13 στοιχ. α' εδ. α'	

11	Εκρηκτικός μηχανισμός.	άρ. 1 §1 στοιχ. στ, 10 §§1, 13 στοιχ. α' εδ. α'	ανωτέρω είδη φέρονται σε συνελεύσεις, πανηγύρεις, δημόσιες συναθροίσεις, κέντρα διασκέδασης ή παιγνίων, καταστήματα πώλησης οινοπνευματωδών ποτών ή εντός μεταφορικών μέσων δημόσιας μεταφοράς προσώπων ή εντός ή πλησίον ελεγχόμενων χώρων αεροδρομίων)
12	Αντικείμενα που είναι πρόσφορα για επίθεση ή άμυνα (θεωρούνται όπλα).	άρ. 1 §2, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ Φ 10 μέρες – 2 έτη + ΧΠ 150 € – 15.000 €
13	Μηχανισμοί και κάθε μέσο εκτόξευσης χημικών ουσιών (spray)	άρ. 1 §2 στοιχ. α, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	
14	Μηχανισμοί εκκένωσης ηλεκτρικής ενέργειας.	άρ. 1 §2 στοιχ. α, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	
15	Μαχαίρια κάθε είδους.	άρ. 1 §2 στοιχ. β, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	

16	Μεταλλικές γροθιές.	άρ. 1 §2 στοιχ. γ, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	
17	Ρόπαλα μεταλλικά ή μη.	άρ. 1 §2 στοιχ. γ, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	
18	Ρόπαλα συνδεδεμένα με αλυσίδα ή σχοινί (νουτσάκο).	άρ. 1 §2 στοιχ. γ, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	
19	Σπάθες.	άρ. 1 §2 στοιχ. δ, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	
20	Λόγχες.	άρ. 1 §2 στοιχ. δ, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	
21	Ξίφη.	άρ. 1 §2 στοιχ. δ, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	

22	Ξιφίδια.	άρ. 1 §2 στοιχ. δ, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ Φ 10 μέρες – 2 έτη + ΧΠ 150 € – 15.000 €
23	Ξιφολόγχες.	άρ. 1 §2 στοιχ. δ, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	
24	Στιλέτα.	άρ. 1 §2 στοιχ. δ, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	
25	Τόξα.	άρ. 1 §2 στοιχ. δ, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	
26	Βαλλιστρίδες (arbaletes).	άρ. 1 §2 στοιχ. δ, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	

27	Αστυνομικές ράβδοι.	άρ. 1 §2 στοιχ. δ, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	
28	Αντικείμενα ή μέσα που χρησιμοποιούνται για εκτόξευση ουσιών που αναφλέγονται αυτόματα ή περιέχουν αναισθησιογόνες ή ερεθιστικές χημικές ουσίες και προορίζονται για επίθεση ή άμυνα.	άρ. 1 §2 στοιχ. ε, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	
29	Τυφέκια αλιείας (ψαροντούφεκα), που εκτοξεύουν αιχμηρό μεταλλικό αντικείμενο (καμάκι).	άρ. 1 §2 στοιχ. στ, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	
30	Σιγαστήρες, που τοποθετούνται σε οποιοδήποτε όπλο.	άρ. 1 §3 στοιχ. α, 10 §§1, 13 στοιχ. α' εδ. α'	ΤΡΙΜΕΛΕΣ Φ 6 μήνες – 5 έτη + ΧΠ 590 € - 15.000*
31	Συσκευές ή εγκαταστάσεις, που προορίζονται για το φωτισμό του στόχου ή του σκοπεύτρου του όπλου.	άρ. 1 §3 στοιχ. β, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ Φ 10 μέρες – 2 έτη + ΧΠ 150 € – 15.000 €
32	Σκοπευτικές διόπτρες όπλων και πάσης φύσεως σκόπευτρα.	άρ. 1 §3 στοιχ. γ, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	
33	Εξομοιωτές σκοποβολής.	άρ. 1 §3 στοιχ. γ, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	
34	Ανταλλακτικά, μέρη και εξαρτήματα όπλων και εκρηκτικών μηχανισμών, και μέρη πυρομαχικών.	άρ. 1 §3 στοιχ. δ, 10 §§1, 13 στοιχ. α' εδ. α'	ΤΡΙΜΕΛΕΣ Φ 6 μήνες – 5 έτη + ΧΠ 590 € - 15.000*
35	Απομιμήσεις (replica) πυροβόλων όπλων, εφόσον αυτές είναι δυνατό να μετατραπούν σε πραγματικά όπλα.	άρ. 1 §3 στοιχ. ε, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ Φ 10 μέρες – 2 έτη + ΧΠ 150 € - 15.000 €
36	Μη λειτουργούντα, λόγω ουσιώδους έλλειψης ή βλάβης, πυροβόλα όπλα.	άρ. 1 §3 στοιχ. ε, 10 §§1, 13 στοιχ. β'	

37	Οπλα που έχουν τη μορφή άλλου αντικειμένου.	άρ. 17§§1 στοιχ. α', 3	ΤΡΙΜΕΛΕΣ Φ 1 έτος – 5 έτη + ΧΠ 1.500 € - 30.000 €
	Πυρομαχικά με διατρητικά, εκρηκτικά, εμπρηστικά βλήματα.	άρ. 17§§1 στοιχ. β', 3	
	Διατρητικά, εκρηκτικά, εμπρηστικά βλήματα.	άρ. 17§§1 στοιχ. β', 3	
	Πυρομαχικά για πιστόλια και περιστρόφα με διασπώμενα βλήματα.	άρ. 17§§1 στοιχ. γ', 3	
	Διασπώμενα βλήματα.	άρ. 17§§1 στοιχ. γ', 3	

- **Άσκοποι πυροβολισμοί:** άρ. 12 παρ. 1α', παρ. 2α' → **Φ. τουλ. 3 μηνών.**
- **Άσκοπη χρήση των ειδών που αναφέρονται στο άρθρο 1 §3στ, καθώς και η χρησιμοποίησή του για σκοπό διαφορετικό από τον προοριζόμενο:** άρ. 12 παρ. 1γ' → **Φ. τουλ. 3 μηνών (άρθρο 6 του Ν.3944/2011).**

- **Οπλοχρησία:** άρ. 14 → **Φ τουλ. 6 μηνών.**

• **Διάφορα:**

1	Μη ασφαλής φύλαξη όπλων. Άρθρο 5 παρ.1 και αρ.7 της 3009/2/28-γ/94 απόφ. Υ.Δ.Τ. σε συνδ.με αρ. 1 παρ.1 (για το είδος του όπλου) και ---	άρ. 7 §§6 εδ. α', 8 στοιχ. β' Ν. 2168/1993	ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ Φ 10 μέρες - 1 έτος
2	Παραχώρηση νόμιμα κατεχόμενου όπλου σε τρίτο πρόσωπο		
3	Παρασιώπηση ανεύρεσης όπλου	άρ. 7 §§7, 8 στοιχ. γ', περίπτ. 1η Ν. 2168/1993	ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ Φ 10 μέρες - 6 μήνες

4	Παρασιώπηση ανεύρεσης όπλου με σκοπό την κατακράτηση	άρ. 7 §§7, 8 στοιχ. γ', περίπτ. 2η Ν. 2168/1993	Ποινές κατοχής (άρ. 7 § 8στοιχ. α',β') ανάλογα με το ανευρεθέν όπλο
5	Κατοχή όπλων ασφαλείας σε πλοίο με ελληνική σημαία χωρίς άδεια των λιμενικών αρχών	άρ. 9 §§1 עד. α', 7 Ν. 2168/1993	ΤΡΙΜΕΛΕΣ Φ 6 μήνες – 5 έτη + ΧΠτλχ 1.500 €
6	Μη δήλωση κατοχής όπλων ασφαλείας σε πλοίο με ξένη σημαία	άρ. 9 §§2 עד. α', 7 Ν. 2168/1993	
7	Κατοχή σκοπευτικών όπλων σε πλοίο με ελληνική σημαία χωρίς άδεια των λιμενικών αρχών	άρ. 9 §§3 στοιχ. α', 7 Ν. 2168/1993	
8	Μη δήλωση κατοχής σκοπευτικών όπλων σε πλοίο με ξένη σημαία	άρ. 9 §§3 στοιχ. β', 7 Ν. 2168/1993	
9	Μεταφορά όπλων ασφαλείας εκτός πλοίου (πλοίο με ελληνική σημαία)	άρ. 9 §§1,4, 7 Ν. 2168/1993	
10	Μεταφορά όπλων ασφαλείας εκτός πλοίου (πλοίο με ξένη σημαία)	άρ. 9 §§2,4, 7 Ν. 2168/1993	
11	Μεταφορά σκοπευτικών όπλων εκτός πλοίου (πλοίο με ελληνική σημαία)	άρ. 9 §§3 στοιχ. α',4, 7 Ν. 2168/1993	
12	Μεταφορά σκοπευτικών όπλων εκτός πλοίου (πλοίο με ξένη σημαία)	άρ. 9 §§3 στοιχ. β',4, 7 Ν. 2168/1993	
13	Μη παράδοση όπλων ασφαλείας πλοίων με ελληνική ή ξένη σημαία που παροπλίζονται ή απολύεται το πλήρωμά τους	άρ. 9 §§5 עד. α', 7 Ν. 2168/1993	
14	Οπλοφορία ή κατοχή όπλων σε αεροσκάφος	άρ. 9 §§6 עד. α', 7 Ν. 2168/1993	

15	Μη δήλωση όπλων συνοδών ασφαλείας αεροσκάφους αλλοδαπού αερομεταφορέα	άρ. 9 §56 εδ. β', 7 Ν. 2168/1993	
16	Οπλοφορία ή κατοχή όπλων από συνοδούς ασφαλείας αεροσκάφους ημεδαπού αερομεταφορέα χωρίς άδεια	άρ. 9 §56 εδ. β', 7 Ν. 2168/1993	
17	Άσκοποι πυροβολισμοί.	άρ. 12 §51 περίπτ. α', 2 στοιχ. α' Ν. 2168/1993	ΤΡΙΜΕΛΕΣ Φ 3 μήνες – 5 έτη
18	Άσκοπη χρήση εκρηκτικών μηχανισμών ή εκρηκτικών υλών	άρ. 12 §51 περίπτ. β', 2 στοιχ. β' Ν. 2168/1993	ΤΡΙΜΕΛΕΣ Φ 6 μήνες – 5 έτη + ΧΠ τλχ 590 €
19	Παράνομη χρήση εκρηκτικών μηχανισμών ή εκρηκτικών υλών		
20	Κατοχή όπλου από κρατούμενο σε φυλακές ή άλλο χώρο κράτησης	άρ. 13 §51, 3 Ν. 2168/1993	ΤΡΙΜΕΛΕΣ Φ 2 έτη – 5 έτη
21	Εισαγωγή σε φυλακές ή άλλους χώρους κράτησης όπλου ή άλλου αντικειμένου με το οποίο μπορεί να προκληθεί σωματική βλάβη.	άρ. 13 §52, 3 Ν. 2168/1993	<i>Αθροιστική έκτιση</i> (μη εφαρμογή των περί συρροής διατάξεων)
22	Ίδρυση και λειτουργία σκοπευτηρίου χωρίς άδεια.	άρ. 21 §1 Ν. 2168/1993	ΤΡΙΜΕΛΕΣ Φ 3 μήνες – 5 έτη + ΧΠ τλχ 590 €

• **Κατάσχεση:** άρ. 16 παρ. 1 → Τα όπλα και λοιπά αντικείμενα του άρθρου 1 του παρόντος νόμου, που παράνομα εισάγονται, κατέχονται, κατασκευάζονται, μετασκευάζονται, συναρμολογούνται, φέρονται, μεταφέρονται ή διαμετακομίζονται, ανευρίσκονται ή παραδίδονται στις αρμόδιες αρχές, καθώς και εκείνα, που έχουν παραδοθεί ή έχουν εγκαταλειφθεί κατά το παρελθόν, για οποιονδήποτε λόγο, στις αυτυνομικές αρχές, *κατάσχονται*.

• **Δήμευση:** άρ. 16 παρ. 3 → Τα όπλα και λοιπά αντικείμενα που κατάσχονται, κατά τις παρ. 1 και 2, *δημεύονται*, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρ. 76 του ΠΚ.

`Αρθρο 1 - `Εννοια όρων - `Εκταση εφαρμογής

1. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου:

"α. **Όπλο** είναι κάθε μηχανήμα, το οποίο εκ κατασκευής, μετατροπής ή τροποποίησης, με ωστική δύναμη που παράγεται με οποιονδήποτε τρόπο, εκτοξεύει βλήμα, βλαπτικές χημικές ή άλλες ουσίες, ακτίνες ή φλόγες ή αέρια και μπορεί να επιφέρει κάκωση ή βλάβη της υγείας σε πρόσωπα ή βλάβη σε πράγματα ή να προκαλέσει πυρκαγιά, όπως και κάθε συσκευή, που μπορεί να προκαλέσει με οποιονδήποτε τρόπο τα ανωτέρω αποτελέσματα. Στην έννοια του όπλου περιλαμβάνεται οποιοδήποτε πυροβόλο όπλο και ιδίως πολεμικά τυφέκια, πολυβόλα, υποπολυβόλα, πιστόλια, περίστροφα, όπλα κρότου - αερίων, βαρέα όπλα, όπλα πυροβολικού και όπλα ευθυτενούς ή καμπύλης τροχιάς, καθώς επίσης χειροβομβίδες και νάρκες κάθε τύπου."

*** Η περίπτωση α` της παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.1 άρθρου 1 Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

"β. **Κυνηγετικά όπλα** είναι τα επωμιζόμενα μονόκαννα, δίκαννα, επαναληπτικά, ημιαυτόματα όπλα και όπλα μικρού διαμετρήματος τύπου FLOBERT, που έχουν το εσωτερικό της κάννης τους λείο και όχι ραβδωτό, μήκος κάννης τουλάχιστον πενήντα (50) εκατοστών του μέτρου και συνολικό μήκος τουλάχιστον ενός (1) μέτρου, σταθερό, μη πτυσσόμενο κοντάκι, λειτουργούν με δύναμη που παράγεται από την καύση πυρίτιδας, προορίζονται αποκλειστικά και μόνο για την άσκηση θήρας ή εξάσκηση στη σκοποβολή και κατ` εξαίρεση μπορούν να χρησιμοποιούνται για τον εκφοβισμό και την απομάκρυνση πτηνών από χώρους των αεροδρομίων, φέρουν συνολικά μέχρι τρία (3) φυσίγγια και δεν μπορούν να δεχθούν περισσότερα από τρία (3) φυσίγγια."

*** Η περίπτωση β,όπως είχε τροποποιηθεί με την παρ.1 του άρθρου 9 Ν.3169/2003 (Α` 189),αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.2 άρθρου 1 Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

γ. **Αεροβόλα** είναι τα όπλα που λειτουργούν με συμπιεζόμενο αέρα ή με χρήση διοξειδίου του άνθρακα και εκτοξεύουν σφαιρίδιο από μεταλλική, πλαστική ή άλλη ύλη.

"δ. **Πυρομαχικά** είναι τα κάθε είδους εφόδια βολής, ανεξαρτήτως εάν φέρουν βολίδα ή όχι, και ιδίως τα φυσίγγια πολεμικών τυφεκίων, αυτόματων όπλων, πολυβόλων, υποπολυβόλων, πιστολιών και περιστρόφων, τα βλήματα βαρέων όπλων και πυροβολικού, καθώς και τα συστήματα που αποτελούνται από εκρηκτικές ύλες, εκρηκτικούς μηχανισμούς ή συνδυασμούς αυτών, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν όπως είναι ή να βληθούν με όπλα ευθυτενούς ή καμπύλης τροχιάς. Στην έννοια των πυρομαχικών περιλαμβάνονται και τα ενεργά επί μέρους

στοιχεία αυτών (καψύλλια, καψυλλιωμένοι κάλυκες, ειδικού τύπου βολίδες και ιδίως εκρηκτικές, εμπρηστικές ή τροχιοδεικτικές, βραδύκαυστα υλικά κλπ.), τα αβολίδωτα φυσίγγια κρότου - αερίων, καθώς και τα κάθε είδους εφόδια βολής όπλων οποιουδήποτε τύπου, που περιέχουν βλαπτικές χημικές ή άλλες ουσίες ή γόμωση εκρηκτικής ύλης."

*** Η περ.δ' αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.3 άρθρου 1 Ν.3944/2011, ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

ε. **Εκρηκτικές ύλες** είναι τα στερεά ή υγρά σώματα, τα οποία από οποιαδήποτε αιτία υφίστανται χημική μεταβολή και μετατρέπονται σε αέριες μάζες με συνθήκες υψηλών θερμοκρασιών και πιέσεων, με αποτελέσματα βλητικά ή ρηκτικά.

στ. **Εκρηκτικός μηχανισμός** είναι κάθε συσκευή, που μπορεί να προκαλέσει έκρηξη οποιασδήποτε εκρηκτικής ύλης.

"ζ. **Φυσίγγια κυνηγετικών όπλων** είναι αυτά τα οποία πέρα από τα απαραίτητα προωθητικά υλικά, περιέχουν βύσμα και χόνδρους (σκάγια) ή ψήφους (σφαιρίδια) ή ένα μόνο βλήμα (μονόβολο).

η. **Μέρος όπλου** είναι κάθε τμήμα ή τεμάχιο ειδικά σχεδιασμένο και απαραίτητο για τη λειτουργία του, μεταξύ των οποίων η κάννη, ο κορμός - βάση, το βυκίο, το κλείστρο ή κινητό ουραίο, η θαλάμη και ο γεμιστήρας.

θ. **Ουσιώδη συστατικά μέρη όπλου** είναι ο μηχανισμός του κλείστρου ή κινητού ουραίου, η κάννη και η θαλάμη ή το βυκίο του.

ι. **Ανταλλακτικά όπλου** είναι μεμονωμένα μέρη, τμήματα ή τεμάχια αυτού, που προορίζονται για την αντικατάσταση αντίστοιχων ομοίων, για οποιαδήποτε αιτία.

ια. **Εξάρτημα όπλου** είναι κάθε συμπληρωματικό αυτοτελές στοιχείο, το οποίο είναι τοποθετημένο ή προσαρμόζεται σε αυτό και δεν είναι απαραίτητο για τη λειτουργία του."

*** Οι περιπτώσεις ζ`, η`, θ`, ι` και ια` προστέθηκαν με την παρ.4 άρθρου 1 Ν.3944/2011, ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

2. **Όπλα θεωρούνται επίσης** τα αντικείμενα που είναι πρόσφορα για επίθεση ή άμυνα και ιδιαίτερα:

α. Μηχανισμοί και κάθε μέσο εκτόξευσης χημικών ουσιών (**SPRAY**) ή εκκένωσης ηλεκτρικής ενέργειας (**teaser**).

β. **Μαχαίρια** κάθε είδους, εκτός εκείνων που η κατοχή τους δικαιολογείται για οικιακή ή επαγγελματική ή εκπαιδευτική χρήση, τέχνη, θήρα, αλιεία ή άλλη συναφή χρήση.

γ. **Μεταλλικές γροθιές, ρόπαλα** μεταλλικά ή μη, και ρόπαλα συνδεδεμένα με αλυσίδα ή σχοινί (**νουτσάκο**).

δ. **Σπάθες, λόγχες, ξίφη, ξιφίδια, ξιφολόγχες, στιλέτα, τόξα, βαλλιστρίδες (ARBALETE) και αστυνομικές ράβδοι.**

ε. Αντικείμενα ή μέσα που χρησιμοποιούνται για εκτόξευση ουσιών που αναφλέγονται αυτόματα ή περιέχουν αναισθησιογόνες ή ερεθιστικές χημικές ουσίες και προορίζονται για επίθεση ή άμυνα.

στ. Τυφέκια αλιείας (**ψαροντούφεκα**), που εκτοξεύουν αιχμηρό μεταλλικό αντικείμενο (**καμάκι**)

3. Στις διατάξεις του παρόντος νόμου υπάγονται επίσης:

"α. **Σιγαστήρες** που τοποθετούνται ή εκ κατασκευής φέρονται σε οποιοδήποτε όπλο."

*** Η περ.α΄της παρ.3 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.5 άρθρου 1 Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

β. Συσκευές ή εγκαταστάσεις, που προορίζονται για το φωτισμό του στόχου ή του σκοπεύτρου του όπλου.

γ. Σκοπευτικές **διόπτρες** όπλων και πάσης φύσεως σκόπευτρα, ως και εξομοιωτές σκοποβολής.

δ. Ανταλλακτικά, μέρη και εξαρτήματα όπλων και εκρηκτικών μηχανισμών, ως και μέρη πυρομαχικών.

"ε. Απομιμήσεις (**REPLICA**) πυροβόλων όπλων, εφόσον μπορούν να μετατραπούν σε πραγματικά όπλα, καθώς και πυροβόλα όπλα που δεν λειτουργούν, λόγω ουσιώδους βλάβης ή έλλειψης. Η απλή αφαίρεση μερών ή εξαρτημάτων όπλων δεν αποτελεί ουσιώδη έλλειψη και στην περίπτωση αυτή τα όπλα θεωρούνται ότι λειτουργούν."

*** Η περ.ε΄της παρ.3 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.6 άρθρου 1 Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

"στ. **Ειδικά όπλα ή συσκευές εκτόξευσης ειδικού τύπου κροτίδων ή βολίδων κρότου - θορύβου, λάμψης ή συριγμού και κάθε είδους εφόδια βολής** αυτών που χρησιμοποιούνται από φορείς διοίκησης και λειτουργίας αεροδρομίων για τον εκφοβισμό και την απομάκρυνση πτηνών από χώρους αεροδρομίων.

ζ. **Περίστροφα και πιστόλια αφέσεως αγώνων**, που λειτουργούν με αβολίδωτα φυσίγγια κρότου και από την κατασκευή τους προορίζονται να χρησιμοποιηθούν για το σκοπό αυτόν.

*** Οι περιπτώσεις στ΄και ζ΄της παρ.3 προστέθηκαν με την παρ.6 άρθρου 1 Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Κατά την παρ.1 άρθρου 12 Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011:

"Μέσα σε ένα έτος από τη δημοσίευση του παρόντος, οι κάτοχοι περιστρώφων και πιστολιών αφέσεως αγώνων που δεν είναι εφοδιασμένοι με δελτίο κατοχής,

υποχρεούνται να υποβάλουν στις αρμόδιες αστυνομικές αρχές τα δικαιολογητικά που προβλέπονται για τη χορήγηση άδειας κατοχής από τα άρθρα 1 και 2 της υπ' αριθ. 3009/2/23-α' από31.8.1994 (ΦΕΚ 696 Β') απόφασης του Υπουργού Δημόσιας Τάξης".

"4. Το **πυροβόλο όπλο** μπορεί να είναι:

α. Αυτόματο, το οποίο μετά από κάθε βολή οπλίζεται μόνο του και μπορεί να βάλει με ριπές κάθε φορά που πιέζεται η σκανδάλη του.

β. Ημιαυτόματο, το οποίο μετά από κάθε βολή οπλίζεται μόνο του αλλά, κάθε φορά που πιέζεται η σκανδάλη του, εκτοξεύει ένα μόνο βλήμα.

γ. Επαναληπτικό, το οποίο μετά από κάθε βολή οπλίζεται με τη βοήθεια χειροκίνητου μηχανισμού.

δ. Μονής βολής με μια κάννη - θαλάμη, το οποίο από την κατασκευή του δεν φέρει αποθήκη φυσιγγίων ή προσθαφαιρούμενο γεμιστήρα, πριν από κάθε βολή απαιτεί κατάλληλη χειροκίνητη γέμιση και όπλιση του και δεν μπορεί να δεχθεί καθ' οιονδήποτε τρόπο περισσότερα από ένα φυσίγγιο."

*** Η παρ.4 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.8 άρθρου 1 Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

5. α. Ως **όπλα σκοποβολής** θεωρούνται τα όπλα που καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Πολιτισμού και Δημόσιας Τάξης.

(β. Δεν θεωρούνται όπλα τα πιστόλια αφέσεως αγώνων, που κατασκευάζονται ειδικά να χρησιμοποιηθούν για το σκοπό αυτόν).

*** Η περ.β' της παρ.5 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 13 (Εναρμόνιση με την ΟΔΗΓ.2008/51/ΕΚ) Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

"6. Δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του παρόντος νόμου:

α. Πυροβόλα όπλα, που κατασκευάστηκαν πριν από την 1.1.1870, υπό τον όρο ότι δεν μπορούν να δεχθούν πυρομαχικά προοριζόμενα για όπλα, η κατοχή των οποίων απαιτεί άδεια.

β. Αγχέμαχα όπλα, που κατασκευάστηκαν πριν από την 1.1.1922, εφόσον φυλάσσονται σε ειδικά καταστήματα εμπορίας ή σε συλλογές φυσικών ή νομικών προσώπων".

"γ. Συσκευές ειδικού τύπου και ειδικά αβολίδωτα φυσίγγια ενεργοποίησης αυτών, που χρησιμοποιούνται στα σφαγεία ή για βιομηχανικούς ή τεχνικούς σκοπούς ή σε οποιαδήποτε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα και έχουν κατασκευασθεί για τους σκοπούς αυτούς. Για τα ανωτέρω φυσίγγια εφαρμόζονται οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις που αφορούν την ασφαλή διακίνηση και αποθήκευση αντικειμένων με εκρηκτική ύλη.

δ. Εξαρτήματα όπλου."

*** Οι περιπτώσεις γ` και δ` της παρ.6 (η οποία προστέθηκε με την παρ.1 του άρθρου 4 του Ν.2334/1995,ΦΕΚ Α 184) προστέθηκαν με την παρ.6 άρθρου 1 Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

*** ΠΡΟΣΟΧΗ: Βλ. και μεταβατικές διατάξεις άρθρου 12 Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

«7. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, ως **υλικό με στρατιωτικό προορισμό** ορίζεται ότι είναι:

α. Τα όπλα όπως περιγράφονται στις παραγράφους 1,2,3,4 και 5 του παρόντος άρθρου, τα παρελκόμενα των όπλων αυτών και τα ειδικά σχεδιασμένα συστατικά μέρη τους, όταν αυτά χρησιμοποιούνται ή πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για στρατιωτικές εφαρμογές.

β. Τα μέσα μεταφοράς, οι φορείς και οι εκτοξευτήρες συμβατικών όπλων, που έχουν σχεδιασθεί και παραχθεί για να χρησιμοποιηθούν κατά κύριο λόγο για στρατιωτικές εφαρμογές, τα παρελκόμενα τους και τα ειδικά σχεδιασμένα συστατικά μέρη αυτών.

γ. Τα προϊόντα, που περιλαμβάνονται στον Κοινό Στρατιωτικό Κατάλογο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) και χαρακτηρίζονται ως στρατιωτικός εξοπλισμός με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Αμυνας (ΥΠΕΘΑ).

δ. Τα υλικά, η τεχνογνωσία, καθώς και η τεχνική υποστήριξη, ανεξαρτήτως του τρόπου που η τεχνολογία και η τεχνική υποστήριξη παρέχονται απτώς (όπως μέσω συγγραμμάτων, εγχειριδίων χρήσης, εγγραφών σε ηλεκτρομαγνητικά μέσα) ή αϋλως (όπως μέσω του διαδικτύου, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τηλεαντιγραφήματος, μετάδοσης μέσω ηλεκτρονικών και τηλεπικοινωνιακών μέσων), τα οποία με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Αμυνας χαρακτηρίζονται ως είδη με στρατιωτικό προορισμό.»

*** Η παράγραφος 7 προστέθηκε με το άρθρο 1 Ν.4028/2011,ΦΕΚ Α 242/11.11.2011.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 39 παρ.2 Ν.4029/2011,ΦΕΚ Α 245/22.11.2011:

"2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εθνικής Αμυνας και Προστασίας του Πολίτη είναι δυνατόν να επιτρέπεται η εκποίηση όπλων, υλών και αντικειμένων του άρθρου 1 του ν. 2168/1993 "Εύθμιση θεμάτων που αφορούν όπλα, πυρομαχικά, εκρηκτικές ύλες, εκρηκτικούς μηχανισμούς και άλλες διατάξεις" (Α` 147) που έχουν κατασχεθεί ή δημευθεί, εφόσον κρίνονται κατάλληλα για εμπορία ή χρήση, ακόμα και εάν τούτο δεν προβλέπεται ρητά από τη δικαστική απόφαση που επιβάλλει την κατάσχεση ή δήμευση τους. Πα την εκποίηση των ανωτέρω σε δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς του ν. 3429/2005 "Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί(ΔΕΚΟ)" (Α` 314) είναι δυνατόν να εφαρμοστεί η

περίπτωση δ` της παρ. 12 του άρθρου 2 του ν. 2286/1995 "Προμήθειες του δημοσίου τομέα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων" (Α` 19).

Άρθρο 2 - Εισαγωγή από το εξωτερικό

1. Απαγορεύεται η εισαγωγή από το εξωτερικό όπλων και λοιπών αντικειμένων, που αναφέρονται στο άρθρο 1, πλην των κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου εξαιρουμένων.

2. Με άδεια της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, επιτρέπεται η Εισαγωγή από το εξωτερικό:

"α. Περιστρόφων, πιστολιών, αεροβόλων και κυνηγετικών όπλων, καθώς και ανταλλακτικών, μερών και φυσιγγίων αυτών. Προκειμένου περί ανταλλακτικών κυνηγετικών και αεροβόλων όπλων, η ανωτέρω άδεια απαιτείται μόνο για την εισαγωγή των κορμών - βάσεων και των ουσιωδών συστατικών μερών τους."

*** Η περ.α΄της παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.1 άρθρου 2 Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

β. Εκρηκτικών υλών συμπεριλαμβανόμενης και της πυρίτιδας κυνηγίου. Για την εισαγωγή, κατοχή, διάθεση και μεταφορά χλωρικού καλίου, εφαρμόζονται οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί εισαγωγής και διαθέσεως αυτού.

γ. Όπλων που χρησιμοποιούνται για την καταστροφή συγκολλούμενου υλικού σε περιστροφικούς κλιβάνους και φυσιγγίων αυτών.

δ. Εκρηκτικών μηχανισμών για επαγγελματικές ανάγκες μεταλλευτικών, λατομικών ή άλλων συναφών επιχειρήσεων.

"ε. Όπλων σκοποβολής, μερών, ανταλλακτικών, σκοπευτικών διόπτρων και φυσιγγίων αυτών, από εμπόρους και από αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία, που επιδιώκουν την προαγωγή του αθλήματος της σκοποβολής και μέλη αυτών."

*** Η περ.ε΄αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.2 άρθρου 2 Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

στ. Λογχών, σπαθών, ξιφών, ξιφιδίων, ξιφολογχών, αστυνομικών ράβδων, τόξων και βαλλιστρίδων.

"ζ. Όπλων ή αντικειμένων του παρόντος νόμου, που προορίζονται για συλλογές. Οι προϋποθέσεις και η διαδικασία χαρακτηρισμού των αντικειμένων αυτών, ως συλλεκτικών, ιστορικών ή οικογενειακών κειμηλίων, καθώς και εισαγωγής, εμπορίας, διάθεσης και κατοχής τους, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης".

***Η παρ.ζ` αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.2 του άρθρου 4 του Ν.2334/1995 (Α 184)

η. Όπλων και λοιπών αντικειμένων, που προορίζονται αποκλειστικά για δείγματα ή εκθέσεις. Τα είδη αυτά εισάγονται με καθεστώς προσωρινής εισαγωγής και οι αναγκαίες λεπτομέρειες ρυθμίζονται με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης.

θ. Όπλων ειδικού τύπου, που χρησιμοποιούνται για αναισθητοποίηση ή ανώδυνη θανάτωση ζώων από υπαλλήλους του Υπουργείου Γεωργίας, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

ι. Όπλων με ραβδωτή κάνη και διοπτρών, αποκλειστικά και μόνο προς χρήση υπηρεσιών του Υπουργείου Γεωργίας.

ια. Απομιμήσεων πυροβόλων όπλων, ως και μη λειτουργούντων πυροβόλων όπλων.

ιβ. Αυτόματων όπλων και φυσιγγίων αυτών για την αντιμετώπιση εξαιρετικών αναγκών ασφαλείας. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης καθορίζονται οι προϋποθέσεις χορήγησης της άδειας αυτής και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

"ιγ. Των ειδών της περίπτωσης στ`της παρ. 3 του άρθρου 1. Η άδεια εισαγωγής των ειδών αυτών που προορίζονται για αεροδρόμια των οποίων φορέας διοίκησης και λειτουργίας είναι η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (Υ.Π.Α.) εκδίδεται, κατόπιν αιτήματος της, στο όνομα του οικείου αερολιμενάρχη. Σε μη κρατικά αεροδρόμια στα οποία η διοίκηση και λειτουργία έχει ανατεθεί σε φορέα εκτός Υ.Π.Α., η άδεια εισαγωγής χορηγείται, ύστερα από αίτημα του φορέα αυτού και σύμφωνη γνώμη της Υ.Π.Α., στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, στο οποίο έχει χορηγηθεί η άδεια λειτουργίας του αεροδρομίου. Οι όροι και οι προϋποθέσεις εισαγωγής, μεταφοράς, αγοράς, ασφαλούς φύλαξης, κατοχής και χρήσης των παραπάνω ειδών και κάθε σχετικό θέμα καθορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη.

ιδ. Περιστρόφων και πιστολιών αφέσεως αγώνων και αβολίδωτων φυσιγγίων κρότου αυτών, από εμπόρους και αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία ή άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα που ασχολούνται με αγωνίσματα για τη διεξαγωγή των οποίων απαιτείται η χρήση τέτοιων όπλων.

ιε. Καλύκων, βλημάτων και καψυλλίων φυσιγγίων πυροβόλων και κυνηγετικών όπλων από εμπόρους, καθώς και από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που κατέχουν τις προβλεπόμενες από το άρθρο 5 άδειες."

*** Οι περιπτώσεις ιγ`, ιδ` και ιε` προστέθηκαν με την παρ.3 άρθρου 2 Ν.3944/2011, ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

***βλ. την υπ' αριθμόν 7004/3/40-θ`/23-4-2004 Απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης (ΦΕΚ Β` 649/4.5.2004) "Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων Υπουργού Δημόσιας Τάξης σε υφιστάμενα υπηρεσιακά όργανα"

3. Με έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, ύστερα από αίτηση της οικείας υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού, επιτρέπεται η εισαγωγή:

α. Όπλων σκοποβολής και φυσιγγίων αυτών καθώς και αθλητικών οργάνων (ξιφών, σπαθών κ.λπ.) από ξένες αθλητικές αποστολές, για συμμετοχή τους σε επίσημους αγώνες στην Ελλάδα.

β. Κυνηγετικών όπλων, πολεμικών τυφεκίων, αυτόματων όπλων, περιστρώφων, πιστολίων και ειδικών ακίνδυνων φυσιγγίων αυτών ή γομώσεων από ελληνικές ή ξένες κινηματογραφικές εταιρείες, για αποκλειστική τους χρήση στην παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών.

Οι ενδιαφερόμενοι, στις περιπτώσεις της παραγράφου αυτής, υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τις υποδείξεις των αρμόδιων κρατικών φορέων, για την ασφαλή φύλαξη των ανωτέρω ειδών και να επανεξάγουν όσα είδη δεν αναλώνονται. Η τελωνειακή αρχή οφείλει να ενημερώνει αμέσως την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, για την εισαγωγή και επανεξαγωγή τους, με αντίγραφο του τελωνειακού παραστατικού. Οι μη συμμορφούμενοι με τις υποδείξεις των αρμόδιων αρχών για την ασφαλή φύλαξη των ανωτέρω ειδών, τιμωρούνται σύμφωνα με την παρ. 8 περ. β` του άρθρου 7 του παρόντος νόμου.

«4. Για κάθε είδους υλικό με στρατιωτικό προορισμό που εισάγεται και προορίζεται για τις ανάγκες των Ενόπλων Δυνάμεων, καθώς και για κάθε είδους υλικό με στρατιωτικό προορισμό που εισάγεται και προορίζεται για τις ανάγκες των επιχειρήσεων αμυντικού υλικού, με τελικό σκοπό την εξαγωγή του ή τη διάθεση του στις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις, η άδεια εισαγωγής χορηγείται από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Αμυνας.»

Εφόσον τα είδη αυτά προορίζονται για τις ανάγκες των σωμάτων ασφαλείας, του λιμενικού σώματος, των τελωνειακών και των δασικών αρχών, οι άδειες εισαγωγής χορηγούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων Δημόσιας Τάξης, Εμπορικής Ναυτιλίας, Οικονομικών και Γεωργίας, αντίστοιχα.

*** Το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 2 Ν.4028/2011, ΦΕΚ Α 242/11.11.2011.

«4α. Υλικό με στρατιωτικό προορισμό που προορίζεται για τις ανάγκες λειτουργίας των ελληνικών επιχειρήσεων αμυντικού υλικού, που είναι εγγεγραμμένες στο Ενιαίο Μητρώο Επιχειρήσεων Αμυντικού Τομέα και οι οποίες λειτουργούν με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παράγραφος 4, προκειμένου να υποστεί τις εργασίες μετασκευής, συναρμολόγησης, επεξεργασίας, επισκευής, τελειοποίησης ή μεταποίησης, όπως προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 114 παράγραφος 2 εδάφιο γ' του Κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/1992 του Συμβουλίου (ΕΕ L 302 της 19.10.1992), με τελικό σκοπό την επανεξαγωγή του ή τη θέση του σε ελεύθερη κυκλοφορία και διάθεση αυτού στις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις, και τίθενται υπό τα τελωνειακά καθεστώτα ή τους προορισμούς που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 4 παράγραφος 16 γ', δ', ε' και η' του παραπάνω Κανονισμού, καθώς και υλικό με στρατιωτικό προορισμό που προορίζεται για εκθέσεις, επιδείξεις ή δοκιμές και τίθεται υπό το τελωνειακό καθεστώς του άρθρου 4 παράγραφος 16ζ του Κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/1992, εισέρχεται στη χώρα με άδεια του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, η οποία χορηγείται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Εθνικής Αμυνας.

4β. Η εισαγωγή ή η προσωρινή εισαγωγή υλικού με στρατιωτικό προορισμό από ιδιώτες για οποιαδήποτε άλλη αιτία, εκτός από τις αιτίες που αναφέρονται στις παραγράφους 3β, 4 και 4α, απαγορεύεται.»

*** Οι παράγραφοι 4α και 4β προστέθηκαν με το άρθρο 2 παρ.2 Ν.4028/2011, ΦΕΚ Α 242/11.11.2011.

5. Σε κάθε περίπτωση εισαγωγής των αντικειμένων που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3, και 4 του παρόντος άρθρου, η άδεια χορηγείται για συγκεκριμένα είδη και ποσότητες, ο δε καθορισμός των ποσοτήτων εναπόκειται στην κρίση της αρμόδιας για τη χορήγηση της άδειας αρχής, τηρουμένων και των προβλεπόμενων προϋποθέσεων εισαγωγής από άλλες διατάξεις.

6. Επιτρέπεται η εισαγωγή χωρίς άδεια από χώρες μη μέλη της Ε.Ο.Κ.. α. Ενός κυνηγετικού όπλου, μιας ανταλλακτικής κάνης και 500 φυσιγγίων αυτού, από αλλοδαπούς ή ομογενείς με ξένη υπηκοότητα ή Έλληνες μόνιμους κατοίκους εξωτερικού, που συμπλήρωσαν το 18ο έτος της ηλικίας τους, για προσωπική τους χρήση. Η εισαγωγή αυτή γίνεται με καθεστώς προσωρινής εισαγωγής και με τον όρο της επανεξαγωγής του όπλου και της κάνης. Οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν σχετικές δηλώσεις στο τελωνείο εισόδου και στη συνέχεια χορηγείται προσωρινή άδεια κατοχής του όπλου αυτού από την αρμόδια αστυνομική αρχή του σημείου εισόδου.

[β. Ενός (1) κυνηγετικού όπλου κατηγορίας Β, μιας (1) ανταλλακτικής κάνης και 500 φυσιγγίων αυτού, από Έλληνες μόνιμους κατοίκους

εξωτερικού ή ομογενείς, που αποσκοπούν σε μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, ή Έλληνες ταξιδιώτες, εφόσον οι ανωτέρω έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους.

***Η εντός [] περίπτωση β' της παρ.6 καταργήθηκε από την παρ.2 του άρθρου 9 του Ν.3169/2003 (Α' 189).

γ. Ενός αεροβόλου όπλου, από ημεδαπούς ή αλλοδαπούς, που συμπλήρωσαν το 18ο έτος της ηλικίας τους.

7. Τα τυχόν περισσότερα είδη, από εκείνα που αναφέρονται στην παράγραφο 6, κρατούνται από τις τελωνειακές αρχές και, εάν εντός τετραμήνου δεν επανεξαχθούν με μέριμνα του ενδιαφερόμενου ή δεν χορηγηθεί άδεια εισαγωγής της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Τελωνειακού Κώδικα για τα αζήτητα. Κατά την παραλαβή των εκποιηθέντων ειδών, ο υπερθεματιστής υποχρεούται να προσκομίσει στην τελωνειακή αρχή άδεια εισαγωγής της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης.

8. Δεν απαιτείται άδεια για την εισαγωγή:

α. Μηχανισμών εκτόξευσης χημικών ουσιών που προορίζονται για οικιακή ή επαγγελματική χρήση.

β. Μαχαιριών που χρησιμοποιούνται για οικιακή ή επαγγελματική ή εκπαιδευτική χρήση, τέχνη, θήρα, αλιεία ή άλλη συναφή χρήση, ως και τυφεκίων αλιείας.

"γ. Εξαρτημάτων τα οποία δεν μπορούν καθ' οιονδήποτε τρόπο να επιδράσουν στη λειτουργία ή τροποποίηση πυροβόλων όπλων και ιδίως βίδες, ακίδες, άγκιστρα, αορτήρες, πλακίδια λαβών και πέλματα κοντακίων.

δ. Βυσμάτων, χόνδρων (σκαγιών) ή ψήφων (σφαιριδίων) που προορίζονται για γόμωση φυσιγγίων κυνηγετικών όπλων."

*** Οι περιπτώσεις γ' και δ' της παρ.8 προστέθηκαν με την παρ.4 άρθρου 2 Ν.3944/2011, ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

9. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, η εισαγωγή συσκευών εκτόξευσης χημικών ουσιών ή συσκευών εκκένωσης ηλεκτρικής ενέργειας, για αυτοάμυνα, ως και συσκευών ή εγκαταστάσεων για το φωτισμό ή εκπομπή ακτίνων σε στόχο, καθώς και εξομοιωτών σκοποβολής. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις εισαγωγής, εμπορίας, διάθεσης, κατοχής και χρήσης των συσκευών αυτών.

10. Για τα όπλα και λοιπά αντικείμενα του παρόντος άρθρου, που

προέρχονται από χώρες μέλη της Ε.Ο.Κ., απαιτείται άδεια μεταφοράς, η οποία χορηγείται με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται για την άδεια εισαγωγής και από τις διατάξεις του άρθρου 26 του παρόντος νόμου.

"Κατ' εξαίρεση δεν απαιτείται άδεια μεταφοράς μέχρι τριών (3) αεροβόλων όπλων, που προορίζονται για ατομική χρήση."

***Το εντός " " δεύτερο εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ.3 του άρθρου 9 του Ν.3169/2003 (Α' 189).

"10Α. Σε κάθε περίπτωση εισαγωγής πυρομαχικών η άδεια χορηγείται εφόσον σε κάθε στοιχειώδη μονάδα συσκευασίας τους, προκύπτει το όνομα του κατασκευαστή, ο αναγνωριστικός αριθμός παρτίδας (LOT), το διαμέτρημα και ο τύπος του πυρομαχικού."

*** Η παρ.10Α προστέθηκε με την παρ.5 άρθρου 2 Ν.3944/2011, ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

"11.«α. Όποιος εισάγει παράνομα στην Ελλάδα όπλα ή άλλα είδη που αναφέρονται στις περιπτώσεις α', β', δ', ε', η', ι' , ιβ', ιγ' και ιδ' της παραγράφου 2 και στις παραγράφους 4, 4α και 4β τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή τριών χιλιάδων (3.000) έως τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ.»

*** Η περίπτωση α' αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 2 Ν.4028/2011, ΦΕΚ Α 242/11.11.2011.

β. Όποιος εισάγει παράνομα στην Ελλάδα όπλα ή άλλα είδη που αναφέρονται στις παραγράφους 2 περιπτώσεις γ', στ', ζ', θ', ια' και ιε', 3 και 10Α του παρόντος άρθρου, στην παράγραφο 2 περιπτώσεις γ' και δ' και στην παράγραφο 3 περίπτωση α' του άρθρου 1, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον τριακοσίων (300) ευρώ."

*** Η παρ.11 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.6 άρθρου 2 Ν.3944/2011, ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Πρώτες ύλες εκρηκτικές και μη αναφέρονται στον κατάλογο παραρτήματος 2 της ΚΥΑ 3329/89

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Το Υπ.Δημ.Τάξης με την 6700/4-453720/20-4-94 εγκύκλιο προσδιόρισε ποιές πρώτες ύλες παρασκευής εκρηκτικών υλών δεν αποτελούν εκρηκτικές ύλες και συνεπώς δεν απαιτείται η προβλεπόμενη στο παρόν άρθρο άδεια εισαγωγής-μεταφοράς.

Άρθρο [ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ](#)

"Επιτρέπεται ο εκτελωνισμός, με την καταβολή των δασμοφορολογικών επιβαρύνσεων, κυνηγετικών όπλων που έχουν εισαχθεί με το καθεστώς της ελεύθερης χρήσης.

Το υπουργείο Οικονομικών, κοινοποιώντας σχετικό έγγραφο του υπουργείου Δημοσίας Τάξεως, με την εγκύκλιο Τ.9739/270/20.12.94 έδωσε τις διευκρινίσεις:

"Σας κοινοποιούμε το αρ. 6700/1-612493/16.11.94 έγγραφο του υπουργείου Δημοσίας Τάξης που απαντώντας σε σχετικό ερώτημα μας αναφέρει ότι είναι δυνατός ο εκτελωνισμός με καταβολή των αναλογουσών δασμοφορολογικών επιβαρύνσεων, κυνηγετικών όπλων τα οποία έχουν εισαχθεί με το καθεστώς της ελεύθερης χρήσης (άρθρο 2 παρ. 6 περ. α` Ν.2168/93).

Απαραίτητη προϋπόθεση για τον εκτελωνισμό αυτό είναι η προσκόμιση από τους κατόχους προσωρινής άδειας κατοχής, σχετικής άδειας εισαγωγής των αρμοδίων Αστυνομικών Αρχών. Σχετική πράξη περί τελωνισμού θα συντάσσεται επί του διαβατηρίου του αλλοδαπού. Επισημαίνουμε επίσης τη ρύθμιση που αναφέρεται στο ανωτέρω έγγραφο για τις περιπτώσεις έκτακτης αναχώρησης με πρόθεση επανόδου κατόχων προσωρινών αδειών κατοχής κυνηγετικών όπλων. Στις περιπτώσεις αυτές υπάρχει δυνατότητα παράδοσης του όπλου στο Τελωνείο και εκ νέου παράδοσής του στον ενδιαφερόμενο μετά την επιστροφή του, εφόσον εξακολουθεί η προσωρινή άδεια κατοχής του όπλου ή παραταθεί η ισχύς αυτής".

Το έγγραφο του υπουργείου Δημοσίας Τάξεως είναι

α. "Οι διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 6 εδ. α`, τέθηκαν με σκοπό την εξυπηρέτηση συγκεκριμένων κατηγοριών ατόμων (αλλοδαπών, ομογενών με ξένη υπηκοότητα ή Ελλήνων μονίμων κατοίκων εξωτερικού), που αφικνούνται στη χώρα μας προσωρινά, με σκοπό τη θήρα ή την σκοποβολή, με την υποχρέωση επανεξαγωγής του όπλου και με την προϋπόθεση ότι, τα άτομα αυτά θα εφοδιασθούν από τις αρμόδιες Υπηρεσίες Ελέγχου Διαβατηρίων, με προσωρινή άδεια κατοχής του όπλου αυτού.

β. Οι διατάξεις του εδαφίου β` του ως άνω άρθρου, αναφέρονται στις περιπτώσεις Ελλήνων μονίμων κατοίκων εξωτερικού ή ομογενών, που αποσκοπούν σε μόνιμη εγκατάσταση, τούτου αποδεικνυομένου από σχετικά δικαιολογητικά μετοικεσίας τους.

Τα άτομα της κατηγορίας αυτής, ως και οι Έλληνες ταξιδιώτες, κατά τις διατάξεις αυτές, δύνανται να εκτελωνίσουν ένα κυνηγετικό όπλο κατηγορίας Β` μια ανταλλακτική κάνη και 500 φυσίγγια του όπλου αυτού, χωρίς να απαιτείται προηγούμενη άδεια των αρμοδίων Αστυνομικών Αρχών.

γ. Από τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2 εδ. α`, προβλέπεται, μεταξύ

άλλων, ότι επιτρέπεται η εισαγωγή κυνηγετικών όπλων, μηχανικών κλείστρου, θαλαμών και κανών των όπλων αυτών, ως και φυσιγγίων κυνηγίου, κατόπιν αδείας της αρμόδιας αρχής. Η διάταξη αυτή είναι γενική και κατισχύει των διατάξεων της παρ. 6 του άρθρου αυτού, με την οποία καθιερώνονται εξαιρέσεις. Από το συνδυασμό των ως άνω διατάξεων, προκύπτει ότι δεν υφίσταται νομικό κώλυμα για τη χορήγηση αδειών εισαγωγής κυνηγετικών όπλων σε άτομα τα οποία είχαν προηγουμένως εισαγάγει τα όπλα αυτά, με καθεστώς ελεύθερης χρήσης.

Αναφορικά με το ερώτημά σας για την τύχη όπλου, το οποίο εισήχθη με καθεστώς προσωρινής εισαγωγής και ο κάτοχός του αναχωρήσει εκτάκτως για το εξωτερικό, με πρόθεση επανόδου του, κατά τη γνώμη μας, το όπλο αυτό πρέπει να παραδίδεται από τον κάτοχό του στο Τελωνείο που υπέβαλε τη σχετική δήλωση και, με την επιστροφή του, να παραδίδεται εκ νέου στον κάτοχό του, εφόσον εξακολουθεί να ισχύει η προσωρινή άδεια κατοχής του όπλου ή παραταθεί η ισχύς αυτής, όπως είχε καθιερωθεί, τόσο με το ανωτέρω (α) σχετικό έγγραφό μας, όσο και με τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 9 εδ. α' και β' της υπ' αριθ. 3009/2/23α από 31.8.1994 (ΦΕΚ Β' 696) απόφασης του υπουργού Δημόσιας Τάξης.

Κατόπιν των ανωτέρω, παρακαλούμε όπως ενημερώσετε σχετικά τις αρμόδιες τελωνειακές αρχές, όπως προβαίνουν στον εκτελωνισμό κυνηγετικών όπλων, τα οποία εισήχθησαν με προσωρινό καθεστώς, υπό την απαραίτητη προϋπόθεση ότι, θα προσκομίζεται από τους ενδιαφερομένους σχετική άδεια εισαγωγής των αρμοδίων Αστυνομικών Αρχών (Δ/νσεων Ασφαλείας ή Αστυν. Δ/νσεων).

Τις σχετικές ενέργειές σας να μας κοινοποιήσετε, προκειμένου ενημερώσουμε τις υφιστάμενες Υπηρεσίες μας".

Άρθρο 3 - Εξαγωγή - Επανεξαγωγή

«1. Η εξαγωγή ή η επανεξαγωγή για οποιαδήποτε νόμιμη αιτία κάθε είδους πυροβόλων όπλων, εκρηκτικών υλών και πυρομαχικών, ημεδαπής ή αλλοδαπής προέλευσης, για την εισαγωγή, κατασκευή και εμπορία των οποίων προβλέπεται άδεια των αστυνομικών αρχών, επιτρέπεται μόνο με άδεια του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, που χορηγείται με σύμφωνη γνώμη των Υπουργών Εξωτερικών και Προστασίας του Πολίτη.

Δεν απαιτείται άδεια για την εξαγωγή μέχρι δύο (2) κυνηγετικών όπλων από τους νόμιμους κατόχους αυτών, καθώς και οκτακοσίων (800) φυσιγγίων συνολικά, για την άσκηση θήρας με υποχρέωση επανεισαγωγής των όπλων και των μη αναλωθέντων φυσιγγίων.»

*** Η παράγραφος 1,όπως είχε τροποποιηθεί με την παρ.4 του άρθρου 9 Ν.3169/2003 (Α΄ 189),αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 2 Ν.4028/2011,ΦΕΚ Α 242/11.11.2011.

***βλ. την υπ΄ αριθμόν 7004/3/40-θ΄/23-4-2004 Απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης (ΦΕΚ Β΄ 649/4.5.2004)"Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων Υπουργού Δημόσιας Τάξης σε υφιστάμενα υπηρεσιακά όργανα"

«2. Με εξαίρεση τις εξαγωγές - επανεξαγωγές όπλων και υλικών που προορίζονται για στρατιωτικές εφαρμογές, για τις οποίες ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 3α η επανεξαγωγή λογχών, σπαθών, ξιφών, ξιφιδίων, ξιφολογχών, τόξων, βαλλιστρίδων, σκοπευτικών διόπτρων, ροπάλων μεταλλικών ή μη, καθώς και ροπάλων συνδεδεμένων με αλυσίδα ή σχοινί, τα οποία προσκομίσθηκαν ενώπιον των Τελωνειακών Αρχών της χώρας και δεν παραλήφθηκαν από τους δικαιούχους τους για οποιαδήποτε νόμιμη αιτία, επιτρέπεται ύστερα από άδεια του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, που χορηγείται με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Εξωτερικών, με την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω είδη θα επιστραφούν στον αρχικό αποστολέα και τη χώρα αποστολής τους.

Οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται να προσκομίσουν στην εκδούσα τη σχετική άδεια επανεξαγωγής Αρχή τα απαραίτητα δικαιολογητικά, από τα οποία να προκύπτει η επανεξαγωγή των ανωτέρω ειδών και η θέση τους στον έλεγχο των αρμόδιων Τελωνειακών Αρχών της χώρας, από την οποία είχαν αρχικά αποσταλεί.»

*** Η παράγραφος 2,όπως είχε τροποποιηθεί με το άρθρ.1 παρ.28 Ν.3065/2002,ΦΕΚ Α 251 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 2 Ν.4028/2011,ΦΕΚ Α 242/11.11.2011.

«2α. Δεν απαιτείται άδεια εξαγωγής - επανεξαγωγής:

(1) μαχαριών που χρησιμοποιούνται για οικιακή ή επαγγελματική ή εκπαιδευτική χρήση, τέχνη, θήρα, αλιεία ή άλλη συναφή χρήση ως και τυφεκίων αλιείας,

(2) μηχανισμών εκτόξευσης χημικών ουσιών που προορίζονται για οικιακή ή επαγγελματική χρήση.

2β. Η άδεια εξαγωγής ή επανεξαγωγής ισχύει για έξι (6) μήνες και μπορεί να παραταθεί από τον Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας για έξι (6) ακόμη μήνες.»

*** Η παράγραφος 2α προστέθηκε με το άρθρο 2 Ν.4028/2011,ΦΕΚ Α 242/11.11.2011.

«3. Η επανεισαγωγή των ειδών της παραγράφου 1 τα οποία κρίθηκαν ακατάλληλα ή δεν παρελήφθησαν από τον αλλοδαπό οίκο για οποιονδήποτε λόγο, επιτρέπεται με άδεια του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας που χορηγείται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη.»

*** Η παράγραφος 3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 2 Ν.4028/2011, ΦΕΚ Α 242/11.11.2011.

***βλ. την υπ' αριθμόν 7004/3/40-θ`/23-4-2004 Απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης (ΦΕΚ Β` 649/4.5.2004) "Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων Υπουργού Δημόσιας Τάξης σε υφιστάμενα υπηρεσιακά όργανα"

"4. Η εξαγωγή ή επανεξαγωγή κυνηγετικών και αεροβόλων όπλων και των φυσιγγίων αυτών, καθώς και των κορμών - βάσεων και των ουσιαδών συστατικών μερών τους επιτρέπεται με άδεια του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, που χορηγείται με σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη."

*** Η παρ.4 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 3 Ν.3944/2011, ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

5. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και των κατά περίπτωση συναρμόδιων υπουργών, ρυθμίζονται οι υποχρεώσεις των εξαγωγέων των ειδών των προηγούμενων παραγράφων, η διαδικασία και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

6. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία αγοράς και εξαγωγής από αλλοδαπούς των κατωτέρω ειδών, που προορίζονται για ατομική τους χρήση και δεν εξάγονται σε χώρα μέλος της Κοινότητας:

α. Δύο (2) περιστροφών ή πιστολίων και διακοσίων (200) φυσιγγίων αυτών.

β. Δύο (2) κυνηγετικών όπλων και πεντακοσίων (500) φυσιγγίων αυτών.

γ. Δύο (2) αεροβόλων όπλων.

7. Για την εξαγωγή όπλων σκοποβολής και φυσιγγίων αυτών, προς συμμετοχή των ενδιαφερόμενων σε σκοπευτικούς αγώνες με υποχρέωση επανεισαγωγής τους, ακολουθείται η διαδικασία που καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Πολιτισμού και Δημόσιας Τάξης.

8. Όπου στο παρόν άρθρο αναφέρονται άδειες εξαγωγής και επανεξαγωγής, προκειμένου για είδη που προορίζονται για χώρες μέλη της Κοινότητας, μετά την 1.1.1993, νοείται η άδεια μεταφοράς, για τη χορήγηση της οποίας εφαρμόζονται και οι διατάξεις του άρθρου 26 του παρόντος.

***Όσον αφορά την αναζήτηση των απαιτούμενων δικαιολογητικών για την χορήγηση της άδειας της παρ. 8, βλέπε ΥΑ ΔΙΑΔΠ/Α/438/12.1-16.1.2004 (ΦΕΚ Β΄ 41), παρ. 14.

9. α. Οι παραβάτες των διατάξεων των παραγράφων 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) έως δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών.

β. Οι παραβάτες των διατάξεων της παρ. 4 του παρόντος άρθρου και των υπουργικών αποφάσεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του ίδιου άρθρου τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους και χρηματική Ποινή.

«Άρθρο 3^ο - Εξαγωγή - Επανεξαγωγή υλικού με στρατιωτικό προορισμό

1. Η εξαγωγή ή επανεξαγωγή για οποιαδήποτε νόμιμη αιτία κάθε είδους υλικού με στρατιωτικό προορισμό, ημεδαπής ή αλλοδαπής προέλευσης, επιτρέπεται μόνο με άδεια του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, που χορηγείται με σύμφωνη γνώμη των Υπουργών Εξωτερικών και Εθνικής Αμυνας.

2. Η εξαγωγή δειγμάτων υλικού με στρατιωτικό προορισμό, που έχει προσωρινό χαρακτήρα και στην οποία προβλέπεται επανεισαγωγή, επιτρέπεται με άδεια του Υπουργού Εθνικής Αμυνας. Με απόφαση του ιδίου Υπουργού καθορίζονται οι προϋποθέσεις, τα δικαιολογητικά και η διαδικασία για τη χορήγηση της παραπάνω άδειας.

3. Η άδεια εξαγωγής ή επανεξαγωγής της παραγράφου 1 του παρόντος ισχύει για ένα (1) έτος και μπορεί να παραταθεί από τον Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας για δώδεκα (12) ακόμη μήνες.

4. Επιτρέπεται να χορηγείται άδεια εξαγωγής ή επανεξαγωγής μεγαλύτερης διάρκειας, σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 1, για πιστοποιημένους από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Εθνικής Αμυνας κατασκευαστές

αμυντικού υλικού και για εξαγωγές υλικών με στρατιωτικό προορισμό, εκτός από τα υλικά που περιγράφονται στις παραγράφους 1 έως και 5 του άρθρου 1, ανεξαρτήτως εάν αυτά περιλαμβάνονται και στις κατηγορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 7 α', γ' και δ' του ιδίου άρθρου. Η ισχύς των αδειών αυτών αρχικά είναι ετήσια και μπορεί να παραταθεί με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας για ένα (1) ακόμη έτος. Μετά την πάροδο της διετίας επιτρέπεται η χορήγηση διαδοχικών ετήσιων παρατάσεων, οι οποίες εκδίδονται ύστερα από σύμφωνη γνώμη των συναρμόδιων Υπουργών, έως τη λήξη της υποβληθείσας στο Υπουργείο Εθνικής Αμυνας σύμβασης μεταξύ του ημεδαπού εξαγωγέα και του αλλοδαπού εισαγωγέα.

5. Οι αρμόδιες αρχές, προκειμένου να εκδώσουν τις ανωτέρω άδειες εξαγωγής ή επανεξαγωγής για υλικά με στρατιωτικό προορισμό, λαμβάνουν υπόψη κριτήρια που σχετίζονται με τη διασφάλιση των εθνικών συμφερόντων της χώρας και με δεσμεύσεις που απορρέουν είτε από την νομοθεσία της Ε.Ε. και τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών είτε από τη συμμετοχή της χώρας μας σε Διεθνείς Οργανισμούς και καθεστώτα που σχετίζονται με την διακίνηση ελεγχόμενων υλικών.

6. Η επανεισαγωγή των ειδών των παραγράφων 1, 2 και 4 του παρόντος άρθρου, τα οποία κρίθηκαν ακατάλληλα ή δεν παραλήφθηκαν από τον αλλοδαπό οίκο για οποιονδήποτε λόγο, επιτρέπεται με άδεια του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, που χορηγείται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Εθνικής Αμυνας. Η εξαγωγή ή επανεξαγωγή των προαναφερόμενων ειδών, τα οποία εισήλθαν στη χώρα και κρίθηκαν ακατάλληλα από τις εγχώριες αμυντικές βιομηχανίες ή αντιπροσωπείες, πραγματοποιείται σύμφωνα με την παραπάνω διαδικασία.

7. Οι εξαγωγές - επανεξαγωγές υλικού με στρατιωτικό προορισμό, το οποίο εξάγεται από τις Ένοπλες Δυνάμεις της χώρας, στα πλαίσια άσκησης των αρμοδιοτήτων τους και έχουν σχέση με εκπαιδευτικές - επιχειρησιακές δραστηριότητες, εκτέλεση υπηρεσιακών υποχρεώσεων του προσωπικού τους στο εξωτερικό και για επισκευή υλικού μέσω υπηρεσιών του ΝΑΤΟ, πραγματοποιούνται με άδεια του Υπουργού Εθνικής Αμυνας, που εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Εξωτερικών. Οι άδειες αυτές κοινοποιούνται στις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Αμυνας μπορεί να καθορίζονται και ειδικότερες προϋποθέσεις για την έκδοση της εν λόγω άδειας εξαγωγής.

8. Οι άδειες που εκδίδονται με βάση τις προηγούμενες παραγράφους μπορεί να ακυρωθούν, ανακληθούν ή ανασταλούν με απόφαση του αρμόδιου κατά περίπτωση

Υπουργού, όταν αλλάξουν ουσιαστικά οι συνθήκες στη χώρα εισαγωγής ή το επιτάσσουν λόγοι εθνικού συμφέροντος.

9. Το πρώτο τρίμηνο μετά τη λήξη κάθε ημερολογιακού έτους, οι ιδιώτες εξαγωγείς υποχρεούνται να υποβάλουν στις αρμόδιες για την έκδοση των ανωτέρω αδειών αρχές, αναλυτικούς πίνακες με τις εξαγωγές - επανεξαγωγές που πραγματοποίησαν το προηγούμενο έτος, με βάση τις άδειες που τους είχαν χορηγηθεί. Για την παράλειψη της υποχρέωσης αυτής επιβάλλεται, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, διοικητικό πρόστιμο έως είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.

10. Οι παραβάτες των διατάξεων των παραγράφων 1, 2, 4, 6 και 7 του παρόντος άρθρου, διώκονται και τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου α' της παραγράφου 9 του άρθρου 3.»

*** Το άρθρο 3α προστέθηκε με το άρθρο 2 παρ.5 Ν.4028/2011, ΦΕΚ Α 242/11.11.2011.

Άρθρο 4 - Διαμετακόμιση

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, ως διαμετακόμιση θεωρείται οποιαδήποτε μεταφορά των ειδών που αναφέρονται στον παρόντα νόμο μέσω της Ελληνικής Επικράτειας με προορισμό άλλη χώρα.

2. Η διαμετακόμιση των ειδών που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφο 1, περιπτώσεις α', β', δ', ε' και στ' και παράγραφο 3, πλην της περιπτώσεως ε', επιτρέπεται κατάπιν άδειας του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, η οποία εκδίδεται μετά σύμφωνη γνώμη των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών. Για τη διαμετακόμιση με πλωτά θαλάσσια μέσα, η ανωτέρω άδεια εκδίδεται από τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας, με τις ίδιες ως άνω προϋποθέσεις.

3. Οι όροι και η διαδικασία εκδόσεως της ανωτέρω άδειας καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών, Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας.

4. Η διαμετακόμιση των ειδών της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου με αεροσκάφη (πολιτικά ή στρατιωτικά) επιτρέπεται μόνο με ειδική άδεια που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις:

α. Του ν. 1815/1988 "Περί κυρώσεως του Κώδικα Αεροπορικού Δικαίου".

β. Του ν. 211/1947 "Περί κυρώσεως της εν Σικάγω την 7.12.1944 υπογραφείσης συμβάσεως διεθνούς πολιτικής αεροπορίας".

γ. Του α.ν. 2597/1940 "Περί κινήσεως αεροσκαφών υπεράνω της

Ελληνικής Επικρατείας".

Η διαδικασία και οι λοιπές λεπτομέρειες ρυθμίζονται με απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών, Δημόσιας Τάξης και Μεταφορών και Επικοινωνιών.

5. Εξαιρούνται της διαδικασίας της διαμετακόμισης οι υπερπτήσεις και οι αναγκαστικές προσγειώσεις πολιτικών αεροσκαφών, που μεταφέρουν τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου είδη. Στις περιπτώσεις αυτές, η άδεια χορηγείται από το Υπουργείο Εξωτερικών, με σύμφωνη γνώμη του Γ.Ε.Ε.Θ.Α. και της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας.

6. Δεν απαιτείται άδεια διαμετακόμισης στις εξής περιπτώσεις:

α. Όταν σκάφη, που μεταφέρουν τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου είδη, προοριζόμενα για τρίτη χώρα, καταπλέουν σε ελληνικό λιμένα, είτε για ανεφοδιασμό, είτε για ενέργεια εμπορικών πράξεων ή οποιονδήποτε άλλο λόγο, χωρίς όμως τα φορτία των ειδών αυτών να μεταφορτώνονται ή να εκφορτώνονται και να εναποτίθενται σε ελληνικό έδαφος. Οι πλοίαρχοι αυτών υποχρεούνται να υποβάλλουν στις αρμόδιες λιμενικές και τελωνειακές αρχές δήλωση, η οποία περιλαμβάνει τα στοιχεία που καθορίζονται με τις διατάξεις της προβλεπόμενης από την παρ. 3 του παρόντος άρθρου αποφάσεως.

β. Όταν η διαμετακόμιση των ανωτέρω ειδών γίνεται με πλοία, τα οποία διέρχονται απά τα ελληνικά χωρικά ύδατα και μεταφέρουν αυτά νομίμως από χώρα της αλλοδαπής σε τρίτη χώρα, χωρίς να καταπλέουν σε ελληνικό λιμένα. Σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις, κατά τις οποίες τα εν λόγω πλοία μεταφέρουν επικίνδυνα φορτία και η διέλευση είναι ενδεχόμενο να προκαλέσει σοβαρούς κινδύνους για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια των παράκτιων περιοχών της χώρας, οι πλοίαρχοι των σκαφών αυτών οφείλουν να αναγγείλουν τη διέλευση στο Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, έστω και προφορικά, με τα μέσα επικοινωνίας του σκάφους, προ είκοσι τεσσάρων (24) ωρών ή σε περίπτωση ανωτέρας βίας προ της εισόδου του σκάφους στα ελληνικά χωρικά ύδατα. Ως τέτοια επικίνδυνα φορτία χαρακτηρίζονται ιδίως τα φορτία μεγάλου κινδύνου εκρήξεως, τα πυρηνικά, τα βιοχημικά και ραδιενεργά υλικά, καθώς και η μεταφορά ειδών, ο συνδυασμός των οποίων είναι δυνατό να προκαλέσει σοβαρούς κινδύνους για τις παράκτιες περιοχές της χώρας ή το θαλάσσιο περιβάλλον. Στην αναγγελία του πλοιάρχου αναφέρονται τα διαλαμβανόμενα στην απόφαση της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου στοιχεία. Το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας δύναται να υποδείξει στον πλοίαρχο του σκάφους να ακολουθήσει συγκεκριμένο δρομολόγιο ή να ζητήσει τη μη διέλευση του πλοίου από τα ελληνικά χωρικά ύδατα, εφόσον κρίνει ότι η διέλευση αυτή δεν είναι αβλαβής.

γ. Όταν διαμετακομίζονται είδη που αναφέρονται στην περίπτωση γ` της παραγράφου 1 και στην παράγραφο 2 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου, εφόσον δηλωθούν στις τελωνειακές αρχές το είδος και η ποσότητα αυτών, ως και η χώρα προέλευσης και τελικού προορισμού τους. Οι τελωνειακές αρχές υποχρεούνται να ενημερώσουν αμέσως την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης.

7. Αν δεν συντρέχουν οι προαναφερόμενες για κάθε περίπτωση προϋποθέσεις, με εξαίρεση την περίπτωση β` της παραγράφου 6, τα προς διαμετακόμιση είδη θεωρούνται ότι έχουν εισαχθεί παράνομα και εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 16 του παρόντος νόμου.

8. Η διαμετακόμιση γίνεται σύμφωνα με την τελωνειακή νομοθεσία και τις διατάξεις περί εξωτερικού εμπορίου, με μέριμνα της τελωνειακής αρχής, η οποία ενημερώνει σχετικά για τη διέλευση τις αστυνομικές και λιμενικές αρχές που είναι κατά τόπο αρμόδιες.

9. Με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών, Δημόσιας Τάξης, Εμπορικής Ναυτιλίας και Μεταφορών και Επικοινωνιών, καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την ασφάλεια της διαμετακόμισης.

10.α. Οι παραβάτες των διατάξεων των παραγράφων 2, 4, 5 και 6 περίπτωση α` τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή ενός εκατομμυρίου (1.000.000) έως δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών.

β. Οι παραβάτες των λοιπών διατάξεων του παρόντος άρθρου τιμωρούνται με φυλάκιση και χρηματική ποινή τουλάχιστον πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) δραχμών.

«Άρθρο 4α - Διαμεσολάβηση - Μεσιτεία

1. Στις διατάξεις του παρόντος άρθρου υπάγονται:

α. Έλληνες πολίτες ή νομικά πρόσωπα τα οποία έχουν συσταθεί και λειτουργούν σύμφωνα με το Ελληνικό Δίκαιο και ασκούν τη δραστηριότητα της διαμεσολάβησης, σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου.

β. Φυσικά ή νομικά πρόσωπα οποιασδήποτε χώρας, τα οποία ασκούν τη δραστηριότητα της διαμεσολάβησης μέσα στην Ελληνική Επικράτεια.

2. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, διαμεσολάβηση - μεσιτεία είναι οι δραστηριότητες των φυσικών ή νομικών προσώπων της παραγράφου 1, με τις οποίες:

α. Διαπραγματεύονται ή διακανονίζουν συναλλαγές, οι οποίες ενδέχεται να περιλαμβάνουν τη μεταφορά από μία τρίτη χώρα, σε οποιαδήποτε άλλη τρίτη χώρα αντικειμένων που αναφέρονται στο άρθρο 1.

β. Αγοράζουν, πωλούν ή διακανονίζουν τα της μεταφοράς τέτοιων αντικειμένων που βρίσκονται στη νομή τους, από μία τρίτη χώρα, σε οποιαδήποτε άλλη τρίτη χώρα.

Οι αναφερόμενες στην παρούσα παράγραφο δραστηριότητες θεωρούνται διαμεσολάβηση - μεσιτεία, ανεξαρτήτως εάν τα προαναφερόμενα αντικείμενα διέρχονται ή όχι διαμέσου του εδάφους της Ε.Ε..

Επίσης, διαμεσολάβηση - μεσιτεία θεωρούνται και οι δραστηριότητες διαπραγμάτευσης, μεταφοράς, αγοράς, πώλησης ή διακανονισμού, όταν τα παραπάνω αντικείμενα μεταφέρονται από μία χώρα της Ε. Ε. προς άλλη χώρα της Ε.Ε. ή τρίτη χώρα, καθώς και από τρίτη χώρα προς χώρα της Ε.Ε..

3. Για την άσκηση των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο απαιτείται άδεια του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, η οποία χορηγείται ύστερα από τη σύμφωνη γνώμη των Υπουργών Εξωτερικών και Εθνικής Αμυνας ή Προστασίας του Πολίτη, κατά περίπτωση, σε όσους είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Διαμεσολαβητών - Μεσιτών της επόμενης παραγράφου.

4. Δημιουργείται Μητρώο Διαμεσολαβητών - Μεσιτών, στο οποίο εγγράφονται όσοι προτίθενται να ασκήσουν δραστηριότητες διαμεσολάβησης - μεσιτείας σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2. Το Μητρώο αυτό τηρείται στο Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. Η εγγραφή στο Μητρώο Διαμεσολαβητών - Μεσιτών διενεργείται για τρία έτη, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας για την τήρηση του Υπηρεσίας.

5. Αποκλείονται από την εγγραφή στο Μητρώο Διαμεσολαβητών - Μεσιτών:

α. Οι πτωχεύσαντες και μη αποκατασταθέντες.

β. Οι αμετακλήτως καταδικασθέντες για πράξεις που προβλέπονται και τιμωρούνται σε βαθμό κακουργήματος, με την επιφύλαξη της περίπτωσης δ' της παρούσης.

γ. Οι αμετακλήτως καταδικασθέντες για εμπορία ναρκωτικών, λαθρεμπορία, πλαστογραφία, υπεξαίρεση, απάτη, κλοπή, απιστία, νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και για παράβαση του νόμου περί επιταγών

δ. Οι καταδικασθέντες για παραβάσεις των άρθρων 187 Π.Κ. και 15 του παρόντος.

ε. Οι καταδικασθέντες σε φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους για παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου και των κατά εξουσιοδότηση του νόμου αυτού διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων.

Προκειμένου για ανώνυμες εταιρείες, τα παραπάνω κωλύματα δεν πρέπει να υπάρχουν στο πρόσωπο του προέδρου και των μελών του διοικητικού συμβουλίου, των διευθυνόντων ή εντεταλμένων συμβούλων, των εκπροσώπων ή των διαχειριστών τους. Για τις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, τις ομόρρυθμες και τις ετερόρρυθμες εταιρείες, τα πιο πάνω κωλύματα δεν πρέπει να συντρέχουν στο πρόσωπο των διαχειριστών ή των ομορρύθμων εταίρων τους.

6. Η ανανέωση της εγγραφής στο Μητρώο Διαμεσολαβητών - Μεσιτών πραγματοποιείται ανά τριετία, ύστερα από διαπίστωση από τις αρμόδιες Υπηρεσίες ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι προϋποθέσεις της αρχικής εγγραφής.

7. Εκπίπτουν αυτοδικαίως και διαγράφονται από το Μητρώο Διαμεσολαβητών - Μεσιτών όσοι εμπίπτουν στις διατάξεις της παραγράφου 5, καθώς και αυτοί που παύουν να πληρούν τις προϋποθέσεις της αρχικής εγγραφής.

8. Για τη χορήγηση αδειών διαμεσολάβησης - μεσιτείας, εκτός από την εγγραφή στο οικείο Μητρώο Διαμεσολαβητών - Μεσιτών, ισχύουν οι απαγορεύσεις και οι περιορισμοί που προβλέπονται στο άρθρο 18 για τη χορήγηση και ανάκληση των αδειών αυτού.

9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Προστασίας του Πολίτη καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, τα δικαιολογητικά και η διαδικασία χορήγησης και ανάκλησης των αδειών διαμεσολάβησης - μεσιτείας, οι φορείς που έχουν πρόσβαση στο Μητρώο Διαμεσολαβητών - Μεσιτών, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

10. Οι παραβάτες των διατάξεων του παρόντος άρθρου τιμωρούνται ως εξής:

α. Όποιος χωρίς άδεια ασκεί τις δραστηριότητες που προβλέπονται από την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου ή διαπραγματεύεται ή διακανονίζει ή μεσολαβεί τα της μεταφοράς ειδών του παρόντος νόμου σε χώρες εναντίον των οποίων έχει επιβληθεί απαγόρευση προμήθειας - πώλησης όπλων ή άλλων ειδών του παρόντος νόμου, τιμωρείται σύμφωνα με τις ποινές που προβλέπονται στο εδάφιο β` της παραγράφου 9 του άρθρου 3.

β. Όποιος διαπραγματεύεται, διακανονίζει ή μεσολαβεί για τον παράνομο εφοδιασμό εγκληματικών ομάδων ή οργανώσεων ή σωματείων ή ενώσεων προσώπων με είδη του παρόντος νόμου, τιμωρείται σύμφωνα με τις ποινές που προβλέπονται στο εδάφιο α` της παραγράφου 9 του άρθρου 3.

*** Το άρθρο 3α προστέθηκε με το άρθρο 2 παρ.5 Ν.4028/2011,ΦΕΚ Α 242/11.11.2011.

Άρθρο 5 - Κατασκευή στο εσωτερικό

1. Η κατασκευή, μετασκευή, συναρμολόγηση, επεξεργασία ή επισκευή εντός του κράτους των ειδών που επιτρέπεται να εισαχθούν από το εξωτερικό με άδεια του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, σύμφωνα με τις δια-

τάξεις του άρθρου 2 του παρόντος, καθώς και η γόμωση ή αναγόμωση φυσιγγίων πυροβόλων όπλων, επιτρέπεται κατόπιν άδειας του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης. Η άδεια χορηγείται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εφόσον τηρούνται οι προβλεπόμενες από άλλες διατάξεις προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας των συναφών επιχειρήσεων.

2. Οι κατασκευαστές και επισκευαστές των ανωτέρω ειδών υποχρεούνται να τηρούν βιβλία, στα οποία καταχωρίζεται η κίνηση των ειδών που κατασκευάζονται, μετασκευάζονται, συναρμολογούνται ή επισκευάζονται. Ο τύπος των βιβλίων, οι ειδικότερες υποχρεώσεις για την τήρηση αυτών και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης αυτής, ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.

3. Η γόμωση κυνηγετικών φυσιγγίων για εμπορία επιτρέπεται με άδεια του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, εφόσον τηρούνται οι προβλεπόμενες από άλλες διατάξεις προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας των συναφών επιχειρήσεων. Η αναγόμωση κυνηγετικών φυσιγγίων απαγορεύεται.

"3Α. Η κατασκευή ή η συναρμολόγηση πυροβόλων όπλων ή μερών τους επιτρέπεται εφόσον φέρουν ενιαία σήμανση στην οποία περιλαμβάνεται το όνομα του κατασκευαστή, η χώρα ή ο τόπος κατασκευής, ο αριθμός σειράς και το έτος κατασκευής (εάν δεν αποτελεί μέρος του αριθμού σειράς). Αυτό δεν αποκλείει την προσθήκη του εμπορικού σήματος του κατασκευαστή. Η σήμανση πρέπει να εμφανίζεται σε ουσιώδες τμήμα του πυροβόλου όπλου, ώστε η καταστροφή της να καθιστά το όπλο άχρηστο.

3Β. Όσοι προβαίνουν σε κατασκευή, ή γόμωση ή αναγόμωση πυρομαχικών τοποθετούν σήμανση σε κάθε στοιχειώδη μονάδα συσκευασίας τους, κατά τρόπο ώστε να προκύπτει το όνομα του κατασκευαστή, ο αναγνωριστικός αριθμός παρτίδας (LOT), το διαμέτρημα και ο τύπος του πυρομαχικού."

*** Οι παράγραφοι 10Α και 10βΒ προστέθηκαν με την παρ.1 άρθρου 10

(Εναρμόνιση με την ΟΔΗΓ.2008/51/ΕΚ) Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

«4. Η λειτουργία και ο έλεγχος των ελληνικών επιχειρήσεων αμυντικού υλικού που παράγουν ή επισκευάζουν όπλα, πυρομαχικά ή άλλα είδη υλικού με στρατιωτικό προορισμό, που προορίζονται για τις ανάγκες των ενόπλων δυνάμεων ή άλλων κρατικών υπηρεσιών ή για εξαγωγικούς σκοπούς, καθώς και η διακίνηση των ειδών αυτών, υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.» Οι αναγκαίες λεπτομέρειες εφαρμογής της διάταξης αυτής καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, ο οποίος χορηγεί και τις σχετικές άδειες κατασκευής, διάθεσης και μεταφοράς.

*** Το πρώτο εδάφιο της παρ.4 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 2 παρ.5 Ν.4028/2011,ΦΕΚ Α 242/11.11.2011.

5. Οι άδειες εγκατάστασης, λειτουργίας, εκσυγχρονισμού και επέκτασης των ως άνω επιχειρήσεων χορηγούνται από το Υπουργείο Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας.

6. Απαγορεύεται η χρησιμοποίηση, για την παραγωγή εκρηκτικών υλών, νιτρικής αμμωνίας ή άλλων υλών που έχουν παραχθεί ή εισαχθεί για γεωργική χρήση.

7."α. Οι παραβάτες των διατάξεων των παραγράφων 1,3Α,3Β και 4 τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή τριών χιλιάδων (3.000) έως τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ."

*** Η περίπτωση α΄της παρ.7 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.2 άρθρου 10 (Εναρμόνιση με την ΟΔΗΓ.2008/51/ΕΚ) Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

β. Οι παραβάτες των διατάξεων των παραγράφων 2, 3 και 6 τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρις ενός (1) έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) δραχμών.

Άρθρο 6 - Εμπορία-Διάθεση

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 5 και των παραγράφων 2, 3 και 4 του παρόντος άρθρου, η εμπορία και η διάθεση, με οποιονδήποτε τρόπο, όπλων και αντικειμένων, που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου, απαγορεύεται.

2. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις διάθεσης αυτομάτων όπλων και φυσιγγίων αυτών για την αντιμετώπιση εξαιρετικών αναγκών ασφαλείας.

3. Με άδεια του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης επιτρέπεται η εμπορία και η κατά οποιονδήποτε τρόπο διάθεση των κατωτέρω ειδών:

"α. Περιστρόφων, πιστολιών, μερών, ανταλλακτικών και πυρομαχικών αυτών."

"β. Όπλων σκοποβολής, σκοπευτικών διόπτρων, μερών, ανταλλακτικών και πυρομαχικών αυτών."

γ. Κυνηγετικών όπλων, μερών, ανταλλακτικών και φυσιγγίων αυτών, πυρίτιδας, καλύκων και καψυλίων κυνηγίου.

"δ. Αεροβόλων όπλων και μερών αυτών."

*** Οι περιπτώσεις α', β' και δ' αντικαταστάθηκαν ως άνω με την παρ.1 άρθρου 4 Ν.3944/2011, ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

ε. Εκρηκτικών υλών. Οι εισαγωγείς, κατασκευαστές, έμποροι και καταναλωτές των υλών αυτών υποχρεούνται να τις εναποθηκεύσουν σε αποθήκες δικές τους ή τρίτων, που λειτουργούν σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

στ. Όπλων για την καταστροφή συγκολλούμενου υλικού σε περιστροφικούς κλιβάνους και φυσιγγίων αυτών.

ζ. Εκρηκτικών μηχανισμών για επαγγελματικές ανάγκες σε μεταλλευτικές, λατομικές ή άλλες συναφείς επιχειρήσεις.

η. Λογχών, ξιφών, σπαθών, ξιφιδίων, ξιφολογχών, αστυνομικών ράβδων, τόξων και βαλλιστρίδων, σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις, που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.

θ. Όπλων ή αντικειμένων του παρόντος νόμου, που προορίζονται για συλλογές ή αποτελούν κειμήλια.

ι. Των ειδών που διαλαμβάνονται στην παρ. 9 του άρθρου 2 του παρόντος νόμου.

ια. Απομιμήσεων πυροβόλων όπλων, ως και μη λειτουργούντων πυροβόλων όπλων.

ιβ. Των ειδών που διαλαμβάνονται στην περίπτωση στ' της παρ. 3 του άρθρου 1.

ιγ. Περιστροφών και πιστολιών αφέσεως αγώνων και αβολίδωτων φυσιγγίων κρότου αυτών, υπό την προϋπόθεση ότι διατίθενται μόνο σε αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία ή άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα για τη διεξαγωγή αγωνισμάτων για τα οποία απαιτείται η χρήση τέτοιων όπλων."

*** Οι περιπτώσεις ιβ' και ιγ' προστέθηκαν με την παρ.2 άρθρου 4 Ν.3944/2011, ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

4. Δεν απαιτείται άδεια για την εμπορία:

α. Μηχανισμών εκτόξευσης χημικών ουσιών που προορίζονται για συνήθη οικιακή ή επαγγελματική χρήση.

β. Μαχαιριών που χρησιμοποιούνται για θήρα, αλιεία, οικιακή, επαγγελματική ή εκπαιδευτική χρήση, τέχνη ή άλλη συναφή χρήση, ως και τυφεκίων αλιείας.

5. Επιτρέπεται η πώληση ή διάθεση με οποιονδήποτε τρόπο:

"α. Όπλων σκοποβολής, περιστροφών, πιστολιών, αυτομάτων όπλων, περιστροφών και πιστολιών αφέσεως αγώνων και φυσιγγίων κρότου αυτών, όπλων που χρησιμοποιούνται για την αποκόλληση συγκολλούμενου υλικού, μερών, ανταλλακτικών και πυρομαχικών αυτών, κυνηγετικών όπλων και ουσιοδών

συστατικών μερών των όπλων αυτών, σκοπευτικών διόπτρων, καθώς και εκρηκτικών μηχανισμών και εκρηκτικών υλών, μόνο σε άτομα που κατέχουν άδεια της αρμόδιας αστυνομικής αρχής για την αγορά των ειδών αυτών.

β. Αεροβόλων όπλων και μερών αυτών μόνο σε άτομα που συμπλήρωσαν το 18ο έτος της ηλικίας τους."

*** Οι περιπτώσεις α΄ και β΄ της παρ.5 αντικαταστάθηκαν ως άνω με την παρ.3 άρθρου 4 Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

γ. Απομιμήσεις πυροβόλων όπλων, ως και μη λειτουργούντων πυροβόλων όπλων, μόνο σε άτομα που έχουν άδεια κατεχής όπλων για συλλογές ή για τη χρησιμοποίησή τους σε κινηματογραφικά έργα ή θεατρικές παραστάσεις.

δ. Φυσιγγίων, καλύκων, πυρίτιδας και καψυλίων κυνηγίου, μόνο σε άτομα που έχουν σχετική άδεια εμπορίας ή άδεια κατοχής κυνηγετικού όπλου ή άδεια θήρας.

ε. Όπλων και αντικειμένων του παρόντος νόμου που χαρακτηρίζονται ως συλλεκτικά αντικείμενα, μόνο σε άτομα που επιδεικνύουν σχετική άδεια κατοχής.

στ. Των αναφερόμενων στην παράγρ 9 του άρθρου 2 του παρόντος νόμου ειδών, μόνο σε άτομα που πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται υπό την απόφαση της ίδιας παραγράφου.

6. Όσοι εμπορεύονται τα αναφερόμενα στην παράγρ. 2 του άρθρου 2 είδη υποχρεούνται να τηρούν βιβλία περί της εμπορίας αυτών. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης καθορίζονται τα είδη και τα στοιχεία που πρέπει να καταγράφονται στα ανωτέρω βιβλία, ο τρόπος και ο χρόνος τήρησής τους, η υποχρέωση του εμπόρου προς ανακοίνωση στις αστυνομικές αρχές στοιχείων αγοραστών των ειδών αυτών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

7. Οι όροι φύλαξης των ειδών, που διαλαμβάνονται στις παραγράφους 2 και 3 περιπτ. α΄, β΄, γ΄ και ζ΄ του παρόντος άρθρου, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.

8. Οι παραβάτες των διατάξεων του παρόντος άρθρου τιμωρούνται ως εξής:

"α. Των παραγράφων 1, 2, 3 περιπτώσεις α΄, β΄, γ΄, ε΄, στ΄, ζ΄, ιβ΄, ιγ΄ και 5 περίπτωση α΄ με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών και χρηματική ποινή τριών χιλιάδων (3.000) έως τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ."

*** Η περίπτωση α΄ της παρ.8 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.4 άρθρου 4 Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

β. Των παραγράφων 3, περιπτ. δ΄, η΄, θ΄, ι΄, ια΄ και 5 περιπτ. β΄, γ΄, δ΄, ε΄ και στ΄, με φυλάκιση και χρηματική ποινή τουλάχιστον πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) δραχμών.

`Αρθρο 7 - Κατοχή

1. Η κατοχή όπλων και λοιπών αντικειμένων, που διαλαμβάνονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου, απαγορεύεται, εκτός των περιπτώσεων που προβλέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού.

2. Με άδεια της αρμόδιας αστυνομικής αρχής του τόπου κατοικίας του ενδιαφερόμενου, επιτρέπεται η κατοχή :

α. Πιστολίων, περιστρώφων και των ουσιωδών μερών (μηχανισμού κλείστρου, θαλάμης, κάνης) και φυσιγγίων αυτών.

*** Οι εντός παρενθέσεων λέξεις: "μηχανισμού κλείστρου, θαλάμης, κάννης" των περιπτώσεων ά και ε' απαλείφθηκαν με την παρ.1 άρθρου 5 Ν.3944/2011, ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

β. Εκρηκτικών υλών και εκρηκτικών μηχανισμών.

γ. Των αναφερόμενων στο άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ` ειδών.

δ. Όπλων ή άλλων αντικειμένων του άρθρου 1, που προορίζονται για δείγματα ή εκθέσεις, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στην απόφαση, που προβλέπεται από την περίπτωση η` της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του παρόντος.

ε. Όπλων σκοποβολής και ουσιωδών μερών [(μηχανισμού κλείστρου, θαλάμης, κάνης)] και φυσιγγίων αυτών, καθώς και σκοπευτικών διοπτρών. Η άδεια κατοχής των όπλων αυτών χορηγείται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που ασχολούνται αποδεδειγμένα με την προαγωγή του αθλήματος της σκοποβολής. Οι προϋποθέσεις χορήγησης της άδειας κατοχής όπλων σκοποβολής, οι υποχρεώσεις των ενδιαφερόμενων, ο αριθμός των όπλων που επιτρέπεται να κατέχει κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, ρυθμίζονται με απόφαση των Υπουργών Πολιτισμού και Δημόσιας Τάξης.

*** Οι εντός παρενθέσεων λέξεις: "μηχανισμού κλείστρου, θαλάμης, κάννης" των περιπτώσεων ά και ε' απαλείφθηκαν με την παρ.1 άρθρου 5 Ν.3944/2011, ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

στ. Αυτόματων όπλων και φυσιγγίων αυτών, που προβλέπονται στις περιπτώσεις του άρθρου 6 παρ. 2 του παρόντος.

ζ. Των αναφερόμενων στο άρθρο 2, παράγρ. 2 περιπτ. θ` και ι` και 3, όπλων και λοιπών αντικειμένων.

*** Όσον αφορά την αναζήτηση των απαιτούμενων δικαιολογητικών για την χορήγηση της άδειας της παρ. 2, εδάφ.ζ' βλέπε ΥΑ ΔΙΑΔΠ/Α/438/12.1-16.1.2004 (ΦΕΚ Β' 41), παρ. 9 και 12.

η. Τόξων και βαλλιστρίδων προοριζομένων αποκλειστικά και μόνο για σκοποβολή.

θ. Όπλων και ανενεργών φυσιγγίων αυτών, που αποτελούν ιστορικά ή οικογενειακά κειμήλια ή παρουσιάζουν ιστορικό, αρχαιολογικό ή εθνογραφικό ενδιαφέρον και φυλάσσονται σε συλλογές φυσικών ή νομικών προσώπων.

"ι. Των ειδικών όπλων και λοιπών αντικειμένων που αναφέρονται στην περίπτωση στ` της παρ. 3 του άρθρου 1, αποκλειστικά και μόνο για τον εκεί οριζόμενο σκοπό.

ια. Περιστρόφων και πιστολιών αφέσεως αγώνων και αβολίδωτων φυσιγγίων κρότου αυτών, από αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία ή άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα για τη διεξαγωγή αγωνισμάτων για τα οποία απαιτείται η χρήση τέτοιων όπλων."

*** Οι περιπτώσεις ι' και ια' προστέθηκαν με την παρ.2 άρθρου 5 Ν.3944/2011, ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

3. Για την κατοχή αεροβόλων όπλων και τυφεκίων αλιείας δεν απαιτείται άδεια. Απαγορεύεται η κατοχή τους από άτομα που δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους.

4. Η κατοχή λογχών, ξιφών, ξιφιδίων και ξιφολογχών, απομιμήσεων πυροβόλων όπλων, ως και μη λειτουργούντων πυροβόλων όπλων επιτρέπεται:

α. Σε πρόσωπα που έχουν άδεια κατοχής όπλων προοριζομένων για συλλογές.

β. Σε παραγωγούς θεατρικών ή κινηματογραφικών έργων

5. Δεν απαιτείται άδεια για μαχαίρια, που προορίζονται για αλιεία, θήρα, τέχνη ή οικιακή, επαγγελματική ή άλλη συναφή χρήση, για μηχανισμούς εκτοξεύσεως χημικών ουσιών, που προορίζονται για την ίδια χρήση, ως και για ξίφη και σπάθες που χρησιμοποιούνται για άθληση.

6. Οι κάτοχοι των ειδών, που αναφέρονται στο άρθρο αυτό, υποχρεούνται να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την ασφαλή φύλαξή τους και να μην παραχωρούν αυτό σε τρίτα πρόσωπα. Οι αρμόδιες αστυνομικές αρχές δύνανται να υποδεικνύουν εγγράφως στους ενδιαφερόμενους τη λήψη των κατά την κρίση τους επιβαλλόμενων μέτρων ασφαλείας.

7. Όποιος βρίσκει αντικείμενο από τα αναφερόμενα στο άρθρο 1 του παρόντος υποχρεούται να το παραδώσει αμέσως στην πλησιέστερη αστυνομική αρχή ή να ειδοποιήσει αυτή για την παραλαβή του.

8. α. Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον διακοσίων χιλιάδων (200.000) δραχμών τιμωρούνται οι

παραβάτες των παραγράφων 1 και 2, πλην της περιπτ. η` του παρόντος άρθρου.

"Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος μετατρέπει ή παραλλάσσει όπλο από τα αναφερόμενα στο άρθρο 1 παρ. 1 περιπτώσεις α`, β`, γ` και παρ. 3 περιπτώσεις στ` και ζ` ή απαλείφει ή παραποιεί τον αριθμό του ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο της σήμανσης του."

*** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.8 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.3 άρθρου 5 Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

β. Με φυλάκιση μέχρις ενός (1) έτους τιμωρούνται οι παραβάτες των διατάξεων των παραγράφων 2, περίπτ. η` 3, 4 και 6 του παρόντος άρθρου.

γ. Οι παραβάτες των διατάξεων της παραγράφου 7 τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι έξι (6) μηνών και, σε περίπτωση που αποσκοπούν σε κατακράτηση των ανευρεθέντων αντικειμένων, με τις ποινές των προηγούμενων εδαφίων, ανάλογα με το είδος του ανευρεθέντος αντικειμένου.

Άρθρο 8 - Κατοχή κυνηγετικών όπλων

1. Οι κάτοχοι κυνηγετικών όπλων υποχρεούνται, εντός τριάντα (30) ημερών από την απόκτησή τους, να ζητήσουν τον εφοδιασμό τους με άδεια κατοχής, η οποία χορηγείται από την αστυνομική αρχή του τόπου κατοικίας τους.

***Όσον αφορά την αναζήτηση των απαιτούμενων δικαιολογητικών για την χορήγηση της άδειας της παρ. 1, βλέπε ΥΑ ΔΙΑΔΠ/Α/438/12.1-16.1.2004 (ΦΕΚ Β΄ 41), παρ. 29.

***Βλ.σχετική ΥΑ 7011/10/7213/2005 (ΦΕΚ 1158 Β΄/2005) περί "αντικατάστασης του αντιγράφου ποινικού μητρώου, ως δικαιολογητικού για την επαναχορήγηση άδειας κατοχής κυνηγετικών όπλων που έχει λήξει, από υπεύθυνη δήλωση του Ν.1599/1986".

2. Οι κάτοχοι κυνηγετικών όπλων υποχρεούνται:

α. Να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την ασφαλή φύλαξη των όπλων τους και να συμμορφώνονται με τις σχετικές υποδείξεις των αρμόδιων αστυνομικών αρχών.

β. Να μην παραχωρούν αυτά σε τρίτα πρόσωπα, αν δεν είναι εφοδιασμένα με άδεια θήρας.

3. Με απόφαση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης και Γεωργίας καθορίζονται:

α. Οι προδιαγραφές κυνηγετικών όπλων που κατασκευάζονται,

κατέχονται ή μετασκευάζονται με οποιονδήποτε τρόπο, για τη χρησιμοποίησή τους σε όλη τη διάρκεια του έτους από καλλιεργητές για την καταπολέμηση των χαρακτηριζόμενων ως επιβλαβών ζώων.

β. Ο αριθμός των κυνηγετικών όπλων που επιτρέπεται να κατέχει κάθε άτομο.

4. Σε περίπτωση που δεν χορηγείται άδεια κατοχής κυνηγετικού όπλου, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 10 του παρόντος.

"5. Οι παραβάτες των διατάξεων του παρόντος άρθρου τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους και χρηματική ποινή".

***Η παρ.5 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.3 του άρθρου 4 του Ν.2334/1995 (Α 184)

"6. Ο κάτοχος κυνηγετικού όπλου που δεν έχει εφοδιαστεί με την προβλεπόμενη από τις διατάξεις του ν. 2168/1993 άδεια κατοχής, δεν υπέχει ποινική ευθύνη αν με δική του θέληση και πριν εξετασθεί με οποιονδήποτε τρόπο για παράνομη κατοχή κυνηγετικού όπλου από την αρχή, υποβάλει στις αρμόδιες αστυνομικές αρχές τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για τη χορήγηση άδειας κατοχής. "Στην περίπτωση αυτή, ο κάτοχος υποχρεούται να καταβάλλει, για την έκδοση άδειας κατοχής κυνηγετικού όπλου, το δεκαπλάσιο των τελών που προβλέπονται κάθε φορά. Ο κάτοχος κυνηγετικού όπλου δεν υπέχει ποινική ευθύνη αν εντός διετίας από τη λήξη της ισχύος της άδειας κατοχής υποβάλει στις αρμόδιες αστυνομικές αρχές τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την ανανέωση της άδειας και καταβάλλει το πενταπλάσιο των προβλεπόμενων τελών για την ανανέωση της. Μετά την πάροδο της ως άνω διετούς προθεσμίας, ο κάτοχος του κυνηγετικού όπλου δεν υπέχει ποινική ευθύνη αν με δική του θέληση και πριν εξετασθεί με οποιονδήποτε τρόπο για παράνομη κατοχή κυνηγετικού όπλου από την αρχή υποβάλει στις αρμόδιες αστυνομικές αρχές τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την ανανέωση της άδειας και καταβάλλει το πενταπλάσιο των προβλεπόμενων τελών."

***Το εντος "" τελ.εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ.1 του άρθρου 59 του Ν.4249/2014 (ΦΕΚ Α 73 24.3.2014)

*** Η παρ.6 προστέθηκε με την παρ.7 άρθρου 10 (Εναρμόνιση με την ΟΔΗΓ.2008/51/ΕΚ) Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

`Αρθρο 9- `Οπλα σε πλοία και αεροσκάφη

1. Με άδεια των λιμενικών αρχών επιτρέπεται να φέρονται σε πλοία με ελληνική σημαία όπλα με ανάλογο αριθμό φυσιγγίων, για την ασφάλεια του πληρώματος, των επιβατών και του πλοίου. Τα όπλα αυτά φυλάσσονται από τον πλοίαρχο, ο οποίος σε περίπτωση ανάγκης τα παραχωρεί με ευθύνη

του σε μέλη του πληρώματος, που τα φέρουν για όσο χρόνο διαρκεί η ανάγκη. Οι προϋποθέσεις και η διαδικασία χορήγησης της άδειας κατοχής, ο αριθμός και ο τύπος των όπλων και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας.

2. Προκειμένου περί πλοίων με ξένη σημαία, που φέρουν οπλισμό για την προστασία των επιβαινόντων, οι πλοίαρχοι αυτών υποχρεούνται να τα δηλώνουν στην τελωνειακή αρχή του πρώτου σημείου κατάπλου, η οποία ενημερώνει αμέσως την αρμόδια λιμενική αρχή και όπου αυτή δεν υπάρχει την αρμόδια αστυνομική αρχή. Ο οπλισμός αυτός σφραγίζεται σε ειδικό ασφαλή χώρο (TRANSIT) του πλοίου και παραμένει σφραγισμένος μέχρι να αποπλεύσει, οπότε η τελωνειακή αρχή τον αποσφραγίζει.

3.α. Εκτός από τα όπλα, που για λόγους ασφαλείας προβλέπονται στην παράγραφο 1, επιτρέπεται με άδεια της αρμόδιας λιμενικής αρχής να φέρονται σε πλοία με ελληνική σημαία περιηγητικά ή επιβατηγά διεθνών πλόων, μέχρι δέκα (10) σκοπευτικά όπλα, με ανάλογο αριθμό φυσιγγίων, για σκοποβολή. Οι προϋποθέσεις και η διαδικασία χορήγησης της ανωτέρω άδειας, οι όροι διενέργειας της σκοποβολής και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας.

β. Όπλα σκοπευτικά, που φέρονται σε πλοία περιηγητικά ή επιβατηγά διεθνών πλόων με ξένη σημαία και δηλώνονται στην τελωνειακή αρχή του πρώτου λιμένα κατάπλου δεν σφραγίζονται, αλλά παραμένουν εντός του πλοίου με ευθύνη του πλοιάρχου και η τελωνειακή αρχή του σημείου εξόδου ελέγχει, κατά τον απόπλου, την ύπαρξη των δηλωθέντων όπλων.

4. Τα αναφερόμενα στις παραγράφους 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου είδη οπλισμού δεν επιτρέπεται να φέρονται εκτός των πλοίων.

5. Πλοίαρχοι ή πλοιοκτήτες πλοίων με ελληνική ή ξένη σημαία, τα οποία παροπλίζονται ή απολύεται το πλήρωμά τους, υποχρεούνται να παραδώσουν τα όπλα και πυρομαχικά των πλοίων αυτών αμέσως στην αρμόδια λιμενική αρχή, η οποία ενημερώνει εγγράφως την αρμόδια τελωνειακή αρχή. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 10 του παρόντος.

6. Απαγορεύεται να φέρονται εντός των αεροσκαφών όπλα και πυρομαχικά για οποιονδήποτε λόγο, εκτός των περιπτώσεων που οι αερομεταφορείς χρησιμοποιούν σε πτήσεις αυξημένου κινδύνου οπλισμένους συνοδούς. Στην περίπτωση αυτήν οι αλλοδαποί αερομεταφορείς είναι υποχρεωμένοι να δηλώνουν τα κατεχόμενα είδη οπλισμού στην Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας, ενώ οι ημεδαποί αερομεταφορείς δύνανται να κατέχουν είδη οπλισμού και να χρησιμοποιούν οπλισμένους συνοδούς, μετά

από άδεια κατοχής και οπλοφορίας που χορηγείται από την αστυνομική αρχή, με τη σύμφωνη γνώμη της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας. Τα όπλα φέρονται αποκλειστικά από τους συνοδούς εντός του αεροσκάφους.

7. Οι παραβάτες των διατάξεων του παρόντος άρθρου τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) δραχμών.

`Αρθρο 10 - Οπλοφορία

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος άρθρου και του άρθρου 9, απαγορεύεται να φέρονται όπλα ή άλλα είδη που προβλέπονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου.

2. Για την οπλοκατοχή και την οπλοφορία αυτών που υπηρετούν στις ένοπλες δυνάμεις, στην ελληνική αστυνομία, στο πυροσβεστικό και λιμενικό σώμα, στην τελωνειακή υπηρεσία και σε άλλες δημόσιες υπηρεσίες, εφαρμόζονται οι ισχύουσες κατά περίπτωση διατάξεις. Εφόσον δεν υφίστανται τέτοιες διατάξεις, με κοινή απόφαση του οικείου υπουργού και του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, καθορίζονται οι περιπτώσεις, οι προϋποθέσεις και οι αναγκαίες λεπτομέρειες, με τις οποίες είναι δυνατή κατ' εξαίρεση από τη γενική απαγόρευση, η οπλοφορία του προσωπικού κάθε υπουργείου.

3. Έλληνες πολίτες, που έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους, δύνανται να οπλοφορούν, μετά από άδεια της αρμόδιας αστυνομικής αρχής του τόπου κατοικίας ή διαμονής τους, στις εξής περιπτώσεις:

«α. Για την ατομική τους ασφάλεια μετά από γνώμη του αρμόδιου εισαγγελέα Πλημμελειοδικών, εφόσον συντρέχουν ιδιαίτερα σοβαροί λόγοι και εξετασθούν επιτυχώς, ιδίως σε θέματα λύσης, αρμολόγησης, γέμισης, απογέμισης και ασφαλούς χρήσης, μεταφοράς και φύλαξης του αιτουμένου όπλου. Για την εξέταση τους στα ως άνω θέματα οι αιτούντες καταβάλλουν παράβολο ύψους 150 ευρώ υπέρ Δημοσίου, το οποίο μπορεί να αναπροσαρμόζεται ανά διετία με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη. Από την ως άνω εξέταση, εξαιρούνται οι υπηρετούντες ή υπηρετήσαντες ως μόνιμοι στις Ένοπλες Δυνάμεις και στα Σώματα Ασφαλείας, ως κατέχοντες υπηρεσιακά όπλα.»

***Η περ.α` αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ.2 του άρθρου 59 του Ν.4249/2014 (ΦΕΚ Α 73 24.3.2014). Με την παρ.3 του αυτού άρθρου ορίζεται ότι:

"3. Εντός τριμήνου, από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, οι αρμόδιες υπηρεσίες καλούν υποχρεωτικά όσους κατέχουν άδεια οπλοφορίας για την ατομική τους ασφάλεια να υποβληθούν στην εξέταση της περίπτωσης α` της παρ. 3 του

άρθρου 10 του ν. 2168/1993 (Α` 147), όπως αυτή τροποποιείται δια του παρόντος. Όποιος για οποιονδήποτε λόγο δεν υποβληθεί στην παραπάνω εξέταση κατά το χρόνο που ορίζεται στην πρόσκληση ή εξετασθεί ανεπιτυχώς, δεν επιτρέπεται να οπλοφορεί και ανακαλείται η άδεια οπλοφορίας του."

β. Για την προστασία προσώπων, την ασφάλεια δημόσιων καταστημάτων, τραπεζών, μουσείων, μεταφοράς χρημάτων ή αξιών, οικημάτων που έχουν ανάγκη ειδικής προστασίας, επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας ή προοριζόμενων για εξυπηρέτηση της εθνικής άμυνας ή άλλων μεγάλης αξίας και σπουδαιότητας επιχειρήσεων ή εγκαταστάσεων. Στις περιπτώσεις αυτές η άδεια κατοχής χορηγείται στο όνομα εκείνων που νόμιμα εκπροσωπούν τους ανωτέρω φορείς, ενώ η άδεια οπλοφορίας στο όνομα εκείνων στους οποίους ανατίθεται η ασφάλεια των προσώπων, των εγκαταστάσεων, οικημάτων, πολύτιμων αντικειμένων, αξιών και χρηματαποστολών. Στην άδεια οπλοφορίας αναγράφονται οι προϋποθέσεις, με τις οποίες μπορεί ο κάτοχός της να φέρει τα όπλα που διαλαμβάνονται σ` αυτή.

4. Με τις καθοριζόμενες στην παρ. 3 προϋποθέσεις, δύναται η αρμόδια αστυνομική αρχή να χορηγεί άδεια οπλοφορίας και σε υπηκόους κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, οι οποίοι κατοικούν ή διαμένουν προσωρινά στην Ελλάδα. Με τις ίδιες προϋποθέσεις και με τους όρους της αμοιβαιότητας, είναι δυνατό σε εξαιρετικές περιπτώσεις να επιτραπεί η οπλοφορία και σε άλλους αλλοδαπούς, οι οποίοι κατοικούν στην Ελλάδα.

5. Κατ` εξαίρεση και με τον όρο της αμοιβαιότητας, μετά από άδεια που χορηγείται από την αρμόδια αστυνομική αρχή, ύστερα από αίτηση αλλοδαπής αρχής και γνώμη του Υπουργείου Εξωτερικών, επιτρέπεται η οπλοφορία διπλωματικών υπαλλήλων, στρατιωτικών ακολούθων ή αστυνομικών ξένων χωρών, οι οποίοι υπηρετούν στις πρεσβείες ή προξενεία των χωρών τους στην Ελλάδα ή συνοδεύουν επίσημα πρόσωπα ή έρχονται στην Ελλάδα για παραλαβή διωκόμενων ατόμων των οποίων έχει αποφασισθεί η έκδοση.

6. Οι προβλεπόμενες από τις παραγράφους 3, 4 και 5 του παρόντος άρθρου άδειες οπλοφορίας χορηγούνται μόνο για περίστροφα ή πιστόλια. Στις περιπτώσεις του εδαφίου β` της παρ. 3, πλην της περιπτώσεως οπλοφορίας για προστασία προσώπων, είναι δυνατόν να επιτραπεί η οπλοφορία και με αυτόματα ή άλλα πυροβόλα όπλα, εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι ασφάλειας, σύμφωνα με όσα ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.

7. Άδεια οπλοφορίας χορηγείται επίσης για άσκηση στη σκοποβολή, με τα όπλα που κάθε φορά επιτρέπονται γι` αυτόν το σκοπό. Οι άδειες αυτές χορηγούνται από την αρμόδια αστυνομική αρχή στο όνομα μελών ανα-

γνωρισμένων αθλητικών σωματείων, που επιδιώκουν την προαγωγή του αθλήματος της σκοποβολής. Ο κάτοχος της άδειας επιτρέπεται να οπλοφορεί μέσα στους χώρους άσκησης, κατά τη μετάβαση στο χώρο αυτόν και επιστροφή, καθώς και από τόπο σε τόπο, προς συμμετοχή σε επίσημους αγώνες σκοποβολής τα όπλα μεταφέρονται κενά τοποθετημένα σε ειδικές οπλοθήκες. Η άσκηση των ανηλίκων γίνεται με την εποπτεία των υπευθύνων των σκοπευτηρίων ή αθλητικών σωματείων.

Οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων τις παρούσας παραγράφου καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Πολιτισμού και Δημόσιας Ανάγκης.

8. Με τη λήξη της ισχύος της άδειας, που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7,8 και των παραγράφων 3, 4, 5, 6 και 7 του παρόντος η με την ανάκλησή της, αφαιρείται από την αρμόδια αστυνομική ή λιμενική αρχή το όπλο και τα φυσίγγια. Τα όπλα και φυσίγγια κρατούν, Τα από την αστυνομική ή λιμενική αρχή της αφαίρεσε μέχρι δύο (2) χρόνια. Αν στο διάστημα της διετίας χορηγηθεί στον ενδιαφερόμενο νέα άδεια ή ανανεωθεί η αρχική, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου αυτού, τα ανωτέρω είδη επιστρέφονται. Με άδεια των αστυνομικών αρχών επιτρέπεται η πώληση ή διάθεσή τους από τους ιδιοκτήτες τους κατά το διάστημα της διμηνίας ή πριν από τη λήξη ή ανάκληση της άδειας, σε εμπόρους ή άτομα που έχουν άδεια της αστυνομικής αρχής για την αγορά τους. Σε περίπτωση που δεν πληρωθούν ή διατεθούν τα όπλα και τα φυσίγγια ή δεν χορηγηθεί νέα άδεια ή δεν ανανεωθεί η αρχική, τα όπλα και τα φυσίγγια μετά την παρέλευση της διετίας κατάσχονται και περιέρχονται αυτοδίκαιες στο Δημόσιο, εγγραφόμενα με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας τάξης ή εμπορικής Ναυτιλίας στο υλικό της ελληνικής αστυνομίας ή του λιμενικού σώματος αντίστοιχα.

9. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης καθορίζεται η διαδικασία για τη χορήγηση των αδειών οπλοφορίας και κατοχής όπλου, ο τρόπος ανάκλησής τους και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

10. α. Άδεια θήρας χορηγείται από τις αρμόδιες δασικές αρχές μόνο σε άτομα που είναι εφοδιασμένα με άδεια κατοχής κυνηγετικού όπλου ή βεβαίωση της αρμόδιας αστυνομικής αρχής ότι πληρούν τις προϋποθέσεις χορήγησης άδειας κατοχής κυνηγετικού όπλου. Για την έκδοση της βεβαίωσης αυτής υποβάλλονται τα δικαιολογητικά που προβλέπονται για τη χορήγηση άδειας κατοχής κυνηγετικού όπλου.

β. Η οπλοφορία με κυνηγετικά όπλα απαγορεύεται, εκτός των περιπτώσεων της χρήσης για άσκηση θήρας ή σκοποβολής και της μετάβασης

και επιστροφής στους χώρους αυτούς. Στις περιπτώσεις αυτές κατά τη διέλευση από κατοικημένες περιοχές τα άπλα πρέπει να φέρονται κενά εντός θήκης.

11. Απαγορεύεται να φέρουν αεροβόλα όπλα και τουφέκια αλιείας άτομα που δεν συμπλήρωσαν το 18ο και 16ο έτος της ηλικίας τους, αντίστοιχα. Η μεταφορά αυτών επιτρέπεται μόνο από τον τόπο κατοικίας στο χώρο άσκησης στη σκοποβολή και αλιεία και αντίστροφα. Η χρήση των όπλων αυτών έξω από τους ειδικούς χώρους που προορίζονται για την άσκηση στη σκοποβολή ή την αλιεία απαγορεύεται.

12. Δεν επιτρέπεται σε όσους οπλοφορούν νόμιμα να φέρουν τα όπλα τους σε ελεγχόμενους κατά τον κανονισμό της Πολιτικής Αεροπορίας χώρους των αεροδρομίων, εκτός των αστυνομικών και τελωνειακών υπαλλήλων κατά το χρόνο εκτέλεσης της υπηρεσίας τους στους χώρους αυτούς.

13. α. Όποιος φέρει παράνομα όπλα ή άλλα είδη που διαλαμβάνονται στις παραγράφους 1, πλην της περιπτ. γ', και 3 περιπτ. α' και δ' του άρθρου 1 του παρόντος, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον διακοσίων χιλιάδων (200.000) δραχμών. Θεωρείται επιβαρυντική περίπτωση και διπλασιάζονται το κατώτερα όρια ποινών, όταν τα ανωτέρω είδη φέρονται σε συνελεύσεις, πανηγύρεις, δημόσιες συναθροίσεις, κέντρα διασκέδασης ή παιγνίων, καταστήματα πώλησης οινοπνευματωδών ποτών ή εντός μεταφορικών μέσων δημόσιας μεταφοράς προσώπων ή εντός ή πλησίον ελεγχόμενων χώρων αεροδρομίων.

β. Όποιος φέρει παράνομα όπλα ή άλλα είδη που διαλαμβάνονται στις παρ. 1 περιπτ. γ, 2 και 3 περιπτ. β', γ και ε' του άρθρου 1 του παρόντος ή παραβαίνει τις διατάξεις των παραγράφων 11 και 12 του παρόντος άρθρου, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών και χρηματική ποινή.

Άρθρο 11 - Μεταφορά όπλων και εκρηκτικών υλών- εκρηκτικών υλών

Χρήση

"1. Με εξαίρεση την πυρίτιδα κυνηγιού, απαγορεύεται η αγορά, μεταφορά και κατανάλωση εκρηκτικών υλών, χωρίς άδεια της αρμόδιας αστυνομικής αρχής. Οι προϋποθέσεις και η διαδικασία χορήγησης της ανωτέρω άδειας, τα μέτρα ασφαλούς μεταφοράς και φύλαξης των εν λόγω υλών, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης."

***Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.4 του άρθρου 4 του Ν.2334/1995 (Α 184)

2. Επίσης απαγορεύεται η μεταφορά των λοιπών ειδών που

διαλαμβάνονται στο άρθρο 1 του παρόντος, χωρίς άδεια της αρμόδιας αρχής. Κατ' εξαίρεση, δεν απαιτείται άδεια για τη μεταφορά κυνηγετικών και αεροβόλων όπλων, μερών, ανταλλακτικών και φυσιγγίων αυτών, καλύκων και καψυλίων κυνηγιού, ως και των ειδών που διαλαμβάνονται στο άρθρο 1, παράγραφοι 2 και 3 περιπτ. ε'.

Η άδεια μεταφοράς χορηγείται:

α. Από την αρμόδια αστυνομική αρχή του τόπου κατοικίας του ενδιαφερόμενου, για τα είδη των οποίων επιτρέπεται η εμπορία, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 6 του παρόντος.

β. Από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας στις περιπτώσεις της παραγράφου 4 του άρθρου 5 του παρόντος.

γ. Από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας ή Οικονομικών ή Δημόσιας Τάξης ή Γεωργίας ή Εμπορικής Ναυτιλίας, αντίστοιχα, για τις περιπτώσεις της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του παρόντος.

3. Δεν απαιτείται άδεια μεταφοράς των ειδών που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού, από το τελωνείο εισόδου μέχρι το τελωνείο εκτελωνισμού. Η μεταφορά στις περιπτώσεις αυτές γίνεται σύμφωνα με την τελωνειακή νομοθεσία. Η τελωνειακή αρχή υποχρεούται να ενημερώνει έγκαιρα τις αρμόδιες αστυνομικές ή λιμενικές αρχές για τη λήψη μέτρων αρμοδιότητάς τους κατά τη διαδρομή. Επίσης, δεν απαιτείται άδεια μεταφοράς στις περιπτώσεις διαμετακόμισης.

4. Σε όλες τις περιπτώσεις μεταφοράς και διαμετακόμισης πρέπει να πληρούνται, με μέριμνα του ενδιαφερόμενου, οι όροι συσκευασίας και ασφαλούς μεταφοράς, που προβλέπονται από τους ισχύοντες οικείους κανονισμούς, περί ασφαλούς μεταφοράς επικίνδυνων υλών.

5. Η χρήση των εκρηκτικών υλών σε οποιοδήποτε μέρος, συμπεριλαμβανομένων και των χώρων λατομικών και μεταλλευτικών εργασιών, επιτρέπεται να γίνεται μόνο από άτομα που κατέχουν άδεια γομωτή και πυροδότη, η ύπαρξη της οποίας αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση της προβλεπόμενης από την παρ. 1 του παρόντος άρθρου άδειας.

Η άδεια γομωτή και πυροδότη χορηγείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας. Οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για τη χορήγηση της άδειας αυτής και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με την υποπαρ. Ε.8. περ.8 της παρ.Ε του άρθρου πρώτου Ν.4152/2013, ΦΕΚ Α 107/9.5.2013 ορίζεται ότι:

"Επαναφέρονται οι ακόλουθες διοικητικές άδειες αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής: Γομωτή - Πυροδότη ν. 2168/1993 (Α`147) κοινή υπουργική απόφαση (κ.υ.α.) με αριθμό 2254/230/1995 (Β` 73), όπως έχει τροποποιηθεί και συμπληρωθεί από τις υπ` αριθ. Φ.6.9/13370/1560/1995 (Β`677) και Φ6.9/ 25068/1183/1996 (Β` 1035) κοινές υπουργικές αποφάσεις, άρθρα 108 έως 110 του νέου Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (υπ` αριθ. ΥΑ Δ7/Α/οικ.12050/ 2223/23.5.2011 (Β`1227) υπουργική απόφαση, ν. 3852/2010 (Β 1227), ν. 3982/2011 (Α` 143).

6. Κατά τη διενέργεια εκσκαφών μέσα σε κατοικημένες περιοχές γενικά και σε περιοχές όπου υπάρχουν οικοδομές, απαγορεύεται η χρήση εκρηκτικών υλών, εκτός εάν πρόκειται για έδαφος, που δεν είναι δυνατό να εκσκαφεί με σύγχρονα τεχνικά μέσα. Αυτό πιστοποιείται με υπεύθυνη δήλωση του επιβλέποντος διπλωματούχου μηχανικού, ο οποίος αναλαμβάνει και την ευθύνη για την ασφαλή χρήση των εκρηκτικών υλών και καθορίζει στη δήλωσή του τα ληπτέα προφυλακτικά μέτρα για το κοινό και για τις γειτονικές οικοδομές. Στην περίπτωση αυτήν, η άδεια αγοράς, μεταφοράς και κατανάλωσης των ανωτέρω υλών, χορηγείται από την αρμόδια αστυνομική αρχή, μετά προηγούμενη έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας πολεοδομίας.

"7. Οι παραβάτες του παρόντος άρθρου, καθώς και της προβλεπόμενης από την παρ. 1 του άρθρου αυτού υπουργικής απόφασης τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον διακοσίων χιλιάδων (200.000) δραχμών".

***Η παρ.7 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.5 του άρθρου 4 του Ν.2334/1995 (Α 184)

`Αρθρο 12 Άσκοποι πυροβολισμοί-Παράνομη χρήση εκρηκτικών υλών

1. α. Απαγορεύονται οι άσκοποι πυροβολισμοί.

β. Απαγορεύεται η άσκοπη χρήση εκρηκτικών μηχανισμών ή εκρηκτικών υλών ή η χρησιμοποίηση αυτών για σκοπούς διαφόρους, εκείνων για τους οποίους χορηγήθηκε η, άδεια αγοράς κατανάλωσης.

"γ. Απαγορεύεται η άσκοπη χρήση των ειδών που αναφέρονται στην περίπτωση στ`της παρ. 3 του άρθρου 1, καθώς και η χρησιμοποίηση τους για σκοπούς διάφορους εκείνων που προορίζονται."

*** Η περίπτωση γ' της παρ.1 προστέθηκε με την παρ.1 άρθρου 6 Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

2. Εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλη διάταξη, τιμωρούνται:

"α. Οι παραβάτες των περιπτώσεων α` και γ` της παρ. 1 με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών."

*** Η περίπτωση α' της παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.2 άρθρου 6 Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

β. Οι παραβάτες της παρ. 1. περιπτ. β` με φυλάκιση τουλάχιστον, έξι (6) μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον διακοσίων χιλιάδων (200.000) δραχμών.

`Αρθρο 13

`Οπλα και αντικείμενα στις φυλακές

1. Κρατούμενοι από δημόσια αρχή σε φυλακές ή άλλους χώρους απαγορεύεται να κατέχουν όπλο ή άλλο αντικείμενο από τα αναφερόμενα στον παρόντα νόμο.

2. Απαγορεύεται η εισαγωγή στους ανωτέρω χώρους των ειδών αυτών, καθώς και κάθε είδους αντικειμένων, που δεν επιτρέπονται από τον κανονισμό των φυλακών, με τα οποία μπορεί να προκληθεί σωματική βλάβη.

3. Οι παραβάτες του παρόντος άρθρου τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών, η οποία εκτίεται αθροιστικά και δεν εφαρμόζονται μ` αυτήν οι περί συρροής διατάξεις.

`Αρθρο 14

Οπλοχρησία

`Οποιος με χρήση όπλου ή άλλου αντικειμένου αναφερόμενου στον παρόντα νόμο διαπράξει κακούργημα ή πλημμέλημα από δόλο ή αμέλεια και καταδικασθεί, ανεξάρτητα από την ποινή που επιβάλλεται γι` αυτό, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών.

`Αρθρο 15

Διακεκριμένες περιπτώσεις

1. `Οποιος εισάγει, κατέχει, κατασκευάζει, μετασκευάζει, συναρμολογεί, εμπορεύεται, παραδίδει, προμηθεύει ή μεταφέρει πολεμικά τουφέκια, αυτόματα, πολυβόλα, πιστόλια, περίστροφα, χειροβομβίδες, πυρομαχικά, εκρηκτικές ύλες, εκρηκτικούς μηχανισμούς και λοιπά είδη πολεμικού υλικού, με σκοπό τη διάθεσή τους σε τρίτους για διάπραξη κακούργηματος ή με σκοπό τον παράνομο εφοδιασμό ομάδων, οργανώσεων,

σωματείων ή ενώσεων προσώπων, τιμωρείται με κάθειρξη, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλη διάταξη. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και όποιος, για τον ίδιο σκοπό, λαμβάνει, αποκρύπτει ή με οποιονδήποτε τρόπο δέχεται τα ανωτέρω αντικείμενα. Με την ίδια, επίσης, ποινή τιμωρούνται και τα μέλη διοικητικού συμβουλίου ή διοικούσας επιτροπής ή οι υπεύθυνοι ή αρχηγοί των κατά την προηγούμενη περίπτωση ομάδων, οργανώσεων, σωματείων και ενώσεων, αν γνωρίζουν ότι κάποιο από τα μέλη τους έχει παράνομα εφοδιαστεί ή κατέχει τα ανωτέρω αντικείμενα, καθώς και τους σκοπούς που επιδιώκει και δεν το καταγγέλουν στις αρμόδιες αρχές.

«Με την ίδια ποινή τιμωρείται και όποιος παράνομα κατέχει ή φέρει πολεμικό τυφέκιο, πολυβόλο, υποπολυβόλο, χειροβομβίδα, βαρύ όπλο, όπλο πυροβολικού ή μεταφέρει αυτά οπουδήποτε.»

*** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.1 προστέθηκε με την παρ.6 άρθρου 10 (Εναρμ. με ΟΔΗΓ.2008/51/ΕΚ) Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011 και αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 73 Ν.4139/2013,ΦΕΚ Α 74/20.3.2013.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. παρ.1 άρθρου 4 Ν.2225/1994,όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 15 Ν.4267/2014,ΦΕΚ Α 137/12.6.2014,σχετικά με επιτρεπτό άρσης απορρήτου για τη διακρίβωση των κακουργημάτων που προβλέπονται από τη παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

2. Κάθε από πρόθεση προπαρασκευαστική ενέργεια των πράξεων της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) έως δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών.

***ΠΡΟΣΟΧΗ: Βλ. και άρθρο 187Α ΠΚ (το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 40 Ν.3251/2004,ΦΕΚ Α 127/9.7.2004) σχ.με ποινές που επιβάλλονται για εγκλήματα των παρ.1 και 2 του παρόντος όταν αυτά συνιστούν τρομοκρατικές πράξεις.

3. Στις περιπτώσεις των προηγούμενων παραγράφων δημεύονται και τα μεταφορικά μέσα, εφόσον ο κύριος ή όταν πρόκειται για νομικό πρόσωπο, ο εκπρόσωπος αυτού είναι αυτουργός ή συμμετοχος της πράξης.

4. Επί των παραβάσεων της παραγράφου 1, του παρόντος άρθρου η περάτωση της ανακρίσεως και η εισαγωγή της υποθέσεως στο ακροατήριο γίνεται με απευθείας κλήση κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 20 και 21 του ν. 663/1977.

`Άρθρο 16 Κατάσχεση - Δήμευση

1. Τα όπλα και λοιπά αντικείμενα του άρθρου 1 του παρόντος νόμου, που παράνομα εισάγονται, κατέχονται, κατασκευάζονται μετασκευάζονται,

συναρμολογούνται, φέρονται, μεταφέρονται ή διαμετακομίζονται, ανευρίσκονται ή παραδίδονται στις αρμόδιες αρχές, καθώς και εκείνα, που έχουν παραδοθεί ή έχουν εγκαταλειφθεί κατά το παρελθόν, για οποιονδήποτε λόγο, στις αστυνομικές αρχές, κατάσχονται.

2. Οι τελωνειακοί υπάλληλοι, προκειμένου για τα όπλα και λοιπά αντικείμενα του άρθρου 1 του παρόντος νόμου, που εισάγονται στα τελωνεία κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου, καθώς και οι αξιωματικοί και υπαξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων, προκειμένου για τα ανωτέρω αντικείμενα που κατέχονται ή φέρονται παράνομα σε παραμεθόριες περιοχές ή απαγορευμένες ή επιτηρούμενες ζώνες, δικαιούνται να προβαίνουν στην κατάσχεση των ειδών αυτών και στη σύλληψη των υπαίτιων, εκπληρώντες καθήκοντα ειδικών ανακριτικών υπαλλήλων. Ειδικότερα, οι αξιωματικοί και υπαξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων υποχρεούνται σε άμεση παράδοση των συλληφθέντων ατόμων και των κατασχεθέντων όπλων και λοιπών αντικειμένων στην οικεία αστυνομική ή λιμενική αρχή.

3. Τα όπλα και λοιπά αντικείμενα που κατάσχονται, κατά τις παραγράφους 1 και 2, δημεύονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 76 του Ποινικού Κώδικα, εξ αυτών δε εκποιούνται μόνο εκείνα των οποίων επιτρέπεται η εμπορία κατά τις διατάξεις του άρθρου 6 του παρόντος.

"Οι αστυνομικές, στρατιωτικές, τελωνειακές, λιμενικές, δασικές αρχές καθώς και το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος, που κατάσχουν τα ανωτέρω όπλα και λοιπά αντικείμενα, δύνανται να ζητήσουν δια του προϊσταμένου τους Υπουργού, όσα από αυτά κρίνουν απαραίτητα για τις ανάγκες τους ή τον εμπλουτισμό συλλογών, από τον αρμόδιο εισαγγελέα ή επίτροπο, ο οποίος μετά την τελεσίδικη απόφαση δήμευσης παραγγέλλει την παράδοσή τους στην αιτούσα αρχή, η οποία τα εγγράφει στο υλικό της σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις."

*** Το δεύτερο εδάφιο αντικατατάχθηκε ως άνω με την παρ.19 άρθρ.16

N.2873/2000, ΦΕΚ Α 285/28.12.2000.

**βλ. την υπ' αριθμόν 7004/3/40-θ'/23-4-2004 Απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης (ΦΕΚ Β' 649/4.5.2004) "Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων Υπουργού Δημόσιας Τάξης σε υφιστάμενα υπηρεσιακά όργανα"

4. Οι Υπηρεσίες Εγκληματολογικών Ερευνών δύνανται να μην αποστέλλουν στην αρμόδια εισαγγελία όπλα και λοιπά αναφερόμενα στο άρθρο 1 αντικείμενα, που απεστάλησαν σ' αυτές για εξέταση, όταν αυτά παρουσιάζουν ιδιαίτερο εργαστηριακό ενδιαφέρον και είναι απολύτως απαραίτητα για συνεχείς συγκριτικές εξετάσεις ή απαιτούν περαιτέρω αξιολόγηση και είναι χρήσιμα για μελλοντικές εργαστηριακές εξετάσεις. Οι ανωτέρω υπηρεσίες υποχρεούνται να αποστέλλουν στις αρμόδιες εισαγγελικές ή δικαστικές αρχές, μαζί με τις εκθέσεις και φωτογραφίες

των προαναφερόμενων αντικειμένων. Το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο ή δικαστήριο δύναται να διατάξει την προσκόμιση των ανωτέρω πειστηρίων, τα οποία, όταν καταστεί τελεσίδικη η απόφαση δήμευσής τους, επιστρέφονται στην οικεία υπηρεσία, η οποία τα εγγράφει στο υλικό της, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις :

5. Με απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία αποστολής των ανωτέρω πειστηρίων στην αλλοδαπή προς εξέταση, στις περιπτώσεις που η αποστολή αυτή κρίνεται απόλυτα αναγκαία.

6. Όταν κατάσχονται είδη από τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και από τη φύλαξή τους στις υπηρεσίες που τα κατάσχουν, δημιουργούνται προβλήματα ασφάλειας, παραδίδονται προς φύλαξη στις πλησιέστερες αποθήκες των Ενόπλων Δυνάμεων.

Άρθρο 17 Ειδικές ποινικές διατάξεις

1. Απαγορεύεται η εισαγωγή, εξαγωγή, κατασκευή, εμπορία, κατοχή, μεταφορά και χρήση:

α. Όπλων που έχουν τη μορφή άλλου αντικειμένου.

β. Πυρομαχικών με διατρητικά, εκρηκτικά, εμπρηστικά βλήματα, καθώς και των ιδίων των βλημάτων.

"γ. Πυρομαχικών για πιστόλια και περίστροφα με διασπώμενα ή διαστελλόμενα βλήματα καθώς και των βλημάτων αυτών."

** Η περίπτωση γ΄ της παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 7 Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

"1Α. Απαγορεύεται η εισαγωγή, μεταφορά, εξαγωγή, εμπορία, διάθεση με οποιονδήποτε τρόπο και κατοχή πυροβόλου όπλου ή μέρους του που δεν φέρει τη σήμανση της παρ. 3Α του άρθρου 5 ή οποιαδήποτε ενιαία και εύχρηστη σήμανση με αριθμητικό ή αλφαριθμητικό κωδικό που παρέχει τη δυνατότητα ευχερούς αναγνώρισης της χώρας κατασκευής. Ομοίως απαγορεύεται η εξαγωγή, η μεταφορά σε άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε., η εμπορία, η διάθεση με οποιονδήποτε τρόπο και η κατοχή πυροβόλου όπλου ή μέρους του που δεν έχει καταχωρισθεί στο αρχείο του άρθρου 28. Οι απαγορεύσεις της παρούσας παραγράφου δεν ισχύουν για τα πυροβόλα όπλα ή τα μέρη τους που έχουν απενεργοποιηθεί."

*** Η παρ.1Α προστέθηκε με την παρ.3 άρθρου 10 (Εναρμόνιση με την ΟΔΗΓ.2008/51/ΕΚ) Ν.3944/2011,ΦΕΚ Α 67/5.4.2011.

2. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης δύναται να απαγορεύεται για σοβαρούς λόγους ασφάλειας, η εισαγωγή, κατασκευή και εμπορία όπλων σκοποβολής, περιστρόφων, πιστολίων και εκρηκτικών υλών και να τίθενται

περιορισμοί στην κατασκευή ή διάθεση κυνηγετικών όπλων και φυσιγγίων πυροβόλων όπλων.

3. Οι παραβάτες των διατάξεων του παρόντος άρθρου τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) έως δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών.

***ΠΡΟΣΟΧΗ: Βλ. και άρθρο 187Α ΠΚ (το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 40 Ν.3251/2004, ΦΕΚ Α 127/9.7.2004) σχ.με ποινές που επιβάλλονται για εγκλήματα των παρ.1 και 3 του παρόντος άρθρου όταν αυτά συνιστούν τρομοκρατικές πράξεις.

"4. Οι παραβάτες των διατάξεων των υπουργικών αποφάσεων, που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του παρόντος νόμου, τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους και χρηματική ποινή, εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλη διάταξη."

***Η παρ.4 προστέθηκε με την παρ.6 του άρθρου 4 του Ν.2334/1995 (Α 184)

Συρροή οπλοφορίας – οπλοκατοχής – οπλοχρησίας [ΑΠ 14-06/2010]

- Η «παράνομη οπλοφορία» και η «παράνομη οπλοκατοχή» συρρέουν αληθώς, μόνο εφόσον η κατοχή τελείται σε χρόνο διαφορετικό και σαφώς διακεκριμένο εκείνου της οπλοφορίας [ΑΠ 1583/1991]
- «Οπλοχρησία» νοείται η χρήση του όπλου κατά τον ειδικό λειτουργικό του προορισμό. Προκειμένου περί πυροβόλου όπλου, δεν αρκεί η προβολή του εν είδει απιλής, αλλά απαιτείται και πυροβολισμός, ήτοι εκτόξευση βλήματος για τη στοιχειοθέτηση της χρήσης του (Ολ.ΑΠ 760/1988, ΑΠ 2445/2003)
- Τελείται ένα έγκλημα οπλοφορίας ή οπλοκατοχής, όταν φέρονται ή κατέχονται, αντιστοίχως, από το δράστη περισσότερα όπλα, ή από κοινού ένα όπλο με τα πυρομαχικά του, χωρίς να συντρέχει αληθινή συρροή εγκλημάτων, αφού με την πράξη προσβάλλεται το ίδιο έννομο αγαθό (: η δημόσια τάξη) και στην περίπτωση αυτή επιβάλλεται η βαρύτερη από τις προβλεπόμενες για κάθε όπλο ποινή, με εξαίρεση τα κτηνυγετικά όπλα, η κατοχή των οποίων αποτελεί αυτοτελές έγκλημα (Πεντ.Εφ.Πειρ. 38/2001)

ΟΠΛΑ ΑΠΟ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΥΣ (Ν. 3169/24-7-2003)

• άρ. 6 παρ. 1: **Πλημμελής φύλαξη οπλισμού από αστυνομικό → Φ μέχρι 2 έτη**. Αν η πλημμελής φύλαξη είχε ως αποτέλεσμα να περιέλθει ο παραπάνω οπλισμός στην κατοχή τρίτου → **Φ τουλ. 3 μηνών**.

– Παρ. 2: **Παράνομη παράδοση ατομικού οπλισμού σε άλλον → Φ τουλ. 6 μηνών**.

– **Παρ. 3**: Παράνομη κατοχή πυροβόλου όπλου από αστυνομικό και η οπλοφορία αυτού με τέτοιο όπλο συνιστά επιβαρυντική περίπτωση.

– **Παρ. 4**: Παράνομη απειλή με πυροβόλο όπλο ή παράνομη εκτέλεση εκφοβιστικού πυροβολισμού ή παράνομος πυροβολισμός κατά πραγμάτων → **Φ τουλ. 3 μηνών**.

– **Παρ. 5**: Παράνομη εκτέλεση πυροβολισμού ακινητοποίησης ή εξουδετέρωσης → **Φ τουλ. 6 μηνών**.

– **Παρ. 6**: Η εκτός υπηρεσίας τέλεση των πράξεων που αναφέρονται στις παρ. 4 και 5 συνιστά επιβαρυντική περίπτωση.

Άρθρο 1 - Έννοια όρων

Στον παρόντα νόμο οι ακόλουθοι όροι έχουν την εξής σημασία:

α. Αστυνομικοί είναι το αστυνομικό προσωπικό, οι ειδικοί φρουροί και οι συνοριακοί φύλακες.

β. Οπλισμός είναι τα όπλα και πυρομαχικά που επιτρέπεται να φέρει ο αστυνομικός και διακρίνεται σε στατικό, υπηρεσιακό ατομικό και ιδιωτικό ατομικό. Στατικός είναι ο οπλισμός που παρέχεται στον αστυνομικό από την υπηρεσία για την εκτέλεση συγκεκριμένης αποστολής, μετά το περάς της οποίας επιστρέφεται και φυλάσσεται σε αυτήν. Υπηρεσιακός ατομικός οπλισμός είναι ο οπλισμός που χρεώνεται από την υπηρεσία στον αστυνομικό για να ευρίσκεται στην κατοχή του. Ιδιωτικός ατομικός οπλισμός είναι ο οπλισμός που ανήκει στον αστυνομικό κατά κυριότητα.

γ. Οπλοφορία είναι η συναποκόμιση οπλισμού που βρίσκεται στη διάθεση του αστυνομικού για άμεση χρήση.

δ. Χρήση πυροβόλου όπλου είναι η κατά τον προορισμό του ενεργοποίηση του όπλου και η εκτόξευση βλήματος (πυροβολισμός). Ο πυροβολισμός, ανάλογα με το στόχο της βολής, κλιμακώνεται σε:

(1) εκφοβιστικό, όταν δεν στοχεύεται η πλήξη οποιουδήποτε στόχου,

(2) κατά πραγμάτων, όταν στοχεύεται η πλήξη πραγμάτων,

(3) ακινητοποίησης, όταν στοχεύεται η πλήξη μη ζωτικών σημείων του σώματος ανθρώπου και ιδίως των κάτω άκρων αυτού και

(4) εξουδετέρωσης, όταν στοχεύεται η πλήξη ανθρώπου και πιθανολογείται ακόμη και ο θάνατός του.

ε. Ενοπλη επίθεση υπάρχει όταν ο επιτιθέμενος χρησιμοποιεί όπλο του άρθρου 1 του ν. 2168/1993 εναντίον προσώπου ή απειλεί άλλον με άμεση χρήση του. Ως ένοπλη επίθεση θεωρείται και η απειλή με πειστική απομίμηση όπλου ή με ανενεργό όπλο.

Άρθρο 2 - Προϋποθέσεις οπλοκατοχής και οπλοφορίας

1. Ο αστυνομικός επιτρέπεται να κατέχει και να φέρει τον οπλισμό, για τον οποίο έχει εκπαιδευθεί, εφόσον κρίνεται σωματικά και ψυχικά κατάλληλος. Ο αστυνομικός φέρει τον στατικό οπλισμό, συμφωνά με τις διατάξεις του π.δ. 141/1991 (ΦΕΚ 58 Α). Ο αστυνομικός φέρει πάντοτε υπηρεσιακό ατομικό οπλισμό κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του, επιτρέπεται δε να φέρει αυτόν και εκτός υπηρεσίας. Κατ' εξαίρεση ο αστυνομικός δεν φέρει οπλισμό στις περιπτώσεις του άρθρου 9 του ν. 2168/1993, όταν απαγορεύεται από την εκλογική νομοθεσία και κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του κατόπιν σχετικής διαταγής. Η διαταγή αυτή δίδεται, αν κρίνεται ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η οπλοφορία δεν είναι αναγκαία ή είναι επικίνδυνη για την επιτυχία της αποστολής ή για την ασφάλεια του ίδιου ή των πολιτών ή για τη φύλαξη του οπλισμού.

2. Ο αστυνομικός, όταν βρίσκεται εκτός υπηρεσίας ή δεν επιτρέπεται να οπλοφορεί κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του, μπορεί να παραδίδει τον ατομικό του οπλισμό προς φύλαξη στην Υπηρεσία του.

3. Ο αστυνομικός απαγορεύεται να οπλοφορεί στις περιπτώσεις που τελεί σε κατάσταση μακράς αναρρωτικής αδείας ή υπηρεσίας γραφείου ή μόνιμης διαθεσιμότητας ή διαθεσιμότητας για λόγους πειθαρχίας ή αργίας με πρόσκαιρη παύση ή αργίας με απόλυση ή έχει χαρακτηριστεί ως μη κατάλληλος να οπλοφορεί.

4. Ο αστυνομικός υποχρεούται να παραδίδει τον ατομικό του οπλισμό στην Υπηρεσία του:

α. Όταν τίθεται σε κατάσταση, κατά τη διάρκεια της οποίας απαγορεύεται να οπλοφορεί, εκτός αν, για ειδικούς λόγους που αφορούν την ασφάλειό του, ο Αρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας του επιτρέψει να οπλοφορεί.

β. Όταν παραπέμπεται να δικαστεί για οποιοδήποτε έγκλημα του νόμου αυτού ή του ν. 2168/1993 ή καταδικασθεί, έστω και με οριστική απόφαση, σε οποιαδήποτε ποινή για παράβαση των προαναφερόμενων νόμων. Στην τελευταία περίπτωση ο αστυνομικός δεν επιτρέπεται να οπλοφορεί για δύο (2) χρόνια από την παρόδοση του οπλισμού.

Αν πριν τη συμπλήρωση της διετίας ο αστυνομικός απάλλαγεί ή αθωωθεί με τέλεσίδικη απόφαση, ο οπλισμός επιστρέφεται σε αυτόν.

γ. Όταν διατάσσεται σχετικά από τον διοικητή του ή τους ιεραρχικά προϊσταμένους αυτού, επειδή υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις κακής χρήσης ή πλημμελούς φύλαξης του όπλου, ιδίως για λόγους υγείας ή παραβίασης των κανόνων και μέτρων ασφάλειας. Αν οι ενδείξεις κακής χρήσης του όπλου οφείλονται σε λόγους ψυχικής υγείας, απαιτείται σύμφωνη γνώμη του ψυχολόγου της Υπηρεσίας, εφόσον αυτός υπάρχει. Κατά της ανωτέρω διαταγής ο αστυνομικός μπορεί να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του ιεραρχικώς προϊσταμένου αυτού

που την εξέδωσε εντός προθεσμίας δέκα ημερών. Η προθεσμία και η άσκηση της προσφυγής δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της διαταγής. Η διαταγή αυτή παύει να ισχύει μετά την παρέλευση τριών μηνών από την έκδοσή της. Ο Αρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας μπορεί να την παρατείνει για ένα ακόμη τρίμηνο. Ο Αρχηγός, σε περίπτωση που οι ενδείξεις κακής χρήσης του όπλου οφειλονται σε λόγους ψυχικής υγείας του αστυνομικού, παραπέμπει αυτόν στην Επιτροπή του άρθρου 4.

δ. Όταν δεν πιστοποιείται η ικανότητά του στο χειρισμό των όπλων κατά τη συντηρητική εκπαίδευση.

"ε. Όταν χαρακτηρίζεται ως μη κατάλληλος να οπλοφορεί σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 5 του άρθρου 4."

***Το εδάφ.ε αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ.2 του άρθρου 4 του Ν.3206/2003(ΦΕΚ Α 298)

στ. Όταν λήγει η υπηρεσιακή του σχέση.

5. Ο αστυνομικός, που εμπίπτει στις διατάξεις των εδαφίων δ` και ε` της προηγούμενης παραγράφου, δεν λαμβάνει το επίδομα ειδικής απασχόλησης Δημόσιας Τάξης και Ασφάλειας του εδαφίου β` της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του ν. 2448/1996 (ΦΕΚ 279 Α`), όπως ισχύει κάθε φορά, και δεν επιτρέπεται να εισαχθεί στη Σχολή Αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας. Αν πρόκειται για αξιωματικό, εφαρμόζονται ως προς την εξέλιξη και την τοποθέτησή του οι διατάξεις που ισχύουν για τους αξιωματικούς της κατάστασης υπηρεσίας γραφείου.

"Αν ο αστυνομικός άσκησε την προσφυγή της παραγράφου 3 του άρθρου 4 οι παραπάνω συνέπειες επέρχονται μετά την έκδοση της απόφασης για την απόρριψη της προσφυγής."

*** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.5 προστέθηκε με την παρ.1 άρθρου 20 Ν.3938/2011,ΦΕΚ Α 61/31.3.2011.

6. Ο αστυνομικός, που σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού κατέχει υπηρεσιακό ατομικό οπλισμό, επιτρέπεται να κατέχει και να φέρει και ιδιωτικό ατομικό οπλισμό, για τον οποίο χορηγείται από την Υπηρεσία άδεια αγοράς και άδεια κατοχής και οπλοφορίας.

7. Ο αστυνομικός επιτρέπεται να φέρει τον ιδιωτικό ατομικό οπλισμό με τις ίδιες προϋποθέσεις που φέρει και τον υπηρεσιακό ατομικό οπλισμό. Ο ιδιωτικός ατομικός οπλισμός που φέρει ο αστυνομικός κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του θεωρείται ως υπηρεσιακός. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως και για τον ιδιωτικό ατομικό οπλισμό. Σε περίπτωση υποχρεωτικής παράδοσης αυτού, κατ` εφαρμογή των διατάξεων των εδαφίων ε` και στ` της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου ή λόγω θέσεως του αστυνομικού σε κατάσταση υπηρεσίας γραφείου ή μόνιμης διαθεσιμότητας, ανακαλείται η άδεια κατοχής και οπλοφορίας και εφαρμόζονται περαιτέρω οι διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 10 του ν. 2168/1993. Στις λοιπές περιπτώσεις υποχρεωτικής παράδοσης, ο οπλισμός φυλάσσεται στην Υπηρεσία μέχρι να αρθούν οι λόγοι παράδοσής του.

8. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, που δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν την προμήθεια, την κατανομή και το είδος του οπλισμού που χρεώνεται στις Υπηρεσίες και το προσωπικό ανάλογα με την υπηρεσιακή του θέση, τον τρόπο ανάρτησης και μεταφοράς αυτού, την επιθεώρηση και εναποθήκευση του οπλισμού, την ανάλωση των πυρομαχικών, τη φύλαξη και συντήρηση του οπλισμού, τα μέτρα ασφαλείας και τα μέτρα για την πρόληψη ατυχημάτων, τις υποχρεώσεις του προσωπικού και των Υπηρεσιών για τον οπλισμό, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 3 - Χρήση πυροβόλου όπλου και αρχές που τη διέπουν

1. Ο αστυνομικός επιτρέπεται κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του να προτάσσει το πυροβόλο όπλο, εφόσον συντρέχει κίνδυνος ένοπλης επίθεσης σε βάρος αυτού ή τρίτου

2. Ο αστυνομικός επιτρέπεται να κάνει χρήση πυροβόλου όπλου, εφόσον αυτό απαιτείται για την εκπλήρωση του καθήκοντός του και συντρέχουν οι παρακάτω προϋποθέσεις

α. Έχουν εξαντληθεί όλα τα ηπιότερα του πυροβολισμού μέσα, εκτός αν αυτά δεν είναι διαθέσιμα ή πρόσφορα στη συγκεκριμένη περίπτωση. Ηπιότερα μέσα είναι ιδίως παραινέσεις, προτροπές, χρήση εμποδίων, σωματικής βίας, αστυνομικής ράβδου, επιτρεπτών χημικών ουσιών ή άλλων ειδικών μέσων, προειδοποίηση για χρήση πυροβόλου όπλου και απειλή με πυροβόλο όπλο.

β. Έχει δηλώσει την ιδιότητά του και έχει απευθύνει σαφή και κατανοητή προειδοποίηση για την επικείμενη χρήση πυροβόλου όπλου, παρέχοντας επαρκή χρόνο ανταπόκρισης, εκτός αν αυτό είναι μάταιο υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες ή επιτείνει τον κίνδυνο θανάτου ή σωματικής βλάβης.

γ. Η χρήση πυροβόλου όπλου δεν συνιστά υπερβολικό μέτρο σε σχέση με το είδος της απειλούμενης βλάβης και την επικινδυνότητα της απειλής.

3. Όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου επιβάλλεται η ηπιότερη χρήση του πυροβόλου όπλου, εκτός αν αυτό είναι μάταιο υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες ή επιτείνει τον κίνδυνο θανάτου ή σωματικής βλάβης.

Ως ηπιότερη χρήση πυροβόλου όπλου νοείται η κατά το εδάφιο δ του άρθρου 1 κλιμάκωση της χρήσης του με τη μικρότερη δυνατή και αναγκαία προσβολή.

4. Ο εκφοβιστικός πυροβολισμός ή ο πυροβολισμός κατά πραγμάτων επιτρέπεται, ιδίως σε περιπτώσεις κινδύνου από ζώο ή προειδοποίησης για πυροβολισμό εναντίον ανθρώπου, εφόσον έχουν ληφθεί όλα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να μην πληγεί άνθρωπος από αστοχία ή εξοστρακισμό του βλήματος. Πυροβολισμός κατά οχήματος, που ενέχει κίνδυνο τραυματισμού επιβαίνοντος προσώπου, επιτρέπεται μόνο υπό τις προϋποθέσεις της επόμενης παραγράφου.

5. Ο πυροβολισμός ακινητοποίησης επιτρέπεται, αν αυτό απαιτείται:

α. Για την απόκρουση ένοπλης επίθεσης, εφόσον η επίθεση άρχισε ή επίκειται, ώστε κάθε καθυστέρηση αντίδρασης να καθιστά αναποτελεσματική την άμυνα.

β. Για την αποτροπή επικείμενης τέλεσης ή εξακολούθησης κοινώς επικίνδυνου κακούργηματος ή κακούργηματος που τελείται με χρήση ή απειλή σωματικής βίας.

γ. Για τη σύλληψη καταδικασθέντος ή υποδίκου ή καταδιωκόμενου που καταλαμβάνεται να τελεί επ' αυτοφώρω κακούργημα ή πλημμέλημα, εφόσον αντιδρά στη σύλληψή του και υπάρχει άμεσος κίνδυνος να κάνει χρήση όπλου.

δ. Για την αποτροπή παράνομης εισόδου στη χώρα ή εξόδου από αυτή προσώπων που επιχειρούν παράνομη διακίνηση ανθρώπων ή πραγμάτων και φέρουν όπλα του εδαφίου α' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 2168/1993.

ε. Για την προστασία εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας ή χώρων, στους οποίους φυλάσσονται αντικείμενα επικίνδυνα για τη δημόσια υγεία ή τη δημόσια τάξη ή πειστήρια

εγκλήματος, εφόσον η φύλαξή τους έχει ανατεθεί ειδικά στον αστυνομικό και επιχειρείται βίαιη είσοδος, προσβολή ή αφαίρεση των φυλασσομένων από ένοπλο.

στ. Για την αποτροπή απόδρασης ή ελευθέρωσης κρατουμένου που επιχειρείται με ένοπλη επίθεση.

ζ. Για την αποτροπή αφοπλισμού αστυνομικού κατά την υπηρεσία του.

6. Ο πυροβολισμός εξουδετέρωσης επιτρέπεται, αν αυτό απαιτείται:

α. για την απόκρουση επίθεσης ενωμένης με επικείμενο κίνδυνο θανάτου ή βαριάς σωματικής βλάβης ανθρώπου,

β. για τη διάσωση ομήρων, για τους οποίους απειλείται κίνδυνος θανάτου ή βαριάς σωματικής βλάβης.

7. πυροβολισμός ακινητοποίησης ή εξουδετέρωσης απαγορεύεται:

α. εφόσον υπάρχει σοβαρός κίνδυνος να πληγεί τρίτος από αστοχία ή εξοστρακισμό του βλήματος,

β. εναντίον ενόπλου πλήθους, εφόσον υπάρχει σοβαρός κίνδυνος να πληγούν άοπλοι,

γ. Εναντίον ανηλίκου, εκτός αν αποτελεί το μοναδικό μέσο για την αποτροπή επικείμενου κινδύνου θανάτου.

Ως ανήλικος θεωρείται το πρόσωπο που δεν έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του,

δ. εναντίον προσώπου που τρέπεται σε φυγή, όταν καλείται να υποστεί νόμιμο έλεγχο.

8. Όταν οι αστυνομικοί ενεργούν ως ομάδα, για τη χρήση πυροβόλου όπλου, απαιτείται προσταγή του επικεφαλής αυτής, εκτός αν ο αστυνομικός δέχεται επ(θεση, από την οποία απειλείται βαριά σωματική βλάβη ή θανάτωσή του.

9. Αντισυνταγματική ή προδήλως παράνομη διαταγή ανωτέρου για χρήση πυροβόλου όπλου δεν αίρει τον άδικο χαρακτήρα της πράξης του αστυνομικού.

10. Κάθε περίπτωση χρήσης όπλων από αστυνομικό αναφέρεται αμέσως στην αρμόδια αστυνομική Υπηρεσία και Δικαστική Αρχή.

Άρθρο 4 - Έλεγχος καταλληλότητας

1. Οι Υγειονομικές Επιτροπές της Ελληνικής Αστυνομίας, όταν γνωματεύουν για τη σωματική ικανότητα των αστυνομικών, αποφαινόμενες ειδικώς και για την καταλληλότητά τους να φέρουν πυροβόλα όπλα.

2. Οι αστυνομικοί υποβάλλονται σε εξέταση για τον έλεγχο της καταλληλότητάς τους να φέρουν πυροβόλο όπλο. Η εξέταση αυτή διενεργείται, μέσα σε ένα έτος μετά τη συμπλήρωση πενταετίας από την αποφοίτησή τους, από τις Σχολές Αστυφυλάκων και

Αξιωματικών. Η εξέταση γίνεται από ειδική επιτροπή της Υγειονομικής Υπηρεσίας της Ελληνικής Αστυνομίας.

"Η Επιτροπή διερευνά, με ψυχοτεχνικές δοκιμασίες και συνέντευξη των εξεταζομένων, την εν γένει προσωπικότητα αυτών και κυρίως την αυτοκυριαρχία, τη συναισθηματική σταθερότητα, την κρίση και αντίληψη και την ικανότητα προσαρμογής στις μεταβαλλόμενες καταστάσεις και απαιτήσεις και αποφαινεται για το αν η προσωπικότητα τους παρέχει τα εχέγγυα για ορθή χρήση του όπλου."

Αν η επιτροπή διαγνώσει και ενδείξεις ψυχοπαθολογίας, παραπέμπει τον αστυνομικό στο Ψυχιατρικό Τμήμα του Κεντρικού Ιατρείου Αθηνών, σύμφωνα με τις διατάξεις για την Υγειονομική Υπηρεσία της Ελληνικής Αστυνομίας.

*** Το τέταρτο εδάφιο της παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.2 άρθρου 20 Ν.3938/2011,ΦΕΚ Α 61/31.3.2011.

3. Οι αστυνομικοί, για τους οποίους οι υγειονομικές επιτροπές της παραγράφου 1 αποφαινούνται, έστω και σε πρώτο βαθμό, ότι δεν είναι κατάλληλοι να φέρουν πυροβόλα όπλα ή η επιτροπή της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού αποφαινεται ότι δεν παρέχουν τα εχέγγυα για ορθή χρήση πυροβόλου όπλου, χαρακτηρίζονται, με απόφαση του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας, ως μη κατάλληλοι να οπλοφορούν και εκτελούν υπηρεσία, για την οποία δεν κρίνεται απαραίτητη η οπλοφορία.

"Οι αστυνομικοί που χαρακτηρίζονται ως μη κατάλληλοι να οπλοφορούν μπορούν, μετά την παρέλευση έξι (6) μηνών από την έκδοση της σχετικής πράξης, να ζητήσουν την επανεξέταση τους από την Επιτροπή. Την επανεξέταση μπορεί να διατάσσει και ο Αρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας, μετά τη συμπλήρωση έξι (6) μηνών από την αρχική εξέταση ή κάθε επανεξέταση. Οι αστυνομικοί σε κάθε περίπτωση που χαρακτηρίζονται ως μη κατάλληλοι να οπλοφορούν δύνανται εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την επίδοση της σχετικής απόφασης να ασκήσουν προσφυγή ενώπιον της Επιτροπής Προσφυγών που συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, σύμφωνα με την παράγραφο 4."

*** Το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο της παρ. 3 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.3 άρθρου 20 Ν.3938/2011,ΦΕΚ Α 61/31.3.2011.

4. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης καθορίζονται η σύνθεση της επιτροπής της παραγράφου 2, ο τρόπος και η διαδικασία της εξέτασης, ο τρόπος διασφάλισης του απορρήτου των αποτελεσμάτων της και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

5. Οι αστυνομικοί που δεν έχουν υποβληθεί σε ψυχοτεχνικές δοκιμασίες για την εισαγωγή τους στην Αστυνομία, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2226/1994, υποβάλλονται στις δοκιμασίες αυτές μέσα σε πέντε έτη από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού. Για τους αστυνομικούς που αποτυγχάνουν στις εν λόγω δοκιμασίες εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 2. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης καθορίζονται το όργανο, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία των εν λόγω δοκιμασιών, καθώς και ο τρόπος διασφάλισης του απορρήτου των αποτελεσμάτων τους και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Άρθρο 5 Εκπαίδευση στην Οπλοτεχνική Σκοποβολή

1. Η εκπαίδευση του αστυνομικού στην Οπλοτεχνική Σκοποβολή είναι θεωρητική και πρακτική και περιλαμβάνει τη λύση, αρμολόγηση και λειτουργία του κατεχόμενου και χρησιμοποιούμενου οπλισμού, την εξάσκηση στη σκοποβολή και τον τρόπο χειρισμού και χρήσης των όπλων, καθώς και τις προϋποθέσεις νόμιμης οπλοκατοχής οπλοφορίας και

χρήσης τους, διακρίνεται δε σε βα σική και συντηρητική. Για την εξόσκηση στη χρήση των όπλων και στη σκοποβολή χρησιμοποιούνται και ειδικά μηχανήματα (προσομοιωτές).

2. Η βασική εκπαίδευση πράγματοποιείται στις Σχολές της Αστυνομικής Ακαδημίας, όπως καθορίζεται στους Οργανισμούς και στα αναλυτικά προγράμματα εκπαίδευσης αυτών. Η αποτυχία στο μάθημα της Οπλοτεχνικής Σκοποβολής συνιστά λόγο αποβολής από τη Σχολή Αξιωματικών και τη Σχολή Αστυφυλάκων. Η ισχύς του τελευταίου εδαφίου αρχίζει από το ακαδημαϊκό έτος 2004 2005.

3. Η συντηρητική εκπαίδευση αποσκοπεί στη διατήρηση της ικανότητας του αστυνομικού στο χειρισμό και τη χρήση των όπλων και πραγματοποιείται μετά την αποφοίτηση του αστυνομικού από τη Σχολή και μέχρι την έξοδο του από την Αστυνομία, σε περιοδικά χρονικά διαστήματα, που δεν απέχουν μεταξύ τους περισσότερο του έτους. Σε κάθε περίπτωση ο αστυνομικός μπορεί να υποχρεωθεί στην παρακολούθηση ειδικού προγράμματος εκπαίδευσης στη χρήση όπλων και στη σκοποβολή. Κάθε εκπαίδευση και τα αποτελέσματα αυτής καταχωρίζονται στο ατομικό βιβλιάριο του αστυνομικού.

4. Με απόφαση του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας, που δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται ο χρόνος, ο τρόπος και η Υπηρεσία πραγματοποίησης της συντηρητικής εκπαίδευσης και τα κριτήρια που απαιτούνται για την πιστοποίηση της ικανότητας των αστυνομικών στο χειρισμό συγκεκριμένων όπλων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Ο προϊστάμενος της εν λόγω Υπηρεσίας, αν έχει ενδείξεις κακής χρήσης του όπλου από εκπαιδευόμενο αστυνομικό για λόγους υγείας τον παραπέμπει, μετά από σύμφωνη γνώμη του ψυχολόγου της Υπηρεσίας, εφόσον αυτός υπάρχει, στην επιτροπή της παραγράφου 2 του άρθρου 4 για να αποφανθεί σχετικά με την καταλληλότητά του να οπλοφορεί.

5. Αστυνομικός, που για οποιονδήποτε λόγο δεν υποβάλλεται στη συντηρητική εκπαίδευση ή δεν πιστοποιείται κατ' αυτήν η ικανότητά του, δεν επιτρέπεται να κατέχει ή να φέρει πυροβόλο όπλο, αυτό δε που τυχόν κατέχει υποχρεούται να το παραδώσει αμέσως στην Υπηρεσία του.

6. Η Ελληνική Αστυνομία, για την κάλυψη των αναγκών εκπαίδευσης του προσωπικού της στη χρήση των όπλων, ιδρύει σε κάθε νομό σκοπευτήρια, τα οποία διακρίνονται σε κλειστά και ανοικτά. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν τη διαδικασία και τους όρους ίδρυσης και λειτουργίας των σκοπευτηρίων, την υπαγωγή, τη διοίκηση, τη στελέχωση και τους όρους ασφαλείας αυτών, τις υποχρεώσεις των εκπαιδευτών και των ασκουμένων στη σκοποβολή, τους όρους χρήσης των σκοπευτηρίων από προσωπικό άλλων φορέων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Όσον αφορά την ίδρυση και τους όρους λειτουργίας αστυνομικών σκοπευτηρίων βλέπε ΥΑ 9008/16/3-κα' /7.7-14.7.2004 (ΦΕΚ Β' 1067).

Άρθρο 6 - Ποινικές κυρώσεις

1. Ο αστυνομικός υποχρεούται να φυλάσσει και να χειρίζεται με ιδιαίτερη προσοχή και επιμέλεια τον οπλισμό που κατέχει ή του ανατίθεται προς φύλαξη, σύμφωνα με τα μέτρα φύλαξης και ασφαλείας που καθορίζονται με τις διατάξεις της απόφασης της παρ. 8 του άρθρου 2 του νόμου αυτού. Η πλημμελής φύλαξη του παραπάνω οπλισμού από αστυνομικό τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών. Αν η πλημμελής φυλάξη είχε ως αποτέλεσμα να περιέλθει ο παραπάνω οπλισμός στην κατοχή τρίτου, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.

2. Αστυνομικός που παραδίδει παρανόμως σε άλλον το ατομικό του όπλο τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

3. Η παράνομη κατοχή πυροβόλου όπλου από αστυνομικό και η οπλοφορία αυτού με τέτοιο όπλο συνιστά επιβαρυντική περίπτωση των εγκλημάτων του εδαφίου α της παραγράφου 8 του άρθρου 7 και του εδαφίου α της παραγράφου 13 του άρθρου 10 του ν. 2168/1993.

4. Αστυνομικός που απειλεί παρανόμως με πυροβόλο όπλο ή εκτελεί παρανόμως εκφοβιστικό πυροβολισμό ή πυροβολεί παρανόμως κατά πραγμάτων τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.

5. Αστυνομικός που εκτελεί παρανόμως πυροβολισμό ακινητοποίησης ή εξουδετέρωσης τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

6. Η εκτός υπηρεσίας τέλεση των πράξεων που αναφέρονται στις παραγράφους 4 και 5 συνιστά επιβαρυντική περίπτωση.

.....

Άρθρο 11 - Εναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του.

ΠΑΙΓΝΙΑ

β.δ. 29/1971

• Με άρ. 1 β.δ. 29/1971 κατατάσσονται ως α) τυχερά, β) μικτά, γ) τεχνικά: Καταργήθηκε με Ν. 2515/1997 και Ν. 2753/1999. Όπου χρησιμοποιείται ο όρος μικτά αντικαθίσταται από τον όρο τυχηρά παίγνια.

• άρ. 5 Τεχνικά παίγνια: Καταργήθηκε με άρ. 11 Ν. 3037/2002.

• άρ. 7 παρ. 1 Διενέργεια τυχερών παιγνίων με παιγνιόχαρτα:

– εδάφ. α' -β' : οι εκμεταλλεούμενοι ή διευθύνοντες κέντρα κ.λπ. → **Φ μέχρι 2 έτη + ΧΠ + Δήμευση επίπλων και σκευών του παραβάτη.**

– εδάφ. γ' : οι κατά συνήθεια ή κατ' επάγγελμα παρέχοντες άσυλο σε παίκτες → **Φ μέχρι 2 έτη + ΧΠ.**

– εδάφ. δ' : οι επ' αυτοφώρω συλλαμβανόμενοι παίκτες → **Φ μέχρι 3 μήνες και ΧΠ.**

• άρ. 6 και 7 παρ. 5 (ανάπηροι) → **Φ μέχρι 3 μήνες και ΧΠ.**

• άρ. 7 Α Απάτη περί τα παίγνια → **Φ τουλ. 1 έτους.**

• άρ. 8 Χαρτοπαιξία καθ' έξιν και κατ' επάγγελμα → **Φ μέχρι 1 έτους + ΧΠ.**

- άρ. 9 παρ. 1, 2 Κατοχή ή φύλαξη όπλων → **Φ μέχρι 1 έτος + ΧΠ.**
- άρ. 9 παρ. 3 Παίκτες ή θαμώνες οπλοφορούντες → **Φ μέχρι 6 μήνες + ΧΠ.**
- άρ. 10 Παρεμπόδιση αστυνομικού ελέγχου → **Φ μέχρι 6 μήνες.**

N. 2206/1994 «περί καζίνο»

- άρ. 4 παρ. 1, 2, 4, 5 → **ΧΠ από 200.000 (590 €) – 500.000.000 δρχ. (1.500.000 €).**
- άρ. 4 παρ. 3, 6 πρόσληψη υπαλλήλου που στερείται δελτίου καταλληλότητας → **ΧΠ από 500.000 (1.500 €) – 500.000.000 δρχ. (1.500.000 €).**
- άρ. 7 παραβίαση απορρήτου → **Φ 6 μηνών.**
- άρ. 8 Δήμευση.

N. 2433/1996

- άρ. 2 παρ. 2 Παράνομα στοιχήματα: Όποιος χωρίς δικαίωμα διεξάγει δημόσια ή σε ευρύ κύκλο προσώπων στοίχημα σχετικά με την έκβαση ιπποδρομιακών ή ατομικών παιχνιδιών ή αθλημάτων προκαθορισμένης ή μη απόδοσης και σε γεγονότα, η φύση των οποίων προσφέρεται για διεξαγωγή στοιχήματος ή διαφημίζει το στοίχημα αυτό ή με οποιονδήποτε τρόπο προσελκύει τρίτους να συμμετάσχουν σε αυτά → **Φ τουλ. 6 μηνών + ΧΠ από 1.000.000 (2.900 €) – 20.000.000 δρχ. (5.800 €).**
 - Όποιος συμμετέχει στο στοίχημα του προηγούμενου εδαφίου → **Φ 10 μέρες – 5 έτη** (ρήτρα επικ/τας).

N. 3037/2002 : ΠΑΡΑΝΟΜΑ ΠΑΙΓΝΙΑ (ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το Ν.4002/22-8-2011)

- άρ. 1 (β), (γ), (δ): Απαγορευμένα παίγνια: Ηλεκτρικά, ηλεκτρομηχανικά και ηλεκτρονικά διεξαγόμενο παίγνιο (απαιτείται η χρήση λογισμικού).
- άρ. 2 παρ. 1: Απαγορεύεται η διεξαγωγή των υπό στοιχεία (β), (γ) και (δ) του άρ. 1 παιγνίων, περιλαμβανομένων και των υπολογιστών, σε δημοσία γενικά κέντρα όπως ξενοδοχεία, καφενεία, αίθουσες αναγνωρισμένων σωματείων κάθε φύσης, και σε κάθε άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό χώρο = άρ. 4 : εκμεταλλευτές / διευθύνοντες κέντρα η άλλους χώρους της παρ. 1 του άρ. 2 στα οποία διενεργούνται ή εγκαθίστανται παίγνια απαγορευμένα → **Φ τουλ. 3 μηνών + ΧΠ τουλ. 5.000 € + δήμευση των μηχανημάτων παιγνίων.**

- Επί υποτροφής → **Φ τουλ. 1 έτους + ΧΠ από 25 – 75.000 € + δήμευση των μηχανημάτων παιγνίων.**

- **Παραβίαση σφράγισης** = αρ. 178 ΠΚ σε συνδ. με αρ. 11 παρ.5 του Ν. 3037/2002 = **Φ μέχρι 2 έτη**

[Η απαγόρευση των άρθρων 2 και 3 του Ν. 3037/2007] [: απαγόρευση εγκατάστασης και διενέργειας ηλεκτρικών, ηλεκτρομηχανικών και ηλεκτρονικών παιγνίων, συμπεριλαμβανομένων και των υπολογιστών σε δημόσιους και ιδιωτικού χώρους εκτός των καζίνο] **αντιβαίνει στα άρθρα 28, 43, 49 της ΣυνθΕΚ, καθόσον συνιστά περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων και της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών = ΑΠΑΛΛΑΓΗ] :**

Με το άρθρο 49 της ΣυνθΕΚ επιβάλεται η κατάργηση των περιορισμών στην ελευθερία παροχής υπηρεσιών, τέτοιο, δε, περιορισμό - κατά πάγια νομολογία του Δ.Ε.Κ. - συνιστά οποιαδήποτε εθνική ρύθμιση η οποία θα ήταν ικανή να παρεμποδίσει, να παρενοχλήσει ή να καταστήσει λιγότερο ελκυστικές για τον παρέχοντα υπηρεσίες, τις δραστηριότητές του στο κράτος-μέλος όπου έχουν εισαχθεί οι ρυθμίσεις αυτές. Δεδομένου, δε, ότι η ελευθερία παροχής υπηρεσιών συνιστά θεμελιώδη αρχή της Συνθήκης, περιορισμός της με εθνικές ρυθμίσεις, όπως οι ανωτέρω που προβλέπονται στα άρθρα 2 και 3 του Ν.3037/2007 περί απαγόρευσης εγκατάστασης και διενέργειας ηλεκτρικών, ηλεκτρονικών και ηλεκτρομηχανικών παιγνίων, είναι ανεκτός μόνον αν οι ρυθμίσεις αυτές δικαιολογούνται από επιτακτικούς λόγους γενικότερου συμφέροντος. Για να θεωρηθεί, δε, δικαιολογημένη μια εθνική ρύθμιση περιορίζουσα την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, πρέπει να είναι κατάλληλη για την επίτευξη των σκοπών που επιδιώκει και να μην βαίνει πέραν του βαθμού που είναι αναγκαίος για την επίτευξη του σκοπού αυτού. Περαιτέρω, ειδικώς προκειμένου περί των τυχερών παιγνίων με την άσκηση των οποίων επιδιώκεται – άμεσα ή έμμεσα – ο προσπορισμός χρηματικού κέρδους, έχει κριθεί από το Δ.Ε.Κ. ότι λογίζονται ως επιτακτικοί λόγοι γενικού συμφέροντος οι συνδεόμενοι με την προστασία των καταναλωτών και με την προστασία της κοινωνικής τάξης, που μπορούν επιτρεπώς να καταστήσουν δυνατό τον εκ μέρους των εθνικών νομοθεσιών περιορισμό ή ακόμη και την απαγόρευση της άσκησής τους και την αποφυγή με αυτόν τον τρόπο του ενδεχόμενου να παστοτέλσουν πηγή οικονομικού οφέλους. Και τούτο, διότι τα εν λόγω παίγνια ενέχουν υψηλό κίνδυνο διάπραξης εγκλημάτων και απάτης, αλλά και συνιστούν ενθάρρυνση της σπατάλης, η οποία μπορεί να έχει επιβλαβείς συνέπειες επί ατομικού αι οινωνικού επιπέδου (ήτοι, απάτη, εθισμός στο τζόγο, φοροαποφυγή σε βάρος του ελληνικού δημοσίου). **Συμπέρασμα : α)** Η απαγόρευση (από το εθνικό δίκαιο) εγκατάστασης και λειτουργίας των ψυχαγωγικών

τεχνικών παιγνίων (που δεν αποσκοπούν σε προσδοκία κέρδους) συνιστά περιορισμό στην ελευθερία της εγκατάστασης και της παροχής υπηρεσιών, ο οποίος αντιβαίνει στο κοινοτικό δίκαιο. # **β)** Η απαγόρευση (από το εθνικό δίκαιο) εγκατάστασης και λειτουργίας των τυχερών παιγνίων (που αποσκοπούν σε προσδοκία κέρδους) δεν αντιβαίνει στο κοινοτικό δίκαιο, καθώς, συνιστά μεν περιορισμό στην ελευθερία της εγκατάστασης και της παροχής υπηρεσιών, ωστόσο, ο περιορισμός αυτός είναι ανεκτός από το κοινοτικό δίκαιο, καθώς δικαιολογείται από επιτακτικούς λόγους γενικότερου εθνικού δημοσίου συμφέροντος, και συγκεκριμένα, για την αντιμετώπιση των σοβαρών κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων που δημιουργήθηκαν από την οφειλόμενη στην εξέλιξη της τεχνολογίας ευκολία μετατροπής των τεχνικών παιγνίων σε τυχερά παίγνια (:ήτοι, εθισμός και απώλεια σημαντικών χρηματικών ποσών όσον αφορά τους παίκτες, παράνομος πλουτισμός των ασχολουμένων με την εκμετάλλευση και τη διακίνηση ηλεκτρονικών παιγνίων, απώλεια σημαντικών φορολογικών εσόδων για το Κράτος). Βλ. σχετικά : ΣΤΕ 2144/2009

N. 4002/2011

ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΓΝΙΑ που διεξάγονται ΜΕ ΠΑΙΓΝΙΟΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ
ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

ή

[ΠΡΟΣΟΧΗ : τυχερά παίγνια που διεξάγονται με παιγνιόχαρτα : ισχύει το β.δ. 29/1971]

- άρ. 25 περ.β' : ορισμοί.
- άρ. 26: πεδίο εφαρμογής
- άρ. 52: ποινικές κυρώσεις (σε συνδ.με αρ. 1 του β.δ. 29/1972)

Άρθρο 25 περ.β' του Ν. 4002/2011, όπως η περίπτωση β' αντικαταστάθηκε με την παρ. 2α του άρθρου 22 του Ν.4141/2013 (ΦΕΚ Α 81/5.4.2013), ορίζονται μεταξύ άλλων τα εξής:

" **Ορισμοί:** Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ορίζονται :... .«β) **«Τυχερά παίγνια»:** Προκειμένου ένα παίγνιο να χαρακτηριστεί ως τυχερό πρέπει να συντρέχουν **σωρευτικά** οι εξής προϋποθέσεις: **αα.** Να υφίσταται, έστω και εν μέρει, επιρροή της τύχης στο αποτέλεσμα του παιγνίου.

ββ. Να υφίσταται οικονομική διακινδύνευση (wager ή bet), που ως τέτοια νοείται η επιλογή του παίκτη να αναλάβει τον κίνδυνο επένδυσης στο αποτέλεσμα του παιγνίου, οποιουδήποτε χρηματικού ποσού ή άλλου περιουσιακού στοιχείου, ανεξάρτητα από το ύψος της αξίας του στοιχείου αυτού, προκειμένου να επιδιώξει άμεσα ή έμμεσα οικονομικό όφελος από το αποτέλεσμα διεξαγωγής του παιγνίου. Για την εφαρμογή του παρόντος ορισμού, στην έννοια της οικονομικής

διακινδύνευσης περιλαμβάνεται και η συμμετοχή σε διεξαγωγή τυχερού παιγνίου που παρέχεται δωρεάν (bonus, free bets κλπ.) και συνδέεται με οικονομική διακινδύνευση χρηματικού ποσού ή άλλου περιουσιακού στοιχείου, η οποία προηγήθηκε ή/και ακολουθεί. Στην κατηγορία των τυχερών παιγνίων εντάσσονται και όλα όσα έχουν χαρακτηριστεί ως «μικτά παίγνια» ή «τυχερά παίγνια», σύμφωνα με τις διατάξεις του β.δ. 29/1971, μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Τυχερό παίγνιο είναι και το στοίχημα.». [Στην προηγούμενη διατύπωσή της (ως ίσχυε πριν το Ν.4141/5.4.2013) , η ίδια διάταξη προέβλεπε ότι «β) "Τυχερά παίγνια": Παίγνια των οποίων το αποτέλεσμα εξαρτάται τουλάχιστον εν μέρει από την τύχη και αποδίδουν στον παίκτη οικονομικό όφελος. Ως τυχερά παίγνια θεωρούνται και τα τεχνικά- ψυχαγωγικά παίγνια που παραλλάσσονται σε τυχερά ή για το αποτέλεσμα των οποίων συνομολογείται στοίχημα μεταξύ οποιωνδήποτε προσώπων ή το αποτέλεσμα τους μπορεί να αποδώσει στον παίκτη οικονομικό όφελος οποιασδήποτε μορφής. Στην κατηγορία των τυχερών παιγνίων εντάσσονται και όλα όσα έχουν χαρακτηριστεί ως "μικτά παίγνια" ή "τυχερά παίγνια", σύμφωνα με τις διατάξεις του β.δ. 29/1971, μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

Εξάλλου, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 26 του ως άνω Ν. 4002/2011, η οποία προστέθηκε με την παρ.3 άρθρου 22 του νεότερου Ν.4141/2013, «3. Διαδικασίες, το αποτέλεσμα των οποίων εξαρτάται από την τύχη ή από την τεχνική και πνευματική ικανότητα, χωρίς όμως οι συμμετέχοντες να έχουν προς τούτο οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση περιουσιακή επιβάρυνση, ανεξάρτητα αν είναι πιθανό να αποκτήσουν από τη συμμετοχή τους αυτή περιουσιακό όφελος, δεν χαρακτηρίζονται, για τις ανάγκες του νόμου αυτού, ως τυχερά παίγνια.»

Από τη συνδυαστική ερμηνεία των ως άνω διατάξεων του **Ν. 4141/2013**, οι οποίες ισχύουν **από 5-4-2013**, προκύπτει ότι είναι σαφής η βούληση του νομοθέτη, να χαρακτηρίζονται πλέον ως τυχερά παίγνια μόνο εκείνα στα οποία υπάρχει, έστω έμμεση, οικονομική επιβάρυνση του παίκτη, που όμως πρέπει επιπρόσθετα να λαμβάνει ειδικά τη μορφή της επένδυσης (από τον παίκτη) στο αποτέλεσμα της διεξαγωγής του παιγνίου, χρηματικού ποσού ή άλλου περιουσιακού στοιχείου, με σκοπό την επιδίωξη οικονομικού οφέλους που συναρτάται με το εν λόγω αποτέλεσμα. Συνεπώς, μετά την ως άνω ημερομηνία είναι προφανές ότι η έννοια του τυχερού παιγνίου έχει περιοριστεί, καθόσον **ένα παίγνιο, ανεξάρτητα από τον τρόπο διεξαγωγής του και την επιρροή της τύχης στο αποτέλεσμα του, για να θεωρηθεί τυχερό, με όσες συνέπειες αυτό επιφέρει κατά το ν. 4002/2011, πρέπει πλέον να συγκεντρώνει δύο επιπρόσθετα στοιχεία, τα οποία προηγούμενα δεν απαιτούνταν, καθόσον στο παρελθόν αρκούσε το επίμαχο παίγνιο να απέδιδε στον παίκτη οικονομικό όφελος.** Τα εν λόγω νέα στοιχεία είναι: **α) Περιουσιακή επιβάρυνση του παίκτη, με την έννοια της (άμεσης ή έμμεσης) καταβολής αντιτίμου για τη συμμετοχή και μόνο στο παίγνιο, ανεξάρτητα από τη μελλοντική έκβαση αυτού, με την εξαίρεση όμως των περιπτώσεων όπου η συμμετοχή στον παίκτη παρέχεται δωρεάν, ενόψει οικονομικής διακινδύνευσης, με την ακόλουθη έννοια, η οποία προηγήθηκε ή θα ακολουθήσει άμεσα από αυτόν και β) Οικονομική διακινδύνευση του παίκτη, με την έννοια της εκούσιας, χρηματικής ή εν γένει περιουσιακής, επένδυσης στο αποτέλεσμα του παιγνίου, με προσδοκία οικονομικού οφέλους από τον παίκτη από το αποτέλεσμα αυτό. Παίγνιο το οποίο δεν έχει και τα ως άνω δύο οικονομικά χαρακτηριστικά, δεν μπορεί να θεωρηθεί τυχερό μετά τις 5-4-2013, ακόμη και αν υφίσταται, έστω εν μέρει, επιρροή της τύχης στο αποτέλεσμα του ή προσδοκία οικονομικού οφέλους από τον παίκτη. Οι ως άνω δε διατάξεις (25 και 26 του Ν. 4002/2011),**

όπως έχουν τροποποιηθεί, κατά τα προαναφερθέντα, αποτελούν νόμο που περιέχει ευμενέστερες για τον κατηγορούμενο διατάξεις, στο μέτρο, που σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν, περιορίζουν την έννοια του τυχερού παιγνίου και άρα ουσιαστικά θέτουν πρόσθετες αντικειμενικές προϋποθέσεις για να θεμελιωθούν τα προβλεπόμενα από τον ως άνω ν. 4002/2011, εγκλήματα. Για αυχόν τον λόγο οι ως άνω νέες διατάξεις πρέπει να εφαρμοστούν και στις σχετικές πράξεις που τελέστηκαν πριν από τη θέσπιση τους αλλά δεν έχουν εκδικαστεί αμετάκλητα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ : **Διεξαγωγή του παιγνίου "ΦΡΟΥΤΑΚΙΑ" στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές καφετέρειας** : Η καταβολή αντιτίμου (στον κερματοδέκτη) για τη συμμετοχή στα εν λόγω παίγνια, ανεξάρτητα από τη μελλοντική έκβαση αυτών, δεν συνεπάγεται οπωσδήποτε και χρηματική εν γένει περιουσιακή επένδυση των παικτών στο αποτέλεσμα των συγκεκριμένων παιγνίων, με προσδοκία οικονομικού ελέγχου των παικτών από το αποτέλεσμα αυτό. **Ελλείπει επομένως το στοιχείο της οικονομικής δικινδύνευσης του παίκτη**, και κατά συνέπεια **δεν στοιχειοθετείται** το αδίκημα . (βλ.σχετ. ΜονΕφΚακ Θεσ/νίκης 1128/2013).

ΣυμπλημΑθ. 3887/2015 : στην περίπτωση στοιχειοθέτησης του προβλεπόμενου στο άρθρο **52 παρ. 1α' του Ν 4002/2011** εγκλήματος της **διεξαγωγής** παιγνίου χωρίς άδεια, **εμπεριέχεται και η εγκατάσταση και λειτουργία παιγνίων με παιγνιομηχανήματα**, η οποία εφόσον γίνεται χωρίς τις απαιτούμενες πιστοποιήσεις παιγνίων, παιγνιομηχανημάτων και χώρων, τιμωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου **52 παρ. 4, 5 του Ν 4002/2011** και ως εκ τούτου, δεδομένου του ότι και οι δύο παραπάνω αξιόποινες πράξεις **προσβάλλουν τα ίδια έννομα αγαθά**, όπως αυτά αναφέρθηκαν ανωτέρω, μεταξύ των πράξεων που προβλέπονται και τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 52 παρ. 1 του Ν 4002/2011 και αυτών που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 52 παρ. 4, 5 του ιδίου νόμου, **όταν τελούνται με την ίδια συμπεριφορά, υφίσταται φαινομενική κατ' ιδέαν συρροή** και η πράξη της άνευ αδείας διεξαγωγής παιγνίων, απορροφά αυτήν της εγκατάστασης και λειτουργίας παιγνίων, χωρίς τις απαιτούμενες πιστοποιήσεις :

Ειδικότερα :

Με τις διατάξεις που αφορούν τη ρύθμιση της αγοράς των παιγνίων, οι οποίες περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο Η' (άρθρα 25 επ.) του Ν 4002/2011 και σύμφωνα με το άρθρο 26 του ιδίου νόμου, εφαρμόζονται μόνο στα ηλεκτρονικά τεχνικά-ψυχαγωγικά παίγνια και στα τυχερά παίγνια, που διενεργούνται (και στις δύο περιπτώσεις) με παιγνιομηχανήματα ή μέσω του διαδικτύου, σκοπείται, σύμφωνα και με την αιτιολογική έκθεση αυτού, η δημιουργία κατάλληλων ρυθμιστικών, εποπτικών και ελεγκτικών μηχανισμών ώστε: α) να διασφαλιστεί η διαφάνεια και η φερεγγυότητα της διεξαγωγής των παιγνίων και της στοιχηματικής δραστηριότητας, β) να διατηρηθεί σε ανεκτά επίπεδα η συμμετοχή των πολιτών στα τυχερά παίγνια και να αποτραπεί η εκ μέρους τους υπέρμετρη σπατάλη χρημάτων, γ) να διασφαλιστεί ότι τα επιτρεπόμενα ψυχαγωγικά-τεχνικά παίγνια, τα τυχερά παίγνια με παιγνιομηχανήματα, τα παίγνια και στοιχήματα μέσω του διαδικτύου, οργανώνονται και διεξάγονται σύμφωνα με το νόμο και τους

κανόνες υπεύθυνου παιχνιδιού και ότι δεν εκτρέπονται προς παράνομη εκμετάλλευση και αισχροκέρδεια, δ) να προστατευθούν οι καταναλωτές των σχετικών υπηρεσιών, ιδιαίτερα δε οι ανήλικοι και άλλες ευαίσθητες ομάδες του πληθυσμού από τον εθισμό που μπορεί να υποστούν, ε) να αποτραπεί η μετατροπή των ψυχαγωγικών-τεχνικών παιγνίων σε παράνομα τυχερά παίγνια, και στ) να κατευθυνθεί η στοιχηματική δραστηριότητα σε νόμιμους και ελέγξιμους παρόχους, ώστε να περιοριστεί και προοπτικά να εξαλειφθεί ο παράνομος στοιχηματισμός και τα ποινικά αδικήματα που υποθάλλει (απάτη, φοροδιαφυγή, νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές πράξεις κ.λπ.). Στα πλαίσια δε της προσπάθειας ρύθμισης της αγοράς ηλεκτρονικών παιγνίων είτε πρόκειται για τεχνικά-ψυχαγωγικά, είτε για τυχερά διεξαγόμενα με παιγνιομηχανημάτα ή μέσω του διαδικτύου, καταστρώνεται ένα λεπτομερές πλαίσιο για την αδειοδότηση της διεξαγωγής και εκμετάλλευσης διαδικτυακών ή με παιγνιομηχανημάτα διενεργουμένων παιγνίων, καθώς και για την πιστοποίηση αφενός των παιγνίων και αφετέρου των μηχανημάτων διενέργειας παιγνίων (παιγνιομηχανημάτων) και των καταστημάτων εγκατάστασης και λειτουργίας παιγνιομηχανημάτων, ορίζεται ως αρμόδια αρχή για την έκδοση των αδειών, τις πιστοποιήσεις, την εποπτεία και τον έλεγχο διεξαγωγής και εκμετάλλευσης παιγνίων, η Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Τυχερών Παιχνιδιών (ΕΕΕΠ), ενώ προβλέπονται και αυστηρές ποινικές και διοικητικές κυρώσεις για τους παραβάτες.

Ειδικότερα: Κατά τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. α', β', γ' και δ' του Ν 4002/2011 (όπως τροποποιήθηκε με τους Ν 4141/2013 και 4261/2014) και για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ορίζονται ως:

α) **«Τεχνικά-ψυχαγωγικά παίγνια»:** Παίγνια των οποίων το αποτέλεσμα εξαρτάται αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο από την τεχνική ή πνευματική ικανότητα του παίκτη και διενεργούνται σε δημόσιο χώρο αποκλειστικά για ψυχαγωγικούς σκοπούς χωρίς να επιτρέπεται για το αποτέλεσμα αυτών να συνομολογηθεί στοίχημα μεταξύ οποιωνδήποτε προσώπων ή να αποδοθεί οποιασδήποτε μορφής οικονομικό όφελος στον παίκτη. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται και όλα όσα έχουν χαρακτηριστεί ως «τεχνικά παίγνια» σύμφωνα με τις διατάξεις του ΒΔ 29/1971 (Α' 21), μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Τα τεχνικά-ψυχαγωγικά παίγνια απαγορεύεται να διαθέτουν σύστημα υπολογισμού, καταγραφής και απόδοσης οικονομικού οφέλους στον παίκτη. Τα τεχνικά-ψυχαγωγικά παίγνια, ανάλογα με τα μέσα διενέργειάς τους διακρίνονται σε: αα) **«Μηχανικά παίγνια»:** όταν για τη διεξαγωγή τους απαιτούνται μόνο μηχανικά μέσα καθώς και η συμβολή της μυϊκής δύναμης του παίκτη. ββ) **«Ηλεκτρομηχανικά παίγνια»:** όταν για τη διεξαγωγή τους απαιτούνται ηλεκτρικοί ή ηλεκτρονικοί υποστηρικτικοί μηχανισμοί. γγ) **«Ηλεκτρονικά παίγνια»:** όταν για τη διεξαγωγή τους, εκτός των υποστηρικτικών ηλεκτρονικών και άλλων μηχανισμών, απαιτούνται ηλεκτρονικές υποστηρικτικές διατάξεις (hardware), καθώς και η ύπαρξη και η εκτέλεση λογισμικού-προγράμματος (software) παιγνίων, το οποίο ενσωματώνεται ή εγκαθίσταται σε αυτά και περιέχει το σύνολο των πληροφοριών, οδηγιών και λοιπών στοιχείων που αφορούν στη χρήση και στη διεξαγωγή του παιγνίου.

β) **«Τυχερά παίγνια»:** Προκειμένου ένα παίγνιο να χαρακτηριστεί ως τυχερό πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις: αα) Να υφίσταται, έστω και εν μέρει, επιρροή της τύχης στο αποτέλεσμα του

παιγνίου. ββ) Να υφίσταται οικονομική διακινδύνευση (wager ή bet), που ως τέτοια νοείται η επιλογή του παίκτη να αναλάβει τον κίνδυνο επένδυσης στο αποτέλεσμα του παιγνίου, οποιουδήποτε χρηματικού ποσού ή άλλου περιουσιακού στοιχείου, ανεξάρτητα από το ύψος της αξίας του στοιχείου αυτού, προκειμένου να επιδιώξει άμεσα ή έμμεσα οικονομικό όφελος από το αποτέλεσμα διεξαγωγής του παιγνίου. Για την εφαρμογή του παρόντος ορισμού, στην έννοια της οικονομικής διακινδύνευσης περιλαμβάνεται και η συμμετοχή σε διεξαγωγή τυχερού παιγνίου που παρέχεται δωρεάν (bonus, free bets κ.λπ.) και συνδέεται με οικονομική διακινδύνευση χρηματικού ποσού ή άλλου περιουσιακού στοιχείου, η οποία προηγήθηκε ή/και ακολουθεί. Στην κατηγορία των τυχερών παιγνίων εντάσσονται και όλα όσα έχουν χαρακτηριστεί ως «μικτά παίγνια» ή «τυχερά παίγνια», σύμφωνα με τις διατάξεις του ΒΔ 29/1971, μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Τυχικό παίγνιο είναι και το στοίχημα (η περ. β' αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 2α' του άρθρου 22 του Ν 4141/2013, ΦΕΚ Α' 81/5.4.2013).

γ) **«Στοίχημα»:** το τυχερό παίγνιο που συνίσταται σε πρόβλεψη, από τους συμμετέχοντες, της εξέλιξης ή/και της τελικής έκβασης κάθε είδους γεγονότων. Με τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων καθορίζονται τα είδη του στοιχήματος (η περ. γ' αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 2β' του άρθρου 22 του Ν 4141/2013 ΦΕΚ Α' 81/5.4.2013).

δ) **«Μέσο ή υλικό διεξαγωγής παιγνίου ή παιγνιομηχάνημα»:** οποιοδήποτε μηχάνημα, υλικό ή μέσο ηλεκτρονικό, μηχανικό ή ηλεκτρομηχανικό που χρησιμοποιείται άμεσα ή έμμεσα για τη διεξαγωγή παιχνιδιού και επηρεάζει ή καθορίζει την έκβασή του. Παιγνιομηχάνημα, το οποίο έχει εγκατεστημένο τυχερό παίγνιο ή μέσω του οποίου παρέχεται πρόσβαση σε σύστημα διεξαγωγής τυχερών παιγνίων ή/και φέρει σύστημα υπολογισμού, καταγραφής ή απόδοσης οικονομικού οφέλους στον παίκτη, θεωρείται, για τις ανάγκες του νόμου αυτού, παιγνιομηχάνημα διεξαγωγής τυχερών παιγνίων (το δεύτερο εδάφιο της περ. δ' προστέθηκε με το άρθρο 173 παρ. 1 του Ν 4261/2014, ΦΕΚ Α' 107/5.5.2014).

Από τις παραπάνω διατάξεις καθίσταται προφανές, ότι και οποιοσδήποτε ηλεκτρονικός υπολογιστής μπορεί να καταστεί παιγνιομηχάνημα κατά την ανωτέρω έννοια, από τη στιγμή που εγκαθίσταται και λειτουργεί σε αυτόν, μόνιμα ή προσωρινά, λογισμικό τεχνικού-ψυχολογικού ή τυχερού παιχνιδιού.

Περαιτέρω με το άρθρο 173 παρ. 1, 2 του Ν 4261/2014 προστέθηκαν στο άρθρο 25 του Ν 4002/2011 οι περ. ιη', ιθ' και κ', στις οποίες ορίζεται ότι:

ιη) **Διοργάνωση παιγνίου:** Διοργάνωση παιγνίου υφίσταται όταν διαζευκτικά: α) Υφίσταται η συγκρότηση ή/και η διάθεση σε τρίτους υποδομής, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διεξαγωγή παιγνίου, και η οποία ενδεικτικά περιλαμβάνει χώρους ή/και ανάλογο εξοπλισμό ή/και μέσα διεξαγωγής παιγνίου παροχής των σχετικών υπηρεσιών, β) Διενεργείται προώθηση της δυνατότητας διεξαγωγής παιγνίου σε τρίτους, γ) Προσφέρεται παίγνιο προς διεξαγωγή ενδεικτικά είτε με την πρόσκληση τρίτων να συμμετέχουν σε αυτό είτε με την παρουσίαση των παιγνίων στα σημεία της υποδομής που είναι δυνατή η διεξαγωγή τους είτε με την

ανάρτηση των παιγνίων σε οθόνες ηλεκτρονικών μέσων διεξαγωγής. Το παίγνιο διοργανώνει εκείνος που κατέχει ή/και διαθέτει σε τρίτους υποδομή διεξαγωγής ή/και διενεργεί την προώθηση της δυνατότητας διεξαγωγής σε τρίτους ή/και προσφέρει παίγνιο προς διεξαγωγή,

ιθ) **Διεξαγωγή παιγνίου:** Διεξαγωγή παιγνίου υφίσταται όταν διαζευκτικά:

α) Κατατίθεται από τον παίκτη χρηματικό ποσό ή περιουσιακό στοιχείο, προκειμένου αυτός να συμμετέχει στο παίγνιο, β) Πραγματοποιήθηκε έναρξη του παιγνίου, στο οποίο συμμετέχει ο παίκτης, γ) Ολοκληρώθηκε το παίγνιο, στο οποίο συμμετείχε ο παίκτης, δ) Αποδίδονται στον παίκτη κέρδη. Το παίγνιο διεξάγει εκείνος που το διοργανώνει ή/και εκείνος που λειτουργεί και εκμεταλλεύεται τις υποδομές διεξαγωγής του παιγνίου ή/και εκείνος που έχει στην κατοχή του χώρους διεξαγωγής,

κ) Όπου στις κείμενες διατάξεις, πλην του άρθρου 52 του νόμου αυτού, υφίσταται η έννοια της διεξαγωγής εννοείται και η έννοια της διοργάνωσης και αντιστρόφως.

Κατά δε τη διάταξη του άρθρου 27 του ως άνω νόμου παρ. 1. Για τη διεξαγωγή και εκμετάλλευση παιγνίων με παιγνιομηχανήματα ή μέσω του διαδικτύου απαιτείται η προηγούμενη έκδοση διοικητικής άδειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού. Τρίτοι μη κάτοχοι άδειας μπορούν κατ' εξαίρεση να λειτουργούν και να εκμεταλλεύονται παίγνια με παιγνιομηχανήματα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 39. Τα παίγνια και τα παιγνιομηχανήματα πρέπει να είναι πιστοποιημένα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. 2. Κατά τη διαδικασία έκδοσης διοικητικών πράξεων σε εφαρμογή της κάθε είδους κείμενης νομοθεσίας, η ΕΕΕΠ μπορεί, με απόφασή της, να ορίζει τα δικαιολογητικά που είναι δυνατόν να αντικατασταθούν με υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο τρόπος και το είδος του ελέγχου της ακρίβειας του περιεχομένου των δηλώσεων αυτών (το περιεχόμενο του άρθρου 27 αναριθμήθηκε σε 1 και προστέθηκε παρ. 2 με την παρ. 5 του άρθρου 34 του Ν 4223/2013 (ΦΕΚ Α' 287/31.12.2013)). 4. Για τη χορήγηση πιστοποίησης ή άδειας καταλληλότητας που απαιτείται από τις κείμενες διατάξεις περί παιγνίων μπορεί, μέχρι τη θέσπιση εθνικών προδιαγραφών, να εφαρμόζονται ισχύουσες προδιαγραφές άλλων κρατών-μελών της ΕΕ και του ΕΟΧ, όπως αυτές προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, τις άδειες και τις συμβάσεις, που έχουν υπογραφεί μεταξύ των αδειοδοτημένων παρόχων και του Ελληνικού Δημοσίου (οι παρ. 3 και 4 προστέθηκαν με το άρθρο 173 παρ. 3 του Ν 4261/2014, ΦΕΚ Α' 107/5.5.2014).

Εξάλλου κατά το άρθρο 28 παρ. 1, αρμόδια Αρχή για την έκδοση των αδειών, τις πιστοποιήσεις, την εποπτεία και τον έλεγχο διεξαγωγής και εκμετάλλευσης παιγνίων είναι η Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Τυχερών Παιχνιδιών του άρθρου 16 του Ν 3229/2004 (Α' 38), η οποία μετονομάζεται σε «Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων» (ΕΕΕΠ). Για τη διεξαγωγή και εκμετάλλευση παιγνίων με παιγνιομηχανήματα ή μέσω του διαδικτύου απαιτείται η προηγούμενη έκδοση διοικητικής άδειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού. Τρίτοι μη κάτοχοι άδειας μπορούν κατ' εξαίρεση να λειτουργούν και να εκμεταλλεύονται παίγνια με παιγνιομηχανήματα σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 39.

Τα παίγνια και τα παιγνιομηχανήματα πρέπει να είναι πιστοποιημένα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Επιπλέον, στα άρθρα 39 επ. του Ν 4002/2011 ρυθμίζεται η αδειοδότηση τυχερών παιγνίων, δηλαδή προβλέπεται η με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών χορήγηση μόνο μίας τέτοιας άδειας στην «Ο... ΑΕ», για το σύνολο των 35.000 παιγνιομηχανημάτων, η οποία είναι αμεταβίβαστη, ενώ για τα 18.500 απ' αυτά ορίζεται η από την «Ο... ΑΕ» παραχώρηση του δικαιώματος εγκατάστασης και εκμετάλλευσής τους σε τέσσερις έως και δέκα παραχωρησιούχους, οι οποίοι απαγορεύεται να παραχωρούν περαιτέρω, με ή χωρίς αντάλλαγμα, το δικαίωμα αυτό. Ακόμη στον ίδιο νόμο (άρθρα 42 επ.) ρυθμίζονται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις για την πιστοποίηση των σχετικών καταστημάτων, παιγνίων και παιγνιομηχανημάτων.

Περαιτέρω κατά τη διάταξη του άρθρου 52 παρ. 1 εδ. α' του Ν 4002/2011: Απαγορεύεται η διοργάνωση και η διεξαγωγή παιγνίων χωρίς την προβλεπόμενη άδεια ή πιστοποίηση. Όποιος διεξάγει παίγνια χωρίς να διαθέτει την απαιτούμενη προς τούτο άδεια ή και πιστοποίηση: α) αν τα παίγνια διεξάγονται με παιγνιομηχανήματα τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών ετών και με χρηματική ποινή από 100.000 έως και 200.000 ευρώ, ανά παιγνιομηχάνημα, β) αν τα παίγνια διεξάγονται μέσω του διαδικτύου με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών ετών και με χρηματική ποινή από διακόσιες χιλιάδες (200.000) έως και πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ. γ) αν τα παίγνια που διεξάγονται είναι τυχερά, το αδίκημα τιμωρείται με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και με χρηματική ποινή 700.000 ευρώ ανεξάρτητα από τον τρόπο ή το μέσο διεξαγωγής των παιγνίων. Παρ. 2. Όποιος προβαίνει σε εμπορική επικοινωνία για τυχερά παίγνια τα οποία διοργανώνονται ή διεξάγονται χωρίς άδεια, είτε ως διαφημιστής είτε ως διαφημιζόμενος, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο ετών και με χρηματική ποινή από 100.000 έως και 200.000 ευρώ. Παρ. 3. Όποιος μετέχει σε τυχερό παίγνιο, το οποίο διοργανώνεται χωρίς άδεια από την Ελληνική Δημοκρατία, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης έως τριών (3) μηνών και με χρηματική ποινή από 5.000 έως 20.000 ευρώ. Παρ. 4. Όποιος εγκαθιστά ή λειτουργεί τεχνικά-ψυχαγωγικά παίγνια χωρίς την κατάλληλη πιστοποίηση είτε του παιγνίου είτε του παιγνιομηχανήματος είτε του χώρου, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο ετών και με χρηματική ποινή από 5.000 έως 50.000 ευρώ ανά παιγνιομηχάνημα. Παρ. 5. Όποιος εγκαθιστά ή λειτουργεί τυχερά παίγνια με παιγνιομηχανήματα χωρίς την κατάλληλη πιστοποίηση είτε του παιγνίου είτε του παιγνιομηχανήματος είτε του καταστήματος, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών ετών και με χρηματική ποινή από 150.000 έως 200.000 ευρώ ανά παιγνιομηχάνημα. Παρ. 6. Όποιος επιτρέπει την πρόσβαση σε παίγνια ατόμων της παρ. 1 του άρθρου 33, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών και με χρηματική ποινή από 100.000 έως 200.000 ευρώ. Με τις ίδιες ποινές τιμωρείται και όποιος παραχωρεί στα παραπάνω άτομα κάρτα παίκτη για τη διεξαγωγή τυχερών παιγνίων, η οποία του ανήκει ή ανήκει σε τρίτο, καθώς και ο τρίτος, αν γνώριζε την παραχώρηση αυτή. Παρ. 7. Όποιος μετέχει σε παίγνια μέσω παρενθέτου φυσικού ή νομικού προσώπου τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο (2) ετών και χρηματική ποινή από 100.000 έως 200.000 ευρώ. Με τις ίδιες ποινές τιμωρείται και το παρένθετο φυσικό πρόσωπο και αν πρόκειται για νομικό πρόσωπο, τα πρόσωπα που

καθορίζονται ως αυτουργοί με την παρ. 11. Παρ. 8. Όποιος, ακόμη και εάν είναι κάτοχος άδειας διεξαγωγής τυχερών παιγνίων, μετατρέπει τεχνικό-ψυχαγωγικό παιγνιομηχάνημα σε τυχερό, τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα ετών και χρηματική ποινή από 200.000 έως 300.000 ευρώ.

Από τις προαναφερθείσες διατάξεις συνάγεται, ότι **ο νόμος διακρίνει, αφενός μεν τη διεξαγωγή, αφετέρου δε την εγκατάσταση και λειτουργία παιγνίων**, ενέργειες οι οποίες είναι δυνατό να συμπίπτουν στο ίδιο πρόσωπο, χωρίς όμως αναγκαστικά να ταυτίζονται. Επίσης, από το συνδυασμό των προαναφερθεισών διατάξεων του Ν 4002/2011 ως διεξάγων παράνομα παίγνιο νοείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο με κάποιο μέσο ή υλικό διεξαγωγής παιγνίου ή παιγνιομηχάνημα, κατά την προεκτεθείσα έννοια του άρθρου 25 παρ. δ' του Ν 4002/2011, διενεργεί και εκμεταλλεύεται οικονομικά ή συμμετέχει στην οικονομική εκμετάλλευση του παιγνίου, οργανώνοντας τους κανόνες διεξαγωγής του, προκαθορίζοντας τους όρους συμμετοχής των παικτών και διατηρώντας τον εν γένει έλεγχο της οικονομικής διαχείρισης του παιγνίου, χωρίς την απαιτούμενη προς τούτο άδεια. Αντίστοιχα ως εγκαθιστών και θέτων παράνομα σε λειτουργία τεχνικά-ψυχαγωγικά ή τυχερά παίγνια, νοείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο, στα πλαίσια άσκησης επιτηδεύματος, παρέχει και επιτρέπει σε τρίτους την πρόσβαση και συμμετοχή σε τέτοια παίγνια, χωρίς την προβλεπόμενη από τις ως άνω διατάξεις του Ν 4002/2011 πιστοποίηση, είτε του παιγνίου είτε του παιγνιομηχανήματος είτε του καταστήματος, με αποκλειστικό όφελος το καταβαλλόμενο από τους παίκτες αντάλλαγμα για τη χρήση του μέσου διεξαγωγής του παιγνίου (παιγνιομηχανήματος), με το οποίο συνδέεται το τυχόν κέρδος του. Έτσι η διεξαγωγή του παιγνίου αφορά κυρίως την εν γένει διαχείριση και εκμετάλλευσή του, ενώ η εγκατάσταση και λειτουργία αυτού την παροχή σε τρίτους της δυνατότητας χρήσης του μέσου διεξαγωγής του, σε κάθε δε περίπτωση, η εν λόγω διάκριση και η ύπαρξη της αντίστοιχης ποινικής ευθύνης είναι ζήτημα πραγματικό, εξαρτώμενο από τα εκάστοτε συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά (ΣυμβΕφΠειρ 7/2013 ΝΟΜΟΣ).

Για την αντικειμενική στοιχειοθέτηση της προβλεπόμενης στο άρθρο 52 παρ. 1 του Ν 4002/2011 αξιόποινης πράξης απαιτείται διεξαγωγή παιγνίου άνευ νομίμου αδείας, που περιλαμβάνει σωρευτικά τη διοργάνωση και τη διενέργεια ηλεκτρονικού παιγνίου άνευ αδείας, δηλαδή τη θέση στη διάθεση των παικτών της απαιτούμενης υποδομής, ήτοι των μέσων διενέργειας του ηλεκτρονικού παιγνίου, τον καθορισμό των κανόνων του παιχνιδιού και των όρων συμμετοχής των παικτών και τη διενέργεια του παιγνίου με τη συμμετοχή παίκτη. Μόνη η διοργάνωση τεχνικού ή τυχερού παιγνίου με παιγνιομηχάνημα δεν αρκεί για την εφαρμογή της παραπάνω διάταξης. Η ερμηνεία αυτή ενισχύεται από τη διατύπωση των επόμενων δύο παραγράφων του ιδίου άρθρου, όπου στην παρ. 2, που κολάζει την εμπορική επικοινωνία για τυχερά παίγνια που διοργανώνονται ή διεξάγονται χωρίς άδεια, διακρίνεται σαφώς η διοργάνωση από τη διεξαγωγή, ενώ στην παρ. 3, που κολάζει τη συμμετοχή σε τυχερό παίγνιο που διοργανώνεται χωρίς την απαιτούμενη άδεια της Ελληνικής Δημοκρατίας, η διοργάνωση, αν και αποτελεί το προαπαιτούμενο της διεξαγωγής, δεν ταυτίζεται με την τελευταία, η οποία απαιτεί και τη διενέργεια του παιγνίου με τη συμμετοχή παίκτη. Για δε την αντικειμενική στοιχειοθέτηση των προβλεπόμενων στο άρθρο 52 παρ. 4, 5 του Ν 4002/2011 αξιόποινων

πράξεων, αρκεί η εγκατάσταση ή λειτουργία τεχνικών-ψυχαγωγικών (άρθρο 52 παρ. 4) ή τυχερών παιγνίων (άρθρο 52 παρ. 5) με παιγνιομηχανήματα, χωρίς την απαιτούμενη πιστοποίηση είτε του παιγνίου είτε του παιγνιομηχανήματος είτε του καταστήματος, υπό την προϋπόθεση ότι σε αυτά δεν διενεργείται παίγνιο, δηλαδή δεν παίζεται το παιχνίδι με τη συμμετοχή παίκτη. Επομένως, η διοργάνωση μόνο, τεχνικού ή τυχερού παιγνίου που διενεργείται με παιγνιομηχανήματα, χωρίς την κατάλληλη πιστοποίηση του παιγνίου ή του παιγνιομηχανήματος ή του καταστήματος, ανεξαρτήτως αν αυτή γίνεται από αδειοδοτημένο ή μη πρόσωπο, αφού ο νόμος δεν διακρίνει, τιμωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 4 ή 5 και αυτές της παρ. 1 του άρθρου 52 του Ν 4002/2011.

Περαιτέρω, από τις προαναφερθείσες διατάξεις των παρ. 1, 4 και 5 του άρθρου 52 του Ν 4002/2011, καθίσταται προφανές, ότι η προβλεπόμενη στην παρ. 1 του άνω άρθρου, αξιόποινη πράξη της διεξαγωγής ηλεκτρονικού παιγνίου χωρίς άδεια, εμπεριέχει κατά λογική αναγκαιότητα, την προηγούμενη εγκατάσταση και λειτουργία της απαιτούμενης για τη διενέργεια τέτοιου παιγνίου, υποδομής, ήτοι παιγνιομηχανημάτων διά των οποίων διεξάγεται και των χώρων διενέργειας του παιγνίου, και τη θέση αυτών στη διάθεση των υποψηφίων παικτών. Επομένως, στην περίπτωση στοιχειοθέτησης του προβλεπομένου στο άρθρο 52 παρ. 1α' του Ν 4002/2011 εγκλήματος της διεξαγωγής παιγνίου χωρίς άδεια, εμπεριέχεται και η εγκατάσταση και λειτουργία παιγνίων με παιγνιομηχανήματα, η οποία εφόσον γίνεται χωρίς τις απαιτούμενες πιστοποιήσεις παιγνίων, παιγνιομηχανημάτων και χώρων, τιμωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 52 παρ. 4, 5 του Ν 4002/2011 και ως εκ τούτου, δεδομένου του ότι και οι δύο παραπάνω αξιόποινες πράξεις προσβάλλουν τα ίδια έννομα αγαθά, όπως αυτά αναφέρθηκαν ανωτέρω, μεταξύ των πράξεων που προβλέπονται και τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 52 παρ. 1 του Ν 4002/2011 και αυτών που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 52 παρ. 4, 5 του ιδίου νόμου, όταν τελούνται με την ίδια συμπεριφορά, υφίσταται φαινομενική κατ' ιδέαν συρροή και η πράξη της άνευ αδείας διεξαγωγής παιγνίων, απορροφά αυτήν της εγκατάστασης και λειτουργίας παιγνίων, χωρίς τις απαιτούμενες πιστοποιήσεις, η οποία και θα αναβιώσει σε περίπτωση που τελικά κριθεί ότι δεν στοιχειοθετείται η επικάλυπτουσα αυτήν πράξη της άνευ αδείας διεξαγωγής παιγνίου (ΑΠ 179/1990, 180/1990, ΠοινΧρ Μ', 996, ΑΠ 1284/1992 ΠοινΧρ ΜΒ', 923, ΑΠ 1205/2000 ΠοινΧρ ΝΑ', 413, ΣυμβΕφΠειρ 153/14 ΝΟΜΟΣ).

ΣυμβΕφΛαρ. 253/2015 (περί συνταγματικότητας ή μη του Ν.4002/2011 και αντίθεσής του ή μη αντίθεσής του στο κοινοτικό δίκαιο) :

Οι ως άνω διατάξεις του νόμου 4002/2011, όπως αρχικά ίσχυσαν αλλά και όπως τροποποιήθηκαν με τους μεταγενέστερους νόμους 4141/2013 και 4261/2014, με τις οποίες καθιερώνονται διαδικασίες ελέγχου των ηλεκτρονικών παιγνίων και παιγνιομηχανημάτων προς διαπίστωση του τεχνικού - ψυχαγωγικού ή του τυχερού τους χαρακτήρα και πιστοποίησης αυτών, διασφάλισης της μη μετατροπής των τεχνικών - ψυχαγωγικών παιγνίων σε τυχερά, περιορισμού της αδειοδότησης, εγκατάστασης και λειτουργίας ηλεκτρονικών τυχερών παιγνίων και ελέγχου της διενέργειας τεχνικών ηλεκτρονικών παιγνίων, και κυρώσεις για

την παραβίαση των σχετικών υποχρεώσεων, δεν αντίκεινται στις διατάξεις των άρθρων 4 § 1 και 5 § 1 του Συντάγματος, ούτε και στη θεσπισθείσα με το άρθρο 25 § 1 του Συντάγματος, αρχή της αναλογικότητας, διότι στο απολύτως αναγκαίο μέτρο, επιδιώκουν να πατάξουν την με ηλεκτρονικά μέσα διεξαγωγή τυχερών παιγνίων, πράξη η οποία πλήττει την οικογενειακή, επαγγελματική, προσωπική και οικονομική ζωή των παικτών και όχι μόνο, την οποία προστατεύει το Σύνταγμα, αποφέρονται εκ παραλλήλου σοβαρά οικονομικά οφέλη στους εκμεταλλευόμενους αυτά. Ομοίως δεν εμπίπτουν στην απαγόρευση περί της οποίας έκρινε το ΔΕΚ, αφού με την C-65/2005 απόφαση κρίθηκε ότι η κοινοτική νομοθεσία παραβιάζεται, με την απαγόρευση εγκαταστάσεως και λειτουργίας όλων των ηλεκτρικών, ηλεκτρομηχανικών, ηλεκτρονικών παιγνίων, συμπεριλαμβανομένου όλων των παιγνίων για ηλεκτρονικούς υπολογιστές, σε κάθε δημόσιο ή ιδιωτικό χώρο, εκτός των καζίνων και όχι ότι δεν μπορούν να τεθούν περιορισμοί, απαγορεύσεις και ποινικές κυρώσεις για τη διενέργεια τυχερών παιγνίων. Υπέρ τούτου συνηγορεί το ότι, προκειμένου περί των τυχερών παιγνίων, με την άσκηση των οποίων επιδιώκεται, αμέσως ή εμμέσως, ο προσπορισμός χρηματικού κέρδους, έχει κριθεί από το ΔΕΚ ότι υφίστανται επιτακτικοί λόγοι, γενικού συμφέροντος, συνδεδεμένοι με την προστασία των καταναλωτών και της κοινωνικής τάξεως, που μπορούν, επιτρεπώς, να καταστήσουν δυνατό τον εκ μέρους των εθνικών νομοθεσιών περιορισμό, ή ακόμη και την απαγόρευση, της ασκήσεως τους και την αποφυγή, με αυτόν τον τρόπο, του ενδεχομένου να αποτελέσουν πηγή ατομικού οφέλους. Και τούτο διότι τα εν λόγω παίγνια ενέχουν υψηλό κίνδυνο διαπράξεως εγκλημάτων και απάτης, αλλά και συνιστούν ενθάρρυνση της σπατάλης, η οποία, μπορεί να έχει επιβλαβείς συνέπειες επί ατομικού και κοινωνικού επιπέδου.

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

A) όποιος διεξάγει «τυχερό παίγνιο» χωρίς άδεια → **κάθειρξη τουλ. 10 ετών.**

B) όποιος μετέχει σε «τυχερό παίγνιο» που διοργανώνεται χωρίς άδεια → **Φ. μέχρι 3 μηνών + ΧΠ από 5.000 € έως 20.000 €.**

Άρθρο 52 - Ποινικές κυρώσεις

«1. Απαγορεύεται η διοργάνωση και η διεξαγωγή παιγνίων χωρίς την προβλεπόμενη άδεια ή/και πιστοποίηση. Όποιος διεξάγει παίγνια χωρίς την απαιτούμενη προς τούτο άδεια ή/και πιστοποίηση:

α. Αν τα παίγνια διεξάγονται **με παιγνιομηχανήματα** τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) ετών και με χρηματική ποινή από 100.000 έως και 200.000 ευρώ, ανά παιγνιομηχάνημα.

β. Αν τα παίγνια διεξάγονται **μέσω του διαδικτύου** τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) ετών και με χρηματική ποινή από διακόσιες χιλιάδες (200.000) έως και πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ.

γ. Αν τα παίγνια που διεξάγονται είναι **τυχερά** τιμωρείται με **κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών και με χρηματική ποινή επτακοσίων χιλιάδων (700.000) ευρώ**, ανεξάρτητα από τον τρόπο ή το μέσο διεξαγωγής των παιγνίων.

δ. Όποιος διοργανώνει παίγνια, χωρίς τις απαιτούμενες άδειες ή/και πιστοποιήσεις, χωρίς αυτά να διεξάγονται, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους και με χρηματική ποινή από εβδομήντα χιλιάδες (70.000) έως εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ. Εφόσον τα παίγνια που διοργανώνονται είναι τυχερά, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών και με πρόστιμο διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ.»

*** Η παράγραφος 1 αναδιατυπώθηκε ως άνω με το άρθρο 173 παρ.17 Ν.4261/2014, ΦΕΚ Α 107/5.5.2014.

2. Όποιος προβαίνει σε Εμπορική επικοινωνία για τυχερά παίγνια τα οποία διοργανώνονται ή διεξάγονται χωρίς άδεια, είτε ως διαφημιστής είτε ως διαφημιζόμενος, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο ετών και με χρηματική ποινή από 100.000 έως και 200.000 ευρώ.

3. Όποιος μετέχει σε τυχερό παίγνιο, το οποίο διοργανώνεται χωρίς άδεια από την Ελληνική Δημοκρατία, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης έως τριών (3) μηνών και με χρηματική ποινή από 5.000 έως 20.000 ευρώ.

4. Όποιος εγκαθιστά ή λειτουργεί Τεχνικά - ψυχαγωγικά παίγνια χωρίς την κατάλληλη πιστοποίηση είτε του παιγνίου είτε του παιγνιομηχανήματος είτε του χώρου, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο ετών και με χρηματική ποινή από 5.000 έως 50.000 ευρώ ανά παιγνιομηχάνημα.

5. Όποιος εγκαθιστά ή λειτουργεί τυχερά παίγνια με παιγνιομηχανήματα χωρίς την κατάλληλη πιστοποίηση είτε του παιγνίου είτε του παιγνιομηχανήματος είτε του καταστήματος, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών ετών και με χρηματική ποινή από 150.000 έως 200.000 ευρώ ανά παιγνιομηχάνημα.

6. Όποιος επιτρέπει την πρόσβαση σε παίγνια ατόμων της παραγράφου 1 του άρθρου 33 [άρθρο 33 §1: Οι ανήλικοι, όσοι είναι ηλικίας 18-21 ετών και οι αυτοαποκλειόμενοι απαγορεύεται να έχουν πρόσβαση σε χώρους όπου διεξάγονται τυχερά παίγνια], τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών και με χρηματική ποινή από 100.000 έως 200.000 ευρώ.

«Με τις ίδιες ποινές τιμωρείται και όποιος παραχωρεί στα παραπάνω άτομα κάρτα παίκτη για τη διεξαγωγή τυχερών παιγνίων, η οποία του ανήκει ή ανήκει σε τρίτο, καθώς και ο τρίτος, αν γνώριζε την παραχώρηση αυτή.»

*** Το δεύτερο εδάφιο της παρ.6 προστέθηκε με την παρ.15 άρθρου 22 Ν.4141/2013, ΦΕΚ Α 81/5.4.2013.

7. Όποιος μετέχει σε παίγνια μέσω παρενθέτου φυσικού ή νομικού προσώπου τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο (2) ετών και χρηματική ποινή από 100.000 έως 200.000 ευρώ. Με τις ίδιες ποινές τιμωρείται και το παρένθετο φυσικό πρόσωπο και αν πρόκειται για νομικό πρόσωπο, τα πρόσωπα που καθορίζονται ως αυτουργοί με την παράγραφο 11.

8. Όποιος, ακόμη και εάν είναι κάτοχος άδειας διεξαγωγής τυχερών παιγνίων, **μετατρέπει τεχνικό - ψυχαγωγικό παιγνιομηχάνημα σε τυχερό, τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα ετών και χρηματική ποινή από 200.000 έως 300.000 ευρώ.**

9. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, απαγορεύεται στα πιστωτικά ιδρύματα ή τα ιδρύματα πληρωμών που είναι εγκατεστημένα και λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα να πραγματοποιούν πληρωμές των ποσών συμμετοχής και απόδοσης κέρδους που απορρέουν από τη συμμετοχή σε τυχερά παίγνια στους λογαριασμούς που τηρούν σε αυτά πάροχοι τυχερών παιγνίων μέσω του διαδικτύου, οι οποίοι δεν έχουν λάβει άδεια σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Αν παραβιάζεται η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου τα πρόσωπα που ορίζονται στην παράγραφο 11 τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και με χρηματική ποινή ίση με το δεκαπλάσιο του ποσού που διακινήθηκε παρανόμως και κατ' ελάχιστον ίσο με εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ ανά παράβαση.

10. Από την Έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, απαγορεύεται στους παρόχους υπηρεσιών διαδικτύου (ISPs) με καταστατική έδρα ή έδρα πραγματικής διοίκησης ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα σύμφωνα με τις Γενικές διατάξεις του ν. 2238/1994, να επιτρέπουν την πρόσβαση σε παρόχους τυχερών παιγνίων μέσω του διαδικτύου, οι οποίοι δεν έχουν λάβει άδεια σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Αν παραβιάζεται η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου τα πρόσωπα που ορίζονται στην παράγραφο 11 τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και με χρηματική ποινή από εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ μέχρι πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ ανά παράβαση.

11. Προκειμένου **περί νομικών προσώπων, ως αυτουργοί** των αδικημάτων των προηγούμενων παραγράφων θεωρούνται οι διευθύνοντες, εντεταλμένοι και συμπράττοντες σύμβουλοι ή οι πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων ή οι γενικοί διευθυντές και διευθυντές ή εν γένει κάθε εντεταλμένο πρόσωπο είτε άμεσα από το νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση στη διοίκηση ή στη διαχείριση του νομικού προσώπου. Εάν ελλείπουν όλα τα παραπάνω πρόσωπα, ως αυτουργοί θεωρούνται τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των νομικών προσώπων αυτών, εφόσον ασκούν πράγματι προσωρινά ή διαρκώς ένα από τα ως άνω καθήκοντα.

[12. Ο πάσης φύσεως τεχνικός εξοπλισμός και τα παιγνιομηχανήματα που χρησιμοποιήθηκαν για την τέλεση των αδικημάτων του άρθρου αυτού κατάσχονται και μετά την έκδοση αμετάκλητης ποινικής απόφασης δημεύονται].

*** Η παράγραφος 12 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 173 παρ.18 Ν.4261/2014, ΦΕΚ Α 107/5.5.2014, και προστέθηκε ΝΕΑ παράγραφος 12 με το άρθρο 25 §4 του Ν.4531/5-4-2018 ως εξής :

«12. Στην περίπτωση των κακουργημάτων του παρόντος άρθρου για την περάτωση της κυρίας ανάκρισης και την εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο εφαρμόζεται

η διάταξη του άρθρου 308^A του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας περί κατ' εξαίρεση περάτωση της κυρίας ανάκρισης.»

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σύμφωνα με το άρθρο 110 του Κωδ.Ποιν.Δικον. ,το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 29 παρ.2 Ν.4055/2012,ΦΕΚ Α 51

"Το **μονομελές εφετείο** δικάζει τα πιο κάτω εγκλήματα, εκτός αν στο νόμο απειλείται κατά αυτών η ποινή της ισόβιας κάθειρξης:

1)..... 2) Τα κακουργήματα των άρθρων 114 του ν. 1892/1990 (ΑΤ01), 66 του ν. 2121/1993 (Α`25) και 52 του ν. 4002/2011 (Α 180) .

ΠΟΤΑΜΙΑ – ΧΕΙΜΑΡΡΟΙ – ΟΧΕΤΟΙ – ΔΙΩΡΥΓΕΣ

N.2853/1922

• **άρ. 1 και 15 §1 και §3 του Ν. 2853/1922 (περί υδραυλικών εν γένει έργων):** κατασκευή μόνιμου μεμονωμένου έργου τοπικού ενδιαφέροντος στην πεδινή κοίτη χειμάρρου απαγορεύεται, εφόσον τα έργα αυτά δεν αποτελούν μέρος οριστικής μελέτης ριζικής του χειμάρρου διευθετήσεως, και χωρίς άδεια από τη Νομαρχία → **Φ. από 3 μήνες έως 1 έτος.**

• **άρ. 17, 20 § 2 του Ν. 2853/1922:** έργα (π.χ. μπάζα) στην κοίτη ποταμού, κλπ. χωρίς άδεια Νομαρχίας → **ΧΠ. // αν υπότροπος, Φ μέχρι 15 ημέρες**

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

• **άρ. 5 παρ. 1, 7 παρ. 3 Ν. 1491/1984:** Εμπορική διαφήμιση χωρίς άδεια του Δήμου → **Φ μέχρι 6 μήνες + ΧΠ έως 300.000 δρχ. (880 €)** (βλ. αφισσοκόλληση).

• **άρ. 28 παρ. 1 σε συνδ.με αρ. 3 και 4 §1 του Ν. 1650/1986:** Ρύπανση ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος με πρόθεση → **Φ τουλ. 3 μηνών – 2 έτη + ΧΠ.**

– **Παρ. 2:** Από αμέλεια → **Φ μέχρι 1 έτος.**

ΠΛΕΟΝ, το άρθρο 28 §1 και §2 του Ν.1650/1986 τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 του Ν.4042/13-2-2012, ως εξής :

αρ. 28 §1 του Ν.1650/1986 = όποιος ασκεί δραστηριότητα ή επιχείρηση χωρίς την απαιτούμενη άδεια ή περιβαλλοντική έγκριση, ή υπερβαίνει τα όρια της άδειας ή της έγκρισης που του έχει χορηγηθεί, και υποβαθμίζει το περιβάλλον → **Φ έως 2 έτη , ή ΧΠ από 1.000 € έως 60.000 €, ή αμφότερες.** (ως η §1 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7§1 του Ν.4042/13-2-2012)

αρ. 28 §2εδ.α' του Ν.1650/1986 = ρύπανση ή υποβάθμιση περιβάλλοντος με πράξη ή παράλειψη που αντιβαίνει στις διατάξεις του νόμου → **Φ τουλ. 1 έτους , ή ΧΠ από 3.000 € έως 60.000 €, ή αμφότερες.**

αρ. 28 §2εδ.β' του Ν.1650/1986 από αμέλεια → **Φ έως 1 έτος ή ΧΠ , ή αμφότερες.**

αρ. 28 §2εδ.γ' του Ν.1650/1986 = **Αν οι αρνητικές επιπτώσεις** της ρύπανσης ή της υποβάθμισης του περιβάλλοντος είναι με βάση το είδος και την ποσότητα των ρύπων ή την έκταση ή τη σημασία της υποβάθμισης, **περιορισμένες** → **Φ έως 1 έτος ή ΧΠ , ή αμφότερες** (ως η §2 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7§2 του Ν.4042/13-2-2012)

- **αρ. 28 § 3 περ.α' του Ν.1650/1986 :** αν η πράξη του αρ. 28§2εδ.α' τελέστηκε από υπαίτιο που σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον οικονομικό ή άλλο υλικό όφελος → **Φ τουλ. 2 ετών ή ΧΠ από 20.000 € έως 150.000 € ή αμφότερες.**
- **αρ. 28 § 3 περ.β' του Ν.1650/1986 :** αν η πράξη του αρ. 28§2εδ.α' τελέστηκε με τον ανωτέρω σκοπό και το συνολικό οικονομικό ή άλλο υλικό όφελος υπερβαίνει το ποσό των 73.000 €, ή από υπαίτιο που διαπράττει εγκλήματα του παρόντος άρθρου κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια, και το συνολικό όφελος υπερβαίνει το ποσό των 15.000 € → **Κάθειρξη έως 10 έτη ή ΧΠ από 60.000 € έως 250.000 € ή αμφότερες**
- **αρ. 28 § 3 περ.γ' του Ν.1650/1986 :** αν η πράξη του αρ. 28§2εδ.α' δημιούργησε κίνδυνο σοβαρής ή ευρείας ρύπανσης ή υποβάθμισης ή σοβαρής ή ευρείας οικολογικής και περιβαλλοντικής διατάραξης ή καταστροφής → **Φ τουλ. 2 ετών ή ΧΠ από 20.000 € έως 150.000 € ή αμφότερες.**
- **αρ. 28 § 3 περ.δ' του Ν.1650/1986 :** Αν η ρύπανση δημιούργησε κίνδυνο θανάτου εμβρύου ή ανθρώπου ή εμφάνισης βαριάς σωματικής ή διανοητικής πάθησης σε νεογνό , ή βαριάς σωματικής ή διανοητικής πάθησης ανθρώπου → **Κάθειρξη μέχρι 10 έτη ή ΧΠ από 150.000 € έως 500.000 € ή αμφότερες.**
- **αρ. 28 § 3 περ.ε' του Ν.1650/1986 :** αν η πράξη του αρ. 28§2εδ.α' είχε ως επακόλουθο σοβαρή ή ευρεία ρύπανση ή υποβάθμιση ή σοβαρή ή ευρεία οικολογική και περιβαλλοντική διατάραξη ή καταστροφή, ή το θάνατο εμβρύου ή ανθρώπου ή την

εμφάνιση βαριάς σωματικής ή διανοητικής πάθησης σε νεογνό , ή τη βαριά σωματική ή διανοητική πάθηση ανθρώπου → **Κάθειρξη ή ΧΠ από 150.000 € έως 500.000 € ή αμφότερες.**

- **Αν οι ως άνω πράξεις των περ. γ' , δ' και ε' τελέστηκαν από αμέλεια → Φ τουλ.1 έτος ή ΧΠ από 60.000 € έως 150.000 € ή αμφότερες.**

(η §3 αντικαταστάθηκε με το αρ.7 §3 του Ν.4042/13-2-2012)

- **αρ. 28 § 4 του Ν.1650/1986 :** αν η ρύπανση ή η υποβάθμιση προέρχεται από τη δραστηριότητα ν.π. = βλ. §5 → Τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν ιθύνουσα θέση σε οποιοδήποτε ν.π., και ιδίως : οι Πρόεδροι του Δ.Σ., οι εντεταλμένοι ή οι διευθύνοντες σύμβουλοι της Α.Ε., οι διαχειριστές Ε.Π.Ε. , ο Πρόεδρος του Δ.Σ και του εποπτικού συμβουλίου Συνεταιρισμών (έχουν ιδιαίτερη νομική υποχρέωση να εποπτεύουν και να ελέγχουν την τήρηση από φυσικά πρόσωπα που τελούν υπό εντολές του, των διατάξεων του Ν.1650/1986, ειδάλλως, **τιμωρούνται ως αυτουργοί (είτε από πρόθεση, είτε από αμέλεια**

- αρ. 28 § 6 του Ν.1650/1986 : αν ο δράστης των παραβάσεων των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 28 περιορίσει ο ίδιος ή αν τρίτος, για λογαριασμό του ή κατ' εντολή του συντελέσει με έγκαιρη αναγγελία προς την Αρχή αποτελεσματικά στην ουσιώδη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων της ρύπανσης ή της υποβάθμισης του περιβάλλοντος που προκάλεσε η πράξη του ή η παράλειψή του → **το δικαστήριο μπορεί να του επιβάλει μειωμένη (83 ΠΚ) ποινή ή να τον απαλλάξει από κάθε ποινή.**

- αρ. 28 § 7 του Ν.1650/1986 : ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ = το Δημόσιο, οι ΟΤΑ στην περιφέρεια των οποίων τελέστηκε το έγκλημα, Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, Πανεπιστήμια, άλλοι επιστημονικοί φορείς, Δικηγορικοί Σύλλογοι, Φορείς διαχείρισης προστατευομένων περιοχών , Μη κυβερνητικές οργανώσεις και φ.π., ανεξάρτητα αν έχουν υποστεί περιουσιακή ζημία, **προς υποστήριξη της κατηγορίας και μόνο** και με αίτημα ιδίως την αποκατάσταση των πραγμάτων, στο μέτρο που είναι δυνατή. Έγγραφο προδικασία δεν απαιτείται.

π.δ. 55/1998 Προστασία θαλάσσιου περιβάλλοντος (Κωδικοποίηση του Ν. 743/1977)

- **άρ. 13 παρ. 1 α' :** Πρόκληση σοβαρής ρύπανσης με πρόθεση → **Φ τουλ. 3 μηνών.**
- Κίνδυνος ζημίας ή βλάβης σε πρόσωπα ή πράγματα → **Φ τουλ. 1 έτους.**
- **Εξ αμελείας: Φ 10 μέρες – 5 έτη** (Δυνητική απαλλαγή από την ποινή αν εξουδετέρωσαν με πρωτοβουλία τους / αναγγελία στις αρχές τη ρύπανση + καταβολή δαπανών).

ΠΛΑΝΟΔΙΟΙ ΝΟΜΑΔΕΣ

αρ. 1, 6 παρ.2 του ν. Γ π / 2361/15-7-2003 σε συνδ. με αρ. 11 παρ.10 του Ν.2307/1995 = **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες**

πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ (κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €) 31 §3 ν.3904/2010

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ (Ν. 2121/1993)

• **(δίωξη για Α.Ε.Π.Ι.)** αρ. 1, 3, 63, 66 παρ. 1 σε συνδ. με αρ. 47 Ν. 2121/1993, ως αντικ. με αρ. 81 παρ. 9 Ν. 3057/10-10-2002 = **Φ τουλ. 1 έτους + ΧΠ 2.900 €– 15.000 €** [αν ελαφρυντικά, η ΧΠ όχι κατώτερη από το ήμισυ του ελαχίστου: 1.450 €].

– Συρροή με 216 παρ. 1, 2, 394 παρ. 1, 4 ΠΚ και 35 παρ. 1 ν.δ. 136/1946.

-Κατοχή ψηφιακών δίσκων ήχου και εικόνας, με σκοπό τη διάθεσή τους στο κοινό χωρίς την ειδική ταινία γνησιότητας ελέγχου= αρ. 1, 2, 3, 4, 5, 66 παρ.2Γ' στοιχ.β-1 του Ν. 2121/1993 = **Φ τουλ. 1 έτους + ΧΠ 2.900 – 15.000 €**

`Αρθρο 66 Ν.2121/1993

Ποινικές κυρώσεις

"1. Τιμωρείται **με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή 2.900 έως 15.000 ευρώ** όποιος χωρίς δικαίωμα και κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου ή διατάξεων των κυρωμένων με νόμο πολυμερών διεθνών συμβάσεων για την Προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας εγγράφει έργα ή αντίτυπα, αναπαράγει αυτά άμεσα ή έμμεσα,

προσωρινά ή μόνιμα, με οποιαδήποτε μορφή, εν όλω ή εν μέρει, μεταφράζει, διασκευάζει, προσαρμόζει ή μετατρέπει αυτά, προβαίνει σε διανομή αυτών στο κοινό με πώληση ή με άλλους τρόπους ή κατέχει με σκοπό διανομής, εκμισθώνει, εκτελεί δημόσια, μεταδίδει ραδιοτηλεοπτικά κατά οποιονδήποτε τρόπο, παρουσιάζει στο κοινό έργα ή αντίτυπα με οποιονδήποτε τρόπο, εισάγει αντίτυπα του έργου που παρήχθησαν παράνομα στο εξωτερικό χωρίς τη συναίνεση του δημιουργού και γενικά εκμεταλλεύεται έργα, αντίγραφα ή αντίτυπα που είναι αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας ή προσβάλλει το Ηθικό δικαίωμα του πνευματικού δημιουργού να αποφασίζει για τη δημοσίευση του έργου στο κοινό, καθώς και να παρουσιάζει αυτό αναλλοίωτο χωρίς προσθήκες ή περικοπές. (άρθρο 8 παρ. 1 Οδηγίας 2001/29)."

*** Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.9 άρθρ.81 Ν.3057/2002, ΦΕΚ Α 239/10.10.2002.

"2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου ή διατάξεων των κυρωμένων με νόμο διεθνών συμβάσεων για την προστασία συγγενικών δικαιωμάτων προβαίνει στις ακόλουθες πράξεις:

Α) Χωρίς την άδεια των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών:

- α) εγγράφει σε υλικό φορέα την ερμηνεία ή εκτέλεση,
- β) αναπαράγει άμεσα ή έμμεσα, προσωρινά ή μόνιμα με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει, την εγγραφή της ερμηνείας ή εκτέλεσής τους σε υλικό φορέα,
- γ) προβαίνει σε διανομή στο κοινό του υλικού φορέα με την εγγραφή της ερμηνείας ή εκτέλεσης ή κατέχει με σκοπό διανομής,
- δ) εκμισθώνει τον υλικό φορέα με την εγγραφή της ερμηνείας ή εκτέλεσης,
- ε) μεταδίδει ραδιοτηλεοπτικά με οποιονδήποτε τρόπο τη ζωντανή ερμηνεία ή εκτέλεση, εκτός αν η μετάδοση αυτή αποτελεί αναμετάδοση νόμιμης μετάδοσης,
- στ) παρουσιάζει στο κοινό τη ζωντανή ερμηνεία ή εκτέλεση που γίνεται με οποιονδήποτε τρόπο, εκτός από ραδιοτηλεοπτική μετάδοση,

ζ) διαθέτει στο κοινό, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση, όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος, στην εγγραφή σε υλικό φορέα της ερμηνείας ή της εκτέλεσής τους.

Β) Χωρίς την άδεια των παραγωγών φωνογραφημάτων (παραγωγών υλικών φορέων ήχου) :

α) αναπαράγει άμεσα ή έμμεσα, προσωρινά ή μόνιμα με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει, τα φωνογραφήματά τους,

β) προβαίνει σε διανομή στο κοινό των ως άνω υλικών φορέων ή κατέχει με σκοπό διανομής,

γ) εκμισθώνει τους ως άνω υλικούς φορείς,

δ) διαθέτει στο κοινό, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση, όπου και όταν ο ίδιος επιλέγει, στα φωνογραφήματά τους,

ε) εισάγει τους ως άνω υλικούς φορείς που παρήχθησαν στο εξωτερικό χωρίς τη συναίνεσή του.

Γ) Χωρίς την άδεια των παραγωγών οπτικοακουστικών έργων (παραγωγών υλικών φορέων εικόνας ή ήχου και εικόνας) :

α) αναπαράγει άμεσα ή έμμεσα, προσωρινά ή μόνιμα με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει, το πρωτότυπο και τα αντίτυπα των ταινιών τους,

β) προβαίνει σε διανομή στο κοινό των ως άνω υλικών φορέων συμπεριλαμβανομένων και των αντιγράφων τους ή κατέχει με σκοπό διανομής,

γ) εκμισθώνει τους ως άνω υλικούς φορείς,

δ) διαθέτει στο κοινό, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση στο πρωτότυπο και τα αντίτυπα των ταινιών τους, όπου και όταν ο ίδιος επιλέγει,

ε) εισάγει τους ως άνω υλικούς φορείς που παρήχθησαν στο εξωτερικό χωρίς τη συναίνεσή του,

στ) μεταδίδει ραδιοτηλεοπτικά τους ως άνω υλικούς φορείς με οποιονδήποτε τρόπο συμπεριλαμβανομένης και της δορυφορικής μετάδοσης ή καλωδιακής αναμετάδοσης, καθώς και της παρουσίασης στο κοινό.

Δ) Χωρίς την άδεια των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών:

- α) αναμεταδίδει τις εκπομπές τους με οποιονδήποτε τρόπο,
- β) παρουσιάζει στο κοινό τις εκπομπές τους σε χώρους όπου η είσοδος επιτρέπεται με εισιτήριο,
- γ) εγγράφει τις εκπομπές τους σε υλικού ς φορείς ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, είτε οι εκπομπές αυτές μεταδίδονται ενσυρμάτως είτε ασυρμάτως, συμπεριλαμβανομένης της καλωδιακής ή δορυφορικής μετάδοσης,
- δ) προβαίνει σε άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη αναπαραγωγή με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει, της υλικής ενσωμάτωσης των εκπομπών τους,
- ε) προβαίνει σε διανομή στο κοινό των υλικών φορέων με την εγγραφή των εκπομπών τους,
- στ) εκμισθώνει τον υλικό φορέα με την εγγραφή των εκπομπών τους,
- ζ) διαθέτει στο κοινό, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση, όπου και όταν ο ίδιος επιλέγει, στην υλική ενσωμάτωση των εκπομπών τους. (άρθρο 8 παρ.1 οδηγίας 2001/29)."

*** Η παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.10 άρθρ.81 Ν.3057/2002, ΦΕΚ Α 239/10.10.2002.

3. Αν το όφελος που επιδιώχθηκε ή η ζημιά που απειλήθηκε από τις πράξεις των παρ. 1 και 2 είναι ιδιαίτερα μεγάλα, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή 6.000 € έως 30.000 € (τα ποσά αντικαταστάθηκαν με το αρ.54§9 του Ν.4481/20-7-2017). Αν ο υπαίτιος τελεί τις παραπάνω πράξεις κατ' επάγγελμα "ή σε εμπορική κλίμακα" ή αν οι περιστάσεις κάτω από τις οποίες έγινε η πράξη μαρτυρούν ότι ο υπαίτιος είναι ιδιαίτερα επικίνδυνος για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας ή των συγγενικών δικαιωμάτων, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι 10 ετών και χρηματική ποινή 5 έως 20 εκατομμυρίων δραχμών, καθώς και αφαίρεση της άδειας λειτουργίας της επιχείρησης στα πλαίσια της οποίας εκτελέσθηκε η πράξη.

Θεωρείται ότι η πράξη έχει τελεσθεί κατ'επάγγελμα και όταν ο δράστης έχει καταδικασθεί για αδικήματα του παρόντος άρθρου ή για παράβαση των

διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας που ίσχυαν πριν απ' αυτό με αμετάκλητη απόφαση σε ποινή στερητική της ελευθερίας.

"Η προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων σε μορφή κακουργήματος εκδικάζεται από το αρμόδιο Τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων."

*** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.3 προστέθηκε με την παρ.14 άρθρ.81 Ν.3057/2002, ΦΕΚ Α 239/10.10.2002.

*** Οι λέξεις "ή σε εμπορική κλίμακα" του δευτέρου εδαφίου της παρ.3 προστέθηκαν με το άρθρ.2 παρ.6 Ν.3524/2007, ΦΕΚ Α 15/26.1.2007 (εναρμόνιση προς τις Οδηγίες 2001/84/ΕΚ και 2004/48/ΕΚ).

Με το άρθρο 4 παρ.3 του αυτού νόμου ορίζεται ότι:

" Το άρθρο 2 του νόμου αυτού εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς υποθέσεις, των οποίων η συζήτηση έχει προσδιορισθεί να γίνει μετά την 16.9.2006".

"4. Με την ποινή των παραγράφων 1,2 και 3 τιμωρείται όποιος δεν κατέβαλε σε οργανισμό συλλογικής διαχείρισης την αμοιβή που προβλέπεται στο άρθρο 18 παρ. 3 του παρόντος νόμου."

***Η εντός " " παράγραφος 4 προστέθηκε από την παρ. ΙΙΙ του άρθρου 3 του Ν. 2435/1996 (ΦΕΚ Α`189), οι δε επόμενες παράγραφοι 4, 5, 6 και 7 αναριθμήθηκαν σε 5, 6, 7 και 8.

"Με την ίδια ποινή τιμωρείται και ο οφειλέτης ο οποίος μετά την έκδοση της απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου δεν υποβάλλει την υπεύθυνη δήλωση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 18 παρ. 6 του παρόντος νόμου."

*** Το άνω εντός " " εδάφιο προστέθηκε με την παρ.33α άρθρ. 10 Ν.3207/2003, ΦΕΚ Α' 302/24.12.2003.

5. (4) Με την ποινή της παρ. 1 τιμωρείται όποιος : α) χρησιμοποιεί ή θέτει σε κυκλοφορία ή κατέχει με σκοπό θέσης σε κυκλοφορία συστήματα

ή μέσα που έχουν ως μοναδικό σκοπό να διευκολύνουν τη χωρίς άδεια αφαίρεση ή εξουδετέρωση τεχνικού συστήματος που προστατεύει ένα πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή β) κατασκευάζει ή εισάγει ή χρησιμοποιεί ή θέτει σε κυκλοφορία ή κατέχει με σκοπό θέσης σε κυκλοφορία συσκευές ή άλλο υλικό αναπαραγωγής έργου που δεν ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές που θα έχουν καθοριστεί κατά το άρθρο 59 του παρόντος νόμου γ) κατασκευάζει, εισάγει ή χρησιμοποιεί ή θέτει σε κυκλοφορία ή κατέχει με σκοπό θέσης σε κυκλοφορία αντικείμενα ή ενεργεί πράξεις που μπορούν να ματαιώσουν το αποτέλεσμα των παραπάνω προδιαγραφών δ) αναπαράγει ή χρησιμοποιεί έργα χωρίς χρησιμοποίηση των συσκευών ή χωρίς εφαρμογή των συστημάτων που θα έχουν καθοριστεί κατά το άρθρο 60 του παρόντος νόμου ε) θέτει σε κυκλοφορία ή κατέχει με σκοπό να θέσει σε κυκλοφορία υλικούς φορείς ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας χωρίς το ειδικό επίσημα ή την ταινία ελέγχου που θα έχει προβλεφθεί κατά το άρθρο 61 του παρόντος νόμου.

6. Κατ' εξαίρεση της διάταξης του άρθρου 82 §10εδ.β' του ΠΚ, σε περίπτωση μετατροπής της στερητικής της ελευθερίας ποινής, το ποσό της μετατροπής ορίζεται στο πενταπλάσιο των ορίων του ποσού της μετατροπής που προβλέπεται κάθε φορά στον Ποινικό Κώδικα. (ως η §6 αντικαταστάθηκε με το αρ.54 §9β' του Ν.4481/20-7-2017)

7. (6) Αν συντρέχουν ελαφρυντικές περιστάσεις, η χρηματική ποινή δεν μπορεί να μειωθεί κάτω από το ήμισυ του ελάχιστου ορίου που προβλέπεται κατά περίπτωση στον παρόντα νόμο.

(8. (7) Σε κάθε περίπτωση το δικαστήριο μπορεί να διατάζει δημοσίευση περίληψης της καταδικαστικής απόφασης με δαπάνη εκείνου που καταδικάστηκε).

*** **Η παρ.8 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ** και οι επόμενες παράγραφοι αναριθμήθηκαν αναλόγως με το άρθρ.2 παρ.6 Ν.3524/2007,ΦΕΚ Α 15/26.1.2007 (εναρμόνιση προς τις Οδηγίες 2001/84/ΕΚ και 2004/48/ΕΚ).Με το άρθρο 4 παρ.3 του αυτού νόμου ορίζεται ότι:

" Το άρθρο 2 του νόμου αυτού εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς υποθέσεις, των οποίων η συζήτηση έχει προσδιορισθεί να γίνει μετά την 16.9.2006".

8. "(9) Οποιος χωρίς δικαίωμα προβαίνει σε προσωρινή ή διαρκή αναπαραγωγή της βάσης δεδομένων, σε μετάφραση, προσαρμογή, διευθέτηση και οποιαδήποτε άλλη μετατροπή της βάσης δεδομένων, σε διανομή της βάσης δεδομένων ή αντιγράφων της, σε ανακοίνωση, επίδειξη ή παρουσίαση της βάση δεδομένων στο κοινό, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή 3.000 € έως 15.000 €.

9. (10) Οποιος προβαίνει σε εξαγωγή ή/και επαναχρησιμοποίηση του συνόλου ή ουσιώδους μέρους του περιεχομένου της βάσης δεδομένων χωρίς άδεια του κατασκευαστή τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή 3.000 € έως 15.000 €.

*** Οι παρ.9 και 10 προστέθηκαν με την παρ.9 άρθρ.7 Ν.2819/2000, Α 84/15.3.2000 και αναριθμήθηκαν σε 8 και 9 με το άρθρ.2 παρ.6 Ν.3524/2007, ΦΕΚ Α 15/26.1.2007 (εναρμόνιση προς τις Οδηγίες 2001/84/ΕΚ και 2004/48/ΕΚ) .

"11. Όταν το αντικείμενο της προσβολής αφορά σε προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή, η, κατά τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 65Α και υπό τους προβλεπόμενους όρους, ανεπιφύλακτη καταβολή του διοικητικού προστίμου από τον δράστη συνεπάγεται τη μη άσκηση της ποινικής δίωξης και την κατάργηση της τυχόν αξιόμηνιας, όταν η προσβολή αφορά σε ποσότητα μέχρι πενήντα (50) προγράμματα.

12^Α (11^Α) . Όταν το αντικείμενο της προσβολής αφορά φωνογραφήματα (μουσικές συνθέσεις) αποθηκευμένα σε οποιοδήποτε τεχνικό μέσο αποθήκευσης ή ηλεκτρονικό υπολογιστή, η, κατά τη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 65Α και υπό τους προβλεπόμενους όρους, ανεπιφύλακτη καταβολή του διοικητικού προστίμου από τον δράστη συνεπάγεται τη μη άσκηση της ποινικής δίωξης και την κατάργηση της

τυχόν αρξάμενης, όταν αντικείμενο της προσβολής είναι μέχρι 1.000 μουσικές συνθέσεις .

13. Η καταβολή του προστίμου, καθώς και η μη άσκηση ή η κατάργηση της ποινικής δίωξης δεν απαλλάσσουν τους δράστες από την υποχρέωση καταβολής των αναλογούντων πνευματικών και συγγενικών δικαιωμάτων, αποζημιώσεων και λοιπών επιβαρύνσεων στους δικαιούχους αυτών κατά τις διατάξεις των σχετικών νόμων.

14. Σε περίπτωση υποτροπής εντός του αυτού οικονομικού έτους το διοικητικό πρόστιμο που προβλέπεται στο άρθρο 65Α διπλασιάζεται".

*** Οι παρ.11,12,13 και 14 προστέθηκαν με το άρθρ.2 παρ.10 Ν.3524/2007,ΦΕΚ Α 15/26.1.2007 (εναρμόνιση προς τις Οδηγίες 2001/84/ΕΚ και 2004/48/ΕΚ).Με το άρθρο 4 παρ.3 του αυτού νόμου ορίζεται ότι:

" Το άρθρο 2 του νόμου αυτού εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς υποθέσεις, των οποίων η συζήτηση έχει προσδιορισθεί να γίνει μετά την 16.9.2006".

***ΒΛ. ΥΑ 1010 0/Δ3Β/4 020/2007 (ΦΕΚ Β 1670 22.8.2007)

"Αρμόδιες υπηρεσίες ελέγχου για την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 2121/1993 και καθορισμός της διαδικασίας επιβολής και είσπραξης του διοικητικού προστίμου που προβλέπεται στα άρθρα 65Α και 66 του εν λόγω νόμου [ν.2121/1993] όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3524/2007 [ΦΕΚ 15 Α`]".

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σύμφωνα με το άρθρο 110 του Κωδ.Ποιν.Δικον. ,το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 29 παρ.2 Ν.4055/2012,ΦΕΚ Α 51

"Το μονομελές εφετείο δικάζει τα πιο κάτω εγκλήματα, εκτός αν στο νόμο απειλείται κατά αυτών η ποινή της ισόβιας κάθειρξης:

1)..... 2) Τα κακουργήματα των άρθρων 114 του ν. 1892/1990 (ΑΙ01), 66 του ν. 2121/1993 (Α`25) και 52 του ν. 4002/2011 (Α 180).

ΠΟΘΕΝ ΕΣΧΕΣ *N 3213/2003: πλέον : N.4571/30-10-2018

Δήλωση-έλεγχος περιουσιακής κατάστασης βουλευτών,δημ. λειτουργών ιδ/τών ΜΜΕ,κλπ.

«Άρθρο 1 Υπόχρεοι σε δήλωση (βλ. άρθρο 10 §2 του Ν.4571/30-10-2018)

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Κατά το [άρθρο 10](#) παρ.2 Ν.4571/2018, ΦΕΚ Α 186/30.10.2018:

" Όσοι ανήκουν σε κατηγορίες προσώπων, για τις οποίες επιβάλλεται για πρώτη φορά η υποχρέωση υποβολής δήλωσης με τον παρόντα νόμο, υποβάλλουν τη σχετική (αρχική) δήλωσή τους μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος, χωρίς να υπολογίζεται το διάστημα κατά το οποίο η ενιαία διαδικτυακή εφαρμογή τίθεται εκτός λειτουργίας, σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο. Η δήλωση αυτή περιλαμβάνει τα υφιστάμενα, κατά το χρόνο κτήσης της ιδιότητας, περιουσιακά στοιχεία, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3213/2003".

1. «Δήλωση της περιουσιακής τους κατάστασης, των συζύγων τους ή των προσώπων με τα οποία έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης και των ανήλικων τέκνων τους υποβάλλουν:».

*** Η πρώτη φράση της παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το [άρθρο 1](#) παρ.1 Ν.4571/2018, ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

α. Ο Πρωθυπουργός.

β. Οι Αρχηγοί των πολιτικών κομμάτων που εκπροσωπούνται στο Εθνικό ή το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καθώς και όσων λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση.

γ. Οι Υπουργοί, οι αναπληρωτές Υπουργοί και οι Υφυπουργοί.

δ. Οι βουλευτές και οι ευρωβουλευτές.

«ε. Οι Περιφερειάρχες, οι Δήμαρχοι και όσοι διαχειρίζονται τα οικονομικά των πολιτικών κομμάτων της περίπτωσης β`.»

*** Η περίπτωση ε` αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 172 παρ.1 Ν.4389/2016, ΦΕΚ Α 94/27.5.2016.

«στ. Οι Γενικοί και Ειδικοί Γραμματείς της Βουλής και της Γενικής Κυβέρνησης, οι διοικητικοί, αναπληρωτές διοικητικοί, τομεακοί και ειδικοί τομεακοί γραμματείς του [άρθρου 6](#) του ν. [4369/2016](#) (Α` 33), οι υπάλληλοι ή σύμβουλοι ειδικών θέσεων και οι μετακλητοί υπάλληλοι, οι οποίοι τοποθετούνται από μονομελές ή συλλογικό κυβερνητικό όργανο, καθώς και οι υπάλληλοι που αποσπώνται, βάσει των διατάξεων των άρθρων 6 του ν. 1878/ 1990 (Α` 33) και 2 και 3 του ν. [1895/1990](#) (Α`116), στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης και διατίθενται σε βουλευτές και κόμματα της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και στο γραφείο του Έλληνα Επιτρόπου στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.».

*** Η περίπτωση στ` αντικαταστάθηκε ως άνω με το [άρθρο 69](#) παρ.1 Ν.4590/2019, ΦΕΚ Α 17/7.2.2019, με την παρ.2 του οποίου ορίζεται ότι:

"2. Η δήλωση της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 υποβάλλεται από τους διοικητικούς, αναπληρωτές διοικητικούς, τομεακούς και ειδικούς τομεακούς γραμματείς του [άρθρου 6](#) του ν. [4369/2016](#) μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την απόκτηση της ιδιότητάς τους (αρχική δήλωση). Οι υπάλληλοι του [άρθρου 6](#) του ν. [1878/1990](#) και των άρθρων 2 και 3 του ν. [1895/1990](#), για τους οποίους επιβάλλεται για πρώτη φορά η

υποχρέωση υποβολής δήλωσης με το παρόν άρθρο, υποβάλλουν τη δήλωση της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος".

ζ. Ο διοικητής και οι υποδιοικητές της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (ΕΥΠ) και της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ).

η. Οι Γενικοί Γραμματείς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων [και, όταν διοριστούν,] οι Συντονιστές Αποκεντρωμένων Διοικήσεων (άρ. 28 του ν. [4325/2015](#)), οι Αντιπεριφερειάρχες, οι Πρόεδροι και τα μέλη των Περιφερειακών Συμβουλίων, καθώς και οι Προϊστάμενοι των Γενικών Διευθύνσεων και Διευθύνσεων των Περιφερειών».

*** Η φράση «, και όταν διοριστούν,» της περ.η' (η οποία περίπτωση είχε αντικατασταθεί ως

άνω με το [άρθρο 172](#) παρ.2 Ν. [4389/2016](#), ΦΕΚ Α 94/27.5.2016) διαγράφηκε με το [άρθρο 1](#) παρ.2 Ν. [4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

θ. Οι Αντιδήμαρχοι, οι Πρόεδροι, τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη των επιτροπών των Δήμων, οι Πρόεδροι και τα μέλη των Δημοτικών Συμβουλίων, οι Πρόεδροι, οι Διευθύνοντες Σύμβουλοι και τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων και οι Γενικοί Διευθυντές των δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των αμιγών ή μεικτών δημοτικών επιχειρήσεων των ανωτέρω Ο.Τ.Α. και των συνδέσμων Δήμων, καθώς και οι Προϊστάμενοι των Γενικών Διευθύνσεων και Διευθύνσεων των Δήμων. Ειδικότερα ως προς τις σχολικές επιτροπές, δήλωση περιουσιακής κατάστασης υποβάλλουν οι Πρόεδροι και οι διαχειριστές των τραπεζικών λογαριασμών αυτών.».

*** Η περίπτωση θ', όπως είχε αντικατασταθεί με το [άρθρο 172](#) παρ.3 Ν. [4389/2016](#), ΦΕΚ Α 94/27.5.2016, αντικαταστάθηκε ως άνω με το [άρθρο 1](#) παρ.2 Ν. [4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

ι. Οι Γενικοί Διευθυντές των Υπουργείων, οι Πρόεδροι, οι Αντιπρόεδροι, οι Διοικητές, οι Υποδιοικητές, τα εκτελεστικά μέλη, οι διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι και οι Γενικοί Διευθυντές νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, δημοσίων επιχειρήσεων, δημοσίων οργανισμών, καθώς και νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται, τακτικώς, από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους ή τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος.».

*** Η περίπτωση ι' αντικαταστάθηκε ως άνω με το [άρθρο 1](#) παρ.3 Ν. [4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

ια. Οι Πρόεδροι, τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη όλων των επιτροπών διαγωνισμών προμηθειών, μελετών και παροχής υπηρεσιών»των κρατικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων και των ενόπλων δυνάμεων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται, τακτικώς, από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους ή τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, των δημόσιων επιχειρήσεων και των δημόσιων οργανισμών, εφόσον υπερβαίνουν το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ ανά διαγωνισμό, καθώς επίσης ο Γενικός Διευθυντής και Διευθυντές της Γενικής Διεύθυνσης Κρατικών Προμηθειών και οι κατέχοντες θέσεις προϊσταμένων οποιουδήποτε οργανωτικού επιπέδου οργανικών μονάδων προμηθειών στο Δημόσιο και στα ανωτέρω νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, στις δημόσιες επιχειρήσεις και τους δημόσιους οργανισμούς.

«Την ίδια υποχρέωση υπέχουν ο Πρόεδρος και τα μέλη όλων των επιτροπών διαγωνισμών δημοσίων έργων των ανωτέρω φορέων, εφόσον ο προϋπολογισμός του έργου υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ.».

*** Οι λέξεις «των επιτροπών διαγωνισμών προμηθειών και παροχής υπηρεσιών» του πρώτου εδαφίου της περ. ια' και το τελευταίο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκαν ως άνω με το [άρθρο 1](#) παρ.4 Ν. [4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

ιβ. Οι Δικαστικοί και οι Εισαγγελικοί Λειτουργοί [και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους].

*** Οι μέσα σε [] λέξεις της περ.ιβ' απαλείφθηκαν με το [άρθρο 1](#) παρ.5 Ν.[4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

ιγ. Ο Διοικητής, οι Υποδιοικητές, οι εντεταλμένοι σύμβουλοι και οι διευθυντές της Τράπεζας της Ελλάδος.

ιδ. Οι Πρόεδροι, οι Αντιπρόεδροι, οι Διευθύνοντες σύμβουλοι, οι Διοικητές, οι Υποδιοικητές, τα εκτελεστικά μέλη Δ.Σ. και οι γενικοί διευθυντές πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών, καθώς και επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών.

ιε. Ο Πρόεδρος και τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικά Χρηματιστήρια ΑΕ (ΕΧΑΕ) και οι κατέχοντες διευθυντική θέση στην εταιρία αυτή σύμφωνα με τον εκάστοτε ισχύοντα οργανισμό της ή σύμφωνα με απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου.

ιστ. Ο Πρόεδρος και τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου των ελεγχόμενων από της Ελληνικά Χρηματιστήρια ΑΕ (ΕΧΑΕ) ανωνύμων εταιριών και οι κατέχοντες διευθυντική θέση στις εταιρίες αυτές σύμφωνα με τον εκάστοτε ισχύοντα κανονισμό της εταιρίας ή σύμφωνα με απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου.

ιζ. Ο Πρόεδρος και τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κάθε άλλου φορέα οργανωμένης χρηματιστηριακής αγοράς που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα και οι κατέχοντες διευθυντική θέση σε αυτόν σύμφωνα με τον εκάστοτε ισχύοντα κανονισμό του ή σύμφωνα με απόφαση του Διοικητικού του Συμβουλίου.

ιη. Οι ιδιοκτήτες, οι μέτοχοι, οι εταίροι, οι πρόεδροι, οι διευθύνοντες σύμβουλοι και τα εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ., οι διαχειριστές, καθώς και οι γενικοί διευθυντές και οι διευθυντές ειδήσεων και ενημέρωσης κάθε μορφής επιχειρήσεων ή εταιρειών, που κατέχουν άδεια λειτουργίας ή εν γένει έχουν την εκμετάλλευση τηλεοπτικών σταθμών, ελεύθερης λήψης ή παροχής κάθε μορφής συνδρομητικών τηλεοπτικών υπηρεσιών, καθώς και ραδιοφωνικών σταθμών, όπως και των βασικών μετόχων αυτών.

«ιθ. Οι ιδιοκτήτες, οι εκδότες, οι μέτοχοι, οι εταίροι, οι πρόεδροι, οι διευθύνοντες σύμβουλοι και τα εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ., οι διαχειριστές, καθώς και οι γενικοί διευθυντές και οι διευθυντές ειδήσεων και ενημέρωσης κάθε μορφής επιχειρήσεων ή εταιρειών, που εκμεταλλεύονται διαδικτυακά ενημερωτικά μέσα ή εκδίδουν ημερήσια ή περιοδικά έντυπα πανελλήνιας ή τοπικής κυκλοφορίας, όπως και των βασικών μετόχων αυτών.».

*** Η περίπτωση ιθ' αντικαταστάθηκε ως άνω με το [άρθρο 1](#) παρ.6 Ν.[4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

κ. Οι δημοσιογράφοι μέλη των οικείων ενώσεων συντακτών, καθώς και όσοι παρέχουν δημοσιογραφικές υπηρεσίες σε επιχειρήσεις έκδοσης εντύπων και σε ραδιοτηλεοπτικά ή διαδικτυακά μέσα ενημέρωσης με σύμβαση εργασίας ή έργου.

κα. Οι ιατροί Διευθυντές και Συντονιστές Διευθυντές που υπηρετούν στα νοσοκομεία και τα Κέντρα Υγείας του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ), στα στρατιωτικά νοσοκομεία, σε πανεπιστημιακά νοσοκομεία, κλινικές και εργαστήρια, καθώς και στο Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας (ΠΕΔΥ).

κβ. Οι πρόεδροι, τα μέλη και οι προϊστάμενοι υπηρεσιακών μονάδων επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης και Διεύθυνσης όλων των Ανεξάρτητων Αρχών, συμπεριλαμβανομένων των ανεξάρτητων διοικητικών και ρυθμιστικών Αρχών, της Επιτροπής Ανταγωνισμού, της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, καθώς και ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης «και οι Ειδικοί Επιθεωρητές που εργάζονται με απόσπαση στο γραφείο του»

*** Η φράση «και οι βοηθοί του» της περ. κβ` διαγράφηκε και αντικαταστάθηκε από την φράση «και οι Ειδικοί Επιθεωρητές που εργάζονται με απόσπαση στο γραφείο του» με το άρθρο 66 Ν.[4409/2016](#), ΦΕΚ Α 136/28.07.2016.

κγ. Οι Αρχηγοί, Υπαρχηγοί, διευθυντές κλάδων του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας, των Γενικών Επιτελείων Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας, οι δικαστικοί λειτουργοί του δικαστικού σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων, καθώς και ο Γενικός Διευθυντής και ο Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

κδ. Οι αρχηγοί και οι υπαρχηγοί της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής και του Πυροσβεστικού Σώματος.

*** Η περίπτωση κε` αντικαταστάθηκε ως άνω με το [άρθρο 83](#) παρ.1 Ν.[4504/2017](#), ΦΕΚ Α 184/29.11.2017.

«κε. Το αστυνομικό προσωπικό, με εξαίρεση όσους τελούν σε καθεστώς μόνιμης διαθεσιμότητας, σύμφωνα με την περίπτωση ζ της παρ. 1 του άρθρου 8 και το [άρθρο 14](#) του π.δ. [24/1997](#) (Α 29) σε συνδυασμό με τις διατάξεις του ν.δ. [330/1947](#) (Α 84), οι συνοριακοί φύλακες, οι ειδικοί φρουροί και το πολιτικό προσωπικό που υπηρετεί στην Ελληνική Αστυνομία, το προσωπικό του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής, εξαιρουμένων των στελεχών που έχουν υπαχθεί σε καθεστώς μόνιμης διαθεσιμότητας, σύμφωνα με το [άρθρο 1](#) του π.δ. [27/2014](#) (Α 46), καθώς και το προσωπικό του Πυροσβεστικού Σώματος, με εξαίρεση όσους τελούν σε καθεστώς μόνιμης διαθεσιμότητας κατ'εφαρμογή των διατάξεων του ν.δ. [330/1947](#), σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παρ. 5 του [άρθρου 9](#) του ν. [1813/1988](#) (Α 243).».

*** Η περίπτωση κς` αντικαταστάθηκε ως άνω με το [άρθρο 1](#) παρ.7 Ν.[4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

«κστ. Το πολιτικό προσωπικό του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.».

*** Η περίπτωση κστ`, όπως είχε τροποποιηθεί με το [άρθρο 51](#) Ν.[4331/2015](#), ΦΕΚ Α 69, και το άρθρο Ν.[4336/2015](#), ΦΕΚ Α 94, αντικαταστάθηκε ως άνω με το [άρθρο 83](#) παρ.2 Ν.[4504/2017](#), ΦΕΚ Α 184/29.11.2017.

κζ. Το προσωπικό της υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων της Ελληνικής Αστυνομίας και του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής.

κη. Οι Σωφρονιστικοί υπάλληλοι και οι εξωτερικοί φρουροί των καταστημάτων κράτησης.

κθ. Οι προϊστάμενοι των Δασαρχείων και των Δασονομείων "και οι κατά νόμον αναπληρωτές τους".

*** Οι μέσα σε " " λέξεις της περ.κθ`προστέθηκαν με το [άρθρο 1](#) παρ.8 Ν.[4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

«λ. Τα μέλη όλων των Σωμάτων Επιθεώρησης και Ελέγχου του Δημοσίου, οι προϊστάμενοι οργανικών μονάδων οποιασδήποτε Υπηρεσίας Επιθεώρησης, Εσωτερικού Ελέγχου ή Εσωτερικών Υποθέσεων του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. α` και β` βαθμού, "το προσωπικό της Διεύθυνσης Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος", καθώς και οι υπάλληλοι των μονάδων αυτών που ασκούν οποιαδήποτε ελεγκτικά καθήκοντα.»

*** Η περ. λ', όπως είχε αντικατασταθεί με το [άρθρο 172](#) παρ.4 Ν.[4389/2016](#), ΦΕΚ Α 94, αντικαταστάθηκε ως άνω με το [άρθρο 393](#) Ν.[4512/2018](#), ΦΕΚ Α 5/17.1.2018, οι δε μέσα σε " " λέξεις αυτής αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 1 παρ.9 Ν.[4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

λα. Οι Γενικοί Διευθυντές του Υπουργείου Οικονομικών, οι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων των Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ.), των Διαπεριφερειακών Ελεγκτικών Κέντρων (Δ.Ε.Κ.) του Κέντρου Ελέγχου Φορολογουμένων Μεγάλου Πλούτου (ΚΕ.ΦΟ.ΜΕ.Π.), του Κέντρου Ελέγχου Μεγάλων Επιχειρήσεων (Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ.), οι Προϊστάμενοι των Τμημάτων

Ελέγχου και όλοι οι υπάλληλοι που υπηρετούν στα Τμήματα Ελέγχου των παραπάνω υπηρεσιών, καθώς και όλοι οι υπάλληλοι που ασκούν ελεγκτικά καθήκοντα και υπηρετούν στις υπηρεσίες αυτές, ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης της Επιχειρησιακής Μονάδας Είσπραξης, οι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων των Τελωνείων, οι Προϊστάμενοι των Τμημάτων Γενικών θεμάτων και Τελωνειακών Διαδικασιών των Τελωνείων, όλοι οι υπάλληλοι των Τελωνείων που ασκούν ελεγκτικά καθήκοντα, οι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων και Τμημάτων, καθώς και οι υπάλληλοι των Ελεγκτικών Υπηρεσιών Τελωνείων (ΕΛ.Υ.Τ.) και της Διεύθυνσης Παρακολούθησης και Ελέγχου Ανασταλτικών Καθεστώτων (ΔΙ.Π.Ε.Α.Κ), καθώς και οι Προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων των Κτηματικών Υπηρεσιών του Δημοσίου.

λβ. Οι Προϊστάμενοι των Επιχειρησιακών Διευθύνσεων Ειδικών Υποθέσεων του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (ΣΔΟΕ), οι Προϊστάμενοι των Περιφερειακών Διευθύνσεων και Τμημάτων ελέγχου-δράσης αυτών, καθώς και οι υπάλληλοι -ελεγκτές που υπηρετούν στις παραπάνω υπηρεσίες.

«λγ. Οι προϊστάμενοι και οι υπάλληλοι των οργανικών μονάδων δόμησης οποιουδήποτε οργανωτικού επιπέδου των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καθώς και οι εισηγητές των Επιτροπών Εξέτασης Προσφυγών Αυθαιρέτων, των Συμβουλίων, Περιφερειακών Συμβουλίων και του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων, των Συμβουλίων, των Περιφερειακών Συμβουλίων και των Κεντρικών Συμβουλίων Αρχιτεκτονικής, του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου και του Κεντρικού Συμβουλίου Νεοτέρων Μνημείων.».

*** Η περ. λγ΄ αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 παρ.10 Ν. [4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

λδ. Το προσωπικό της Ειδικής Γραμματείας Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα, καθώς και οι Πρόεδροι, Διευθύνοντες Σύμβουλοι ή διαχειριστές των εταιριών του ιδιωτικού τομέα που μετέχουν σε τέτοιου είδους συμπράξεις.

λε. Ο Πρόεδρος και τα μέλη ΔΣ Αθλητικών Ομοσπονδιών και τα πρόσωπα που είναι μέλη Διοίκησης Αθλητικών Ανωνύμων Εταιριών (Α.Α.Ε.) ή Τμημάτων Αμειβόμενων Αθλητών (Τ.Α.Α.) ή τους έχει ανατεθεί η διαχείριση Τ.Α.Α. ή είναι μέτοχοι Α.Α.Ε. με συνολικό ποσοστό μεγαλύτερο του 1% του μετοχικού της κεφαλαίου. Σε περίπτωση που το εν λόγω ποσοστό συμμετοχής ανήκει σε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου ή εταιρία, η υποχρέωση υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης βαρύνει τον πρόεδρο και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αυτών.

λστ. Οι αξιολογημένοι διαιτητές, βοηθοί διαιτητές και παρατηρητές διαιτησίας πρωταθλημάτων επαγγελματικού αθλητισμού και όσοι μετέχουν στα αντίστοιχα όργανα ή τις επιτροπές διαιτησίας, καθώς και ο Πρόεδρος, τα μέλη της Επιτροπής Επαγγελματικού Αθλητισμού και οι αναπληρωτές αυτών.

λζ. Οι Πρόεδροι, Διευθύνοντες Σύμβουλοι, οι εντεταλμένοι σύμβουλοι και Γενικοί Διευθυντές των αναφερόμενων στις περιπτώσεις ε` και στ` της παρ. 1 του [άρθρου 14](#) του ν. [2190/1994](#) (ΦΕΚ 280 Α) όπως αυτές ισχύουν νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, εφόσον τα νομικά αυτά πρόσωπα είναι φορείς ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιων έργων ή ανάθεσης και εκπόνησης μελετών δημόσιων έργων.

λη. Οι Προϊστάμενοι Γενικών Διευθύνσεων, Διευθύνσεων και Τμημάτων της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ως και οι σύμφωνα με τα άρθρα 28 του π.δ. [609/1985](#) (Α` 223) και 15 του ν. [716/1977](#) (Α` 205) ασκούντες καθήκοντα επιβλεπόντων μηχανικών δημόσιων έργων και μελετών δημοσίων έργων. Οι κατέχοντες αντίστοιχες θέσεις στο Δημόσιο, στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και στα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, εφόσον κατά το νόμο ή τον οργανισμό του οικείου Υπουργείου ή του νομικού προσώπου έχουν αρμοδιότητες σχετικές με την ανάθεση δημόσιων έργων ή μελετών δημόσιων έργων ή ασκούν καθήκοντα επιβλεπόντων μηχανικών δημόσιων έργων ή μελετών.

λθ. Ο Ιδιοκτήτης, οι Εταίροι, οι Βασικοί Μέτοχοι, τα εκτελεστικά μέλη οργάνου διοίκησης και τα διευθυντικά στελέχη ελληνικών επιχειρήσεων που συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις, καθώς και τα φυσικά πρόσωπα, τα οποία έχουν τη μόνιμη κατοικία τους στην Ελλάδα και φέρουν οποιαδήποτε από τις ανωτέρω ιδιότητες σε αλλοδαπές επιχειρήσεις

που συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις, εφόσον το αντικείμενο τους υπερβαίνει τα αναφερόμενα στην περίπτωση ια` ποσά ανά περίπτωση.

λι. Τα μέλη και οι εισηγητές των γνωμοδοτικών επιτροπών, τα μέλη των οργάνων ελέγχου τα επιφορτισμένα με την εκταμίευση των ενισχύσεων όργανα, τα μέλη των οργάνων αξιολόγησης και εξέτασης των επενδυτικών σχεδίων, ελέγχου επενδύσεων και εκταμίευσης των παρεχόμενων ενισχύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.

μ. Οι προϊστάμενοι των Διευθύνσεων Αλλοδαπών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων

μα. Τα μέλη των Επιτροπών Εξετάσεων Υποψηφίων Οδηγών.

μβ. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Κοινωνίας της Πληροφορίας, οι Διευθυντές και οι Αναπληρωτές Διευθυντές των Επιχειρησιακών Μονάδων. Τα μέλη του Μητρώου Αξιολογητών Δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων και άλλοι εξωτερικοί συνεργάτες που έχουν συμμετάσχει σε αξιολογήσεις, Γνωμοδοτικές Επιτροπές και Επιτροπές Προσφυγών Δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων, οι Πρόεδροι και τα Μέλη Επιτροπών Αξιολόγησης Προσφορών κάθε βαθμού, καθώς και Επιτροπών Προσφυγών έργων Δημοσίου Τομέα, οι Πρόεδροι και τα Μέλη των επιτροπών Παρακολούθησης και Παραλαβής Εργων Δημοσίου Τομέα, οι Υπεύθυνοι Εργων Δημοσίου Τομέα και Δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων. Οι Προϊστάμενοι, οι αναπληρωτές Προϊστάμενοι και οι Προϊστάμενοι Μονάδων όλων των Ειδικών Υπηρεσιών και των λοιπών φορέων που ασκούν καθήκοντα ή και αρμοδιότητες διαχείρισης, εφαρμογής, συντονισμού και ελέγχου, στο πλαίσιο των συγχρηματοδοτούμενων δράσεων της Προγραμματικής Περιόδου 2007 - 2013 και 2014-2020.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 38 του Ν. [4314/2014](#) (ΦΕΚ Α` 265/23.12.2014) ισχύουν τα ακόλουθα:

"4. Το προσωπικό που υπηρετεί σε Ειδικές Υπηρεσίες του ΕΣΠΑ του παρόντος Νόμου, στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ και σε Ενδιάμεσους Φορείς, που απασχολείται σε δραστηριότητες που αφορούν στην αξιολόγηση πράξεων, στις επαληθεύσεις και στις πληρωμές, υπόκειται εφεξής στις διατάξεις της παραγράφου 1 εδάφιο (μβ) του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 (Α` 309) όπως τροποποιήθηκε με το ν. [4281/2014](#) (Α` 160) σε ότι αφορά τη δήλωση περιουσιακής κατάστασης".

μγ. Οι προϊστάμενοι των Υπηρεσιών Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

«μδ. Οι προϊστάμενοι των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.) και των Δημοσιονομικών Υπηρεσιών Εποπτείας και Ελέγχου (Δ.Υ.Ε.Ε.) του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.».

*** Η περ. μδ` αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 παρ.11 Ν.[4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

με. Ο πρόεδρος, τα μέλη και οι υπάλληλοι της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης.

μστ. Ο πρόεδρος και οι διαχειριστές Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Μ.Κ.Ο.) που επιχορηγούνται από το κράτος.

«μζ. Το προσωπικό του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων (ΕΟΦ), του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ), του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ) και του Υπουργείου Τουρισμού, που ασκεί καθήκοντα ελεγκτικής μορφής ή χορήγησης αδειών κάθε μορφής, καθώς και οι προϊστάμενοι των αντίστοιχων μονάδων οποιασδήποτε βαθμίδας των παραπάνω υπηρεσιών.».

*** Η περ. μζ` αντικαταστάθηκε ως άνω με το [άρθρο 71](#) Ν.[4582/2018](#), ΦΕΚ Α 208/11.12.2018.

«μη. Τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.».

*** Η περ. μη` αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 παρ.13

Ν. [4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

«μθ. Κάθε άλλο πρόσωπο για το οποίο προβλέπεται υποχρέωση υποβολής δήλωσης από ειδική διάταξη νόμου.»

*** Η περ. μθ' προστέθηκε με το άρθρο 1 παρ.10
Ν. [4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 69 παρ.2 Ν. [4590/2019](#), ΦΕΚ Α 17/7.2.2019:

"2. Η δήλωση της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 υποβάλλεται από τους διοικητικούς, αναπληρωτές διοικητικούς, τομεακούς και ειδικούς τομεακούς γραμματείς του [άρθρου 6](#) του ν. [4369/2016](#) μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την απόκτηση της ιδιότητάς τους (αρχική δήλωση). Οι υπάλληλοι του [άρθρου 6](#) του ν. [1878/1990](#) και των άρθρων 2 και 3 του ν. [1895/1990](#), για τους οποίους επιβάλλεται για πρώτη φορά η υποχρέωση υποβολής δήλωσης με το παρόν άρθρο, υποβάλλουν τη δήλωση της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος".

«2. Η δήλωση της παραγράφου 1 υποβάλλεται από τους υπόχρεους μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την απόκτηση της ιδιότητάς τους (αρχική δήλωση). Τα επόμενα έτη, η δήλωση υποβάλλεται κάθε χρόνο κατά το διάστημα της θητείας της άσκησης της δραστηριότητας ή της διατήρησης της ιδιότητας των υπόχρεων και για το επόμενο έτος. Ειδικά για τους υπόχρεους των περιπτώσεων α έως και ε και ιβ της παραγράφου 1 η δήλωση υποβάλλεται για τρία (3) έτη μετά από την απώλεια της ιδιότητας ή τη λήξη της θητείας. Η δήλωση υποβάλλεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

«Κατ' εξαίρεση, δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης και οικονομικών συμφερόντων, αρχικές με απόκτηση ιδιότητας υπόχρεου τα έτη 2016, 2017, 2018 και ετήσιες των ετών 2016 (χρήση 2015), 2017 (χρήση 2016) και 2018 (χρήση 2017) υποβάλλονται από 18.2.2019 έως 30.4.2019.».

*** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.2, όπως αυτή όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 1 παρ.14

Ν. [4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018, και τροποποιηθεί με το άρθρο 75 παρ.1

Ν. [4587/2018](#), ΦΕΚ Α 218/24.12.2018, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 92 παρ.1

Ν. [4605/2019](#), ΦΕΚ Α 52/1.4.2019.

«3. Μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου κάθε έτους ο αρμόδιος φορέας ή τα όργανα διοίκησης του φορέα στον οποίο υπάγονται ή από τον οποίο εποπτεύονται οι υπόχρεοι ετήσιας δήλωσης περιουσιακής κατάστασης, οφείλει να καταχωρίσει ηλεκτρονικά, μέσω της ενιαίας διαδικτυακής εφαρμογής, την κατάσταση των υπόχρεων προσώπων και να την οριστικοποιήσει.

«β. Η κατάσταση περιλαμβάνει υπόχρεους που απέκτησαν, κατέχουν ή απώλεσαν την ιδιότητα του υπόχρεου στην προηγούμενη χρήση, στις τρεις (3) προηγούμενες χρήσεις για τους υπόχρεους των περιπτώσεων α' έως και ε' και ιβ' της παραγράφου 1 ή στις χρήσεις που κατ' εξαίρεση ειδικότερα προβλέπονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.».

Η μη ύπαρξη υπόχρεων πρέπει να δηλώνεται ηλεκτρονικά με την οριστικοποίηση μηδενικής κατάστασης από πιστοποιημένο χρήστη του φορέα. Το αρμόδιο όργανο ελέγχου μπορεί να ζητά από οποιαδήποτε υπηρεσία, φορέα ή νομικό ή φυσικό πρόσωπο που διαθέτει στοιχεία για πρόσωπα που υπάγονται στις περιπτώσεις της παραγράφου 1, κατάσταση των οικείων προσώπων.».

*** Το εδάφιο β' της παρ. 3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 75 παρ.2

Ν. [4587/2018](#), ΦΕΚ Α 218/24.12.2018.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά την παρ.1 άρθρου 10 Ν. [4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το [άρθρο 75](#) παρ.3 Ν. [4587/2018](#), ΦΕΚ Α 218/24.12.2018:

«1. Οι καταστάσεις της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 για τους υπόχρεους σε υποβολή Δ.Π.Κ. και Δ.Ο.Σ. 2018 καταχωρίζονται από 3.1.2019 έως 25.1.2019. ».

«4. Αμφισβητήσεις αποκλειστικά και μόνο ως προς την ιδιότητα του υπόχρεου επιλύονται με πράξη των κατά περίπτωση αρμοδίων οργάνων ελέγχου, η οποία εκδίδεται μέσα σε ένα (1) μήνα από την υποβολή της αίτησης του ενδιαφερομένου ή των οργάνων, που είναι αρμόδια να υποβάλουν την κατά την προηγούμενη παράγραφο, κατάσταση υπόχρεων.».

*** Οι παράγραφοι 3 και 4 αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 1 παρ.15 και 16 αντίστοιχα

N.[4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

«5. Τα τραπεζικά και τα κάθε είδους πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται, μέσα σε τρεις (3) εργάσιμες ημέρες από την υποβολή σε αυτά σχετικού αιτήματος του υπόχρεου, να χορηγούν χωρίς επιβάρυνση βεβαιώσεις περί του υπολοίπου των καταθέσεων αυτού την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους ή την ημερομηνία κτήσης της ιδιότητας του υπόχρεου, σε περίπτωση αρχικής δήλωσης. Ειδικά για τους υπόχρεους των περιπτώσεων α έως ε και ιβ της παραγράφου 1, τα τραπεζικά και τα κάθε είδους πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται, ομοίως χωρίς επιβάρυνση και μέσα στην ίδια προθεσμία, να εκδίδουν αναλυτική κατάσταση των προς αυτά οφειλών των ως άνω υπόχρεων κατά την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους ή κατά την ημερομηνία κτήσης της ιδιότητας.».

*** Η παρ.5, η οποία είχε προστεθεί με το [άρθρο 172](#) παρ.5 Ν.[4389/2016](#), ΦΕΚ Α 94/27.5.2016,

αντικαταστάθηκε ως άνω με το [άρθρο 1](#) παρ.17 Ν.[4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το [άρθρο 10](#) παρ.5 Ν.[4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018:

"5. Ειδικά για τις Δ.Π.Κ. 2016 (χρήση 2015) και 2017 (χρήση 2016) τα τραπεζικά και κάθε είδους πιστωτικά ιδρύματα υπόκεινται στις υποχρεώσεις του άρθρου 1 παρ. 5 του ν. 3213/2003`

«6. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, με το οποίο ρυθμίζονται περιπτώσεις υποχρέωσης υποβολής Δ.Π.Κ. μελών συλλογικών οργάνων, υπόχρεοι σε δήλωση περιουσιακής κατάστασης είναι τα αναπληρωματικά μέλη των οργάνων αυτών, εφόσον έχουν συμμετάσχει σε συνεδριάσεις τους, όπως αυτό προκύπτει αποκλειστικά από τα επίσημα πρακτικά των συνεδριάσεων του οργάνου.».

*** Η παρ.6 προστέθηκε με το [άρθρο 1](#) παρ.18 Ν.[4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

*** Το άρθρο 1, όπως είχε πολλακώς τροποποιηθεί και συμπληρωθεί (Βλ. προΐσχύσασες εκδόσεις)

αντικαταστάθηκε ως άνω με το [άρθρο 222](#) Ν.[4281/2014](#), ΦΕΚ Α 160/8.8.2014.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Εναρξη ισχύος, σύμφωνα με το άρθρο 253 του αυτού νόμου, από 1ης Ιανουαρίου 2015.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. ΚΑΙ άρθρο 229 Ν.[4281/2014](#), ΦΕΚ Α 160/8.8.2014, σχετ. με την υποχρέωση δήλωσης οικονομικών συμφερόντων.

«Άρθρο 6 Μη υποβολή ή υποβολή ανακριβούς δήλωσης

«1. Εντός τριάντα (30) ημερών από την πάροδο της προθεσμίας που ορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 επιτρέπεται η υποβολή δήλωσης ύστερα από πληρωμή ηλεκτρονικού παράβολου ποσού διακοσίων (200) ευρώ για τους υπόχρεους που υποβάλλουν δήλωση στην επιτροπή ελέγχου του άρθρου 3Α και εκατό (100) ευρώ για

τους λοιπούς υπόχρεους. Μετά την πάροδο των τριάντα (30) ημερών του προηγούμενου εδαφίου, η υποβολή δήλωσης επιτρέπεται ύστερα από πληρωμή ηλεκτρονικού παράβολου ποσού οκτακοσίων (800) ευρώ για τους υπόχρεους που υποβάλλουν δήλωση στην επιτροπή ελέγχου του άρθρου 3Α και τριακοσίων (300) ευρώ για τους λοιπούς υπόχρεους. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δύναται να τροποποιείται το ποσό των παραβόλων.»

*** Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 7 παρ.1 Ν.[4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

«2. Υπόχρεος που παραλείπει να υποβάλει δήλωση μετά την πάροδο εξήντα (60) ημερών από την παρέλευση της προθεσμίας της παραγράφου 2 του άρθρου 1 ή υποβάλλει ανακριβή ή ελλιπή δήλωση, τιμωρείται με φυλάκιση και με χρηματική ποινή έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ. Ανακριβής είναι και η δήλωση, όταν τα δηλωθέντα περιουσιακά στοιχεία ή η επαύξηση αυτών δεν δικαιολογείται από τα πάσης φύσεως, νομίμως αποκτηθέντα εισοδήματα του υπόχρεου. Αν ο υπόχρεος τελεί το αδίκημα με σκοπό την απόκρυψη περιουσιακού στοιχείου αξίας ανώτερης των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και με χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ.»

*** Η παρ.2, όπως είχε τροποποιηθεί με το [άρθρο 66](#) Ν.[4409/2016](#), ΦΕΚ Α 136, αντικαταστάθηκε ως άνω με το [άρθρο 7](#) παρ.1 Ν.[4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

3. «Ο υπαίτιος του τρίτου εδαφίου» της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών και με χρηματική ποινή από είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ, αν η συνολική αξία της αποκρυπτόμενης περιουσίας του ιδίου και των λοιπών προσώπων για τα οποία αυτός οφείλει να υποβάλει δήλωση υπερβαίνει συνολικά το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ, ανεξαρτήτως αν η απόκρυψη επιχειρείται με τη μη υποβολή δήλωσης ή την υποβολή ελλιπούς ή ανακριβούς δήλωσης.

*** Η φράση «Ο υπαίτιος του δεύτερου εδαφίου» της παρ.3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το [άρθρο 7](#) παρ.3 Ν.[4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

4. Αν οι πράξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 τελέστηκαν από αμέλεια, επιβάλλεται χρηματική ποινή. Το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο, εκτιμώντας ελεύθερα όλες τις περιστάσεις, μπορεί να κρίνει τις πράξεις αυτές ατιμώρητες.

5. Τρίτος ο οποίος εν γνώσει του συμπράττει στην υποβολή ανακριβούς δήλωσης και ιδίως στην παράλειψη δήλωσης περιουσιακών στοιχείων τιμωρείται με φυλάκιση και με χρηματική ποινή
«, εκτός αν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη».

*** Η μέσα σε « » φράση της παρ.5 προστέθηκε με το [άρθρο 7](#) παρ.4 Ν.[4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

6. Τα φυσικά πρόσωπα και οι υπάλληλοι των νομικών προσώπων του [άρθρου 5](#) του ν. [3691/2008](#) που παραβιάζουν την υποχρέωση γνωστοποίησης της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

7. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τα ενδεικνυόμενα μέτρα για τη διάδοση των πληροφοριών σχετικά με καταδικαστική απόφαση για εγκλήματα του παρόντος νόμου, συμπεριλαμβανομένης της ανάρτησης της απόφασης στο διαδίκτυο, καθώς και της πλήρους ή μερικής δημοσίευσής της στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.»

«8. Οι δικαστικές και φορολογικές αρχές, που επλαμβάνονται κατόπιν πορίσματος των Οργάνων Ελέγχου, διαβιβάζουν στο αρμόδιο Όργανο Ελέγχου αντίγραφο της σχετικής δικαστικής απόφασης ή του βουλεύματος ή του φύλλου ελέγχου.»

*** Η παρ.8 προστέθηκε με το [άρθρο 7](#) παρ.5 Ν.[4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

*** Το άρθρο 6, όπως είχε αντικατασταθεί με το [άρθρο 227](#) Ν. [4281/2014](#), ΦΕΚ Α 160, αντικαταστάθηκε ως άνω με το [άρθρο 177](#) Ν. [4389/2016](#), ΦΕΚ Α 94/27.5.2016.

«Άρθρο 6Α

1. Ο σύζυγος, ο εν διαστάσει σύζυγος ή το μέρος του συμφώνου συμβίωσης που παραλείπει να δηλώσει τα δικά του περιουσιακά στοιχεία ή των ανηλίκων τέκνων τους μετά την πάροδο της προθεσμίας των ενενήντα (90) ημερών από την κλήση του οργάνου ελέγχου, κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση γ της παραγράφου 1 του άρθρου 2, ή δηλώσει αυτά ανακριβώς ή ελλιπώς, τιμωρείται με φυλάκιση και με χρηματική ποινή έως εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ. Ανακριβής είναι και η δήλωση, όταν τα δηλωθέντα περιουσιακά στοιχεία ή η επαύξηση αυτών δεν δικαιολογείται από τα πάσης φύσεως, νομίμως αποκτηθέντα εισοδήματα του υπόχρεου. Σε περίπτωση που τα ανωτέρω πρόσωπα τελούν το αδίκημα με σκοπό την απόκρυψη περιουσιακού στοιχείου αξίας ανώτερης των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και με χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ.

2. Ο υπαίτιος του τρίτου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών και με χρηματική ποινή από είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ, αν η συνολική αξία των αποκρυπτόμενων περιουσιακών στοιχείων των ιδίων και των ανηλίκων τέκνων τους υπερβαίνει συνολικά το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ, ανεξαρτήτως αν η απόκρυψη επιχειρείται με τη μη υποβολή δήλωσης ή την υποβολή ελλιπούς ή ανακριβούς δήλωσης.

3. Αν οι πράξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 τελέστηκαν από αμέλεια, επιβάλλεται χρηματική ποινή. Το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο, εκτιμώντας ελεύθερα όλες τις περιστάσεις, μπορεί να κρίνει τις πράξεις αυτές ατιμώρητες.

4. Τρίτος, ο οποίος εν γνώσει του συμπράττει στην υποβολή ανακριβούς δήλωσης και ιδίως στην παράλειψη δήλωσης περιουσιακών στοιχείων, τιμωρείται με φυλάκιση και με χρηματική ποινή, εκτός αν τιμωρείται βαρύτερα από άλλη διάταξη.

5. Τα φυσικά πρόσωπα και οι υπάλληλοι των νομικών προσώπων του [άρθρου 5](#) του ν. [3691/2008](#) που παραβιάζουν την υποχρέωση γνωστοποίησης της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών.

6. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τα ενδεικνυόμενα μέτρα για τη διάδοση των πληροφοριών σχετικά με καταδικαστική απόφαση για εγκλήματα του παρόντος νόμου, συμπεριλαμβανομένης της ανάρτησης της απόφασης στο διαδίκτυο, καθώς και της πλήρους ή μερικής δημοσίευσής της στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.».

*** Το άρθρο 6α προστέθηκε με το [άρθρο 8](#) Ν. [4571/2018](#), ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

Άρθρο 7

Παρακώλυση ελέγχου - Μη σύννομη δημοσίευση δήλωσης

1. Τρίτος, ο οποίος αρνείται την παροχή στοιχείων και πληροφοριών, καθώς και όποιος παρεμποδίζει με οποιονδήποτε τρόπο τον έλεγχο "της περιουσιακής κατάστασης υπόχρεου προσώπου" τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών.

*** Η φράση "που διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου" της παρ.1 αντικαταστάθηκε με τη φράση "της περιουσιακής κατάστασης υπόχρεου προσώπου", ως άνω, με το [άρθρο 11](#) παρ.1 Ν. [3932/2011](#), ΦΕΚ Α 49/10.3.2011.

2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος δημοσιεύει τη δήλωση περιουσιακής κατάστασης υπόχρεου ή υπόχρεων προσώπων με τρόπο που αντιβαίνει στις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 2."

*** Το αρχικό άρθρο 7 καταργήθηκε και το πιο πάνω νέο άρθρο 7 προστέθηκε με τα άρθρα 1 παρ.5 και 5 αντίστοιχα Ν. [3849/2010](#), ΦΕΚ Α 80/26.5.2010.

«3. Με την ίδια ποινή τιμωρείται, επίσης, όποιος, παρ' ότι είναι υπεύθυνος, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 1, για την ηλεκτρονική καταχώριση κατάστασης υπόχρεων προσώπων της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου, παραλείπει την καταχώριση της κατάστασης αυτής.»

*** Η παρ.3,η οποία είχε προστεθεί με το [άρθρο 11](#) παρ.2 Ν.3932/2011,ΦΕΚ Α 49, αντικαταστάθηκε ως άνω με το [άρθρο 7](#) παρ.6 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

«Άρθρο 8

Απαγόρευση συμμετοχής σε εταιρεία με έδρα στην αλλοδαπή για πολιτικά πρόσωπα, απαγορεύσεις συμμετοχής σε εταιρείες με έδρα μη συνεργάσιμα φορολογικά κράτη και κράτη με προνομιακό φορολογικό καθεστώς

1. Στον Πρωθυπουργό, στους Αρχηγούς των πολιτικών κομμάτων που εκπροσωπούνται στο Εθνικό ή το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καθώς και όσων λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση, στους Υπουργούς, στους αναπληρωτές υπουργούς και τους Υφυπουργούς, στους βουλευτές και τους ευρωβουλευτές και όσους διαχειρίζονται τα οικονομικά των πολιτικών κομμάτων ως ανωτέρω, στους Γενικούς και Ειδικούς Γραμματείς της Βουλής και της Γενικής Κυβέρνησης, στους περιφερειάρχες και στους Δημάρχους απαγορεύεται η συμμετοχή στη διοίκηση ή στο κεφάλαιο εταιρειών, που έχουν έδρα πραγματική ή καταστατική στην αλλοδαπή είτε αυτοπροσώπως, είτε με παρένθετα πρόσωπα.

2. Στους Συντονιστές των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, στους δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς, στους Προέδρους, Διοικητές, Υποδιοικητές και Γενικούς Διευθυντές πιστωτικών ιδρυμάτων, που ελέγχονται από το κράτος, καθώς επίσης στα πρόσωπα των περιπτώσεων θ' και ι' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου ως και στα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου απαγορεύεται να συμμετέχουν είτε οι ίδιοι, είτε με παρένθετα πρόσωπα, στο κεφάλαιο ή στη διοίκηση εταιρειών, που έχουν πραγματική ή καταστατική έδρα σε κράτος μη συνεργάσιμο στο, φορολογικό τομέα ή σε κράτος, που έχει προνομιακό φορολογικό καθεστώς κατά την έννοια του [άρθρου 65](#) του Ν. [4172/2013](#) (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, Α' 167) και των υπουργικών αποφάσεων, που έχουν εκδοθεί βάσει των ως άνω διατάξεων και ισχύουν κάθε φορά.

3. Η κατά παράβαση της παραγράφου 1 άμεση ή δια παρένθετου προσώπου συμμετοχή σε εταιρεία, που έχει έδρα στην αλλοδαπή τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και με χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ. Η κατά παράβαση της παραγράφου 2 άμεση ή δια παρένθετου προσώπου συμμετοχή σε εταιρεία, που έχει έδρα σε: α) κράτος μη συνεργάσιμο στο φορολογικό τομέα κατά την έννοια υπουργικής απόφασης, που εκδίδεται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 5 του [άρθρου 65](#) του Ν. [4172/2013](#), ή β) κράτος, που έχει προνομιακό φορολογικό καθεστώς, κατά την έννοια υπουργικής απόφασης, που εκδίδεται σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 6 και 7 του [άρθρου 65](#) του Ν. [4172/2013](#), τιμωρείται με την ίδια ποινή.

4. Για τις ανάγκες του παρόντος άρθρου παρένθετα πρόσωπα των ατόμων, που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, είναι:

α) οι σύζυγοι και οι εν διαστάσει σύζυγοί τους και τα πρόσωπα, με τα οποία έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης,

β) οι πρώτου βαθμού συγγενείς τους,

γ) το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο ενεργεί, για οποιαδήποτε αιτία, για λογαριασμό ή καθ' υπόδειξη ή κατ' εντολή άλλου προσώπου, που κατέχει μία εκ των ιδιοτήτων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου.

5. α Μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου οφείλουν να μεταβιβάσουν τα περιουσιακά στοιχεία που αναφέρονται στην διάταξη.

β. Η μεταβίβαση δεν επηρεάζει και δεν αίρει το αξιόποινο για τις ήδη συντελεσθείσες παραβάσεις των διατάξεων που αφορούν σε εταιρίες που έχουν

πραγματική ή καταστατική έδρα σε κράτος μη συνεργάσιμο στο φορολογικό τομέα ή σε κράτος που έχει προνομιακό φορολογικό καθεστώς κατά την έννοια του [άρθρου 65](#) του Ν. [4172/2013](#) (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, Α` 167) και των υπουργικών αποφάσεων που έχουν εκδοθεί κατ' επίκληση των ως άνω διατάξεων, όπως ισχύουν.

6. Η διάταξη του άρθρου 2 του Ποινικού Κώδικα δεν εφαρμόζεται για τις άνω παραβάσεις.

7. Το [άρθρο 178](#) του Ν. [4389/2016](#) (Α` 97) καταργείται από τότε, που τέθηκε σε ισχύ.»

*** Το πιο πάνω νέο άρθρο 8, το οποίο είχε προστεθεί με το [άρθρο 6](#) του Ν. [3849/2010](#),
ΦΕΚ Α 80 και αντικατασταθεί με το [άρθρο 178](#) Ν. [4389/2016](#), ΦΕΚ Α 94,
αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο τέταρτο παρ.5 Ν. [4396/2016](#), ΦΕΚ Α 111/8.6.2016.

*** Τα αρχικά άρθρα 8-12 του παρόντος νόμου αναριθμήθηκαν σε 14 έως 18 με την παρ.5

[άρθρου 1](#) Ν. [3849/2010](#), ΦΕΚ Α 80/26.5.2010.

"Άρθρο 9

Γενικές ποινικές διατάξεις

1. Οπου στις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων προβλέπεται αθροιστικά ποινή στερητική της ελευθερίας και χρηματική, δεν εφαρμόζεται το άρθρο 83 περ. ε` του Ποινικού Κώδικα.

«2. Στον υπαίτιο των αδικημάτων που προβλέπονται στα άρθρα [4, 5,] 6 παράγραφος 2 και 8 παράγραφος 2 επιβάλλεται και αποστέρηση των πολιτικών του δικαιωμάτων από ένα (1) έως πέντε (5) έτη, αν η ποινή είναι φυλάκιση, και από δύο (2) έως δέκα (10) έτη, αν η ποινή είναι κάθειρξη. Η έκπτωση του υπαιτίου από το αιρετό δημόσιο, δημοτικό ή κοινοτικό αξίωμα ή τη δημόσια, δημοτική ή κοινοτική θέση που κατέχει, ως συνέπεια της αποστέρησης των πολιτικών του δικαιωμάτων, επέρχεται αυτοδικαίως μόλις η καταδικαστική απόφαση καταστεί αμετάκλητη και δεν μπορεί να αποκλειστεί με εφαρμογή του άρθρου 64 του Ποινικού Κώδικα.»

*** Η παράγραφος 2 αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ.4.α. [άρθρου 143](#) Ν. [4251/2014](#), ΦΕΚ Α 80/1.4.2014.

3.[α. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν προϊόν κάποιου από τα αδικήματα των άρθρων 4 και 5 ή που αποκτήθηκαν αμέσως ή εμμέσως από προϊόν τέτοιων αδικημάτων δημεύονται με την καταδικαστική απόφαση.

Αν τα παραπάνω περιουσιακά στοιχεία έχουν αναμιχθεί με περιουσία που αποκτήθηκε από νόμιμες πηγές, η περιουσία αυτή υπόκειται σε δήμευση μέχρι την καθορισμένη αξία των αναμειχθέντων περιουσιακών στοιχείων. Το εισόδημα ή άλλα οφέλη που προέρχονται από την αξιοποίηση του προϊόντος κάποιου από τα αδικήματα των άρθρων 4 και 5 ή από περιουσία που αποκτήθηκε με τα προϊόντα αυτά ή από περιουσία με την οποία έχουν αυτά αναμιχθεί, υπόκεινται επίσης σε δήμευση στον ίδιο βαθμό, όπως τα προϊόντα του αδικήματος].

*** Η περίπτωση α` της παρ. 3 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το [άρθρο 180](#) παρ.2 Ν. [4389/2016](#) ΦΕΚ Α 94/27.5.2016

«β. Τα περιουσιακά στοιχεία που δεν δηλώθηκαν στην περίπτωση κάποιου από τα αδικήματα των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 6, [και εφόσον δεν έχει προηγηθεί

εφαρμογή της παραγράφου 5 του άρθρου 2], δημεύονται με την καταδικαστική απόφαση, εκτός αν ο υπαίτιος αποδεικνύει τη νόμιμη προέλευση τους.»

*** Η περ. β` όπως είχε αντικατασταθεί με το [άρθρο 8 Ν.4065/2012](#), ΦΕΚ Α 77, αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ.4.β. [άρθρου 143 Ν.4251/2014](#), ΦΕΚ Α 80/1.4.2014 ,

η δε φράση «, και εφόσον του άρθρου 2,» διαγράφηκε με το άρθρο 180 παρ.2

Ν.[4389/2016](#) ΦΕΚ Α 94/27.5.2016.

γ. Το μερίδιο συμμετοχής που ανήκει άμεσα ή έμμεσα στον υπαίτιο του αδικήματος της παραγράφου 2 του άρθρου 8 και τα προϊόντα, το εισόδημα ή τα άλλα οφέλη που αποκτήθηκαν από το μερίδιο αυτό ή τη συμμετοχή στη διοίκηση της εξωχώριας εταιρείας δημεύονται υποχρεωτικά με την καταδικαστική απόφαση.

δ. Αν τα περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε δήμευση, σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις, δεν υπάρχουν πλέον, δεν έχουν βρεθεί, δεν είναι δυνατόν να κατασχεθούν ή ανήκουν σε τρίτο σε βάρος του οποίου δεν είναι δυνατόν να επιβληθεί δήμευση, δημεύονται περιουσιακά στοιχεία του υπαιτίου ίσης αξίας με αυτά κατά το χρόνο της καταδικαστικής απόφασης, όπως προσδιορίζονται από το δικαστήριο. Το δικαστήριο μπορεί να επιβάλλει και χρηματική ποινή μέχρι το ποσό της αξίας των περιουσιακών στοιχείων, αν κρίνει ότι δεν υπάρχουν πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία για δήμευση ή τα υπάρχοντα υπολείπονται της αξίας των υποκειμένων σε δήμευση.

4. Η διάταξη του άρθρου 263B του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζεται και στα εγκλήματα των άρθρων [4, 5] και 8 παρ. 2 του παρόντος νόμου."

*** ΠΡΟΣΟΧΗ: "Στις παραγράφους 2 και 4 του άρθρου 9 του ν. 3213/2003 και στην παράγραφο 1 του άρθρου 11 του ίδιου νόμου, όπου γίνεται αναφορά στα άρθρα 4 και 5 αυτού, διαγράφονται οι σχετικές λέξεις" (άρθρο 180 παρ.1 εδ. πρώτο

Ν.[4389/2016](#), ΦΕΚ Α 94/27.5.2016) .

2. Η περίπτωση α` της παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 3213/2003 καταργείται. Στην περίπτωση β` της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του ίδιου νόμου, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 4(β) του [άρθρου 143](#) του ν. [4251/2014](#) (Α` 80), διαγράφεται η φράση «, και εφόσον δεν έχει προηγηθεί εφαρμογή της παραγράφου 5 του άρθρου 2,».

*** Το αρχικό άρθρο 9 αναριθμήθηκε σε 15 και το πιο πάνω νέο άρθρο 9 προστέθηκε με τα άρθρα 1 παρ.5 και 7 αντίστοιχα του Ν.[3849/2010](#), ΦΕΚ Α 80/26.5.2010.

"Άρθρο 10

«Άρθρο 10.- Ποινική διαδικασία.

1. Για τις αξιόποινες πράξεις που προβλέπονται στα «άρθρα 6 έως 8» των υπόχρεων προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις α` έως και στ` και ια` της παραγράφου 1 του άρθρου 1, με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 62, 85 και 86 παρ.1 και 2 του Συντάγματος, του Κανονισμού της Βουλής και του νόμου για την ποινική ευθύνη των Υπουργών, η ποινική δίωξη ασκείται από τον αρμόδιο εισαγγελέα εφετών και ενεργείται ανάκριση στο εφετείο, ύστερα από παραγγελία του εισαγγελέα και ορισμό εφέτη ανακριτή από την ολομέλεια του οικείου εφετείου. Για την κατηγορία, εφόσον αυτή έχει χαρακτηρήσεται κακούργημα, αποφαινείται το συμβούλιο των εφετών σε πρώτο και τελευταίο βαθμό.

2. Για τις αξιόποινες πράξεις που προβλέπονται στα «άρθρα 6 έως 8» των λοιπών υπόχρεων προσώπων, που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1, στο άρθρο 14,

καθώς και σε άλλους ειδικούς νόμους, η ποινική δίωξη ασκείται από τον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών και ενεργείται με παραγγελία για προανάκριση ή κύρια ανάκριση, ανάλογα με τη βαρύτητα της πράξης. Για την κατηγορία, εφόσον αυτή έχει χαρακτηρη κακουργήματος, αποφαινεται το συμβούλιο πλημμελειοδικών

*** Η φράση «άρθρα 4 έως 8» στις παραγράφους 1 και 2 αντικαταστάθηκε από την φράση

«άρθρα 6 έως 8» με το [άρθρο 180](#) παρ.1 Ν. [4389/2016](#), ΦΕΚ Α 94/27.5.2016.

«3. Στις Εισαγγελίες Εφετών Αθηνών και Θεσσαλονίκης και στις Εισαγγελίες Πλημμελειοδικών Αθηνών και Θεσσαλονίκης ορίζονται αντίστοιχα από τους διευθύνοντες αυτών τουλάχιστον ένας Αντεισαγγελέας Εφετών και ένας Αντεισαγγελέας Πλημμελειοδικών, οι οποίοι χειρίζονται τις δικογραφίες που σχηματίζονται για τις αξιόποινες πράξεις του παρόντος νόμου.»

*** Η πιο πάνω νέα παράγραφος 3 προστέθηκε και οι παράγραφοι 3 και 4 αναριθμήθηκαν σε 4 και 5 με το [άρθρο 179](#) Ν. [4389/2016](#), ΦΕΚ Α 94/27.5.2016.

4 3. Αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση των πράξεων που τιμωρούνται σε βαθμό κακουργήματος είναι το τριμελές εφετείο, ενώ για τις σε βαθμό πλημμελήματος το τριμελές πλημμελειοδικείο.

5 4. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.»

*** Το άρθρο 10 το οποίο είχε προστεθεί με το άρθρο 8 του Ν. [3849/2010](#), (ΦΕΚ Α 80) και τροποποιηθεί με το [άρθρο 75](#) παρ. 3 του ν. [3994/2011](#) (Α 165) αντικαταστάθηκε ως άνω με το [άρθρο 36](#) Ν. [4055/2012](#), ΦΕΚ Α 51/12.3.2012.

Σύμφωνα δε με τις παραγράφους 7 και 8 του άρθρου 110 του αυτού νόμου:

"7. Υποθέσεις του άρθρου 36 οι οποίες δεν έχουν παραπεμφθεί στο ακροατήριο του αρμοδίου μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου δικαστηρίου με επίδοση κλητηρίου θεσπίσματος ή κλήσης στον κατηγορούμενο, εισάγονται αμέσως με πράξη του εισαγγελέα εφετών στο κατά τόπον και σύμφωνα με τις νέες διατάξεις καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο.

8. Υποθέσεις του άρθρου 36 που εκκρεμούν στην ανάκριση ή σε οποιοδήποτε στάδιο και σε οποιονδήποτε βαθμό συνεχίζονται σύμφωνα με τις νέες διατάξεις. Οι πράξεις της ποινικής διαδικασίας που τελέστηκαν υπό την ισχύ των διατάξεων που τροποποιούνται με το άρθρο 36 διατηρούν το κύρος τους".

"Άρθρο 11

Δέσμευση και απαγόρευση εκποίησης περιουσιακών στοιχείων

1. Όταν η τακτική ανάκριση αφορά κάποιο από τα αδικήματα των άρθρων [4,5,] 6 παράγραφοι 1 και 2 και του άρθρου 8, μπορεί ο ανακριτής, με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα, να απαγορεύσει την κίνηση κάθε είδους λογαριασμών, τίτλων ή χρηματοπιστωτικών προϊόντων που τηρούνται σε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό, καθώς και το άνοιγμα των θυρίδων θησαυροφυλακίου του κατηγορουμένου, έστω και κοινών οποιουδήποτε είδους με άλλο πρόσωπο, εφόσον υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι οι λογαριασμοί, οι τίτλοι, τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα ή οι θυρίδες περιέχουν περιουσιακά στοιχεία που μπορούν να υπαχθούν σε δήμευση σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 9. Σε περίπτωση διεξαγωγής προκαταρκτικής εξέτασης, η απαγόρευση της κίνησης των

λογαριασμών, τίτλων, χρηματοπιστωτικών προϊόντων ή του ανοίγματος των θυρίδων μπορεί να διαταχθεί από το δικαστικό συμβούλιο. Η διάταξη του ανακριτή ή το βούλευμα του συμβουλίου επέχει θέση έκθεσης κατάσχεσης, εκδίδεται χωρίς προηγούμενη κλήση του κατηγορούμενου ή του τρίτου, δεν είναι απαραίτητο να αναφέρει συγκεκριμένο λογαριασμό, τίτλο, χρηματοπιστωτικό προϊόν ή θυρίδα και επιδίδεται στον κατηγορούμενο και στο νόμιμο εκπρόσωπο του πιστωτικού ιδρύματος ή του χρηματοπιστωτικού οργανισμού ή στον διευθυντή του υποκαταστήματος του τόπου όπου εδρεύει ο ανακριτής ή ο εισαγγελέας. Σε περίπτωση κοινών λογαριασμών, τίτλων, χρηματοπιστωτικών προϊόντων ή κοινής θυρίδας, επιδίδεται και στον τρίτο.

*** ΠΡΟΣΟΧΗ: "Στις παραγράφους 2 και 4 του άρθρου 9 του ν. 3213/2003 και στην παράγραφο 1 του άρθρου 11 του ίδιου νόμου, όπου γίνεται αναφορά στα άρθρα 4 και 5 αυτού, διαγράφονται οι σχετικές λέξεις. Στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 10 του ν. 3213/2003 όπως ισχύει, η φράση «άρθρα 4 έως 8» αντικαθίσταται από την φράση «άρθρα 6 έως 8» ([άρθρο 180](#) παρ.1 Ν. [4389/2016](#), ΦΕΚ Α 94/27.5.2016) .

2. Η απαγόρευση της προηγούμενης παραγράφου ισχύει από τη χρονική στιγμή της επίδοσης στο πιστωτικό ίδρυμα ή στο χρηματοπιστωτικό οργανισμό της διάταξης του ανακριτή ή του βουλεύματος. Από τότε απαγορεύεται το άνοιγμα της θυρίδας και είναι άκυρη έναντι του Δημοσίου εκταμίευση χρημάτων από το λογαριασμό ή εκποίηση τίτλων ή χρηματοπιστωτικών προϊόντων. Διευθυντικό στέλεχος ή υπάλληλος του πιστωτικού ιδρύματος ή του χρηματοπιστωτικού οργανισμού, που παραβαίνει με πρόθεση τις διατάξεις της παραγράφου αυτής τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών και με χρηματική ποινή.

3. Αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1, ο ανακριτής ή το δικαστικό συμβούλιο μπορεί να διατάξει την απαγόρευση εκποίησης ορισμένου ακινήτου του κατηγορουμένου. Η διάταξη του ανακριτή ή το βούλευμα επέχει θέση έκθεσης κατάσχεσης, εκδίδεται χωρίς προηγούμενη κλήση του κατηγορουμένου και επιδίδεται στον κατηγορούμενο και στον προϊστάμενο του αρμόδιου Υποθηκοφυλακείου ή κτηματολογικού γραφείου, ο οποίος υποχρεούται να προβεί την ίδια ημέρα σε σχετική σημείωση στα οικεία βιβλία και να αρχειοθετήσει το έγγραφο που του κοινοποιήθηκε. Κάθε δικαιοπραξία, υποθήκη, κατάσχεση ή άλλη πράξη που εγγράφεται στα βιβλία του υποθηκοφυλακείου ή κτηματολογικού γραφείου μετά την εγγραφή της πιο πάνω σημείωσης είναι άκυρη έναντι του Δημοσίου. Με απόφαση του Υπουργού

Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων
Δικαιωμάτων, καθορίζονται οι λεπτομέρειες για
την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

4. Ο κατηγορούμενος, σε βάρος του οποίου
διενεργείται προκαταρκτική εξέταση και ο τρίτος
δικαιούνται να ζητήσουν την άρση της διάταξης
του ανακριτή ή την ανάκληση του βουλεύματος, με
αίτηση που απευθύνεται προς το δικαστικό
συμβούλιο και κατατίθεται στον ανακριτή ή στον
εισαγγελέα, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την
επίδοση σε αυτόν της διάταξης ή του βουλεύματος.
Η υποβολή της αίτησης δεν αναστέλλει την
εκτέλεση της διάταξης ή του βουλεύματος. Η
διάταξη ή το βούλευμα μπορεί να ανακληθεί
οποτεδήποτε, αν προκύψουν νέα στοιχεία."

*** Το αρχικό άρθρο 11 αναριθμήθηκε σε 17 και το
πιο πάνω νέο άρθρο 11 προστέθηκε με τα άρθρα 1
(παρ.5) και 9 αντίστοιχα του Ν.[3849/2010](#), ΦΕΚ Α
80/26.5.2010.

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ (Ν. 1337/1983)

ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ

• **Αυθαίρετη δόμηση:** άρ. **17 παρ. 1 και 8 εδ. α' Ν. 1337/1983**, όπως αντικ.
με το άρ. 3 παρ. 13 του Ν. 2242/1994 σε συνδ. με άρ. 22 παρ. 1, παρ. 3 του Ν. 1577/1985,
όπως το τελευταίο τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρ. 19 Ν. 2831/2000 και το
άρ. 17 παρ. 8 αντικ. με το άρ. 5 παρ. 4 Ν. 3212/2003 → **Φ τουλ. 6 μηνών + ΧΠ τουλ.
5.000 € έως 50.000 €, ανάλογα με την αξία του αυθαίρετου έργου και το βαθμό
υποβάθμισης του φυσικού ή πολιτιστικού περιβάλλοντος. Ισχύς από 1-10-2005.**
[Προϊσχύουσα ρύθμιση: Διαζευκτική και όχι αθροιστική επιβολή ΧΠ από 1.450 € – 14.650
€]. **Ποινική ευθύνη έχουν :** οι ιδιοκτήτες, οι εντολείς κατασκευής αυθαιρέτων, οι
ιδιοκτήτες ή οι εντολείς κατασκευής αυθαιρέτων και οι εργολάβοι κατασκευής τους, οι
μηχανικοί που εκπόνησαν τις μελέτες ή έχουν την επίβλεψη του έργου, αν διαπιστωθεί ότι
οι μελέτες δεν εκπονήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν την εκπόνησή τους, ή
σύμφωνα με τα εγκεκριμένα στοιχεία του τοπογραφικού διαγράμματος και του
διαγράμματος κάλυψης, ή αν διαπιστωθεί ότι οι εργασίες δόμησης δεν εκτελέστηκαν
σύμφωνα με τα εγκεκριμένα στοιχεία του τοπογραφικού διαγράμματος και του
διαγράμματος κάλυψης.

• **Αυθαίρετη δόμηση** , ήτοι εκτέλεση εργασιών δόμησης χωρίς οικοδομική άδεια ή κατά παράβαση αυτής, **στα ρέματα, στους βιότοπους, σε παραλιακά δημόσια κτήματα, στους αρχαιολογικούς χώρους και σε δάση και αναδασωτέες εκτάσεις** : άρ. **17 παρ. 1 και 8 εδ. τελευταίο του Ν. 1337/1983**, όπως αντικ. με το άρ. 3 παρ. 13 του Ν. 2242/1994 σε συνδ. με άρ. 22 παρ. 1, παρ. 3 του Ν. 1577/1985, όπως το τελευταίο τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρ. 19 Ν. 2831/2000 και το άρ. 17 παρ. 8 αντικ. με το άρ. 5 παρ. 4 Ν. 3212/2003 → **Φ τουλ. 2 ετών + ΧΠ από 10.000 € έως 100.000 €**. Ισχύς **από 1-10-2005**. **Ποινική ευθύνη έχουν** : οι ιδιοκτήτες, οι εντολείς κατασκευής αυθαιρέτων, οι ιδιοκτήτες ή οι εντολείς κατασκευής αυθαιρέτων και οι εργολάβοι κατασκευής τους.

– Από αμέλεια → **Φ μέχρι 1 έτος + ΧΠ από 2.000 € – 10.000 €**.

– Για απλές υπερβάσεις άδειας κατασκευής μπορεί να επιβληθεί *ποινή μειωμένη*.

• Ισχυρισμός περί παλαιότητας → Αναβάλει κρείσσονες (άρ. 352 ΚΠΔ) προκειμένου ο κατ/νος προσκομίσει: α) Είτε *τιμολόγια δαπανών* για την ανέγερση εκδοθέντα το επίμαχο έτος· β) Είτε το *E2 τουεπίμαχου έτους*, όπου δηλώνεται η ημιτελής ακίνητη περιουσία· γ) Είτε το *E9 του επίμαχου έτους*, όπου δηλώνεται η ακίνητη περιουσία· δ) Είτε, τέλος, το *E1 του επίμαχου έτους*, που συνιστά την κύρια δήλωση, απ' όπου να προκύπτει η δήλωση του αυθαίρετου κτίσματος = Π.Ο.Π.Δ. λόγω παραγραφής.

Αν το γκρέμισε : Αθώς

• **Αυθαίρετη δόμηση εκκλησιαστικών οικοδομημάτων** : αρμόδιο για τον έλεγχο των εκκλησιαστικών οικοδομημάτων και της διαδικασίας ελέγχου αυθαιρέτων κατασκευών είναι το Τμήμα ελέγχου κατασκευών της Διεύθυνσης Ναοδομίας, σύμφωνα με το με αριθμό ΦΕΚ 135/Α/9-8-2010 και τον με αριθμό 211/2010 Κανονισμό Κωδικοποίησης περί της λειτουργίας της Εκκλησιαστικής Κεντρικής Υπηρεσίας Οικονομικών (ΕΚΥΟ).

ΠΡΟΤΕΝΕΣΤΕΡΟΣ Ν.1337/1983:

Άρθρο 17 § 8. Οι ιδιοκτήτες ή εντολείς κατασκευής αυθαιρέτων και οι εργολάβοι κατασκευής του τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών και με χρηματική ποινή από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ μέχρι πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, ανάλογα με την αξία του αυθαίρετου έργου και το βαθμό υποβάθμισης του φυσικού ή πολιτιστικού περιβάλλοντος. Με την ίδια ποινή τιμωρούνται και οι μηχανικοί που εκπόνησαν τις μελέτες ή έχουν την επίβλεψη του έργου, αν διαπιστωθεί ότι οι μελέτες δεν εκπονήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν την εκπόνησή τους ή σύμφωνα με τα εγκεκριμένα στοιχεία του τοπογραφικού διαγράμματος και του διαγράμματος κάλυψης ή αν διαπιστωθεί ότι οι εργασίες δόμησης δεν εκτελέστηκαν σύμφωνα με τις μελέτες που υποβλήθηκαν ή σύμφωνα με τα εγκεκριμένα στοιχεία του τοπογραφικού διαγράμματος και του διαγράμματος κάλυψης. Αν η πιο πάνω πράξη έχει γίνει από αμέλεια, τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης μέχρι ένα (1) έτος και με χρηματική ποινή από δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000)

ευρώ. Για απλές υπερβάσεις άδειας κατασκευής μπορεί να επιβληθεί ποινή μειωμένη.

Για την εκτέλεση εργασιών δόμησης, χωρίς οικοδομική άδεια ή κατά παράβαση αυτής, στα ρέματα, στους βιότοπους, σε παραλιακά δημόσια κτήματα, στους αρχαιολογικούς χώρους και σε δάση και αναδασωτές εκτάσεις εκτός από την κατά τις προηγούμενες παραγράφους επιβολή των προστίμων και της κατεδάφισης των αυθαιρέτων, τα πρόσωπα του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου αυτής τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και με χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ μέχρι εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ.

Μετατροπή της ποινής της φυλάκισης σε χρηματική, καθώς και αναστολή της εκτέλεσής της δεν επιτρέπεται. Η άσκηση της έφεσης δεν αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης. **Ειδικότερα η πιο πάνω ευθύνη καταλογίζεται με τις ακόλουθες διακρίσεις:**

α) Στον **κύριο, στο νομέα ή επικαρπωτή του ακινήτου**. Σε περίπτωση ανέγερσης κτιρίου με το σύστημα της αντιπαροχής, υπεύθυνο πρόσωπο για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού είναι ο κατασκευαστής.

β) Στο **γενικό εργολάβο του έργου ή στους ειδικούς εργολάβους** που εκτελούν τις διάφορες εργασίες, εφόσον δεν εφαρμόζουν τις σχετικές μελέτες που έχουν εγκριθεί ή υποβληθεί ή δεν ακολουθούν τις γραπτές οδηγίες του επιβλέποντα μηχανικού ή εκτελούν εργασίες χωρίς να υπάρχουν άδειες ή οι απαιτούμενες μελέτες.

γ) Στους **μηχανικούς ή τεχνικούς που αναλαμβάνουν την εκπόνηση μελέτης που απαιτείται για την έκδοση της άδειας**, εφόσον περιέχονται σε αυτή στοιχεία ή σχέδια απεικόνισης της υπάρχουσας κατάστασης που παραπλανούν την αρμόδια για τη χορήγηση αδειών πολεοδομική υπηρεσία ή εφόσον αυτή δε συντάχθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν την εκπόνησή της ή εφόσον η μελέτη είναι αντίθετη με τα εγκεκριμένα στοιχεία του τοπογραφικού διαγράμματος και του διαγράμματος κάλυψης.

δ) Στους **μηχανικούς ή τεχνικούς που αναλαμβάνουν την επίβλεψη των εργασιών**, εφόσον δεν εφαρμόζουν τις σχετικές μελέτες που έχουν εγκριθεί ή έχουν υποβληθεί στις αρμόδιες υπηρεσίες ή εφόσον αναλαμβάνουν την επίβλεψή τους χωρίς να υπάρχουν οι απαραίτητες άδειες και οι απαιτούμενες μελέτες. Η ευθύνη του επιβλέποντα υπάρχει για όλο το χρονικό διάστημα της ανέγερσης του κτιρίου μέχρι τον τελικό έλεγχο από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία, εφόσον δεν υποβλήθηκε στην αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία ανάκληση της δήλωσης επίβλεψης.

ΠΛΕΟΝ ΙΣΧΥΕΙ Ο Ν.4067/2012 (ΦΕΚ Α΄ 79/09.04.2012, με έναρξη ισχύος 3 μήνες μετά την ψήφισή του) **Νέος Οικοδομικός Κανονισμός, ως προς την έννοια του αυθαιρέτου [για ποινικές κυρώσεις εξακολουθεί να ισχύει το αρ.17 §1 και §8 του Ν.1337/1983, ως αντικ.με το αρ. 5 §4 του Ν.3212/2003]**

Άρθρο 4 Άδειες Δόμησης

«1. **Άδεια Δόμησης**, κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν. 4030/2011 (Α 249), απαιτείται για την εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας δόμησης, όπως:

α. Κατεδάφιση κατασκευών. Στην περίπτωση που κατεδαφίζεται ολόκληρο κτίριο και όχι τμήμα αυτού, δεν απαιτείται να υποβληθεί διάγραμμα δόμησης.

β. Εκσκαφές ή επιχώσεις μεγαλύτερες του συν/πλην 0,80 μέτρα, καθώς και επιστρώσεις, διαμορφώσεις οικοπέδων και γηπέδων με σκοπό τη δόμηση.

γ. Ανέγερση, προσθήκη, επισκευή, κτιρίων και των παραρτημάτων τους.

δ. Κατασκευή πισίνας.

ε. Αλλαγή χρήσης, σε περίπτωση που επέρχεται αλλαγή προς το δυσμενέστερο, στα στοιχεία του διαγράμματος δόμησης ή στα φορτία σχεδιασμού της στατικής μελέτης ή αλλαγή μηχανολογικών εγκαταστάσεων ως προς τις διελεύσεις τους από άλλους ορόφους ή κοινόχρηστους χώρους.

στ. Περιτοιχίσεις και περιφράξεις που δεν ορίζονται με την παράγραφο 3ζ.

ζ. Κατασκευή υπόγειων δεξαμενών.
η. Οποιαδήποτε νέα κατασκευή ή και προσθήκη που δεν ορίζεται με τις παραγράφους 2, 3 και 4.

Δεν απαιτείται άδεια δόμησης νέας κατασκευής ή και προσθήκης ή και εγκατάστασης εφόσον από ειδικότερες διατάξεις ορίζεται διαφορετικά. Δεν απαιτείται άδεια δόμησης, έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας ή ενημέρωση κατά το παρόν για τις περιπτώσεις εργασιών εσωτερικών χρωματισμών, μικρών επισκευών θυρών και παραθύρων ή μεμονωμένων επισκευών για λόγους χρήσης και υγιεινής, ιδίως μεμονωμένης επισκευής μικρού τμήματος υδρορροής, επισκευή επικόλλησης διακοσμητικών στοιχείων κ.α..»

*** Η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 20 παρ.4 Ν.4258/2014, ΦΕΚ Α 94/14.4.2014.

2. Έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας [ΠΡΟΣΟΧΗ : το άρθρο 4 §2 Ν.4067/2010 καταργήθηκε με το άρθρο 51 του Ν.4495/3-11-2017 (με εν. ισχύος από 3-11-2017)] απαιτείται για τις ακόλουθες εργασίες σε κτίρια που υφίστανται νόμιμα:

α. Δοκιμαστικές τομές του εδάφους και εκσκαφή μετά από έγγραφο της αρμόδιας αρχαιολογικής υπηρεσίας.

β. Τοποθέτηση προκατασκευασμένων κατοικιών για αυτοστέγαση μειονεκτικών και ειδικών ομάδων πληθυσμού όπως εκάστοτε ορίζονται.

γ. Αντλητικές εγκαταστάσεις και κτίσματα με τις απολύτως απαραίτητες διαστάσεις για τη στέγασή τους σύμφωνα με το άρθρο 3 του π.δ. 24/31.5.1985 (Δ' 270), εκτός της περίπτωσης που επιβάλλεται η κατασκευή υποστρωμάτων και εφόσον έχουν την απαιτούμενη έγκριση της αρμόδιας Διεύθυνσης Γεωργίας.

δ. Γεωτρήσεις νερού σε ιδιόκτητα οικοπέδα εντός σχεδίου ή εντός οικισμού ή σε γήπεδα εκτός σχεδίου, μετά από έγκριση του δήμου της περιοχής και της αρμόδιας Διεύθυνσης της περιφέρειας.

ε. Οι εργασίες που απαιτούνται για γεωτεχνικές έρευνες, σύμφωνα με τον ΕΑΚ 2003, χωρίς εργασίες αντιστήριξης.

στ. Εγκατάσταση προσωρινών κατασκευών που συνοδεύεται με πιστοποιητικό στατικής επάρκειας.

ζ. Η κατασκευή ανελκυστήρα σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 27 που απαιτείται για τη μετακίνηση των ατόμων με αναπηρία ή εμποδιζομένων ατόμων σε υφιστάμενα κτίρια ή σε κτίρια που διαθέτουν ανελκυστήρα με εσωτερικές διαστάσεις θαλάμου εκτός προδιαγραφών ΕΛΟΤ – EN 81-70 ή σε κτίρια όπου πρέπει να γίνει επέκταση των στάσεων του ανελκυστήρα προκειμένου να εξυπηρετηθούν άτομα με αναπηρία ή εμποδιζόμενα άτομα.

η. Κοπή δένδρων μέσα σε εγκεκριμένα ρυμοτομικά σχέδια ή τις Ζ.Ο.Ε. που δεν προστατεύονται από τις διατάξεις για την προστασία των δασών και των δασικών γενικά εκτάσεων ή από διατάξεις της αρχαιολογικής νομοθεσίας ή της νομοθεσίας για τις προστατευόμενες περιοχές ή άλλης συναφούς νομοθεσίας.

θ. Υπόγειοι σταθμοί διανομής ή μέτρησης και ρύθμισης φυσικού αερίου.

ι. Τοποθέτηση ικριωμάτων. Σε αυτήν την περίπτωση απαιτείται κατάθεση Σχεδίου και Φακέλου ασφάλειας και υγείας του έργου με ορισμό του υπεύθυνου συντονιστή σύμφωνα με τα οριζόμενα στο π.δ. 305/1996 (Α'305) και δήλωση ανάληψης της ευθύνης από μηχανικό για την επίβλεψη του έργου.

ια. Τοποθέτηση εργοταξιακών οικίσκων.

ιβ. Εκσκαφές καναλιών οδεύσεως καλωδίων εντός των γηπέδων ή οικοπέδων πρατηρίων υγρών καυσίμων για την εγκατάσταση των συστημάτων εισροών – εκροών.

ιγ. Εργασίες τοποθέτησης υπόγειων, προκατασκευασμένων δεξαμενών αερίου καυσίμου σε πρατήρια καυσίμων.

ιδ. Εξωτερικούς χρωματισμούς ή αντικατάσταση κιγκλιδωμάτων ή επισκευή επιχρισμάτων ή επισκευή όψεων με χρήση ικριωμάτων ή/και σε περιοχές χαρακτηρισμένες ως παραδοσιακοί οικισμοί, περιοχές φυσικού κάλλους, αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικοί τόποι, παραδοσιακοί οικισμοί, παραδοσιακά τμήματα πόλεων ή/και σε κτίρια χαρακτηρισμένα ως μνημεία, διατηρητέα κτίρια και στις ζώνες προστασίας τους αυτών.

ιε. Επένδυση όψεων και αντικατάσταση υαλοπετασμάτων.

ιστ. Κατασκευή πέργκολας σε ισόγειους ακάλυπτους χώρους ή στον περιβάλλοντα ακάλυπτο χώρο ή στην πρασιά ή στο δώμα ή στους ανοιχτούς εξώστες ή σε βεράντες ισόγειων και ορόφων.

ιζ. Τοποθέτηση ασκεπούς δεξαμενής νερού ή πισίνας, μέγιστης επιφάνειας 50 τ.μ., που εξυπηρετούνται με εξωτερικά συστήματα μηχανοστασίου τύπου compact και δεν απαιτείται για την εγκατάστασή τους τοιχίο από οπλισμένο σκυρόδεμα και με την

προϋπόθεση ότι το ύψος όλων των κατασκευών σε κανένα σημείο δεν υπερβαίνει περισσότερο από ένα (1,00) μέτρο από την οριστική στάθμη εδάφους και εφόσον δεν απαιτούνται εκσκαφές ή επιχώσεις του φυσικού εδάφους μεγαλύτερες από ένα (1,00) μέτρο για την τοποθέτηση της και τηρείται η απαιτούμενη φύτευση του υποχρεωτικώς ακάλυπτου χώρου. Για την εγκατάσταση απαιτείται δήλωση αρμόδιου μηχανικού που αναλαμβάνει την ευθύνη της στατικής και ηλεκτρομηχανολογικής ασφάλειας της κατασκευής και των εγκαταστάσεων.

ιη. Τοποθέτηση κεραιών.

ιθ. Εσωτερικές διαρρυθμίσεις, εφόσον δεν θίγονται τα στοιχεία του φέροντος οργανισμού του κτιρίου.

κ. Η κατασκευή φυτεμένων δωματίων και φυτεμένων επιφανειών.

κα. Τοποθέτηση εξωτερικής θερμομόνωσης ή παθητικών ηλιακών συστημάτων στις εξωτερικές όψεις υφιστάμενων κτιρίων, εφόσον δεν αλλοιώνονται οι όψεις.

κβ. Συντήρηση, επισκευή στεγών με χρήση ικριωμάτων.

κγ. Απλή περιτοίχιση από λιθοδομή μέχρι ύψους ενός (1,00) μέτρου ή περίφραξη από ελαφρύ υλικό, γηπέδων σε εκτός σχεδίου περιοχές και η περίφραξη με πρόχειρη κατασκευή (όπως συρματόπλεγμα) σε οικόπεδα μη ρυμοτομούμενα σε εντός σχεδίου περιοχές. Επίσης, επιτρέπεται οριοθέτηση με πασσάλους των κορυφών οικοπέδου ή γηπέδου.

κδ. Η κατασκευή λιθοκτιστής αποθήκης στα καλλιεργούμενα αγροκτήματα, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 4 του π.δ. 24/31.5.1985 (Δ' 270), με επιφάνεια μέχρι δεκαπέντε (15) τετραγωνικά μέτρα και συνολικό ύψος με τη στέγη έως και τρία (3,00) μέτρα εφόσον δεν γίνεται χρήση οπλισμένου σκυροδέματος στην οροφή του και κατασκευάζεται ανεξάρτητα από τυχόν υπάρχουσα κύρια οικοδομή μία φορά για κάθε γήπεδο και μετά από έγκριση της αρμόδιας Διεύθυνσης Γεωργίας.

κε. Κατασκευή εστιών, φούρνων και τζακιών όταν αυτά δεν επηρεάζουν τη στατική επάρκεια του φέροντος οργανισμού ανεξάρτητων ιδιοκτησιών.

κζ. Αντικατάσταση στέγης, στις ίδιες διαστάσεις, χωρίς μεταβολή στον όγκο και χωρίς αύξηση στο τελικό ύψος του κτιρίου και της στέγης.

Η έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας εκδίδεται από την αρμόδια υπηρεσία δόμησης, μετά από αίτηση του ιδιοκτήτη ή του έχοντος νόμιμο δικαίωμα, η οποία συνοδεύεται από τεχνική έκθεση μηχανικού. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζεται η διαδικασία έκδοσης της έγκρισης εργασιών μικρής κλίμακας και κάθε σχετικό θέμα.

3. «Απαιτείται, προ 48 ωρών, έγγραφη ενημέρωση της αρμόδιας Υπηρεσίας Δόμησης η οποία γνωστοποιείται και στο οικείο αστυνομικό τμήμα, για την εκτέλεση των ακόλουθων εργασιών.» [ΠΡΟΣΟΧΗ : το άρθρο 4 §3 Ν.4067/2010 **καταργήθηκε με το άρθρο 51 του Ν.4495/3-11-2017 (με εν. ισχύος από 3-11-2017)]**

*** Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 20 παρ.5 Ν.4258/2014, ΦΕΚ Α 94/14.4.2014.

α. Μικρής έκτασης εσωτερικές επισκευές ή διασκευές που δεν μεταβάλλουν τη φέρουσα κατασκευή του κτιρίου ή τις όψεις του, συμπεριλαμβανομένων των κατασκευών που απαιτούνται για τη μετακίνηση ή την κάθε μορφής εξυπηρέτηση των ατόμων με αναπηρία ή εμποδιζόμενων ατόμων. Δεν συμπεριλαμβάνεται η κατασκευή ανελκυστήρα της παραγράφου 2 του άρθρου 27.

β. Εξωτερικούς χρωματισμούς ή αντικατάσταση κιγκλιδωμάτων ή επισκευή επιχρισμάτων ή επισκευή όψεων χωρίς χρήση ικριωμάτων.

γ. Αλλαγή ή επισκευή δαπέδων και επενδύσεων τοίχων ή οροφών.

δ. Συντήρηση, επισκευή ή διασκευή ή τμηματική αντικατάσταση εγκαταστάσεων και αγωγών κτιρίων.

ε. Αντικατάσταση εσωτερικών ή εξωτερικών κουφωμάτων και υαλοπινάκων στο ίδιο άνοιγμα.

«στ. Συντήρηση, επισκευή στεγών ή δωματίων χωρίς χρήση ικριωμάτων.»

*** Η περίπτωση στ' αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 20 παρ.6 Ν.4258/2014, ΦΕΚ Α 94/14.4.2014.

ζ. Μικρές διαμορφώσεις του εδάφους μέχρι συν/πλην 0,80 μέτρων από το φυσικό έδαφος.

η. Τοποθέτηση κλιματιστικών και επιτοιχίων λεβήτων αερίου για θέρμανση και παραγωγή ζεστού νερού χρήσης, σε υφιστάμενα κτίρια σύμφωνα με την παράγραφο 10 του άρθρου 16, εγκατάσταση συστοιχίας επίτοιχων λεβήτων αερίου για θέρμανση ή παραγωγή ζεστού νερού χρήσης σε ισόγειους υπαίθριους χώρους κατοικιών, εγκατάσταση συστημάτων τροφοδοσίας, ρύθμισης και μέτρησης φυσικού αερίου (ρυθμιστές, μετρητές, παροχετευτικοί αγωγοί), εγκατάσταση συστημάτων Συμπαράγωγής Ηλεκτρισμού και

θερμότητας Υψηλής Αποδοτικότητας (ΣΗΘΥΑ), υπέργειοι σταθμοί διανομής ή μέτρησης και ρύθμισης φυσικού αερίου σύμφωνα με το άρθρο 17.

θ. Τοποθέτηση ηλιακών θερμοσιφώνων σύμφωνα με την παράγραφο 2β` και γ` του άρθρου 19.

«ί. Στο πλαίσιο του προγράμματος «Εξοικονόμηση κατ οίκον», εργασίες τοποθέτησης εξωτερικής θερμομόνωσης ή θερμομόνωση στεγών ή τοποθέτηση παθητικών ηλιακών συστημάτων ή αντικατάσταση εξωτερικών κουφωμάτων ή τοποθέτησης/αντικατάστασης καμινάδων στις εξωτερικές όψεις υφισταμένων κτιρίων χωρίς χρήση ικριωμάτων. Για τις ανωτέρω εργασίες της παρούσας περίπτωσης όπου απαιτείται η χρήση ικριωμάτων απαιτείται: α) κατάθεση Σχεδίου και Φακέλου ασφάλειας και υγείας του έργου με ορισμό του υπεύθυνου συντονιστή σύμφωνα με τα οριζόμενα στο π.δ. 305/1996 (Α 305) και δήλωση ανάληψης της ευθύνης από μηχανικό για την επίβλεψη του έργου και β) έκδοση έγκρισης εργασιών μικρής κλίμακας της παραγράφου 3.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, μπορούν να καθορίζονται επιπλέον των παραπάνω και άλλες περιπτώσεις, όπου δεν απαιτείται άδεια δόμησης, αλλά έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας ή ενημέρωση της αρμόδιας Υ.ΔΟΜ..»

*** Η περίπτωση ι´ αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 20 παρ.7 Ν.4258/2014, ΦΕΚ Α 94/14.4.2014.

4. Για τις ακόλουθες περιπτώσεις οι εργασίες εκτελούνται **χωρίς άδεια δόμησης** σύμφωνα με τους όρους που ορίζει η αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης και ύστερα από δήλωση ανάληψης επίβλεψης από αρμόδιο μηχανικό, που γνωστοποιείται στο οικείο αστυνομικό τμήμα:

α) κατεδάφιση κατασκευών ή κτιρίων, που χαρακτηρίζονται επικινδύνως ετοιμόρροπα σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις περί επικινδύνων οικοδομών, με την επιφύλαξη της παραγράφου 8 του άρθρου 6 του παρόντος νόμου,

β) εφαρμογή των μέτρων ασφαλείας που καθορίζονται από την αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης, σε κτίριο ή κατασκευές που έχουν χαρακτηριστεί επικίνδυνες, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις,

γ) κατεδάφιση ή αποκατάσταση κατασκευών που έχουν κριθεί οριστικά αυθαίρετες κατά τις ισχύουσες περί αυθαιρέτων διατάξεις.

5. Αυθαίρετη και κατεδαφιστέα είναι κάθε κατασκευή που εκτελείται ή έχει εκτελεστεί: [**ΠΡΟΣΟΧΗ** : το άρθρο 4 §2 Ν.4067/2010 **καταργήθηκε** με το άρθρο 51 του **Ν.4495/3-11-2017** (με εν. ισχύος από 3-11-2017)]

α) **χωρίς οικοδομική άδεια ή άδεια δόμησης ή έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας ή έγγραφη ενημέρωση**, όπως ορίζονται στο παρόν άρθρο,

β) **καθ' υπέρβαση** της οικοδομικής άδειας ή της άδειας δόμησης,

γ) **με βάση άδεια που ανακλήθηκε ή ακυρώθηκε** και

δ) **κατά παράβαση γενικών ή ειδικών διατάξεων** και των μέγιστων ανοχών όπως αυτές καθορίζονται.

«6. Σε περίπτωση αυθαίρετης κατασκευής, που τηρεί τις ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις ή αυτές που ίσχυαν κατά το χρόνο κατασκευής της, αυτή είναι δυνατόν να νομιμοποιηθεί ύστερα από έκδοση ή αναθεώρηση ή ενημέρωση της άδειας δόμησης είτε μετά από την έκδοση έγκρισης εργασιών μικρής κλίμακας για τις εργασίες των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος άρθρου. Στις περιπτώσεις νομιμοποίησης αυθαιρέτων εργασιών της παραγράφου 3 εκδίδεται έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας μόνο με την υποβολή τεχνικής έκθεσης. Μετά την έκδοση ή αναθεώρηση της παραπάνω άδειας δόμησης, η κατασκευή παύει να είναι αυθαίρετη και κατεδαφιστέα. Πρόστιμο αυθαίρετης κατασκευής δεν επιβάλλεται σε περίπτωση αναθεώρησης άδειας δόμησης, που βρίσκεται σε ισχύ, εφόσον τηρείται το περίγραμμα της οικοδομής, ο συντελεστής δόμησης και ο συντελεστής όγκου.»

*** Η παράγραφος 6 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 20 παρ.8 Ν.4258/2014, ΦΕΚ Α 94/14.4.2014.

.....

*** Με το άρθρο 48 παρ. 1 του Ν. 4178/2013 (ΦΕΚ Α` 174/08/08/2013), το παρόν άρθρο αντικαταστάθηκε ως άνω.

[**ΠΡΟΣΟΧΗ** : κατ' **άρθρο 51 του Ν.4495/3-11-2017**, **μετά την έκδοση υπουργικής απόφασης** που ορίζεται το άρθρο 33 §1 του Ν.4495/2017, **ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ**

τα άρθρα 1 έως και 8 του Ν.4030/2011 (εκτός από το άρθρο 2 α' §6), το άρθρο 20 §5 του Ν.4258/2014 και το άρθρο 4 του Ν.4067/2012, πλην των παραγράφων 2, 3 και 5 του άρθρου 4 του Ν.4067/2012, οι οποίες ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ από την έναρξη ισχύος του Ν.4495/2017, ήτοι από 3-11-2017]

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ

-μη υποβολή δήλωσης αποθεμάτων (από πρατηριούχο υγρών καυσίμων) = δύο εγκλήματα συρρέοντα κατ' ιδέα #

A) μη καταβολή Ε.Φ.Κ. (ειδικού φόρου κατανάλωσης) ΛΑΘΡΕΜΠΟΡΙΑ = αρ. 1 §1β', 72, 73, 119 Α §2, 142 §2, 155 §1β', 157 §1 α', 158 §3 εδ.β', 161 και 162 του Ν.2960/2001 (ως ισχύει) σε συνδ.με τηνΠΟΛ .../.....Ε.Δ.Υ.Ο. (που εκδίδονται κάθε χρόνο) και με άρθρο 23 του Ν.3634/2008 και με αρ. 87 του Ν.3746/2009 = **Φ τουλ. 6 μηνών**

Και

B) μη υποβολή δήλωσης Φ.Π.Α. (ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ) = αρ. 18 §1 περ.α' (για Φ.Π.Α. μέχρι 3.000 €) // περ.β' (για Φ.Π.Α. άνω των 3.000 €), 21 §2, §3, §4, §8, §10, και 24 του Ν.2523/1997 ως τροποπ.με το Ν.3943/2011 = **Φ.** (για Φ.Π.Α. μέχρι 3.000 € ετησίως) // **Φ. τουλ. 1 έτος** (για Φ.Π.Α. άνω των 3.000 € ετησίως)

Γ) νόθευση, διάθεση, χρησιμοποίηση ή μεταφορά πετρελαίου θέρμανσης για άλλες, εκτός από τη θέρμανση, χρήσεις = αρ. αρ. 35 §2 του Ν.2093/1992 σε συνδ.με αρ. 28, 29 και 30 του Ν.1650/1986 = **Φ. έως 2 ετών και/ή ΧΠ από 1.000 € έως 60.000 €**

Ν 3588/2007: ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Χρεοκοπία

Άρθρο 171.-1. Με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή τιμωρείται όποιος, κατά την ύποπτη περίοδο ή και έξι (6) μήνες πριν ή και μετά την κήρυξη της πτώχευσης οποτεδήποτε:

α) εξαφανίζει ή παρασιωπά περιουσιακά του στοιχεία που σε περίπτωση πτώχευσης εμπίπτουν στην Πτωχευτική περιουσία ή κατά τρόπο που αντίκειται στους κανόνες της συνετής οικονομικής διαχείρισης, ματαιώνει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων τρίτων, βλάπτει ή καθιστά αυτά χωρίς αξία

β) καταρτίζει ζημιογόνες ή κερδοσκοπικές ή ριψοκίνδυνες δικαιοπραξίες πάσης φύσεως, ακόμα και επί χρηματοοικονομικών παραγώγων, κατά τρόπο που αντίκειται

στους κανόνες της συνετής οικονομικής διαχείρισης, ή διαθέτει υπερβολικά ποσά

σε παίγνια, στοιχήματα ή σε αντιοικονομικές δαπάνες ή συνάπτει χρέη για τους σκοπούς αυτούς

γ) προμηθεύεται εμπορεύματα ή αξιόγραφα με πίστωση, τα οποία, ή τα πράγματα που κατασκευάζει με αυτά, διαθέτει ή παραχωρεί σε τιμές ουσιωδώς κάτω της αξίας τους, κατά τρόπο που αντίκειται στους κανόνες της συνετής οικονομικής διαχείρισης

δ) παριστά ψευδώς ότι είναι οφειλέτης άλλων ή αναγνωρίζει ανύπαρκτα δικαιώματα τρίτων

ε) παραλείπει την τήρηση υποχρεωτικών εμπορικών βιβλίων ή τα τηρεί κατά τέτοιο τρόπο ή τα μεταβάλει, ώστε να δυσχεραίνεται η διαπίστωση της κατάστασης της περιουσίας του

στ) εξαφανίζει ή αποκρύπτει τα εμπορικά του βιβλία ή άλλα στοιχεία ή παρασιωπά την ύπαρξη εμπορικών βιβλίων ή άλλων στοιχείων, καταστρέφει ή βλάπτει εμπορικά βιβλία ή άλλα στοιχεία, η τήρηση των οποίων είναι υποχρεωτική κατά το νόμο, πριν παρέλθει η προθεσμία που πρέπει να τα διατηρήσει, ώστε να δυσχεραίνεται η διαπίστωση της κατάστασης της περιουσίας του

ζ) αντίθετα προς το νόμο, i) παραλείπει την κατά το νόμο σύνταξη των ισολογισμών ή της απογραφής ή ii) καταρτίζει ισολογισμούς ή απογραφή κατά τρόπο που δυσχεραίνεται η διαπίστωση της κατάστασης της περιουσίας του

η) ελαττώνει την κατάσταση της περιουσίας του με άλλον τρόπο ή παρασιωπά ή αποκρύπτει τις αληθινές δικαι-οπρακτικές του σχέσεις.

2. Τιμωρείται επίσης, με τις ποινές της παραγράφου 1 και αυτός που με κάποια από τις πράξεις της παραγράφου 1 προκάλεσε την παύση των πληρωμών του.

3. Οποιος τέλεσε κάποια από τις πράξεις των περιπτώσεων ε` και ζ` της παραγράφου 1 από αμέλεια, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών.

4. «Οι πράξεις του παρόντος άρθρου είναι αξιόποινες μόνο σε περίπτωση που κηρυχθεί η πτώχευση ή η αίτηση απορριφθεί για το λόγο ότι προβλέπεται πως η περιουσία του οφειλέτη δεν θα επαρκέσει για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 3.»

*** Η παρ.4,όπως είχε αντικατασταθεί με το [άρθρο 12](#) Ν.[4446/2016](#),ΦΕΚ Α 240, αντικαταστάθηκε ως άνω με το [άρθρο 14](#) παρ.9 Ν.[4491/2017](#),ΦΕΚ Α 152/13.10.2017, σύμφωνα δε με τη παρ.11 του αυτού άρθρου και νόμου εφαρμόζεται επί διαδικασιών που αρχίζουν μετά την έναρξη ισχύος του ν.[4491/2017](#). Ως έναρξη διαδικασιών νοείται η κατάθεση της αίτησης πτώχευσης ή αίτησης επικύρωσης συμφωνίας εξυγίανσης.

Ευνοϊκή μεταχείριση πιστωτή

Άρθρο 172.-1. Τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών και χρηματική ποινή,

όποιος ενώ βρίσκεται σε κατάσταση παύσης πληρωμών ή σε κατάσταση επαπειλούμενης αδυναμίας κανονικής εκπλήρωσης των ληξιπρόθεσμων χρηματικών του υποχρεώσεων, ικανοποιεί απαίτηση πιστωτή ή του παρέχει ασφάλεια, εν γνώσει του ευνοώντας αυτόν έναντι των λοιπών πιστωτών.

2. Η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 171 εφαρμόζεται αναλόγως.

Ποινική ευθύνη τρίτων

Άρθρο 173.-1. Με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή τιμωρείται όποιος:

α) εν γνώσει του ότι άλλος απειλείται να περιέλθει σε κατάσταση αδυναμίας κανονικής εκπλήρωσης των ληξιπρόθεσμων χρηματικών του υποχρεώσεων ή

β) μετά την παύση των πληρωμών του, με τη συναίνεση του οφειλέτη ή προς όφελος εκείνου, εξαφανίζει ή παρασιωπά ή αποκρύπτει περιουσιακά στοιχεία εκείνου, τα οποία σε περίπτωση πτώχευσης ανήκουν στην Πτωχευτική περιουσία ή ενεργώντας κατά τρόπο που αντίκειται στους κανόνες της συνετής διαχείρισης, τα καταστρέφει, τα βλάπτει ή τα καθιστά άχρηστα.

2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται ο πιστωτής που συνομολογεί με τον οφειλέτη ή

άλλο πρόσωπο ιδιαίτερα ωφελήματα.χάριν της ψήφου του στις διασκέψεις της πτώχευσης ή όποιος συνάπτει ιδιαίτερη συμφωνία που ωφελεί τον ίδιο και επιβαρύνει το ενεργητικό της πτώχευσης. Οι συμφωνίες αυτές κηρύσσονται άκυρες

έναντι πάντων και έναντι του οφειλέτη από το πτωχευτικό δικαστήριο.

3. Οι πράξεις του παρόντος άρθρου είναι αξιόποινες μόνο σε περίπτωση που κηρυχθεί η πτώχευση ή η αίτηση απορριφθεί, διότι προβλέπεται ότι η περιουσία του οφειλέτη δεν θα επαρκέσει για την κάλυψη των εξόδων της Διαδικασίας (άρθρο 6 παράγραφος 2).

Ποινική ευθύνη συζύγων και συγγενών

Άρθρο 174.-1. Ο σύζυγος, οι κατιόντες ή ανιόντες του οφειλέτη και οι κατά την ίδια τάξη εξ αγχιστείας συγγενείς του που εν γνώσει παρανόμως ιδιοποιούνται, υπεξάγουν ή αποκρύπτουν πτωχευτικά πράγματα, χωρίς συνεννόηση με τον οφειλέτη, τιμωρούνται κατά τις διατάξεις περί κλοπής ή υπεξαίρεσης του

Ποινικού Κώδικα και διώκονται πάντοτε αυτεπαγγέλτως.

2. Αν οι πράξεις αυτές τελούνται μετά από συνεννόηση με τον οφειλέτη, εφαρμόζονται ως προς τα πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου οι διατάξεις περί συμμετοχής του Ποινικού Κώδικα.

Αδικήματα συνδίκων

Άρθρο 175.–1. Κάθε παράνομη ιδιοποίηση χρημάτων ή άλλων πραγμάτων της πτωχευτικής περιουσίας από τον σύνδικο ή από πρόσωπα που έχουν προσληφθεί για

τις ανάγκες της πτώχευσης τιμωρείται κατά τις διατάξεις περί υπεξαίρεσης του Ποινικού Κώδικα (άρθρα 375 επ.).

2. Κάθε ψευδής παράσταση του συνδίκου με την έκθεση του άρθρου 70 ή με μεταγενέστερες εκθέσεις, δηλώσεις και υπομνήματα του, προς βλάβη του οφειλέτη ή των πιστωτών, τιμωρείται κατά τις διατάξεις περί απάτης του Ποινικού Κώδικα (άρθρα 386 επ.).

2. Τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και χρηματική ποινή διπλάσια της ωφέλειας του ο σύνδικος που πωλεί πτωχευτικά πράγματα και τα αγοράζει εμμέσως ο ίδιος με παρένθετα πρόσωπα. Το ποσό τής χρηματικής ποινής εισπράττεται κατά τις διατάξεις του ΚΕΔΕ και αποδίδεται από το Δημόσιο στην πτώχευση.
- 3.

Ποινική ευθύνη των διαχειριστών κ.λπ. των νομικών προσώπων

Άρθρο 176.–1. Όταν η πτώχευση αναφέρεται σε νομικά πρόσωπα, ποινική ευθύνη για τις πράξεις του παρόντος κεφαλαίου, έχουν εκείνοι από τους διαχειριστές, τα μέλη της διοίκησης και οι διευθυντές τους, οι οποίοι διέπραξαν τα εν λόγω εγκλήματα.

2. Οι διαχειριστές, τα μέλη της διοίκησης και οι διευθυντές των νομικών προσώπων τιμωρούνται με τις ποινές της παραγράφου 1 του άρθρου 171 και όταν έλαβαν προκαταβολές ανώτερες από αυτές που προβλέπονται στο καταστατικό του νομικού προσώπου.

Ν 3588/2007: ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ - ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ

«Άρθρο 106^α

Προληπτικά μέτρα

1. Το πτωχευτικό δικαστήριο ή κατά περίπτωση ο πρόεδρός του, με απόφαση που λαμβάνεται κατόπιν αιτήσεως οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον και δικάζεται με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, δύναται, μετά την κατάθεση της αίτησης επικύρωσης της συμφωνίας εξυγίανσης, να διατάξει και οποιοδήποτε άλλο από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 10 προληπτικά μέτρα. Τα μέτρα αυτά καταλαμβάνουν τις απαιτήσεις που έχουν γεννηθεί πριν από την υποβολή της αίτησης επικύρωσης και μπορούν να ισχύουν μέχρι την έκδοση απόφασης επί της αίτησης επικύρωσης.

2. Εφόσον συντρέχει σπουδαίος επιχειρηματικός ή κοινωνικός λόγος, τα παραπάνω προληπτικά μέτρα μπορεί να επεκτείνονται και υπέρ εγγυητών ή λοιπών συνοφειλετών του οφειλέτη.

3. Τα προληπτικά μέτρα της παραγράφου 1 δεν μπορούν να θίγουν τα δικαιώματα από συμφωνία παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας κατά την έννοια του [άρθρου 2](#) του ν. [3301/2004](#) (Α` 263) ή από ρήτρα εκκαθαριστικού συμψηφισμού κατά την

έννοια της ίδιας διάταξης και ανεξάρτητα από το αν η ρήτρα εκκαθαριστικού συμφωνισμού περιέχεται σε συμφωνία παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας ή σε συμφωνία της οποίας αποτελεί μέρος η συμφωνία παροχής ασφάλειας. Επίσης, δεν θίγεται το δικαίωμα καταγγελίας και απόδοσης του μισθίου σε περίπτωση σύμβασης μίσθωσης, εφόσον ο οφειλέτης είναι υπερήμερος ως προς την καταβολή έξι (6) ή περισσότερων μηνιαίων μισθωμάτων. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη διατήρηση των αναγκαίων θέσεων εργασίας μέχρι την επικύρωση ή την απόρριψη της συμφωνίας εξυγίανσης.

4. Κατά τη συζήτηση της αίτησης για τη λήψη προληπτικών μέτρων το δικαστήριο δύναται να διατάξει την κλήτευση ενός ή περισσότερων πιστωτών του οφειλέτη ή τον οφειλέτη στην περίπτωση που δεν έχει συμμετάσχει στη σύναψη της συμφωνίας κατά τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 1 και 4 του άρθρου 104. Η κλήτευση μπορεί να γίνεται με τα μέσα που προβλέπονται στο άρθρο 686 παράγραφος 4 Κ.Πολ.Δ.

5. Στα προληπτικά μέτρα των προηγούμενων παραγράφων δύναται να τίθενται εξαιρέσεις, αν συντρέχει σπουδαίος κοινωνικός λόγος, όπως, ενδεικτικά, προκειμένου να καταβληθούν σε πιστωτή ποσά που είναι αναγκαία για τη διατροφή τούτου ή της οικογένειάς του ή για την ικανοποίηση απαιτήσεων διατροφής άλλων προσώπων. Απαιτήσεις εργαζομένων για μισθούς δεν καταλαμβάνονται από τα προληπτικά μέτρα, εκτός αν το δικαστήριο επεκτείνει αυτά και στις απαιτήσεις αυτές για σπουδαίο λόγο και για ορισμένο χρόνο ειδικά αναφερόμενους στην απόφαση.

6. «Τα προληπτικά μέτρα του προηγούμενου άρθρου και της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, δύναται να διαταχθούν και πριν από την κατάθεση αίτησης επικύρωσης συμφωνίας, άπαξ, μετά από αίτηση του οφειλέτη ή πιστωτή, η οποία δημοσιεύεται σε περίληψη στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων – Τομέας Ασφάλισης Νομικών (ΕΤΑΑ – ΤΑΝ), εφόσον προσκομίζεται από τον αιτούντα έγγραφη δήλωση πιστωτών που εκπροσωπούν ποσοστό τουλάχιστον είκοσι τοις εκατό (20%) του συνόλου των απαιτήσεων κατά του οφειλέτη ότι συμμετέχουν στις διαπραγματεύσεις για την επίτευξη συμφωνίας και συντρέχουν και οι προϋποθέσεις της επείγουσας περίπτωσης ή του επικείμενου κινδύνου κατά τις διατάξεις των άρθρων 682 επ. ΚΠολΔ.»

Τα προληπτικά μέτρα που διατάσσονται σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο ή τυχόν προσωρινή διαταγή που εκδόθηκε ισχύουν έως την κατάθεση της αίτησης επικύρωσης και σε κάθε περίπτωση κατ' ανώτατο όριο έως τέσσερις (4) μήνες συνολικά από την έκδοση της απόφασης ή τη χορήγηση της προσωρινής διαταγής, οπότε παύουν αυτοδικαίως να ισχύουν, απαγορευομένης της παράτασης ισχύος τους.

*** Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 14 παρ.6

Ν. [4491/2017](#), ΦΕΚ Α 152/13.10.2017, σύμφωνα δε με τη παρ.11 του αυτού άρθρου και νόμου,

εφαρμόζεται επί διαδικασιών που αρχίζουν μετά την έναρξη ισχύος του ν. [4491/2017](#).

Ως έναρξη διαδικασιών νοείται η κατάθεση της αίτησης πτώχευσης ή αίτησης

επικύρωσης συμφωνίας εξυγίανσης.

7. Το πτωχευτικό δικαστήριο ή κατά περίπτωση ο πρόεδρος του δύναται οποτεδήποτε, ύστερα από αίτηση του έχοντος έννομο συμφέρον ή αυτεπαγγέλτως, να ανακαλεί ή να μεταρρυθμίζει κατά περίπτωση τα κατά τις προηγούμενες παραγράφους προληπτικά μέτρα».

*** Το άρθρο 106α, το οποίο είχε προστεθεί με το [άρθρο 12](#) Ν. [4013/2011](#), ΦΕΚ Α 204/15.9.2011, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 6 παρ.9 Ν. [4446/2016](#), ΦΕΚ Α 240/22.12.2016.

«Άρθρο 106β

Επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης

1. Το πτωχευτικό δικαστήριο επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης, εφόσον έχει υπογραφεί από τον οφειλέτη και από την απαιτούμενη κατά την παρ. 1 του άρθρου 100 πλειοψηφία του συνόλου των πιστωτών, ή μόνον από πιστωτές του που συγκεντρώνουν την ανωτέρω πλειοψηφία.

2. Το πτωχευτικό δικαστήριο επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης όταν, επιπλέον των προϋποθέσεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, πληρούνται σωρευτικά και τα ακόλουθα:

α. Πιθανολογείται ότι κατόπιν της επικύρωσης της συμφωνίας εξυγίανσης η επιχείρηση του οφειλέτη θα καταστεί βιώσιμη.

β. Πιθανολογείται ότι η συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών δεν παραβλάπτεται κατά την έννοια του άρθρου 99 παράγραφος 2.

γ. Η συμφωνία εξυγίανσης δεν είναι αποτέλεσμα δόλου ή άλλης αθέμιτης πράξης ή κακόπιστης συμπεριφοράς του οφειλέτη, πιστωτή ή τρίτου, και δεν παραβιάζει διατάξεις αναγκαστικού δικαίου, ιδίως του δικαίου του ανταγωνισμού.

δ. Η συμφωνία εξυγίανσης αντιμετωπίζει με βάση την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης τους πιστωτές, που βρίσκονται στην ίδια θέση. Αποκλίσεις από την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης μεταξύ των πιστωτών επιτρέπονται για σπουδαίο επιχειρηματικό ή κοινωνικό λόγο που εκτίθεται ειδικά στην απόφαση του πτωχευτικού δικαστηρίου ή αν ο θιγόμενος πιστωτής συναινεί στην απόκλιση. Ενδεικτικά, δύναται να τύχουν ευνοϊκής μεταχείρισης απαιτήσεις πελατών της επιχείρησης του οφειλέτη, η μη ικανοποίηση των οποίων βλάπτει ουσιαδώς τη φήμη της ή τη συνέχιση της επιχείρησης, απαιτήσεις, η εξόφληση των οποίων είναι αναγκαία για τη διατροφή του πιστωτή και της οικογένειάς του, καθώς και εργατικές απαιτήσεις.

ε. Συναινεί ο οφειλέτης, στην περίπτωση της αίτησης του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 104. Η συναίνεση του οφειλέτη θεωρείται ότι έχει δοθεί, εάν, έως και τη συζήτηση της αίτησης επικύρωσης, δεν ασκήσει παρέμβαση κατά της αποδοχής της. Με την εξαίρεση της περίπτωσης του άρθρου 106δ, η παρέμβαση του οφειλέτη κατά της αποδοχής της αίτησης επικύρωσης της συμφωνίας δεν εμποδίζει την επικύρωση της συμφωνίας από το πτωχευτικό δικαστήριο, εάν από την αίτηση και ιδίως από την έκθεση του εμπειρογνώμονα της παραγράφου 5 του άρθρου 104 προκύπτει ότι η συμφωνία εξυγίανσης δεν θα καταστήσει τη νομική και οικονομική κατάσταση του οφειλέτη χειρότερη από εκείνη στην οποία θα βρισκόταν χωρίς τη συμφωνία.

3. Το πτωχευτικό δικαστήριο επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης χωρίς να ελέγχει τη συνδρομή της προϋπόθεσης υπό στοιχείο α` της προηγούμενης παραγράφου εφόσον πληρούνται όλες οι παρακάτω προϋποθέσεις:

α. Η συμφωνία περιλαμβάνει ρητή δήλωση των συμβαλλόμενων πιστωτών ότι συμφωνούν με το περιεχόμενο του επιχειρηματικού σχεδίου της παραγράφου 7 του άρθρου 103.

β. Η συμφωνία περιλαμβάνει: (αα) λεπτομερή καταγραφή της ταυτότητας των συμβαλλομένων και μη πιστωτών και των απαιτήσεών τους και (ββ) σαφή αναφορά

των πιστωτών, συμβαλλομένων και μη, οι απαιτήσεις των οποίων αναμένεται να επηρεαστούν από την υλοποίηση της συμφωνίας και ο τρόπος επηρεασμού τους.

γ. Η συμφωνία μαζί με το επιχειρηματικό σχέδιο έχουν κοινοποιηθεί με νόμιμη επίδοση δικαστικού επιμελητή σε όλους τους μη συμβαλλόμενους πιστωτές, οι απαιτήσεις των οποίων επηρεάζονται από τη συμφωνία, και το ύψος της απαίτησής τους ανέρχεται σε ποσοστό 10% και άνω του συνολικού ύψους των απαιτήσεων κατά του οφειλέτη, ενώ σε εκείνους που το ύψος της απαίτησής τους είναι μικρότερο του 10% του συνολικού ύψους των απαιτήσεων κατά του οφειλέτη, αρκεί κοινοποίηση της συμφωνίας με κάθε πρόσφορο μέσο, όπως ηλεκτρονική ή συστημένη ταχυδρομική επιστολή, τηλεομοιοτυπικό μήνυμα ή καταχώριση περίληψής της στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων της παραγράφου 2 του άρθρου 105.

4. Αν με την επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης δεν αίρεται η παύση πληρωμών που τυχόν υφίσταται, το πτωχευτικό δικαστήριο δεν επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης και, αν εκκρεμεί αίτηση πτώχευσης, κηρύσσει την πτώχευση του οφειλέτη. Αν δεν εκκρεμεί αίτηση πτώχευσης, αλλά το δικαστήριο διαπιστώσει την παύση των πληρωμών, η απόφαση απόρριψης της επικύρωσης της συμφωνίας εξυγίανσης κοινοποιείται με μέριμνα της γραμματείας του δικαστηρίου στον εισαγγελέα πρωτοδικών για να κρίνει κατά πόσο θα υποβάλει αίτηση πτώχευσης κατά το άρθρο 5 παράγραφος 1.

5. Το πτωχευτικό δικαστήριο δύναται σε περίπτωση που δεν του έχουν προσκομιστεί όλα τα στοιχεία που τεκμηριώνουν το βάσιμο της αίτησης ή που διαπιστώνει ότι η συμφωνία εξυγίανσης δεν πρέπει να επικυρωθεί, αντί της απόρριψης της αίτησης να τάξει προθεσμία για την προσκόμιση εγγράφων, την παροχή διευκρινίσεων ή την τροποποίηση της συμφωνίας εξυγίανσης. Τα έγγραφα, οι διευκρινίσεις ή η τροποποίηση πρέπει να υποβληθούν εντός της προθεσμίας που τάσσει το δικαστήριο και δεν δύναται να υπερβαίνει το δεκάημερο.

6. Με την απόφαση επικύρωσης της συμφωνίας εξυγίανσης ή και με μεταγενέστερη απόφαση, το δικαστήριο, μετά από αίτηση του οφειλέτη ή πιστωτή του, δύναται να ορίσει πρόσωπο από το Μητρώο διαχειριστών αφερεγγυότητας, που θα καταρτιστεί κατά τις διατάξεις του πιο πάνω προεδρικού διατάγματος, ως ειδικό εντολοδόχο, για τη διενέργεια ειδικών πράξεων, τις οποίες ορίζει το δικαστήριο, ιδίως για τη διαφύλαξη της περιουσίας του οφειλέτη, τη διενέργεια ειδικών διαχειριστικών πράξεων, τη διενέργεια των πράξεων των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 101 ή την επίβλεψη της εκτέλεσης της συμφωνίας εξυγίανσης. Η απόφαση ορίζει τις πράξεις στις οποίες δύναται να προβαίνει ο ειδικός εντολοδόχος και τη διάρκεια της εντολής, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τη διάρκεια της συμφωνίας εξυγίανσης.

7. Η απόφαση που επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης ή που απορρίπτει την αίτηση επικύρωσής της δημοσιεύεται αμελλητί σε περίληψη στο Γ.Ε.ΜΗ. και στο Δελτίο της παραγράφου 2 του άρθρου 105 με επιμέλεια του οφειλέτη ή πιστωτών.

8. Τριτανακοπή κατά της επικυρωτικής απόφασης δύναται να ασκηθεί ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου από πρόσωπο που δεν παρέστη στη συζήτηση και δεν είχε κλητευθεί νομίμως σύμφωνα με το άρθρο 105 εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση κατά την προηγούμενη παράγραφο.

9. Στην περίπτωση της παραγράφου 7 το δικαστήριο ακυρώνει τη συμφωνία μόνο αν δεν είναι εφικτή η διατήρησή της με επανυπολογισμό των ποσών που δικαιούται να λάβει το πρόσωπο που άσκησε την ανακοπή ή την τριτανακοπή. Στον επανυπολογισμό αυτόν προβαίνει το ίδιο το δικαστήριο.

10. Κατά της απόφασης που απορρίπτει την αίτηση επικύρωσης επιτρέπεται έφεση κατά τις κοινές διατάξεις.

11. Η επικυρωθείσα συμφωνία εξυγίανσης δύναται να τροποποιείται άπαξ με μεταγενέστερη συμφωνία όλων των συμβαλλόμενων μερών, η οποία κατατίθεται προς επικύρωση ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου, με επιμέλεια του οφειλέτη ή οποιουδήποτε εκ των συμβαλλόμενων πιστωτών. Το δικαστήριο επικυρώνει την

τροποποιητική συμφωνία, εφόσον συντρέχουν περιοριστικά και σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Η τροποποίηση αφορά το χρόνο και τον τρόπο αποπληρωμής των απαιτήσεων ή το είδος των εκατέρωθεν παροχών.

β) Οι μεταβολές που επέρχονται στην αρχική συμφωνία δεν επηρεάζουν τους όρους αποπληρωμής των μη συμβαλλόμενων πιστωτών και δεν επιβαρύνουν τη θέση τους, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί με την επικυρωθείσα συμφωνία εξυγίανσης.

γ) Η τροποποιητική συμφωνία δεν θίγει τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της συλλογικής ικανοποίησης των πιστωτών, συμβαλλόμενων και μη.

Στη σχετική δίκη δύναται να ασκηθεί μόνο κύρια παρέμβαση, χωρίς προδικασία, από οποιονδήποτε έχοντα έννομο συμφέρον, ο οποίος επικαλείται τη μη τήρηση των ανωτέρω προϋποθέσεων και αποδεικνύει βλάβη στα συμφέροντά του, προερχόμενη από τη μη τήρησή τους. Κατά της απόφασης του δικαστηρίου που απορρίπτει την αίτηση τροποποίησης επιτρέπεται μόνον έφεση κατά τις κοινές διατάξεις, αποκλειόμενου οποιουδήποτε άλλου ένδικου μέσου ή βοηθήματος, συμπεριλαμβανομένης της τριτανακοπής».

*** Το άρθρο 106β, το οποίο είχε προστεθεί με το [άρθρο 12 Ν. 4013/2011](#), ΦΕΚ Α 204 και τροποποιηθεί με τη παρ.12 υποπαρ.Γ.3 του άρθρου 2 Ν. [4336/2015](#), ΦΕΚ Α 94, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 6 παρ.10 Ν. [4446/2016](#), ΦΕΚ Α 240/22.12.2016. Σύμφωνα με τη περίπτωση α` της παρ.

2

του άρθρου 13 του αυτού νόμου, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 15 Ν. [4491/2017](#), ΦΕΚ Α 150:

"Στην περίπτωση της παραγράφου 11 του άρθρου 106β και στην περίπτωση γ` της παραγράφου 3 του άρθρου 106γ υπάγονται και οι διαδικασίες στις οποίες οι συμφωνίες εξυγίανσης έχουν ήδη επικυρωθεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί η υλοποίησή τους."

«Άρθρο 106γ

Αποτελέσματα της επικύρωσης

1.«Από την επικύρωσή της, η συμφωνία εξυγίανσης δεσμεύει το σύνολο των πιστωτών, οι απαιτήσεις των οποίων ρυθμίζονται από αυτή, ακόμη και αν δεν είναι συμβαλλόμενοι στη συμφωνία εξυγίανσης.»

Δεν δεσμεύονται πιστωτές οι απαιτήσεις των οποίων γεννήθηκαν μετά την έκδοση της απόφασης που επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης.

*** Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 14 παρ.7

Ν. [4491/2017](#), ΦΕΚ Α 152/13.10.2017, σύμφωνα δε με τη παρ.11 του αυτού άρθρου και νόμου,

εφαρμόζεται επί διαδικασιών που αρχίζουν μετά την έναρξη ισχύος του ν. [4491/2017](#).

Ως έναρξη διαδικασιών νοείται η κατάθεση της αίτησης πτώχευσης ή αίτησης

επικύρωσης συμφωνίας εξυγίανσης.

2. Τα δικαιώματα των πιστωτών κατά των εγγυητών και συνοφειλετών εις ολόκληρον του οφειλέτη, καθώς και τα υφιστάμενα δικαιώματά τους σε περιουσιακά αντικείμενα τρίτων, περιορίζονται στο ίδιο ποσό με την απαίτηση κατά του οφειλέτη, εκτός αν δεν συναινεί ο πιστωτής.

Κατ` εξαίρεση, όταν ο εξασφαλιζόμενος πιστωτής δεν συναινεί, η ευθύνη του εγγυητή περιορίζεται όταν ο εγγυητής είναι φυσικό πρόσωπο συνδεδεμένο με τον

οφειλέτη, υπό την έννοια ότι είναι σύζυγοι, συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι δεύτερου βαθμού.

Σε περίπτωση ικανοποίησης πιστωτή από εγγυητή ή συνοφειλέτη εις ολόκληρον, ο οφειλέτης ευθύνεται έναντι των τελευταίων, εάν συντρέχει δικαίωμα αναγωγής, με τον ίδιο τρόπο που ευθύνεται κατά τη συμφωνία έναντι του πιστωτή που ικανοποιήθηκε από αυτούς.

Οι εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου υπέρ πιστωτικών ιδρυμάτων διατηρούν την ισχύ τους και περιορίζονται, εφόσον συναινεί ο πιστωτής, στο ύψος των απαιτήσεων υπέρ των οποίων χορηγήθηκαν, όπως αυτές ρυθμίζονται με τη συμφωνία. Η παραγραφή των δικαιωμάτων των πιστωτών κατά του Ελληνικού Δημοσίου, ως εγγυητή, καθώς και η τυχόν οριζόμενη στις οικείες υπουργικές αποφάσεις προθεσμία υποβολής αιτημάτων κατάπτωσης, αναστέλλονται από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης επικύρωσης και για όσο χρονικό διάστημα η συμφωνία είναι σε ισχύ, τα δε εκκρεμή αιτήματα κατάπτωσης θεωρούνται ως μηδέποτε υποβληθέντα. Αν δεν τηρηθεί η συμφωνία εξυγίανσης από τον οφειλέτη, το Ελληνικό Δημόσιο ευθύνεται μόνο για την καταβολή του αντίστοιχου εγγυημένου ποσοστού του ανεξόφλητου κεφαλαίου.

3. Με την επικύρωση της συμφωνίας:

α) Αίρεται αυτοδικαίως η απαγόρευση ή το κώλυμα έκδοσης επιταγών που είχε επιβληθεί στον οφειλέτη πριν από την έναρξη της διαδικασίας εξυγίανσης.

β) «Αναστέλλεται η ποινική δίωξη των πλημμελημάτων της έκδοσης ακάλυπτης επιταγής και εκείνων που προβλέπονται στο [άρθρο 25](#) του ν. [1882/1990](#) (Α`43), καθώς και της καθυστέρησης καταβολής οφειλών προς τα ασφαλιστικά ταμεία, εφόσον οι παραπάνω πράξεις έχουν τελεσθεί πριν από την υποβολή της αίτησης κατά το άρθρο 104.»

Η αναστολή δεν υπόκειται στο χρονικό περιορισμό της παραγράφου 3 του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα και ισχύει για όσο χρονικό διάστημα προβλέπεται να διαρκέσει η εκπλήρωση των υποχρεώσεων του οφειλέτη που απορρέουν από τη συμφωνία εξυγίανσης και υπό τον όρο της εμπρόθεσμης εκπλήρωσης των συμφωνηθέντων.

*** Το πρώτο εδάφιο της περ.β´ αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 14 παρ.8 Ν. [4491/2017](#), ΦΕΚ Α 152/13.10.2017, σύμφωνα δε με τη παρ.11 του αυτού άρθρου και νόμου,

εφαρμόζεται επί διαδικασιών που αρχίζουν μετά την έναρξη ισχύος του ν. [4491/2017](#).

Ως έναρξη διαδικασιών νοείται η κατάθεση της αίτησης πτώχευσης ή αίτησης

επικύρωσης συμφωνίας εξυγίανσης.

γ) Οι ρυθμιζόμενες με τη συμφωνία εξυγίανσης οφειλές προς το Δημόσιο και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης καθίστανται ενήμερες υπό τον όρο τήρησης της συμφωνίας εξυγίανσης και οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να χορηγούν τις αντίστοιχες βεβαιώσεις ενημερότητας, σύμφωνα και με τα προβλεπόμενα στη συμφωνία εξυγίανσης.

4. Σε περίπτωση πλήρους και εμπρόθεσμης εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του οφειλέτη που απορρέουν από τη συμφωνία εξυγίανσης εξαλείφεται το αξιόποινο των πράξεων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του παρόντος.

5. Η απόφαση που επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης αποτελεί τίτλο εκτελεστό για τις αναλαμβανόμενες με αυτήν υποχρεώσεις, εφόσον από τη συμφωνία προκύπτει η ποσότητα και η ποιότητα της παροχής».

*** Το άρθρο 106γ, το οποίο είχε προστεθεί με το [άρθρο 12](#) Ν. [4013/2011](#), ΦΕΚ Α 204/15.9.2011, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 6 παρ.10α

2 Ν. [4446/2016](#), ΦΕΚ Α 240/22.12.2016. Σύμφωνα με τη περίπτωση α` της παρ. του άρθρου 13 του αυτού νόμου, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 15 Ν. [4491/2017](#), ΦΕΚ Α 150:

"Στην περίπτωση της παραγράφου 11 του άρθρου 106β και στην περίπτωση γ` της παραγράφου 3 του άρθρου 106γ υπάγονται και οι διαδικασίες στις οποίες οι συμφωνίες εξυγίανσης έχουν ήδη επικυρωθεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί η υλοποίησή τους."

«Άρθρο 106δ

Μεταβίβαση της επιχείρησης του οφειλέτη

1. Όταν κατά τη συμφωνία εξυγίανσης ή με σύμβαση που καταρτίζεται σε εκτέλεση της τελευταίας μεταβιβάζεται το σύνολο ή μέρος της επιχείρησης του οφειλέτη, μεταβιβάζονται στον αποκτώντα το ενεργητικό της επιχείρησης ή του μέρους της και ενδεχομένως, στο μέτρο που προβλέπεται στη συμφωνία, μέρος των υποχρεώσεων, ενώ οι λοιπές υποχρεώσεις κατά περίπτωση εξοφλούνται από το τίμημα της πώλησης της επιχείρησης ή του μέρους της, διαγράφονται, ή στην περίπτωση μεταβίβασης μέρους της επιχείρησης παραμένουν ως υποχρεώσεις του οφειλέτη ή κεφαλαιοποιούνται. Ως προς τη μεταβίβαση των εκκρεμών συμβατικών σχέσεων εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 33. Ως προς τη μεταβίβαση διοικητικών αδειών εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 141 παράγραφος 3. Για τη σύμβαση μεταβίβασης εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 133 και 134.

2. Η μεταβίβαση της επιχείρησης ή μέρους της, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, μπορεί να γίνει είτε σε τρίτο είτε σε εταιρεία που συνιστάται από τους πιστωτές, σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο είτε σε άλλη εταιρεία, υφιστάμενη ή νεοϊδρυόμενη, υπό τη μορφή εισφοράς εις είδος, τηρουμένων των προϋποθέσεων των άρθρων 9 και 9α του κ.ν. [2190/1920](#).

3. Είναι δυνατόν κατά τους όρους της συμφωνίας εξυγίανσης να συστήνεται ανώνυμη εταιρεία με εισφορά σε είδος μέρους ή του συνόλου των απαιτήσεων κατά του οφειλέτη, τηρουμένων των προϋποθέσεων των άρθρων 9 και 9α του κ.ν. [2190/1920](#). Η εταιρεία αυτή αποκτά το σύνολο ή μέρος της επιχείρησης του οφειλέτη έναντι εξόφλησης των απαιτήσεων κατά του οφειλέτη που έχουν εισφερθεί σε αυτή. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 103 παράγραφος 1 περίπτωση γ.

4. Στην περίπτωση του παρόντος άρθρου, και με την επιφύλαξη των παραγράφων 10 επ. του άρθρου 106β, τα συμβαλλόμενα στη συμφωνία εξυγίανσης μέρη έχουν τη δυνατότητα να τροποποιήσουν τη συμφωνία εξυγίανσης κατά το μέρος που αφορά στους όρους μεταβίβασης της επιχείρησης ή μέρους της, εφόσον έως την ημερομηνία συζήτησης της αίτησης επικύρωσης έχουν μεταβληθεί τα στοιχεία του μεταβιβαζόμενου ενεργητικού και προσκομίζεται με τις προτάσεις συμπληρωματική έκθεση του ορισθέντος εμπειρογνώμονα επί των τροποποιούμενων όρων.

5. Στην περίπτωση του παρόντος άρθρου εφαρμόζεται το άρθρο 178».

*** Το άρθρο 106δ, το οποίο είχε προστεθεί με το [άρθρο 12](#) Ν. [4013/2011](#), ΦΕΚ Α 204/15.9.2011, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 6 παρ.11 Ν. [4446/2016](#), ΦΕΚ Α 240/22.12.2016.

«Άρθρο 106ε

Ακύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης μετά την επικύρωση

1. Η συμφωνία εξυγίανσης μπορεί να ακυρωθεί με απόφαση του δικαστηρίου μετά από αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Εάν μετά από την επικύρωση αποκαλύφθηκε ότι η συμφωνία αποτέλεσε προϊόν δόλου του οφειλέτη ή συμπαιγνίας του με πιστωτή ή τρίτο, ιδίως λόγω απόκρυψης του ενεργητικού ή διόγκωσης του παθητικού του.

β) Εάν η μη εκπλήρωση των όρων της συμφωνίας από τον οφειλέτη είναι τόσο ουσιώδης, ώστε με βεβαιότητα να προβλέπεται η αδυναμία εξυγίανσης της επιχείρησής του.

2. Η ακύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης επιφέρει αυτοδικαίως την αποδέσμευση των πιστωτών από τους όρους της συμφωνίας εξυγίανσης και την επαναφορά τους στην πριν από την επικύρωση της συμφωνίας νομική θέση τους ως προς το ύψος, το είδος, την εξασφάλιση και τα προνόμια των απαιτήσεών τους κατά του οφειλέτη, εφόσον είχαν διαμορφωθεί διαφορετικά στη συμφωνία εξυγίανσης, μετά από αφαίρεση των ποσών που τυχόν είχαν λάβει κατά τη συμφωνία. Η απόφαση που ακυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης ή που απορρίπτει την αίτηση ακύρωσής της δημοσιεύεται αμελλητί σε περίληψη στο Γ.Ε.ΜΗ. και στο Δελτίο της παραγράφου 1 του άρθρου 105 με επιμέλεια του οφειλέτη ή πιστωτών.

3. «Η κήρυξη πτώχευσης του οφειλέτη, μετά την επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης, επιφέρει τη ματαίωση υλοποίησης της συμφωνίας, κατά το μέρος που η συμφωνία περιέχει τις προβλέψεις των περιπτώσεων α` ή δ` της παραγράφου 1 του άρθρου 103.»

Στην περίπτωση αυτή:

α) οι απαιτήσεις των πιστωτών που δεν έχουν ικανοποιηθεί πλήρως κατά τη συμφωνία, επανέρχονται, ως προς το ύψος και το χρόνο λήξης τους, όπως είχαν πριν την επικύρωση της συμφωνίας, μετά την αφαίρεση των τυχόν ληφθέντων,

β) εμπράγματα εξασφαλίσεις, οι οποίες, κατά τη συμφωνία είχαν εξαιρεθεί ή άλλως αρθεί, δεν αναβιώνουν, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στη συμφωνία και τούτο έχει σημειωθεί στα οικεία δημόσια βιβλία,

γ) εμπράγματα εξασφαλίσεις, οι οποίες είχαν συσταθεί σύμφωνα με τη συμφωνία για να εξασφαλίσουν την ικανοποίηση απαιτήσεων, εξακολουθούν να ισχύουν μόνον κατά το ποσό και για το χρόνο που έχει συμφωνηθεί στη συμφωνία, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά σε αυτή.

*** Το πρώτο εδάφιο της παρ.3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 14 παρ.9 Ν. [4491/2017](#), ΦΕΚ Α 152/13.10.2017, σύμφωνα δε με τη παρ.11 του αυτού άρθρου και νόμου,

εφαρμόζεται επί διαδικασιών που αρχίζουν μετά την έναρξη ισχύος του ν. [4491/2017](#).

Ως έναρξη διαδικασιών νοείται η κατάθεση της αίτησης πτώχευσης ή αίτησης επικύρωσης συμφωνίας εξυγίανσης.

4. Κατά τα λοιπά ισχύουν τα δικαιώματα που έχει κάθε πιστωτής κατά το κοινό δίκαιο για τις περιπτώσεις μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του οφειλέτη που αναλαμβάνονται ή διαμορφώνονται με τη συμφωνία, καθώς και καθυστερημένης ή πλημμελούς εκπλήρωσης, περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων καταγγελίας ή υπαναχώρησης».

*** Το άρθρο 106ε`, το οποίο είχε προστεθεί με το [άρθρο 12](#) Ν. [4013/2011](#), ΦΕΚ Α 204, και τροποποιηθεί με την παρ.8 [άρθρου 234](#) Ν. [4072/2012](#),

ΦΕΚ Α 86, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 6 παρ.12 Ν. [4446/2016](#), ΦΕΚ Α 240/22.12.2016.

«Άρθρο 106στ

Καθήκοντα και αμοιβές των οργάνων της διαδικασίας

1. Οι εμπειρογνώμονες πρέπει να είναι ανεξάρτητοι από τον οφειλέτη κατά την έννοια των όρων του διατάγματος το οποίο θα εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 22 της υποπαραγράφου Γ3 της παρ. Γ' του [άρθρου 2](#) του ν. [4336/2015](#) (Α' 94), όπως τελικώς η ανωτέρω παρ. 22 αντικαταστάθηκε με το [άρθρο 51](#) του ν. [4423/2016](#) (Α 182). Δεν επιτρέπεται ο ορισμός δημοσίων υπαλλήλων που υπηρετούν σε οικονομικές υπηρεσίες ως εμπειρογνομόνων.

2. Ο εμπειρογνώμονας υποχρεούται να εκτελεί τα καθήκοντα του με ευσυνειδησία, αντικειμενικότητα και αμεροληψία. Έναντι των πιστωτών και του οφειλέτη ο εμπειρογνώμονας ευθύνεται για δόλο και βαριά αμέλεια.

3. Η αμοιβή των εμπειρογνομόνων κατά το παρόν κεφάλαιο συμφωνείται με τον οφειλέτη και τους πιστωτές ή μόνον με τους πιστωτές στην περίπτωση που κατατίθεται αίτηση για επικύρωση συμφωνίας εξυγίανσης σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 104.

4. Οι εμπειρογνώμονες έχουν υποχρέωση να μην γνωστοποιούν πληροφορίες που περιέρχονται σε αυτούς κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, εφόσον αυτό δεν είναι αναγκαίο για τη σύναψη της συμφωνίας».

*** Το άρθρο 106στ', το οποίο είχε προστεθεί με το [άρθρο 12](#) Ν. [4013/2011](#), ΦΕΚ Α 204, και τροποποιηθεί με το [άρθρο 234](#) Ν. [4072/2012](#) ΦΕΚ Α 86, και τη παρ.13 υποπαρ.Γ.3 του άρθρου 2 Ν. [4336/2015](#), ΦΕΚ Α 94, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 6 παρ.13 Ν. [4446/2016](#), ΦΕΚ Α 240/22.12.2016.

*** Τα άρθρα 106ζ, 106η, 106θ, 106ι και 106ια ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΑΝ με το άρθρο 6 παρ.14 Ν. [4446/2016](#), ΦΕΚ Α 240/22.12.2016.

Άρθρο 106ζ

Επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης

1. Το πτωχευτικό δικαστήριο επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης εφόσον έχει υπογραφεί από τον οφειλέτη και είτε έχει ληφθεί νόμιμα Απόφαση από τη συνέλευση των πιστωτών για την υπογραφή της από τα πρόσωπα που έχουν εξουσιοδοτηθεί προς τούτο σύμφωνα με το άρθρο 106 παράγραφος 5 είτε υπογράφεται από την απαιτούμενη κατά το άρθρο 106α πλειοψηφία του συνόλου των πιστωτών.

«2. Το πτωχευτικό δικαστήριο επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης όταν, επιπλέον των προϋποθέσεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, πληρούνται σωρευτι-κά και τα ακόλουθα:

α. Πιθανολογείται ότι κατόπιν της επικύρωσης της συμφωνίας εξυγίανσης η επιχείρηση του οφειλέτη θα καταστεί βιώσιμη.

β. Πιθανολογείται ότι η συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών δεν παραβλάπτεται κατά την έννοια του άρθρου 99 παράγραφος 2.

γ. Η συμφωνία εξυγίανσης δεν είναι αποτέλεσμα δόλου ή άλλης αθέμιτης πράξης ή κακόπιστης συμπεριφοράς του οφειλέτη, πιστωτή ή τρίτου, και δεν παραβιάζει διατάξεις αναγκαστικού δικαίου, ιδίως του δικαίου του ανταγωνισμού.

δ. Η συμφωνία εξυγίανσης αντιμετωπίζει με βάση την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης τους πιστωτές, που βρίσκονται στην ίδια θέση. Αποκλίσεις από την Αρχή της ίσης μεταχείρισης μεταξύ των πιστωτών επιτρέπονται για σπουδαίο επιχειρηματικό ή κοινωνικό λόγο που εκτίθεται ειδικά στην Απόφαση του πτωχευτικού δικαστηρίου ή αν ο θιγόμενος πιστωτής συναινεί στην απόκλιση. Ενδεικτικά, δύναται να τύχουν ευνοϊκής μεταχείρισης απαιτήσεις πελατών της επιχείρησης του οφειλέτη, η μη ικανοποίηση των οποίων βλάπτει ουσιωδώς τη φήμη της ή τη συνέχισή της, απαιτήσεις, η εξόφληση των οποίων είναι αναγκαία για τη διατροφή του πιστωτή και της οικογένειάς του, καθώς και εργατικές απαιτήσεις.»

*** Η παρ. 2 αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ.14 υποπαρ.Γ.3 του άρθρου 2 Ν. [4336/2015](#), ΦΕΚ Α 94/14.8.2015 και εφαρμόζεται, σύμφωνα με τη παρ.23 της αυτής

υποπαρ.Γ.3 σε συνδυασμό με το άρθρο 4 του αυτού νόμου, επί των διαδικασιών που αρχίζουν μετά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού

(19 Αυγούστου 2015, ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης).

«2α. Το πτωχευτικό δικαστήριο επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης χωρίς να ελέγχει τη συνδρομή της προϋπόθεσης υπό στοιχείο α` της προηγούμενης παραγράφου εφόσον πληρούνται όλες οι παρακάτω προϋποθέσεις:

α. Η συμφωνία περιλαμβάνει ρητή δήλωση των συμβαλλόμενων πιστωτών ότι συμφωνούν με το περιεχόμενο του επιχειρηματικού σχεδίου του άρθρου 106ε παράγραφος 7.

β. Η συμφωνία περιλαμβάνει: (αα) λεπτομερή καταγραφή της ταυτότητας των συμβαλλομένων και μη πιστωτών και των απαιτήσεών τους και (ββ) σαφή αναφορά των πιστωτών, συμβαλλομένων και μη, οι απαιτήσεις των οποίων αναμένεται να επηρεαστούν από την υλοποίηση της συμφωνίας και ο τρόπος επηρεασμού τους.

γ. Η συμφωνία μαζί με το επιχειρηματικό σχέδιο έχουν κοινοποιηθεί σε όλους τους μη συμβαλλόμενους πιστωτές, οι απαιτήσεις των οποίων επηρεάζονται από τη συμφωνία, και ειδικότερα: (αα) σε εκείνους που το ύψος της απαίτησής τους ανέρχεται σε ποσοστό 10% και άνω του συνολικού ύψους των απαιτήσεων κατά του οφειλέτη, με νόμιμη επίδοση δικαστικού επιμελητή, (ββ) σε εκείνους που το ύψος της απαίτησής τους είναι μικρότερο του 10% του συνολικού ύψους των απαιτήσεων κατά του οφειλέτη, με κάθε πρόσφορο μέσο, όπως ηλεκτρονική ή συστημένη ταχυδρομική επιστολή, τηλεομοιοτυπικό μήνυμα ή καταχώρηση περίληψής της στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων του άρθρου 101 παράγραφος 2.»

*** Η παρ. 2α προστέθηκε με τη παρ.15 υποπαρ.Γ.3 του άρθρου 2 Ν. [4336/2015](#), ΦΕΚ Α 94/14.8.2015 και εφαρμόζεται, σύμφωνα με τη παρ.23 της αυτής

υποπαρ.Γ.3 σε συνδυασμό με το άρθρο 4 του αυτού νόμου, επί των διαδικασιών που αρχίζουν μετά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού

(19 Αυγούστου 2015, ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης) .

3. Αν με την Επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης δεν αίρεται η παύση πληρωμών που τυχόν υφίσταται, το πτωχευτικό δικαστήριο δεν επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης και, αν εκκρεμεί Αίτηση πτώχευσης, κηρύσσει την πτώχευση του οφειλέτη σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 99. Αν δεν εκκρεμεί αίτηση πτώχευσης, αλλά το δικαστήριο διαπιστώσει την παύση των πληρωμών, η Απόφαση απόρριψης της επικύρωσης της συμφωνίας εξυγίανσης κοινοποιείται με μέριμνα της γραμματείας του δικαστηρίου στον εισαγγελέα πρωτοδικών για να κρίνει κατά πόσο θα υποβάλει Αίτηση πτώχευσης κατά το άρθρο 5 παράγραφος 1.

4. Το πτωχευτικό δικαστήριο δύναται σε περίπτωση που δεν του έχουν προσκομιστεί όλα τα στοιχεία που τεκμηριώνουν το βάσιμο της αίτησης ή που διαπιστώνει ότι η συμφωνία εξυγίανσης δεν πρέπει να επικυρωθεί, αντί της απόρριψης της αίτησης να τάξει προθεσμία για την προσκόμιση εγγράφων, την παροχή διευκρινίσεων ή την τροποποίηση της συμφωνίας εξυγίανσης. Τα έγγραφα, οι διευκρινίσεις ή η τροποποίηση πρέπει να υποβληθούν εντός της προθεσμίας που τάσσει το δικαστήριο και δεν δύναται να υπερβαίνει το δεκαήμερο.

5. Η Απόφαση που επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης ή που απορρίπτει την αίτηση επικύρωσης της δημοσιεύεται αμελλητί σε περίληψη στο Γ.Ε.ΜΗ. και στο Δελτίο του άρθρου 101 παράγραφος 2 με επιμέλεια του μεσολαβητή, εφόσον υπάρχει, ή διαφορετικά του οφειλέτη.

6. Τριτανακοπή κατά της επικυρωτικής Απόφασης δύναται να ασκηθεί ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου από πρόσωπο που δεν παρέστη στη συζήτηση και δεν είχε κλητευθεί νομίμως σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 106στ εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση κατά την προηγούμενη παράγραφο.

7. Στην περίπτωση της παραγράφου 6 το δικαστήριο ακυρώνει τη συμφωνία μόνο αν δεν είναι εφικτή η διατήρηση της με επανυπολογισμό των ποσών που δικαιούται να λάβει το πρόσωπο που άσκησε την ανακοπή ή την τριτανακοπή. Στον επανυπολογισμό αυτόν προβαίνει το ίδιο το δικαστήριο.

8. Κατά της Απόφασης που απορρίπτει την αίτηση επικύρωσης επιτρέπεται έφεση κατά τις κοινές διατάξεις.

*** Το άρθρο 106ζ προστέθηκε με το [άρθρο 12 Ν.4013/2011](#), ΦΕΚ Α 204/15.9.2011.

*** Τα άρθρα 106ζ, 106η, 106θ, 106ι και 106ια ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΑΝ με το άρθρο 6 παρ.14 Ν. [4446/2016](#), ΦΕΚ Α 240/22.12.2016.

Άρθρο 106η

Αποτελέσματα της επικύρωσης

1. Από την επικύρωση της, η συμφωνία εξυγίανσης δεσμεύει το σύνολο των πιστωτών, οι απαιτήσεις των οποίων ρυθμίζονται από αυτήν, ακόμη και αν δεν είναι συμβαλλόμενοι ή δεν ψήφισαν υπέρ της συμφωνίας εξυγίανσης. Δεν δεσμεύονται πιστωτές οι απαιτήσεις των οποίων γεννήθηκαν μετά το άνοιγμα της Διαδικασίας εξυγίανσης.

2. Με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου ή προβλέψεων της συμφωνίας, η Επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης δεν έχει επίπτωση στις ασφάλειες τρίτων, προσωπικές ή εμπράγματα, περιλαμβανομένων των προσημειώσεων, που έχουν παρασχεθεί από τρίτους για την εξασφάλιση της απαίτησης. Το ίδιο ισχύει σε περίπτωση οφειλής εις ολόκληρον

«Κατ' εξαίρεση οι εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου υπέρ πιστωτικών ιδρυμάτων ακολουθούν τις απαιτήσεις υπέρ των οποίων χορηγήθηκαν όπως οι απαιτήσεις αυτές ρυθμίζονται με τη συμφωνία. Αν δεν τηρηθεί η συμφωνία εξυγίανσης από τον οφειλέτη, το Ελληνικό Δημόσιο ευθύνεται μόνο για την καταβολή του αντίστοιχου εγγυημένου ποσοστού του ανεξόφλητου κεφαλαίου.»

*** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.2 προστέθηκε με το [άρθρο 101](#) Ν.[4316/2014](#), ΦΕΚ Α 270/24.12.2014.

«3. Με την επικύρωση της συμφωνίας:

(α) Αίρεται αυτοδικαίως η απαγόρευση ή το κώλυμα έκδοσης επιταγών που είχε επιβληθεί στον οφειλέτη πριν από την έναρξη της διαδικασίας εξυγίανσης.

(β) Αναστέλλεται η ποινική δίωξη των πλημμελημάτων της έκδοσης ακάλυπτης επιταγής και εκείνων που προβλέπονται στο [άρθρο 25](#) του ν. [1882/1990](#) (Α' 43), καθώς και της καθυστέρησης καταβολής οφειλών προς τα ασφαλιστικά ταμεία, εφόσον οι παραπάνω πράξεις έχουν τελεσθεί πριν από την υποβολή της αίτησης κατά το άρθρο 100. Η αναστολή δεν υπόκειται στον χρονικό περιορισμό της παραγράφου 3 του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα και ισχύει για όσο χρονικό διάστημα προβλέπεται να διαρκέσει η εκπλήρωση των υποχρεώσεων του οφειλέτη που απορρέουν από τη συμφωνία εξυγίανσης και υπό τον όρο της εμπρόθεσμης εκπλήρωσης των συμφωνηθέντων.

*** Η παράγραφος 3 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.12α [άρθρου 234](#) Ν.[4072/2012](#), ΦΕΚ Α 86/11.4.2012.

«4. Σε περίπτωση πλήρους και εμπρόθεσμης εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του οφειλέτη που απορρέουν από τη συμφωνία εξυγίανσης εξαλείφεται το αξιόποινο των πράξεων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του παρόντος».

*** Η πιο πάνω νέα παράγραφος 4 προστέθηκε με την παρ.12γ [άρθρου 234](#) Ν.[4072/2012](#), ΦΕΚ Α 86/11.4.2012.

5 (4). Η Απόφαση που επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης αποτελεί τίτλο εκτελεστό για τις αναλαμβανόμενες με αυτήν υποχρεώσεις, εφόσον από τη συμφωνία προκύπτει η ποσότητα και η ποιότητα της παροχής.

*** Η παράγραφος 4 αναριθμήθηκε σε παρ.5 με την παρ.12δ [άρθρου 234](#) Ν.[4072/2012](#), ΦΕΚ Α 86/11.4.2012.

*** Το άρθρο 106η προστέθηκε με το [άρθρο 12](#) Ν.[4013/2011](#), ΦΕΚ Α 204/15.9.2011.

ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΠΡΟΒΛΕΨΗ

Άρθρο 106^α – Σύναψη συμφωνίας εξυγίανσης

1. Η συμφωνία εξυγίανσης υπογράφεται από τον οφειλέτη και, αν έχει λάβει χώρα συνέλευση των πιστωτών, από τα πρόσωπα που παρίστανται ή έχουν εξουσιοδοτηθεί προς τούτο σύμφωνα με το άρθρο 106 παράγραφος 5, ενώ, αν δεν έχει λάβει χώρα συνέλευση των πιστωτών, από πιστωτές που εκπροσωπούν το εξήντα τοις εκατό (60%) του συνόλου των απαιτήσεων στο οποίο περιλαμβάνεται το σαράντα τοις εκατό (40%) των τυχόν μπραγμάτων ή με ειδικό προνόμιο ή με προσημείωση υποθήκης εξασφαλισμένων απαιτήσεων

2. Στη δεύτερη περίπτωση της παραγράφου 1 τα ποσοστά υπολογίζονται με βάση τις υφιστάμενες κατά την ημέρα ανοίγματος της Διαδικασίας απαιτήσεις, χωρίς να

λαμβάνονται υπόψη πιστωτές που δεν θίγονται από τη συμφωνία εξυγίανσης κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 116 παράγραφος 3. Για τον καθορισμό των πιστωτών που δύναται να συνυπογράψουν τη συμφωνία και να προσμετρηθούν στα ποσοστά της παραγράφου 1 εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 105 παράγραφοι 2 και 3.

*** Το άρθρο 106α προστέθηκε με το άρθρο 12 Ν.4013/2011, ΦΕΚ Α 204/15.9.2011.

Άρθρο 106β - Άμεση επικύρωση συμφωνίας εξυγίανσης

1. Είναι δυνατόν να συναφθεί και να υποβληθεί στο δικαστήριο για επικύρωση σύμφωνα με το άρθρο 106στ συμφωνία εξυγίανσης και πριν από την έναρξη της Διαδικασίας εξυγίανσης, αν έχει υπογραφεί από πιστωτές σύμφωνα με το άρθρο 106α. Στην περίπτωση αυτή ο υπολογισμός του ποσοστού των συμβαλλόμενων πιστωτών γίνεται με βάση κατάσταση πιστωτών που επισυνάπτεται στη συμφωνία εξυγίανσης και αναφέρεται σε ημερομηνία που δεν προηγείται της ημερομηνίας υποβολής της συμφωνίας στο δικαστήριο περισσότερο από τρεις μήνες.

2. Στην περίπτωση αυτή από την κατάθεση της συμφωνίας εξυγίανσης προς επικύρωση και μέχρι τη λήψη Απόφασης του πτωχευτικού δικαστηρίου για την επικύρωση ή μη της συμφωνίας εξυγίανσης δύναται να λαμβάνονται προληπτικά μέτρα κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 103.

*** Το άρθρο 106β προστέθηκε με το άρθρο 12 Ν.4013/2011, ΦΕΚ Α 204/15.9.2011.

Άρθρο 106γ -- Σύμπραξη συνέλευσης μετόχων ή εταίρων - Σύμπραξη τρίτων

1. Αν ο οφειλέτης είναι νομικό πρόσωπο και κατά τις οικείες διατάξεις απαιτείται για την εκπλήρωση ορισμένων όρων της συμφωνίας εξυγίανσης Απόφαση της συνέλευσης των μετόχων ή των εταίρων, η σχετική Απόφαση είτε λαμβάνεται πριν από την υπογραφή της συμφωνίας εξυγίανσης από τον οφειλέτη είτε τίθεται ως αναβλητική αίρεση για τη θέση της σε ισχύ.

2. Αν ένας ή περισσότεροι μέτοχοι ή εταίροι Ε.Π.Ε. δηλώνουν ότι δεν θα παραστούν στη σχετική συνέλευση ή δεν θα υπερψηφίσουν την αντίστοιχη Απόφαση, καθώς και όταν δεν παραστούν ή δεν υπερψηφίσουν την Απόφαση σε συνέλευση που έχει λάβει χώρα και έχει συγκληθεί ή πρόκειται να συγκληθεί νέα συνέλευση με τα ίδια θέματα, το πτωχευτικό δικαστήριο δύναται, αν κρίνει ότι η άρνηση είναι καταχρηστική, δικάζοντας με τη Διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, μετά από αίτηση του οφειλέτη ή πιστωτή, να διορίσει ειδικό εκπρόσωπο, που θα ασκήσει το δικαίωμα παράστασης και ψήφου αντί των μετόχων ή των εταίρων αυτών. Θεωρείται ότι αρνούνται καταχρηστικά οι μέτοχοι ή οι εταίροι ιδίως αν το δικαστήριο κρίνει ότι χωρίς την επίτευξη συμφωνίας εξυγίανσης ο οφειλέτης αναμένεται να πτωχεύσει και ότι σε περίπτωση εκκαθάρισης του οφειλέτη κατά το κεφάλαιο όγδοο οι μέτοχοι ή οι εταίροι δεν θα λάβουν μέρος στο προϊόν της εκκαθάρισης. Η κοινοποίηση της Απόφασης του δικαστηρίου στην εταιρία υποκαθιστά την κατά το νόμο Διαδικασία νομιμοποίησης του εταίρου ή μετόχου για τη συμμετοχή του στη συνέλευση.

3. Στην περίπτωση που για την εκπλήρωση ορισμένων όρων της συμφωνίας απαιτείται η σύμπραξη τρίτων προσώπων που δεν συμβάλλονται, αυτή είτε παρέχεται με σχετική δήλωση τούτων σε έγγραφο που φέρει βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής και συνοδεύει τη συμφωνία είτε τίθεται ως αναβλητική αίρεση στη συμφωνία για τη θέση της σε ισχύ.

*** Το άρθρο 106γ προστέθηκε με το άρθρο 12 Ν.4013/2011, ΦΕΚ Α 204/15.9.2011.

Άρθρο 106δ - Συμμετοχή δημόσιου και δημοσίων φορέων

Το δημόσιο, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δημόσιες επιχειρήσεις του δημοσίου τομέα, φορείς κοινωνικής πρόνοιας και ασφάλισης, δύνανται να συναινούν στη Σύναψη συμφωνίας εξυγίανσης είτε συμμετέχοντας και ψηφίζοντας σε συνέλευση των πιστωτών είτε υπογράφοντας τη συμφωνία με τους ίδιους όρους που θα συναινούσε υπό τις αυτές συνθήκες ιδιώτης πιστωτής ακόμη και όταν με τη συμφωνία ο δημόσιος φορέας παραιτείται από προνόμια και εξασφαλίσεις ενοχικής ή εμπράγματης φύσεως.

*** Το άρθρο 106δ προστέθηκε με το άρθρο 12 Ν.4013/2011, ΦΕΚ Α 204/15.9.2011.

Άρθρο 106ε -- Περιεχόμενο της συμφωνίας εξυγίανσης

1. Η συμφωνία εξυγίανσης δύναται να έχει ως αντικείμενο οποιαδήποτε ρύθμιση του ενεργητικού και του παθητικού του οφειλέτη και ιδίως:

α. Τη μεταβολή των όρων των υποχρεώσεων του οφειλέτη. Η μεταβολή αυτή δύναται ενδεικτικά να συνίσταται στη μεταβολή του χρόνου εκπλήρωσης των απαιτήσεων, περιλαμβανομένης της τροποποίησης των όρων υπό τους οποίους δύναται να ζητηθεί η πρόωγη αποπληρωμή τους, στη μεταβολή του επιτοκίου, στην αντικατάσταση της υποχρέωσης καταβολής επιτοκίου με την υποχρέωση καταβολής μέρους των κερδών, στην αντικατάσταση απαιτήσεων με μετατρέψιμες ή μη ομολογίες έκδοσης του οφειλέτη ή στην υποχρέωση των εμπραγμάτως ασφαλισμένων πιστωτών να δεχθούν την εναλλαγή υποθηκικής ή ενεχυρικής τάξης υπέρ νέων πιστωτών του οφειλέτη. Δεν θίγονται οι πιστώσεις που είναι εξασφαλισμένες με συμφωνία χρηματοοικονομικής ασφάλειας κατά την έννοια του άρθρου 2 του ν. 3301/2004 στο μέτρο που ικανοποιούνται από την ασφάλεια αυτή, εκτός αν συμφωνήσει διαφορετικά ο ασφαλειολήπτης.

β. Την κεφαλαιοποίηση υποχρεώσεων του οφειλέτη με την έκδοση μετοχών κάθε είδους ή κατά περίπτωση εταιρικών μεριδίων. Πριν από την κεφαλαιοποίηση δύναται να λαμβάνει χώρα μείωση του μετοχικού κεφαλαίου για την απόσβεση ζημιών σε κάθε περίπτωση ή αν οι μετοχές του οφειλέτη είναι εισηγμένες σε οργανωμένη αγορά ή πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης, για το σχηματισμό αποθεματικού. Στην τελευταία περίπτωση δεν απαιτείται να πληρούται η προϋπόθεση του άρθρου 4 παράγραφος 4α του κ.ν. 2190/1920 περί σχέσης της χρηματιστηριακής προς την ονομαστική αξία.

γ. Τη ρύθμιση των σχέσεων των πιστωτών μεταξύ τους μετά από την επικύρωση της συμφωνίας είτε υπό την ιδιότητα τους ως πιστωτών είτε σε περίπτωση κεφαλαιοποίησης, υπό την ιδιότητα τους ως μετόχων ή εταιρών. Ενδεικτικά η συμφωνία εξυγίανσης δύναται να προβλέπει ότι μία κατηγορία πιστωτών δεν δύναται να ζητήσει την αποπληρωμή των απαιτήσεων προς αυτήν πριν από την πλήρη ικανοποίηση μιας άλλης, να ρυθμίζει θέματα διοίκησης της επιχείρησης του οφειλέτη μετά την κεφαλαιοποίηση απαιτήσεων των πιστωτών, να ρυθμίζει θέματα σε σχέση με τη μεταβίβαση των μετοχών ή εταιρικών μεριδίων που θα προκύψουν από την κεφαλαιοποίηση, όπως ενδεικτικά δικαίωμα ή υποχρέωση των μετόχων μειοψηφίας σε περίπτωση πώλησης της πλειοψηφίας των μετοχών να πωλήσουν τις μετοχές τους με τους ίδιους όρους με τους οποίους γίνεται η πώληση της πλειοψηφίας.

δ. Τη μείωση των απαιτήσεων έναντι του οφειλέτη.

ε. Την εκποίηση επί μέρους περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη.

στ. Την ανάθεση της διαχείρισης της επιχείρησης του οφειλέτη σε τρίτο με βάση οποιαδήποτε έννομη σχέση περιλαμβανομένης ενδεικτικά της εκμίσθωσης ή της σύμβασης διαχείρισης.

ζ. Τη μεταβίβαση του συνόλου ή μέρους της επιχείρησης του οφειλέτη σε τρίτο ή σε εταιρεία των πιστωτών κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 106θ.

η. Την αναστολή των ατομικών διώξεων των πιστωτών για κάποιο διάστημα μετά την επικύρωση της συμφωνίας. Η αναστολή αυτή δεν θα δεσμεύει τους μη συμβαλλόμενους πιστωτές για διάστημα που υπερβαίνει τους "τρεις (3) μήνες" από την επικύρωση της συμφωνίας.

*** Η προθεσμία των έξι (6) μηνών του στοιχείου η` τροποποιήθηκε σε προθεσμία τριών (3) μηνών με την παρ.8 άρθρου 234 Ν.4072/2012, ΦΕΚ Α 86/11.4.2012.

θ. Το διορισμό προσώπου που θα επιβλέπει την εκτέλεση των όρων της συμφωνίας εξυγίανσης ασκώντας τις εξουσίες που του δίνονται κατά τους όρους της συμφωνίας εξυγίανσης. Αν έχει διορισθεί ειδικός εντολοδόχος κατά το άρθρο 102 παράγραφος 6 με εξουσίες επίβλεψης της εκτέλεσης της συμφωνίας, θα αντικαθίσταται από το πρόσωπο που τυχόν προβλέπει η συμφωνία.

«ί. Την καταβολή συμπληρωματικών ποσών προς εξόφληση απαιτήσεων σε περίπτωση βελτίωσης της οικονομικής θέσης του οφειλέτη. Η συμφωνία θα πρέπει να ορίζει με ακρίβεια τις προϋποθέσεις καταβολής των ποσών αυτών».

*** Το στοιχείο ι` προστέθηκε με την παρ.9 άρθρου 234 Ν.4072/2012, ΦΕΚ Α 86/11.4.2012.

2. Οι εγγυήσεις, οι ασφαλίσεις πιστώσεων και άλλες συμβάσεις με αντίστοιχο αποτέλεσμα υπέρ απαιτήσεων που κεφαλαιοποιούνται τρέπονται, αν δεν ορίζεται διαφορετικά, σε δικαίωμα προαίρεσης του πιστωτή να πωλήσει στον εγγυητή ή ασφαλιστή τις μετοχές ή τα εταιρικά μερίδια που προκύπτουν από την κεφαλαιοποίηση του χρέους κατά το χρόνο στον οποίο θα καθίστατο κατά τους όρους του ληξιπρόθεσμο το χρέος και για ποσό ίσο με το άθροισμα του κεφαλαίου και των τυχόν τόκων που καλύπτονται από την εγγύηση. Το δικαίωμα προαίρεσης δύναται να ασκηθεί εντός δύο μηνών από το χρόνο κατά τον οποίο θα καθίστατο ληξιπρόθεσμη η υποχρέωση που κεφαλαιοποιήθηκε και, αν είναι ήδη ληξιπρόθεσμη κατά την κεφαλαιοποίηση, εντός δύο μηνών από την τελευταία.

«3. Η μη τήρηση της συμφωνίας εξυγίανσης από τον οφειλέτη δύναται να τίθεται ως διαλυτική αίρεση της συμφωνίας εξυγίανσης ή ως λόγος καταγγελίας της. Κατά τα λοιπά ισχύουν τα δικαιώματα που έχει κάθε πιστωτής κατά το κοινό δίκαιο για τις περιπτώσεις μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του οφειλέτη που αναλαμβάνονται ή διαμορφώνονται με τη συμφωνία, καθώς και καθυστερημένης ή πλημμελούς εκπλήρωσης, περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων καταγγελίας ή υπαναχώρησης».

*** Η παράγραφος 3 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.10 άρθρου 234 Ν.4072/2012, ΦΕΚ Α 86/11.4.2012.

4. Η συμφωνία εξυγίανσης δύναται να τελεί και υπό άλλες αιρέσεις αναβλητικές ή διαλυτικές, όπως ενδεικτικά την τροποποίηση ή καταγγελία εκκρεμών αμφοτεροβαρών συμβάσεων, οι όροι των οποίων είναι επαχθείς για την επιχείρηση του οφειλέτη. Σε περίπτωση αναβλητικής αίρεσης θα πρέπει να προβλέπεται ο χρόνος εντός του οποίου θα πρέπει να πληρωθεί η αίρεση, μη δυνάμενος να υπερβεί το εξάμηνο από την επικύρωση, και να ρυθμίζονται προσωρινά οι υποχρεώσεις του οφειλέτη στο μέτρο που κρίνεται αναγκαίο για την αποφυγή της παύσης πληρωμών του οφειλέτη όσο εκκρεμεί η αίρεση.

5. Η ισχύς της συμφωνίας εξυγίανσης τελεί υπό την προϋπόθεση της επικύρωσης της από το πτωχευτικό δικαστήριο, εκτός αν κατά τη βούληση των συμβαλλομένων το σύνολο ή μέρος των όρων της ισχύουν μεταξύ τους και χωρίς την επικύρωση κατά τις διατάξεις του κοινού δικαίου.

6. Η συμφωνία εξυγίανσης συνάπτεται με ιδιωτικό έγγραφο, εκτός αν οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται με αυτήν απαιτούν τη σύνταξη δημοσίου εγγράφου. Στην τελευταία περίπτωση το συμβολαιογραφικό έγγραφο μπορεί να αναπληρωθεί με δηλώσεις ενώπιον του δικαστηρίου.

7. Η συμφωνία εξυγίανσης συνοδεύεται υποχρεωτικά από επιχειρηματικό σχέδιο με χρονική διάρκεια ίση με αυτή της συμφωνίας, το οποίο εγκρίνεται από τον οφειλέτη και τους πιστωτές κατ' άρθρο 106α ή 106β, κατά περίπτωση.

*** Το άρθρο 106ε προστέθηκε με το άρθρο 12 Ν.4013/2011, ΦΕΚ Α 204/15.9.2011.

Άρθρο 106στ -- Αίτηση για επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης

1. Η αίτηση επικύρωσης της συμφωνίας εξυγίανσης από το πτωχευτικό δικαστήριο κατατίθεται από τον οφειλέτη, οποιονδήποτε πιστωτή ή τον μεσολαβητή.

2. Η αίτηση συνοδεύεται από την υπογεγραμμένη συμφωνία εξυγίανσης και από έκθεση εμπειρογνώμονα που πληροί τις Προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 100 παράγραφος 4. Δεν αποκλείεται εμπειρογνώμονας να είναι ο εμπειρογνώμονας του άρθρου 100 παράγραφος 3. Στην έκθεση πρέπει να εκτίθεται η γνώμη του εμπειρογνώμονα σε σχέση με τη συνδρομή των προϋποθέσεων επικύρωσης της συμφωνίας εξυγίανσης σύμφωνα με το άρθρο 106ζ παράγραφοι 1 έως και 3. Σε περίπτωση που έχει λάβει χώρα συνέλευση των πιστωτών κατατίθεται η προβλεπόμενη στο άρθρο 105 παράγραφος 5 έκθεση, η οποία σε περίπτωση που κατά τη συνέλευση επήλθαν τροποποιήσεις της συμφωνίας εξυγίανσης συνοδεύεται από συμπλήρωμα, στο οποίο εκτίθεται η γνώμη του εμπειρογνώμονα για τις τροποποιήσεις αυτές.

3. Κλητεύονται με τα αναφερόμενα στο άρθρο 105 παράγραφος 4 μέσα και με την κοινοποίηση αντιγράφου της αίτησης στο οποίο σημειώνεται ο προσδιορισμός της δικασίμου ο οφειλέτης, ο τυχόν μεσολαβητής και ο τυχόν εκπρόσωπος των πιστωτών κατά το άρθρο 106 παράγραφος 5.

4. Στη συζήτηση δύναται να παραστεί και να ακουσθεί και εκπρόσωπος των εργαζομένων. Κάθε άλλο πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον δικαιούται να παρέμβει χωρίς τήρηση προδικασίας.

5. Η παράγραφος 6 του άρθρου 100 εφαρμόζεται και στην περίπτωση του παρόντος άρθρου.

«6. Για τη συζήτηση της αίτησης ορίζεται δικάσιμος εντός διμήνου από την υποβολή της».

*** Η παράγραφος 6 προστέθηκε με την παρ.11 άρθρου 234 Ν.4072/2012, ΦΕΚ Α 86/11.4.2012.

*** Το άρθρο 106στ προστέθηκε με το άρθρο 12 Ν.4013/2011, ΦΕΚ Α 204/15.9.2011.

Άρθρο 106ζ - Επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης

1. Το πτωχευτικό δικαστήριο επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης εφόσον έχει υπογραφεί από τον οφειλέτη και είτε έχει ληφθεί νόμιμα Απόφαση από τη συνέλευση

των πιστωτών για την υπογραφή της από τα πρόσωπα που έχουν εξουσιοδοτηθεί προς τούτο σύμφωνα με το άρθρο 106 παράγραφος 5 είτε υπογράφεται από την απαιτούμενη κατά το άρθρο 106α πλειοψηφία του συνόλου των πιστωτών.

2. Το πτωχευτικό δικαστήριο δεν επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης:

α. Αν δεν πιθανολογείται ότι κατόπιν της επικύρωσης της συμφωνίας εξυγίανσης η επιχείρηση του οφειλέτη θα καταστεί βιώσιμη.

β. Αν πιθανολογείται ότι η συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών παραβλάπτεται κατά την έννοια του άρθρου 99 παράγραφος 2.

γ. Αν η συμφωνία εξυγίανσης είναι αποτέλεσμα δόλου ή άλλης αθέμιτης πράξης ή κακόπιστης συμπεριφοράς του οφειλέτη, πιστωτή ή τρίτου, ή παραβιάζει διατάξεις αναγκαστικού δικαίου, ιδίως του δικαίου του ανταγωνισμού.

δ. Αν η συμφωνία εξυγίανσης δεν αντιμετωπίζει με βάση την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης τους πιστωτές, που βρίσκονται στην ίδια θέση. Αποκλίσεις από την Αρχή της ίσης μεταχείρισης μεταξύ των πιστωτών επιτρέπονται για σπουδαίο επιχειρηματικό ή κοινωνικό λόγο που εκτίθεται ειδικά στην Απόφαση του πτωχευτικού δικαστηρίου ή αν ο θιγόμενος πιστωτής συναινεί στην απόκλιση. Ενδεικτικά δύναται να τύχουν ευνοϊκής μεταχείρισης απαιτήσεις πελατών της επιχείρησης του οφειλέτη, η μη ικανοποίηση των οποίων βλάπτει ουσιαστικά τη φήμη της ή τη συνέχιση της, απαιτήσεις, η εξόφληση των οποίων είναι αναγκαία για τη διατροφή του πιστωτή και της οικογένειάς του, καθώς και εργατικές απαιτήσεις.

3. Αν με την Επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης δεν αίρεται η παύση πληρωμών που τυχόν υφίσταται, το πτωχευτικό δικαστήριο δεν επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης και, αν εκκρεμεί Αίτηση πτώχευσης, κηρύσσει την πτώχευση του οφειλέτη σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 99. Αν δεν εκκρεμεί αίτηση πτώχευσης, αλλά το δικαστήριο διαπιστώσει την παύση των πληρωμών, η Απόφαση απόρριψης της επικύρωσης της συμφωνίας εξυγίανσης κοινοποιείται με μέριμνα της γραμματείας του δικαστηρίου στον εισαγγελέα πρωτοδικών για να κρίνει κατά πόσο θα υποβάλει Αίτηση πτώχευσης κατά το άρθρο 5 παράγραφος 1.

4. Το πτωχευτικό δικαστήριο δύναται σε περίπτωση που δεν του έχουν προσκομιστεί όλα τα στοιχεία που τεκμηριώνουν το βάσιμο της αίτησης ή που διαπιστώνει ότι η συμφωνία εξυγίανσης δεν πρέπει να επικυρωθεί, αντί της απόρριψης της αίτησης να τάξει προθεσμία για την προσκόμιση εγγράφων, την παροχή διευκρινίσεων ή την τροποποίηση της συμφωνίας εξυγίανσης. Τα έγγραφα, οι διευκρινίσεις ή η τροποποίηση πρέπει να υποβληθούν εντός της προθεσμίας που τάσσει το δικαστήριο και δεν δύναται να υπερβαίνει το δεκαήμερο.

5. Η Απόφαση που επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης ή που απορρίπτει την αίτηση επικύρωσης της δημοσιεύεται αμελλητί σε περίληψη στο Γ.Ε.ΜΗ. και στο Δελτίο του άρθρου 101 παράγραφος 2 με επιμέλεια του μεσολαβητή, εφόσον υπάρχει, ή διαφορετικά του οφειλέτη.

6. Τριτανakoπή κατά της επικυρωτικής Απόφασης δύναται να ασκηθεί ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου από πρόσωπο που δεν παρέστη στη συζήτηση και δεν είχε κλητευθεί νομίμως σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 106στ εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση κατά την προηγούμενη παράγραφο.

7. Στην περίπτωση της παραγράφου 6 το δικαστήριο ακυρώνει τη συμφωνία μόνο αν δεν είναι εφικτή η διατήρηση της με επανυπολογισμό των ποσών που δικαιούται να λάβει το πρόσωπο που άσκησε την ανακοπή ή την τριτανakoπή. Στον επανυπολογισμό αυτόν προβαίνει το ίδιο το δικαστήριο.

8. Κατά της Απόφασης που απορρίπτει την αίτηση επικύρωσης επιτρέπεται έφεση κατά τις κοινές διατάξεις.

*** Το άρθρο 106ζ προστέθηκε με το άρθρο 12 Ν.4013/2011, ΦΕΚ Α 204/15.9.2011.

Άρθρο 106^η --- Αποτελέσματα της επικύρωσης

1. Από την επικύρωση της, η συμφωνία εξυγίανσης δεσμεύει το σύνολο των πιστωτών, οι απαιτήσεις των οποίων ρυθμίζονται από αυτήν, ακόμη και αν δεν είναι συμβαλλόμενοι ή δεν ψήφισαν υπέρ της συμφωνίας εξυγίανσης. Δεν δεσμεύονται πιστωτές οι απαιτήσεις των οποίων γεννήθηκαν μετά το άνοιγμα της Διαδικασίας εξυγίανσης.

2. Με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου ή προβλέψεων της συμφωνίας, η Επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης δεν έχει επίπτωση στις ασφάλειες τρίτων, προσωπικές ή εμπράγματες, περιλαμβανομένων των προσημειώσεων, που έχουν παρασχεθεί από τρίτους για την εξασφάλιση της απαίτησης. Το ίδιο ισχύει σε περίπτωση οφειλής εις ολόκληρον

«Κατ' εξαίρεση οι εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου υπέρ πιστωτικών ιδρυμάτων ακολουθούν τις απαιτήσεις υπέρ των οποίων χορηγήθηκαν όπως οι απαιτήσεις αυτές ρυθμίζονται με τη συμφωνία. Αν δεν τηρηθεί η συμφωνία εξυγίανσης από τον οφειλέτη, το Ελληνικό Δημόσιο ευθύνεται μόνο για την καταβολή του αντίστοιχου εγγυημένου ποσοστού του ανεξόφλητου κεφαλαίου.»

*** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.2 προστέθηκε με το άρθρο 101 Ν.4316/2014, ΦΕΚ Α 270/24.12.2014.

«3. Με την επικύρωση της συμφωνίας:

(α) Αίρεται αυτοδικαίως η απαγόρευση ή το κώλυμα έκδοσης επιταγών που είχε επιβληθεί στον οφειλέτη πριν από την έναρξη της διαδικασίας εξυγίανσης.

(β) **Αναστέλλεται η ποινική δίωξη** των πλημμελημάτων της έκδοσης ακάλυπτης επιταγής και εκείνων που προβλέπονται στο άρθρο 25 του ν. 1882/1990 (Α' 43), καθώς και της καθυστέρησης καταβολής οφειλών προς τα ασφαλιστικά ταμεία, εφόσον οι παραπάνω πράξεις έχουν τελεσθεί πριν από την υποβολή της αίτησης κατά το άρθρο 100. Η αναστολή δεν υπόκειται στον χρονικό περιορισμό της παραγράφου 3 του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα και ισχύει για όσο χρονικό διάστημα προβλέπεται να διαρκέσει η εκπλήρωση των υποχρεώσεων του οφειλέτη που απορρέουν από τη συμφωνία εξυγίανσης και υπό τον όρο της εμπρόθεσμης εκπλήρωσης των συμφωνηθέντων.

*** Η παράγραφος 3 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.12α άρθρου 234 Ν.4072/2012, ΦΕΚ Α 86/11.4.2012.

«4. Σε περίπτωση πλήρους και εμπρόθεσμης εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του οφειλέτη που απορρέουν από τη συμφωνία εξυγίανσης **εξαλείφεται** το αξιόποινο των πράξεων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του παρόντος».

*** Η πιο πάνω νέα παράγραφος 4 προστέθηκε με την παρ.12γ άρθρου 234 Ν.4072/2012, ΦΕΚ Α 86/11.4.2012.

5 (4). Η Απόφαση που επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης αποτελεί τίτλο εκτελεστό για τις αναλαμβανόμενες με αυτήν υποχρεώσεις, εφόσον από τη συμφωνία προκύπτει η ποσότητα και η ποιότητα της παροχής.

*** Η παράγραφος 4 αναριθμήθηκε σε παρ.5 με την παρ.12δ άρθρου 234 Ν.4072/2012, ΦΕΚ Α 86/11.4.2012.

*** Το άρθρο 106η προστέθηκε με το άρθρο 12 Ν.4013/2011, ΦΕΚ Α 204/15.9.2011.

Προϊσχύσασα Έκδοση Ν 3588/2007: ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ

Αρχική Έκδοση Τίτλος: Αποτελέσματα της επικύρωσης

Άρθρο 106η

Αποτελέσματα της επικύρωσης

1. Από την επικύρωση της, η συμφωνία εξυγίανσης δεσμεύει το σύνολο των πιστωτών, οι απαιτήσεις των οποίων ρυθμίζονται από αυτήν, ακόμη και αν δεν είναι συμβαλλόμενοι ή δεν ψήφισαν υπέρ της συμφωνίας εξυγίανσης. Δεν δεσμεύονται πιστωτές οι απαιτήσεις των οποίων γεννήθηκαν μετά το άνοιγμα της Διαδικασίας εξυγίανσης.

2. Με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου ή προβλέψεων της συμφωνίας, η Επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης δεν έχει επίπτωση στις ασφάλειες τρίτων, προσωπικές ή εμπράγματα, περιλαμβανομένων των προσημειώσεων, που έχουν παρασχεθεί από τρίτους για την εξασφάλιση της απαίτησης. Το ίδιο ισχύει σε περίπτωση οφειλής εις ολόκληρον

3. Με την επικύρωση της συμφωνίας αίρεται αυτοδικαίως η απαγόρευση ή κώλυμα έκδοσης επιταγών που είχε επιβληθεί στον οφειλέτη πριν από την έναρξη της Διαδικασίας εξυγίανσης. Εξαλείφεται, επίσης το αξιόποινο των αδικημάτων έκδοσης ακάλυπτων επιταγών και καθυστέρησης οφειλών προς το Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία που έχουν τελεστεί πριν τη σύναψη της συμφωνίας εξυγίανσης.

4. Η Απόφαση που επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης αποτελεί τίτλο εκτελεστό για τις αναλαμβανόμενες με αυτήν υποχρεώσεις, εφόσον από τη συμφωνία προκύπτει η ποσότητα και η ποιότητα της παροχής.

*** Το άρθρο 106η προστέθηκε με το άρθρο 12 Ν.4013/2011, ΦΕΚ Α 204/15.9.2011.

ΠΥΡΗΝΙΚΟ ή ΡΑΔΙΕΝΕΡΓΟ ΥΛΙΚΟ (Ν. 4310/8-12-2014)

Άρθρο 46 §5 έως και §16 του Ν.4310/8-12-2014

Άρθρο 46 - Κυρώσεις

1. Σε περίπτωση άρνησης, δυστροπίας ή καθυστέρησης παροχής των πληροφοριών που κατά περίπτωση ζητούνται ή σε περίπτωση παροχής πληροφοριών ανακριβών ή ελλιπών, με την επιφύλαξη των ποινικών ευθυνών, η ΕΕΑΕ: α) επιβάλλει πρόστιμο έως 50.000 ευρώ στους παραβάτες ή/και στους νομίμους εκπροσώπους των ιδιωτικών φορέων και επιχειρήσεων που υπόκεινται στις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου για κάθε παράβαση, β) αναφέρεται αρμοδίως, προκειμένου να κινηθεί πειθαρχική δίωξη κατά παραβατών, υπαλλήλων ή εκπροσώπων φορέων του δημόσιου τομέα.

2. Οι χορηγούμενες άδειες βάσει των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, καθώς και οι χορηγηθείσες μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, ανακαλούνται με αιτιολογημένη απόφαση της ΕΕΑΕ στις περιπτώσεις που εκδόθηκαν βάσει ανακριβών ή ελλιπών στοιχείων ή διαπιστώνεται, κατά την παράγραφο 3, παράβαση των γενικών ή ειδικών κανόνων της ακτινοπροστασίας.

3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 4 έως 16 του παρόντος άρθρου με απόφαση της ΕΕΑΕ επιβάλλεται για κάθε παράβαση των διατάξεων των κανονισμών ακτινοπροστασίας και της κείμενης νομοθεσίας για την πυρηνική ασφάλεια και τη διαχείριση ραδιενεργών αποβλήτων ή των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του νόμου, μετά από προηγούμενη ακρόαση των ενδιαφερομένων, μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες κυρώσεις:

α) σύσταση ή

β) πρόστιμο από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ έως τετρακόσιες χιλιάδες (400.000) ευρώ, ανάλογα με τη συχνότητα ή/και τη βαρύτητα της παράβασης. Τα επιβαλλόμενα πρόστιμα βεβαιώνονται και εισπράττονται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεων Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ) και κατατίθενται στον ειδικό λογαριασμό της ΕΕΑΕ. Το ύψος του προστίμου κατά το παρόν άρθρο δεν αποκλείει την επιβολή άλλων κυρώσεων για την ίδια παράβαση που προβλέπονται από άλλες διατάξεις. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων μπορεί να αναπροσαρμόζεται το κατώτερο και το ανώτερο όριο του προστίμου.

γ) Εισηγείται ή, κατά περίπτωση, προβαίνει, στην αναστολή λειτουργίας κάθε εγκατάστασης ιοντιζουσών ή μη ιοντιζουσών ακτινοβολιών ή την τροποποίηση ή την ανάκληση της άδειάς της, οποτεδήποτε διαπιστώσει τη μη τήρηση των εφαρμοστέων κανονισμών ή/και τη σοβαρή παραβίαση των όρων της άδειας που χορηγείται κατά τις κείμενες διατάξεις.

δ) Σε περιπτώσεις συστηματικής και κατ' επανάληψη παραβίασης του νομοθετικού πλαισίου και των λοιπών όρων υπό τους οποίους χορηγούνται οι προβλεπόμενες από το νόμο αυτόν άδειες η ΕΕΑΕ, ή αν η άδεια χορηγείται με υπουργική απόφαση ο, κατά τις κείμενες διατάξεις, αρμόδιος για την έκδοση της άδειας Υπουργός, μετά από εισήγηση της ΕΕΑΕ, μπορεί να ανακαλεί προσωρινά ή οριστικά τις άδειες.

4. Απαγορεύεται:

α) η παραλαβή, η κατοχή, η χρήση, η μεταφορά, η παραγωγή, η αποθήκευση, η τροποποίηση, η διατήρηση, η διάθεση με οποιονδήποτε τρόπο (ιδίως εκποίηση, δωρεά, δανεισμός, ενεχύραση), η διασπορά πυρηνικού υλικού, χωρίς νόμιμη εξουσία,

β) η παροχή βοήθειας, η ενθάρρυνση και η παρακίνηση με κάθε τρόπο δραστηριοτήτων που απαγορεύονται από τη Σύμβαση για τη Φυσική Προστασία του Πυρηνικού Υλικού, η οποία κυρώθηκε με το ν. 1636/1986 (Α' 106) και τροποποιήθηκε με το ν. 3990/2011 (Α' 159).

5. Όποιος εκ προθέσεως τελεί ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω εγκλήματα ή υπό συνθήκες που είναι δυνατόν να βλάψουν σοβαρά μία χώρα ή έναν διεθνή οργανισμό ή με σκοπό να εκφοβίσει σοβαρά έναν πληθυσμό ή να εξαναγκάσει παρανόμως δημόσια αρχή ή διεθνή οργανισμό να εκτελέσει οποιαδήποτε πράξη ή να απόσχει από αυτή ή να βλάψει σοβαρά ή να καταστρέψει τις θεμελιώδεις συνταγματικές, πολιτικές, οικονομικές δομές μίας χώρας ή ενός διεθνούς οργανισμού:

α) χωρίς άδεια ή νόμιμη εξουσιοδότηση ή εντολή, παραλαμβάνει, κατέχει, χρησιμοποιεί, μεταφέρει, τροποποιεί, διαθέτει ή διασπείρει πυρηνικό ή ραδιενεργό υλικό και η πράξη

προκαλεί ή είναι πιθανόν να προκαλέσει θάνατο ή σοβαρό τραυματισμό σε οποιοδήποτε πρόσωπο ή σημαντική καταστροφή σε περιουσιακά στοιχεία ή στο περιβάλλον,

β) ενεργεί πράξη η οποία στρέφεται κατά πυρηνικών εγκαταστάσεων ή παρεμποδίζει τη λειτουργία πυρηνικών εγκαταστάσεων ή γνωρίζει ότι ενδέχεται να προκαλέσει θάνατο ή σοβαρό τραυματισμό σε οποιοδήποτε πρόσωπο ή σημαντικές ζημιές σε περιουσιακά στοιχεία ή στο περιβάλλον, από την έκθεση σε ακτινοβολία ή την απελευθέρωση ραδιενεργών ουσιών, εκτός αν η πράξη αυτή διενεργείται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις,

γ) κλοπής, ληστείας ή υπεξαίρεσης πυρηνικού υλικού,

δ) εκβίασης για την ικανοποίηση αξίωσης για παροχή πυρηνικού υλικού,

ε) ενεργεί πράξη, η οποία συνιστά μεταφορά, αποστολή ή διακίνηση πυρηνικού υλικού, προς ή από ένα Κράτος, χωρίς νόμιμη, άδεια ή εξουσιοδότηση ή εντολή **τιμωρείται**:

1) Με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών για ένα από τα εγκλήματα των ανωτέρω περιπτώσεων α', β' και ε'.

2) Με ισόβια κάθειρξη αν η προβλεπόμενη ποινή για ένα από τα εγκλήματα των ανωτέρω περιπτώσεων γ' και δ' είναι ισόβια κάθειρξη ή κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών. Στην περίπτωση αυτή η πράξη παραγράφεται μετά από τριάντα (30) χρόνια.

Αν επιβληθεί η ποινή της ισόβιας κάθειρξης εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 105 μέχρι 110 του Ποινικού Κώδικα, εφόσον ο καταδικασθείς έχει εκτίσει ποινή είκοσι πέντε (25) ετών.

3) Με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών αν η προβλεπόμενη ποινή για ένα από τα εγκλήματα των ανωτέρω περιπτώσεων γ' και δ' είναι πρόσκαιρη ποινή καθείρξεως.

4) Με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) ετών αν η προβλεπόμενη ποινή για ένα από τα εγκλήματα των περιπτώσεων γ' και δ' της παρούσας παραγράφου είναι ποινή φυλάκισης.

Αν η πράξη είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο περισσότερων ανθρώπων εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 94 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα.

6. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζονται αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 134 έως 137 του Ποινικού Κώδικα. (επί εσχάτης προδοσίας)

7. Όποιος απειλεί σοβαρά με την τέλεση των, κατά την παράγραφο 5, εγκλημάτων τιμωρείται με **φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών**.

8. Με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών τιμωρείται **όποιος συγκροτεί ή εντάσσεται**, ως μέλος σε δομημένη και με διαρκή δράση ομάδα η οποία αποτελείται από τρία ή περισσότερα πρόσωπα τα οποία δρουν από κοινού και επιδιώκουν την τέλεση των εγκλημάτων της παραγράφου 5 (**τρομοκρατική οργάνωση**).

Με ποινή μειωμένη (άρθρο 83 του Ποινικού Κώδικα) τιμωρείται η πράξη του προηγούμενου εδαφίου, όταν η τρομοκρατική οργάνωση έχει συσταθεί για την τέλεση των πλημμελημάτων της παραγράφου 5. Η παραλαβή, κατοχή, χρήση, μεταφορά, παραγωγή, η αποθήκευση, η τροποποίηση, η διατήρηση, η διάθεση με οποιονδήποτε τρόπο (ιδίως εκποίηση, δωρεά, δανεισμός, ενεχύραση), η διασπορά πυρηνικού υλικού προς εξυπηρέτηση των σκοπών της τρομοκρατικής οργάνωσης συνιστά επιβαρυντική περίσταση. Η μη τέλεση

από την τρομοκρατική οργάνωση οποιουδήποτε από τα εγκλήματα των ανωτέρω περιπτώσεων α' έως ε' της παραγράφου 5 συνιστά ελαφρυντική περίπτωση.

9. Όποιος διευθύνει την κατά το πρώτο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου **τρομοκρατική οργάνωση** τιμωρείται με **κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών**. Με την ποινή του προηγούμενου εδαφίου μειωμένη (άρθρο 83) τιμωρείται όποιος διευθύνει την κατά το δεύτερο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου τρομοκρατική οργάνωση.

10. Όποιος παρέχει κάθε είδους περιουσιακά στοιχεία, υλικά ή άυλα, κινητά ή ακίνητα ή κάθε είδους χρηματοοικονομικά μέσα, ανεξάρτητα από τον τρόπο κτήσής τους, σε τρομοκρατική οργάνωση ή σε μεμονωμένο τρομοκράτη ή για τη συγκρότηση τρομοκρατικής οργάνωσης ή για να καταστεί κάποιος τρομοκράτης ή τα εισπράττει, συλλέγει ή διαχειρίζεται χάριν των ανωτέρω, ανεξάρτητα από τη διάπραξη οποιουδήποτε εγκλήματος από τα αναφερόμενα στην παράγραφο 5, τιμωρείται με **κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών**. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και όποιος, εν γνώσει της μελλοντικής αξιοποίησής τους, παρέχει ουσιώδεις πληροφορίες για να διευκολύνει ή να υποβοηθήσει την τέλεση από τρομοκρατική οργάνωση ή από μεμονωμένο τρομοκράτη οποιουδήποτε από τα κακουργήματα της παραγράφου 5.

11. Όποιος διαπράττει διακεκριμένη κλοπή (άρθρο **374**), ληστεία (παράγραφοι 1 και 3 του άρθρου **380**), πλαστογραφία (άρθρο **216**) που αφορά δημόσιο έγγραφο ή εκβίαση (άρθρο **385**) **με σκοπό την τέλεση των εγκλημάτων της παραγράφου 4** τιμωρείται με **κάθειρξη**, εκτός αν η εκβίαση τιμωρείται με μεγαλύτερη ποινή. Αν η πράξη που τελέσθηκε είναι πλημμέλημα, επιβάλλεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) ετών.

12. Η παρ. 4 του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα ισχύει και για τα εγκλήματα των προηγούμενων παραγράφων.

13. Όποιος:

α) Ασκει δραστηριότητα ή επιχείρηση εργαστηρίου, χωρίς την απαιτούμενη άδεια ή έγκριση, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου Ε' ή των κατ' εξουσι-οδότησή του εκδιδόμενων διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων, ή υπερβαίνει τα όρια της άδειας ή έγκρισης που του έχει χορηγηθεί.

β) δεν αντιμετωπίζει έγκαιρα και αποτελεσματικά, κατόπιν εγγράφου συστάσεως της ΕΕΑΕ, κινδύνους που ενδέχεται να προκληθούν από την άσκηση των δραστηριοτήτων της παραγράφου αυτής και δεν λαμβάνει τα προσηκόντα και αναγκαία μέτρα, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών ετών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ.

14. Όποιος:

α) συνεχίζει τη λειτουργία εργαστηρίου ακτινοβολιών και παραλείπει να υποβάλει αίτηση με πλήρη φάκελο για την ανανέωση της άδειάς του εντός προθεσμίας τριών μηνών από τη λήξη της,

β) σύμφωνα με τις διατάξεις που ρυθμίζουν την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων, τους κανόνες για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, καθώς και τους εγκεκριμένους κανονισμούς ακτινοπροστασίας, αν και έχει νομική υποχρέωση, δεν λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ή λαμβάνει ελλιπή και ανεπαρκή μέτρα φυσικής προστασίας από ραδιενεργές πηγές και εγκαταστάσεις, από τις οποίες εκπέμπονται ιοντίζουσες ακτινοβολίες,

γ) επιχειρεί, χωρίς την απαιτούμενη άδεια, την εισαγωγή ή εξαγωγή κλειστής ραδιενεργού πηγής ενεργότητας μεταξύ 740 MBq και 74 GBq (20 mCi – 2 Ci),

δ) επιχειρεί την εισαγωγή ή προμήθεια ανοικτής ραδιενεργού πηγής, χωρίς την απαιτούμενη άδεια,

ε) παραλείπει ή δεν λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την εξειδίκευση και επαγγελματική κατάρτιση των εργαζομένων - απασχολούμενων στην επιχείρησή του σχετικά με τη σωστή και ενδεδειγμένη χρήση και λειτουργία μηχανημάτων και εγκαταστάσεων που εκπέμπουν ιοντίζουσες ακτινοβολίες, τιμωρείται με **φυλάκιση μέχρι δύο ετών και με χρηματική ποινή έως πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ**.

15. Όποιος:

α) επιχειρεί, χωρίς την απαιτούμενη άδεια την εισαγωγή ή εξαγωγή κλειστής ραδιενεργού πηγής ενεργότητας έως 740 MBq (20 mCi),

β) δεν παρέχει στους επαγγελματικά εκτιθέμενους εργαζομένους του σε ιοντίζουσες ακτινοβολίες την απαιτούμενη δοσιμέτρηση από εργαστήριο της ΕΕΑΕ ή άλλο πρόσωπο, εξουσιοδοτημένο από αυτή, τιμωρείται με **φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους και με χρηματική ποινή έως πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ**.

16. Όποιος καταρτίζει εικονικές μελέτες και εκθέσεις σχετικές με τις δραστηριότητες που αναφέρονται στις διατάξεις των άρθρων 39 έως 46 του παρόντος κεφαλαίου τιμωρείται με **φυλάκιση μέχρι έξι (6) μηνών και με χρηματική ποινή έως πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ**.

Ο τεχνικός εξοπλισμός και τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για την τέλεση των εγκλημάτων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο δημεύονται.

17. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου οι έννοιες «πυρηνικό υλικό» και «πυρηνική εγκατάσταση» νοούνται όπως εξειδικεύονται στο ν. 1636/1986.

ΠΥΡΟΤΕΧΝΗΜΑΤΑ [βλ. βεγγαλικά] (Ν. 456/1976)

• **άρ. 1 παρ. 2, 5, 5 α' παρ. 2 εδ. δ' σε συνδ. με άρ. 6 παρ. 2 Ν. 456/1976, ως αντικ. με άρ. 30 παρ. 1 Ν. 2168/1993:** Κατοχή, κροτίδων, φωτοβολίδων, παιδικών αθυρμάτων, συσκευών εκτόξευσης φωτοβολίδων → **Φ μέχρι 1 έτος + ΧΠ (ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ)**.

• **άρ. 1 παρ. 1 α', β', γ', 4 παρ. 1 και 6 παρ. 1 Ν. 456/1976, ως αντικ. με άρ. 30 παρ. 1 Ν. 2168/1993:** Εμπορία φωτοβολίδων, βεγγαλικών, παιδικών αθυρμάτων, κροτίδων, συσκευών εκτόξευσης → **Φ τουλ. 3 μηνών + ΧΠ (ΤΡΙΜΕΛΕΣ)** (ρήτρα επικ/τας).

ΡΑΔΙΟ – ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

- **Χρήση ραδιοσυχνοτήτων χωρίς άδεια** : αρ. 24 παρ.1 και παρ. 14, και αρ. 62 παρ.1 και παρ.2 του Ν. 3431/2006 «περί Ηλεκτρονικών επικοινωνιών»= **Φ τουλ. 6 μηνών + ΧΠ 3.000 μέχρι 1.500.000 € + δήμευση του τεχνικού εξοπλισμού = ΤΡΙΜΕΛΕΣ**
 - [• Ραδιοσταθμοί C.B.: Δίωξη αρ. 4 εδ. α, β και 10 παρ. 1α ν.δ. 1244/1972 = Το αρ. 10 καταργήθηκε με το αρ. 70 παρ. 2θ' Ν. 3431/2006].
 - [• αρ. 35 παρ. 4 Ν. 2172/1993 = Καταργήθηκε με το αρ. 8 Ν. 3090/2002].
 - **άρ. 1 εδ. α', 2 και 8 παρ. 3 Ν. 3090/2002 → Φ μέχρι 3 ετών + ΧΠ 20.000 € – 200.000 €.**
 - **άρ. 1, 2 και 16 §§1,2 ως η §2 (κυρώσεις) αντικ. από το άρθρο 4 §7 Ν.2328/1995: Εκπομπή ραδιοφωνικών προγραμμάτων χωρίς άδεια → Φ τουλ. 3 μηνών + δήμευση των μέσων εκπομπής και μετάδοσης σήματος υπέρ της ΕΡΤ Α.Ε.**
 - πολιτική αγωγή τουλ. 300.000 δρχ. (880 €).
 - **άρ. 3 και 4 Ν. 1730/1987 → Φ τουλ. 1 έτους + ΧΠ.**

ΠΡΟΣΟΧΗ : πλέον ισχύει ο Ν. 4070/2012 , όπου για τη χρήση ραδιοσυχνοτήτων προβλέπονται ποινικές κυρώσεις στο άρθρο 76 του Ν.4070/2012

«Άρθρο 76 Ποινικές κυρώσεις

1. Η παράβαση των διατάξεων που αφορούν στα δικαιώματα χρήσης ραδιοσυχνοτήτων ή / και αριθμών, η χρήση ραδιοσυχνοτήτων ή αριθμών χωρίς να έχει προηγηθεί εκχώρηση σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, καθώς και η παράνομη εμπορία ή χρήση τερματικού εξοπλισμού και ραδιοεξοπλισμού τιμωρείται με **φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και με χρηματική ποινή ύψους από τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ έως ένα εκατομμύριο πεντακόσιες χιλιάδες (1.500.000) ευρώ.**

2. Ο **τεχνικός εξοπλισμός και τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν** για την τέλεση των παραπάνω αξιόποινων πράξεων **κατάσχονται** και, με την έκδοση αμετάκλητης απόφασης ποινικού δικαστηρίου, **δημεύονται.**»

ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ – ΞΕΝΟΦΟΒΙΑ

(Ν. 927/1979, ως αντικαταστάθηκε Ν. 4285/10-9-2014)

Περί καταπολέμησης ρατσισμού και ξενοφοβίας

- **Άρθρο 1 Ν. 927/1979, ως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 του Ν.4285/10-9-2014**

«Άρθρο 1 - **Δημόσια υποκίνηση βίας ή μίσους**

1. Όποιος με πρόθεση, δημόσια, προφορικά ή δια του τύπου, μέσω του διαδικτύου ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο ή τρόπο, υποκινεί, προκαλεί, διεγείρει ή προτρέπει σε πράξεις ή ενέργειες που μπορούν να προκαλέσουν διακρίσεις, μίσος ή βία κατά προσώπου ή ομάδας προσώπων, που προσδιορίζονται με βάση τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, τις γενεαλογικές καταβολές, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή, το σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου ή την αναπηρία, κατά τρόπο που εκθέτει σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη ή ενέχει απειλή για τη ζωή, την ελευθερία ή τη σωματική ακεραιότητα των ως άνω προσώπων, τιμωρείται με **φυλάκιση τριών (3) μηνών έως τριών (3) ετών και με χρηματική ποινή πέντε έως είκοσι χιλιάδων (5.000 - 20.000) ευρώ**.

2. **Με τις ίδιες ποινές** τιμωρείται όποιος με πρόθεση και με τα μέσα και τους τρόπους που αναφέρονται στην παράγραφο 1, υποκινεί, προτρέπει, προκαλεί ή διεγείρει σε διάπραξη φθοράς ή βλάβης πραγμάτων, εφόσον αυτά χρησιμοποιούνταν από τις παραπάνω ομάδες ή πρόσωπα, κατά τρόπο που εκθέτει σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη.

3. Αν η πρόκληση, προτροπή, διέγερση ή υποκίνηση των προηγούμενων παραγράφων είχε ως αποτέλεσμα την τέλεση εγκλήματος, επιβάλλεται **φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών και χρηματική ποινή δεκαπέντε έως τριάντα χιλιάδων (15.000-30.000) ευρώ**.

Σε περίπτωση επιβολής ποινής φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους, επιβάλλεται η αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων από ένα έως πέντε έτη.

4. Όποιος συγκροτεί ή συμμετέχει σε οργάνωση ή ένωση προσώπων οποιασδήποτε μορφής που επιδιώκει συστηματικά την τέλεση των πράξεων των παραγράφων 1 και 2, τιμωρείται με τις **ποινές της παραγράφου 1**, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

5. Αν η πράξη των προηγούμενων παραγράφων τελέστηκε από δημόσιο λειτουργό ή υπάλληλο, κατά την άσκηση των ανατεθειμένων σε αυτόν καθηκόντων, επιβάλλεται: **α)** στις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2, **φυλάκιση έξι (6) μηνών έως τριών (3) ετών και χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως είκοσι πέντε χιλιάδων (10.000-**

25.000) ευρώ και β) στην περίπτωση της παραγράφου 3, φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή είκοσι πέντε χιλιάδων έως πενήντα χιλιάδων (25.000 - 50.000) ευρώ.»

- **Άρθρο 2 Ν. 927/1979, ως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 2 του Ν.4285/10-9-2014**

«Άρθρο 2 - **Δημόσια επιδοκιμασία ή άρνηση εγκλημάτων**

1. Όποιος με πρόθεση, δημόσια, προφορικά ή δια του τύπου, μέσω του διαδικτύου ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο ή τρόπο, επιδοκιμάζει, ευτελίζει ή κακόβουλα αρνείται την ύπαρξη ή τη σοβαρότητα εγκλημάτων γενοκτονιών, εγκλημάτων πολέμου, εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας, του Ολοκαυτώματος και των εγκλημάτων του ναζισμού που έχουν αναγνωριστεί

με αποφάσεις διεθνών δικαστηρίων ή της Βουλής των Ελλήνων και η συμπεριφορά αυτή στρέφεται κατά ομάδας προσώπων ή μέλους της που προσδιορίζεται με βάση τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, τις γενεαλογικές καταβολές, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή, το σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου ή την αναπηρία, όταν η συμπεριφορά αυτή εκδηλώνεται κατά τρόπο που μπορεί να υποκινήσει βία ή μίσος ή ενέχει απειλητικό ή υβριστικό χαρακτήρα κατά μίας τέτοιας ομάδας ή μέλους της, τιμωρείται με τις ποινές της παραγράφου 1 του προηγούμενου

άρθρου. (=φυλάκιση τριών (3) μηνών έως τριών (3) ετών και με χρηματική ποινή πέντε έως είκοσι χιλιάδων (5.000 - 20.000) ευρώ)

2. Αν η πράξη της προηγούμενης παραγράφου τελέστηκε από δημόσιο λειτουργό ή υπάλληλο, κατά την άσκηση των ανατεθειμένων σε αυτόν καθηκόντων, επιβάλλεται **φυλάκιση έξι (6) μηνών έως τριών (3) ετών και χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως είκοσι πέντε χιλιάδων (10.000 -25.000) ευρώ.»**

- **Άρθρο 3 Ν. 927/1979, ως προστέθηκε με το άρθρο 3 του Ν.4285/10-9-2014**

«Άρθρο 3 - **Τέλεση μέσω διαδικτύου**

Όταν οι πράξεις των προηγούμενων άρθρων τελούνται μέσω διαδικτύου ή άλλου μέσου επικοινωνίας, τόπος τέλεσης θεωρείται και η Ελληνική Επικράτεια, εφόσον στο έδαφος της παρέχεται πρόσβαση στα συγκεκριμένα μέσα, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασής τους.»

- **Άρθρο 4 Ν. 927/1979, ως προστέθηκε με το άρθρο 4 του Ν.4285/10-9-2014**

«Άρθρο 4 - **Ευθύνη νομικών προσώπων ή ενώσεων προσώπων**

1. Αν κάποια από τις αξιόποινες πράξεις του παρόντος νόμου τελέσθηκε προς όφελος ή για λογαριασμό νομικού προσώπου ή ενώσεως προσώπων, από φυσικό πρόσωπο που ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου ή της ενώσεως προσώπων και που καθ' οιονδήποτε τρόπο το εκπροσωπεί, επιβάλλονται στο νομικό πρόσωπο ή στην ένωση προσώπων, με κοινή απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, σωρευτικά ή διαζευκτικά, μετά από αμετάκλητη παραπομπή του φυσικού προσώπου σε δίκη, οι ακόλουθες διοικητικές κυρώσεις: α) πρόστιμο από δέκα χιλιάδες (10.000) έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, β) αποκλεισμός από δημόσιες παροχές, επιχορηγήσεις, ενισχύσεις, επιδοτήσεις ή αναθέσεις έργων και υπηρεσιών, προμήθειες, διαφημίσεις και διαγωνισμούς του δημοσίου ή των νομικών προσώπων του δημοσίου τομέα από έναν έως έξι μήνες. Η διοικητική κύρωση του στοιχείου α επιβάλλεται πάντοτε, ανεξαρτήτως της επιβολής άλλων κυρώσεων. Σε περίπτωση υποτροπής οι κυρώσεις του στοιχείου β μπορεί να προσαυξηθούν μέχρι του διπλασίου του ανωτάτου ορίου.

2. Όταν η έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου από φυσικό πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1, κατέστησε δυνατή την τέλεση κάποιας από τις αξιόποινες πράξεις του παρόντος νόμου από πρόσωπο που τελεί υπό την εξουσία του, προς όφελος ή για λογαριασμό νομικού προσώπου ή της ενώσεως προσώπων, επιβάλλονται στο νομικό πρόσωπο ή στην ένωση προσώπων, σωρευτικά ή διαζευκτικά, μετά την αμετάκλητη

παραπομπή του τελούντος υπό την εξουσία ή εποπτεία σε δίκη, οι ακόλουθες διοικητικές κυρώσεις: α) πρόστιμο από πέντε χιλιάδες (5.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, β) οι προβλεπόμενες στο στοιχείο β της προηγούμενης παραγράφου, για χρονικό διάστημα έως έξι μήνες.

3. Ουδεμία κύρωση επιβάλλεται χωρίς προηγούμενη κλήτευση του νομικού προσώπου ή της ενώσεως προσώπων προς παροχή εξηγήσεων. Η κλήση κοινοποιείται τουλάχιστον δέκα ημέρες πριν από την ημέρα της ακρόασης. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας.

4. Οι εισαγγελικές αρχές ενημερώνουν τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων μετά την αμετάκλητη παραπομπή, για υποθέσεις στις οποίες υπάρχει εμπλοκή φυσικού προσώπου, υπό την έννοια των παραγράφων 1 και 2 και του κοινοποιούν τις εκδιδόμενες σχετικές δικαστικές αποφάσεις.

5. Εάν η πράξη τελέστηκε σε ραδιοφωνική ή τηλεοπτική εκπομπή, οι κυρώσεις που προβλέπονται από το παρόν άρθρο επιβάλλονται από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, προς το οποίο διαβιβάζεται ο φάκελος από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

6. Σε περίπτωση αμετάκλητης απαλλαγής του παραπεμφθέντος οι κατά τα ανωτέρω αποφάσεις επιβολής διοικητικών κυρώσεων ανακαλούνται.

7. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων δεν εφαρμόζονται ως προς το κράτος, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα δημόσια νομικά πρόσωπα κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας και τους διεθνείς οργανισμούς δημοσίου δικαίου.»

- **Άρθρο 5 Ν. 927/1979, ως προστέθηκε με το άρθρο 5 του Ν.4285/10-9-2014**

«Άρθρο 5

1. Οι πράξεις που περιγράφονται στον παρόντα νόμο, καθώς και τα εγκλήματα που τελούνται συνεπεία αυτών, διώκονται αυτεπαγγέλτως. Ο παθών, κατά την υποβολή της έγκλησης, όπως και όταν παρίσταται ως πολιτικώς ενάγων, δεν καταβάλλει το σχετικό παράβολο υπέρ του Δημοσίου.

2. Η παρ. 4 του άρθρου 39 του ν. 2910/2001 (Α 91) καταργείται.»
[άρθρο 39 §4 Ν.2910/2001 : Οι πράξεις που περιγράφονται στα άρθρα 1 έως 3 του Ν. 927/1979 (ΦΕΚ 139 Α) διώκονται αυτεπαγγέλτως].

ΣΗΜΑ

ΠΛΕΟΝ, ισχύει ο Ν.4072/2012

• **άρ. 156 §1 του Ν.4072/2012 → [κατ' έγκληση διωκόμενο] Φ τουλ. 6 μηνών + ΧΠ τουλ. 6.000 € #**

- **περ.α' :** όποιος εν γνώσει χρησιμοποιεί σήμα φήμης κατά παράβαση του άρθρου 125 §3 περ.α' ή περ.β'

- **περ.β' :** Όποιος χρησιμοποιεί σήμα φήμης κατά παράβαση του άρθρου **125 §3 περ.γ' με πρόθεση να εκμεταλλευτεί ή να βλάψει τη φήμη του**

- **περ.γ' :** Όποιος εν γνώσει θέτει σε κυκλοφορία, κατέχει, εισάγει, ή εξάγει προϊόντα που φέρουν αλλότριο σήμα λη προσφέρει υπηρεσίες σε αλλότριο σήμα

- **περ.δ' :** Όποιος εν γνώσει τελεί μία από τις πράξεις του άρθρου **125 §4 περ.α' , περ.β' και περ.γ'**

- **§2 :** για ιδιαιτέρως μεγάλο όφελος ή ζημία και εφόσον συντρέχει εκμετάλλευση σε εμπορική κλίμακα, ή αν ο υπόχρεος τελεί τις πράξεις αυτές κατ' επάγγελμα **# Φ.τουλ. 2 ετών + ΧΠ από 6.000 € έως 30.000 €.**

- **§3 :** όποιος χρησιμοποιεί τα σήματα και σύμβολα που αναφέρονται στο άρθρο 123 §ε περ.α' διώκεται **αυτεπαγγέλτως # ΧΠ έως 2.000 €.**

[με το προΐσχύσαν δίκαιο # Δίωξη : αρ. 1, 2, 14, 28 § ... , 29 Ν.2239/1994

• **άρ. 28 παρ. 1 Ν. 2239/1994 = Φ τουλ. 3 μηνών + ΧΠ τουλ. 200.000 δρχ. (590 €)** (περ. α' : **παραποίηση και χρήση παραποιημένου σήματος,**

περ β' : **επίθεση σε προϊόντα ξένου σήματος,**

περ γ' : **παραπλάνηση απομίμηση και χρήση ξένου σήματος,**

περ δ' : **εμπορία προϊόντων με παραποιημένο ή απομιμημένο ξένο σήμα,**

περ ε' : **παράνομη χρήση σήματος,**

περ στ' : **χρήση εθνικού ή θρησκευτικού συμβόλου).**

• **άρ. 29**, κατ' έγκληση για περ. α-ε, αυτεπαγγέλτως για περ. στ. (Συνήθως σε συνδ. με πλαστογραφία-216 ΠΚ, 14 και 21 Ν. 146/1914, 30 παρ. 7 ν.δ. 136/1946, απόπειρα απάτης-386 ΠΚ).

• **άρ. 30** Δημοσίευση ποινικών αποφάσεων.

• **άρ. 31** Αφαίρεση κατασχεθέντων σημάτων και καταστροφή προϊόντων.]

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ – ΟΧΥΡΑ (Α.Ν. 376/1936)

(Περί μέτρων ασφαλείας οχυρών θέσεων)

• **άρ. 2, 3, και 4 του Α.Ν. 376/1936** : είσοδος σε απαγορευμένη ζώνη στρατιωτικής εγκατάστασης και φωτογράφιση στρατιωτικής εγκατάστασης = **Φ**

ΣΩΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Ν 2622/1998: Συνοριακή Φύλαξη - Δήλωση περιουσ.κατάστασης αστυνομικών

Άρθρο 11 : «Χρήση από τρίτους τίτλων, εμβλημάτων και μέσων των Σωμάτων Ασφαλείας»

1. Όποιος, στα πλαίσια επαγγελματικής, εμπορικής ή άλλης δραστηριότητας, με σκοπό τη διαφήμιση, διάδοση ή κυκλοφορία εντύπων ή άλλων ειδών, χρησιμοποιεί ως τίτλο αυτών ή των επιχειρήσεών του τους όρους "ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ", "ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ", "ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑ" ή "ΣΩΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ" ή άλλους όρους που αναφέρονται με οποιονδήποτε τρόπο στα Σώματα Ασφαλείας ή τις Υπηρεσίες αυτών, καθώς και όποιος χρησιμοποιεί για τον ίδιο σκοπό ως απεικόνιση προσωπικό των Σωμάτων Ασφαλείας ή τα σήματα και εμβλήματα αυτών, τιμωρείται με **φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους και χρηματική ποινή μέχρι ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών.**

2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η χρήση των ανωτέρω τίτλων, σημάτων και εμβλημάτων για την κάλυψη αναγκών εξωτερικών γυρισμάτων ταινιών, κατόπιν άδειας του Αρχηγού του οικείου Σώματος, στην οποία καθορίζονται και οι όροι χρήσης τους. Για την κάλυψη των ιδίων αναγκών

είναι δυνατόν να διατίθεται και η χρήση προσωπικού και μέσων των Σωμάτων Ασφαλείας με άδεια του ίδιου οργάνου, ύστερα από αίτημα του παραγωγού, ο οποίος υποχρεούται να καταβάλλει υπέρ του Δημοσίου το κόστος χρήσης αυτών και να ασφαρίζει αυτά για το χρόνο χρήσης τους. Η χρησιμοποίηση μικρογραφικών (μινιατούρων) των ως άνω μέσων για εκπαιδευτικούς, ψυχαγωγικούς ή διαφημιστικούς σκοπούς επιτρέπεται ελευθέρως.

3. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για τη χορήγηση των ως άνω αδειών, το κόστος χρήσης του προσωπικού και των μέσων, ο τρόπος καταβολής του και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

ΤΑΞΙΜΕΤΡΑ - επέμβαση (Ν. 5607/1932)

Νόμος 1809 της 29.9/5.10.88.

"Καθιέρωση Φορολογικών Μηχανισμών και άλλες διατάξεις".

*** **ΠΡΟΣΟΧΗ:** Ο παρών νόμος, καθώς και κάθε διάταξη, ερμην.εγκύκλιος ή Οδηγία έχει εκδοθεί δυνάμει αυτού **ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ από 1η Ιανουαρίου 2015.**

"Κατ' εξαίρεση, παρέμεινε σε ισχύ το άρθρο 10 για παραβάσεις που διαπράττονται μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2015" με το **άρθρο 38 παρ.2 Ν.4308/2014, ΦΕΚ Α 251** όπως αυτό τροποποιήθηκε από την έναρξη ισχύος του με το **άρθρο 6 Ν.4337/2015, ΦΕΚ Α 129/17.10.2015.**

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:ΒΛ. ΥΠΟΙΚ 1051922/552/0015/ΠΟΛ.1084/3.6.2003 περί τήρησης βιβλίων και υποχρεωτικής χρήσης φορολογικών μηχανισμών του Ν.1809/1988, για την έκδοση των αποδείξεων παροχής υπηρεσιών από τους εκμεταλλευτές επιβατηγών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης, των οποίων τα αυτοκίνητα (ΤΑΞΙ) φέρουν υποχρεωτικά **ταξίμετρα εγκεκριμένου τύπου.** Έκδοση φορολογικών στοιχείων από τους λοιπούς εκμεταλλευτές ΕΔΧ αυτοκινήτων.

Άρθρο 1 §4 Ν.1809/1988 :

§4 . Από τη δημοσίευση της απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, που προβλέπεται στην παράγραφο 1, **οι ηλεκτρονικές ταμειακές μηχανές, που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν από επιτηδευματίες για την έκδοση των αποδείξεων λιανικής πώλησης αγαθών ή παροχής υπηρεσιών,** πρέπει να έχουν τουλάχιστον τις ιδιότητες και τα τεχνικά χαρακτηριστικά που ορίζονται στην απόφαση αυτή.

Άρθρο 10 §1 εδ.ε Ν.1809/1988

1.Οποιος παραβαίνει τις διατάξεις του νόμου αυτού, των αποφάσεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του και των διατάξεων που αναφέρονται στις **τεχνικές προδιαγραφές των φορολογικών ταμειακών μηχανών και συστημάτων** τιμωρείται με πρόστιμο που προσδιορίζεται κατ' αντικειμενικό τρόπο.

.....
ε) Ειδικά στην περίπτωση παραβάσεων λόγω παραβίασης ή παραποίησης φορολογικών μηχανισμών και συστημάτων, που έχουν άδεια καταλληλότητας από την αρμόδια Επιτροπή του άρθρου 7 ή επέμβασης κατά οποιονδήποτε τρόπο στη λειτουργία του μηχανισμού ή διάθεσης ή χρησιμοποίησης παραβιασμένου ή διαφοροποιημένου ή

παραπονημένου τέτοιου μηχανισμού, εφαρμόζεται η Βάση Υπολογισμού Νο 1 (ΒΑΣ.ΥΠ.1) και ο συντελεστής βαρύτητας ορίζεται ανά υπαίτιο ως εξής:

ε.1. Σε περίπτωση που υπαίτιος της παράβασης είναι η επιχείρηση που έχει λάβει, από την αρμόδια Επιτροπή του άρθρου 7, άδεια καταλληλότητας ή έγκριση μόνο τεχνικής υποστήριξης σε εκατό (100).

ε.2. Σε περίπτωση που υπαίτιος της παράβασης είναι η επιχείρηση μεταπώλησης ή τεχνικής υποστήριξης, τεχνικοί της οποίας έχουν εξουσιοδοτηθεί από επιχείρηση που έχει λάβει άδεια καταλληλότητας για την παροχή υπηρεσιών συντήρησης και επισκευής φορολογικών μηχανισμών και συστημάτων σε εξήντα (60).

Ειδικά στην περίπτωση που διαπιστωθεί ότι υπαίτιος της παράβασης είναι φυσικό πρόσωπο - εξουσιοδοτημένος τεχνικός, πέραν των ανωτέρω, απαγορεύεται να παρέχει υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης σε εγκεκριμένα μοντέλα φορολογικών μηχανισμών.

ε.3. Σε περίπτωση που υπαίτιος της παράβασης είναι ο χρήστης ή κάτοχος του φορολογικού μηχανισμού ή συστήματος ή άλλος τρίτος σε πενήντα (50).

.....

§ 4. Οι υπαίτιοι των παραβάσεων της περίπτωσης ε` της προηγούμενης παραγράφου τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) μηνών, εφαρμοζομένων αναλόγως των αντίστοιχων διατάξεων του ν. 2523/1997, που αναφέρονται στη χρήση πλαστών και εικονικών στοιχείων."

*** Η παρ.4 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.20 άρθρ.34 Ν.3522/2006,ΦΕΚ Α 276/22.12.2006.

Άρθρο 38 Καταργούμενες και τροποποιούμενες διατάξεις

1. Από την 1η Ιανουαρίου 2015 καταργείται η υποπαράγραφος Ε1 της παραγράφου Ε` του ν. 4093/2012 (Κώδικας Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών), καθώς και κάθε διάταξη, ερμηνευτική εγκύκλιος ή Οδηγία έχει εκδοθεί δυνάμει εκείνης της διάταξης ή του προΐσχυοντος π.δ. 186/1992.

«Εξαιρετικά οι αποφάσεις κ.υ.α. πολ. 1009/4.1.2012 (Β` 72), κ.υ.α. πολ. 1203/2.11.2012 (Β` 3130), κ.υ.α. πολ. 1032/21.2.2013 (Β` 548), κ.υ.α. πολ. 1206/30.8.2013 (Β` 2237) και κ.υ.α. πολ. 1263/4.12.2013 (Β` 3265), καθώς και κάθε άλλη σχετική απόφαση, οι οποίες αφορούν την εγκατάσταση ολοκληρωμένων συστημάτων ελέγχου εισροών - εκροών στα πρατήρια υγρών καυσίμων και στις εγκαταστάσεις πωλητών πετρελαίου θέρμανσης, καθώς και οι αποφάσεις α.υ.ο. 1093619/748/0015/πολ. 1212/10.8.1995 (Β` 719), α.υ.ο. 1128269/1226 /0015/πολ. 1292/16.11.1995 (Β` 982), κ.υ.α. 1071467/536/0015/πολ. 1101/31.7.2006 (Β`1283), κ.υ.α. 1008269/52/0015/πολ. 1009/22.1.2008 (Β`176) και κ.υ.α. πολ. 1193/21.12.2010 (Β` 2174), καθώς και κάθε άλλη σχετική απόφαση, οι οποίες αφορούν την παρακολούθηση των συναλλαγών των επιχειρήσεων Καζίνο εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την 1.1.2015.»

*** Το δεύτερο εδάφιο της παρ.1 προστέθηκε με το άρθρο 93 Ν.4316/2014, ΦΕΚ Α 270/24.12.2014.

2. Ο ν. 1809/1988 καταργείται από 1η Ιανουαρίου 2015, καθώς και κάθε διάταξη, ερμηνευτική εγκύκλιος ή Οδηγία έχει εκδοθεί δυνάμει εκείνου του νόμου. **«Κατ' εξαίρεση, παραμένει σε ισχύ το άρθρο 10 του ν. 1809/1988 για παραβάσεις που διαπράττονται μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2015.»**

*** Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 6 Ν.4337/2015,ΦΕΚ Α 129/17.10.2015.

3. Για περιόδους που αρχίζουν μετά την 31 η Δεκεμβρίου 2014, παύουν εφεξής να ισχύουν:

α) Η παρ. 8δ του άρθρου 16, η παρ. 2 του άρθρου 42, οι παράγραφοι 1 έως 4, 7 και 8 του άρθρου 42α, τα άρθρα 42β έως 43, οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 43α, το άρθρο 43γ, τα άρθρα 90 έως 107, τα άρθρα 110 έως 130, τα άρθρα 132 έως 134, και τα άρθρα 138 έως 143 του κ.ν. 2190/1920.

β) Τα άρθρα 20 έως 27 του ν. 2065/1992.

γ) Η περίπτωση β` της παρ. 1 του άρθρου 23 και τα άρθρα 62 έως 78 (κεφάλαιο 11) του ν.δ. 400/1970.

δ) Η παρ. 2 του άρθρου 22 του κ.ν. 3190/1955.

ε) Τα άρθρα 80, 96 και 97, η παρ. 1 του άρθρου 98, και το άρθρο 101 του ν. 4072/2012.

στ) Το π.δ. 1123/1980 (Α` 283) περί εφαρμογής του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου, με την επιφύλαξη της παραγράφου 9 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, καθώς και οι σχετικές ρυθμίσεις των άρθρων 47 έως 49 του ν. 1041/1980, για τις υποκείμενες στον παρόντα νόμο οντότητες.

ζ) Το π.δ. 148/1984 περί εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων, με την επιφύλαξη της παραγράφου 9 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου.

η) Το π.δ. 384/1992 περί εφαρμογής Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Τραπεζών, με την επιφύλαξη της παραγράφου 9 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου.

4. Από την 1η Ιανουαρίου 2015 καταργείται κάθε άλλη κανονιστική πράξη, εγκύκλιος ή Οδηγία που έχει εκδοθεί δυνάμει των καταργούμενων διατάξεων της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, στο βαθμό που είναι σε αντίθεση με τις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου.

5. Οπου άλλη διάταξη νόμου ή άλλος κανόνας δικαίου παραπέμπει σε διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 οι οποίες καταργούνται δυνάμει του παρόντος άρθρου, με την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου η παραπομπή αυτή νοείται ότι αναφέρεται στις αντίστοιχες διατάξεις του παρόντος νόμου. Ειδικότερα:

α) Παραπομπή στην παρ. 1 του άρθρου 42α ή στο άρθρο 42γ του κ.ν. 2190/1920 θεωρείται ότι αναφέρεται στο άρθρο 16 του παρόντος νόμου.

β) Παραπομπή στην παρ. 5 του άρθρου 42ε του κ.ν. 2190/1920 θεωρείται ότι αναφέρεται στο άρθρο 32 του παρόντος νόμου.

γ) Παραπομπή στην παρ. 5 του άρθρου 103 του κ.ν. 2190/1920 (παρουσίαση ίδιων μετοχών στον ισολογισμό) θεωρείται ότι αναφέρεται στην παράγραφο 1ε του άρθρου 26 του παρόντος νόμου.

6. Η παρ. 6 του άρθρου 42α του κ.ν. 2190/1920 τροποποιείται ως εξής:

«6. Κάθε εταιρεία, η οποία, κατά την ημερομηνία κλεισίματος του, πρώτου μετά την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου ισολογισμού της, δεν υπερβαίνει τα αριθμητικά όρια των δύο από τα παρακάτω τρία κριτήρια: α) σύνολο ισολογισμού δύο εκατομμύρια πεντακόσιες χιλιάδες (2.500.000) ευρώ, β) καθαρός κύκλος εργασιών πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ, γ) μέσος όρος προσωπικού που απασχολήθηκε κατά τη διάρκεια της χρήσης 50 άτομα, και εφόσον δεν εφαρμόζει τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα του Κανονισμού 1606/2002 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δύναται να μην εκλέγει ελεγκτές από τους νόμιμους ελεγκτές του ν. 3693/2008. Όταν η εταιρεία παύει να υπερβαίνει τα αριθμητικά όρια της παρούσας παραγράφου για δύο συνεχόμενες χρήσεις, ενώ τα υπερέβαινε, η ευχέρεια παρέχεται από τη χρήση που έπεται των δύο εν λόγω χρήσεων. Όταν η εταιρεία υπερβαίνει τα αριθμητικά όρια της παρούσας παραγράφου για δύο συνεχόμενες χρήσεις, ενώ δεν τα υπερέβαινε, η άρση της ευχέρειας ενεργοποιείται από τη χρήση που έπεται των δύο εν λόγω χρήσεων.»

ΠΡΟΣΟΧΗ : Μετά την κατάργηση του άρθρου 10 §1 εδ.ε Ν.1809/1988 (**περί αθέμιτης επέμβασης σε ταξίμετρο**), **χωρεί αναλογική εφαρμογή** του άρθρου 19 §5 του Ν.4177/2013 (**«περί κανόνων ρύθμισης της αγοράς προϊόντων και της παροχής υπηρεσιών, και άλλες διατάξεις»**):

Άρθρο 19 §5 Ν.4177/2013. Όποιος καθ' οιονδήποτε τρόπο καταδολιεύει ή αλλοιώνει το μηχανολογικό ή ηλεκτρολογικό ή ηλεκτρονικό μέρος των οργάνων μέτρησης ή το λογισμικό αυτών ή το λογισμικό κάθε συσχετιζόμενου με το όργανο συστήματος ή αλλοιώνει τις ενδείξεις των οργάνων μέτρησης ή τα δεδομένα που δέχονται ή που παράγουν τα όργανα μέτρησης, τιμωρείται με ποινή **φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών**. Τα όργανα μέτρησης, καθώς και τα μέσα καταδολίευσης κατάσχονται. Οι ανωτέρω κυρώσεις επιβάλλονται και σε περιπτώσεις εντοπισμού ιχνών καταδολίευσης ή αλλοίωσης. Σε περίπτωση που εντός διαστήματος δύο (2) ετών από την επιβολή της κύρωσης διαπιστωθεί εκ νέου παράβαση, αφαιρείται οριστικά η άδεια λειτουργίας της επιχείρησης, με απόφαση της αδειοδοτούσας αρχής, της πράξης χαρακτηριζόμενης ως σοβαρής παράβασης των όρων χορήγησης της σχετικής άδειας.

[*** Το πρώτο εδάφιο της παρ.5 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 82 παρ.2 Ν.4413/2016, ΦΕΚ Α` 148/ 08.08.2016.]

ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ (Ν.Δ. 127/1969)

- άρ. 1 και 13 ν.δ. 127/1969 μη έκδοση ταυτότητας → **Φ. από 1 μήνα έως 1 έτος**

Άρθρο 1 ν.δ. 127/1969.

"1. Έλληνες πολίτες που κατοικούν ή διαμένουν προσωρινά στην Ελλάδα και έχουν **συμπληρώσει το 12ο** έτος της ηλικίας τους υποχρεούνται να εφοδιασθούν με δελτίο αστυνομικής ταυτότητας, το οποίο εκδίδεται ατελώς, κατά τις διατάξεις του παρόντος νομοθετικού διατάγματος. Κατ' εξαίρεση οι στρατιωτικοί των Ενόπλων Δυνάμεων και του Λιμενικού Σώματος, το αστυνομικό προσωπικό, οι συνοριακοί φύλακες, οι ειδικοί φρουροί, καθώς και το πυροσβεστικό προσωπικό του Πυροσβεστικού Σώματος που τελούν στην ενέργεια ή σε πολεμική ή μόνιμη διαθεσιμότητα εφοδιάζονται μόνο με ειδικά δελτία ταυτότητας που χορηγούνται από την Υπηρεσία τους."

*** Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.3 άρθρ.13 Ν.3345/2005 ΦΕΚ Α 138/16.6.2005.

2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφον υποχρέωσις είναι ανεξάρτητος πάσης ετέρας τοιαύτης περί εφοδιασμού, δυνάμει ειδικών διατάξεων, δι' ειδικών δελτίων ταυτότητος, των δημοσίων υπαλλήλων και παντός ετέρου προσώπου.

3. Της κατά την πρώτην παράγραφον υποχρέωσης απαλλάσσονται οι εφωδιασμένοι ήδη διά δελτίου ταυτότητος, εκδιδόμενου βάσει της υπ` αριθ. 4897/26/13/1 της 20.9.1969 αποφάσεως του Υπουργού Εσωτερικών.

"4. Με δελτίο αστυνομικής ταυτότητας μπορούν, κατόπιν αίτησης τους, να εφοδιάζονται και Έλληνες πολίτες που κατοικούν μόνιμα στην Κύπρο. Ως προς τον τύπο του δελτίου ταυτότητας, το χρόνο ισχύος και τα θέματα που αφορούν την ακύρωση και αντικατάσταση αυτού, εφαρμόζονται οι διατάξεις που ισχύουν για τα δελτία ταυτότητας των Ελλήνων πολιτών που κατοικούν ή διαμένουν στην Ελλάδα."

*** Η παρ.4 προστέθηκε με τη παρ.6α άρθρου 41 Ν.3731/2008,ΦΕΚ Α 263/23.12.2008.

Άρθρο 13 ν.δ. 127/1969.

Επί των παραβάσεων του παρόντος Ν.Δ. και των εις εκτέλεσιν τούτου εκδιδομένων διαταγμάτων, αποφάσεων ή κανονισμών, είτε εκ δόλου είτε εξ αμελείας ετελέσθησαν αύται, καταγιγνώσκεται υπό του αρμοδίου ποινικού Δικαστηρίου ποινή φυλακίσεως ενός μηνός μέχρις ενός έτους. Αι ανωτέρω ποιναί επιβάλλονται, εάν δεν συντρέχη περίπτωσις επιβολής βαρυτέρας ποινής κατ' άλλην διάταξιν.

Άρθρο 22 Ν.1599/1986 Ποινικές διατάξεις.

§ 1. Οποιος **καταρτίζει πλαστό ή νοθεύει δελτίο ταυτότητας** τιμωρείται σύμφωνα με το άρθρο **216 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα**. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και αυτός που εν γνώσει κάνει **χρήση πλαστού ή νοθευμένου δελτίου ταυτότητας**.

§ 2. Οποιος χρησιμοποιεί δελτίο ταυτότητας για την απόδειξη στοιχείου που περιέχεται σ' αυτό, **εν γνώσει ότι το στοιχείο αυτό έχει μεταβληθεί**, τιμωρείται με **φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών**.

§ 3. Οποιος **βρει δελτίο ταυτότητας και δεν το παραδώσει μέσα σε δέκα ημέρες** στον κάτοχό του ή στην πλησιέστερη αστυνομική αρχή ή στη διεύθυνση Εσωτερικών της αρμόδιας νομαρχίας, τιμωρείται με **φυλάκιση μέχρι έξι μηνών**.

§ 4. Οποιος εν γνώσει του **δηλώνει ψευδώς στην αρμόδια αρχή για την έκδοση της άδειας ταφής προσώπου που απεβίωσε, ότι αυτό στερείται ή έχει χάσει το δελτίο ταυτότητας** καθώς και αυτός που κατέχει τέτοιο δελτίο προσώπου που έχει πεθάνει και δεν το παραδίδει αμέσως στην πλησιέστερη αστυνομική αρχή τιμωρείται με **φυλάκιση μέχρι έξι μηνών**.

§ 5. Υπάλληλος που κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του **δεν αναγνωρίζει ή δεν παραδέχεται τα αναγραφόμενα στο δελτίο ταυτότητας υποχρεωτικά στοιχεία ή απαιτεί για την απόδειξή τους την προσαγωγή πιστοποιητικών** τιμωρείται σύμφωνα με το άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

• **Χωρίς άδεια ΕΟΤ:** άρ. 3 και 12 Ν. 393/1976 → **Φ μέχρι 3 μηνών + ΧΠ μέχρι 20.000 δρχ. (59 €)**· αν εκπρόσωπος Ν.Π. → **Φ μέχρι 1 έτος + ΧΠ μέχρι 50.000 δρχ. (150 €)**.

ΤΡΟΦΙΜΑ – ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ/ΖΩΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ – ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ
κυρώσεις (Ν.4235/11-2-2014)

Άρθρο 1 Πεδίο εφαρμογής - Ορισμοί

1. Με τα άρθρα 1 έως 36 του Μέρους Α του παρόντος νόμου και τις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται σύμφωνα με τις εξουσιοδοτικές διατάξεις που περιλαμβάνονται στα άρθρα αυτά, καθορίζονται διοικητικά μέτρα, διαδικασίες και κυρώσεις, που εφαρμόζονται σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις διατάξεις της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας του άρθρου 65 του Μέρους Γ, όπως αυτές κάθε φορά ισχύουν, καθώς και **σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με κάθε άλλη διάταξη της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας περί τροφίμων, ζωοτροφών, υγείας και προστασίας των ζώων και διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ, που κάθε φορά ισχύει**. Σε ό,τι αφορά τα διοικητικά μέτρα, τις διαδικασίες και τις κυρώσεις στην αιθυλική αλκοόλη, στα αλκοολούχα ποτά, καθώς και τον Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης επ αυτών, ισχύουν οι διατάξεις των νόμων 2960/2001 «Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας» (Α 265) και 2969/2001 «Αιθυλική αλκοόλη και αλκοολούχα ποτά» (Α 281).

2. Για την εφαρμογή των άρθρων 1 έως και 36 και των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται σύμφωνα με τις εξουσιοδοτικές διατάξεις που περιλαμβάνονται στα άρθρα αυτά, ισχύουν οι ορισμοί των διατάξεων της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας του άρθρου 65, όπως αυτές κάθε φορά ισχύουν, ως και οι ορισμοί των παραγράφων 3 έως και 11.

3. Ελεγκτής: Εντεταλμένος υπάλληλος των αρμόδιων αρχών του άρθρου 2 για τη διενέργεια επίσημου ελέγχου.

4. Μη συμμόρφωση: Μη πλήρωση των απαιτήσεων της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας του άρθρου 65, όπως αυτές κάθε φορά ισχύουν, καθώς και κάθε άλλης διάταξης της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας περί τροφίμων, ζωοτροφών, υγείας και προστασίας των ζώων και διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ, που κάθε φορά ισχύει.

5. Μέτρα συμμόρφωσης: Διοικητικά μέτρα που επιβάλλουν οι αρμόδιες αρχές του άρθρου 2 στις επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις, που δεν πληρούν τις απαιτήσεις της νομοθεσίας περί τροφίμων, ζωοτροφών, υγείας και προστασίας των ζώων και διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ, με σκοπό τη συμμόρφωση τους προς αυτές.

6. Μη ασφαλή τρόφιμα:

α) Τα τρόφιμα θεωρούνται ως μη ασφαλή, όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 14 του Κανονισμού (ΕΚ) 178/2002 (ΕΕ L 31).

Προκειμένου να καθοριστεί αν ένα τρόφιμο είναι μη ασφαλές πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι παράγοντες που απαριθμούνται στην παράγραφο 3 του άρθρου 14 του ως άνω Κανονισμού.

β) Στις περιπτώσεις κινδύνων για τους οποίους υφίσταται έλλειψη ενωσιακής ή εθνικής νομοθεσίας ή όπου κρίνεται αιτιολογημένα αναγκαίο, τα μέτρα που λαμβάνονται πρέπει να βασίζονται στην αξιολόγηση των κινδύνων κατά περίπτωση.

7. Τρόφιμα ακατάλληλα για ανθρώπινη κατανάλωση:

Για τον προσδιορισμό του κατά πόσο ένα τρόφιμο είναι ακατάλληλο για ανθρώπινη κατανάλωση εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 14 του Κανονισμού (ΕΚ) 178/2002.

8. Τρόφιμα επιβλαβή για την υγεία:

Η έννοια του επιβλαβούς για την υγεία τροφίμου σχετίζεται με την πιθανότητα πρόκλησης βλάβης στην ανθρώπινη υγεία. Προκειμένου να καθοριστεί εάν ένα τρόφιμο είναι επιβλαβές για την υγεία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι παράγοντες που απαριθμούνται στην παρ. 4 του άρθρου 14 του Κανονισμού (ΕΚ) 178/2002.

Στην κατηγορία αυτή μπορούν να καταταγούν:

α) Τρόφιμα που περιέχουν παθογόνους μικροοργανισμούς ή τοξίνες αυτών ή μορφές παρασίτων ή ιούς, με υπέρβαση των νομοθετημένων ορίων - κριτηρίων ασφάλειας, καθώς και τρόφιμα που προέρχονται από ζώα που πάσχουν από μεταδοτικές σπογγώδεις εγκεφαλοπάθειες.

β) Τρόφιμα που περιέχουν ουσίες, είτε που απαντώνται φυσικά είτε ως πρόσθετες χημικές ουσίες είτε που προκύπτουν από τις μεθόδους παραγωγής, παρασκευής ή ως αποτέλεσμα μόλυνσης από το περιβάλλον, σε συγκεντρώσεις που υπερβαίνουν τα ανώτατα νομοθετημένα όρια ή που η παρουσία τους δεν δικαιολογείται από τη φύση του τροφίμου.

γ) Τρόφιμα που παρουσιάζουν επίπεδα καταλοίπων κτηνιατρικών φαρμάκων, φυτοφαρμάκων, καθώς και καταλοίπων με ορμονική, θυρεοστατική, αναβολική δράση, που υπερβαίνουν τα ανώτατα όρια ή που περιέχουν παρόμοιες ουσίες που είναι απαγορευμένες.

δ) Τρόφιμα στα οποία η παρουσία ξένων σωμάτων έχει άμεσες επιπτώσεις στην υγεία του καταναλωτή.

ε) Τρόφιμα στα οποία διαπιστώνεται η μη δήλωση αλλεργιογόνων ουσιών/τροφίμων, που είτε αποτελούν συστατικά τους είτε βρίσκονται στα τρόφιμα, λόγω διασταυρούμενης επιμόλυνσης.

στ) Τρόφιμα, στα οποία διαπιστώνεται η μη αναγραφή υποχρεωτικών προειδοποιητικών ενδείξεων που σχετίζονται με την υγεία.

ζ) Τρόφιμα που έχουν προκαλέσει επιβεβαιωμένη τρο-φιμογενή λοίμωξη ή/και τοξίνωση.

η) Μη εγκεκριμένα νέα ή γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα.

θ) Τρόφιμα που έχουν υποβληθεί σε επεξεργασία με ιοντίζουσες ακτινοβολίες και παραβιάζουν τις διατάξεις περί ασφάλειας της σχετικής με αυτά νομοθεσίας.

9. Μη κανονικά τρόφιμα:

Στην κατηγορία αυτή κατατάσσονται τα κατωτέρω τρόφιμα:

α) Μη κανονικά ως προς προδιαγραφές ποιότητας: Τρόφιμα των οποίων οι ποιοτικές προδιαγραφές, όπου αυτές καθορίζονται, αποκλίνουν από τις σχετικές ενωσιακές ή εθνικές διατάξεις.

β) Μη κανονικά ως προς την επισήμανση, παρουσίαση και διαφήμιση:

Τρόφιμα στα οποία υπάρχουν αποκλίσεις από τη σχετική ενωσιακή και εθνική νομοθεσία.

10. Νοθευμένα τρόφιμα:

Τρόφιμα, στα οποία προστέθηκαν ύλες συνήθως ευτελέστερης αξίας για κερδοσκοπία ή για καλύτερη εμφάνιση των προϊόντων στην οποία δεν ανταποκρίνονται πραγματικά.

11. Μη ασφαλείς ζωοτροφές:

Οι ζωοτροφές θεωρούνται μη ασφαλείς, όσον αφορά τη χρήση για την οποία προορίζονται, όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του Κανονισμού (ΕΚ) 178/2002.

Άρθρο 27 Ποινικές κυρώσεις επί μη συμμόρφωσης στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών, της υγείας και προστασίας ζώων και της διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ

1. Οποιος με οποιονδήποτε τρόπο αρνείται, παρεμποδίζει ή δυσχεραίνει τον επίσημο έλεγχο, που διενεργεί αρμόδια αρχή στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών, της υγείας και προστασίας ζώων και της διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ, τιμωρείται με **φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών**.

Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος, όταν του ζητείται από την αρμόδια αρχή που διεξάγει τον έλεγχο είτε αντίθετα προς νομική του υποχρέωση, αρνείται να δώσει τα στοιχεία που του ζητούνται είτε εν γνώσει του παρέχει ελλιπή ή ανακριβή στοιχεία.

2. Οποιος παράγει, εισάγει, αποθηκεύει, διακινεί, διαθέτει τρόφιμα τα οποία κατά τη διαπίστωση αρμόδιας αρχής είναι νοθευμένα, σύμφωνα με τον ορισμό της παραγράφου 10 του άρθρου 1, τιμωρείται με την ποινή που προβλέπεται στην περίπτωση α της παρ. 2 του άρθρου 19 του ν. 4177/2013 (Α 173). **(=φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών)**

3. Οποιος παράγει, εισάγει, αποθηκεύει, διακινεί ή διαθέτει στην κατανάλωση τρόφιμα, τα οποία κατά τη διαπίστωση αρμόδιας αρχής είναι επιβλαβή για την υγεία του ανθρώπου, σύμφωνα με τις παραγράφους 6 και 8 του άρθρου 1, τιμωρείται με την ποινή που προβλέπεται στην περίπτωση β` της παρ. 2 του άρθρου 19 του ν. 4177/2013 (Α 173), εκτός εάν προβλέπεται μεγαλύτερη ποινή από άλλες κείμενες διατάξεις. **(φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών)**.

4. Οποιος καθ' υποτροπή, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών, υποπίπτει πάνω από δύο (2) φορές στην ίδια μη συμμόρφωση στον τομέα των τροφίμων και της υγείας και προστασίας ζώων, για την οποία του επιβλήθηκε με διοικητική πράξη πρόστιμο, τιμωρείται με ποινή **φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών**.

5. Οποιος διαθέτει στην αγορά ή χρησιμοποιεί ή μεταποιεί:

αα) Γενετικά Τροποποιημένους Οργανισμούς (ΓΤΟ) που προορίζονται κατά τη χρήση ως ζωοτροφές ή

ββ) ζωοτροφές που περιέχουν ή αποτελούνται από ΓΤΟ ή
γγ) ζωοτροφές που παράγονται από ΓΤΟ,
όπως αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 15 του Κανονισμού (ΕΚ) 1829/2003 (ΕΕ L 268) και χωρίς να καλύπτονται από έγκριση ή να ανταποκρίνονται στους όρους έγκρισης, τιμωρείται με ποινή **φυλάκισης έξι (6) μηνών μέχρι δύο (2) ετών και χρηματική ποινή έξι χιλιάδων (6.000) μέχρι δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ.**

6. Οποιος με τη συμπεριφορά του προκαλεί διασπορά νοσήματος τιμωρείται με **φυλάκιση τουλάχιστον δώδεκα (12) μηνών.**

Ως συμπεριφορά που προκαλεί διασπορά νοσήματος θεωρείται ιδίως η συμπεριφορά που έχει ως αποτέλεσμα τη διασπορά παθογόνου παράγοντα ή η παράλειψη του υπόχρεου να δηλώσει έγκαιρα νόσημα στις αρμόδιες αρχές ή η μη συμμόρφωση του προς σχετικές αποφάσεις των αρμόδιων αρχών.

7. Υπεύθυνοι για την τήρηση των διατάξεων του παρόντος άρθρου είναι:

α) Στις προσωπικές επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις οι επιχειρηματίες και οι ασκούντες την εκμετάλλευση αντίστοιχα, στις προσωπικές εταιρείες οι ομόρρυθμοι εταίροι, στις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, στις ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες και στους συνεταιρισμούς οι διαχειριστές και στις ανώνυμες εταιρείες ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Διευθύνων Σύμβουλος ή ο εντεταλμένος Σύμβουλος ή άλλο πρόσωπο στο οποίο έχει ανατεθεί η άσκηση εξουσιών του Διοικητικού Συμβουλίου. Ορισμός αποκλειστικά άλλου υπευθύνου από τα προαναφερόμενα πρόσωπα είναι ανίσχυρος.

β) Προκειμένου για φορείς του δημόσιου τομέα, όπως δημόσια νοσοκομεία, δημόσια σχολεία, δημόσιοι και δημοτικοί βρεφονηπιακοί σταθμοί, υπεύθυνος είναι το φυσικό πρόσωπο που έχει την ιδιότητα του ανώτατου μονομελούς διοικητικού οργάνου ή, αν το ανώτατο διοικητικό όργανο είναι συλλογικό, του Προέδρου ή Διοικητή ή άλλου φυσικού προσώπου που προΐσταται του συλλογικού οργάνου αυτού.

Επιπλέον, υπεύθυνοι είναι και τα φυσικά πρόσωπα που με ειδική διάταξη νόμου ή απόφαση αρμόδιου οργάνου έχουν ορισθεί ως υπεύθυνοι για την τήρηση των διατάξεων περί τροφίμων, ζωοτροφών, υγείας και προστασίας των ζώων και διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ.

8. Οι υπεύθυνοι που προσδιορίζονται στην περίπτωση α της παραγράφου 7 ευθύνονται, με την προσωπική τους παρουσία και εις ολόκληρον μαζί με το οικείο νομικό πρόσωπο, για την καταβολή των προστίμων που επιβάλλονται σε αυτό, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23.

9. Υπεύθυνα πρόσωπα είναι μαζί με τα ανωτέρω και οι φυσικοί αυτουργοί των αξιόποινων πράξεων, αν δεν συμπίπτουν.

Άρθρο 64 Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καταργούνται:

1. Η παρ. 8 του άρθρου 5 του ν. 3399/2005 «Ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων - Προσαρμογή στη νέα Κ.Α.Π. και άλλες διατάξεις» (Α 255).
2. Το άρθρο 23 του ν. 248/1914 «Περί οργανώσεως της ζωοτεχνικής και κτηνιατρικής υπηρεσίας» (Α 110), όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 2732/1999 (Α 154) και αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 2538/1997 (Α 242).
3. Η παρ. 3 του άρθρου 14, καθώς και το άρθρο 14α του ν.δ. 185/1973 «Περί μέτρων βελτιώσεως της κτηνοτροφίας» (Α 262), όπως η παρ. 3 του άρθρου 14 τροποποιήθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 36 του ν. 2945/2001 (Α 223) και την παρ. 5 του άρθρου 34 του ν. 3147/2003 (Α135) και το άρθρο 14α προστέθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 34 του ν. 3147/2003.
4. Το, από 12.5.1926, νομοθετικό διάταγμα «περί εμπορίου του οίνου και προστασίας της οινοπαραγωγής» (Α 166), το, από 10.9.1926, νομοθετικό διάταγμα «περί αναστολής ισχύος των άρθρων 8 και 13 του ν.δ. 12 Μαΐου 1926 «περί εμπορίου του οίνου κλπ.» (Α 300), το, από 13.11.1927, νομοθετικό διάταγμα «Περί κυρώσεως και τροποποιήσεως του ν.δ.: 1) από 12 Μαΐου 1926 «περί εμπορίου του οίνου κλπ.» και 2) από 10.9.1926 «περί αναστολής ισχύος των άρθρων 8 και 13 του ν.δ. της 12.5.1926 κλπ.» (Α` 272) και ο ν. 3501/1928 «Περί κυρώσεως και τροποποιήσεως των από 13 Νοεμβρίου 1927 νομοθετικών διαταγμάτων «περί κυρώσεως και τροποποιήσεως των νομοθετικών διαταγμάτων: 1) από 12 Μαΐου 1926 «περί εμπορίου του οίνου κλπ.» και 2) από 10.9.1926 «περί αναστολής ισχύος των άρθρων 8 και 13 του νομοθετικού διατάγματος της 12.5.1926 κλπ.».
5. Τα άρθρα 3, 5, 6, 7 και 10 του α.ν. 787/1948 «Περί συμπληρώσεως, τροποποιήσεως και καταργήσεως ενιαίων διατάξεων των περί φορολογίας της σταφιδίνης, γλυκόζης, οπωροσακχάρου, χαρουποσιροπίου, αμυλοσιροπίου, περί εμπορίου του οίνου και προστασίας της οινοπαραγωγής και περί φορολογίας του οίνου νόμων» (Α 240), όπως το

άρθρο 3 τροποποιήθηκε με το άρθρο 6 του ν.δ. 3419/1955 (Α 282) και το άρθρο 5 τροποποιήθηκε με το άρθρο 8 του ν.δ. 3419/1955.

6. Το ν.δ. 3419/1955 «Περί τροποποίησης και συμπλήρωσης ισχυουσών διατάξεων νόμων περί εμπορίας οίνων και προστασίας οινοπαραγωγής» (Α 282).

7. Το άρθρο 7 παράγραφος 5, καθώς και τα άρθρα 12, 13 σημείο α, 14 σημείο β, 15, 16 και 17 του ν.δ. 243/1969 «Περί βελτιώσεως και προστασίας της αμπελουργικής παραγωγής» (Α 144), όπως τροποποιήθηκε από το ν. 427/1976 (Α 230) και ισχύει.

8. Τα άρθρα 12, 13, 14 και 15 του ν. 396/1976 «Περί οινολογικών κατεργασιών και εμπορίας των οίνων» (Α 198).

9. Οι παράγραφοι 4, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15 του άρθρου 5 του ν. 2741/1999 «Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων, άλλες ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Ανάπτυξης και λοιπές διατάξεις» (Α 199), όπως οι παράγραφοι αυτές αναριθμήθηκαν με την παρ. 4 του άρθρου 11 του ν. 3438/2006 (Α 33) και οι παράγραφοι 9, 12 και 13 τροποποιήθηκαν, αντίστοιχα, με την παρ. 5 του άρθρου 11 του ν. 3438/2006, το άρθρο 10 του ν. 3139/2003 (Α 100) και την παρ. 20 του άρθρου 37 του ν. 3066/2002 (Α 252).

10. Η παρ. 6 του άρθρου 40 του ν. 4025/2011 «Ανασυγκρότηση Φορέων Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Κέντρα Αποκατάστασης, Αναδιάρθρωση Ε.Σ.Υ. και άλλες διατάξεις» (Α 228).

11. Τα άρθρα 11, 13 και 29 του π.δ. 79/2007 «Αναγκαία συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής των Κανονισμών (ΕΚ) υπ αριθμ. 178/2002, 852/2004, 853/2004, 854/2004 και 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τους κανόνες υγιεινής για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης, των επίσημων ελέγχων στα προϊόντα αυτά που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο και τους κανόνες υγείας και καλής διαβίωσης των ζώων και εναρμόνιση της κτηνιατρικής νομοθεσίας προς την υπ' αριθμ. 2004/41/ΕΚ Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου» (Α 95).

12. Το άρθρο 16 του π.δ. 211/2006 «Συμπληρωματικά μέτρα εκτέλεσης του Κανονισμού 1774/2002/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3ης Οκτωβρίου 2002 για τον καθορισμό υγειονομικών κανόνων σχετικά με τα ζωικά υποπροϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο» (Α 211).

13. Το άρθρο 9 του π.δ. 215/2003 «Κανόνες που διέπουν την προστασία των χοίρων, σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 91/630/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε με τις Οδηγίες 2001/88/ΕΚ του Συμβουλίου και 2001/93/ΕΚ της Επιτροπής και κατάργηση του π.δ. 193/1995» (Α 181).

14. Το άρθρο 10 του π.δ. 216/2003 ««Περί στοιχειωδών απαιτήσεων για την προστασία των ωοπαραγωγών ορνίθων», σε συμμόρφωση προς τις Οδηγίες 1999/74/ΕΚ του Συμβουλίου και 2002/4/ΕΚ της Επιτροπής» (Α 181).

15. Το άρθρο 8 του π.δ. 374/2001 ««Προστασία των ζώων στα εκτροφεία», σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 98/58/ΕΚ του Συμβουλίου και σε εκτέλεση της Απόφασης 2000/50/ΕΚ της Επιτροπής» (Α 251).

16. Το άρθρο 13 του π.δ. 296/1997 «Ζωοτροφές ιδιαίτερης διατροφής, σε συμμόρφωση προς τις Οδηγίες 93/74/ΕΟΚ του Συμβουλίου, 95/10/ΕΚ και 2008/38/ΕΚ της Επιτροπής» (Α 212), όπως ο τίτλος αυτού αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 1 του άρθρου 2 της αριθμ. 289706/5.8.2008 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β 1690).

17. Η παρ. 2 του άρθρου 10 του β.δ. 497/1972 «Περί όρων και προϋποθέσεων καταψύξεως κρεάτων, σπλάχνων, ορνιθοειδών, θηραμάτων και προϊόντων με βάση το κρέας» (Α 146).

18. Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 3 και το άρθρο 11 του π.δ. 178/2005 «Κανόνες υγειονομικού ελέγχου που διέπουν την παραγωγή, μεταποίηση, διανομή και εισαγωγή προϊόντων ζωικής προέλευσης που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 2002/99/ΕΚ του Συμβουλίου και τα άρθρα 1 και 2 της Οδηγίας 2004/41/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου» (Α 229).

19. Η παρ. 6 του άρθρου 7 του π.δ. 211/2006 «Συμπληρωματικά μέτρα εκτέλεσης του Κανονισμού 1774/2002/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3ης Οκτωβρίου 2002 για τον καθορισμό υγειονομικών κανόνων σχετικά με τα ζωικά υποπροϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο» (Α 211).

20. Το άρθρο 17 της αριθμ. Υ1γ/ΓΠ/οικ.96967/ 8.10.2012 απόφασης του Υπουργού Υγείας «Υγειονομικοί όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας επιχειρήσεων τροφίμων και ποτών και άλλες διατάξεις» (Β 2718).

21. Το άρθρο 21 και το Παράρτημα VI της αριθμ. 15523/30.8.2006 απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αναγκαία συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής των Κανονισμών (ΕΚ) υπ αριθμ. 178/2002, 852/2004, 853/2004, 854/2004 και 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και εναρμόνιση της Οδηγίας 2004/41/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου» (Β 1187).

22. Η αριθμ. 10755/5.6.2006 απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης «Εξουσιοδότηση στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ε.Φ.Ε.Τ. περί επιβολής χρηματικών προστίμων και διαδικασία επιβολής χρηματικών προστίμων της παρ. 8 του άρθρου 5 του ν. 2741/1999, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 19 του άρθρου 37 του ν. 3066/2002, την παρ. 5 του άρθρου 11 του ν. 3438/ 2006 και σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 11 του ν. 3438/2006» (Β 727).

23. Η αριθμ. 286726/17.9.2002 απόφαση του Υπουργού Γεωργίας «Αναπροσαρμογή των διοικητικών κυρώσεων της παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 248/1914 (Α 110), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα» (Β 1247).

24. Η αριθμ. 381185/11.8.1994 απόφαση του Υπουργού Γεωργίας «Κυρώσεις και διαδικασία υποβολής τους, στα πλαίσια άσκησης ποιοτικού ελέγχου επί των επεξεργασμένων μεταποιημένων οπωροκηπευτικών» (Β 645), όπως το άρθρο 3 αυτής τροποποιήθηκε με την αριθμ. 400778/28.11.2000 (Β 1548) υπουργική απόφαση και τις αριθμ. 287980/2.4.2008 (Β 596) και 320108/19.8.2008 (Β 1737) κοινές υπουργικές αποφάσεις.

25. Τα άρθρα 4, 5 και 6 της υπ αριθμ. 357791/ 21.5.1999 απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Γεωργίας «Τηρούμενες θερμοκρασίες κατά τη μεταφορά ορισμένων οπωροκηπευτικών για νωπή κατανάλωση, από και προς ψυχόμενους χώρους» (Β 1188), όπως η παρ. 5 του άρθρου 5 αυτής τροποποιήθηκε με την αριθ. 400754/22.11.2000 κοινή υπουργική απόφαση (Β 1511).

26. Το άρθρο 10 της αριθμ. 310617/1.9.2009 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Τέλη για τη διενέργεια των επίσημων ελέγχων ποιότητας και καταλληλότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων φυτικής προέλευσης» (Β 1883).

27. Η αριθμ. 313312/25.1.1994 απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Γεωργίας «Κυρώσεις και διαδικασία επιβολής τους στα πλαίσια άσκησης ποιοτικού ελέγχου επί των νωπών οπωροκηπευτικών» (Β 52), όπως το άρθρο 3 αυτής τροποποιήθηκε με τις αριθμ. 400754/22.11.2000 (Β 1511), 287980/2.4.2008 (Β 596) και 320108/19.8.2008 (Β 1737) κοινές υπουργικές αποφάσεις.

28. Το άρθρο 11 της αριθμ. 297286/5.8.2005 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Εγκατάσταση συστήματος δικτύου επιτήρησης της σήμανσης και καταγραφής των χοιροειδών και εκτέλεση του Κανονισμού (ΕΚ) 21/2004 του Συμβουλίου» (Β 1170).

29. Το άρθρο 12 της αριθμ. 263493/27.7.2004 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Συμπληρωματικά μέτρα για την εφαρμογή του συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των εκμεταλλεύσεων αιγοπροβάτων και του ζωικού τους κεφαλαίου σε εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) 21/2004 του Συμβουλίου» (Β 1253), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με την παράγραφο ιδ του άρθρου 2 της αριθ. 134167/18.4.2011 (Β 823) όμοιας απόφασης.

30. Το άρθρο 9 της αριθμ. 304382/22.11.2004 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός των όρων και των προϋποθέσεων εφαρμογής του προγράμματος Τεχνητής Σπερματέγχυσης (Τ/Σ) και συγχρονισμού οίστρου (Σ/Ο) στα παραγωγικά ζώα της χώρας, καθώς και της διακίνησης του σπέρματος στην ελληνική επικράτεια» (Β 1755).

31. Οι παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5, 6 περίπτωση β, 7 περίπτωση α, 8 και 10 του άρθρου 17 της αριθμ. 314754/ 16.9.2009 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Λήψη των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΚ) του Συμβουλίου αριθμ. 1255/1997 και αριθ. 1/2005 «για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά και τις συναφείς δραστηριότητες και για την τροποποίηση των Οδηγιών 64/432/ΕΟΚ και 93/119/ΕΟΚ και του Κανονισμού 1255/1997» (με εξαίρεση τα άρθρα 34 και 35)» (Β 2025).

32. Η παρ. 1 του άρθρου 24 και τα άρθρα 28 και 29 της αριθμ. 323306/13.9.2007 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΚ) αριθμ. 178/2002 και αριθμ. 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τις γενικές αρχές της ασφάλειας και τους επίσημους ελέγχους στις ζωοτροφές» (Β 1881).

33. Το άρθρο 13 της αριθμ. 263233/30.1.2008 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός τελών επίσημων ελέγχων ζωοτροφών και τροποποίηση της υπ αριθμ. 323306/2007 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Β 244).

34. Το άρθρο 13 της αριθμ. 340668/26.11.2008 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής των Κανονισμών (ΕΚ) υπ αριθμ. 183/2005 και 141/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού των απαιτήσεων για την υγιεινή των ζωοτροφών» (Β 2422), όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 της αριθμ. 285339/ 5.8.2010 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β 1354).

35. Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 4, καθώς και τα άρθρα 8, 9 και 11 της αριθμ. 326385/28.9.2009 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή του υπ αριθμ. 1831/2003 Κανονισμού (ΕΚ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για τις πρόσθετες ύλες που χρησιμοποιούνται στη διατροφή των ζώων» (Β 2103).

36. Το άρθρο 6 της αριθμ. 155344/31.3.2011 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Συμπληρωματικά αναγκαία μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 767/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 για τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση ζωοτροφών (L 229/1) και τροποποίηση του π.δ. 296/1997 (Α 212)» (Β` 985).

37. Το άρθρο 4 της αριθμ. 275751/3.8.2004 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και

Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Μέτρα εφαρμογής Κανονισμού (ΕΚ) υπ αριθμ. 1234/2003 της Επιτροπής για την τροποποίηση των παραρτημάτων I, IV και XI του Κανονισμού (ΕΚ) υπ αριθμ. 999/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου και του Κανονισμού (ΕΚ) υπ αριθμ. 1326/2001 όσον αφορά τις μεταδοτικές σπογγώδεις εγκεφαλοπάθειες και τις ζωοτροφές» (B 1276), όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 9 του άρθρου 1 της αριθμ. 290710/29.5.2007 (B 909) όμοιας απόφασης.

38. Τα άρθρα 4 και 5 της αριθμ. 278787/21.6.2005 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αναγκαία συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής των Κανονισμών 1829/2003/ ΕΚ και 1830/2003/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου» (B 998).

39. Το άρθρο 12 της αριθμ. 276123/1510.2003 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Γεωργίας «Ανεπιθύμητες ουσίες στις ζωοτροφές, σε συμμόρφωση με τις Οδηγίες 2002/32/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου και 2003/57/ΕΚ της επιτροπής» (B 1607).

40. Το άρθρο 9 της αριθμ. 283329/2.12.2010 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός ελάχιστων κανόνων για την προστασία των κοτόπουλων που εκτρέφονται για την παραγωγή κρέατος, σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 2007/43/ΕΚ του Συμβουλίου» (B 1940).

41. Τα δύο τελευταία εδάφια της περίπτωσης α της παρ. 5 του άρθρου 6, η παρ. 2 του άρθρου 12 και η παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 4056/2012 (Α 52).

42.α. Το άρθρο 2 του ν. 111/1975 «Περί ιδρύσεως Σφαγείων και Πτηνοφαγείων» (Α 174).

42.β. Η παρ. 4 του άρθρου 9 του π.δ. 400/1983 «Εφαρμογή των μέτρων καταπολέμησης της εχينوκοκκίασης - υδατίδωσης, της λύσσας και άλλων ζωοανθρωπονόσων» (Α 151).

43. Οι παράγραφοι 4, 5 και 6 του άρθρου 7 του ν. 674/ 1977 (Α 242).

44. Η αριθμ. 35 αρμοδιότητα της παρ. 5 του άρθρου 94 του ν. 3852/2010 (Α 87), σχετικά με την έγκριση της χορήγησης από τις αρμόδιες αρχές αδειών απόπλου στα αλιευτικά

σκάφη για τη διενέργεια αλιείας στα διεθνή ύδατα και η ανάκληση της έγκρισης αυτής. Οι αρμοδιότητες 36 έως 69 αναριθμούνται αντίστοιχα σε αρμοδιότητες 35 έως 68.

45. Το άρθρο 14 του β.δ. 666/1966 (Α 160).

46. Η παρ. 3 του άρθρου 22 του ν. 992/1979 «Περί οργάνωσης των Διοικητικών Υπηρεσιών δια την εφαρμογήν της Συνθήκης Προσχώρησης της Ελλάδος εις τας Ευρωπαϊκός Κοινότητας και ρυθμίσεως συναφών θεσμικών και οργανωτικών θεμάτων» (Α 280).

47. Κάθε άλλη, γενική ή ειδική διάταξη, η οποία έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται παραπομπή στις ως άνω καταργούμενες διατάξεις, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του παρόντος νόμου.

Μέχρι την έκδοση των κανονιστικών πράξεων για τις οποίες χορηγείται εξουσιοδότηση με τον παρόντα νόμο εξακολουθούν να ισχύουν οι κανονιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί βάσει της κείμενης νομοθεσίας.

ΤΥΠΟΣ

• **Συκοφαντική δυσφήμιση διά του τύπου:** άρθρα 363-362 ΠΚ σε συνδ. με άρ. 47 α.ν. 1092/1938, ως αντικ. με άρ. 4 παρ. 2 Ν. 1738/1987 και διατηρήθηκε σε ισχύ με άρθρο μόνο παρ. 1 Ν. 2243/1994 (**ΤΡΙΜΕΛΕΣ**).

• άρ. 47 α.ν. 1092 της 21/22-2-1938: Τα αδικήματα που πράττονται διά του τύπου **παραγράφονται μετά 18 μήνες** από την τέλεση της πράξης. Η προθεσμία της παραγραφής **αναστέλλεται για 2 έτη**.

ΠΡΟΣΟΧΗ : Τα άρθρα 47 και 48 του α.ν. 1092/1938 (περί 18μηνης παραγραφής) καταργήθηκαν με το **άρθρο 32 του Ν.4441/2016 (με εν.ισχ. 6-12-2016)**. Επομένως, **πλέον**, και στα δια του Τύπου πλημμελήματα **η παραγραφή είναι πενταετής**.

Ειδικότερα : - Για τις πράξεις που τελούνται από την 6-12-2016 και μετά : ισχύει η 5ετής παραγραφή.

- Για τις πράξεις που έχουν τελεστεί πριν την 6-12-2016 : ισχύει η 18μηνι παραγραφή, αφού με την επιμήκυνση της παραγραφής καθίσταται χειρότερη η θέση του κατηγορουμένου (2 ΠΚ)

ΥΛΟΤΟΜΙΑ ΠΑΡΑΝΟΜΗ

• άρθρα 85 και 268 §2 σε συνδ.με §1 του Ν.Δ. 86/1969, και σε συνδ.με 381 ΠΚ (εφόσον η ζημία υπερβαίνει τις 1.000 δρχ **[ΠΛΕΟΝ : ζημία άνω των 600 €** (ως τροποποιήθηκε με 38 §2 του Ν.4055/2012) → **Φ μέχρι 2 ετών (381 ΠΚ)**.

(για ζημία μέχρι τις 1.000 δρχ **[ΠΛΕΟΝ : ζημία μέχρι 600 €** (ως τροποποιήθηκε με 38 §2 του Ν.4055/2012) **]** ή καθόλου ζημία → **πρόστιμο ή κράτηση ή αμφότερες**

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ

• **Όλες οι υγειονομικές παραβάσεις**, πριν το Ν.3904/2010, ήταν πλημμελήματα και διώκονταν σε συνδυασμό με το **άρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995** (ποινική κύρωση) → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες**.

Στη συνέχεια, με το άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010, έγιναν **ΠΤΑΙΣΜΑΤΑ** [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €].

ΠΛΕΟΝ, με το άρθρο **43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012** είναι και πάλι **πλημμέλημα** → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**.

ΠΡΟΣΟΧΗ : από 23-6-2017, τέθηκε σε ισχύ η με αριθμό Υ1γ/Γ.Π/οικ.47829 (Φ.Ε.Κ. 2161/23-6-2017 τ.Β´) που θέτει **νέους όρους και προϋποθέσεις λειτουργίας επιχειρήσεων τροφίμων/ποτών**. Στο άρθρο 16 της εν λόγω Υπουργικής απόφασης προβλέπεται «στους παραβάτες των Υγειονομικών Διατάξεων επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στον α.ν. 2520/1940 και το άρθρο 43 του Ν.4025/2011 όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν».

– Σε περίπτωση υποτροπής τα παραπάνω όρια των ποινών διπλασιάζονται.

Συνήθως πρόκειται για άδεια λειτουργίας καταστήματος, καντίνας κ.λπ., λύματα σε ρέμα ή για απασχόληση εργαζομένου χωρίς βιβλιάριο υγείας. **ΠΡΟΣΟΧΗ: Κατηγορούμενοι και ο εργοδότης και ο εργαζόμενος.** Τις σχετικές άδειες λειτουργίας καταστήματος, καντίνας κ.λπ., τις εκδίδει ο δήμος.

• **Άδεια μουσικών οργάνων:** άρ. 3, 5 της Α.Δ. 3/1996, ως αντικ. με την Α.Δ. 3/1998 σε συνδ. με άρ. 12 παρ. 6 Ν. 1481/1984 → **άρ. 459 ΠΚ.**

Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ : άρθρο 31 §8 του Ν.3904/2010.

[ελέγχω αν το κλητήριο θέσπισμα επιδόθηκε μέσα σε 1 έτος από την τέλεση της πράξης, ειδάλλως = π.ο.π.δ. λόγω παραγραφής (+ 1 έτος εν επιδικία = σύνολο 2 έτη)]

• **Ανθυγιεινές καταστάσεις – εξυγίανση απορριμμάτων, υπολειμμάτων τροφών προς διατροφή ζώων:** άρ. 1, 2, 3, 13 της Γ1/5605/17.10/10-11-1975 Υ.Δ. σε συνδ. το άρ. 3 α.ν. 2520/1940 και με το άρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες.**

κατέστη ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] : άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010.

ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012 → Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]

• **Ακάθαρτα νερά, εκκένωση βόθρων σε μη επιτρεπόμενες περιοχές:** άρ. 3 Ν. 4107/1929 → **Φ 3 μηνών – 1 έτος + ΧΠ 2.000 – 10.000 δρχ.** Βλ. άρ. 57 ΠΚ.

• **Ακατάλληλο νερό:** άρ. 2, 4, 12, 17 Κ.Υ.Α. Υ2/2600 της 21-06/11-072001 σε συνδυασμό με:

το άρ. 3 α.ν. 2520/1940 και το άρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. κατέστη ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] : άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012 → Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

1. το άρ. 28 Ν. 1650/1986, αν διαπιστώνεται ρύπανση ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος λόγω της μη τήρησης των υγειονομικών προϋποθέσεων στα δίκτυα ύδρευσης από τις αρμόδιες Αρχές → **Φ 3 μήνες – 2 έτη + ΧΠ** για ρύπανση ή μη προβλεπόμενη από το νόμο άδεια ή έγκριση – αν *εξ αμελείας* →

Φ μέχρι 1 έτος – αν κίνδυνος βαριάς σωματικής βλάβης ή θανάτου → **Φ τουλ. 1 έτους + ΧΠ** – αν βαριά σωματική βλάβη ή θάνατος ανθρώπου → κάθειρξη έως δέκα έτη – αν βαριά σωματική βλάβη ή θάνατος εμβρύου → **Φ τουλ. 2 ετών + ΧΠ**.

2. το άρ. 281 ΠΚ αν η παράβαση αφορά παροχή νερού που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση ακατάλληλου και επικίνδυνου για τη Δημόσια Υγεία → **Φ τουλ. 3 μηνών** – αν *εξ αμελείας* → **Φ μέχρι 1 έτος + ΧΠ**.

• **Απορρίμματα, μη όχληση τρίτων και δημοσίας υγιεινής, υποχρέωση περισυλλογής απορριμμάτων από ιδιώτες, αποκομιδής και διάθεσης από Τοπική Αυτοδιοίκηση:** άρ. 2, 9, 11 (ποιν. κυρώσεις) της Ε1Β/301 από 10/14-2-1964 Υ.Δ. σε συνδ. με άρ. 3 α.ν. 2520/1940 και 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. κατέστη ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] :** **άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012** → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

• **Άγρα πελατών :** άρ. 4 §3α του Ν.2160/1993, ως αντικ. από το άρθρο 53 του Ν.3498/24-10-2006 = **Φ μέχρι 6 μήνες ή ΧΠ τουλ. 1.000 € ή αμφότερες.**

• **Βόθροι, αποχωρητήρια, αποχετευτικό σύστημα** (ύπαρξη πλήρους συστήματος): άρ. 19, 87 (ποιν. κυρώσεις) της Υ.Α. 14-11/10-12-1938 (Υγειονομικού Κανονισμού Αττικο-βοιωτίας), όπως επεκτάθηκε σε όλη την Ελληνική Επικράτεια με την υπ' αριθ. 63378 της 2/16-8-1950 Απόφ. Υπ. Υγιειν. σε συνδ. με άρ. 3 α.ν. 2520/1940 και 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. Κατέστη ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] :** **άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012** → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

• **Διάθεση απαγορευμένων ειδών σε σχολικές καντίνες:** παράβαση της ΔΥ1γ/Γ.Π./Οικ. 93828 της 31-07/31-08-2006 Υ.Δ. και της Α2Ε/οικ. 1653 της 20-5/5-6-1998 Υ.Δ. σε συνδ. με άρ. 3 α.ν. 2520/1940 και με άρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] :** **άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα**

και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012 → Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]

• **Διατήρηση κατοικιδίων ζώων και ωδικών ή παραδεισίων πουλιών:** αρ. 17 και 23 Υ1β/2000 της 29-03/04-05-1995 σε συνδ. με αρ. 3 α.ν. 2520/1940 και με αρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες.** [1 σκύλος + 1 γάτα, ή 2 σκύλοι, ή 2 γάτες, ακόμη και αν το απαγορεύει ο κανονισμός της πολυκατοικίας, αρκεί το ζώο να ζει μέσα στο διαμέρισμα, όχι στη βεράντα, ούτε στο μπαλκόνι-ταράτσα-πυλωτή-ακάλυπτο. --- για θόρυβο: ποινή του αρ. 417 και 459 του ΠΚ] **Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] :** άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. **ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012 → Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

• **Μέγιστος αριθμός του επιτρεπόμενου (για οικοσitta ζώα) :** αρ. 15 και 23 Υ1β/2000 της 29-03/04-05-1995 σε συνδ.με την εκάστοτε οικεία απόφαση του Νομάρχη, και σε συνδ.με το αρ. 3 α.ν. 2520/1940 και με αρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995→ **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] :** άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. **ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012 → Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

• **Εγκαταλελειμμένο σπίτι – δυσοσμία:** παράβαση της Ειβ/301/1964 Υ.Δ. σε συνδ. με αρ. 3 α.ν. 2520/1940 και με αρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] :** άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. **ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012 → Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

• **Ηχορύπανση:** παράβαση της Α5/3010/1985 Υ.Δ. σε συνδ. με το αρ. 3 α.ν. 2520/1940 και αρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] :** άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. **Πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012 → Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

ΠΡΟΣΟΧΗ : πλέον :

Με το άρθρο **37 § 3 του Ν.4055/12-3-//2-4-2012**, το άρθρο **10** της υγειονομικής διάταξης **A5/3010/ 1985** (Β` 593/1985, διόρθωση σφαλμάτων: Β` 4/1986) αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι παραβάτες της παρούσας Υγειονομικής διάταξης τιμωρούνται με **φυλάκιση μέχρι ένα (1) έτος και χρηματική ποινή τουλάχιστον πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.** Αν ο δράστης έχει συλληφθεί επ` αυτοφώρω, ακολουθείται υποχρεωτικά η διαδικασία που αναφέρεται στα άρθρα 418 και επόμενα του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.»

Με το άρθρο **37 § 4 του Ν.4055/12-3-//2-4-2012**, το άρθρο **11** της υγειονομικής διάταξης **A5/3010/ 1985** (Β` 593/1985, διόρθωση σφαλμάτων: Β` 4/1986) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η εκτέλεση της παρούσας Υγειονομικής διάταξης ανατίθεται στα αρμόδια υγειονομικά και αστυνομικά όργανα σε όλη την Επικράτεια.»

ΠΡΟΣΟΧΗ : **από 23-6-2017, τέθηκε σε ισχύ η με αριθμό Υ1γ/Γ.Π/οικ.47829 (Φ.Ε.Κ. 2161/23-6-2017 Τ.Β`)** που θέτει νέους όρους και προϋποθέσεις λειτουργίας επιχειρήσεων τροφίμων/ποτών. Στο άρθρο **16** της εν λόγω Υπουργικής απόφασης προβλέπεται «για παραβάσεις που αφορούν την ηχορύπανση, εφαρμόζονται ανλόγως οι διατάξεις του π.δ. 180/1979 και το άρθρο 37 του Ν.4055/2012, όπως κάθε φορά ισχύουν».

- **Καθαρή οικία, περίβολος (παρενοχλήσεις σε τρίτους):** άρ. 22, 87 (ποιν. κυρώσεις) Υγειονομικού Κανονισμού Αττικοβοιωτίας, όπως επεκτάθηκε σε όλη την Ελληνική Επικράτεια με την υπ` αριθ. 63378 της 2/16-8-1950 Υ.Δ. σε συνδ. με άρ. 3 α.ν. 2520/1940 και 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] :** **άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012 → Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

- **Όχληση με σκόνη:** άρ. 22 §1 και §5β, 87, 88 της Υ.Α. 14-11/10-12-1938. **Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] :** **άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012 → Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

- **Κατάστημα υγειονομικού ενδιαφέροντος**

ΠΡΟΣΟΧΗ : πλέον, ισχύουν τα κάτωθι :

Με το άρθρο 18 της Υ1γ/Γ.Π/οικ.47829 (Φ.Ε.Κ. 2161/23-6-2017 τ.Β΄) ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ η Υ1γ/Γ.Π οικ.96967/2012 υπουργική απόφαση.

Ειδικότερα :

Αναφορικά με τη λειτουργία επιχειρήσεων τροφίμων και ποτών που λειτουργούν είτε αυτόνομα, είτε μέσα σε άλλες συναφείς επιχειρήσεις, κατ' άρθρο 4 της Υ1γ/Γ.Π/οικ.47829 (Φ.Ε.Κ. 2161/23-6-2017 τ.Β΄) απαιτείται να διαθέτουν «αποδεικτικό υποβολής Γνωστοποίησης από την αρμόδια Αρχή» Ωστόσο, κατ' άρθρο 16 της Υ1γ/Γ.Π/οικ.47829 (Φ.Ε.Κ. 2161/23-6-2017 τ.Β΄) «η έλλειψη γνωστοποίησης, ή η γνωστοποίηση αναληθών στοιχείων ή η παράλειψη γνωστοποίησης μεταβληθέντων στοιχείων προς την αρμόδια Αρχή ΔΕΝ επιφέρουν ως αυτοτελείς παραβάσεις ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ (βλ. και άρθρο 34 §5 Ν.4442/2016)

. { Μη αξιόποινη πράξη πλέον}

Έναρξη ισχύος της ως άνω υπουργικής απόφασης : 15 ημέρες μετά τη δημοσίευσή της στο Φ.Ε.Κ. (ήτοι 8-7-2017)

ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ :

Κύρωση : άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012 και έχει ως εξής : «12. Οι παραβάσεις των διατάξεων του Υγειονομικού Κανονισμού και όλες οι παραβάσεις των διατάξεων όλων των Υγειονομικών Διατάξεων, που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 1 του α.ν. 2520/1940 ή κατ' εξουσιοδότηση άλλου νόμου, τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους ή χρηματική ποινή τουλάχιστον 2.000 €, εκτός αν από άλλες διατάξεις τιμωρούνται βαρύτερα. Από τη δημοσίευση του παρόντος καταργούνται οι διατάξεις του άρθρου 31 §2 του Ν.3904/2010 (που τα έκανε πταίσματα)»

- 1. Χωρίς άδεια:** άρ. 5 παρ.1, 6 παρ.1 και 55 (ποιν. κυρώσεις) της Αιβ/8577/1983 Υ.Δ. σε συνδ. με άρ. 3 α.ν. 2520/1940 και άρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] : άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010.**
- 2. Τροποποίηση των όρων λειτουργίας της αδείας:** άρ. 5 παρ.1, άρ. 6 παρ. 5 και 55 της Αιβ/8577/1983 Υ.Δ. σε συνδ. με άρ. 3 α.ν. 2520/1940 και άρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] : άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010.**

ΠΛΕΟΝ, ισχύουν οι εξής διατάξεις για τις παραβάσεις άδειας λειτουργία καταστήματος: αρ. 1, 3, 4, ..(η ειδική διάταξη της υπ.απόφασης για την περαιτέρω κατηγορία καταστήματος), 17, 19 §1 και §14 της **Υ1γ' /Γ.Π./οικ.96967 Υπ.Απόφασης** και αρ. **58 §4 του Ν.4075/10-4-2012** (που τροποποίησε το αρ. 43 του Ν.4025/2011 → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

Βιβλιάριο υγείας: αρ. 14 και 55 της Αιβ/8577/1983 Υ.Δ. σε συνδ. με αρ. 3 α.ν. 2520/1940 και αρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες.** Στη συνέχεια, ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] : άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. **ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012** → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

= βλ. νέες διατάξεις :

άρθρο 1 της Υ.Α. Υ1γ' /Γ.Π./οικ.35797/2012 (ΦΕΚ Β 1199/2012) σε συνδ.με άρθρο 8 της Υ.Α. Υ1γ' /Γ.Π./οικ.96967/2012 (ΦΕΚ Β 2718/2012) σε συνδ.με άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η παρ.12 του άρθρου 43 προστ.με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/2012 (δίδεται και ο εργοδότης και ο εργαζόμενος) → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €**

Καθαριότητα καταστήματος : αρ. 32 παρ. 1, και αρ. 55 της Α1β/8577/1983 ΥΔ σε συνδ.με 11 παρ.10 του Ν.2307/1995= **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] :** άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. **ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012** → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

Διατάραξη κοινής ησυχίας : αρ. 1 §2περ.β της Γ1γ/6001/19-5-1967, σε συνδ.με 11 παρ.10 του Ν.2307/1995= **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] :** άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. **ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012** → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

Α.Δ. 3/1996 # ΩΡΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΗΣΥΧΙΑΣ #

- ώρες νυχτερινής ησυχίας : Από 23:00 έως 07:00 το καλοκαίρι
Από 22:00 έως 07:30 το χειμώνα

- ώρες μεσημβρινής ησυχίας : Από 15:00 έως 17:30 το καλοκαίρι

Από 15:30 έως 17:30 το χειμώνα

• **Καταυλισμοί (αθιγγάνων) – μόλυνση:** παράβαση της Α5/696/1983 Υ.Δ. σε συνδ. με άρ. 3 α.ν. 2520/1940 και με άρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] :** **άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012** → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

• **Κολυμβητικές δεξαμενές:** άρ. 1 παρ. 3, 27 παρ. 1, 29 παρ. 1 της Γ1/443 της 15/24-1-1973 Υ.Δ. σε συνδ. με άρ. 3 α.ν. 2520/1940 και με άρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες** [βλ. και άρ. 21 (επόπτης ασφαλείας), 27 (άδεια λειτουργίας), 29 παρ. 1]. **Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] :** **άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012** → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

• **Λύματα:** άρ. 1, 13 παρ. 2, 15 της Ειβ 221 της 22-1/24-2-1965 απόφ. Υπ. Εσωτ. Και Υγ. σε συνδ. με άρ. 3 α.ν. 2520/1940 και με άρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] :** **άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012** → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

• **Νερά - επιμόλυνση:** άρ. 2 επ., 41 (ποιν. κυρώσεις) Α1Β/4841 της 12-6/21-8-1979 Υ.Δ. σε συνδ. με άρ. 3 α.ν. 2520/1940 και με άρ. 3 α.ν. 2520/1940 και με άρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] :** **άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012** → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

• **Νερά φυσικά μεταλλικά:** άρ. 4 επ., 6 (κατάλληλο δοχείο), 7 (ονομασία), 8 (εμπορία), 9 (ενδείξεις), 12 (ποιν. κυρώσεις) π.δ. 433/1983 σε συνδ. με άρ. 3 α.ν. 2520/1940 και 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] :** **άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012** → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

• **Παράνομη κατάληψη πεζοδρομίου:** άρ. 13 του β.δ. της 24-9/20-10-1958, ως αντικ. με άρ. 3 Ν. 1080/1980 σε συνδ. με **άρ. 458 ΠΚ.** (ΠΤΑΙΣΜΑ)

• **Πλυντήρια, στεγνοκαθαριστήρια, βαφεία, ταπητοκαθαριστήρια και αμιγή σιδερω-τήρια, ρουχισμού δημοσίας χρήσεως – άδεια:** παράβαση της Α5α/5333 της 23-11/18-12-1987 Υ.Δ. και των άρ. 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13 και 14 της Α1β/8577/1983 Υ.Δ. σε συνδ. με άρ. 3 α.ν. 2520/1940 και άρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] :** **άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012** → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

• **Πτηνοκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις – άδεια ίδρυσης και λειτουργίας:** παράβαση άρ. 8, 23 της Υιβ/2000/1995 Υ.Δ. σε συνδ. με άρ. 3 α.ν. 2520/1940 και με άρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] :** **άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012** → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

• **χοιροτροφική μονάδα :** αρ. 2, 23 της Υιβ/2000/1995 Υ.Δ. σε συνδ. με άρ. 3 α.ν. 2520/1940 και με άρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] :** **άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012** → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

• **Πώληση μεταχειρισμένων ειδών – άδεια:** άρ. 69, 87 (ποιν. κυρώσεις) Υγειονομικού Κανονισμού Αττικοβοιωτίας, όπως επεκτάθηκε σε όλη την Ελληνική

Επικράτεια με την υπ' αριθ. 63378 της 2/16-8-1950 Απόφ. Υπ. Υγιειν. σε συνδ. με άρ. 3 α.ν. 2520/1940 και με άρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] : άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012 → Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

• **Πώληση τσιγάρων - άδεια:** άρ. 10, 30 ν.δ. 1044/1971 σε συνδ. με **άρ. 458 ΠΚ.** (ΠΤΑΙΣΜΑ)

• **Σφαγεία - άδεια για ειδικούς χώρους και απαγόρευση σφαγής εντός κρεοπωλείων:** άρ. 22, 87 (ποιν. κυρώσεις) Υγειονομικού Κανονισμού Αττικοβοιωτίας, όπως επεκτάθηκε σε όλη την Ελληνική Επικράτεια με την υπ' αριθ. 63378 της 2/16-8-1950 Απόφ. Υπ. Υγιειν. σε συνδ. με άρ. 3 α.ν. 2520/1940 και με άρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] : άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012 → Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

• **Τελετών γραφεία (κηδειών) – άδεια ιδρύσεως και λειτουργίας:** παράβαση άρ. 1, 2, 5 (ποιν. κυρώσεις) σε συνδ. με άρ. 3 α.ν. 2520/1940 και με άρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] : άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010. ΠΛΕΟΝ, πλημμέλημα και πάλι, με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2011, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012 → Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

• **Γυμναστήριο χωρίς άδεια λειτουργίας:** παράβαση ΠΔ. 219/6-10-2006, 32 §2 του Ν.2725/1999 και σε συνδ. με 3 §8 και §5, και 17 της Υ1γ' /Γ.Π./οικ./96967/8-10-2012 και σε συνδ. με το άρθρο 43 §12 του Ν.4025/2001, ως η §12 προστέθηκε με το άρθρο 58 §4 του Ν.4075/10-4-2012 → **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ τουλ. 2.000 €]**

• **Αρτοποιείο ή πρατήριο άρτου χωρίς άδεια :** 18 παρ.1 του Ν.3526/2007
= **Φ μέχρι 1 έτος ή ΧΠ ή αμφότερες**

• **Τρόφιμα – Υγειονομικός έλεγχος**

ΠΛΕΟΝ, ισχύει ο Ν.4177/8-8-2013 (βλ. στο «αγορανομικός κώδικας»)

1. Τρόφιμα **ακατάλληλα**: άρ. 3 παρ. 1, 7 παρ. 2 (ποιν. κυρώσεις) της υπ' αριθμ. ΔΥΑ 2805 από 30-3/29-4-1960 Υ.Δ. σε συνδυασμό με άρ. 429 ΠΚ. (όχι μήνυση καταστηματούχου ή πωλητή αν δεν τελούσε σε γνώση της ακαταλληλότητας) (ΠΤΑΙΣΜΑ).
2. Τρόφιμα **ακατάλληλα και επικίνδυνα ή επιβλαβή**: άρ. 3 παρ. 3, 4, 7 παρ. 2 (ποιν. κυρώσεις) της υπ' αριθμ. ΔΥΑ 2805 από 30-3/29-4-1960 Υ.Δ. σε συνδυασμό με άρ. 281 ΠΚ → **Φ τουλ. 3 μηνών**· εξ αμελείας → **Φ μέχρι 1 έτος + ΧΠ**.
3. Προϊόν σοκολατοποιίας: αν η ακαταλληλότητα οφείλεται σε συντήρηση η μήνυση στρέφεται, με βάση τα ανωτέρω άρθρα, κατά του υπεύθυνου κατόχου και όχι κατά του παραγωγού.

• **Παράνομη κατοχή κατεψυγμένων τεμαχίων κοτόπουλων ακατάλληλων προς βρώση : [αλλοιωμένα τρόφιμα]** = άρθρα 1, 15δ, 22 του Π.Δ. 40/1977 και άρθρο 23B §1 του Ν.248/1914 (όπως το άρθρο 23 Ν.248/1914 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 13 §2 Ν.2538/1-12-1997, σε συνδ.με άρθρο 19 §53^α ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΧ του Π.Δ. 291/1996 και συμπλ. με το άρθρο 15 §3 του Ν.2732/1999. = **Φ τουλ.6 μηνών + ΧΠ τουλ. 2.900 €**.

• **Τυροκομία – άδεια ίδρυσης και λειτουργίας**: άρ. 1, 18 (ποιν. κυρώσεις) της 18-8/1-9-1954 Υ.Δ. σε συνδ. με άρ. 3 α.ν. 2520/1940 και άρ. 11 παρ. 10 Ν. 2307/1995 → **Φ μέχρι 3 μήνες ή ΧΠ ή αμφότερες. Πλέον ΠΤΑΙΣΜΑ [=κράτηση μέχρι 3 μήνες ή πρόστιμο μέχρι 3.000 €] :** άρθρο 31 §3 του Ν.3904/2010.

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΨΕΥΔΗΣ (Ν. 1599/1986)

• **άρ. 8 παρ. 1 και 22 παρ. 6 Ν. 1599/1986**, όπως η παρ. 6 αντικ. με άρ. 2 παρ. 13 Ν. 2479/1997 → **Φ τουλ. 3 μηνών**. – Σε περίπτωση ανάκλησης της δήλωσης = 227 παρ.2 ΠΚ

• **22 παρ. 6 εδ.β'** = Εάν ο υπάιτιος **σκόπευε να προσπορίσει** στον εαυτό του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον = **κάθειρξη έως 10 έτη** αν το **όφελος υπερβαίνει τα 25.000.000 δρχ** = **ΤΡΙΜΕΛΕΣ ΕΦΕΤΕΙΟ**

*** Η παρ.6 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.13 άρθρ.2 Ν.2479/1997 ΦΕΚ Α 67/6-5-1997.

• **22 παρ. 7** = Υπάλληλος που εν γνώσει του παραλείπει την άμεση καταμήνυση ψευδούς ή αναληθούς δήλωσης του άρθρου 8 τιμωρείται με **φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών**.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ (N. 5607/1932)

Αντιποίηση έργου φαρμακοποιού

άρθρο 34 §§1,2 του Ν.5607/1932 :

1. Η εκτέλεσις των συνταγών και η λιανική πώλησις φαρμάκων εις το κοινόν επιτρέπεται μόνον εις φαρμακοποιούς έχοντας εν λειτουργία νομίμως συνεστημένα φαρμακεία ή διευθύνοντας φαρμακεμπορεία, περί των το άρθρ. 24 του Ν. 5607 και εντός των φαρμακείων ή φαρμακεμπορείων, άτινα ούτοι νομίμως διευθύνουσιν.

2. Αι κατά παράβασιν του παρόντος άρθρου αντιποιούμενοι έργα φαρμακοποιού τιμωρούνται εισαγόμενοι δι' απ' ευθείας κλήσεως με **φυλάκισιν τριών μηνών και χρηματικήν ποινήν 2 χιλιάδων δραχμών**, και εν υποτροπή με φυλάκισιν 6 μηνών και χρηματική ποινήν δραχμών 4 χιλιάδων δραχμών.

Νοθεία Φαρμάκων

άρθρο 31 του Ν.5607/1932 :

Οι παρασκευάζοντες φαρμακευτικά προϊόντα νοθευμένα ή ήσσονος περιεκτικότητος εις δραστικά στοιχεία τιμωρούνται δια προστίμου πέντε έως εκατόν χιλιάδων δραχμών και δια **φυλακίσεως μέχρις 6 μηνών**, εν υποτροπή δε δια προσκαίρου ή οριστικής απαγορεύσεως της λειτουργίας του εργοστασίου ή εργαστηρίου.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ (N. 2523/1997, N. 1882/1990)

Τα κακούργηματα διαβιβάζονται στον Εισαγγελέα Εφετών : 308 Α ΚΠΔ

ΠΡΟΣΟΧΗ

Από 17-10-2015 ισχύουν :

A) τα άρθρα 66 έως και 70 του Ν.4174/2013, όπως αυτά προστέθηκαν με το άρθρο 8 του Ν.4337/2015 , για τα αδικήματα φοροδιαφυγής (ήτοι τα άρθρα 17, 18 και 19, 20 και 21 του Ν.2523/1997, τα οποία καταργήθηκαν με το άρθρο 71 §1 του Ν.4337/2015).

Β) το άρθρο 71 §2 του Ν.4174/2013, όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 8 του Ν.4337/2015, **για το αδίκημα της μη καταβολής χρεών στο Δημόσιο (ήτοι το άρθρο 25 του Ν.1882/1990, το οποίο καταργήθηκε με το άρθρο 71 §2 του Ν.4337/2015).**

Ν 4337/2015 (ΦΕΚ Α' 129/17/10/2015)

**Μέτρα για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και
διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων**

Άρθρο 8

Εγκλήματα φοροδιαφυγής - Ποινικές κυρώσεις

Τα άρθρα 66 και 67 του Δωδέκατου Κεφαλαίου του Μέρους Α' του **ν. 4174/2013** αναριθμούνται σε 72 και 73, το Κεφάλαιο Δωδέκατο αναριθμείται σε Κεφάλαιο Δέκατο Τρίτο, τα άρθρα 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75 και 76 αναριθμούνται σε 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81 και 82 και **προστίθεται νέο Κεφάλαιο Δωδέκατο** ως εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ - ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 66

Εγκλήματα φοροδιαφυγής

1. Έγκλημα φοροδιαφυγής διαπράττει όποιος με πρόθεση:

α) προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή φόρου εισοδήματος, ενιαίου φόρου ιδιοκτησίας ακινήτων (**ΕΝΦΙΑ**) ή ειδικού φόρου ακινήτων (**ΕΦΑ**), αποκρύπτει από τα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης φορολογητέα εισοδήματα από οποιαδήποτε πηγή ή περιουσιακά στοιχεία, ιδίως **παραλείποντας να υποβάλει δήλωση ή υποβάλλοντας ανακριβή δήλωση** ή καταχωρίζοντας στα λογιστικά αρχεία εικονικές (ολικά ή μερικά) δαπάνες ή επικαλούμενος

στη φορολογική δήλωση τέτοιες δαπάνες, ώστε να μην εμφανίζεται φορολογητέα ύλη ή να εμφανίζεται αυτή μειωμένη [: *πρώην άρθρο 17 Ν.2523/1997*]

β) προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή του **φόρου προστιθέμενης αξίας**, του **φόρου κύκλου εργασιών**, του **φόρου ασφαλιστρών** και των **παρακρατούμενων και επιρριπτόμενων φόρων, τελών ή εισφορών**, δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς ή συμψηφίζει ή εκπίπτει ανακριβώς αυτούς, καθώς και όποιος παραπλανά τη Φορολογική Διοίκηση με την παράσταση ψευδών γεγονότων ως αληθινών ή με την αθέμιτη παρασιώπηση ή απόκρυψη αληθινών γεγονότων και δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς ή συμψηφίζει ή εκπίπτει ανακριβώς αυτούς ή λαμβάνει επιστροφή, καθώς και όποιος διακρατεί τέτοιους φόρους, τέλη ή εισφορές [: *πρώην άρθρο 18 Ν.2523/1997*]

γ) προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή **φόρου πλοίων** δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς στο Δημόσιο το φόρο αυτόν. [: *πρώην άρθρο 18 Ν.2523/1997*]

2. Παρακρατούμενοι φόροι, τέλη και εισφορές είναι εκείνοι που ρητά ορίζονται σε επί μέρους διατάξεις ότι παρακρατούνται και τελικά αποδίδονται στο Δημόσιο ή άλλο φορέα από πρόσωπο διάφορο του πραγματικού φορολογούμενου.

3. **Όποιος διαπράττει έγκλημα φοροδιαφυγής** από τα αναφερόμενα στη παράγραφο 1 τιμωρείται με **φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών**: **α)** αν ο φόρος που αναλογεί στα φορολογητέα εισοδήματα ή στα περιουσιακά στοιχεία που έχουν αποκρυβεί υπερβαίνει ανά φορολογικό ή διαχειριστικό έτος τις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ ανά είδος φόρου, [: *αντιπαράβαλε ποινή με την ποινή του πρώην άρθρου 17 Ν.2523/1997*]

ή β) αν το προς απόδοση ποσό του κύριου φόρου, τέλους ή εισφοράς που δεν αποδόθηκε ή αποδόθηκε ανακριβώς ή επεστράφη ή συμψηφίστηκε ή εξέπεσε ή διακρατείται υπερβαίνει ανά φορολογικό ή διαχειριστικό έτος: αα) τις πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, εφόσον αφορά φόρο προστιθέμενης αξίας ή ββ) τις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ ανά είδος φόρου, τέλους ή εισφοράς σε κάθε άλλη περίπτωση. [: *αντιπαράβαλε ποινή με την ποινή του πρώην άρθρου 18 Ν.2523/1997*]

4. Επιβάλλεται **κάθειρξη** αν το ποσό του φόρου, τέλους ή εισφοράς της προηγούμενης παραγράφου υπερβαίνει ανά φορολογικό ή διαχειριστικό έτος τις εκατό χιλιάδες (100.000)

ευρώ, εφόσον αφορά φόρο προστιθέμενης αξίας, ή τις εκατό πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ σε κάθε άλλη περίπτωση φόρου, τέλους ή εισφοράς.

5. Όποιος **εκδίδει πλαστά ή εικονικά φορολογικά στοιχεία**, καθώς και όποιος **αποδέχεται εικονικά φορολογικά στοιχεία ή νοθεύει τέτοια στοιχεία**, ανεξάρτητα από το αν διαφεύγει ή μη την πληρωμή φόρου [: *πρώην άρθρο 19 Ν.2523/1997*] , τιμωρείται με ποινή **φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) μηνών**, εκτός και αν τα φορολογικά στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη ή την υποστήριξη κάποιας από τις πράξεις των παραγράφων 1 έως 4, οπότε ο δράστης τιμωρείται μόνο για την τελευταία ως αυτοουργός ή συμμέτοχος. **Ειδικά**, όποιος εκδίδει ή αποδέχεται εικονικά φορολογικά στοιχεία **για ανύπαρκτη συναλλαγή** στο σύνολό της ή για μέρος αυτής, τιμωρείται: **α) με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους**, εφόσον η συνολική αξία των εικονικών φορολογικών στοιχείων υπερβαίνει το ποσό των εβδομήντα πέντε χιλιάδων (75.000) ευρώ και **β) με κάθειρξη έως δέκα (10) έτη**, εφόσον το ως άνω ποσό υπερβαίνει τις διακόσιες χιλιάδες (200.000) ευρώ.

[: *αντιπαράβαλε ποινή με την ποινή του πρώην άρθρου 19 Ν.2523/1997*]

Για την κάλυψη των παραπάνω ορίων δεν υπολογίζονται φορολογικά στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη ή την υποστήριξη κάποιας από τις πράξεις των παραγράφων 1 έως 4, οπότε ο δράστης τιμωρείται μόνο για την τελευταία ως αυτοουργός ή συμμέτοχος. Θεωρείται ως πλαστό και το φορολογικό στοιχείο που έχει διατηρηθεί ή σφραγιστεί με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς να έχει καταχωριστεί στα οικεία βιβλία της αρμόδιας φορολογικής αρχής σχετική πράξη θεώρησής του και εφόσον η μη καταχώριση τελεί σε γνώση του υπόχρεου για τη θεώρηση του φορολογικού στοιχείου. Θεωρείται επίσης ως πλαστό το φορολογικό στοιχείο και όταν το περιεχόμενο και τα λοιπά στοιχεία του πρωτότυπου ή αντίτυπου αυτού είναι διαφορετικά από αυτά που αναγράφονται στο στέλεχος του ίδιου στοιχείου. Εικονικό είναι το φορολογικό στοιχείο που εκδίδεται για συναλλαγή ανύπαρκτη στο σύνολό της ή για μέρος αυτής ή για συναλλαγή στην οποία το ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη που αναγράφονται στο στοιχείο είναι άγνωστο φορολογικώς πρόσωπο, με την έννοια ότι δεν έχει δηλώσει την έναρξη του επιτηδεύματός του ούτε έχει θεωρήσει στοιχεία στη Φορολογική Διοίκηση. Εικονικό είναι επίσης το στοιχείο που φέρεται ότι εκδόθηκε ή έχει ληφθεί από εικονική εταιρία, κοινοπραξία, κοινωνία ή άλλη οποιασδήποτε μορφής επιχείρηση ή νομική οντότητα ή από φυσικό πρόσωπο για το οποίο αποδεικνύεται ότι είναι παντελώς αμέτοχο με τη συγκεκριμένη συναλλαγή, οπότε στην τελευταία αυτή περίπτωση η ποινική δίωξη ασκείται κατά του πραγματικού υπευθύνου που υποκρύπτεται.

Τα φορολογικά στοιχεία στα οποία αναγράφεται αξία συναλλαγής κατώτερη της πραγματικής θεωρούνται πάντοτε για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ως ανακριβή, ενώ τα φορολογικά στοιχεία στα οποία αναγράφεται αξία μεγαλύτερη της πραγματικής θεωρούνται ως εικονικά κατά το μέρος της μεγαλύτερης αυτής αξίας. Δεν είναι εικονικό για τον λήπτη το φορολογικό στοιχείο το οποίο αφορά πραγματική συναλλαγή, αν το πρόσωπο του εκδότη είναι διαφορετικό από αυτό που αναγράφεται στο στοιχείο.

Δεν είναι εικονικό το φορολογικό στοιχείο που εξέδωσε ή έλαβε η κοινωνία κληρονόμων ή ο κληρονόμος ή σύζυγος ή τέκνο αποβιώσαντος ή συνταξιοδοτηθέντος συζύγου ή γονέα, το οποίο φέρεται ότι εκδόθηκε ή λήφθηκε από τον αποβιώσαντα ή συνταξιοδοτηθέντα επιτηδευματία, εφόσον αφορά πραγματική συναλλαγή και πριν από κάθε είδους φορολογικό έλεγχο, έχει καταχωρηθεί στα βιβλία τόσο του λαμβάνοντα όσο και του εκδώντα το στοιχείο, η αξία αυτού έχει συμπεριληφθεί στις οικείες δηλώσεις ΦΠΑ και φορολογίας εισοδήματος και έχει γίνει η απόδοση των φόρων που προκύπτουν από το στοιχείο αυτό.

6. Για την επιμέτρηση της ποινής λαμβάνεται ιδίως υπόψη το ύψος του ποσού που αποκρύφτηκε ή δεν αποδόθηκε και η διάρκεια της απόκρυψης ή μη απόδοσης ή ανακριβούς απόδοσης ή διακράτησης. Η μεταχείριση από τον δράστη ιδιαιτέρων τεχνασμάτων συνιστά επιβαρυντική περίπτωση.

Άρθρο 67

Αυτουργοί και συνεργοί *[πρώην άρθρα 20 και 21 Ν.2523/1997]*

1. Στα νομικά πρόσωπα, ως αυτουργοί των εγκλημάτων του παρόντος νόμου θεωρούνται, εφόσον με οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη συντέλεσαν στην τέλεσή τους:

α) **Στις ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες**, οι πρόεδροι των Δ.Σ., οι διευθύνοντες, εντεταλμένοι ή συμπράττοντες σύμβουλοι, οι διοικητές, οι γενικοί διευθυντές ή διευθυντές, ως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από το νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση στη διοίκηση ή διαχείριση ή εκπροσώπηση αυτών. Αν ελλείπουν όλα τα παραπάνω πρόσωπα, ως αυτουργοί θεωρούνται τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των εταιριών αυτών, εφόσον ασκούν πράγματι προσωρινά ή διαρκώς ένα από τα καθήκοντα που αναφέρονται πιο

πάνω.

β) Στις ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρίες οι ομόρρυθμοι εταίροι και οι διαχειριστές αυτών ως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από το νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση είτε από οποιαδήποτε αιτία στη διοίκηση ή διαχείριση αυτών.

γ) Στις εταιρίες περιορισμένης ευθύνης και ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρίες οι διαχειριστές αυτών ως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από το νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση είτε από οποιαδήποτε αιτία στη διοίκηση ή διαχείριση αυτών και όταν αυτοί ελλείπουν ή απουσιάζουν οι εταίροι αυτών.

δ) Στους συνεταιρισμούς και ενώσεις αυτών οι πρόεδροι, οι γραμματείς, οι ταμίες, ως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από το νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση είτε από οποιαδήποτε αιτία στη διοίκηση ή διαχείριση αυτών.

ε) Στις κοινοπραξίες, κοινωνίες, αστικές, συμμετοχικές ή αφανείς εταιρίες, ως αυτουργοί του εγκλήματος της φοροδιαφυγής θεωρούνται οι εκπρόσωποί τους, με βάση την ιδιωτική βούληση ή το νόμο ή δικαστική απόφαση, και αν ελλείπουν αυτοί, τα μέλη τους. Όταν στα μέλη αυτών περιλαμβάνονται και νομικά πρόσωπα ή αλλοδαπές επιχειρήσεις ή αλλοδαποί οργανισμοί, εφαρμόζονται ανάλογα και οι λοιπές διατάξεις της παρούσας παραγράφου.

στ) Στις αλλοδαπές επιχειρήσεις γενικά και στους κάθε είδους αλλοδαπούς οργανισμούς, ως αυτουργοί του εγκλήματος της φοροδιαφυγής θεωρούνται οι διευθυντές ή αντιπρόσωποι ή πράκτορες, που έχουν στην Ελλάδα.

ζ) Στα νομικά πρόσωπα εκτός των ανωτέρω αναφερομένων ή στις νομικές οντότητες κατά την έννοια της παρ. 3 του άρθρου 51Α του ν. 2238/1994 ή της περίπτωσης δ' του άρθρου 2 του ν. 4172/2013, Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, ως αυτουργοί θεωρούνται οι εκπρόσωποι αυτών ως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από το νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση στη διοίκηση ή διαχείριση ή εκπροσώπηση αυτών.

2. Επίσης, αυτουργοί των ανωτέρω εγκλημάτων, κατά την έννοια της προηγούμενης παραγράφου, θεωρούνται και: α) όσοι δυνάμει νόμου ή δικαστικής απόφασης ή διάταξης

τελευταίας βούλησης είναι διαχειριστές αλλότριας περιουσίας και β) ο επίτροπος ή κηδεμόνας ή διοικητής αλλοτρίων κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

3. Ο εν γνώσει υπογράφων ανακριβή φορολογική δήλωση ως πληρεξούσιος, καθώς και όποιος με οποιονδήποτε άλλο τρόπο εν γνώσει συμπράττει ή προσφέρει άμεση συνδρομή στην τέλεση των παραπάνω εγκλημάτων τιμωρείται ως άμεσος συνεργός.

4. Αυτουργοί ή συμμετοχοί των ανωτέρω εγκλημάτων θεωρούνται σε κάθε περίπτωση και όσοι ασκούν **εν τοις πράγμασι** τις εξουσίες και αρμοδιότητες που αντιστοιχούν στις ιδιότητες και θέσεις της παραγράφου 1.

Άρθρο 68

1. Εάν συντρέχει περίπτωση τέλεσης ή απόπειρας τέλεσης εγκλήματος του παρόντος νόμου υποβάλλεται αμελλητί μηνυτήρια αναφορά από τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων ή από τα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης ή από τη Διεύθυνση Οικονομικής Αστυνομίας της Ελληνικής Αστυνομίας. Η ποινική δίωξη ασκείται αυτεπαγγέλτως.

2. Η παραγραφή των εγκλημάτων του παρόντος νόμου αρχίζει από την τελεσιδικία της απόφασης επί της προσφυγής που ασκήθηκε ή σε περίπτωση μη άσκησης προσφυγής από την οριστικοποίηση της φορολογικής εγγραφής λόγω παρόδου της προθεσμίας άσκησης προσφυγής.

3. Η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής και προσφυγής ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων δεν επηρεάζει την ποινική διαδικασία. Το ποινικό δικαστήριο **δύνатаι** πάντως, σε περίπτωση που κρίνει ότι η έκβαση εκκρεμούς διοικητικής δίκης είναι ουσιώδης για τη δική του κρίση επί της υπόθεσης, **να αναστείλει με απόφασή του την ποινική δίκη μέχρι την τελεσίδικη κρίση του διοικητικού δικαστηρίου.**

4. **Αρμόδιο δικαστήριο** είναι, κατά περίπτωση, το μονομελές ή το τριμελές πλημμελειοδικείο ή το μονομελές εφετείο κακουργημάτων της έδρας της αρμόδιας για τη φορολόγηση Δ.Ο.Υ..

5. Το Δημόσιο μπορεί να παρίσταται ως πολιτικώς ενάγων ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων και για τις αξιώσεις του που απορρέουν από τα εγκλήματα του παρόντος

νόμου. Η διάταξη του άρθρου 5 του ν.δ. 2711/1953 (Α` 323) εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή. Όταν η δίωξη ασκείται σε βαθμό πλημμελήματος, το Δημόσιο μπορεί να εκπροσωπείται και από τον προϊστάμενο της αρμόδιας φορολογικής αρχής ή τον οριζόμενο από αυτόν υπάλληλο.

6. Στις δίκες που αφορούν εγκλήματα των διατάξεων του παρόντος νόμου, η εμφάνιση του μάρτυρα στο ακροατήριο δεν είναι υποχρεωτική, εφόσον έχει λάβει χώρα έγγραφη ενημέρωση του αρμόδιου εισαγγελέα ή του δικαστηρίου εκ μέρους της Αρχής που διενήργησε τον έλεγχο σχετικά με την υπόθεση, εκτός εάν το δικαστήριο αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος του κατηγορουμένου κρίνει ότι πρέπει να κληθεί μάρτυρας, για να καταθέσει για ουσιώδη για την έκβαση της δίκης ζητήματα που δεν μπορούν να προκύψουν από τα έγγραφα της υπόθεσης.

7. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και του Γενικού Μέρους του Ποινικού Κώδικα.

Άρθρο 69

Για τα εγκλήματα του παρόντος νόμου **μετατροπή και αναστολή της ποινής γίνεται κατά τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 82 και 99 επ. του Ποινικού Κώδικα.** Σε περίπτωση πρώτης υποτροπής, αν μετατραπεί η ποινή, κάθε ημέρα φυλάκισης υπολογίζεται σε ποσό από είκοσι (20) έως εκατό (100) ευρώ. Δεν επιτρέπεται μετατροπή της ποινής σε περίπτωση δεύτερης και κάθε περαιτέρω υποτροπής.

Άρθρο 70

1. Υποθέσεις για εγκλήματα των άρθρων 17, 18 και 19 του ν. 2523/1997, εάν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έχει γίνει επίδοση κλητηρίου θεσπίσματος ή κλήσης στον κατηγορούμενο, εκδικάζονται από το αρμόδιο δικαστήριο στο οποίο έχουν εισαχθεί.

2. Αποφάσεις ποινικών δικαστηρίων **για εγκλήματα των άρθρων 17, 18 και 19 του ν. 2523/1997 που εκδόθηκαν για ποσά μικρότερα από τα οριζόμενα στο άρθρο 66** και δεν έχουν εκτελεστεί κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου δεν εκτελούνται. Αν άρχισε η εκτέλεσή τους, διακόπτεται. **Εκκρεμείς μηνυτήριες αναφορές για εγκλήματα που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο δεν εισάγονται για συζήτηση και οι σχετικές δικογραφίες τίθενται στο αρχείο με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα.**

Άρθρο 71

1. Τα άρθρα 17, 18, 19, 20 και 21 του ν. 2523/1997, όπως ισχύουν, καταργούνται. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται παραπομπή στις ρυθμίσεις του ν. 2523/1997 (άρθρα 17 έως 21), εννοούνται στο εξής οι αντίστοιχες ρυθμίσεις των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου (άρθρα 66-70).

2. *[: αναπροσαρμογή αξιόποινων ελαχίστων ορίων χρηματικών ποσών του άρθρου 25 του Ν.1882/1990]*

Τα ποσά των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ και των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ, των περιπτώσεων α) και β), αντίστοιχα, της παραγράφου 1 του άρθρου 25 του νόμου 1882/1990 («Ποινικό αδίκημα μη καταβολής χρεών προς το Δημόσιο και τρίτους»), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, αντικαθίστανται από τα ποσά των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ και διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ, αντίστοιχα. Αποφάσεις ποινικών δικαστηρίων που εκδόθηκαν για χρέη μικρότερα από εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ και δεν έχουν εκτελεστεί κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού, δεν εκτελούνται. Αν άρχισε η εκτέλεσή τους, διακόπτεται. Εκκρεμείς αιτήσεις Προϊσταμένων Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών ή Ελεγκτικών Κέντρων ή Τελωνείων για χρέη κατώτερα αυτού του ποσού, δεν εισάγονται για συζήτηση. Η αναστολή της παραγραφής των χρεών, κατώτερων του ποσού των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, για τα οποία υποβλήθηκε αίτηση ποινικής δίωξης, λήγει με τη δημοσίευση του νόμου αυτού, η παραγραφή συνεχίζεται και δεν συμπληρώνεται πριν την πάροδο έτους από τη λήξη της αναστολής.»

Μη υποβολή φορολογικής δήλωσης

• **άρ. 17 Ν.2523/1997:** Αδίκημα φοροδιαφυγής για την **παράλειψη υποβολής ή υποβολή ανακριβούς δήλωσης στη φορολογία εισοδήματος**

– Αν ο φόρος που αναλογεί στα καθαρά εισοδήματα που έχουν αποκρυβεί υπερβαίνει σε κάθε διαχειρ. περίοδο τα 15.000 € → **Φ τουλ. 1 έτους. ΤΡΙΜΕΛΕΣ**

– Αν υπερβαίνει τα 150.000 € → (Κάθειρξη μέχρι 10 έτη) Πλέον, **κάθειρξη** [ως τροποπ. με άρθρο 3 §2 **Ν.3943/2011**].

Κατά την επιμέτρηση της ποινής λαμβάνεται υπόψη και η διάρκεια της απόκρυψης.

• άρ. 17 παρ. 4: **αποφυγή φόρου πλοίων** = Φ τουλ. 1 έτος ή Κάθειρξη μέχρι 10 έτη, αντιστοίχως κατά τα ανωτέρω.

• **Σε κάθε άλλη περίπτωση σύνταξης ψευδούς φορολογικής δήλωσης #** αρ. 54 §1 του Ν.2065/ 1992→ **Φ μέχρι 2 έτη + ΧΠ από 1.000.000 δρχ. έως 3.000.000 δρχ. (εκτός αν οι πράξεις αυτές τιμωρούνται βαρύτερα με άλλες διατάξεις).**

Μη απόδοση Φ.Π.Α.

• **άρ. 18, σε συνδ.με 21 §§1,2εδ.α και §5 και §10 του Ν.2523/1997:** **Αδίκημα φοροδιαφυγής για μη απόδοση ή ανακριβή απόδοση ΦΠΑ και παρακρατούμενων φόρων, τελών ή εισφορών** (ή επιστροφή ΦΠΑ με εξαπάτηση της φορολογικής αρχής*)**[= ισχύς πριν την τροποποίηση του Ν.3888/30-9-2010]**

– Αν ποσό σε ετήσια βάση άνω των 3.000 € → **Φ τουλ. 1 έτους**. [Αν κάτω των 3.000 € → Αθώος].

– Αν ποσό σε ετήσια βάση άνω των 75.000 ευρώ → κάθειρξη μέχρι 10 έτη.

Μετά την τροποποίηση του Ν.3888/30-9-2010: έναρξη ισχύος την 30-9-2010

- **άρ. 18 παρ.1 περ.α ':** αν ποσό σε ετήσια βάση κάτω των 3.000 € → **Φ**

- **άρ. 18 παρ.1 περ.β ':** αν ποσό σε ετήσια βάση από 3.000 € έως 75.000 € → **Φ τουλ. 1 έτους**

αρ. 18 παρ.1 περ.γ' : αν ποσό σε ετήσια βάση άνω των 75.000 € → **Κάθειρξη μέχρι 10 έτη.** Πλέον, **κάθειρξη** [ως τροποπ. με άρθρο 3 §2ε **N.3943/2011**].

αρ. 18 παρ.3 : « Αν η διάρκεια της μη απόδοσης ή της ανακριβούς απόδοσης ή της διακράτησης τέτοιων φόρων, τελών ή εισφορών δεν υπερβαίνει το 1 έτος, ο υπαίτιος απαλλάσσεται, εφόσον καταβληθούν από την ημέρα που γεννήθηκε η υποχρέωση καταβολής, οι κατά περίπτωση οφειλόμενοι φόροι, τέλη ή εισφορές με τις κάθε είδους προβλεπόμενες προσαυξήσεις, τέλη και πρόστιμα επί αυτών. Εάν η καταβολή συντελεστεί μετά τη συμπλήρωση έτους, αλλά πριν τη λήξη της αποδεικτικής διαδικασίας σε α' βαθμό, επιβάλλεται ποινή μειωμένη κατά το άρθρο 83 του ΠΚ. (ως προστέθηκε με το άρθρο 2 §2ζ **N.3943/2011**).

ΣΗΜ: Σε περίπτωση συρροής περισσότερων τέτοιων φόρων, τελών ή εισφορών τα ποσά υπολογίζονται ξεχωριστά για κάθε μερικότερο φόρο ή τέλος ή εισφορά. Κατά την επιμέτρηση της ποινής λαμβάνεται υπόψη και η διάρκεια της μη απόδοσης ή της ανακριβούς απόδοσης.

– Εφόσον δεν προκύπτει επακριβώς στο κλητήριο θέσπισμα πότε υπέβαλε ή όφειλε να υποβάλει την δήλωση ΦΠΑ, αλλά αναγράφεται το χρονικό διάστημα εντός του οποίου όφειλε να την υποβάλει, ερωτάται σχετικά ο υπάλληλος. Σε περίπτωση μη γνώσης του υπαλλήλου, για όσους τηρούν **βιβλία Γ' κατηγορίας** είναι **η 10/5 του επόμενου της οφειλής έτους**, για όσους τηρούν **βιβλία Β' κατηγορίας** είναι **η 25/2 του επόμενου της οφειλής έτους**.

– Έχουν καταργηθεί με το αρ. 25 του Ν. 2523/1997 τα ακόλουθα εγκλήματα: εκπρόθεσμη δήλωση ΦΠΑ, παράλειψη διαφύλαξης βιβλίων και στοιχείων, μη επίδειξη φορολογικών βιβλίων, μη ύπαρξη συνοδευτικών εγγράφων.

*ΑΠ 1284/1999 ΠοινΧρ Ν/634: Η επιστροφή του ΦΠΑ με εξαπάτηση συνιστά πλημμεληματική φοροδιαφυγή (άρ. 18 Ν. 2723/1999 που εφαρμόζεται αναδρομικά), και όχι κακουργηματική απάτη.

Εικονικά Τιμολόγια

• **άρ. 19, σε συνδ.με 21 §2εδ.α,γ (κακούργημα) και σε συνδ.με 21 §2εδ.α,β (πλημμέλημα), και §5 (ως η §5 τροποπ.με N.3888/30-9-2010) και §10εδ.α' και εδ.γ' του N.2523/1997 (ως η §10 τροποπ. με το άρθρο 3 §2 ιγ' του N.3943/31-**

3-2011): Αδίκημα φοροδιαφυγής για πλαστά, εικονικά ή νοθευμένα φορολογικά στοιχεία, καθώς και για μη εφαρμογή διατάξεων του Κ.Β.Β.Σ → Φ τουλ. 3 μηνών.

Με το **άρ. 40 παρ. 1 Ν. 3220/28-1-2004** προστέθηκε:

1) **αρ. 19 παρ.1 εδ.β' περ.α'**: αν η συνολική αξία των εικονικών φορολ. στοιχ. υπερβαίνει τα 3.000 € → **Φ. τουλ. 1 έτους.**

2) **αρ. 19 παρ.1 εδ.β' περ.β'**: αν υπερβαίνει τα 150.000 € → Κάθειρξη μέχρι 10 ετών. **Πλέον, κάθειρξη** [ως τροποπ. με άρθρο 2 §2η **Ν.3943/2011**].

– **αρ. 19 παρ.1 εδ.γ'**: Αν η συνολική αξία υπερβαίνει τα 80.000.000 δρχ. (235.000 €) → παρεπόμενη ποινή το κλείσιμο του καταστήματος κ.λπ. μέχρι 1 μήνα.

η ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ αρχίζει από το χρόνο διαπίστωσης του αδικήματος, ο οποίος προσδιορίζεται από την ημερομηνία θεώρησης του οικείου πορίσματος του φορολογικού ελέγχου από τον Προϊστάμενο της αρχής που διενήργησε τον έλεγχο **# άρθρο 21 §10 εδ.α', γ', του Ν.2523/97 ως ισχύει μετά το Ν.3943/31-3-2011**

Μη έκδοση φορολογικών στοιχείων

****** άρ. 19 παρ. 5** (προστ. με την παρ. 2 άρ. 76 Ν. 3842/23-4-2010 και τροποπ. με άρ. 16 παρ.2 του Ν. 3888/30-9-2010 σε συνδ.με 13 §1, 20 §1 [εδ.α' (για Α.Ε.) / εδ.β' (για Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε.) / εδ.γ' (για Συνεταιρισμό)] και §6, και 21 § 2 εδ.α' περ.εε' και εδ.β' περ.γγ' και §5, και §10 (ως η §10 τροποπ.με άρθρο 3 §2ιγ' του Ν.3943/31-3-2011) **- Φ τουλ. 4 μηνών (μετά την 30-9-2010)** . *Ισχύς για αδικήματα που διαπράττονται από την 1-6-2010 και μετά): Μη έκδοση αποδείξεων*: Ο υπόχρεος που δεν εκδίδει ή εκδίδει ανακριβώς τα προβλεπόμενα από το π.δ. 186/1992 (Κ.Β.Σ.) στοιχεία κατά την πώληση ή διακίνηση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών ή δεν καταχωρεί στα πρόσθετα βιβλία της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του ίδιου προεδρικού διατάγματος τις συναλλαγές για τις οποίες δεν έχουν εκδοθεί τα οικεία στοιχεία εσόδων, εφόσον εμπίπτει στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 13 → **Φ τουλ. 2 μηνών (από 1-6-2010 έως 30-9-2010)** **# - Φ τουλ. 4 μηνών (μετά την 30-9-2010)** - Ειδικά για υπόχρεους που κατά τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο εμπίπτουν στις διατάξεις του πέμπτου και έκτου

εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 13 → **Φ τουλ. 3 μηνών (από 1-6-2010 έως 30-9-2010)# - Φ τουλ. 6 μηνών (μετά την 30-9-2010).**

Ποινικά Υπεύθυνοι για τις παραβάσεις των άρθρων 17, 18 και 19 Ν.2523/1997

Άρθρο 20 Ν. 2523/1997 Αυτουργοί και συνεργοί

1. Στα νομικά πρόσωπα ως αυτουργοί του αδικήματος της φοροδιαφυγής θεωρούνται:

α) Στις ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες, οι πρόεδροι των Δ.Σ., οι διευθύνοντες ή εντεταλμένοι ή συμπράττοντες σύμβουλοι, οι διοικητές, οι γενικοί διευθυντές ή διευθυντές, ως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από το νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση στη διοίκηση ή διαχείριση αυτών. Αν ελλείπουν όλα τα παραπάνω πρόσωπα, ως αυτουργοί θεωρούνται τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των εταιριών αυτών, εφόσον ασκούν πράγματι προσωρινά ή διαρκώς ένα από τα καθήκοντα που αναφέρονται πιο πάνω.

β) Στις εταιρίες ομόρρυθμες ή ετερόρρυθμες, οι ομόρρυθμοι εταίροι ή διαχειριστές αυτών και στις περιορισμένης ευθύνης εταιρίες, οι διαχειριστές αυτών και όταν ελλείπουν ή απουσιάζουν αυτοί, ο κάθε εταίρος.

γ) Στους συνεταιρισμούς, οι πρόεδροι ή οι γραμματείς ή οι ταμίες ή οι διαχειριστές αυτών.

2. Στις κοινοπραξίες, κοινωνίες, αστικές, συμμετοχικές ή αφανείς εταιρίες, ως αυτουργοί του αδικήματος της φοροδιαφυγής θεωρούνται οι εκπρόσωποί τους και αν ελλείπουν αυτοί, τα μέλη τους. Όταν στα μέλη αυτών περιλαμβάνονται και νομικά πρόσωπα ή αλλοδαπές επιχειρήσεις ή αλλοδαποί οργανισμοί, εφαρμόζονται ανάλογα και οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 3.

3. Στις αλλοδαπές επιχειρήσεις γενικά και στους κάθε είδους αλλοδαπούς οργανισμούς, ως αυτουργοί του αδικήματος της φοροδιαφυγής θεωρούνται οι διευθυντές ή αντιπρόσωποι ή πράκτορες, που έχουν στην Ελλάδα.

4. Επίσης, αυτουργοί θεωρούνται και:

α) όσοι δυνάμει νόμου ή δικαστικής απόφασης ή διάταξης τελευταίας βούλησης είναι διαχειριστές αλλότριας περιουσίας και

β) ο επίτροπος ή κηδεμόνας ή διοικητής αλλοτρίων κατά τις διατάξεις του Α.Κ..

5. Ως άμεσοι συνεργοί του αδικήματος της φοροδιαφυγής θεωρούνται ο προϊστάμενος του λογιστηρίου κάθε μορφής ή τύπου επιχείρησης ή όποιος συμπράττει με οποιονδήποτε τρόπο γενικά στη διάπραξη των αδικημάτων του παρόντος, ως τοιούτου νοουμένου και του υπογράφοντος τη δήλωση ως πληρεξούσιος.

6. Οι ανωτέρω Αυτουργοί και συνεργοί τιμωρούνται εφόσον κατά το χρόνο διάπραξης του αδικήματος είχαν την ιδιότητα αυτή και εφόσον γνώριζαν ή από την ιδιότητά τους και εν όψει των συγκεκριμένων περιστάσεων γίνεται φανερό ότι γνώριζαν για τις πράξεις ή παραλείψεις, με τις οποίες εκπληρώθηκαν οι όροι των αδικημάτων του παρόντος.

Μη καταβολή χρεών στο δημόσιο (άρθρο 25 του Ν.1882/1990)

- **άρ. 25 Ν. 1882/1990 Μη καταβολή χρεών στο δημόσιο.**

Μετά το Ν. 4321/21-3-2015, ισχύουν τα εξής :

ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΞΗ μετά και την αναπροσαρμογή των ποσών από 50.000 € και 150.000 €, σε 100.000 € και 200.000 €, αντιστοίχως :

« άρθρο 25 §1 περ.α' (για άνω των 100.000 €) και περ.β' (για άνω των 200.000 €), [και §2 περ.α', ή β', κ.ο.κ. ανάλογα τη μορφή του ν.π.)] του Ν.1882/1990, όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 23 Ν.2523/97, 34 §1 Ν. 3220/2004 , και 3 §1 του Ν.3943/2011 και αντικαταστάθηκε από το άρθρο 20 του Ν.4321/2015, και ως αναπροσαρμόστηκε το αξιόποιο ελάχιστο όριο χρηματικού ποσού με το αρ. 71 §2 Ν.4174/2013, ως αυτό προστέθηκε με το αρ. 8 Ν.4337/2015.

*** Ειδικότερα : Η παρ.1, όπως είχε τροποποιηθεί με την παρ.2 άρθρ.18 και παρ.2-4 άρθρ.28 Ν.2948/2001 και συμπληρωθεί με το άρθρο 34 Ν.3016/2002,ΦΕΚ 110/17.5.2002, με την παρ.1 άρθρ.34 Ν.3220/2004,ΦΕΚ Α 15, το άρθρο 3 παρ.1 Ν.3943/2011,ΦΕΚ Α 66/31.3.2011 **αντικαταστάθηκε κάτωθι με το άρθρο 20 του Ν.4321/2015** (ΦΕΚ Α 32/21.3.2015) :

« 1. Όποιος δεν καταβάλλει τα βεβαιωμένα στη Φορολογική Διοίκηση χρέη προς το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τις επιχειρήσεις και τους οργανισμούς του ευρύτερου δημόσιου τομέα για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τεσσάρων (4) μηνών τιμωρείται με ποινή φυλάκισης:

α) Ενός (1) τουλάχιστον έτους, εφόσον το συνολικό χρέος από κάθε αιτία, συμπεριλαμβανομένων των κάθε είδους τόκων ή προσαυξήσεων και λοιπών επιβαρύνσεων μέχρι την ημερομηνία σύνταξης του πίνακα χρεών, **υπερβαίνει το ποσό των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ. [πλέον αναπροσαρμόστηκε σε 100.000 €]**

β) Τριών (3) τουλάχιστον ετών, εφόσον το συνολικό χρέος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω περίπτωση α', **υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ. [πλέον αναπροσαρμόστηκε σε 200.000 €]**

Η ποινική δίωξη ασκείται ύστερα από αίτηση του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. ή των Ελεγκτικών Κέντρων ή του Τελωνείου προς τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών της έδρας τους, που συνοδεύεται υποχρεωτικά από πίνακα χρεών, συμπεριλαμβανομένων των κάθε είδους τόκων ή προσαυξήσεων και λοιπών επιβαρύνσεων.

Η πράξη **μπορεί να κριθεί ατιμώρητη**, εάν το ποσό που οφείλεται **εξοφληθεί** μέχρι την εκδίκαση της υπόθεσης σε οποιονδήποτε βαθμό.»

ΠΡΟΣΟΧΗ : βλ. άρθρο 234 §12 του Ν.4072/2012 :

§12. Το άρθρο 106η του ν. 3588/2007, όπως το εν λόγω άρθρο προστέθηκε με το άρθρο 12 του ν. 4013/2011, τροποποιείται ως εξής:

α) Η παράγραφος 3 του άρθρου 106η αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Με την επικύρωση της συμφωνίας (περί πτωχευτικής συνδιαλλαγής):

(α) Αίρεται αυτοδικαίως η απαγόρευση ή το κώλυμα έκδοσης επιταγών που είχε επιβληθεί στον οφειλέτη πριν από την έναρξη της διαδικασίας εξυγίανσης.

(β) **Αναστέλλεται η ποινική δίωξη** των πλημμελημάτων της έκδοσης ακάλυπτης επιταγής και εκκείνων που προβλέπονται στο άρθρο 25 του ν. 1882/1990 (Α` 43), καθώς και της καθυστέρησης καταβολής οφειλών προς τα ασφαλιστικά ταμεία, εφόσον οι παραπάνω πράξεις έχουν τελεσθεί πριν από την υποβολή της αίτησης κατά το άρθρο 100. Η αναστολή δεν υπόκειται στον χρονικό περιορισμό της παραγράφου 3 του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα και ισχύει για όσο χρονικό διάστημα προβλέπεται να διαρκέσει η εκπλήρωση των υποχρεώσεων του οφειλέτη που απορρέουν από τη συμφωνία εξυγίανσης και υπό τον όρο της εμπρόθεσμης εκπλήρωσης των συμφωνηθέντων.

(γ) Προστίθεται νέα παράγραφος 4, η οποία έχει ως εξής:

«4. Σε περίπτωση πλήρους και εμπρόθεσμης εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του οφειλέτη που απορρέουν από τη συμφωνία εξυγίανσης **εξαλείφεται το αξιόποινο** των πράξεων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του παρόντος».

Πριν το Ν. 3943/2011, ίσχυαν τα εξής :

- 1. αρ. 25 παρ.1 περ.α' : φυλ. 4 μηνών – 5 έτη** εάν το συνολικό ποσό **πάνω από 10.000 €**
- 2. αρ. 25 παρ.1 περ.β' : φυλ. 6 μηνών – 5 έτη** εάν το συνολικό ποσό **πάνω από 50.000 €**
- 3. αρ. 25 παρ.1 περ.γ' : φυλ. 1 έτους – 5 έτη** εάν το συνολικό ποσό **πάνω από 120.000 €**

Μετά το Ν. 3943/1-10-2011, ίσχυαν τα εξής :

1. αρ. 25 παρ.1 περ.α' : **φυλ. 10 ημέρες έως 1 έτος** : εάν το συνολικό ποσό **πάνω από 5.000 €**
2. αρ. 25 παρ.1 περ.β' : **φυλ. 6 μηνών – 5 έτη** εάν το συνολικό ποσό **πάνω από 10.000 €**
3. αρ. 25 παρ.1 περ.γ' : **φυλ. 1 έτους – 5 έτη** εάν το συνολικό ποσό **πάνω από 50.000 €**
4. αρ. 25 παρ.1 περ.δ' : **φυλ. 3 ετών – 5 έτη** εάν το συνολικό ποσό **πάνω από 150.000 €**

άρθρο 25 §1 : Χρόνος τέλεσης : Το χρονικό διάστημα 20 μηνών που αρχίζει μετά την πάροδο 4 μηνών από την καθυστέρηση καταβολής του χρέους. : [= 5 έτη (παραγραφής) X 1/3 = 20 μήνες] == **ΔΙΑΡΚΕΣ ΑΔΙΚΗΜΑ** (=συνεχές αυτόφωρο για διάστημα 20 μηνών από το ληξιπρόθεσμο) [χ.τ. είναι το χρονικό διάστημα από την παρέλευση των 4 μηνών μέχρι τη συμπλήρωση χρόνου αντίστοιχου με το 1/3 της κατά περίπτωση προβλεπόμενης προθεσμίας παραγραφής].

[**ΠΡΟΣΟΧΗ :** καταργήθηκε ως διαρκές αδίκημα, με το άρθρο 20 του Ν.4321/21-3-2015, αφού το άρθρο 25 § 1 Ν.1882/1990 αντικαταστάθηκε (βλ.παραπάνω) και η συγκεκριμένη διάταξη παραλήφθηκε.]

(Γνωμοδ.Εισ.ΑΠ 3/2013 # Ληξιπρόθεσμο, κατά την 31-3-2011, (αφού το έγκλημα έχει πλέον καταστεί διαρκές) χρέη προς το Δημόσιο, συνολικού ποσού άνω των 5.000, εφόσον δεν έχουν καταβληθεί στο δημόσιο ταμείο μέχρι την 31-7-2011, συγκροτούν την αντικειμενική υπόσταση του 25 §1^α , ως ισχύει μετά την τροποποίηση του Ν.3943/2011, και οι υπαίτιοι μπορούν να καταμηνυθούν, χωρίς να τίθεται ζήτημα αναδρομικής θεμελίωσης αξιοποιήσιμου ή αναδρομικής εφαρμογής δυσμενέστερου ποινικού νόμου.)

ΣΗΜ: Η πράξη μπορεί να κριθεί ατιμώρητη αν το ποσό εξοφληθεί πριν από την εκδίκαση της υπόθεσης σε οποιονδήποτε βαθμό – άρθρο 25 παρ.1 εδ.τελ.

– Η υποβολή αίτησης ποινικής δίωξης αναστέλλει την παραγραφή του χρέους μέχρι να εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση. Ο χρόνος παραγραφής του χρέους δεν συμπληρώνεται πριν την πάροδο ενός έτους από τη λήψη της αναστολής.

– Η παραγραφή αρχίζει από τη βεβαίωση των χρεών στη Δ.Ο.Υ. → Αναβάλει 352 ΚΠΔ κληθεί υπάλληλος Δ.Ο.Υ.

[*Προϊσχύον δίκαιο:* α) δάνεια, παρακρ. ή επιρρ. φόροι – 1.000.000 δρχ. → Φ τουλ. 4 μηνών· λοιποί φόροι – 2.000.000 δρχ. → Φ τουλ. 2 μηνών.

β) δάνεια, παρακρ. ή επιρρ. φόροι – 2.000.000 δρχ. → Φ τουλ. 6 μηνών· λοιποί φόροι – 3.000.000 δρχ. → Φ τουλ. 4 μηνών.

γ) δάνεια, παρακρ. ή επιρρ. – 3.000.000 δρχ. → Φ τουλ. 1 έτους· λοιποί φόροι – 4.500.000 δρχ. → Φ τουλ. 6 μηνών].

Φορολογικά υπόχρεοι [αρ. 25 §2 Ν.1882/1990] :

- Α.Ε. : περ.α'
- Ο.Ε. , Ε.Ε. , Ε.Π.Ε. : περ.β'
- Συνεταιρισμοί : περ.γ'
- Κοινοπραξίες, κοινωνίες, αστικές εταιρίες : περ.δ'
- Αλλοδαπές επιχειρήσεις, αλλοδαποί οργανισμοί : περ.ε'
- Άλλα ν.π. : περ.στ'
- Κληρονόμοι : §4
- Σύζυγοι, εγγυητές χρεών : §6

Άρθρο 25 § 2 : Στις πιο κάτω περιπτώσεις οφειλετών του Δημοσίου και τρίτων πλην ιδιωτών, οι προβλεπόμενες ποινές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, επιβάλλονται και προκειμένου:

α) Για ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες, στους προέδρους των Δ.Σ., στους διευθύνοντες ή εντεταλμένους ή συμπράττοντες συμβούλους ή διοικητές ή γενικοί διευθυντές ή διευθυντές αυτών ή σε κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από το νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε από δικαστική απόφαση στη διοίκηση ή διαχείριση αυτών, σωρευτικά ή μη. Αν ελλείπουν όλα τα παραπάνω πρόσωπα, οι ποινές επιβάλλονται κατά των μελών των διοικητικών συμβουλίων των εταιριών αυτών, εφόσον ασκούν πράγματι προσωρινά ή διαρκώς ένα από τα καθήκοντα που αναφέρονται πιο πάνω.

β) Για εταιρίες ομόρρυθμες ή ετερόρρυθμες, στους ομόρρυθμους εταίρους και στους διαχειριστές τους. **Για περιορισμένης ευθύνης εταιρίες,** στους διαχειριστές αυτών και όταν ελλείπουν, αδιάφορα από το λόγο ελλείψεώς τους ή ότον απουσιάζουν αυτοί από την έδρα της εταιρίας χωρίς να είναι γνωστό στη δημόσια οικονομική υπηρεσία ή στο τελωνείο όπου είναι βεβαιωμένα το χρέη που ευρίσκονται, σε κάθε εταίρο, σωρευτικό ή μη.

γ) Για συνεταιρισμούς, στους προέδρους ή γραμματείς ή ταμίες ή διαχειριστές αυτών, σωρευτικά ή μη.

δ) Για κοινοπραξίες, κοινωνίες, αστικές εταιρίες, που ασκούν επιχείρηση, στους εκπροσώπους τους και στα μέλη τους, σωρευτικά ή μη. **Για συμμετοχικές ή αφανείς εταιρίες** που ασκούν επιχείρηση στους εκπροσώπους τους.

ε) Για αλλοδαπές επιχειρήσεις γενικά και για κάθε είδους αλλοδαπούς οργανισμούς στους διευθυντές ή αντιπρόσωπους ή πράκτορες που έχουν στην Ελλόδα, σωρευτικά ή μη.

στ) Για νομικά πρόσωπα, εκτός των παραπάνω περιπτώσεων, στους εκπρόσωπους αυτών.

3. Για το πρόσωπα, που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, η ποινική δίωξη ασκείται για τα χρέη προς το Δημόσιο και τρίτους πλην ιδιωτών που ήταν βεβαιωμένα κατά το χρόνο απόκτησης της πιο πάνω ιδιότητας ή βεβαιώθηκαν κατά τη διάρκεια που είχαν τη συγκεκριμένη ιδιότητα, ανεξάρτητα αν μεταγενέστερα απέβαλαν την ιδιότητα αυτή με οποιονδήποτε τρόπο ή για οποιαδήποτε αιτία, καθώς και για τα χρέη που βεβαιώθηκαν

ανεξάρτητα από τη λύση ή μη των νομικών προσώπων, αλλά γεννήθηκαν ή ανάγονται στο χρόνο που είχαν την ιδιότητα αυτή. Για τα χρέη που ήταν ληξιπρόθεσμα κατά την απόκτηση της ιδιότητας αυτής από τους ανωτέρω, η ποινική δίωξη ασκείται μετά τρεις (3) μήνες από την απόκτησή της. Για τα πρόσωπα, που δεν υπείχαν ποινική ευθύνη κατά τις διατάξεις του άρθρου που αντικαθίσταται, όσον αφορά τα ήδη ληξιπρόθεσμα χρέη κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, το ποινικό αδίκημα διαπράττεται μόλις συμπληρωθούν τέσσερις (4) μήνες από την έναρξη της ισχύος του.

4. Για χρέη βεβαιωμένα σε βάρος κληρονομούμενου η ποινική δίωξη των κληρονόμων ασκείται μετά ένα (1) έτος από την παρόδο της προθεσμίας προς αποποίηση της επαχθείσας κληρονομίας ή κληροδοσίας.

6. Την ίδια ευθύνη με τους οφειλέτες έχουν και οι από οποιαδήποτε αιτία συνυπόχρεοι καταβολής και οι εγγυητές χρεών κατά το ανωτέρω. Κατά των εγγυητών και των συνυπόχρεων καταβολής χρεών προς το Δημόσιο λαμβάνονται όλα τα μέτρα που προβλέπονται από τη νομοθεσία που ισχύει κατά των πρωτοφειλετών, χωρίς να απαιτείται βεβαίωση του χρέους σε βάρος τους.

• **ΣΗΜ:** Όλα τα φορολογικά πλημμελήματα είναι αρμοδιότητας **ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ [= ισχύς πριν την τροποποίηση του Ν.3888/30-9-2010] ***

και τα κακουργήματα ΤριμΕφΚακ του τόπου της έδρας της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. (**άρ. 21 παρ. 5**). Εφαρμόζονται τα **άρ. 20 και 21 Ν. 663/1977 (άρ. 21 παρ. 9)**. : Διαβιβ. Εισ.Εφ.

***Με το Ν. 3888/30-9-2010 αντικαταστάθηκε το άρθρο 21 παρ.5 του Ν. 2523/1997 (Έναρξη ισχύος από την 30-9-2010)** ως εξής : « Αρμόδιο δικαστήριο είναι κατά περίπτωση το **ΤΡΙΜΕΛΕΣ** Πλημμελειοδικείο ή το Τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων του τόπου της έδρας της αρμόδιας Δ.Ο.Υ.»

Μετά το Ν. 3943/2011, ΑΡΜΟΔΙΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ : το **ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ** ή το **ΤΡΙΜΕΛΕΣ** ή το **ΤριμΕφΚακ** της έδρας της Δ.Ο.Υ. , **κατά περίπτωση (3 §2 Ν.3943/2011).**

– Η ποινική δίωξη ασκείται *αυτεπάγγελα*. Δεν αρχίζει πριν από την τελεσίδικη απόφαση διοικ. δικαστηρίου ή αν δεν ασκήθηκε προσφυγή πριν από την οριστικοποίηση της φορολογικής εγγραφής μετά την πάροδο της προθεσμίας άσκησης προσφυγής, ενώ σε δύο περιπτώσεις : α) στο άρθρο 17 §2α και β) στο άρθρο 17 §2β, εφόσον ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος δεν έχει παραγγείλει άμεση ποινική δίωξη . Στις περιπτώσεις του αρ. 19 η ποινική δίωξη ασκείται άμεσα με βάση τα πορίσματα του φορ. ελέγχου και η μηνυτρια αναφορά του προϊστ. Δ.Ο.Υ., προϊστ. ΣΔΟΕ κ.λπ. Ειδικά όταν η αξία των οικονομικών υπερβαίνει τα 150.000 € ζητείται η κατά προτεραιότητα εκδίκαση (άρ. 21 παρ. 2).

– Μας δεσμεύουν οι τελεσίδικες αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων σχετικά με το ύψος του καθαρού εισοδήματος και του αναλογούντος φόρου (άρ. 21 παρ. 3).

– Μετατροπή ποινής δεν επιτρέπεται σε περίπτωση δεύτερης και κάθε περαιτέρω υποτροπής (άρ. 21 παρ. 8).

Μετά το Ν. 3943/2011 : Στα - 17 §2α, - 18 §1^α,β, - 19 §1α, Ν.2523/1997, - 25 §1 Ν.1882/1990, == **μετατροπή και αναστολή της ποινής σύμφωνα με τα 82 και 99 επ. ΠΚ, δεν επιτρέπεται αναστολή ή μετατροπή της ποινής σε κάθε περίπτωση δεύτερης και κάθε περαιτέρω υποτροπής. Αν μετατραπεί η ποινή, κάθε ημέρα φυλάκισης μετατρέπεται προς 20 € έως 100 €.**

άρθρο 25 §5 του Ν.1882/1990 = αναστολή ποινικής διαδικασίας λόγω ρύθμισης

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:

Σύμφωνα με την παρ 4 του άρθρου 65 του Ν. 3842/2010 (ΦΕΚ Α΄ 58/23.04.2010) ισχύουν τα ακόλουθα:

δ) Αναστέλλεται η εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 25 του ν. 1882/1990 (ΦΕΚ 43 Α), όπως ισχύει σήμερα, καθώς και της παραγράφου 10 του άρθρου 22 του ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α).

Σήμερα τόσο με τους όρους υπαγωγής στη ρύθμιση του Ν.4152/2013 όσο και του Ν.4231/2015 (ΦΕΚ Α 32 21.3.2015) ισχύουν τα ακόλουθα:

"Η υπαγωγή και συμμόρφωση στη ρύθμιση παρέχει στον οφειλέτη τα ακόλουθα ευεργετήματα:
...

β) αναβάλλεται η εκτέλεση της ποινής του άρθρου 25 του ν. 1882/1990, όπως ισχύει ή, εφόσον άρχισε η εκτέλεσή της, διακόπτεται"

Επομένως, δεν αναστέλλεται πλέον η ποινική δίωξη με την υπαγωγή σε ρύθμιση.

– Το Δημόσιο μπορεί να παρίσταται ως πολιτικώς ενάγων, σύμφωνα με το άρθ. 5 Ν. 2711/1953. Στα πλημμελήματα εκπροσωπείται και από τον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. ή τον εντεταλμένο υπάλληλό του (άρ. 21 παρ. 11).

– Στις περιπτώσεις του συνολικού για κάθε φορολογία διοικητικού ή δικαστικού συμβιβασμού ή της με άλλο τρόπο ολικής διοικητικής περαίωσης της διαφοράς δεν εφαρμόζονται οι ποινικές διατάξεις του παρόντος (άρ. 24 παρ. 2): Αποδεικνύεται από την κατάθεση του μάρτυρα και το έγγραφο του συμβιβασμού = ΑΘΩΟΣ.

☞ άρθ. 247 περ. δ΄ του ΣΠΚ, κατά το οποίο οι στρατιωτικοί για τις παραβάσεις των φορολογικών νόμων υπάγονται κατ' εξαίρεση στα κοινά ποινικά δικαστήρια.

ΦΟΡΤΗΓΑ ΟΧΗΜΑΤΑ – ΕΠΙΤΑΞΗ

**(αρ. 18 παρ.3 Συντάγματος – αρ. 22 παρ.4 Συντάγματος
– αρ. 19 του Ν. 3888/30-9-2010)**

- **αρ. 18 παρ.3 του Συντάγματος :** «Ειδικοί νόμοι ρυθμίζουν τα σχετικά με τις επιτάξεις για τις ανάγκες των ενόπλων δυνάμεων σε περίπτωση πολέμου ή επιστράτευσης, ή για τη θεραπεία άμεσης κοινωνικής ανάγκης που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη ή υγεία.»
- **αρ. 22 παρ.4 του Συντάγματος :** «Ειδικοί νόμοι ρυθμίζουν τα σχετικά με την επίταξη προσωπικών υπηρεσιών σε περίπτωση πολέμου ή επιστράτευσης, ή για την αντιμετώπιση αναγκών της άμυνας της χώρας, ή επείγουσας κοινωνικής ανάγκης από θεομηνία ή ανάγκης που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία, καθώς και τα σχετικά με την προσφορά προσωπικής εργασίας στους Ο.Τ.Α. για την ικανοποίηση τοπικών αναγκών.»
- **αρ. 19 παρ.1 εδ.α' του Ν. 3888/30-9-2010 :** ο τελών υπό το καθεστώς επίταξης προσωπικών υπηρεσιών κατά το άρθρο 22 §4 του Σ. ή είναι ιδιοκτήτης ή νομέας πράγματος που έχει επιταχθεί κατά το άρθρο 18 § 3 του Σ., που αρνείται να συμμορφωθεί ή παραλείπει να εκτελέσει τις υποχρεώσεις του που απορέουν από την επίταξη → **Φ τουλ. 3 ετών**
- **αρ. 19 παρ.1 εδ.β' του Ν. 3888/30-9-2010:** Σε περίπτωση που η άρνηση συμμόρφωσης γίνεται κατ'εξακολούθηση: → **Κάθειρξη**

Άρνηση συμμόρφωσης = η μη εκτέλεση συγκεκριμένης εντολής του αρμοδίου δημοσίου οργάνου – η μη εκτέλεση μεταφορικού ή άλλου έργου κατά τον συνήθη τρόπο λειτουργίας της οικονομίας – η εγκατάλειψη του επιταγμένου πράγματος – η χρησιμοποίηση του επιταγμένου πράγματος για την παρακώλυση των συγκοινωνιών ή για την πρόκληση κοινής ανάγκης. -- Η άρνηση συμμόρφωσης διαπιστώνεται αυτεπαγγέλτως από τον Εισαγγελέα ή μετά από αναφορά του αρμοδίου κατά περίπτωση Υπουργού.

Άρθρο 31

1. Όλες οι σε βαθμό πλημμελήματος αξιόποινες πράξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2696/1999 (ΦΕΚ 57 Α`), τιμωρούνται με κράτηση μέχρι έξι (6) μηνών και πρόστιμο μέχρι τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ, εκτός από τις πράξεις των άρθρων 34 παρ. 12, 43 παράγραφοι 2 περιπτώσεις α` , β` και 4, 85 παρ. 5 και 98 παρ. 2, οι οποίες εξακολουθούν να τιμωρούνται ως πλημμελήματα, με τις αναφερόμενες στις οικείες διατάξεις ποινές.

2. Οι παραβάσεις των διατάξεων του άρθρου 12 του ν. 489/1976, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 17 του ν. 2170/1993, τιμωρούνται με πρόστιμο μέχρι τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

3. Οι παραβάσεις των διατάξεων του Υγειονομικού Κανονισμού (ΦΕΚ 275 Β`) και όλες οι παραβάσεις των διατάξεων όλων των Υγειονομικών Διατάξεων, οι οποίες εκδίδονται κατ` εφαρμογή του άρθρου 1 του α.ν. 2520/ 1940 (ΦΕΚ 273 Α`) ή κατ` εξουσιοδότηση άλλου νόμου, τιμωρούνται με κράτηση μέχρι τριών (3) μηνών ή με πρόστιμο μέχρι τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

4. Όλες οι παραβάσεις των διατάξεων όλων των βασιλικών και προεδρικών διαταγμάτων, καθώς και όλων των υπουργικών αποφάσεων, που ερείδονται ως προς την ποινική κύρωση στις διατάξεις του άρθρου 3 του ν. ΓΠΛΔ/1911, όπως κωδικοποιήθηκαν σε ενιαίο κείμενο με το β.δ. της 25 Αυγ. / 5 Σεπτ. 1920 (ΦΕΚ 200 Β`) ή έχουν εκδοθεί κατ` εξουσιοδότηση του ν. ΓΠΛΔ/1911 ή του ως άνω κωδικοποιητικού βασιλικού διατάγματος, τιμωρούνται με κράτηση μέχρι τριών (3) μηνών ή με πρόστιμο μέχρι τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

5. Όλες οι παραβάσεις των διατάξεων του ν.δ. 1037/1971 τιμωρούνται με πρόστιμο μέχρι τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

6. Όλες οι παραβάσεις των διατάξεων του β.δ. 748/1966 τιμωρούνται με πρόστιμο μέχρι τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

7. Όλες οι παραβάσεις των διατάξεων του ν. 2734/1999 τιμωρούνται με πρόστιμο μέχρι τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

8. Όλες οι παραβάσεις των διατάξεων των προεδρικών διαταγμάτων της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του ν. 1481/1984 τιμωρούνται με κράτηση μέχρι πέντε (5) μηνών και πρόστιμο μέχρι πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

9. Παρεπόμενες ποινές ή διοικητικές κυρώσεις που τυχόν προβλέπονται σε όλες τις ως άνω διατάξεις νόμων, των παραγράφων 1 έως 8, εξακολουθούν να ισχύουν και δεν θίγονται με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 33

Μεταβατική διάταξη

1. Υποθέσεις που έχουν παραπεμφθεί στο ακροατήριο του αρμοδίου μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου δικαστηρίου εκδικάζονται από αυτό, εκτός από τις υποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 31, οι οποίες εκδικάζονται σύμφωνα με τις νέες διατάξεις, αν δε ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών διαπιστώσει τη συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής, με πράξη του θέτει αυτές στο αρχείο.

2. Υποθέσεις που μετά το τέλος της κύριας ανάκρισης υποβλήθηκαν από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών στον εισαγγελέα εφετών μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, κρίνονται κατά περίπτωση είτε από τον τελευταίο και τον πρόεδρο εφετών είτε από το συμβούλιο των εφετών.

3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, παύει η κράτηση σε σωφρονιστικά καταστήματα ατόμων που οφείλουν μόνο δικαστικά έξοδα ή χρηματική ποινή έως τρεις χιλιάδες ευρώ.

4. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών του τόπου εκτέλεσης της ποινής, εφαρμόζοντας αναλόγως τη διάταξη του άρθρου 82 παράγραφος 4 ΠΚ, διατάσσει την απόλυση όσων κρατούνται ενώ έχει μετατραπεί η ποινή τους και ορίζει προθεσμία από δύο έως τρία έτη, προκειμένου να καταβάλουν τμηματικά το υπόλοιπο της ποινής τους.

5. Το τριμελές πλημμελειοδικείο του τόπου εκτέλεσης της ποινής, εφαρμόζοντας αναλόγως τη διάταξη του άρθρου 82 ΠΚ, μετατρέπει την ποινή εκείνων που έχουν καταδικασθεί σε ποινές φυλάκισης από δύο έως τριών ετών, εκτός αν με ειδική αιτιολογία κρίνει ότι η έκτιση της ποινής τους είναι αναγκαία για να αποτραπούν από την τέλεση άλλων αξιοποιώνων πράξεων.

6. Το τριμελές πλημμελειοδικείο του τόπου κράτησης, εφαρμόζει αναλόγως τη διάταξη του άρθρου 105 παράγραφος 3 ΠΚ για όλους τους κατάδικους οι οποίοι έχουν εκτίσει το ένα πέμπτο ποινής φυλάκισης μεγαλύτερης των τριών ετών.

7. Το τριμελές πλημμελειοδικείο του τόπου κράτησης, εφαρμόζει αναλόγως τα άρθρα 99 παρ. 1 και 100 ΠΚ για όλους τους κατάδικους σε ποινές φυλάκισης, εφόσον δεν υπήρχε προηγούμενη καταδίκη τους σε ποινή στερητική της ελευθερίας μεγαλύτερη του έτους με μία ή περισσότερες αποφάσεις.

8. Οι διευθυντές των σωφρονιστικών καταστημάτων υποβάλλουν μέσα σε δέκα ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής τους φακέλους των καταδίκων, οι οποίοι πληρούν τις άνω (υπό τις παραγράφους 5 έως 7) προϋποθέσεις. Ο εισαγγελέας εισάγει τις δικογραφίες αμέσως, κατά τη διαδικασία των άρθρων 417 επ. ΚΠΔ, στα δικαστήρια των παραγράφων 5, 6 και 7 του παρόντος άρθρου, τα οποία αποφασίζουν μέσα σε προθεσμία ενός μηνός από τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου.

9. Οι κρατούμενοι δεν κλητεύονται στο δικαστήριο, μπορούν όμως να υποβάλουν έγγραφο υπόμνημα δια του διευθυντή των καταστημάτων κράτησης ή να αντιπροσωπευθούν με συνήγορο.

10. Οι πειθαρχικές ποινές που έχουν επιβληθεί σε κρατούμενους κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου διαγράφονται από το ατομικό δελτίο

πειθαρχικού ελέγχου τους και δεν λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγηση τακτικής άδειας και απόλυσης υπό όρων, καθώς και για τη χορήγηση άλλων ευεργετικών μέτρων. Εξαιρούνται της διαγραφής πειθαρχικές ποινές που έχουν επιβληθεί για τα πειθαρχικά παραπτώματα που προβλέπονται στο άρθρο 68 παράγραφοι 2 περιπτώσεις β`, θ` και 3 περίπτωση στ` του Σωφρονιστικού Κώδικα, και από τα προβλεπόμενα στην περίπτωση γ` της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου μόνο εκείνα για άσκηση βίας κατά μελών του προσωπικού του καταστήματος, στη δε περίπτωση ζ` της ίδιας παραγράφου, μόνο εκείνα για εισαγωγή ναρκωτικών ουσιών στο κατάστημα κράτησης.

Άρθρο 34

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:

α) το άρθρο 16 του ν. 3772/2009,

β) τα άρθρα 100Α, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 379, 393, 395, 402, 404 παρ. 5 και 384Α του Ποινικού Κώδικα,

γ) τα άρθρα 111 παρ. 6, 245 παράγραφοι 4 και 5, 402 δεύτερο εδάφιο, 473 παρ. 1 τελευταίο εδάφιο, 480 και 482 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας,

δ) το πρώτο και δεύτερο εδάφιο της παρ. 10 του άρθρου 11 του ν. 2307/1995,

ε) το δεύτερο και τρίτο εδάφιο του στοιχείου Β` της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του ν. 1756/1988, όπως προστέθηκαν με το άρθρο 2 του ν. 3346/2005, και

στ) κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στις ρυθμίσεις του παρόντος.

ΥΑ 123//2010 (ΥΑ 123827 ΦΕΚ Β 1991 2010): Αναπροσαρμογή παραβόλου μήνυσης, τέλους πολιτικής αγωγής & δικαστικών εξόδων ποινικής διαδικασίας

Άρθρο
ΜΟΝΟ

1. Τα δικαστικά έξοδα ποινικής διαδικασίας τα οποία ορίζονται στις παραγράφους 1, 3 και 4 εδ. Α` του άρθρου 3 του ν. 663/1977, όπως αντικαταστάθηκε με το δέκατο έκτο άρθρο του ν. 969/1979 και συμπληρώθηκε με το άρθρο 38 του ν. 1968/1991, αναπροσαρμόζονται ως εξής:

α) Επί αποφάσεων **Πταισματοδικείου** από είκοσι πέντε (25) σε πενήντα (50) Ευρώ.

β) Επί αποφάσεων **Μονομελούς Πλημμελειοδικείου** από σαράντα (40) σε ογδόντα (80) Ευρώ.

γ) Επί αποφάσεων **Μικτού Ορκωτού Δικαστηρίου** από εκατόν είκοσι (120) σε τριακόσια εξήντα (360) Ευρώ.

δ) Επί αποφάσεων **Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων** από εκατόν είκοσι (120) σε τριακόσια εξήντα (360) Ευρώ.

ε) Επί αποφάσεων **Μικτού Ορκωτού Εφετείου και Πενταμελούς Εφετείου** από διακόσια πενήντα (250) σε πεντακόσια (500) Ευρώ.

στ) Επί αποφάσεων **λοιπών Ποινικών Δικαστηρίων** από ογδόντα πέντε (85) σε διακόσια (200) Ευρώ.

ζ) Της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του ν. 663/77 [= Τα έξοδα της παρ. 1 του άρθρου 583 του Κ.Π.Δ. **απόρριψη έφεσης, αναιρέσης, επανάληψης διαδικασίας, ακύρωσης απόφασης (430 ΚΠΔ) , ακύρωσης διαδικασίας (341 ΚΠΔ)**] από διακόσια είκοσι (220) σε διακόσια πενήντα (250) Ευρώ.

η) Της παραγράφου 4 εδ. Α` του άρθρου 3 του ν. 663/77 [= Τα έξοδα του άρθρου 584 παρ. 1 του Κ.Π.Δ. **ανάκληση έγκλησης**] από σαράντα (40) σε πενήντα (50) Ευρώ.

2. Το **πανάβολο μήνυσης** που προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 42 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αναπροσαρμόζεται από δέκα (10) σε εκατό (100) Ευρώ.

3. Το **τέλος πολιτικής αγωγής** που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 63 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αναπροσαρμόζεται από δέκα (10) σε πενήντα (50) Ευρώ.

ΑΝΗΛΙΚΟΣ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ

- όχι έξοδα
- τέλεσε πράξη # δεν τέλεσε πράξη
- παρών = επίληξη
- απών = τεθεί η υπεύθυνη επιμέλεια του ανηλίου στους γονείς τουθ (ή στον ένα γονέα, αν ο άλλος ευθύνεται για την πράξη του ανηλίου)

ΑΝΗΛΙΚΟΣ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ που έχει ενηλικιωθεί κατά την ακροαματική διαδικασία

άρθρα 130 ΠΚ + 83 ΠΚ = μειωμένη ποινή (στο όριο του είδους της ποινής) ΔΥΝΗΤΙΚΑ

ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΗΣ
(370 ΚΠΔ)

1. Ένοχος
2. Αθώος
3. π.ο.π.δ. : -α) παραίτηση από το δικαίωμα έγκλησης
 - β) ανάκληση έγκλησης και αποδοχής της
 - γ) αμνηστία πράξης
 - δ) παραγραφή αξιοποίνου
 - ε) θάνατος κτγρ μετά την άσκηση ποινικής δίωξης
 - στ) θάνατος κτγρ πριν την άσκηση ποινικής δίωξης : κηρύσσει ποινική δίωξη ως μηδέποτε γενομένη λόγω θανάτου
 - ζ) επιτυχής ολοκλήρωση θεραπευτικού προγράμματος βαρεξάρτησης : παύει υφ' όρον την ποινική δίωξη κατ' άρθρο 31 §1 Ν.3346/2005.
4. κηρύσσει ποινική δίωξη απαράδεκτη : -α) δεδικασμένο (57 ΚΠΔ) και εκκρεμοδικία
 - β) δεν υπάρχει έγκληση
 - γ) δεν υπάρχει αίτηση ή άδεια της αρχής, όπου απαιτείται (αρ. 6 ΠΚ, 41 και 55 Κ.Π.Δ.)
5. παύει υφ' όρον ποινική δίωξη (31 Ν.3346/2005), εφόσον πρόκειται για πλημμέλημα με

ποινή φ. έως 1 έτος ή ΧΠ ή αμφ. (#εκτός των αρ. 358 ΠΚ, Ν.690/1945, και 377 ΠΚ για περίπτωση αγοράς εμπορευμάτων με πίστωση) και έχει τελεσθεί μέχρι 17-6-2005. (ομοίως, παύει υφ' όρον ποινική δίωξη και με αρ.2 §1 Ν.4043/2012 [χ.τ. έως 31-12-2011] και με αρ. 8 3 Ν.4193/2013 [χ.τ. έως 31-8-2013] με τις προβλεπόμενες σε έκαστο νόμο εξαιρέσεις.)

ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΚΛΗΣΗΣ ΣΤΟ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟ
(166, 213 ΚΠΔ)

Γνωστής διαμονής / ημεδαπής : 15 ημέρες

Αγνώστου διαμονής / αλλοδαπής : 30 ημέρες (Ευρωπ./Μεσογ.) // 60 ημέρες (άλλες χώρες)

Καθόλου κλήτευση : Α.Ε.Κ.

Μη νομότυπη κλήτευση : Α.Ε.Ν.Κ. . Κληθεί στη σωστή διεύθυνση

- **κλήση αγνώστου διαμονής :** να έχει υπογεγραμμένη βεβαίωση θυροκόλλησης και βεβαίωση επίδοσης ως αγνώστου διαμονής από τον δικαστικό επιμελητή και βεβαίωση ότι αναζητήθηκε στη δ/νση και διαπιστώθηκε ότι είναι άγνωστος εκεί.

ΑΝΑΒΟΛΕΣ

Α) 349 Κ.Π.Δ: - κώλυμα κτηγρ/συνηγόρου/πολ.ενάγοντα (ασθένεια, παρακολούθηση προγράμματος ναρκωτικών, στράτευση)

- αποχή δικηγόρων
- = ωράριο γραμματέα

Β) 352 Κ.Π.Δ : κρείσσονες - Προσκομίστει έγγραφο ή κληθεί μάρτυρας τον οποίο τιμωρεί (πρόστιμο λιπομαρτυρίας 59 € στο ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ή 120 € στο ΤΡΙΜΕΛΕΣ ή με απείθεια 169 Π.Κ = φ.έως 6 μήνες)

Γ) 128 Κ.Π.Δ : για συνεκδίκαση με συναφή = αρκεί να έχει προσδιοριστεί η δικάσιμος της άλλης συναφούς

Δ) 59 Κ.Π.Δ : αναβάλλεται εωσότου εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση στη β' δίκη (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ)

Ε) 61 Κ.Π.Δ : αναβάλλεται έως την έκδοση δικαστικής απόφασης πολιτικού δικαστηρίου (ΔΥΝΗΤΙΚΑ)

ΣΤ) 366 §2 Κ.Π.Δ. : αναστέλλεται δίκη για τη δυσφήμιση έως το τέλος της ποινικής δίωξης (στις περιπτώσεις των άρθρων 362, 363, 364 και 365 Π.Κ)

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΠΟΙΝΗΣ

(99 §1 ΠΚ, ως τροποπ.με άρθρο 2 Ν.3904/23-12-2010)

ΛΕΥΚΟ ΠΟΙΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ = συνολικά στερητική της ελευθερίας ποινή **μέχρι 1 έτος** (# πριν : μέχρι 6 μήνες)

Αν ο κτγρ. καταδικαστεί σε :

Α) φ. από 10 ημ. έως 3 έτη = ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ η αναστολή επί 1 – 3 έτη (σε κάθε περίπτωση, ο χρόνος της αναστολής δεν μπορεί να είναι βραχύτερος από τη διάρκεια της επιβληθείσας ποινής)

Β) φ. άνω των 3 ετών και έως 5 έτη (άρθρο 100 ΠΚ – *καταργηθέντος του άρθρου 100^Α, με το άρθρο 3 του Ν.3904/23-12-2010*) = **ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΥΠΟ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ** – υπό όρους, και - υπό την επιμέλεια και επιτήρηση επιμελητή κοινωνικής αρωγής για 3 έως 5 έτη, εκτός αν το Δικαστήριο κρίνει αναγκαία την εκτέλεση της ποινής.

Γ) αλλοδαπός (χωρίς πολιτικό άσυλο) που καταδικάστηκε σε φ. 10 ημ. – 5 έτη, και που διαπιστώθηκε η δυνατότητα απέλασής του (99 §2 ΠΚ) = **ΔΥΝΗΤΙΚΑ ΕΠ' ΑΟΡΙΣΤΩ** αναστολή εκτέλεσης της ποινής, οπότε εκτελείται αμέσως η απέλαση : η αναστολή εκτέλεσης επέρχεται με την πραγματοποίηση της απέλασης.

Πριν το Ν.3904/23-12-2010, ίσχυαν τα εξής :

Αν ο κτγρ. καταδικαστεί σε :

Α) φ. από 10 ημ. έως 2 έτη = ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ η αναστολή επί 3 – 5 έτη

Β) φ. πάνω από 2 έτη έως 3 έτη (άρθρο 100^Α ΠΚ) = **ΔΥΝΗΤΙΚΗ** αναστολή επί 3 έως 5 έτη (+ όρους πληρωμής δικαστικών εξόδων, εγγύησης, χρημ.ικανοπ.λόγω ηθικής βλάβης)

Γ) **φ. άνω των 3 ετών και έως 5 έτη** (άρθρο 100^Α ΠΚ) = ΔΥΝΗΤΙΚΗ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΥΠΟ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ
– υπό όρους και υπό την επιμέλεια και επιτήρηση επιμελητή κοινωνικής αρωγής για 3 έως 5 έτη.

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΠΟΙΝΗΣ

(82 ΠΚ)

Προς 3 € έως 100 € ημερησίως (ως το άρθρο 82 ΠΚ τροποπ.με άρθρο 1 του Ν.3901/23-12-2010) # πριν : προς 10 € έως 60 € ημερησίως

Αν ο κτγρ. καταδικαστεί σε :

- **φ 10 ημ. – 1 έτος :** υποχρεωτικά μετατρέπει
- **φ. άνω του 1 έτους και μέχρι και 2 έτη :** κατά κανόνα μετατρέπει, εκτός αν ο δράστης είναι υπότροπος και το δικαστήριο κρίνει ότι δεν πρέπει να μετατραπεί η ποινή, για να αποτραπεί ο δράστης από την τέλεση άλλων πράξεων
- **φ. άνω των 2 ετών και μέχρι και 3 έτη :** Κατά κανόνα μετατρέπει, εκτός αν το δικαστήριο κρίνει ότι απαιτείται η μη μετατροπή για την αποτροπή τέλεσης νέων αξιόποινων πράξεων (ως ισχύει μετά την τροποπ.με το άρθρο 1 του Ν.3904/23-12-2010). # πριν : *δυνητικά μετατρέπει*, αν το δικαστήριο κρίνει ότι η μετατροπή αρκεί για να αποτρέψει στον δράστη από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων.

ΑΝΑΣΤΑΛΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΦΕΣΕΩΣ

Αν ο κτγρ. καταδικαστεί σε :

- **φ. έως 3 έτη :** αυτοδικαίως (ως ισχύει μετά την τροποπ.με το άρθρο 1 του Ν.3904/23-12-2010)
- **φ. άνω των 3 ετών :** το δικαστήριο κρίνει αν θα δοθεί αναστέλλουσα δύναμη στην έφεση
- # πριν :
- **φ. κάτω των 6 μηνών :** αυτοδικαίως
- **φ. 6 μ. – 5 έτη :** το δικαστήριο κρίνει αν θα δοθεί αναστέλλουσα δύναμη στην έφεση

ΕΦΕΣΙΜΕΣ ΠΟΙΝΕΣ

Πλέον, μετά την τροποπ. του Ν.3904/23-12-2010 :

ΜΗ ΕΦΕΣΙΜΗ ΠΟΙΝΗ : Φ. 10 ημ. – 3 μήνες

ΑΠΟΦΑΣΗ **ΜΟΝΟΜΕΛΟΥΣ** = Φ. άνω των 3 μηνών ή

ΧΠ άνω των 1.000 € ή

χρημ.ικανοπ. επιδικασθείσα άνω των 250 €

ΑΠΟΦΑΣΗ **ΤΡΙΜΕΛΟΥΣ** = Φ. άνω των 5 μηνών

πριν το Ν. 3904/23-12-2010 :

ΑΠΟΦΑΣΗ **ΜΟΝΟΜΕΛΟΥΣ** = Φ. άνω των 60 ημ. (δηλ. 2 μήνες και άνω) ή

ΧΠ άνω των 1.000 € ή

χρημ.ικανοπ. επιδικασθείσα άνω των 250 €

ΑΠΟΦΑΣΗ **ΤΡΙΜΕΛΟΥΣ** = Φ. άνω των 4 μηνών ή

ΧΠ άνω των 1.500 €

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Δηλώνεται εκ νέου, σε κάθε μετ' αναβολή συζήτηση (αν έχει ήδη κοπεί προείσπραξη Δ.Σ. από προηγούμενη δικάσιμο, δεν χρειάζεται ξανά)

ΝΟΜΙΜΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ της ΠΟΛΙΤΙΚΩΣ ΕΝΑΓΟΥΣΑΣ

Καταθέτει ανωμοτί (άρθρο 221 περ.δ' ΚΠΔ)

ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΣ

Αν ζητήσει αναβολή : να αναβάλλει 349 ΚΠΔ σε ΡΗΤΗ δικάσιμο και να διαταχθεί η μεταγωγή του από το Κ.Κ. όπου κρατείται.

ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΗ ΕΦΕΣΗ

«Να κηρυχθεί απαράδεκτη η έφεση και να διαταχθεί η εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης «.

Α) από πρόσωπο μη δικαιούμενο : # δικαιούνται σε άσκηση έφεσης :

- 464 ΚΠΔ [Εισαγγελέας]
- 465 ΚΠΔ [κτγρ.]
- 467 ΚΠΔ [πολιτικώς ενάγων]

Β) κατά απόφασης που δεν εφεσιβάλλεται [: άρθρα 486 -488, 489, 490 – 492 ΚΠΔ]

Γ) εκπροθέσμως ασκηθείσα : 473 ΚΠΔ

Δ) χωρίς να τηρηθούν οι νόμιμες διατυπώσεις : 474 ΚΠΔ και 498 ΚΠΔ [με δήλωση στο γραμματέα του α'βάθμιου δικαστηρίου και σύνταξη σχετικής έκθεσης την οποία υπογράφει ο ίδιος ή πληρεξούσιός του (96 §2 ΚΠΔ : ρητά να μνημονεύεται η άσκηση ενδίκων μέσων στο πληρεξούσιο)

Ε) όταν έγινε παραίτηση από το ένδικο μέσο : 475 ΚΠΔ [η ήδη γενομένη παραίτηση δεν μπορεί να ανακληθεί]

ΤΟ ΕΜΠΡΟΘΕΣΜΟ ΤΗΣ ΕΦΕΣΕΩΣ (473 Κ.Π.Δ.)

Αν ο κτγρ. είναι :

- **παρών** στο α'βάθμιο δικαστήριο = 10 ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης
- **απών** στο α'βάθμιο δικαστήριο = 10 ημέρες από την επίδοση της απόφασης [μπορεί να ασκηθεί η έφεση και προ πάσης κοινοποιήσεως]
- **κάτοικος αλλοδαπής ή αγνώστου διαμονής** = 30 ημέρες από την επίδοση της απόφασης
- εκτός αν το εκπρόθεσμο οφείλεται σε ανωτέρα βία, δηλαδή γεγονός απρόβλεπτο και άλλως αναπότρεπτο ούτε και με μέτρα εξαιρετικής επιμέλειας, αφού κατά γενική αρχή του δικαίου «ουδείς υποχρεούται στα αδύνατα» (Α.Π. 1662/1985) . **ΕΠΙΒΑΛΛΕΤΑΙ** να υπάρχει λόγος που να δικαιολογεί το εκπρόθεσμο στην έκθεση άσκησης εφέσεως, ώστε να συγχωρεθεί το εκπρόθεσμο # άλλως, ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΗ η έφεση ως εκπροθέσμως ασκηθείσα.

ΑΝΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗ ΕΦΕΣΗ (473 Κ.Π.Δ.)

Αν ο εκκαλών (- κτγρ.) είναι απών: 501 ΚΠΔ απορρίπτεται η έφεση ως ανυποστήρικτη. Ωστόσο, **αν η έφεση ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα**, και εφόσον συντρέχει περίπτωση να π.ο.π.δ. [άρθρο 370 περ.β' ΚΠΔ] ή να κηρυχθεί η π.δ. अपαράδεκτη [άρθρο 370 περ.γ' ΚΠΔ] = 501 §3 ΚΠΔ : παρά την απουσία του εκκαλούντος, το δικαστήριο προχωρεί στην έκδοση σχετικής απόφασης.

ΕΠΕΚΤΑΤΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΕΝΔΙΚΟΥ ΜΕΣΟΥ (469 Κ.Π.Δ.)

Επεκτείνεται και ωφελεί και τους συμμετόχους, εφόσον οι λόγοι που ο ένας κτγρ. προτείνει δεν αναφέρονται αποκλειστικά στο πρόσωπό του.

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ **μέχρι την έκδοση απόφασης β' βαθμίου δικαστηρίου** **(469 Κ.Π.Δ.)** # ΜΟΝ/ΜΕΛΕΣ Αυτόφωρο

Προϋποθέσεις :

Α) Καταδικαστική απόφαση α' βαθμίου δικαστηρίου σε στερητική της ελευθερίας ποινή

Β) Άσκηση **έφεσης ΕΜΠΡΟΘΕΣΜΗ και ΝΟΜΟΤΥΠΗ**, η οποία δεν έχει ανασταλτική δύναμη εκ του νόμου

Γ) αίτηση του κτγρ ή του Εισαγγελέα (αν η αίτηση απορριφθεί, δεύτερη αίτηση δεν μπορεί να υποβληθεί πριν περάσει 1 μήνας από τη δημοσίευση της απορριπτικής απόφασης)

Δ) **αρμόδιο δικαστήριο : το Β' βαθμίο** ενώπιον του οποίου θα δικαστεί η ασκηθείσα έφεση

ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ όταν : α) δεν αρκεί η επιβολή περιοριστικών όρων , και β) ο κτγρ δεν έχει γνωστή διαμονή στη χώρα ή είναι ύποπτος φυγής, ή φυγόδικος, ή κρίνεται ότι αν αφεθεί αλεύθερος είναι πιθανό να διαπράξει και άλλα εγκλήματα.

Γίνεται ΔΕΚΤΗ όταν : δεν συντρέχουν οι παραπάνω προϋποθέσεις απόρριψης και επιπρόσθετα, αν κριθεί ότι η άμεση εκτέλεση της απόφασης και έκτιση της στερητικής της ελευθερίας ποινής θα έχει ως συνέπεια την υπέρμετρη και ανεπανόρθωτη βλάβη για τον κτγρ και την οικογένειά του.

- **ΑΠΟΦΑΣΗ :** *«Δέχεται αίτηση. Διατάσσει αναστολή εκτέλεσης της προσβαλλόμενης απόφασης μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης του β' βαθμίου δικαστηρίου.»* * Η αναστολή εκτέλεσης χορηγείται είτε με περιοριστικούς όρους (282 §2 ΚΠΔ) , είτε άνευ περιοριστικών όρων.

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΝΑΣΤΕΛΛΟΥΣΑΣ ΔΥΝΑΜΗΣ
στην ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΩΣ ασκηθείσα έφεση
(472 Κ.Π.Δ.) # ΤΡΙΜ/ΜΕΛΕΣ Αυτόφωρο

Προϋποθέσεις :

Α) Καταδικαστική απόφαση α' βαθμίου δικαστηρίου σε στερητική της ελευθερίας ποινή

Β) Άσκηση **έφεσης ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΗΣ** (η οποία, λόγω ακριβώς της εκπρόθεσμης άσκησής της έχασε την εκ του νόμου ανασταλτική της δύναμη)

Γ) αίτηση του κτγρ

Δ) **αρμόδιο δικαστήριο :** το δικαστήριο **που εξέδωσε την πρωτόδικη** απόφαση (ωστόσο, αν η ασκηθείσα εκπροθέσμως έφεση έχει ήδη προσδιορισθεί σε δικάσιμο, πριν την εισαγωγή της αίτησης με 472 ΚΠΔ : τότε η αμφισβήτηση της ανασταλτικής δύναμης του εκπ'ροθεσμου ένδικου μέσου κρίνεται από το κατ'έφεση δικάζον δικαστήριο στο οποίο θα συζητηθεί η έφεση)

Γίνεται ΔΕΚΤΗ όταν : κριθεί ότι δικαιολογημένα, από ανυπέρβλητο κώλυμα ή λόγω ανωτέρας βίας, (π.χ. λόγω κλήτευσης του κτγρ να παραστεί στο πρωτόδικο δικαστήριο ως αγνώστου διαμονής ενώ ήταν γνωστής, κλπ.) έχασε την προθεσμία του να σκήσει εμπρόθεσμα την έφεση ο κτγρ.

- **ΑΠΟΦΑΣΗ :** «Δέχεται αίτηση. Χορηγεί αναστέλλουσα δύναμη στην εκπροθέσμως ασκηθείσα έφεση.»

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΟΙΝΗΣ κατ' άρθρο 2 §1 του Ν.4043/13-2-2012

Προϋποθέσεις :

1. επιβληθείσα ποινή μέχρι και 6 μήνες
2. πρωτόδικη απόφαση δημοσιευθείσα μέχρι και την 13-2-2012
3. να μην έχει καταστεί η απόφαση αμετάκλητη
4. να μην έχει εκτιθεί η ποινή μέχρι την 13-2-2012

ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ :

- 1) 235 ΠΚ [παθητική δωροδοκία]
- 2) 236 ΠΚ [ενεργητική δωροδοκία]
- 3) 237 ΠΚ [δωροδοκία δικαστή]
- 4) 242 ΠΚ [ψευδής βεβαίωση]
- 5) 256 ΠΚ [απιστία περί την υπηρεσία]
- 6) 258 ΠΚ [υπεξαίρεση στην υπηρεσία]
- 7) 259 ΠΚ [παράβαση καθήκοντος]
- 8) 390 ΠΚ [απιστία]

Αφού κριθεί το «τυπικά δεκτό» της έφεσης # το δικαστήριο παύει την ποινική δίωξη λόγω παραγραφής, κατ' άρθρο 2 §1 του Ν.4043/2012 (δεν συζητείται επί της ουσίας)

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΟΙΝΗΣ κατ' άρθρο 8 §4 του Ν.4198/11-10-2013

Προϋποθέσεις :

1. επιβληθείσα ποινή μέχρι και 6 μήνες
2. πρωτόδικη απόφαση δημοσιευθείσα μέχρι και την 11-10-2013

3. να μην έχει καταστεί η απόφαση αμετάκλητη
4. να μην έχει εκτιθεί η ποινή μέχρι την 11-10-2013

ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ :

- 1) 167 ΠΚ [αντίσταση]
- 2) 189 ΠΚ [διατάραξη κοινής ειρήνης]
- 3) 235 ΠΚ [παθητική δωροδοκία]
- 4) 236 ΠΚ [ενεργητική δωροδοκία]
- 5) 237 ΠΚ [δωροδοκία δικαστή]
- 6) 242 ΠΚ [ψευδής βεβαίωση]
- 7) 256 ΠΚ [απιστία περί την υπηρεσία]
- 8) 258 ΠΚ [υπεξαίρεση στην υπηρεσία]
- 9) 259 ΠΚ [παράβαση καθήκοντος]
- 10) 292 ΠΚ [παρακώλυση συγκοινωνιών]
- 11) 309 ΠΚ [επικίνδυνη σωματική βλάβη]
- 12) 334 §3 ΠΚ [διατάραξη ομαλής διεξαγωγής της Υπηρεσίας]
- 13) 372 ΠΚ [κλοπή]
- 14) 382 ΠΚ [διακεκριμένες περιπτώσεις φθοράς]
- 15) 390 ΠΚ [απιστία]
- 16) Παραβάσεις του Ν. 2168/1993 [περί όπλων]
- 17) Άρθρο 6 του Ν.456/1976 [βεγγαλικά, αθύρματα, κροτίδες, φωτοβολίδες]
- 18) Παράβαση της Υπ.Αποφ. Α5/3010/14-8-1985 [ηχορρύπανση]
- 19) Άρθρο 41 ΣΤ' του Ν.2725/1999 [περί αθλητικής βίας]

Αφού κριθεί το «τυπικά δεκτό» της έφεσης # το δικαστήριο παύει την ποινική δίωξη λόγω παραγραφής, κατ' άρθρο 2 §1 του Ν.4043/2012 (δεν συζητείται επί της ουσίας).

ΤΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

1. Από ποια δικαστήρια απονέμεται η δικαιοσύνη στις ένοπλες δυνάμεις

Κατά το άρθρο 167 §1 ΣΠΚ, η ποινική δικαιοσύνη στο στρατό απονέμεται από τα στρατιωτικά δικαστήρια και τον Άρειο Πάγο.

Στρατιωτικά Δικαστήρια είναι τα στρατοδικεία, ναυτοδικεία, αεροδικεία και το Αναθεωρητικό δικαστήριο. Οι στρατιωτικοί του στρατού ξηράς υπάγονται στην αρμοδιότητα του Στρατοδικείου, του πολεμικού ναυτικού και του λιμενικού σώματος στην αρμοδιότητα του Ναυτοδικείου, ενώ της Πολεμικής Αεροπορίας στην αρμοδιότητα του Αεροδικείου (άρθρο 194 §1 ΣΠΚ). Τα **Στρατοδικεία, Ναυτοδικεία και Αεροδικεία** (με τριμελή ή πενταμελή σύνθεση) είναι πρωτόδικα δικαστήρια. Το **Αναθεωρητικό δικαστήριο** δικάζει τις εφέσεις κατά των αποφάσεων και των βουλευμάτων των πρωτόδικων στρατιωτικών δικαστηρίων αλλά και τις αιτήσεις αναθεώρησης. Ο **Άρειος Πάγος** εκδικάζει, όπως είναι φυσικό τις αναιρέσεις κατά των βουλευμάτων και αποφάσεων των στρατοδικείων, ναυτοδικείων, αεροδικείων και του Αναθεωρητικού δικαστηρίου.

2. Η σύνθεση των Στρατιωτικών Δικαστηρίων

Τα στρατοδικεία συντίθενται κατά πλειοψηφία από στρατιωτικούς δικαστές καθώς και από στρατοδίκες. Ως στρατοδίκες ορίζονται αξιωματικοί απόφοιτοι των παραγωγικών σχολών αξιωματικών των τριών κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων (άρθρο 172 §1 ΣΠΚ). Προβλέπεται περαιτέρω ότι οι στρατοδίκες επιλέγονται με κλήρωση από πίνακα των αξιωματικών που υπηρετούν στην έδρα του δικαστηρίου και αν αυτοί δεν επαρκούν, στην περιφέρεια του δικαστηρίου. Η κλήρωση γίνεται το πρώτο δεκαήμερο κάθε μήνα για τις δικασίμους του επόμενου μήνα (172 §4 ΣΠΚ).

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 178 §1 ΣΠΚ, το Στρατοδικείο δικάζει ως Τριμελές ή Πενταμελές.

Το Τριμελές Στρατοδικείο συγκροτείται από τον Πρόεδρο, από ένα στρατιωτικό δικαστή ή πάρεδρο και από ένα στρατοδίκη.

Το Πενταμελές στρατοδικείο συγκροτείται από τον Πρόεδρο, από δύο ή τρεις στρατιωτικούς δικαστές ή από έναν ή δύο στρατιωτικούς δικαστές και έναν πάρεδρο, και από έναν ή δύο στρατοδίκες. Στην ίδια αυτή διάταξη διευκρινίζεται ότι στη σύνθεση του δικαστηρίου δεν μπορεί να μετάσχει ο ανακριτής της υπόθεσης.

.....

Αντιστοιχία Στρατιωτικών Δικαστηρίων # Ποινικών Δικαστηρίων

Τριμελές Στρατοδικείο # Μονομελές Πλημμελειοδικείο, Πταισματοδικείο

Πενταμελές Στρατοδικείο # Τριμ. Πλημμελειοδικείο, Μ.Ο.Δ., ΤριμΕφ.Κακ(εν μέρει)

Αναθεωρητικό Δικαστήριο # Τριμ.Πημ (κατ'έφεση), Εφετείο, Μ.Ο.Εφ.,

Συμβ. Αναθεωρητικού Δικ. # Συμβούλιο Εφετών

.....

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

Κατά τη διάταξη του άρθρου **193 ΣΠΚ**, στη δικαιοδοσία των στρατιωτικών δικαστηρίων υπάγονται όσοι είναι στρατιωτικοί κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης (καθώς και οι αιχμάλωτοι πολέμου).

Στρατιωτικοί είναι : όσοι ανήκουν :

- στο Στρατό Ξηράς
 - στο Ναυτικό
 - στην Αεροπορία
 - στο Λιμενικό.
 - **ΟΧΙ η ΕΛ.ΑΣ.**
- **ΟΧΙ οι αλλοδαποί μαθητές των στρατιωτικών σχολών**, καθώς δίνουν «υπόσχεση» και όχι όρκο, και δεν αποκτούν την ιδιότητα του Έλληνα Στρατιωτικού.

Τα Στρατιωτικά δικαστήρια δικάζουν όλα κατά κανόνα τα εγκλήματα των στρατιωτικών

Ειδικότερα:

1. **Τα στρατιωτικά εγκλήματα των στρατιωτικών**
2. **Τα μη στρατιωτικά εγκλήματα** που διαπράττουν οι στρατιωτικοί **κατά τη διάρκεια της άδειας, αργίας ή διαθεσιμότητας**, όταν αυτές διαρκούν **μέχρι και 3 μήνες**
3. **Τα πλημμελήματα και πταίσματα των στρατιωτικών** (που δεν τελούν σε άδεια, αργία ή διαθεσιμότητα)
4. **Τα κακουργήματα (308 §1 εδ.α,β ΚΠΔ)** (όχι όμως εκείνα που με ειδικούς νόμους υπάγονται στα Εφετεία = δηλ. όχι όσα προβλέπονται στο 308 §1εδ.γ και 308Α ΚΠΔ)

Στα κοινά ΠΟΙΝΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

1. Τα **μη στρατιωτικά εγκλήματα** που διαπράττουν οι στρατιωτικοί :
 - α. κατά τη διάρκεια της άδειας, αργίας ή διαθεσιμότητας, όταν αυτές υπερβαίνουν τους 3 μήνες, ή
 - β. κατά τη διάρκεια της λιποταξίας [=κοινά **ΠΟΙΝΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ**]
(#, Τα μη στρατιωτικά εγκλήματα που διαπράττουν οι στρατιωτικοί κατά τη διάρκεια της άδειας, αργίας ή διαθεσιμότητας, όταν αυτές διαρκούν μέχρι και 3 μήνες = ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ)
2. Τα **πλημμελήματα και πταίσματα** που διαπράττουν οι στρατιωτικοί **στο ακροατήριο οποιουδήποτε κοινού ποινικού δικαστηρίου, αν αυτά δικαστούν αμέσως σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 116 και 117 ΚΠΔ** [=κοινά **ΠΟΙΝΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ**]
3. Οι παραβάσεις των νόμων για τη διεξαγωγή των δημόσιων εκλογών ή δημοψηφίσματος [=κοινά **ΠΟΙΝΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ**]

4. - Ναυταπάτη
5. - πειρατεία
6. - μονομαχία (και όσα τελούνται κατά τη διάρκεια της μονομαχίας) [=κοινά **ΠΟΙΝΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ**]
7. - Τελωνειακός Κώδικας Ν. 2960/2001 [=κοινά **ΠΟΙΝΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ**]
8. - Δασικός Κώδικας ν.δ. 86/1969 [=κοινά **ΠΟΙΝΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ**]
9. - Νόμος περί θήρας ν.δ.86/1969[=κοινά **ΠΟΙΝΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ**]
10. - Νόμος περί αλιείας ν.δ. 420/1970 [=κοινά **ΠΟΙΝΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ**]
11. - Φορολογικοί νόμοι Ν.2065/1992, Ν.2523/1997, Ν.1882/1990 [=κοινά **ΠΟΙΝΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ**]
12. Αγορανομικός Κώδικας ν.δ.136/1946 και Αγ.Διατ.7/2009 [=κοινά **ΠΟΙΝΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ**]
(ωστόσο, το άρθρο 154 Αγορανομικού Κώδικα = Στρατιωτικό Δικαστήριο)
13. Τα Κακουργήματα που με ειδικούς νόμους υπάγονται στα Εφετεία = 308 §1εδ.γ' και 308Α ΚΠΔ
 - **Κακουργήματα του Ν. 1608/1950** περί Καταχραστών Δημοσίου
 - **Κακουργήματα του Ν. 2168/1993** περί όπλων
 - **Κακουργήματα του Ν. 2523/1997** περί φοροδιαφυγής
 - **Κακουργήματα του Ν. 3386/2005** περί αλλοδαπών
 - **Κακουργήματα του Ν. 2960/2001** περί λαθρεμπορίας (Τελων.Κώδικας)
 - **Κακουργήματα του Ν. 3459/2006** περί ναρκωτικών
 - **Εμπρησμός Δασών** (265 , 264 ΠΚ)
 - **Διακεκριμένη κλοπή** (374 ΠΚ)
 - **Ληστεία** (380ΠΚ) [=κοινά **ΠΟΙΝΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ**]
14. Τα εγκλήματα που διαπράττουν οι στρατιωτικοί σε βάρος των οργάνων της ΕΛ.ΑΣ. όταν τα όργανα της ΕΛ.ΑΣ. εκτελούν τα καθήκοντά τους, ή για λόγους που έχουν σχέση με αυτά